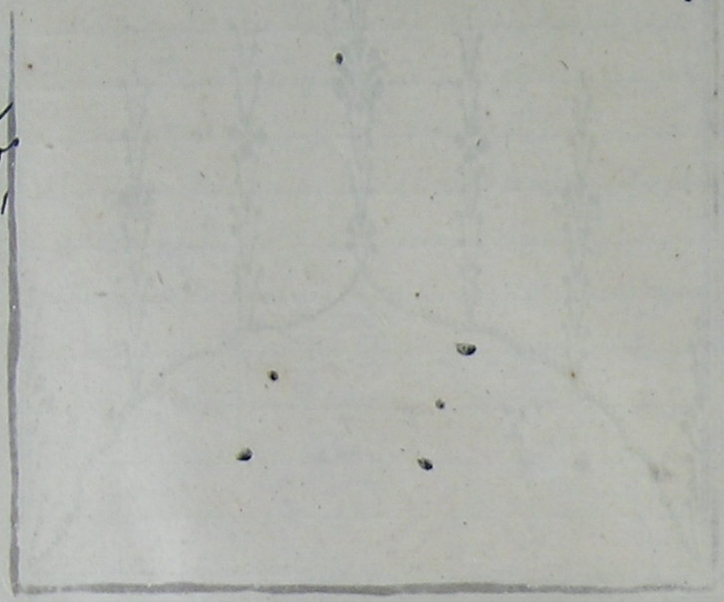
ترجمۀ مقدمۃ الادب لبروسوی
لعمد افندی

ادبیه
۲۵۰

من کتب خادم العلوم لعلی زاده
السید عبد الباقی کان الله لهما

SÜLEYMANİYE G. KÜTÜPHANESİ	
Kısmı .	Çelebi Abdullah Ef.
Yeni ayıt No.	
Eski ayıt No.	373
Tasnif No.	

۶۷۴

سبحانک سبحانک اللهم ما احسن اسمائک ، و ما انقی فعالک ، محمداً ثم حمداً لک ، علی ما افضتنا
فی مأدبة التعلیم علی خوان القرطاس الوان الادب فاضحینا ادیبا ، و افضت علی سبحانا بسجال انعامک
و ذنوب اکرامک فاضحینا لبیبا اریبا ، و صلوة علی من انزلت علیه القرآن بسان عربی مبین ، محمد الامین
الذی روحه الشریفة مقدمة جیش الارواح فی مهاد بین العلیین ، المبجل المحمود علی کل لسان ، المفخم الموود علی فم
الله هو کز الارض ، المبعوث الی الابیض الاحمر ، المنعوت بأوضح النعوت الغر ، اخباره غوابل المنون بریة
سدوره فانما لسان هل الکتبة العربیة و الفارسیة الدریة ، و علی آله و اصحابه ، الذین ناد بوا الجاحس
آدابه ، ما ترنمت فواخت الاقلام علی منابر البنان ، و اوضحت لغة بلغة ، و ترجمت لسانا بلسان
و بعد بوعید کمین قلیل البضاعة ، و کم مایة قصیر الباعة بیت راجی لطف کریم امجد ، کمترین بنده احمد حمد
کلید خانه عجایب نگار ، و مفتاح قلم غرایب آثار ، بلیه مخدع و بسته مقال ، بلند طالعان شود و جهبذ رفع مغالق
اغلاق بدرکه علمای متقدمین ، اسوة المتاخرین ، رافع اعلام علوم اللغة و البیان ، فی مضایق التحریر و التبیان
الغنی عن التوصیف المستغنی عن التعریف الشهیر فی المشرقین ، العریف فی الحافقین ، بعلامة خوارزم
جار الله ابو القاسم محمود الزمخشری ، نجاوز الله عن سیئاته ، و غطی باستار عفوه خطیئاته ، علم لغعده
کشیده سلک تصنیف اندر یکی کتاب لطیف که مقدمة الادب ایله موسوم ، و میان ادبا ده معلوم ، فوائد
بسیاری حایل ، و عواید بیشماره شامل و کامل ، و لدی الفحص کالشمس فی الهواجر ظاهر و باهر ، و اقسام اربعه و زره
مقسم ، و هر قسمی بر پنج کباب مطلسم ، و قسم اول در بیان اسماء و افعال عربیه الفاظ فارسیه ایله مترجم ، و لدی الطلب

بجواب لفظ فارسی بود که
باید فی الساعة از خزانه
بخط مفتاحه در سلک

اکثر عبارات عذبه سی غرابت دن ، و فی زمانه نازبانزدا و لا اسالیب الفاظ دریه و دراکیب فارسیه به
مغایر تدن خالی و لمدیغندز ناشی ، گاه لم یکن شیئاً مذکوراً زیرا بار عتاب نیسانده مستور
قافله عرفه ، و امار اکرامی ، و غوطه خور بحار انعامی ، و لدیغم ، و ستور اکرم ، و وزیر مجترم المستظهر
بآرائه صنادید العرب و العجم ، المتوسل بآبائه اصحاب السیف و القلم ، خلاصة الاماجد و الاکابر ، مطرح
اشعة المناقب و المفاخر نظم هو العالی بقسام المعالی ، یلوذ به الاعاظم و الاعالی بیت
آن سرافرازی که بارای زمینش مسترد ، آفرین صد آفرین از حضرت جان آفرین ، ملجاء اصحاب المعرفة
و الکمال ، مرجع ارباب المنقبة و الافضال ، عالم عالم نواز ، کامل ناقص انداز نظم شرف الفاضل افضل الافاضل
خلف الاماثل مثل الاخلاف بیت و انا ولی که از رخ دوشیزگان غیب ، هر لحظه دست نکرت و در اکفاء الفاظ
اعنی به حضرت عثمان باشا ، اصله الله تعالی الی غایة مایجبه و یشا نظم و فاه الدهر ملکه لا یبور ،
مدر عمره عن صروف الدهور ، و رقاه مرقی عز یزالمثال ، به صار مضبوط اهل الکمال ، کتاب مزبور دیار دگر
زیبا لذا را و لا کاستار کی بلیه بجواک و تحریر ، و اسلوب و لحواه و زره تبیین و تفسیر و لمه سی پیشین مطالب
و بهترین مآرب و رجوفر ما قضاجریا و اجب الاذعان امر صادر او لدقده ، اگرچه بو فقیر ست نه بیری
شدا بدروزگار اقتضا ، و مکائد سپهر غدار اقتضوا و انقضا ، و کردش چرخ بدا وضاع ، قوة خیالیه سنی
او دوت به عقاب ملاع مثلثه مضرب ، و طلایع مشیب کالای طاقتنی تاراج ، و هو اجم هریر ائل المال
استطاعین بغما ، و نیز هنگر کاف اخراج دل مستمند بی غلتنی اماج انمکله حضور بالی هم اشتیاق
غفا او لدیغندن ماعدا ، اهوان من صنف کتابا فقد استهدف فان احسن فقد استطرف
و ان ساء فقد استهدف معنای صدق تماسی ، و همیشه بیت و اب دانا نوفطره بحر آورد
کار زبرک بنود زیره بکرمان بردن فحوای عثمان کش کمیت بسبک رکاب فلم صواب نوام ،
و لکام کبر خنک خامه با دفتار راستی رقم اولور ایدر ، لکن هیهوسته الامور معذور مضمون
جسارت نمونه ایله معارضه ، و بیت چون رسد حکم خداوند بیچیزی اخر ، بندگان را نبود چاره فرمانبردن
مفهوم جرات مضمومی ایله مناقضه یدوب اخر الامر ع امتثال الامر العالی ، حسب المأمور الفاظ
عربیه سنی املا ، و تراجم فارسیه سنی اثبات و انشا ، و فکره لسان ترکی ایله تغییر و بیا ، و اکثر لغات
فارسیه سنی تصحیح و اصلاح ، و بعض ابیات مناسبه ایله توشیح و ایضاح خلا لنده اکثر کتب عربیه
ادبیه و دوریه نک ربما ساعده حوصله الاستعداد و مطول و مختصرین کسیده رشحة شعاع دیده
مطالعه نهاد ایدوب ، بعضی مناسب ملاحظه اولنا فوائد ، و فقرات مناسبه امثال سایره
بر عواند ایله بخش کذار خامه بی نزر با ، و مزبر عباسی لباس سیه عمامه بی ترجمان ندم ، نیاز مند مکه
بو مجلله محقره و حریطه مستحقره که فصلی ارباب نی ترجمه مقدمة الادب لقبی ایله ملقبدر ، اگرچه اول کار مکار
کرم سازکامل نوازک پیشگاه نظر اکسیر نظیر لرنده جلوه ریز اولمغه لایق ، و مطرح پرتو ذهن وقاد
و مسرح طبع نقاد لری اولمق سعادتیله استعداده سخن و کلدر ، لکن نظم افاضت فی لطفی قصوراً
و وهناً فی التوصل للمعانی ، فلا تأخذ بمقتضی نرقصی ، علی مقدار نطرب الزمانی ، فحوای سابقنجه ، و افیلاد و دی
الثبات عمرانهم مثلی مقتضاسنجه لطفاً و کرماً ، اجابة ادعاء التفات بیورولرایله ، فلما تخلو انسان

عن نسیان، و تکلم عن طغیان، قضیه مسلمه سی و فضیحه واقع او لاف خطا و خلل و سهو زلل، و اما ارم بمعنی مرمت
پوشیده، و قابل اصلاح، و لا مواضع و مواقف قلم اصابت رقم لایق بتصحیح و افصاح بیورملری ثابت و اجور جزیله
و مورث مثوبات جمیله و لدیغیر دن غیری ذکر المرء نصف عمره معناسی طبقجه الی یوم القیام جاری
اذکار جمیله کرا و لدیغیر لطایع الشمس بین و کمضی لامس مبین در نظم ما مات من کان حیا ذکره ابدا،
و فی الدفاتر قد تبقی فوائده، و لم یزل علمه فی الناس منتشرا، و ینفع الخلق فی الدنیا عوائده،
و چون بو ترجمه جمعه الفوائد که سنه ثلاثه و ازده مرتب و مغله راهنمای طرق مجاهل ادب در
رجامند مکه هوسکاران عجبات علوم ادبیه خرینات مزبوره اقتضا و دلیل مذکوره قدوه ایله بتبات
طریق شبهه دن عدول ایدوب شاهراه تبصر و جاده تدبر دن کعبه مقصود یقینه واصل و زیور زیبا سکانه ایله
شاهد دلفریب مضمون متجلی، و منصه ایداده متجلی ایمکه قادر و قابل اولدیر، بو وحدت کرین زاده غربت
و خلوت نشین بیغوله وحدت اولان نهر جم فقیری، و یوجمع و تالیفه باعث اولان وزیر بلند تدبیر مسفور
عمره الله الی یوم النشوری ذی اسبق فاش فانها سفاینه مشتمله مطابق و احسن الی من احسن الیک مضمونه
موافق محاوله، و دعا، خیرایله مقابله یده لر، اگرچه زاهر طبع فقیر ست رای اولان ترجمه مزبوره مانند
طفل کوی بافت میان ارباب ادب غریب، بلکه جلوه انداز انجمن ظهور اولدیغی اعجب من کل
عجیب در، کما قال عماد الکاتب نظم هی کبنی فلا تصلح من بعدی لغیر العطار و الاسکاف
هی ما مزاد دللعفا، قیر و اما بطابن للخفاف، لکن محض کرم پرور یلرندن نیاز مند مکه صفحات
سیلی زن استهزا اولمیه لر، و هذا یوم و تحقیر قلمیه لر نظم جزی الله خیرا من تامل صنعتی
و قابل فیها من السهو بالعفو، و صلح ما اخطات فیه بفضله، و فطنه و استغفر الله من سهوی، و دعی
اولکه ترجمه سی صدد نده ولدیغیر کتاب لطیفده الفاظ عربیه ایله ترجمه و لغه خلقه لغتین مذکوره متعلق
بعضی فوائد ایراد اولنمق مناسب اولمق ملاحظه سیله ترجمه کتابه شروع دن اول یکی مقدمه ذکر اولندی کرچه مقدمه
اولی الفاظ عربیه به، و مقدمه ثانیه لسان فارسیه به متعلق بعض نوادر کثیره الفوائد ایراد اولندی کرچه
هر بر مقدمه ده بخچه فصول ذکر اولنمشدر المقدمه الاولی فیما یتعلق بالغات العربیه و ما یقع علیها و فیها فصول
فصل در بیان طریق ترجمه لسانی بلسان دیکر، معلوم اولکه بر لغتی لغت اخری یه نقل، و بر لسانی لسان اخر ایله
ترجمه ده ایکی طریق وارد در، طریق اول بودر که ترجمه اولنه حق عبارتک مفردات کلمه سنه لغت اخری ده
مرادف اولان لفظی ذکر ایدوب ترتیب کلمات مترجمه یه موافق ترجمه اولنه، مثلا فارسیده
آفتاب زرد شد عبارتنی عربی عبارت ایله الشمس الی الاصفر ذهبت، و ترکی عبارت ایله کونش آشاغی یه
کندی دیو ترجمه ایمک کبی، بو حنا ابن بطریق، و ابن ناعمه حمصی بو طریق اختیار ایدوب کتب یونانیه نک اکثری
بو وجهله و زره ترجمه و عربی یه نقل ایدیلر، لکن مخل اولمیه که بو طریق صعوبتدن خالی دکلدر، زیرا هر کلمه یک مرادفنی
بولمق مشکل، و لدیغیر دن عدا تعبیر ترک سببی بر بر یه مخالف اولور، لهذا مزبور ترک ترجمه ایندکلری کبی
چندان انتفاع اولنمز، طریق ثانی بودر که ترجمه اولنه حق عبارتک مضمونی مترجم دانشنده تصویر ایدوب اول
مضمونی لغت اخری ده عبارت ایله تعبیر اولنه کلمه بسیه اول وجهله و زره ترجمه و تعبیر ایدیلر، مثلا مثال مذکور
عربی عبارت ایله غربت الشمس، و ترکی عبارت ایله کونش باتدی دیو ترجمه و تعبیر ایدیلر، حنین بن اسحق

وجوهری طریقی بودر، و بو طریق بغایه اسلم و اسهل، و مقصود ویرا ده اوجه در، لهذا ابو عبید فقیر مترجم ترجمه
اندیکی کتابلرینی بو طریقه سلوک معتادی المقدمه الادب ترجمه سنده و خی بو وادی فی اجتنا
ایندی، و الله سبحانه و تعالی هره احسانه، مستهل الامور، هو العلیم الخبیر بما فی الصدور فصل در بیان اشتقاق
لفظ لغت، معلوم اولکه ابن جنی خصایص نام تالیفنده دیدیکه حد اللغه هی اصوات یعبر بها
کل احد عن اغراضهم، و لغوت دن ماخوذ در کلمت معناسنه که اصلنده لغوة در ثبة کبی که اخری
واو در لغات و لغون دیرلر ثبات و ثبون دیدکلری کبی، و فی الحدیث من قال فی مجلسه صه فقد لغا
ای تکلم، و امام محرین برهان دیدیکه لفظ لغت لغی یلغی دن ماخوذ در کلام تکلم اندی معناسنه، ابن حاجب
مختصرده دیدیکه حد اللغه کل لفظ وضع لمعنی، و سنوی شرح منهاج الاصول دیدیکه اللغات عباره
عن الالفاظ الموضوعه للمعانی، و علامه زمخشری اساس البلاغه دیدیکه لغوت بکذا دیرلر لفظت
و تکلمت معناسنه، استلغ الاعراب دیرلر استنطقهم دیدکلری کبی، و قول لغة العرب افصح اللغات
و بلاغتها اتم البلاغات، و لهذا اصلنده قطعا لک جانیروب کونا کون صداسی معناسنه در، لهذا
غوغا و جلبه و فتنه و ظهور ایدن صدایه لغوی دیرلر، یقال سمع لغوائهم، و لا تخف طغواهم، پس لفظ لغه
بو معناده ن ماخوذ در، مرزوقی مقامات حریری شرحنده دیدیکه لغا یلغو لغوا دیرلر مرضی و لین کلام تکلم
اتسه، و لغی صوت معناسنه در، و الغیه دیرلر فلان لسنه فی طرح ایندی معناسنه، و لغته لغه تسمیه و لیلغی
صوتا و لیلغر بالسین دن طرح اولنمق یکیدر، و خی لغا یلغی لغیا دیرلر حرص و لجاج معناسنه، و لغته لغه
تسمیه و لیلغر خلق الک معرفتنه محتاج اولدقلرندن تحصیله حریص اولدقلرندن یکیدر دیدیکی جوهری دیدی
لغة اصلنده لغو یا خود لغی در که واو و یادن هایی تعویض ایدیلر، و جمعی لغی و لغات در، و بعضیلر سمعت لغاتهم
چوب نصب صحیح ایله تکلم اندکلری حرفلری و زبانلرینه ایله وقف اولنمق ایله تشبیه اندکلری یکیدر، مع هذا
مسلمات قبیلندن در، پس جای طلحتهم و رایت طلحتهم قبیلندن اولور، فیروزابادی دیدیکه لغا لغوا دیرلر تکلم معناسنه
و لغی به دیرلر لهج به معناسنه، حلیه الطلبه دیدیکه لغا دیرلر باطل تکلم اندی معناسنه، و لغا یلغو نصر یندن
و لغی یلغی علم یندن و لغا و لغوا و زرلغندر، و الله اعلم فصل در بیان اینکه لغه توقیفی در یا اصطلاحی
و تحقیق مقال در بیان، علمای اعلام وضع لغه نه طریقله اولدیغنده اختلاف ایدیلر، بعضی توقیفی
و بعضی قیاسیدر دیدیلر، و اصح اقوال بودر که توقیفی اولوب واضعی حضرت الله جل شانه در، ابن فارس
فقه اللغه دیدیکه لغات عرب توقیفی اولوب واضعی جناب باریدر اولدیغنه و علم آدم الاسماء کلها
قول شریفی دلیل واضحدر، ابن عباس عبارت مذکوره تفسیرنده دیدیکه یعنی حضرت الله آدمه اسباب
متعارفه و لام لغاتی تعلیم اندی، دابه، ارض، سهل، جبل، فرس، حمار کبی، و کیع سندیله صحیح ایله بالفعل
روایت ایدیکه حق سبحانه و تعالی آدمه هر شیئک اسمنی حتی قصعه و صفیحه و فسوه و فسیه یی تعلیم اندی،
و ابن عساکر تاریخ دمشقده ابن عباسدن تخریج اندیکه حضرت آدمک یعنی جنسک ایکنه عربیه ایدی، زاده صدر
اندکده بالکلیه صدر زاده نک مسلکی اولوب لهذا بو ایکدکره لغه مزبوره یه احسان اولندی، پس لغه عربیه نک
شرفنه بو معنی دلیل قوی در، و مجاهد آیه مذکوره تفسیرنده دیدیکه یعنی هر شیئک اسمنی تعلیم
اندی، و اکثر محققین دیدیلر که حق سبحانه و تعالی آدمه معرض ملائکه ده علم هم اولان اجناسی عربیه یی تعلیم

من باب نصر
من باب علم

اولادی دل مقدار ایله تکلم ایدر لرایدر بعده عرب دن مبعوث اولان هر نبی به وحی وفرسنده مهم اولان
لغات عربیه بی تعلیم ایدوب حضرت خاتم الانبیا صلی الله علیه وعلی آله وصحبه منتهی اولدقده لغه عربیه
کمالیله ترک کبی بولوب برحرف زیاده سنه جائت فالدر لهذا ابوالاسود حضوریده برکسنه لغه عربیه
اولمق اوزره ناشنیده کلمات ایله تکلم ایتدکده ابوالاسود دیدیکه تکلم ایتدکک الفاظ نه اوزره در
اول کسنه دیدیکه بو اول لغه عربیه در که نشره بالغ اولمش ونشرانی استماع اتمامش سز ابوالاسود دیدیکه یا
بولغی ترک ایله زیرا بزه بالغ اولمیان لغتده سکا خیر بوقدر مرادی بولغه مصنوعه وکذب مقرر ومختلقدر
معناسنی شعار در وبعضیلر دیدیکه یعنی حضرت الله جمیع مخلوقاتک اسملری جمیع لغات اوزره آدم تعلیم ایدی
عربی فارسی سریانی عبرانی رومی کبی واولاد آدم لغات مذکوره ایله تکلم ایدرلرایدی یعقوب براز
زمان نصکره اولادینکه واطرافنه متفرق ولدیلر هربر لغات مذکوره دن برلغت اختیار ایدوب اختلاف
السنه آدمیان نشأت اتمش آنبن ترک کالمله اولا قولی بوقوله ذهاب ایدر وبعضیلر فقیر عندنده اوجه وجوه واشد
طرق بودر که عقول سلیمه اصحابی مفردات لغة عربیه نک معانی موضوع لهاسی ایله اولان مناسبات وانتباهی
فکر صحیح ایله تفکر ایتسه لر واضع لغات جناب حکیم متقن الاشیا ووضع کل شئ فی محلها جل شانه وهر برآ
اولدیغنه واقف اولوب آنسینه ضمیرلرینده کردد وغبار شبهه بی جاروب یقین ایله ازاله ایدرلر
زیرا تدقیق نظر وتحدیق بصر بصیرت اولمسه هرلفظ عربیدنک معناسی مدلولی ایله برکونه مناسبت خفیه سی
وارد رکه ارباب اذهان مستقیمه بو معنایه تصدیق یعنی واضع لغت حکیم مطلق سبحانه اولدیغنی
تحقیق ایدر حتی عباد بن سلیمان ضمیر ردیدیکه لفظ ایله مدلولی میانسنده برنوع مناسبت طبیعیه وارد رکه
البته واضع اول لفظ معینی ول معنای معینه وضعنه حمل ایدر والا ترجیح بلامرجح محذور یه مؤدی اولور مخفی
اولمیه که عباد مزبور معتزلی المذهب اولدیغندن مراعات اصلح حضرت باریه وجهدر قولنه بناءً قول
مذکورنی اهب اولدر واهل سنت وجماعت حضرت باری اصلحی فضلاً وکرماً ایدر حاشا وجوباً ایتمز بلکه اوایله
ایله اول اصلحی ترک ایدر دیوکه کنور مز دیرلر لکن الفاظ ومدلولات میانسنده اولا مناسباتی
انکار ائمه لر واکثر علمآ لغة مناسبتی معهود حضوصنده اتفاقلرا ولدیغی اصحاب ممارسه واطلاعه کاشف
فی وسط النهار ظاهر وبدیدار در حتی خلیل دیدیکه جندبک صوتنده استطاله واتصال المغله صریر الجندب
دیرلر وبازبک صوتنده تقطیع المغله صریر الباز دیرلر وسیبویه فعلان وزننده اولا مصادر
دیدیکی صیغه مزبوره اضطراب وحرکته دلالت ایدر غلیان وغثیان کبی که قوالی حرکات الفاظ قوالی حرکات
افعاله قرینه در بقاعی اضرب بعصاک الحجر کلام قدیمنک تفسیرنده دیدیکه عصا بر الکدر که عاصی آنکله
عصیاندن کف ومنع اولنور ذوات واودن ولوب اصلی عصو در که انزه اولا واو وعلوی شعار ایدر
وعصی ذوات یادن ولوب آنده اولان یا عصیان سببی ایله عاصی ایله مملوک نزولنی شعار ایدیکی کبی
یعنی عصا بر آلتدر که عاصی اوزرینه عالی ولوب انکله تأدیب اولنور فکان العصو ادب العصی
وعصا یعصو دیرلر ضرب بالعصا معناسنه وعصی یعصی دیرلر خالف الامر معناسنه انتهی
وفی المثل العبد یقرع بالعصا والحر یکفیه الملامة خساسة عبد حقنده ضرب اولنور وآنبن جنی خصایص نام
تألیفنده الفاظک معانی کسنه مناسبتنی بیان ایچون مخصوص بر باب عقد ایدوب وآنده نمونه اولمق ایچون

ربما نقرب وحدثنا ام
منظوره چه بو قول
اختیار اولونور
منه

ربما

برتلج الفاظ ایراد اندر ودیدیکه مصادر رباعیه مضاعفه تردید وتکریره دلالت ایدر قلقله صلصله
قعقعه قرقره کبی وفعلی صیغه سی سرعته دلالت ایدر حمزی وزلغی کبی واستفعال بابی
طلب ایچون ولدیغر اصول اوزرینه زیاده قلنان زوائد اولدقده واقع اولمغله در زیرا طلب اینه مطلوبی تعلقدن
مقدم اولور ودوحی عینک تکریر فعلک تکرینه دلالت ایدر فرح وکسر کبی زیرا الفعلک قوتنه
معنالک قوتنه دلالت ایدر وتکریر وسطه تخصیص اندکلری وسطا طرفینه نسبتله قوی ولدیغی ایچون اندر
طرفین وسطه نسبته استحکام ایچون نصب اولنان ایکی ستون کبی در طرفین همیشه اعلا وتحریفدن
عالی دکلدر ودوحی ناشی اولان نسنه یی کلمه خضم وقوی اولان نسنه یی کلمه قضم دیدیلر
حرف خارجیدن اولمغله رطبدر وحرف قاف صلب اولمغله یابسدر استعمال اندیلر ودوحی تفضخ خاء معجمه ایله
صوت رشش یعنی سیه لکدن وتفضخ خاء معجمه ایله صوت منبعث رشدت ایله خروجده استعمال اولنور
زیرا خاء مهمله رقت وخاء معجمه قوت ظاهردر ودوحی قد تقطی طولا تقطعه وقطا تقطی عرضا
قطع استعمال اندیلر زیرا طائک صوتی قصیر وسریعا منقطع اولمغله قرب وسرعة انقطاعی
اشعار ایدر ودالک صوتنده استطاله اولمغله اثری طویل اولمغله دلالت ایدر لهذا سریع الانقطاع
اولان عرجنده جلا وطویل الانقطاع اولان طوله دال استعمال اولندی الی هنا کلام ابن جنی ابن رشید
جمهره دیدیکه کلام غنن که ترکیده کلیزه سویلک تعبیر اولنور ومراتبی وارد رکه غنن غنة
وغنة غنة اشد در وانیت اینندن ورنین حنینندن اشد در ابن السکیت دیدی قصبه قصبة
اصغر در ابن دریده وجوهری دیدیلر که قصب بر معلک اوجی ایله وقصب ملأ الکف اخذ معناسنه در
وعرب مستعمله دیدیکه هذا اصیغ هذا دیرلر برنسنه برنسنه نک مقدارینجه اولسه وهذا سوغ هذا
دیرلر ایکی قرنداشدن بری برادر دیکه تولد ایدوب یا بیلمدیکی برولد دوحی تولد ایتمه جوهری دیدیکه
هی اخته سوغة دیرلر قرنداشی ایله برادری وجه مشروح اوزره برولده وحی تولد ایتمه لر ودوحی تغلب
علی قومه یثقب ثقابة دیرلر قومی اوزرینه عریف اولسه که عریف رئیسدر ودونلر وثقب علیهم کمانه
دیرلر عریف اولان کمسنه یه عین اولسه کسانی دیدیکه قضم فرسه وقضم انسانه مخصوصدر واکثر علما
لغت دیدیلر که قضم اطراف اسنان ایله وقضم اقصای اضراسه مخصوصدر اصمعی روایت ایتدیکی که
براعرابی بادیه ده عمکه به عم زاده سنه نزول ایتدی عم زاده سی دیدیکه ان هذا بلاد مقضم ولیست
ببلاد مخضم که مخضم جمیع فم ایله اکل وقضم اندن دوندر قد یبلغ المخضم بالقضم دیرلر اطراف فم ایله اکل ایدیکی
رشیخ حاصل اولور معناسنه که مراد غایه بعیده یه رفق ایله وصول ممکندر دیمکدر قال بیت
تبلغ باخلاق الشباب حدیدها ولم یقضم حتی تدرک بالقضم فحیث المضرب قد یبلغ القطوف
الوساع مثلنه ترجمه در ابوعمرو دیدیکه نضح صاد معجمه ایله سیراب ولمق مرتبه جه آز شرب ونضح صاد
مهمله ایله سیراب اولمق مرتبه شرب ونضح شین معجمه ایله صاد معجمه ایله اولان نضح مرتبه سندن آز شرب
معناسنه در اصمعی دیدیکه اصوات جمله سنه شخیر آغیرلرون بخیر بورینه تک دلکلرندن کریر صدرینه
اظهار اندیکی صدا معناسنه در ودیدیکه مطرون اثل مظلدن اصغر در جوهری دیدیکه اثل نهال معناسنه
نهال دیرلر که بعمر برساعت یا غوب منقطع اولمقدر ومظل بعمر یا کوزیاشی مثنا بعا یا غمقدر جمهره

وقد سبق کلام ابن جنی فیها
منه

القطوف مما الدانیة القرب بخطو
والوساع ضده
منه

ودیگر که غطغطه ایکی عین مهمله ایله وقت محاربه ظاهر اولان اصوات متتابعه در، وغطغطه ایکی غین معجمه ایله تجزه مشتلو نسنه نک آشنده غلیانی مقیاسنه در، خجخجه ایکی جیم معجمه ایله درونده بر نسنه اصمار ایدوب کسنه یه اظهار ایتمک، وخمخمه ایکی حاء مهمله ایله نرس صوتنی تردید ایدوب صهیل ایتمک مقیاسنه در، وخداج دال ایله رجل قصیر، ورخراخ را ایله اما قصیر واسع مقیاسنه در، خفخفه جیم ایله چوق عسکر یورودکده استماع اولنان حار بلدر، خفخفه حاء مهمله ایله قوشن قنادینک صدای مقیاسنه در، رجل دحدح ویرلر ایکی دال مهمله نک ضمی وایکی حاء مهمله ایله قصیر ضخم مقیاسنه، ورجل دحدح ویرلر ایکی دال مهمله نک ضمی وایکی حاء معجمه ایله قصیر ضخم مقیاسنه، جرجره صوایجدکده بوغازده اولان جرعه صدای وخرخره تنفسیک صدرده نزدیک صدای، وحار موضعدن صوای قدقده ظهور ایدن چاغلدیسی ودردره دیرلر صونمق ته اقعدن حاصل اولان صدا مقیاسنه در، زغزغه زای معجمه ایله ریح هبوب اندکده اشیاده حاصل اولان اضطراب، زغزغه صاغی صویک رویی ارض وزرنده اولان حرکتی، زغزغه ایکی زای معجمه وایکی عین معجمه ایله انسانده اولان خفت ونشاط مقیاسنه در، زفزفه قوشلر اوچمق طیرانی ایدوب طولاشدقده قنادنک ظهور ایدن صدا، وزفزفه ریح شدیده هبوب اتدکده استماع اولنان صوت هائل مقیاسنه در، سغسغه ایکی سین مهمله ایله قازیق ودیکن مثللو نسنه یی موضعدن قلع ایچون تحریک، وشغشغه ایکی شین معجمه ایله مزراق مثللو نسنه یی بنده مستحکم اولسون ایچون تحریک مقیاسنه در، شغشغ السنان فی الطعنه دیرلر مزراق یکسنه یه طعن اتدکده کرکی کبی یرلشسون ایچون تحریک اتسه، واللہ اعلم واکرم، اصحاب الباب ذکری مرور ایدن الفاظ ومعانی میانده اولان مناسبتی کرکی کبی ملاحظه اتسه کرحرف اضعف والین، واخفی، واسهل واامسی مستعمل اولان الفاظ ادنی، وعمل وصنوک اقل واخف اولان معانی یه دلالتی، وحرف اقوی واشد واظهر، واجهری مستعمل اولان الفاظ، علاً اقوی وحساً اعظم اولان معانی یه دلالتده واقف اولدقلرنده واضع لغات حضرت حکیم متعال اولدیغنده ارتیاب ایتمزلر، وسائر بو بابده اولان بو مذاهب واهیه وبو مناسبات طریقه کتمزلر، مثلا لفظ مدّ، ولفظ مطّ، برنسنه یه چکوب اوزاتق مقیاسنه در، لکن حرف طا حرف دالدن اعلی واقوی اولمغله لفظ قطّ مدّدن یاخود جذب معتبر در، فارابی دیوان الادبده دیدیکه ثئاب زای معجمه ایله دوه وسائر دابه دن ضمار یعنی قارنی آزوبلی انجه معقسنه در، وثئاب جار مهمله ایله زیاده ضمار معقسنه در، وزمخشری اساسده رجل ثئاب ثئاب شدید النخافه دیمش، وثئب ماده سنده ابوزید دن روایتا نقله بکه ثئوب بنی کلاب لغتده هزال مقیاسنه درمش، ثعالبی فقه اللغتده دیدیکه اول کسنه که باشنک مقدمنده قبل ولمیه کا اجلح، وباشنک نصفنده وک قبل اولسنه اجلی واجلة دیرلر، ودخی دیدیکه نقش چوارمق، ورقش کاغدر، ودثثم آلده، ودثثم دریده، ورسم بغدای وارپه، ودوشی ثوبده اولان نقشه مخصوصدر، ودخی دیدیکه ایب دبر، وایب ویرک اطرافنده اولان قبل معقسنه در، ودخی دیدیکه ثئب عقرب صوقمقده، وثنع بیلان صوقمقده مستعملدر، ودخی دیدیکه قولاقده اولان وثنخ اف، وطرانا فلرده اولان وثنخ ثف استعمالا اولندر، ودخی طوطاق وزرنبه وضع اولان نقاب لثام، ولوروزنبه وضع اولنان نقاب لغام مستعملدر، ودخی کف ایله

وفی القاموس الزغزغ الخفیف الخرق منا

وفی القاموس الرفرفة الصوت وتحریک الظلیم جناحیه حول الشیء لیقع علیه وفی المجمهة الرفرفة صوت جناح الطائر اذا حام ولم یرح

وفی القاموس الرسم خشبة مکتوبة بالنقر یختم بها الطعام منه

مقدم رأسه ضرب انکه صفع، وقفایه ضربه صفع، وبوزه ضربه لطم، وبومروق ایله ضربه لکم، وکی ایله ضربه لدم، وبانه یا مرق ایله دورنکه وکز، وال ایله دورنکه وکز، وچنکه یال ایله دورنکه وهز دیرلر، ودخی قذفه بالعصی وحذفه بالحصی، وقذفه بالحجر دیرلر، ودخی معلوم، یامرفی ولاکسنه نفخ ایچون سینه سنه صوت رقیق اخراج اتسه کا زینن، اندن خفی واسه اسنن، وخفی ولاکه صوت اظهار اتسه حنین، واندن زیاده اولدیسنه واکر دخی زیاده اظهار ایدرسه کا خنین دیرلر، واللہ اعلم بالصواب، بو آیده بو مقدار ایله اکتفا اولنمش اولی ملاحظه اولندی تاکه ارباب اذهان سلیمه واقع حاله مطلع اولوب سائر الفاظ دخی معانی سنه نسبت مقایسه حالی ولدیغنه وقوف تحصیل ایده، واللہ الموفق **فصل** در بیان انکه هر لغة که در شروط بنکانه نباشد از درجهٔ اعتبار ساقط کردد، زرکشی تجریده ابوالفضل عبیدانک شرائط الاحکام نام تالیفندن نقل ایدیکه لغت بش شروطی جامع اولدقجه صحتنه اعتماد وشایسته اعتداد اولنمز، شرط اول عبدن نقل صحیح ایله منقول اولمقدر، شرط ثانی دورت عدالت تا قلبن لازم اولدیغی کبی لغتده دخی عدالت تا قلبن لازمدر، شرط ثالث نقل اولنان کسنه لرک قولری حجت اولمقدر، یعنی اصل لغت عرب عاربه دن منقول اولمق واجبدر، فحطان، ومعد، وعدنان کبی، پس مذکور لردن صکره اولاد عبدن نقل اولنان مقبول دکلدر، زیرا السنه زنکی فاسد اولدیغندن غیر مولدین لغة فصیحه یه مختلط اولمشلردر، زمخشری وابن فارس واکثر علمای لغة ابوتمامک قولی ایله استشهاد اتمکلری ابوتمامک کلامی عرب عرباکلامنی نقل ایدوب ترک لسانلرینه کرکی کبی واقف اولدیغنه دلیل اولدیغی بچندر، اکرچه ابوتمام زمانی متأخر در لکنه کرکیا انک قولی فی الحقیقه عرب عرباه مقتدیدن تولیدر، ابن جنی دیدیکه معانی مخصوصه سنده مولدین شعری ایله، والفاظ مخصوصه سنده عرب عرباه شعرلرایله استشهاد اولندر، شرط رابع عبدن نقل ایدن کسنه البته اهل حس طریقیله استماع ایتمک لازمدر، شرط خامس ناقل مذکور دن نقل ایدن کسنه دخی اندن حس ایله استماع ایتمک کرک، والا حس طریقیله نقل ولیعین لغت بر وجهله مقبول دکلدر، لکن ابن جنی خصائص دیدیکه لغت نقل طریقیندن غیر طریقیله ثابت اولمز، ذاهب اولان کسنه خطا ایدی، زیرا کاهی لغت قرینه ایله دخی معلوم اولور، ونقله محتاج اولمز، زیرا برکسنه شاعرک ﴿ قَوْمٌ اِذَا الشَّرُّ اَبْدَی نَاجِذَیْهِ لَهُمْ ﴾ طاروا الیه زرافات ووحدانا، قولنی استماع اندکده وحدانا وسیله لفظ زرافات جماعات معقسنه اولدیغنه عالم اولور، آخر دن استماع ایتمش ایسه دخی، ابوعلی دیدیکه بنو تمیم زعمنجه زرافات وشعرلرینی عرب شعرلرینه قیاس ایدوب ترک سبکی کبی سبک انکه قادر دکیلدر، وکیاسجه هزاسی دیدیکه آرا مختلفی شو وجهله وزره قرار دهم درکه لغتده قطعا قیاس جاری اولمز، واللہ اعلم **فصل** در بیان اول من صنف کتابا فی اللغة وجمعها، امام فخر رازی محصوله دیدیکه لغتده تصنیف اولنان کتابلرک اولی وجمله دن اقدمی خلیله منسوب اولان کتاب العین در، واهل تحقیقنجه جمهور کتاب مذکورک اکثر موضعنی قدح وجمع اندیلر، سیر آفی طبقات نحاته دیدیکه کتاب العین انک ولکن خلیل تصنیف اندی، یوسیده اولمیه که کلام مذکور صراحةً دلالت ایدرکه خلیل کتاب مذکوری اتمام وتکمیل اندرمش وظاهر معقول ایدر زیرا خلیلک کبی اول رتبه عالی درکه اندن صدور ایدن هرفوه برفروکذاشت اعتراضی وارایده، دخی آنجق خصائص دیدیکه خلیله منسوب اولان کتاب العین اولان خبط وخلل حاشا خلیلدن بلکه خلیلک ادنی

الفاظی بزه مالغ اولدی، رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولندیکه لاتقولوا وقع وقع ولاتع تع، بل قولوا اللهم اوقع وانفع، واکثر عرب عندنده کلمتین مذکور زمنک معیار اولمله بدی رسول اکرم نهی بدرجه حالا السنه خلقده مذکور ومشهور بحیث الفاظ وارد رکه معیار تقریب وتخمین طریقیله معلوم بدر بوجهله معنای موضوع للهلری کرکی کبی تحدید اولنوب احتمال آخر منقطع اوله حق مرتبه بیان اولندی، وبو قبیلدندر حین، زمان، وهر، اوان، بضع سنین، غنی، فقر، شریف، کریم، لئیم، سفیه، سفله، لفظلری، وشبهه بو قدر که الفاظ مذکوره دن هیچ معیار موضوع للهلری کرکی کبی تحدید وتعیین ایدمز رجال منقضی اولدیکی کذلک بعض الفاظ دخی وارد رکه بزه آنی استماع اندکده استعراب ایده رز مثلا ناقه یه عنبوره، وعنبسجور لفظلری آنکری محاورانده ذکر ایدن رجال مفرض اولدیکی وارد، ودخی معلوم اوله که تصنیف کتب لغنده ترتیب حروف هجا اوزره بکی طریق مشهوز وارد رکه عنقریب تفصیل اولنوب انشاء الله تعالی، لکنه ذکر مرور ایدن کتاب العین ترتیبی حالا علماء الفت میانده معیار اولمقله طریقین معروفیتنه معیار درر، اجمالی بو الفرج سلمة بن عبد الله المعافری المحرر بنک منظومه سندن معلوم اولور، وهی هذه منظومه

یا سائلی عن حروف العین دونکها ۞ فی رتبة ضمها وزنا وانحصاء
العین والقاف ثم الکاف فالهاء ۞ والجیم والشین ثم الصاد تتبعها
والدال والتاء ثم الطاء متصل ۞ بالطاء ذال وتاء بعدها راء
والمیم والواو والمهموز والیاء ۞ ثم الکلام فی هذا الباب معلوم

اوله که کتاب العین منسوبالی ذریعه شیخ اولمقله کتب لغنائک اشهری ابو بکر بن دُرید جمهره نام تصنیف اندیکی کتاب بطیقدر، انهری دیدی که زمانمزده کتاب تالیف ایدنلرجه بری ابو بکر بن دُرید در رکه تولید الفاظ وکندو عندنده عربیه اخذ اولنمقله متهدر، ابراهیم بن عرفه یعنی نفطویه دن مزبورک احوالنی سؤال ایتدم، روایتنده معتمد وکتابنده معتمد دکلدر جواب ویردی، صاحب مزهر اللغه دیدیکه نفطویهک بو کلامی محض حسددن ناشی در، والا کتابنده مطالعه ایدنلر ابن دُرید روایتنه خصوصیتده نه مرتبه احتیاط، ونه درجه اهتمام اندیکنه واقف اولوب نفطویه دن صدور ایدن طعن وقدحه مجرد میانلرنده، اولامز مناقره دن نشأت اندیکنه مطلع اولور، حتی ابن دُرید نفطویهی حجه اتخاذ ایدر ۞ لوازل الوحی علی نفطویه ۞ لکان ذاک الوحی سخطا علیه، وشاعر دیدیکی علی اسمه مستهال للتصفع فی اخذعه ۞ اخرقه الله تنفف انمه ۞ وصبر الباقی ضراعا علیه، نفطویه دخی ۞ کوه در رد صدای اختیار افتاده است ۞ باکران جانان نکوحرف کرا نشنوی، فحواسی درره ابن دُرید هجو اندیکه ۞ ابن دُرید بقره ۞ وفیه عمی وشره ۞ ویدعی من حمقه ۞ وضع کتاب الجمهره ۞ وهو کتاب العین الا انه قد غیره ۞ وابو منصور الازهری الهروی المذکور نفطویه مزبورک خواص جانبندن ایکن تهذیب نام لغتی جمع وتالیف اندکده افی دخی هجو اندی که ۞ الازهری وزغه ۞ وحمقه حمق ودغه ۞ ویدعی من حمقه ۞ کتاب تهذیب اللغه ۞ وهو کتاب العین الا انه قد صحفه وصاحب ابن عبادا جمهره یی تلخیص واختصار ایدوب جوهره تسمیه اندی ۞ وجوهره ملک خائسه سنده ویدر که ۞ لما فرغنا من نظام الجوهره ۞ اعور رب العین وماتت الجمهره ۞ شکر الله سعیهم وتجاوز عن سیئاتهم بمحمد علیه الصلوة والسلام **فصل** در بیان الفاظی که در قرآن مذکور نشده آنکه از زمان عرب تا باین هنگام

آنی کلکانی وفیات الاعیانده ابو خالویه دیدیکه علما میانده اسمی ابراهیم وکنیه سی عبد الله کسنه بوقدر نفطویه واسطی ذریعه سیاه چرده ودمیم البشره اولمقله نفطه تسمیه اولنمشدر، روایه نفطی سیبویه یه نفطنه تقلیدا ذکر ایدر، انده بزه نفطویه تخریج کندوبه سیبویه تسمیه ایدوب کرکه تا انک کتابنی تعلیم ایده ایدی ودخی دیدیکه محمد بن زیاد الواسطی نفطویه بهی اجوا ایدوب دیدیکه ۞ مره ثره انها ربی فاسقا، فلتجدنها ربی لا ربی نفطویه، احرقه الله تنفف اسمه، وصبر الباقی ضراعا علیه، انتهر منه

وهو المعصف فی الحجازیة والبین هذا عند العرب وعند اهل العراق یقال له اسف کذا فی الاساس منه

کتب لغة فارسیه در شفا حلال وشقو حرام معناسنه اولمق اوزره مقصد در منه

تغییر ایدیلر، واکثری عنقریب ترجمهٔ اسمای محللانده مذکور اولوران شاء الله تعالی **فصل** فی بیان اختلاف السنة العرب وما یلابس الاختلاف، ابن فارس رحمه الله دیدیکه لغات عربیه اختلافی برنهج وجهاوزنه ورکاهی اختلاف حرکاتده اولور ستعتین وستتعین کبی یعنی نون تک فتح وکسری ایله، قرادیدیکه فتح نون قریش واسد، وکسری غیرلرینه دیدیلر، وکاهی اختلاف حرکه وسکونده اولور امعکم ونعکم کبی، وکاهی اختلاف ابدال وعدم ابداله اولور، اولئک واولالک کبی، ان، وعن، ومن بعضلرینه کذلک اختلاف همز وتلیین ایله اولور یستهزؤن ویستهزون کبی، وکاهی اختلاف تقدیم وتاخیر ایله اولور صاعقه وصاقعه کبی، وکاهی اختلاف حذف واثباتده اولور استحییت واستحیت وصدقت واصدقت کبی، وکاهی اختلاف تفخیم وامالهده اولور رقضی ورمی کبی که بعضیلر تفخیم وبعضیلر امالهٔ ایدرلر، وکاهی برحرف ساکنه فتحه برحرف ساکنه ومنی کلمه بعضیلر ساکنه اوکه کسر وبعضیلر ضمه ایله تحریک ایدرلر، اشتروا الضلالة واشتروا الضلالة کبی، وکاهی اختلاف تذکیر وتانیثده اولور، زیرا بعض عرب هذه البقر وهذه النخیل وبعض عرب هذا البقر وهذا النخیل دیرلر، وکاهی اختلاف ادغام وعدم ادغامده اولور مهتدون ومهدون کبی، وکاهی اختلاف اعرابده اولور مازید قائماً ومازید قائمٌ، وان هذین وان هذان کبر، معلوم اولدکه قرآن عظیم ان هذان لساحران بریدان قرائتی قواعد عربیه به مخالف ولغه عظیم استکمال ایدیلر، سکاکی اواخر مفتاحده رد المطاعن فی القرآن عنوانیله عقد ایدیکی یابده، وابوعبید فضائل قرآنده، وسیوطی اتقانده ذکر ایدی، بالآخره آخرین توجیه ایله واجوبه متعدده ایله جواب ویردیلرکه بو قاعده ایرادی مناسب ملاحظه اولنمغله بو عقد تغییر شود وجه اوزره ترجمه اندیکه، التوجیه الاول عبارة مذکوره ثلثینک احوال ثلثه سی الف ایله اولور دیدیکاری لغته مبنی درکه کنانه لغتیدر، بعضیلر بنی الحارث لغتیدر دیدیلر، التوجیه الثانی ان کلمه سنک اسمی ضمیر شان محذوف در انه هذان یدر، پس هذان ولساحران مبتدا وخبر درکه جمله سی ان نک خبریدر، التوجیه الثالث توجیه ثانیده ذکر اولندیغی اوزره ان نک اسمی ضمیر شان محذوف در لکن لساحران مبتدا محذوف نک خبری وجمله سی هذان نک خبری وجمله سی ان نک خبریدر، التوجیه الرابع آیه مذکوریه واقع اولان نعم معناسنه در وهذان لساحران مستقلاً مبتدا وخبر در، التوجیه الخامس هذان یه متصل اولمایوب کلمه سی ضمیر قصه وان نک اسمیدر وان لساحران مبتدا وخبر، وجمله سی ان نک خبریدر، مخفی اولمیه که بو وجه صوره رسمه مخالفدر، التوجیه السادس سیوطی نک توجیهی درکه هذان یه الف فی کرا اولندیغی ساحران بریدان لفظنه مشاکله سلاسلاً لفظی غلالاً لفظنه وسبا لفظی بناء لفظنه مشاکله منوان اولدیغی کبی، والله اعلم، وکاهی اختلاف صوره جمع اولور اسیر کجمعنده اسری واساری کبی، وکاهی اختلاف تحقیق واختلاس اولور یامرکم ویامرکم، وعفی له وعفی له کبر، وکاهی اختلاف تانیث وزره ها ایله وقف وعدم وقفده اولور، هذه امة وهذه امت کبی، وکاهی اختلاف زیاده وعدم زیاده اولور، انظر وانظور کبی پس لغات مذکوره هریسی برقومه منسوب در، ومنتشر اولمغله هربری ایله محاوره اولنوب برکسنه آنی انکار ایتمز، وکاهی اختلاف تضاد طریقی ایله در، اخیر لغتنده ثب دیرلرکه وثب ثب ایتمزدر، واتعد مرادایدرلر، وسائر عرب لغتنده لفظ ثب وثوب ایله امر درکه ترکیده وثوبدن صیچرامق وفارسیده جهیدن ایله

تغییر

تعبیر اولنور **حکایت** زید بن عبد الله بن دارم بعض ملوک یمنه الجیلک طریقی ایله واروب برجبل مرتفع اوزرنده عبد وعشتر نامی وثنه مصادف اولمشدر، مجلسنده واصل ولد قدوه ملکه دعا وثنا ایدکده ملک دخی زیده تعدوا ایله امر معناسنه تبار زید دیدر، زید دخی کندو لغتنده وثوب ایله امره حمل ایدوب ملک امری هر وجهله مطاعدر دیوب قله جبلدن برو جهله وثوب ایدرکه زمینه ساقط وهالک اولدر، ملک نه مانسنه بو کیفیتی استفسار ایدی واقع حالی انها ایدیلر، ملک دیدیکه اما عندنا لیست عربیة منی وخل ظفار حمره، مخفی اولمیه که ظفار قطام کبی کسر اوزرینه مبنی وبعض برقرینه نک اسمیدرکه اول قریه حمره یعنی آشی قبیله اولنمغله قرمزی طوپراق حاصل اولدر، یعنی ملک دیدیکه بزم عندمزده اولمایان لغة عربیه دکل میدر، هرکیم ظفاریه داخل اولور، جمهور لسانی تعلم السنوز میدار، دیدیکه بعضیلر عبارت مذکوره نک معناسنده دیدیلرکه هرکیم که ظفاریه داخل ولهاهی ظفاری اندکلری کبی لباسنی اشی ایله قیرمزی السنوز، علی کلا المعنیین لفظ حمره صورت خبریه انشا دیرکسنه برقومک میانه داخل ولدقده اول قومک عادتی ایله عادتلنمزدیه جک یرده ضرب اولنور تمثیلدر، بو مقاعده معنیین متضادتین بجویز وضع اولنمش بعضی الفاظ ذکر اولنمق مناسب ملاحظه اولندی که لسانی عربده متداولدر، جون، اسود، وابیض، جمعی جونز در، صریم، لیله مظلمه، وصبح، سدفه مظلمه، وضوء، اصبح دیدیکه سدفه وسدفه نجد لغتنده مظلمه وغیر لغتنده ضوء معناسنه در، ابوعبید روایت اندیکه سدفه مظلمه وضوک اختلاطی در، طلوع فجر واسفار مابینده اولان وقت کبر جلل صغیر وکبیر جوهر رامر عظیم، وامر بین تغیر اندی، تامل، عشطا، ورنهار، تاجد، نائم، ومصلی یقال تهجد، وتهجده ای نام لیلا، وتهجد وتهجدی سهر، وصلده لیله تهجد اطلاقی بو معنادن مأخوذدر، تبل کبار، وصغار فیروزآبادی التبل بالتحریک عظام الحجارة والمدر، وصغارها دیدی، تامل، قائم وللاطی بالارض لزیده پراوزرینه باب اصبح وزانوب قارنینی یره یاپشدرمش کسنه نی کورمسوز، جوهر اولنور، نطق، یمین دنک، زهوة، یوکسک ولحق برکه صعود وهبوط تغیر ایدرلر، جوهر ارض مرتفعه وارض منخفضه کی آمنه صوء مجتمع اولور دیدر، ابوعبیده اهالی محله نک یاغمور سیلی صوبه مجتمع اولنی کبی، اتحاد اندکلری جوهر موضعدر دیدیکه اکاجوبه دخی دیرلر، صارخ، مغیث وستغیث کلمه سی کلمه، وامداد وغلبه، تغیر اولنور، خشیب، مصیقل قلیچ، واعفور تمام یاپه مش قلیچ، قرء، حیض وطهر، سیف، فصل ونقصان بین، وصل وقطع، وذری لقد تقطع بینکم ای وصلکم، ویقال بان بین بینونة افترق، الحی الخلوف ای الغیب والمتخلفون، یعنی قبیله جیفوب غائب، ولا وقبیله جیکمیوب آنده قالان، نلقه، مرتفع ومنخفض ولاناره رض که ابوعبیده نولیدر، ورآء، قدام وخلف که اوک وآرقه تغیر اولنور که جهانده نوع اعلی ودونی ان الله لا یستحیی ان یضرب مثلاً ما بعوضة فما فوقها تفسیرنده ابوعبیده فما فوقها ای فما دونها دیمشدر، مثلاً برکسنه فلان صغیر دیدکده وفوق فلک دیرلر، یعنی سنک دیدیکدن دخی صغیردر، حاصلی فوق مضمونه ابلغ وزیاده صغیردر، والله سبحانه اعلم، ابن جنی دیدیکه لغاتده هرنه قدر اختلاف وخیار اولورسه اختیاجه صالحدر، مثلا حرف مانک اعمال وعدم اعمالنده لغة حجاز ولغة تمیم متخالفدر، مع هذا هربری بقبول ومقیس علیه اولمغه صالحدر، پس لغتنک هربنی خذ ایدوب لغة اخری بی بالکلیه ترک ایتمک لایق کلدر،

وسنزید علیها عنقریب ان شاء الله سبحانه

مبرد اسود وزجاج استعالی کبیر در دیدر سبحانه

قاله ابو زید سبحانه

زجاج ملک سبحانه

وواد دنک اعلاسنه دخی صوبار اولدیغی موضع که اول صوء وادی به منسوب اولمغله جمعی تلاع در لهذا فیروزابادی صحاح تلاع اولمز دیدر سبحانه

بلکه مناسب اولا بود رکه اگر لغات مذکوره ح بر لغت طبیعته خوش کلور ایسه انی اخذ ایده و اول
یعنی تمکن مرتبه تا ایده اندکده لغته اخری بی الکلیه طرح انمک کرک، حدیث شریفده وارد اولدیکه نزل
القرآن بسبع لغات کلهنا شاف کاف، لکن مخفی اولمیه که کلام مذکور اول وقته مبنی درکه لغات مزبوره
قیاسده مساور یاخود متقارب ایدلر، واکر لغاتک بری غایته قلیل الاستعمال، ولغة غایته کثیر الاستعمال
اولورایسه قیاسا اقوی، وروایة اوسع اولانی اخذ انمک کرک، وضرورت حس اتدیکه لغات روایه
اخذ اولنمز، والا اقوی واشیع اولانی یعنی اخذ انمک مناسب در، فرضا لسان عربده زردی اولانی اخذ
کمسنه یه خطا اتدیرولمک اولمز زیرا مطلق لغة عربه قیاس اینه تکلم ایدیلمکسزین مصیبدر، شو قدر واکه
اقوی بی ترک اتدیکی ایچون لوم اولنمز، قرآن ویدیکه افصح لغات لغة قریش اولدیغنک وجهی بودرکه قبائل
عرب زمانه جاهلیده حج بیت مکرمه ایچون هر موسمده جمع اولورلرایدی، قریش ترک کلانی استماع
ایدوب فصیح اولانی اخذ قبیح اولانی ترک ایدرلرایدی، لهذا قریشده لغات فصیحه مجتمعه اولوب قبائل
سائره لغة قبیحه ح خالی اولدیکون، کشکشة، کسکسة، عنعنة، فحفحة، وکم، ونم، عجعجة، استنطا، وتم شنشنة
وسائر لغات قبیحه کبی، کشکشة اولدرکه ربیعه ومضر قبیله لرکاف خطاب مؤنثه نصکره شین معجمه ذکر ایدرلر
رأیتکش، ومکش، وعلیکش دیرلر، رأیتک، ومک، وعلیک مقامنده، وبعضیلر کاف مذکوره نصکره
شینی حال وقفده اثبات ایدرلر فقط اشهر اولا بودر، بعضیلر وصلده وحی اثبات ایدرلر، وبعضیلری
کاف مذکوره یی حذف ایدوب شینی آندن بدلا ذکر، وحال وصلده مکسور وحال وقفده ساکن ایدرلر،
منش، علیکش علیکش دیرلر، کسکسة اولدرکه قبیلتین مذکورتین کاف خطاب مذکرک شینی شین
مذکر اولا وجوه ایله اجرا ایدرلر، مذکر ومؤنث میانی فرق ایچون عنعنة اولدرکه قیس وتمیم وعربدن خوق قبیله اول
واقع اولا همزه یی عینه تبدیل ایدرلر، انک ح عنسک، اسلم ح عنسلم، اذن ح عذن دیرلر، وکم اولدرکه
ربیعه وکلیدن برجماعت هر نه محلده که کاف دن اول یا بکسره واقع اولسه السنه کافی مکسور ایدرلر، وعلیکم
دیکم دیرلر، ونم اولدرکه کلب هاذل اول یا بکسره واقع وحی ولسنه هایله مکسور ایدرلر، منهم، عنهم
ومنیهم دیرلر، عجعجة اولدرکه قضاعه یا مشدده یی جیمه تبدیل ایدرلر، تمیمی ح تمیج دیرلر، استطا اولدرکه
سعدبکر وهذیل وازد وقیس وانصار عین ساکنه طاءیه مجاور اولدرسه عینی لوننه تبدیل ایدرلر، انطی ح
انطی دیرلر، وتم اولدرکه بعض لغتنده سینی یه تبدیل ایدرلرناس ح ناث دیرلر، شنشنة کذلک لغة یمن کافی مطلقا
شینه تبدیل ایدرلر لبیک اللهم لبیک لبیش اللهم لبیش دیرلر، وبعض عرب کافی جیمه تبدیل ایدرلر کعبه ح
جعبه دیرلر، فیروزابادی دیدیکه کشکشة بنی اسد وربیعه لغتیدرکه کاف خطاب مؤنثه ی شینی برا
ایدوب علیکش ح علیکش دیرلر، وکاهی کاف مکسور ح فحکه شین الحاق ایدرلر علیکش دیرلر کسرایله
علیکش ویمز ر نصب ایله، اکرچه کذا کش روایات اولمدن نصب ایله، روایات اولمدرکه براعرابیه رجا بریه یه زنا
ایدوب دیدیکه تعالی انی مولاکش یا وبش، آخر شعر ایراد ایدیکه کسکسه کرکنده کاف مؤنثه حال وقفده
سین الحاق انمکدر یعنی تمیم ح اولانی کشکشه کبر، فیروزابادی دیدیکه کسکسه تمیم لغتیدر کمر یعنی
ابن فارس فقه اللغه ح دیدیکه تمیم قاف دکاف میانده برحرف تکلم ایدرلر، ودین جیم ایله کاف میانده
برحرف تکلم ایدرلر، واضافه حالنده یا یی جیمه تبدیل ایدرلر، غلامی ح غلاج، ونسبت ح کذلک بصری ح

بصیح

بصیح، وکوفی ح کوفج دیرلر، وخرزم وخی لغات قبیحه وندر، مخفی اولمیه که بو مقاصده خرزم دن مراد کلمه لک
اولنه برحرف زیاده انمکدر، کماده کلمه کبر، والا اصطلاح عروض ح اول حرفدرکه شعرک اولنده
مذکور اولوب لکن حین تقطیع ح محسوب اولمز، برحرفدن زیاده حرفه وک بجوزایدرلر، تعالبی
دیدیکه تخلخانیة، وطمطمانیه ده لغة قبیحه قبیلندندر، لغتده طمطمانی وتخلخانی فصیح اولمین کسنه یه
اطلاق اولنور، یقال رجل طمطم وطمطمی بکسرهما، وطمطمانی بالضم فی لسانهم عجمة، ورجل تخلخانی ای غیر فصیح
بو مقاصده تخلخانیه دن مراد تجرد عثمان اعرابندر، مصدر ایدن لغات قبیحه در، ماشاءالله مقامنده مشاءالله
دیدیکلری کبی، وطمطمانیه دن مراد جمهور دن ظهور ایدن لغات دنیه در، طالب الهوا دیه جاک
برح طائم الهوا دیدیکلری کبی، طائم برزم صیام فهم سفرحد تمیده واقع اولا کلام دنی بولنه قبیلندندر،
حاصلی مقاله کلنجه وکمر مرور ایدن لغة ردیه مقیس علیه اولمز، آتن جنی خصائص ح دیدیکه قضاعة المال له دیرلر
لام جائه نک کسرایله، واکا قیاسا علیه المال لک دیمک جائز وکلدر، لکن ابوحیان شرح تسهیلده
دیدیکه هر قبیله یه مخصوص اولان لغة مقیس علیه اولمق جائز در، ودیدیکه هر لغة که عربدن برطائفه
انی تکلم ایده لرا اول یعنی استعمالی شایعه ومقبوله اولان لغته تطبیق ایچون نا ویا جائز وکلدر، لهذا ابوعلی
لیس الطیب الا المسک عبارتی ضمیر شان مقدر ایله نا ویلنه تعجب ایدیلمز، زیرا ابوعمرو دیدیکه لغة
مذکوره یه تمیم یعتمدر، والله اعلم بحقیقة الحال، والیه المرجع والمآل فائدة، فائدة فصل فی التعریب والالفاظ
الّتی عرّبتها العرب، اولا معلوم اولدیکه عرب عجم مقابلی در، ومؤنث در معناسی عام در
بعضیلر انصار ساکنه، اولانره اطلاق اولنور دیدیلر، واعراب بادیه ساکنه اولانره اطلاق
اولنور ومفردی بولنمز، ومفرده اعرابی دیرلر وکاهی جمعنده اعاریب دیرلر، وصیغ عرب
اولانره عَرَبٌ عُرُبٌ، وعَارِبَةٌ دیرلر، وصکره دن عربه داخل اولانره کمسنه یه مُتَعَرِّبٌ ومُسْتَعْرِبٌ
وذخیل وجعلرنده مُتَعَرِّبَة ومُسْتَعْرِبَة وذُخَلاء دیرلر، تعریب جوهری دیدیکه اسم عجمی یه تعریب اندن عبارتدر که
عرب اوا اسملری کندو طرزلقری اوزره استعمال ایده لر، تقول عرّبته العرب واعربته ایضا
فیروزابادی دیدیکه تعریب کلامی لحنده نی تهذیب دن عبارتدر، آبرجمان رنشانده دیدیکه اسمای
عجمیه معربه اوچ قسم اوزره در، قسم اول اولدرکه اسم مذکور عرب تغییر ایدوب کندو کلامارینه الحاق
ایدرلر بو قسمک حکم اصلی وزائد وورزن اعتبار یله اسم عربی صحیح حکمی در، درهم ودینار کبی،
قسم ثانی اولدرکه اسم مذکور عرب تغییر ایدرلر لکن کندو کلامارینه الحاق ایمکله قسم اول اعتبار
اولنا احوال بو قسمده معتبر اولمز، آجر وسینه کبی، قسم ثالث اولدرکه اسم مذکور عرب تغییر ایدوب
کندو کلامارینی ابنیه سنه الحاق ایمزلرایسه عرب ابنیه سندن معدود اولمز، خراسان کبی که عرب
فعالان وزنی بولندر، الحاق ایدرلرایسه معدود اولور، خرّم کبی که سلم لفظنه، وکرکم کبی که قثم لفظنه
ملحقدر، والله اعلم، ابوحیان شرح تسهیلده ذکر اندی که، ائمه عربیت دیدیلرکه اسماء عجمیه ی بادیه
وجه ایله معلوم اولور، الاول اسم مزبورک عجمه اولدیغنی ائمه عربیتدن برنقله نقل ایله، الثانی
اسم مزبورلرک عربیتدن خارج اولمقدر، لفظا آبریسم کبرکه ابنیه لسانلرعربده بولنمز بوقدر
وفی القاموس الآبریسم بفتح السین وضمها الحریر معرب، الثالث اسم مزبورک اولندوزنه بعده

وفصلیة فریده الترجمة فی محله منه

سبزینام دیه کلور ریحان در منه

کرکم زعفران وعلک وعصفر کذا فی القاموس منه

راو الممقدر، زیرا کسر زیرا لغه عربده اولی نون بعده رالی کلمه یوقدر، الرابع اسم مزبور کاخری زاو زای
اول دال الممقدر، مهندز کبی، زیرا لسان عربده اخری زا ما قبلی دال کلمه یوقدر، الخامس اسم مزبور صاد مهمله
وجیم جمع الممقدر، صولجان وجص کبر، زیرا لغه عربده صاد وجیم برکلمه مجتمع الزر، السادس
اسم مزبور جیم وقاف جمع الممقدر، زیرا کلام عربده جیم وقاف برکلمه جمع الزر، منجنیق کبر
السابع اسم مزبور رباعی یا خماسی ولد قدانده حروف ذلاقه دن برحرف الممقدر،
زیرا لفظ عربی یا رباعی ولد قده البته حروف ذلاقدن برحرف ولقلا زمدر، سفرجل
قذعمل، فرطعب جحرش کبر، وحروف ذلاقه التی در، اوجی طرف لسانه نهیقار، را، لام، نوندکه
انره حروف ذولقیه دیرلر، راوجی شفه دن خیار، فا، یا، میم که انره شفویه، ومجموع التی حروف
مذکوره یه حروف ذولق دیرلر، فارآبی دیوان الادبده دیدیکه فا وجیم کلام عربدن برکلمه
جمع الزر کذلک جیم وتا وخی برکلمه جمع الزر، مکر حروف ذولقیه نهز برحرف ایله اوله،
لهذا لفظ جبت محض عربیدن دکلدر دیدیلر، وجیم وصاد لغة عربده جمع الزر لهذا حص، واحص
وصولجان عربی دکلدر دیدیلر، وجیم وطاوخی برکلمه عربیه جمع الزر لر، لهذا طنجبن، وطاجن، مولددر،
کلام اصلی عربده یوقدر دیدیلر، فیروزابادی دیدیکه کلام عربده جیم وقاف برکلمه جمع الزر مکر معرب
یا خود برصورتی حکایه وله، ودیدرکه جوذق، نواحی کشف برپلده نک اسمیدر، حبشقه، امرأ سوداء
جاثلیق، رئیس النصاری بمدینة السلام جرذقه، رغیف کرقون معربدر، وکذا الجرذقة جوذق،
دوه قوشنک ارکلی جرامقه، عجمدن برطائفه درکه اوائل اسلامده موصلده ساکن اولدیرلر ایدی،
مفردی جرمقانی در، جرموق، ماییس فوق الخف، جوذق، ینبه، جوشق، قصر، جعفلیق، العظیم من الابل
عجوز، جعلق، کثیرة اللحم، حبیقه باشلو دوه، جلوق، بالفارسیه دارابزین، جوالیق، ولذا الجوالیق
جوال، جلقه، عجوز، رجل جلیق، ضحک اندکده آغزینی جاق کسنه، تجلق ضحک اندکده آزو دیشلر کورنه،
اوله جق مقدار اغزینی جوق، جلاهق، کمانکره که اصلی فارسیده جله درکه ایپلیک کلبی تعبیر اولنور،
جمعی جلها کلور، حاکه اطلاق اولنورکه جولهه ترکیده آندن محرفدر، جلنبلق، بیوک قایو اجیلیب قایانمیه
مخصوص ایدیکی صدانک حکایه سیدر، جشقه، بدخوی خاتون، منجنیق، معروفدر، جوقه، انسان جماعتی
رجل جوق، غلیظ العنق، وجوقهم جمعهم، وتجوقوا اجتمعوا، معلوم اولدکه تهذیبده ازهریدن لغة عربیه
جیم وصاد برکلمه جمع الزر دیدکلرکلامه نقض ایراد ایدوب دیدرکه جیم وصاد کلمه جمع مستعملدر،
زیرا قفص الجرذ ودیرلرکوبک یاد رسی کوزینی آجدیرمقاسنه، وقفص آنا، ه دیرلرجناغنی طولدرمه
وصحیح ومورد ایله ضرب مقاسنه دریدیر، بطلیوسی شرح فصیح دیدرکه لسان عربده
دال دهسکره ذال برکلمه جمع الزر دیدیلر، فیروزابادی دیدیکه لفظنی تکلمدن تحاشی ایدیلر، وابن دریدجمهرة
دیدرکه لغة عربده برکلمه قاف وجیم جمع الزر، الاشی الی کلمه، انتهی محفی اولمیه کرابن دریدک
بو قولی ظاهرا جوهری وفیروزابادی تصریحلریه مخالفدر، ودخی معلوم اولدکه بعض حروف
وارکه عرب انی تکلم ایچکه معتاد اولمغله بالضروره ذکرانک مراد اتسه لر اول حرفی محرفجه قریب
برحرفه تبدیل ایدیلر، مثلا با فارسینی نایه تبدیل ایدوب پورد یه جک یرکه فوردیلر، ودخی عرب

با فارسی نایه

مخلده یرکه تفصیل اولنمشدر عرب

صفطقه ودوقدته وجلطقیق عربدرآت یاغندن
طلوره ایمز صورتی حکایه کر استعمال اولنور

فیروزآبادی دکشکلمه دیدیکه لغة عرب غیر
لغتده صاد ومهمله یوقدر لکن ضاد معجمه نظیر فارسیده
بوزون طلوز یوزنه وارنجه اصطلاح اندیلر
انتهی بحرالغرائب دیدرکه لفظ صاد
اصلنده سد ایدی سینی صاده
تبدیل ایدیلر

خاء معجمه یه اکثر با حطا مهمله یه تبدیل ایدوب ناظور دیه جک یرکه ناطور دیرلر، ابوحاتم اصمعی نهز
بو وجهله وزره حکایه ایتدی، ومختصر العین کر حافظ الزرع مقاسنه ناظر وناظور عربی دکلدر، اولکاتب
شرحنده دیدیرکه لفظ لوث لفظ لوث ولفظ لوذ وزنهز مغربدر اکرچه بعض اشعار عربده لفظ لوث
تاء مثلثه ایله مذکوردر، لکن غایة نادردر، زیرا عرب لوث نهز فرصاد ایله تعبیر ایدرلر، فیروزابادی ایراد
فارسدن روایت اندرکه لوث ولوذ فرصاد مقاسنه لغتدر، ابن درستویه شرح فصیح کر دیدیرکه
جص لفظی گچ لفظندن معربدرکه کاف عجمیه وجیم عجمیه دن جیم وصاد ابدال ایدیلر، وکاهی کافدن بدل قاف
ذکرایدوب قص دیرلرکه فصیح ولغة حجازیدور، سیبویه دیدرکه اسمعیل اصلنده اشمیل ایدی عین ایله قیس
مبانیده مناسبتی کلیه اولغله همزه یی عینه تبدیل اندیلر، ابوعبید غریب مصنف کر دیدی که عرب بعضی
سینه تبدیل ایدرلرکه نیسابور دیرلر، کذلک وشت دیه جک یرکه وست دیرلر،
شیخ تاج الدین بن مکتوم مذکره سنده تفسیر نخویدن روایت ایدرکه لسان عربده اولا سین مهمله لغة
عبریه ده شین معجمه در، سلام شلام، لسان اشتر کبر قاعده اصحاب عربیت دیدیلرکه
عرب برکلمه یی تعریب اندکلرنده ابدال اندکلر حروفدن هرحرفدرکه بدله نده ابدال مطرد اولنمشدر
مطرد دکلدر، ابدالی مطرد اولان حروف کاف، جیم، قاف، یا، فادرکه، کندو لسانلرنده
اولمین اخرفلر حروف مذکوره یه تبدیل ایدیلر، مثلا کاف عجمه ایله اولانلر، کرنج لفظنده کاف عربی ایله
تکلم ایدیلر، ولفظ قرنبق ذخی کاف عجمیدن قافی بدل اندیلر، جوهری ابوعبیده نهز روایت ایدرکه
کرنبق، وقرنبق لغة درکه بصره نک اسمیدر، ونضر بن شمیل دیدرکه قرنبق دکان معاسنه کلیه کر معربدر
فیروزآبادی تقلیدکدکانی معاسنه کربه دن معربدر دیدی، ودخی لفظ جورب کر کاف عجمیدن جیم بدل
اندیلر، ودخی لفظ قرند وبرند کر آیا، فارسیدن کاهی یا، عربی یه وکاهی قایه بدل اندیلر، وابدالی
مطرد اولین حروف، سین، شین، عین، لام، نادرکه، عرب کندو لسانلرنده اولانلر فلر حروف
مذکوره یه تبدیل ایدرلر، اسمعیل واشمایل کبی که ذکر مرور اندی، وقشمیل لفظنده که اصلی فارسیده
کشمیلدر کشمیر معاسنه، اولا مطرد اولدیغی وزره قافی کاف عجمیدن بدل ایدوب قشمیلر اولدقدن صکره
غیر مطرد وجهلی وزره جیم شینی زادن لامی بدل اندیلر، وابن سیده محکم کر دیدرکه کلام عرب
لام دهسکره شین ذکر اولنمز، وعربیة محضه کر برکلمه لام وشین جمع اولسه البته شین لامدن مقدم
ذکر اولنور، واللہ اعلم فائدة جلیلة تعالبی فقه اللغه کر اول اسماکه فرس اکاتفرد ایدوب عرب انلری
ذکره مضطر اولدقده بعضی تعریب وبعضی حالی وزرینه ترک ایده لر، اول اسما الجونهز مخصوص
فصل عقد ایدوب شو جمله تعداد اندی که، کوز، جره، ابریق، طست، خوان، طبق، قصعه
سکرجه، سمور، سنجاب، قاقم، فنک، دلق، خز، دیباج، سبج، سبیج، سندس، پانوت
فیروزج، بلور، کهک، درمنک، جرذق، سمد، سکباج، زیرباج، اسفیدباج، طباهیج
فالوذج، لوزینج، جوزینج، جلاب، سکنجبین، جلجبین، دارصینی، فلفل، کوه پایه، زنجبیل، خولنجان، قرفه
ترنجبین، بنفسج، نسرین، خیرو، سوسن، مرزنجوش، یاسمین، جلنار، مسک، عنبر، کافور، صندل
قرنفل، وعرب لغات رومیه نهز، اخذ واستعمال اندکلرا اول اسما درکه ذکر اولنور، فردوس

اکثر لغات فارسیه کاف عربی ایله
مذکوردر

دکان یا خود یقال دکانه اولا متاع معاسنه در

پس کرنبج وقرنبق برمعنایه اولمش اولور

که اهلی یرندر

ابن رشیق غالب شنوذ ونام کتابنده خلیلدن نهز شو وجهله روایت ایدیکه
کلام عربده شین ولام جمع اولرلر الاشین لامدن مقدم وذکر اولنور
لفظ علوش لفظی که شین لامدن مقدم ذکر اولندر وبو کلمه نک لغة
عرب کر نظیر یوقدر، فیروزابادی دیدی که علوش سنور وزننده
ابن وی ودب وسباع نهز برنوعدر وحیف وحریص معاسنه
عیش کر ماخوذ در وکلمه مذکوره نک کلام عرب کر نظیر یوقدر
ودیکر دهسکره الاشی وشلاش وشلاشی وار در ودیرلر بعده اول اش
ماضی سنده دیدیرکه لش طرد وسماق وماش معاسنه در وشلاشه
کثرت نزد وعند الفزع واضطراب الاحشا، فی موضع بعد موضع
وشلاش مضطرب الاحشا، معاسنه

تهذیب الاسما، واللغات کر ودیدی که صاحب مهذب ودیدرکه
وبحرهم علیها ان بحرهم جهها بالذمام ای الحفظ نهز بعضلرنه فضلا کذلک
بوعبید فقیر کلمه لفظی شو وجهله ضبط وتصحیح اتدکه که کاف مفتوحه
بعده لام مفتوحه شده وبعده کاف مضمومه بعده واو ساکنه بعده
نونز ایله دراصلی فارسیده کلکونه در یعنی کل رنکلی قیز مرکه تعریب
اندیلر انتهی

بستان معناسنه، قسطاس، میزان معناسنه، سنجل، مینه معناسنه، بطاقه، رقعه معناسنه، قرطون
قبان معناسنه، اصطرلاب که معروفدر، قسطاس طبیب، ازدکلری صلایه قسطر، و قسطره، و قسطار
جهنده، یعنی نقاد و خبیر معناسنه، قسطل غبار معناسنه، قبرس، تحاسک زیاده جهدی معناسنه، قطار
اوزنه ایکی بیک اوقیه معناسنه، بطریق، فائده معناسنه، تریاق، دوای السموم معناسنه قنطره، کوپری
معناسنه، نفرس، وقولنج، ایکی مرض معروفدر، قیطون، قیش وقتی اوتورمق خانه معناسنه، انشکلام، انشعاب
روایت اولندر که حضرت علی کرم الله وجهه شریح اون بر مسئله سؤال ایدر جواب ویردکده علی قالوزه دیدی
اصبت معناسنه رومی در، جمهره ده کیمیا عربی دکلدر، و دمشق معرب دیدر، فیروزابادی دیدر که قاعده
شامه دمشق اطلاق اولندیغی دمشاق بن کنعان، یاوا اسقیوس بنا ایتدیکی ایچوندر، اندلسی دیدر که لفظ
اهبوله اصل الشی معناسنه کلام عربدر، اولورسه فصیح و وزنی فیعولی در دیدر، فیروزابادی ابن قطاون
روایت اندر که اهبوله مشدداً و مخففاً قطن معناسنه در، منقد بین طبیبه عالم اکا تشبیه ایدر، و زرقطونا
اولان قطونا معربدر دیدی کذلک کمتری، ابن فارس مجلده دیدر که تاریخ الکتاب دخی معربدر محکم رابع
اولدر که لغه سرمایه ده فقیر اولان کسنه یه قالغا دیرلر، عرب تعریب یدوب فلج دیدیلر، و دیدر که لفظ قانون
طریقت و مقیاس معناسنه دخیل اولیق ظن اولندر، جمهره ده دیدر که لوبس سؤال اندیلر که سن
شعرک جیده در دیسنی نه طریق یله تمیز ایدرسین، جواب ویردر که اعرفه بالشغله، و شغله تفسیر ایده
دیدر که دینار غیری دینار، یله وزن ایتمکدر خفیف و ثقیلی تمیز ایچون، عرب لفظ اولمق ظن اولندر دیدی
انتهی خاطر فاتره خطور ایدر که شغله شاقول مادهسندن اولیه، زیرا شاقول دخی آله تمیز در، فیروزابادی
دیدر که شغل الدینار و زنه، مرزوقی شرح فصیح ده دیدر که ارنج فارسی معربدر، و ارز دخی برنج معناسنه
معربدر دیدیلر، زبیدی استدراک ده دیدر که جوز هندی معناسنه اولان نارجیل عرب اوزانینه
مخالفدر، ایکی کلمه مرکب ظن اولندر، و مهرس قایوآردینه وضع اولنان اعاج معناسنه فارسی معربدر که
اصلنده مهرس در، یعنی اول اعاج فهنوک آردنده اولدقجه نصوصیتی خوف ائمه مختصر العین ده قاینده
فارسیه در دیدی، جواليقی معرب ده دیدر که سوذانق، سوذنیق، شوذق، شاهین معناسنه معربدر
ابن درید جمهره ده دیدر که عرب کلام عجمدن بعض لغه اخذ و استعمال اندیلر که کندو لغتلرینه ایله
فارسیه ده اخذ اندکلری لغات بودر که ذکر اولندر، بستان، بهرمان که قرمزی رنگدر، کذلک ارجوان،
قرمز، قرنکسا ندر، کلور، بوجکدر که آنکله صباغه اولندر، دنت، صحرا معناسنه، بوصی، سفنه معناسنه
برنج، که مازو ایله بویانمش در معناسنه، زنجوج، که اخلاج دخی دیرلر اصلی زنجوار در، فیروزا، جاعه
معناسنه که اصلی کاروان در، مهرق، اول بزایه سی که اوزرینی مهره لیوب بازو بازار، اصلی
مهره کرده در، کرده، عنق معناسنه که اصلی کردن در، بهرج، باطل بالمس که مشبح دخی دیرلر اصلی بالمس در
سرق، حریر ده برنوعدر، سراویل، عراق، اصمعی دیدر که عراق اصلنده اران شهر در بلد خراب معناسنه
فیروزابادی اران شهر کثیر النخل والشجر معناسنه در دیدر، خورنق، اصلنده خوارنگه یدر موضع اثر معناسنه
سریر، اصلنده سدیلر ایدی، یعنی اوج قبته بر بر ایچنده، طیجن، وطاجن، اصلی طابق در، نار برانی اصلی
بدر یادر، خندق، اصلی کنده در، یعنی قازمش، جوشن، اصلی کوشنك در جرد ق، اصلی کرد در، یعنی عجیب

فی المقصود الهود ده

کلام الاندلسی ده

جمهره ده لفظ ازعربی معرفدر دیدر ده

زبرجد معناسنه در ده

من کلام ابن درید فی الجمهره ده

کذا فی القاموس ده

کذا فی العرب المصنف ده

قاموس ده حنظل در دیدی ده

فیروزابادی دیدر لسانی عربی ده سین وذال بر کلمه ده جمع اولمز نکره
معرب وله سیذ لفظی کرکه تمثیل کبی بر طرف وشتابناج که
حجر لیس معناسنه وشذاب لفظی ذال معجمه ایله قاموسده
فیروزابادی لشذاب الضبی والضبخان الشذاب
دیدر ومعرب ولد بغته نوعی قدر وصاحب کتاب
دیدر که سذابه عربی ده ضبخن وشجلا دیرلر
پس ابن درید کلامی محل نظر در
واللہ اعلم ده

یلنت قدر، هاون، عرب مضطر اولدقده هاونی دیرلر، عسکر، اصلی لشکر در، استبرق، حریر، غلیظ معناسنه
اصلی استبره در، تنور، جوز، انوز، موزج، جفت معناسنه اصلی موزه در، خور، دریاون خلیج معناسنه
وخارص القمیص، بقط، اشنان، تخت، ایوان، مرتك، قابوس که اصلی کاوس در، اسطام که اصلی
اوستام در، مقعدی معناسنه، انتهی اصحاح ده بعض سماوخی زیاده اندر که تعداد اولندر، و دولاب
ومیزاب معربدر دیدیلر، بخت، جد معناسنه، توتیا، دوروز التوت، و هلیله که باب اودارمیانی در
طراز، اوزرینه الخاطه، قوس، اوبك معناسنه، زیبق، باشق، جلسار که اصلی کلسانادر،
جل که کاو در، صرم، دری معناسنه، جاموس، طیلسان، مغنطیس، کرباس، مارستان، اودرق که کلیاب
شراب در، صناك الکتاب، صنجة المیزان، صنج، صاروج که، نوره در، صوصی، انوفج المسك، هلیله کبی
بزرقون ده مستعمل در، قرنج، هندکه بیوك بهراق معناسنه، زمرد، طبرزد که اصلی تبرزد در، آجر،
جوهر که اصلی کوهر در، سفیر، سفار معناسنه، سکرکه اصلی شکر در، طنبور که اصلی دنبره در، محکم، زرنج
لفظی وخی زیاده اندر، قاموسده بربط لفظی اصلی بربط در دیدر، ورومیه دن خدا اندکلر الفاظ
بودر که ذکر اولندر، قوس، امیر معناسنه، اسفنط، که خمردن برنوعدر، وکذا الخندریس، انی، فلس
معناسنه، قمقم، دراقن، ورقه، خوخه معناسنه، عامه تحریف یدوب دراقی شفتالو دیرلر، قاموس
دریکه ده معربدر دیدی، اندلسی مصطکایه زاهیر، اندی، واللہ اعلم، وعرب بعض السنه اخری ده
اخذ و استعمال اندکلری الفاظ عن قریب محلنده ذکر اولندر، ان شاء اللہ تعالی، و وخی معلوم اولدکه
بعض الفاظ معربه وار در که عرب آنی استعمال ایدوب فقط انکله تعبیر ایدرلر، وبعض الفاظ معربه
وار در که عرب انك معناسن کندو لسانلرده وزنه برغیر لفظ ایله وخی تعبیر ایدرلر، مثلا برنیقه ایدرلر که
نامور لفظنی وضع اندیلر، وبطه لفظنی که معربدر اوردوکه استعمال ایدوب فازه اوزاطلاق ایدرلر که
مفردی اوزة در، ولفظ هاون ده منجنار، ومهراس ایله تعبیر ایدرلر، وطاجن، وطبجن، مقلی، ومقلاة
ایله تعبیر ایدرلر که اصل معناری قلیه ویدکلری طعام طبخ ایده جك آله، واشنانه خرض، ومیزابه
مشعب، کزبره به لقده، مسکه، مشموم، جاسوسه ناطس، نوته، فرضاد، ازجه مشك، کوبجه ابرطه
دیرلر ایدرکه، کوروك معناسنه فارسیدر عرب آکا لصف دیرلر، وبادبخان ده، خدج، وزرجون ده
عنبر ایله تعبیر اندیلر، کتاب العین ده دیدر که عرب یاسمین ده نسرین، ولوبیا ده، وجر، واهلیلجه کرکم
میرث ایله تعبیر ایدرلر، ابن درید دیدر که سذاب ایچون عربده مخصوص لفظ مطلع اولدم کلام اهل لسان
خف دیرلر، وهذا القدر فیه کفایة لمن له قلب سلیم، والعلم عند اللہ العلی العظیم، وصلی اللہ علی محمد وآله اجمعین

فصل فی بیان الاختلاف الواقع بین العلماء فی انه هل فی القرآن لفظ معرب ام لا وتقریر الذاهبین فیه
معلوم اولدکه علمادن، اعلام، وفضلا، فخام شکر اللہ سعیهم قرآنی عظیم، وفرقان کریم ده کلمه معربه وقوع وعدم
وقوعنده ایکی فرقه یه متفرق اولدیلر، فرقه اولی عدم وقوعنه ذاهب اولدیلر، امام شافعی وابن
جریر، وابوعبیده، وقاضی ابوبکر، وابن فارس کبر که عدم وقوعنه قرآناً عربیاً کلام شریفی ایله استدلال
اندیلر، حتی شافعی قرآن ده کلمه غیر عربیه وار در دیمك مفتضی عظیم تهدید وتهدید اندر، وابوعبیده دیر که
قرآن عظیم شأنده عربی مبین اولوب زبانه نازل اولمش ایکن انده کلمه غیر عربیه وار در دیمك آیات کریمه

مفتاح در قاموسده صحیفه معناسنه
واقع اولدی ده

سه دال اوج قبلیلی ده

فوق تحدی کستا خلق ایدر و قرآن حق واقع اولمش بر کلمه حضرت رسالت پناه طرفندن وحی لغه در دیو سه کلام فصیحه جزالت
اتمش و نادیه سبحق اولمش اولور و ابن فارس دیدر که اگر قرآنده کلمه غیر عربیه واقع اولمش ایدی عربدن تحدی قصد ایدن معاندین اعتذار ایدرلر ایدر که بز قرآنک عجزنی ظاهر اولمز ایدی بز بیلمیز دیدر که
اندوه بزم معلومه مزاولمین لغه مذکوره اولدیغی بیلمیوب رد ایدرلر قرآنک اعجاز نظاهر اولمز ایدی بز دیدر که
ابن عباس بعض الفاظ قرآنیه تفسیر نده بو لفظ فارسی و شو لفظ حبشی و غیر ذلک دیو روایت اولنمش
کلامک معناسی الفاظ مذکوره بلوار لغات قبیله سندن دیدر یعنی الفاظ مذکوره لسان عربده واقع اولدیغی کبی
السنه سائره ده وحی واقع اولدیغی دیکدر و ابو عبیده کلامی بونا دلالت نا ایدر ایدر زیرا دیدر که کاهی لغه
اخری به موافق و کاهی متقارب اولور و معنالری واحد در مع هذا لفظک بری عربی بلسانده
و اخری فارسی لسانده تکلم اولنور مثلا دیباج غلیظ معناسنه اولمش لفظ استبرق که عربی و فارسیده
استبره در کذلک اهل مکه مسیح تعبیر اولنمش نه بلاس دیرلر مع هذا فارسیده وحی پلاس دیرلر که
ادنی تغییر ایله لفظ و معنا متحد اولور و وحی قمنجر لفظی مصلح القوس معناسنه عربی در و فارسیده کمانکر
دیرلر و دست و دشت و سخت لفظلری وحی بو قبیلدندر که جمله سی عربیدر اگرچه فارسیده وحی مستعملدر
امام فخر رازی دیدر که قرآنده واقع اولمش مشکاة و قسطاس و استبرق و سجیل مثللو الفاظ عربی اولدیغی
مسلم و کلدر بلکه عربی در غایه مافی الباب بو لغه عرب لغه اخری ایله توافق اتمش اوله صابونی و تورتی لفظلری
جمیع لغات آنده متفق در جوهری دیدی که لفظ دشت صحرا معناسنه فارسی یا خود عرب و فرس
آنده توافق ایتمشلر در و بعض علما دیدیلر که اول عرب عاربه که قرآن انلرک لسانی اوزره نازل
اولمشدر بعض سفرلرنده سائر السنه اصحابی ایله مرافقه و اختلاط سببی ایله انلرجه بعض لغات
استماع ایدوب خاطرلرنده قالمغله اول لغاتی محاوره و شعرلرنده استعمال ایدوب میانلرنده
برمرتبه مشهور و زبانزد اولدیلر که عربی اصلی کبی کلمات فصیحه عداد ندن معدود اولدقدن صکره قرآن
اول وجهه اوزره نازل اولوب الفاظ مذکوره آنده مذکور اولدی و وحی لسان عرب بغایه واسعدر بس
بعض اکابر علما یه الفاظ معهوده نک معناسی مخفی اولمق مستبعد دکلدر تکلم بوندن مقدم بیلمز اندک
لهذا ابن عباس فاطر و فاتح لفظلرینک معنالرنده توقف ایدر حتی امام شافعی دیدر که لغه عرب
برمرتبه واسعدر که آنی نبی دن غیر کسنه احاطه ایمکه قادر دکلدر فرقه ثانیه قرآنده کلمه غیر عربیه دکلدر
ذاهب اولوب قرآنا عربیا قولی بله استدلال ایدنلره شو جمله جواب ویریلدیکه قرآن عظیمده
واقع اولمش الفاظ غیر عربیه اقل من کل قلیل اولمغله مجموع قرآنی عربیدن اخراج اتمز مثللو بر قصیده
فارسیه طویله ده بر اکی لفظ عربی مذکور اولمق قصیده یی فارسی اولمقدن اخراج اتمز لهذا بعضدیدیکه
منصف اولمیه که کلام مذکور ک حاصلی قرآنه عربی اطلاقی تغلیب قبیلندن زیرا دیکه راجع اولور و سکاکی خامسه
مفتاح ده ذکر اتدیکی کلام ملاحظه قصیر نا ایدر ایدر ترجمه سی بو درکه ذکر اولنور بعض جهله ضلال و معاندین
ابلیس شقاوی قرآن عظیمه لفظ جهنمدن طعن ایدوب شو جمله دشت عرضی دراز ایدرلر که
قرآنده لفظ مقالید ذکر اولندیکه اقلیدک جمعی و کلیدی معربدر و استبرق لفظی ذکر اولندیکه استبره ده
معربدر و سجیل لفظی ذکر اولندیکه سنک کلدن معربدر پس قرآنا عربیا قولی نیجه صحیح اولور دیرلر قول اظل

نفظ صره و عربی ده صوق معناسنه فارسیده سرد دیرلر ۴۳

مذکور

مذکور طریق استحقاق و اصول علم صرفه جهلدن ناشی در باب تغلیب معلوم اولدیکه آنی بیان ذکر اولنمش
اوخالا یدوب والدان و قرآن دیرلر مع هذا انک عربی اولدیغین و ابلیس ملاعنه دن و کل انکی انکا
ملک اطلاقی انکار اتمزلر و عناد و حیا نلرندن برا یکی لفظ اعجمی یی هزار هزار الفاظ عربیه قرآنیه به اوخالا
اتمزلر قوم مزبور خزلهم الله الی یوم النشور محض عناد و مجرد فساد اعتقاد لرندن اوتری فضیلت نک
صفحات قراطیسی دفتر عالملری کبی نجه الفاظ مهمله و تعبیرات باطله ایله تسوید ایدوب بهالرنی اصل
نجه خبث و اجهل وحی ملوث صماخ مستمعین اولان هذیانات بی حاصلی اخذ و تعقب ایچون مانند
بعض مصلوب مدعش و هیت الفراغ دن اثنن اولان خیالیم مردار لرینی همچو کبر مستعار نفخ ایدوب
لسانلرینی وقت تشاوب ع لعنة طویله کلاب کبی طالایدرلر ما احلم آله الخلق لا آله الا انت
تعالیت عما یقول الظالمون الی اخر آیته بنوع اختصار سیوطی رحمة الله علیه دیدرکه قرآن الفاظ
غیر عربیه واقع اولمش نیم وحی مختار مدر و بو بابده اقوال آله بودرکه ابن جریر سندصحیح ایله ابو میسره ع
تابعی جلیل القدر دن اخراج اتدرکه فی القرآن من کل لسان و وهب بن منبه و سعید بن جبیر ع وحی لو معنابه
قرب روایت اولندی مخفی اولمیه که روایت مذکوره شونکته یه اشارت در که الفاظ معهوده نک قرآنده
مذکور اولدیغنک حکمتی بودرکه قرآن عظیم علوم اولین و آخرینی و اخبار متقدمین و متاخرینی
جامع اولمغله هر شعبه احاطه سی کامل اولمق ایچون انواع السنه و اصناف لغاته آنده اشارت
واقع اولدی شو وجهه اوزره که هر لغتنک اعذبی و هر لسانک خوش آینده اولانی اختیار اولندی
ابن النقیب دیدرکه قرآن عظیمک سائر کتب آلهیه منزله اوزرینه فضلنک اسباندن بریسودرکه
سائر کتب منزله فقط نازل اولدیغی قومک لغتی اوزره نزول ایدوب قطعا اول قومک غیر قومک
لسانندن بر کلمه ذکر اولمدی لکن قرآن لغات عربیه یی جامع اولدیغندن غیر روم و فرس و حبش
مثللو لرک لغاتندن وحی لغه کثیره یی حاوی اولدی انتهی و وحی معلوم اولدیکه رسول اکرم و نبی محترم
صلی الله علیه وسلم حضرتلری و ما ارسلناک الا کافة للناس مضمون شریفی اوزره عالمه و کافه بنی آدمه
مبعوث در پس مناسب اولمز بودرکه اکا نازل اولنمش کتاب شریفده هر قومک لسانندن لغت
مذکور اولمه و ابو عبید قاسم بن سلام خصوص مزبور واقع اولمز اختلافی بیان و نقصه دیدرکه بو بابده
بنم مذهبم اکی قولی توفیق و اکی مذهبی تصدیق در شو جمله که الفاظ معهوده نک اصلری عجمی در
لکن میانه عربه واقع اولدقده تعریب ایدوب اکثری بنی کندو اصطلاحلرینه مطابق استعمال ایتدیلرکه
گویا عربی اصلی اولدی پس الفاظ معهوده لغات عربیه عداد ندن معدود اولدقدن صکره بو وجهه اوزره
قرآن نازل اولدی بنا علی هذا عربیه در دینده و غیر عربیه در دینده قولنده صادق و کلا طرفی
برینه مطابق در و الله اعلم و احکم و وحی معلوم و جدان و وفیضنک اصحاب اذکیا سلیمه و مشهود
رای اصابت پیرا ارباب قلوب مستقیمه اولدیکه بو جمع و تالیفدن مقصود اولمز مستفیدین و انتفاع
مستعدین در پس کثیر فوائد و توفیر عوائد ایچون قرآن عظیمده مذکور اولان الفاظ معربه بیان اولنمق
صواب ملاحظه اولندی و الله المسهل لصعاب الامور **فصل** فی بیان الالفاظ المعربة الواقعة
فی القرآن و ترجمة معانیها معلوم اولدیکه تاج الدین سبکی قرآن ده واقع اولمش الفاظ معربه یکرمی عدد

لفظ دخی بمعنی تعداد اندی بعده حافظ ابن حجر بکمر مرت لفظ دخی زیاده بمعنی تعداد اندی بعده امام سیوطی
المتمذر زیاده لفظ دخی زیاده ومجموع الفاظ معربه بحروف تهجی ترتیبی وزره بیان اندی بوقدر فقیر
دخی بو وجه اوزره ترجمه وسیوطی الفاظ مذکوره اندیکی وجه اوزره بیان اندی والله الموفق امابریق
تعالبی فارسیده دیمش جوالیقی ابریق فارسی معرب در صحاح آمی اوطریق آمی معناسنه دیدی
بعضی لغوی کلامنده مفهم اولمغله بو درکه آب ریزه ده معرب اوله یعنی صوده که جک آله بولنوب صوصره
اولمق ملاحظه اولنور صوقیزدیره جق طرفه آب یابه واقتا به دیدکلری کبی که آخر لغه اولمغله یابه تعلق تشبیه
اولنور آب شدیده که اهل مغرب لغتنده جوشش معناسنه در جوحکایه اندی ابعثی الهند لغتنده آبشیر به معناسنه در
یعنی یارض سند مظهور ایدن صوبه ایچ اخلط عبر لغتنده رکن یعنی اوقی میل اندی معناسنه در آزاذ ک
حبشه لغتنده سُر معناسنه در مفردی ریکه در واکثر استعمالی ملک تخته ده در آزر حضرت ابراهیم ک
پدرنک یارصمک اسمیدر بعضیلر دیه بر که آزر اول قوم لغتنده اعوج یعنی اکری دیمکله اندیر
کمنه در لهذا بعضیلر اوقال براهیم لابیه آزر قرات اندی زرا عوج معناسنه وآخرف ندا یاخود
حرف ندا محذوف وآزر مجموعی منادی اوله یعنی یا اعوج پس منادی ضم اوزره مبنی اولور
وبعضیلر اول قوم لغتنده مخطی یعنی اعتماد وعلنده خطا ایدن کمسنه معناسنه در دیدیلر انسباط اول لغتنده
عرب لغتنده قبایل کبر ور استبرق دیباج غلیظ معناسنه فارسیده استبره ده معربدر اسفار سُرپانی
یا نطی ک کتب معناسنه مفردی سِفر در اصری نبطیه ک عرب ک عهدی معناسنه در اکواب نبطیه ک
کوز لفظنک جمعی اولمغله اکواز معناسنه در بعضیلر جرّه لفظنک جمعی اولمغله جِرار معناسنه در
دیدی کوز عرب ک قولبی اولمغله بارق وجرّه که ترکیده دستی وکوب دیرلر قولبی اولمین بردانه در
الیم زنجیه یا عبریه ک وجع ویرن نسنه معناسنه در اتاه اهل مغرب یا اهل زبر ک فصحه یعنی اتک
بشمه سی معناسنه در جمیم آن ومن عین آنیه آن وآنیه لغه سابقه زیاده حار معناسنه در
اواه لغه حبشه ک مُوَفق یا رجیم معناسنه در اوّاب لغه حبشه ک سبیح یعنی تسبیح ایدیجی معناسنه در
بسأدبی لغه حبشه ک سبیح یعنی تسبیح ایله معناسنه اولور اولی وآخره نبطیه ک اولی اخره
وآخره اولی معناسنه در کذلک بطاً نهاً مستبرق ظهوراً یعنی جاهلانه تک یورز حریر دندر
معناسنه در نبطیه ک عرب ک آستر معناسنه در که یوز مقابلیدر بعیر عبرانیه ک حمار یاهر حیوان که
اوزرینه یوک وضع اولنه بیع جوالیقی بیعه وکنیسه لغظلرن بعض علمآ فارسیه دیدیلر دیدی
تنور فارسی معربدر کذا قاله الجوالیقی والثعالبی تحت فنادیهم تحتهام اولاً تحت نبطیه ده
بطنها معناسنه در جنت حبشه ک شیطان یا ساحر معناسنه در جهنم اصلی فارسیده جهنام
وعبریه ک گهنام در حصب زنجیه ک حطب معناسنه در حطّة اول قوم لغتنده قولوا صواباً یعنی
طوغرسوز سویلمک معناسنه در حواریون نبطیه ک نساکون یعنی زاهدلر معناسنه در که اصلی حوّاری
حوّبا حبشه ک اثماً یعنی گناه معناسنه در دارست یهود لغتنده تارات معناسنه در که ترکیده
اوقویوشدیق ودرس سویلمشدک تعبیر اولنور دُرّی حبشه ک مضی معناسنه در دینار فارسیدن
معربدر راغبا لسان یهوده مقام ثب ده مستعملدر ربانیون جوالیقی ابعبیده ک روایت اندیکه عرب

قال صاحب التزهة الاسباط فی بنی یعقوب کالقبائل
فولدنا اسمعیل واحد اهم سبط وهم اثنی عشر
سبطا لاثنی عشر ولد ابیعقوب علیه السلام
واما سمی هما بهما للفرق بین
اولادهما

والمزة لغة قبیحا
فی لغة الفارسیة
ذهبه الجوالیقی

حکاه الزمخشری
فی ربانیون

وبهو ابو القاسم کذا قاله ابو حاتم فی کتاب الزینة

قال الله تعالی وادارک البحر فهوا

قال الله تعالی وادخلوا الباب سجدا

فی قوله تعالی والقباسیدها

فی قوله تعالی شطر المسجد

قاله النقاش وابن الجوزی وابن ابی حاتم

قاله ابو عبیدة فی شرح الضحاک

فی قوله تعالی عبدت بنی اسرائیل

ربانیون لفظنی بعضلر بلکه انی فقیه واهل علم اولمغله بیلور نظم بو درکه لفظ ربانیون عربی اولمسوب عبرانی
یا سریانی اوله بعضیلر سریانی اولدیه جزم اندیر ربانیون سریانی در رحمن مبرد وثعلب سریانیدر
واصلی خآ معجمه ایله در دیدیلر رحمة ورحمة برمعنایه در رَسّ عجاب کریای عجمدر بیرینی قویه
معناسنه بعضیلر اسندی محققدر دیدیلر که رَسّ جبلدر ارمینیه ده خروج ایدن بهر عظیمدر که باب الابواب قریب
موضعده بحر خزره ملاقی اولور عوامجه حافظ ده ی صباکر بکندی بر ساحل رودارش دیدیکی
نهردر بورده رَقیم رومیه ک لوح معناسنه در بعضیلر سریانی در کتاب یا دوات معناسنه دیدیلر
رَمز ابن الجزری فمنهم افاده معربدر دیدی واسطی عبریه ک مخرنبک التسقیفین معناسنه در دیدی
رَهوا نبطی ک سُتهلاً واسطی سریانیه ک ساکنا معناسنه در دیدی روم اجمیدر ناسدن
طائفه معروفه معناسنه زنجبیل فارسیدر سجّیل ابن جنی کتاب معناسنه در بعضیلر فارسی
معربدر دیدیلر سجّیل سنگ گل دن معربدر سجین ابو حاتم عربی دکلدر دیدیلر سرادق جوالیقی
سرادق ده معربدر دهلیز معناسنه صواب اولمغله رومی معرب اولمقدر سرادار معناسنه
سَرِی سریانیه یا نبطیه یا یونانیه ک بهر معناسنه در سَقَرة ابن عباس نبطیه ک قرآ معناسنه در
دیدی سَقَر جوالیقی اعجمیه در دیدی سجدا مقنعی الرؤس یعنی باشکوز ایکی گلکور حالده معناسنه در
سُکّر لغه حبشه ک خل یعنی سرکه معناسنه در سلسبیل عجمدر سندس ابو اللیث معرب اولدیغی
متقدمدر جوالیقی فارسیده رفیق الدیباج معناسنه در دیدی سُندله هندیه در دیدی سیّد
قبطیه ک زوج معناسنه در سینین عکره حبشه ک حسن معناسنه در دیدی سِیناً صفاک
قبطیه ک حسن معناسنه در دیدی شَطر رفیعدر تمقابیعنی فارشوسی معناسنه در لسان حبشه ک
جوروایت اولندر شهر بعضیلر اهل لغه سریانیه در دیدیلر صراط لغه رومیه ک طریق معناسنه در
صراهن ابن عباس لغه نبطیه ک شقفهن یعنی پاره پاره ایله معناسنه در دیدی وهب بن منبه دن
روایت اولندر که اهبج برلغه یوقدر که قرآنده اندن برلغه مذکور اولمیه دیدیلر که رومیه ک لغه
مذکور اولدر جواب ویردی که قصرهن یعنی قطعهن اول قوبشری قطعه قطعه ایله معناسنه در
صلوات کنایس الیهود یعنی بیود یلر کلیسه لریدر معناسنه که انلر سانده اصلی صلوثا در طه
حاکم مستدرکده ابن عباس ک تخریج اندی که حبشه ک یا محمد معناسنه در دیدیلر
دیدی وسعید بن جبیر نبطیه ک یا رجل معناسنه در دیدی عِکّه حبشه ک یا رجل معناسنه در دیدی
طاعوت حبشه ک کاهن معناسنه در طفقا شیدله قصد یعنی آدم وحوا قصد ایتدیلر
طوبی جنتک اسمیدر ابن عباس حبشه سعید بن جبیر هندیه در دیدی طور جبل معناسنه
مجاهد سریانیه وضحاک نبطیه در دیدی طُوی کرمانی لیلاً وبعضیلر عبرانیه ک رجل معناسنه در
دیدیلر عَبَدَتْ نبطیه ک فَتَتْ معناسنه در عَدن ابن جریر ابن عباسدن تخریج اندی که جنات
عدن ک مرادندر چونکه کعب دن سؤال اندکده کعب جواب ویردی که سریانیه ک
جنات کَرُوم واعناب یعنی اصمه لر واوزوملر باغچه سیدر وبعضیلر رومیه در دیدیلر
عَرِم حبشه ک اول حوضدر که انجیده صو مجتمع اولدقده نصکره بر طرفی یارلوب صو طشره یه

ربانیون

جریان ایدر قاله مجاهد غساق جوالیقی دواسطی ترکیه صوصق دقوقش صوصغاسنه در
وعبد اسد بن یزید طخاریه قوقش معناسنه در دیدی غیض آلمانجه نقض معناسنه در
فردوس مجاهد رومیه بستان وسدی نبطیه کرم لغیر اوزدم اصمه سی معناسنه اصلی
فرداسا در دیدر قوم عبریه خطه معناسنه در قرطاس جوالیقی عربی دکلدر دیدر قسطاس
رومیه عدل معناسنه در ابن الانباری زاهر دیدر که مقسط عرب کلامنده عادل معناسنه در
وقاسط جائر یعنی ظالم معناسنه قال الله تع اما القاسطون فکانوا لجهنم حطبا ای الجائرون
قسطاس مجاهد رومیه عدل سعید بن جبیر رومیه میزان معناسنه در دیدیلر قسوره
اسد معناسنه در که حبشیه قسوره دیرلر قطنا نبطیه کتان معناسنه در قمل ابوعمرو
دیدر که عرب بو لفظ لک معناسنی بلمیم واسطی عبریه وسریانیه ده وتاء معناسنه در دیدی
قیطار تعالبی رومیه اون یکی یوک وقیه در دیدر خلیل دیدی که سریانیه اوکوزدر یسی
طولیسر آلتون یا کوشش دانق وزره زعم ایدرلر بعضیلر بر بر لغتنده بیک مثقال در دیدیلر انی قنیه
اوقیه سکسان بیک مثقال در دیدی قیتوم سریانیه اوبقدر دیو عین کسنه معناسنه در
کافور فارسیدر کفرعنا افح عنا یعنی بزدن سیئاتمزی محو وازاله ایله معناسنه نبطیه در
بعضیلر کفر محی معناسنه عبرانیه در دیدی کفلین ابوموسی الاشعری حبشیه ضعفین معناسنه در
دیدر کنز فارسی معربدر لغة کلبی دیدر که نخله معناسنه بترب یهود دیدن غیریدن استماع
اندم منکا حبش لغتنده ترنج معناسنه در مجوس جوالیقی اعجمدر دیدر مرجان بعضلرلغة
اعجمدر دیدی مفالید مجاهد فارسیه مفاتیح معناسنه در دیدر واقلید ومقلید کلیدر
معرب فارسیدر مفتاح معناسنه کتاب مرقوم عبریه کتاب مکتوب معناسنه در
قاله الواسطی مرجانه قلیلة معناسنه عجمیه وبعضیلر قبطیه در دیدیلر ملکوت عکرنه نبطیه
ملک معناسنه در دیدر که اصلنده ملکوتا در مناص نبطیه فرار معناسنه در منشاه
حبشیه عصا معناسنه در جیحسدی دن روایت اولندر منفطر حبشیه قمقملی یعنی طولو
معناسنه در مهل اهل مغرب یاهل بربر لغتنده عکر الزیت یعنی زیتون یاغنک یوسه
معناسنه در ناشئة اللیل ابن مسعود وابن عباس قیام اللیل معناسنه حبشه لغتیدر
ویدیلر ن کرمانی ضحاکدن روایت اتدرکه فارسیه اضبع ماشئت معناسنه اصلی
انذن در هذا عبرانیه هنا یعنی بزتوبه اندک معناسنه در هود اعجمیدر یهود معناسنه
هونا سریانیه یاعبرانیه حکما معناسنه در اهبت لک قبطیه یاسریانیه یاجورانیه
یاعبرانیه تعال معناسنه اصلی اهنلج در وزرا نبطیه امام معناسنه در وزر نبطیه جبل
وتلی معناسنه در یاقوت فارسیدر یحور حبشیه برجع معناسنه در یس
حبشیه یاانسان یایا رجل معناسنه در یصدون حبشیه یضجون یعنی صیحه وجلبه ایدرلر
معناسنه در یم سریانیه یاعبرانیه یاقبطیه بحر معناسنه در یهود اعجمدر که یهودیدن
یعقوبه منسوبدر دال معجمه یه مهمله یه تبدیل ایله تعریب اتدیلر والله اعلم بالصواب هذا آخر

یس قسط اولا همزه انفعال ازاله
ایجون زائد لفظی ملاحظه اولندر
منه

ذهضلة فوالافعال منه

قاله ابن دريد والجوالیقی
منه

ترجمه

ترجمه ما قاله السیوطی علی وجه الایجاز وصلی الله علی محمد وآله وصحبه اجمعین تذییل فی فوائد متفرقة متعلقة
بهذا الفصل فائده بعض الفاظ عربیه والفاظ عجمیه مزجیث المادة متوافق واقع اولسه لر احدهما
آخردن مأخوذ در دیمک خطادر بلکه هر لسانک بعض الفاظی یه اول لسانک الفاظی جنسدن
مأخوذ ومشتق اولور یقال الامة لاتلد الا بشرا والناقة لاتنتج الا بعیرا لهذا الفظ اوبرسن عجم اوالمغله
عربی اولمامق درکار مأخوذ ولفظ یعقوب دخی عجم اوالمغله ترکیده ارکک کلیک یعنی ایر اولمامق مشهور
فوقش معناسنه اولمامق یعقوب مأخوذ در جیحون زعم ایدیلر علماء اللغة یعقوب بلکه نکذب ایدیلر
حتی ابوبکر محمد بن السری رساله استفاده دیدیکه بر لفظ اعجمی معرب لفظ عربیدن مشتق ومأخوذ در
دیو اداعا ایمک یعنیه قوش الیقدر نولله اندر جواداعا کبی در فائده تعریب اولمامق الفاظ عجمیه یی عرب
ممکن اولدیغی مرتبه کندو اصطلاحلرینه توفیق ایدوب اعراب وتصرفات جاریه لرینه کندو آیین وقاعده لرینه
تطبیق ایدرلر مثلا لفظ شاهنشاه فارسیده وصف ترکیبی دیو شاهلر پادشاهی معناسنه در تعریب
ایدوب شهنشاه دیرلر سلامة الانباری مقامات حریری سرجنده دیدی که عرب اسماء عجمیه یی
تعریب اتدکلرنده اکثر یا تغییر ایدرلر کما قال الاعشی وکسری شهنشاه الذی سار بملکه اصلی
شاهان شاه ایدر الفی حذف ایله تعریب اتدیلر ونابغه بن مکتوم تذکرة الشعراء دیدیکه شهنشاه
نفطنك آخرنده اولمامق بارفع ونصب وجره سائر الفاظ عربیه صحیحه نك اخری کبی عاملک مقتضاسنه
تابعدر فائده ثعلب امالی دیدی که ابریسم واسمعیل کبی اسماء عجمیه نك تثنیه سنده عرب قیاس
اوزره تصرف ایدرلر مثلا ابریسمان واسمعیلان دیرلر لکن جمع وتصغیرلرینده تکلم اتدکلرنده کندو قانونلرینه
تطبیق ایدوب جعلرنده اباره واساميع وتصغیرلرینده بریهة وسمیع دیرلر انتهی وزمخشری اساس
البلاغه دیدیکه اقام عندنا بریهة ابراهیم مرحوم مصغر دیدیکی ابراهیمجق بزم عندمزده ابراز
زمانجق قامت ندر وثعالبی فقه اللغه دیدی که ثوب مهری دیرلر اقتاب رنگنده صار وصبغات
اولنمش ثوب معناسنه زیرا تمر فارسیده خرمی معناسنه در وسادات عرب فندقدن یاشیل رنکه
صار ویه بویانمش عمامه وضع اتمکله فی رؤسهم عمایم مهراة جرب سیاه نمدن کتابه ایدرلر دیدی که
مهر لفظی کاه نسبه وکاهیاسم مفعول صیغه سیله تغییر وتصرف اتدیلر لکن زهری دیدی که عمامه
منسوبه یه مهراة تسمیه اولندیغی عمایم مذکوره عربه هراة شهرندن کلدیکی ایچوندر ودخی لفظ لجام لگام
معرب اکثر لفظ عرب صحیح کبی تصرف اولنور مثلا جمعنده لجم دیرلر کتاب وکتب کبی وتصغیرنده لجیم دیرلر
کتیب کبی وفعل مشتق اتدیلر وفی الحدیث الجم فجام من النار ودخی حدیث آخرده مشتقی ولجمی حتی
لفظ لجام بر مرتبه تصرف اتدیکه لگام جمع معرب اولدیغی اتفاقی اولمسه عرب اصلی جرم حکم اولنور
ایدی کذلک لفظ دیوان معرب اولدیغی اتفاقی در مع هذا اصلی دوآن در واو اولی یا یه قلب
اولندی دیدیلر لهذا جمعنده اصلنده دواوین دیدیلر واندن فعل مشتق ایدوب
دوّن دیدیلر کذلک دینار لفظی معربدر واصلی دنار در که اولی یا یه قلب ایدوب
جمع وتصغیرنده اصلنه رد ایدوب جمعنده دنانیر وتصغیرنده دُنَینیر دیدیلر ولفظ نوروز جدید
معناسنه فارسیدر تعریب اتدکده بعضیلر تغییر اتمدیلر لکن اندن فعل مشتق اتدیلر روایتا واندن

وسیجیء معناه فی بیان القواعد الفارسیة ان شاء الله تع
منه

علی کرم الله وجهه حضور لربنه نوروز خیص که ترکیده غازیر حلوا سی تعبیر اولنور اهوا النوش ایدی
بیور دیلر که نوروز الناکل یوم وبعضیل تعبیر ایدوب نیروز دیدیلر که عرب نقته مناسبدر قضوم
وعنیوم کبی واکی وجه اوزره دخی اندن فعل اخذ ایدیلر که کاهی نوروز دیدیلر حوقل کبر وکاهی نیروز دیدیلر
بیطر کبی وقال العجاج ۹ کانجنبی الف وشیج یعنی که تشیج تشیج ۹ ماخوذ فارسیدن معربدر واصلی
شبی در سیاه ثوب معناسنه پس تشیج الف بالشیج یعنی سیاه ثوبه صاریلدی معناسنه
اولور وقال الاعشی ۹ حتجات وهو محرنق محرنق هرزوقاون معربدر بنطیه ۹ مخنوقا
هلاک اولان کمسنه معناسنه ودخی لفظ زرجون صاروزنکلو شراب معناسنه فارسیده
زرکون ۹ معربدر النون زائده معناسنه واندن اسم مفعول اخذ ایدوب مزرجن دیرلر عرب مزجن
معجن دیه کلورکبی فائده الفاظ معربه وزنده الفاظ عربیه وزنده موافق ملحق لازم وکلدرکر
موافق واقع اولورسه بغایه مستحسندر مثلا آجرو ابریسم واهلیلج واطرفیل لفظلری معرب
واوزان عربه مخالفدر فائده بعض لفظ معرب وارد رکه تعریب اولنوب لسان عربه لاحق اولمزلر ۹
اول یعنی اول لفظ لسان عربده موجود اولوب بر غیر معنایه استعمال اولور مثلا لفظ ماسمین عرب ۹
یاسمون ۹ اوزرینه القا اندکلرینه معناسنه ایدر ولفظ مذکور فارسیدن تعریب اندکلرینه کالاول
شکوفه معهود ۹ استعمال اندیلر ولفظ ورد عرب ۹ ترکیده طورد تعبیر اولنان فرس ۹ دارسنلاج
استعمال ایدرلر ایدر ولفظ مذکور تعریب اندکلرینه کالاول کل ۹ استعمال اندیلر فائده بعض
الفاظ متداوله وارد رکه اگرچه عرب انی تکلم ایدرلر لکن علما لغه میانده اول الفاظ عرب عندنجه
اولدیغی مشکوک در ابن درید جمهره ۹ دیدرکه آس لفظی اگرچه عرب انی استعمال وشعرلرینه ذکر
ایدرلر لکن انی عربی دکلدر بلکه دخیل ظن ایدرم وعرب اکا تمسق دیدکلرینک صحتینه واقف اولمدم
کیفیه لفظ دخی دخیل ظن ایدرم ند لفظی عرب طیب معروفده اگرچه استعمال ایدرلر لکن عربی صحیح
دکلدر سنه که عامه میانده معروفدر عند ده عربی اولدیغی مشکوکدر شمس دیدکلرده دخی عربی صحیح
دکلدر غم ایدرم شمشم دخی عربی صرف اولدیغی معلوم دکلدر مس لفظی نحاس ۹ استعمال
ایدرلر عربی اولدیغنه جزم یوقدر دراقن خوخ معناسنه لغه شامیه در عربی صحیح دیه جزم قصف
کلهو لعب ۹ استعمال عند ده عربی صحیح دکلدر قرنی برنوع خیزرک اسمیدر عربیدر دیمکله قط
سنور معناسنه عربی صحیح اولمق کرک جوهری دیدرکه زابج جوز هندی معناسنه زاهوجه
سیردن برنوع معناسنه ظاهر لری فارسی معرب اولق اقتضا ایدر کذلک بازیرج ۹ گزنده
لفظی دخی معرب ظن ایدرم باطیه لفظی دخی انا معروف معناسنه معرب ظن اولنور
والله اعلم نکته لطیفه کاهی الفاظ فارسیه یی قالب عربی به افراغ ایدوب آنده قواعد عربیه یی
اجرا ایدرلر مع هذا فارسیه صحیحه در ومعرب دکلدر مثلا ابو مهدیه بعض الفاظ فارسیه استماع
ایدوب نثر ونظم وجهله حکایه اندرکه ۹ یقولون لی شنبذ ولست مشنبذا طوال اللیالی
اذا قام تمیز ولا قاعدا لا تروذ التعجل صاحبی دستنبا فی قوله علی کبیر ولا تار کا تخشی لائح نهم
ولو دار صرف الدهر حیث یدور لفظ شنبذ اصلنده چونی بود ایدر انرخ امر

واسم فاعل اخذ اندی وزود عجله معناسنه ولفظ آ آمدن ۹ ماخوذ امر فارسیدر یعنی تبرکل
وبستان خذ معناسنه امر فارسیدر یعنی آل حکایه اولندرکه جارسه علامه مختصر لغات عربیه یی علی الاجمال
اللایق ضبط واتقان ایدوب بولنده بر مرتبه یه بالغ اولدرکه خذوا الغنکم ۹ رجل عجمی اوازه سی
طلبین نداز اسماع فصحا عرب اولدقده ترک ایدوب امتحانا یکون مجلسنه جمع اولدیلر هرکس
لغات غامضه نادره سؤال ایدیلر محشر وحی بلا تعثم جواب ویردکده جمله سی فضلنه معترف اولدیلر
اواخر مجلسده محشر وحی اسلوب مذکوراوزره فارسی الفاظی عربی صورته سبک ونظم ایدوب
مزبوراره عرض ایدرا استماع اندکلرنده همعا بهذا فی باننا حبرت وداع ایدیلر ۹
ان الاناکیر قد شاهت بعد ما سبرت واشرورنت بعد ما کوز راشیشا انحزابز قد تهت بعد ما حبت
وابرز ورکت بعد ان کدر کوا جیکا وقال غیره فهذا الاسلوب ۹ سیئة من مشهر اشقاها نة ،

فصل

آمدت ۹ دستی بجانانه فی دلی زخمسار بار کنجة ۹ بهنت فی کوشة الویرانة
فی درر فوائد وغرر عوائد یجب علی لمتادیان یجعلها قرطة لسمع لبه وشنفا لاذن قلبه رفیه
عده فرائد وغرره فی الالفاظ العربیه الاسلامیه ابن فارس فقه اللغه ۹ دیدرکه زمان جاهلیتده عربک
لغات وعادات واحوالری بابا عن جد میراث مثابه سنده ایدی لهذا هکذا وجدنا ابانا کلا منی
جمیع اوضاع واحوالریه حجت اتخاذ ایدی چونکه آفتاب اسلام مطلع رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم ۹ طلوع اندی عربک احوالی متحول ودینلری منسوخ وباطل واعتبارلری مضمحل
وعادتلری مستدل اولدیغندن بعض الفاظ بعض یاوات ونیچه شروط وقیود اضافه سیله یا وضعنه
یا موضعنه نقل اولندی مثلا مؤمن لفظی عرب اماندن وتصدیق معناسنه اولدیغی ایچون ماخوذ دیلور
ایدی پس شارع اول معناره نیچه شروط واوصاف ضم ایدوب اخر جامع اولدیغی کمسنه یه
مؤمن اطلاق اندی کذلک اسلام لفظی عرب برنسنه سالم اتمک معناسنه یلور اولدیغی کذلک
کفر لفظی ستره وتغطیه معناسنه یلور اولدیغی شارع انده دخی نیچه شروط وقیود الحاق ایدوب
اخر جامع اولدیغی کمسنه یه مسلم یاخود کافر دیدیکی کذلک فسق لفظی عرب مجرد خروج معناسنده
استعمال ایدرلر ایدی شارع طاعة الهیه ۹ خروج فاحش ایله خروج معناسنه نقل ایدوب
بو وجه اوزره خارج اولدیغی کمسنه یه فاسق اطلاق اندی وسائر الفاظ فقهیه دخی بو سیاق اوزره
جاری اولمشدر مقایسه ایدنه امدر بر کمسنه مثلا فاسقدر معناسندن سؤال الته لایق اولدیغی بودرکه
لغویسی مطلق خروج ایدی واصطلاح شرعیسی طاعة الهیه ۹ خروج فاحش ایله خارج اولدیغی کمسنه در
جواب ویرلر کرک وعلی هذا القیاس فریده وبعض الفاظ عربیه وارد رکه صدر اسلامده
حادث اولوب اهل جاهلیته انی بلمزلر ابن خالویه کتاب لیس ۹ دیدرکه لفظ جاهلیته
صدر اسلامده حادث اولمش براسم درکه بعثة رسول اکرم زمانندن مقدم اولان زمانه
اطلاق اولندر کذلک لفظ منافق کلمة اسلامیه در اهل جاهلیته انی بلمزلر ایدی ظهور
دین اسلامده نصکره اظهار ایمان وابطان کفر ایدن کمسنه یه اطلاق اولندر واصلنده نافقاء
یربوع ۹ ماخوذ در وابن فارس دیدرکه لفظ مخضرم ابتداء اسلامده حادث اولمش بر سمدرکه اهل

اطبا عند نده ابوه دانه دیدکلریدر منه

دبشی فیل منه

تذکره اولنای نظمله ترجمه ی صنعة المعارف فیراجع الیها منه

فائده

ابو القاسم الزجاجی دیدرکه سقط فرایدیم عبارتی عرب نزول قرآنک
اول استماع اتمکله ایدی چونکه اسلام عبارت مذکوره یی
تعریر نه استعمال ایدوب قلدکلرنده قدیمدن کیفیه استعمالنه کهنه
اولمغله استعمالنده خطا ایدیلر حتی بونداسس عالم تحریر اعدیم
النظیر اکمله ۹ ونشوه سقطت منهانی یدی، کلامنده خطا
اندن زیرا لازم ۹ مجهول اکثر زغبت وعضبت دیلرلر بلکه زغبنی
وعضف علی دیرلر میدانی مجمع ۹ دیدرکه سقطفی یده عبارتی
ندم دیه جک ۹ کلمه اولنور وسائر جوارحده بو اختیار اولنمز
نادم اولان کمسنه عادتا البتی عضو دیرلر نه ضرب ایدر
انتهی بیهقی تاج ۹ دیدرکه ولما سقط فی ایدیهم عبارتی تعریفنده
ندموا دیکلدر سقط الندم فی ایدیهم ایدرندم حذف وسقط
مجهول قلنوب جار ومجرور قائم مقام فاعل قلندر رغب فی
دیمکلریی سقط واسقط برمعنایه در اکثر اکثر واجود
ودخی سقوط ترکیبی برنسنه نک علامت اسفله نزول ایدوب اوزرینه
وقوعه دلالت ایدر حسکره توسیع ایدوب خطا اولان کلامی
مردود نشانه ایدوب سقط دیدیلر وعبارت مذکوره ده
بذکر اولنان بیتی بوسنبد ندرکه پشیمانلق ولا قلق ۹ حادث
اولوب نثر ۹ خطا ظاهر اولور قال الله سبحانه فاصبح یقلب
کفیه علی ما انفق فیها ویقول یا لیتنی لم اشرک بربی یه زیرا پشیمانه
اعظمی در لهذا یحیی تبریزی نسنه یی یده نسنه ایدرلر قال الله
تعالی وذلک باقدمت یداه انتهر منه

وسیجیء التفصیله فی باب المفاعلة فی القسم الثانی
ان شاء الله تعالی منه

جاهلیت زمان اسلام ادراک ایدن کسنه یه اطلاق اولنور و شعرادن مخضرمون اول کسنه لر در که
جاهلیت و اسلامده شعر تکلم ایتمش اولمه حسان بن ثابت و لبید بن ربیعه و نابغه بنی جعده و زبرقان بن
عمرو کبی حضرت الشی دیرلر قطع اتدم معناسنه و حضرم عطیه دیرلر احسانی قطع ایتمه مخضرمون
وحی کفردن منقطع و اسلامه متصل اولدقلری بواسم ایله تسمیه اولنمشدر و وحی امرأة مخضرة دیرلر
قصیرة القامه اولسه شعرا دندکوریه مخضرم اطلاق اولنور قرآن عظیم نازل اولمغله شعرلر روایت اولنان
قالوب واعتبار حاضر اولدیغی ایچوندر مخفی اولمیه که جوهری مخضرم تفسیر ایمه دیدرکه لفظ ندکور جاهلیه و اسلامه
ادراک ایدن شاعره اطلاق اولنور و ابن فارس کلام عمومنی یعنی شاعره عدم اختصاصنی شعار ایدر
فیروزابادی دیدی که مخضرم اخضرم اولنمش یاخود نصف عمر جاهلیتده و نصف اخری اسلام کذلک اولان
یاخود ایکی وقته وحی ادراک ایدن کسنه ایمش یاخود ایکی وقته وحی ادراک ایدن شاعره اطلاق اولنور
لبید و اسود کبی ابن الاعرابی دیدرکه عجیدر که لفظ فاسق عرب بیننده صحیح ایکن محاورات جاهلیتده و شعرلرنده
اصلا ذکر اولنمدی جوهری دیدیکه لفظ نفث مناسک حجدن طرناق کسمک و باش تراش ایتمک
و نفس شارب و عانه و رمی جمار ایتمک معناسنه در ابو عبیده دیدرکه لفظ نفث اصلا بر شعرده واقع
اولمدیکه انکله معنا بندکوریه استدلال اولنه فریده فی الالفاظ التی اول فی تکلم بها رسول الله علیه السلام
تعجابی فقه اللغه دیدرکه بر کسنه بلا فتل فات انسه اکا مات حتف انفه دیرلر و عبارة ندکوریه یه
اولا رسول اکرم تکلم ایتدی و اندن غیریدن استماع اولنمش ایدی ابن درید مجتبی حضرت علی یه کسنه
سند صحیح ایله روایت ایدرکه علی رض دیدرکه عربدن هرنه لغه که استماع ایتدم رسول اکرمدن وحی ایدی
استماع ایتدم لکن مات حتف انفه عبارتنی رسول اکرمدن استماع ایتدم ایدن اول عربدن اول عبارتی
استماع ایتدم و ابن درید عبارت مذکوره نک معناسی شو وجهله بیان ایدر که یعنی فلان کسنه نک
روحی انفسدن خروج ایتمکله وفات ایدر زیرا میت جیفه مونتنه کندو فواشنده انفاس متتابعه ایله
نفس یدرک رئتی منقطع اولور و انفه تخصیص اولنمغین انف مخرج نفس و مغله رئتی نه نهایه اولدیغین
ایچوندر و وحی فرسه تجرا اطلاقی رسول اکرمدن غیریدن استماع اولنمدیکه جزیره منقطع اولمین بروس
جواده راکب اولدیغین تحسین ایدوب اول فرسی صوریه منقطع اولمین بحره تشبیه بیورولدیلر و وحی
لفظ زمازه زانیه معناسنه رسول اکرمدن غیریدن استماع اولنمدر ابو عبیده دیدرکه لفظ ندکور کرک
تأخذ ینه مطلع اولمه مدم خاطر فاطره خطور ایدرکه عادت عرب بولدیکه بعض کلمه نک حروفنی
تقدیم و تأخیر ایله قلب مکان ایدرلر محتمل رکه لفظ زمازه وحی بوقبیلدن اولوب زمازة مقلوب
اولمه که فاشی ایله اشارت ایدن خاتونه مستعملدر زمخشری اساس البلاغه ده دیدرکه جارته غمازه
بیدها همازة بعینها لمازة بفیها رمازة بحاجبها دیدکدنصکره و نهی عن کسب الرمازة وهای القحبة دیدی
و محتمل رکه نفخ مزمار یعنی تیرزن لک ایدن خاتونه تشبیه طریقیله اولمه زیرا تیرزن اولان خاتونه زانیه
اولان خاتون وادی واحد دندر و الله اعلم و وحی لاینطح فیه غنمان والآن حمی الوطیس ولا یلدغ
المؤمن فی جحر مرتین و الحرب خدعة و ایاکم و خضراء الدمن عبارتلری اول رسول اکرمدن استماع
اولندر و عبارات مذکوریه یه مثل اجرا ایدیلر و فی اراد الاطلاع فلیراجع الی الکتب المتداول

وهذا اول فی الاول کما تری مسامحه

نقله فی المجمع والتصحیح مسامحه

ابو عمرو دیدی که وطیس تنوره مشابه بر جوقور در که اینده
آتش یشیور ورلر و شدة حرب ایچون مثل ایدرلر که حرب
حر وطیسه تشبیه طریقیله در و اکثر اهل لغه وطیس تنور دیدیلر
مسامحه

جوهری

جوهری دیدی که لفظ صبر قابل یاریر معناسنه رسول اکرمدن غیریدن استماع اولنمدر و وحی
لفظ جلهم جانب وادی معناسنه جیمک ضمیله رسول اکرمدن غیریدن استماع اولنمدر عربدن
مسموع اولمایله لغطلیدر کتاب لیس واقع اولدی که لفظ صراح حدیث شریفده غیر محلده
ذکر اولنمدر سماوات کعبه نکره مقابلی بیت معناسنه فریده فی الالفاظ التی اول فی تکلم بها
الصحابه و التابعی تبریزی تهذیبه دیدرکه اجعل هذا الشی اباجا واحدا عبارتی همزه ایله اول
عثمان بن عفان رض مسموعه در یعنی اجعله طریقا واحدا جوهری کلا مسنده شو وجهله واقع اولدی که
اجعل المهاجات یاجا واحدا و لونا واحدا عبارتنده اولمایاجا لفظی مهموز و غیر مهموز استماع اولنور تاسیه
معتبر اصلی یاهادر الوان اطعمه معناسنه انهش مخفی اولمیه که هضم یا و لفظ وافار سیده اشن معناسنه در
واخرنده اولان لفظ ها علامه جمعدر خالویه دیدرکه دجال لفظ تک جمعی و جاجله اولدیغی قضیه ینه
یعنی مالک بن انس رض استماع اولندیغی حیث قال اهولا والد جاجلة شرح فصیح رض دیدی که فاض
نفطنک مصدر فوضه اولدیغی اول شریح رض استماع اولندیغی ابن درید دیدرکه لفظ جائزه
عطیه معناسنه جمع جوائزدر بعض اهل لغه دیدیرکه لفظ ندکور کلمه اسلامیه در اهل جاهلیت
انی بلزلر ایدر حکایه اولندیغی اسلام ظهور ندن صکره یرامیر جیش عسکر ایله دشمنه قریب موضعه
بالغ اولدقده انزایله دشمن مهیا نده بر نهر عظیم واقع اولمش ایدی بر فرد اندن عبور ایتمکله جرات بیوره دی
امیر جیش دیدرکه هرکیم بو نهردن تجاوز ایدر ایسه فلان قدر عطیه یه مستحق اولور دیو بس عطیه امیدیله نهر
مزبوردن تجاوز ایدن کسنه عطیه موعودسنی اخذ اتدکده اخذ فلان جائزه دیرلر ایدی عسکره برشنه
مقابله سنده احسان اولنمایغه عطیه یه جائزه اطلاق اتدیلر و وحی لفظ محرم زمان جاهلیتده معروف
وکذا ایدیلر بلکه اهل جاهلیه محرم و صفره صفران و محرمه صفر اول و صفره صفر ثانی و ربیع الاول
و ربیع الاخر جمیع تعداد ایدیلر ایدی چونکه اسلام ظاهر اولوب عرب قدیدن اعتبار اتدکلری
نسی خصوصی باطل اولدی رسول اکرم محرمه شهر الله المحرم تسمیه اتدی و فی الحدیث افضل الصیام
بعد شهر رمضان صیام شهر الله المحرم اندر تقریر مذکور رض شهور اثنی عشر رض شهر الله لفظنی محرمه تخصیص
نکته سی مفهم اولور فافهم هذا و احفظه فصل فی الالفاظ التی ترک استعمالها بعد ظهور الاسلام
بعض الفاظ وار درکه ظهور اسلام سببیله معنالری زائل و مغله لفظلری وحی زائل اولوب
استعمالی ترک اولندر مثلا لفظ مرباع امیر جیش ربع غنیمتی اخذ معناسنه و لفظ سبطه
امیر جیش مقصود ر اولمایه موضعه وصولدن مقدم یولا اوزرنده راست کلدیکی شیئی مال
غنیمت اولمیه اوزره اخذ معناسنه و لفظ نفول غنیمتی تقسیمدن عسکره بقیه قالمایه اخذ معناسنه
ایدی اسلام ظهور اتدکده اشیاء مذکوره رض منع صادر اولمغله الفاظی وحی معنالری سابقه استعمالی
متروک اولدی مخفی اولمیه که لفظ صفی امیر عسکر غنیمتی تقسیمدن اول یکیدن برشیئی اختیار
و اخذ معناسنه در رسول اکرم اکرچه بعض غزوات رض اجرا اتدی لکن خصایص رض
اولمغله رسول اکرم وفات اتدکدن صکره لفظ صفی نک معنالری مذکوره رض استعمالی متروک اولدی
و وحی اهل جاهلیه سلام موضعنده انعم صباحا و انعم ظلاما و بادشاهلرینه دعا مقامنده ابیت اللعن و در ایدیلر

دیدیکه سبب نظم فرمودند
فقط عفی عنهم
نوادر ابی مسحل و نوادر ابی زید و نوادر ابی علی قالی
ابی عبید مسحل

عبد فقیر فصایح الکلام ثعلبی نام کتابک شرحی فصیح الله نام
کتابه شو یله مطالعه اتدرکه ترجمه سی بو در جعلها اباجا واحدا
عبارتنده صواب اولمایه همزه یی ترک و در باج لفظنی فارسیدن
معرب در روایت اولندرکه حضرت عمر بن الخطاب رض حضورینه
بعض دهاقین الوانی اطعمه احضار اتدیلر عمر هرطعامه سؤال
اندر چونه بنده هذا اسکباج و هذا زیرباج و هذا اسفیدباج دیدیلر
پس عمر امر اتدرکه جمله قصعه لری بر موضعه جمع ایده لر و بر قصعه
کبیره خالیه طلب ایدوب فرمایه اتدرکه اول قصعه لرک اولان
طعامدن اکلا و فارغ ایدوب فارسیده بره لر و اول وقت جعلوا
باجا واحدا دیدیلر انتهی
مسامحه

زمخشری اساس البلاغه ده اجاره بحاره دیدرکه اجاره ماوون اخوذ در سفاه معناسنه
و اول صوبه جواز دیرلر انهش و ابن الانباری
اخر کسنه یه صدور ایدرکه اجاره اندن عبارتدرکه برکسنه
بولونه کیدر اصلی بولدرکه بر رجل صوابدن
صوم ایچیم صوم برکسنه نک تجاوزایده یم
و سکا ضررم طوقونمسون دیو شکره استعمالی
شایع اولوب عطیه یه جائزه اطلاق
ایدیلر قال
باقیهم الماء فذنک نفسی
احتبس بجواز و اتل حبسی
مسامحه

عادت جاهليه بوده ودر وضع غريب مخلطه بسط مقال او نورانی شاء الله منه

وبسیجر الطایف متعلقة بهذا الباب فی هذه الترجمة انشاء الله تعالی منه

ابن درید معجمه ایله محدث ظن ایدرم ودیر منه

یعنی مسند نباشد بغیر او له حق علی صدور النسوبی ودخی مملوک مالکنه رب وملوکه رب الاربابه
ودیرلرایدی بو لفظلر ترک اولندر ودخی برکسنه اوزرینه مناسک حج اتسه اکا صروره ودیرلرایدی
لاضرورة فی الاسلام حدیثی ایله لفظ مذکور معنای غریبه ایله استعمال اولنمز اولدر بعض اهل لغة ضرورة لفظنی
تزوج ایتمیوب رهبانیته اختیار ایدن کسنه وبعضیلر خرمنی طشره برجرم ایدوب نفسنی تخلیص
ایچون خرم شریفه التجا ایدن کسنه معناسنه ورودیدیلر علی ای معنی کان استعمالی متروک اولدی
ودخی حوانیتک مهر ایچون سوق اتبدکلری اهل وغنمه نوافج ودیرلرایدی ترک اولندر ودخی
عرب حجرا محجورا عبارتنی اکثی محلده استعمال ایدرلرایدی اولا برسائل کلوب برنسنه سؤال
اندکده اول نسنه یه ویرمیه جکنی استعارة معامنده حجرا محجورا ویرایدی سائل دخی بوعبارتی استماع
اندکده نادمسن اولدرایدی بزم دیارا صلاحنده الله دیره دیدکلری کبی تا نیا مقام استعاذه
استعمال ایدرلرایدی مثلا برکسنه برسفره توجه ایدوب برمخوف نسنه کورسه حجرا محجورا ویرایدی
سنک بکا تعرضک حرام اولسون بغیر بکا ضرر طوقونسون معناسنه ونظم کریم یوم یرون
الملائکة لا بشری یومئذ للمجرمین ویقولون حجرا محجورا کلام شریفی معنای اخیره مناسب تفسیر اولندی
یعنی مجرمین ملائکه عذابی مشاهده اندکلرنده زبان حوفلدیکی تاشی دنیاده تکلم اندکلری حجرا محجورا
کلامنی تکلم ایدرلر ابن فارس دیدیکه لفظ اتاوه خراج معناسنه ولفظ خلوان رمال وفالجی
وافسونی ایدن کسنه یه علی مقابله کسنده ویریلن اجرت معناسنه ولفظ کش خاتونک فرجی معناسنه
متروک الاستعمالدر لکن فیروزابادی دیدیکه لفظ کس حربغی فرج المرأة معناسنه عرب
کلامندن دکلدر ولکن مولدون وصحیح اولمق اتباری مقامات حریریدن مقامة کرجیه شرحنده کس فرج معناسنه
وشرم وبز معناسنه عربه صحیح دکلدر بلکه مولددر ودیدیکه صاحب مزهر دیدیکه کش لفظنده اوچ
مذهب وارددر اولا مولد اولمق ثانیا عربه صحیح اولمق که ابوحیان تذکره سنده وصغانی کتاب
خلق الانسانده وزرکشی کتاب مهمات المهمات ده بو مذهبی اختیار اندیلر ثالثا فارسی معرب
اولمق که جمهور مذهبی بودر ومقرر زدخی شرح مقامه مذکوره ده بو مذهبی اختیار اتدی والله اعلم

فصل فی تعریف لفظ المولد وبیان بعض الکلمات المولدة زمخشری اساس البلاغه ده دیدیکه
رجل مولد وجاریه مولده ویرلر عربه صرف دکلرکن مهما عربده تولد ایدوب عرب اولادی ایله
نشو ونما بولمغله انلرکی دایله متادب اولسه وعربه صحیح اولمیان کلامه دخی مجازا مولد
ویرلر وکلام مولد ویرلر اصل لغة عربدن اولمسه کتاب العین ده دیدیکه کلام مولد کلام محدث
معناسنه در وکلام مولد درجه اعتبار ده ساقط اولمغله بروجهله احتجاجه صالح اولمز لهذا
علما بیان شاعر مولدک شعرایله استدلال ایدنلری توبیخ وتشنیع ایدرلر اصمعی دیدیکه
لفظ مخبر عالم منجر معناسنه کلام عربدن دکلدر بلکه مولددر کذلک لفظ ختم که طاووق بیضه
ایچینده وضع اتسون ایچون ایچینه صمغ ودوشه یوب برموضعه وضع اندکلری بیت مخصوص
فیروزابادی ختم طاووق وضع اندکلری قفس دیدیکی یقال ختم الدجاج حبس فیه ایام العجوز
جاهلیه کلامندن دکلدر بلکه اسلامده تولد اندی جوهری ایام عجوز بش کون ندیدیکی لکن ابوعبید یدیکی

دیدیکه

دیدیکه متعارف اولمایوب علی الترتیب اسماسی بودرکه ذکر اولنور صنتبر وزبرآمیر
مؤتمر معقل مطفی مجمر ابن دریدیدیکه لفظ منه دیشی میمون معناسنه مولددر فیروزابادیدیکه
منة عینیه وزنده ومنونه عنکبوت دانتی القناف دیدیکه ویرلرتهذیبه دیدیکه
فاقزه شراب ایچه جک ظرف لفظی برنوع ظرفدر مولددر صحیح اولمایوب فاقوزه در کذلک لفظ
طرز سخریه معناسنه مولد یا معتبردکلام جاهلیده یوقدر جوهری فجره فاجره معناسنه مولددر
دیدیکه فیروزابادی مولد اولدیغنده تردد ایدوب دیدیکه لفظ فجبه فجب دن ماخوذ سعال
معناسنه فاجره دخی مشترسینی کوردکده تنحنح ایدوب اکسورمکله رمز ایدرلر یا خود مولددر
ولفظ برجانس اوف تسلی ایچون هوایه نصب اندکلری قبیل مثللو عوض معناسنه مولددر جوهری
دیدیکه جنس جمیع بیرشی معناسنه مولددر وعرب جعوس دیرلرمیم زیاده یقال هی
بجعاميس بطنه موفق بغدادی ذیل فصیح ده دیدیکه عربالم ووجع وفتنده اخ دیرلرها مهمله ایله
ومعجمه ایله کلمه عجمیه در ابن دریدیدیکه نائم اولمایکسنه به عارض اولمایکه ثقلت کابوس دیدکلری
مولد ظن اولنور جوهری دیدیکه طرشش صمم معناسنه وماش حبه معروفه معناسنه
وعفص مازو معناسنه مولددر اهل یادیه کلامندن دکلدر کذلک لفظ عجه یمور طه ده
یا قلر طعام معناسنه که فارسیده خایکینه وتحریف ایدوب ترکیده قیقانه دیرلر مولد ظن اولنور
دیدیکه فیروزابادی مولددر جیم جزم اتمن موفق بغدادی ذیل ده دیدیکه لفظ فطره لغة مولددر
وعرب صدقة الفطر دیرلر ودخی لیث غیر رعایه اهل لغة لفظ نشوش فارسیدن معناسنه
ولفظ مشوش فارسیدن مروس معناسنه مولد ولکن درجه اتقان تدیل صحیح اولمایکه تهویش ومهوس
ودخی سیتی سیدقی معناسنه مولددر وغلط قرابتی عبارتنه مولده درعهدنه استماع اولنمایکه
قریبی یاخود ذو قرابتی عبارتیدر مرزوقی اصمعی دن روایت اندرکه کلبة صارف عبارتنه
ارکاک کلبه طالبه اولمایکه دیشی کلب معناسنه مولددر اهل امصار تولید ایدرلر چه بعده
دیدیکه بوخصوص اصمعی دیدیکی کبی دکلدر زیرا ابوزیدوابن الاعرابی واکثر ناس عبارت مذکوره یه
عربه اولمق اوزره تکلم ایدرلر انتهی وابوعبید فقیر منرجم مقامات حریری ده مقامة کرجیه ده ابن
سکره دن نقل اندیکی ایکی بیت مشهوره معارضه طریقیله جواب اولمق اوزره عقد اندیکم
قصیده ده کستاخانه دیمش ایدم که وخبؤ النبرفی البؤس بال وعطر بعد عرس کالسخاف
وعنرفیف کلمع ذی صریف فلا تصرفه اشقی من صراف ثعالبی دیدیکه اول کسنه که زهاد
اکول ولمغله کاسه اولمایکه طعامی جمله اکل ایده اکا قحطی اطلاقی اهل حاضره عملیدر اهل بادیه
بولفظ یوقدر لکن زهر دیدیکی کبی ظنم بودرکه کثرت اکلندن ناشی قحطه نسبتدر یعنی کویا
قحطدن بیقیدر ودخی غضاره لفظی طوپراقدن یاپیلمش قلر جناق معناسنه مولده در
زیرا عربک جناغی اغاجدندر طوپراقدن دکلدر مبرد کامل ده دیدیکه حاجه لفظنک جمعی حاج در
ها نه وهام وساغه وساع کبی جمعنده حوائج لفظی کلام عربدن دکلدر مع هذا السنهٔ عوامده
شایعدر سلامة الانباری شرح فصیح ده دیدیکه طفیلی لفظی قدیم کلام عربده یوقدر زیرا طفیل الاعراس

ابن درید معجمه ایله محدث ظن ایدرم ودیر منه

شیخ فصیح ده بوعبد فقیر شوجهه اوزره مطالعه اندکده ترجمه ی
بودر صرف الکلب فهی صارف وکذا اجلعت الشئ فهو جلعة
خلیل دیدیکه اجعلت الکلبة فهی مجعل واهل حجاز ما مجعل وجعل
دیرلرایدیکه جعلت دیدکلری یوجلب هلاک اولسه وکلبه حالة
معهوده ده مجعل دیدکلری ماذکوره تشبیه طریقیله در مزاوننن
اولمق جهتندن منه

عفا الله عنه

عفیف کلوری عفی عنه منه

اهل کوفه ج برکسنه ایدی که دعوت اولندق ولایم وصبنا فانه حاضر اولدرایدی ج برکیم بوعلی ایدرلر
رجل مزبوره تشبیه ایچون نسبته ایدوب طفیلی دیدیلر و دخی غنی اولان کسنه یه زبون اطلاق مولد
علی در اهل بادیه کلامندن دکلدر و فی امثال المولدین الزبون بفرح بلاشک ابن خالویه کتاب لیس ده
کذلک جوهری صحاح ج دیدیلر که لفظ عوامیم کلام عربدن دکلدر صبیان کلامندندر که قرأت
العوامیم دیرلر بلکه آل حامیم دیمک کرک موفق بغدادی آل طاسین لفظنی زاهر اندی ابن مسعود ج
روایت اولندر که آل حم و یاسین القرآن بدی قرأ دیدی که آل حم عبارتی آل فلان و آل فلان دیدکلری
کوبا سوره جمله نسبته اولندی ابوعبیده دیدر که العوامیم سور من القرآن دیدکلری قیاسیه مخالف در
ذوات حم دیمک کرک کتاب العین ج دیدی که بش حسب معتاده در لکن زبیدی راسته راک
دیدر که لفظ بش عربی دکلدر موفق بغدادی دیدی که هم فعلت ایضاً مقامنده و بس حسب مقامنده
کلام عربده بو قدر مولده دردیدر انتهی ما قالوا لفظ بش حسب معتاده مشدد و در و فارسیده
مخففدر لهذا بش فارسیدن معرب اولمق قدیم الایامدن خاطر فاره خطور ایدر و حکیم سنائیک
اول و اخر قرآن زجه با آمد و سین یعنی در راه هدی راهبر قرآن بس کلام نفس الامر ده
معقول اصحاب الباب در حسین کاشفی مواهب علیه نام تفسیرنیک خاتمه سنده نقل و تحسین ج
صیکره دیدر که عجایب اتفاقیاندندر که لفظ بسماده سی عربی و فارسی ج حسب معتاده در
و اول قرآن ج باء بسمله و اخر ندن سین ناس مراد در که جمع اولنسه لفظ بس حاصل اولور والله اعلم
جوهری دیدی که بعض امراض جاده ج دفعه حادث اولان تغیره اطبا بحران اطلاق ایدوب هذا یوم
بحران دیرلر ظن اولندر که ایام تور ج اولان ایام باحوره نسبته اوله که شده حرون عبارتدر و قول
مذکور مولددر اندلسی کتاب مقصوره و ممدوده ج دیدی که لفظ کیمیا مولددر مراد حذاقه در قالی
اصمعی ج روایت اتدر که صلوه ظهره صلوة اولی اطلاقی مولدین فعلی در براعرابی فصیح صلوة اولی لفظی
استماع اتدکده دیدر که بزم عندمزده صلوة اولی یوقدر صلوة باجره واردر جوهری دیدی که
کنه الشئ نهایته معناسنه در که اندن فعل مشتق اولمز فلان نسنه نک وصفنک کنهنه وصول
ممکن دکلدر دیه جک ج لایکتنهه الوصف کلامی مولددر والله اعلم فائده جلیله تعلیک اما لحاج
اولان کلامندن مفهم اولان بو در که عربی صحیح اولان کلمه یه عامه اوفی تکمیر ایله تغییر اتسه اول کلمه
معتبره یه مولد اطلاقی صحیح اولور فارابی دیوان الادبده بو مسلکه سلوک اتدن زیرا دیدر که شمع و شمعه
عربی فصیح ج میمک فتحیله سکونی ایله مولددر و بو معتاده عامه عربی صحیح اولان کلمه یه نه وجهله تغییر ایدر که
مولد عد اولنمز معدود اولدرجا لبابنی اونمق و بعض نوعی مجرد نمونه اولق ایچون برایکی مثال ایله تمثیل ایله
اکتفا ایدوب تطویل اولنمق مناسب ملاحظه اولندی والله الموفق ابن قتیبه ادب الکاتب ج
دیدر که بعض اسماء بعض افعال واردر که عرب انی معهود نه دعامه کاهی همزه یی واوه تبدیل دکاهی
همزه یی اسقاط ایدرلر امثله التبدیل اکلت معه و واکلت معه فلان کسنه ایله معا اکل اتدم معناسنه
ازرته و وازرته اکا مجازی اولدم معناسنه اخذته بذنبه و واخذته فلان کسنه یی جرم سببی ایله
مواخذه اتدم معناسنه اخبته و واخبته فلان کسنه ایله اخوت اتدم معناسنه ازرته و وازرته

فلان کسنه یه معاونت اتدم معناسنه آسیته و واسیته کاموافقت اتدم معناسنه امثله الحذف
فجاءه و فجاءة باغته و باغة شهوة جماع معناسنه ابلیج و ابلیج اثرج و ترج اوقیه و وقیه اصحاح
وصحت سماسحاب ج غار ر اولدی معناسنه ارمیت العدل عن البعیر و رمیته و ده دیکلی القا
اتدم معناسنه اعقدت الرب و العسل و عقدته رب و عسلی غلیظ اولنجه قاینادم معناسنه
احبست الفرس فی سبیل الله و حبسته اغلقت الباب و غلقته و انغلق الباب و تغلقه اغلقت
العبد و غلقته اعیبت فی المشی و عیبت مشی اکمکده یورولدم معناسنه و دخی بعض الفاظ وارد رکه
عرب مهموز اتمز ر و عامه مهموز ایدرلر الاشله رجل عرب و اغرب تزوج انین کسنه معناسنه
خیر الناس و شرهم و اخیر الناس و اشرهم و مدت الوتد و اوتدته میخی قاقدم معناسنه شغلته عنک
و اشغلته مانجح فیه القول و ما انجع اکا نصیحت تاثیر اتمدن معناسنه رعدت السماء و برقت اعدت
السماء و ابرقت اسمانک رعد و برق اولدر معناسنه تعسه الله و کبته العسه و اکبته حضرت الله
انی اهلاک استدم ویلوزن و زینه زین اوزرینه دوشور سوزی ج بد دعا مقامنده حدرت
السفینة فی الماء و احدرتها کمی یه صویه ایندردم معناسنه و دخی بعض الفاظ وارد رکه عرب انی
تشدید و عامه تخفیف ایدرلر الاشله غلو و غلو اثرج اترجه و اترجه اجاص و اجاص
اجانه و اجانه بنی و بنی عاریه و عاریه قوصره و قوصره فوهة النهر و فوهته بازی و بازی
مراق البطن و مراته دخی بعض الفاظ وارد رکه عرب انی تخفیف و عامه تشدید ایدرلر الاشله
رباعیه و رباعیه ثنیه ایله ناب میانده اولان دیشلر کراهیه و کراهیه رفاهیه و رفاهیه طواعیه
وطواعیه رجل یمانی و شام و یمانی و شامی و یمانیه و شامیه حمة العقرب
وحمة لدغة الانسان و لدغتها ارض بدیة و بدیة رجل طوی البطن و طوی البطن ضامر البطن
مغماسنه قذی العین و قذی العین کوزینه جوب و توشمش کسنه مغماسنه رجل برد و برد
هالک مغماسنه رجل صدٍ و صدٍ عطشان مغماسنه قلاعه و قلاعه کسک و بوک طاش
مغماسنه قصرت الصلوة و قصرتها کنیت الرجل و کنیته بردت عینی بالبرد و البرود و دخی
بعض الفاظ وارد رکه عرب انی تسکین و عامه تحریک ایدرلر الاشله فی اسنانه قفر و قفر
دیشلرنیک کوکنده جوروک وار معناسنه فی لطیفه مغمش و مغمض و مغمس و مغمض جبل
وعر و وعر خمس السافین و خمس السافین ساقلرایچنه اولان کسنه اخمس الساقین کبر ارض
وحشة و وحشة بلد وحش و وحش ارض خالیه و بلد خالی مغماسنه حلقة الباب و القوم
والدار و حلقة الکل و دخی بعض الفاظ وارد رکه عرب انی تحریک و عامه تسکین ایدرلر
الاشله تحفة و تحفة تحمة و تحمة تخمة و تخمة زهرة و زهرة صبر و صبر عجم التمر والرمان
و عجم صلعة و صلعة زرعة و زرعة قطعة و قطعة ورشان و ورشان وحل و وحل
اقط و اقط نبق و نبق نمر و نمر خلف و خلف حبق و حبق ضرط و ضرط طیر و طیر
ضلع و ضلع سعف و سعف سخنه و سخنه اعل بجب ذلک و بجب ذلک و دخی بعض
الفاظ وارد رکه عرب تکلم اندکی کلمه نک عامه یرحرفی عرف اخره تبدیل ایدرلر الاشله

زمرد و زمرد که اصلی ذال معجمه ایله در فشکل و فشکل که حلیه اثر مذهب جمله و فسکره فکلنات معناسنه
او لمغله فرومایه اولان کسنه یه دخی اطلاق اولنور ملیح ذرّان و درانی که اصلی معجمه ایله در نفق الغراب
و نفق اصلی غین معجمه ایله در صفحة المیزان و سنجنه که لفظ صفحه اصلنده سنجه ایدی معرب در قال ابن
السکیت لاتقل سنجه ترازو کفه سنه وضع اولنان طاشی معناسنه در و دخی الفاظ وارد رکه
عرب انی مفتوح و عامه نکسور ایدرلر الاشله دِرهَم و دِرهِم مخفی اولمیه که لفظ دراهم دالک فتحیله
لفظ درهمدن معرب در دالک کسریله جمعی دراهم در و کاهی تعریب ایدوب درهام و دراریدالک
کسریله وجمعی دراهیم کلور البَهَ الشاة والرجل والبَهَ تبهق القمیص و تبهقه فعار الظلم و تفاعا
عار و عِیار بضمة اللحم و بضمتین معلوم اولکه لفظ بضمة اللحم ایله برپاره معناسنه فتحله در
لکن بو معنایه نه قدر الفاظ وارایسه جمله سی کسر ایله در تطعه فلذه قذره کسفه خرقه کبرکه جمله سی
قطعه معناسنه در مثلا کسفه سحاب و برپاره معناسنه در و غبرة و غبرة کسب و کسب و مشق
و دمشق و دخی بعض الفاظ وارد رکه عرب انی مکسور و عامه مفتوح ایدرلر الاشله سرداب
و سرداب دهلیز و دهلیز انفحه انفحه مطرقة و مطرقة مغرفه و معرفه قتله شرقتله و فتله
مفرق الطریق و مفرق جمر و جمر بطیخ و بطیخ مندیل و مندیل قندیل و قندیل سورتا
المعوذتین و المعوذتین و فی اخر دعاء القنوت ملحق و ملحق و دخی بعض الفاظ وارد رکه
عرب انی مفتوح و عامه مضموم ایدرلر الاشله علی فلان قبول و قبول مصوص و مصوص
خصوصیة و خصوصیة تخوم الارض و تخومها شلت یده و شلت یده و دخی بعض الفاظ
وارد رکه عرب انی مضموم و عامه مفتوح ایدرلر الاشله علی وجهه طلاوة و طلاوة الرجل
و قبول ثیاب جدد و جدد دالک ضمیله جدید کجمعیدر و فتحی ایله طرایق معناسنه در اعطیته
الشئ دفعة و دفعة نقابه و نقابه نقاوه و نقاوه جعلته نصب عینی و نصب عینی نضیج اللحم
و نضیج و دخی بعض الفاظ وارد رکه عرب انی مضموم و عامه مکسور ایدرلر الاشله فُلفل
و فلفِل لعبة الشطرنج و لعبته قسطاط و قسطاط مُصران و مصران مخفی اولمیه که مصیر
باغارسیق معناسنه جمعی مصران و دالک جمعی مصارین در که مصیر کجمع کجمعیدر رقاق و رقاق
رقیق معناسنه و دخی بعض الفاظ وارد رکه عرب انی مکسور و عامه مضموم ایدرلر الاشله
خِوان و خُوان، قماص الدابه، و قماصها، سِواک و سُواک، علو، و عُلو، سِفل و سُفل، والله اعلم
واحکم **فصل** فی الالفاظ المتداولة فی افواه الناس و خطاها اهل اللغة معلوم اولکه بعض الفاظ
وارد رکه السنهٔ خلق مشهور در لکن اهل لغة خطا دیو حکم ایدیر مثلا آه، مالح خطادر ماءِ ملح
دیمک کرک اخوه بلغة اُمیة خطادر اخوه بلغاء امیه دیمک کرک زیرا بن بهادن حاصل
اولان سود در و لبان انسان دن اولانه مخصوص در و آبه لاتردف خطادر لاترادف
دیمک کرک نثر در غة خطادر و نسل درصه دیمک کرک صیر تندن در غنی جیقاردی معناسنه
هو مطلع بجمله خطادر مضطلع دیمک کرک یعنی فلان نسنه یی کنور مکه قادر در مابه فی الطیبة خطادر
فی الطیب دیمک کرک و صار شیق دیدکلری دانه لبلاب دیمک خطادر حلبلاب

فیروزابادی دال مهمله ایله ندر مادر سنده
دیدرکه ملح اندرانی غلط در درانی دیمک کرک
شبه یه البیاض معناسنه

قال الفیروزابادی آلبَهَ و لاتقل البه
و لا البیة

سود امر قوزینک قورساغنده اولور برصمار و صوفور
انی الوب توکنک اوزرینه صفه کر بیز کبر اولور

محمد الدین فیروزابادی دیدرکه هر حیوانک علی الخصوص
حلاوشانک انفحه سنه محمود نک باش یاره مغنه باغلاسه ر
شفا بولور بعنایة الله

تم نهایه وحده

قال الله تعالی و هذا ملح اجاج معلوم اولکه فصاح الکلام
تعلیمی نک شرحی فصیح اللسانم نام کتاب حر منظور نظر عبد
مترجم اولدرکه ترجمه سی بودرکه ذکر اولنور اسنادم الفتح
ابهدو الله سبوحنه و جمله روایت اندرکه ابن الاعرابی
ماء مالح عبارتی تجویز ایدرایدی و اعرابنک شتو سبی ایله
استدلال ایدرکه بصریه نزد وجت بصریا بطعة المالح الظمأ
انتهی خاطره خطور ایدرکه بیت مزبور حر مذکور اولان لفظ
مالح سنک صفتی اولمق ظاهر در بطعة السمک المالح نقدیره و
مالح لفظی صفة قبیلنه ندر ذی مالح معناسنه طری لفظنه تخایل
ذکر اندیکی قرینه واضحه در و اصحاب لغة خطادر دیه کلمز
ماء لفظنه صفة واقع اولان مالح لفظنده در منه

دیمک کرک لکن فیروزابادی دیدیکی جلبلاب خانک کسریله لبلاب در و سکرجک اردِ
قاشینه مُوَخَّرَة العرج دیمک خطادر آخره دیمک کرک اصمعی دیدیکی شنآن مابینهما خطادر
شنآن مابهما و شنآن ما عمروٌ و اخوه دیمک کرک بعده مابینهما معناسنه جوهری دیدیکی شنآن
لفظی شنئت دن مأخوذ در نفوق معناسنه نونک فتحی ماضی اولانک فتحیدر ماضی دن
منقول اولدیغنه دلالة اتسون ایجون فتح مذکوری مأخذ ابتدیلر سرعان سَرُعَ دن و شکاک
و شکک دن وجه مذکور اوزره اخذ اولنمشدر مُشتَمِل لکذا خطادر اَهَل لکذا دیمک کرک لم یکن
ذاک فی حسابی خطادر فی حسابی دیمک کرک فی ظنی معناسنه فیهما و فیه خطادر و فی غیبتک
دیمک کرک مطرزی مُعْجَب دیدیکی نعم لفظی مدح ده و بئس لفظی ذم ده مبالغه ایچون در و همیشه
بر فاعل و بر مخصوص اقتضا ایدر لکن فیهما و نعم عبارتنده اول مقتضا ارکک والدیی زیرا تقدیر کلام
فعلیک بها یا خود فبالسنة اخذت و نعم الخصلة السنة اولور پس لفظ نعم حر اولان
حرف نامنظومه یعنی طویله در و مدوره یعنی کرد نا خطادر و بعضلهم بها لفظی فتح و میله بها دیو
خطادر انتهی ترجمه عبارتنه من عینیه رمیت بالقوس فخطار عن القوس دیمک کرک رشقت
زوج نفال خطادر زوجی نفال دیمک کرک مقاوض و مقص و تؤم خطادر مقاضان و مقصان
و تؤمان دیمک کرک بهذا قاله ابن قتیبه و زمخشری اساس البلاغه ده دیدیکی که قرضت
الثوب بالمقراض و قال ایضا عنده مقص حدیده و مقاص حدایده جوهری دیدیکی که المقص
المقراض و هما مقصان فیروزابادی دیدیکی که التؤم من جمیع الجنون المولود مع غیره فی بطن
من الاثنین فصاعدا انتهی ابن السکیت اصلاح ده و تبریزی تهذیب ده دیدیلر که غلبت القدر خطادر غلبت
القدر دیمک کرک ابن السکیت دیدیکی که عامه کاهی کلامی موضعنک غیری محله استعمال ایدرلر مثلا بنانه
تقوح ایجون شهرزاطشره جیقدق دیه جک یرده فرجنا نتره دیرلر مع بذا نزه صولوا و تلو موضعدن
بعید اولق معناسنه در لهذا فلان نزه عن الاقذار دیرلر لغة معناسنه و دخی تعلمت العلم قبل ان یتقطع شرنبثک
دیرلر خطادر شرنبث دیمک کرک زیرا شرنبثة تک قطع ایدوب آیدنی و شرنبثه بطن حر باقی قلاندر
بنده آنانه خطادر و آنانک دیمک کرک عجوزه خطادر عجوزه دیمک کرک جوهری دیدیکی که مرأه به
دخی اسلع دیرلر آنانه کلامده کتاب لیسکی واقع اولدیغی کبی وقت شرب شراب اکل اولنماز مزه به
نقل دیمک نک ضمیله خطادر نقل دیمک کرک نونک فتحیله ابن درید فتح ایله در حیوحزم فیروزابادی
خطا اولدیغنه تردد ایدوب کاهی مضموم اولور دیدی و دخی سوسن سین اولنک ضمیله خطادر
سوسن دیمک کرک فتحیله دیدی و زر دالوید کلری میوه یه بزشیشه دیمک سیلک کیسه یه خطادر شیشه
دیمک کرک فتحه ایله موفق بغدادی ذیل فصیح حر دیدی که تشکلمان محرمت دیرلر مذکر معناسنه
صواب اولان محرّمت دیمکدر زیرا حرمت دن اسم مفعول در مذکر معناسنه و دخی
ذاتی و الصفات الذاتیه دیرلر که اوضاع عربیه فی الغدیر زیرا دانه نسنه حر ذوی دیرلر
و بیرم اولان سائله شیخ ت دیمک لحن در شیخ ذ دیمک کرک فی فلان ذکاوة عجیبه در
ذکاء دیمک کرک و شافعی به نسبه حر شفعوی دیمک لحن در به شافعی دیمک کرک لحن در

اصلاح ده و تبریزی تهذیب ده دیدیکی که غلبت القدر
خطادر غلبت القدر دیمک کرک ابن السکیت

بعنایة ربه و هدایة ادبه

شین معجمه ایله خطا در سلجم و یمک کرک مهمله ایله طبرزد بر نوع شکر معناسنه و دخل حقد معناسنه لحن در زال معجمه ایله طبرزد و دخل و یمک کرک بین المرأة و خلکره فی معناسنه تشدید ایله خطا در تخفیف ایله اولمق صواب در والله اعلم بالصواب

فی بیان نسبة الالفاظ الی معانیها الموضوعة لها و نسبة بعض الالفاظ الی بعض بحسب المعانی و فیه مقامات و مقاله معلوم اولدکه لفظ مفینک مدلولی و موضوع لهی اولان معنی کاهی واحد و کاهی متعدد اولور متعدد اولدیغی صورتده اول لفظ مجموع معنالره نسبته مشترک و هر بر معنایه نسبته مجمل تسمیه اولنور و متعدد اولان معنالر میانسنده کاهی تباین اولور عین الشمس و عین الانسان کبی و کاهی تضاد اولور لفظ جون ثیر کبی که اسود و ابیضه اطلاق اولنور بو صورتده اول لفظ ضدد تسمیه ایدرلر و لفظ مفینک موضوع لهی اولان معنی واحد اولدیغی صورتده کاهی لفظ اخر دخی بعینه اول معنایه موضوع اولور ایسه اسد کبرکه اسلاً و لالت ایدر لر پس اول لفظلره مترادفان تسمیه اولنور و کاهی لفظ اخر لفظ اولکه وضع اولندیغی معناده غیری باشقه بر معنایه وضع اولنور و بو صورتده لفظلرین مذکورینه مدلولری اولان معنالر میانسنده کاهی تباین اولور انسان و فرس کبی پس لفظلرین مذکورینه متباینان و لر کاهی اول معنالر میانسنده تضاد اولور اسود و ابیض کبی پس لفظلرین مذکورینه متضادان تسمیه اولنور امام فخر رازی دیدی که مترادفه اول الفاظ مفرده در که اعتبار واحد ایله معنای واحده دلاله ایده لر مفرد قیدیله احتراز در زیرا معرف و معرف دن هر بری معنای واحده دلاله ایدر لر لکن اصح اقوال حر مترف مرکب اولور پس مرادف تعریفندن خارج اولور و اعتبار واحد قیدی متباینان دن احتراز در سیف و صارم کبرکه اگرچه شی واحده دلالت ایدر لر لکن سیف ذاته و صارم قاطع معناسنه صفته دلاله ایدر تاکید در زیرا معرف و معرف دن هر بری اخرک دلاله اتدیکی معنایه دلاله ایدر لر و نشر کبی و تاکید مجرد مؤکدی تقویه ایچوندر و تابع دن فرقی بو در که تابع اولان لفظ مایکون لمعنا فائده اهم عضنفنک تابعی لفظ لیث کبی بعضیلر ترادف الفاظی انکار ایدوب الفاظ مترادفه بو قدر ویدیلر بلکه مترادفان ظن اولنان لفظلر فی الحقیقه متباینان در زیرا لفظک بری ذاته دلالت ایدرسه لفظ اخر یا صفته یا صفتنک صفتنه دلالت ایدر حیوز زعم ایدیلر تاج اسکندری منهاج سرخنده بو زعمی نقل ذهکره سئو وجهله تمثیل اتدیکی که انسان و بشر لفظلری اگرچه ظاهرده مترادف ظن اولنور لکن فی الحقیقه متباینلر در زیرا انسان اطلاقی نسیان یا انسیت معنالری و بشر اطلاقی باوی البشره اولدیغی اعتبار ایله در کذلک خمره خندریس اطلاقی عتیق و عقار اطلاقی شدتلرنه ناشی ظرفنی عقار ایکی اعتبار ایله در و علی هذا القیاس اکثر مترادفات حر بو مقوله تکلف عجیبه بلکه تحکم بعیده ارتکاب ایدیلر ابن فارس دخی بو مذهبی اختیار ایدی ابو علی فارسی دخی بو مذهبی اخذ ایدوب لفظ اولنور زیرا عز الدین ابن جماعه جمع الجوامع شرحنده سند صحیح ایله ابو علی فارسیدن حکایت ایدی که برکون مدینه حلب حر سیف الدوله مجلسنده ابو علی فارسی و ابن خالویه و بعض اهل لغت جمع اولوب اثنا و کلام ده ابن خالویه دیدرکه من سیفک الی عدد مقداری اکثر حفظ ایدم ابو علی تبسم ایدوب من سیفدن غیری اسمنی حفظ ایتدم دیدی ابن خالویه دیدی که مهندو صارم و فلاح و فلاح نجه اولدی ابو علی دیدرکه کلها من اسم حر درسنک

تعداد ایتدکلک صفات قبیلندندر ظن اولنورکه جنابکز اسم و صفتی فرق ایتمز سز ابن جماعه شو وجهله محاکمه ایدی که ترادفه قائل اولان قوم مدلولک اتحادنه نظر و منع ایدیلر لفظلک برنده معنای زائد اولدیغنه نظر ایتدیلر پس ذات اعتباریله مترادفه مشابه و صفته اعتباریله متباینه مشابه اولور حر بعضر متأخرین مادهٔ مذکوره مترادف ایله متباین میانسنده واسطه درجه اتحاد مکافحه تسمیه ایدیلر اصفهانی دیدی که محل نزاع بر قومک لغتنه نظر ایله اولان مترادف در والا ایکی قومک لغتنه نظر ایله اولان مترادف دکلدر عاقل لجه انکار ایدر اهل اصول اصفهانی کلامنه مناسب دیدیلر که الفاظ مترادفه ایکی وجهله اوزره واقع اولور اول بودرکه مثلا بر قبیله لفظ سیفی قبیله لجه و وضع ایدوب قبیله اخری دخی وضع اولندیغی حالده اولمغله صار لفظی قبیله وضع ایدرلر بو صورتده اول لفظه ضد تسمیه ایدرلر و لفظ مفینک موضوع لهی اولان معنی واحد اولدیغی صورتده کاهی لفظ اخر دخی بعینه اول معنایه موضوع اولور ایسه اسد کبرکه ایکی لفظی دخی قبیله واحده وضع ایدر و بو وجهله اوزره اولان مترادفات بغایه قلیلدر محقق اولیه که تول مذکور وضع لغات فارسی و اصطلاحی اولدیغنه مبنی در بوندن اعدم توقیفی بغیر واضع لغات حضرت الله اولمق اصوب اولدیغی بیان اولنمشدی فتذکر و دخی الفاظ مترادفه واقعه در جوز ایهب و الذک حجر بو درکه مثلا اگر مترادفان واقع اولمه مراوف اطلاق اولنان لفظلک برینی مرادف اخر ایله تفسیر خطا اولور ایدی مثلا نظم کریم حر لاریب فیه عبارتنده اولان ریب لفظلک مدلولی بعینه شک لفظلک مدلولی اولمه ایدی عبارته مذکوره فی لاشک فیه عبارتی ایله تفسیر خطا اولور ایدی زیرا ایکی لفظ مرادف اولمه لر مفسر اولان لفظ مفسر اولان لفظلک بعینه مدلولنی تفسیر اتمز ایدی بعضیلر دیدیلرکه مترادف خلاف اصل در بلکه اصل اولان تباین در قاضی بیضاوی دخی منهاج حر بو مذهبی اخذ اتدی کیا اصول ده اولان بعض تحقیقه سنده بر تقسیم غریب ذکر ایدوب دیدیرکه معنای واحده دلالت ایدن الفاظ ایکی نوع اوزره در متواردهٔ و مترادفه سواردهٔ اولدرکه بر معنانک اوزرینه رفاج الفاظ تواردایدر خمر و عقار و صهبا و فهوه و ارسلانه اسد و لیث و قسطل کبی و مترادفه اولدرکه بر لفظ لفظ اخرک معناسنه قائم اولور معنالر بر بریسنه قریب و جمله سی معنای واحد جامع اولدیغی ایچون اصبح الفارس و لم الشعث و رتق الفتق و شعب الصدع عبارتلری کبرکه جمله سنک معنای پریشان اولمش نسنه یی بر بره جمع ایتمک معناسنه راجعدر انتهی مقامه فی بیان فائدهٔ الالفاظ المترادفه معلوم اولدکه الفاظ نفوس بشریه حر مضمر اولان معانی یی مخاطبه تفهیم و افاضه یه وسائلدر زیرا انسان مدنی الطبع اولمغله البته بر بریسنه محتاج اولدقلری محلنده بسط و تفصیل اولنمشدر امدی معنای واحد مضمره دال اولان لفظ وقت حاجت حر خاطره کلمه معنای مذکوری فاضر فحصوصر معطل اولور لکن اول معنایه الفاظ متعدده دلالت ایتسه لفظک بری فراموش اولندیغی صورت حر لفظ اخری تذکر ایدوب الحکمه افاضه فی الضمیر ایدر و دخی انجه اثنع فصیح وارد رکه حرف رایی تکلمدن عاجز اولمغله ذات را اولان کلمه نک مرادفی ذات لا اولمین کلمه ایله اداسنه امر اصلاح صفدری غیث و منسجم و شرح لامیه الجم نام تألیفنده حکایت اتدیکه زیاد اعجم اثنع اولمغله حرف راسنی تکلمدن عاجز ایدر تلاقده ی

آنی امتحان ایکون و رقیاره یه شوبیتی تحریر ایدوب آیینه ویردیلر فما صفر ایتمکنی اَم عَوفٍ
کَانَّ رُجَینا باسجلان زیاد علی البدیهه جواب ویردرکه غلبت جراده واظن ایضا
یانگ تماثیلوسانی . ودخی رئیس معتزله اولمغله واصل بن عطا بغایه الشغ اولمغله ذات را
اولان کلمه یی تکلمدن ابا ذات را اولمین مرادی ایله ادا ایدردیدی بعض تلامذه سی امتحان ایکون
دیدیلرکه مولانا فارسیده بیزه بیندازدیر اسب سوار شو عبارتنگ عربی ده ترجمه سی بیان بیورسون
مستدار اولورز مراد لریوایدی که ازرم رمحک وارکب فرسک چو ذات را اولان کلمای تکلم ایده
بالبدیهه دیدرکه آکین قنانک وآعل جوادک فائده معلوم اولدکه کثغه والشغ لفظ نیک
معنالرنده واقع اولمق اختلافات قسم ثانی ده علم بالبنده تفصیل اولمشدر وبیان اولندیی که
سلامة الانباری مقامات حریری شرحنده شو وجه اوزره تفصیل اندی که کثغه حرف سین ح
وخاف وکاف ولام وراوشین معجمه ده اولور سین ده کثغه ثانیه قاف ده طابه وکاهی کافه
وکاف ده همزه یه ولام ده یا به وکاهی کافه تبدیل ایله اولور وحرف راده کثغه آکتی ح فنده اولور
عین وغین ویا ودال ولام وطا یه تبدیل ایله اولور وکاهی همزه یه تبدیل ایله اولور وصاحب
مزهر دیدی که دالی ذاله وشینی سینه ولامی نونه تبدیل ایله اولور امدی الشغ اولان کمسنه
حروف مذکوره دن برینی مشتمل اولان لفظی تکلم مراد اندکده اضطراره دوشوب حروف مذکوره دن
خالی برلفظ ایله تکلمه محتاج اولور والا تقیب اولوب ظرفا وادبا میانده اضحوکه اولور لکن بعض
الفاظدوار درکه ایکی وجه اوزره روایت اولنمغله حروف مذکوره یی مشتمل اولان وجهی ترک
وخالی اولان وجهی اخذ ایدوب مضطرب اولمزبلکه استحکم اولنور امدی بو مقوله اولان الفاظدن
نمونه اولمق ایچون بو محله ثبت اولنمق مناسب ملاحظه اولندی واسه الموفق ذکر ماورد بالزاء والذال
ثعالبی فقه اللغه ده دیدی که لیث خلیل دن روایت اندی که ثم زُعاف زاله سریع القتل اولان زهر
معناسنه بعضلرذ زُخاف ذال ایله استماع اولنور ولابدری آلغه ام ثلغه جوهری زُوف دخی لغتدر
دیدی پس الشغ اولان کمسنه کندویه اسهل اولان لغتی اخذ ایدر وقس علی هذا ذکر ماورد بالذال
والزال غیب مصنف ح دیدی که خَرذلت اللحم وخرذلته ای قطعته ودخی ماذقت عذوفا
وعذوفا ای ماکولا ابن السکیت ابدال ح دیدی که دَحداحه ودَحداحه قصیره معناسنه ارکه جمعی
حداح ودَحداح در جیره ح دیدی که بلدم وبلدم فرسک صدریدر ابو زید انک بوغازنده مضطرب
موضعدر دیدی ودحمت الشی ودحمته دیر لر ارضا اوزرینه بوه الادهم معناسنه ودَقدقت علی
البجر ودَقدقت اجهرت علیه معناسنه بغیر مجروح اولان کمسنه ی قتل ایچون سرعتله دم والخنخنه
والخنخنه الخسیس وعَمیدَر وعمید رکبیر المال ودیوان الادب ح دیدی که مرد الخیر ومرزه دیر لر یوشتی
اولسون ایچون انمکی صوده ایصلاندم معناسنه مرَث ومرس وماس دخی بو معنایه در کذا یفهم من
کتب اللغه ابن خالویه دیدی که بغداد ویغداذ لغتدر لکن ابن دریدذال معجمه ایله خطا در دیدی ابو الخیر و
دیدرکه آتنا قاذبه من الناس ای القبیل منهم ابو عبید دیدی که زم مضبوط ثم ذال معجمه رلکن فیروزابادی
معجمه ح ذکر ایدوب قد تناقاذبه من الناس ای جماعته دیدی اخفش دیدی که ذال ذاله نقط

یا سرعت ایله خفیه شی معناسنه در ابدال ذنبه ذوالة دیدیلر ابو عمرو دیدی که یَذدَل ویَذدَل ودُوَلان
ودُوَلان برمعنایه در وثعلب امالی ده دیدی که مجموع ومجموع مقطوع الالف معناسنه در فراکحاب
ایام ولیالی ح دیدی که ذُهَیل من اللیل ودهیل برمعنایه در قاموس ح زهیل من اللیل وبضم ساعة دیدی ح
دیدی که جَدَثه وجَذَثه وجَسَته وجَسته معناسنه در ومدحت خواص الماشیته وتَمدَحت اتسمنت
شبعا ومدحت دخی بو معنایه در ورجل مُتَجَدِّد ومُتَجَدِّدای مجرب قد تجدده الدهر ای جرب ومُتَقَدِّر
ومُتَقَدِّر اول کمسنه ارکه سب وشتا یکون منتهی اوله مُتَقَدِّر دخی بو معنایه در ورجل بَهَرَة وبَهَرَة
بکسر اولور ضبط معناسنه ومحاسن معلقات شرحنده دیدی که جَذَه وجَذَه قطعه معناسنه ورقعة اللحم
دیدی که خرذله وخرذاله قطع معناسنه در یقال خرذل اللحم اذا قطعه ومجلده دیدرکه جذف وجذاسرع
معناسنه در جوهری دیدی که جَذف وجَذَث قبر معناسنه درکه فرادیدی که عوف اوتانی ربی
برندر ابدال ایدرلر ذکر ماورد بالدال والراء قالی دیدی که نکده وعکره اصل الملک معناسنه در
ودَجن بالمکان ورَجن دیر لر ثبت معناسنه فهو داجن وماد یمید ومایمیر بر معنایه در سیبره
بر موضعدر بر موضعه رخیره کوادرل معناسنه در مختصر العین ده دیدرکه اهل یمن سکره
سکگد دیر لر ذکر ماورد بالراء والزای تهذیب ح دیدی که وکور وکوکور قوش یاروسی
طوراغی آچیشاندر ذکر ماورد بالراء والزای غریب مصنف ح دیدرکه سَبَل رَعِب وزَعِب دیر لر زره یه
طولدرسه وسَبَل لَعِب دخی دیر لر لام زیاده سیله جمهره ده دیدرکه فنجر وفنجر ذکری بیوک کمسنه
قاموس ده حرف زاده ذکر ایدوب عظیم الذکر معناسنه در دیدی وابو حاتم دخی محکه ایله در دیدی
تهذیب ح دیدی که لم یُعظِهم بازلة وبرلرشیا معناسنه ابن الانباری دیدرکه راء محله ایله
لم یعطهم شیئا معناسنه در وفی القاموس عند هم بازله تامین شیئی الجوهری دیدی که اکثر کلوس علی فاس
اللجام آت فاش لجامرا یصرد معناسنه اکثر دخی بو معنایه در عجیر وعجیر جماعه قادر اولمین کمسنه در
ابن قوطیه افعال ده دیدی که بَهَرَه البرد واتهرادة دیر لر صوری زیاده تأثیر اسه مجد الدین ده ایله در
واتهرأه البرد دیر لر صوری زیاده تأثیر ایدوقتل اسه ایکی عبارته ایله دخی لغت در
جمهره ده دیدرکه سمعت زَکمة القدم دیر لر سمعت اصواتهم من بعید معناسنه کرابی زاد زابی را اوزره
تقدیم ایله لغتدر یعنی برزه وبرزه ورَف الطائر ورَفرف دیر لر قوش قناتلرینی بسط اسه وأم خنور رَتوز
وزننده ضبطنگ کنیه سیدر معجمه ایله دخی لغتدر جوهری ام خنور دابیه یه دخی دیر لر دیدی ذکر ماورد
بالسین والشین ابن سکیت ابدال ح دیدی که حاسته وجاشه دیر لر اکا مزاحمه اندم معناسنه بعض
عرب تسالده مزاحمه ایدر نکمسنه یه حماس وحماش دخی دیر لر وجرش الصل وجرشی ای طائفه جدیدی
دیدی که وفی الحدیث یتسمعون جرش طیر الجنة که مراد نوشی برسنه اکل الدر اکمن سقاز نه ظاهر ایدن
صوت در اصمعی دیدی که رکوه شعبه نک مجلسنده ولدم شعبه فتسمعون جرس طیر الجنة دیدی بن دیدم که
جرش معجمه ایله شعبه بکا نظر ابدوب دیدی که خذوها عنه فانه اعلم بها منا وسوذق وشوذق سوارکه بلا رکب
تغیر اولنور وخمس الشر وخمش اشتد ویقال خمس الدبکمان واخمش اذا اقتتلا وتشیب العاطس تسمیته که
عطسه ایدنه یرحمک الله دعا دخی معناسنه در وبرکمسنه که خیر ایله دعا ایده یه کا شمتت وشمتت دیر لر

وغبس وغبش سواد معناسنه در جوهری دیدی که غبس کول رنگی و رکه ترکیده بوزیتیر او للنور و غبش
ظلمة آخر اللیل و البقیة من اللیل معناسنه ار و غبش اللیل و أغبس و اغبش و أغبش بر اظلم و سدفة
و شدة ضوء و ظلمة مخلوط او لمق و جغشوش و جغشوش لئیم و قصیر القامه و یقال جغاسیس الناس که جمع ایله روایت
او لمدی بعضیلر جغشوش طویل لئیم معناسنه اضداد دندر دیدی جهره ده سا سا با بجار سشا شا شا
با بجار ششا ای عوص علیه الماء و سوجر و شوجر شجر الخلاف که ترکیده سوکوت ویرلر زاباد
صواب اولان مهمله ایله در دیدی و قاموس ده الکوسلة و الکوسالة بالمهملة و الکوشلة
و الکوشالة بالاعجام الفیشلة العظیمة بغیر ذکر کاشه بیوک اوله قده اطلاق اولنور لهذا صاحب
مزهر الکمرة العظیمة دیدی یعنی رأس الذکر ثعلب امالیده دیدیلر که ناموس الناس و ملوسوا اذا تقوانی
الهوشة ای الف و تمرت السفینة و تمرت ای ارسلتها و انتشف لونه و انتشف ای تغیره
جوهری دیدی که شئت الماء علی وجهی ای ارسلته ارسالا من غیر تقوین فاذا فرقته قلت شئت
بالمعجمة لکن ثعلب مهمله و معجمه ایله برمعناسنه در دیدی و حشه و حشه در معناسنه در و حس
و حس صوت خفی معناسنه اولمغله وجه تسمیه ظاهر ملاحظه اولنور و نفشت بین القوم
و نفست ای افسدت و ارتعاش و ارتعاس ارتعاد یعنی تیترمک معناسنه در و ارغه الله
و ارغه و نهش و نهش مقدم اسنان ایله حمی البصیر سن معناسنه در قال امالیده دیدیلر که بحیر و بحیر
صدیق و صفی معناسنه در تبریزی تهذیب ده دیدی تمر خسف و خشف ای ردی و ارض
شحاج شین معجمه و ایکی حاء مهمله ایله در و سجاج سین مهمله و ایکی جاء معجمه ایله اول ارض که مطر کثیر
اولمه محمد سیلان ایمیه ذکر ماورد بالراء و الغین فرا دیدیلر که غارت نفسه و رانت تغین و زین ابن السکیت
نفسی خبیثة اولدی جمهره ده دیدی که مضی و غمض کوزده اولان خایاق معناسنه غمضت عینه
و برا کثرة بکا دن کورزنده غمض اوله و غایة و غایة الحاجة در ایسته برمعنایه در محض و البته کلمه لرندن مذکور نه نک
معنای ترجمه فرق برمجلده بیان اولنمشدر ابو عبید غریب مصنف ده دیدی که غنیت غایة
مثل رایة و الغنیة بکا ای نصیبتها و غاده و راده امراة ناعمة معناسنه و ثعلب رجل غاد و راد دیدیلر
غنید و رنید نعومته و لین معناسنه در محتضر العین ده محتضر العین ده دیدیلر که الرنازة الجنازة الغنازة ذکر ماورد
بالراء و اللام ابن السکیت بدال ده دیدی که رنأت القصة بالتشدید و الثلث اذا جمع بعضه الی بعض و سوی
و رکوم ثوبه و لده ای رقعه و بدر الحمام و بدل ای تقوت و جرمه و علیه قطعه و القراقر و القلاقل که
قرقره بدر معناسنه جمع قرقور کلور جوهری قلقله تقوت اتمک معناسنه در و سهم امرط و امتلط
ای لیس له ریش و جلیانه و جریانه امراة صحابیة یسبی الخلق معناسنه و اعنکس الشعر
و اعلنکس اکم و کثر اصله و کظر مساء و طلس ظلمة معناسنه و نثره و نشله و رع معناسنه
لکن نثر الدرع دیرلر رزینی القالسئل الدرع دیمزلر و جمهره ده دیدی که ناقة قهبر و عیهل سریعة
فیروزابادی دیدی که عیهر و عیهل و عیهلة و قهبولة و العیهاء الناقة السریعة و العیهل الذکر من الابل
و قرف الشئ و قلفه دیرلر برسنه نک قابو غینی صولیه قشر کبی دکردوم و کلدوم و قصیر معناسنه
و جرسام و جلسام عامة برسام دیدکلری مرض معناسنه در و جربان السیف و جلیانه قلیچ

وضع اندکلری قین معناسنه ریوان الادب ده دیدی که فرق الصبح و فلق برمعنایه در و ثعلب ایمالیده
دیدی که وجل و وجر خوف و فزع معناسنه در یقال رجل اوجل و امرأة وجلة و وجرة و خلق و خرق
و اختلق و اخترق برمعنایه در و قال الله سبحانه و تخلقون افکا و خرقوا له بنین و بنات بغیر علم و مستطر
و مستطیل برمعنایه در یقال استطار الشئ فی الحائط و استطال و فی الصحاح استطار الصبح
انتشره جوهری دیدی که طرس صحیفه معناسنه در بعضیلر دیدیلر که طرس اول صحیفه در که اوزرنده اولایی
خطی محو ایدوب سنه یازلسن اوله لرد طلس دخی بو معنایه در دیدیلر و تلخیص البناء و تلصیصه بمعنی
و الخراء لغة فی الخلاءة و هی الدعارة یعنی خبیث و فسق که بو معنایله کمسنه یه خلیع دیرلر کثیر
بیاد ب معناسنه استعمال اولنور و ملقمة بیصری در مقدمة بمعنی و خارة اللبن و خثالة بمعنی و سدرت المرأة
ثوبها و سدلت قال معقور حمیری دیدی که خبزلی و خبزری تبخیر ایله مشی معناسنه در خوزلی و فوزری
دخی بو معنایه در ابن السکیت کتاب الاصوات حمیری دیدی که اصر تنفخ الصورة دیرلر اصلنفخ ای
صلب الصورت ذکر ماورد بالزاء و الذال ابن السکیت ابدال ده دیدی که ثم ذوف و زوف
ای بعجل القتل و ذرق الطائر و زرق و ذبرت الکتاب و زبرته ای کتبته ذبوانا الادیم دیرلر
احوذی و احوزی اول کمسنه در که کندو کارینه و سیارشنه اولنمایه نشمر ساع اهتمام
ایدر جوهری دیدی که احوذی اول کمسنه در که برشئه ده مهارتی اولمغله اولنور و ناول تحصیل ایدر
اصمعی دیدی که هر ایشده تشمر ساق ایدوب امر تحصیلنه قادر اولمغله اصلا فتور ثعلب
دیدی که حاذه یحوذه استولی علیه جمهره ده دیدی که وغفطه و زغفطه خنقه یعنی بوغازینی
بوغدی معناسنه در و دغدغه و زعزعه ریح شجری حرکت سریعه و شدیده ایله تحریک معناسنه در
و هذه علیه و خرغله برنوع مشی و عبار تدر ذکر ماورد بالسین و الناء ابن السکیت ابدال حمیری دیدی
ملس الظلام و بلث الظلام اختلاط الظلام معناسنه در دیوان الادب حمیری دیدی که مرس التمر و مرث
و مر در برمعنایه در و حمیری دیدی که جثمان و جسمان جسد معناسنه در و ارسکی امرهم ارسالا
لغة فی اریث ای ضعف حتی تفوتوا الطیفة حمیری دیدی که امرأة غمة ثالیله و غشة شین معجمه ایله
و غسة سین مهمله ایله عبارت مذکوره ایله کشینی سین و سینی ثالیله تکلم ابدن الغة نهایة مناسبدر
یعنی ضعیف الجسم اولان خاتون دیوان الادب ده دیدی که رجل مغث و مرس کلمه ثانیده الثغ اولان
کمسنه راوسین تکلم انکده مضطرب اولمغله کلمه اولی یی اختیاره مضطر اولور حمیری رجل مغث
مرس عبارتی مصارع شدید العلاج عبارتی ایله تفسیر ذکر ماورد بالضاد و الظاء بو شیده
اولمیه که بو فصوص ترجمه فرده قسم ثانی ده فرب بابنده فاضی اده سنده شاللرن تحرر اولنمغله بو
مقامده ذکر اولندی فمن اراد فلیراجع الیه ذکر ماورد بالقاف و الخاف جمهره و قاموسده
دیدی که خرقله و خرکله هرب فی المشی و اقمهد و اکمهد اذا رعش من الضعف و فلاقل و کلاکل و قصیر
مجمع و قوشب و کرشب مسن و سینی الحال و ناقة بهلعة و بهقعة اولنا قه که فحله زیاده شوقه اولمغله
کندو یی فحله عرض ایدوب بلکه او کینه کندو یی الق ایدر غریب مصنف ده دیدی که موقرم و موکوم
شدید الحزن اولان کمسنه در یقال وقمه الامر و وکمه اخرنه خرنا شدیدا ابن السکیت دیدی که وقمه

وقع فی صدره • لکن جوهری دیدی که دقم دمق دزی مغلوب در دقمه دیر لرکز استانه مغاسنه • انتهی •
واتشق الصبی والسخلة • ودکمه دیر لرو الدیسنک کمه سنده اولان سودی جلاسمه • وعرق فحل
وکمری خالص • وعربیه فحة وکحة ای خالصة • وقسط وکسط عود هندی مغاسنده • وقریش
اذا السمآء کشطت • واسد قسطت قرات ایدرلر • وابن مسعود مصحفنده قسطت واقع اولدی •
وقهرت الرجل وکهرته • واما الیتیم فلا تکهر قرات اولندی • وقحط المطر وکحل لغة فصیحة • یقال عام قاحط
وکاحل • وعسقة وعسکة لزمه والاکهب لون الی الغبرة • وصح دیدی که سکع مثل
سقع • یقال ما ادری ابن سکع وابن تسکع والتسکع التمادی فی الباطل • وسقع مادهٔ سنده دیدی که
سقع وصقع برمعنایه در • یقال ما ادری این سقع ای ذهب • والعاتقة من القوس ما قدمت
والحمرت کالعاتکة یعنی قوس کهنه اولمغله تعبیر ارمش اولمله • والدعکة والدعکة جماعة من الابل ذکر ماورد
بالکاف والهمزة • ابن السکیت ابدال ده دیدی که تصوک فلان فی خرئه وتصوک بالصاد
والضاد وتصوء وتضوء بهما والهمزة بدل الکاف • قاموس ده دیدی که تصوک برحبیه تلطخ
وتضوک برحبیه تصوک به • غریب مصنف ده اصحی ده روایت اندی که الاحتباک بالثوب
الاحتباء به • جوهری دیدی که یقال اقلت وله کصیص واصریص وبصیص • ابوعبید دیدی که جلاسی
رعیده مغاسنه درکه ترکیده دیمکه وفارسیده لرزه تعبیر اولنور • ذکر ماورد باللام والنون •
ابن السکیت ابدال ده دیدی که هتلت السمآء وهتنت • سحاب هتل وهتن • اصمعی دیدی که
تهتال وتهتان برمعنایه در • ابوزید دیدی که تهتان دیمکدن برنوع درکه دیمکه مطر دائم مغاسنه در •
نصر دیدی که تهتان اول مطر درکه برساعت یاغوب برساعت منقطع اوله وبنیه سیر ساعت یاغار • وعلی هذا
جوهری دیدی که سحاب هاتن وسحایب هتن • کراع ورع • وسحاب هتوک والجمع هتن مثل
عمود وعمد • وسدول وسدون هودج اوزرینه وضع اندکلری جل در • وکبل وکبین برمعنایه در •
وفی الصحاح الکبل ما یتقی به زنفة الدلو وهو ابدال اللبن • وبغیر رفل ورفن • سیاق الادب وطبر
وطبرفن • لسکه طرنمق دیمکدر • ودمال ودمان • سرحین مغاسنه در • وشمل الاصباح وشملها
کیه یا مقلده شیخ اوملق مغاسنه در • وحلک الغراب • وحلک الغراب سواده • واصبل لال
واصبل اعشی مغاسنه • وعنوان الکتاب وعلوانه • یقال عنونت الکتاب وعلونته • وآل ابن
والاهل • واسمعیل واسمعین • واسرائیل واسرائین • وجبرئیل وجبرین • ومیکائیل ومیکائین وجبریل
واسرافین • وخامل الذکر وخامنه • وذلاذل القمیص وذلاذیل القمیص لأسافله • وابوحذ فلان وابوحذیفة •
وفی غریب المصنف عن الکلبی نهرته ونهزته اذا دفعته وضربته • وفی الحدیث قلة الجبل وقنته اعلاه
وفی امالی القالی الاصیل الاتین • وقال ابن سیده فی المحکم یقال قرالیل اللیل • والله اعلم بالصواب
وفی الفاظ مترادفه لنظم ونثره طرق فصاحت • ومسالک بلاغته معین ذریعه اکابر بالفظی
ذکر ذی حاصل اولمین صنایع غریبه • وظرایف بدیعه مرافی اولان لفظ آوی ذکر ایله حاصل اولور •
امام محمد باری دیدی که کاه اولور که برقومه نسبت احد مترادفینک بری خفی وآخری جلی اولور •
پس اول قومه نسبت لفظ ثانی ایله لفظ اول شرح وایضاح اولور • وکاهی قوم آخره نسبت

برعکس اولور • باری حال کان اجلی ایله اخفی بیان وتقریر اولنور • حتی بعضیلرینک دیدیکه تعریفات
توضیحیدندر • مثلا انسان لفظنک مفاسحا خفی اولمله مرادف جلیسی اکلر • یعنی ناطق ایله شرح
اولنور • امام دیدیکه بو خصوص مفردات ومستلزم مرکباته مسلم اکلدر • وتعریف لفظی اطلاق
اولنان مفردات مرادفات قبیلندندر • ولیث لفظنی اسد لفظی ایله تعریف کبر • وعبد متمکل
بوباب خاطر فاتره خطور ایدیکی بودرکه لفظ واحدی معانی واحد معینه وضع برامر وشخط
درکه ترنک ایکی طرفی وار در • برطرف الفاظ متعدده نی معانی واحد معینه وضع
وطرف آخری لفظ واحدی معانی متعدده یه وضع درکه طرف اوله ترادف وطرف
ثانی یه اشتراک تسمیه اولنور • مساوات وایجاز واطناب اعتبار اولندیغی کبی • بس احوال
ثلاثه مذکوره عند البلغا مفید ومقبول اولدیغی کبر • اوضاع ثلثه مشهوره دخی آداء مرام ده نافع ومفید
اولور • امدی وضع الفاظ توفیقیها ولدیغی صورت تحقیق مسجع وتکلف حضرتلری یه ثقیلدر
الفاظی اسالیب ثلثه مذکوره اوزره وضع اندی • ومشترکی وضع اندی تکثیر الفاظ اکثر اینده لسونی
اشغال اتمیوب قلة الفاظ ایله دغدغه دن تخلیص ایچون • ومرادفی وضع اندیکز فوائد مذکوره محرز
ایچون • ودخی منه اوف اولان الفاظ اکثر قبیلندن ایسه آنمک واضع حضرت الله در لیث واسد
لفظلری کبی • واکثر منقول قبیلندن ایسه قیاسی یعنی واضعی اهل لساندر • مثل حضرت الله سبحانه قبیلیچه
والفظ ضربی قطع انمک مغاسنه ارتجالا وضع ایدوب عرب قبیلیچه کمال قطع ده مشهور اولمله
صارم لفظی قبیلیچه وضع اندیلر • ومنقول دخی تخلک علامتی بودرکه اگر وجه تسمیه بیانینه محال اولور
منقول واضعی اهل لساندر • واگر وجه تسمیه بیانینه مرا عیت اولنمز ایسه مرتجل واضعی حضرت الله در
لهذا قبیلیچه بحر صارم تسمیه اولندیغی جهتله اولنور • وبحر سیف دیدیلرچون وجه تسمیه طلب اولنمز
وقس علی هذا • هذا ما سمح به خاطری • والله اعلم • مقدمه • معلوم اولکه مجد الدین فیروزابادی المسلوف فیما آتی الی الالوف • نام نامی لیفنده الفاظ مترادفه نی جمع وتفصیل اندیکی کذلک
ترقیق الاسل فی تصفیق العسل نام نامی لیفنده عسل ایچون سکنجبین عدیم المثل اسم ذکر اتمش • صاحب منهج الفلاح
فخر حری الفاظ شعایب عسلک اسمکندن درجه زیاده اندی • وابن خالویه اسماء الحیه نام کتاب لطیف
تصنیف ایتمش • واسدک اسمانی دخی آوده بشور مقداری جمع اندی • وعلی بن قاسم زاهر
جعفر اللغوی دخی اسد ایچون یوزاوتوز عدد اسم دخی زیاده اندی • وبرچه سر صدندده اولور بعضی مقوله ذات
قسم اسمکسنده مواضع متعدده نی الفاظ مترادفه مذکوره اولمغله یوقاریده ذکر اولنان مثال للمرتجل تعرض
اولندی • لکن ضد ومشترک ومتضادک بعض امثله سنی بیان مناسب ملاحظه اولندی •
والله الموفق • مبرد دیدیکه کاه اولور که ایکی کلمه نک لفظلری ومعانیلری متقارب اولور • وکاهی
وکاه کبر که وکاهی فرن دیرلر متفق اولانلرین درکه حزن الجبل زمین مغاسنه در • وحضم وقضم کبی که
حضم یونون آخیریله • وقضم دیشلریله کل مغاسنه در • وکاه اولور که لفظلر مختلف ومعانی
متقارب اولور • مثلا جیوه نی اولان کمسنه نی مدح آته مدحه ووفات آنمش کمسنه نی مدح آته
آبنه دیرلر • وکاه اولور که لفظلر متقارب ومعانیلر مختلف اولور • مثلا فرح فلاندیرلر جهه وزخمه دیمکدر

وتجرح دیر لرفرح وزحمندن خلاص بولدی معناسنه • کذلک اثم دیر لرکناه اتمه دیر لرکناهدن
پرهیز اتدی معناسنه • انتهی • محقق اولمکیه قسم خیر ضداولدیغی معلوم اما سبب جمع اولمسی
مقامه • بعض علما آلفت اضدادی انکار اتدیلر • ابن درستویه دخی انکار ایله ذاهب اولمق مراد اولنور •
زیرا شیخ فصیح مرقوم دیدیکه نوء • منتقه • وتقل ایله ارتفاع معناسنه در • تاء الکوکب دیر لر طلوع اتمه •
ولغویین دخی بعض قوم نوء اسقوط معناسنه ضد در دیدیلر • وابطال اضداد نام تالیفده اندی ازالم
ایچون ابراز حجت وتحریر دلیل اندک • انتهی کلامه • فیروزآبادی نوء ضد در دیو تصحیح اندی •
خطو ایدر بود رکه نوء لفظنک معناسی ایکی اولمق مرکبدر • زیرا مدین بن عبد الرحمن قانون
الاطبا نام تالیفده دیدیکه نوء من نزل ایله منزلک وقت طلوع فجر مغرب سقوط ای آنک
مقابلی وقبیحی اولان کوکبک وقت مذکوره مشرق طرفندن ارتفاع عندن عبارتدر • وعرب بو
وجهله نوء یه دیدیکه اولان کوکبه نسبه ایدر لر دیدی • امدی
بعض لغویین نوء لفظنی کاهی نوء اولان معناسنه ایدر لر • وبعضیدر نوء ثانی معناسنه ایدر لر
پس بو اعتبار ایله ضد قبیلندن اولمز اگرچه بادی نظرده ضد ظن اولنور • بعضیدر دیدیلرکه کوکبه نوء اطلاق
اولندیغی مشترقدن ارتفیلک نهوضی اعتبار ایله در • الا فی الحقیقه نوء اول نهوض در صکره ناهضه اطلاق
اولندی • والله اعلم • جمهوره دیدیکه شعب لفظی افتراق واجتماع معناسنه مشترک اولمقله لکن اضداد دن دکلدر
زیرا هر بری بر جهتله تعلیق اتمشدر • وشعب شرطی قوم واحد تعلیق اولمقدر • قالی امالیسنده دیدیکه
صریم لفظی صبح معناسنه در لیلدن منصرم ومنقطع اولدیغی ایچون • ودلیل معناسنه دخی اصمعی اولیلدن
نهاردن منقطع اولدیغی ایچون لفظ نطفه ماء قلیل وماء کثیره مستعملدر • وعند مرده اضداد دن دکلدر •
انتهی • معلوم اولکه ائمه لغت جمع کثیر اضداد ایچون کتب تالیف اتمشلر • بو مقامده بر از مثال
ذکر ایده لم ان شاء الله تعالی • اگرچه بو بنده اقدم تقتضا مقام حسبی ایله اضداد دن بر قاچ لفظ ذکر
اولنمشدی • الا سنه ایله اضداد دخی مر ذکر اولمشدی • سابقا • ابو زید دیدیکه طلعت علی القوم دیر لر
کوریمه جک مقداری قومدن بعید اولسه • کذلک کوریمه جک مقداری قومه اقبال اتمه • ولمقت
الشیء دیر لر کتبته معناسنه که بنی عقیل لغتیدر • ولمقته دیر لر محوته معناسنه که قیس لغتیدر • واجلب
الرجل دیر لر صیاح اتمه • واجلبت الابل دیر لر سرنده جد وسرعت اتمه • وبعت صاحبه
واشتراه اندم • کذلک شریت بعت واشتریت معناسنه ضد در • وشعبت الشیء دیر لر جمع اندم •
کذلک تفریق اندم • واصلاح اندم کذلک افساد اندم معناسنه ضد در • وتهمسه دیر لر سرعت •
کذلک بر موضعده اقامت معناسنه ضد در • وفرع صعود اندی • کذلک هبوط اندی معناسنه ضد در •
فیروزآبادی دیدیکه فرع منع کبر صعود وهبط معناسنه ضد در • جوهری فرعت فی الجبل تفریعا اذا صعدت
وفرعت الجبل صعدت • وهو من الاضداد دیدی • وعبد یزید دیدیکه لعبت فلانا فارعا وموعا
بعض مستمعین مصقعا • وبعض متخیرا ایچون تغییر ایتمشدر • ورتوت الشیء دیر لر شد اندم • کذلک
ارخا اندم معناسنه ضد در • کسائی دیدیکه اغدت المال دیر لر غیری کمسنه یه مال ویرمک • کذلک
غیری کمسنلدن مال آلمق استفدته معناسنه • واود عته مالا دیر لر بر کمسنه یه مالی امانت

وضع اتمه • کذلک بر کمسنه نک امانت مالنی قبول اتمه • واشکیت فلانا دیر لر بر کمسنه یه برعمل
اتدیرمک بندن شکایت اتمکه مضطر ومحتاج اولدی • کذلک شکایت اندیکی شیئی اندن ازاله ایدیرمک •
قاع البال اندم معناسنه • واطلبت الرجل دیر لر طلبت اندیکی کسنه یی ویردم • کذلک طلبت اتمکه لجا
اندم معناسنه • واسررت الشیء دیر لر خفا اندم • کذلک اظهار اندم معناسنه • قال الله تعالی
واسروا الندامة لما رأوا العذاب • وشفه دیر لر حصی • کذلک محل معناسنه بحصی خاییدیکلو • وشفیت
الشیء دیر لر کتمتم • کذلک اظهار اندم معناسنه • وشمت السیف دیر لر سیفی غلافنه وضع اتمه •
کذلک غلافندن چیقاردم معناسنه • جمهوره دیدیکه لفظ بک تفریق • کذلک ازدحام معناسنه
کویا اضداد دندر • والقی علیه عشره اشهره دیر لر آنی حفظ ومحابه لدی • کذلک تفلتنی آنک امر ینه الفات
اندی معناسنه ضد در • وسهوی الرجل دیر لر غیره • کذلک نفه معناسنه • وسهوی فلانا دیر لر سنک
کسمری ایله فلان بعینه معناسنه • وغابر ماضی وباقی معناسنه • ونبه ضایع اولانه نسبه • کذلک
موجود اولان نسنه به اطلاق اولنور ضد اولدیغی • فیروزآبادی دیدیکه نسبه بانک تحریکی ایله اول ضالله
در • وغن غفله مأخوذ اولور • موجود معناسنه ومحی کلو ضد در • انتهی • ابو زید نوادرده دیدیکه بسل
حرام • کذلک حلال معناسنه ضد در • قالی امالیده دیدیکه جادی سائل • کذلک معطی
معناسنه ضد در • فارابی دیوانده دیدیکه مغلب برقاچ کره مغلوب اولان کمسنه • کذلک
غالب اولدیغنه حکم اولنان کمسنه معناسنه ضد در • ومفند مفلل • کذلک مکرم معناسنه
ضد در • وعز اشتد • کذلک ضعف معناسنه ضد در • وقمد آغاجیک رطب ویابسنه • وقنوبک
تیک وبدنه اطلاق اولنور ضد در • وانصل السهم ونصله دیر لر اوق بیکان کیوسنه • کذلک
اوقدن بیکانی انوار اتمه • ونصل السهم فیه دیر لر فلان نسنه یه اوق بیکانی کیروب ثابت
اولمه • کذلک نصل عنه دیر لر اوق بیکانی چیقه • ونصل کبار وصغار معناسنه اطلاق اولنور ضد در •
وغوض الاناء دیر لر صناعی لب بر لب طولدورمه • کذلک تمامه طولدورمق مرتبه سنه
بالغ اتمه • فیروزآبادی دیدیکه تحمر قبر مزی اولان کذلک بیاض اولان نسنه معناسنه
ضد در • قاموس الاطبا صاحبی دیدیکه احمر لونی تحمرت وبیاض اولان نسنه معناسنه ضد در •
حدیث شریفده واقع اولدیغی که تحدوا شطر دنیکم من الخبز آ که خمیر آ احمرک تصغیر مرتبه سی در • ومراد
بیضاء در • وحدیث آخرده واقع اولدیغی که بعثت الی الاحمر والاسود که احمردن مراد ابیض در •
زیرا مراد عجم در • کذلک اکثر یا لوندی بیاض اولور • واسود دخی احمر اعرب در • کذلک زبرا اکثر یا لوندی
سیاه اولور • انتهی مختصرا • والمیه که احمر وابیض مشترکدن مقتضا اولدیغی اصل بسیط الوان
فقط سواد وبیاض در وسائر الوان مرکبدر دیدکلری مذهب صحیح نظر ایله اشکالدن خالی
دکل ملاحظه اولنور • بلکه مشترکات قبیلندن مقدور اولمق اولی ظن اولنور • والله اعلم
جوهری دیدیکه اقراع ونفریع لفظلری اخافه • کذلک اغاثه معناسنه در • افرعنی دیر لر
بنی تخویف • کذلک بندن خوفی ازاله اندی معناسنه • وفرعه دیر لر خوفه معناسنه • وفزع
عنه دیر لر آندن خوف ازاله اولندی معناسنه • ومکلل تسبیح • کذلک جبنک معناسنه ضد در •

قال الله تعالی حتی اذا فزع عن قلوبهم
الکاشف عنها الفزع

من الاضداد دیدی

وضع

یقال حمل فما کلّ ای فما کذب یعنی مجبن • وحمل فکلّ ای مضی قدمًا ولم یحم ای لم یتوقف • ابن الاعرابی نوادر نوده دیدکه فتشب جدید • کذلک کهنه معناسنه ضدر • وزوم مذکر ومونثنه اطلاق اولنور • ابن خاسن دیدی که ابل لحاسق دیرلر ضمر کذلک بهمان معناسنه ضدر • ایدلسی مقصور وممدود دیدکری سری زوال مال • وخیار مال معناسنه ضدر • ازلکی کتاب مشاکهده دیدی که حبل متین دیرلر قوی • کذلک ضعیف معناسنه ضدر • مبرد دیدی که مقوی قوی وضعیف • وریحار رغبت وخوف معناسنه اضداد دندر • فیروزآبادی حوز سوق لین • کذلک سوق شدید معناسنه ضدر • ابن فارس دیدکه عسعس اللیل دیرلر اقبل ظلامه • کذلک ادبر ظلامه معناسنه ضدر • وانشطار زدان کذلک انشراف • استعلار • وفلان قعقعی دیرلر بنم نحتارم • کذلک بنم منهم در معناسنه • ابن قوتیه افعال ده دیدی که اقنع راسه دیرلر باشنی یوقاری قالدردی • کذلک باشنی انشاغی اکدر معناسنه ضدر • فیروزآبادی دیدکه جد صوبی چوق • کذلک صوبی از قوبی معناسنه • والعث انطلق منتشرًا • کذلک قعد معناسنه • واقعث له العطیه دیرلر چوق احسان اندی • وقعث له قعثه دیرلر ازراحت اندی معناسنه ضدر • وسبح نوم وسکون • کذلک روی زمین دها انتشار معناسنه ضدر • وسنخاح وشنحاح اول زمین ارکه چوق یاغمور اولمدیغی آقمیه • کذلک از یاغمور هلاید آقه ضدر • ومسح الله دیرلر حضرت الله فلان نسنه یی مبارک • کذلک ملعون خلق اندی معناسنه ضدر • خاطره خطور ایدر که عیسی بن مریمه مسیح ودجاله مسیح اطلاق اولندیغی بو معامله مبنی اوله • والله اعلم • وبجاحة سخی • کذلک بخل معناسنه ضدر • وشنح شنحا وشنوحا دیرله صودن کری کیی سیراب اولیجق مرتبه در • کذلک سیراب اولیجق مرتبه در • کذلک از ارکسه ضدر • واسد دیرلر فرج کبی اسدی کوروب مدهوش اولدی • کذلک اسد کبی حوی اولدی معناسنه ضدر • وغبد اول بیملان درکه ایصر لکن ضرر اتمز • کذلک قبر مرثی حبه آجینه معناسنه ضدر • وعمدت الکریه دیرلر آیاز مانک صوبی چوق • کذلک آز اولسه • وقعد قام معناسنه ضدر • وتحدد جد اعظمی قریب اولان کمسنه • کذلک جد اعظمی بعید اولان کمسنه معناسنه ضدر • ورجل مفرد دیرلر زیاده صوغه تحمل ایتسه • کذلک اصلا صوغه تحمل ایده مه • وتکده سوء دیرلر چوق کذلک سوء دیرلر ازدوه معناسنه ضدر • ومجاوزه مخالفت وموافقت معناسنه • وازرقوت وضعف معناسنه اضداد دندر • وتاتا الابل دیرلر که متعدی قادر • اردلیا کذلک عطشدن ها معناسنه وتاتا الابل دیرلر که لازم در رویت • کذلک عطشت معناسنه • وتحفا فلانًا دیرلر عطاه • کذلک منعه معناسنه • وتحفا الباب دیرلر آچدی • کذلک قاپادی معناسنه • وانحفا الباب دخی بو معنایه در • وداراته ودارزته دیرلر لاینته • کذلک دفعه معناسنه ضدر • وجنب ضامر غیر بیلی دخی رفی ایتمیه دوه • کذلک قارنی بیوک دوه معناسنه ضدر • وخشبه دیرلر قارندری • کذلک کریده یعنی سخی آدی معناسنه اضداد دندر • وساقب قریب کذلک بعید معناسنه ضدر • تمیدانی وفیروزآبادی دیدیلر که حمیم ماء حار وماء بارد معناسنه ضدر • وطرب فرح وفرح مستعدر • وعجاء اول خاتونکه درکه زیاده گسنه در • کذلک زیاده

وکذا فی القاموس وشرحه

وفی القاموس الفحل المجرب والسمین ایضا وسنذکره فی الناقة کذلک

قاله فی الصحاح والقاموس

قبحه

قبحه زقبح الوجه ضدر • واعراب خشن وقبیح • کذلک قبحه بری انمک معناسنه • وتقریب بیاض مهره لو والده دری • کذلک سیاه چهره لو والده دری تولد انمک معناسنه ضدر • وقرضب اللحم فی البرمه دیرلر اتی چوق ملکده جمع اندی • کذلک قرضب الشیء دیرلر بر نسنه یی تفریق اندر معناسنه • واقب جاء ابولد یتیم • کذلک جاء ابولد جبان معناسنه ضدر • والله اعلم • ولنکتف بهذا القدر الامثله من المشترکات معلوم اولدکه ائمه لغت الفاظ مشترکه ایچون کتب ورسائل تالیف اندیلر • بو مقامده مبدانی مسامانی فی الاسامی ترتیب اوزره جمع اندیکی الفاظ مشترکه نقل وترجمه وبعض فوائد ضم وذکر اولنمق مناسب ملاحظه اولندی • والله الموفق آئمه جماعه • ودین • وقامه • وقرام • وامم وحین • وابو بکر بن الانباری زاهره منقود بالدین معناسنی زیاده اندی • وفی الحدیث یبعث زید بن عمرو بن نفیل امة وحده • ای یبعث منفردًا بدین البیض اسود مقابلی • ولبن • وصوء • وبعیر کوبکنه قریب ایکی طرفی بیر • وسیف • وشحم وسنام • ودیرجبلک اسمیدرکه مکه ده در • فیروزآبادی فضه • وفجره یه قبر کوک • ووعوضی یک اولان کمسنه • واکاسره ان بری بنا اندیکی قصر عجیب الشکلدر که ابیض دیرلردی مکتنفی آفی خراب اندیکا • والموت الابیض الموت بالطاعون • معنالرن دخی زیاده اندیکا احمر قبر فری نسنه • وموت شدید • وسلاح اولمین کمسنه • وحضرت صالحک ناقه سنی عقر ایدنک کمسنه احمر عاد واحمر ثمود دیرلردی • واحمر ابیض معناسنه بونلرک اقدم اضداد دن بانیده مرور اندر • واکزاله لغت آلتونده • وزعفران • ولحم • وخمر • وفضل معنالرن زیاده اندیلر • والحسن احمر دیرلر بعض جنه عاشق اولان کمسنه مشتقه • وزاذیه کمبندر اولوب حرزیه ملاقی اولان کمسنه • چکدیکی احمق چکر معناسنه • وذئب ازرق نهر سریع • وعرب زعم ایدرلرکه اول قورت که کفتار وکرک دن تولد ایدر آکا سبع ازرق تسمیه ایدوب دیرلرکه اول مرتبه سبع اولورکه صحرادقده اوتوز اندازه مقدار صحرا قوشنور سبع اولور • واخور • وکذاب • واحمقی اولمین رجل • ونباتی اولمین مکان • وسیاحة ارض ماء راکد کمسنه • وارض زمین • ورعد • وزکام • ودانه نک قوائمک استقامتی زنجشر اساس ده دیدکه برآت که عظیم الجثه وقارنی بیوک اولنه قرسن بعید مابین ارضه وسمائه دیرلر مجازًا • واول آیه حقیقة نهر تسمیه ایدرلر • کذلک مراطا عسر کنت له ارضا فیوب تواضعه کنت به ایدرلر • کذلک برکمسنه ضرب واالم حکمر ایده جک یره ده فلانًا ان ضرب فارض دیرلر لکن جایه سمجاز طریقیله در • جوهری دیدیکا عرب مقام ذم ده الارض لک دیرلر • لاامّ لک دیدکلری کیی که مقام مدح ده دخی مستعملدر • بحر دریا • وجوش سکنیدن آنت • وطوی لوصو • ورحمک عقی • ورئف • وناقه تولدانمق شق انمک که اول ناقه یه بحیره دیرلر • زنخشری دیدیکا که اول خاتون که قارنی بیوک اوله اکا بحریه دیرلرکه بحر بتکه سندر • زیرا اول مملکتک خاصه سی بودرکه آنده ساکن کمسنه ده طلاق حاصل اولوب قارنلری بیوک اولور • بنربخا دیدیکا که بحر بتکه تمثه • بحرانی دیدیلر بحری دیمدیلر بحر نسبت ظن المنسوب ایچون • جوهری دیدیکا که دریا یه بحر تسمیه اولندیغی عمق واتساعی ایچوندر • منقری دیدیکه قولانی شق اولنان ناقه یه که بحیره اطلاق اولنمقده ایرم قول وارد

منه بیاض

قال الله تعالی وجدنا آباءنا علی امة اء الناس یستعمل فی جماعة وقال انا وجدنا آباءنا علی امة اء الدین • وقال تعالی وادکر بعد امة اء الجین کذا فی الزاهر • منه

آبو بکر بن الانباری زاهره مصنف ایچون نقل اندیکا موت احمر اندن عبارتدر که هر کسنه بر بلایه مبتلا اولوب زیاده شدت واذیتلندیرن اسباب کوزلرینه قیزارمه قیزارمه یا سیاه کورینمه • اصلی دیدیکا موت احمر وموت اسود اصلا حاجتنه حاجه وارمیان آنک مناسبتی ایله ایراد اولنمشدر • طرفی ایله دره منه

قاله فی القاموس الاطباط ضرب الحجارة بعضها علی بعض کالبناء اذا ظهر دیدیکی ایچوندر

بعیر زمینه باصدقده آیاقلرینک التیامی زمینه طوقونمسی کمسنه زیر احمص آیاقلری اولمسی موضعدرکه زمینه وضع اقدامی اولمیه طوقونمیه • منه

نمرکبد دره ملک بعیر اولنمسی • روایت اولندیغی کیی زلزله واقع اولمش ایدی

وقدم آن هذا اللفظ اول من قاله النبی ﷺ منه

ما اجوده وصف له ممدوحه منه

بعیر کبدی چوق معنویه اولمق ایچون مستعملدر • منه

آنهار آیاقلری قیزمزی اولانلر قانه دم بحرانی دیرلرکه حق رحم معناسنه اولانلر بحرانه نسبتله قیزمزی مرغوب دیدیکا که دم بحرانی تغیرات نسبت قبیلندندر • اما دم حیض نسبت بحرانی دیدیکا که قیمتیسی دیدیکا که دم مذکور • اما دم حیض دم استحاضه دکلدر • وبو عبد فقیر نواحی تهذیب الاسماء واللغات نام تالیفنده بو بحثه آخر یره مطالعه ایدم که حدیث شریفده واقع اولان دم المحیض بحرانی عبارتنده لفظ بحرانی بالک تفسیله در • امام الحرمین دیدیکا که بحرانی وبالک اول دم خالص درکه صاف اولوب لونه لون قاریشمیه وبحرانی دیدیکا که کثیر یا صاریه مائل اولور • امام دم حیض نهایه خالص قیزمزی اولور • انتهی • منه

قول اول بود در که اول ناقه که بری بری اردبجه او را کره مؤنث طوغر دقله از ساید ابدر لر بعله
اکراد زبر بحی بطن ده نیه مؤنث طوغورر سه اول ولاک قولاغی شق ایدوب انی طوغورن سایه
تک یا ننه تخلیه ایدر لر • قول ثانی بود در که اکر بر ناقه بش بطن طوغورسه اکر بشنجی بطن ده طوغورد یغی
مذکر ایسه اولورسه اولاغ ولدی ذبح واکل ایدر لر • واکر مؤنث ایسه قولاغنی کسر لر • قول ثالث اولدر که اکر ناقه
بش بطن طوغورب بشنجی مؤنث ایسه ناقه تک قولاغنی شق ایدوب تخلیه سبیل ایدر لر • پس
اکا ولکی قوللرده بحیره نت • وقول ثالث ده اتم اولور • فیروزابادی دیدی که بحر مطلقا بحوق صوبه
دخی اطلاق اولنور • یعنی انجر • وبحور • وبحار • وتصغیری انبحیر در بحیر • وکلدر • ورجل بحر که • ومطلقا
شق اتمکه دخی بحر دیر لر • واوائل صیف ده ظهور ایدر • سحاب رقیقه نبات کبر دیر لر حاد • مهمله ایله لکن
صواب اکا خاء معجمه در بیض بیضه تک جمعی بیضات یکورطه معناسنه که بیضه الحدید وبیضه الدجاج دیر لر
وشذله خر • ویا ضلقله غلبه • یقال ناقه فیاضه بسیضه بیضاء ای فاقه فی البیاض • ودشت
اللرنده حادث اولان ورم که شش وغده قبیلندندر • اصمعی دیدی که ورم مذکور جندان عیب
دکلدر • وطاووق دس تورمیورطه سنی القاعکث • یقال ناقه الدجاجه وعنزیا بیضاء •
اساس البلاغه ده دیدیکه بیض الارض دیوب نجاه یعنی ماتثار مراد ایدر لر • واول حیه بیضه البلد
مثلنده واقع اولان بیضه دن مراد نجاه در دیدیلر بلده انکی قاش یاننده اولان ایچق موضع که انک صاحبنه
البلد دیر لر • اقرن مقابلیدر • بلده بانک جمله دخی موضع مذکوره اطلاق اولنور • ومنازل قمردن
برمنزل در که فلک ده نعامه وسعد ذابح یاننده کوکبی بوق برمنزلدر که کاهی قمر آکا نزول ایدر • وکاهی
آکا نزول اتیوب قلاده یه نزول ایدر که مدور الثنی کوکب در قوس بیضه • وبعیر که صدری
ومطلقا صدر ده دخی مستعملدر • قال ابن السکیت اسماء صدری شو در جمله تعداد ایتدی که اکثریا بعیر که
صدر نده مستعملدر بركره • وكلكل • وبرك • وبروكه • وجؤشن • وحوشن • وجوشوش • وجؤزم •
وجزوم وجزیم • ومغارة • ومعرا ولاک شهر • محکی اوکیه که بلکه وبلکه یاننده فرق لو در که
بو تورشنجاق واولکه تعبیر اولنان مواضعه بلکه دیر لر • مثلا شام وعراق کبی • وبلکه مواضع مذکوره
دن بر شهر معینه اطلاق اولنور • مثلا شامه نسبت دمشق • وعراقه نسبت بصره کبی • وکاهی بلکه
وبلده بر معنایه کلور که مکه مکرمه یه بلد وبلده تسمیه اولندی • جلال الدین طائی مثلثاشه دیدی
که بلده ارض • وبلاد لغطنک موذی • ومنازل قمردن برمنزل • وبوغازده اولان بحوقه راطرفی
وبلکه بثه • وبلکن فتح وضم ایله بلع معناسنه در • اساس البلاغه ده مجازده دیدی کوان لم تفعل کذا
فما بلته بینی وبینک • وبوب بلده دن انقطاع ومفارقت مراد ایدر لر یعنی فلکه الشمس الشلمه یاسک
سندن شو مرتبه بعید اولورم که مابینمزده بلاد دن بر بلد واقع اولور • ودخی بلیه آل اباهی یعنی
کف دست معناسنه کلور تلریف بلدن کسنه یه تبلد فلان دیر لر ضرب بلده تعلی بلده معناسنه
ای وضع صخره راحته علی صدره بصیره امر دین ده قلبده حاصل اولان اعتقاد جزم ترین رتبه فالکفار
واول فانکه انکله صیده استدلال اولنور • صیده اوق اصابت ایدوب قانی آقیده راق •
فوار امکدده اندن اقدر فاز ایده نه طرفه کندیکنی بیلمیورلر • ابوزید دیدیکه بصیره اول فانه در که ارض اورینه

واقع اولور • واکبر جثه مدلص اولور • ایه آکا حدیه دیر لر • وشاهد مطرزی دیدیکه بل الانسان
علی نفسه بصیره قول شریفده اولان بصیره شاهد معناسنه در • وتامه مبالغه ایچوندر • وانفس
دیدیکه انسان عین بصیره در معناسنه در که رانت علی نفسک حجه دیدکلری کبی اولور • زمخشری
اساسده دیدیکه اجعلنی بصیره علیهم در لر یعنی آنلرک اوزرینه رقیب وشاهد آیه معناسنه • اجعلنی
عینا علیهم دیدیکلری کبی • وبصیر شخنده اولان اصلا نه زیرا بصیر بر سنه تک سخن وغلظتنه عبارتدر
یقال بصر کل سمانا مسنه عام ای شحمها وغلظها • واول بحیره در که آنی عریض طوغورلر • وبحیره
اول قولان تعبیر اولنانلرسنه در که خمسه وذکاهلرک اوزرینه بحوبر لر که ترکیده جنبر قولاغی دیر لر •
ودخی بعیره وزنع • وفلکنه • وهم بکر معناسنه کلور • اساسده دیدیکه مالک فی بعیره ودیر لر عربه معناسنه
وله فراسه ذات بصیره دیر لر صادقه معناسنه • ثت ثور الذکر من البقر ثوره ودر • وزبین قوی
غبار فاقع • یقال ثار الغبار ثورا ارتفع • وطلب • یعنی هو اوزرنده یوصوز تعبیر اولنان ناخس
وخانک • آبوزید کتاب المطره دیدیکه یضرب الثور اذا عافا البقر • منلنده واقع اولان
ثوره اوصوز مراد در زیرا فی صوز اوزرنده اولان یوصوفی کوروب صوبه رغبت آتمز لکنک ایله
انی طاووکوب طاغیدر لر • وسید القوم • ابن الاعرابی معدیکربه ثوره ابو لقب ایتدیلر چونکه دیدیکه
ثور مضر دن برقبیله نک جد اعلاسنک اسمیدر که ثور بن عبد مناة بن اد دیه لر • وسفیان ثوری
آکا نسبتدر • بعضیلر دیدیلر که ممکه مکرمه ده اولان جبل ثور که غار مشهور آنده واقعدر اول جبلک قدیمی
اسمی اطحل ایدی لکن ثور بن عبد مناة مذکور آکا نزول اتمکله آکا مضاف ایدوب جبل ثور دیدیلر
وحنون • وفلک • هر برجک اسمیدر که ثریا اول برجده در • وشفق منتشر اولق • وفی الاساس
سقط ثور الشفق وهو ما ظهر منه انتشر • وفی الصحاح سقط ثور الشفق وهو انتشار الشفق وثورانه
قبل مغیبه • واقط وزبغیر فوره دیه بر اولنان طعامدن بر قطعه • قاموس قطعه عظیمه دیدی • وحصیه که
مهر فوره • فیروزابادی هیچ • وحجر امق • وقطا آشیانندن • وکت آتمک • وقطا ظاهر اولمق •
وطیراق دیبنده اولان بیاض • واحق معنالرینی زیاده اندر • اساسده دیدیکه آتمی خلاص اولان
کمسنه تک طوطاقلنده اوحوق تعبیر اولنانا سیویلیجه دخی ثور دیر لر • یقال ثار بالحوم الثور •
معلوم اولکه المدینه وام مابین غیر وثور حدیث صحیحده ائمه حدیث عظیم اختلاف ایدوب
ابوعبید بن سلام واکثر اکابر اعلام دیدیلر که لفظ ثور تصحیفدر وصواب اولان احد لفظیدر •
زیرا مدینه منوره ده ثور یوقدر بلکه جبل ثور مکه مکرمه ده در دیدیلر • مجد الدین فیروزابادی دیدی
قول مذکور مقبول دکلدر زیرا بن یوبابده اهتمام وتخصص ایدوب مدینه طرفلرینی کزمش اکابر عالم اولان
طوایف عبد دن سؤال اندم شویله جواب ویردیلر که جبل احد حذاسنده بر کوچک
جبل وار در که آکا ثور دیر لر • وبعض مشایخ دخی بوجوابه مطابق دیدیلر که جبل احد آرنده
بر مدوجبل صغیر وار در آکا ثور اطلاق اولدیغنی اهل مدینه خلفا عن سلف عالمدر • والله اعلم
ج آجبه بیشانی که ترکیده آلین تعبیر اولنور • ومنازل قمردن برمنزل در که صورت کوکب در که
جبهة الاسد تسمیه اولنور • وجبل ومنی الحدیث لا صدقة فی الجبهة • مفردی یوقدر • وسید القوم

وقد فصلت القول فیه فی تراجمه
فراجعه ان شئت
کذا فی الاساس

قال فی قاموس الاطبا یقال اعمر الله
بصیرته ای قطنته

مخفی اولمیه که خیل وسیده جبهه اطلاقی بیشمانی مغانسه اولمشدر جبهه یه تشبیه طریقی ایله در شریف
جبهتدن سید القوم وجه القوم دیدکلری کبی مطرزی کلامی به معنایی تأیید ایدر زیرا دیدکری مصداق
جبغنده واقع اولان جبهه ذی خیل مراد اولدیغی تخیل خیار بهایم اولدیغنه بنا در ایاسوح
جاء فی جبهة الخیل لخیار بها عبارتی وبنی فزاره ذی بعضلک ولایت جبهه سنی نظر خیار بهایم کلامنده
استشهادی خاطر فاتر عبد قاصره وغدغه ویرر خصوصا کلام مذکوره واقع اولمشدر جبهه لفظی خیار
مغانسه ده ظاهر دکلدر بلکه بیشمانی مغانسه اولمق مناسب ملاحظه اولنور والله اعلم
امام واصدی اول سوره ده عثرانده دیدی که خیل قوم ورهطه کبر کندو لفظلرندن مفهوم دی قدر خیل
تسمیه اولندیغی طول ذنب ایله تسمیه اختیاری اولدیغی ایچون در لفظ اختیار تخیل ذی مأخوذدر
بر شبهه تشبیه مغانسه وتختار جزر متکبر اولان کمسنه تکبرندن ناشی کندوذی کندودن اعظم
اولان شیئه تشبیه ایدر انتهی وتحس ذی جاعت ومذلنه تقول منه جبهته ای مذلته وذی
وبر کمسنه یه مکروه ایصال اتمک جبهه جبهة ایدر لر یقینه بمایکره مغانسه وشرق
ناس واکثر استعمالی اول شریف اولان رجال حرکه برامر عظیم رجاسی ایچون سعی ایده لر کبی بهر کیم
تظمر کورر سه رجالر بخاردن تمکدن استحیا ایدر قیروز ابادی ضم وفتح مغانسه زباده اندی
فائدی صاحب تکمله دیدیکه تشبیه آندن عبارتدر که زاغی وزاغیه یی تسمیه ایچون یوزینی قره مزی
یاسیاه ایله آلوده ایدوب بر بعیره یا حماره سوار ایدرلر شو وجه اوزره که بر نیک فحاسی
آوک قفاسنه مقابل اولمه مثلا حمارک باشی طرفنه زاغی نک یوزی وقویروغی طرفنه
زاغیه نک یوزی واقع اولمه واشراف قوملری میاننده طواف اندررلر مجدالدین دیدیکه
تشبیه لفظنه نظرا یله قیاس بولدیغی که مزبور اری یوزیوزه اتمک ایچون زیر الفظ مذکور جبهه ماخوذدر
پس مغانسه جبهه یه مقابل اتمکدر قفایه اتمک دکلدر امدی لفظ مذکور ک
مغانسه تمکس اساس در زیرا تشبیه باشی آشنای اتمکدن مفهوم در خلق دخی بیشمانی ناشی باشنر بنی
اضغانی اکدکلری ایچون حالنه مذکوره یه تشبیه تسمیه اندیلر یا خود لفظ تشبیه اصابه یمکدر
اولان جبهه دن ماخوذ در ووجه مناسبت ظاهر در تجلل بویوک صوطولومی وهیبت برمندن
وروب آندن اشنای بیشمق یقال جلله اذا اصابه وکاهر مبالغه ایچون تجلله در دیرلر شدیدایله
وکاهر میم زیاده ایدوب تجلهم دیرلر وسید قوم ورئیسه کضب فیروز آبادی ضب کبیر دیدی
وتیوس الجمل کزیده آری یکی تغییر اولنور جوهری دیدیکه اول یوسوب عظیم در که جلکر که
خلقتنده اولکه بر بره فوندقده قنادی اچوق قالور فتح اتمز وتوأبا دان بر نوعدر وتحمل معنا
دخی کلور تجر وام وحاه وکات نلثه جاریدر لکن بکسر التصحیر وفتح تجر کلام قدیمنده
وکات نلثه ایله قرأت اولندی ورئمکه یغیر فرس انثی که قصرق تغییر اولنور وجمی جمور کلور
مجال بیت اذا اوقس الفحل وسقاه المجوز وصاح الکلاب وعق الولد جاحظ بیت مذکورک
معناسنی شو وجهله بیان اندیکه فحل حصان لشکر بیشمار وبو کرق سیوف ابداری مشاهده
اندکده غلبه دهشت واجوم ضبی ندز سر سیمه اولمغله اصلا سوی مادیانه میل ونظر وصرف

کوشنده

یوشنده بصر ایتمزلر ورجال کارزار الوده خون وغبار اولمغله کلاب اجسامی تمیز ایله میوب یکانه
ملاحظه سیله بتاع الیدرلر واثرات دهشت استیلا ارغبت دون پرستان رجال اولمدی که مانند
فلزات کبادا اولکه اولاد یه عقوف ابدوب متقضای انموت اولکه محبته وسائر حقوقی
ترک ایدرلر وجحیم بیت مکرم که موقد در وعقل قال اسمع بل فی ذلک وقسم لذی حجر
ای ذی لب ومیوک ساکن اولدقلری قریه لرکه وادی القری یه قریبدر وحجر ده لغتدر
بعض خانوک کسری ایله اولکه حجر خانک فتحیله اولکه حجر ده لغتدر که حجر انسان ده ابط وشخص بیانیدر
صک حفظ وحابه ده استعمال ایدوب فلان فی حجری دیوب بنم تحت حمایتمده در معناسینی
مراد اندلر زیرا اکثریا بعض اشیا موضع مذکوره حفظ اولنور اکمال الاعلام ده حجر التبعین بعض
کوملک انکی وقرابة معنالرن زیاده اندی فیروزآبادی دیدیکه حجر حاده حرکات ثلثه ایله
منع معناسنه در یقال حجره القاضی ای منعه وحجر خانک کسری ایله رجل ومراد نک قربی
حضیر جنب که یاء تغییر اولنور وواوجمع اله حضیریه دیرلر برکسنه ضرب شدیدایله ضرب
اولنه وباری که بوریاکه معتاد رکه قابشدن اولور وصاد زاندکاری حصیر که برتخته دخی
حصیر دیرلر وتحبس قال اسمع وجعلنا جهنم للکافرین حصیرا واول کسنه که زیاده یکلنمدن
شراب ایچمیه ومطلقا یکلمه دخی دیرلر واول کسنه که سوز سویلمکه قادر اولمیه یقال حصر فهو
وحصر خطبته اذا عیی ونعوذ بالله من العجب والبطر والحصر وحیک بادش به حصیر اطلاق
اولندیغی اکثریا بادش هبوب خلق دن مستور اولدیغی ایچوندر تقول خلله للحصیر فی الملک
فی التحجین منزوزآبادی دیدیکه حصیر ضیق الصدر اولکه کسنه حضور معناسنه ومجلس وطریق
وصوت وناس وغیریه نصف وروی رفعین وقبلیحک جوهری ودخی ایکی جانبی ولوب متقوس که
زیاده حسندن قلوبی مفتور ایدر فائده حصر اختلاس عائطه معناسنه در واسراحتلاس بول
معناسنه اولدیغی کبی یقال فی الادعیة اعوذ بالله من الحصر والاثر ودخی حکه کسنه افشاسنه
اتمز دیه جک پرده ده هو حصر بالاسرار دیرلر واول کسنه که کثرت جیلاسندن برشیئی ترک ایده یا جود
ماکره یه داخل اولمقده ازالة الکابت ایله حصر عنه اکما قد حصر عنه دیرلر والله اعلم حمیم قریب که ترکیبه
وقین خمیم تغییر اولنور وصدیق مصادفه دخی دیرلر که سن انک امورینه اهتمام ایدرسن وفی الاساس
هو حمیمی وهی حمیتی ای ودیدی وودیدتی وهم اتمائی وخاتون درکه هم اتمائی اولیسون اما اتمائی آسیه یعنی
خلان کسنه لرینم زوجم طرفندن قریبلرمدر دوستلرم دکلدر ومأثار ترتیب ده دیدیکه
حاتم مأثار معناسنه اولکه همچنان نشقدر محشی اولیکه صوفیلر دیره جنی ابرق وطوجه یه تحمه
دیدکلری دخی جیم مذکوردن مأخوذدر ومأثار ده ومحوم بوشیلمه اولیکه لفظ جیم البسه لو
کسنه یه اطلاق اولندیغی قیاسه موافق ومحوم اطلاقی مخالف کبی بزاتحم آزجن دن مأخوذ در مجهول
صیغه سیله که اندن اسم مفعول کلمز وعرق ومحامدن چیقان کسنه یه دعا مقاصله طابت
رحمتک وجیمک دیرلر یعنی عرقک طیب اولسون که طیب عرق عافیتدن کنایه در مریض عافیته
اولنکسنه نک عرقی طیب ومریضک عرقی طیب اولمز وخیار ماں که مراد ایلک خیار بدر

ریزا عرب حالان ابل مرا وایدالره ویوم خارده یاغان یغور ودخی شدت حرارته دیرلر کاهه
کبوتر درکه جنی حمایم کلور وکاهی حمام وحمامت دخی کاهور بالجمله آویدیکم حمام عرب عند نسله
هر طوق اولکه قوته اطلاق اولنور فاخته وقمری مثلکو ومذکر ومؤنثه اطلاق اولنور موناسبتی وجهیله
اولدیغی افاده ایچون دکلدر ثانیا ایکون دکلدر عامه لفظ مذکوری فقط واحده اطلاق ایدرلر موذی حمامه
آمدی دیدیکه دواجن خانه لرده ساکن اولوب یاودی چیقارلان کوکرجلدر درکه انلره دخی حمام دیرلر
وکاهی واحده دخی حمام دیرلر آصمعی دیدیکه یکمام وخشی کوکرجین درکه انلره دخی حمام دیرلر ودمام خانه
لرده مالوف اولکه کوکرجین دردیدی فیروزابادی حمام طیرلری درکه خانه لرده مالوف اولمزه وحمامه مذکر
ومؤنثه اطلاق اولنور حیته لفظیله کبی ومذکرینه حمام دیمزلر ابوحاتم کتاب الطیرده اصمعی دن روایتله دیدیکه
مالوف اولکه حمام ایله وحشی اولکه یمام میانلره فرق بودرکه حمامک قوروغی التنده صیرتی طرفنده
بیاض وار ودراما یمامک ده یوقدر طوق اول شکل یا قیرمزی یا سیاه حلقه درکه قوشک بوغازنی احاطه ایتمشدره ازهری شافعی دن
روایت اتدیکه هر قوشک که عب وهدیر ایله کاحمام اطلاق اولنور مکرچه هر بری لحجیر مخصوص اسم وصفه
اولمشدره عب عینک فتحی وبابک نصریله دیدیکی ایله تنقل اتدیکی صیوی تجرع ایتمکدر وهدیر صیوی تجرع
ایدوب بزغیر قطع مواصله معناسنه دره آین شبیه قوشک صوایچکه سسنه عب دیرلر شرب
اطلاق اولنور ذیدی شافعی عبوره الی اثر ده دیدیکه هر قوشک که صیوی عب ایله یمام دره واول قوشک که
صیوی قطره قطره شرب الله یمام دکلدر طاووق کبی ودبوبی حیوانه للطیوان دن شافعی قولنی واکثر اهل
لغت کلامنی اختیار ایدوب هر قوشک که عب وهدیر ایله وهر قوشک که طوقی اوله کاحمام اطلاق قیلمش
اختیار ایدوب یمام وقمریی وساق الحر وفاخته ودبسی وقطا وورشان اویعقوب
جله سی حمام دردیدی والله اعلم بالصواب وبکره که عامه تجویف ایدوب بقره دیرلر وبو بحث مقابله
قوبی چرچی مراد درکه معروفدره ونعام که مراد چرخ مذکور کورک محموری درکه چرخ اتک اورزله دور
ایدرکچه سنده چرخ اتکی تعبیر اولنور وناجه یعنی بیت ایکون اجوت ایله توظیف ایدیلن خالتوره ومراده
جله وحیار مال وسعدانه البعیر یعنی بعیرک صدریکه کورکره دخی دیرلر وساقه قصر رقبه یعنی قهرت
اوکنده کرکی کبی تظهیر اولنمش میدان وقاربو حلقه سی وقفص قرس لغه وسک اصدیلک بالجمله جویرک
دیدیکی قفص وقفص راس العدار معناسنه درکه فارسیده سرسینه دیرلر شاه وغیری ده معتبر دره
والزم لک من شعیرات قفک مثلی یوقدر ماخوذ دردیدی ودخی وسط العدار معناسنه
کلور حتی خلاف العدا یعنی عدا اولکین کسنه نوکوکرجین یاورسی وولد الظبیه وولد الحیه
قال الطرماح منقطع فی جوف نامونه کانطوا الحریین الحام نه ورمله طیبه جویری رمله
طیبه اول قوم درکه انجلده جامور اولیکه دیدی ... زمخشری طلب النبات بالتبر اتدی صاحب الکمال کلامی
جویری تغلیطه موافقدر ووسط الدار یقال نزل فی خر الدار ی وسطها وان سکنه جبره
سندره ظاهر اولکه موضع وقربتک ارکی لکه قهرد اولکه ساق حر عبارتی درکه ارکک وقمری یه اطلاق
اولنمزه آین سبله دیدیکه ذکر القماری یساق حر تسمیه سی صوتنی حکایه درزیرا القموت انذکله

سباق خرساق حر دیلو اوآرابدره کاه ساق خره مضاف وکاهی غیر مضاف استعمال اولنور تاج حال
کاه مرکب دکلدره وعدم اعراب حکایت اصوات قبیلندره اولدیغنه دلیلدره وفعل حسن لیس بذا
مسک بحر دیرلره بوعجل سسندره جمیل ومستحسن دکلدر معناسنه قال طرفه ولکن جبک دآ آغا تلکه
لیس بذا امسک ها ویا بحره فیروزابادی هرسنه مسک جیارین وورس عبقری وفوسک قولنی مسک
کاهرندره اولور برسیاه معنالرن زیاده اتدی قاموس الاطبا وشاهین باور وسنه دخی دیرلر
وحر البقل اوتوتک ایوسی یاخود طلخ اولنمزدن اکله صالح اولمزدره دیدی ابوالریحم دیدیکی اول نضیک
رقیق ورطب اوله کاحرآ البقول دیرلره واول بقول که غلیظ ورخش اوله کاخشوک البقول دیرلر
مطرزی دیدیکه رجل حر دیرلره رجل لئیم عبد دیدکلری کبی استعاره زمخشری دیدیکه حریه
وحروریه کرم معناسنه در منقول ایسه من الحروریه انتهی حروریه خوارج دن برطائفه درکه
حرورآیه نسبتدرکه کوفه یه قرب برظهره در جال آکلین منتشاه ده دیدیکه اولیاکره که زوجی آکشا
داخل اولدیغی کیجه بکارتنی ازاله یه قادر اوله مه بابت فلانه بلیله حره واکر ازاله بکارت اتدیکی بابت
بلیله شرهاآ دیرلر خلیل صدیق وفقیه معلوم اوکه لفظ خلیل خانک فتحله خلة دن ماخوذ در
اولورسه فقر معناسنه اولور ریزا خلة فقر واحتیاج معناسنه در وفی المثل للحاجة تدعو الاسنة
یعنی فقر صاحبی سرقه یه جرآیدره واکر خانک ضمیله خلة دن ماخوذ اولورسه صدیق معناسنه اولور
ریزا اخلت صداقت معناسنه در یقال اذا جاءت الحاجة ذهبت الحاجة وخلة دخی دخی صدیق معناسنه
کلور وجهی اخلاء وخلات در وخلیک جمعی اخلاء وخلان کلور اکمال الاعلام ده دیدیکی خلة جاده
حرکات ثلثه ایله صداقت معناسنه در وخلیل معناسنه اولکه خلة مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور وزیرا اصله
مصدار در وخلیل لفظیک مؤنثی خلیلة در وجمعی خلیلات در جویری دیدیکی کبی غیره خلیل اطلاق اولنمزدی
مخل للحال اولدیغی ایچون دکلدر ورناده فقیر اولکه کسنه یه اخل دیرلر وانف وقلب ورمح وفاکه التمر
که فلیح قبضه سی تعبیر اولنور وضعیف للحلم اولکه کسنه وفی القاموس للخفیف المخل للحلم کالخلیل
خل سرکه که معروفدره یقال فلان لیس بخل ولا خمر ایس بشیء ومالهجل ولا اخر ای خیر ولا شر واس الخاض
مؤنثی خلة در وترکشی اهلیسن قوشی قاموس ده قلیل الریش من الطیر دیدی ورجل مهرون یعنی آرتی تعبیر اولنان
کسنه وسمین یعنی سمور معناسنه کلور ضده در وقوم ایجنده واقع اولکه طریق وطوریق دیو یاد اولنمشدر
العنق کبی ودلیلری حلال ایله حلا التمق وحلال ایله بیکه انسان دن بحیثیکه طعامه حلاله دیرلر وفلکه
یاکل الحلاله دیوب لئیم درکه دیکدر کنایه در وقیصلک لسانی شق اتک عرب دوه کوچلکنه
ولیعنی دلوب برآتاج کچوروللرکه نافه کمک محمه سنی امکه قادر اولمه واول آتاجه خلال دیرلر یقال
خل الفصیل خلا اذا شق لسانه لئلا یرضع امه وثوب بال یعنی کرینه توب وخلال ایله توبی شدلمک
خل کسانه بخلال دیرلر کسانک ایکی طرفنی برابنجه جیبوق ایله بربرینه ایلشدرمه فیروزابادی
ایکی قوم میانلرنده وصیقشمش قوم میانلرنده نفوذ ایدیکی طریق وظهره دیمکله برطرف وتمنع وتفصیل
وشتر وثوب ده واقع اولکه شق معنالرینی زیاده اتدی خال اخ الام کی طالی تعبیر اولنور بعضی اخوال
واخوله وخئول کلور رجل مخول دیرلر کریم الطرفین یعنی اعمام واخوال کریم معناسنه لفظ مخول

مبدل از قولنه مخالف الفدر و نیز اسامی ده الخلف الفاسق ذات الرأسین و ابدی فنا و قدم ثبات
گرفته آمدن اوکث و خلفدن آرزو ایده تعبیر اولنور و ایتوان بعد ایتوان یعنی برقرن نقطع اولنه ایتوان حال
مکانه کان قرن معلوم اولکه والد هلاک والد قدمه انک برینه کلن ولد صالح اولور سه اول
ولده خلف و برلرلامک کثیری ایده و اکر فاسد اولور سه خلف دیرلرلامک سکون ایله صالح و فاسد
میانتی فرق ایچون و کاهی احدهما آخری مقامنه استعمال اولنور مثلا خلف صدق و خلف
سوء دیرلر لیث دیدکه خلف سکون ایله اکثر ده و خلف تحریک ایله اختیار ده و استعمال در حاقه
و استقاء الماء و ان کنده جهنده اولان خلعلمک اقصری که جمعی خلوف کلور و مزیده یعنی
خانه یک آرزو ندوه کچه و قچه یانه حق و خرما مثللو نسنه لرک قوریده حق موضعه برزو آباد کی
خیری ایلیان کسنه و السنه یک باشی رئیس موسی معناسنه و نسل و خانه یک آرزو ندوه اولان
موضعه کیرمیه اولسوه اولسوه سعود قدر قلمر اشکی طلوم و طاب خلق معناسنه و قبیله دن طاشره
کیده و قبیله دن قالان جماعت که ضد در و لیث خلعه ای بعده معنالرن زیاده اندی و الله اعلم
و دعلج جمعی ملان کسه طولو چوال تومه ایچون و اوان یاتاق که برای برینه قارشمش و ملتف اوله و دعار
و ظلمه اول کسه انتقامی یوق ایکن ذهاب و مجی ده تردد ایده و اوال شاب که حسن الوجه تاعم
البدن اوله یعنی کوزل یوزلو و بوشوش بدنلو اوله و دئب و دئبر فرسک اسمیدر و فیروز آبادی
الوان ثیاب و کثیر الاکل اولان کسنه و اوان ناقه که سوق اولندقده حرونلق ایده و سریع یورکیه
و آینده و رونده یک زیاده و زیاده واقع اولان ایرن و برجاعت که الهی معنالرن زیاده اتدی
و دیدی که دعلج ذهاب و مجی ده تردد و ظلمه و اخذ کثیر و درجه یعنی بوالفاظ معناسنه در
واسماعیل جوهری دیدکه سبتم و سبتون دری استخراج اولنکلری یاغ مثللو و مطر ضعیف که
وجه ارضی ناسی ایده جک مقداری یاغه لکن بو معناده والک فتحی لغتدر جمعی دیمان در و معاصل
اولانلرین و دئیق و دوار یعنی باش دونه سی کبی برمرض درکه قولونه اصابت ایده آبن الانباری
زاهر ده دیدی که و ابن فلان فلانا و برلر برکسنه یه دوننله مضمر اولان معناسنه
خلافنی اظهار اتسه بس عبارت مذکوره یک مآلی یالان سویلدی معناسنه منجر اولوه قال سبحانه
و دوا لو تدهن فیدهنون که اودیان دن مراد کذب در و قال فما خطبکم ایها المرسلون ای
تکذبون انتهی و ذیلم ناس دن برقوم در تعقل ایتم اعجز من الترک و الدیلم و جوارهم الاد
القصیم و دابه و اعداد و مجتمع النمل و الروان یعنی حوصله کنارنده و دوه لر یاندغی مواضعده
قوتجه لر و کنده لر جمع اولوه جمع موضع و زمخشری اساس البلاغه ده دیدی که فلان من الدیلم و هو دیلمی
من الدیالمه و برلر عدو من الاعداد آمعناسنه زیرا قوم مزبور شدت و عداوته لمه شهود لدور
لذا مرتجه کره و کنده لره دیلم و برلر مجازا و نیز من بور لر دوه یک اعداد آسیدر و دوکر الدراج نعمه
و دراج دیدکلری منسوخ ارکلکی فیروز آبادی قطا وان برنوعه و قطاعک ارکلکنه دجی دیلم دنلر
و ذهب معروفدر الکنوه تعبیر اولنور و برقطعه الکنوه ذهبیه دیرلر صاحب زاهر دیدی که ذهب
لغتلک جمعی اذهاب و ذهوب و ذهبان کلور و الک ضعیفه و دجی برکسنه

مقوم لفظیله ذکر اولنور افراد اولنمز و ابختیان یعنی تکبر و تجار رجل خان و خانی و خان و خانان ایکی تکبر
و خلاء و خیل و خیله بر کبر معناسنه در و سحاب بخیل یعنی اول سحابه که رعد و برقی مشتمل ایدن
کسنه یغموری وارد یو تخیل ایدر و ورد و ورد برنوعدر و بشه کبی برکسنه یک تغیر اولنوب مدار اده اولور و رجی
بدر رکنه مخالفدر جمعی خلان کلور و تکلوکسنه یه تخیل و مخیل و مخیول دیرلر لیث تخیل و مخیول قولونه
نظرا حالک تصغیری خیل و مخیل قولنه نظرا یله خیول کلور و اتخیل نوطک موشی خیلادر و لواء
معنای اول برایق که امیر جیش الچون عقد اولنور و بالی کرکی کبی کوروب کوزه دوشه رکی مخصوصه
اتهام اتمک و اک سن ده خوان ای دیدی که جاء الاول فالاول ثم تعودوا احدان اخوان مخیا و مکسر
قول مذکورک منشائی بو در که دوه شباندری اولاریله یرده جمع اولوب صکره هر کس دوه سنی
رعی ایچون متفرق اولوب هر بری مرعی دن برسنه کیدر لر و هر شبان کندو زعمنجه انا اخوک فی الآخر
دیو تفاخر ایدر لر و فلان یرعی بالک اوتلو موضعنه و اروب دوه لری رعی ایدم و کوردم کوزندم
تقول فلان خامل حال ای راعیه و مصلحه و قد خال لهان یخول له خولا و دجی فلان یخول علی اهله دیرلر املکنک
مالنی رعی ایدر معناسنه و آثر خیره یعنی برکسنه ذکر خیر ظهور ایتمک علامتی که مظنه خیر اولدیغنی کسنه یه
تخیلت علیه دیرلر و تقول تخیل علی اخیک و الا تخیل علیه یعنی الله خیر امید ایله کا تکبر ایتمه و خیل عظیم
فیروز آبادی میت اورزینه اورندکلری ثوب و دجل عجاده و فحل اسوده و برکسنه یک صاحبی
و خلافه و رجل متکبر و اول موضع که الله نار و انیس اولیه و علاقه یعنی تا کلیه قطع اولنمسه
و رجال بن غرب اولانلر یعنی تزوج ایتمیان کسنه و ناقه صغیره یعنی کوچک مشه ذاکره اورمکه تغییر اولنور
و برشه ملازمت ایدن کسنه و لحام و نس و قلب و جسمی ضعیفا و لاغر کسنه معناسنه یعنی
زیاده اندی خلة خاکث و فخیلة یعنی خلق حسن جمعی خصال کلور و ورلة منوده و ثغر و ثغر قاموسه
دیل بوران تعبیر اولنور جمعی ثغور در و خص یعنی قابیسز اولان دیوار دق و قاعه اولان فرجه میروز آبادی
ثقبه صغیره نامطلقا ثقبه و مطلقا خمر و اول خمر که متغیره اوله و خوضی اولکیه و مراده خفیفه
و انسان هلاک اولنطر خالی اولان مکانی جوهری دیدی که یقته دعا معناسنه اللهم اشدد و خلته دیرلر
یعنی برکت اندکی تکمه یی یاریسن ستر ایله که ترکیبله کدیکی یوشن اولسون دیرلر حاصلی خیر خلف ایله
دعا در خلف قول ردی و دجی الثلج سکت الفا و نطق خلفا آبن الانباری زاهرده دیدی که یعنی یک
کونه سکوت ایدوب اخر الامر بو بی معنی غیر جید کلام تکلم اتدی یا خود تکلمی لایق اولان یک کلمه دجی
تکلم اندی اخرنده کلام قبیح تکلم اتدی و دجی دیدکه عرب مطلقا ردی اولانه شبیه خلف دیرلر
یقال رجل خلف و رجلان خلف و رجال خلف و امرأة خلف و امرأتان خلف و نساء خلف
قال سبحانه فخلف من بعدهم خلف و قال السید ذهب الذین یعاش فی اکنافهم
و بقیت فی خلف کجلد الاجرب و سنذکر ردیئا قوالا فی اثناء الترجمة ان شاء الله تعالی
و ایکی باشلو آلته جوهری دیدی که فاس ذات خلفین ای لها رأسان میروز آبادی دیدی که ذات
خلفین و بفتح اسم الفاس و الجمع ذوات خلفین و صاحب الکمال للخلف حد الفاس و فیروز آبادی
للخلف حد الفاس او رأسه و الفاس الغلیظة او رأس واحد دیکلری ترجیحسز صدر دنه اولدیغوز

وخوضی اولانه خرجه

مقابله شد بخط مصنف

معدنه یا غیری موضعه جوق اللون کور مکلمه کندویه دشت عارض اولوب کوز لری
قاراوب عقلی زائل اولق ۵ وذهب الرجل دیر لر علم بایلدیکی حالته مذکور ده یه مثلا اولدی جوق
آلتون کودمکله معنا سنه تشکیم وفضه یه مصاقدی اولاکا اهل حرص ده استماع اولنمق ده مکلمک ادمرک
اولوب یعنی غلبه سه ودن هلاک اولور دنیا کثرت سه ودرغم روح حیوانی. لی مرکلدن لشدت ایله
تهیج انکله موت فجاءیه سبب اولور ۵ وذهب دخی دانی یا مک کسه یی ایله معنای مذکور ده
لنقدر ۵ واول کسنه یه ذهب دیر لر ذالک فتحی ویا مک کسه یی ایله تعالبه یواقیت النواقیت نام
نا یلیقنه باب نوح الذهب ودقله دیدی کرخ مدح الذهب بسه ار عازینی دیدی که ذهب بر جوهر
درکه مدت مدیده دفن اولنه متغیر وصوایکنه ازمنه طویله طورسه اصلا متاثر اولمز کلرایله
آتش ده اذابه اتسه لرسائر جواهره نسبت تنقصان طاری اولمز ۵ وجمیع جواهردن ثقیلدر مع هذا بوکاسه یه
ذیبق طولادوروب ازینه لرسائر جواهردن مقدار عظیم بکه حجر تنقیل وضع اتسه لر البته زیبقک
اوزرنده غالب آتینه یکنه ۵ واکر بر قراط آلتون یه وضع اتسه لر البته زیبقک آتینه یکوب کاسه کنک
قعرینه واصل اولور ۵ وهندوستان رجالی آلتون سه یه کبی کوزه چکرلر طبعی صالح وجوهری کوزاکرک
جوهریه موافق اولدیغی ایکون ۵ وزبرجد العیون ۵ ومایه سرور اصدور ده حاصلی منافع درجه احصادن
بیرون ۵ وفوائدی حد حصردن افزون ده ۵ قدم الذهب سرهان سنه یاروز دیدیکی لفظ ذهب
براسمدر که انکله تطیر ایدرلر ۵ زیرا ذهب صورت ده یکسان ده ۵ ولیم ده ولوق منک
علاقه سی بودر که لجنس الاجنس یعمل فحراسه اوزره بیوت لنامه دعوا اسه عنه وبیوت کرامه دخولده
بطوا اوزره حرکت ایده ۵ وقد قیل لکل الرجال الاحزان الذهب والفضه ۵ روایت اولندی که
برکسنه یه واقعه سنده بوطبق ایچنده براز آلتون یا نشده کتوردی مشایخ تعبیر دن برموجبه لو واقعه یی
عرض واستعبار اتدکده شیخ متبسم دیدی که مقتضای واقعه بودرکه سن اعمی اولورسین ۵ فی الحقیقه کذلک
کوز مروزیکز صکره مذکور اعمی اولدی بعض اصحابی شیخ مذبوردن بوموعنایه باعث
استفسار دن سؤال اتدکده جواب ویردی که آلتون خلق عالمده عزیز در وجودانی ده کوزدن
عزیز بر عضو یوقدر ۵ والتوتک براسمی ذهب ویراسمی عین در ذهب العین معنا سنه افاده
ایدره ۵ فقای بنا بوریکی بستان یعنی آلتونکده دیدی که ۵ بزرد سیم بر که نشد مفرد زه
نکند جز زیان وظلم زعفران عین راین کوده صورت عین ۵ تسلیم بنکر کرفته نقش سلم
وآبهن عندنده برعیکیان موصوف که یعنی دیاب وذیاب وجمع للجمی اذآیاب کلور ذنوب
صعب ایله طولش ولو ابن السکیت دیدی که صعب ایله طولنه مرتب الان ولو درکه لب بلب طولش اولمیه
موبش ایکن ذنوب دیمکله مذکر ومونث استعمال اولنوره ۵ وجمع قلتی اذنبه ۵ وکثرتی ذنائب
کلور ۵ فیروزآبادی مطلقا ولو معناسنه کلور دیدی ۵ آلتش ده بر ذلو طولوسی مقدارنجه اولان
صوردیدی ۵ وتلم الشئ یعنی ازاله اتمق ۵ جوهریه تلم الشئ دیدی ۵ زمخشری دیدکه ذنوب
حیرت ده اولانلردرکه آکا براربع المتن دیرلر ۵ وربع ماده سنده دیدی که براربع کمک عنان دو
استعاره طریقیله تسمیه اولندی براربع یوکه تشبیها اولمق ملاحظه اولنور ۵ وقیو براربع شک قبیلدن اولمق

تعال أزبر الكتاب بالزبر أي كتبه بالقلم • وذبور كتاب معناسنه فعيل بمعنى مفعول كه زبر ذا ماخوذ در
أبنية الأسماء زاهره ده ديدي كه زبرت الكتاب أزبره وزبرته أزبره در لر كتبه معناسنه شيوع ديدي كه
زبرت الكتاب كتبته • ودخي مرآنه معناسنه كلور • وعقل يقال له زبراي عقل تدين قاموس الاعلاي
نام تأليفنده ديدي كه عقله أزبر لسيله الندي صاحبي لايق اولمين لسنه الى منع ندر كه ايكيزده اهل جدشمله
واقع اولدي كه ومنهم الذي لا عقل زبره وبناه عن الاقدام على الا بنبغي انتهى • وعقله شهك الندي
دخي بولسيلمندر • فيروزاباديدي طاش وطاس آتمق • وكلام • وصه • وبنايل برل اوزرينه وضع
ايتمك • معناسنه كلور في زياده اندين واله اعلم س سبت • دهر • وخلق اكاس • يقيني بابتك قيلغلي تراش
ايتمك • ويقال ستتم كه اشراف عرب كيد كلري يقال درست لفظله نسبتدر • وزمخشري ديدي كه
سبت اول درى در كه دباغت اولغله قيلكري ساقط اولور كويا تراش اولنور • ليحيى اوليه كه خلق معناسنه
اولان سبت سينك فتحيله • وجلود لفظيله بو لغه معناسنه اولان سبت سينك كسريله اولدي لغة اهل اللغة
اتفاق اتدي لر • بس قول مذكور دغدغدن خالي دكلدر • واله اعلم • وسبتر ابل دن برنوعكه اكا عنق وسبتر
مسيطر دخي ديرلر كه سرعت وشدت ايله مشي دن عبارتدر • وشعوي عنص اوزرندن ارسال ايتمك
يقيني صاحبي بابتك ايكي طرفدن لان ظغيره لرون آتماغي ارسال ايتمك • وضرب العنق • يقال
سبت عليه ثوبه اي ضرب عنقه وشتمه ديدكلري يومه سبت اولندي يعني ايام السبوع اول
يوم ده تمام ومنقطع اولديغي ايچوندر • وبهود دامرشنبه قيام • وآيين باطلدر يعني اجرا ايتمك
قال سبحانه ويوم لا يسبتون • بعضيلر سبات سبت كبي ذبح معناسنه در • وانباتات
ليل ونهار در ديدي لر • فيروزاباديدي راحته وفرس جواده وغلام عازم وجري وشتمه ورجل سبت النوم
ورجل شديد معالج يعني زياده اندع شن لشدني برنوع سيفيه وذباب الكلب • واذاه • وشتر
يقال السيفيه واذاه كالكلب وشداه • وشداه رايكه مسك يعني مسكك رايكه يسي علدة اوزره
اولمق • وحوتي اولان كسنه تك قوتندر • البقيه • وبو معنايه تابله شداه افصحدر
وكسر العين دخي يعني تجيز اوسنان عودكي وفاغي وقيرغي • ومنخر • وفيروزاباديدي سواك ايدكلري برنوع شجر
وجوب معنالرن زياده ايدوب لشذو مسكه • بارچ مسك • بالون مسك • وشداه
يعني الحلقي معناسنه در ديدي • جليس ديدي كه هركسنه تك جوعي شندا اوله ضرم شداه ديرلر •
زمخشري ديدي كه هركسنه تك شتر في دفع اتسه لزمانت شداته ديرلر كه شداه الكلب دن ماخوذدر
زيرا ذئب كلب موذي در • واله اعلم ص صقر • مروف قوشلدر كه تركيده چاقر تعبير اولنور •
رجال قطاي دخي صقره اطلاق اولنور • اول صقره كه قنادي اوزون اوله آكا مقرفي ديرلر ابن سيده
ديدي كه هر قوشكي صيد ايده بازوشاهين كبي آكا صقوات مختصه اولنور يعني صقره وصقور • وصقار وصقوره
وصقار • وصقر كلور • سيبويه ديدي كه بو مثلو وجهك آخرينه تا الحاقي توكيد ايچوندر • مؤنثي صقره در •
زمخشر ديدي كه صقر لفظي شدت ضرب معناسنه اولدن صقردن ماخوذ در • صقر الصخرة بالصاقور ايدرلر
مقول اولدم ضرب شديد ايله ضرب اتمه • وصقرك كنيه سي ابو شجاع • وابو الاصبغ • وابو الوزاع • وابو عقره
وابو عمر آن در • لغوي شرح مهذب ده ابو زيد مروزيدن روايت اندي كه هر صيد ايدن قوشه صقر ديرلر

وكاهيه زاي صاد دن بدل ايدوب زقر وكاه سيني بدل ايدوب شتر ديرلر • فصيحلاي شرح مختصر ده
ديدي كه هركلمه كه آخرده صاد وقاف جمع اولا آخرنه غات ثلث مذكوره جائزدر ابصاق وزراق
وزباق كبي كه نرگيسيه نركوروك معناسنه • معلوم اولا كه عرب لسنده وعقاب دخي بر جيدان قوشه
صقر اطلاق ايدوب بو جاقره اكدر واجدل لفظلريني تخصيص ايدرلر • وجوارح ابو كه مشهوردر ها • وعقاب
وهازر ده انكره شباع • وضواري • وكواسر اطلاق اولنور • وجوارح مذكوره مباشنه مقره • وباز
مباشنه بغل شباهنه سنده در ديرلر اصح شندته خبره • وعقاب غليظ قره باشلم • وبهرقوشه حمل ايدر • وغراب
وزاغ جيفه يه معارضه واعتيادي طيور جيفه يه معارضه سندن زياده دوزبرا مزاجي حار • ورطب
اولغله چار پايانه بسيلي زياده در ومزاجي بارد اولغله چوق مدت صوايچمز ايسه بوغر لغه آغري قوتلنده
مثل اولوب الخمر ام الصقر ديرلر • صيدلاني مجمع ده الخمر آسيد ومن صقره شفاه ديدي كه
والخمر تبيس وله منفعارت نشر • ولكنه ليث حالت تكثيفه مقره • تديع همداني مقامات اسكندراني
برمقامده ديدي كه واله لقد صادفت منه صقره • ومن صدره سهم خياطه • لابرشيخ
نفيراطاشمش • وصقر صائد • برلر حديد البصر معناسنه • وكس خاص يعني اكشي سوده صاحب مهر
بابتك اختلاف احوال اجلي ايله بنفس عدد واشيانه تعداد اندي • ابو عبيد فقيرانه ترويه قسم اولمغله ده اكثر نسخي
بيان اندي كه محلنده كلور • واهل مدينه لغتنه دبس كسكي فارسيده بكماز ديرلر • قاموس الاعلاي ده دخي
بكماز نبذه مخصوص در ديدي • وهذا التمر اصقر ديرلر كثير القصر معناسنه • ورطب صقر مقر ديرلر • وصقر
معناسنه مقرنابع در • وسيباني ذكر الاتباع ومعناه عنريب انشاء الله تع • زمخشر ديدي كه رطب
مقر ديرلر اوزرينه رطب بكماز دبس صب اتمه • واهل مكه رجليه كوب لره طولدروب اوزرينه
عسل صب ايدرلر • وصقار اهل بكماز دبيع ايدركسنه در بكماز جي تعبير اولنور • وتقدم وتمام معناسنه
دخي كلور • وقع الاساس لعن اتمق كل صقار بغداد • وجاء بالصقر • والبقر • وفي القاموس والصقار ك
والبقار يعني كم مراد كذب صريحدر • وكسر الجيم • يقال صقر الجيم اي كسره بالصاقور • وشتر تاتر
يقال صقرته الشمس اي آذته بحرها فيروزاباديدي ياآجين يغلي آجي صو وقيناق كه برده وتكلك تعبير اولنور
ولعن اولغه مستحق اولدين كسنه يه لعن اتمك معناسنه زياده اندي ص صدي عطش • يقال
رجل صد وصاد • وصديان اي عطشان • وامراة صدياء اي عطشي • وفتله القد اوهو العطش الشديد
كذا في الاساس • وماضغ سبي صدي در فرض بابندر • وعطشان بابله يعني جوروش كوكلر • قاموسله
آدمي تك مؤنثه صكنج جدي ديو تعبير اندي • واساس انت غدا صدي قولر • وهم اليوم اغدا وهم
وهم غدا صدا آه كلامي كه ميت ومولع معناسنه قاموس تعبير نه مناسب ملاحظه اولنور • وذكر
اليوم كه ارتك بايقوشي تعبير اولنور • وتجل ج منكسل اولان اوازكه بافلان ديو ندا اولنه
يعني ايله لفظ مذكور استيقاع اولنور كه يعني ابن الجبل هو ابن الفحل هو • وبنت رضوي دخي اغدا حسن
الصاب التبريزي سر نقوله اغدا سيئ بيت كوه در وصدا بل اخبا دن اقتداست
ماكزار جانان مكو حرف كران ما نشنوي • وابو الحاس الشواك برصيدي مرادي كه اصلا
كتم سر اتمز ايدي ارتك خفته ديدي كه برصديق غدا وارنكاه لاف ينطق الا بغيبة او نحاش

اشتبه اتناس بالقصد فان ۲ تحدثه حدثیا اعاده فی المال ۳ وفی المثل صم صداه ۴ واصم اسد ۵
عرب برکنده یا هلاک ایلد دعا مقامنده ضرب ایدر الرینه هلاک اولسون ۶ وهلاکی سببی ایله
صدایه منقطع اولسون ۷ تیدان دیدیکی برکسنه هلاک اولدقده صوتی منقطع اولغله صدا
آلمق صوتنی استمکز که یعنی جواب ردایله کویا صدا اصم اولدی ۸ واوکسنه که امور ایله عالم
ودوه احوالی ومصالحنه واقف اوله ۹ تقول فلان صدی ابل ای عالم بامورها ۱۰ آبن الانباری زاهر نامه
تالیفنده اوآخرنده دیدیکه صدا لفظی بش قسمه منقسمدر ۱۱ قسم اول صدا الحدید والاناء یقصدا صدا ذا علا ۱۲
وسنج معناسنه ترکیبله کیر وپاس تعبیر اولنور ۱۳ یقال صداء الحدید والاناء یقصدا صدا ذا علا ۱۴
وسنج بوصورتله الف ایله کتابت اولنور ۱۵ قسم ثانی بعض دن منفک اولان عوات معناسنه بوصورتده
مقصورا یاآیله کتابت اولنور ۱۶ قسم ثالث ذکر الیوم معناسنه ۱۷ بوصورتله دخی مقصورا ویاایله
کتابت اولنور ۱۸ قسم رابع عطش معناسنه ۱۹ بوصورتده دخی مقصورا ویاایله کتابت اولنور ۲۰ قسم
خامس امور ایله عرق دیمکدر اولان کسنه معناسنه ۲۱ بوصورتده دخی مقصورا ویاایله کتابت اولنور
عذاب دیدیکی صدی کیمه وقتی اوجه برقوشدرکه برایکی دفعه صیحه ارناس آن عذب یعنی چکه کیسه
زعم ایدرلر ۲۲ آنثای عرب جاهلیتنده زعم ایدرلرایدیکه صدا برقوشدرکه مقتولک باشنده چوروکده
اولیاسنده خلق اولنوب مقتولک قبرینده اسقونی اسقونی دیو صیحه ایدر ۲۳ حتی مقتولک قاتلینی
قتل ایدنجه قریا ایدر قتل اولنورسه فارغ اولور ۲۴ فیروزابادی لفظ صدی ده لطیف الطف اولان
رجل وسنگه طویله سوداآ معنالرن ذکر وزیاده اتدی ۲۵ والله اعلم ضحن وسطه آندار ۲۶ واول قدح ضخم کبر
وقدان بیوک اولنه ۲۷ زمخشری دیدیکه ضحن اول عرض درکه جدارای قبه اوله ۲۸ وآوارض مستویه یعنی
دوزیره ۲۹ وعطیه یقال ضحنه دینارا ای اعطاه ۳۰ وضرب ۳۱ یقال ضحنه عشرین سوطا اوعشرة اوعشرین
ولوکوکنک دوکندیکی یره ۳۲ مخفی اولیکه میدانی عبارتی مستقر الاذنین من الوحش واقع اولغله اولوجه
اورنه ترجمه اولندی ۳۳ صواب اولان موجود صیغه سی اولق ملاحظه اولنوب ۳۴ زیرا ایکی قولا قدن برینک
داخلنک مناسبی اولان موضعنه ضحن دیرلرکه تشبیه سبی ضحنان دوه وغیره مخصوص دکلدر ۳۵ قاموسده
وضحنا الاذنین مستقر داخلیهما دیدیکی ذکر اولان ملاحظه لریی تایید ایدر ۳۶ وجوف طاوس وغلاف مثللو
حیوانک طیرناغنک ایچی کبی که اکا سکوجه دیرلر لکن معنای غیر مجاز دره ۳۷ وضرز آبادی دیدیکی ضحن بنهام
دیرلر قوبک دیمکدی اصلاح اتمه ۳۸ وکنع وضحنه دیرلر ایکیسنه برسنی موضع ایدوب دیرلر ۳۹ واول کوچک
ایکی طشک که بریی برینه ضرب ایدلر ضبح کبی ۴۰ والله اعلم ص ضب حیوان معروف درکه
ترکیبله کلمه دیرلر ۱ جمعی اضب وضباب درر ۲ وکینه سبی ابوالحسل دره ۳ ابن خالویه کتاب لیس ده دیدیکه
ضب صولیچکه دیدیکی یوزیلی بلکه دخی زیاده بیاض راه وفرق کوندیه برقطره بول تعول ایدر ۴ وابدا
دیشی دوشمز ۵ بعضلر دیدیلرکه ضبک دیشلری متفرق کلدر بلکه یکپاره دره ۶ عبد القاهر دیدیکه
ضب بتک تک یوردولسنه بغایه مشابه در ۷ وقویروغی نماح قویروغی کبی در ۸ امام اعظم
حضرتلرندن ضبک یمکیتمدیکی سوال اتلرندیکی ضبک ذکری سیلان ذکی کبی دوکر ۹ ایکی چتالدوکه
وبیضه سنی القا ایتمکه مراد اتدکلری دنیلمش ۱۰ بوجوه قولدن کوکر جدین بموجب طبع مقدار نله

حقیقتله اصل صدا موجود اولان کسنه ایله کتابت اولنور

کوندوغی برنجع مدح عظیم در

فتح ضحن معناسنه اولوب ضحنه تشبیه مدرجیله مسطه

صح بدنه الاس بن حبش خان فرنس
وسع الضحن مسطه

شکل کیف وکالف

حاشیه فتح وکسر اولنور

حاشیه فتح وکسر اولنور

ایکی طرفه وضحیله وجوه دن کسن اولور ایدی کوکر
ارتب اعضاء وجه دن اولور ایدی کوکر الله
اتح موس مسطه

فتحه الضاد وکسر الثاء کوکر الذئاب وفرنسزجه لوب مسطه

بیشی عدد دیمورطه اون چوقوره القا واوزرین طویراق ایله ستر ایدر وبرکون کلوب یومورطه لردن
کون تمامنده یاوه لری یمورطه دن چقار ومزبور چوقوری بغایه صلب اولان موضعلره باتمغه باشلر
خوف ائتکندن برقضه که صید اولنه باشلدیسه مجروح بولنور ۱۱ وقال حاتم الاصم
وکیف اخاف الفقر والله رازقی ۱۲ ورازق هذا الخلق فی العسر والیسر ۱۳ متکفل بالارزاق لکل الخلق کلهم ۱۴
والضب فی البیداء والحوت فی البحر ۱۵ وقضیه متعلق اولان بعض احوال تسلم تمام ترجمه سی جلالنده ذکر اولنور
ان شاء الله تعالی ۱۶ زمخشریدیدیکه کف الضب قصر وحفر دن کنایه اولنور ۱۷ وفلان کف الضب دیو بخیل مراد ایدرلر ۱۸ وفی المثل اتعلمنی بضب انا خرشته معناسنه بنم صید اوب احوالنه واقف اولدیکمی
جنسی بکا تعلیم ایدرسین ۱۹ خرشته کرکل کبی معلوم اولان کسنه دیمکدر ۲۰ وفی خبر وبرن کسنه ده فرق اولنور
۲۱ وحقه که بعض وعلی تعبیر اولنور ۲۲ مخفی اولیکه معنای مذکور معنای مجاز یدر لذا زمخشری دیدیکی وجه
وجه قبله ضب ای عنق خاص کالقص المعنق فی حجره ۲۳ قال ابن السکیت ۲۴ ولاتک ذا وجهین بمعنی لاتکن
ذو صدره ضب ای غل کامن ۲۵ وبعیر ضب مقتدر اولور وارم نعرتشن ۲۶ یقال ضب یضب ضبا
فهو ضاب علم اول البعیر اضب ومؤنثنده ضباآ دیرلر ۲۷ وطابع نخل یعنی خرما تشکوه نسنک ظرفی که
چاتالدقدن اولا ۲۸ ورجل ضب یعنی صناع وحیله کار که آلدیجی کسنه تعبیر اولنور ۲۹ وفی الاساس رجل ضب
ضب ای شدید بالقف فی خداعه ۳۰ وفی المثل اخدع من ضب ۳۱ وامرأة ضبة ۳۲ ومثل مذکور کوک معنای
اجلا اقسم فعال ده فتح باسی بیانیه وخدع عادته سی تریه سنده بیان اولنمش اکثر بو مقام ده تفصیل
اولنمق مناسب ملاحظه اولندی ۳۳ تجمع الامثال ده دیدیکی خدع لغنده تواری واختفا معناسنه در
لذا البعض فجره وضع واخفا ایله جک موضعه مخدع دیرلر موضع اخفاء معناسنه که آلدان بزم
اصطلاحمزده کیلار ایله تعبیر اولنور ۳۴ ودخی اول خانه که برخانه ده خلقان اختفا ایچون بنا اولنه
اول خانه یه دخی مخدع دیرلر ۳۵ وضب مجرنفه حوف مدت ساکن ومختفی اولوب طشره یه آرتیقه
بس مثل مذکور کوک معنایله فلان کسنه ضب دلوکنده متواری ومختفی اولدیغندن زیاده خانه سندن
متواری ومختفی اولور دیکدر ۳۶ بس لفظ اخدع تواری معناسنه اولان خدع دن ماخوذ اولوب ۳۷ معناسی
اولان خدعه دن ماخوذ اولمز ۳۸ لغة اصغانی دیدیکی خدع ضب غایت حذاقتدن درو خدعتک
کیفیتی بودرکه تویروغنی نی دلوکنک آغزینه چقاردقده بیلان مثللو سنه کلورسه ضرب ایله
وصیادانی صید ایچون کلدکده اکر ضب صاحب تجربه سیه تویروغنی دلوکنک لفنده دکت
یعقاردقده برسنه دلوکنه کیرایسه ضرب ایدیه دلوکنک قیوسنه دکت یعقاردقده دلوکنده مختفی
اولوب ماتور وصیاد آلمق ایچون اول دلوکنک داخلنه صوقدقده زیرا صیاد بیلورکه ضبک دلوکنده غروب
اولور البته که ضب آنجمله اعدای سنی وضع ایدر غروب ضبه نسبت سلاح منزله سنده در پس
بوصورتله اخدع لفظی حیله معناسنه اولان خدعه دن ماخوذ اولور ۳۹ قال الشاعر ۴۰
واخدع من ضب اذا جاء خارش ۴۱ اعده عن الذئاب عقربا ۴۲ اصحاب معانی دیدیلرکه عرب
ضب وضع ۴۳ ووزخ ۴۴ وعرب لفظلرینی استعاره طریقیله محاوره لرنده ذکر ایدرلر ۴۵
مثلا فلان عرب ضب دیرلر ۴۶ وقلبنده مستور اولوب صورتی ظاهر اولمیان معتقد وبغضی ضبک

ولوکنده استمار و اختفا نسبه الشبیه ایدر لر یعنی فلان کسنه بر جیله کار دیر که دروغ شده چندان استمار ایدر
ولوکنده ضرب کندوی کشتر اندوکی کبی • ولفظ ضبع ذکر و نسبه الشدیده مراد ایدر لر وضع لر تروی در
و زیاده فساد اولغه عالی اکل و اذی ایدر نسبه الشدیده ی آکا شبیه ایدر لر • و ذکر لفظی که بر قیمزی یوکلکدر
رنینه دوشکده یاپیشور ذکر ایدوب و مؤنثی فلان دیر لر • و مرآدکری فلان کسنه نک صدینه تعقد
بر مرتبه یاپیشدی که ذکر رنینه یاپیشدی دیمکدر • و عقرب لفظی ذکر ایدوب بترت و عقارب
فلان و تذنب عقارب فلان دیر لر • و مرآدکری نیشی ضبع اولدی دیمکدر و تعالبی ذره فاجره ده آنوی
مزنب مثللده دیدکی ضرب اعلا صوه اپچر و عطش طاری اولدقده آغزنی رنج هبوب ایدن
طرفنه اچار آکر • و عرب ایدر مراد اندکدر للا افعل و لک حتی یرد الضب دیر لر • و ایکی جنس مباننه
تباعد کلی و آردر دیر بر یرده هما الضب و النون دیر لر • زیادی اصمعی دن روایت اندی که جمل
یعنی قلر یاور و سی یوز یاشنه بالغ اولدقده دیشلری تمام ظاهر اولدیرا ندن صکره آکا ضب
اطلاق ایدر لر • و الله اعلم • و ناقه نک مه سنی بشل یا رمق ایله صاغمق • فرآ شو وجهیله تصویر اندکی
حالب یا شل یا رمق یعنی مه نک اوزرینه وضع ایدوب سائر یا رمقلر یعنی یاش یا رمقنک اوزرینه
کوتور رکه مه جیله یا رمق لرک ایچنده قالوره • و ارضه ملاصق اولق که یوروقی آتی یا تورقا رینی
و نیه یا پیشدرمق تعبیر اولنور • و قولتو قلدو اولان اتساق یعنی کشنلم و فرط سمندن قولتو قلرک درسنده
قصر اولنه • و لیلتون یعنی دیل و سینه اولان ات دن قان آلمق • زنخری دیدکی ضب یقبض
یقبض یبض دیدکلری کبی ضب سیلان قبیل مغالسه و فلان یضب لثاثته دکلدر او علی کذا دیر لر فلان کسنه یه
عظیم حرصی وار در مغالسه • و دخی یقبض فوه دیر لر و معنای مذکوری مراد ایدر لر • و تحلب فوه
دخی بو معنایه در یعنی اغزینک صوی اقار • حاض یعنی آتشلی کسنه یه اشتیها یی اولان کسنه نک
اغزینک صوی اقدیغی کبی • لطیفه سود نازل بآن زن علیه یه مشغول اولمکدن بر کسنه آکشنا نار یا غوره
آکل ایله مزبورک اغز لری صولانوب ضعفلرینی اجرا ایدن عاجز اولدیر • آبو عبیده دیدکی ...
ضب یقبض دن • و یقبض یبض دن مقلوبدر • و ضب سیلان دن آزدر • و فرزانه دیدی که ضب
مطلقا سیلان و سیلان ریق • و بعیر که مرفقنده اولور برمرض و صدینده اولور برم •
و حلب یحلون ناقه نک ایکی مه سنک کفده جمع ایلمک معنایرینه کلور دیو زناده اندی • و الله اعلم
ط طبق الذی یوکل علیه که معروف در • و اول ایچه کوک که بر ایکی فتارک میانی فصل ایدار که
فقار نور کیده او کورغه کوکی تعبیر اولنان کوکلدر • و ناس دن زوجه اولدیغی جاعه • و حال • قال الرماح
لترکبن طبقا عن طبق ای حالا عن حال یوم الرقمتین • و طباق السموات سموی • یقال السموات
طباق ای بعضها فوق بعض آنوار ده دیدکی که طباق طبق لفظنک جمعیدر جمل و جمال کبی • یا خود طبقه
جمعیدر رجبه و رجاکبی • و تشلقات که قابلو یا غه تعبیر اولنور • • • و احدی غایت طبق مثللک
قسم آسمادن اطبق مادهٔ یعنی ترجمه سنده کرک کبی بیان اولنشدر • و ستطلع علیه ان شاء الله تع
و میرسی دیدیکی که قابلو یا غه ایکی لوغار یو نوعی بر ده ساکن اولور • کاشکات کتبه اولنور •

زری ق جلد رمی

وصوبه کسنه یه تحلب دیر لر

وقد فاز موسی بالطبق الاخضر

ولیلتون یعنی دیل و سینه اولان ات دن قان آلمق • زنخری دیدکی ضب یقبض
یقبض یبض دیدکلری کبی ضب سیلان قبیل مغالسه و فلان یضب لثاثته دکلدر او علی کذا دیر لر فلان کسنه یه
عظیم حرصی وار در مغالسه • و دخی یقبض فوه دیر لر و معنای مذکوری مراد ایدر لر • و تحلب فوه
دخی بو معنایه در یعنی اغزینک صوی اقار • حاض یعنی آتشلی کسنه یه اشتیها یی اولان کسنه نک
اغزینک صوی اقدیغی کبی • لطیفه سود نازل بآن زن علیه یه مشغول اولمکدن بر کسنه آکشنا نار یا غوره
آکل ایله مزبورک اغز لری صولانوب ضعفلرینی اجرا ایدن عاجز اولدیر • آبو عبیده دیدکی ...
ضب یقبض دن • و یقبض یبض دن مقلوبدر • و ضب سیلان دن آزدر • و فرزانه دیدکی که ضب
مطلقا سیلان و سیلان ریق • و بعیر که مرفقنده اولور برمرض و صدینده اولور برم •
و حلب یحلون ناقه نک ایکی مه سنک کفده جمع ایلمک معنایرینه کلور دیو زناده اندی • و الله اعلم
ط طبق الذی یوکل علیه که معروف در • و اول ایچه کوک که بر ایکی فتارک میانی فصل ایدار که
فقار نور کیده او کورغه کوکی تعبیر اولنان کوکلدر • و ناس دن زوجه اولدیغی جاعه • و حال • قال الرماح
لترکبن طبقا عن طبق ای حالا عن حال یوم الرقمتین • و طباق السموات سموی • یقال السموات
طباق ای بعضها فوق بعض آنوار ده دیدکی که طباق طبق لفظنک جمعیدر جمل و جمال کبی • یا خود طبقه
جمعیدر رجبه و رجاکبی • و تشلقات که قابلو یا غه تعبیر اولنور • • • و احدی غایت طبق مثللک
قسم آسمادن اطبق مادهٔ یعنی ترجمه سنده کرک کبی بیان اولنشدر • و ستطلع علیه ان شاء الله تع
و میرسی دیدیکی که قابلو یا غه ایکی لوغار یو نوعی بر ده ساکن اولور • کاشکات کتبه اولنور •

وقد فاز موسی بالطبق الاخضر

ویر

ویرنوعی صوده ساکن اولور که اکا لحاة دیر لر • و بحر یک لسینه سنده دیلی وار در که هر حیوانی که
آکلیه ضرب آیده قتل ایدر • و لحاة بمورطه سنی یرده وضع ایدوب همیشه آیلوه نظر ایدر حتی سبع
آلمزده ولد خلق ایدر • و آرسطاطالیس نقوت ده دیدی که لحاک بمورطه سندن خروجین ولد
وقت خروجنده بحره السقمال آتشی اولور سه اول بحری اولور و اکر بره السقمال آتشی اولور
بری اولور اکر چه آیکیسنده بحره کیرر لور نیز اطبیعی هر بریک بحری در دیو دخی افاده یه
وحضانه خصوصنده بحری کبی در • و سلحفاب بحریه هندیه که صدف تغییر اولنور آلمز طاقی
یا بوب قیلدی طاره سر ایت سر که لرینی ازالت ایدر • و الله اعلم • و لیل نار در قطعه عظیمه
یقال مضی طبق من اللیل و طبق من النهار ای قطعه عظیمه منها • و آیاد دن بر قبیله • تیروز آبادی و افق
شش طبقه مشتمله دیدکی که طبقه آیاد دن بر قبیله شدیده در که همیشه غالب اولوب بر قبیله
آلمزده مقاومت ایده مزایدی لشکر قبیله سی آلمزده شیخون ایدوب غلب اولر لر • و دخی
دیدکی که طبوق هر سنه یک قاچ یایغی • و روی زمین • و زمان دن بر قرن یا خود یکرمی سنه
و مطر عام • و ظهر فرج المرأة معناسنه کلور • و الله اعلم ظ ظهر خلاف البطن که مصدر تغییر اولنور •
و مذکر در • و جمعی ظهر • و ظهور • و ظهران کلمه • حدیث قاموس الاطباء دیدکی بر سنه نک ظهر یعنی
غلاسیدر لکن انسانده کثیر اولدیغی ذکر اولنمشدر • و ظهران کلمه • حدیث قاموس الاطباء دیدکی بر سنه نک ظهر یعنی
موتر و ق صوقی فی تغییر اولنان موضع وارکنه ظهر در • و رکاب یعنی اول ده که سنور لره یوک یوکلدیر لر
واول • و نک صاحبنه ظهر دیر لر • مطرزی دیدکی که ظهر مذکور کاهی دابه و راحله یحون استعاره
اولنور انتهی • خاطر فاطر خطور ایدر • بود رکه اطلاق مذکور جزء اولر اکل قبیلدن مجاز اولمه ایرا
وده در مقصود بالذات اولان ظهری در • جاموسه عین اطلاق اندکلری کبی • و رشن دن یعنی اوق یکلندیر
جانب قبصه که همی ظهران کلور • و جانب طولیه بطن • و جمعنه بطنان دیر لر • عبد و عبدان دیدکلری کبی
و طریق البرکه قاره یولو تغییر اولنور • و آلماسا سن یقال سار و اذ طریق الظهر ای البر • و امر آن الظهر اول
کسنه لر در که جنک ده سنک آرد کدن کلر لر • و تجنری دیدکی که فلان کسنه فلان کسنه نک ظهر یعنی
تقیش ایدر دیه جنک یرده یوعلی ظهر یدفلان دیر لر • و لعقول انما یاکل الغفراء عن ظهر ابی الناس و عکدا
ز ظهره دیر لر فلان کسنه نک ارد نده سر قه ایدنی معناسنه • فیروز آبادی دیدکی که قد رقیبکم یعنی
اسکی جوبنک • و مثال کثیره • و بر سنه ایله فخر آنک • و ارض غلیظه مرتفعه یه • و لفظ قرآنده دخی ظهر دیر لر
تا ویل قرآنده بطن دیدکلری کبی • و دخی اعطاه عن ظهر ید دیر لر بر کسنه ابتدا احسان ایدوب مکافات
طریق ایله • و ملسه • و خفیف الظهر قلیل العیال معناسنه در • تفعیل الظهر کثیر العیال معناسنه • اولدیغی کبی
و سفره مترهن اولان کسنه یه یوعلی ظهر دیر لر • و دخی جزه و کوزدن غائب اولان نسنه ظهر دیر لر •
و دخی ظهره یظهره ظهرا دیر لر فتح یا ایله صرتنه دوردی معناسنه • منوب وده دیدکی لا صید فیه
الا عن ظهر غنی عبارت شبر مثللده واقع اولان لفظ ظهر مقحمه • خلیفه الغلف • و ظهر الغلف دیدکلری
کرخ المحال الاعلام وده دیدکی که ظهره دیر لر صرتنه دوردی معناسنه • و ظهر المحل دیر لر طاغ اوزرینه چیقه و ظهر
علی الشیء دیر لر اکا قادر اولدی معناسنه • و ظهریه دیر لر افتخار ایدی دیه جنک یرده یوعلی ظهر یدیه

وقد فاز موسی بالطبق الاخضر

معناسنه دهنی کلوه و ظهر عنه دیرلر اندن رائل اولدی • و ظهر له دیرلر تبیان معناسنه • و ظهر لا بل
دیرلر هرکون وقت ظهر ده صویه وارسه • بجمع ده قلب الامر ظهرا لبطن مثلنک شرحنده دیدیکی
تنظیر ده اولان لام علی معناسنه در • و ظهرا بدلیتیه آورده منصوبدر • قلب ظهر الامر علی بطنه تبدیل ایلمک
یعنی امرک ظاهریی باطننه چویرمکله باطن امره مطلع اولدی • فلان کسنه حسن تدبیر ایله دی دیکلرینی
ضرب اولنور بر مستقصی ده قلب ظهر المجن مثلنده دیدی که یعنی فلان کسنه فلان کسنه ذی امتیاز اولوب
اکا سوء ظن ایتمکه باشلادی دیمکدر • و دیدی که مثل مذکور اول کسنه حقنده ضرب اولنور که بر غیری
کسنه ایله بحث و رعایت اوزره ایکن رجوع و عهدندن نکول ایده • واسه سبحانه اعلم • ع عقل
ان تکن عقلی که کتب بحکماده کرکی کبی توصیف اولنمشدر • مجد الدین فیروزآبادی شو مرتبه توصیف
ایتدی که عقل اولان بودر که عقل بر جوهر روحانی در که انک سببیله نفس علوم ضروریه و نظریه یه عالم
اولور • و ابتداء وجودی ولدک رحم ده خلقتی تمام اولدیغی وقت ده در صکره وقتا بعد وقت متزاید
اولور که وقت بلوغ ده کامل اولور • و عقل الشئ دیرلر شیئی فهم ایتدی معناسنه • اول کسنه یه
عقول تسمیه اولنور • تعقل ان المعرفة تنفع عند الکلب المعقور • تکلیف عند الرجل المعقول • اساس ده دیدی
عقل فلان بعد القبا دیرلر کسنه ده اولان خطائک خطا اولدیغنی فهم ایله • مختص اولیه که عقل نطقک
مصدری کاه عقلا و کاه معقولا کلور که معقول لفظی اسم مفعول انثاله مصدر در مفتوح لفظی قتنه معناسنه
اولدیغی کبی • مخلوف و مخلوده دیمی بو یاپدندر • تقول الفلان معقول ای مقول و عقلی تسمیه یه
لفظ معقول مصدر اولدیغنی انکار ایدوب معقول مصدر اولماندر دیکلر دیدی • و دیه که عقوم بها
تعبیر اولنور بو معامله دیه ویرمک مراد در • و خوزیا ایچون و بریلن تشبیه معقله دیرلر و عقل دمی
دیرلر • قاله عقلت القتیل دیرلر دیمکدر • و عقلت له دم فلان دیرلر فلان مقتولک
قاتلندن دیه اخذ ایتمکه ایده قضاصنی ترک ایتدم معناسنه • و عقلت عنه فلان دیرلر خیانتنه غریم
اولدم یعنی اکا لازم تحمل دینی بن کندم و عاملدن ویردم معناسنه • و بعیر کرک الفی یعقوب ذراعنه
یا غلامک وافر یا غلامک بحق ایسه عقال دیرلر که عصی عقل کلور • طبی دیدیکی دیه عقل تسمیه اولنمشدر و حبی
بودر که اعلنه دیه ایچون و بر فکلری دوه لری کوتوروب ایلی مقتولک قبیلسنه عقل ویرمک
ایدر لرایدی صکره استعمالی شایع اولوب دیه ایچون و بر فکلری درهم و دینار دمی اطلاق
اتدیلوب مع ضفته حاضر و استعمالده عام اولان الفاظ قبیلندن اولور غریب نحه نظیری کلور • و المنور
الاثار دانه • و نحاء و ترکیبه صیغه جاء سنه معناسنه که حضن و برنحاء یه سنه مستعمل اولدیغی
کبی • تقول ما ینفع التحصن بالعقول ما ینفع التمسک بالعقول • و یقال فلان معقل قومه ای ملجؤهم
الیه • و برینع ثوب احمر • قال علقمة • عقلا و راقی تکاد الطیر تخطفه • کانه نمرود الاجواف مذمؤم
• و دوآء بطنی حبس انک یعنی بطنی اولان کسنه دوا اقابض استعمال ایدکده اول دوا انک بطنتی ازاله
و بطنی اسک التسلی که اول دوا یه عقول دیرلر • قیروزابادی دیدیکه عقل الطبی عقلا و عقولا طبی حبس
جیقوب تمنع الله لذا طبی یه عاقل اطلاق ایدرلر • اول کسنه که انک جنابنه وصول یکمز اولیه
انک حقنده هو کعاقل الا روی دیه ضرب مثل ایدرلر • و عقل فلانا دیرلر معاصدعا انکلرنده یعقوب •

شعر بیته ان کرتبه حسان ده طاقتی تعبیر اولنور • و هو وجع اورزینه اورنکلری ثوب احمر معناسنه در • و دمی
عقل دیرلر • آبن الانباری زاهرنام تالیفنده رجل عاقل عباراتنک شرحنده دیدیکه بعض قوم دیرلر که
عاقل اول کسنه در که کندو امرینی جامع اولکه عقلت الرسن دن ماخوذ در اکراتک دورت یاغی
بر یره جمع ایله بو عبارتی تکلم ایدر • و بعض قوم دمی دیدیلر که کلام عربیده عاقل نطقک معناسنه
اول کسنه در که نفسنی حبس و هوا سندن زجر ایلیه • عقل الرجل ای ماخوذ در تکلمدن عاجز
اولمه • مطرزی دیدی که عقل شدید بعیر معناسنه اولکه عقل دن ماخوذ در • و الله اعلم • عنتر
عنترون اسمنی اولان کسنه یه قیاسیچون کبی تعبیر اولنور • یعنی عنتر و عنتوه و عنار کلور • قاموس الاطبا ده دیدیکی
لفظ عنتر و عال و ظبائک انثی سنده دمی اطلاق اولنور • و عنار انثی الظبائک اسمی اولان عنتر
جمعدر • قال الدین و مبرد دیدی که رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک زمان فصاحت شعاعلرنده
اولان جواهر شاهوارندن استشهاد اولنان عبارات جوامع الکلم دن بری الاشتهار • و بنا عنان لفظلرندن
صکره مثل محاربه اجرا اولندی • مورخ دیدی که بنی امیه دن عثمان آبنت مروان نام خاتون
اکثر یا صحابه کرام بحجو ایدوب ازواج خالی وکل دیدی • عرابن عدی رضی الله عنه دن نقل اندی که رسول اکرم
حضرتلری سفر ایله غائب بولندقده مدینه یه عودت ایدرلر عثمان مذکوره بی طلعه شیبه • و زوج جنیه سن
بدرقه تشیع آتشنباز ایله استقبال تمو شیعر ایله چیقه رسول اکرم مدینه یه بولندقده عودت و بشروع
حدیدی ایله تیز بی رشک انداز درون بوستان جنت اندی عمر مزبور حضرتلرینی عثمانی قتل ایدوب
رسول اکرمه لاحق • و صلته صبی انک ایله اوانکله رسول اکرم عثمره توجیه خطاب ایدوب دیدکی یا عثمر
عصابی سن می قتل اندک • عثمر جواب ویردی که نعم بن قتل انام • و انک قتلی حضور صنعتلرینه
تبریکدن برضرر و امیدار • بنیم ایچون دمی بر نسنه لازم کلورمی • رسول اکرم بیوردیکه تالطم فرنا
عزاز • یعنی عثمر آ ایچون انکی غیرتی بر مینه باش و روسع شوتر اولمدانی دیدی مثل مذکور
آنک ایچون کسنه غیرتین چکمز • و بر مرد آنک انتقای قتیدینه دوشمز • و هر کز استماع ایدلمز • زاد الله صاحبه
اولمز لر دیه جک بر مرد ضرب اولنور • و قد مثل آخو عنتر بالکل دآء ناسده • کنز العیوب اولنمکسنه
حقنده ضرب اولنور • قوازیر دیدی که عنتر ملقان طقوز در دیی وارد • و اوسطو دیدی که عنترک
سودای ایله برکاعده یا زوبازله لر اول یازوا ظاهر اولنه • و وزینه کول کی ایرنباتی اولوب قوات
اولنور • و انه آعلم • و عقاب انثی که طاوشانچیل دیدکلری درشتی سیدر • ابن عکمان عاد کاتب
ترجمه سنک آخرنده دیدی که عقاب جنیه انثی در مذکری اولمز بلکه آنوکله کندو جنسنه غیری فوشر
سفاد ایدر • قال ابن عنین فی هجو شخص • عاشت الاکا اعقاب فاذهلها • موذومة والاب مجهول
و عقاب بر قوش صید اندکده قبلینه بکمز • آمر القیس بو معنایه تلمیح ایدوب عقاب و صقله دیدکی • ع
کان قلوب الطیر رطبا و یابسا • لدی وکرها العناب والحشف البالی • و عنزه ایله طعن انمک
عنزه عصا و نیزه میانسنه اوجی دمور لو برمزراق درکه حشت تعبیر اولنور • و عربی ده مخاره دمی
دیرلر • و فی الحدیث صلاة مع الاعنزة • صاحب نهایه دیدی که و فی حدیث حجیفة رضی الله
عنه خرج فی حلة حمراء فرکز عنزة فجعل یصلی الیها بطحاء • ابو عبید دیدی که عنزه نفس عصا دن
اطول اولان دمکدر • و عنزه ایله طعن ایتمکه مشی الهراوة دیرلر • و هراوه دمی ایری و قالین
اوزون اوجی اولمیان عصا یه دیرلر • و عنزه ایله طعن ایتمکه نهز بالعنزة دیرلر • و عنزه دمی
اوجی دمور لو برمزراق درکه حشت تعبیر اولنور • و عربی ده مخاره دمی

حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک عصاسی اولوب
عنزه دمی اطلاق اولنور
عنزه ایله طعن ایتمکه مشی الهراوة دیرلر
مذکور در کتب لغتده
عقاب بشقاق اولان قوشلرک جنسندن
نقاب غنزه عنزا طعنه بالعنزة

بزمزاق درکه اعلا السنده سنان رمح کبی سنانی ذار دره واکثر اهل لغت دیدیکر که غزه نک سنانی السنه
کوماعضادن برنوع دور آخری جاکه بتوکا علی غزة وهی الکعازة دیدکی بو معنای تأیید ایده زیرا
عکازه لفظنی مقامات حریری شرآحی مقامه صوریه شرحنده اشایعت دمورلی عضاد دیو اتفاق ایتمش
وآسیم مراکه طسم دن برخاتوندر وغیروآبادی انکه سوسو آوسکه کبیره وطبطبای وادنی الطباری والسود
مغاریدن زیاده اندکی ودیدکی غزه ابن الوسن کبی بردانه درکه ناقه چوک آتشن ایکن کلوب فرجنه
کیروب ناقه نک رحمنی قارشدرکنا قه اول ساعت هلاک اولوره وبالنه نک بوزینه دخی ایکنه
غزه دیرلر دیدی واسه اکا عین باچه برکیمسه کوز اقیمه اولونور آزخری دیدیکی اول سنه کلور قارشوسنده ایکنه
ریا وحدت وعیب دیمکه ایله کنکا عبد العین دیرلر قال الجاحظ ومعول کعبد العین اما لقاوة
غیر رضی واما غیبه فطنون کذلک کوز قارشوسنده ایکن ریا واظهار صداقت ایله اکا صدیق العین
واخو العین دیرلر وبرکسنه نی بریره کوره ورزیاده استعمال ایتسه لربعین ما أزینک دیرلر یعنی
برمرتبه ده عجبکه اصلا برشیئه تعلق ایتمه سن کویاکم کوزم قارشوسنده سن ولا أحب من الدنی فیه
عینک دیوب باشی مراد ایدرلر ولفظ عین موئنث رحمی اعین وعیون واعیان کلور واندن تصغیری
عیینة کلور وجاسوسه ذو العیون دیرلر واسع العین اولان کسنه یه اعین ایتمه اولونور وعین الکرنبه
دیرکورنی که دیرقاباغی تعبیر اولنان کوزنک ایکی طرفنده اولان چوتوره درکه هر دیرده ایکی کوز دار در
وغرا فنک قبلکسی طرفنه صناج جانب ونفس قبلکسی طرفنه دخی عین دیرلر ونفنات السحابه مقبل
العین دیرلر عراق ممکندنوک قبلکسنک صناج طرفنده بانفس قبلکسی طرفندن بولوت ظاهر اولمه
وعراق لفظی مذکر ومؤنث استعمال اولنور وبرقاچ بلده نک اسمی در بعضیلر فارسی مرتب دیدیلر
وغرانان دیوب بلده وکوفه مراد ایدرلر ابن الاعرابی دیدیکه عراقه عراق تسمیه اولندیغی مملکت منور اولمه
نجوم السمای وبحره قریب واقع اولمغله عراق قریه یه تشبیه طریق ایله درکه عراق قریه یکک السفلانه
اولان حفره درکه ترکیده یکنک درکه درنبلو نوبه ایدولر ابو دلف دیدیکه اکر قریه السفلانه اولان دری
ایکی قات اونوب یکنده لفنس ایسه اول موضعه عراق وجمعنه عروق دیرلر واکر برقات اولوب
یکنده لفنس ایسه طبتاب دیرلر وعین الماء کرصوبک تفجر وجریان ایدن موضعی درکه ینبوع الماء دیمکه
صوکوزی تعبیر اولنور وفرض القمر کرجرم شمس دن عبارتدر وفرض الشمس کرجرم شمس دن عبارتدر ومعنالسه درکه
ترکیده چورک تعبیر اولنور وعیال حاظره جمعیتی مال یاخود تعبیر ایدن وناقص ونقص اسامی جمعلا اصطلاحنده
دراهم ودنانیر معنالسنه در آبو عبیده دیدیکه مناعی درهم ودنیاده تحویل اندکدن صکره ناقص
اطلاق ایدرلر قیزوراناکی مطلقا مال بلده تعبیر ایدی آصاحبه یعنی کرعین الکمال وکنوز وکلک تعبیر اولنور
واول کسنه که زیاده اصابت عین صاحبی اوله اکا معیان وعیکان وعیون دیرلر کرجمع عین کلور
عینک کسری بلده وبرزان دوه عرب درکه ترازو دنک برکفه سنه آخر کفه سندن ثقیل اولمغه میل ایدنه
عبارتدر ومقیاس لغه المیزان عین ای میل الصلح عین میزانک ومیل مذکور کفه نک برینک زیاده لکنی
مستلزم اولمغله سلعه بیع عینه البته ایدیلر زیرا آنده زیاده وارد ر یقال باعه بعینه ای نسیئه
ابن درید دیدیکه عینه عینی دین ایله بیع دن عبارتدر اولمغله بیع عینه دیدیلر بسنه معنالسنه که وبین سی

تعبیر اولنور مطرزی دیدیکه بعضیلر دیدی ایرکه عینه عینی رجع ایله بیعه وبعضیلر عینی برقیت ایله بیع کسنه یه
بیع اندکدن صکره بایع اول عینی قیمته مذکوره دن قلیل قیمته ایله اشتراسدن عبارتدر دیدیلر قال ابن مقبل
تکیف الماء ما رب یا لم یکن الماء در اهم عند الحانوی والنقده اندان ام نقدان ام عشری لنا
اعز نفیس السیف ابرزه الغمد واول مطربه که برقاچ کره مستعمل اوله وخیار الشی یعنی هر شیئک کزیده سی
وجاسوس کولک دیدیکان که کوزجی وکمی تعبیر اولنور وبرکسنه نی معاینه ومشاهده ایتمک
وشیئک نفسنه اطلاع عین درهی دیرلر نفس درهی معناسنه وفی المثل لاتطلب اثر بعد عین
ابو عبیده بو عبارت ایله روایت اندی مستقصی ده لا اطلب اثر بعد عین عبارتیله روایت
ایدوب دیدیکه عین دن مراد مشاهده اولنان شیئک نفسی درهی بس اول اعتقادن دکلکه معاینه
کوه دیکم والله کتوه دیکم نسنه نی ترک ایدم وفوت اولدقدن صکره آرزو ایده دوشوب تحصیل قیلندیغی اولم
مجمع الامثال 2 حرف ناده تطلب اثر بعد اثر الاعین عین مثلنه دیدی که عین دن مراد معاینه در اول سنه
عقنده ضرب اولنور که برشیئی کورمش وعرفتال اوزرینه ایکنه ترک ایله وعینی فوت اولدقدن صکره
اردینه دوشوب طلب ایله ماهی دیدی که مثل مذکوری اول حکام ایدن مالک بن عمرو العاملی در واو عیب یکک
کتابنده بابلی واقع اولدیغی عاملی بوضعنه دیدیلر واولدی که بعض ملوک غسان قبیله عاملیه دن
رهن اوقیه اوزره ایکی کسنه اخذ ایتمش اندی که برینک اسمی مالک وبرینک اسمی سماک ایدی که
براد لری وپدرلری عمر واولدی مدت معلومه یه جعل اندکدن صکره مزبور لری حضوریته دعوت ایدوب
دیدی که بن سنکرک برکوزنی قتل ایدرم البته قنفکوزنی قتل ایدیم مزبورلردن بری برادینی قتل ایتمه
بنک قتل ایله دیدیلر آخر الامر سماکی قتل وعاصم نخلیه السبیل اندی حاصلی مالک مزبور خلاص بولوب
قبیله سنه واصل اولدقده والده سنه ان سماک مقتول اولدیغنی کتم اندی قضایا قبیله بر
کاروان اوغرادی ایچلرنده برکسنه شنوءیتی تعنی اندی که فاتلم لوقتلوا مالکا
کنت لهم جنة راصدة یعنی استماع اندکده والده سی دیدی که یا مالک فمع الرماح للجواد بعد سماک
البته برادرک سماکی بخس وطلب ایتمه قیصه ایله مالک برادینی طلب ایچون قبیله یی طواف ایدرکن
سماکک قاتلی کوردوکه کندوایچیلسنلر برجماعت ایله کیدر مالک دیدی که مزاحم حتف لی الجمل
الاحمر چون جماعت مزبوره مالکی بیلدیلر ومرادینی فهم ایدیلر دیدیلر که سکا هو زعدد حوده وبره لوم
برادرک انتقامنی المقدان فارغ اول مالک مثل مذکوری ایراد اندی وقولهم لاکلمه بسنله
لا اطلب اثرا بعد عین عبارتیله برادیدوب دیدی که انزو مراد دیمکه در زیرا دیمکه انزو دم در یعنی
برادرینک قوزنی بالسلی الثوب قاتلی برکت اتمم مثل مذکوری ایراد ایدوب برادرینک قاتلنه
حمله وقتل ایدیر ودینار مطرزی ذهب مضروب معناسنه ورق مقابلیدر دیدی وورق
لفظنی فضه مضروبه ایله تعبیر ایدی ومعاینه یعنی برشیئه بی مشاهده انمک کوزنک تعبیر اولنوره
وقیقیته اول عین دیرلر قبل کل شیئی معناسنه که آنک اول انی کوزدم تعبیر اولنور وصف وجلدنی
الدباغ یعنی عین دباغت درسی فاسد اولمق جوهری دیدی که جلده عین اول اینجه والوه لردکر
عیوب در معدوده در تعیین البلد دیرلر درجه اول دائره لرظاهر اولمه وبرکسنه نی بالغ اولمق

حضرت حتی عین الیقین دیرلر زمینی اول مرتبه قازدم که حتی مابه بالغ اولدم معناسنه ۹ واسود العین
برجلک اسمیدر ۹ وحتی اولیه کرلفظ عین الفاظ مشترکه دن اکثری ۹ ومعنا جهتندن اکثریدر ۹ ومدلولرك
اولانی معاینه یک بعضی موضوع لهحقیقی وبعضی مجازی اولدیغنی مبارئ کتب لغة ایدی اهل ادب
عندنده ظاهردر ۹ وهرقومده اولان معنالرندن برقاچ مشهوری ذکر وزیاده ایدلدی ۹ ان شاء الله تع
میرزا بادی عین اهل بلد ۹ واهل دار ۹ واضافت بالعین یعنی کوزکی مک ۹ والسان معناسنه کلور ۹
مابه عین دیرلر مابه احد معناسنه ۹ وجریان کالمعناسنه عینان دیدکلری کبی ۹ وجاسوسه دخی بو معنایه
عینی تحریک لغة درحتی کبی ۹ وحقیقتی فصیله ۹ وحروف هجادن رجوف که صاد دن صکره
مذکور اولور ۹ وحلقیه مهمله ره دن مبدل ایدوکی نام تالیفنک اوائلنده دیدکی کبی تهیم یعنی
همزه یه مبدل ایدوب عث وعثن دیرلر ان وان موضعنده ۹ عث بعضلد یعنی حاره مبدل ایدوب
عث عین موضعنده عثی حین قوراث ایدر ۹ انتهی ۹ وعثنها دیرلر کتب العین معناسنه ۹ وزیاده
وسیدکی حتی اعیان دراشراف القوم معناسنه ۹ معتبر زی دیدکی اشراف قومه اعیان تسمیه اولندیغی
زیرا کلمشدر ۹ اولان قومی کوروب کوزلدکلری ۹ یاخود قومه نسبت اشراف عین باصره کبی اول قطری
ایچوندر ۹ ولاب واتم اولان قوزلشده بنو الاعیان تسمیه اولندیغی بو معنایه مبتنی در ۹ زیرا ایکی
جهتدن قوانسلری اولمغله فقط لاب اولان بنو العلانه نسبت شرفلری ۹ وبنو العلانك ۹ والد لری
بری برینه مغایر اولغله بو اسم بالتسمیه اولندیکی علم شهره در ۹ زمخشری دیدکی بر کسنه یک
خیرات ۹ تولد ایدن اولاد لرینه دخی بنو الاعیان دیرلور زیرا خیرات مابه نسبت شرفلری ذراتنی ۹ وذوات
ومطلقا قبیله طرفنه ظهور ایدن وخاصة عرائك قبیله سی طرفنه ظهور ایدن سحاب ۹ وشعاع
شمس ۹ وکاربز صوفی دوکنلر جك موضع ۹ ومنظر الرجل ۹ وناحیه ۹ ونظره انمك ۹ ودخی نظرت الارض
بعین اولدم بعینان دیرلر بناقی ظاهر اولمه ۹ وانت علی عینی دیرلر من سکا اکرام وسنی حفظ ایدرم
معناسنه ۹ وضع ذلك عند عینك او عینیك ۹ وفعله عد اعلی عین او عینیك دیرلور بر شئی جد
ویقین ایله اشاره ۹ وبهو غرض عین دیرلر قرب معناسنه ۹ ولبعثتها عینا یعنانا ۹ ویعنان لناه
او لیعثنا عنایة دیرلر ۹ برجاسوس ارسال اتمك کهنزه خبر کتوره معناسنه ۹ زمخشری دیدی که
فلان قوم ده نفع وخیر دار دیدیکك یرده فیهم عین الماء دیرلر ۹ قال الاخفش ۹ اولمك عین لماء وعینهم
عز للخفة والمحوان ۹ آبو حاتم سجستانی مذکر ومؤنث ۹ دیدی جیوانك کوزی معناسنه
اولان عین لفظنك جمعی اولان عیون ۹ وتصغیری اولان عیینة لفظلرینده ضم وکسری لغة
وضم افصح ۹ وکذلك هر کلمه یك حرف ثانیسی یاء اولهاولمك ۹ ضم وکسر لغة ضم افصح ۹ رغیوب
وجیوب ۹ وشیوخ کبی ۹ انتهی ۹ لطیفه فقهای نیشابوری شیوخ الجهال ۹ دیدکی اول عمر که
بیه زد کذران اولهلغ اولور ۹ یعنی عمر لفظنك عینی اولمه مرآة اولور ۹ لیست عینك فی الغفلة وحور چشم
وچشم نیزه ۹ وهر چیانك نسبت معنی تحتست ۹ یعنی کوزی ذرات ریح ونور چشم نیست ۹ ۹ ۹ ۹ ۹
کس را اکرچه رتبه خورشید روشنست ۹ عصفور طاهر موقوف در کرچه سپوجه اولنور ۹ مشهور اولمله
عینك ضحی ۹ ابن رشیق کتاب الخواتم والشدود ۹ عینك فتحی ایله دردیدکی مؤنثی عصفوره در

کینه سی ابو القعوه وابو الخبزره وابو مراجم ۹ وابو یعقوب دره وعصفور برقاچ نوعدره برنوعی یوته
مألوف اولوب سیعقلره آشیان اتخاذ ایدر ۹ وبر بلدنك اهالیسی بلده دن هجرت ایدرلر اول بلده ۹
عصفور قالمز وعود تله لر عصفور لردن خلو ایدر ۹ وعصفور یوزکی بیلمز بلکه شی فلوب یعنی
صیحر آمنی ایلدره ۹ وجاحظ کتاب الطیره دیدی که قوشلر میانسنده سرعه دن کبتری الی ما شاء قوشی بولدقجه برساعتده
یوز کره سفاد ایدر ۹ ابدا بیوته مألوف اولان حیوانات میانسنده سرعه دن قصیر العمر حیوان یوقدر
وشرت سفادی مثل اولوب السفدة العصفور دیرلر ۹ تعالبی دره فاخره ده دیدکی ۹ قال بعض
اهل العصر ۹ سقیا لایام الصبی فانها ۹ ذهبت اللذة عنیت اصید کالبازی ۹ ولکنني
اسفد کالعصفور ماشئت ۹ وبر نوع سرعه وار در که نیشکنکلره آشیانه اتخاذ ایتمکله اکا عصفور
الشوك دیرلر ۹ ارسطو نظم الدری عصفور الشوك ایله حمار میانسنده عداوت کلیه وار دیرلر احادیثده
حرب امیلیت اتمه یکنه سور ونوب کاهی عصفوری هلاك ۹ کاهی یاورپلرن ویمور طه لرلن
اشیانه ۹ دوشورور ۹ لهذا عصفور مزبور حمار کورد کده باشنی اورزنده کوزی اورزنده ترفرف
وصیحه ایتمکله حماره اذیت ایدر ۹ انتهی ۹ وعصفورك جمعی عصافیر در ۹ وکتاب مکتوب تعبیر اولنور ۹
وملك ۹ وآدم الراس کوزلسك اعلاسنده موضع دماغك کینه سی درکه بانسك تپه سی تعبیر اولنور ۹
قتینی قلم وصفنه دیدکی ۹ تخیف الشوی یعدو علی اتم رأسه ۹ وتجوی فیقوی عدوه حین ینقطع ۹
وتسمی السیف بعض سیفیه یقاد قلبی یموك کثیری ۹ وجبان قوسله ناق اولان علم ۹ یعنی اول اوقلری
کموك که قوسك آلتنده درکه ایکی کموك دیرلری ضباع وبری صوص طرفنه وابکینه عصفوران
دیرلر ۹ وآوار اوتاده درکه رجلك عبدانی جمع ایدر ۹ تجویری دیدکی که عصافیر القب عراعیف ۹
القب دیرلر مقلوب درکه دوه سمرسنه دورت قاریق درکه سمرك اکثری اغاجلرینك باشنده ۹
صوتار لرینك اغاجلرینك باشنده بیکی قاریق واردرکه اول قاریقلری قائل ایله باغلرلر ۹
فیروز آبادی دیدی که عصفور اول اغاج درکه محفه نك اغاجلری آلنه مجتمع اولور ۹ واول ۹
اغاجلردرکه سیمرك اکثری اغاجلرینك باشلری فی آلنده باغلرلر ۹ واول اغاجلردن دوه نك سنامی
تاقلرینی یاپه قلری سمرك اغاجلرینی کابا غلرلر ۹ انتهی ۹ وقابل تجیب یعنی غایة ممدوح ومقبول
وکریم الاصل دوه لر وعصافیر الجند اول دوه لردرکه غایت تجیب اولغله ملوکه مخصوص در ۹
حسان ابن ثابت دیدی که نابغه یه ایتکم حد قدر کسنه یه حد ایتمز ایدم که نعمان بن المنذر
اکا کسه وعصافیر بنو نعمان بن المنذر اول دوه لردرکه غایت تجیب اولغله ملوکه مخصوص در ۹
صورتی عصفور صورتنده در ۹ مجد الدین دیدی که عصافیر بر نوع شجر درکه اسفنه مزرای مثلی دیرلر
عصافیر صورتنده درکه فارسی ۹ هوی اولور ۹ وجوع کرا تحقیق تعبیر اولنور ۹ تحفی اولیکه مبدا فی
سای ذالی نام تالیفنده عصفور جوع معناسنه دردیدی کی علمای لغت کلا آملرینه
مخالف دیکله ساحت عصافیر بطنه ۹ ونقت عصافیر بطنه دیرلر جاع معناسنه ۹ وبجمع ۹
الامثال نام تالیفنده صاحت عصافیر بطنه مثلنده دیدکی که اصمعی عصافیر دن مراد امعا
یعنی باغرسقلر در دیدی جامع اولان کسنه ۹ ضرب اولنور دیدی ۹ وتعداد ذکر ۹ یعنی ارکك وچکرکه در

۲ نسخه ده اولان کلمه لر بو نسخه ده یوقدر

خاتونه عفلاء در لسه ۰ تواوی تهذیب الاسماء واللغات ده دیدی که اهل لغه دیلرکه قرن رانگ
سکونیله عَفَله در عین مهمله وفاءنگ فتحه لوی ایله برات باره سندن عبارتدر که خاتون تارک
فرنگ آغزندن چیقار ۰ وقرن رانگ فتحی ایله قرْت قرن تگ مصدریله بک چوق معنیه ۰
باب النکاح ۰ ولو وحد اجاز الزوجان بالاجر جمعا او جزاما او برضا او قرنا عن رتبه والاول
قرن لفظنه فتح جائز در مصدر اولق ملاحظه سیله وسکونی دخی جائز در ۰ اشم ونفس عفلاء اولق
ملاحظه سیله کسر فتح ایله جمعدر سائر غیوبه موافق اولمسی ایچون زیرا سائر غیوب مذکوره جمله سی
مصدر در ابن برشی ۰ فتاوی دن روایت ایدرکه قرن عیب در وقرن سکونیله ایله نفس عفله در وفتح ایله
عیبک اسمیدر صحاح قاموس ۰ قرن عفله جیفره در دیو مقید واقع اولمغله قرن وعفله سیاننه
عموم وخصوص مطلق اولق ملاحظه اولندی ۰ روایت اولندی که ایکی نفسه بر جاریه عفلاء آ خصوصنده
سریح خصومنه مخاصمه ایدیلر شریح دیدی که جاریه بی عین اعوره زینه اوتورده لر ونظر ایده لر
اول علامه موجود زمینه شیئا من کان بشعر ایسه عیب دکلدر والا عیب در ۰ وجمل صغیر که منوذ اولمش
اولنه یا پر جلدان منقطع اولمش یه قطعه ۰ وفقعه مز الفوق یعنی آق پر دفعه درلینجه سکرمک جوهر جلیله
مز عرق تعبیر ایدوب دیدیکه جلبنا العرس قرنا او قرنین ای عرفناه ۰ تمر وزابادی والطلق من
البحری دیدیکه ای بر ونزکین سرمک تعبیر اولنور ۰ کمال الاعلام ۰ طلق من جبل العرس
وفقعة مز العرق دیدی وعرق عاء سنده العرق الصلب من الخیل دیدی ۰ وجوهری کلامی
عرق تغیر نده تفسیر مذکوره مناسبدر ۰ وجانب الرأس که ایکی جانبنه قرنان دیرلر کران الرأس
جمعه اندیو نیوزاولانه موضع ۰ ذوالقرنین تسمیه سنده سیان اطلان وجوهری بری بو درکه
اسکندر قومنی دین دعوت ایتدکده باشنگ ایکی جانبنه ضرب ایدلر اولاسیر کرده دعوت
ایدی یو قومنه ضرب ایدیلر هلاک اولدی حضرت الله احیا ایدی یه دعوت ایدی قرن آخر یه
ضرب ایدلر یه هلاک اولدی حضرت الله احیا ایدی ۰ وشمس که باش تعبیر اولنور وهذا
علی قرن ونگ دیرلر فلان کسنه قرنه ایله یاشتدی یعنی اعدا ایام عمرنه برابر در
معناسنه وسیکان بیل ۰ وجانب الشمس که شمسنگ وقت طلوع ده اول ظهور ایدن جزوی
قرن نگ باشلرنده اولان صاج ۰ فیروزابادی قرن لفظنه شو معنالرین ذکر وزیاده ایتدکدن
ذکر اولنور الجانب الاعلی الرأس ۰ ومطلقا ذوانه که زلف تعبیر اولنور باشنگ ایکی طرفنده
اسچی صمار قاره ۰ وخاصته ذوانه المرأة ۰ واعلی الجبل ۰ وچکرگه نگ باشنگ ایکی طرفنده
قیل کبی اولان نسنه ۰ ومنخفه اورلنسی ۰ وشمنگ جانبی ۰ یا اوّل شعاع ۰ وسید القوم
وکلأ دن یعنی اوت دن خیر لو اولان ۰ وچیکنتش طرفی وبجورک دفعه که صاغناق تعبیر اولنور
ولکه یعنی توام کره ترکیسه گیرانشی در لره ۰ وفرق بیل ۰ باوون ۰ بایکری ۰ یا اوتوز یا قرق یا الی یا التمش
یا یتمش ۰ یا طقسان ۰ یا یوز ۰ یا یوز یکری بیل ۰ واصح اولان یوز بیل اولدقدن زیرا رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلری بر غلامه یتمش قرنا یعنی یوز قرنا معمر اولدی یو جوبنگ ممتد اولسنه
دیو دعا ایتدی ۰ واول غلام یوز بیل معمر اولدی ۰ واعاج قبوغنه بر بوکولمش ایله بوک دیرلر

قیروزابادی اصل مثبت الناصیه ۰ وفرسنگ آلتنده اولان بیاض دخی بودن ظرفه نازل اولان
اینجه بیاض لسید القوم معنالرن زیاده اندی ۰ والله اعلم غُرَّب ۰ فقهنه کوموش تعبیر اولنور ۰
بعضلر کوشده زیاده قلدی قدح در دیدی ۰ وچوروشه ۰ برمرض درکه اصابت اندکده یوزینگ
وکوزلرینگ اچیلدکدی دیو کیلور ۰ غربت الشاة دیرلر قویونه مرض عارض اولدقده ۰ مرض مزبوره دوه ۰
اولسه سقف دیرلر ۰ وخوض مرسانلنه قوغه دخی دوکیلن صو ۰ وبرنوع شجردرکه فارسیده سپیدار دیرلر ۰
آچه قاوالق تعبیر اولنور ۰ وآشفار عین ۰ اولان بیاض یعنی کوزقپاغنگ کیرپگ باتن موضعنه اولان
آق ۰ جوهری دیدیکه غرب اندیبض الاشعار اولان در ۰ وأغرب الفرس دیرلر آلتنده
اولان بیاض طاغیلوب کوزلرینه دکن بارل اولغله الشعاری دخی بیاض اولنه ۰ وآول اوق که
آویسیله معلوم اولنه ۰ بحال اصابه سهم غرب وغرب اذا کان لاندری من رماه ۰ بو معنایه در انگ
تحریک وسکونی اعتبار ده ۰ فیروزابادی ذهب ورمح الماء ۰ والیاس معنالرین زیاده اندی والله اعلم
ق فرش بسط انگ ۰ فرش الثوب فرشا دیرلر ثوبی بایه ۰ وفراش بیت دخی موفوشی
اولان قالیجه وکلیم کبی که دوشنه تعبیر اولنور ۰ وآول زرع که اوج دورت پارمقلری اولوب دمنلن
اوزرینه بسط اولغله بالشنه یه ۰ وصغار ابل ۰ قال الشیخ ومنه الانعام حمولة وفرشا ۰ عطرزنی
دیدیکی فرش مذکور دخی مراد دیمکدر ۰ وفرش والقاط انسان ابل صغیره در ۰ وصغار البقر وغنمه دخی فرش
دیرلر فیروزابادی دخی غیری یه صغار اولیلن بقر وغنمه اطلاق اولنور ۰ واینجه غاجه ۰ واینجه خطله دخی
دیرلر فیروزابادی دخی غیری یه صغار اولیلن بقر وغنمه اطلاق اولنور ۰ واینجه غاجه ۰ واینجه خطله دخی
دیرلر دیدیکی ذکر اشاره یه ما بالارض الا فرش الشجر وهو الصغار دیدی ۰ وقضاء واسع که آلنده نبات
کثیر اولنه ۰ مرجل بصیره ده اتساع یعنی دوه نگ ایکی قلدی میانسنه اولکی وسعه قلیلکه ممدوحدر
واکر زیاده والسع اولغله بیکیرلی بری برینه طوقونورلسه کاقبل دیرلر که مذمومدر ۰ فیروزابادی
کذب مغانسنی زیاده اندی ۰ والله اعلم ۰ ق قرن للقصیدة من الشعر برپاره مجتمع قبیل ۰ وقاموسله
حصه لفظنه شعر مجتمع ۰ وسنو قبیل ایله تفسیر اندی ۰ ابوسفیان اوم حضنده ذات الوقوف دیدی ۰
اضمی دیدیکی مراد قبیلدن اولکه قرون دیرلر زیرا روم صاحبلری اوزاد یرلریدی بعیر یلردی ۰ ممتاز
اولمق ایچون ۰ ولکل جبل قرنان ۰ دیرلر صغیرتان معناسنه ۰ وتیوغنم مثللو جوهری کنگ یوسنوزی ۰ وقرن
معناسنه ۰ وحین یعنی وقت ۰ تواوی تهذیب ۰ بروزی دن نقل اندی که زمانه قرن ۰ اطلاق اولندیغی
براقتضی براقته مقارن اندیکی ایچون در ۰ اکرچه قرن قرنت لفظنگ مصدری درکه ۰ حکم زمانه
اسیم اندیلر ۰ وآنه محتملدر که آنه دخی مراد اول آنه اولدقه که جمله هلاک اولوب آنلردن برفرد قالمیه ۰
ومحتملدر که آنه بعد الآنه اولنه ۰ وبکلیسی احاطه یاق القاموس ۰ وحدیث شریفده خیرکم قرنی عبادتنه
واقع اولان قرنکم ۰ اهل حدیث عظیم اختلاف اندیلر ۰ حرفی دیدی که بنم عصرمده صحیح ومختار اولان
بودرکه قرن هر لغه درکه بالکلیه منقرض اولوب الکردن اصلا واحد قالمیه ۰ وعفله یعنی اول بزرکه
عفه دیرلر یا آت یارسی ۰ یا کوک درکه خاتونلرنگ فرجنده اولور که ذکرکر وخولنه سکر
سید اولور قاله فی المذب ۰ جوهری دیدیکه عفل وعفله قاینگ بحرکی ایله خاتونلرنگ فرجنده
زائده نگ جانبنده اولور برسنه درکه رجال ده اوره یعنی ده نگ منزلکه سنه در واول

برباره که بوکوش اوله • وزنگ اسفلی وقلبنگ بوزی • واوق بیکاق که بوایکی عماده قرن قاقمق
ضمنی ایله اعتماده وجرح وضع انگ ایکون قوبونگ آغزینه طاشلر باید قلری بناه واگر آغاجدن
یاپیلمش ایسه اکاد عامه دیرلر • وسرمه چکه چک میل • وعرقانگ اورزینه حواله بر جبل • وهواراک وپاک
اولماز طاش • واهل بحدیث میقاتی که طائفه قریب برقریه درمیان خود اول واد ینگ جمله سنمنگ
اسمیدر • جوهری قرن رانگ فتح ایله در دیوب اویلسن اقوال اکا منسوبدر دیدی که حفاظ فاخلر
زیرا اویلسن بدکبوار جدا اعلا سنه منسوبدر دکر اسمی قرسم ایدی رانگ تحریکی ایله • وحدیث قارشوسنده
ایکی کوک • وبر شیئ برشیئه یاغلامق • وایکی نسنه بری بری نه اکلمک • وایکی بعیر برایپ ایله
بری بریسنه یاغلامق که اول ایپه قرن دیرلر رانگ فتحی ایله • کذلک اول بعیر کوک بریسنه قرن
دیرلر قرن دیدکلری کبی • وقرناح قریه نک اسمی • وقرن الشیطان • وقرنا الشیطان • دیمکله مراد طلوع شمسک
کندو اومنی دیشیطانک رأسنه تابع اولدیغی ایچون • یاشیطانک قوندوغی طوغی • وذوالقرنین اسکندر
رومی نک لقبی درزیرا اسکندر منبوز ارضنک ایکی قرنینه یعنی ایکی قطریته بالغ اولدی • • • یاخود
انگ صفیره سی وارایدی • ومتدارین ماوراسماءیه • ومعنی ذوالقرنین دیرلر اشتقاق ایکی قرنلنه صفیره لری
اولدیغی ایچون • ورسول اکرم علی بن ابی طالب کرم الله وجهه حقنده بر ان لک فی الجنه بیتا
اوچ نسنه اوانک لذو قرنیها دیو بیورمیشدر • یعنی جنتک ایکی طرفی صاحبی سبیل وجنتک ملک
استطی سبیل که ملک جنتک جمله سنه مالک اولورلر سبیل ذوالقرنین جمیع ارضه مالک اولدیغی کبی
یاخود قرنیها ضمیر الله راجعدر اکرم دکری سبقت ایتمدی یعنی لسن انتک ذوالقرنین سبیل
یاخود انتک ایکی جبلی صاحبی سبیل که مراد حسن وحسین رضی الله عنهما در • یاخود ایکی شئنه یعنی
ایکی یاردیغی صاحبی سبیل یانتکک قرنلنه که برینی عمر بن هرم در برینی ابن ملجم یارمشدی انتهی • وجه اخیر
اصح وجوه مذکوره در که رسول اکرم معجزاتنده در • اشتهر ترجمه اکثر مادکره الفیروزابادی ابن فارس
فقه اللغه نام تالیفنده دیدی که لفظ قرن لایوم ناسبدا معناسی معلوم ومتیقن اولدین الفاظدن
بری در • والله اعلم واحکم • قصبه قصب لفظنک مؤدی دکر که ترکیبده قابش تغییر اولنوره مقارنتی
دیدی که هر نبات که انک ساقی یوم عوم یوعوم وهر یوعومک یابینی لوله لوله اوله اکا قصب
دیرلر • سیبویه دن روایت اندی که لفظ قصباء وقصب بعضاسنه مؤدر وجمع اطلاق اولنور •
بعضلر قصباء اول جوق قابش درکه منبتنده اولوب قطع اولنمش اوله • وقصب نبات اولان
موضعه مقصبه دیرلر که ترکیبده قامیشلق فارسیده نیستان تعبیر اولنور • وقصبنک انواعی وارد ر
قصب فارسی که اندن قلم اتخاذ اولنور • وقصب السکر که رنکی سیاه وبیاض صارو در لکن
بیاض وصارو ارتخلو اولدیغندن شکر جیقارلر لیر سیاه دن جیقارمزلر • وقصب الزبره که یوعومیلری
بری بریسنه قریب ولوله لریرنگ ایچی اورومجک آغی کبی نسنه لرایله طولو در • ومنبتی اولنه
دیلن بوادر • قدیمن قاموس الاطباءده دیدی که قصب الزبره نبات بندی ودندر طب در زرولیره
اد خال اولنلرغی ایچون • قصب الزرور تسمیه اولندی • ابن سینا قانونده دیدی که قصب الزبره نک
ابوسی اولدیغی یوعومیلری بری بریسنه قریب اولوب اوفاق اوفاق قیریلمه ولوله لری شبیه بکلبوت کبی

وحدیث نهیه الاکمال منه

حج فی مثنات وهو جبل بین مکه والمدینه بالقرب من میقات اهل نجد ویدی منه

تفصیله فی القاموس منه

وقد ذکرنا له وجها آخر فیما قبل هذا قریب فراجعه منه

حدیث نهیه الراوی منه

وقد ذکرت نظائره منه قبل

نسنه

نسنه لرایله معادا اوله • وسجی اولندقده عطه اولور صیارویه یاپیلمه مائل • زنگشری اساس البلاغه ده
دیدیکه مقصبه کثیر القصباء اولان موضعدر که قصباء قصب نابت مضاسنه در • وکتب فقهیه ده
ولواشترى ارضا فیها قصباء عبارتی کذلک ولواتخذ الارض مقصبه خارج عن الخراج علی الخلاف عبارتی
معنای مذکوره مناسبدار • وقاصب دیمک مراد اتخاذ ایدن کسنه در • پس لابن وتامر قیاسلرینه
صیغه سی اولور • ومنقول قصب اللحظ اذا غلظ من قصب اللحظ اکلدیکی مراد قلی قایشی • وتانیسک مراد قصب
رمح خطی درکه خط کامه ده برموضعدر که اکا خط بحر دیرلر که رماح خطیه اکا منسوبدر • وقصب مذکور
هندن اول معضو کلوب آنده بیع اولندیغی ایچون اکا نسبه اولمشدی • وقصبدن یاپیلان قلمی
مزمار که دودوک تعبیر اولنور • وقصابه دیرلر صاحبک تشدیدی ایله • وجمعی قصاب در • وقاصب اول
مزماره نفخ ایدن کیسنه در • وقصاب دیرلر آنک وجمعی قصاب کلور • وقول ابیت القصاب ینفخون فی القصاب
ای الزمانین ینفخون فی المزامیر انتهی • وعیصون دیدکلری مجاری ماءدر • وینابیع العلیه معناسنه که صهیب
آنجه جمع موضع تعبیر اولنور • وبر عظمه مستدیر که اجوف اوله مادقلرده براکی یوعوم آرالسنده
اولان مدور واجوف کوکلر کبی • واکثر کتب لغته عظام الاصابع اثنی عشر اولدیغی الس عن
امرأة انها لقصب دیدکلری صکره دیدی که قصب الساق واباق اولان کوکلر در که
بریله مقعده اوج قصبه وباتین یارمقله اکی قصبه وارد ر • وقصبة الانف که بورون کوبکدر
وقصبة الرئة وسطیها • جوهری دیدی که قرینک قصبه سی وسطی وسواکک قصبه سی یاپیلمش اولدیغندن
ورد الناس سل الناس الا قصب الما مصادره وکنت فی قصبة البلد والقصر وظهن مای فی جوفه
ورد القاموس القصبة القصر • اوجوفه • والمدینه • اوعظم المدن • والقریه • وقریه یعنی اق جکرکه اولان
عروق که نفک مخارج ومجاریسی وکوکسلرینک وغیرینک مدور وطویل • ومحدب یاپدقلری که
پیسی وبوری کبی • وانجه کتانلدن یاپدقلری ثوب که قصب مصری دیرلر • ومزدی دقیق در
وجمعی اهرون قایش کبی یاپدقلری یلنه • وقصب صناعی دیرلر قصبه عقیق معناسنه حدیث
شریفده واقع اولدی که جبرئیل علیه السلام حضرت پیغمبره دیدی که
بشر خدیجة ببیت فی الجنة من قصب هروی دیدی که اهل علم واهل لغه دیدی لرکه حدیثده مذکور وده
واقع اولان قصب دیمک مراد مجوف لولودر • آهن الاعرابی دیمشدر اندیلر دیدی که لولو لر طب •
ورزجد رطب درکه یاقوت ایله مرصع اولنش اوله • فیروزابادی قصبه معناسنه حدید للفضه
اولدیغی قولی • وبری بریسنه صاریلمش قیلدیغی برباره معنالرفی زیاده اتدی • الساس ده دیدی که شبرقه
مستقیمة القصبة دیرلر کناری هموار اوله • والله اعلم • ک ف ل • کفل انبع • • •
یوکلم کفلین من رحمته که بعضلر کفل دیمشلر نصیب • وبعضلر نصف مراد در دیدی لره قوی الساس
وله کفل من الجزاء ای نصف • وآب اولسنده اولوره مبن کسنه • واولورلر کسنه یه جلس دیرلر •
یقال انه من الاکفال لانه الاحلاس • واول کسنه که بعیرک سنامنک اطرافنه جبر دیرلر • وتخشری
شو وجهله تصویر ایتدی که برکسنک ایکی طرفنی دوکوملوب آندیغی مصنوعه اول کسنک اوکسنی
بعیرک کاهلی یعنی ایکی آغزینی مبانی اورزینه وطرف آخرن صاغرلی اورزینه وضع ایدوب

نسنه لرایله معادا اوله • وسجی اولندقده عطه اولور صیارویه یاپیلمه مائل • زنگشری اساس البلاغه ده
دیدیکه مقصبه کثیر القصباء اولان موضعدر که قصباء قصب نابت مضاسنه در • وکتب فقهیه ده
ولواشترى ارضا فیها قصباء عبارتی کذلک ولواتخذ الارض مقصبه خارج عن الخراج علی الخلاف عبارتی
معنای مذکوره مناسبدار • وقاصب دیمک مراد اتخاذ ایدن کسنه در • پس لابن وتامر قیاسلرینه
صیغه سی اولور • ومنقول قصب اللحظ اذا غلظ من قصب اللحظ اکلدیکی مراد قلی قایشی • وتانیسک مراد قصب
رمح خطی درکه خط کامه ده برموضعدر که اکا خط بحر دیرلر که رماح خطیه اکا منسوبدر • وقصب مذکور
هندن اول معضو کلوب آنده بیع اولندیغی ایچون اکا نسبه اولمشدی • وقصبدن یاپیلان قلمی
مزمار که دودوک تعبیر اولنور • وقصابه دیرلر صاحبک تشدیدی ایله • وجمعی قصاب در • وقاصب اول
مزماره نفخ ایدن کسنه در • وقصاب دیرلر آنک وجمعی قصاب کلور • وقول ابیت القصاب ینفخون فی القصاب
ای الزمانین ینفخون فی المزامیر انتهی • وعیصون دیدکلری مجاری ماءدر • وینابیع العلیه معناسنه که صهیب
آنجه جمع موضع تعبیر اولنور • وبر عظمه مستدیر که اجوف اوله مادقلرده براکی یوعوم آرالسنده
اولدیغی قولی • وبری بریسنه صاریلمش قیلدیغی برباره معنالرفی زیاده اتدی • الساس ده دیدی که شبرقه
مستقیمة القصبة دیرلر کناری هموار اوله • والله اعلم • ک ف ل • کفل انبع • • •
یوکلم کفلین من رحمته که بعضلر کفل دیمشلر نصیب • وبعضلر نصف مراد در دیدی لره قوی الساس
وله کفل من الجزاء ای نصف • وآب اولسنده اولوره مبن کسنه • واولورلر کسنه یه جلس دیرلر •
یقال انه من الاکفال لانه الاحلاس • واول کسنه که بعیرک سنامنک اطرافنه جبر دیرلر • وتخشری
شو وجهله تصویر ایتدی که برکسنک ایکی طرفنی دوکوملوب آندیغی مصنوعه اول کسنک اوکسنی
بعیرک کاهلی یعنی ایکی آغزینی مبانی اورزینه وطرف آخرن صاغرلی اورزینه وضع ایدوب

عقد انیکی ۵ دوکوم ایله بستام میانند ۵ رکوب ایدرکه اول کسانه کفل دیرلر ۵ واکتفل البعیر دیرلر اوزرینه
کفل وضع ایتمیوب قناسنه ۵ ودخی جاه مستقلا محارا دیرلر ثوبی پاک بی مدور وحمارک طهر ینه
وضع ایلسه واکر بعیرک سنامی اوزرینه وضع ایدرسه جاء منکفلا بعیرا دیرلر ۵ وآب بک رديئ
یعنی برکسنه بر دابه یه رکوب اندکده دابه آرديه سیندردیکی کسنه ۵ وآول بزیاده سیی کم اوکورک
بویونه یونه وروق الشه وضع ایدرلر ۵ وآول یوک وقص کم دوکولدکان صکره یرندن تازه چیقه که
اول دوکیلنه نابل ۵ وصکه تازه یرندن بتنه کفل دیرلر ۵ طابق مثلثات ۵ دیدی که بر دانک
قوبلنک اوستنه کفل دیرلر ۵ زنخشری دیدی که لاتشتروا منه ثلثه الاثاثه ۵ فانه کفل الشعفات حدیث
شریفنده واقع اولان کفل دن مراد مرکب درکه آنده مذکوره تشبیه طریقیله اولمق ملاحظه اولنور ۵
فیروزابادی دیدی که اول کسنه که وقت حربده فرارانمک مقصدی ایله عسکرک آردینه
اکادخی کفل دیرلر ۵ ومثل معناسنه دخی کلمور ۵ وآول کسنه که مراحات ولوازمی حضوصنده
نفسی خلقک اوزرینه القایدوب انکره بار اولمه اکادخی کفل اطلاق اولنور ۵ واللہ اعلم
کوکب نجم کبیدر وزتغیر اولنور ۵ وفی المثل ذنبها لکت کل کوکب ۵ متوقف اولان قوم حقنده
ضرب اولنور ۵ جوهری دیدی که کوکب وکوکبه دیرلر بیاض وبیاضه دید کلری کبی ۵ وماء کوکب
وقاموس ده مطلق ماء ایله تفسیر اندی ۵ میدانی دخی کوکبه ایله تقیید اندی کم کوکب الشیئ معظمه معناسنه
مبنی اولمق ملاحظه اولنور ۵ بلکه ماء کثیر لفظه کوکبک معناسی اولمز بلکه کوکب الماء عبارتنک
معناسی اولور ۵ وفتاءل ۵ وتجسس ۵ وناس ۵ جماعت ۵ وسیاره ۵ وکتیبه یعنی مجتمع اولمش عسکره
کوبنه دوشن آوچ ۵ قاموس الاطباء ده دیدی که کوکب کودک لسانیدر اوزینه عارض
اولان بیاضدر خواه کوزکه مانع اولسون خواه اولمسون ۵ وآول جاقیل طاشی که رنکی ارضدک
رنکنه مخالف اولمه ۵ فیروزابادی دخی کوکب لفظنه مشتمل معنالری زیاده اندی که ذکر اولنوردی اول
بنات که اوزانمه بابلیه ۵ وسید القوم ۵ وفارس القوم ۵ ولسنه الحرب ۵ وسیف ۵ وسلاح علی
اولکز رجل وغلام مرابهق ۵ قاموس الاطباء ده غلام مرابهق سمین جسیم البدن دیدی ۵ وعاشر دیدکلری
وقت که کوکب الارض دیرلر ۵ وکوکب الروضه دیوب سکوفه لسنی ۵ وکوکب الحدید دیوب ۵
معدنه ویرینی ۵ وکوکب البئر دیوب صولیونک منفذنه دیدکلری ۵ وکیجه وقتی جیشک اوزینه
واقع اولان قطره لر ۵ وکوکبته برقریه درکه آنده عامل اولان کمسنه نایابسه ظالم کالی الکله اکا
نالی بلد دعا ایدیلر ۵ اول ساعت عامل مذکور هلاک اولدی ۵ وفی المثل دعی دعوة کوکبته ۵
عبدالله بن عبدالرحمن دیدی که کوکب الارض حجر الطلق در وهرکسنه که کیجه وقتی مضئ اولمه
اکا کوکب دیرلر ۵ وقاموسده دیدی که یوقم دوکوکب دیرلر دوسنداندر معناسنه ۵ واللہ اعلم ۵
الکلب حیوان معروف ۵ ولفظ کلب بر سبع معهوده اطلاق اولنورکه حیوان نابح مخصوصدر ۵
استعمالی ثابت دخی الکلب وکلاب درد ۵ وکلیب دخی کلوب عبدک دخی عبید کلدیکی کبی ۵
جمع غریب وغرب درد ۵ کاکیب کلبیک دخی اولدیغی الکلب لفظنک جمعدر ۵ ابن سیده
دیدی که کلاب لفظنک جمعنه کلابات دیرلر ۵ حاشیه ۵ کلاب لفظی رسول اکرمک اجداد ندن

برکسنه نک اسمیدرکه کلاب بن مره دیرلر ایدی ۵ وبنی کلاب اخفاف اولادی بعضلر دیدرکه
کاب لفظنک مصدری اولمق کلاب دن منقولدر ۵ یقال کانت العدو مکالبه وکلابا ۵ یعنی
دشمن ایله مخاصمه اندم مخاصمه اتمکلک ایله ۵ پس اجل مذکور دونی الخاصه اول مخاصمه مصدر ایله تسمیه اولندی ۵
وبعضلر دیدکه لفظ کلاب مذکور کلبیک جمعیدره پس کثره قوندن کنایه اولور ۵ یعنی قوندیلر برقاچ
کلب قوتنی جمع اندی ۵ تاریخ جنس صاحبی وجه اخیری اختیار اندی ۵ ابوالقاسم اعرابی دن سئوال
اندرکه سیر بچکرز اوغلکز یکوزه کلب ودب مثللو اشتر اسمی آیله تسمیه ۵ وغلامیدیکنه مرزوق
ویسار مثللو احسن اسمی آیله تسمیه ایدرسیزدیو ۵ جواب ویردیکه برزاوغلکزه اعدایکون تسمیه
وغلام لریمزه کندوانفسزه کون ایچون تسمیه ایدرز یعنی اوغل لریمزه دشمن ایله محاوله ومخاصمه ایله تفال
وغلامیدیکزه کندوقصوذایچون تفال ایدرز ۵ وکلیک طبعنده اخدام ۵ وکلبه ده حمض وارده ۵ وکلبه یعنی
دیشی کوپک اولادینی قارنده التمش کوندن زیاده کوتورمز بلکه بلکه التمش والتمش کوندن ناقص ده
وضع ایدر ۵ ولدایرینی اعلی وضع ایدوب اوزایکی کوندن صکره کوزلرینی آچیلور ۵ لهذا اول کسنه
که بغایه عجول اولمغله عاجلی کرکی کبی تمام اولمغه صبر ایتمه عجلت الکلبة ان تلد ذا عینین ۵ دیو کاکا
ضرب مثل ایدر ۵ مجمع ده دیدی که یعنی کلبه سریعا وضع ولد اتمکله اولادی اعمی تولد ایدرکر وضع
حمل ده عجله ایتسه اولدیری کوزلری آچیق طوغاردیدی ۵ وکلبک دعاسی نوحیوانک
دعاسندن زیاده باردر اولمغله بغایه خفیف النوم اولوب اولدیغی وقت کوزلرینک قاپاقلری
فی بری برینه ضم ایتمز وکلب لیل ده اولومازوزیاده اولورده آبو احمد النسفی کجه لرده اولدیغی
اولیوسیوب کوندزلرده اولومغله بغایه خفیف النوم اولوب اولدیغی وقت ۵ کوزلرینک قاپاقلری
فی بری برینه ضم ایتمز ۵ بنام اذا استیقظ الناس للغنی
فانز حتی لیل هرهو یقظان حارس کذلک کلب الناس یعس لیله ۵ ولیس طول اللیل والنوم
مسدافی دیدی که برزمانه دخی اولوب الخ جزو قبیلی ظاهر اولمه کاکا کعین الکلب الناعس دیو ضرب
مثل ایدرلر ۵ شاعر برمغازه وصفنده دیدی که ۵ بلکوز یا دلیل القوم یخدم ۵ کعین الکلب
فی ذنبها قصاع ۵ قصاع اولمکه که لفظ ذنبها یاب لفظنک جمعیدر ذنبها ده بنی ایچرو ۵ حکوب صافلانکی معناسنه ۵
قصاع القصعة دیرلر کوئی یاقسنی ایچرو حکمه ۵ حاصل معنای بیت بودرکه اول مغازه ده قوم مکث
قولانغزی برکوب درکه بغایه دخی اولمغله عین کلمه سی به دراول کوب نوازایکنه دوشمش ویاقسنی
اخفا اتمش کوکبک میاننده اولدیغی حاله ۵ محمد بن خلف المرزبان فضل الخطاب نام تالیفنده
دیدی که حرث بن صعصعه نک برقاچ نیدی وارایدی که مفارقت اتمز ایدی ۵ برکون بعض نزهتکاهده
تفرج ایچون مزبور لرایله معاشرلرندن طشره چیقدیلر ۵ ندمان دن بری بریایه شهرده قالقوب
حرث مذکورک حرمنه دخول ۵ وزوجه سنی ایله ملاطفه واکل وشرب خصوصی تمام اولدقدن
صکره معانقه ومضاجعه یه شروع اندلر ۵ بووقت ده خایو ده برکلب وارایدی هجم ایوب
مزبور لرکه ایکسنی دخی هلاک اندی ۵ چوکز حرث خانه سنه عودت اندی مزبور لرکه
لاشه لریني مشاهده اندکده واقع اولان حاله واقف اولوب بوشقوی الشاد واندی دیو انشاد اندی ۵

۱ ۵ ای الکلب مدس الکوکبة الجماعة مسلحة

ومازان برعی دنبی ویحیو ظبی ∴ ویحفظ عرسی وللنیل یحول ∴ فیا عجبا للحن ہنگ چرمتی ∴
ویا عجبا للکلب کیف یصور ∴ ابن عباس حضرتلری بیورديلر که کلب ایمان خیرمز صاحب خون ∴
وکلبک عجائب طبیعتندر که اہل وجاہته • وجلیل القدر اولان کمسنه لره تعرض ومناح ایمز بلکه یولدری
اوزرنده یولنه یولدرمز صاوشور • واکثریا ناسلدرز نیت الہیه • وضعیف الحال وسائل مثللو
کمسنه لره تعرض ایدر • وعبد الرحمن جامی قدس سره السامی بهارستانده دیدیکه کلب فی سؤال
اتمشلر که سبب ندر که سیز سائل مقوله سیی کمسنه لره غضب ایله تعرض ومناح ایدوب کاه دآه مانعی
برپله وکاه انبانی درپله ایدرسیزه • وسائر خلقه چندان تعرض اتمرسز • کلب جوابنده دیمش که
سائلک طبیعتی ایله برزم طبیعتمز میاننده منافره کلیه • ومباینه عظیمه وار در • برزم طبیعتمز وفا اودرینه
مجبول • وقناعت اوزره مجعول در • احسان دیدیکی اولیا یغموز ولی تعلک آستانه سنده زیره نانی
وکسره استخوانی ایله قانع اولوب • برسر ماعت اول عتبه بی برک آتمیوز • سائر قپویه کتمیوز • بلکه غرقه
جودی اولیا یغموز • وجود محترم برهر یوم چوب ازار آیله وجود مرنی سنگسته • ودد وزجر ایله • درون مرنی
خسته ایدرسه • دخی بو معامله بی محابا • ولوحالی قصد تأدیبه حمل وعوآکه ایله مقابله ایلیه • دزه مزبور کرک
طبیعتلری حرص ایله مملوء • ودرون لری طمعدان طولو • بهر روز دربدر • دربوزه • وجمع وتحصیل
روزه کی غیری کار لری نانه ایله لب ریز اولسه • دخی بیض مزید نعمه سندن ماعدا کار وبار لری
بوقدر • واعجب من کل عجیب درکه زمره مزبوره فرع باب سؤال ایله اکتفا اتمیوب
حالت الٰہی نامیله مستحی برکلمی ابیات بی دن • وقافیه بی بنجار • وکلمات بی طائل کوش
گذاری انکر من صوت الحمیر اولان آوازایله ترنم • ورفع عقیره ازار آیله تکدیر صماح مستمعین
ایدرلر • نزد دخی قابل اشتراک البشر فحوا سنجه پرده بیرون • بنا علیه ایله المشرک فریاد وصیاحلرینه
بی رولک ایدرز • شتان ما طبیعتنا وطبعهم • مخالفت طباع صرفدن عداوته بادی وعضله
سینه لری البته تقرض ومناحه مؤدی اولمشدر • بیهقی شعبنام تألیفنده دیدیکه منصور
تمیمی ضریر شوایکی بیتی بنم دردیوانمده واکثر اوقات ده قرائته اعتیاد ایدی ؎
الکلب احسن عشرة ∴ وبه الکنایة فی الحماسة ممن ینازع فی الریاسة ∴ قبل اوقات الریاسة ∴
وکلبه متعلق اولان بعض امثال بو مقاصده تکثیر فائده ایچون ذکر اولنمق مناسب ملاحظه اولندی •
ابو العباس احمد المیدانی مجمع الامثالنده دیدیکه • کالکلب عاره ظفره • مثلی مزبور حیث الضرب غیر
عاره وتلة مثلی کبی در • ومثل ثانی بیانلنه دیدیکه عاره لا بمعنی معاسنه در • عاره بعوره وبغیره ودراهر
ذهب بمعاسنه • ما آدری ای الجراد عاره • مثلنده ای الناس ذهب بمعاسنه اولدیغی کبی پس
مثل اولک معناسی بودرکه فلانه کمسنه برغیر درکه آنی وتدی هلاک اتدی مورد دی بودرکه برکمسنه
حارسی تحافظه ملاحظه سیله برقاریغه باغلمش ایدی قورت عاره هجوم اتدی حارسی قاریغه باغلو
اولمغله قوه بحالی اولمدی قورت آنی اکل اتدی • ومثل ثالثی نک معناسی بودرکه کلبی کبندو
طیرنا غی اهلاک اتدی یعنی طیرنا غنه موزر اولمغله کندوده قوتی قورت اهلیه مخاصمه اتدی وقورت
آنی اهلاک اتدی کویا بنفع امید اولنمز وتدوظفردن هربرینه ضرر اصابت اتدی • مثلین مذکورین

کندویه

کندویه معین ملاحظه اتدیکی کمسنه دن متضرر اولمکه کسنه ده ضرب اولنور • وغیر رکفسه اتمه
مثلی دخی بعینه بو محله ضرب اولنور • یعنی برغیری درکه آنی اتمی قورشدروب اکار زحمت ویردی
بالخصوص اکندیسنه مرحمت امید ابدر ایدی • ثعالبی دره فاخره نام تألیفنده دیدیکه اول کسنه که اخر
کسنه یه ملازم اولوب اندن مفارقت ایتمه مکه ایچون کلب اصحاب کهف دیو مثل ضرب اولنور •
حکایت اهل اندی که ابو دلامه براعرابی دن یوز تومن بش درهم استقراض ایدوب ایرتسی کون
ویرمش ایدی • وعلة الری تمامنده اعرابی مزبور کلوب ابو دلامه فی تضییق ایتدکده ابو سعید بن
سلم حضورینه برتذکره تحریر ایدوب استمداد ایتدی • صورت تذکره بودرکه دکسر اولنور ؎
اذا جئت الامیر فقل سلام ∴ علیک ورحمة الله الرحیم ∴ واما بعد فانک فلی غریم ؎
من الاعراب جدع من غریم ∴ غریم لازم لغناء داری ∴ لزوم الکلب اصحاب الرقیم ∴
له مائة علی ونصف بهکنی ∴ ونصف النصف فی صکک قدیم ∴ دراهم ما انتفعت بها ولکن
وهبت بها شیوخ بنی تمیم ∴ ودخی خلفاء عباسیه دن معتصم سکزنجی خلیفه ایدی • وعبل آنی
هجو ایدوب مثل مذکوری ایراد ایتدی دیدیکه ؎ ملوک بنی العباس فی الکتب سبعة ∴
ولم تأتنا فی ثامن لهم کتب ∴ کذاک اهل الکهف فی الکهف سبعة ∴ اکرام اذا عدوا وانا منهم کلب ∴
ثوآبی خرة التخیرین نام تألیفنده مثل مذکوره متعلق برلطیفه ایراد ایتدی که بعینه کندو عبارتیله حرفا بحرف
نقل اولنور که بودر • اول وقت دا کیم فقیر خرة غتبع قلبدم بیردستان دا حضرت شیخ نظامی
ومیر خرد دهلوی • واول حضرت مداح لیغ لاری دا اوزره دخی اخلاص ونیاز مندلیغ یوزی دن آلاری غا
تابع ولی رد وتوب سخن گذار لیغ واقع بولوب لوترکه ؎ کرهف فنا بحر الارابول کم ∴
منهم اولای رالعبهم کلبهم ∴ اول معجوبر ده مولانا ط عزی داعی بو مثنوی غه بیر بیکچه
بیت تتبع قیلیب ایردی • وبو فقیر دخی مخاطب قیلیب برمقصود اداسی دا بو نوع بیر بیت
آیتیب ایردی کم بودر ؎ میرکه کفت رالعبهم کلبهم ∴ یافته فیض سخن از قلبهم ∴ فقیر غا
اوقولغاندا بو بیت قه مطابقه یوزی دین ایتیم که از قلبهم ترکیبی دا از عربی دامن یعنی سیلان دور
من حروف جاره دین دور مدخولین مجرور قیلور • بو ترتیب وا اوزعلین قیلسا قافیه غلط
بولور • مولانا عزی مؤنداق جواب بیردی کیم باک یوقدر • نوادر الآفاق نام کتاب ده
برلطیفه ایراد ایتدی کرچه مانحن فیه دن دکلدر لکن لطیفه مذکوره یه قریب اولمغله بو مقام ده ذکری
مناسب ملاحظه اولندی بودورکه ذکر اولنور • حکایت اولندی که دعبل نام شاعرک بردوستی
وارایدی که کندوینه غنجه شاعر عدیم المثل ایدی که همیشه انشاد ایدوکی بربیت ده برایکی غلط ایدردی
وبرکون شوبیتی انشاد ایدوب دعبله عرض اتدی که • بیت بودر ؎ ان ذا الحب شدیدة
لیس بنجیه الفرار ∴ وبخاصة کان لا ∴ یعشق مثل ذا الخاری ∴ دعبل دیدیکه ای
صدیق سخن گذار بعیر مذکور میان شعر آده نامقبول ولی بنجار در • زیرا بیت اولک اخری ا ام کلمه
وثانینک اخری زا معجمه در • صدیق مزبور دیدیکه زا معجمه یه نقطه وضع اتمکه مهمله اولوب بیت
اولک اخرینه موافق اول سون • دعبل دیدیکه بو محذورک دفعنه برخور دار اول جاره بولدک ∴

ط معاصر ایراد اولنان مطایبه دن اولوب مولانا عزی داعی بو مثنوی غه بیر بیکچه بیت تتبع قیلیب ایردی
ظ قال الاصحاب
ع ای وعبد الرحمن جامی قدس سره السامی
ف مثلی دخی بعینه بو محله ضرب اولنور
ق ای مطایبه ایراد اولنان مطایبه دن اولوب

مستفید اولدیغ بیت اولک آخری مرفوع • وثانی کلک اخری مجرور در • بو محذور کی چاره سی
ندر • صدیق دیدی نه عجب احمق سین بردم که نقطه وضع ائمه سن اعجام ایدیه یم درسین • واللہ اعلم
ودخی اخمان مقابله سنده اساءت ایدن کسنه حقنده کلب لئیم دیو ضرب مثل ایدرلر • وطسم عاد دخی
بر قبیله در که جمله هلاک • ومنقرض اولدیلر که قبیله مزبوره نک بر کلبی وار ایدی که رعایتنده دقیقه فوت
اتمز لر ایدی • دشمنلری کلب مذکورک بناح واوارنی ایله قبیله مزبوره یه استدلال • وقتل عام
ایله استعمال ایدیلر • کذلک عوبد دخی بر قبیله نک براقش نام بر کلبی وار ایدی قبیله مزبوره دشمنلری
فرار ایدوب براقش مذکور ایله بیله ایدی انک صدا و بناحی ایله استدلال ایدرلر • وقبیله فی یلوب
عجله اهلاک • ایدیلر • ارناد علی اهلها بر آقش • بختی دیو کنوان نقه ایدن کسنه یکون ضرب مثل ایدرلر
وبعض علماء ادب شو وجهیله روایت ایدی که لئیم دن بر کسنه بر کلبی صیده صالح اولور ملاحظه سیله
اطعام و استقاء ایدن ایدرلر ایدی • پر کوز کلب مذکورک طعامنی تاخیر ایدی • کلبک یانینه
وارد قده کلب صیحر ایوب اول کسنه ی هلاک ایدی • ارناد احمان مقابله سنده اساءت ایدن
کسنه حقنده یعمن کلبک یاکلک • دیو مثل ضرب ایدرلر • • قال مالک بن اسماء •
هم سمنوا کلبا یاکل بعرهم • ولو طووا بانکرم لم یسمنوا الکلبا • • ودخی بر کسنه شتله جوع دن بغایه
مضطرب اولسه اول کسنه حقنده اجوع من کلبة حومل • دیو ضرب مثل ایدرلر • وحومل عرب دن
بر خانوتک اسمیدر که کندوسی حراست یکون کیجه وقتی بر دیشی کلب حفظ ایدوب انی آچ طوطار ایدی
وکوندوز اول قبله قاپودن طشره طوردیدی • کلب مذبور زیاده جوعندن بر کیجه قمری وقت حاجتنده
مدور کوروب بعیف اولدیغه ملاحظه سیله بر اکمکی کره آتیلدی • قد ینبح الکلب القمر فیلئم للخبر • فحوا سی
اوزره بر اکمکی دفعه بناح اتدی کوردی که دست رس ممکن دکل شتله جوعندن کندوقبور غنی مالتهم
اهل ایدی • قال الشاعر • کم ارجیت جوعا وسؤر عایة • الکلبة ما فی سالف الدهر خومن
ودخی اول کسنه که برامر شدیده مصادف اولدیغنده یغی است الکلبة دیرلر • • روایت اولندیغی
ملک رغاء تخت تصرفنده اولان اهل هلاک • جمله آشلرن سوندورب امر ایدی که هر کس
آشی هلاک اولمش دیشی کلبک • دیرینه اخذ ایده لر • پس جمله خزانه لرینه ومخلفه اکثر اهل بلده
برلشن اولدلر • ودخی سفیه وفرومایه اولان کسنه یه کلب الناس دیرلر • قال بعض السلف
الغیبة ادام کلاب الناس • وقال الشاعر • لکل الناس ان فکرت فیه • • •
انذ علیک من کلب الکلاب • ودخی اول کسنه که برقاچ رفیقک یانلرینه قوشولوب اندک
فضله طعامی ایله تعیش ایده که برکیسه کاکادی تعبیر اولنور • انک حقنده کلب الرفقه دیو ضرب
مثل ایدرلر • ربانی حکایت اتدی که بر کسنه سفر مراد ایدوب ذوالرقه نک برادری اولان
هشام ایله شاور اندکده هشام دیدی که معلومک اول سفرکه اکثر یا سفرده اولان
رفقانک عندنده برکلب اولدوکه انکرک فضله طعامنه تنزل • وفضولتق ایدوب امور لرینه
قارشیسور • امدی اکرسن کلب رفقه اول مخله قادر اولورسک سفر ایله که مبارک در • ودخی
اول فرومایه کندوکبی فرومایه لرینه انتساب ایتمکله فرومایه لکی مضاعف اولمه انکرک حقنده • •

کلب الحارس یعنی پاسبان کلبی دیو ضرب مثل اولنور • حکایت اولندیکه ربیعنام بر کسنه امیر
ایکن معزول اولوب عزلنده بنه امیر اولمق ملاحظه سیله بعض فرومایه وزوایه انتساب ائتمش ایدی
شاعر انی هجو ایدوب دیدیکه • من لم یذق عبر الزمان وصرفه • فلیبغ معتبرا بهذا البائس
هذا ربیعة فاعرفوه بالسمه • • کان الامیر معار کلب الحارس • • ودخی بر کسنه خلقه کیرمه داخل اولمغه
استعدادی اولمغله مجلسدن بعید بر موضعه جلوس ائمه فلان فی مزجر الکلب دیرلر فلان کسنه لئیم در
معناسی یرا ید رلر • فلان صف النعال دیدیکلری کبی یعنی فلان کسنه کلب کبی جر و طرد اولنمغه
طور یعنی موضعنده طوردوکذلک فلان کسنه پایوشلقده طوردور • مشیخ نام کتابده دیدی که
الکریم فی مرکز القلب • واللئیم فی مزجر الکلب • ودخی ریح الکلب دیوب ریحه جیفه ده ضرب
مثل ایدرلر • قال الشاعر فی هجو امراة • ریحها ریح کلاب بارشت فی یوم طل • • •
واما یق کریه مثل صمحناة بخل • یعنی معهوده دکنک قوموسی یاغمورلی کونده بری یره طلاشمش
کلاب رایحه سی کبی در • واغرنبک صوفی اول مرتبه کریه در که سرکه رایحه سی انکله مثلدر بخلی کبی • وقال اخر
یهجو رجلا • یزداد لؤما علی التدریج کما • یزداد تنن الکلاب فی المطر • وفی مثل اخر فلان الف من
الکلب • زیرا کلبک طبیعتی ان ایله الف اوزره در والفت حضوصنده کندی دن زیاده در
زیرا کلب انسانه مالوف اولور وکدی مکانه مالوف اولور • قال الشاعر فی هجو رجل •
یبوء الکلب الا ان فیه ملالة • وسوء مراعات وما ذاک فی الکلب • وفی مثل اخر لؤمن کلبک یخن
اولیه رو آت امثال مثل مذکورک تفسیرنده اختلاف ایدیلر بعضیلر بول دیمک مراد نفس بول دیمکدر
معرفت در دیدیلر • وبعضیلر بول دیمک ولد مراد در دیدیلر • یعنی فلانک کسنک اولادی کلبک یاورولرینه
چوقدر • زیرا عرب بول دیمک ولد مراد ایدرلر • • روایت اولندیکه عبد الملک بن مروان واقعه
سنده کندوفی سویلکو دیدی که رسول اکرمک مسجد شریفنک محرابنه دورت کره بتوال ایدرلر بو واقعه
بالذات تعبیر ایکون ابن سیرینه مراجعت اتدی • ابن سیرین برو رقیاره یه یازوب ارسال اتدیکه اکر
بو واقعه صادق الرؤیا ایسه سنک اولادک دن دورت کسنه محراب ده قائم اولوب هر بری سندن
صکره سنک مقامنده خلیفه اولور • فی الحقیقه عبد الملک صلبندن دورت کسنه خلیفه
اولدیلر • ولید • وسلیمان • ویزید • وهشام • قاضی عیاض شفا نام تألیفنده دیدیکه موزون رمین
ده ابراهیم فرازی اکثر علوم ده ماهر شاعری • لکن زندقه ایله مشهور وفاش حضرت اللهی ورسل
کرامی استهزا اتدیکی کوکی معلوم ومظبوط اولمش ایدی • فقهاء وقیروان قتلی ایکون افتا اتدلر
پس قتل اتدیلر بعده باشنی اشاغی برایکی کون جلبا ید تلر بعده یندورب احراق بالنار اتدلر
چونکه داره صلب اتدلر • قبله طرفندن لوزی جانبی متحول اولوب بر کلب کلوب قانینی بالامغه باشلادی
یحیی ابن عمر رضی الله عنه دیدی که صدق رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الکلب لایلغ فی دم مسلم
انتهی • ونختم الکلام فی الکلب بهذه النغمة العجیبة • ولنشرع فی المقصود • وبسمار قائم
السیف • یعنی قلیچک قبضه سنه قاقدقلری دمور جیوی • ودکرمک قطبنک باشنده
اولان دمور • ودیوان طاباق ایکون وضع اولنان اغاج • وبرنوع تیکنلو اغاج کرم کلب دخی دیرلر •

کلب

واول اکثری دمور یا غاج که سقاطو لونی اکا آصار لر • جوہری اول اکری دمور سمره قاتوب
مانوا ولان کسنه اکا آبعض مهماتنی اصار تعبیر ایدی که اکثر مسافر اول اکری نسنه یه مظهره وسیغره
سنی اصار • وبر قبیله لوغتده اسمی اکثر کتب ده کلک قضاعه دن بر قبیله در دیو واقع اولدی • فیروزآبادی
کلب لفظنده شو معنالری زیاده ایدی که دکر اولنمود • انسدکه کثیر الاسحاق • والکنی اولان حیوانات
علماء لغت انک التی یوز اوتوز عدد آسمینی ذکر ایدیلر • وبر قاچ نوعی وار در • ارسطو دیدی که بن بر نوع
اسد کوردم که یوزی انسان یوزینه مشابه وسرایا جدی بغایه قبر موزی • وتفسیر وغی عوعوب
قیروغی کبی آردینه اکثری محتملدر که ورد اسمیله تسمیه اولنان آسد نوع مذکوراوله • وبر نوعی دخی
وار در که صغیر یونیورنی کبی برقاریش مقداری سیاه یونیورنی وار در • کمال دمیری دیدی که طبایع
حیوانات ده تکلم ایدن کسنه لر دیرلر که اسدک مؤنثی بطن واحده فقط بر ولد وضع ایدر که حسن
وحرکتی یوق براث باره سی کبی چونکه اسد انثی ولدی آث باره سی کبی وضع ایدر اوج کونه الی مخفظ ایدر
وحرارت ایدر لعله والدی کلوب اول آث باره یه سنه برقاچ کره اوغورد حضرت الکریک امری ایله
حرکتله کلور • ونتفل ایکنه باشلر وبر عصوی ظاهر اولور لعله والده سی کلوب انی برر وکوزلری
طوغدیغی کون دن اون کون مرور ندن صکره آچیلور والتی آی مرور ندن صکره والدینی
اکا آخذ صید وکسب معاشی تعلیمنه شروع ایدر لر • وبغایه علو همت ایله موصوفدر • لهذا اکلیک
ایچدیکی صوتک فصله سنی ایچمز • قال الشاعر • واترک جفری مزغیر بعض • ولکن کثره الشرکاء
اذا وقع الذباب علی طعام • رفعت یدی ونفسی تشتهیه • وتجتنب الاسود ورود ماء
اذا کان الکلاب یلغن فیه • واعزنیک یبقی بغایته قلیل اولنغله بجزه مثلا دز
وحق سبحانه وتعالی انده فرط شجاعت وفرط جبن جمع ایتشدر • لهذا خروس صداسندن وکشت
آوازندن وکدی دن بغایه خوف ایدر • وآتش کورسه حیران اولور • وبهزه دن آچ وغضبناک
اولمغله خائف اولان خاتونه تقرض اتمز • واسده متعلق اولان بعض امثال خلال تجرده مذکور اولمغله
بومقامده تعرض اولنمدی • وودادی ده صوتک زیاده اولدیسنک اقلی • وبر نوع بالیق وکلب اصغر
وکلب اکبر دیدکلری کوکلیر • وقدیمی قاپلن تعبیر اولنان اورفون دریی پابه سی • واول قیرمزی
ناصمه که دری یی دیکدکده ایکی طرفنه وضع ایدرلر که • کلبتین المزاده دیدکلری بومعنادن ماخوذدر
ومونسک ظهیرینک وسطنده اولان لحظه • استوی علی کلب قوسه دیرلر اول لحظه اوزرینه رکوب
الله واته رکوب ایدرز دیمکدنه کنایه سنک اوکنجه سنه قادر قلدی انجه دمور که عربی ده مرماز
دخی دیرلر • وعامه تحریف ایدوب ماهیمز دیرلر • وقلیجک قبضه سنه استحکام ویرمک
ایچون صار قلدری ناصمه وبهرسنه یه استحکام ویرمک ایچون انداکلری بیتی • واته اعلم
ال لحن اسم جمع اللحون • یعنی اصوات مصنوعه اعداد وترنم ایتک که لحن اغانیدن ماخوذدر
جمعی الحان ولحون کلور • وفی الحدیث اقرؤا القرآن بلحون العرب • وفهم ایتک لحن تجنبه دیرلر
فهم یا معناسنه • لهذا عواقب اولوه اولکه نکته یه لاحق دیرلر • آساس ده دیدی که فلان لحن
فی تجنبه دیرلر • آنی فهم ایدوب هرنه جهتی مراد ایدرسه • جنی اکا صرف ایتمکه قادر معناسنه

یقال

یقال فلان لحن لحنا • ولحن لحنا • وکلاهما معناسی • قال الشاعر • ولنعوفنهم فی لحن القول • ای فحواه ومعناه
واعراب ده خطا ایتمک • واول کسنه که قرأت اندکده اعرابنده چوق خطا ایده اکا لحان • ولحانه •
ولحنه دیرلر • ولغه وفی الحدیث تعلموا الفرائض والسنن واللحن • کما تتعلمون القرآن • واعلم
لحن له دیرلر فلان کسنه یه برکلام تکلم ایدی که فقط معناسنی اول کسنه فهم ایدوب غیر یلوفهم ایتمه
دخی عبارتنده معنهم • ولکن بو در که لحن لفظنک اصل معناسی میل ایتمکدر • ومعانی مذکوره
جمله سی معناده ماخوذ در • ششتسان ده دیدی که لحن • دلستک که داد وایرهم عسل وهم السع
ازکردش او حاصل • نغمه نغمه نمود در بیکر • نه کم غم در میان اوست نه شوالله اعلم
لقوه • انسانک بوزینه اصابت ایدر برمرض که صاحبنه ملقو دیرلر • وعقاب که اکثریا انثی
یه اطلاق اولنمود • وسریع الطیران اولان عقابه دخی دیرلر جمعی لقاء در • ابن ظفر دیدی که عقاب
برطیر حدید البصر در • لهذا العین من العقاب دیو ضرب مثل اولنمود • ومؤنثه لقوه دیرلر لامکه فتحیله
بطلیوسی دیدی که لقوه لامکه فتح وکسریله ایله عقاب دن سریع الطیران اولاندر • ابو عبیده
دیدی که عقابک انثی سنه لقوه دیدکلری اغریبنک ایکی طرفنی واسع اولدیغی ایچوندر • وکشتن تحلیل
یعنی چوق حامل اولان خاتون • دخی اومیه که اکثر کتب لغنده لقوه سریعة اللقاح اولنمغله مبیعه
الحمل اولنان خاتونه اطلاق اولنمود • دیو واقع اولدی • میدانی سرعة مقابله کثره ذکر اندی که سریعا
حامل اولمق کثره علی ستلزم اولدیغنه بناء اولمق • ملاحظه اولنمود • زمخشری اساسنده لقوه
صادفت قبیسا مثلنک تفسیرنده دیدی که لقوه اول طروقه در که ماده ظی سریعا تلقی ایده وقبیس
اول فحل در که طروقه ی سریعا القاح ایده کثره خزانه محتاج اولیه • مثل مذکور کتب جوملک فاپانی
بولدیغی • وکرکی کبی خصمنی شمدی بولدیغی • دیو بحک پرده ضرب اولنمود • ودلو واآسعه • واته اعلم
ملح که معروف در انکله طعام اصلاح اولنمغله طوز تعبیر اولونمود • وذکر ومونث استعمال اولنمود
لکن تانیثی اکثردر • وماء مالح • یعنی طوزلو • وملح الماء دیرلر اکر صوا صلنده طوزلو ایسه • واکر اول
طاتلو اولوب جسکه طوزلو اولورایسه • اجاج الماء دیرلر • عدی بن عبد الرحمن دیدی که ملاح کتاب
ونشاسته یعنی اجزای السفینه وقتنده مواقع اولان ریح معناسنه در لهذا کمیه یه ملاح تسمیه اولندی
ابو عبیده دیدی که ماء ملح یعنی طوزلو صوده علتی اجرا اندیکی ایچون ملح تسمیه اولندی • وارضناع
یعنی امزیرمک یقال ملح الولد ای رضعه • ولابن ابو طحمان برکسنه اوغلنه تربیت
ایتمکه عهد ایدوب دوه لرینک سودی ایله مزور لری استقا اندی که چونکه رجال مرتبه سنه بالغ اولدیلر
کنوان نغمه ایدوب ابو طحمانی عارت اندیلر • ابو طحمان دیدی که • واتی لاجو ملحانی بطوعکم
ومابسطت من جلد لشعث اغبرا • ملح دن مراد لبن در یعنی حرمت اردن بجا ایدرم که سزدن
بنم انتقامی اخذ ایلیه بنم سزه اندیکم تربیت وفاقه لریکز فاریکوزده آولاسودی مقابله سنده
ودخی اول سود مقابله سنده که ناقه لرم ازباشنی پریشان اولانمه لرندن کندو یکلری ایچون ابقا
واوتاری ایدرلر • ایدی اول سود دخی انلردن درینج المکتوب بسبطا ایدرایدی • زمخشری مصراع
اولی بو وجهله وزده تغییر اندی که مونث ضمیری ناقه یه راجع اولمه • ومصراع ثانی ده بسبطا ضمیری

یقال

یعنی کلمه حصری تانیثه ورکر یانلنه شتره
غنم وکلمه ایدی یرینه لفظ نقده نه لفظنک
ایچنده غنم لفظی وارد ر منه

منسوب الی بطلیوس مدینه الاندلس منه

دیو واسعه دن ماخوذ اوقی ملاحظه اولنمود

کی سیبی یعنی غرنیب

تحمل طالبه دوان ناقه

غیر مجده نوعیدن بر اسمای

وکسیبی ای ما یتعلق بالملح ومواضع منه

الشرعیه اشرف واسع منه

مثل السفینه فی اکثر یا آنه

یا آنه یوریدر

منه

برزم استخوان اجزاء ورزه ناقه براجع اولو کفن زایرده بیت مذکوس شود وجربیله تغیر اندکی که یعنی بین
رجا ایدرم که سزنا ناقه لرک دلنبی و مرکب جلدیکوزی غایه هزال دن پرشان و مکدر ایکن بسط الید و شفیع دیکوزی
حقه قنی حفظ ایده سیز و ملاحظه یعنی کوزلک • وچرنه که رعایت حقوق تغییر اولنور • وبرکه • فیروزابادی
ملح لغظنده شو معنالری زیاده اندی که دکر اولنور • علم • وشحم • وسمن • زنخشری دیدی که فلان • ملحه علی
رکبته دیرلر شدید المخاصمه معناسنه • کویا خلق ایله دوکوشوب یعلوالشحمقدان دیرلری یاره اولمغله
طوز ایله انلری علاج ایدر • ابن الانباری زاهر نام تالیفنده ابو العباس دن نقل اندکی که عرب ملح و نار
ورماده تعظیم ایدرلر • وملح خصوصنده ملح فلانا علی رکبته دیرلر که آنده انکی قول وارد • قول اول بودر
یعنی فلان کمسنه حق رضاعی محافظه ایتیوب ضایع ایدر که انکله ضایع اندکی کمسنه لرک اک ادنی سی حق
رضاع در دکه بسی اوزرینه ملح وضع ایدن کمسنه کبی که ادنی ادنی بهانه ایله پریشان ایدر قول ثانی بودر
که یعنی فلان کمسنه بسی الخلق • در ادنی کمسنه دن غفله کلوب صیحه ایدر دیزینه ملح وضع ایدر کمسنه ادنی
بهانه ایله ملحی پریشان ایتدکی کبی •• قال المکین آلاداری ۹ لاتلمها ارتماها ترآته ••
ملحها موضوعة فوق الرکب •• آشتهی معلوم اولمکه • زنخشری فلانا یلحم علی رکبته مثلی شدید
للعصوفه اولمکله ده ضرب اولنور • دیدکدن صکره • دیدی که مکین داودی کندوفی لوم ایدر •
ضحابه دکنیر للخصام اولمکله خاتون حقنده دیدی ۹ لاتلمها ارتاالبیت •• ومبدانی • بیت لذکوری
شحم معناسنه اولمکله ملح لغظنه شاید ابراد اندکی قسم اسمانرجمه لسنده لغظ ملح ذکر اولنمان
موضعلرک باشنده ذکر اکثر در • والله اعلم مسح عیسی علیه السلام • ودجال ••
مخفی اولمکه که بوندن اقدم اضداد لغه اوندرلمق بیان اولنمش ایدی که لفظ مسح ضداد دندر مسح الرجل بمعنی
دیرلر حضرت اسه برلسنه فی مبارک یا ملعون خلق اندی معناسنه • اندی حضرت عیسی مسح تسمیه اولنمغله
مبارک اولدیغی • ودجاله مسح اطلاق اولندیغی ملعون اولدیغی ایچوندر • مطرزی تصریح بوجهله
بجری در بلطفاه کبی که اندن بیوک وقبیح ده مثل در دیدکی کلام لفظ تصاح ملعون معناسنه •
اولمکه مسح دکر ماخوذ در ولمغی الشعاع ایدر ملاحظه اولنور • ابو عبید قاسم بن سلام دیدکی که لفظ مسح
کلام عرب ده ایکی معنایه اطلاق اولنور بری مسیح دجال که ممسوح احد العینین در اولمغله مسیح
اطلاق اولندیغی ممسوح معناسنه • وبری مسیح عیسی در که اصلنده عبرانی ده مشیحا ایدی شین معجمه ایله
بعد زعرب انی توریب ایدنلر معجمه دن مهمله یی بدل اتدلر • کذا نقله ابن الانباری فی کتابه البسطی • تاج آبره
قاموس الاطباء ده دیدی که حضرت عیسی به مسیح اطلاق اولندیغی علیل واکه وابرصه مسح اتمکله صحت ویرمکه
سبب اولدیغی ایچون • ویاخود مسح ارض یعنی سیاحة ایله قطع اندیکی ایچوندر • یا آسح القدم یعنی
ایاقلری انحنا سز اولدیغی ایچوندر • یاخود والده سنک بطنندن دهن ایله ممسوحا خروج اندیکی
ایچوندر • یاخود صادق اولدیغی ایچوندر • ودجاله مسح دیدکلری کوزلری ممسوح اولدیغی ایچوندر
عبد الرحمن الجامی • کرنه همکار پاکیزکان زاهمنامی چه سود • یک مسح ایرای اکه کردود دکر اکورست
یاخود عیسی ۹ م حضرت الاهک امری ایله احیا موتی ایدر ایدی پس اکا مسیح الهدی تسمیه • اولندی •
ودجال دخی حضرت الاهک امری ایله احیاء موتی ایده جکدر پس اکا مسیح الضلاله دیولمغله احیاء

موتی

موتی اندکلری ایچون هر برینه مسیح اطلاق اولنور • ثوب برلسنده قمیص اضافی ایله ممتاز اولدیغی محل الدین و فرقد
اباد دی مشرق الانوار سرخله عیسی یا مسیح لسنه سیتی ایچون الکی وجه ذکر اندی • ودجاله دجال لسنه اولدیغنک
وجهنده دیدی که دجل البعیر دیرلر بعیرک جمیع جسدینی قطران ایله یاغلاسه • ودجال دخی جله روی زمینی
سیاحت اندکی ایچون دجال لسنه اولدی • ودخی دجال دیرلر کذب معناسنه • دجال دخی کذاب اولمغله
مغله یولسم ایله لسنه اولدی • ودخی دجل تدجیلا دیرلر لتون ایله مایلاوزانه • دجال دخی باطلی ستر
وحق صورتنده کوسترمکی ایچون دجال دیدیلر • یاخود دجال دن ماخوذ در سرقین معناسنه دجال دخی
روی زمینی تلویث اندکی ایچون دجال دیدیلر • یاخود رفقه عظیمه معناسنه اولمغله دجال دن ماخوذ در •
ودخی ترکیله دیرمه • دوغمه تعبیر اولنان قومه • ودجل الناس دیرلر • ودجالک باغی دخی دجل الناس
قیسلند ندر • وعرف • وفی الاساس تقول فلان اذا ذکر نزول المسیح • یشبح جبینه بالسیح • وعرفه مسیح اطلاق اولنور
عادتا آل ایله سیلنمکی ایچون • اولمق ملاحظه اولنور • واوزرینه نقشلی اولکن درهم • اصمعی دیدیکه مسیح
کوشک بر قطعه • ودرهم اطلس در • مخفی اولمکه که اطلس عبارتنده مفهوم اولمغله درهم مذکوردن
نقشلی سیملنمش درهم اولدیغنه اطلس نوعی دوکوشش دنسب معناسنه در • وطلس کمحل معناسنه
دزاکر جه مطلقا نقشلی اولبوب ساده نشیده استعمال اشبعد فلک اطلس دیدیکلری کبی • وذراع که ارشین
تعبیر اولنور • عامه تعریف ایدوب آرشون دیرلر • ذراع الارض • ولغه مسیح اطلاق اولندی
مجازا • وکثیر الجماع اولمکه کمسنه که ماسح دخی دیرلر • وفی الاساس ومن المجاز مسح المراة جامعها مثل مسرها
ومنیل غشن • وفی القاموس المنیل الاغشن لغه زیاده غشونتی اولکه اینکبر مشلکور • ومسیحة
لغطلک تجعید دکه شعر معناسنه در تمرة وتمر کبی • واکثر کتب ده دوا یه یاغلامق تعبیر اولندی فیروزابادی
مسح لغظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنور • صدیق وباغ مثلو سنه ایله یاغلانش کمسنه
وکثیر السیاحة ومسوح الوجه یعنی قاشی وکوزی اولمیان کمسنه وکذاب • والله اعلم بالصواب

مسحل حمار وحشی که مراد وحمار وحش وعیر وحشی دیرلر • وغیر لغظی حمار البریه دخی اطلاق ایدرلر • مرکب
یابان اشکی تعبیر اولنان حیوان وحشی در • ومیان خلق ده اولکه حمار اهلی دیرلر که موتوق حمانه در که کمسنه بسی
آدم محمود • وام توأب • وام نافع • وام وهب در • وحمار وحشی انثی سی حضوصنده عظیم الغیره در هر کز
یانندیغی آبر کمه • وحمار وحشی نوعینک عجایب احوالندن بری • بود رکه اکر دیشی سی ارکک ولد طوغورسه
ارککی کلوب اول ولدک خایه لرینی دندایدی ایله چکوب قوپارر • ووالده سی هزار حیله ایله اولی تخلیص
ایدر • ویانندیغی آبر کمه ین ایچون ولدک برایاغنی قیراره • وبویله یوب کندوسی والدندن تخلیصه قادر
اولمغله یه دک امر بروب یانندیغی آبر کمه • حمریری اون اوچنجی مقاله ولد مذکورک ایاغی قیرلدیغنه
تلمیح ایدوب دیدی که ۹ یا آزرق الثعاب فی غیضة •• وجابر العظم الکسیر المهیض ••
انج لنا اللهم منه عرضه •• مزدلف اللوم یقی رحیض •• یعنی اشبانه لسنده بچه اغزایه رانق دیرلر
رانق دیرلر چون • ونسکنه اولمکه استخوان خرا اولندقده درست اولدقدن صکره یه نسکنه • والله اعلم بالصواب

چیر ایدرای حکیم لایران سن برده اول کسنه یی ارسال ایله که انکله عرضی چرک بخل دن پاک ومصون
اولسن • واله مابرنی رانق ویرمکله مراد البسوء • وحمار وحشی ایچی بوزیلسه بغداری تعبیر اولنور • ابن خلکان

مسح اطلاق اولندیغی ممسوح معناسنه اولدیغی
مسیح اطلاق اولندیغی ملعون اولدیغی
مسیح اطلاق اولندیغی
مسیح اطلاق اولندیغی
مسیح اطلاق اولند

یزید بن زیاد کث ترجمه سی خلا السلم دیدی که عسکری طائفه سندن برکسنه خبر وبردیکی کسنم قریه
کردسز بجرودم قریه حوالیسنه نزول ایکه اول طرافده حار وحشی غایه چوقدر برقاج حمار شکالدوب
وبرینی طلوح واکل ایچون تمام برکون وبرکیجه اللتنه اتش یاقدق برو جهله یوقسا مدی الحمزه زنبوری فالقوب
حمار مزبورک یانینی الیسنه الوب نظر ایدرکن مولا قدرنده برتمغا الزی کوروب دقت اندکده کوردکی
بهرام جور لفظلی ایله تمغا ودر وتمش ابن خلکان دیدی که مزبور قولاغی کاکتو ردیلر نظر الدم کوردم
که کوفی خط ایله بهرام جور لفظی طابر ومهرام جور ایرملیو وسندن برملک درکه رسول اکرمک
بعثندن چوق زمان مقدم ایدی وعادتی لوایدی که هر وحشی حیوان که صید اولنه کسدوا سمی ایله
قولاغنه تمغا ودرو اطلاق ایدردی وحمار مزبور تمغا ودر ولنوب اول فاج بیل معمر ایدی آخی
حضرت علام الغیوب دنیایی کسنه بیلمز دیو تمغا وضع اولندیغی کوندن ذکری مرور ایدوب وقعه یه کلنجه
تحقیقنا سکز یوز بیل مرور ایتمشدر آبن وحشیه واکثر اهل بحر به دیدیلر که حضرت اسمع حمار وحشی
نمک کوزنده برخاصه عجیبه وضع ایدی که انک کوزینه نظر ایمکله صحتنه عینه سبب در وکوزه قان صعو
نزولنی منع ایمکله تاثیر عظیمی وار در والله علی کل شیء قدیر ولسان وفاس اللجام که ترکیسله
کم دماغی تعبیر اولنور ومیرد یعنی انکه ودوربی دیدکلری ات ومعلم جود که ایری قطره لو یوقوف
یاغمور تعبیر اولنور ومعلمه نمک اغزی ومنخل یعنی وراق وجلاد که اقاقه عدو دایدر ضرب وقطع یده
وقتل مثلکو وساقی الشبط یعنی اول ساقی که همیشه کشاده رو چایمک کله نرم اصلاخمرده سمک
روح ایله تعبیر اولنور که کران جان مقابلیدر وباجل شجاع که مالکنوز دشمنه هجوم جرات ایدر وبرقات
بوکولمش ایسکلت درزیلرک خیاطه ثوب ایچون بوکه کاری صاب کبی وبوکوتمک انکی ایسکلی
برپرده کتو اوب بنه بوکه لر اکا مبردم دیرلر وعزم صادم یعنی اول عزیمت که محتم ومجزوم اولوب
صاحبی اندن رجوع ایتمه وبنیه دن اندکاری ثوب جوهری دیدکی سحل ثیاب یعنی دن برپارچه ثوب
درکه پنبه دن ایدرلر وفی الحدیث کفن رسول الله صلی الله علیه وسلم فی ثلثه اثواب سحولیه کرسف که
سحولان نامده برموضعدر که ثوب مزبور اول موضعه منسوب در وفیروز اباذی مسحل لفظی ایکون برقاج
معنی زیاده اندی که ذکر اولنور منخ لغه اول دموردر که انکله اغاجه نقش ایدرلر اکث دموری
تعبیر اولنور ولجام که سحال دنی دیرلر وخطیب بلیغ وفی الاساس خطیب مسحل لسان
مسحل جعل کالمبرد ویقولون افا رکب فلان مسحله اعجز الاعشی ومسحله اولکه مراد قریض وثمانی در مراد
اعشی نمک تابعی برشاعر عرد ودیرلر برشاعر عرک برنابغی وار در ومسحله اعشی نمک تابعنک اسمی در
واول انکی خلقه که مری برینه کجوب طاقمک انکی جانبنده اولور وصقالک برجانبی یاغدارک کچسندن
صقالک مقدمنه وارنجه که هر عذار ده بر مسحل اولور وسخاء کامل وثوب نقی والله اعلم
مولی ناصر که معانی تعبیر اولنور وابن العم وفی الزاهر قال الشیخ الیوم للاجنبی مولی عن مولی
یستغنی ما لا یغنی ابن عم عن ابن عمه والموالی بنو العم والحلیف که انکی قوم ری برله معاهده ومخالفه
انسه لر اول قوم دن برینی آخره نسبته ایله حلیف اولور وسید ضحاک دیدی که سیکه
حکیم ومتقی ومعرف الله معضور نده وقع واعتباری اولکه کسنه ده اطلاق اولنور

ابن

ابن الانباری دیدی که سید اول کسنه در که خیر خصوصنده کندو قومنه تفوق ایتمش اوله بعضلر
سید اول کسنه در که حسن الخلق والمغله خلق اذن عشنو داولره وزعیم القوم دنی سید دیرلر
وزوج المراة یه دنی دیرلر وسید مالک معناسنه دنی کلور یقال فلان سید الحارة ای مالکها واسمه
اعلم ومعشق ومعشوق ومحب ومتابع یعنی برکسنه نک تابعی که بعضی توابع واتباع کلور
وجاریه که قوشمق تعبیر اولنور ومولی یعنی اول کسنه که اخر کسنه نک هر امورنی فی کوروکوزه ده وب
اکا صاحب جیفه قال الله تع ذلک بان الله مولی الذین آمنوا وان الکافرین لا مولی لهم وفی الحدیث
ایما امراة تزوجت بغیر اذن مولیها فنکاحها باطل والندیم مصاحب بعیر اولنور واکثر
شرب شرابده مصاحب اولدیغی ده شایعدر جوهری دیدی که نادمنی فلان علی الشراب فهو
ندیمی ومدمانی ومنادمه شرابده بری برینه مصاحب اولمق معناسنه در لهذا بعضلر
دیدیلر که منادمه لفظی مدامنه لفظندن مقلوبدر دره ریما ندیم اولان کسنه مصاحبی ایله اوطه ده
شراب ایدرلره آبن الانباری زاهرده دیدی که مولی اولی معناسنه دنی کلور قال الشیخ
مولیکم ورحیکم ولی امرکم وفیروزاباذی مولی لفظنه برقاچ معنا زیاده اندی که ذکر اولنور عبد وابن
وعم وختن یعنی ضیف لکن اکثر استعمالی اول ضیف ده درکه مضیف یعنی صاحب خانه دن جاه
جهتنده عالی اوله ونسیبک وابن الاخت ودنی بو مشتقلر قرابه صاحبی اولانکسنه لره ومنعم
ومنعم علیه ومهر یعنی داماد فالنده وفیئه مولیته دیرلر فلان کسنه مولی به شابه ده معناسنه وهو
بتمولی دیرلر اداته نشه ونقلید ایدر معناسنه آبن السکیت دیدی که ولایه لفظی واوک کسریله
سلطان وولایه واوک فتحیله نصرت معناسنه در سیبویه دیدی که ولایه صنعت ایله مصدر وولایه
کسر ایله اسم در امارة لفظی کبی که کسر ایله امیر وولی اولدیغنک نسنه نک اسمی در واکر امیرلک
وولایتک معنا سیی که ترکیبه بیکث اولمق تعبیر اولنوره مراد اولنورسه واوی مفتوح ایدرلره فتاحی
شبستان ده عبد معناسنه اولکه مولی حقنده برقطعه دقیقه ایراد اندی که بودر

حواجه را آن زمان ولی کردند ۔۔ کز سیر جوش یکدرد مولی ۔۔ بنده آن دم چو شمع دنده شود
که کندرخ زنبده کی زیبا ۔۔ والله اعلم ن نون حرف معروف که حرف میدان صکره مذکور اولور
ودواتی که ایچنه مداد وضع اولنور وحوت که بالیق تعبیر اولنور جمعی بتنان وانوان کلور
وحوتک جمعی احوات وحوته کلور وحیتان کلور سعید بن جبیر رضی الله عنه صحیح اسنده روایت اندی که حضرت
آدم رضه بهبوط اندکده برده نشردن ودریاده حوت دن غیری دنی روح بوق ایدی ونسر یمکون
دریا کناریده وآروب حوته روی زمین ده حادث اولدقده اموری وحوت نشره دریاده واقع اولان
حوادثی حکایت ایدرلر ایدی چون نسر برده آدمی کوردی حوته وآروب دیدی که بوکوز روی
زمینه بر غریب هیکل هبوط اندی که انکی آیاغی اورزینه بتشی ایدر والله اعلم هیکل الکری واکر انکله
بطش ایدر حوت بوحکایه ی استماع ایدوب دیدی که ای بار قدیم اکر بوحکایه واقع ایسه نه برده
سکاوه نه بکرده بکار احت قالور امام قشیری روایت اندی که حضرت سلیمان علیه السلام حج بیت الله
عضرتلرندن استیذان اندی که برکون جمیع حیوانات ضیافت عامه ایلیه واکرام ایده چون اذن عالی

ابن

صدور اندای سلیمان اشیر بساق اتمام ایدوب ملقه مدیده یی حد وبی عد طعام تدارک واحضار
اندی چونکه حیوانات بریه وبحریه دعوته اجابت ایدوب فوج فوج کلمکه باشلادیلر حمله دن اول
بر بالیق کلدی واول احضار آولنان طعای حمله اکل ایدوب سائر حیوانات یه برتبه قالمدی سلیمان
غایة تعجبندن بالغه دیدی که سن بهر یوم بو مقدار طعام می اکل ایدرسین بالیق دیدی که بن بهر یوم بو
طعامک اوچ شلثنی اکل ایدرم بو بونک بو طعام ایله بکا سد رمق حاصل اولدی • انتهی • وحکما دیدکاری
حوت نوعی جمله استثنا قیلمادیلر حیوانات بریه هوا استنشاق اندکلری کبی • لهذا معده
سنگ مزاجی بارد اولمغله هم بهذا معده سبی غریزیه بغایة قریب درکه کثرة اکل وحرص طعام ایله • موصوف اولدی
وفی الحال • کالحوت لایلبث شیئاً بلهمه • یعنی ظمأ ناً وفی البحر فمه • بخیل حریص حقنده ضرب اولنور
وحوتک جوفنه هوا داخل اولمغله صوتی بوقدر • لهذا بعضلرده بلکه حوتک اوتاچکری یوقدر که منبع
صوتدر • وسنک طالائی • بنکه مزاره سبی • نغامه سنک مکوکلرنده ایلک اولدیغی کبی • جاحظ دیدی که
بالیق نوعنه برساعت مقدار آی هوا طوتوبرسه البته هلاک اولور • لکن غزالی کلای قوام کوره معارض
دزیرا آدمی که برنوع بالیق وارد رکه روی دریاده مسافة بعیده اوچار • وینه دریایه عوض ایدر • ابو حامد
اندلسی • تحفة الالباب نام تالیفنده ذکر اندی که کلام غزالی قولنی تائید ایدر • نزاد دیدی که دریای روم ده
بر نوع اوفاق بالیق وارد رکه براندازه مقدار آی که انسی قلب درآنی اخذ ومدت مدیده اقامه ایدوب
لر هلاک اولیوب حرکت ایدر • ومعذب اولور • واوفاق اوفاق طوغرالر • هر قطعه سی حرکت
ایدر • وهر قطعه سنی آتش اوزرینه وضع اتسه لر صحیح ایوب اکثرن طشره دوشه • وبر ظرف
ایچنه وضع اوزرینی طاش یاخود ایله ستر اتسه لر • تبه مضطرب اولور • وبیک پاره اتسه لر
کرکی کبی بشمدکه اضطرابه منقطع اولمز • والله اعلم • حاظ دیدی که بالیغک قواطع
واوا آیدی وارد • قوتش کبی که سنه تک برفصلنده برموضع ده جمع اولورلر • وسائر مفعول
ده کلمزلر • خطیب بغدادی متفق ومتوق نام تالیفنده اسامه بن • دیدی • برجمه سنده
ذکر اندی که اسکندر آیده دریایه مرتب برتبه • تک اورزنه برتبه • وار آیدی نحاس دن بایلیش
قامتی برآدم قامتی مقداری وایاق اورزنه طوروب برباره منی ایله • استیغول طرفنه •
اتش آرت ایدر سلیمان • دم علی میدر یا اسکندر • علی میدر • معلوم دکل • کاقریب اولکن موصوفلر • در
یاده یا بقل جمع اولورلر • وصیاد لر هر یوم اول موضعه • بالیق صید ایدرلر اسامه بن • دیدی • مذکور
سلیمان بن عبد الملک بن مروان طرفندن • معرده • ولایت اصفهان ایدی • سلیمان بن عبد الملک
مزبوره شو وجهله تحریر اندی که یا امیر المؤمنین حالا معرده خرج وصرف اولنه حق مقوده عظیم مغایره
وارد • رعایقودا وکلیغندن ناشی حالا اسکندریه ده یاقودر • مصنع سرآجیل اسمی ایله مشهور • صنم
وارد • رامرای اولورایسه اول صنمی اندورب ویورزوب یاقرندر • مقصود خرب اولنه • عباد الله
رعایتینه سب اولدوایدی • حاصلی صنمی اندیردیلر • ومقصود خرب ایدیلر • وصنم مذکوری نی خفیه
نزال اندکلری کبی لیل • ونهار • ده اندر • مفارقت ایمیان بالیقلر • اول موصوفلر بر یاز اولوب
بر دخی عودت ایتدیلر • • ودلک باذن الله العزیز الحکیم • فتامل بشستان جان ده

ذکر

ذکر اندیکی بیت مزدوج حوتک حضرت الله تعالی نک دست قدرتنده اسیر • وحکم الهی یه رام
اولدیغنده عاقله بس در • بیت قال ۹ حوت دان صید حکم ایزدی دن • بالف
شکل شست بین دروی • یعنی حوتی حضرت حق قبوضه تک حکمنک صیدی • ویدی قدرتنک انبوه
وقیدی فهم اهله باق • که حوتک اوزرنده یا والف براولنه اولدیغی کوره سابن وبیت مذکور
مشکلاندر • اولمغله بو مقام ده شرح وایضاح اولنمق مناسب ملاحظه اولندی • بوشیله اولیه که
ارباب حکم مجرداً اختصار قصدی ایله هر برج ایچون • حرف علامت وضع ایدوب • اول علامتلر ایله
برجه تلمیح اتدیلر • اولا برج حمل ایچون صنعی علامت اتدیلر که مشکل بودر • تعقیبه برج ثور
ایچون • اوبرج جوزا ایچون ب وضع ایدوب ابجد ترتیبی اوزره هر برجه • علی الترتیب حرف وضع
اتدیلر که برج دلو ایچون ی • وبرج حوت ایچون یا والف وضع اتدیلر که یا والف • بکمی یا شکلنه
رسم اولندقله بعینه اولنه یه مشابه اولور • ولغت رسم اکرم ده برنشر • ذکر اندی که ذکر اولنوردا
بدن نبی حوتیت یاکشتی که نبی بدریای حقیقت برده • فتامل • واستخراج اللکته من غذ نفک
ویونته تعلقنک • جمی که نونه جیلرک چکه سنده اولور • برکوچک • چوقوردن عبارت • وجمی نونه در
وشنوة السیف یعنی قبلجک • کسکین اولان یودنی • وعربده برقبلجک • یسی که بالیق صوتدنه
ایدی • والله اعلم • نفس نفس الانسان وغیره که مراد روح حیوانی در که جمیع حیوانات انکله
مشترکلردر • لهذا اکثر اکابر علماء لغت روح نفس در دیدلر • ابن الانباری زاهره • دیدی که نفس نفس
تسمیه اولندیغی دخول وخروج نفس اندن • تولد اندیکی ایچون درنه کیم روحه روح تسمیه اولندیغی روح
واحه انکله موجود اولدیغی ایچون در • وبعض لغویین نفس وروح مرادف دیدلر • وبعض علمانسو وجهله
نفس وروح میانتی فرق اتدیلر که روح برنسنه در که حیوانه انک سببی ایله • ونفس برنسنه در که عقل •
انک سببی ایله در • وبرکسنه نائم اولسه حضرت الله انک نفسنی قبض ایدر • وروحنی قبض ایمز • بلکه روح
حین موت ده قبض اولنور • انتهی • سیدشریف جرجانی بعض مؤلفاتنده • نفسی شو وجهله تعریف
اندی که نفس بر جوهر بخاری لطیف در که قوة حیوانه وحس وحرکه ارادیه یی حامل در • وحکماء انکا روح حیوانی
تسمیه اتدیلر • وبر نوآرسی جوهر در که همیشه بدن حیوانی اشراف ایدر • وحین موت ده انک ضوئی ظاهر وباطن
بدن ... بدن منقطع اولور • پس معلوم اولدی که موت ونوم بعض احدندر • بر اموت نوم مزبور ک بالکلیه
بدن دن انقطاعی ونوم انقطاع ناقص ایله انقطاعی در • حدیدی • حضرت قادر حکیم جل شانه جمیع
نفک بدنه تعلقنی اوج وجه اورزه تدبیر اتدی • پس اگر نفک ضوئی بدنک جمیع اجزاسنک
هم ظاهرینه هم باطنینه بالغ اولورسه نقطه در • واگر ضوئی ظاهر بدن دن منقطع اولوب باطننده
منقطع اولمزسه نوم در • واگر ضوئی هم ظاهر بدن دن هم باطننده منقطع اولورسه موتیدر
انتهی • وواقعه یعنی دریی • دیباغت اتدکلری مازو مشتمل نسنه دن بر دفعه بر جایه چوق قدر نسنه یقمق
تشبیه اولنمغله • واصابت ایدن چوق اصابت ایدن • یقال اصابه بعض ای عین • وکوزی چوق اصابت ایدن
کسنه یه نفوس ونفسانی دیرلر • حکماء دیدیلر که اصابت عین نفک قوتندن ناشی در • اصابت
ایدن عینه نفس اطلاقی معنای مذکوره مبنی اولمق ملاحظه اولنور • بو عبد فقیر منظومه ده دیمشدر

آوازقوش که تعلق دشمن وحید آهی سنه تک دیر سیمنده
کلور • وبو بیت سیمنده موضع اخره کیدر • لوکی قیلنج قیلنج
دیرلر • واول قوش که کلنک • وکورجین بنی بیمنه
برموقعله طورور لر آهی آواید دیرلر منه

والله اعلم

بیت

بیت

بیت

کر تعجیله و آخر اوله نظر ۰ مبصره کوزه کوب اثر ایلیه ۰ یعنی ایله او تیر اتش کوزه نظر ایله ایدن مفتون اتمه
قوة نفس دن اولیجه بوحال ۰ اگا دینه عجبی عین کمال ۰ و دم بخنی کل شی حالیت له نفس سائله
فانه لا یتجسل الماء دیوب نفس دن دم مراد اتدی ۰ مطرزی دیدی که لفظ نفاس ولاده مراه معناسنه
در تفت المراة دیرلر خاتون طوغورسه که دم معناسنه اولان نفس دن ماخوذ در ۰ و دم نفس
اطلاقی اولدیغی جله حیوانه اطلاق اولونان نفسک قوامی دم ایله اولدیغی ایچوندر ۰ و عقیب ولادتده خروج
ایدن دمه نفاس دیدکلری مصدر ایله تسمیه قبیلندندر ۰ رحم دن خروج ایدن دمه حیض دیدکلری کبی که خاصت
المراة تحیض مصدیدر ۰ و حیاض معنوی دیدیکی حیض اول دم در که رحمدن خروج ایله استحاضه اول
دم درکه فرج دن خروج ایله ۰ دم حیض ایله دم استحاضه نک فرقی بودر که دم استحاضه رقیق قیرمزی دم در
کدر ایله سیلان یوقدر ۰ و دم حیض متغیر اللون در ۰ رایحه سی خبیثه در ۰ حاضت المراة دیرلر معلوم صیغه سیله
و استحیضت المراة دیرلر مجهول صیغه سیله ۰ زیرا خاتونک استحاضه ده اختیاری یوقدر بلکه شیطانک علی دن
جن و اغلی علیه دیدکلری کبی مجهول صیغه لری ایله ۰ جوهری دیدیکه خاتون وضع حمل اتدکده اگا نفاس دیوو
نفاس دیرلر ۰ و کلام عربده فعلاء وزنی فعال اوزنه جعلوه للالف آء و عشراء و کاهی نفساء آوات
و عشراوات اوزنه دخی جعلوه ۰ و نفت المراة دیرلر مجهول صیغه سیله ۰ و لله منفوس
دیرلر ۰ و ورث فلان هذا قتل ان نفس فلان دیرلر ۰ قتل ان یولد معناسنه انتهی ۰ و بیتی و ماد فیروزابادی
نفس تلفظنده شو معنالری زیاده اتدی که ذکر اولنور ۰ حبه و غده ۰ قال الله تعالی فاتی نفسک ۰ ای
ای ما عندی و ما عندک ۰ او حقیقتی و حقیقتک و نفسک عینی یقال خاء بنفسه ۰ و عظمته و عزة
و کبره ۰ و عیبه ۰ و ارادته ۰ و عقوبته ۰ قال الله تعالی و یحذرکم الله نفسه ۰ ای عقوبته ۰ والله اعلم ۰ نغامه
نعام تلفظنک مفردی که نعام اسم جنس در ثمر و ثمرة کبی ۰ و تذکیر و تانیثی جائزدر ۰ و نغامه کاهی نغامات
اوزره دخی جعلنمود ترکیله دوه قوشنی تعبیر اولنور ۰ کینه سی ام البیض و ام ثلاثین در ۰ و مذکر هیئت ظلیم
دیرلر ۰ اصمعی دیدی که ان نه عنز ندر که دوه قوشنک ارکلی بونسنه ظلیمی اچون ۰ صحراده کتمش ایری قولا امینی
قطع ایدر ۰ آندن مطلوق اولان بونسنه منع و موجود اولان قولا قلرن قطع ایدر ۰ و بو بابده کاظلم
کلی اندن دیو ظلیم تسمیه ایدرلر مطلوم معناسنه ۰ و نغامه نک طبعی حیوان طبعنده اولمغله اکا طیر
اطلاق اولنمز ۰ اگرچه بمورطه وضع ایدر و سائر طیورکی قنا تلری وار در ۰ و یارا سنه اطلاق ایدرلر ۰ اکرچه
سائر حیوان کبی حامل اولور و ملوعوزر ۰ و حیوان قولاغی کبی قولاقلری وار در ۰ و قنا تلرینک قوکلری
یوقدر ۰ و اطلاق مذکور طیرک آندیکی و نظم کریمه ده طیر اولندیغی ایچون در ۰ قال الله تعالی و اذ تخلق
من الطین کهیئة الطیر ۰ هکذا قالوا ۰ یعنی ولیه که نظم کریم ده صراحة طیر اطلاق اولندیغی بلکه هیئة طیور
اولدیغی ایچون اولدر ۰ اولکه قتلوه طیرک اعبارت شریفه سنی ذکر ایتمک ابدی ۰ جا خط دیدیکه نغامه یه
فارسیه شتر مرغ اطلاق اندکلری نغامه جمل و طائر در ۰ تولد اندی دیو زعم ایدنلرک زعمینی
تائید ایدر ۰ کذلک بعیرک قدمنه خف و نسم اطلاق اندکلری کبی نغامه نک قدمنه دخی خف
و نسم دیرلر ۰ و دخی نغامه نک انثی سنه قلوص اطلاق ایدرلر ۰ و لفظ قلوص دوه دده دخی
مستعملدر ۰ انتهی ۰ ابن قتیبه دیدیکه نغامه نک ذکرینک اوآرینه عرار ۰ و انثی سنک اوآرینه

دنار دیرلر ۰ انتهی ۰ و نغامه نک قوة ساعیه سی یوقدر ۰ لکن قوة نامه سی بر مرتبه قوی در که قوة شامه
عنا سنی ویرر ۰ لذا امکنه بعیده دن صیاد نک رایحه سنی شم ایدر ۰ و عرب اشم من نغامه دیو ضرب
مثل ایدرلر ۰ اشم من ذره دیدکلری کبی ۰ ابن خالویه کتاب لیس ده دیدیکه دینادة اشم و صئبور اکبر
اهکذا حیوان یوقدر الا نغامه و ضب لکن ضب استماع ایدر ۰ معلوم اولکه نغامه یه متعلق بعض نشان
و فوائد قسم اسعار تجه بونسنه مذکور اولغله بو مقام ده تطویل کلام اولنمدی ۰ و قولیه یوجوقنک ایکی
تعبیر اولنسنه اغلبی که جوج انک اوزرینه دوایدرکه اول محرکت ایکی طرفنی قیوبونک ایکی طرفنه بنا
اندکلری منارة لرا اوزرینه وضع ایدرلر ۰ و عرب اول منارة لره رزقان دیرلر ۰ و مجحه واسعه که
شاهره ۰ و تحت روان اولرله تعبیر اولنور ۰ و قیوبونک ایکی طرفنه بنا ایدکلری ایکی منارة که عرف قرب
دکری سبقت اتدی و ایاق ده برطمر ۰ و معاذه مورچه یک اسمی که عرب دکزیدی کسنه نک قرب تسمیه سنه
اسمای نغامه ایدی ۰ و بیهک یعنی که بهیس اصلنده اسمدک اسماسندن در اما در اک نادره بی مثل
برکسنه یه لقب ایدوب اشجع من بهیس دیو ضرب مثل ایدرلر ۰ و افعل دیلک ۰ و نعم عین و نغامه
عین ای کراته لک ۰ یعنی بن فلان لسنه بی مجرد سکا اکرام ایچون ارسال دم ۰ و نعم عین کذلک نغامه
عین آصلنده قرة عین معناسنه پس مال معنی بودر که سنک کوزلریکه اکرامکه و قریر العین اولسنه دیو دعا
ایدلدم و سنی مسرور اولسون دیو ایدرم ربنا قرة اعین سرور دن کنایه در سخونة عین غم دن و خرد دن
کنایه اولدیغی کبی ۰ مطرزی دیدیکه نعمت بهذا عینا دیرلر سن شو نسنه ایله مسرور و فرحناک اولسه
سین معناسنه ۰ چونکه عبارت مذکوره معنای مذبوره ده شایع اولدیغی رضاده مثل اندیلر ۰ مثلا نعم
الله بک عینا دیدیلر ۰ حضرت الله سکا زائد اولسون معناسنه ۰ فیروزابادی نغامه تلفظنده شو معنالری
زیاده اتدی که ذکر اولنور ۰ اناق ۰ و ایاق ۰ و طلاغ اوزرنده ۰ مظلله کبی بابدقلری بنا
و فرسنک دعاغی و اغزی ۰ و نفس ۰ و فرح ۰ و اکرام ۰ و ایازه تعبیر اولنان غوصنک انجمله اولان
سیوری طاتلی ۰ و عظم الناق ۰ و ظلیم و جمل ۰ و الناقی علی البشر و دعاغی ستر ایدن یونقه دیدی
و جاجة القوم ۰ و لذا قیل فی المثل شالت نغامتهم ۰ والله اعلم ۰ و ورق و ورق الشجر یعنی اغاج
یپرآغی ۰ یقال شجرة ورقة و ورقة و دریقة ای کثیرة الورق ۰ و ورق و ورقة مثل ثمر و ثمرة ۰ و اول اوکوز
شتک تحان که یاره دن چیقوب زمین اوزرینه دوشر ۰ قاموس ده زمین اوزرنده میتا و واقع
اولان قان یاره دن دوشن قان دیدی ۰ اساس ده رایت رفی الارض ورق الدم و هی القطع المتبددة
منه دیدی ۰ آبو عبیده دیدیکه فانک اولی ورق در که زمین اوزرینه قطعه قطعه و طاملة طاملة
مدور دوشن قان قطره لری ۰ اندن سکه بصیره در که دوه نک طیرناغی کبی دوشر ۰ و اندن سکه
جدیده که بصیره دن بیوجکدر ۰ و اندن سکه السباد در که رمح مقداری اوزرنده واقع اولور ۰ و اوزرینه
یازو یازد قلری دری ۰ مقوب ده دیدیکه ورق اول انجه دری در که اوزرینه یازو یازلور ۰ و ورق
المصحف دخی بو معنالردن ماخوذ در که ورق شجره تشبیه طریق ایله در ۰ و آول دری نی یاپان
یه ورق دیرلر ۰ و المال من الابل و درهم و غیری ده دخی مستعملدر ۰ و قوم دن احداث کبی مستعملدر
کسنه لر تعبیر اولنور ۰ و ضعاف فتیان معناسنه کلور یعنی کنج و بیکیت اولوب ظنیف اولانا کیدا

نغامه کثیر الکعب

رخشری دیدی کم یهون ورق القوم ای ما احلاتهم وانه وارنا لورقه اذا کانا ضعیفین حدثنین
میروزه یا دیدی ورق لفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنود حسن وجمال وبهجه دنیا
ولفظ ورقه حسین وکرکه اطلاق اولنور ضد در یا خود رجل ورق وامرأة ورقة دیرلر حسین معناسنه
واللہ اعلم بالصواب ۲ هلال مولود قمر که فارسیده ماه نو دیرلر ۳ اول دمور که انکله وحشی صید ایدرلر
عرقوبی کسرلر جوهری اول سنان در که انکی جانبال دموری وار در که انکله وحشی صید ایدرلر دیدی
وغیره ۴ واحیاء عرب دن برحی که هوازن دن بر قبیله در ۵ وقیر یاپش دکرمز طاشنک کناری
وایاز مه تعبیر اولنور خوشنک دینیله قال امأ قیس ۶ وجه معلقا یا خود وجه دکر ۷ واول دمور که
سمرک یا خود اکرک اکری اغاجکری نک انکله بری برینه ضم ایدرلر ۸ وکاهی دهور موصفه اغاجدن ایدرلر
وعلم حسن الوجه ۹ وجاد ربابکه صوکیرسون یاکون اطراف قاز دقلری مقوس خرق وقیروز یا دیدی
هلال لفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنود بستان ۱۰ وجنت مهزول وبیلان قابی
وده تمغالرندن برنوع تمغا ۱۱ وبری بری اوزرینه دوزلمش طاش وطیرنا قلری دیمیلرندن صاحلان
بیاض ۱۲ دفعه من القطر که صاغانق تعبیر اولنور ۱۳ ویا ل الاجیر دیرلر ارغادایلق ایلق ایله حذف اسم
که مصدری هلال کلور واللہ اعلم هو جبل مفازة بعیده که اصلا آندن نشان اولیه ۱۴ وطلقا نشانی
اولکین ارض ۱۵ اصمی دیدی که اول ارض که طلوغ واوکیوب کاه صاغه وکاه صوله صایان ارض در
واخر کیفیته که کی لکنری تعبیر اولنور ۱۶ وبقیة نفاس وناقه سریعه ۱۷ ودلیل حاذق ۱۸ واجوبه ورجل
ثقیل تقول انه لهوجل لا تقطع الهوجل ۱۹ وتقال هو اهوج هوجل ای ثقیل بطیء ۲۰ فیروزابادی هوجل
لفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنود ۲۱ امرأة واسعة که هجول ۲۲ دنی دیرلر ۲۳ وفاجره وصایغه زاق
بولانا راق یورینک ۲۴ ولیل طویل ۲۵ ورجل ناعم ۲۶ وجوق سنوایدن کسنه واللہ اعلم ید موصوف در که
ال تعبیر اولنود ۲۷ مجد الدین دیدی که ید وید فتی کبی ویدالله بر معنایه در ۲۸ وصفحه ۲۹ ویدیت لفظنک
مصدری که یدیته دیرلر ۳۰ فلان کسنه نک الینه وردم دم ۳۱ معناسنه پس بووجه اورزه لفظ ید آله
دورمق معناسنه اولور ۳۲ وکم که یدنک تعبیر اولنود ۳۳ وستین العوس یغ فوسنک اکمی ظرفنه اولان
اکری موصغلو ۳۴ ویدالدهر یعنی زمان دنی مدت مدیده ۳۵ وملک یدنک کسریله یقال هذا الشیء بید
ای ز ملکی ۳۶ وقوة دقال ابن السکیت والسماء بنیناها بایید ویقال ایّد ای قوّاه ۳۷ وتقول مالی الیه ید ای
ای طاقه ۳۸ واعطیته مالا عن ظهر ید یعنی انکا مالی تفضلا اعطا ادم که برکسنه تغلبسنده ویرمدم
وقرض دنی دکلدر ۳۹ وابتعت الغنم بیدین یعنی غنمی انکی مختلف ثم ایله اشترا ادم ثمنک نصفینی
التومز ونصف ایکرمی کوشش ویرمک کبی ۴۰ ویان یدی سال عه یعنی فیا مکث فدا آمنده ۴۱ فیروز
ابادی یدلفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنود جاه ووقار ۴۲ وبجره مستحق اولان کسنه
یه حجر انمک مثلا سفهای مالنه تصرف دن منع کبی ۴۳ ودفع ظلم وسلطانسنه ۴۴ وجماعه مواکل ۴۵ وندم
وغیاث ۴۶ وذاته ویدی فلان زنبه یعنی ال کتدی وقوتودی ۴۷ وبد دعاء مقامنده یدی زیاده دیرلر
یعنی الله ی قوتوسون ۴۸ واعطاه میاداة یعنی فلان کسنه یه یدابید ویردی ۴۹ ویقتضه اول ذات
یدین ای اول شیء ۵۰ وتسقط فی یده ای ندم ۵۱ ورجل یدی ۵۲ وامرأة یدیة دیرلر

صناع

صناع ۱ وصناعة معناسنه که ترکیله الماهر لو تعبیر اولنور ۲ وثوب یدی وادی واسع ۳ ویدّ
الفاس نصابها ۴ وبدّ الرجل که ذکر مز الا تعبیر اولنور که ال ذکر مز نه پکوب ال یاپه جویر دکاری اغاجدر
وید الطیر ای جناحها ۵ جوهری دیدی که اول ید که دامه طویله که دامه طویله الذی طوله تولدی یا یغنلا
مه طوله تولدی دیه یکنک برده امیدیة امرأة مزوجة دیرلر ۶ ولا افعله ید الدهر دیرلر ابدا معناسنه ۷ وکاهی
لفظ ید مجرد تاکید ایچون ذکر اولنور ۸ کتبته بیدی کبی که کتبته انا معناسنه در ۹ اصمی دیدی که برکسنه
برثوب هو رندکده فضله قالانا بد الثوب دیرلر ۱۰ ویقال ثوب قصیر الید ۱۱ مخفی اولیکه که عبارتسز اغره
ده واضح بد دن مراد کم اولدیغنه کم مسیدانی سایه ده یدلفظی کم ایله تغیر اندی ۱۲ واللہ اعلم
یمین خلف الیسار که صناع عطرلر تعبیر اولنود ۱۳ وجمعی ایمن ۱۴ وایمان ۱۵ وایامن ۱۶ وایامین کلور ۱۷ ولفظ
یمین بو معنایه نظرا یله برکه معناسنه اولمغله یمن دن ماخوذ در ۱۸ لهذا یمینه یمینی وشمالنه شموی دیرلر
ودنی یامنو ادنیا مّنوا دیرلر ۱۹ قوم صناع جانبنه توجه اندلر معناسنه ۲۰ وشیخ فانی یه سکابو کیفیت اورنه
حمه اندکه موت ودنی راحتلو اردیه جک برده التیمن الروح دیرلر ۲۱ زیرا میتی صناع جانبنک اورینه
یاتورلر ۲۲ وقسم یغنر حلف ترکیله اندر یمک تعبیر اولنود ۲۳ وتخشری روایت اندی که قسم یمین
اطلاق اولندیغی عادت عربه بناء دیرکه برحی برحی ایله مخالفه یعنی اندلشوب عهد شکن ۲۴ وقتله
برحی صناع الیمنی احرک صناع الیسره وضع ایدوب محاکفلر اید لرایدی ۲۵ وقبوضه که یدیمنی اکثر یا یدیسری
یه نسبه قوی اولمغله قوته یمین اطلاق اندیلر ۲۶ ومنزلة حسنة یعنی برکسنه عند الناس معزز ومکرم
اولمق یقال فلان عندنا بالیمین ای بالمنزلة الحسنة ۲۷ وعدل واول الناره واخر نهار وشمال دیدکلری
کبی ۲۸ مطرزی دیدی که یمن مملکتنه یمین دیدکلری یمن قبله یه واقع اولدیغی ایچوندر ۲۹ نسبتی یمنی ویمان در
صایمنی ایکن ۳۰ یا دنسبتک برینی حذف واندن الفی عوض ویرمدیلر یمانی اولدی ۳۱ صکره قاض کیمی
اعلال ایدوب یمانٍ اولدی ۳۲ کرمانی شرح بخاری ده دیدی که یمنک نسبتده یمانی یا یمنک تخفیفیله
لغه فصیحه مشهوره در ۳۳ بعضیلر یا یمنک تشدیدی ایله دیدکلری صحیح دکلدر ۳۴ نیز ایمانی ده اولان
الف یاء مشدده دن عوض ویرلمشدر ۳۵ پس بر یا یله قالور ۳۶ واکر یا مشدده دن اولور ایسه عوض الله عوض عنه
ما بینی جمع لازم کلور ۳۷ لکن تشدید ایدلمز شو وجهله جواب ویرلدیکه یمانی ده اولان الف عوض دکل
بلکه زائده در تکمیم صنعانی ده اولان نون ۳۸ ورازی ده اولان زائد اولدقلری کبی ۳۹ انتهی ۴۰ مخفی اولیکه که
میدانی نک نام تالیفنده معانی حروف معجمه یا بنده دیدکی کلام جوابا مذکوره مناقض
درزیرا دیدی که حرف نون کاهی همزه دن بدل اولور صنعاء نک نسبتده صنعانی دیدکلری
کبی ۴۱ والاقیاس صنعاوی وصنعاوی ۴۲ وشویله ملاحظه اولنور که تحت مذکور لفظ صنعانی معقور
زعم الدی وعائقه کتب ده مسطور اولمق اوزره تصحیح اولندی ۴۳ جوهری صنعاء نک نسبتده
صنعانی ۴۴ دیدکلری قیاسه مخالف در دیدی ۴۵ واللہ اعلم ۴۶ فارابی سلک الجواهر نام لغتنده

دیدی که یمن برولایه معروفک اسمی در ۴۷ ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیور دیکه الایمان
یمان والحکمة یمانیة یعنی ایمان اولاکه دن نشأت اندی زیرا که رسول اکرم مکه مولد
ومبعثی در ۴۸ صکره مدینه یه هجرت اندی ۴۹ ومکه نهاده دن ورنهاده ارض عمده دن در اندلر ایمان یمنه نسبتله یمانی

تصحیح ایدوب صاحب در لر

فی ما مر من وده ودیدکه لفظ ید مختفا
ولفظ ید نسبتله واتبعته یدی ۲ مشتمله

وفی فعله بمعنی الاستعانه قوله وجاه
بجلد کم مکفوا وم

رشتری دیدی کم ہوش ورق القوم ای نہ احداثہم وانہ وارثا کورقہ اذاکانا ضعیفین عدیشین ۰
میروزنہ یا بادی ورق لفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنوده حسن وجمال وبهجه دنیا ۰
ولفظ ورقه حسین وکرکه اطلاق اولنور ضد در ۰ یا خود رجل ورق وامرأة ورقة دیرلر حسین معنا نه
والله اعلم بالصواب ۰ هلال معروف در که فارسیده ماه نو دیرلر ۰ واول دموکه انگله وخشینک ۰
عرقوبین کسرلر ۰ جوهری اول سنان در که انی جانیال دموری وآردرکه انگله وحشی صیدایدرلر دیدی ۰
وغبار ۰ واحیاناعرب ول برجی که هوازن دن برقبیله در ۰ وقیر یاپشن دکرمز طاشنک کناری ۰
وایاز ۰ تعبیر اولنان خوشک دینده قال ماءقیس ۰ وجه مطلقا یا خود جهته دکر ۰ واول دموکه
سهرک یا خود اکرک اکری اغاچلری فی انگله بری برینه ضم ایدرلر ۰ وکاهی دهور موضعنه اغاچدن ایدرلر
وعلم حسن الوجه ۰ وجاور ایجنه صوکیرسون انجون اطرافنه قازده قلری متوس خرق ۰ وفیروزآبادی
هلال لفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنوده بستان ۰ وجبل ۰ برهزون ۰ وبیلان قاپلی
ووده تمغا رندن برنوع تمغا ۰ وبری برای اوزرینه دوزلمش طاش ۰ وطبرنا قلری دیبلر ۰ وعلمان
بیاض ۰ ودفعه من المطر که صاغاناق تعبیر اولنور ۰ ویاآل الماجیر دیرلر ۰ اغاق ایلیق ایله اخذ اولنه
که مصدری هلال آل کلور والله اعلم ۰ جل مفابله بعیده که اصلا آیدن نشان اولیه ۰ مطلقا نشانی
اوکین ارض ۰ اصمعی دیدی که اول ارض که طوغرو اوکیوب کاه صاغه وکاه صوله صاپان ارض در
واخر آسیفه که کوکلی انکوزی تعبیر اولنور ۰ بقیه نفاس وناقه سریعه ۰ ودلیل حاذق ۰ وامهر ۰ ورجل
ثقیل تقول انه الیوجل للقطع الیوجل ۰ وتقال هو ایوجل هو جل ای ثقیل بطیء ۰ فیروزآبادی هو جل
لفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنوده امرأة واسعة کهجول ۰ دخی دیرلر ۰ وفاجره وصایله زاق
بولانا راق یورینک ۰ ویلیل طویل ۰ ورجل نائم ۰ وجوق سنوایدن کسنه والله اعلم ۰ ید موصوف در که
ال تعبیر اولنوده مجد الدین دیدی که ید ۰ مذکر فخی کبی ۰ ویدالله بر معنایه در ۰ وصفته ۰ ویدیت لفظنک
مصدری که یدیته دیرلر ۰ فکه کسنک الینه وردوم ۰ معناسنه ۰ پس یوجه اورزه لفظ ید آله
دورمق معناسنه اولور ۰ وکم ۰ که بنک تعبیر اولنوده ۰ وسنیة القوس یعنی قوسنک انکی ظرفنه اولان
اکری موصفه ۰ ویدالدهر یعنی زمان مدت مدیده ۰ وملک بنک کسریله یقال هذا الشیء بید ای
ای زیر ملکی ۰ وقوة ۰ قال الله تع والسماء بنیناها بایید ۰ ویقال ایده ای قوه آیه ۰ وتقول ما له بید ان
ای طاقه ۰ واعطیته مالا عن ظهر ید ۰ یعنی اکما مالی تفضلا اعطا اندم که برکسنه مقابلسنده ویرمدم
وفرض دخی دکلدر ۰ وابتعت الغنم بیدین ۰ یعنی غنی اکی مختلف ثمن ایله اشترا اندم ثمنک نصفینی
النسیئه ونصف اخرینی کوشش ویرمک کبی ۰ ویوم یدی الساعة یعنی قیامتک قوپمسنده ۰ فیروزآبادی
ایادی یدلفظنده شو معنالری زیاده اندی که ذکر اولنوده جاه ۰ ووقار ۰ وحجه مستحق اولان کسنه
یرینه حجر ائتک مثلا سفرهی مالکنه تعرفندن منع کبی ۰ ودفع ظالم ۰ وسلطان ۰ وحاجة مواکل ۰ وندم
وغیاث ۰ وذلة ۰ ویدی فلان مزبده یعنی ال کتدی وقورودی ۰ وبد دعاء مقابلسنده یدی مزیده دیرلر ۰
یعنی الدی قورسون ۰ واعطاء مبادأة ۰ یعنی فلان کسنه یه یدابیده وبردی ۰ ولقیته اول ۰ وذات
یدین ای اول شیء ۰ وسقط فی یده ای ندم ۰ ورجل ۰ یدی ۰ وامرأة یدیه دیرلر ۰

صناع ۰ وصناعة معناسنه کهترکیله الهنر لو تعبیر اولنور ۰ وثوب یدی وادی کاسع ۰ ویدا
انفاس نصابا ۰ ویدالری که ذکر مز الا تعبیر اولنوده ال دکرمز نه کروب الا یوجه یر دکاری اغاچلر ۰
ویدالطیر ای جناحها ۰ جوهری دیدی که اول صیدکه دام طویله که دام طویله الندن طولی ایانکنک
طولی دیه چکه یرده امیدیه امم مرجوله دیرلر ۰ ولا افعله ید الدهر دیرلر ابدا معناسنه ۰ وکاهی
لفظ ید مجرد تاکید ایچون ذکر اولنور اکثر ید یدی کبی که کتبته انا معناسنه در ۰ اصمعی دیدی که برکسنه
برثوث بورونکده فعلته فالا بد الثوب دیرلر ۰ ویقال ثوب قصیر الید ۰ مخفی اولیه که عبارت اخیره
ده واضح یدون مرادکم اولدیغنه کم مسیدانی سایی ده ید لفظنی کم ایله تفسیر اندی ۰ والله اعلم ۰
یمین خندالیسار که صناع طرف تعبیر اولنوده ۰ وجمعی ایمن ۰ وایمان ۰ وایامین کلور ۰ ولفظ
یمین بو معنایه نظرایله برکت معناسنه اولکه یمن دن مأخوذ در ۰ لهذا یمینه یمنی وشعاله شوم دیرلر ۰
ودخی تأمنوا دیتأمنوا دیرلر ۰ قوم صناع جانبنه توجه اندلر معناسنه ۰ وشیخ فانی یه سکنا بو کیفیت اورنه
هوا اندیکه موت دخی راحتلو اردیه چکه یرده التیمن اروح دیرلر ۰ یرا یمنی صناع جانبنک اوزرینه
یاتورلر ۰ وقسم یعنی حلف برکسیله انداکمک ۰ تعبیر اولنوده ۰ زمخشری روایت اندیکه قسمه یمین
اطلاق اولندیغی عادت عربه بناء دیرکه برری برینی ایله مخالفه یعنی انداشوب عهدلشمک وقتنده
برری صناع الیدنی اوکه صناع الینه وضع ایدوب مخالفه اندلر ایدی ۰ وقوة که یدیمنی اکثر یا یدیسری
یه نسبه قوی اولمغله قوته یمین اطلاق اندیلر ۰ ومنه ۰ حسنة یعنی برکسنه عند الناس معزز ومکرم
اولمق یقال فلان عندنا بالیمین وبالمنزلة الحسنة ۰ وعدل واول النهار واخر نهار وشمال الدکلری
کبی ۰ مطر برری دیدی که یمن مملکتنه یمن دیدکاری یمن قبله یه واقع اولدیغی ایچوندر ۰ نسبتی یمنی ویمان در
اصلا یمنی ایکن ۰ یا ونسبتک برینی حذف واندن الفی عوض ویرمکله یمانی اولدیغنه قاض کیی
اعلال ایدوب یمان اولدی ۰ کرمانی شرح بخاری ده دیدی که یمنیک نسبتده یمانی یا نک تخفیفیله
لغه فصیحه مشهوره در ۰ بعضلر یا نک تشدیدی ایله دیدکاری صحیح دکلدر ۰ زیرا یمانی ده اولان
الف یا مشدده دن عوض ویرلشدره بنا برین یا ایله قالور ۰ واکر یا مشدده دن اولوب ایسه عوض اولمله معوض عنه
یا نینی جمع لازم کلور ۰ لکن تشدید ایدیلر شو وجهله جواب ویرلمکه یمانی ده اولان الف عوض دکل
بلکه زائده در ۰ تکم صناعتی ده اولان نون ۰ وزائده ده اولان زائده اولدیغی کبی ۰ انتهای مخفی اولیکه
میدانی یادی للتمام نام تألیفنده معانی حروف معجمه یا بنده دیدیکی کلام جوابه مکون مناقض
درمیزا دیدیکه حرف لون کاهی همزه دن بدل اولور ۰ صناعة آنک تشدیده صناعتی دیدکاری
کبی ۰ والاقیاس صناعاوی ۰ وصناعاوی ۰ وشویله ملاحظه اولنوکه تحت مذکور لفظ صناعتی مقصور
زعم الدی وعائکت ده ممدود اولمق اوزره تصحیح اولندی ۰ جوهری صناعتنک تشدیده
صناعتی دیدکاری قیاسه مخالف در دیدی ۰ والله اعلم ۰ فارابی سلک الجوابده یا تأنیثه
دیدی که یمنه برولایه معروفک اسمی در ۰ ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورد یکه الایمان
یمان والحکمة یمانیة یعنی ایمان اولامکه دن نشأت اندی زیرا مکه رسول اکرمک مولد
ومبعثی در ۰ صکره مدینه هجرت اندی ۰ ومکه زمان دن وتهامه ارض یمن دن در لهذا الایمان یمنه

والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب ولنكشف بهذا المقدار عن امثلة المشتركات في الشرع في بيان
ما له تعلق بالاضداد فائده معلوم اولد كه ائمه لغت حق كسنه الفاظ متفاده اكثر كتب
تاليف اديلر قطرب وابو بكر بن الانباري وابو البركات وابن السكيت وصغاني كتبي اضداد در
بوغوز وارد ركه منتي ومترسل وشاعر آنلري بيلكه محتاجدر ناكه انشا وتحرير اندكلرنسنه ده صنعت طباق
اجرا ائتكله ماجت ازدياد حسن اولوب لمحاب ادب عندنده مقبول اولر ابو جعفر بن النحاس
بو بابده بر كتاب لطيف تاليف اندي كه صنايع ادبيه يه هوس ايدن مبتديلره نمونه اولق ايچون اضداد
دن برقاچ لفظ ذكر اولنمق مناسب ملاحظه اولندي الاسئله من الالفاظ المتفاده التي تذكر
مع صدتها جيوة وممات امانه وخيانة يقظة وغشوة جود وبخل انصاف وحيف
اثم واجر ثواب وعقاب طلاقة وانقباض غلظة ودقة صفو وكدر شباب وهرم
غنى وفقر بلاغة وعي فرح وترح ضحك وبكاء انشاط وكسل شبع وجوع افعال واكثار
شباهة وخمول حرية وعبودية طاعة ومعصية موافقة ومخالفة حرص وقناعة وفاء وغدر استقامة
وعبوس ايجاز وخلف امانة وتكرم يأس وطمع نقص وزيادة شيخ وشخاب كبر وتواضع حسن وقبح
طويل وقصير بعيد وقريب صلاح وفساد وفي هذا القدر كفاية لمن له قلب او القى السمع وهو شهيد
فصل في الالفاظ المنبئة عن المعاني بحسب الوضع والاستعمال معلوم اولد كه بعض الفاظ
وار در كه واضع اني برمعاني عامه وضع ايدوب استعمال اولندقده دخي عمومي اورنه ابقا
وعام استعمال اولنور تعالبي فقه اللغة نام تاليفنده انكايچون مخصوص بر باب عقد ايدوب
كلياتي عنوان ايله معنون قيلدي زيرا اندن كل ما هو كذا فهو كذا عبارتيله تعبير اولنوب وتركيبه
دخي برنسنه كه شويله اولويله اولور عبارتيله ترجمه اولنور الاسئله سماء برنسنه كه عالي ومقابل اولمق
لذا خاكوكوك سقف وتابانه كذلك سماء اطلاق اولنوب يقال اصبح اسماء بيتك وعرات
السماء صعيد برارض مستويه مرئوبه برنسنه دركه ايكي شيئك مبانيسنه حاجز وحائل اولنه
كعبه بر مربع اولان بنا كه مكعب دخي ديرلر وزرنك زار تعبير اولنان ايكي برنسنه يعتبين
ديد كلري بو معنادن ماخوذ در قال الله عز وجل بالكرة الحادية عشرة مأخوذ در دائره كوزدوني مكرر دخي اولمق حركاتنه
شامل طاس فلك ايچره كعبتين انجم كوكسترلرنك ايش بيچم كبي نقس مراد حرض برنسنه عالم
واتبه برحيوان كه روني مبان دده دبب وحركة ايله عير برابل وخيل وحمير كه مرموصغاري برموضعه آنكله
زاد وزخيره كوتوره لر ماعون برنسنه كه شيئي حقيره ملعقه دنا اني كسنه كندوزي دريغ ايتمه اكف وجنابه
جو ملك مثلثو جو بري ديدكي ماعون برلفظ در كه منافع بيتي جامع در قدوم وفاس وقدوري
ابو عبيده ديدكي اهل حجازيله برمنفعه وعطيته به اطلاق ايدرلر حديقه بستان كه اكاديوار
چوريلمش اولة عقيلة ناقه وابل وخيل دخي برگروه اولان آن حمام برقوش كه طوقي اولة قضب
برآلوت كه بوغوم وماسوره بيتي اولة عضاة برآغاج كه دبكني اولة سرح برآغاج كه دبكني اولميه
عرصه برقعه كه اندة بنا اولنميه وادي برفرجه كه طاغلرده واورمانلرده اندن سيل صويري
جريان ايلية قسطاط برمدينه كه جامعه اولة فيروزآبادي ديدكي قسطاط اهل كوره نك جوه اولة حتى

موضع

موضع وعمرو بن العاص بنا اندي كه معرعنيفك علمي در كه اسكي مصر تعبير اولنور برنسنه
كه اني اذام يعني انمك قالو غي ايده لر ريت وياغ وسا آده ياغي وانت ياغي وبوكر كي ياغي دراج
ياغي مثلثا نسيم برريح در كه اغاجي تحريك ايدرلي ستر اتية الشكاف عربده اصل صفته
اطلاق ايدرلر بابونج ودموجي وغيري كبي نخيل برموضع كه ارض كثير النخل اولة ابن خالويه روايت
اندي كه برنسنه كه شعاع افتاب اكا طلوع ايدوب وصكره زائل اولة اول وقت ده حاصل اولان كولكه يه في
وظل ديرلر وافتاب طلوع ايتمكله حاصل اولان كولكه يه ظل ديرلر ودخي بعض الفاظ وار در كه
واضع آني عام وضع ايدوب استعمال اولندقده بعض افراديه مخصوص اولور وبو قسم بغايه قليل در
ابن دريد جمع لفظي ايله تثنيه اندي كه اصلنده مطلقا برشيئي قصد ائمك معناسنه وضع اولنمش در
استعمال اولندقده قصديت مكرمه تخصيص اولندي نحي اولمه كه تخصيص مذكور اهل لغة عملي اولمشدر
مذكور مثال اولمغه صالح اولور ايدي لكن اهل شرع علمي اطلاق اورزه متفق عليه در صاحب
مزهر ديدي كه بن قسم مذكور ايچون برمثاله موفق اولدم كه بغايه مستحسن در بست لفظي واضع
مطلقا دبره وضع ائمش ايدي استعمال اولندقده ايام السبوع دن بريوم ه تخصيص اولندي عجره دخي
ديدي كه لفظ رث اولا برشيئ حسنه وضع اولنمش ايدي استعمال اولندقده ملبوسات ومفروشات
حسنه تخصيص اولندي وثم لفظي اصلنده مطلقا برشيئي جمع ائمك معناسنه ايدي صكره
استعمال اولندقده حسنيتي جهته مخصوص قيلندي وعم اللحم واغتم دبوب مطلقات قوللري
معناسني مراد ايدرلر ايدي صكره استعمال اولندقده طلجره ده پشمش يا كباب اولمش ائمك قوللرنسنه
تخصيص اولندي زيرا بيكمات فوقه متن اللحم واصل ديرلر ولغة بجانبه ده فرث نفسي عن الشئ
مطلقا برنسنه دن نفسم اباندي معناسنه ايدي مثلا طعامدن اباته خواه قاري مطعوم اولمغه يا سبب
آخر ايله صكره استعمال اولندقده برشيئدن اينكه نوب اباندي معناسنه تخصيص اولندي وفراض
لفظي واضع مطلقا چاقيل طاشنه وضع ائمش ايدي واستعمال اولندقده اوزرنده صو جريان ايدن
چاقيل طاشنه تخصيص اولندي ولقد احسن من قال في وصف نهر ٩ وماء على الحضراء بحرى كانه
صحايف تبر سكبن جداولا كان به من شدة الجري جنة ولقد البسه بن الرماح سلسلا ابو عمرو
ديدكي كه بست لفظي واضع مطلقا دباغ اولنمش دريايه وضع اندي لكن اصمعي لفظ بست فرط
يعني ورق التلم ايله دباغ اولنمش دريايه مخصوص در ديدي ودخي اصمعي ديدي كه مقدم اول نوبه
در كه مشبع يعني كرسي كبي بويانمش اولة اكا فهو بويانمش تعبير اولنور يعني رنكنه اولور اويسون
لكن كسائي مقدم قيرمزي ايله بويانمش نوبه مخصوص در ديدي ودخي بعض اهل لغت ديدي كه حفظ لفظي
مطلقا سيفه اطلاق اولنور لكن عجره ها بجرين محمان ده بايد قيدي سيفه مخصوص در ديدي ودخي
لفظ زف برقوشلرن زغب كبي اولان توله دركه اندن مرد اوتوي تعبير اولنور لكن بعض اهل
لغت نعامه مخصوص در ديديلر قالوا اما آينده ديدي كه زرجح ريح ايله ظاهر اولمغه سحاب در لكن
ابن دريد ديدي كه اول سحابه ده قيرمزي لوح اولمغه بزرجح ديكرلر مبرد كاتمل ده ديدي كه لفظ عثان
صوف ملون معناسنه در واكثر اهل لغت كلامي دخي بودر لكن اصمعي ديدي كه

نسخه بوملة بوكره نسخه

نسخه بوحرف ابدل وقع في نسخة ابو الوحش

هر صوفه عربن اطلاق اولنور خواه یونیا یونجه خواه بوریا بسره و مبتر دیدیکی حنتم خرف انحضر معناسنه درکه قوه نوس تعبیر اولنور مکه اصمعی دیدیکه هر قوه نوس حنتم اطلاق اولنور خواه یش خواه دکل والله اعلم

ودنی معلوم اولکه بعض الفاظ وارد رکه واضعه از خاص وضع اتمش لکن عام اوملق اوزره استعمال ایدر لر ابن فارس فقه اللغه ده انکله بکون برباب عقد اتمش اصمعی دیدیکی که لفظ ورد اصلنده حویه وارمق معناسنه موضوع ایدی صکره هر نه وارمقده استعمال اتمش بلر ولفظ قرب اصلنده طلب الماء معناسنه ایدی صکره طلب ده استعمال اولنمش ودنی هر کسنه فریاد ایله رفع عقیرته دیر لر یعنی صوتنی بلند اتمش وعبارت مذکوره مثل مجرا لسانه جاریدر هوردی بو درکه هر کسنه نک آیاغنک سکیرینی عقر یعنی قطع اتمسی ایدی شدت وجعدن عمره سنی یعنی معقود اولکه آیاغنی نی قالدورب صیحه وفریاد ایدر ایدی صکره هر رفع صوت ایدن کسنه یه رفع عقیرته دیر لر ابن دریده جمهره ده یونوعدن اولکه الفاظ انجوزه هر باب یحته ایدوب باب الاستعارات غنوانیله معنون قیلمش ودیدی که لفظ منحه اصلنده شو معنایه ایدی که هر کسنه آخره قویونی یا ناقه سنی بو وجه اورزه ویره که اخر الامر کسودی یله انتفاع ایده لر بشرطانکه شاة یا ناقه معطی نک اولیه صکره یرعطیه یه منحه اطلاق اتدیلر اکل مشارق الانوار شرحنده مذکورات له ارض فلیر غبها اولیفحها حدیث شریفنک بیانلنده دیدیکه منحه کاهی صلا اولور وملک وجهی اورزه وکاهی عاریه اولور انتهی ولفظ وغنی اصلنده جبک ده اختلاط اصوات معناسنه ایدی صکره استعمالی کثیر اولوب نفس عربه وغنی اطلاق اتدیلر وفی القاموس شرهد الوغی واصله الجلبه فی الحرب وغیث لفظی اصلنده مطر معناسنه ایدی صکره مطر سببی ایله نبات اولکه نباته غیث دیدیلر کذلک السماء دن مطر ومطر واقع اولان موضع مراد ایدر لر تقول الوب مازلنا نطأ السماء حتی اتیناکم ای نطأ مواقع الغیث ودنی که فارسیده شنبم دیر لر عشب ده استعمال ایدر لر وعرش لفظی خانه نلرک نقاس وقبه سنه اکل اندکلری طعام مخصوص معناسنه ایکن خان وقبه اندکلری دعوت ده استعمال اتدیلر واعذار لفظی اصلنده خان معناسنه ایکن خان وقبه اندکلری ضیافته استعمال اتدیلر وعادت عرب بوادی که هر کسنه تزوج اتدکده شاة وابل اورزینه عقد نکاح ایدوب انکری منکوحه نک خانه سنه سوق وایصال ایدر لر وفلان ساق الیها مهرها دیر لر ایدی صکره دراهم ودنانیر اورزینه نکاح وانلری سوق وارسال الله لرساق الیها مهرها دیدیلر کذلک عادتلری بوادی که هر کسنه زوجه سنه دخول مراد اتدکده هر خیمه جدیده نقب ایدوب انله دخول ایدر لر ایدی واکا بناء وبنی فلان علی امرأته دیر لر ایدی صکره تو سیع ایدوب عبارت مذکوره فی مطلقا دخول ده استعمال ایدوب صحاده دخول انه دنی بنی فلان علی امرأته دیر لر وطبعینه لفظی اصلنده بهودج ایکنده اولکه خاتون معناسنه ایدی صکره بهودجه وبهودنی کوتورن بعیره دنی طبعینه دیدیلر وحطر لفظی اصلنده بعیر قوپرمغه ایله ورکلری بکله فی مرة بعد اخری ضرب اتمک معناسنه ایدی صکره ورکلرینه اصابت ایدن لوله دنی حظر دیدیلر ولفظ راویه اصلنده سقاده وه سبی معناسنه ایدی صکره سقا کتک طولومنه دنی راویه دیدیلر ودنی لفظ متنی تراب

وضع

وضع بدره معناسنه ایدی صکره بر کسنه کنتم سترانه اکا دنی فلان اکمن سره دیدیلر واولوم لفظی انسانه مخصوص ایدر صکره توسیع ایدوب صباح دکل بوکیجه یرق آتیلدی دیه جک برده مماتت لیلة السماء برقا دیدیلر کذلک نام الثوب دیر لر ثوب کهنه اوله واتموا صلنده اتش سویونمک معناسنه ایدی یقال اتمدت النار ای اطفأت صکره اتمد الثوب ثوب اسکیدی معناسنی مراد ایدر لر والفظ عنی اصلنده کوزه مخصوص یقال عنی الرجل ای صار اعمی صکره کیت عنا الاخبار حبوب خبر لرینه بزدن مستور اولدیر معناسنی مراد ایدر لر والفض ازکض اصلنده مطلقا یاقمق ایله بر شیئی ضرب معناسنه ایدر صکره مرکوبلرلان کیوانده استعمال ایدوب راکب اولان کسنه یا غیر تحریک استدعا آت سکرتمه دنی رکض الفرس دیدیلر ابن درید دیدیکه رکضت الدابة دیر لر مفعول اولمق اوزره دابه نک نصبی ایله مطلقا دابه یی سکرتدردم معناسنه خواه یا غنی تحریک اتسون خواه تمسون وبعضیلر رکضت الدابه دیر لر نائب فاعل اولمق اوزره رفع ایله که لغة اهل عالیه ده انتهی جوهری دیدیکه رکض اصلنده تحریک رجل معناسنه در صکره استعمالی کثیر اولوب مطلقات سکرتمه رکض الفرس دیر لر که فصیح دکلدر بلکه صواب اولان رکض الفرس در مجهول صیغه سیله انتهی زیرا رکض الفرس معلوم صیغه سیله آت یا قلرن دمینه وردی معناسنی مؤدی در عقیقه اصلنده اول قیل درکه ولد تولد اندکده انکله تولد ایدر صکره اول قطی تراشش اتدکلرینده ذبح اولنمق قربانه عقیقه دیدیلر وظبی اصلنده عطش وصوبه اشتیاق معناسنه ایدی صکره توسیع ایدوب نظمرنه الی الفلک دیدیلر ومجد اصلنده واتیه نک بطنی علف ایله طولواولمق معناسنه ایدی صکره کرم طولو اولان کسنه یه مجد فلان فرهو ماجد دیدیلر یعنی اصیل اکرم ولفظ قفر اصلنده نبات اتماندن خالی اولان ارض معناسنه ایدی صکره اکلت خبزة قفراء الجوب بلا ادام معناسنی مراد اندیلر واقراة قفرة دیوب قلیل اللحم معناسنی مراد ایدیلر وغرغره لفظی اصلنده صویه اغیرده ابوغارده تحریک واداره معناسنه ایدی صکره وغرغرة بالکسر دیدیلر وغرغره بالفتح دیدیلر طعنه نی حلق معناسنه وغرغرت عینه دیدیلر تمزد فیها الدمع معناسنه وقرقره اصلنده ارکلک دوه کوکره کده اولان هر بریک صفاء ارتفاعی معناسنه ایدی صکره حسن الصوت اولان کسنه یه قرقار دیدیلر وافض لفظی ناقه نک لبنی قلیل اولمق معناسنه ایدی صکره قلة عقل معناسنه استعمال ایدوب افض الرجل دیدیلر قل عقله معناسنه واول کسنه یه افیض ومافون دیر لر وخلس اصلنده واتیه نک ظهرینه بزدکه کبی طرح اتمکدر جل وکیجه پاره سنه دیر لر ایدی صکره آت صیرتنه ملازم اولان کسنه یه خلس دیدیلر یقال فلان یتخلس من اخلاس الخیل ای لا ینزل من ظهر فرسه کذا فی الصحاح وکثیر الصید وکثیر الجاریه ون کذا یه دره وصبر لفظی اصلنده جنس مقابله در صکره قتل فلان صبرا دیدیلر جنس حتی قتل معناسنه یعنی هر از زمان محبوس اولوب صکره مقتول اولدی واول کسنه که قاضی الی یمین الصبر دیو جنس ایدوب بعده یمین الله کلمه یمین صبر دیر لر یقال حلف صبرا ای حلف بعد ان حبس بحا هذا استعینوا بالصبر والصلوة کلام شریفنده اولان صبر دن مراد صوم وردیدی زیرا صوم مستلزم اولدیغی صبری مستلزم اولدیغی

منه

یقال الدهر یومان یوم لک ویوم علیک

منه

یقال بعیر قوار الصوت اذا اصفی هدیره وارتفع

منه

برذعة نکلمنی عقدا محفوظ اولمق ایچون فرسک ظهرینه طرح اولنان جل وکیجه مثلو نسنه درکه وکلمنی به دنی دیر لر

منه

وفی الحدیث از رجلا امسک رجلا وقتله اقتل القاتل واصبر والصابر یعنی والجلوه حتی یموت کما حبس الذی مات قبله وصبر اصلنده حبس معناسنه در کذا فی الزاهر

منه

وفی الاساس رأیت ارضا قد جدت نباتها وبصبرا ای شجعا ومن المجاز مجد الرجل ومجد عظم کرمه فهو ماجد ومجید

منه

وبو معاره کلیجه ابن دُرَید کُل باب مقصود فرمود ذکر اندکی الفاظ درک ترجمه اولندی لکن بعض مواضع
حسبه حسبه ذکر اندکی الفاظ دخی ذکر اولنمق اقتضا ایدر دن خالی دکلدر ملاحظه سنی عرض ایدرم مقامدو ذکری مناسب
ملاحظه اولندی بو سببدن ایدیلدی بأس اصلنده ایوب معناسنه در لکن قوب مظنه خوف اولمق
مناسبتی ایله لا بأس علیک یجوب لا خوف علیک معناسنی مراد ایدیلدی وجناب اصلنده
کاسه نک دینده قالان طعام و شوربه معناسنه ایدی صکره هر نسنه نک بقیه سنه اطلاق اولندی
حتی جنابات الکدری دیوب کوزه اولان بقیه سنه دخی مراد اولندی وراند اصلنده نمبه معناسنه ایدی صکره
هر داهیه یه نهب دیدیلدی وحوب اصلنده بحکم معناسنه ایدی صکره شایع اولوب زوجل ده
استعمال اولندرکه حاده وکات ثلث بجاریدر ودردق لفظی صغار ناس معناسنه ایدی صکره
کثیر الاستعمال اولمغله هر شیدن کوچک اولانه دردق اطلاق اولندی وکده اصلنده عرض غلیظ
معناسنه کدر دن مأخوذ در زحمت معناسنه ارض مذکوره یجوئه تا نزحمت وبر مکله بو اسم ایله تسمیه
اولندی صکره کدر دن کنایه بالکلام وقلبه بالفکر دیدیلدی وکلب اصلنده صید کی صیاده قرینه مقامده
یقال ازرم الصید فقد اکلبک ای دنا منک صکره هر قریب اولانه شیئه مکلب دیدیلدی ولفظ
ثابت یرقازوب وبتباشق ایدن کمسنه معناسنه در صکره مطلقا تفتیش واظهار ایدن کمسنه یه
اطلاق ایدوب حتی فلانه یثبث عن عیوب الناس دیدیلر نظهر عیوبهم معناسنه وزحاب
اصلنده اغیزدن اخراج ریق کی سایلر تعبیر اولنورکا در لریدی صکره زحاب المزمن دیوب سعال
دوکیلن بلغمدری ورضاب النحل جوب عسل مراد اندیلر وثقب البیت دیرلریدی بیت ارتفاع ده
کحانه بالغ اولسه صکره هر نسنه که ارتفاع ده کا بالغ اولسه اکا قد یثقب دیدیلر نسقفت النخله
والنحل باسقات لها عبارتدر دخی اذان ماخوذ در حتی هر کمسنه قومنه عالی وغالب اولسه یثقب فلان
فی قومه دیدیلر علاهم معناسنه وثبثم لفظی صیحانک امتلاسی معناسنه مخصوص ایدی صکره توسیع
ایدوب انسانک امتلاسنه دخی ثبثم دیدیلر وانبعق الطیر دیرلر قوش شدت ایدیجک اتسه
یقال عقاب بعنقاء وعنبقاء ای شدید الطیران صکره هر مرتبه شایع اولدیکه فلان کمسنه یکا عنف
وشدت ایله سوز سویلدی دیجک هر دم انبعق فلان علی بکلام دیرلر ابن الانباری زا هر نام
تألیفنده دیدیکه قد قرمت الی لقائک در لرسنک لقاکه زیاده مشتاق اولدم معناسنه قرقم
اصلنده شدت اشتها الحم معناسنه در یقال قرمت الی اللحم اقرم وانا قرم الیه ای اشتدت
شهوتی الیه انتهی قالی العالمیدر دیدیکه خارب لفظی اصلنده سارق الابل معناسنه ایدی
حاصل صکره هر سارق خارب دیدیلر چوبه بعیر سرقه اتسون خواه غیر شئی سرقه اتسون ابو جعفر نحاس
معلقات شرحنده دیدی تحرّه مداومه تسمیه اولندیغی کوپونده دوامی اولدیغی ایچوندر بعضلر دیدیلر که
زردنهم کوپده غلبه اندکدن صکره ساکن اولدیغیچوندر یقال دام الشتی ای سکن وثبت اکر سئوال
اولنه کوپک ساکن اولانه شیئه مداوم اطلاقی صحیح اولمی جواب دیرلر که اصل صحیح اولمقدر
بشرط انکه اول شیئه اسم مخصوص وضع اولنمش اولا مانحن فیه در انحفظ مداوم لفظی ایله تسمیه
اولنسه تحرک اسمی اولانه مداوم ایله اشتباه واقع اولور والله اعلم وصلی الله علی محمد واله وصحبه وسلم

وفی

وفی معلوم اولکه بعض الفاظ وارد رکه عام وضع وعام استعمال اولنور لکن اول عام مخصوص
تحته اولان افرادن هر فرده اطلاقی ثابت ایکن هر بری ایچون مخصوص اسم وضع اولنمشدر
ثعالبی فقه اللغه ده الک یجوز هر فعل عقد ایدوب دیدیکه بعض لفظی عام در وفرک زوج هر زوجه
میانینده اولانه بعقد مخصوصدر وتشهی مطلق طعامه اشتهای معناسنه عام در ووحم حامل اولان
حالة تذکر اشتهاسنه مخصوصدر کرکیده آتش یرمک وقتنده اولانه اشتهادر ولفظ نظر عام
درکه هر منظوره باتمق دخی شامل در ولفظ شم برقه نظره مخصوص در کذلک لفظ اجتلاء وسعه نظره
وفی القاموس جلا العروس واجتلاها یعنی اکا نظر الیها مجلوة ولفظ غسل عام درکه هر شیئی یا یقاغه
شامل در وقصارة ثوبی غسل مخصوصدر ولفظ غسل جمیع اعضاء بدنه عام در ووضوء غسل وجه
ویده ورجله مخصوصدر ولفظ جمع عام درکه هر ایکیدن زیاده شامل در ولفظ کثر وما اغاجنه جیقمق
ایچون یا بدقاری ایله مخصوصدر ولفظ ضراح حامدرکه برنوعه وبکا وفریاد شامل در ولفظ واعیه
میت ایچون اولان صراخه مخصوصدر ولفظ هجر عام درکه هر کمسنه نک اوتوراق یری تعبیر اولنمش
موضعه شامل در وهجره لفظی خانه نک اوتوراق بر بنه مخصوصدر ولفظ ذئب عام درکه هر جنوب تلک
قوبره وغنه اطلاق اولنور وذئابی آت قوبره وغنه مخصوصدر هکذا قاله الثعالبی فی فقه اللغه لکن
کلام مذکور اکثر اهل لغت کلامنه مخالف در جوهری دیدیکه لفظ ذئابی قوش قوبره وغنده استعمال
اولنور اکرچه ذئب دخی دیرلر علی قلته وآت وده قوبره وغنه ذئب وذئابی اطلاق اولنور
لکن ذئب اطلاقی کثیر در وفی الاساس فرس الطویر الذئب والذئابی واخذت بذئابی
الطائر فیروزآبادی ذئابا وذئبا وذئبلا وذئبلوذئب هر معنایه در دیدی وفی المثل رکب ذئب
الریح اول کمسنه حقنده ضرب اولنورکه جلیه یسبقت ایدوب هر وجهله اکا یتشبث ممکن
اولمیه وفی مثل آخر رکب ذئب البعیر اول کمسنه حقنده ضرب اولنورکه نصیب قلیله
راضی اوله ولفظ تحرک عامدر ولفظ انقاض باشی تحریکه مخصوصدر مخفض اولیه که لفظ انقاض
مطلقا باشی تحریکه مخصوص دکلدر بلکه قعب وقتنده اولان تحریک دخی مخصوصدر واللهم
ولفظ حدیث عامدرکه کیجه ده کوندزده اولان حدیثه شامل در وسمر کیجه وقتنده اولانه
حدیثه مخصوصدر وفی المثل لا افعله ما سمّر السمیر یعنی ابدا لا افعله مادام ابن
سمیر متنفس ابد دیمکنایه درکه ابن سمیر لیل ونهار معناسنه درای لا افعله ما اختلف اللیل
والنهار ولفظ سمیر عامدرکه مطلقا یورومکه شامل در وادلاج وسُرَی کیجه یورومکه مخصوصدر
لکن ادلاج اول لیل ده یورومکه درلر یقال ادلج وادلج ای سار اول اللیل واکر آخر لیل ده
یورو دیدیجک مراد اولنه ادلج وادلج دیمک کرک شدید ایله وسری بو تون لیجه یورومکه
دیرلر ونظم کریمده اسری بعبده لیلا واقع اولدیغی که لفظ لیلا تاکید ایچوندر باجر یدیمشدی
ولفظ نوم عامدرکه هر وقتنده اولان نومه شامل در وقیلولة نصف النهار ده اولانه
نومه مخصوصدر وما یلی نصف النهار ده اولیل وقبیل وقتنده اولان کمسنه دخی نائم اولان کمسنه در ولفظ
طلب عام درکه هر مطلبه طلب اطلاقی شامل در وتوخی خیر طلبنه مخصوصدر وسترخ لنا فلان نا

ولفظ سمر کیجه یه وآی آیدینه
وهره دخی اطلاق
اولنور

ومثل ساکن اولان اصوبه مدام
اطلاق مادام اکا در ایله تسمیه دخی صحیح اولور

دبیر لر فلان انکه نیک خبر فی بزم ایجو انطلب ایله مفاسنه و لفظ وحی و نونی حا مهمله و خا معجمه
ایله روایت اولندی و هر ب عامدر که مطلق فاحش معاسنه و اباق عبیده مخصوص صدر
و لفظ خدمه عامدر که ضد منکار لرموث ملدر و لفظ سدنه که بیه ضد معکار لرینه مخصوص صدر خدمه حلوک
و سدنه سادنک جمعیدر و سدانه خدمت کبیه معاسنه در و لفظ ریحه عام در و فتار بربا نوشش
ات معکار ایجه سینه مخصوص صدر ز مخشری دیدی که وجدت فتار الشواء و الطبیخ و یقال
لاتوذ جارک بفتار قدرک جوهری فتار عود ریحه سنه وحی دبیر لر دیدی و اکثر لفظی مطلق
تعوش اشیا نه سنه عام در و اوحی نعام اشیا نه سنه خاصدر و لفظ عدد وحیوان ایجون
عامدر که هر حیوانک سکیرتمه سنه شامدر و غلان قوردک عذره مخصوص صدر فالبی
دره فاوه نام تالیفنده اغدی من الذئب مثلنده دیدی که محتملدر که لفظ اغدی عدوده
یا خود عداوت دن ماخوذ اوله و عسلان ذئبه مخصوص بر نوع مشی در و هر سیر ایله سیر
یزمه دایر ابتدا دیه جک یرده فلان اخر بنا کانه ظل ذئب دبیر لر قال الازهری و الله لولا و جمع فی اللوقوه
لکنت ارقی عسلان الذئب فائده لفظ ذئب مهموز و غیر مهموز اولور لکن همزه اصل در
مؤنثی ذئبه در و جمع قلتی اذؤیه در و کثرتی ذئاب در حاطف و سید و ذوالله و سرحان
و عسل و رمنلق ذئب در مؤنثی سلقه در و امرأة سلیطه یه دخی سلقه دیر لر کر سلقه یا بکلام
ذم ماخوذ اولمق ملاحظه اولنور اکاکلامی اذیه اندی معاسنه و الله اعلم ابو عبیده دیدیکه ذوالار
مشی خفیف معاسنه در لهذا ذئبه ذوال تسمیه اولندی و فی المثل اغدر من الذئب زیرا
ذئب بازنه قصد ایدوب مقاومتدن عاجز اولنه عوا و فریاد ایدوب سایر ذئابی بدفع استمداد ایدر
چونکه قورد اجتماع اوله لرانلر مذکور بر طریق ایله قوردلرک برینک اوزرینه قاچارلر احداث
اتسه قورد انسانه معهود ترک و ذئب معهود اقبال ایدوب اول ساعت انی یا و ماره ایدر
بعض شئونده آنلرل شد ایده و قتنده معاونه امید اندیکی صدقنه خلاف مامو ظهور
اندکده عتاب ایدوب دیدیکه و کنت کذئب السوء لمازای دمما بصاحبه یوما احال
علی الدم بهر شعب دفع صبح دن روایت اندیکه یاده بره بر عجوزک جیمه سنه نزول اندم
کوردم له بر شاه فتلی اولمش و بر قورد یاوه رسمی دبی شاتک یا بنده یا یاره اولمش عجوز بر بوره
دیدی که یا اصبح مشاهده اندگک کبفیتک سبینی بیلور مسین بن دیدم که بیلم عجوزه دیدی که
بو قورد یاوه رسمی جیمه مزه دخال و موشاتک لیلی ایله بر ورده اتمش ایدک اوغلنده والده سی
منابه سنده اولان شاتی قتل اندی بزدن قصاص ایدرک مقابله سنده قصاص اندک و بن بو خصوص
ایچون ایکی بیت نظم اندم دیدی بن دیدم انشاد ایدیکز سماع ایدیم پس انشاد ایدوب دیدی که
بقرت شئونها و فجعت قومها و انت لشاتنا اولد ذئب
فعذبت بدرا بالهوان و ربیت فینا
فمن اینال ان یاک ذئب و ان کان الطباع طباع شئونه
لیس ینافع فیه الادیب و لقد اسن عند
لبیب الخبر ازی فی هذا المعنی حیث قال عاقبت کرک زاده کرکشود کرچه یا آدمی بزرک شود
و فرز ذئب کوسک سانه ایدیه قیلیچ ایله قطع ایدر کبی قطع ایدرکه اصلا کموکک صدا سی چقمز فائده عجوزی الذئب

دبیر لر

دبیر کرعوی الکلب دیدکاری کبی شاعر زمانه خلقندن فکایت ایدوب دیدیکه
شتعری کیف الخلاص من الناس و قد اصبحوا ذئابا ذوی اعتداء قلت یا تبغهم صدق
خبری رضی الله عن ابی الدرداء ابی الدرداء قولنه تلمیح درکه دیدی ایاکم و معاشرة
الناس فانهم مارکبوا قلب امرء الا غیروه و لا جواد الا عثروه و لا بعیر الا ادبروه
سهیلی غزوه بدر قصه سنده روایت اندی که عبد الله بن الزبیر رضا تولد اندکده
رسول اکرم افی کوروب هو هو دیدی چون والده سی اسما بو کلامی استماع اندی متغیر
اولوب ابی ارضاع ذا امساک انملک غیمک اندی رسول اکرم بیو دیدرکه ارضعیه و لو بعلاق
عینک کبشن بین ذئاب علیها ثیاب لیمنعن او لیقتلن دونه جبل سابانیه
تام کتاب ده اذیة العواد بابنده دیدرکه بر کمنه قوردک تو یونی عوادک عودنک تارینه تک
میمانه وضع ایله ضرب اندکده اول تار لر پاره پاره اولوب بعده عوادک صدا سی جفر بشرط آنکه اول
تار لر قو یون یا خیر سا ملدر یا یانمش اوله و آذیة الدفاف بابنده دیدی که دف یا یا نکه
تک دکا نده قوردک تو یونی تخمیر انسه لر دفلرک اولا کر یدر پاره پاره اولور و آذیة طبال
بابنده دیدی که بر کمنه قورد دریسندن بر طبل یا بوب طبال طبلنه ضرب ایدر الرکمین
طبل مهدوی ضرب ایسه جمله طبلدرک دریدی پاره پاره اولور و ما ذلک الا بتقدیر العزیز العلیم
و طلع لفظی عامدر انسان دیز نیک اوچ مخلفه شامل ملدر و جمع ضبعه مخصوص صدر بعیر ضبعتک که
فارسیده کفتار دیرکه صیر تلاز تعبیر اولنور اوچ مخلفه مخصوص صدر جوهری ضبع لفظنک مؤنثنده
ضبعة دیمکله رز یرا مذکرنده ضبعان و جمعنده ضبعان عین دیر لر سرحان و سراحین دیدکاری کبی
و مؤنثی ضبعانه و ضبع در که جمع صبعانات کلور و کاهی ضباع دخی کلورکه هم مذکرک هم مؤنثنک
جمعی اولغه صالح در ابن البری دیدرکه مقتضای قاعده عربیه بو درکه مذکر و مؤنث جمع اولسه لر
مذکرک حکمی مؤنثنک حکمنه تغلیب ایدر لر لکن ایکی موضعده بو قاعده بوقدر اندی اول بودرکه
ضباعنک مذکره و مؤنثی تغلبه اتمک مراد اتسه لر مؤنثنک حکمنی اخذ و تغلیب ایدر لر یعنی تغلبه لر نده ضبعان
دیوب مؤنث اولان ضبع لفظنک حکمنی ویرمه دیدیکز و مذکر اولان ضبعانک حکمنی ویرمدیکز حاصلی
مؤنث اولان ضبع و مذکر اولان ضبعان لفظلرنک تغلبه لرنده ضبعان دیوب صبعانات
دیمکدیکز یا مذکرک تغلبه سنک حکمی ویرمه اولنسه کثرة زواندن و مندن فرار اندیکز نافی بودرکه
برحادثه وقوعی ایچون تاریخ وضع اتسه لر لیله ضبط ایدیوب یوم ایله تعبیر لر مثلا وقعت
هذه الواقعة فی لیلة منتصف رجب حسوب من یوم مضی دیمکدیکز یا بو خصوصده اسبقه
رعایت اندیکز زیرا شهرلرک اول موجود اولان لیله در ابن الانباری دیدیکه لفظ ضبع مذکر
و مؤنثه اطلاق اولنور لکن معروف اولان ابن بری مذهبی در زمخشری ربیع الابرار ده
دیدی که ضبع نوعی بر سنه ذکر و بر سنه انثی اولور ازنب کبی ذکر اولدغی سنه مذکر لرعلی ایدر
مؤنث اولدوغی سنه احتیاط اولور قزوینی دیدیکه بر قوم وار درکه بر ایکی یبک جماعتک
میانسده اندر ابری بولنسه و بر ضبع بو مصادف اولسه لر ضبع مزبور اول کسنه نک غیر فرمانبر اتمز

ضبع و ضبع بابنک سکونیله مضبوطه
تعدد کذا فی القاموس
منه

لهذا اول آنرا ضیعتوز دیر لر • وفی المثل اشد من الضبع فی الغنم • وزیاده حرف اندنور که بر سوره قیصون
یا خیته کیرسه بر ایکی قویونه اهلاک ایتمکله قناعت ایتمز • واکر ذئب واکی ضبع قیصون سوره وسنده جمع
اولسه لر بری بر بنی منع ایتدکلرندن ناشی قویون سالم اولور لهذا عرب دعا لرنده اللهم ضبعا
دیر لر • قال الشاعر • تقوت غنمی یوما فقلت آها • یارب سلط علیها الذئب والضبعا • میدانی
دیدی که ضبع بغایه احمق اولمغله مایخفی هذا علی الضبع حیوانی ضرب مثل ایدر لر • ابن زکریا الرازی دیدی که
ضبعک درسندن بر غبال • یا یوب زرع ایدیجکلری حیوانی انکله اله دکدرلر صکره زرع اتسه لر حکر که
ضرر ندن امین اولور • کمال دمیری دیدی که ضبعک ارکلنک صاغ اویلوغنک دیبنک خصوصیله
قریب اولان موضعندن قیلیه یولوب اوراق وسخی اتدکدن صکره زیتون یاغی ایله قاورلسه در لر
وابنه دیدکلری مرضه مبتلا اولان مایونک دیبرینه سورسه لر مرض مهود بالکلیه منتفع اولور لکن بغایه احتیاط
ایدیلمکه مذکور قیلاری ارکلک ضبعدن آلمه لرزیرا اونثی ضبعدن الوب مرض مهود دن سالم اولان
کمسه نک دیبرینه سورسه لر مرض مهود راحداث ایدر و بو خاصه عجیبه در که کرات ایله تجربه اولنمشدر •
والله علی کل شی قدیر • ابو عبید غریب مصنفده دیدی که لفظ ربع دار ده عام در که هر نه ایچون بنا
اولنور ایسه و لفظ مربع وقت ربیع ده ساکن اولمغین بنا اولان منزله مخصوص در • ولفظ عقار
بلاد وضیاع ده اولان منزل • ومتجنح ظلب کلاده بنا اتدکلری منزلدر • وقس • لفظی ان
وسایر شیوانک اغزی که جمعی انواه کلور • وفوه هه طولوم اغزی در که کدلک جمعی انواه کلور • جهره
دیدی که جمع هرجیه نک اغزندن ظهور ایدن صوتی در • وکشیش اغنی به مخصوص بر صوت در که
جمله نک بعضی بعض جلدینه سورتمکدن حاصل اولور که ترکیده قیشدی تعبیر اولنور • ابو عبیده و مقاتل
الفرسان نام تالیفنده دیدیکه سهر لفظی مطلقا اویقو سنرلق معناسنده عامدر که خواه اویقو مدیمی
شیرون اولسون خواه خیرون اولسون • واری لفظی هر مکروه اصابت اتمکله اولان اویقوسز لغه
مخصوصدر • والله اعلم • ودقوم اولکه بعض الفاظ مخصوصه دار در که مکانک مخصوصیه وضع اولنوب
استعمال اولندقده اول معناردن استعمال اولنور فقط • الا مثله علی آلته دیدیلر که مکانک لفظی
وعید ایچون موضوعدر وعقده استعمال اولنمز ترکیده هر کمسنه یه غضب اتدکده برکده
اوتور دیدکلری کبی • ابو عبیده دیدی که تتابع لفظی شیرون غیری حیوانک اسنانک که ترکیده بر
سنه نک اوزرینه صاپر صاپر دوکولمکله تعبیر اولنور مثلا تتابعت الفواشر علی الناب دیر لر
تتابعت النمل علی العسل دیمز لر • واکثر کتب لغتده تتابع لفظی توالی ایدر تفسیر اتدیلر که مطلقا هر بری
اردنجه اولمقدن عبارتدر • واولکلک لفظی مقام تهدید ووعید ده مستعملدر که قرب معناسنه اولان
وکی دیمکله واو لحق ملاحظه اولنور • اصمعی دیدیکه اولکلک عبارتی نوک معاسر قاریکک
مایهلکک یعنی سنرلاک ایدیجک لسنه سکا قریب اولدی دیمکدر • ثعلب دیدی که عبارت
مذکوره نک معناسنی اصمعی اتدیکی تفسیره مناسب بر تفسیر اتمدم • وفعل فلان ثم یفعل کذا عبارتی
تهاره واقع اولان عمله • وبات فلان یفعل کذا عبارتی لیل واقع اولان عمله مخصوصدر • وجمیع
احادیث عبارتی که قوم هر عمل اتدیلر که میان خلق ده مثل ایدرلر معناسنه نثره مستعملدر •

نقط بزم

لهذا اول آنرا ضیعتوز دیر لر • وفی المثل اشد من الضبع فی الغنم • وزیاده حرف اندنور که بر سوره قیصون
یا خیته کیرسه بر ایکی قویونه اهلاک ایتمکله قناعت ایتمز • واکر ذئب واکی ضبع قیصون سوره وسنده جمع
اولسه لر بری بر بنی منع ایتدکلرندن ناشی قویون سالم اولور لهذا عرب دعا لرنده اللهم ضبعا
دیر لر • قال الشاعر • تقوت غنمی یوما فقلت آها • یارب سلط علیها الذئب والضبعا • میدانی
دیدی که ضبع بغایه احمق اولمغله مایخفی هذا علی الضبع حیوانی ضرب مثل ایدر لر • ابن زکریا الرازی دیدی که
ضبعک درسندن بر غبال • یا یوب زرع ایدیجکلری حیوانی انکله اله دکدرلر صکره زرع اتسه لر حکر که
ضرر ندن امین اولور • کمال دمیری دیدی که ضبعک ارکلنک صاغ اویلوغنک دیبنک خصوصیله
قریب اولان موضعندن قیلیه یولوب اوراق وسخی اتدکدن صکره زیتون یاغی ایله قاورلسه در لر
وابنه دیدکلری مرضه مبتلا اولان مایونک دیبرینه سورسه لر مرض مهود بالکلیه منتفع اولور لکن بغایه احتیاط
ایدیلمکه مذکور قیلاری ارکلک ضبعدن آلمه لرزیرا اونثی ضبعدن الوب مرض مهود دن سالم اولان
کمسه نک دیبرینه سورسه لر مرض مهود راحداث ایدر و بو خاصه عجیبه در که کرات ایله تجربه اولنمشدر •
والله علی کل شی قدیر • ابو عبید غریب مصنفده دیدی که لفظ ربع دار ده عام در که هر نه ایچون بنا
اولنور ایسه و لفظ مربع وقت ربیع ده ساکن اولمغین بنا اولان منزله مخصوصدر • ولفظ عقار
بلاد وضیاع ده اولان منزل • ومتجنح ظلب کلاده بنا اتدکلری منزلدر • وقس • لفظی ان
وسایر شیوانک اغزی که جمعی انواه کلور • وفوه هه طولوم اغزی در که کدلک جمعی انواه کلور • جهره
دیدی که جمع هرجیه نک اغزندن ظهور ایدن صوتی در • وکشیش اغنی به مخصوص بر صوت در که
جمله نک بعضی بعض جلدینه سورتمکدن حاصل اولور که ترکیده قیشدی تعبیر اولنور • ابو عبیده و مقاتل
الفرسان نام تالیفنده دیدیکه سهر لفظی مطلقا اویقو سنرلق معناسنده عامدر که خواه اویقو مدیمی
شیرون اولسون خواه خیرون اولسون • واری لفظی هر مکروه اصابت اتمکله اولان اویقوسز لغه
مخصوصدر • والله اعلم • ودقوم اولکه بعض الفاظ مخصوصه دار در که مکانک مخصوصیه وضع اولنوب
استعمال اولندقده اول معناردن استعمال اولنور فقط • الا مثله علی آلته دیدیلر که مکانک لفظی
وعید ایچون موضوعدر وعقده استعمال اولنمز ترکیده هر کمسنه یه غضب اتدکده برکده
اوتور دیدکلری کبی • ابو عبیده دیدی که تتابع لفظی شیرون غیری حیوانک اسنانک که ترکیده بر
سنه نک اوزرینه صاپر صاپر دوکولمکله تعبیر اولنور مثلا تتابعت الفواشر علی الناب دیر لر
تتابعت النمل علی العسل دیمز لر • واکثر کتب لغتده تتابع لفظی توالی ایدر تفسیر اتدیلر که مطلقا هر بری
اردنجه اولمقدن عبارتدر • واولکلک لفظی مقام تهدید ووعید ده مستعملدر که قرب معناسنه اولان
وکی دیمکله واو لحق ملاحظه اولنور • اصمعی دیدیکه اولکلک عبارتی نوک معاسر قاریکک
مایهلکک یعنی سنرلاک ایدیجک لسنه سکا قریب اولدی دیمکدر • ثعلب دیدی که عبارت
مذکوره نک معناسنی اصمعی اتدیکی تفسیره مناسب بر تفسیر اتمدم • وفعل فلان ثم یفعل کذا عبارتی
تهاره واقع اولان عمله • وبات فلان یفعل کذا عبارتی لیل واقع اولان عمله مخصوصدر • وجمیع
احادیث عبارتی که قوم هر عمل اتدیلر که میان خلق ده مثل ایدرلر معناسنه نثره مستعملدر •

نقط بزم

فی الصحاح السهر ذهاب النوم تقول سهرت لیلتی وفی القاموس سهر کفرح نام لیلا وفی القاموس السهر ذهاب النوم طی اللیل منه

بکلر ها قیشدی باتسلطت دیمکله کرکدر منه

فی الصحاح والسهر اسم منه وفی القاموس السهر ذهاب النوم طی اللیل منه

فقط بزم صطلاح تمزده بکمسنه بر مکروه عمل اتسه عام اول ده دیدیلرده داستان اولدی تعبیر اولنور خلیل دیدی که
یعمله افعلی کثیر العمل اولان ناقه یه مخصوصدر جمله دیمز لر • ونعت لفظی شبهی امر حسن ایله
وصفه مخصوصدر • وامر قبیح ایله وصف نعت دیمز لر • ابو حاتم دیدی که لفظ ازیر کیجه یه اولان صوصه
مخصوصدر که لیلة دات ازیر دیر لر ویوم ذو ازیر دیمز لر • ابن درید دیدی که اش القوم وناشیوا دیر لر
بعضی بعضی اوزرینه شر ایچون قیام اتسه لر وخیره استعمال اولنمز • وفی القاموس الاش القیام والتحرک
للشر انتهی • وبو لفظی غنمه وخلق لفظی متغیری یه مخصوصدر • یقال هو زنت الشاة وحلفت الغنم •
وحفض لفظی جاریه یه خنثه یه مخصوصدر وغلامی خنثه یه مخصوصدر • وغلامی خنثه یه ختان ایدکلری کبی یقال
حفضت الجاریة وختن الغلام وحقب البعیر دیر لر یولی طوغری حقه که جمله مخصوصدر جوهریدیکه حقب اول
قولان تعبیر اولنماز ایسه درکه دوه نک ذکرینه قریب موضعدن سمره باغلار لر اکر اول ایپ ذکرینک
خلافنک اوزرینه واقع اولمغله یولی مجتمع اولوب نهایتی انکله قاورلدیغی حالده حقب البعیر دیر لر • وابلمت
البکرة دیر لر ناقه شابه نک فرجی شیس سنه یاده دن غیرده مستعمل دکلدر • وفیروزابادی دیدی که یقال
الناقة وابلمت دیر لر ناقه فحل طالبه اولمه • وبلدة ضبعة یاخود شدت ضبعة دن فرجی شتشمک
معناسنه در • وغط البعیر دیر لر هدیر اتسه جمله مخصوصدر وناقه دیمز لر • وشو طعامک نه کوزل
رایحه سر وار دیمک بر ده ماحسن قذاوة هذا الطعام دیر لر که یشمش ودوغرب یاز اولمش
طعامه مخصوصدر • وفی الاساس ماحسن قذ الله وقذاته وقذاوته ای رایحته انتهی • وقبل غیر
وماهوی عبارتی ارمه ماضی ده استعمال اولنوب امر مستقبلده استعمال اولنمز مثلا فعلت ذلک
قبل غیر وماهوی دیر لر سافعل قبل غیر وماهوی دیمز لر • معلوم اولکه عبارت مذکوره امتثال ندرت
وسرعته مقامنده ضرب اولنور میدانی دیدی که قبل غیر وماهوی ای اول شی یقال لقیته اول
ذات بدئین • واول وهلة • وقبل غیر وماهوی • ابو عبید بر کمسنه بر مجلس ده کندوذکر استجبار
اولنمش وذکری دخی سبقت اتمش ایکن بر کمسنه ذکر خیر ده بر فعل کذا وکذا قبل غیر وماهوی
دیر لر یعنی فلان کمسنه شو یشو یله اندی غیرون وغیرک دیمکدن اول غیری تخصیصک
وجهی بودرکه غیر یعنی حمار وحشی صیدا ولنمقدن بغایت حذر اوزره در لهذا دخی سایر حیوانات
دیمکدن زیاده در بو سببدن درکه سرعت ده مثل اولمشدر • بعضی غیر دن مراد انثی العیر
درکه مذکر دمکدر حشم وکنوز به کی تعبیر اولنور وانک اوزرینه جاری اولان کوز قاچاغی درکه
دوی وکتی در بس قبل ان یطرف الانسان معناسنه راجع اولور که بزم اصطلاحمزده کوز یومیجه
یومیجه اولان وقت دن سریع وقلیل مدته ملاقی اولدوم دیو شبهه اولمیه که توجیه اولنه نظر ایله
لفظ ما مصدریه • وثانی یه نظر ایله موصوله اولمه علامه زمخشری مستقصی ده دیدی که قبل غیر
وماهوی ای اقبل ان العین وهو کنه للنظر هو جزیه • ومثل مذکور بمکر بعیر ایکن کلمسنه
ضرب اولنور • بعیر دیده لرصواب دکل بعیر اولمدن کلدی لهذا دخی اویقودن اویانمدن کلدی
تعبیر اولنور • وبعضیلر غیر دکل حمار وحشی مراد در دیدی که مرعی به سائر حیوان دکل حمار وحشی مرعی یه جقدر دکل اول کلدی • ومحققدر که ما موصوله اولمه الذی معناسنه بعض حمار وحشی

وسائر حیوانات را وی ایدز بحیوانات آمال کلدی انتهی ابن فارس دیدی که بوباب دن در اول
عبارت که نفوذ غیری هم استعمال او نمیه ما بالدار ارم عبارتی کبی که لا اصد فیها مصانسه در جهرة
دیدی که بوش بلفظی جماعة کثیره مصانسه در که بحی او بکش کلور نه بوش دیدیکه جماعة مزبوره قبایل
متفرقه در او ملدر فیه نوش دیر لر واکر بربابانک اولادی او لسه که قبیله اصطلاح عبده اندن عبارتدر نوش
تسمیه او نمز صراح ده دیدی که بوش بفتحتین جمعدر نه او بکش دیدیکلری قلب مکانیطر تقی ایلدر که
قیاس الا آنوش در بعض اهل لغه دیدیلر که بفتحتین اسم جمع در اولدقدن صکره مستعمل مقصور
اولدقده ذکر حمید مخصوص اولور وصل بفظی زجاج ایله نکلم اولنور لکن بلغة یه مخصوصدر وارکلک دوه یی
زجاج ده جاه دیر لر ولفظ عاج عاج مذکر و مؤنثی زجاجه مستعمل و ناقة عجاة در لر سریعة مصانسه
جمله اطلاق اولنمز اکر چه ناقة ناجیة دیوب مذکر نه ناج دیر لر وصوال بفظی خیلک عرفه مخصوصدر
بعضیلر هر عرفه صوال دیر لر دیدی واوار بفظی نکاس دن نامیه مخصوصدر واوار بفظی مطلقا غوچاج
معناسنه در ویوم ارزنان ولیلة ارونانة دیر لر کوندزی کیجه یی شدت وکبرت زمانیتنه بالغ
اولسه فیروزابادی هر برنده وصف واضافته جائز در دیدی وخبره استعمال اولنمز وبغبغة بفظی
نشابه مخصوصدر یعنی ترکی اوق تعبیر اولنان اوقک ظرفنه وکذلک نبلة یه بغیر عربی اوق تعبیر
اولنان اوقک ظرفنه مخصوصدر که تیرکش قبیل تعبیر اولنور وفرس شبطة دیر لر فرس طویل اولسه
کذلک جاریة شبطة دیر لر جاریه طویل القامة اولسه وشطب دیوب مذکره اطلاق اتمزلر وبالقصر
بفظی اشتراق بعض اغیزده آورد دیدیکلری موضع واسع اولان دوه یه مخصوصدر غیری حیوانه اطلاق اولنمز
وعیهل وعبهر ناقة سریعه یه مخصوصدر بعضیلر دیدیلر که بفظلین مذکورین ناقة سریعه وصفی رجل
وصف اولنمز وغلام فرهد وفرهود دیر لر اشتوجا نلو تعبیر اولان غلام حسن معناسنه که غلامه
مخصوص وصفدر رجله اطلاق اولنمز وسرحوب بفظی فرس طویل معناسنه که مؤنثه مخصوصدر
مذکره وصف اولنمز وکعبور اول عقده یغز اوزر تعبیر اولنان یومری که بانه ده اولور واکر سائر جسده
اولورایسه کاعجره وسلعه دخی دیر لر وفرس قیدود دیر لر طویله مصانسه مؤنثه مخصوصدر وقارورة
بفظی شراب وغیرسنه وضع اولنان ظرف معناسنه زجاجه مخصوصدر وثفنة قوپون سورسنه
مخصوصدر کی سورسنه اطلاق اولنمز وبنو افلان سوآدیر لر خرجه یا نیرده مساوی اولسه لر
وسواسیة در لر نیرده مساوی اولسه اولانه اطلاق اولنمز وجاج بفظی ضرطه ابله
مخصوصدر ولفظ حقق مطلقا ضرطه در لکن جوهری حقق الرجل حقق دیدی وفرابه ضرطه ابله
مخصوصدر که خارب سارق الابد اطلاق اولنور فقط وتدابر القوم دیر لر میانلرنده عداوت والقطاع
واقع اولسه ابو عبیده دیدی که عبارت مذکوره قبیدة واحده یغز اب واحدک اولادلری میانلرنده اولان
مخصوصدر موسارب بفظی اول کمسنه یه مخصوصدر که تاجات وتهاتنه نهاره دک سعی ایلیه قال الله تعالی
ومن هو مستخف بالیل وسارب بالنهار کذا قاله صاحب المزهر مخفی اولمیه که بالنهار بفظی
ذکر وحده غه دان خالی دکلدر الهم توکیده یا تجریده حمل اولنه جوهری سارب بفظی شنو وجمله
تفسیر اتدی که اول نسنه در که روی زمین ده انسانک یکی طرفه توجه ایده سرب النحل در لر عرق توجه

وفی الصحاح ناقة ناجیة وناجاة سریعة تنجو بمن رکبها
بوناقه قول الجوهری منه

مثلا او بغبغ غلدا تدکده اولانلر اکشمک منه

بغیر یکنده اولانلر اردی مخصوصدر

وفی الصحاح ومحمد مثل کبده ابهر منه

آنه وفی الاساس هو یسرب الیها فی حوایجه وکبش البتان دیر لر عظیم الالیة مصانسه در جمل وحی
اطلاق اولنور ومرأة بوجاء دیر لر وامرأة بوجاء دیر لر عظیمة الیوک مصانسه در جمل اطلاق
اولنمز وامرأة عذیا دیر لر ممکس بیوک مصانسه مذکر نده اندی دیر لر ورجل بزیع دیر لر ظریف
مصانسه که اضداد ده مستعمل در ابو الغوث دیدی که غلام بزیع دیر لر تکلم ایدوب کمسه دن
اکر که انسانده صفة ممدوحه در ذرب الظبی دیر لر تصوت الثعلب وترنیب صوت الظبی مصانسه
مذکر مخصوصدر وضبی وبکرک ارکلنه یتزرب دیر لر وغمت الظبیة دیر لر تصوت آنه وانغام
وبوم مؤنثه مخصوصدر فیروزابادی ولدی ایچون اندی صوتدر دیدی یوم عصیب دیر لر شدید
مصانسه که شتر مخصوصدر وعجل اول ورق در که یمیشه ورق دوکولمین اغاجلرده دوکولمش اولمز سرو
وانثل وطرفاء کبی که اول اغاجلره بدرب دیر لر قاموس ده دوکیلمین وتجدد اظهر اولدیغی ورقه عجل دیر لر
اضداد ده ندر دیدی وعلی فلان ابل بقر وغنم دیر لر صباح مرعی یه کیدوب اخشام اولدقده صاحبنک
اوزرینه کلدکلری ایچون وغیری حال ده علی ذکر اولنمز بلکه لفلان دیر لر لام ایله غریب مصنف ده
دیدی که لفظ طرف جمع در اعتیق وکریم معناسنه مذکره مخصوصدر وخوص اول بقوه انثی در که
سوءدر اولمیه که غیری حیوانده استعمال اولنمز قاموس ده دیدی که خفض وناحض اول بقوه وحشیه
در که قبیر اولمه وخوص اول اتانه در که ولد ولبنی اولمیه انتهی وکبة قلیل اللبن اولانکی یه
مخصوصدر غیری حیوانه اطلاق اولنمز ومجد الدین کبة قلیل اللبن وکثیر اللبن اولانکی در که اضداد
اندر دیدی موکود لفظی قلیل اللبن اولان تویه مخصوصدر قاموس ده ناقة ووذة وحارات الابل
لفظ الباتها اوقلت دیدی تالی امالی ده دیدی که سبانات الخمر دیر لر شتر یتها مصانسه در کسبا
اشتر آخمر دیکری ده مستعمل دکلدر ناقة عجاجة دیر لر قوته وشدیده مصانسه که مذکره عجاج دیر لر وغلام
رباعی وخماسی دیر لر سباعی دیمز لر زیرا اول غلام که تمامی بدار قارنش مقداری اولا اکا غلام اطلاق
اولنمز بلکه رجل دیر لر ابن الاعرابی نوادرده بولوتکوکونده رجح هبوب اتسه نشرت الریح دیر لر ابو عبید
دیدی که بعض لغظی انسوء ایدوکمسه یه ویردکلری ابوته مخصوصدر وطرقت القطاة دیر لر عورطه سنی
وضع اتمه سی قریب اولسه قطاة دیکری ده مستعمل دکلدر وبجابی امالی ده دیدی که فرشت کبده دیر لر
بکیمی پاره پاره اتدم معناسنه جکردن غیری عضوی پاره اتمکده استعمال اولنمز ازدی کتاب
الترقیص ده دیدی که لفظ اترب اتمس اولان جاریه لره مخصوصدر اتمس اولان مذکوره اطلاق
دیر لر ولفظ لداث مذکر و مؤنث ده استعمال اولنور ابن السکیت مقصور ممدوده دیدیکی
بلدة نفوا دیر لر سریعة معناسنه ومذکره اطلاق اولنمز یعنی اسفی دیمز لر ابن حالویه شیخ
دربیده ده دیدی که بات یفعل کذا دیر لر کیجه اشریسه ظل یفعل کذا دیر لر کوندز اشریسه وضحی
ظل معناسنه وامسی بات معناسنده در ونصف اللیل دن انصف النهار دک کیف اصبحت ونصف
النهار دن نصف اللیل دک کیف امسیت دیر لر ابن دیدیکه جهرده دیدی که آس بفظی آرسنک
موضعندن که ترکیده قوغاز تعبیر اولنور علی ارواح واخذ اندکده موضع مذکوره باقی قلانر عسل اطلاق
اولنور وخرماسیدنک دیبده قلانر نوا مایه قوتلس دیر لر وطولوتمک دیبده قلانر بانه کعب دیر لر

جوهری وفیروزابادی اوچاقده باقی قلانر کوله
وفی آس دیر لر دیدی فیروزابادی
مطلقا عد وفی آس
دیر لر دیدی
منه

ام اجده فی غیر الجمهرة
منه

وقد ذکرنی المنشرکات

وفی القاموس ما بقی الا شفا
ای قلیل منه

زجاجی دیدی که هلال حرفش دیبند فلان صعود و آمشق قصر ابد بر شیشک بقیه مسند در اطراق النور
ابوبکر بن الانباری دیدی که یکی از والدم احمد بن عبید دن شنو بلد روایت اندر شقه دن بر قطعه به فلیده قوطی
بر قطعه به سبیخه و صوف دز بر قطعه به عربیه دراید شیخ تاج الدین بخوی دز روایت اولند یکدری
باید قماری ظرفه مطلقا زرق دیبرلر که ایچینه هر نه وضع اولنور سه لکن سودک طولونه وطب و باغ
طولونه تحی و بال طولونه عکر و صوطولونه شبکو و قربه و زیت طولونه حبیت دیبرلر
زجاجی امالی ده دیدی که کلاز باشن و قورواولنه اطلاق اولنور و رطب یاشن اولنه و خشبش قوری
اوزه مخصوصدر و جوهری رطب رانک ظلمی ایله وطانک سکونی ایله کلاز امضاسنده دیدی ابو ملک
قوارزمی دیدی که شبر حنفر ایله ابهام میانه که قاریشی تعبیر اولنور و وقیز ابهامک باشی ایله سبابه یک باشی
میانه که ایله تعبیر اولنور و زرنب سبابه و وسطی میانه که و عنکبوت وسطی و بنصر میانی و وصیم حنفر
و بنصر میانه که یقدم دیبرلر و فوت هر ایکی بارمغک مابینی که جمعی افوات کلور و ثعالبی فقه اللغه ده تعدیدی
روایت اندی که اعضا، بشر ده حسن اولان هر عضوه اطلاق اولنان اسمایاد در که ذکر اولنور و صباحة
وجه ده و ضاءة بشره ده و جمال انف ده و ملاحة فم ده و حلاوة عینین ده و ظرافة لسان ده و رشاقة
قده ده و لباقة شمایل ده و کمال حسن بشعره مستعمل در و ابوبکر زاهر ده دیدی که صهی و ابن الاعرابی
دیدیلر که ظریف بلیغ و جید الکلام اولان کمسنه در و ظرافة لسان ده اولدیغنه عمر بن الخطابک رضی الله عنه
قولی ایله شاهد اندیدیلر که اذا کان اللص ظریفا لم یقطع یعنی که لص بلیغ و جید الکلام اولورایسه
کسلمز دیمکدر احدی استقاط ایدیلجک کلمات فصیحه سردایتمکله قطع یدیدن خلاص بولور و بعض اهل لغت دیدیلر که
ظریف اول کمسنه در که وجه و هیئتی حسن اوله مکمالی دیدی که ظرف وجوده و لسانده اولان
بلاغت وجه ظریف و لسان ظریف و دیدی که ما ظرف زید استفهام طریقی ایله زیدک وجهی احسن در
یوحسن مانی احسن دیمکدنه استعمالی جائز در و وفرفار لبق کلامنک مضامنده دیدیلر یعنی
دیدیلر لبق حلو و حسن الاخلاق کمسنه در و یعنی دیدیلر که لبق لطیف العمل اولان کمسنه در انتهی
ثعالبی دیدی که هر ظرف که برشیه ایله طمس اولنه اسمایی بودر که ذکر اولنور فلک مشحون و فلک
واق و واو در زجاجه و بحر طام و عین نزع و ظرف مذروق و جفن متبع و کیس رغبر و
جفنه رادوم و مجلس غاص باهله و رمح مقصع ای امتلا دمه و زجاجه ممکنه اذا امتلا بطنها بیضا
واسما شعره دیدیلر شعر للانسان و اصوف للغنم و مرعزی للماعز و وبر للابل و عفا للحمار و زغب للبط
و زغب للفرخ و زرف للطعام و اهلب للخنزیر و وافر دیدیلر فلان احوج الی الخبز و قوم الی التحم و عطف ان
الی الماء و بر دالی التمر و جعم الی الفاکهه و شبق الی النکاح قاموس ده دیدیلر که جعم طمع مضامنده در
و جعم الی اللحم دیدیلر قرم مضامنده و هو جعم و جعم و جعم دیدیلر طعامه اشتهاسی اولمه که اضداد دندر
ابن الانباری زاهر ده دیدی که رسول اکرم صلعم افندیمز دن استعوذ ابدر ایدی عجه و عجه و ایجه
و کزم و قرم عجه سوده زیاده و بیض لاحق عجه شدة عطش حوق حوق و تبز تبز صوت الجک
و ایجه حوق مدت مدیده تعزب ابدوب تزوج ایتمک یقال رجل ایم اذا لم یکن له زوج و امرأة
ایم و ایمة اذا لم یکن لها زوج و کزم شدة اکل بعصیدیجل مضامنده در دیدی یقال رجل

اکزم

والطف الوسع والدرز
منه

النشل الوسخ کذا فی القاموس
منه

النشم تغیر الرائحة
منه

وتقال حوض قرع وناء قرع وکوم اقرع
ای مقعر منه

قضخ بطن مضامنده اولان لحظ اولنور
منه

قال الجوهری انوف عجناه ای رمعنا
منه

رزم صفده سیل مکنسه در
کویا اول بیوک کاسه که
مثلی اولنه زاهر ده دیدی
طشت یغو کبلور
کذا فی الصحاح
منه

وانشم البنان ای قصیر البنان کما یقال قصیر البنان و وجعد البنان و وقرم شدة اشتهاء اللحم و وقاء
قرم الی اللحم و وعثمان الی الطین و وعطشان وظمآن الی الماء و وجایع الی الخبز و وقطم الی النکاح انتهی
وفی القاموس قطم کمنع الی القرب و النکاح و اللحم و غیره فهو قطم و وحی آن رسنه یه یاشمق ایله
مملوک که ترکیدیه بیلاشق اولنه تعبیر اولنور و وعب اهریه نه مخصوص اسم ایله تسمیه ایدیلر مثلا ات
دز بیلاشق اولنه یدی غرة دیبرلر و ایچ یاغندن اولنه زهمة دیبرلر زیرا زهم زنانک ضمنی ایله شحم مضامنده
در یقال زهمت یدی فهی زهمة ای وسخة و باکدن اولنه حمرة دیبرلر که ضمر اصلنده ایچه خیبنه
مضامنده دز اهدا دبره صمارخی دیبرلر و زیت دن اولنه قتمة دز لر که قتم قثم دیمکدر و اقثم سیاه
اولان نسنه که اکثر دمی دیبرلر که ترکیده بوز رنکلو دیبرلر و بمور طه دن اولنه زهکة دیبرلر و دهن دز
اولنه زنخة دیبرلر یقال زنخ الدهن تغیر و سمرة دز اولنه حمطة دیبرلر و بال دن وحلواز اولنه
زرقة دیبرلر و زغفران اولنه ردغة دیبرلر و طیب دن اولنه عبقة دیبرلر و قاندز اولنه صرخة
دیبرلر و صودن اولنه رنقة دیبرلر و جاموردن اولنه ردعة و دموردن اولنه سهکة دیبرلر
و بخور دز اولنه طفیشة دیبرلر و بول دز اولنه وشلة دیبرلر و وسخ دز اولنه درنة دیبرلر
والی ابلد حوق اش الشلکدز اولنه تجدة دیبرلر و صوقدز اولنه صرة دیبرلر صحاحده دیدیکه دموره
یاشمه مقدز اولنه یدی من الحدید صدئة ایدیلر و سهکة عاده سنده دیدی که سهکة یاکلیق
رایحه سیدر و دموره یاسنه دخی دیبرلر و والی باکدن یاد موله یاسندز بیلاشق اولنه یدی سهکة دیبرلر
سودز قایمقدز بیلاشق اولنه غمرة و ندیة دیبرلر و سودز اولنه وضرة و یاقوده دموره
اکرآن ات دز بیلاشق اولنه غمرة و ندیة دیبرلر و سودز اولنه وضرة و یاقوده دموره
اولنه سهکة و بمور طه دز قوشمش اتندن اولنه زهمة و بال دن اولنه لثقة و بیز دز
اولنه نشمة و آت یاغندن اولنه ودکة و یاز و یاز دقدی مرکب دز اولنه طرسة
و ساده یاغندن و سائر دهن دز اولنه غمة و سمرة دز اولنه حمطة و صفا دز اولنه
ردعة و جاموردز اولنه ردغة و خیردز اولنه لوثة و واو دز اولنه نثرة و زیت دز
اولنه وضمة و بخارسندز اولنه بخة و باش ات دز اولنه زهرة و زفت دز اولنه
حلکة دیبرلر و سیاه ثوب دز اولنه قتمة و قار یوزدز اولنه لطخة و آلتون و کوموشدز
اولنه قتمة و تزخانه دز اولنه شطرة و قاندز اولنه شحطة و طوبراق دز اولنه غرة
و کولدن اولنه رمدة و یالیق شولندیدز اولنه صحنة و ناکدز اولنه خبزة و مسک دز
اولنه زفرة و سائر طیب دز اولنه عطرة و شرابدز اولنه خمرة و روغن طیبه دز
اولنه ارجة در که جمله سی فعلة وزننده در و الله اعلم و صلی الله علی محمد وسلم و اوقوف معلوم
اولکه بعض الفاظ وارد رکه هرقاچ صنف جامع اولدیغی مضامنده اصلاق اولنمز الا مثل لفظ
مائده اوزرنده طعام اولدیغی سقریه اطلاق اولنمز زیرا اوزرنده طعام اولمه خدا اندیرلر
ابن الانباری زاهر ده دیدی که مائده تسمیه اولندیغنک وجهی بودر که صاحبی اکا حضرت الاهک
فضل احساننی مالک اولدیغی زیرا مائده عطیه الاهیه در پس لفظ مائده مجهول صیغه سیله اولنه

مرید لفظ ندان ماخوذ او لورا لخطیها و تقضل علیه بها معناسنه • ماکوفی غلاف دیمرلر یعنی احسن ایدی
معناسنه • بعضیلر تحریف معناسنه اولان مرید دن ماخوذ در زیرا مائده اوزرنده اولان طعامی
تحریک ایدر دیدی • بو می دیدی که مرید مائده لغتدر • قال ♣ و مریدة کثیرة الادانی • تقنع
للاضوانی والجران • وکاسه کاس اطلاق اولنمز ایچنده شراب اولمدقچه زیرا شراب اولمزایسه
اکاقدح تسمیه اولنور • وحلقه یه حلقه اطلاق اولنمز جنس واحددن ایکی ثوبی جامع اولمدقچه وظعینه
ظعینه اطلاق اولنمز خاتون زاحله اوزرنده هودج ایچنده اولمدقچه • وسجل سجل اولمزایچنده صو
اولمدقچه • وحجله یه حجله اطلاق اولمز ایکی چکه و دشنده قیل اولمدقچه • واریکه یه اریکه دیمرلر سریر اوزرنده
حجله اولمدقچه • وثوب اول دلو عظیمه درکه صوایله طولو اولا که خالی اولدقده ذنوب دیمرلر • وقلم
اطلاق اولنمز یونیلوب اصلاح اولنمدقچه • والاکا انبوبه دیمرلر قلم دیمزلر • وکوب اول بارداق
درکه قوپلی اولمیه • وکوز اول بارداق درکه قوپلی اولا • تغالبی فقه الاذده دیدی که فتی اولمدقچه خائم
دیمزلر • فتی اولمدقده فتخه دیمرلر • وفرود دیمزلر اوزرنده صوف اولمدقچه • والاجلد دیمرلر • وثقف دیمزلر
برطرفنده منقدی اولمدقچه • والاسرب دیمرلر • وعهن دیمزلر ملون اولمدقچه • والاصوف دیمرلر • وعروس
ایچوزیا بدقلری بردویه حدرد دیمزلر ایچنده جاریه اولمدقچه • والاستر دیمرلر • وقحم قدیده دیمزلر ایچنده نوابل
بعنی فلفل و دارو جبن مثللو شنه ابله تربیه اولنمدقچه • والانحم طبیخ دیمرلر • وعباره مورد دیمزلر لحم ابله
اولمدقچه • والانارنج دیمرلر • وترکیه دیمزلر ایچنده صو اولمدقچه • والاسبز دیمرلر • وقحف دیمزلر اوچنده
اکریسی اولمدقچه • والانعصا دیمرلر • صاحب زاهر دیدی که اصمعی بعض شیوخندن روایت ایتدیکه
عصایه عصا تسمیه اولندیغی یدواصابع آینده مجتمع اولدیغی ایچوندر • نقول العرب عصوت القوم اذا
جمعتهم علی خیر اوشر • ولفظ عصا محمدود اولمز واوخونه تاکلمز • دیدی که اول استماع اولندیغی
لحن عصاة لفظی درتا ایله • وفی المثل ان العصا من العصیة • ابن الانباری دیدی که اندن ایکی
قول وارد • اولی بودرکه امر صغیردن امر عظیم تولد ایدر دیه جلب برده ضرب اولنوب • زیرا عصا
اول عصیة یعنی کوچک ایکن بو یوبوب عصا اولور • یعنی عاقله لایق دکلدرکه امر صغیری تحقیر ایده زیرا
محتملدرکه نمایوب عظیم اوله • ریاشی دیدی که عصیة هرفرس کریمه درکه اندن هرگریم طای
طوغدی که اکا عصاد یوب ان العصا من العصیة دیو ضرب مثل اندیلر یعنی کریم اولان مهنه دن اکثر تا
ولدکریم ظهور ایدر • واپل طار موضع که چوب کاه ده اوله اکا مازق • وماطه دیرلر • وبکاه دالوسه
اکا مضیق دیرلر • وبریده دن بریده یه ارسال اولنان رساله یه مفلقه دیرلر • والاکا رساله دیرلر • وفلاح
اول زمین درکه انک دن واغاجدن خالی اولوب زراعت ایچون مهیا اوله • والاکا براح دیرلر • وفنوذ
دیمزلر ایچنده آتش یانمدقچه • والاکا حطب دیرلر • وعویل رفع صوت ایدن اولان بکادر • والاکا بکا دیرلر
وتری اول طوپراق درکه نمناک اوله • والاتراب درلر • وآبق اول عبددرکه مولی سی عنده نده
خوفی وزحمتی یوق ایکن فرار ایدیه • واکر ضرب خوفندن یا هر غیری محنتی اولدیغندن فرار ایدرسه
اکا هارب دیرلر آبق دیمزلر • وفی الاساس تقول الحرای الخیر سابق • والعبد من مواطئه آبق
وفی رقابهم ربابق • وغیرشانهم الاباق • واغیر صوبه اغزده اولمدقچه ریق دیمزلر • واغیر ذکر مفارقت

اندکده

ارندکده اکا بزاق تسمیه اولنور • وشجیع اولان کسنه یه کمی دیمزلر اوزرنده مکمل سلاحی اولمدقچه • والاکا
بطل دیرلر • ابن الانباری دیدی که شجاع معناسنه اولان کمی ده اوج قول وارد • بعضیلر دیدیلرکه
الکمی معناه فی لغة العرب الذی یکمی عدوه ای یجمعه ماخوذ من قولهم کمی فلان الشهادة اذا قهرت
سترها ولم یظهر ♣ ابوعبیده دیدی که کمی تمام السلاح اولان کسنه در • ابن الاعرابی دیدی که الکمی
الذی یتکمی الاقران ای یتعظم • انتهی • جوهری دیدی که الکمی الشجاع یتکمی فی سلاحه لانه کمی نفسه
ای سترها بالدرع والبیضة وجمعی کماة کلور کوبا کامی لفظنی حمله ندر دیدی فاض وقضاة کبی وسقاوه سقا
راویه • ویمزلر صیرفی صراف اولمدقچه • وروث اول حیوانات بخسی درکه تشنیه ده وباغرسقده اولا طشه
جیفه دن اکثره روث دیمزلر • وهدیه طبقه مهدی دیمزلر اوزرنده هدیه اولمدقچه • والاطبق دیرلر • و
الثوم تیز دیمزلر ایرمشن و بریشی ضوغ اولمش اوله • وبجاریه رصف دیمزلر اقتاب ده وباآتش ده
قیرمش اولمدقچه • ومطرف میمک کسری ایله اول ثوب درکه ایکی طرفنده علم یعنی تماسمی اوله • جوهری
دیدیکه مطرف ایپک دن نسیج اولنمش مربع بردادرکه علمی وارد • فراء دیدیکه اصل اولان میمک
ضمی در • زیرا ظرف دن ماخوذ در جعل فی طرفه العلم معناسنه لکن ضمه فی استعمال ایدوب مکسور
دیرلر • وعرق اول کموکدرکه اوزرنده اتی اوله اتی اکلاتله • وعرق وعراق اول کموکدرکه اتی اکل اولنمش اوله • باجود عرق
اول کموکدرکه اوزرنده اتی اوله • وعراق اول کموکدرکه اتی اکل اولنمش اوله • انتهی • وخیط سمط دیمزلر
اوزرنده بوجق مثللو شنه اولمدقچه • وقومه رفقه دیمزلر بر مجلسده مجتمع یاخود بر یولده رفیق اولمدقچه
وبری برلرندن مفارقت اندکلرنده رفقه لفظی اطلاق اولنمز رفیق اطلاق صحیح اولور • وشمس غزاله
دیرلر ارتفاع نهار وقتنده اولورایله • وغیری وقت چاشت غزاله دیمز • وجاریه یه عاتق دیمزلر والد
ووالده سی حانز نسنده اولمدقچه • جوهری دیدی که جاریة عاتق دیرلر اهل بیتی صیانتنده نشوونما
یولوب برزوجه تزویج اولنمین شابه معناسنه • وسریه نفس دیمزلر اوزرنده مبیت اولمدقچه • و
قاریورو قاوه نه خارج دیمزلر صغیر و بشیل یعنی خام اولمدقچه • وبجلس ندی دیمزلر اهل مجلس اندیه حاظر اولمدقچه
وبلیل اول ریح درکه بارد اولوب انکله شبنم وآنجه یعور اولا • وبجلیل شحیح دیمزلر بخیل و وصی جمع
اندکده • وقوص قصر اول کسنه درکه اکا صوق اصابت اندکده قارنی آچ اولمزایله اطلاق
اولنمز • وطوزلو صویه اجاج دیمزلر بهم طوزلو بهم آچی اولمدقچه • اکر آچی اولمزایله ملح دیرلر اجاج
دیمزلر • واهطاع سره سرعت درکه خوفه مقرون اوله • واهراع سیره سرعتدرکه رغبه یعنی
دیتره مکه منضم اوله • وجبان اولان کسنه یه کع دیمزلر جبن ابله ضعف جمع اندکده • صحاحده دیدیکه
نکعکع وتکاکا دیرلر جبن معناسنه • وجبان وضعیف اولان کسنه یه کعکع دیرلر کع
وکاع دیدکاری کبی • ومثلوم اول کسنه درکه برمکاده برنسنه یه منتظر اولدیغی حالده متمکن اوله • انتظار وهی
اوزره اولمه مثلوم دیمزلر • وفرسه مجلحه اطلاق اولنمز دورت آیاغندن یاایکی اصحاآیاغنده بیاض اولمدقچه
ابن دریدی دیدیکه اوس وضع ایتدکاری ظرف معروف جفر دیمزلر ایچنده سهم عربی اولمه حالی اولورسه
جفر اطلاق اولنمز • وعکره جحفله دیمزلر ایچنده آت اولمدقچه • وجماعته حجله کدنک • وحجله دیمزلر جلد سی

وکلاهما مذکور فی القرآن
بقوله مهطعین او مهرعین منه

انتوم الانتظار
منه

وفی الاساس ثنیته فی الطریق
جمع غایت هم
منه

وقد یستعار عن
قریب الاضطراب
فیه منه

وفی القاموس الهوبار الملتزود
والتراب متغیر الریح
منه

آنا زمه اشمه جبیر اولنور
منه

بسیاه اولمدیجه • ابو عبیده دیدیکه قویو یه جمع دیمکدر قید بعدمدن فارسلیمش اولمکه اکابر عادی تسمیه اولنمز •
وخلف کفراندکاری قویو یه دیمکدر • وطولوم تعبیر اولنماز دری یه رق دیمکدر حیوانک یوغازی طرفندن
یوزلیمش اولمه • یقال زقفت المسک اذا سلخته من عنقه • وبهت اولدورکه برکسنه نک فعلی اولمیوب
کندی یی موا جهه اکا سوییلیه رک غیبتنده سویلمکدر • وبعض اهل لغت دیدیلرکه سقب
اول جلیق درکه زحمه منظم اولمه • وبلسز اولان کسنه یه ابکم دیمکدر • وبهتی اولمدیجه • قحط طوم
دیمکدر • بری بری آردیجه برکیکی سنه متوالی اولمدیجه • قال ابو الهیثم یعقوب وابن السکیت ذکر نقل
اندیکه شتر نار دری اول جاعتدرکه حق حق سویدیلرکه جلاسی باطل ولغو اولمه • یونس نوادر دیدیکه
ابو عمرو بن العلا دیدیرکه • شواظ اولغو درکه نار و نحاس دخی عنه حاصل اولمه • ثعلب دیدیکه عصبه
اول اونسز کوچک تپه درکه رنکی قیرمزی اولمه • واکر سیاه اولورایسه قنه • واکر بیاض اولورایسه
اعبل • وعبلا دخی دیرلر • والله اعلم بحقیقة الحال • والیه المرجع والمآل • فصل فی بیان بعض الاحوال التی
اختصت بها لغة العرب • معلوم اولاکه لغة عرب افصح لغات اولدیغی بدیهیات بلکه اوکلمات مقوله
سندندر • ولغة عرب بعض احوال ایله سایر لغاتدن تمیز اولمشدر • مثلا اعراب کهمعانی
متمائله بینلرنی فارق دراکه اولمه • ماضی مصدردن و فاعل مفعولدن و مضاف موصوفدن متمیز اولمه
اولمزایدی • وعلی هذا القیاس ابن فارس دیدیکه عرب همزه یی اوقکلمه ده ذکر اتمکله سائر لغاتدن
تفوق ایتمیدر • فراکبی • وسائر لغاده البته اول کلمه ده واقع اولور • وواو حاء • وظاء • لغة عرب مخصوصدر •
ابن عبید دیدیکه تعریف ایچون اولان الف لام لغة عرب مخصوصدر • وعرب مادة واصله تغییر
وکه ایدوب معنایی دخی تغییر ایدر مثلا مفتح دیرلر میمک کسری ایله که مراد آله فتح در • ومفتح دیرلر
میمک فتحی ایله که مراد موضع آله مذکوره در • ومقص دیرلر میمک کسری ایله که مراد فیر فیر جق آله در •
ومقص دیرلر موضع آله مذبوره معناسنه • ومحلب دیرلر سیاه سغه جق قدحی • ومحلب دیرلر سیاه
سغه جق مکانی مراد ایدیلر • وامرأة طاهر من الحیض دیرلر مذکر صیغه سیله زیرا رجال حیض خصوصیتنه
مشارکت دکلدر • ورکه تمییز ایچون طاهرة دیه لر • اما امرأة طاهرة من العیوب دیرلر مؤنث
صیغه سیله زیرا رجال عیب دن طاهر اولق بابنده نسا ایله مشترک اولمغله بالضروره تا ایله تمییزه
احتیاج مس اندی • کذلک قاعد من الحیض • وقاعدة علی الارض دیرلر • معلوم اولدیغی اوزره ثعلب النحوی
بوخصوص ایچون فصیح الکلام نام تالیفنده باب یقال للانثی بغیر با، عنوانی ایله معنون بر باب عقد
ایدوب بعض الفاظ ذکر اندی • وابن درستویه باب مذکوری شرح اندی که بومقامده انی ترجمه
وثبت اتمکله مناسب ملاحظه اولندی • اوّلا معلوم اولاکه وف تا مذکر ومؤنث میانی فرق
ایچون ذکر اولنور • امدی اول مقامده مذکر ومؤنث ده مشترک استعمال اولنان الفاظه یا دخالی
واجدر تمییز ایچون • واول حالات وکیفیات که مؤنثه مخصوص اولدیغنده یا ذکرنه حاجت یوقدر
امثله • امرأة طالق • وحائض • وطامث • وطاهر • وامرأة قتیل • لکن بوصورتده لفظ قتیل
مذکر ومؤنثه اطلاق اولنمغله لفظ امرأة مذکورا ولورسه یا ذکره حاجت یوقدر اکر مذکور اولمزسه
مذکره تمییز ایچون یا ذکر اتمک واجدر • وکف خضیب • وعین کحیل • ابن درستویه دیدیکه لفظ کف

مذکره

مذکره ومؤنث اعتبار اولنور • واول عین کی اکا سرمه چکوب سرمه سبب ایله سیاه اولدیغی کحیل دیرلر
مکحولة معناسنه • واکر سیاهلغی ذاتی اولورسه • اول کوزه کحلا • کذلک امرأه ده دخی کحلا، دیرلر •
ومذکری اکحل در • انتهی • وامرأة صبور • وشکور • یحتمل اولکه فعول وفعیل وفاعله مبالغه ملحوظدر •
لهذا مذکر ومؤنثه اطلاق اولنورلر • اما صابر • وشاکر • کذلک • قادر • لفظنده مبالغه ملحوظ مذکره اطلاق
ومؤنثنده تا الحاق اولنور تمییز ایچون • وامرأة مِعطار • ومِیسار • ومِذکار • کثیرة التعطر وبهیئة
مؤنث • وبهیئت مذکر ظهور معناسنه • وامرأة مُرضع • ومُطفل • ابن درستویه دیدیکه مرضعه
ومطفله دیو دیرلر • قال الله تعالی تذهل کل مرضعة عما ارضعت • وامرأة حامل • بوصورتده جعلی طرد
اولنورسه • یا ذکر اولنمز • واکر بر آوانسه فی کورسه حاملة دیرلر زیرا بر آوانسه فی کوتورمک مذکر اولمق
اولورسه • یا ایله تمییز اتمک لازمدر • وامرأة حَوْذ • حوذ شاید معناسنه • درکه حضرت انکلترا ولیه اکر
فارسلری ایچون ترجمه یه بالغه اولورسه تصحیف دیرلر • وامرأة نفساء ای مکثرة الدم • بالترکی صفی آتوغانلوق
وناقة سرحة ای سریعة • وملحفة جدیدة • وخلق • وامرأة عجوز • وکذلک ثمانیة اثمان • که فارسیده مامار
تعبیر اولنور • جمع قلتی ثمانی اثن • وجمع کثرتی اثمن وثمون درر • وهی رخل ترکیده دیشی قوزی تعبیر اولنور
وارکک قوزی یه حمل دیرلر • لهذا زمخشری اساس دن الترخل اخص الحمل دیدیکه اصکره دیدیکه ابن السکیت
عن الکسائی فعل هی لغات النحال • ولفظ نحلة ارکک • ودیشی قوزی یه اطلاق اولنور • وقس علی هذا
ماکان مخصوصا من الف، یعنی لا یدخل علیه الها، انتهی مع زیادة من عندی • ودخی ثعلب اوصاف
مذکره یا ایله مذکور ومستعمل اولنان الفاظی ذکر اندی که ترجمه سر بودر • رجل رابئة الشعر • وعلامة • وفطنة
ونحلة • امور نیه فیصل وبرهکه قادر معناسنه • ورجل معرابة کثیر الطرب معناسنه • ومغرابة
مدت مدیده غرب اولوب تزوج ایتمین کسنه یه بومقامه کلنجه ذکر اولنان الفاظه مباشرتی
انی اده ایدر • واندی مراد مدح اولمغله واهیه ایله تفسیر اولنمیدیلر • ابو محمد دیدیکه واهیه ایسه ممدوح اولمز
بلکه مذموم ومنفور دخی اولور • قال الله تعالی انت عنه اذهی وادبر • وکاهی ذم ایچون مذکره یا الحاق
ایدرلر • تقول رجل نهبأة ای کسلان • ونوّام • وحمق • وفقاقة • وجاقة • بوایکی ماده ده تشدید تخفیف
لغتدر • احمق معناسنه • انتهی • وکذلک ثعلب مذکر ومؤنث ده یا ایله استعمال اولنان الفاظی ذکر ایتمکله
ترجمه سی بودر • رجل ربعة • وامرأة ربعة • که ترکیده اوزون بویلی تعبیر اولنور • ورجل مملوءة • وامرأة مملوءة
ورجل فروقة • وامرأة فروقة • ورجل صرورة • وامرأة صرورة که صروره اول کسنه درکه حج ایتمش اولمه •
ورجل هذرة • وامرأة هذرة ای کثیر الکلام • ورجل همزة ولمزة • وامرأة کذلک که خلقی غیبت
وسبی ذکر ایدرکسنه معناسنه • ابن درستویه دیدیکه همزه اول کسنه درکه غائب اولدقده
کسنه نک غیبتنی سویله • ولمزه اول کسنه درکه حاضر اولدقده کسنه یی کوزی وقاشی ایله اشارت
ایدوب طعن ایدر • ودخی بذا غلامک احسن منه رجلا دیرلرکه مشار الیه اولان کسنه یی کوی صفت ایله موصوف
شخص واحد اولور • هذا غلامک احسن منه رجل دیرلرایسه شخص یکی اولور • ودخی کم رجلا رأیت دیرلرکه
مراد استفهام اولور • وکم رجل رأیت دیرلرکه مراد اخبار اولور • ودخی هن حواج بیت الله دیرلرکه اضافه ایله
مراد بو ندن اقدم حج بیت الله اندیلر • وهن حواج بیت الله دیرلرنصب ایله که مراد حوائج

بیت الله قصد اندی لر دیگدر • ودخی جا الشناة الخطب ایرلر نصب ایدکه مراد قیش کلدی حطبه احتیاج
وار دیمک • وجا الشتاء والخطب دیرلر رفع ایدکه مراد یوم قیش کلدی یعنی حطب کلدی دیگدر • ودخی
استغراق اچهندر که شرط دیرلر جائز • وتفسیط دیرلر عادل مراد ایدرلر • وعبه مخصوص اولان اصطاخر
دندر که قلان کمسنه بیر اولدی دیه جک یرده عادت فلان شیئی دیرلر مع هذا اولوگا برکره دخی بیر اولدی
کره عودت متصور اولور • قال الله تعالی حتی عاد کالعرجون القدیم • مع هذا اولوگا عرجون دکل ایدی
وقال حکایة عن شعیب علیه السلام قد افترینا علی الله کذبا ان عدنا فی ملتکم • مع هذا قطعا انک ملتنه داخل
اولمشدر ایدی • ودخی عبه مقام مدح ده ظاهر لفظک مؤدای سمی اولان معنایک خلافی مراد
ایدوب فائل الله ما الشعر دیرلر مراد لری بد دعا دکلدر بلکه ثنا علی الکمله مدح در • وبرکسنه مثلا
برحصه اوق انوب اصابت ایتسه تعجب وجهرا وزره هوت الله ونکایته اله محبوب تحسین مراد
ایدرلر • ودخی عادت عبه اندر که مبالغه قصد ایچون کلمه یه وصف زیاده ایدرلر • مثلا مقام ذم ده فلان وحش
درلر زیاده رغبه سمی وارد در مقابله • وزرقم دیرلر بغایت کوزلری ازرق قدر مقابله • وکتبار
وطوال دیرلر طوله موصوف مراد ایدرلر • وکمنه ونظیر نه جیب کثیر الستمع والنظر معنالری مراد ایدرلر
ودخی وصف فعلنه یاء وصف ضم ایدرلر • مثلا برکسنه لذیذ اولسه حلو الشیئی درلر • وزیاده لذیذ
اولدی دیه جک یرده الحلوانی الشیئی دیرلر • ودخی مؤدای صیغه سمی ذکر ایدوب جمع مراد ایدرلر مثلا
برجماعته ضیف وعدو دیرلر • قال الله تعالی هؤلاء ضیفی وقال وبترجلکم طفلا • ودخی جمع صیغه سمی
ذکر ایدوب واحد مراد ایدرلر • قال الله تعالی ان الذین ینادونک من وراء الحجرات • مع هذا
منادی واحد در • وقال سبحانه یم یرجع المرسلون • مع هذا مرسل واحد در • زیرا ارجع الیهم خطابی
مؤدود در • ودخی جمعی مؤدا صیغه سیله وصف ایدرلر • قال عز من قائل وان کنتم جنبا • والملائکة
بعد ذلک ظهیر • ودخی مؤدای جمع صیغه سیله وصف ایدرلر مثل برمرة اعتار • وثوب اهدام
وحبل اخداق • وفیصی اخلاق • وارض سباسب درلر • ودخی جمع ذکر ایدوب ایکی مراد ایدرلر
مثل امراة ذات ادراک • وذات مکائم دیرلر • ودخی تعظیم قصدی ایدوب واحده جمع صیغه سیله
خطاب ایدرلر • مثل عظیم الات اولان کمسنه یه انظر افی امری دیرلر • بعضیدید دیدیکز خطاب
مذکوره اکا مبنی در که رجل مذبور اکثر یا نحن قلنا ونحن فعلنا دیو تکلم ایدر • وقرآن کریمده رب
ارجعون عبارتی بو قبیلدندر • ابو بکر السجستانی نزهة القلوب فی تفسیر غریب القرآن نام کتابنده
قلت للملائکة قول سخر لفلانک تفسیر نده دیدیکه نزجه سی بورکه مذهب عرب بودر که میانلرنده رئیس
اولان کمسنه دن خبر ویردکده قالت وصنعنا دیو تعبیر ایدر زیرا اتباعی انک فعلی کبی فعل وقولی
کبی قول ایده جکلرینه جازم وهرکه اکا مدرصکره هر مرتبه بو مذهب شایع
اولدیکه سوقه دخی فعلنا وصنعنا دیرلر انتهی • ودخی عادات عرب اندرکه اول بر جمع وبر مؤدا
ذکر ایدوب صکره تثنیه لفظی ایله خبر ویرلر • قال الله تعالی ان السموات والارض کانتا
رتقا ففتقناهما • ودخی هر فعل که واحد دن صدور احتمالی اولکن ایکی یه نسبت ایدرلر • قال سبحانه
یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان • مع هذا لؤلؤ ومرجان ایکی اولان بحردن فوج ایله طاتلو فوجدن

وکاهی

وکاهی واحد دن صدور ایدن فعلی جماعته نسبت ایدرلر • قال عز شانه واذا قتلتم نفسا مع هذا
قاتل واحد در • وکاهی بر فعل ایکی یه نسبت ایدرلر اولنه جنایکین واحده نسبت ایدرلر • قال جل شانه
والله ورسوله احق ان یرضوه • ودخی مخاطب واحد ایکن تثنیه صیغه سیله خطاب ایدرلر
مثل افعلا ذلک دیرلر مع هذا مخاطب واحد در • فرآدیدیکه یونک اصلی بودر که اکثر یا اقل رفقه
اولوب اولورکه یا رفیقلرک بری ایکی رفیقه خطاب ایدر لهذا شعرا شعر لرنده اکثر یا وحده اوزره ایدرلر
یا صاحبی • ویا خلیلی درلر • وقفا نبک دخی بو قبیلدندر • ودخی حال مستقبلک ماضی صیغه سیله
تعبیر ایدرلر • قال الله تعالی انی امرأة • ای یاتی • وکاهی ماضی دخی مستقبل صیغه سیله تعبیر
ایدرلر • قال جل شانه • واتبعوا ما تتلوا الشیاطین • ای ما تلت • وکاهی مفعول صیغه سی فاعل صیغه سی ذکر ایدرلر
مثلا سرکامن درلر مکتوم معناسنه • ومآتا زافق مدفوق معناسنه • وعیشة راضیة
مرضیة معناسنه • وکاهی فاعل صیغه سی موضعنده مفعول صیغه سی ذکر ایدرلر • مثلا عیشة مغبون
درلر غابن معناسنه • ودخی عادات عرب بودرکه اولا بر شیئی توهم ایدوب صکرا ول وهمی
حق وافی خطابه مستحق ملاحظه ایدوب خطاب ایدرلر مثلا مخاطبک متوقف منتظر اولدیغی خالی بولوب
اندن استفهام ایدر وجوابه منتظر اولور • قال یا مترلتی تسلمی سلام علیکن • هل الا من
اللاقی مفضین رواجع • ودخی ایکی ضدک میانسنی بر وصف ایدرلر مثلا آدمی اخذ
ایدوب یدأوی دیرلر • ودواء اخذ ایدوب یداوی دیرلر • وکاهی بر اوکه ایدرلر مثلا لعنه
دیرلر عینک فتحی ایله غیریده حق لعن ایدر • ولعنة دیرلر عینک سکونی ایله غیریدن اکا حق لعن
ایدرلر معناسنه • ودخی عادات عرب بودرکه استفامه وزن اچون اکلمه یه وصف زیاده ایدرلر که
اکا بسط تسمیه اولنور • قال الشاعر • ولبلة جامدة جمودا • طحیا تغشی الجری والفؤدا • کلفظ
فرقد اصلنده فرقد ایدی • واو زیاده ایدوب لغة عرب ده فعلول وزنی اولمغله فا یی مضموم
اندی • وکاهی کلمه یه وصف حذف ایدرلر که اکا قبض تسمیه ایدرلر بسط مقابلی • مثلا درکس
الممنا دیرلرکه • اصلی الممنازل در • ونار الجا درلرکه اصلی الجاحب در • ولاه ابن عمک
اصلی لله ابن عمک در • ومنادی مرخم دخی بو قبیلدندر • ودخی هر کلمه یی حذف ومقامنه
کلمه اخری تعویض ایدرلر • مثلا امری حذف ومقامنه مصدر یعنی اقامة ایدرلر • قال الله تعالی
فضرب الرقاب کی اصلنده فاخبروا اضرب الرقاب در • وکاهی فاعل مصدر مقامنه اقامة
ایدرلر • قال الله سبحانه لیس لوقعتها کاذبة • ای تکذیب • وکاهی مفعولی مصدر مقامنه وضع
ایدرلر • قال الله تعالی • بایکم المفتون • ای الفتنة • وکاهی مفعولی فاعل موضعنه اقامة ایدرلر قال الله
سبحانه بجابالسورا • ای سائرا • ودخی مفاد مؤدای اولان کلامی تقدیم ایدرلر • قال • مابال عینک منها
الماء تنسکب کی مابال عینک تنسکب منها الماء تقدیرنده در • وکاهی مفاد مقدم اولان کلامی
تاخیر ایدرلر • قال الله تعالی • ولولا کلمة سبقت من ربک لکان لزاما واجل مسمی • ودخی ایکی
متصل کلامک میانه اعتراض وضع ایدرلر • مثلا افعل والله ناصری ما عشت • وکاهی ذی روح
اولیشیئی ذی روح کبی جمله ندرلر • مثلا ارض لفلانک جعلته ارضوا دیرلر • قال سبحانه کل

طحیا الیل مظلمه

کوبا هر فعلده یه نسبت اطلاق
اندیکز زیاده وسعتی ایچون

جمع تاکید وبهی
زیاده

نار الجاحب عبارتنک مناسبی
خلال ترجمه ده کرکی کبی بیان
اولنمشدر

وذكر هذا القبيل محمل الشاهد في قبيلة عمر بن عبد العزيز حيث قال الشمس طالعة ليست بكاسفة جمعي عليك بخوم الليل والقمر يوشيده اولميه كه بيت مذكور على الادب من قبيلة مشهور ومشكل نمود معهود ودر كه شمس طالعة در مقابلة ذكر سائر كواكب وقمر ابدا اعلا شديد بغير اعلا ق حصول صنعة بري بر عايد مقابلة كما يقال ضاربة فضربته پس حاصل مقابلة ذكر شمس طالعة در مقابلة ذكر سائر كواكب وقمر ابدا اعلا شديد بغير اعلا ق حصول صنعة بري بر عايد مقابلة وبعد بر اين الامر شمس كنوده اغلا ق بابنده غالب اولدي مخض اوليه كه توجيه مذكور اشكالندر اخالي دكلدر زيرا شمس طالعة وغير مكسوفة الدغي خالده بكابي اكا نسبت مستبعد در بلكه مرتبه به مناسب اولان جوابت

وانكسفت وبكيت ذيكدر وبعض علما آداب ايدر كه بيت مذكور ذكر تقديم تاخير واردر ونجوم والقمر انظاري كاسفة لفظي ايدي منصوب مفعول در نظير كلام ربك اكرمت زيدا عمرا والتقدير جعلوا الشمس نجوم والقمر جعلوا الشمس طالعة ليست بكاسفة لكن تقتضا ايدر بس حاصل معنى بودر كه شمس اگرچه نوشيدة الارض درسك مونك تشنه ضيا بهر اكتساب نكلي ايدر اما بو حالتم كسوف ايده مز امدي بهاسك نكلي ايدر بلكه زمانه علا كنده الى ليلة مظلمه در نفس الامرده توجيه اخير كلي مبالغه يي افاده ايدر والله اعلم

مسئله

اگرچه صيغ لفظي غنا اوزره جمعندر لكن غداو لفظي غدا اوزره جمعندر

في فلك يسبحون وذكي عادت وبدندركه كلامده مشتاكلايدرلركه اكا مخاذاة ذكي ديرلركه بلفظ ذكر اولنوب لفظا ذكي وزنده اكا تطبيق ايدرلر مثلا الغدايا والعشايا جوهري فرادز روايت اندي كه بهتاني الطعام ومرئي دركه مرائي لفظي بهتاني لفظنه مشاكل ايدوب تلوني بايندن ذكر ايدرلر واكثر تها ذكر ايدرسه اضافي ديرلر افعال بايندن فرآدديكه نجس لفظي رجس لفظي ايله ذكر اولندقده رجس نجس ديوب مشاكل ايدرلر واكثر تها ذكر اولنوب نجس درفع ايده قال الله سبحانه انما المشركون نجس ابن الانباري ديدكه رجس رجله جنبه معناسنه در قال الله جل اسمه فزادتهم رجسا الى رجسهم اى شكهم الى شكهم ونجس نجس معناسنه در نوشتي ملكوراندكلري مشاكلا يجوندر وبرفرزا ايدر نجس معناسنه در سيبويه نازا وسين هرى بزيدن بدل اولور ازدواسند وانزق والسق كبر وبرفرغداب معناسنه دركلوب قال ابوبكر بن الانباري زاهر ده ديدكه عرب لاترى ولاتيت ديرلركه دريت لفظي تيت لفظنه مشاكل اندير وانديلر قمار اردر يونس بن حبيب ديدكه تيت لفظي اصلنده آتيت در لاتات ايلك معناسنه كه مقام بددعا ده تكلم اولنور يعني ابدا برشه فهم ايتميسين وابلكلك سلبي متقض اولوب اردينه تابع اولكوجكلي اوليسين حاصلي فقره ذهاب مال تدبير معاشدر ايچون ايدعا ده فرآدديكه اصلا اتيتيت در افتعال بايندن اتوت في الشيء دن مأخوذ در شيء ده تقصير ايتمك معناسنه يعني درايه وفهم صاحبي اوليوب درايه طلبنده قصر ايتمي دخي تفعل ايتميت در افتعال بايندن ديدي لكن اتوت الشيء دن مأخوذ در شيء قادر اولمق معناسنه مالاتوت القيام ديرلر قيامه قادر اولمه بنيز فهم ايتميسين وفهمه قادر اولميسين بعضيلر ديدلركه لاتيت اصلنده لاتئوت در لاجتماع اربعة معناسنه تئوت الرجل ديرلر اكا تابع اولنه بنيز فهم ايتميسين احتمالكه رأيته تابع اولمغه قادر اولميسين حاصلي خلق ايدرسين امثالي صاحبي اوليسين احمد بن يحيى ديدكه لاتيت اصلنده لاتئوت در كه دربت معناسنه لفظنه مشاكلا تلوي واوي بايه قلب اتمكدر ازه لبتا حتيا بالعتا ياو الغدايا ديدكلري كبي وشاع بابنك مجموعه اولوبه ديدكي كبي حيث قال هتك احتبكة وراج اوبة انتهى تعالبي ديدكه قرآن عظيم عادة مذكور اولنك جمله سنى جامع اولديغي حالده نازل اولدي كه مثلكي كتوركمكده عادة اولديغي لفظ قرآن بزم اصطلاحمزده اولدغندن مثلكي ايتمان دخي عادة اولديغي ايچون اعتذار اتمكدر ودخي معلوم اولركه عادات عبادتدركه بتثنيه لفظي ذكر وايكي مخالف معنى مراد ايدرلر الاعذبان الريق والخمر الاقمران الفعل المحمود ابن الاعرابي ديدكه اقهب اول قيرمزي درككه اوزه غبرة بغير بوز لق اولر بعضيلر ديدي كه اول ابيض در ازنده كدورة اولر وردبه كندوبي شدت ايله توصيف ايدوب ديدكلركه ليث بدق الاسد الهيوسا والاقهبين الفيل والجموسا والاطيبان النوم والنكاح اولالكل والنكاح والاحمران الدم والخمر اللذان لاثالث لهما وكاهي مجمع صيغه سيله الحامرة ديوب خلوق بغير سورندكلري طيبي ادخال ايدرلر انشد الاصمعي ٥ من الاحامرة الثلثة انهلكت ٥ مالي وكنت بهن قدما مولعا الراح والكمت اليحبور والكلكي بالزعفران فكنن زال مولعا والاصفرا الذهب والزعفران بعضيلر ورس وزعفرانه مراد ديدكه درس برنوع صاريه

كونل

نونس ايكيه لوات درابو موسى قرمزى ديمشق اولندر يمين ده اكركه بكرى سيل طور والابيضان الشحم والتمر والماء واللبن والاسودان الحية والليل والتمر والماء والاحمران الريح والماء بعضيلر حنظ ومادر ديدي والازهران الشمس والقمر والاكبران الهبة والنفس والاصغران الراى والفواد جوهرى ديدكه هو قطعة القلب ديرلر ذكى ومستيقظ اولر زمخشرى ديدكه الضمان قلب ذكى ورأى حازم والابتران العبد والغير وفى الاساس ايتمه اخاز ابتريه اى عبده وغيره اصمعى ديدكه ابتر اتسميه اولندقدى فليل الخير اولدقدى ايچوندر والافضلان العدل والامين والاقمران الوب والعجم والاخضران الطحل والعلق والرجبان رجب وشعبان والصفران محرم اصفر ابن الانبارى زاهر ده ديدكي كه رجبه رجب تسميه اولندغى اهل جاهليته اكا تعظيم اتمدكلرى ايچوندر ورجبت الرجل ديرلر تعظيم اتدم معناسنه بعضيلر عذق مرجب دركه مرجب دن مأخوذ در ديمكدر وماصالقم عظيم اولمقلطاياق ودرخش معناسنه وعب رجبه رجب الامم ديرلر عدى آنده قتال اتمدكلرى جهتدن صوت سلاح استماع اولندغى ايچون ومنصل الاسنة دخي ديرلر ايدى زيرا فراق دن سنانى حقارت ايدى انده متقاتله سفك دم اتمدكلرى ايچون وشعبانه سبعا تسميه اولندغى قبايل اولر اى ده تشعبت اتدكلرى ايچون ورمضانه رمضان اولندغى اول اى وقت تسميه ده ترمضه شدته حر اولمغه مصادف اولندغى ايچوندر والرمضاء شدة الحر وشوالة شوال تسميه اولندغى اول اى ده شولان ابل بغير لقاح ايچون تكدره ده لر قويرى فلانچى قالدر دقدى ايچوندر وذوالقعده تسميه بنسك وحجى بودركه عرب اول اى ده اوتورب اصلا برزه وكلت اتمز ايدى وذوالحجه تسميه اولندغى عرب اول اى ده قضا لى كنده ايله ايام اتدكلرى ايچوندر وصفر تسميه اتدكلرى عرب اول اى ده صفريه ديدكلرى شهرايه ذخيره كتورمكه كتدكلرى ايچوندر وربيع تسميه اولندغى ارتباع ابن يعنى دولر اول ايكى اى ده نبات طلبى ايچون صحرايه كتدكلرى ايچوندر وجمادى تسميه اتدكلرى وقت تسميه ده اول ايدر بوزطوكدغى ايچوندر انتهى ترجمه عبارتله والفرات دجله دن زات وفى الاساس ومن المجاز هذا النهر له رافدان اى نهران يمدانه وقبل لدجلة والفرات رافدان تدنك والمصران البصرة والكوفة والحافظان الجمع والوعى رجل حافظ العين دن مأخوذ در لق ملاحظه اولنوركتورلرينه اويوقو كبي مين كسنده معناسنه كه آرجلق وجيلا فلق باعث في خوابي اولديغي مزبور اولمه مثلا اولنكه كسدرلر عند نده ليلة نابغية دن اشتهر اولديغي ظاهر در والاجمان والاجمان السيل والجمل الهياج اتهم غلبه عشق دن مست اولالكسنده معناسنه در كه شدت حيرتدن زائل شعور يكمى بيلمز واكثر نسيم ده اريحا ايتمك واقع اولدي كه ابن السكيت كلامنه موافقدر زيرا ديدي كه اريحا آنلهن بانه عند نده سيل وجمل صول معناسنه در واهل معارك سيل وجوق در ديدي ابو عبيده ديدكه اريحا تسميه اولندغى دفعه قدرت اولمديغى ايچوندر زيرا سائر بوقدر كه نيازاولنه واريحا صفته رجل شجاع معناسنه در وفى الاساس اعوز بالله من الاعجمين واعجا السيل كلمكدر والفحل الجمل والحمان رحل ومتاع والاسعدان الزهرة والمشترى والاظفاران السيف والقلم والاوزاعي الخوف والخزر والاقمران الفقر والهرم باخصوص پيرو اهم فقير اولان كسنده يتسبت اوزاعي دخي شديدا در زمخشري ديدكه نزل به الاقمران اى الهرم والمرض والقران والعصران والبردان

نقاره طاشيوبر مسئله

الجاوا اى الظهر العصر كه بوايكى وقت جهر ايله قرائت اولنمز مسئله

الصبح موزن اذا سرست مسئله

ابن الانباري زاهر ده الجزيرة لغظنه مزيده اندي الموصل والجزيرة

والأبردان • الغداة والعشي • والقريتان مكة وطايف • والعمران • كوفة ومبنى • والقمران • ابو بكر وعمر رضي الله عنهما • والحسنان • الحسن والحسين • واسم رمضان • خاموسه ايكي جيلد رديدي • العجاجان • رؤبة وابوه • عجاج وعجاج • هر بلند آواز اولان حيوان مخالفندر • والوانان • دجل وفرات • والبحران • الذهب والفضة • والانقان • المجد والكرم • والمكوكان • والجديدان • والقشيان • والاحمدان • الليل والنهار • والغاران • والاخوفان • البطن والفرج • يقال فلان يسعى لغاريه • قال ﷺ الم تر ان الدهر يوم وليلة • وان الفتى يسعى لغاريه دائبا • وفي الحديث اهلك الناس الاجوفان البطن والفرج • والحرمان • مكة ومدينه شرفها الله تعالى • والمحسنان • القدر والرحا • محل اصلنده اولن نسنه اركه هر منزله نزول ايدن كمسنه يه مهم ولازم اولان • نزلوا ومنهم المحلات ديوب طنجره • وبالنه • والكف • وقوغه • مراد ايدرلر • والمسجدان • مسجد مكه ومسجد مدينه • كرمها الله تعالى • والبريحان • الكبد والسنام • ابو عبيده ديدي كه بريم اصلنده اولن ايپ اركه ايكي لوندن بوكولمش اولكه خواتين عرب انى كاه قوشاق • وكاهي اصابه عين اتمه ايچون معصوم ركك بويونه باغلارلر ايدي • ابو عبيده ديدي كه شوكتنا من هريمها ديرلر اوه نك كبد دنبا مندن بره كهاب ايله معانسه كه بريم اندن جبار تدركه اوه نك جكر وسنامي اوزرون اوزرون ديلوب برايپ ايله باغلنه لر • بريم تسميه اولندي يعني جكر فيروزي وسنام بياض اولمغله ذكر اولنان ايپه تشبيه طريقي ايله در • والخافقان • المشرق والمغرب • ابن السكيت ديدي كه خافقان مشرق ومغرب افقلري در • خافقان تسميه اولندقلري نهار وليل مشرق ومغربدن خفوق واضطراب اندكلري ايچوندر • والموقفان • وجه المرأة وقدماها • زمخشري ديدي كه خاتون ايوزنده وآياغنده اولان زينتلرني اظهار اتمكه معنا دركاردر • پس ناظرك نظري اولا راست كلوب وقوف تحصيل اتمكله موقفان ديدي لر يعني محل وقوف • جوهري ديدي كه موقف المرأة خاتونك كوزلري والثدي • اول عضوي كه اني اظهاره مضطر اولمه • والاصفران • الذهب والفواد • يقال المرأ باصفريه • والاخشبان • جبلان بمكه • وفي الاساس لانزول بمكه حتى تزول اخشباه • وفي القاموس الاخشبان جبلا مكه وجبلا منا • والاحصان العبد والحمار • احص اصلنده اول ايپ كسنه دركه باشينك قيلدري توكيلمش اولمه • لهذا باشي قيلي توكيلمكه سبب اولان مرضه حاصه ديرلر • وعبد وحماره احصان ديدكلري انك ايچوندركه مزبورلر همچه بها لريني كندولري ايديكه كزديرلر تا بير اولنجه • وبها لري بو مانفيوما تقصان بولمغله دركه آونده هلاك اولور • اساس ده ديدي كه رجل احص ديوب مسلوم مراد ايدرلر • لهذا عبد وحماره احصان ديديلر • والاخشبان • البول والغائط • يقال تركت به الاخشبان • الرجيع والبول • وفي الحديث لاتذاقعوا الاخشبين في الصلوة • ونقول ما لقيته مذ اجودان

بالتخفيف وفتح الثاء

بالتشديد وبكسر الثاء منه

ابن الانباري زاهر ده ديديكه لفظ رايته كاه مفعول اولوب رايت الشي ذا تاخذ اولوركه يرندن اصلاح ديمكدر برينه ضم اندم معانسه وكاهي رايته مفعول اولميوب رايت الذين ذا تاخذ اولورلر سوداكي لعين بولدي معانسه • باخذ الرجال ياني ذا تاخذ اولورلر • خاص دين سنت اولديكي معانسه • وعجاج عجج ذا تاخذ اولور رفع صوت معانسه • وفي الحديث العج والثج • العج رفع صوت • وثج صب الدماء يوم النحر منه

بس مشرق ومغرب ذا حقوق اولوب لفظ خافقين لابن وتامر قيلندن اولغي ملاحظه اولندي منه

قاله الجوهري منه

قاله ابن السكيت منه

الروي آخر الكلمة منه

اصله نوء تندر عن الوند منه

شبه نوم سوء تكون نوعندر هراوات دومنه

يعني

يعني بن اكا يكي كونلدن برو باكي اي ان برو ملاقي اولمدم زمخشري ديدي كه سنة جوداد ر سنه كامله معانسه كه نقصاندن منجر اولمغله جوداد ديوب كامله مراد ايدرلر • ودفي ما لقيته مذ اجودان ديوبدر ان درلر زمانلر كامل معانسه • والاخشبان • الذئب • والغراب • ضرم اصلنده قطع معانسه در • ذئب وغراب خلق ذا منقطع اولدقلري ايچون اكثر مكان تسميه اولندي • والله سبحانه اعلم وصلى الله على محمد وآله وصحبه وسلم **فصل** في الاتباع معلوم اولكه اكثر ياعرب بر لفظي ذكر ايدوب وزن وردي اكا مناسب لفظ آخر ذكر ايدرلر لفظ اولي توكيد وكلامي اتباع ايچون • مثلا حسن بسن • وخب ضب • وغراب يباب • ديرلركه كلمه ثانيه كلمه اولي يه تابع اولغله اتباع تسميه ايدرلر • لكن مخض اوليه كه تسميه مذكوره تبع واتبع بر معنايه اولدقلري جهتي در • اخفش ديدي كه تبعه واتبعه بر معنايه در • ردفه وازدفه كبي • قال الله تعالى فاتبعه شهاب ثاقب • اي تبعه • وكلام ده اصل اتباع وفي بوقيبلندر • قبيح شنيع • وحسن بسن ديمكلري كبي انتهى • بعض عبد رسئوال ايديكه سز اكثر يا كلامكزده اتباع ذكر ايدوب كلامكزي تطويل ايدرسز بوعملك فائدسي ندر • جواب ويردي كه اتباع ندبه كلامنا • يعني بز اتباع ذكري ايده كلامزه استحكام ويرر وعجم دخي قاعده اتباعي عبد رسماع اتمكله كلامكزده ذكر واجرا ايدرلر • اهل فرس بعضي لفظي ذكر ايدوب بعده انك واو ايله اولنى ميمه تبديل واتباع ايدرلر • مثلا زوستاي هوستاي ديرلر • ولسان ترجمه ايكي وجهه اوزره تصرف ايدوب كاهي اهل فرس كبي لفظ اولك واو ايله اولنى ميمه تبديل ايدوب مثلا كلدي مندي درلر • وكاه مفهوم ايدوب كلدي كلدي درلر • ابن فارس اتباع ايچون ووف مجوفه ترتيبي اوزره بر كتاب لطيف تاليف ايدوب صاحب مزهرده اني آنك ذكر اتمكله بعض اتباع زياده ايدوب بر كتاب جامع تاليف والمماع في الاتباع تسميه اتدي • وابن فارس كتاب مذكورك ديباجه سنده ديدي كه بذا كتاب الاتباع والمزاوجة • بعده ديدي كه ابن دريد ذكر اولنان ركيكي وجهه اوزره در • اول بودركه ركيكي كلمه متوالية ذكر اولنوركه روي سري متفق در • ثاني بودركه روي مختلفدر • ودخي كلمه ثانيه نك معنا سر واضحدر • وكاهي اشتقاق ومعنا سر واضح دكلدر • انتهى • ابو عبيده غريب الحديث ده ديدي كه رسول اكرم بيورديكه الشبرم حارّ باردك في ديدي كه حارّ واز نداق ماخوذ • ويار اتباع در • عطف انظار ان • وجاع تابع ديمكلري كبي كه كلمه ثانيه كلمه اولي يه تابع در • توكيد وجهي اوزره • وبالكون تكلم اولنمز • وروايت اولندي كه حضرت آدم عم بابيل مقتول اولدقده يوز سنه مقداري اغلايوب الصلا ضحك اتمكلري اكا دعا ايدوب ضحك الله ابتياك ديديلر • حضرت آدم ديدي كه بياك لفظنك معناسي نه در ديديلركه ضحك معانسه در • وبعض ناس بياك اتباع در زعم اتديلر نهم عند مده اتباع دكلدر • حديث ده فضحك ايده تعبير اولندي لرايچون مع هذا واو ايله مذكور در • واتباع ذا اولكلمه ده واو ذكر اولنمز • كذلك حضرت عباس نوم حقنده هي لك ربها حلّ وبلّ ديدركه بعض ناس بل لفظني اتباع زعم اتديلر وبنم عند مده دكلدر زيرا واو ايله مذكور در • اصحي بكا معتمر بن سليمان ذا خبر ويرديكي بل لفظي مخبر لغتنده مباح معانسه در • بعضيلر شفا معانسه در • ديديلركه بل الرجل مرضه وابل منه ديرلر مرضدن

شفا بولسه • انتهی کلام ابو عبید • ابن الانباری زاهر ده قضیت کل حاجة بعبارتک اقصر نوده دیدیکه
ابو عبید کلامنه مخالف ملاحظه اولنور • زیرا دیدی که عبارت مذکوره ده ایکی قول وار در • قول اول
بودر که واجه لفظندن مراد امر حقیر در که زیاده حقارتندن ناشی ذکر اولنمغه تخلی اولمیه یعنی جمیع
حوایجی قضا ایدم خواه امر مهم و خواه امر غیر مهم • و ثانی اولدر که واجه لفظی اتباع عدد و اتباع
الکثریا واو سز ذکر اولنور • و کاهی واو ایله دخی مذکور اولور • یقال لا بارک الله فیه و لا بارک
ولا دارک • انتهی • کذلک میدانی سامی فی الاسامیده • بین حاذف و حاذوف • واو له
وقف • عبارنده یعنی اتباع امثله سر میانسنده ذکر اندی • والله اعلم • تاج سبکی شرح منهاج ده فخر
رازی دن روایت اندی که بعض ناس شو یله زعم ایدر لر که تابع مرادف قبیلندن اولرق بو در که
بو مترادف قبیلندن دکلدر زیرا مترادف اولان ایکی لفظ معنای واحدی افاده ایدر لر بلا تفاوت
و تابع منفرداً ذکر اولندقده اصلا بر معنای مفید اولامز • بلکه اوزرینه لفظ آخر تقدم ایدرسه مفید اولور
رسمی دیدی که تابع اولان لفظ اصلا بر معنای مفید اولامز لهذا ابن درید دیدی که ابو حاتم دن
حسن بسن عبارتنده اولان بسن لفظنک مفاسندن سؤال ایندم بلیم دیو جواب
ویردی سبکی دیدی که تابع اولان لفظ تقویه افاده ایدر یوخه عرب مهمل لفظ وضع ایتمز ابو
حاتمک بلیم دیدیکی خبر ایتمز بلکه انک بلیم دیدیکنک مغایر بودر که بسن لفظنک معنای
وارد در لکن بن واقف دکلم • و فی سبکی دیدی که اتباع ایله توکیدک فرقی بودر که توکید بالمعنی
تقویه افاده ایدر و اتباع متبوعک موافق اولمق لازمدر
و توکید لازم دکلدر • تحالی امالی ده دیدی که اتباع ایکی قسم در قسم اول بودر که لفظ ثانی
لفظ اولک مفاسنه اولوب مخصوص مغایر وارد در • قسم ثانی قسم اول کبی که متبوع و تابع
جمیل مفاسنه در • کذلک ضبسل بعسل • ضعیف واجه مفاسنه در • و جعد بدّ قشیب کبی که
قشیب جعد مفاسنه در • کذلک شیع مقیّع • که اساعه اضاعه مفاسنه در • قسم ثانی شیطان
لیطان کبی که لیطان شره ملاصق اولمیچی مفاسنه در • لاطرحبه بقلبی و یریر لصیق مفاسنه
کذلک عطشان نطأ • کرنطشان مضطرب مفاسنه در • واسوأ • اتوان • کرسوان مخزون
واخوان شدت فون دن مترددا اولوب کاه بر سمته و کاه آخر سمته کیدر دکلور • تغلب کلامنده
مستفاد اولدیغی بو در که شیطان لیطان عبارتنده لیطان لفظنک معنای خاصی اولمیوب مجرد
توکید ایچون مذکور اوله • علامی الغدان اکثر اکابر اذاهب اولدیکه حسن بسن عبارتنده اولان
بسن لفظی مجرد توکید ایچوندر و مخصوص مغایر بو قدر دیدیلر • و کاهی حسن بسن دخی دیرلر
بسن موضعنده • لکن قالی امالیده دیدیکی بسن لفظنده اولان نون محتمدر که زائده اوله
امرأة ظلین ده اولان نون زائده اولدیغی کبی که خلابنده مأخوذ در خدعه مفاسنه کو بسن
اصلنده بس ایدی سین مشدده ایله ریست السوبق بالدیر لر سوبق اتباع ایله خلط و طبخ
اتدم مفاسنه لکن همبوس مقامنه اقامة اولندی • مغرب الامیر دیوب مغزویه مراد اندکلری
کبی عده ایکی سینک بر ینی حذف ایدوب موضعنه نون بدل ویریدیر • پس بسن اولدی

حسن

حسن کبی • و معنای حسن کامل الحسن دیمکله مبحر اولور • و بو صورتده نون زیاده ایدوب ایکی
سینک بر ینی حذف اتدیلر • و محتمدر که سینک بر ینی اول آخر دانه نون تبدیل ایدیلر • و حسن
لفظنده و فی بعینه بو علی یاء اتدیلر که اصل حسن ایدی که حسن بر نسنه ی طلب و تتبع مفاسنه در •
گویا فلان کمسنه حسن مقسوس در • یعنی مطلوبدر • انتهی • خاطر فاتره خطور ایدر که بسن لفظی
بس لفظندن مغیر اولدیغی صورتده حسب مفاسنه اولان بس تصرف النسمه مناسب ملاحظه
اولنور یعنی فلان کمسنه بر مرتبه حسن در که حسنی کامل و کافی در • والله اعلم • وصلی الله علی سیدنا محمد
وآله اجمعین • میدانی سامی فی الاسامیده اول امثله یی تحریر تطویله مؤدی اولور ملاحظه سیله یکیت سبه
زانوی قلمه بوادی ده رحصت ترک و تازویر لمدی • ولنکتف بهذا القدر فی المقدمة الاولی
ولنشرع فی الفوائد المتعلقة بالمقدمة الثانیة • والله الموفق والمیسر لکل عسیر • وهو علی کل شئ
قدیر المقدمة الثانیة فیما یتعلق باللغة الفارسیة وفیها فصول فصل فی بیان النسبة
وتفصیل قسمیها • معلوم اولکه فارسی بارسیدن مقیدر که پارس بر مملکتک اسمیدر و الف مذکوره
اول دیاره • یا اول دیارک الیسنه منسوبدر • معرّبی دیدی که فارسی ما سمدن بر جماعتدر • صاحب
اقالیم دیدیکه پارسک دار الملکی شیراز در • و بعضیلر دیدیلر که فارس ما سمدن بر جماعتدر • صاحب
یادشاه شیرازی مدح اتدیکی محلده وارث ملک سلیمان دیو پارس مراد اندیکنه ۴ اقلیم پارس
راغم ازاسبب دهر نیست • دیدیکی شاهدر • و دخی خوارزمشاه فراسابی ۴ ایقینی و پارسی
الدینی و قنده خاقانی نک شو قولی مخصوص مزبوره مناسبدر ۴ سنکه که خوارزمشاه گفت اصفهان
گرفت • ملک عراقین را بهجو فراسیاب گرفت • ما بیچه نوع او قلعه گردون کشود •
مورخ تبع او ملک سلیمان گرفت • و دخی معلوم اولکه زبان فارسی ایکی نوعدر • نوع اول
دری • و نوع ثانی پهلوی در • بعضلر دری تسمیه سنک وجهنده دیدیکه دری پارس دن مراد اولنیچون
اسمیدر که لغة دری اکا منسوبدر • و پهلوی تسمیه سنک وجهنده دیدیکه پهلوی پهلوه نسبتدر که
برشهرک اسمیدر • قال الشاعر ۴ بهی بود تا یک زمان شهریار • زپهلو بر او شد زبهر شکار •
بدان که سر خوش کبخسرو است • که یکموی او بهتر از پهلو است • محمد بن هندوشاه
دیدیکه لغة دری تسمیه سنک وجهی بودر که بهمن بن اسفندیار زمانده اطراف عالم دن
اقوام مختلف الیسنه انک درگاهنه جمع اولدیغی که بر قومک لسانی قوم آخر فهم ایتمز ایدی پارس
بهمن مذکوره زبان فارسی تکلم ایدن قومک لغتی خوش قلوب شو وجه اوزره فرمان اندیکه
جمله قوم فرا گیرند لغة فارسیه فی تعلم و اول لسانه تکلم ایده لر صکره جمیع ممالکده حکم اندیکه
لغة مزبوره دن غیری لغت استعمال ایمیه لر و هر کس انی تعلم و تکلم اندیر • و مرور ایام و انتظام
افکار ایله لغت مرقومه کرکی کبی تنقیح اولندی پس لفظ دری منسوب الی باب بهمن مغایر
اولور • انتهی • مخبر اولمیه که صاحب دقایق لفظ دری بر ناحیه نک اسمیدر دیدکده صکره زبان
دری و کیک دری اول ناحیه یه نسبتدر دیدی • لکن معروف و مشهور اولان بودر که کیک دری

افضل کوهسار در

بعنی ام حوم ابن الکمال

دره کوهه بعضی طایفه میانده اولی شقه نبشتند که فارسیده دره و دره اول موصفک اسمیده
و ترکیده دخی دره و دیره • انوری گفت ﴿ در پناه سدهٔ جارعیت بروزش • برعقاب
آسمان فرمان دهد کبک دری • و مولانا جامی قدس سره السامی فرمود ﴿ ما کبکان بهر طمع سر میبریم
در زیر گاه • قهقهه بر کوه و دره در شیوهٔ کبک نراست • شرفنامه ده دیدیکه بهلو و بهلوه
بر دو لامک اسمیده که زبان بهلوی اکا نسبتند • و فهلوی آنک معربی در • فردوسی گفت
﴿ بفرمود تا فاخر زین جنگجوی • زبهلو بدشت اندر آور دروی • معجم البلدان ده دیدی که
بهلو لامک ضمی ایده نواحی اصفهان در • و لامک فتحی ایده شجاع و دلاور معاصر نده در • حمزهٔ
اصفهانی کتاب التنبیه ده دیدیکه کلام فرس قدیمدن بش لسان اوزره جاری ایدی • فهلویه
و دریه • و فارسیه • و خوزیه • و سریانیه • و کاهر لفظ فارسیه یی ذکر و جمله السنهٔ مذکوره یی
مراد ایدرلر • اما فهلویه هرسندرکه ملوک مجلسنده انکله تکلم ایدرلرکه فهلویه منسوبدر •
و فهله بش بلده اطلاق اولنور • اصفهان • وری • و همدان • و نهاوند • و آذربایجان • و بعضیلر
دیدیلرکه بهلو یه تک نسبتنده مبالغه قصد اولنسه آخرینه الف و نون دخی زیاده ایدوب بهلوانی
درلر فردوسی گشاده زبان و جوانیت هست • سخن گفتن بهلوانیت هست • و یوشیده
اولمیه که دری حصوصنده ذکر اولنان بهمن بن اسفندیار موصفنده بعضیلر بهرام گور وضع ایدوب
فارسی دری بهرام مذکورک قیوسنه نسبتدر • دیدکلری اوّل باول فارسی شعر تکلم و نظم ایدن بهرام
گور اولدیغنه مبنی اولمق ملاحظ اولنور • حیث قال ﴿ منم آن پیل دمان و منم آن شیر ژیان • منم
نر بهرام گور و کنیتم بو جبله • چون بهرام مرقوم بو بیتی نظم ایدوب شهرت بولدقده خرّه خواه و آگاهی
اولانلر اکابر عصر بهرام مجلسنه جمع و شویله عرض ایدیلرکه جهان پناها • اعذب الشعر اکذبه قوانی
صحت انتمای سر اوزره صادر اولمغله شعرا و کتاب دروغ ایده سرشته اولمیه خلق آفی بسند اتمزلر •
و بلی رونق اولان شعر صدور درجهٔ اعتبارده اولمغله ورپس نروج سوری ایچون ﴿ سخن کذبی اغنیه الحق
برفزه علی الخصوص اصحاب داد کثیر اولان ملوک ذوی الاقتداره بر وجهله لایق دکلدر دیوب بهرام
شعرداری منع اندیلر • والله اعلم • و دخی فارسی دری بهلوی یه نسبت فصیح و مقبولدر • حافظ
شیرازی نام کتابنده ابو سعید بردعی دن نقل اندیکه دخی الحدیث ان اهل الجنة البربریة
والفارسیة الدریة • انتهی • حدیث مذکور فارسی دری تک مدری بابنده کافی • بلکه ان
مزبوری زقم و قدح ایدن ابله لرک سبری سامانی نه نشتیر موثاف در • والله اعلم فصل
فیما یمتاز به اللغة الفارسیة عن سائر اللغات • معلوم اولکه ووف مجرّدهٔ اسکر ووف دار درکه
لغة فارسیده یوقدر کما قال الکاشانی نظم هشت و هفت آنکه اندر فارسی زاید همی •
تا نیاموزی نباشی اندرین معنی معاف • بشنو از من تا کدامست این ووف دیباد گیر • خا و حا
طا و ظا و صاد و ضاد و عین و قاف • و دخی جورت ووف دار درکه لغة فارسیده مستعمل و اکا
مخصوصدر • جیم • و ژا • و کاف • و یا • که اندره ووف فارسیه شمیله اولنور • و السنهٔ دیگرده مستعمل اولوکن
کاف اوله مسمم در • بری کاف حیرکه دار • خبرنک • و کدی • و کمان • لفظلرنده کاف کبی • و بری کاف

لیتنه درکه

لیتنه درکه فارسی و ترکیده مستعمل • کام • و کرپ • و کُل • و کُن • لفظلرنده اولان کاف کبر • و بری کاف
مثلثهٔ درکه ترکی یه مخصوصدر خال مغاسنه بیک لفظلرنده اولان کاف کبر • و دخی معلوم اولکه بعضی اوقات
دقایق شناسی ایدن نوهوسلر لسان فارسیده ذال معجمه یوقدر زعم ایدرلر مع هذا فارسیه فصیح مواقع
ذال معجمه مواقع دال مهمله در چه قدر زیرا هر کلمه مفرده که انده ووف دالک ماقبلی ووف صحیح اولیه بعنی
واو و الف و یا اولیه و اول حرف صحیح ساکن اولیه اول موضع ده دال مهمله ایله قرات اولنور • مثلا
مرد و مرده • و کرد و کرده • و اگر حرف دالک ماقبلی حرف علة اولورسه • یا حرف صحیح متحرک
اولورسه اول موضع لرده ذال معجمه ایله قرآت اولنور • مثلا اشفرو ذه و آیاذه و اهیذه و بذرگبی
جمله سی اصلنده معجمه ایدی • و ابو نصر محمود بن یمین فرامی نصاب ﴿ بو معنایی نظم ایدوب دیدیکه ﴿
در زبان پارسی فرق میان دال و ذال • یاد گیر از من که این نزد افاضل مبهم است • هیئش او
در لفظ مذکر صحیح ساکنست • دال حرف آنرا که باقی جمله ذال معجم است • و ظهیر فاریابی دخی
دیدیکه ﴿ بیته احفظ الفرق بین دال و ذال • فهو رکن فی الفارسیة مبهم • کل ما قبله سکون صالح
وای • ذال و ماسواه معجم • و دخی معلوم اولکه لسان فارسیده سکون ایله ابتدا ممکن متعذر میدر
یا متعسر میدر دیو اختلاف اندیلر • ابن جنی دیدیکه لغة فارسیه ده سکون ایله ابتدا چه قدر
مثلا اگر مغاسنه اولان لفظ شیر • و وجه مغاسنه اولان لفظ ریش ده ووف اول کسره
مجهوله ایله مکسوردر • بعض ظاهرا گرچه کسره صورتنده در لکن فی الحقیقه کسره دکلدر بلکه ووف
اولای ساکن اولغله ابتدا اولندقده کسره یه قریب قرات اولنور یوخه صراحة کسره دکلدر نته کیم
سود مغاسنه اولان لفظ شیر • و صقال مغاسنه اولان لفظ ریش حرکه صریحه ایله قرات
اولنور • و جیدبری جمع مختصر نام تالیفنده دیدیکه ضمه و کسره ایکی نوعدر • معروفه • و مجهوله
ضمهٔ معروفه نور و حور لفظلرنده اولان ضمه کبر • و مجهوله یغور و شور لفظلرنده اولان ضمه کبی • و
کسرهٔ معروفه شیر و سیر لفظلرنده اولان کسره کبر کبی شیر اسد • و سیر سر مساق مغاسنه در • و مجهوله
سود و طوق مغاسنه اولان شیر و سیر لفظلرنده اولان کسره کبی • انتهی • و محققین عندنده
صحیح اولان بودرکه کسرهٔ مجهوله تعبیر اولنان کسره مختلسه در بعض اخلاس و رهی از زه تکلم اولنور
کسره درکه اخلاس حرکت آندن عبارتدر که بعض و کتی تلفظ ابدوب بالتمام استیفا اتمزلر •
پس سکون ایله ابتدا قبیلندن دکلدر • و بو معنا به شاهد درکه ضمهٔ مجهوله به بالاتفاق حرکت اطلاق ایدرلر •
و دخی معلوم اولکه جمیع السنده فاعل و مفعول مثللو اصوال معتبر در لکن • فاعل ایچون رفع • و مفعول
ایچون نصب • و مضاف الیه ایچون جر علامتی لغة عربیه یه مخصوصدر • و سائر لغنده هر بری مقام
قرینه سیله معلوم اولور • و لسان فارسیده اعراب ثلاثه اجرا و لنمغله هر فارسی کلمه نک آخری
ساکن قرآت اولنمق واجبدر • الا اوچ موضنده مضاف و موصوف • و معطوف علیه در •
علامة وضع اولنمشدرکه هر کلمه یه مضاف اولدقده مضافک علامتی واودر • یعنی مضافک
آخری یا ایسه سر اوکمدیغی صورتده مجرور اولور • جان من کبی • و اگر یا ایسه سر اولورایسه کتابت ده
یائی اثبات ایدوب تلفظ ده آندن بدل همزهٔ مکسوره ایده ادا اولنور • کردهٔ من کبر • و اگر هر کلمه

باذن تلاق فوشنر

ضمیره مضاف اولورسه کاهی مضافک آخوندہ و ظاهر اولور کاهی اولمز • مثلا کردنش و کردنی شان
و کردنی ایشان دیرلر • و دخی هر کلمه هر کلمه یه صفة واقع اولسه موصوفک آخرینی بجر و ایدرلر
مضافده تقریر اولندیغی وجه اوزره • روی زیبا و خواننده دانا کبی • و دخی هر کلمه هر کلمه نک
اوزرینه عطف اولنه اگر معطوف علیهک آخرینک حرکنه تحملی وار ایسه آخرینی مضموم ایدوب
و ضمیه علامت اولسون ایچون معطوف علیه و معطوف میانلرنه ضمه چکمزلر و اوز رسم
ایدرلر کرکه کتابت ده اگرچه موجود دکلسه • من و تو و پدر و مادر کبی • و اگر حرکنه
تحملی اولمیه مثلا معطوف علیهک آخری الف • یا واو • یا یا ایسه سمی دیرلر و اوز رسمی مذکور و ضمه
و کسرت ویرلر • مثلا بانوی شهر • و تو و من • و خواننده • و دانشه کبی • و ذکری مرور ایدن مواضع
و حوالنده دن غیری مواضعده البته کلمه فارسیه نک آخری ساکن اولور • و دخی معلوم اولکه
لغة عربیه ده اول و ف مدغم و ثانی مدغم فیه اولمسی موضعدن غیری مواضعده اجتماع ساکنین
جائز دکلدر • و لکن فارسیده ایکی ساکن و اوی ساکن جمع اولمق جائزدر • کرد و یم • و آنداخت کبی •
و سائر خصایص لغة فارسیه محلنده ذکر و بیان اولنور • والله الموفق **فصل** فی بیان المصادر
الفارسیه • و کیفیة اشتقاق المشتقات منها بالذات او بالواسطه • معلوم اولکه لغة عربیه ده
مصدر اصل و سائر مشتقات اندن ماخوذ اولوب کبی بالذات و کبیر بالواسطه مشتق
اولدیغی کبی لسان فارسیده بلکه جمیع السنه ده بو قاعده اوزره اولنوب تصرفات مختلفه و متنوعه
مرعی اولور • مثلا عربیده علم لفظی علم دیرز • و فارسیده دانست لفظی دانستن دن •
و ترکیده بیلدی لفظی بیلمکدن ماخوذ در • سائر تصرفات دخی بو وجه اوزره در زیرا ذهن ده
حاصل اولان معنی بر امر واضح غیر متغیر در کاهی لباس عربی ایله و کاهی لباس عجمی ایله
کبی اطلس فارسی و اکستر ترکی ایله دخی جلوه نما اولور • تغیرات الفبه • متنوعه ایله شاهد
و غریب معنا متغیر اولمز • و هر کونه یوشش الفاظ متخالفه ایله شاننه تبدل کلمز • و بنابی صدوندہ
اولدیغی لغة فارسیه نک مصدرینک علامتی اولدرکه آخری نون ساکنه درکه ماقبلی کاهی دال
مفتوحه و کاهی تا مفتوحه اولور کرکه صرفین مذکورینک ماقبلی دی و ف ساکن اولمق قاعده مقرره
در • آمدن • شدن • و آمدن • و زدن • کلمه لری قاعده مذکوره دن شاذ اولدقلری هر بری
بر سبیدن ناشی در • مثلا لفظ شدن الحق مغایرته سائر مصادره مخالف اولمغله اندن ماضی
مشتق اولمز • زیرا شدن دیمز لر بلکه شتافتن دیرلر • و لفظ شدن الحق مغایرته بر مصدر در ماضی یه اندن
اخذ ایدوب شتافت دیرلر • و شدن • و زدن لفظلرنده سکون ایله ابتدا متعذر باشه سر اولمغله متحرک
اندیرلر • و آمدن لفظی اصلنده آ بیدن در کاقاعده یه موافق مصدر ایدی صکره میمی یکی یا دن ابدال
ایدوب آمدن دیدیلر اگرچه اندن ماضی اخذ ایدوب آمد دیرلر لکن مضارع و امری اصلدن اخذ
ایدوب آیدو آی دیرلر • حاصلی مصدر فارسینک یکی نوع در • نوع اول که نونک ماقبلی دال مفتوحه در •
بش قسمه منقسم در زیرا دال مزبورک ماقبلی یا حرف مد یعنی ماقبلی بیلک و کتی کندو جنسندن
اولان و یا • و الف اولور • یا صد و ف اولمز • و ساکنین اولورکه یا رنوعبارتی و ف

مذکور و مبنی

ثلث سوا کن

مذکور و مبنی جامعه در • و دال دن اول و ف یا اولان مصدر • یاخاسر در بریدن • بزیدن • و بیدنکی •
یاسمد اسعد در • باریدن • بخشیدن • ترسیدن کبی • یا ساباغی در • تراشیدن • تراکیدن • و اراشیدن
کبی • یا ثانی دن در • آرامیدن • آشامیدن • آماسیدن کبی • و دال دن اول و او اولان مصدر •
آسودن • بودن • نمودن کبی • و دال دن اول الف اولان مصدر • فرستادن • نهادن • کشادن
کبی • و ایدن اول و ف را اولان مصدر • ازردن • افروختن • افشردن کبی • و دال دن اول
و ف نون اولان مصدر • خواندن • راندن • ماندن کبی • نوع ثانی که نون مصدرک ماقبلی یا مفتوحه
اولان مصدر در • و رت قسمدر • زیرا تا مذکورک ماقبلی و ف خادر • آموختن • انبختن • افروختن
کبی • یا و ف سین اولان • دانستن • بیراستن • بستن کبی • یا و ف شین اولان • ابناشتن •
انکاشتن • پنداشتن کبی • یا و ف فا اولان • یافتن • تافتن • بافتن کبی • و دخی معلوم اولکه مصادر
فارسیه کاه مفرد اولور • یوقنده مذکور کبی • و کاه مرکب اولور یا کرد • دراغوشیدن کبی •
و مصادرک آخرنده یا • موحده او خال اولنور مفرد اولورسه بیمودن • و بستودن کبی • و اگر مرکب
اولورسه فوقانیدکرک اوزرینه او خال اولنور • عطه بزدن • و چاه بکندن کبی • و و ف یا • اولنوره
مضموم مصدر اگر مصدرک اولی مضموم • یا یا • یا میم اولورسه • بخوردن • ببردن • بیردن • و بکندن
کبی • و الا بیمه مکسور اولور • و اگر مصدرک اولی الف اولورسه یا • مذکوره داخل اولدقده
اول الف یا یه منقلب اولمق قیاسی در • بیامدن • و بیفتادن کبی • و کاهی مصدرک آخرینه
بر یا • الحاق ایدرلرکه اول یا یه یا • تهیئه تسمیه اولنور مثلا خوردن • اصلنده اکل و نمک مغایرته در •
یا الحاق ایدوب خوردنی دیرلر • و اکر نمک یرینه سرکه اولان طعام مراد ایدلرسه • کندک بوشیدن
کبی • بوشیدنی کبی جبک ثوب مغایرته در • و کاهی بر کلمه نک آخرینه یا • مصدریه الحاق
ایدوب اول کلمه نک مدلولی اولان شیئی ده اول صفة زائده یی افاده ایدر • بنکی • و بدی • و نیکوبی
و زشتی کبی که نمک نرکیده ایلر • و بدیار ضریعتر • بولوک صفتی ایله • یا یاره فرق صفتی ایله موصوف
اولان شخص مغایرته در • و نیکی اول ایولک صفتنه • و بدی اول یاره فرق صفتنه دلالت
ایدر • کذلک نیکو نرکیده کوزل • و زشت و کین یعنی کوزلک صفتی ایله • یا چرکینلک
صفتی ایله موصوف اولان شخص مغایرته در • و نیکویی اول کوزلک صفتنه • و زشتی
و کینلک صفتنه دلالت ایدر • و یا • مذکوره یه یا • نسبت دخی در • و نیکو لفظنده اولان واوه
و او نسبته اطلاق اولنور • هندوده اولان او کبی • و کاهی واو و ز مستقبل اولان نسبتی تاکید
ایچون هر نوع دخی زیاده ایدرلر همایون لفظی کبی که همایه نسبتدر همایمبارکلک ایله شهریار قوتلی
اولمغله کا نسبت ایدوب مبارک مراد ایدرلر • در و او اندرون بوقیبیلندندر • زیرا اصلی
در و اندر در • و یا • نسبتی تاکید ایچون دخی نون زیاده ایدرلر • شیرین • و سنکین لفظلرنده
زیاده اولدیغی کبی • و یا • نسبته ایله و او نسبتک فرقی بو مقامده ذکر اولنمق مناسب اولمغله
اولندی • امدی معلوم اولکه هند بر مملکت اسمیدر • اول دیاردہ تولد ایدوب اندہ نشو نما
بولان کمسنه یی اول دیاره نسبته اتسه لر هندو دیرلر زیرا او نسبتک وضع خلقی اولان نسبتدر

حسبی اولانده استعمال اولنمز • لهذا طشقه دن کلوب اول دیبارده توطن ایدن کمسنه یه طشقه دینمز لر • کذلک اول دیبارم حاصل اولان اثر ندن غیری ده هندو دیمک اولمز امبا بالنسبه ایله اولان لفظ هندی مطلقا اول دیبارده اولانه اطلاق اولنور انده تولد انسون یا انده توطن انسون • وخواه انسان اولسون حیوان اولسون لهذا سیف هندی دیمک جائز در • وهندیوب هندستان دیمکلری کبی دقیقه مذکوره یه مبنی در • زیرا سنای لفظده دانده نشو نما بولمق مناسبی معتبر در • مثلا باغچه یه کلستان دیرلر کل انده نشو نما بولدیغی ایچون لکن باغچه دن کلی تو یا روب آخر موضعه حرمن انسه لر اول موضعه کلستان اطلاق اولنمز زیرا کل اول موضعده نشو نما بولمدی • وتحقیق بو در که افاده مذکوره لفظ واوک دکلدر بلکه واو ایله یا مجموعنک در • زیرا نیکو وهندو اصلنده نیکوی وهندوی در که یا حذف اولنوب وقت اضافتده ظاهر اولور نیکوی او وهندوی زلفش دیرلر • وکاهی نکوی ونیکویی ویوب احسن مناسبه مراد ایدرلر • کما قال ع نکوئی کردار اندر حق کرکان • بدی باشندیکا کا کوسفندان • اکرچه نکوئی لفظنک مقابلی بدی دکلدر بلکه زشتی در • لکن بجوز ذات ع مالا یجوز لغیره فحوا سنه اوزره ضرورت حسبیله بدی لفظنی اختیار اندی • معلوم اولکه مصدر مجرد حدثه دلالت ایدر حدث اولدیغی جهتدن یعنی برذات ایله قیامنی اعتبار اتمک وجهیله اوزره پس اول حدثنک برذات ایله قیامنک زمانده خبر ویرمک مراد اولنه اکا فعل صیغه سی ایله توسل ایدرلر • زیرا فعل ماده سیله حدثه وصوت ایله زمانه دلالت ایدر وفعل ماضی جمیع السنده بالذات مصدردن ماخوذ در فارسیده مصدردن اشتقاقنک طریقی بو در که مصدرک آخرنده اولان وف نون حذف اولندقده ماضی حاصل اولور • لهذا هر فعل ماضی نک آخری کاهی دال وکاهی تا اولور قیاسیه • مثلا خواندن وخواندم ودانستن • ودانست • وعلی هذا القیاس لکن اول مصدر که نوندن آخر تا وتادن اول خا اولانک ماضی سنده روح ساکن جمع اولور که اول وف مد اولور • انداخت • انداختن انکیختن کبی • الا بخت که بختن دن مشتق در • وکاهی ماضی نک آخرنده با موضوعه واخل اولوب مصدرده مذکور اولدیغی وجهله اوزره تحریک اولنور • ویا مذکوره عربی ده تحقیقیه معناسنی افاده ایدر مثلا بخواندن دیرلر تحقیق اقتودی معناسنه • وکاهی لفظ ماضی داخل اولوب میخواندن دیرلر اقتوای ایدی معناسنه که اکا ماضی یی حکایه تعبیر اولنور • وکاهی ماضی لفظنک اولنه وف یا ادخال ایدوب بهی خواندن دیرلر که معناسی تقریر در که ترکیبده مقوری در ایله جک پرده ایی دیرلر • واول کلامده رفع اولور • پس بهی خواندن عبارتنک معناسی فلانک اوقومسنی تحریک ایدر دیمک اولور • وآخر کلامده دخی زیاده قلنور معنای مذکوری افاده ایچون ع بوی یار مهربان آید همی • دیرلر اول موضعده که برکسنه مثلا خبر ویرر که بوی یار کلور دیو انک مقابلنده یار مهربانک قوتو سر کرجک کلوری دیر • وکاهی ماضی نک آخرینه وف یا زیاده اولنور تختی وتأسف معناسنی افاده ایچون • مثلا کاش چیزی خواندی دیرلر کاشکی زمان ماضی ده برشیئی اوقومش اولایدی معناسنه • سائر تصرفاتی دخی اکا قیاس اولنه • وکاهی ماضی صیغه سنی

ومصدر

ومصدرا اولور • مثلا باید خواند دیر لر خواندن معناسنه بعض سائل شو وجهله اوزره واقع اولدیغی کابی ماضی وامر مجهول غیر ذکر ایدوب مصدر مراد ایدر لر که اوزره مصادر مرحمه تسمیه اولنور کفت کوی کبر که ترکیده سنو دسناو • ودار دکیر کبر که وورمه طوتمه تعبیر اولنور • ودخی ماضی نک آخرینه الف ورا وفه دینی زیاده ایدوب مصدر مراد ایدرلر • کفتار ورفتار کبر که سویلیش ویورویش معناسنه • انتهی شو یه ملاحظه اولنور که لفظ کفتار ورفتار مصدر دکلدر بلکه اسم مصدر در • وبو مقامده سخن ولفتار • وکفت وکوی • وکفت وکفتا • لفظلرینک معناری ایضاح اولنمق مناسب ملاحظه اولندیکی تا مبتدیر ورطه استبعادن خلاص بولا • معلوم اولکه لفظ سخن میمک ضمی وخانک فتحی ایله استعمالی شایعدر • وسخن سینک فتحی وخانک ضمی ایله لغتدر که ترکیده معناسر سوزدر که عرب اندن کلام ایله تعبیر ایدرلر • تلفظ اولنماکسوزه • ودرونده مضمر اولوب تلفظ اولنمق مقصود اولان سوزه شاملدر • ولهذا حافظ شیرازی ان الغیب ده ایدیکی ع بازکلک تو حافظا چه شکرا کوید • که کفته سخنت میبرد بدست • که سخن کفته سخن نا کفته مقابلدر بعض سوزلرک سوی بعضیسی وسوی تمامی • وبو معنایه شاهد در شوقولی ع بسکی کفته اندرین سخن در بسیار • سخن کفته سیم است وناکفته زر • که کفته وناکفته لفظلری سخن ذی الحال اولمق ظاهر در وصفته وموصوف اولمق محتمل در اکرچه بحسب الفوره سخن لفظنده علامت موصوف اولدیغی ترک اولندی • وسخن لفظنک ظاهر اسکوتی وناکفته لفظنی لنک اوزرینه عطف ایتمک سخن کفته وسخن ناکفته منتظم وصفدری اولمدن ایرهام ایدر بعض سوزسویلین کمسنه سیم • وسوز سویلمین کمسنه زرار • لکن طبع سلیم بو مقامده بو معنادن احتراز ایدر • زیرا خاموشلغی کویا لنک اوزرینه تفضیل وترجیح در • وکفت لفظی اکثریا ماضی استعمالی اولنور • وکاهی سوز معناسنه اسم استعمالی اولنور • لکن سخن ذی الحال صدر زیرا تلفظ اولنمین کلامه اکرچه سخن دیرلر لکن کفت دیمزلر • وکفت استعمالی دیرلر سویلمه والشته معناسنه • وکوی کو بیدن ذی ماخوذ اسم ارز ترکیده سنو ساوه جک پرده فارسیده کفت کوی دیرلر ع بعشق آن کوز کفت وکوی بر سود • چو میخواری بود کز بوی نرسد • وکفتار لفظنک معناسی کلامی وفا جدوف ولکه عقیب کلمه نظم جواهر ایدر کبر نظم انمک معناسنه در • فرد وسمی ایدی که ع بعبری زبانی تیز بنک داده کفتار او سخن داده • وتحقیق بو در که کفتار ورفتار ودیدار لفظلری ایکی حرفدن مرکب وصفی ترکیبی در • ولفظ کفتا اصلنده آرنده کفت در • سوز کتوریجی معناسنه • ونظم کلام سوزی خارجه کتورمکه باعث اولغله کفتا اطلاق اولندی • ووصف ترکیبی اندن عبارتدر که اسم فاعل مفعوله مضاف ایکن اسم فاعل علامتی اولان ذه لفظنی حذف ومضاف الیه اولان کلامی انک اوزرینه تقدیم ایدرلر نیچه کفتار ماده سنده تصویر اولندی • ولسان فارسیده مضاف الیهی مضاف اوزرینه تقدیم انمک اوشایع در • دولتخانه • وشهنامه • وکلبن کبر • صرف بعضیلر هر مضاف الیه تقدیم اولنان ماده یه وصف ترکیبی اطلاق ایدرلر • مثلا توران شاه اصلنده شاه توران ایدی که توران نور لفظنک جمعیدر که نور فریدون انک اولغله بنک برینک اسمی دیکرینه نور ومنور نسبت اولان

جاناتک شاهی • وایران شاه اصلنده شاه ایران ایدی که ایرا ایرلقطنک جمعیدر
ایرج دیمکدر مرحوم افریدونک آخر اوغلنک اسمیدر • یعنی ایرج نسلندن اولان طائفه نک شاهی •
ولفظ شاه فارسیده بزرگ وترکیده آندر اولو لفظی ایله تعبیر اولنور • لهذا یوک دانه شاه دانه
ویوک گزگدن دیدکلری جانوره شاه زغی دیرلر که زغ گرگدر معناسنه در • وکاهی مضاف الیهی
تقدیم ایتمیوب مجرد مضافی اضافتدن قطع ایله اکتفا ایدرلر • مثلا خواجه سرای درلر که اهلی خواجه
سرای دراضافه ایله • ویزاده سرای دیرلر که اصلنده پرده سرای در اگرچه کاهی مضاف الیهی تقدیم
ایدوب سرا پرده دیرلر • تحقیق اولمیه که وصف ترکیبی طریقی ایله عبارتی تقدیم وتاخیر ایتمک علامات
نقل دن بر علامتدر • مثلا لفظ سینه بند نرسنک سرجنه استحکام ویرمک ایچون سینه سنه بند
اندکلری قایشه اسم درکه اصل بند سینه در • بعد کوکوسن باغی که هر معنای عامه در که هرنه کوکوس
باغی اولسه اکا شامل ایدی اسلوب معهود اوزره تقدیم وتاخیر سببی ایله تغییر ایدوب ذکری مرادلرن
قایله مخصوص اولدی • کذلک شهنشاه اصلنده اصلنده شاه شاها دن ایدی پادشاهلرینه
مضاف اسلوب معهود اوزره تغییر اولندقده عالم غرایبدن معدود اولوب شخص معینه قصر اولندی
وعلی هذا القس • وعلامات نقل دن بری دخی اول وقوف ها در که کلمه عامه نک آخرینه زیاده
اولندقده کلمه مزبوره نک معناسنی عمومدن خصوصه نقل ایدر • مثلا سبزه اصلنده هر نرسنک
اول دن تسنه یه اطلاق اولنور ایدی آخرینه های نقل زیاده قلندقده نباتاته مخصوص قلندی • وسبز
ایله توصیف اولنور • سبزه ایله توصیف اولنمز • مثلا برک سبز درلر برک سبزه دیمزلر بلکه
سبزه تر درلر یاش اوت معناسنه زیرا های نقل کلمه دن اول وصف قبیلندن ایدی های مزبور
کلمه دن صکره ذات قبیلندن اولوب موصوف اولور صفته اولمز • کذلک لفظ سپید اصلنده
هر بیاضه اطلاق اولنور ایدی های مهموزه کلمه دن صکره بیاض صبغه مخصوص اولدی • وقس علی هذا
کلمه بنجه • وزرده • وغنجه • وبنفشه • وهفته • وغیرها • وهای مهموزه عمومدن خصوصه نقل ایچون مزوده
لاحق اولدیغی کبی مرکبه دخی لاحق اولور • مثلا تبخاله که تب خال اصلنده اون نشاندر که محموم
اولان کمسنه بدنندن هر نه موضعده اولورسه اولسون شامل ایدی وهای نقل لاحق اولدقده محمومک
فقط دوداغنده ظهور ایدن نشانه مخصوص اولدی که ترکیده اوچوق تعبیر اولنور • وکرباب اصلنده
هر آب خانه اطلاق اولنور وکرمابه اینجه تعبیر اولنان صویه خاصدر • ودرفارسه مطلقا آچوق
قبویه اطلاق اولنور که اصلی دربازدر • دروازه قناتر بیوک قبویه مخصوصدر • وبجار چوب
مطلقا دورت اغاجه اطلاق اولنور • وبجار چوبه عامه تحریف ایدوب وچیوه دیکلری اسم خاصدر
وناخر بند مطلق محاری باغلایجی یه عامدر • وفوبند اول صنعتی عادت ایدن کمسنه یه خاصدر •
والله اعلم • وانی کفت • وکفتا • کلمه لرینک هری سوال وهری جواب مقامنده استعمال اولنور
وکفتانک آخرنده اولان الف جواب وسوالی هری بر زمان فرق ایچون در • لکن فرینه مزیده علیه
در که جواب سوالدن مؤخر اولمق مناسبتی ایله کفتا لفظی جواب مقامنده استعمالی شایع در •
کفتم غم تو دارم کفتا غمت سر آید • کفتم که ماه من شو کفتا که بر آید • وآخره • وهو الف مع الهاء

بعض قولنکا کلورسه

سوالله

سوالله ادخال ایدوب ایدی که • بکفت بر تواند از دکهی نور • بکفت آری ولیکن چو نماند دور
شود دخی معلوم اولدکه ان فارسیده مذکر ومؤنث وتثنیه وجمع ایچون باشقه باشقه علامت
وضع اولنمیوب مقام قرینه سیله بری بریرندن متمیز اولور • امالسنه عربی ده هر بری ایچون
بر علامت وضع اولنمشدر • لهذا افعال متصرفه فارسیه ده التی صیغه ایله اکتفا اولندیکه
مفرد غائب وغائبه ایچون بر صیغه • ومفرد مخاطب ومخاطبه ایچون بر صیغه • وتثنیه
غائب وغائبه ایچون بر صیغه • وتثنیه مخاطب ومخاطبه ایچون بر صیغه • وجمع غائب
وغائبه ایچون بر صیغه • وجمع مخاطب ومخاطبه ایچون بر صیغه • ومتکلم وحده ایچون بر صیغه
ومتکلم ومعه غیره ایچون بر صیغه وضع اولندی • پس تثنیه غائب وغائبه وجمع غائب وغائبه ایچون
ند ومفرد مخاطب ومخاطبه ایچون وف ی وتثنیه مخاطب ومخاطبه ایچون ید وجمع مخاطب ومخاطبه
ایچون ید وکاهی ید وتقدیر متکلم وحده ایچون م ومعه غیره ایچون یم علامت وضع
اندیلر • ومفرد غائب وغائبه نک فاعلنی کاه اضمار وکاه اظهار ایدرلر • مثلا بهمان خواند
وخواند بهمان دیرلر • فلان کمسنه او قومدی معناسنه • تقول فی الماضی المطردة للماضی المثبت
المعلوم • دانست • ودانستند • دانستی • دانستید • دانستم • دانستیم • ومخفف اولمیه که
لغة بتیده ماضی نک مطلق نفی مرادلرنسه اول ماضی نک مضارعنک اولنه نم کلمه سنی
واستغراق اوزره نفیی مرادلرنسه مضارع مزبورک اولنه نما کلمه سنی زیاده ایدرلر • مثلا
نم بکلم نما بعلم دیرلر • ولغة فارسیه ده نفس ماضی نک اولنه نون مفتوحه • ولونی مفتوحه
ولفظ هنوز بعضلر زیاده ایدوب نخوانده و هنوز نخوانده دیرلر • یعنی زمان ماضی ده او قومدی
وزمان ماضی نک جمیع انواعنده شو وقته دک او قومدی معناسنه اولنه جحد مطلق وتوقع
جحد مستغرق تسمیه ایدرلر • وبو مقامده فارسیده اولان لوف نافیه بیان اولنمق مناسب
ملاحظه اولندی • معلوم اولکه لن فارسیده نفیه دلالت ایدن کلمه نک اصلی او در •
کلمه اولی نادر که عربی ده لیس ومترکیدی کلمه سنه عبارتدر دیه تعبیر اولنور • مثلا عربی ده فلان لیس
بعاقل • وفارسیده بهمان نافرمند است دیرلر • فلان کمسنه عقللو دکلدر معناسنه
وکاهی الفی حذف ایدرلر • پس اکر مضمون کلامی نفی وانکار ایچون اولورسه محذوفدر
بدل تا غیر ملفوظه ویرلر • نه عمر خضر کماند نه ملک اسکندر • نزاع بر سر دنیای دون
مکن درویش • زیرا مقصود عمر خضر وملک اسکندرک بقاسنی نفی وانکار در • یعنی
عمر خضر وملک اسکندر باقی اولور دکلدر • واکر اولی الف اولان افعال او چوجه داخل اولورسه
محذوفدر عوض ویرلر لکن اول الفدر یا یه مبدل اولور • نیامد • نیاید • ونیم کبر که آمد آید ارم
ایدی • ونفس علیه • واکر اشبو مذکور لرک اولی الف اولمه محذوفدر تعویض ایتمیوب
اولنه فقط نونی زیاده ایدرلر • مثلا نداد • ونده • ونخواند • ونخواندکبر • وعلی هذا • وکلمه ثانیه لفظ نی
در که السنه عربیده آندن لا ومترکیده نیوق ایله تعبیر اولنور • مثلا برسنه وارمیدیو سوال اولنسه
یوقدر دیه جواب ویرمه عب لا • وعجم نی دیرلر • اکرچه نه ایله دخی جواب ویرمک جائزدر •

وگاهی نیست در لر ۰ رابطه از یعنی است وان همزه بی حذف اید ۰ زیرا اصلی نی است در که
است لفظنه رابطه در لر ۹ چنان کامل که نی گرمست وفی سرد ۰۰ چنانکه عاقل که نی خشک
است وفی تر ۰۰ و نا اید فی تک مواقع استعمالدی متغایر در ۰ مثلا نامرد در لر فی مرد در لر ۰
ومرد نیست در لر مرد نا در لر ۰ و کلمه نا دلالت لفظ بی در ۰ ترکیده اند هنر اید تعبیر اولنور مثلا فی ۹
در لر عقلسز مشابه ۰ و نا اید بی تک دفی مواضع استعمالدی متخالفدر ۰ مثلا نا از در لر فی در
دیمکدر اگرچه بعض مواضعده نا استعمالی الیدیکی کبر فی دخی استعمال اولنور لکن متخالفدر احدهما آخری
معناسنی افاده ایتمز ۰ مثلا ناکس و بی کس در لر لکن ناکس دن مقصود اولان معنی فرومایه در آبادو
اجدادی حسیب ونسیب دکلدر ۰ و بی کس دن مراد غریب اولمقله استناد ایده جک امکنه سی
بوقدر دیمکدر ۹ کس بی کسانی ومن بی کسم ۰۰ کرم دست گیریم بی رسم ۰۰ و نا چیز در لر
معتد به نسنه دکلدر ۰ و بی چیز در لر پرنسه سر بوقدر مشابه ۰ و بو گوشه اولمکه بی لفظنک
مقابلی لفظ مند در زیرا اشیاز در لر اصلیا جنس ۰ و نیاز مند در لر اصلیا جاجو مشابه ۰ و بی لفظنه
بالفظی دخی مقابل در دیسه لر سزیده دکلدر ۰ زیرا بی تو سنسز ۰ و با تو سنکلمه مشابه در ۰
و الا مشله المطرة للماطی المنفی المعلوم الذی یسمیه اهل العربیة جحدا مطلقا ۰ ندانست ۰
ندانستند ۰ ندانستی ۰ ندانستید ۰ ندانستم ۰ ندانستیم ۰ و الا مشله المطرة له ویسمونها جحدا
مستغرقا ۰ هنوز ندانست ۰ هنوز ندانستند ۰ هنوز ندانستی ۰ هنوز ندانستید ۰ هنوز
ندانستم ۰ هنوز ندانستیم ۰ جحد مطلق زمان ماضی علمی انکار و نفی در مطلقا غیر او از زمان
ماضیه تعرض دن قطع نظر ۰ و جحد مستغرق وقت کلیه ایچون از زمان ماضی علمی نفی و انکار مخصوص
مستغرق اطلاق اولنسه دیمکدر نفی مذکور ک جمیع اجزای زمانه استغراق و احاطه سر اولدیغنی بیان ایچون در ۰
پس جحد مستغرق جحد مطلقدن نفی خصوصیده ابلغدر ۰ و هنوز ترکیده دخی مشابه در لکن هنوز
۹ نو باشکه ناکه شود صبح دو تنش روشن ۰۰ که در چهار از نه دمیده است صبح جانشین نوز ۰
و اولنه وف زیاده قیلنوب هنوز اولمشدر ۰ زیرا فارسیده اول کلمه یه زیاده سر شایعدر ۰
محاوره ده ۰ و مانا وده همانا دیدکاری کبی ۰ و ارباب لغت دن چوق کمسه نیز لفظی نوز لفظنه
مرادف ظن ایدوب نیز و نوز دخی مشابه کر دیه لر ۰ و بعض کمسه لر دن ترکیده زیده و زید
دخی عبارتدن یک میانده فرق چوق زعم ایدوب مثلا زید نیز و زید نوز عبارتلرین تفوه
اتمدیلر ۰ فی الحقیقه فرق مزبور بغایه دقیقدر ۰ تفصیلی بودر که نیز لفظی فارسیده عینی
اولکله و او عاطفه نک مؤداسنی ادا ایدر ۰ مثلا بارا یاربد برف نیز عبارتنک ترکیده مشابهسیر
یغمور یاغدی قارده ۰ و لفظ ده نیز لفظنک مشابهسیدر که مراد یاغمق خصوصنده یغموره قارا
تشبیه یلکدر ۰ و نوزده هنوز لفظ نیز نک مشابهسنه ترکیده دخی لفظی ایله تعبیر اولنور ۰ مثلا
زید آمد ۰ و عمرو نیز آمد عبارتنک معنای اجمالیسی زید کلدی و عمرو دخی کلدی در که تفصیلیسی
زید کلدی آما عمرو شمدیه دک کلمدی دیمکدر پس تقریر مذکور ایله نیز و نوز ۰ ترکیده ده و دخی
میانلرنده فرق ظاهر اولور ۰ و عدم فرقدندر که بحر الغرایب صاحبی لفظ نیز دخی مشابه در ۰

دیدی

دیدی صواب اولان اراده مشابه در دیمکدر ۹ او نیز گذشت ازین گذر گاه ۰۰ و انگیست که
نگذرد ازین راه ۰۰ حاصل معنی شو وجهله در که گذر گاه دنیادن چوق کمسه لر عبور ایتدی فلان کمسه
عبور ایدوب اندن عبور خصوصنده شریک اولدی زیرا کیم در که بو یولدن عبور ایتمیه ۰ فلان کس
دخی دیمکدر ۰ امدی هنوز ندانست عبارتی مثلا فلان کس نی بیلمدی بو نی شو وقته کلنجه جمیع اجزای
زمانده بیلمدی عبارتیله ترجمه ایتمکدی اولنور ۰ فافهم هذا فانه دقیق ۰ فصل فی اشتقاق الفعل
المضارع من المصدر ۰ معلوم اولا که لغة فارسیه ده مضارعک مصدردن اشتقاقی متقدمین عندنده
سماعی ۰ و بعض متاخرین عندنده قیاسی در ۰ پس بو بابده ایکی مسلک وار در المسلک الاول
فی بیان اشتقاقه بطریق السماع ۰ بو شیوه اولمکه کرلر فارسیده مضارعنه ۹ وف
دال در که آنی مضارعه الحاق اولنور ۰ و بو ندن اقدم بیان اولنمش ایدی که مصادرک آخری
همیشه نوز و ماقبلی یا و دال یا تا در که ماقبلی یا یا رنو ۹ فلمزیدن بروف اولور و کاهی دالی ده
۹ وف مذکوره دن غیر حرف صحیح اولور که دورت کلمه در و مضارع سماعی در ۰ امدن ایده
وزدن ۰ ونه ند ۰ وستدن ستاند ۰ وشدن شود کبی ۰ امدی مصدر دالی اولدقده ماقبلی
۹ وف خمسه مذکوره دن بری اولان مصادردن مضارع اشتقاقلک طریقی بودر که ذکر اولنور ۰
اگر دال مذکوره نک ماقبلی ۹ وف ی اولورسه طریق اشتقاقی بودر که نون مصدریه ۹ وف
یا یی حذف دن اصکره باقی ۹ وف آخریه مضارعنه ۹ وفی یعنی دال الحاق و ماقبلی مفتوح
ایدرلر مضارع حاصل اولور ۰ رسید ۰ رساند ۰ جنبید ۰ جنباند ۰ و مکی دن ۰ مکید کبی ۰ و قس علیه
امالفرمایند ۰ افزاید ۰ وجیدن جنبند ۰ و دیدن بیند ۰ و شنیدن شنود ۰ و گزیدن گاف
عجمیه نک ضمی ایله گزیند کلمه لری شاذدر ۰ و اگر دال مزبورک ماقبلی ۹ وف الف اولورسه
۹ وف او ندن ذکر اولسنده یعنی وجه اوزره الفی حذف ایدرلر ۰ ایستادن ایستد ۰ و افتادن اوفتد
و نهادن نهد کبی ۰ امالک دن کشاید کلمه سی فی الحقیقه کشک دن ماخوذ دکلدر بلکه کشودن
ماخوذدر و المعده قاعده مذکوره به خلل ویرمز ۰ کذلک نهد کلمه سی فی الحقیقه دادن دن ماخوذ دکلدر
بلکه دهیدن ماخوذدر کذلک زاید کلمه سی زادن دن ماخوذ دکلدر بلکه زاییدن ماخوذدر ۰
زیرا کشادن و کشودن آچمق مشابه و دادن و دهیدن ویرمک مشابه ۰ و زادن و زاییدن
طوغمق مشابه مصادر مترادفه قبیلندندر ۰ غایة ما فی الباب احد مترادفنک استقاقی آخره نسبت
شایع اولمه ۰ و اگر دال مزبورک ماقبلی ۹ وف و او ۹ اولورسه مضارع اشتقاقنک طریقی بودر که
و او مذکوره یی حذف و اندن الف و یایی تعویض ایدرلر ۰ کشودن کشاید و نمودن نماید و ازمودن
ازماید کبی ۰ و اما بودن دن بود کلمه سی شاذدر ۰ زیرا مقتضای قاعده اوزره باید گردد ایدی
لکن بایستن دن مشتق اولان باید کلمه سنه اشتباس ایدن فرار ایدوب بود ایدیلر ۰ و لفظ بودن
و تصرفاتی ۰ و لفظ شدن و تصرفاتی میانده اولان فرق چوق کمسه لر تمییز ایتمیوب بونلر اولق
و شدن دخی اولق ۰ و بود اولدی ۰ و شد دخی اولدی ۰ و بو د اولور ۰ و شود دخی اولور مشابه یی گرک
گبر فرمان تمکله شدن و بود دن ماده لرینی مرادف زعم ایدرلر ۰ و مواقع استعمالدن بی بهره لر ۰ امدی

میانرنده اولان فرق یومعامده بیان اولنمق انسب ملاحظه اولندی • وسید شریف قدس سره شرح تجریداوزرینه تحریراندیکی حاشیده • وجود لفظی بودر ایله تغییر ایدوب استی دیودر لفظاری مرادف درد یمکله شبهه متراید اولمشدر • امدی بزیومعامده استی واست • وبودر • وستدن لفظلرینک معانیلرینی بعض مواضعده منظور نظر کلیل اولدیغی وجهله اوزره بیان ایده لم • انشاء الله الموفق المسهل لصعاب الامور • معلوم اولورکه استی لفظی فارسیدوار معانسنه یوق معانسنه اولانر نیست لفظینک مقابلی در • وآخرلرینه یای مصدریه الحاق ایدوب استی دیلر • واراق یوقلق معانسنه • واول یاکه کلمه نک اوزینه کلمه ده اولان معنای وصفیتی افاده ایچون الحاق اولنه اکایا مصدریه درلر • مثلا وارا اولان نسنه ده وارلق • ویوق اولانر نسنه ده یوقلق برصفه درکه وارایده • ویوق ایده قایم در • ومرد لفظی ذات رجل در • ورجولیته انکله قائم برصفه در • مردی لفظنده اول یای مصدریه اولسون یای وصفیاری افاده ایدر • رباعی • از رفته فلم بیچ دگر کو نشود • وز خورد غم بچ جگر خو نشود • گر در همه عمر خویش خونابه خوری • یک قطره از انچه هست افزون نشود • ونیست اصلنده فی است در • اوست اصلنده اوَاست اولدیغی کبی الفلر تخفیفایچون حذف اولندی • ولفظ است انر نرکیده در لفظی ایله تعبیر اولنورکه اکا رابطه تسمیه اولنور • عربی ده جمله یه اسمیه دیرلر اولانر هو منطلق یکسنده در • زیرعربده هو زید قایم درلرکه فارسیده زید برپایه استاده است تعبیر اولنور • پس لفظ نیست ادات نفی ایله رابطه دیر کیدر • وکاهی هست لفظی رابطه اولانر است مقامنده استعمال ایدرلر • وسری بودرکه است لفظینک اوزرینه که لفظی داخل اولسه الفنی هایه تبدیل ایدرلر • نه کیم بوبیت ده واقعدر • بیت • یکین دل من و دیگاری بی حساب درد • که هست کوه غم عشقه چشمه ری آب درد • کذلک لفظ است ابتدا کلامده واقع اولسه الفنی هایه تبدیل ایدرلر • نه کیم بوبیت ده واقعدر • بیت • هست درین دائره لاجورد • مرتبه مرد بمقدار مرد • که اصل کلام بمقدار مرداست درکه است تقدیم واسته تبدیل قلندی مراد بنیاست در • وابن سینا اشارات نام تالیفنده است لفظی رابطه اولدیغنه تصریح ایدوب دیدیکه موضوع ومحمول میانلرنده اولانر رابطه اجتماع کاهی لغته عبده حذف اولنور • مثلا هو زید هو کاتب دیه جک یرده زید کاتب دنی دیرلر • لکن فارسیده اول رابطه یی حذف ممکن دکلدرکه فارسیده رابطه است لفظیدرکه زید دبیرست دیرلر • انتهی • ومیر صدرالدین شیرازی شرح تجریدیه حاشیه سنده دیدیکه زید است ونیست عبارتلرنده رابطه مذکوردکلدر • وجلال دوانی میر مذکورک کلامنی ردصدده دیدیکه مذکور عبارتلرده رابطه مذکوراولمقدرکه رابطه نک بالکلیه انتفاسی لازم کلور • انتهی • کلامین مذکورین اقتضا ایدرکه عبارتین مذکورتین ده رابطه صراحة مذکوراولمیه • وابن سینا کلامی اقتضا ایدرکه زید است عبارتنده رابطه مذکوراوله زیراکه کلامی ایکی مقدمه دنرکب در • بری است فارسیده رابطه اولمق • وبری رابطه نک حذفی فارسیده جائز اولمق • پس معلوم اولدیکه است ونیست لفظلری رابطه یی متضمن اولمله اولا است لفظی نوعا آمای وجوده دلالت ایدرلر ها ایله رابطه اولانر است دیر کیدرکه ها لفظی فارسیده حاضر اول معانسنه در • است اوزرینه داخل اولدقده

ها لفظینک آخرنده اولانر الف • واست لفظینک آخرنده اولانر الف حذف اولنوب هست باقی قالدر • ونیست لفظی مرکب اولدیغی بودر • اقدم بیان اولندی • وکاهی است لفظی هست معانسنده استعمال اولنور • کما قال بیت • جهان کرچه سراسر لاله زاراست • بهرنه پا مگذار اکه خاراست • که خار هست معانسنه در بعضی جهلر اکرچه ظاهر باشندر باغ لاله زار کورنیور لکن سن احتیاط ایدوب بولاله زاره یاخین آیاق بوریمه زیرا ممکن وار در اکرچه کوزه کورنمز • ودخی بود لفظی اکرچه بودر لفظندن مشتق فعل ماضی صورتنده در لکن مصدر معانسنده دخی استعمال اولنور • دیدیکه دیدن • وکفت • وکفتن ده اولدیغی کبی • پس بود وجود • وبودن ترکیده اولمق • وبوده موجود معانسنده اسم مفعول در • استی ایده بودر لفظلرینک معانلری بری برینه مغایر در • زیرا سباقا معلوم اولدیکی استی نک معانسنه وارلق درکه • وار اولانر نسنه ایله قائم برصفه در • وبودر لفظنک معانسنه اولمق درکه عربی ده آندن کون لفظیله تعبیر اولنور • ووجود ایله کون لفظلری عربی ده متر ادفدر • پس سید شریف حاشیه شرح تجریدده • وجود لفظی استی وبودر لفظلری ایله تغییر ایدوب استی وبودر لفظلرن مرادف ظن ایتمشدر • اکرچه بودن لفظی ایله تعبیر اولنه اصابت ایتمکله بر استی وجود معانسنه در • واستی ایده بودر مرادفدر دیدیکی جنداننمکله در • وستدن هر نیسه نک شیئی آخره متحول اولدیغنی افاده ایدرکه عربده آندن صیرورة لفظی ایله تعبیر ایدرلر • مثلا عربی ده کان زید قایما دیمک صار عالما درکه فارسیده زید نادان بود دانا شد تعبیر اولنور بعضی زیدک جهلی علمه متحول اولدی دیمکدر • وانی لفظ شدن ایله اولدی معانسنده دخی کلور • بیت • مکرکه لاله بدانست بی وفایی عمر • که نا بزاد و بشد جام می زکف ننهاد • یعنی کویاکه لاله عمرک بقاسز اولمدیغنی فهم ایتدی فرصت غنیمتدر میو طوغوب اولوجه الله جام می هر اقدی • وتحقیق بود درکه شدن لفظنک معانسنده زوال معتبر در • بیت • یوسفی از برادران کم شد • آفتابی از میان انجم شد • که اولکی شد صاره • وابنکی شدن زوال معانسنده در • وفارسیده شدن موضعنده رفت ذکر اندکاری • وشدن چوب کندی معانسنی ویرانده کاری دخی معانسنده زوال وتحول ملحوظ اولدیغنه مبنی در • والله اعلم • واکر دال فی بورک ماقبلی وف ریا وف نون اولورسه ساکن اولدقاری صورتده مضارع استقاقنک طریقی بودرکه نون مصدری حذف وراو نون مفتوح ایدرلر • بزدن یزند • ورانند یرانند کبی • لکن بزدن بانک ضمیر بزد کلدیکی بانک فتحیله بزدن لفظنک مضارعی اولان نمزد لفظنه التباسدن فرار اولور • ومردن میرد • وآزردن ازارد • وکزدن کزند کلمه لری شاذدر • وآوردن دن کاهر قیاس اورده آورد • وکاهی واو تخفیف ایچون حذف آرد دیرلر • واکر مصدر نای اولورسه ماقبلی دورت وفه دن خالی دکلدر خ س ش ف صورلرینه نک جمله سنده مضارع استقاقنک طریقی بودرکه نون مصدریه یی حذف ونصکره تاء مزیدی واکر تبدیل ایدرلر • اکر ماقبلی خا اولورسه انی زایه تبدیل ایدرلر • آموختن • آموزد • افروختن • افروزد • اندوختن • افروزد کبی • اناشناختن • شناسد • وفروختن

المصادر الثانیه

فروشد • وسیختن • کسلند کلدیری شاذدر • وبختن با غارسیه نک ضمیله مضارع مشتق
اولدقده بزد • وبزد • با نک فتح وضمیله لغت در • وفتح افصح وشایعدر • واکثر تا مهموده نک
ماقبلی سین اولورسه روح وجه اوزره مضارع اخذ اولنور • کاهر سینی حذف ایدوب موضعنه مضارعه
وفی وضع ایدرلر دانستن دز دانند کبر • وکاهر سینی یا یه تبدیل ایدرلر • یبرستن دز پیرایدکبر
وبو صورتده اگر یا مذکوره نک ماقبلی مضموم اولورسه ضمیره اشباع اتمک ایدی واو حاصل اولور • وبو
عمل روح کلدوده جاری در رستن جوید • وارستن روید • وشستن شوید کبر • وکاهر سینی یا یه قلب
ایدرلر خیا هرکبی • اما بستن دز ببندد کلدیکی بندیدن دوغی لغه اولمغله آنمز ماخوذدر • لکن بیوستن دز
بیوند • وشستن دز انشید • ونوشتن دز انکدنک بنشتن دز نویسد • وخاستن دز خیزد • و
گسستن دن گسلد • وشکستن دز اشکند کلدیری شاذدر • واگرتا مهموده نک ماقبلی شین اولورسه
آنی را مهمله یه تبدیل ایدرلر • انباشتن انبارد کبر • واغاشتن آغارد کلدیکی الف زیاده سیله
بعضیر قیاسه مخالف در • وبعضیر اغاریدز دوغی لغه اولمغله آنمز مشتق وردیدر • وگشتن دن
کاف فارسیه نک فتحی ایله گردد کلدیکی گردیدن دوغی لغه کثیر الاستعمال اولمغله آنمز ماخوذدر •
وکشتن دز کاف عربیه نک ضمه سیله کند • وسرشتن دز سرشید • ونوشتن نویسد کلدیری
شاذدر • وسرشتن ده سرشدن لغه قلیله وکشتن دز کشید لغه متروکه در • واگرتا مهموده نک
ماقبلی فارسی اولورسه الفی یاء موحده یه تبدیل ایدرلر • تافتن تابد کبر • لکن سفتن دز سنبد •
ونهفتن دز نهنبد کلدیکی سنبیدز دوغی لغت اولمق ملاحظه سیله در • ورفتن دن
رانک ضمی ایله رونده کلدیکی خلاف قیاس در • ومثال مذکور اشباع ضمه قبیلندن تعداد اولنمناسب
ایدرلر عنز قیاس اوزره رویدد اولدقده نصکره رانک ضمه سی اشباع اولنمغله واو حاصل اولدی • واشفتن دز
آشوبد کلدیکی دوغیو قبیلندندر • ویافتن دز یابد • وشکافتن دز شگافد • وشکفتن دز شکفد •
وشکوفد • وکفتن دز کوبد • ورفتن دن رانک فتحیله رود • وخفتن دز خسپد • واکثر فتن دز گیرد •
وپذیرفتن دز پذیرد کلدیکی سیره شکیبد کلدیکی شکیبیدز دوغی
لغت اولدیغنه مبنی در • ودقیق معلوم اولاکه فعل مضارع عربی وفارسی وسائر لغاتده مادهٔ سر ایله صدر
وصیغه سر ایله زمان حال استقبال علی وجه الاشتراک بعنز لای التعیین دلالت ایدر • امدی
زمان استقبالی تخصیص مراد اتدکده اولکی وف یا زیاده ایدرلر • مثلا بخواند در ایرزمان مستقبلده
اوقور مغانسه • وبا • مزبور همیشه مکسور اولور • مگر مضارعک اولی مضموم • یا وف شفوی
اولورسه یا مضموم اولور • بفروشد وبکند کبر • وزمان حال تخصیص مراد اتدکده آخرنده کاف کسنی
زیاده ایدرلر • مثلا میخواند دیرلر شمدی بوحالده اوقور مغانسه • واگر مضارع مرکب ایسه
با وما بینی وف اخیرک اولکنه زیاده ایدرلر • مثلا در آغوش بکند • ودر میخزد کبر • ومضارع اداة حال
واداة استقبال دن غاری اولدیغی حالده اطلاق اولنورسه متبادر اولان زمان استقبالدر •
وکتب فقهده هرگند سوگند میخورم بخدای دیسه حانث اولور • وسوگند خورم بخدای دیسه
حانث اولمز زیرا زمان آتی ده یمین اتمکه وعقد واقع اولان کلام بونکته یه مبنی در • ودقیق معلوم اولاکه

بستن بشتن • توشتن • نوشتن • سین مهمله
وشین معجمه ایله یازو یازمق مغانسه
لغت در
مسطر

گاهر یه جستن جوید
مسطر

لکن اداة حال که می در
زیاده اولنق واجبدر
مسطر

مضارع عدن نفی حال قصد اولنسه می کاف سنک اوزرینه یاخود می دن صکره مضارعک اولنده وف
نون مفتوحه زیاده ایدرلر مثلا نمی خواند یاخود می نخواند دیرلر شمدی حالده اوقورمغانسه
واگر نفی استقبال مراد اولنورسه مضارعک اولنه مفرد ایسه • وبو ذکر اولنیره مرکب ایسه نون مفتوحه
زیاده ایدرلر • مثلا نخواند دیرلر کلاجک زمانده اوقورمغانسه • وبرخی ذکر اولنیره کلاجک زمانده فاقلرمغانسه
واداة استقبال اولان وف بایی زیاده یه حاجت یوقدر • اگرچه بعضیر زیاده ایدوب بخواند
دیرلر • زیرا مضارع مجرد ذکر اولنسه متبادر اولان استقبال دیو عنفریب مرور اتدی • ودقیق
نفی استقبال تاکید مراد اتسه لرنون نافیه دن مقدم هرایکیسنه لفظی زیاده ایدرلر • مثلا
هرایکیسنه نخواند دیرلر البته زمان مستقبلک جمیع اجزاسنده اوقورمغانسه • تحقیق اولدیکه
ایکی اصلدنده قانونمغانسه درکه نظام خلق ایچون وضع اولنان عادتدن عبارتدر •
معاده مذکوره یی اولازم اولمغله ایکی ایدرلر بیت کز نازنده هر تو نفرین
بود • یعنی زنده کی دوزخ ایکی بود • پس هر ایکی هر قانونمغانسه بعنز هر اولازم مغانسه اولدقدن
صکره نفی استقبال مخصوص اولسون ایچون آونیه های نفی زیاده اتدیلر • لهذا ارباب لغت
هرایکیسنه لفظی گاهر البته وگاهی البته لفظریله تعبیر ایدرلر • وگاهی تخفیف ایچون یا تانیه یی
حذف ایدرلر • نته کیم سلیمان ساوجی کلامنده واقع اولدی بیت کز نیکو دوسی جمالت در آیینه
خود بین شود هر آیینه آی به کنکره • مثال نفی الاستقبال فی المطردة • نخواند نخوانند • نخوانی
نخوانید نخوانم نخوانیم • مثال تاکیده فی المطردة • هر آیینه نخواند • هر آیینه نخوانند • هر آیینه نخوانی
هر آیینه نخوانید • هر آیینه نخوانم • هر آیینه نخوانیم **فصل** فی اشتقاق امر الحاضر معلوم اولاکه امر الحاضر
عبارتدر مفاسر متکلمک حضورنده حاضر اولان کمسنه دن ایچی دینی طلب در • ونهی الحاضر
شخص مزبوردن هرسنه ترکینی طلب در • امر الغائب ونهی الغائب ایکی اقیاس اولنه امر
حاضر مصدر دن بالواسطه مشتق در • والا فی الحقیقه مضارعدن مشتقدر • طریق اشتقاقی بودر که
مضارعدن مضارعه وفی اولان دال حذف ایدوب آونیه ساکن واوکنه یا یای زیاده ایدرلر
مضارعده زیاده اولنده یی وجه اوزره • مثلا بخواه دن امر حاضر شمدی حالده تو • وبخواه دیرلر
کلاجک سن کلاجک زمانده اوقومغانسه • واگر مضارعده مضارعه وفی نک ماقبلی واو اولوب حالبوکه
مضموم اولسه یا الف اولوب ماقبلی مفتوح اولسه امر حاضرده واو والف مذکوره یی حذف
ایدرلر • بگوی بگو • وبیای بیاکبر اصلنده بای ایدی اولنده اولان الف یا داخل اولمغله
یا به قلب اولنق قیاس در • ونهی حاضرده امر حاضر صیغه سنک اوزرینه میم مفتوحه زیاده ایدرلر
مثلا نخواه دیرلر اوقومه مغانسه • وامر حاضر ونهی حاضرده مفرد مخاطب وجمع مخاطب دن
غیری صیغه یوقدر • بقال بخواه • بخوانید • وبخوان • وبخوانید **فصل** فی اشتقاق امر الغایب
ونهی الغائب • فعل مضارعک اولنه وف یا زیاده ایدرلر ایسه امر غائب اولور • مثلا بخواند
در سرای کمسه اوقوسون مغانسه • لکن زمان استقباله مخصوص اولان مضارعه ملتبس اولوب
قرینه ایسه متعین اولور • ودعا موقعنده مضارعده مضارعه وفی اولان دالک ماقبلنده الف زیاده

مضارعدن

زید و بکا و دیگر امر غائب بشمیه یعنی اصطلاح اندیه • زیرا فی الحقیقه امر دلالت بر وجه دار که امر و نهی اند از عبارتند رعالی اولا از کمنده دار و وجود دیعنی باعث منی طلب ایده و دعا اند از عبارتند رکه ادنی اولا از کمنده کنند و دار اعلا اولا از کمنده دار التضرع و نیاز و بهمی اوزره برزنگیشه وجود یا عدمنی طلب ایدیه • مثلا خدا امبارکش کتاب دیه رلر حق سبحانه و تعالی آنی مبارک ایلسون امثاله یوشیده اولیه که امر غائب خطاب قبیلندن دره غائبه بالذات خطاب متصور دگلدر • وحق سبحانه و تعالا حضرتلری اگرچه نظر دار غائب در لکن فی الحقیقه شاهد و حاضر اولدیغی اعتبار ایله خطابه صالح اولو لکن زید و عمر و غائب اولدقلرندن منکلم نسبت معلوم حکمنده در و معدوم خطابه صالح اولمز بلکه برکمنه غائب ایکن اکا امر و نهی اتمک البته برحاضر کمنده یه امر واسطه سیله اولور که شخص غائب شخص ثانی یه نسبت حاضر در • مثلا بدر عاد نابر کمنده یه مواجهه سیله سارشن اولنور که فلان کمنده یه سویله که فلان ایشی ایشله سون یا ایشله سون دیرلر • لهذا صاحب جامع دیدیکی امر حاضر دگ اولنه لفظ کو زیاده اولنه امر غائب صیغه سی • و نهی حاضر اوزرینه زیاده اولنه نهی غائب صیغه سی اولور • مثل کو بکلمه دیرلر اکا سویله که فلان ایشی ایشله سون • و کو نکمه دیرلر اکا سویله که فلان ایشی ایشله سون • و کو نکمه دیرلر اکا سویله که فلان ایشی ایشله سون • فافهم هذا • مفتاح اللغه صاحبی دیدیکی کاهی امر حاضر دگ ادنی اولنه لفظ کو داخل اولدقده اذن معناسه مفید اولور • مثلا بر کمنده بر کمنده یا واسطه سیله بر کمنده دار او قویه یم دیو اذن طلب ایتدکده او حینی کمنده واسطه اولان کمنده یه دیرکه کو بکیوان یعنی اکا سویله ایتو سون • و اکثریا کو لکه سنی امر حاضر اوزرینه ادخال ایدرلر منع و غضب مقامنده مثلا بر کمنده برشیدن منع ایدرلر لکن اول کمنده عمل مزبوری ترک اتمز اکا کو کمین دیرلر تو بیخ ایچون که عرب بو مقامده ارعل عاشدت دیرلر یعنی عمل مزبوری همان ایشله چونکه سن بو عامل اولدیغک حالده ترک ایتدک امدی بنم ایشمه زیاده رق شتاب کوررسین • پس بو تقدیرجه مقصود اذن دگلدر • فاضبط فانه ینفعک فی مواضع لا یوثبه العربیه والفارسیه • و اگر فعل مضارعک اولنه وف نون یا وف میم زیاده اولنورایسه نهی غائب اولور • اگرچه نون زیاده فاعلدقده مضارع منفی یه ملتبس اولورلکن قرینه ایله ممتاز اولور • و دعی موقعنده دالک ماقبلنه الف زیاده ایدوب مکنادیرلرکنا دو یکنادیدیکلری کبی • و امر غائب و نهی غائبک مفرد غائب و جمع غائب دن غیری صیغه لری یوقدر • یقال یخواند • بخوانند • و بخواند • و بخوانید • و بخواند • و بخوانید • فصل فی اشتقاق اسم الفاعل من المضارع • اسم فاعلک مضارعدن اشتقاقنک طریقی بودرکه مضارعدن مضارعیه ی فرحذف ایدوب هرنه قالورسه الک آخرینه نون ساکنه و دال مفتوحه و دالک فتحه سنی سیاه ایچون یا ی غیر ملفوظه زیاده ادرلر • مثلا خواندن دن دالی حذف و آخرینه نده لفظنی الحاق ایدوب خواننده درلر • او قویوجی معناسنه • و اسم فاعلک مفرد غائب و جمع غائب دن غیری صیغه مطرده سه کلر • نقول خواننده • و خوانندگان کلنده کان لفظی زیاده قیلنوب • و اسم فاعل عربی اوزرینه حمل ایدوب فضیه عقد انسه لر افعال جاری اولان تصرفات سته مذکوره آنده دخی بو اولور • و هر اسم که عربی اوزرینه حمل اولنه آنده دخی بو قاعده جاری در •

منلا

ناظر الی الامر
ناظر الی الامر

حافظ شیرازی دیدیکاک • هرکه کو بیاو هرکه کویند کو بکو

و کو لفظی زیاده ایدوب کو لکمن دیرلر که اسمای ماضیه دن انتهی یازیلدی

منلا بهمان خوانده است که مفرد مذکر و مونث غائب و غائبه در • بهمانان خوانده اند که تثنیه مذکر و مونث غائب و غائبه و جمع مذکر و مونث غائب و غائبه در • و تو خوانده مفرد مذکر و مونث مخاطب و مخاطبه در • شما خوانده اید تثنیه مذکر و مونث مخاطب و مخاطبه در • و من خوانده ام متکلم وحده در • ما خوانده ایم متکلم مع غیره در • کذلک بهمان خوبست • و بهمانان خوبند • و تو خوبی و شما نیکوبید • و من خوبم • و ما خوبیم • و قس علیه سایر الاسماء من الجوامد و المشتقات • معلوم اولکه بعض اصحاب لغه فارسیه ایدیلر که اسم جامدک آخرینه لفظ کر • و لفظ بان • و لفظ وان • و لفظ وار • الحاق اولنه اسم فاعل افاده ایدر • زرکر کبر • تو یو بجی معناسنه • و باغبان • و باغوان • و باغ کبر • باغ کجیسی معناسنه • و باج دار کبر • باج جی معناسنه • لکن قول مذکور ضعیف در • زیرا اسم فاعل آنده عبارتدرکه انکله فعل قائم اولنه حدوث مطلا معناسنه • مثلا عربی ده عالم و فارسیده داننده اول کمسنه درکه علم آنکله قائم • و اوکا یوق ایکن حکم انده حادث اولا • امادرزکر • و باغبان • و باغوان لفظلرنده ثبوت معناسر فاخوذ در • و بو مثلو الفاظ لسان عربیه ده نسبت صیغه سنه تعبیر اولنور • جمال • و بقار • و طاق • و حایض لفظلری کبی • مشهور اولا اینمثالی لابن و تامر درکه مغایر یعنی ذولبن • و ذو تمر عبارتدری ایله تعبیر ایدرلر • پس زرکر کمغناسی ذاذهب • و باغوان • و باغبان • مغایرلری صاحب البستان عبارتدرینه راجع اولور • و لفظ باجدار وصف ترکیبی قبیلندن درکه اصلنده دارنده باج ایدی حق شناس کبرکه اصلنده شناسنده حق در • بعنی اسم فاعل مفعولنه مضاف اولدقده حدوث معناسی مفید اولغله ثبوت معناسنه نقل ایچون بوندن اقدم بیان اتدیکمز وجهله عمل عامل تصرف ایدوب وصف ترکیبی تسمیه ایدرلر • پس بو تقریردن باجدار ایدیدارنده باج عبارتدرینک فرقی معلوم اولور • و دار لفظی دارنده دن مرخم • و دارنده داشتن دن مشتق اولان آدن ماخوذ در • و کو شیده اولدیکیه داشتن لفظنک ترکیده ترجمه سی بر شیئی طوتمق • کذلک کرفتن لفظنک ترجمه سر طوتمق اولغله بو فرق مکندر بری بریندن فرق اتمزلر • و فرقاری بودرکه داشتن برنسنه یی مالکیت جهتیندن طوتمق در • و کرفتن برنسنه یی آل ایدیطوتمق مثلو طوتمق در • لهذا صاحب دقایق دار و کیر و کیرودار • عبارتدرینک بیانندن دیدیکه لفظ کیر کرفتن دن مشتق امر درکه مغایر طوت در • و دار لفظی داشتن دن مشتق امر درکه مغایر صاقلدر • و بنکله کیرودار تسمیه ایلدیغی طوت و صاقلدیو امر معنای اولدیغی ایچوندر • تاجران رسم کیرودار نهاد • دار و کیری جنابلرینک دار دیدیکاری • و جهان دار و جهانبان عبارتدرینک بیاننده دیدیکه جهان دارک مغایرسر جهان صاقلایجی در • و یا رشاه و جهان دار ایدیکاری اهل جهانی حمایت ایدکلری ایچوندر • و دار داشتن دن اسم فاعل در • و لفظ بان جامددرکه مغایرسر کوزه دیجی در • باغبان اولانک کمنه باغی کوروب کوزتدیکی ایچون باسم ایله تسمیه اولندی • لکن کمی یکسنه بادبان دیدکاری ریحی کوروب کوزه دن شخصه تشبیه طریقی ایدر • کذلک دیده بان تسمیه سنده دخی توسع وارد • زیرا کوزیجی اولانک کمنده کوزی کوروب کوز تمز • بلکه کوزانک کوزتمک ضد متنک آلیجی در • انتهی • و ضیعه میربان دیدکاری دخی بو قبیلندندر • زیرا میر لفظی ضیعه و باغ حمایت و رعایت ایدیجی معناسنه در • بعنر مسافره اکرام ایدرکمسه

بهمان از خوانده کانند
دخی دیر کرسم

شما خوانده کانید
دخی دیر لرسم

تخفی اولیه که لفظ بهلوان از نظره اولی حافظ مفرد ظن اولنوب مقدمة الجیش معناسنه اولدیغی شو بیتدن کرفتم اولنور بیت تو کر بهلوانی ز تخت سیاه • بیا آمدستی بدین رزمکاه • مراشاه دادا این درفش و سپاه • همان بهلوانی و تخت و کلاه • و بهلوان از عبارتدر طنطنه منفرداً بو بین شجیه اطلاق اولنق دخی شو بیتدن کرفتم اولور بیت کسی کو بود در بهلوان جهان • میان نیه در خانه نهان • و تحقیق و تدقیق اقتضا ایدرکه مرکب اولدیغی لفظ دن کرفته بری بهلوان در حشم معناسنه و جه حصل وجهی دیدیکی یرده کچر بهلوان و بیته در بیت یکی هفته بود تا کسو ورد • سر هفته بهلوان بیته کذر کند • و بیزانوی دخی طاق درکه اصلده یا دن حافظ معناسنه • پس حافظ حشم معناسنه اولور • و اصلی وار بهلوان در • علمیت نقل اندکده ترکیبی اقتضیر اندیه • تخلین • و کلاب کبر • و باغبان • کبی اوزره قیاس اولنور که وصف ترکیبی یه راجع اولور • اکرچه باجداردخی وصف ترکیبی در • لکن بو قبیلدن دکلدر بلکه سخن شناس سخندان کبر در • مسع

وضیفه مهملهٔ دخی دیرلر • لکن ایکی کلمه ذکر مرکب در • برفزونی نامه و فزود آوخی مانان در کرمنه اولور • ونان بکزه یکی
معناسنه وصف ترکیبی در معناسی اولوکبی • ضیف دخی کاننان کرکان مستحق اکرام اولغله سید
الامه تشبیه اولونمشدر • واصلی مانندهٔ مندر • فصل • در اشتقاق اسم المفعول من الماضی اسم
مفعولك ماضیدن اشتقاقنك طریقی بودرکه ماضی نك آخرینی مفتوح ایدوب فتحه به
علامت ایچون آخرینه ها آرسم الحاق ایدرلر • خواندخواننده • ودانست دانسته کبر • یعنی
اوخومش • وبیلمش • معلوم اولکه برشئك زمان ماضی ده مجرد فاعل ایله قیامندن خبر ویرسه کر
اندن ماضی صیغه سیله تعبیر ایدرلر • مثلا عالمك زمان ماضی ده عالم ایله قیامندن خبر ویرمك
مراد اتسه لر همان دانست دیرلر • یعنی فلان کمسه ایله زمان ماضی ده علم قائم اولدی • واکر
اول قسم مذکور دن خبری حکایت مراد اتسه لر کرکه اکا حکایت حال ماضی دیرلر اندن اسم مفعول
صیغه سیله تعبیر ایدرلر • مثلا فلان کمسه ایله زمان ماضی ده علم قائم اولمش ایدی دیمك
یرده همان دانسته است دیرلر • وکاهی اسم مفعولك اخرینه بود لفظنی الحاق ایدرلر
مثلا همان دانسته بود دیرلر • واسم مفعولك مطرده سی اسم فاعلك مطرده سر کبی
تصرف اولنور کرکه ایکی صیغه سی وارد • دانسته • دانسته کان کبی • واسم مفعول برشیئ
بحمل ها اندن اجمله عقد اتسه لر التی وجه اوزره تصرف اولنور • نته کیم اسم فاعلده تفصیل اندك
فصل • در اشتقاق الصفة المشبهة من المضارع • صفة مشبهه نك فعل مضارعدن
اشتقاقنك طریقی بودرکه مضارعدن مضارعه ی فنی حذف ایدوب اندن بدل کاهی
فقط الف و نون ویرلر • ونان فارسی ده مبالغه معناسنی افاده ایدر • مثلا کویا دیرلر
سوبلکن • اشتکو • ایشکن معناسنه • وزیاده مؤثر دیه جك یرده کیرلر • وزیاده کرك در
دیه جك یرده یاخود یرلکاری کبی • وخندان دیرلر کولکن • وکویا دخی دیرلر سوبلکن معناسنه •
نقاره خبران دخی بوقبیلدندرکه دوشه قالقه تعبیر اولنور • لکن کاهی کویا لفظندن ترکیده رك ایدر
یعنی دیمك اولور معناسنه مراد اولور • مثلا همان کویا خراست دیرلر یعنی فلان کمسه هر مرتبه
احمق درکه اکا اکر اشتك اطلاق اولنسه اولور واستبعاد اولنمز • وبو مغایره کاهی هر یاخود دخی زیاده
ایدوب کویا دیرلر نته کیم حرود هلوی دیدی بیت بسا ناس بیشش نشه اندر کل ارجمخت •
وبعضی کویا مرهٔ فرو ترجمخت • وکاهی الفنی یا به تبدیل ایدوب کوئی دیرلر بیت نکارین
نرکسش دزدیده جوئی • میان خواب وبیدار یست کوئی • نته کیم باده بیمی دیرلر •
ودخی صفة مشبهه نك آخرینه الحاق اولنان الف صفة جبلی ایله توصیف علامتی در •
مثلا توان لفظی خلقی اولان قوة معناسنه اولمغله صاحبنه توانا دیرلر • وزور لفظی کبی
اولان قوة معناسنه اولمغله صاحبنه زورا دیمزلر بلکه یومقوله وصف ایله توصیف مراد
اولنسه آخرینه مبتدء لفظی الحاق اولنور • مثلا زور مند دیمك کرك • ودانی کوژ کوژسوی
کوژسوی ایکا چشم در لر کوژ کوزی بینا ایله توصیف ایدوب چشم بینا • وخلق
کوزمین کوزی نابینا ایله توصیف ایدوب چشم نابینا دیرلر • لهذا کوز چشم کمسنه نك

کوزینه

کوزینه چشم کودبرلر چشم نابینا دیمزلر کذلك لفظ دانا بیلیجی معناسنه مقابلی نادان دخی زیرادان
لفظی دانستن دن ماخوذ اولمغله اسم فاعلدن یعنی دانسته و مزحم در بیلیجی معناسنه وکاهی نادان وصفی بسلب
موضوع اولمغله لفظ نادان بیلیجی دکل معناسنه دانا یه مقابل اولور سید شریف حاشیه مطالعه
نادان لفظی لفظ دان مقابل در دیدیکی نظر احقی در وکاه اولورکه دانا لفظندن عالم مراد اولمغله
دون لفظی ذکر ایدرلر جاهل معناسنه • همه دانسته کردانا وکردون
کمر بسته بدین کار ست کردون • وکاهی دانا مقابلنده اوباش ذکر اولنور • نه هم دانی که ازداد اوباش
نداند نقش اکس به زنقاش • نه دانا زو جزء دارد نه اوباش که حیرانیز کوید حق نقاش

فی اسم الزمان واسم المکان اسم زمان واسم مکانك صیغه لری اسمك آخرینه کاه لفظی الحاق
ایتمکله حاصل اولور کرکه اسم زمان مرجو امدك آخرینه لاحق اولور کردن کاه ایده جك
وقت وصبحکاه صباح وقتی معناسنه واسم مکانده کاه جامده لاحق اولور نماز کاه کبی وکاه
مشتقه لاحق اولور کزبزکاه کبر یعنی نماز قیله جق مکان وفاجه چوق مکان ولفظ کاه
کاف عجمیه ایله زمان ومکان میانده مشترکدر کاهی ظرف زمان وکاهی ظرف مکان معناسنی افاده ایدر
لفظی کبی که فارسیده زمان ومکان میانده مشترکدر اولان ظرفلرندن مثلا کلستانك کل بیلن موضع و
نابستان حرارت زمانی معناسنه در صاحب وقایع دیدرکه زمستان دخی بوقبیلدندر بر ودت
زمانی معناسنه زیرا زم بروودت وستان زمان معناسنه اولمغله مغاربه بر کبه بیلیجی صوفی
وقتی دیمك اولورکه ترکیده آندن قیلنیر اولغله تعبیر اولنور نته کیم نابستاندن بای ایله تعبیر
اولنور وطوبراغك طبیعتی بارد اولمغله زمین تسمیه اولندیکی کبی اصلنده زمی دربا نسبه ایله یعنی بردونه
منسوب وعادت لغة فارسیه دن درکه نسبتی تو کید ایچون یادن صکره برنون
زیاده ایدرلر مثلا رنکه نسبتده رنکین وباله نسبتده بالین دیرلر کهترکیده باصدیق
دیال اوموزباشی دیه کلدیکی عضو معناسنه در وباصدیق اول عضوه مماس وملاصق اولمغله کا
نسبته ایدوب بالین دیه یلرکذلك لفظ شرین لذیذ معناسنه شیره یعنی سوده نسبتده وان نك
لذیذ اولان شیدان جمیدن اول تناول اندیکی سود اولمغله هر لذیذ اولان ماکول شیرینی دیه
آکا نسبته اندیلرو دکین اکسکلو معناسنه کهنسبتده رکه کاهی همیته نقل ایچون آخرینه یا
نقل زیاده ایدوب کمینه دیرلر وسنکین آغیر معناسنه بسنکه نسبتده طاش آغیر لغه
معروف اولدیغی ایچون وذکری مرور ایدن امثله ده اولان با نسبته ونون اول نسبتی تو کید
ایچون مزیده در وکاهی یا ونون مجموعین هر غیری مغنا ایچون کلدیکی آخرینه ای ف ایدرلر مثلا
برنسه برشیدن یا بیمش اولسه اول شیئه دال اولان لفظ آخرینه بن لفظی الحاق ایدوب
اول نسبته اطلاق ایدرلر مثلا کوبندن یا پدقلری نسبته سمین والنوندن یا پدقلری نسبته زرین
وآتدن یا پدقلری طعمه کوشتین وطاشدن یا پدقلری نسبته سنکین دیرلر کهآخرلرنده اولان
یا ونون مجموعی اصلنك آخرینه زیاده ایدرلر وفرعه اول لفظی الحاق ایدرلر کهفرع مزبور اصل مهود دن
اتخاذ اولندیغنی اشعار ایچون • همسه عادت مردم حبیب که دل سنکین وقالب کوزینت

بعضی دقیقه مذکوره دن غفلت ایدوب سیمین ایله رنگین کاریدینی فرق ایتمزلر غفلت اولنمیه
لفظ زمین اصلنده زمی ایدی بعضه حضرت مولانا قدس سره تک مثنوی ده بیتی واحد قافیه شاهد در
زایران نابا بوآن آدمی بود ... همه بر آسمان بر زمی بود وقال الآخر بیت حرامنده بر سبزه آن زمی
خیالی بنانی نخرخرمی ... و زبین مقابلی اولان آسمانه دخی سبک سکونی ایله آسمان دن مرکب وصف
ترکیبی در که اصلی مانده آسمانیدی یعنی دکر منه بکزیجی اسنداده و حرکته دوریه وضعیه ده دکر سن هر نه
ایله حرکت ایدرسه آکا نسبته اولسون صو دکر منه آسیاب و امثلی دقاتره و ندر دیکی دکر منه خراس
دیرلر ... پس شهر عقل کلی این حواس چون خراس جنبش و خراس بوشید او ملیه که
بهارستان لفظی بستان و زمستان قیدندن دکلدر ... بلکه ربیع بهار و ستان مرادلرینه آطلاق
سنه مکان معناسنه در بعضی بهار موضعی زیرا فارسیده بهاره جکه دیمکدن نام معنایه آطلاق
اولنور ... دیراغه برک ... دیه کاری بچاقدر زیرا برک لفظنک معنای حقیقیسی یاپراقدر و مهمات درکه ترکیبده
براق دیرلر و مسافر اولان کمسنه نک مهمات سفریه سنه برک راه دیرلر دیراق دخی آغاچ دیکمکله نک
لوازمندن اولمغله برک اطلاق اندیلر ... الا بیراغک معنای حقیقیسی ایکن وضع اولنان لفظ بهاردر

کل نی آفت باد خزانی ... بهار تازه بر شاخ جوانی ... حسیر و دهلوی تربخ
آغاچی سایر آغاچلره مخالف بیراغی میوه سندن صکره ظاهر اولمکله سایه ایدوب
دیدیکی کبی رسم نرمخیست درین روزگار ... میوه ده بهدیش و پیش آرد بهار ... که بهاردن مرادی
و مقدمی تازه ورقه نو بهار و امثلی ورقه کونه بهار دیرلر و فارسیده فصل ربیعه هنگام تازه بهار و فصل
خریفه هنگام کونه بهار دیرلر و کاهی هنگام لفظی حذف ایدوب نو بهار و کونه بهار دیرلر بعضی آکاهی فقط بهار
دخی چوب فصل ربیع مرادلرینه کیم شیخ سعدی ... خاموت از اغیار بایدنی نه باز پوستین
بهردی آمدنی بهار و دخی معلوم اولدیکه اسم زمان و اسم مکان علامتی اولان لفظ کاه زمان
ایکن اولور صبحکاه کبر که مراد وقت صبح درینه کیم ذکری مرور اندی لکن صبح ایکی دیریدی صادق
و بری کاذب لهذا صبحکاهان چوب جمع صبحه سبه صبح صادق و کاذب مجموعیله مراد اولدیلر چو بندد
تارج منشرف صبحکاهان سفید و سرخ چون بسبب صفاهان و کاهی مکان ایکن اولدیکه کاه کبر کاهان چون موضع
معناسنه و درکاه کبی قپو بیری معناسنه و کاهی دخی لفظی بالفظه تبدیل ایدوب بارکاه دخی دیرلر که بار
فارسیده اجازت دادن معناسنه در و اول کمسنه که کندو حضوریته داخل اولمغه هرکسه اذن و رمیه
آکا تنکبار دیرلر ... وجود تو در حضرت تنکبار کند ... یک اندیشه راست کنیار که اجازت و بردی
دیه جک برک بار داد دیرلر ... نته کیم فرخی سیستانی مدحنده دیدی ... بیاید بر سیم
بل برک دار ... بکفت و بقمود تا داد بار ... و کاهی بارکاه مقامنده بارجاه دیدکری کاه لفظی
اداة اسم مکان اولدیغین نابیده ایدر ... خسرو ... دل ما کیش که هست از کینه معصوم
بیجاآسین در بارجاموم ... و برکمسنه یه کندو حضوریته داخل اولمغه چون اجازت و برمیک عادتا
اجازت دیرلر کمسنه نک اول کمسنه ایله مصاحبتی مستلزم اولمغله کاهی بار داد چوب
مصاحبت اندی معناسنی مراد ایدرلر ... نته کیم مولانا جامی دیدر تو داده بار بهر جنبی

من

من مردم انیرت بهشی بکبار میرد هر کسی بیچاره جامی بار با ... و عاد ناسر طین بر موضع مخصوصه دیوان
انمک ایچون جلوس ایدوب اربابه حاجاته عرض حال انمک ایچون اذن و بریرلر اول موضعه بارکاه دیرلر
زیرا مقام اجابت و موضع اذن در ... و دخی محمود اولمیه که کاه لفظی ایله ستان لفظنک میانده فرق بودر که
ستان لفظنده وسعت و مظروفیت کثرت معتبر در مثلا کلستان لفظی ارض و اسعه ده در دکیشر
اولمغله قید اول موضعه اطلاق اولنمز و نابستان لفظی زمان کثیره حرارت شدیده اولمغله قید اول وقته اطلاق اولنمز کاه لفظنده
بو معنی معتبر دکلدر ... و دخی ستان لفظنده مظروفیته نسبته معتبر در لهذا ستان لفظی بالکز استعمال اولنمز و کاه
بو نسبت معتبره دکلدر لهذا بالکز ذکر اولنور مثلا کاه و ناکاه و دخی کاه دیرلر دقیقلو و قیشلر دیه جک
برک فلان کسنه وقتی ایله اولدیی دیه جک برک بکاه مشهد دیرلر ... به بستند بیمان که فردا بکاه تیر دبیک
یعقوب کبر ندراه یعنی برادران یوسف شو یله قرار اندیلر که یارین وقتی ایله یعقوب بکه برکه زوال معناسنه
و قتنده حضوریته کیره لر ... وقتی دکل ایکن اولدیی دیه جک برک ناکاه مشهد دیرلر ... قطعه مرغک
ازبیضه برون آید و روزی طلبد ... آدمی زاد ندارد خبر و عقل و تمیز ...
آنکه ناکاه کسی کشت بجایی نرسید ... دین بتمکین و فضیلت بکدست از بهر جز
که من بقصد قبل او انه قصدی لهوانه مضمونه تلمیحدر ... و دخی کاه لفظی کاهی اولوب جمع موضع معناسنه
اولور تخت کاه کبر که پادشاهک مسرر اولنده اولور جمعی موضع معناسنه در و بو معنایه نظر ایله اصلی کاه تخت در
برآورد تو الکاه تخت کیان ... بتوشاه دارم درین دودمان ... و علیهذا نقل اولندقده ترکیبی تعبیر ایلدوکی صفا
ترکیبی قالبنه افراغ اندیلر علم اولدیغی اشعار ایچون ... و کاه تخت کاه چوب پادشاهک رساکن اولدقلری
موضع مراد ایدرلر مثلا بروسه شهری تخت کاه قدیمه دیرلر یعنی قدیم الایامدن شهر مزبور پادشاهک
سریر لرینک موضعی در ... و بو معنایه نظر ایله مشهور اولان اسم مکان معناسنی مفید اولوزینه کیم مثالدی
سبقت اندی ... و مجلسک صدر ینه بیتکاه دیدکلری اهل مجلسک مقدم تک محلی اولدیغی ایچون در که
بیتش دن ترکیده اولمیه بعیر اولنور و بیتشین در آرد ینده کی معناسنه ... و هر کس صنعتنی اوکینه آلوب
اینمسه دیکی ایچون صنعته بیتشه دیدیر که آخرنده ها یا نقل در ... و آلینه بیتکانی دیدکلری پاشمک
اولدیغی ایچون در پس آخرنده اولان پا نسبته والف و نون توکید ایچون در که نسبته مبالغه یی افاده ایدر
کابه صفالق کی کمسنه یه لجبانی دیدکلری کبر و دخی لفظ کاه دن الف حذف اولنوب کر فالو که کاهی زمانیه
و کاهی مکانی افاده ایدر ... و آخری ها و ماقبلی الف اولان کلمه لرده الف حذف اولنمز قیاسدر ... ماه مبدأ راه
ره رشاه منه کبی ... بیت شبانروادی ایمن کبی رسد بمراد ... که چند سال بجان خدمت شعیب
کند ... و دخی یوسیده اولمیه که وقت معناسنه اولان کاه ... دهنکام
و بام لفظنک معنالری مبا ینده فرق بودر که کاه لفظی مطلقا وقت معناسنه در خواه مبهم
و خواه محدود ... هنکام وقت معین و محدود ایچون موضوعدر مثلا ایام ربیع زمان محدود اولمغله
هنکام بهاره پرلر ... و فلان کسنه وفتنده هنتدی دیه جک برک هنکام و پرلر بیت
کر بزی هنکام فرزانکیست ... سبزی بهرجای ذیوانکیست ... والفرار مما لا یطاق من لوازم العقل
و لا تلقوا بایدیکم الی التهلکه مضمون حکمت نمونه سن سیدر ... و لفظ ابنکام وقت موقته دلالت ایدیکی ایچون

محنی اولمیه که ستان مظروفیته منتفی اولمق لازمدر
مثلا هندوستان هند و لوه منتشا اولمغله معلوم در
شته کیم مقدما ذکر اولندی
منه

وقت معین ح اولان جمعیتة بنکامه دیرلر که آخرنده اولان ها یا اختصاصدر نه کیم نامه لفظنده اولان
حرف ها اختصاصی مفیددر که زیرا نامه اول مکتوبه مخصوصدر که عنوانندة یا آخرنده یا هم عنوان و هم آخرنده
صاحب نامه نک نامی یازیلمرش اولمله و مکتوب مطلق در و بو هم لفظی صبح و دقته مخصوصدر سبب طلبن
ماضیه وقت صبح ح دیوان اتمک معناسنه دیلمکله دیوان اندکاری صباحه هم دادد بدیمک کسر ایله
و مصافا صبح معناسنه نقل اندکده عبارتی تغییر ایدوب میمی ساکن اندیلرز تغییر کلیه علامت نقل
اولدیغی کرار امثله ضمننده سرد اندی اختر سرسبز نکر بامداد کوت زمین راکه سرت سبز باد
و بامداد ان دن ترکیده چین صباح ایله تغییر اولنور و آخرنده اولان الف و نون جمع ادانی در که مراد
صبح صادق و صبح کاذب مجموعیدر که مقصود صبح صادقی تعیین در زیرا لفظ بامداد کذلک لفظ صبح مؤدی کر
اولنسه صادقه و کاذبه محتمل اولور اما بامداد ان و صحکاهان دیدکده ایکی صبحه دخی شامل اولدیغندن مراد صبح صادقی تعیین اولور
زیرا صبح صادق موجوداولمله فی مجموع کاذب و صادق موجوداولمش اولمله دانه اعلم صاحب سنتاسل دیدی
که لفظ جامدک آخرینه لفظ زار و لفظ دان کی اولمغله اسم مکان حاصل
اولور لاله زار و جزدان کبر لاله لرک موضع و جزو طوه جن ظرف معناسنه
انتهی زار بر لفظ جامد درکه آندن کی ایله ترکیده لک ایله دکی هر لق ایله تغییر ایدرلر کشت زار
اکینلک سبزه زار سبزه لک تمک زار طوزلق پنبه زار پنبه لق بیشه زار بوجه لق کن دیدکلری
کبر و کلزار ایله کلستان تک معناسنه جهانندن فرقلری بودرکه کلزار دن کمال لک و کلستاندن کمال بری
دیمکله تغییر اولنور و ایکی عبارتک معناسی اولمله کل ح اولان موضع دیمکله راجع اولور و جزدان ح اولان
دان لفظی ظرف مکانه مخصوص اسم جامددر و بوجهتدن ستان لفظندن ممتاز اولمله زیرا
ستان آرزمان و مکان مبالغه مشترکدر و دخی دان لفظنک ظرفیتی لغویه و ستان
لفظنک ظرفیتی اصطلاحیه درکه ظرف اصطلاحی آندن عبارتدرکه مظروفی احاطه ایده خواه مظروفنه
اختصاصی اولسون خواه اولمسون و ظرف لغوی ح مظروفینی احاطه و مظروفنه نوع ما اختصاصی اولمین
لازم دکلدر مثلا کلستان ح ظرف اعتبار اولان برک کلله اختصاصی لازم دکلدر و خانه دان ح
ظرف اعتبار اولان آلته مخصوص صانلدیغی وضع اولنمین ایچون کذلک جزدان ح جزو وضع اولنمق ایچون
باز بیلمق معتبر دیلمکله عادتا قلم و جزو وضع اولنمین ظرفنه قلم و جزوی وضع اولنه لر قلم دان و جزدان
اطلاق اولنمز و خانه دان آنک اوبک دایره سی ایچنده اولان مواضعه دیرلرکه عرب آکاحرم دیرلر و حرم
جیوب خاتونلرینک کن یه ایدرلرکه فارسیده خانه دان تغییر ایدرلر نته کیم شیخ سعدی دیدی

بابدان بارکیست بمسر لوط ۔ خانه دان پنبوتشی کم شد والله اعلم

فی اسم الآلة و بناء المرة و بناء النوع و فعل التعجب و اسم التفضیل مذکور ایکون فارسیده
مخصوص صیغه وضع اولندی اسم آلة ح آلة لفظی دلالة اولنانسنه یه مضاف ایدیلر مثلا
آلة نوشتن جیوب قلم و آلة بریدن خامه جیوب قلمتراشی مراد ایدیلر لفظا قلمتراش و سمتراش
مثلولو اولان وصف ترکیبی به اسم آلة دیلرلر اصطلاحا و بناء مرة ح وحدتی مقید اولان لفظی وحدتی
مراد اولان حدتک اوزرینه زیاده ایدیلر مثلا یکبار نوشتن دیرلر هرکره بازمن معناسنه که

بک ترکیده برو بارکره معناسنه درکه آندن یول ایله تغییر اولنور سن یکبارک معناسنی بربول
دیمک اولور و بک ایله یکی بک فرقی بودرکه بک مبدأ اعداد دن و یکی معدود دن عبارتدرکه آخرنده
اولان یا موصوفی وصفنه نسبة معناسنی افاده ایدر و ترکیده یک و یکی دخی بر لفظی ایله تغییر اولنور و
تحقیق بودرکه ذکر اولندی و بنا آنوع ح نوع معناسنی مفید اولان لفظی نوعی مراد اولان حدتک اوزرینه
زیاده ایدیلر مثلا یک کونه نوشتن دیرلر بردولو بازمن معناسنه که یک بر و کونه دن دولو ایله
تغییر اولنور و ایکی و دولو رنک دیه جک بر ح دوکونه رنک دیرلر حمردد بلوری شدیدا ایله
کلکون وصفنده دیدکه بیت چوشه دیدآن دو یا دو رنک بسته صبا یارد و کونه رنک بسته
و رنک لون معناسنه هفت رنکست زیر هفتورنک نیست بالاتر از سیاهی رنک
هفتورنک اصلنده هفت اولوب دردی تحت معناسنه که مراد سبع سموات در صاحب
قاموس دهدی هفت لفظی اورنک لفظیله ترکیب اولنه قده الف حذف اولنوب بدیی ملکه تخصیص
اولندی لکن عامه لغات فارسیه ح خصوصا کاشانی رنک مجمع الفرس نام کتابنده هفتورنک
بنات النعش اسمیله جمیع واقع اولدی که ترکیده بدیکر دیرلر و فرقی تک مشهور بیتی بو معنایه مناسبدر
ماه برین هفت فلک سیر کند هفت اختر همچنین تاک بدیوار بود هفتو رنک و معبار
جمالی ح دیدی بنات النعش در جیوب دیدرکه سهر از نی میخ سنام نو بتی اش
دهد بمصقله جلای هفتو رنک و دخی رنک جمله معناسنه کلور منه اوراجه کویم چه رنک آدرم
که نادست دی زیر سنک آدرم و کون و کونه بر معنایه درکه آندن دو دولو ایله تغییر اولندیغی و دولو
و دولو به جک بر ح کونا کون و بر لرو کون لفظی کاهی تشبیه ایچون استعاره ایدیلر کلکون
و کلمدم کون کبر و برنسنه رنک لونی شراب لونینه تشبیه انسنه لر میکون دیلر شراب رنکنه
و اکر طعمنی تشبیه انسنه لر مخموشش دیرلرکه عامه مایه خوشی دیدکلری بوندن مخمر در و اکثر خلق رنک
و کون مبانیسی فرق انمز لرجه فرق بودرکه ذکر اولندی و وجه غلطی بودرکه فیرمزی شبیه میکون و بنفشکون
دیدکلرنده رنکلو و شنغرفکلو و چو تغییر ایدوب کون لفظی لون معناسنه زعم ایدرلر مع هذا میکونک
معنی سرمه مناسبه بنفشکون شنغرفه مشابه دیمکدر که وجه شبه رنک بنفشه لون در و فعل تعجب ح تعجب
افاده ایدن کلمه لی منجب منه اولان کلمه نک اولسه ادخال ایدیلر مثلا چه عجب نوشتن
نه عجب بازمن وجه عجب نوشت نه عجب بازدی و زهی نوشتن و زهی نوشت دیرلرکه
بوبنده نوع مبالغه وار در بعضلر نه زیبا ح چه عجب بازمن و بازدی و زهی لفظی زائک کسری ایله
اداة تحسین در و کاهی یالی حذف ایدوب زه لفظی یای کریشه دخی اطراف اولنور
رسلان سا و جنک سفو بدینده واقع اولان زه لفظی تحسین انسنه لرعجب دکلدر
جواب شکنا دصر و کره زهر کو منه بر خاست آواز ده که مراد آوار تحسین دیکدر و کاهی یالی حذف
ایدوب بزی دخی دیرلر و اسم تفضیل ح مفضل اولان شبنک آخرینه تری ایدیلر خواه اول مؤخر مشتق
اولسون نو لسنده ترکیبی ابو بابزنجی و خواه جامد اولسون مهتر کبی زیاده اولسون مشتق
و لفظ ترباشی معناسنه که فوق مشابه درکه فارسیده حرنک تغییر اولنور هرکه فائق شده تحک و تبختر

ها نک فتح و فانک سکونی و نانک
فتح و واوک سکونی ایله در
منه

ترکیده دخی مستعمل در منه

میوه کی آرد درخت حسنک کز باران نراست ... و دی بزکسنه بر کمسنه بی لرسان آزار
انکه ترکیده آمدن فاتحین بنویراولنور آکاه ترشدند دیرلر یعنی فاتحلری کابی تک شماخی دیدکلری
شهره صعود ن هوا بشنه برکو کلک صوتوکه کلرنده سرا باجه سی باشی اوکه کنده متغیر اولدیغی
حصوصنده مشاع دیدرکه کابی را دشماخی آب بوزنخشد جامه لیش سسر ترشدولی
خوذ ترشند مخفی اولمیه کرترشد و ترلشند بتغیر لری متغیر اولدی و اولدی دیه جک برم استعمال
اولنور و ترباشی معناسنه در و باشی دلالت ایلدیکی تقدیر جه اولور لهذا فلان تشنه تک جلبیعنی تارکسه
ادنی بهانه ایله متغیر اولور دیه جک برم طبعوشی تراست دیرلر و سهل تشنه ایله متغیر اولمین
کمسنه یه طبع اوتشنک راست دیرلر و شعری لطافت ایله مدح مقامنده شعر ترد یدکلری نوعدنه
مبنی در و بو مصنف طعامه ترین دیرلر و ترینه ترخانه تک اسم جامی در آخرده اولان ها بالعکس

فر صیغة اسم التصغیر تصغیری دلالت اولان کلمه تک آخری حرف ساکن اولورسه
آخرینه هر کاف الحاق ایدوب اول ساکنی تحریک ایدرلر مثلا اینسان تک دیدک دجوانک
دیرلر و اکر آخرنده ها غیر ملفوظا اولورسه اول ها یی بک لفظنه تبدیل ایدرلر مثلا خواجه تک جوانمرد
بک و نویسنده بک دیرلر صاحب جامع دیدیکی که بو صورتده ها یی تک لفظنه تبدیل
ایتمک دخی لغتدر مثلا خواجه تک و زنده تک دیرلر و کاهی آخری ساکن اولان
کلمه تک آخرینه چه الحاق ایدرلر کرچه صیغه تصغیر اولور مثلا باغچه دبوغچه باغچاغار دبوغچاغار معناسنه
که ترکیده دخی بوغچه و بعضیلر تحریف ایدوب بوحچه دیرلر معلوم اولدیکه لسان عربیه ده
صیغه تصغیر اوج وجه اوزره استعمال اولندیغی کبی فارسیه ده دخی آخرینه کاف الحاق اولان صیغه
تصغیر اوج وجه اوزره استعمال اولنور زیرا کاهی فی الحقیقه صغری اولان شیئه اطلاق اولنور و کاهی
فی الحقیقه کبیر اولان شیئی تحقیر ایچون صیغه تصغیر ایله تعبیر ایدرلر و کاهی احد ضدینی ضدآخر مقامنده
استعمال طرایز ایدر بعظم ایچون تصغیر صیغه سیله تعبیر ایدرلر و اکثر یا صیغه تصغیر ایله تشنیک لطافتو نازکتنه
تلمیح ایدرلر لهذا بعضیلر باغک لفظنی ایله باغچه لفظنی بشو وجهله فرق اندیلرکه مراد باغک لطافتندن خبر و برمک
اولورسه باغک وصفندن خبر و برمک اولورسه باغچه دیمک کرک وجه لفظنده افهام
مذکوره اجرا اولنمز زیرا جه لفظی مجرد تصغیر ایچون محصوصدر و دخی صیغه تصغیر اکثر یا جه غیر مقداره دلالت
ایدر امثله مذکوره کبر و کاهی صغرشه دلالت ایدر مثلا کوز لوک تعبیر اولنان
آدمک کوزمک حصوصنده دخل کلیتسیی وار ایکن کوز مرتبه سندن دون اولمغله عینک تسمیه اتمیه
بر دیده عینک مبزم چون موسم دیدار شد ... در آر دی روی تو بنکر که چشم چاشد
یوستیده اولیه که دختر لفظنک تصغیرنده دخترک دیرلر فقط جز معناسنه لکن استعمال دن خالی
دکلدر زیرا لفظا دختر مرکبدر دخت ایله نردن که دخت قیز معناسنه و زیاده تفصیل در
دکاف تصغیر تفصیله مناقی در ... چرا زدخت تو نسبت زیبای من
بدشاه روشن کند رای من ... شهنشه کزیده دلم دخت هنر آب را
بیارم زدیبا بمهر آب را ... شمس فخر کفت ... کهن اوازفنا بل دشمن نه سد بلدنه دخشنده

که

چه کاف ایله اولور مرسله

که اصلنده دخت اندر دکه دخت قیز و اندر ترکیده او کی تعبیر اولنور و پسند اصلنده
پسر اندر دکه او کی او غول معناسنه کذلک پدندر اصلی پدر اندر دکه او کی بابا معناسنه و مادر
دخی اصلی مادر اندر دکه او کی آنه معناسنه چون دخت لفظی تو لفظی ایله ترکیب ایده رک ایکی
تاک اجتماعی استعفال ایدوب تا تک بر یی حذف ایدرلر انکشتر کبی اصلنده انکشت
تدر دکه انکشت بارمق دیمکدر تفصیلنده یعنی بیوک بارمق که باش بارمق تعبیر اولنور اجتماع
مثلین فرار ایدوب تا تک بر یی حذف ایدرلر انکشتری باش بارمغه طاقه قاری یوزکدر که آخرنده ها یی نه
ایچون دلفظا انکشتره عبارتیله دخی انتکالدن خالی دکلدر زیرا باش بارمق جمله بارمقلردن قصیر ایکنه
کاه اداه تفصیل الحاق اولنمشدر امدی انتکالین مذکور تیک دفعی بو قاعده یه مبنیدر دیکه اداه تفصیل
اکثریا برشیئک برشیئی اوزرینه فضلنی افاده اندیکی کبی احد ضدینی ضد آخر مقامنده استعاره ایدوب
اداه تفصیل ذکر و برشیئک برشیئدن نقصانی مراد ایدرلر بس دختره و انکشتره دن اولان
تر لفظلری منقبض معناسنی افاده ایدرکه دختر کوچک قیز و انکشته کوچک بارمق معناسنه
ولفظ دختره الحاق اولان کاف تصغیر تصغیر معناسنی افاده ایتمه تر لفظنک موداسنی ادا ایدوب
برمعنایه دلالت اولدیکی ایچون جمعی لازم کلمکله جایز و کلدر امدی تر لفظلری تنقیص و کاف تصغیر لطافته
و نازاکتی بیان ایچون اولوب دخترک لفظنک معناسنی کوچک و لطیف
و نازک قیز و بمک اولور ... هذا ما طالعته فی بعض الکتب

الاشتقاق

بوندن اقدم بیان اولندیکی کبی لغة عربیه ده مصدر اصل و سائر مشتقات آنلردن ماخوذ در
لغة فارسیه ده دخی بو وجه اوزره اعتبار اولمغله مشتقاتک مصدرلری اکثر متقدمین عندنده سماعی
و متاخرین عندنده قیاسی در جو اشارت اولنمشدر بو محل کلیخ سماعی اولدیغی طریق بیان اولندیغی
شمدی تصکره متاخرین مذهبنی بیان ایده لم ان شاء الله تعالی معلوم اولدیکه مصدرک آخرنده اولان
نون تک ماقبلی او حرف ساکن دکلدر بوندن اقدم بیان اولندیغی اوزره نون مذکوره تک ماقبلی
الیه تابع دال در تا دال در دال اولدیغی صورتده دالک ماقبلی دخی بابا در باحرف آخر در جمیع
مشتقات دالک ماقبلی یا اولان مصدرلردن اخذ اولنور اما نون تک ماقبلی تا اولان مصدرلردن
کذا لک دالک ماقبلی یا دن غیری حرف اولان مصدرلردن ماضی و اسم مفعولدن غیری صیغه
مشتق اولمز مثلا رسیدن در جمیع مشتقات اخذ اولنور بعد مصدر نونی حذف اولندقده ماضی دیمکدر
حذف و آخرینه دال الحاق اولنسه مضارع اولور زنه کیم تفصیلی سرد اولندیغی و بو قاعده مطرده در که
صلا تخلف اتمز اما نون تک ماقبلی تا اولان مصدرلردن داشتن کبر دالک ماقبلی یا دن غیری حرف
اولان مصدرلردن آمدن کبر داشته و داشته دن آمده دن غیری صیغه مشتق اولمز بعد الیس بعلتی
صورتی دخی نون تک ماقبلی دال و دالک ماقبلی یا اولان صورته ارجاع و بو قاعده یه اتباع ایدوب جمیع
مشتقاتی آمدن اخذ ایدرلر کویا جمله مصادر فارسیه آخرنون و ماقبلی دال و دالک ماقبلی یا در مثلا
داشتن لفظی دارنده و آمدن لفظی آینده نظایر ایله نادیل ایدرلر و بو قاعده رعایتیله اولنمشدر
جمیع مصادر ده جمیع مشتقاتی اخذ بنسق واحد اوزره اولوب مصدرده مشتقاتک مستقی

قياسي اولور والله اعلم فصل في الامثلة المختلفة الفارسية المرتبة على رتبوة في الامثلة المختلفة العربية كرد ماضي كند مضارع كردن مصدر كننده اسم فاعل كرده اسم مفعول نكر نفي ماضي كه حد مطلق تعبير اولنور بسنور كردنفي ازمنه ماضيه كه حد مستوفي تعبير اولنور نميكند نفي حال نكنند نفي استقبال هرآينه نكنند نفي ازمنه مستقبله كه تاكيد نفي استقبال تعبير اولنور نكنند امر غايب كه مستقبله مخصوص بكنند در مقام ترجمه سيله ممتاز اولور نكنند نهي غايب بكن امر حاضر نكن نهي حاضر كردن كاه اسم زمان وبهم مكان آلت كردن اسم آلت بكبار كردن بناء مره يك كونه كردن بناء نوع كننده يك اسم تصغير كنند تر اسم تفضيل چه عجب كردن در هي كردن فعل تعجب وعلى هذا سائر التصرفات فصل في طريق جعل المصدر اللازم متعدّيا بلغة عربيه ده اعتبار اولنان لازم ومتعدي لغة فارسيه در دخي معتبر در اكر بر فعل لازمي متعدي ايتمك مراد ايسه لزوم اولا اول فعلك ماخذي اولان مصدري متعدي ايدوب فعل مذكوري ذكر ميان ايدن وجه اوزره آنده مشتق ايدر لر امدي اكر اون مصدرك ماقبلي دال ودالك ماقبلي با اولور ايسه اول مصدرده يا ايله بوره يا ماضيه الف ونون زياده ايدر لر مثلا رسيدن بنشستك چونكه بنشست رسانيدن معناسني مفيد اولور اكر مصدر وجه مذكور اوزره دكل ايسه طريق اشتقاقده ذكر اولنكر مسلك خاصي در مضارعه قياس ايله تصوير اولان مصدر در فاعدهٔ مزبوره يي اجرا ايده لر يعني مصدر معهود يا سنك اوزرينه الف ونون زياده ايدر لر صورتين مذكورتين در مصدر لر لازم ايكن متعدي ولوب آنده اخذ اولنان افعال دخي متعدي اولور مثلا دانستن لفظ متعدي ايتمك يعني بيلمك بيلمك ايكن بيلدرمك معناسني مراد ايتسه لر مضارع اولان داند لفظنه قياس ايله فرض اولنان مصدره بغير دانيدن در اولان با سنك اوزرينه الف ونون زياده در اندو دانانيدن ايدر لر وآنده افعال اخذ ايدر لر مثلا ماضي در دانانيد ومضارع در داناند ونفي حال در ندانانيد ديرلر وعلى هذا القياس ميشود اولمغله كه بعض كتب ورسائلده طريق تعديه يي بيان كلي آنده قصور وخلدون خالي اولمغله يعجب تعبير ذكري مرويدن طريق اسلم ومطرد اولمن ملاحظه ايدلمشدر فصل في طريق جعل المعلوم مجهولا لغة فارسيه در واخذ الله ملهم الصواب فصل في طريق جعل المجهول معلوما اولا كلمه ني مجهول ايتمك مراد ايتسه لر مجهول اوله مسر مقصود اولان كلمه نك اسم مفعولني اخذ ايدوب اصل تعبير انه دون آنك آخرينه رسيدن ماده سيني الحاق وآنده تصرف ايدر لر مثلا دانستن لفظي مجهول ايتمك مراد ايتسه لر اسم مفعولي اولان دانسته لفظنك آخرينه مصدر اولان شدن لفظني الحاق ايدر لر دانسته شدن ديرلر بعينه دانسته شده مضارعنده دانسته شود ديرلر وعلى هذا القياس اسم فاعلنده دانسته شونده واسم مفعولنده دانسته شده ديرلر وعلى هذا اكر مجهول مذكورك نفيني مراد ايتسه لر اداة نفي اولان نون مفتوحه يي جزو ثاني يعني شدن ماده سنك اوزرينه ادخال ايدر لر مثلا دانسته نشدن ودانسته نشده ودانسته نشود ديرلر وبين قياس واسم مفعوله در دخي جزو ثاني در تصرف ايدر لر مثلا ماضي در دانسته نشد دانسته نشدند دانسته نشدي دانسته نشديد دانسته نشدم دانسته نشديم

دير لر

كه نون مصدرك ماقبلي دال ودالك ماقبلي با اولان مصدره راجع اولمغله آنده جاري اولان قاعده بعينه بوينده جاري اولور

عود الاداة الى اصله لانه دكلدر بلكه مراد بودركه ايضاح اولنسون وعلم واعلم لفظلرينه قياس اولنسه مقصود منكشف اولور

فروختن فروزد فروزانيد فروزانيدن انكيختن انكيزد وانكيزانيد انكيزانيدن بعد ترتيب اوزره ملاحظه فهم قريب در والله الموفق

بيان الحق صد دنده اولدينجه حرف باتك حذفي قياسي اولدينجه مثال آخري ذكري متجاوز اولور دقايق در
دبدي كه خان مطلق منزله اطلاق اولنور خواه انسان منزلي خواه حيوان منزلي دآنده ورونده نزول ايتمك ايچون بنا اندكلري كاربانسرايه خان اطلاق اولندينجي مسافره ودابه سنه منزل اولدينجه بنا در وخانه فقط انسان منزلنه اطلاق اولنور كه مركبده آنده آدابله تعبير اولنور واخر مرده اولان با ها نقل وتخصيص صدرينه كيم بوندن اقدم منالدري ذكر وبيان اولندي عزى در مرادني بيت درينه كيم سرايك مرادني وارد ركه لفظ سراي دن دخي باتك حذفي قياسيدر مثلا بيتدن مراد بر لر كه مراد دار در اولان بيتدان در وكه اول فرار دركه اوزرنده بنا اولدوكدر مطلق قرارايده جك يره اطلاق اولنور خواه اوزرنده بنا اولسون خواه اولمسون ومبكده مغلوب مركبك آخرنده اولان ها معناي تركيبي دن علميه اختصاص افاده ايدوكه دكه محل قرار دركه آنده قرار ايدن ذي روح اولمق لازم دكلدر وكذا لفظي اصلنده كداي در كاف عربي ايله اكرچه تركيده فارسي ايله مستعمل ومغير وسائل معناسنه وايكي جزودن مركب در كه هر جزوي كه وبر جزوي آي ومعناي تركيبي خانه يه كلوجي در سائل اولان كمسنه منزل قبول سنه كلوب در بوز، انمك عادتدري اولمغله سائله كدا وكداي تسميه اولندي والله اعلم ودخي اول كلمه فارسيه آخري با وما قبلي واو اولمق مضموم اوله آنده دخي بانك حذف انمك قياسدر روي كبر كه دفالور وبوز بوزه ديه جك بره روبار ودبرلر وروي لفظنك اصلي معناسي يوزدر مقابليدر كه آرقه تعبير اولنور يعني قفا اعضو معروف دكلدر وچهره وچهره لفظنك اصلي معناسي يوزدر اول عضو معروفدر كه چشم وضوح غيبي واجبدر ولفظ روي ليسنت مقابلي اولمغله هر شيئك ظاهر اولان طرفنه روي ديرلر مجازا مثلا خانه نك بوزي واستاري ديرلر روي زمين دخي بوفيلدر نه كه نظراي آت دن دوشدكده شاعر ديدي ازاسب فتاد اكر نظري رخشش سم افتد برسيدن او واجبانست برروي زمين چوادكم افتد وعجب نكر الفقه ديدكي برچه عجب ازيم روي ديبر جوان ديوانه باشدار بهر روي، زديوانه شبر بر جوان جوي ودخي تركيده بانك تعبير اولنور رخسار ايله فرقي بودركه رخسار ايكي جزودن مركبدر جزو ثاني كه سار در تركيده آندن بنه ايله تعبير اولنور مثلا كهسار طاغ بنه سي دجاه سار قويني باشي معناسنه اصلي ساركون وسار چاه دركه علميه نقل اولندينجه اخر ايكون تركيب تعبير اولندي ليس رخ يا نانك يوفار وطرفر معناسنه اولور كه اصلي سار رخ در وسر ايله سارك فرقي بودركه بوز سر داخل وسار دن خارجدر وكلاه پوش وكلاه سار ديدكلري بنه بو وضع اولندينجه ايكوندركه آخرنده اولان ها نقل در زسر سارهٔ بندوي بر كرفت بدينه سرود ست بر بر كرفت وشهر مسار عباري اصلدر سترمه سار در تركيب اولندينجه ها حذف اولندي كه شهر وسترمه جا اولمكسنه معناسنه در كه آخرنده اولان ها نقل ايكوندر وعادتا جا آندن كمسنه باشني آشنا غي اكر ليسن بو ملاحظه ايله سار ايله تركيب اولمندر كويا جا با تنك صفتيدر وكاهي ديدار لفظني ذكر وبوز مراد ايدر لر مجازا انانك اول آكور كيوزيدن بوزي اولدينجه ايكون والا ديدارك اصلي ديدار در ديد مصدر معناسنه ماضي صيغه سيدر

ولفظ روي ضمه حركه ايله يوز وضمه مجهوله ايله نوح معناسنه در غفلت اولغنبه

عاطفه مكتوبه سركتاب حرف نانك در ومان اصلدر كه آرقه نجاتي ايله تعبير اولنور وسطه كسبدر فرقي

وار لفظی آوردن ماخوذ اول آرنده ح مرحم در کنوریچی معناسنه که آرنده بدیدن ایکس تصرف
اولندی که معناسی کورمکه کنوریچی در حاصلی ظاهر ابدیجی در لهذا حضرت الله تک مدحنده
بدیدآرندهٔ عالم دیرلر برلسنه ظاهر اولدیغی دیه جک یره بدیدآتد دیرلرکه معناسی کورمکه کلدیغی در برلسنه
ظاهر اولدیغی کوزه کورنمکه ظاهر اولدیغی ایله مترجم اولنور و دخی اول کلمهٔ فارسیه که آخری یا و ماقبلی
الف اوله اول الفی حذف ایتاسی در شاه شنه وماه مه وراه ره کبی ویاد شاه ح
دخی یاد شنه دیرلر معلوم اوله که یاد شاه یاد ایله شاهیدن مرکبدر که فارسیده یاد
فارسیده دفع ضرر و اصلاح فاسد ایدن لسنه یه اطلاق اولنور یاد در بهر بوچهله مذر بغیر زاهر ک
ضرر نی دفع ایدیجی وشاه لفظیله ترکیب اولندقده سلطان حضور نده تدبیر امور و شاهی خیر و ترغیب و سوره
غضبینی تسکین ایدرکمسنه یه اطلاق اولنور فصیحی فرهنگ مزبوره و منشئی مطالعه ایدنلر باب
معارف معنای مذکوره مطلع اولورکه وزاردن یاد شاه ایله تعبیر امتشدر لکن کاهی لفظ شه
آه و ناله و زاری معناسنه دخی کلور بنّ کوه دارم کنون چون که است
یکی آتشم من که دودم شه است بوصورتده یاد لفظی ایله ترکیب اولندقده مخزن اولور
مظلومین دن ظلم و فریادی دفع ایدیجی معناسنه سلاطینه یاد شنه اطلاق اولنمق مناسب اولور
اگرچه شاه لفظی الفابه معنای مذکوره ح استعمال اولندیغی اسماع اولنمدی لکن شنه شاه دیمکله مقصود اولمغله جایز
درکه معنای مزبور شاه ح معتبر اوله ودخی یاد شاه حیوب سلطان مراد ایدیلر امدی اصلی آخرینده
ایکن یا حذف اولندیغی بیله معناسی مروراتدی که بودخی قاعده در واکر اصلی یاد شای ایکن
اولیا حذف اولندیغی بیله یای یاوحای جاقلبیلندیغی اولور وشای لفظی عوام ناس معناسنه در
لیسن بوصورتده مصلح عامه معناسنی افاده ایدوب بسطحینه یاد شا منسوب اولور ازین ز ف
جاهت ربا دی دهم وزان لیسن تا یاد شای دهم کاهی یاد شا لفظی مطلق حاکم اطلاق ایدیلر
سلطان اولسون اولمسون والله اعلم جمع فرالالفاظ الدالة علی التنبیه فی اللغة الفارسیه لسان فارسیده
تشبیه ایکون وضع اولنان الفاظ در ندر چون مانند وش ساکه جمله سی تدکیده یکز معناسنی
افاده ایدر چون اداة تشبیه درکاهی آخرندن نونی حذف ایدوب جود کاهی اولدیغنه لفظ هم
زباده ایدوب همچون وهمی دیرلر لکن بر هم مرکبدن جزؤ اولمق شرطیله مثلا چنین وچنان کبرکه
اصلنده چون آن وچون این در وکاهی چونین چو وادی حذف ایتمکله فرق سی چندان یوقدر یکز
وچون این بود کهش مهربانی کهش کین بود کاشانی دیدکری چونه لفظی کونه وزنده همچنین معناسنه در
ابوالفرج دم زده کردم ندیدی دعمل ازدیار حرب امحوتاه یاد مانند مثل معناسنی افاده ایدر اصلی مانستن در
ماخوذ در یکزه یک معناسنه وفی الحقیقه لفظ مانند مضارع غائبک جمعیدرکه مانند تعدد اقتضا ایتمکله
تعدده دال اولنوب صیغه ایله تعبیر ایدوب متماثلین دن هر برینه اطلاق اندیلر یکذا قاله لکن شویله
ملاحظه اولنورکه مانند لفظی اسم فاعل یعنی مانندهٔ دن مرحم اوله یکزه یکی معناسنه چون لفظی ایله
فرقی بودرکه آکا یکز نسنه یعنی دیه جک سه ح فی مانندهٔ دیدکده چون دیمکله چون دم استفسار

محز اولمیه که لفظ مانند ادات تشبیه دکلدر بلکه معناسی تشبیه در

مراد اولورسه نی چون دیمک اولور بیانی عنقریب ذکر اولنوران شاء الله تعالی وش اداة تشبیه در
معناسی چون معناسنه در حیث الاستعمال خاصتدر زیرا چونو دیرلر وش نود دیمزلر وکاهی
واو دن بدل فا ویروب فش دیرلر اداة تشبیه در اصلی آسای در حافظ
صبحدم چون کله بندد داه دود آسای من چون شفق درخون نشیند چشم شب سای من
وکاهی قیاس اولنرق آخرندن یای حذف ایدرلر نته کیم بوبیتده ح تشبیه ح دیمشلر ایدی
سرو شاخ شاخست سینه چون شانه از سربندی موی عاج آسا وکاهی اولندق الف قلمده نی
حذف ایدوب سا دیرلر مثلا سمن سا کبی لکن زلف سمن سا دیه کلدی بو قیاسدن دکلدر
زیرا عبارت مرغوبه ح اولان سا کلمه سی سودن دن ماخوذ سا بنده دن مرحم اسم فاعل ومرکب
وصف ترکیبی در سمن سور یچی معناسنه که مراد محبوبک بو زیدر بو شیده اولدیغه که لفظ مانند
جلین ترکیب ح کاه تقدیم اولنور مانند شیر کبی وکاه تاخیر اولنور شیر مانند کبی ولفظ چون همیشه اوله
زباده فلنور چون شیر کبی وش و سا لفظلری همیشه آخره لحاق اولنور شیر وش و شیر آسا کبی
وکاهی سان لفظی معام تشبیه ح استعمال ایدرلر قلم سان نهش بر خط اکشیم
بیتوی از خاطر او نقطه بیم وسان اصلنده اسلوب معناسنه در مثلا ایکی لسنه طرز
واسلوب اوزره اولسنه لر انده یکسان دیرلرکه تعبیر مذکور اول ایکی لسنه تنکیری بر بنه مضاف الیه کسی
اذرخسا ایدر مخملدر که لفظ سان ح اولان نون سای لفظنده اولان یا دن بدل اوله پس بو وجهله اوزره
اداة تشبیه دن بر قسم اولوب ذکری مرور ایدن ساعداد ندن معدود اولور مخمل اولمیه که چون لفظی
تشبیه ایکون اولنوده ضمنه سنده شعاع اولنمز بوصورتده لفظ چون تعلیل ایکون دخی اولور
واکرچه سی اشباع ووادی اظهار اولنور اولنوب برسنه دن استفسار معناسنی
افاده ایدر لسانا بده مثلا عیب کیف زید چیوب کیفیتندن استفسار ایدر بغیر زید صحیح میدر
یوخسه سقیم میدر فارسیده زید چون است دیرلر و بهرنجه دیه جک یره هر چون دیرلر
اکر بیتش ازین بند وافسون کنی بنارم من این کرد هر چون کنی بغیر اکر بعد الیوم
دخی بوندن زیاده بند وافسون ایدرسک بن سنک تکلیف اندک شیئی اتمکه قادر اوله مم بهرنجه
ایدرسک واستفسار لفظنک معناسی فی حالدن بر شیئک تفسیر وایضاحی حالدر که آنی تفسیر وایضاح
ممکن اوله وحق سبحانه وتعالی حضرتلرینک کیفیت وکنهنه بر وجهله اطلاع ممکن اولمغله اندن استفسار
عبث وتفسیر وایضاح ایله جواب محال در لهذا حضرت یچون جل شانه عما یقول الظالمون
دیرلر و شویله حیث لفظنک رضیه سنی اشباع ایله استفسار وعدم اشباع ایله تعلیل یکون
اولدیغنه جامعدر حیث چون نظالم تلخ از دستان او چون بنم در حلقه مستان او
چون اول استفسار چون ثانی تعلیل ایکون مذر و تعلیل لفظنک معناسی بر نسنه نک علتی بیاندر
مثلا فلان کسنه جاهل اولمغله اکرامه لایق دکلدر دیه جک یره چون بهان نادانست بشایسته
اکرام بن بندد دیرلرکه مراد اکرام سزا اولمدیغنک سببنی بیان مذر و لفظ چون فارسیه یکز
کسر ایله علة مزبوره دن سئوال معناسنی افاده ایدر ایکی جزؤ دن مرکبدر بری چه در نه معناسنه

وجزو آخری را در ایجون معنا سه پس معنا را نرکیبی سندن نرکیده نه ایجون عبارتی ایله بو نثر اولنسون مثلا
بهمان را چرا اکرام نکردی چو عدم اکر انک سببندن سئوال اولنسه مضاجون بهمان نا دانشت چو جواب
دیه بیلور و لفظ را فارسیده اداه مفعولدر و کاهی مفعول اولان کلمه نک اولنه لفظ مرّه زیاده فلنسون
کلمه را دن مستفاد اولان معنای مفعولیتی تو کید و تقویه ایجون مثلا او را مرا دار اد دیه بیلور و
بوندن اقدم ذکر اولندیغی وجه اوزره لفظ اودن الخی حذف و واوی مفتوح ایله بیلور مرد زبان
بهست سلطانی مسلم و در ایام نشست اندر ملک او چون وچرا در پوشیده اولمیه که بوندن اقدم
عقریب بیان اولندیغی اوزره بهمان لفظ نک معنا سی اسلوب یعنی طریقه و طرز اولمغله یکسان لفظ نک
معنا سی برا اسلوب و بر طریقه اوزره دیمکدر راجع اولور و بر نسنه یه بر نسنه نک اسلوبی اوزره
اول ایکی نسنه نک بری بر بنه مشابهتی علی حقایق الالتزام مستلزم بیت کر سنک پیه لعل بدخشان
بودی پس قیمت لعل و سنک یکسان بودی یعنی اکر جمیع خاصل لعل بدخشان اولیه ایدی لعلک قیمتی
و سنگ قیمتی اسلوب واحد اوزره اولورلری که قیمتلرک بری بر بنه لنشابهتی اقتضا ایدر لکن تشابه مذکور
یکسان لفظ نک موضوع له معنا سی دکلدر بلکه خارج لازمدر لکن اسلوب واحد اوزره اولمق
تشابهی عبارتی ایله تعبیر اولنمغله اکثر اهل لغت یکسان لفظی برا بر عبارتیله تفسیر اندیلر و بو معامده
برا بر لفظ نک معنا سی تحقیق اولنمق مناسب ملاحظه اولندی امدی معلوم اولیه که ارسان فارسیده قاعده
بودر که ایکی نسنه مبانده مقابله و مساوات نامه اوسوب آندرک تشابهی و تقابلی بیلدرمکی اقتضا اتمکدر مراد
اشبه لر آنده دال اولان لفظ لرک مبانه برا لف زیاده ایدر لر مثلا ایکی سینه بری بر بنه همسایه
اولدی دیه جک بری برا بر دیه لر و لفظ برا بر لرک اصل استعمالی اول محلده در که ایکی نسنه نک قدر و قیمتلری
مساوی دیه جک بری برا بر دیه لر امدی حکمه غلبه استعمال ایله بر مرتبه یه بالغ اولدی که سینه
لفظ اولنمین ایکی نسنه نک تساوی بیلدرن کنایه ایدوب برا بر دیه لر مثلا ایکی طاس انجیر لغده مساویدر
دیه جک بری دخی برا بر لفظیله تعبیر اندیلر و لبالب لفظی دخی وجه مذکور اوزره توسیع اولنمشدر که
معنای اصلیسی طوطاغک طوطاغه تا دیبی ایجون امدی صرف لبالب لفظ اولنمین نسنه لر
مبانده اولیه تساوی دخی استعمال اولندی مثلا صو کاسه سنک کنارینه دک چیقدی یعنی
کاسه کنارینه دک صو ایله طولوب صو کناره مساوی اولدی دیه جک بری دیه لبالب شد دیه لر
و تنکا تنک دخی بو وجه اوزره در که اصل استعمالی پولک بر طرفی طرف آخر ینه مقدار مساوی
اولسه تنکا تنک دیه لر امدی صکره هر مقدار مساوی اولانه استعمال اندیلر و ایکی
نسنه بری برا بر ایچه طولو تو سوب بر بر ینه غالب اولمغله قوتلری بری بر ینه مساوی در دیه جک
بری بر بنی بیچ دیه لر و ایکی نسنه بر نسنه نک اوجلرندن طوتوب چکسه لر لکن بیچ بری غالب اولمغله اول
نسنه میاندنه فالسه کنش کردند دیه لر امدی صکره ایکی نسنه بر حصوصده منازع ایدوب
قتصیل و بر مسله لرکاهی بیچ بیچ شدند و کاهی کنش کردند دیه لر که ترکیبده ایکی نسنه جنک یا بر سر
بو معنادن ناخود در محز اولیه که عوام رنکا رنک لفظی دو رلو دو رلو رنک کلدک کو ناکون لفظی دو رلو دو رلو

دیه جک بر ده ذکر اید رلر لکن مقتضای قاعدهٔ مذکوره بو در که ایکی رنک بر موضعده بولنوب بیچ
بری آخره غالب اولمسه رنکا رنک دیمک کرک یعنی ایکی رنکدن بری آخره غالب اولمغله بر
بر ینی مضمحل اندیلر کونا کون دخی آکا قیاس اولنه اکر دو رلو دو رلو دیمک مراد اشه لر رنک رنک
و کونه کونه دیمک کرک و سراسر لفظی اضدند باش باشه مساوی معنا سنه در لکن بو کیفیته
دوم دو زنک بغیر اولمق حالت لازم اولمغله اصل معنا سی رنک اولنوب معنای مجازیسی
معنای حقیقتسی مقامنه اولمشدر حالا شر عبارتی دوم دو زنه معنا سنه در بعضلر دیدیلر که
اول قماش که بو زنک حصیر ماسی دوم دو زنه اولنوب بنک بنک و کل کل اولمیه آکا سراسر دیدکلری
بو معنا یه مبنی در و دخی معلوم اولمله که کاهی ایکی نسنه میانده موافقت و امتزاج اوسته
اول نسنه لری ذکری مرور ایدن مساوات بره شبیه طریق ایله لفظ رنک میانه الف مزبوری
زیاده ایدر لر مثلا زوج در وجه میانده حسن زنده کانی اولدیغی اشعار ایچون زمانسوی دیه لر
سراپا لفظی دخی بو قبیلدن اولمق ملاحظه اولنور که بر شی نک اولی آخر ینه موافق در دیه جک
بر ده استعمال اولنور و اول آت که کاه یوغه لیوب کاه سکرده اکا نکا یوی در لر که نک
نر کیده یک یک یعنی سرعت ایله یوریمک و یوی بیلمک و سکر تمک معنا سنه در و بو باشده
او باشنه دیه جک بر ده سر تا سر و کاهی تا نک الفی حذف ایدوب سر تسر دیه لر
باش باشه دیه جک بر ده سر بسر دیه لر و ش بش دیه لر بدیه معنا سنه فارسیده
لغه فارسیه ده لفظا بر قاچ معناده استعمال اولنور و انتهای غایت ایچون اولور مثلا رفتم
تا فلان جا دیه لر که عربی ده الی معناسنی افاده ایدر و ابتدای غایت ایچون اولور که عربی ده من
معناسنی افاده ایدر و حافظ من هم حلقهٔ بکوش در بنی نه عشق بر دم ابتدای ازنو بمبارک یاد کم کنیده
آنده مشویله اولالم بر دو تغییر اولنور و غلبهٔ غایته معناسنی افاده ایدر مثلا زندش نادب کبرد دیه لر که حر نک
علة غایته سی تحصیل ادب در و صاحبین دیه جک بر ده تحدید ایچون اولور نا نکنی خدمت سلطان دلیر
تیغ دستان رو بدار اندام شیر و دام معنا سنه کلور که مراد استمرار در کمال اسمعیل
تا جهان نسبت صدر عادل باد و فیض جودش چو عدل شامل باد بهمعنا یه تا که بود
شرع حاکم و ثر بند هدام تا که بود عقل والی والا چشمت تو هم کار شرع باد نکوه رجوت تو به کام عقل باد رو
واو افاده رابط اولور که لفظی کن نادره بلکه ضرورت شعریه حسبی ایله در نته کیم تاج الدین نام بر کمسنه
هجو نده شاعر دیدی بیت لقب از نعوت عامه تاج دین دانشت غلط کفتم
ندانم تا چه دین دانشت و کاهی تا لفظی نات معنا سنه کلور لکن بو معنا یه نیظر ایله
اصلی نای در قیاسه مطابق یا حذف اولندی و دخی کاهی لسان فارسیده اوسته الف مزبوری
او خال ایدوب حرف تذبیه معناسنی مراد ایدر لر بیت بهم چون بود سر و کین تا چه جنک
آیا ایکیسنه کی ساخت سنک که با او زر ینه الف رنکا رنکی و بر او زر ینه دخی او خال ایدر لر نسنه کیم
ابر داه و د و هفت سند کدخدای کر فتند هر یک سزاوار جای
مخز اولیه که داه لفظنده اولان الف دخی مزبوره در که اصلی دهٔ در اول معنا سنه نسنه کیم در دکی نک

بو معنائی وحی معنا آخر خلق اندر
همه

کتابه در پوشیده اولمیه که فلان کمسنه کلدی و فلان کمسنه ده کلدی دیه جک یرده فلان آمد فلان هم آمد
دیه کلدی هم لفظی جمعیت معناسنی مفید اولدیغی ایچوندر یعنی فلان کمسنه ایله کلمک حصوصنده
شریک اولدیلر و فلان کلدی و فلان ده کلدی دیه جک یرده فلان بنا مر فلان هم بنا مر دیدیلر
یعنی فلان کمسنه فلان کمسنه ایله کلمک حصوصنده شریک اولدیلر بو حال یا شمارا دخی بو
هم لفظنک بر معناسی وحی ندکیدر لفظی ایله تعبیر اولنان معنا در مثلا او کلمه دیه جک یرده جمع
او هم بنا مر دیدیلر و بو معنائی هم لفظنک بو ندن افهام ذکر اولنان معناسنه مغایر ظن اندی بو غلط نظر
عنده تحقیق بودر که هم لفظنک مواقع استعمالی کرکی کبی اعلا اولنسه جمله سی اشتراک وجمعیت معناسنه
راجع اولور و فلان کمسنه هم ایستر هم قوزغاره دیه جک یرده هم چوبد هم تر سمد دیدیلر یعنی استه مکله
قوزغان مابینی جمع ایدر عیدان کسی نام غواصی بود زرق که هم در چوبد و هم تر سمد از نوع
یعنی اول کمسنه یه غواص اطلاقی بالاندکه هم کوکلی اینجو ایستر و هم غوندن حذف ایدر که مراد
اینجو ایسنه مکلا غوندم حوضی جمع ایدر دیمکدر و وحی جمله معناسنه اولدیغی یه لفظی وحی جمعیت و اشتراک
معناسنی مفید اولدیغی هم لفظندن ماخوذ در و آخرینده اولان یا ها نقل و تخصیص در که معنای عادتی مغایر
و علمیته نقلی افاده ایدر یعنی لفظی کبر که بنیم دن ماخوذ در مطلق بار یم معناسنه باریم کوده معناسنه تخصیص
افاده ایدیکی آخرینده ها نقل الحاق اولدیغی و امثالی مرواریدی و لفظ ها بر لسنه تک بر لسنه یه مقارنه و مصاحبتی
افاده ایدر مثلا یاوارفت دیدیلر انکله کندی یعنی کتک حصوصنده اکا شریک اولدیلر معناسنه بالفظی ایله هم
لفظنک ظرفی بودر که باده جمعیت معتبره دکلدر مجرد صحبت کافی در و هم لفظنده جمعیت معتبر در مثلا کیم
مروارندی لهذا بهم رفت دیمک صحیح دکلدر مفرد صیغه سیله بلکه بهم رفتند دیمک کرک و شرکیده
یاوارفت عبارتنک ترجمه سنده آنکله کندی و بهم رفتند عبارتنک ترجمه سنده بر بر ندن و بر اوغورندن
کندیلر جوکه تعبیر اولنور و لفظ یا مصاحبت معناسنی افاده اندیکی شو بیتدن ظاهر در بیت

وبیت کمدچه زما خائم ولها ذردید چون بخندد همه دانند که خائم با اوست معلوم اولدیکه
ب فارسیده ایکی نوعدر نوع اولی اول در که لفظ باء دن قیاس اولنره الفی حذف انمکله ساغلو کبی
بعینه با معناسنی افاده ایدر نوع ثانی اول ب در که اصلی در یعنی باء دن مخفف دکلدر و انک رابح
معناسی وار در کاهی اداء قسم اولور مثلا بخدا دیدیلر الله حقی ایچون معناسنه بجانما حواجه حق قدیم
وعهد درست که مونس دیرینم صحبم دعاء دولت نست دکاهی ظرفیت ایچون اولور یعنی فی معناسنه
کسن بدور تر کست خرکی نیست از عافیت یعنی که نفرو شند مسوری بمتاع شما
که در دور تر کست معناسنه در لکن با مزبوره هم در لفظی کبر اکر چه ظرفیت افاده ایدر اما مباینده
فرق دقیق وار در زیرا بانک مدلولی اولان ظرفیتدن ترکیبده لفظی ایله یعنی اولنور بندن بالفظنده اولان
حرف با ظرف ایچون اولدیغه معناسی در یاهم دیمک اولور لکن در بانک اوزرنده اولمغه و ایچنده
اولمغه عامدر و در در یا لفظی در بانک ایچنده اولمغه خاصدر بر در یا در بانک بوزنده اولمغه
خاص اولدیغی کبر بسن با، مزبوره نی ایچنده اولمغه تخصیص مراد اتسه لردر لفظر زیاده ایله و بدر یا در
دیدیلر بدریادر منافع نی شمار یست اکر حواهر سلامت بر کنار یست

فراره تبدیل اتسه جمع بقیه عسکرک فدیه نه تذلل طاری اولور کذلک بر کسنه یه بان لرنکرا
اظهار جلادت و شجاعت اتسه سائر لرآنی کورکده غیرت ایدوب هر نه قدر جبان ایسه فدیه نه
بنات کلور و شجیع اولور پس دلاور عبارتنک معناسی کندو نک غایه شجاعتندن غیری ندر
ابیجی دیمکله مخبر اولورکا سنانی دیدر که داداردادور و دادکرا سمای حضرت احدیت دندر سلطان
مجازی یه دخی اطلاق اولنور شویله ملاحظه اولنوب و داد عدل معناسنه اولمغله و اداره وصف
ترکیبی صورتنده عادل معناسنه اولور داد کردخی بو معنایه در لکن داور اصدنده
داد و در هر ورکبی که دالک برینی حذف ایله تخفیف اندیلر و اداء الفضلاء ده دیدیلر که
داداره حضرت الملک اسمیدر دهنده معناسنه اشتهی بوقوله نظرا یله داد لفظی مخی صورتنده
مصدر معناسنه اولور کفتار کبی و کاهی و لفظی مرکب اعتبار اولنور بر جزوی داد عاطفه و بر
جزوی حرف راکه اصدنده واکر در و لفظا اکر فارسی ه اداء شرط در کاهی تخفیف ایله الفی حذف
ایدیلرکر فالور و کاهی کافی حذف ایدیلرآر فالورکه جمله سی شرطی افاده ایدر عربی ه ان لفظی کبر جائی فدرس سره
خار خار تنک در دون دل بود مانند کر ان بدر تنک بود دران روی معدنس کر سرت و اکر
لفظی حرف عاطفه ایله مصدر اولدیغه اکثر با الف و کافی حذف ایدیلر کاهی فقط الفی حذف
ایدیلر مثلا بکرنه و وزنه دیدیلر عربی ه والا معناسنه که اصلی وان لادر و ترکیبده بوخسه تغییر اولنوکه
یوخ نه لفظندن دسته کردن و وردن مستفاد در والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب
فرالفاظ الفی تدل علی الاتحاد والتی تدل علی المغایرة لسان فارسیده اشتراکه دال
اولان الفاظ ایکی درهم و باهم لفظی ایکی نسنه میانده جهة اتحاد افاده ایدر لهذا بولده اشتراک
اولان کمسنه لره بری بر بنه نسبته بهراه و خاندن مشترک اولانده بهنی نه دیلر و اشتراک
جمعیتی مستلزم اولمغله بهم و باهم جوب بری بری ایله مجتمع معناسنی مراد ایدیلر
انداک اندک بهم شود بسیار دانه دانه است غله در انبار یعنی از آز ایله مجتمع اولدوقده
جوق اولورکا نک بر موضعده مجتمع اولانی شویله فراهم شده دیدیلر که اصلنده فراز بهم شده
فراز و تفع معناسنه در یعنی بر اکنده و پریشان اولمش نسنه لری بر بره برفالوب بر یره کتورمکله مجتمع
اولمش فدانک مقابلی فرود در آمنا غی معناسنه و فراز و فرود لفظی لفظا آخر ایله ترکیب
اولدوقده حرف اجرون حذف ایدیلر تخفیفا مثلا فرا مشد دیدیلر یوفاروکندی فرو رفت دیدیلر
دیدیلر آمنا غی کندی معناسنه و درهم عبارتی ایکی جزوی در مرکبدر بر جزوی در که ظرفیت
معناسنی افاده ائمکله بری بر بنه کبر دی و فارسیش موریش اولدی دیه جک یرده درهم شد
دیدیلر کو باسینک بعض اجزاسی بعض آخر بنه ظرف و بعضی بعضنه داخل اولدی اکر باعبارت
مذکوره مضطرب اولدیغه جک یرده استعمال اولنور زیرا اضطراب انقباض و انقباض
اجزائک بری بر بنه نداخلی مستلزم در و تعبیس انقباض دیه جک یرده روی درهم کشیدن دیدیلر که
ترکیبده یوزین اکدی تعبیر اولنور و تعبیس حالنده چهره نک اجزاسی منقبض اولور لهذا انقباض کیفیتی
تعبیر اولنمکله یه کشاده روی دیدیلر که کشاده ایدوقی طرفه وجه منقبض مقابلی در کشاده ایدوقی طرفه وجه

شنو بیت ایله استشهاد اندی که جهان چون اژدهای هیج در هیج بحر دود سیه کردش کژ هیچ
اول الناس اول الناس مغایرند ذال اولی لفظ دخی ایکی در جزو دیگر جز لفظندن غرضی وفا رسیده
غیر لفظی ایله تغییر اولنور جز من دیرلرین دن غیری جز تو دیرلر سندن غیری معناسنه وکاهی اولنه
بازیاح ایدوب ایکی دیرلرینه کیم عنقریب مرور اندی و دیکر لفظندن ترکیده بردخی و باستقه صو تغییر اولنور
زمان چون رفت دیکر بافت نتوان عنان زندگانی تافت نتوان زنده دیرلی معناسنه مقابلی
مرده در زندگی دیرلیکده درکه آنده حیات ایله تغییر اولنور و آخرنده اولان یا یا نسبت و آخری
یای غیر ملفوظ اولان کلمه نک آخرینه یا نسبه لاحق اولنسه بر کاف زیاح انمک فاعلة مصدرده درزندگانی
حیات دیرلر معناسنه در آنده اولان کاف و یا زندگی ده اولان کاف و یا در والفدولون نسبه ده
مبالغه ایچون زیاح اولنمشدر وحیات دن تمیز جانه وبنطه اولمغه مبالغه بی بوندن اعتبار اندیلر
و فاعلة مذکوره عربی و فارسیده جامد اولوب یعنی جوهری تصحیح ایدی که صافالی بیوک کسمه یه
عربی طبانی حبوب الصدرون زیاح اولندیغی کبی دقدقة امثاله و مکثر واقع اولان
نسنه نک ایکنجی سنه دخی دیکر دیرلرکه تدکیده آندن باستقه ایله تغییر اولنور صلوة عصر فارسیده
نماز دیکر دیدکلری بو قبیله نذره کاهی دیکردن بالی حذف ابدوب ذکر دیرلر والله اعلم
فی الاستفهام لسان فارسیده مخصوص استفهام ایچون وضع اولنمش لفظ بود بود الاچه که
ترکیده نه ایله تغییر اولنور ذوی العقول غیرین سؤاله مخصوص در جوکه مانی
کرمیل آشنی نه بمن داشتی بنا ازپیش نه کذ شتمش وخندیدنت چه بود وکاهی چه
لفظی ایله علة بیان اولنور مثلا بهمان مناسبة اکرامت دیدکده صکره چه اوداناترین کلمه در
دیرلر چه کف دیرلرنه دیدی وچه جانور ست اودیرلر سادة چانور معناسنه ومثنیه وجمعنده جهاز
یا جمع لاحق اولمغه آخرنده اولان یا آرسمی تلفظدن دخی ساقط اولدرکه رابطه یه متصل اولنسه
یا آرسمی یا به مقلب اولور مثلا حبیبت دیرلرنه در معناسنه که اصلی حبات در نسبت
اصلنده فی است اولدیغی کبر وعربی ده لغز ومرکبه بیله چه دیدکلری سؤاله چیستان دیرلرکه
ایکی جزو دن مرکبدر برجزئی حدیث وجزو اخر آن بفارسی نداد اکر با فارسی لغز کرک اولی چیست آن عبارتی
اولمغه ترکیب ایدوب الی اسم اشارة کبم بو مفرد کرک عند وقة المعارف نام نا لیغنده تعریف و
تقسیم استیفا اولنمشدر بوشبهه اولمیه که لفظ چه مطلقا سؤال ادانی ورنسه کیم ذکر اولندی ذاکرا
کلمه سی لاحق اولور سه آرسمی کنایه تلفظدن ساقط اولوب بر حدنک علتندن سؤال ایچون اولور
مثلا چه کردن اندر معناسنه حدثدن سؤالدر وچرا کرد اندر اول حدثی نه ایچون اندی معناسنه علتندن
سؤالدر وکه لفظی کافنک کسری وه آرسمی ایله کاهی اسم اولوب ذوی العقولک ذاتندن بحث
اولدیغه ترکیده آنده نه کیم ایله تغییر اولنور مثلا برکه جوید بوید دیرلر برکیمه که بر نسنه فی طلب آیده
آنی سرعت ایله کزوب آرامق کرک جمع کیان کلوکانک کسری ایله کیان رفته اندوکیانه
آمده بجای همای کیان آمده کیان اول کافنک فتحی ایله کی لفظنک جمعیدر آولور سلطان معناسنه
وکبان ثانی کافنک کسری ایله که لفظنک جمعیدر یعنی کیمیا وکاهی لفظه که ذوی العقولدن استفهام

واکر در بانک پوزنده اولمغه تخصیص مراد اندیسه لر بر لفظی زیاح ایدوب بدر بابه دیرلر وبونه بین لفظی اول
بوجه اوزره درکه برک ایچنه تخصیص مراد اولنسه بزمین دره بوزنه تخصیص مراد اندیسه لر بزمین بردیه لر
پس نامور بر بر زمین دفن کرده اند کز استهش بدن لا نماند فخی اولمیه که بیت مذکور مزمین
عبارتی دخی مذکور اولنسه باعث فیه دخی اولمغه صالحدر زیرا بر زمین اولان حرف باخرافیت ایچندر فی بحث الفاعل
معناسنه تخصیص ایچون زیر لفظی ذکر اولنمشدر پوشیده اولمیه که در لفظی بر شی بر نسنه نک ایچنده
دلالت ایدر کاهی آخرینه واو نسبه ونسبتی توکید ایچون نون زیاح ایدوب درون
دیه لرکه مراد مضراوفک ایچی درکه نک بر لفظی بر شی بر نسنه نک اوستنده اولمغه دلالت ایدر کاهی
آخرینه واو ونون مذکوره زیاح ایدوب بیرون دیه لرکه درون مقابلی که مقصود اول نسنه نک اوستی
دیوزی در واضح اولان بیرون در بانک فتحی ایله وکسری دخی لغتدر لکن بو صورتده کسره بی شباع ایله
یا حاصل اولوب بیرون دیه لرین حفظا فانة من اللطایف التی لا تسمعه من غیری وکاهی یا مزبوره بسبب
معناسنی افاده ایدر عربی ده یا مکسوره کبی باز آمد آن مهی که ندیدش فلک بخواب
آورد آتشی که نمیرد بهیچ آب یعنی اول ماهپیکری که اول ماهی فلک ندیدی دوشنده دخی کورمشدر
دیرکونه آتش کتوردرکه اول آتش هیچ بر صورتده بهرا یله سویونمز وکاهی الی معناسنه اولور مثلا عرب
نظرا لیه دیدیکی محله عجم نظرا باوکردد دیه یوشیده اولمیه که عجم معنای مذکوری نظرا باوکرد عبارتی ایله تغییر
اندیکی کبی نظر کرد آورعربی ایله دخی تغییر اولنور وبا مذکوره در آخر ونوبه اداة نعدیه اولمغه مبانی نده
التباس کلی وارد رفقدیجا بونده اقدم بیانی اولندی حاصل فرق بودرکه باور امبانده من حسب الاستعمال عمومی
وخصوص مطلق وارد رزیرا باستعمال اولنان مواضعک جمله سنده استعمال اولنوب بانک موداسی اولاید
لکن بار استعمال اولنان مواضعک بعضنده استعمال اولنمز مثلا نداخواند ه بر لرسنی جاجرمی معناسنه
وبنو خواند ه بر لرو کاهی باء مذکوره الصاق ایچون اولور مثلا بس آی دیه لرکه کافی معناسنه وکاهی
تحسین لفظ باتصحیح ذن ایچون مزیده اولوب معناف اضافه اتمز مثلا کز بعیت فراحت بهند چو شاهد بکر شود امید
بدو بهم این حال با شاید مقامده کر الغراب صاحبی جانبی بی تخطئه اندیکی غرابیاندندر للکل جاد کیوه بلکه
خطا کندوه در بوکونه تخطئه بی جا محل کدا را ولمغه بهر بدیک عبارتندی یعنی ایله نقل اولنسه عالم مزبوردن
خطاسی بیان اولنمز اقتضای قال الطیبی ودخی باز باه کلوکیه ذکر اولنمه اصلا معنایه خلل کلمز
بطلب یافت از لب شیرین فرهاد ره سوی لعل شیرین نبرد نه بجز کوه کندن استهی وقال ابن الکمال
بحر الغرایب صاحبی حال حضرتنک شیوه پسندیده کی بطلب یافت اکر حرف باقی زائد صائمندر غلط
اول یا بهیئت ایچوندر اول معنادن تعبیر حرف بالطلب دیه یا سبقة کتوردیکی طلبیده دیمکدر عبارت
بطلب جه اولان یا طلبیده کی له معناسنه افاده ایدیکک زیاح لک احتمالی فلمز انهی عبارته حق بودرکه
بودرنه غفلت ابن کمالدن نسبته بقایه مستبعددر زیرا هیچ عاقل بیت مذکوره واقع ما بطلب
اولان یا بی زائد دیه رک محل استشهادی دیکر از کوه کندن عبارتنده اولکا باد الله علی لفظ الطلب
لفظی اول کلمه ده واقع اولمغه دلالت ایدر حالبوکه محل استشهاد آی مصادف اولمغه محل استشهاد آی ضمن ابوده جلب دیکلرین
ذبح اندرمع هذا علم مذکور دقایق الحقایق نام نا لیغنده دیدیکی که جز لفظنک اوزرینه باء زائده داخل اولور جوب

فاعلة مذکوره بونه اقدم واولنسه دیکر بابنه خصوصا بولن لفظنی باء ذکر اولنمش متهم

آنچه اولو مثلا که آمد و که رفت دبیر کریم کلدی و کیم کندی مونسنه و کاهی ایکی کلام میانسنده رابطه اولور
صفت موصوف کبی مثلا ال که عاشق شد کیم شد و کر پروا که عاشق اولدم ضایع اولدی بونده مونسنه
و کاهی اداة تعجب اولور مثلا مرا مزن که تاب ندارم دیر لر یعنی نه و که زیرا تحمل بونده مونسنه و کاهی بر
تعلک غایتی اوزرینه داخل اولور مثلا بخوان که از غیب ندائی رسد پایان دیر لر ادائی که جمله عبندن حاصل اولمیدن
مونسنه و دیمکدر که لفظ ان مزبوری مواضعده واقع اولدقده استفهام قرینه ایله معلوم اولور بو غیر مذکور
اساتذه فارسی شناسان دن اخذ اندیکی بودر که سئوال اگر ثبوت دن اولورسه سائل باشنی
آشاغی اکمک و اگر نفی دن باشنی یوقاری قالدیرمق قرینه استفهام مدر مثلا خواندی دیدکده باشنی
اگر یعنی اوقودوکی و نخواندی دیدکده قالدیرمق یعنی اوقومدکی بعضیلر بو علی سبیل به ایله اجرا ایدر لر بو ندن
اقدم بیان اولنمشدر که لفظا چون چیک ضمنی اشباع دعاوی اظهار ایله کیفیت دن سئوال له مخصوص
مثل چونست و چونی دیر لر نیچه سیمین بعمر نه کیفیتده سیمین مونسنه و الله اعلم و احکم اکثر
ارباب لغة فارسیه دیر لر که چرا لفظنده اولان الف تعلیل ایچوندر عربی ده لام تعلیل مونسنه
که ترکیده اندن ایچون ایله تعبیر اولنور مثلا الله ایچون دیه چک بیدم ضرار دیر لر صاحب بحر
دیدکه را لفظی علامت مفعولدر کاهی تخصیص ایچون کاهی عربی ده لام جاره مساوی ترتیب و یوسف بکجای
خود بنالم مکر آن مهتاب نافه مدد کند ضرار و کاه اولور که قسم ایچون کاهور
دل بیرون نرود تا تو نیائی صاحب دلان ضرار و دیر که رازیها خواهد شد آشکارا و کاه بر تحسین لفظ
ایچون فریده اولور مثلا هر آن مثال که توقیع تو بر آن نبود زمانه حکی نکند جز برای حقارا
انتهی ابن کمال دیدی که چرا لفظی ایکی جزئدن مرکبدر جزو ثانیه ده مونسنه دیدیکز اولمیه ایچون مونسنه
انتفی خاطره خطور ایدن بودر که چرا لفظنک ترکیبده معنای نیه دیه دکه علمندن سئوال در مثلا چرا
آمدی عبارتی ترکیده نه یه کلدک ایله تعبیر اولنور و ضرار الفظی الله ایچون مونسنه اولسه ضرار ای بنده
بنده ایله تعبیر اولنمق اقتضا ایدر مع هذا عرب اسالکدا بالله دیر لر قدیم لردن دخی غریب دکلدر
بر حاجت طلب ائتمه ائتمدک الله دیر لر سالکا بالله معنی سنه و لنه تعدیت فلانا
در لر کا زنده تمک افتدیدم مونسنه که حاصلی وقت سئوال حضرت الله تعالی بی مسئول عنه
اولدیکنه نک خاطرینه کتوردم دیمکدر الله ضرار ای عبارتنده اولان کلمه یی ادات مفعول اولوکه اصلنده
بیاد آورضرار ادر یعنی الهی طریقه کتور که مقصود رفت ایدات ایدوب حاجتنه مساعده در
وصلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین والحمد لله رب العالمین الی یوم البعث
والدین خاتمة المقدمة الثانیة فی العبارات الفارسیة التی جرت مجری الامثال من المفردات
والمرکبات معلوم اولکه لسان فارسیده مستعمل اولان الفاظک معانی حقیقیه سنی بیان ایچون اولا
و آخرا ترکیده فارسی وعنی کتب مطوله و مختصره تالیف و بعض دفاتیر و لطائف بفنی ایضاح ایچون رسائل
و دفاتر تصنیف اندیکز الله سعیکزی مشکور ایلسون لکن اول عبارات فارسیه که معنای حقیقیسی فراموش اولوب
مناسبته نادیه معنای آخری مستعمل و متداول اولمشدر آنک ایچون دخی اکرچه بعض رسائل
عقد الدرر لکن کوکی کبر اسینفا ائمه کلمزندن اعتبار شود ذکر ایله اطناب اندیلر بو بنده نفع کتب

و دواوین فارسیه ۸ شنیع ابدوب مطلع اولدیغی وجه اوزره عبارات مذکوره ی ایراد
و مضرتلریی ذکر و شواهدک اکثریی نزک ایدوب بو سکاران لغة فارسیه به نفع عظیمی اولمق
ملاحظه سیله مقدمه نانیه به ذیل و خاتمه اتی مطالعه ایدن احباب ذوی الالباب دعا زیاده متدم که
واقع اولان سهو و خلمنی اصلاح و بو فقیری دعا خیر ایله یاد ایدلر ان الله لا یضیع اجر المحسنین
فحوای اولمیه که ترتیب حروف هجا یه رعایت اولمق انسب و ایمن اولمغله ترتیب مذکوره رعایت
اولندی باب الف آستین برزدن برایفه شروع مجدد سماع اولنور کرکی کبر مهتر اولدیغی
ابر و زند رضا و بیرد و اشارت ایدر دیه چک بیدم ضرب اولنور اسب و فرزین نهد بر کمنه
بر کمنه یه کرکی کبی غالب اولور دیه چک بیدم ضرب اولنور و مقرر دی بود رکه بر کمنه لعب شطرنج
حریفنه غالب اولمغه جفته جزم و یقینی اولمغله الات قطع کندن آت و فیلی طرح ایدوب غالب
اولور آب شناسان کار قواعد و قانونله کرکی واقف اولمق کمنه در اطلاق اولنور
فلان کمنه زیاده قانون و قاعده بیلور دیه چک بیدم بهمان آب شناس کار است دیر لر
انکشت نیل فغر علامتندن کنایه در مثلا فلان کمنه فوقنه نه سی وار دیه چک بیدم انکشتی
نیل کشیده است دیر لر نه کیم بر کمنه دولتلنه نه سی وار دیه چک بیدم انکشت فرد
آب کشیده آست دیر لر آب مریم وارد حضرت مریم صلاحی وار دیه چک بیدم ضرب اولنور
که نسوان مدخنده استعمال اولنور و بعضیلر شیره انکور دن کنایه ایدر لر از فلان انتفاع میبک به
فلان کمنه ایله تعاطی ایدوب لاف زنلیک ایدر دیه چک بیدم ضرب اولنور آب حضر علم
لدنی دن کنایه در آخر سنکین اصل معنایی کار کبر و محکم آخر در لکن ایجنده خلف و صمامان
اولمیوب خالی اولدیغی آخر اطلاق و نمایشی اولوب حاصلی اولمین مقاومده ضرب اولنور نه کیم
ظاهرا موضوندن حصه یاب کوپنوب قالیب بیجان کبر معارضدن نهی اولمق کمنه یه اتابی چوب
ضرب مثل ایدر لر بیر بر خالی جاناق کبی آیش زیرکا هست و آیش خوبستت فلان کمنه نک
کار و رونقی اکرچه بهمه مستور در لکن عنقریب ظاهر اولنور دیه چک بیدم ضرب اولنور
آتشین بها رو رونق ایام بهار دن کنایه در اسپای نهی کردانند فلان کمنه اکر سعی موفور
بذل مقدور ایدر لکن بهره ضئی حاصل اولمغله سعی عبث در دیه چک بیدم ضرب اولنور
از نامم کراچه زبان عبد شاه را عاشقک آه فریادندن معشوقه نه ضرر حاصل اولور دیه
چک بیدم ضرب اولنور ای ترک نیم مست عنان اکنیده دار تو دولت اولان کمنه یه
او دی چه لشکر معزو اولوب نکبر و عزوه افراط و نقر و ضعفایی تحقیر اتمه دیه چک بیدم ضرب
اولنور آفتاب بنیم کش و آفتاب بیوه کدار اول مرتو آذن ب دم کنایه در که
ایام شدائده ظاهر اولدقده آتش اولمین بنیم وفی مقهور اولان خاتون اک حرارتندن
منتفع اولمق ملاحظه سیله آینده اولور لر دهر بری بر کونه مبتلا اولور لر زیر اشمس الشتا مع
معنای سعی معروف در آفتاب روی اول موصوفدر که طلوع عزو به دک بیمرتو آفتاب آیدن
زائل اولمیه حتی اوزمی لذیذ در جو مدح مقامنده انکور باغ آفتاب رو ایست دیر لر

حسرو
چو سنبل تو سر از برک یاسمین برزد
عنت بر بخت خوبم آستین برزد

بیت
کدای که بر سر زر زین نهد
ابو زند اسب شه زرین نهد

طلع تو بخشیدم صد گنج کهر
ابر و زند و کند بدابر و زند کهر

سودی
یار و یاور یار رزق پیر بهن
یا بکیش بو خاقان امکشت نیل

کذا قاله صاحب المؤید

ماه
خاقانی
رخش تذ ابر آخر سنکین روزکار
بیرک کمانه و خر تو عنبرین چرا
دنیا دنی بر شبانه و معارضندم بر زده به
مانک دکل ایکن بو سر نیه
تمکیره سبب ندر
دیه چک بیدم
ضرب اولنور

الوری
ساحر من که آتش دستی باش
بهنور آب جوئی زیرکا هست

حسرو
چون که من در دولت تمکیر دم
سپای چی نهی چه کردانم

ظهیر
فاضلا بیر بیر بیتمانی خون ایاغ خورشید حسین
کوته آفتاب سنع بنم افغانی دلی بیتمانا کشش

خلیفه راست در شکایت از روزگار قطعه

هزار دامن گوهر نثارش کردم — که هیچ کس نشنید و کنار پر نهاد
هزار بیت بگفتم که آب از و بجلد — که جز ز دیده دگر آبم از رخ نگشاد

کمال

با آن که آب در جگرم تشنه بر شبی
با شد خیال دوی تو ام میهمان چشم

بتر زد جیغت طلبید این دل کستاخ فرمان ندنجذ و از در دگر اید
کسی کو بر در مشک رنج زمانه ی درم خواه از کمال و گنج
بهر نصب معذور در زمانه او لغز

نظامی

نظامی بسا لشکر کز دابه در آب و خرابه او لغزنده دیدی
کنونی در حضر گاه جان آمدیم
زبار ان سوی نا دوان آمدیم

خواجه عبد الله انصاری

که بود صوفی چنان ز حرص گوارا حرص حوبش
مبتلا بود تا کسی را بکند از گدا سی عدو د

کمال

چندین بزند دیده عالب رو
نسبت آب روی مردم آب جو

جامی

آیم زکرم بردی کار آورد
در صوفی نعمانم بکنا آوردی

سلمان

آنی بروی کار نیآمد دیده باز
آنر آب اگر چه باز نیابد بکار ما

آصفی جلو گیر

کنون ام شوخ که من آتش مواخوا بم گفت گفت انگر چنا انگر خود دگر

سلمان

مرا از سر بوس ابر اب مبکو بخواهم گر بخواهم گفت ام از بس ناخوش خواهد شد

نظامی

مثل زدند در بن آنکه گنج زانه بود
که بر نتابد از هیچ و بر انه دود

سلمان

در د آمد و گفت از بن دندان بامن
راحت جانی ز کام دندان برکن

حافظ شیرازی

حافظ شبی بار بخت آزمود در پیش از بن
آزموده آزمودن بس پشیمانی دهد

وبمقابلتنده سیاه روی و انکو باغ سیاه روسیت دیر لر آب من ازو بکیف و فلان کسنه بنی
بر واد اندی و اینم آندن بندی دیه جک بره حرب اولنور آب در جگرم نسیت فغیر لال
اولوب برو جهله اقتدارم فالمدی دیه جک بره حرب اولنور از من در گذر آن بنم صوجودن
گیچ و جرمی عفو ایله رودخی بنم سکا بر حاجت تکلیف انکله اندیکم کسنه خلعه با فه دیه جک بره
حرب اولنور از کاه و گنج خواهد و از ما هی درم اول کسنه حقنده حرب اولنوکه زیاده حرصندن
هر گودیکی نسنه دن رزق امید ابدر مورد مثل اولیورکه بهرام گور زمانندہ بر کسنه چنگ سوز ایچین
او کوز لر تنک بدیک آبانی بیر دلوکه فاجدی مکر آنده بر دفینه اعظمی وار ایمش بهرامک حرینه لرینده
آندن چوق حرینه بوق ایدی که آنکی گنج کاه دیر لر شخص مزبور بو حکایتی استماع انکله بهرام او کوزک
ابانی دفینه یه قاچار زعم ایدر مثل نانی ظاهر در یعنی مالک صبر ننده اولان بولندی کوزیه انه ظن ایدر
از باران کر نخت و بنه بر نادان آمد کو جک بلا دن فاجدی و آندن بیوک بلا یه راست گلدی که
باغمور در فاجار ایکن طولیه یه راست گلدی دیه جک بره حرب اولنور که تلک جذر از کرک دانست
قدرش بشیر گی سنت مثلی بو محل حرب اولنور از ماست که بد ماست بولابنی بر گسند و البته ایله
اندک هیچ کسنه یه بهانه بوکه جن حالم بو قدر حقر و نفعی بنده را جعه دیه جک بره حرب اولنور
چون کنم خود کرده ام خود کرده را اندیشه چیست مثلدہ ضرب المثل عذر بدتر از گناهی عذود ندیه یعنی بر اوکونی
بنون اکل ایدر عادتا بانه آندقدی بند لر بنی کسنه یه دیر مزبقانه لبشیده دیه جک بره حرب اولنور
آب رو آب جو نسبت بر سنگر در لیشه احبابی دیر لرکه بو ضرورتی چکمدن فلان کسنه یه وار دی
اولور او لغز کسنه ایچون حرف اولنه آب مرا بر وی کار آورد فلان کسنه بنی مراد یه نائل ایدوب
آنک بوزندن بر مراد اولدم دیه جک بره حرب اولنور صاحب دستور دیدر که آبی بر وی
کار آورد مثلی ایشه صورت دیدر معناسنه در آداب دهل شنیدن از دور خوشست تشبیه تقدیر
خبر من انه شنیده مثلدہ موافق مشهور مثلدر روایت اولندی که شرف الدین بزدی ملوکدن
بری برخاج کره دعوت ایدوب اجابت ایندی آخرنده اجابت انمک ایچون بنده در حرکتنه
عازم اولدیغین ملک مزبور استماع اندکده اوتا اجابت اندکندن خاطر مانده اولمغله شرف الدین
مذکوره شو بیتی تحریر و ارسال اندی که شرف ظلم البطن آنی ابهام ایدر زنهار تشرف
زنبز دیر دن لشتوی مانک دهل شنیدن از دور خوشست آنش او راخوا هم سخت فلان کسنه تنک
مصلحتی گر گی کبی گورمکه غیرت اندم دیه جک بره حرب اولنور از فلان کار دیدان نمی کنم
فلان لسنه دن قطع امید انمم دا ول ابهندن فارغ اولمم دیه جک بره حرب اولنور
از هیچ دیدانه دو دنمی آید بر نفر نکبر و بر نادان دعوای موقت انسه حرب اولنور از مار
چه زاید ز بچه الولد سر ابیه دیه جک بره حرب ابدر لر آزموده را آزمودن پشیمانی دهد
من جرب المجرب جات به الندامة مثلی مصر بنده حرب اولنور از بنده بریم و بیای بنده بندیم

بعنی

بعنی کچیک قبلتر بنی فرار ابسان آباغنه ایپ باپار زبر بوزدی نظر کورینور ایسه بر بوزدن فایده
ایده رزد دیه جک بره حرب اولنور آب در دبانش آمد آغزی بغ یه شوق و حسرتندن صو لاندی
دیمکدر لهذا اول صو یه آب حسرت دیر لر اخر کذشت اندیکم فکر و تدبیر لر تفدیره موافق دوشمکله مرادم
حاصل اولدی دیه جک بره حرب اولنور احمد یار بنه را بانه همان حال شد اسکی عادتی
الله آلدی دیه جک بره حرب اولنور آب شدچی بندن ار دی صو اولدی آفدشنا ایکی جزودن
مرکبدر بر جزوی آفدکه عجب معناسنه و بر جزوی شنا کسنه سنا لیش و ثنا معناسنه یعنی ثنا
عجب بر کسنه دی مدح جمیل ایله مدح ایتسه آفدشنا کرده دیر لر ثنا عجب و مدح حسن ایدی
معناسنه انکشوا ترکیبده بوغاجه بنیر اولنان انمک آزدشت فرا خبری کرکی کلمدن بیتر دکلری
انمک اندروا نابنی آشاغی اصلمش نسنه فرهنک نامه حاجت معناسنه در دیدی آب
حشت و آب حوشت جمیعه معناسنه در ترکیبده اط دیر لر صاحب تحفه اول جزیره در کم
صوئی منعفن اولمش اوله دیدی آب رونق و جاه و رواج معناسنه کلور آکنکفت ریخ
و بعلاوه روایت اولندر که شاه سنجر کور بازمغن ابدر ایکن آت دن دوشدی استاد مغزی بدیهه شعر بابی
انشا اندی که شاها اکنی کن فلک بدخو را که آکنکفت رستابنی رخ
نیکو را کر کوی کنه کرده بچون کان بدنشش کرا سب خطا کرد بمن بخش او را
سنجر فرسن زیوری مغزی احسان اندکده شعر بابی بدیهه انشا اندی
زهره براست نابچه مش بکشم کفتا که زنده باش عذر خواهم مزکان زمینه که جهان
بردارم باچرخ حارم که خورشید کشم آبدست زهد پاک و وضو ایله استنجی معناسنه در
و معاصی دن مجتنب اولان زاهد پاکه دینر آفتاب بر دست نیلوفر دو حربا اودر دادر ابیوب بدر
آورا آنی بوندر معناسنه ابنند مطلقا عدد مجهول معناسنه در ادات الفصلدر دیدی که آندر و
ابنند لفظی اوچ ایله اون میانده اولان عدد مجهولدر از حمند ایکی جزودن مرکبدر بر جزوی آرج
قدر و قیمت معناسنه در جزوی اخری مندر که ادات تشبیه بعنی صاحب فرهنک سنجی از رندها اودر زعم بعض براد بر بر
آزره کر کشف راز ابدن دیکر اندیشه اول اسب انکبر مهماز تحریف ابدوب ماحیر دیر لر از فلاک
نوس فرح انابک مؤدب معلم آفتاب کردک حربا آب طرسنان بر طاغه آفار صودکم
بر کسنه او زرینه دار و ب بیکچه جاغیر سه آفمازاولور بعده آق چیو سو بلسه لر آقماغه باشلر
آب سرغان فهمانده بر صودر که جکرکه دفعی ایچون اطرافه کونور لر و بیچه تو شلر
اول صو یک آردینه صو سونوب کیدر لر دیکر که فی قبر ارلرکه بزم دیار مزم جکرکه صوئی بر کلری
صو کبر در الم الم بی دهی و فوج فوج و تیر تیر معنالرینه آذر آبادکان و آذربادکان و آذربایکان انشده بعنی
بیت الله معناسنه هر بری ایکی جزودن مرکبدر بر آزد و آتشی معناسنه و جزو آخری بری حافظ معناسنه در
آذربایجان دیر کلری مملکتده آتشکده چوق اولمغله اول مملکته آذربادکان دیر لرکه آذربایجان آندن موتر در آذر ایله
آتشی مبانده فرق بودر که آتشی عامر کره نار و جزو بدن اولان اعضره اطلاق اولنور و آذر جالی
خلقک سیمای اندکی آتشنه مخصوص در آتشی دهمان زدا بولیکه کمایک اندی دیه جک بره حرب اولنور

حسن خلیفه ی نیلی فروش فرماید

بلالی

دریا غنچه از لعل تو آب حیات است
لیک نیست آزند مردم خطا و تبسم دوست

نظامی

بس غافلی که از بار یک بر خاست
چو آخر نیکدر نشست این حال راست باز بهمان حال راست شده آخر بار بنه را

حسرو

تو به نمی کرد اجوز تو که ساقی شد

میر حسرو

نا کلار نهم دولت آب شود
یک زمانه خورکس زچهره نقاب

دقیقی

چز را بنده مراخداوندی
زانم کنم بدنواز دل اوسنی

خلاق المعانی

ای که از هر سر موی تو دلی اندر دست
هر سر موی ترا هر جو جهان بنم بهاست

شمس فخری

زدر بار بقطب شاه کریم
بود بهفت کردون کمین آب خورسنک

سلمان

با آنکه در میان تودال است عالی — کس نازمیان بهتر کمر هیچ از و پست
نسل رواز رخام زریوش احکم تخور — زین نکته زمردین بدر چاه تجوری

عقد دست ربعاست ندار طور
ابر بلار از سر خود نه چراد اکی

فرید الدین

نه همین ز رشک سند عیار سر کهن
نه کلک بیان بشنا سند زا تشنه ره

ابو المظفر

دماغ خرنگ او آشنده شه نه چراد کوش کرد دن را کمند گرز

شهاب

نهاد نداورد کاهی بند کرد — چو چکی بکرد اره در نده گرگ

خلاق المعانی

چو فکرت بجواج سهر چراند چو عین آورد ارمغانی

ابو شکور

کسی کو بجشر بود آدرج ندارد بکس کینه و داوری

خاقانی

بنگذ چه تا خاک بسری کند و چو نه
دار الخلافه بدر ست ابرمار سرای

فردحی

زمین ز رسهر و چشم بنگنای را
چو مرغ و حوش بچون دو دیه ابر بهی

شاکر بخاری

زاند رو بای کر خلایق بخا نه — شد ابا بد چو داد بداد نه

ربابی

با رخون بگر از دیده کن دم آخر — دست نه کبر که از بان دم آخر

در بار عبانی و زبار دم مخن ادلمن مرحظ ادلمن
نا سخته نه بهود ره الا حواجو کر بانی ایکا د لفظی جمع
ابنه شو اند ز دکلمد

مدار چشم اجابت در بن زمانه مدار — که افتاب ازین ابر است ابتدا را

نمای مشهد

مانند بیکان خدنگش در دل خاصه کو سمند ادر آید بر بنا بد از دلم

بس کم مخزم کرانی میکنه دستار من
م فروشان این بلا از سر مرم دا کنید

خیالی

کر سرد مرا باز بهوان نه نیست
فی جسم چرا از مس دیرینه دیگرد

عصاب

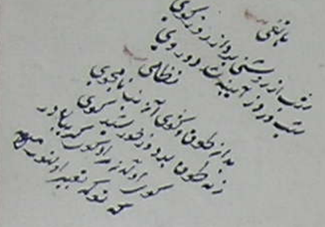
خلایق را چو با دیه رویت بود کار
چرا با بد ار ابر ابع کرد دیه

ظهیر بلیت

همچو ز نیام شعبت دارد اجل ز نهیت
پهلو شهر نهیشه از تیغ جان شکارت

ددر او لدی معنا سنده کنا به در از دل بر داشت آندن زناچ بحضور او لدر دیمکدر جای
قدمش سترہ — کند کل چون رخت خود را لحضور — وزان دارد رکل هر غنچه دل پر

از دکوی برد داز دو دست برد دار وطوق برد عبا ندری آنکا غالب او لدی : به جک حی ح حرب
او لنور ازین سبب هر حنا بنیلر اصطلاح نده آندن صکره معنا سنه در ازین پس لفظی دخی
بو معنا به در که اصلی سبس در چو صاحب قاموس تصریح اندی از دزاغ کرفت داز دکلاغ کرفت عبا ندری
آنی آلر ادی دیمکدن کنا به در که زاغ کبر چه کار و الدا یچی معنا سنه در افندیون در سقر اب اندا نوم کشف راز
ابده رم دیمکدر کویا سقر ابه اندیرن فا تمغه کبقیه زائده حاصل او لور. کتم سرّا نمکه مضمر آ او لور
آسمان بیوفا فتاد دست از و افتاد ند دامن از و دل داشت عبا ندری
آنی ترک اندی دیمکدن کنا به در اکر بر آید میتسر او لورسه دیمکدر که بز کیده قولای کلور سه تعبیر او لنور
اکر روی سازد کو بسیار اکر سنک اندیکک عملدن منفعل او لورسه قو او لسون دیه جک بدح ح حرب
او لنور او آزاد دوشی آنی جا نجر دی معنا سنه فریاد بکنش و بخوانش دیه کلری کر فلانا کمه نی جا نجر دعوت
ایده معنا سنه و آواز کروشش دخی دیه لر کا صلی آواز پیدا کرد و در زن کرد و دیه کلری کبر زن پیدا کرد
تغذیه برنده در آب جنک شیشه در اکر اطلاقی بلور قدحه لهذا آتش ند صوب شراب
مراد ایدر لر — یه ر ایکی عبا رتی جمع ایدوب دیدی که — آب جنک این آسمان و آتش اخضران
بدخواه این آب جنک آکر آتش زکده اند — آب دندان و حریف آب دندان عبا ندری مغلوب
و زبون معنا سنه او لمق اوزره اکثر ارباب لغه ذکر اند یلر لکن قول مذکور دغدغه دن خالی دکلدر
زیرا اول عبارت که معنای مجازی ح استعمال او لنه البته اول معنا نک معنای حقیقی ایله نوع تا مناسبتی
لازمدر و عبارتین مذکورتین ح چندان بو کیفیت ظاهر دکلدر مع هذا آب دندان عبارتند
مراد او لان معنی لفظ حریف زیاده قلندقده متغیر او لمق بنا به مستبعد در و بو معنا مدهده ح مراد او لان
کتب لغتده بو یا بده واقع او لان تفاسیر و سنتها دخی ذکر او لنوب بعده بعنایة الله تعالی تحقیق
مقام او لنمق مناسب ملاحظه او لندی کا شانی دیدر که آب دندان دیمکدر که صاف و بر آن
او له سهی و مفت و زبون و مغلوب معنا سنه در — حادثه در بنزده در و فتنه در سقطاع عم
بد سکالت را حریف آب دندان بافته صاحب بحر و نفشنیدی دیدیلر که آبدندان زبونم معنا سنه در
کر چه کشتم آبدندان در دیان حاسدان — لیک همچون ملک زومی بود حوش آبدن
صاحب دستور دیدر که آب دندان زبون و مغلوب دیمکدر دیشمنه باو کر
بز غدا و ت باز د آب دندان تراکس نتواند دید بیار و حریف آب دندان مغلوب دست ز بخشت که کاه
را بر د با آند خاک بحر و بد لرا حریف آب دندان بافته — و طبعه ملایم و مخاطع او لان نسنه یه دیج حریف آب دندان
دیر لر — بیش کیزدی چکیدی آب جوان ظریفان را حریف آب دندان — و ملایم جوانه دخی آب دندان
شاید آب دندان آمده در کار آب — فتنه را خواب خوش دندان کنان انکیخته انهی کلام
صاحب الدستور بو سیده او لمیه که ارباب لغه مذکوره آب دندان عبا رتنک اچی معنا
اهتمام ایمد یلر خاطره حضور ایدن بود رکه مخلص دیر که آب لفظی بابنک سکونی ایله دندان لفظی ایله وصف

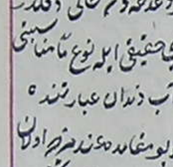
ندا نم چه شنا یدش زین پس
که راز سپهری ندا نست کس

طاوس عشق از چه لبسی زاغ کبر ند بکرفت طوطی خطت از دکلاغ

وقت آنست که افیون بر شراب اندازم
حو جهان ندا یکی جرعه حراب اندازم

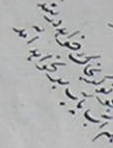
عارفان در رقص و صوفی در سماع آورد ایم
شاهد اندر قص و افیون در شراب انداخته

شب ماه دار و مقابل باز
اکر روی سازد چه سند کو بساز

ترکیبی صورتنده و ترکب و مراد اطفال و فرشوت پیر لراد له که اطفالک دیشدری بدی یشنه بالغ اولد قدنده
حرکت و اصرطرابدن خالی اولمز کذلک پیزه دیمکله بونبیر اولان دیشدری اطفالک دیشدری کبر ضعیف اولمغله
قابل انتفاع دکلدر پس اول دیشدر بغایه رخو اولدیغی جهتدن صوبه تشبیه اولنوب اطفال و پیرلره ایدلدی
اطلاق صحیح اولور و اثر ضعف ایله معروف اولمق مناسبتیله هر ضعیفه آبدندن اطلاق اولنیر و خاقانی
بیتی مذکور نده مشاهدان لفظی آبدندان ایله توصیف مشاهدلردن صغیر السن اولان مشاهدلر مراد اولدیغی و آمد
و کار آب عبارتی عادتا نائم اولدیغی بو زینه صوبیمک ایله ابتلاع اندکلری ایچوندر دندان کنان عبارتنده
اولان دندان لفظی دندیدن دنمه ماخوذ صیغه مبالغه در که دندیدن دولنمه معنی مراد اولمغله نازو کبر ایله
معنای مناسبتی وار و محمدر که آب لفظی بانک کسری ایله دندان لفظنه مضاف اولدیغی بو صورتده دخی
آب دندان شئی حقیر و امر بحاصل دکلدر دیمکدن اولور زیرا دیشدر اولان صغار و رونقه آب دندان دیرلر که
اسباب حس دن معدود در لکن اول آب داخل دهان ایکن دفع عطش ایچون مکملدر چیدان انتفاعه صالح
دکلدر پس ربط اعتبار ایله من حیث الصورة مقبول اولور و معنای نفع دن خالی اولان کمسنه به آب
دندان اطلاق اولنمق مستبعد دکلدر العدی صاحب بحر الغشیدی استنباط ایدنلرندن واقع اولان بیتک
معناسی بودر که اکر چین حاسد لرلر سانده آب دندان بعنی اعتبار و ضعیف اولمق اوزره مذکور اولدیغین
آندن بنی وجه مذکور اولوزه ذکر اندکجه بهم حسب تام ظاهر و نافع دمعتبر اولدیغی تمام اولور مقطعکی بی آخر
چکنه دیکه آندن بو خوش ظاهر اولدیغی کبر و صاحب دستور استنباط اندیکی آندری بیتک معناسی بودر
اکر سنک دشمنک سنکله سنده عداوت اولدیغنی بنا ریغز دعوای مقابله ایدرسه هیچ کمسنه
سنک اول مغلوب اولدیغنه دشمنکی بردخی کوره فراولور زیرا سن اکا غالب اولمغله وجودینی
تخته موجود اندن حک و اعدام ایدرسین و انوری وسلمان بنده نده واقع اولان حریف لفظی
موصوف و آب دندان آنک صفتدر یعنی مغلوب فنی اعتبار اولان حریف و حریف لفظی
عرفی دعلده شریک اولان کمسنه معناسنه و اکثر استعمالی مجلس شراب ده همشرب اولان کمسنه در
دیو نظر بردن آب دندان و حریف آب دندان میانده اولان فرق متبین اولور زیرا آب دندان
مجرد ضعف و مغلوبیت معتبر در حریف آب دندان اول شخص مغلوبدر که شخص غالب ایله برابر
لک و همکار لق دعواسنی ایدر و دخی مخزنده ایدیه که صاحب دستورک طبعه ملایم و موافق
نسنه یه دخی حریف آب دندان در لر صاحب عصاک بیت مذکوری ایله استنباط و ملایم جوانه در آب دندان اولور صاحب
خاقانی نک بیت و نوبی ایله استنباط اندیکی خطا فاحش در زیرا عصاک ربط ایتمه ده واقع اولان حریف لفظی
آب دندان لفظنه مضاف اولمغله بیت مرقومک معناسی بودر که اول محبوبک لبی که آندن آب حیوة
مثلو شیخ ابد خطاف اول لب دن حریف آب دندان حیوان تعبیر ایدرلر یعنی اول لب سبب شیخ
اولمغله اول محبوبک بنفشه رنک صغار و رونقه حریف و شریکدر بلکه اول لب باعث ازدیاد
حسن محبوب اولمشدر و ظریفان لفظی آکا اشارتدر که اکرچه حریف آب دندان عیب دکلسه
حسن ده مثل رسایر اولمق اوزره مشهوددر لکن ظریفلر اول عبارتی ذکر ایدرلر و آندن معنای آخر مراد
ایدرلر حسن بودر که بیت مذکور ده عیب مذکور بغایه نادر و شریف واقع اولمشدر و ملایم جوانه دخی آب

آب دندان دیرلر دیکی خاقانی بیتنک معناسنه عدم اطلاع مندن ناشی حرفا محض در نسنه کیم بوندن اقدم
معناسی ذکر اولنمی و غرایب الغات دندنک دغدغه مذکوره قدیم الایامدن در و نده جا بکیر اندی کسنه نک
وجه مشروح اوزره تاویل دیمیدیکندن صکره جامع اللغة نام تالیف ده مصادف اولدم کم عبارتی
بودر که نقل اولنور آب دندان رنجور معناسنه در اما تمام ایدکدن و بنس ایدر غالبا سوب ضعیف اولمسندن
عبارت اولدیغی بیلنجه و پیرلره مستعمل در که دیمکدر صوکهی ایدر غالبا سوب و پیرلره یوصف اقتضا
عجزدن بویله استماع اندم انلهر بعبارته و الله اعلم آهوی دیار کشیده محمد بیرک
چرکین جاودانلرندن کتابه در اراجیف عهدندن که اجتة آهو صوصه یه تمثیل ایدوب آنی کوریل انسان
حقیقتده آهو طلب ایدوب آرد بنده و شر و بیابانده سرکردان اولوشنا بو معنایه تلمیح ایدوب دیمکدر
دنبال جوده میکشند آن نرکس جادو من بنده آن آهو بچه دنبال کشیده آب بآب نمیرسد
ادنو طور کسنی بچاره همان اولدیغی کوردیه جک برده حرب اولنور بعضیلر بهمان چرخت و حسابنی
کشند و الیک ایدلر بو حسه سن جنایت کنده کم صکره کسنه سنکله ایچون چرخت المز آتشی برک رجاج دخی
کتابه در آب در زیرکاه نفاقدن کتابه در حال آتشه صو بورندی دیه جک برده آب در زیرکاه
کرده بر لر بعضی نفاق اتش آتش از جنار آید عادتا اولدیغی کلمنی بر نسنه ده زیر نسنه ظاهر و اقسه ضرب
اولنور زیرا جنارک مقتضای طبعی بودر که بو زیس مقداری معمر اولسه کندوندن آتش ظهور
ایدوب باتار آرزو منکن دفع آرزو ایده جک مقداری نسنه یه اطلاق اولنور آرزوی من منکن بنا
مرادمی حاصل ایده دیه جک برده دیکدر اولنور آرزو در دل منکست مراد بنه نائل اولمه
مدیم کندیم دیه جک برده ضرب اولنور نسنه کیم کرکی کبی نائل ایدوب آتش بی تمکین ایده میم
دیه جک برده نالهام بر لب تنکست دیر لر از بن دندان حذمت کرد و از بن کوشش حذمت کرد جان
و دل نرصادی نه و مخلصانه حرف مقصود ایدوب حذمت اندی دیه جک برده ضرب اولنور اندازه
من اینست بهم تخمینم مشهود و معناسنه در اندازمن آنست که اندازی نبرم اندوزکن جمع ایله
معناسنه در این همه انکیز توست یوجکه منک تخ جنک ایدوردیمکدر انکیز کرده برکسنه بر بیکی بدعت
احداث ایتسه کناکن عبری دخی ظهور ایتمش اولمسه این راهها انکیز کرد بعضی بوانبنی قدیم بیهده اندی
از آتشش دود در ندیده است اصلا بذر حمت حکمشد دیه جک برده ضرب اولنور ازاد مراد
کوید خوان کسنه نک نشانی ایدر دیمکدن کنایه در اصل معناسی آنک حبیب دلنوازلرینی
سویلر دیمکدر آوردنی هیچکس دیمکدر اصلنده برکسه حضورینه کتوره یکه لایق نسنه دیمکدر
اولان بابه یا به استعداد دیر لر نسنه کیم مقدمه مناسبه ربط اولندی آیینه زانو اینس کرفت مقوله کولدی
و نقد اندی دیه جک برده ضرب اولنور زیرا عی اولان و بر نسنه نقد کبر دیمکدر کویینه
نظر ایدر و باشین یوقار و فالدیر و زیوب غیر نظم شعر و معنای دقیقه اطلاع امر مشکلدر دیه بکم و صحبتده
دیمیش ایدم بیت تا که آیینه بنود بنش زانو نکنه نشاید بش بدل دیدار ابن سخن نه زاید بو شعر
اصلی و بر حکمی وارد دخی خوش سوز کونور دیه جک برده ضرب اولنور نسنه کیم سی فی نک صوبنایه شئون
واقع اولمشدر بیت آن کسکه بجشم خویش ره یابد دجشم که او نسنه نظر اکه دارد

نقابی رطوبت هوا و صفوه دیر لر
شدت آچنار بر رطوبت هوا که آتش یرک
رسنکه قطره یه دیر آور دیجا رسشرار
سنکها

زکفت سیاوش نخندید شاه
نه آکله بود از آب در زیرکاه

سنکستن سر ریف نوآزوز نیست
که در جهان نویکی آزوزی من شکن

سلیمان
فتح بابی زفنک بافت کسر کومیکرد
حذفی بر دسنه ازین دندان چو کلید

در باد و کوه بهر جوز دعوا ص خواست — هان غوره بیا کن که این سخن نه دارد — سوزک عوز نیه و کهنه واصل

اول به جک بدم عوزی کن دبدلر با آبا نسبه در — و این نکته بجای ره دارد دخ بوصل ح ضرب اولنور یعنی

بونکته چون سوز کونور این سبب جمله تعلق ندارد بونک آنکله علاقه سی بوقدر دیکدر نکته در ایراد فلکست

وار حسن بنست بنم بوابیات ح ضم بوقدر مقدر بوبه ایمش دبه جک بدم ضرب اولنور مورد بولدی که محمد شاه بهمنی

تک بر حرکین اوغلی طاغدنده خانونه تهمت ایدوب دبدکلرینه کلدر بلکه سن حسن کلاه دوزیلمسنه علت اولمش

وار ایدر بولدی آنکدر دیه که خانونی بوصنعی ابراز ایتمش شاعر بوجرای حکایت ایدوب دیدیکه

چون باز ایل خود کفت سته محمد — که این بچه زشت کار من بنست — این ارجس کلاه دوزاست

حقا که درین سخن سخن بنست — زنرم جواب بچه میکفت — این ارتنک و ارجس بنست

درین سخن سخن بنست عبارتی دخ بوسوزه واقعه مطابق درکفت و کوکوتو مزدبه جک بدم ضرب

اولنور مثلدر مخ اولیله که ارجس بنست عبارتی فلانی کسنه یه بهانه بوله س ح جزالود کلسین دبه جک بدم

ضرب ایدرلر این یکی دیکر بر کسنه جوق شدایدوکیمسنی آیمن ناکاه بر بهانه دخ ایتسه اولسه ضرب ایدرلر

جوعارف در ره خود شد شریمن — شنود این اتهمان همواره خر بین این فن بشنون نیز زد بوبد ار جعفر دکر

بوبر نبه زحمت چکمکی بوقدر دبه جک بدم ضرب اولنور این بهه اکر ح لسنت بهب بوفتحه

رنک با تنک الفندن در دبه جک بدم ضرب اولنور این ره که تو میدی بر کسنا نسنت مطابق

کخصی فیلسوفه اولوب سبنده خطا ایتسه ضرب اولنور بعز سنک ثبت بنت اندکک سبب و

سلوک اندکک طریق سنی مقصوده ایصال ایتمز انیک ندارو انیک کرو انیک ندارو اکی کسنه

برمشیده منازع اندکده حصکی بدی آخره دیدکه سوز بچندر اما نمز الیسک ابشته مقیاس دبه جک بدم

ضرب اولنور کفتی بداغ بزی بسوزا ایتمت جکر صداغ نست بدجکیم این یکی دیکر کشتم کرد و ظلم تو قدر انکس بوسنه

هانی تو بسانتدر بیدیم خانه تحریر اولنان نامه حکایه سنده دیدیکه حرابون مدار اشدیش اشتیم ح بام

صلح رو بینه ح و بینه ح کوس در نکتابه در اشتر دل فوز فاق دیکدر نکتابه در و کاهی بر کسنه یه

کین و بغض ایدوب اول بغضی در وننده زاخراج ایتیوب اول کسنه در انتقام الممکنه فرصت کوزه دن

کسنه بدخی دیدلر اشتر کین بدایتنه شروع اندکده اهتمام احدن صاقنام ایدن کسنه ح ضرب

اولنور زنه کیم مغابنده خر بین دیدلر زیرا دوه بورودکده باشنی بوقار و فالدروب اطرافه نظر

ایده رک بورو سوحار بورودکده باشنی آشاغی طوتوب اطرافه باقمز ابشته

مبدان سخن کنمبه لم شیراره — مضمونه قدیمه در ابن خرطاس نزد بان

دخ بوصل ح ضرب اولنور استخوان اولیت آنک اصلنی و بوم دزاد بنی بیان اندن

دبه جک بدم ضرب اولنور بوستبده اولیله که لفظ استخوان کاهی باعث فوائم بدن اولدیکمو که

وکاهی اصل اشجار اولدیکجه بر دکه وکاهی سبب بقاء بنا اولدیکی اساسه اطراف اولنور لهذا هانی فرهاد

ومجنون قصه سنک اصل و منشأ ندن استخوان ابله تعبیر اتمش استخوان من ازسنک جخاصه حاصل

استخوان و قصه فرهاد و مجنون بسته اندکه استخوان اولدن مکوک و استخوان ثانی دن اصل مراد در

اولنقش تو ندارد آنک سنکله مناسبتی بوقدر دبه جک بدم ضرب اولنور اشتر ک موجود در معاصندر

ادمغ این انجیر بنست فلان کسنه بوا اینک آدمیسی دکلدر — بدد که فکرت تو نیست مرد این عصر

ملک که خاطر تو نیست مرغ این انجیر — او مرد این کار نیست وحی بعینه بومحل ح ضرب اولنور اسب بالا

بدک آنی تبعیر اولنان آت در که کوتل و جنیبت وحی دیدلر — بیرج نوبا محبوب بدک آغوندن

کنایه در بازاورد کرد اعتذار اتدر دبه جک بدم ضرب اولنور تطبیب خاطر ایچون بدک سبز هدیه ایتمک

دبه جک محل ح دخ ضرب ایدرلر بیوراست ضحی کاری تک اسمی در اون بدک آنی اولمغله بو اسم ایله

تسمیه اولندی زیرا بیوراو نوز بدک معونه سنه در — حوشش محمد ازدر اطهر بنوشت

آنچه حوشش بود اسب بود جای ازد با برکشت حاشا و معاذالله دبه جک بدم نکلم اولنور بیاعج

دردمند و ترکیبه جشه جمع معاسنه در باد بیخ و باد بیماخام طبع اولنور اسعدادی اولدیغی مرتبه یه

نایل اولمق ملاحظه سیله تصور اسب باطله ایراد ایتمکسنه در کنایه در باد بدست اول کسنه در که بدایسفه سی

بلیغ اتمش ایکن تخصیلنه نادر اولمله مبوب خایب و خاسر اولور باد و دست سنج و جوانمردون کنایه در

باد عنان بوکوک آن قند عنان سبک عنان و آتش عنان و سبک رکاب و باد پای عبارتلری

دخی سریع السیر اولان فرسه دن کنایه در — باد بیخ صابینی بغیر اولنان ایب در که بهر امر ح فور اولونه

کتم جار طاق اوزرنده اولان آهیر ح اوزوم صابغمز توصیف اندکده عجب تمثیل مطبوع اتمشدر

زناک خوشه خرد بهشته و زباد بیدان چو بهد والی که بر باد بیخ باز رکر مخ اولیله که لفظ

بیدان صیغه ایچ معناسنه در حقا کیی لکن کثرت استعمال ایله یایی واوه تبدیل ایدوب باد لفظه

صیغت ایدرلر و وزان دیرلر و ایچی معناسنی مراد ایدرلر باز بیخ اول بوکوک فلدرکه معصوملر

آنکله اوینا سونیلر ایکون بشتکک اوزرینه آصارلر شرح سیاتی ح معصوملر باز بیرمق

ایچون خود فلر جابینی بغیر اولنانسته در بیدرلکن بشتکک شبه بدیر معنای اولی مؤید در بیت فی مهد اطفال احتشمت

رسند که عقد شریا بود باز بیخ — لکن اداة الفضلاء باز بیخ دیدکی معنای اولیه بقایه مناسبدر

زیرا باز بیخ دیکده او بوکوک دیدکلری در باد دکل باتم صیغه ح اولنور چنانچه منزل دار باد بیدخی بومعنایه

زیرا منزل مزبور هر طرفدن روزکار خطوفنور بوکندیه بوان بیرکنند زشوت اصل معنا سی

بیدسته نی بیرندن قوبارمقدر بشوت دخی حکایی ضروری بیدن اندیکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولنمشدر ان البرق

بیرنج الا جابل باد آور اول حال درکه آکی صفت درلر بلا رخه الکبره کوا صلاندیکنج باد آور حصر دیدیکدر سکر خینه

سنک بر بنک اسمیدر باز جمد اوراقی غایبانه مدانت وطعن اندیه جک بدم نکلم اولنور بنام

ابزد تیج مقامنده بارک الله دیه جک بدم استعمال اولنور بوعبه فغرک تدکی عقد اندیکی

قلمیه ح واقع اولمشدر که نام ابزد رهم جکردار ظلمیه بک تنه جوشه کبد باف کار

حولاه باد بیدز اول کسنه دیکه همبسته فرا بوب خلقه جا بهی عوض ایدرلر ح آکی قبا شش دلر

باستار و بستار فراش و بهلمان دیکدر بیت بیرنج و مشقت باد سر منکبر دن کنایه در بیدآغاج

بیدخوی اولکسنه در یکی رشت رو بیدآغاج بود — نوکوئی بمردم کزی مار بود

باد فراول بوکوک لکک که ایب ایله آصوب اوکی اکلرغافی زدر شب براد اضطراب ایدن

خالی اولمین کسنه ح دبدرلر بیت بدد خط تکوئی شب و روز در کنا کشن سال با فرست

کوهنبر نسب جمعه محور م که غم آرد
این بیچ تعلق بنسب جمعه ندارد

غم مخور جامه نه ارغوت شود مال و منال
شادی باش که این مرده نیرزد بسفوسی

کل سرکش دمهمت و ندک مخور
ار باد صبا این بهه ادرم لنسب

زاهد ار کوشه محراب عشت دارید
که ندارد غم ابردن بار لنقش شما

بهداری

هزار اسب بالا پیشش در دون
به بد کسنوار و زره کوته کوهن

کاتبی

کفتم از کویت روم باز آمدم با صد شمار
هر که کوید نا سزایی باز آورد در کنند

باز چون باز آمد از افغان بیرون موکنش
تازه شد چون در سحر کاهار کل از باد بهار

ع بخشد انصافی خدایا هلو نشبان نرا سنگ مصاحد یعنی سنگ غرایدو بندن سنی متغیر

اندر دیه جگ بدم حرب اولنور عربی صبغوتی فی عینک مثلی مجرا سنه جاری درع

برزنجر بده جان رازان قدرش بدانی ۞ عالمی نقمه تقدیم ایدن لیکن حوشنده حرب اولنور

باد خود و باد آگاه او غادی و مصادف اولدی معناسنه دوچار شدن بر بنه راست گلدیکی معناسنه

اولدیغی گبی بازلفظی او لمسنه معنایه خلل گلمز زیرا خورد ماده سی او غامغه دلالت ایدر شیشه سنگ حورد حاشه

مصادف اولمغله شکسته اولمق شیشه در بوغ بغر قصبه شیشه گوزلک عیل اولدیغنک

بیانندر دیمش ایدی عد ۞ هجو از شیشه کوه و دیوار ۞ خبر دیش مسولبسو تدا دستها

وردوه مهملا اولمق کمسنه یه دیمکدر دوخورم دیدکلری این جهان وردخورم دنداشت

وار بدر از وجه واکثری الگرچه بعض دیوانلرده دوخورم واقع اولدی ایکی نسخه یه نظر ایله دیمکدر

دیمش مراد در که ۞ زحمت دندان ایجون صوسک بکلمه سنه گرک نازل اولمش بدبلا در

چاره سی چگمک گرک محاسبه علاجها اخراجها در برمن ممکن بندن ایچنده دیه جگ بدم نگلدم

انوری ۞ برمن ممکن بدین که صد توبه بشکنم زان دست که صد فلکم از دیگ شکر آمد شکر گوجگ

نهر و کوچک حوض معناسنه در باو بلیکر کرد و باد بلیکر میرد عبارتلری مدت مدیده ایله اختلاط و امتزاج

اندر دیمکدن عبارتدر باو پای گرفت و باد پای دانست آنکله مقابله و مقاومت انجی

دیمکدن کنایه در صاحب لسنور دیدکری باو سری دانست عبارتی اکامیل و توجه اندیمکدر

ومیرزا شترفک شوبجی ایله اسنشهاد انتر ۞ نرسهم که با غبار سری داشته باشند

پنهان برقیبان نظری داشته باشند مثل مذکور بوندن اقدم مرو رایدن باو بسر برد دمکدر مثلی قلبلنمش

اولمق مراد حفظ اولنور باو سر برآورد آنکله معارضه ایدوب باشنه باشی چیقمق معناسنه در باو

برهنورد آنکله بدایرلشدی که تر کیده آگاهان ماهتی گلدی تغییر اولنور یا پیش فروشتد باشمین

اول کمسنه حقنده حرب اولنور که بد کمسنه تنک چنقر النفاته مغرور اولمق شتابه سنی

ترک ایتمیه لکن اکا ملازمتی باعث حرمان اولمه مراد اول کمسنه ی دنیا به تشبیه در که آیا غنی عن الجنة والنار

ایده که بوعلی سبب بلاکی اولنور پای بزاگند بد کمسنه یی جلب ایتمک ایجون سحر انجی

دیه جگ بدم حرب اولنور نظامی مراد رکوبت ایر شمع نکوپی فلک پای برا گنده

است کوبی پای زاغ کرد بوصوبه کبوب صافلاندیه جگ بدم حرب اولنور درویش یکی

طاوس وار چون نوبجوان در آمدی در باغ بس بر صفتان پای زاغ کرد پای کلاغ او اختیار کرد که

فارینن موریش اولمغله بر وجهله او قومن تمکن اولمیه بعضیلر پای زوقاره دیه سهی در دیه بلرد کاهی بد

منظمه کمسنه تنک مخلق و مشوش اولمه سندن کنایه اولنور پایش درخوب شد آنجا غ او کوشدی

معناسنه در عبد بغیر تر کی قصیده رائیه سنده نظمدن فراغت اندیکی شو وجهله ادا اتمشدر که بیت

بنیاد خوبیده یا کبی طبعم ابلدی بیشه فراغ مقر ساکرد کرد آیا غنی آنکی الکنه الوب فایو فایو

کندزاولدیر دیه جگ بدم نگلدم اولنور ع باکردکن و منتظر دست کرم باش پای

دست او را آنی محافظه ایدوب قایم اولدیغی وجهاوزره غایت اندر یه بترمی یا بدیر چراغ ایله آرار بولمز

دیه جگ بدم حرب اولنور شاهی عالمی بی دل شد ندارد هنر مزگانت چنان

در همه شهر این زمان یکدل نمی یابد بتیر ۞ بجان هزار اولدی معناسنه گاز بجان دیکارد

با سخوان رسید دیدکلری گبر بخاک رفت فقر دبی اعتبار اولدی عزی مسکینه مقرد

دیدکلری گبر بخاک رفتی اعتبار اندی بخاک راه رفت ندیمکدر اومعنایه در لکن بوبنده مبالغه

وار در یعنی بی اعتبار لغی سائلدیغی اعتبار لغینه بالغ اولدی بخود فروخت و بخود فروشد تعبیر اولندی

زیاده حجاب بندن با افراط غمدن منقبض اولمق باکینی امثالی ابدوب حوشنودی که

نرگسیده طالدر گندی بغیر اولنور بیدادی کرد ایکی کمسنه میانه فساد القا ایمک ایچون کلام

بد نکلام معناسنه ایدی صکره توسیع ابدوب مجرد آفساد سعی معناسنه فکلام اتبر بیت

فلک ناچندی مهری نماید زمانه تا کی این بیدادی بداد ای حسانده اول کمسنه در که ایکی کمسنه

میانی اصلاح ایمک ایچون بعض سوز سویلیک صدد نده حق تغییر ایله تغییر ایمکله مزبور لرک

عداوتنک اشتدادوازدیاد ینه باعث اولور بیت اولور بد دعا مقامنده استعمال اولنور

یعنی بو بوی الکنده فالسون و ریته سندن ساقط اولوب حقیر و ذلیل اولسون بیت

پس بخیر به کردیم در بن دیر مکافات با آن علی بهر که در آفتد در افتاد دعبارتی

هزاران سوز یکمکله عرضه یه نوصل اندر که نرگسیده آنکره اولدیغی وطول اولدیغی معناسنه در

وایکی کمسنه بری بری ایله یاقه یاقه یه دوکوشدکلرده یه جگ بدم بهم در افتادند دیه لرو دخی

بد دعا مقامنده لیسوزد تخمش دیه لرکه نرگسیده صوفی صوفی کسلسین تغییر اولنور تعبیر بلسی

منغرض اولسون بر لب کلوخ مالیدکندودن صادر اولان علمی اغیار دن صافلامق ایچون اولدیغی

علی قطعا صدور ایتمش گبی جاهل و تمک اندی خواه ایتمسون دیو تغافل ایدر کمسنه حقنده حرب اولنور

اصل معناسی طوطا غینه طوبران سوزدی تا آنده اولدیغنون متغیر اولدیکی گبی در لکن بوبنده

الستامی عاشق و معشوقه نام تالیفنده زلیخا یه گچه واقعه سنده حضرت یوسفی گوردکده صباح دک گبره

وزاری اندکده بوماجرانی زوجه سندن پنهان ایچون پچاهل و تغافل اندیکلری شو وجهله تغییر اندکده

مثنوی چو شب بگذشت دفع هر گمان را بشست از گریه چشم

خون خرشان را ۞ لبش نزبود دازخون خوردن شب کلوخ خشک در مالید

بر لب ریکی رسید کثرت عموم واحزان دن یوگانبوده ضعیف و ناتوان اولدیغی کمسنه یه

حرب ایدر لر که مراد بد تنک ایچه اگر بلمش ایدیکه گبر اوله سیدر بیچ نادانست کشتی مگر بسیب

زبون گبر لکدن منع مقامنده حرب اولنور پای کم آورد حصر گوردکده متغیر اولدیغی

دیه جگ بدم حرب ایدر لر نته کیم نظامی استر آبادی حضرت علی کرم الله وجهه یه وصفنده عنتری

ذوالفقار ایله حرب ایدوب بر آیا غنی دوشورد یکی شود وجه اوزره بیان اندکه سبب

غنی یا شود تبع نوعنتر بر وزرزم یدیشن نوبهر زبان سر آورد پای کم ۞ پایچه بالارد باجا قلرن

صیقدی یعنی سکر تمک و بر اندیشه جدوسعی انمکه همان اولدیغی بچه اشی بد روی کار افتاد

وبچه اشی بد روی افتاد ستر منکشف اولمقدن کنایه در بچه تر کیده بیکنده و روی کار

وستنش بخواب سندالی او کوشدی معناسنه اولدیغی

گبر ۞ حوشش آمد شبی که در آغوشش گرفت تا دور

بر بندیه هدرد ست من بخواب آید

مسو

نظامی

چنین آمد است از نقیبا پیر که هیچ نادانست کشتی مگیر

هیچ نادانست اصلا برلسنه سی یوق اولکا کمسنه در مال

اولسون نه فوت اولسون

مسو

حضرت

غنچه دشمن غمت آنکه ضحی

نیخ حسینش مدهم نخجه بدرد

عبیدی

ماه خاطی که چون ابرو شم دارد نثار

نرسم افتد بچه ام در از رحشن بر دل کار

انوا یک بوزی دیگر ر تخریف ابدوب اوگگر دبرلر بدّ بدّه ایجنور دیه جک بردم تکلّم
اولنور اکثریا اول مقامده مستعملدر که بن فلان کمسنه یه جرنوزندن سوز سویلدم بهم سوزدیمی
سنره حمل ایدر دیلدن ایجنور دبرلر طوسی میروی و میسری باخود رقیب دیه کرهی
کویم میرّبدّ میبرد دازو بدّ بنبرم دبرلر بن آندن خوشنودم دیه جک بردم بدرفت
طشره جیقدی بدربر دیه طشره جیقاردی معناسنه در بر آورد سنه بادی نا ایچرو دن طشره
و طشره دن ایچرو کبرمکه وجیقمغه مانع اولمه اصل معناسی فانوسی دیوار اندی و دیوار فالدردی دیمکدر بخود
ریجکید و شاب رفت و بنا بید عبارتلری مضطرب اولدی دیمکدن کنایه در بزم اصطلاحنده
هیچ و نابه دوشدی عبارتی معروفدر هیچ نرکیده بوریاغش و تاب بوکلوم دیمکدر که هر بدی اضطرابی
مستلزم در یدا خت لفظی که مضارع یرداز دامر حاضری یرداز کلور برقاچ معناسنه استعمال اولنور کیم
مشغول اولدی اولور اول و غمام اندی و ایرد رایت وحالی اندی و ایرد رایت و فارغ اولدی و اولور و داور و صاحب
و ستور بو مقامده الفاظ و معانی بیانده و ایراد اندکی استنهاد لرم خط و خطا متمدد بسخی میرسد تدکیره سبب
آنکلر معناسنه در یعنی کلامکز عربیه و اصل اولور چه حوشت همزه بابی تخریف نکنه دانی که سخن نکرم بانی سخن
رسید بهانه بر بروی روزافت آنکاره اولدر دیمکدن کنایه در چنین باده کلها بر رخ آن دلفروز افشند
مبادا آتشی پنهان من بر بروی روزافتد و خراسان نیز رارش در میلا افتد حسب معنای مذکوری
و ایراد لر بر بروی افتدوجی بو معناسنه در بیضه در کلاه بشکست و بیضه بر سر شکست عبارتلری رسوای
و میان خلق ده لشهیر اندی دیمکدن کنایه در شنیده بازلر بنکاه قوروب خلق جمع اولسنه ایچون بو
صنعتی یکسنه اجرا ایدرلر و آنی آله بنکاه دوزلر بر طاق نهاد کوزدن کوکولدن بیرافتدن دیه
جک بردم حرب اولنور اصل معناسی بودرکه یکسنه بدلسنه دن اوصاف فالدیرمق
خانه تک طاقنره اولان رف اوزرینه وضع ایدر و آنی فراموش
ایتمکه خاطره کتورمز بو مقوله متروک اولان لسنه یه عربی حرّ
تسجّت علیه الغاکب و وضعته فوق طاق الربان حیو تغییر ایدرلر
حصار زشم جام طاقنش حرخ زراق نهاده جام ماه و مهر بر طاق برکذشت الدی قبول اندی معناسنه
بر بنکه دیدرلر بکنمز و آنوب قبول ایتمز معناسنه و به بشری بد تمکیر دیوب بدیوله
دکمز یعنی شی حقیر دیمکدر معناسنی مراد ایدرلر بد دیم دوبد دیم جهد عبارتدی بوزیه باشلندی
معناسنه در که وقت حصوله واقع اولور بچی دیدا شک من که چشم خوانکاه اوشد
رمیده دّه بد روی و میکبر دکریبان مرا سالهای اشک جاداد م متراکر چشم
خویش وقت فرصت کی رواداری که بد رویم جهی بابت لغطی هند وستانیجا اصطلاح شده لوغ
معناسنه در هر نوع و ایکی نوع دیه جک بردم یک بابت و دو بابت دیدرلر بیا ماجا رفت و به یا ماجا ایستاد
عبارتلری اندیکی کنایک عذریتی دیده در دیمکدن کنایه در یا ماجا و یا ماجا صف نعالدن
عبارتدر درویشلر میانده عادت بودرکه بر نذر ایله صدور انه صف نعاله
طوروب عذریتی دیدرلر حضرت مولانا آدم علیه السلام آسمانلدن زمینه هبوط اندیکی شو وجهله

بتغیر

کرچه طرز تازی و دیباچه ای ازصد مهم
کما قدم اسلم اوخال خود بدمهم

مثال اول ایراد ایلدی بر سنده
بر وجه بر آیه دن حدیثدن
مثال ثانی

بنا بدارد در دلین کلمه احترام ایراد ایلدی

حدیث

چو عینه زار بنا کوش لب کشیند نداز کوش بینه پرده نکارین بکاهد

چو خواننده نامه شنود بیا ید پرداخت آن نامه چون نکار

هیچ افسانه جامی نشنید بهر کز نامه پرداخت از نامه و لاغ و کزاف

خانه پیر دازر نا محرمان

حافظ

مرا بدولت ملیح راجی ام سوخش روزی
که بیتکی بمزدت نشنود بجامی بر نمیکرد

دو بیت اصلنده سکر نمک و جهیه صحیح اولمق معناسنه در
حسابه کهر و مشهور اولا جیم فارسی ایله در لکن افصح اولا
جیم عربی ایله اولمقدر منه

حدیث دعوی نفت رسول ثقلین انند
خاک وی از بابت رد م بنود مسیح نبی نیم بنود
بعیز رسول آکر مدد خاکی ست بر خاکسار خاکنه کز
د کلها بر لهذا حضرت عیسا نکد انکد
مدد م میارکنه بنود بسو دیکی
کنیتم د نکدر زندا
رتبتم خاکدر اولنور

بسم

بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی سید المرسلین محمد وآله وصحبه اجمعین
اما بعد فیقول العبد الضعیف
محمد امین بن میر عبد الله الشهیر بادرنه وی
عفی عنهما الجلی والخفی
لما کان الکلام الفصیح والنظم الملیح
من اجل الصنایع وارفع البدایع
وکان الاشتغال بهما من اشرف الاعمال
واکمل الخصال
وکان الاطلاع علی دقایقهما
والاحاطة بحقایقهما
من اهم المطالب
واعظم المآرب
وکان الاحاطة بهما
لا تتیسر الا بعد الاحاطة بالعلوم العربیة
والاطلاع علی الفنون الادبیة
وکان الاطلاع علی ما ذکر
لا یتسهل الا بعد الاطلاع علی
الکتب المبسوطة المشتملة علی
الامثلة والشواهد
والاحاطة بالقواعد
والفوائد
وکان الاحاطة بها
لا تتأتی الا بعد الاحاطة بالکتب
المختصرة المشتملة علی
القواعد الکلیة
والضوابط الجزئیة
وکان الاحاطة بها
لا تتأتی الا بعد الاحاطة بالکتب
المتوسطة المشتملة علی
القواعد والشواهد
والامثلة

لوح مراد در کوپاشتخص خانه آتی لگدکوب انمشدر وهمینه آنک اوزرنده جملان انمکله ایاغ ایله
باصلمش لسنه یه تشبیه اولنمشدر یعنی لوح خورشید رنیز قلمکده لوح کبی اولوب. اوزرنده
جلوه کراولسون بندز بان ندارد سرصاقلامز دیمکدن کنایه درنرکیده آنچوقدر تغییر
اولنور کاتبی نمیگفت تو هش هشوس درکلستان بابل عاشق نباشد آن کو بندز بان
ندارد. پای مردی معاونت پای مرد معین معناسنه در بوبیتده بیرا بهمسایه دانمز قوشنک بارمابرین
بینه قوشتی بیلور. هرکس قرین وخدمتیندن سوال اولنور دیه جک بیدم حرب اولنور
شرست طفل بدّ راداید دانه شه بهمسایه را بهمسایه دانمز. بیرانکشت کرفت بارماغینه طولادیغی معناسنه در
بدکستیدهٔ اوست آنک جراغیدر که نرکیده آتی قدیل کسن ایله روحکدی دیدلر بسمز. درآمد نیه سی اورزینه
بیقلدی بازکشت مرجع یعنی آخرالامر داره جعی منزل ع نه همچو فطره باز کست بازکشت نرانی که کرد
ابرآز بندی تغییر اولنور بر عالمی فروخت عاله افت اندر طوبوردی مخنی اولمیه که فروختن وافروخت
خلق آتشی علولندر رنک معناسنه درکه مقدمابیان اولندیغی اوزره مضاعلدی فروزد وافروزد کلور
اما صائمن معناسنه اولان فروختن لفظنک مضاعی فروشد کلور پس صاحب سنور
مثل مذکور ده اولان فروخت لفظنی مادهٔ ثانیه دن زعم ایدوب هامش کتابده
ذکر ایندیکیز هلالی بیتی ایله ستتهاد ایندیکی خطانی خندد مع هذا اکر معنای انک دیدیکی
کبی اولسه ی سداولدیغی ظاهر دربدوزادنشت آنک کیفیتنه کبر درداده قد اکثر نقلی اولدر
دیه جک بیدم حرب اولنور شاهی هرکسکه شئی نشت باو بسیار بدوزما لشنیدند
بدیسمان اوبجاه رفت انک راحتی والقاسی ایله بلایه اوعزادی دیه جک بیدم حرب اولنور
بدیسمان وغل دستان مرّوّد رجاه که بوسنی تودداری بیداران عیوبیانسون اوبجاه رفت دخی بومعنایه درسیلاندن
ازکدد بدسنه آدخارا بدد یکدن عبارتدر کویا اول سنه نی اضاعت اتمکله آردینه بیرا قورکه وقت حاجتده
آتی اظهار ایده بومعنا آصفی تنک شوبنیده عجب واقع اولمشدر سهاب حسن جاه مراخاطر
خطا بسمز سنت کیبو بیات داغ بس اینداز میکندیسمز کردد دخی بومعنایه درسمز لف سخن کندو
بسمز لف سخن کوید سوزی نازوشیوه ایله سوبلردیکدر بسلاندا خت بن آی سوزسوبلدکده اشتر لبنور
دیه جک بیدم حرب اولنور بغل زدّ مسخره لک اندی دیکدن کنایه درمار فشرد ثابت قدم اولدی
معناسنه دربکز درفت بالکلیه محو اولوب. وجود دندن اثر فالدی معناسنه در
ناخاک بات ازنظر اهل دردرفت چندان کردست دیده که در بابکز درفت بیاد رفت
دخی بومعنایه در ع شد وحشتی که روز فیامت بیاد رفت بهم نرسید حاصل اولدی بیک
بنم نهاد بر طرف اندی یعنی ترک اندی یعنی انداش رشد عمری تمام اولدی وآیام موفی قریب
اولدی دیه جک بیدم حرب اولنور باده مست کسکین سنراب
آنچه اوزخت به پیمانه ما نوشیدیم اکدار خم بهشت است وکدار باده مست
بیضه در آب آستکدر کی کبی بخته وتجربت امور دکلدر دیه جک بیدم حرب اولنور یوخ
زداوراآتی معدوم ونابیدا اندی ودخی آتی بوق بدینه توبوب اعنبا اندی دیکدن کنایه در

برسنخ

کرم کاشند وانعام راجه پیش آمد
چراازین دویکی بارمرد مانبود

سبع نوبدکشیده دولت نشست رستی
کرچه بنفشه چتیین بهت باصل کوهری

نیم شب چی کمکان درکوی جانان آمدیم
همچوجانی سایه وجون سایه فی جانآمدیم

بکوش جوش نهان زبودم ابرآن ناکه ازبوشید
بزیر باد آمد ربعالم بزوده خنی بازم

غلام خلقه بکوشم نوبهیم بدخدا
که تارکم کن دمارا بعلم معذورشد

ولا بعشوه زلفش مدار اسیر دفن
بدین بهانه کسی چند میرود درچاه

سمز لف میکز سخن فتنه زان رو میکز انکیز
چوزرخط بدسمت ازمنک خط میکوئی
چندبا ما بستر زلف سخن میکوئی

کفتمش زلف تو صد رخنه بدین حوش انداخت
بشنیداز بت بدکیش وبس کوش انداخت

بداز امید که مشب کیم رسد بلبتد
کتاب وتقدمی آوزدم بهم نرسید

ما بستر راحت زتو بکنیم نهادیم
بالین اجل را سرتسلیم کما دیم

بازآنم مست بندانم سرروزاز دارد
ب فیاچیب مکرید مشهر بیمانه او

برسنخ آهو وعده کاذبه ومعدوم اولان لسنه نی موجود صورتنده کوستر مکدن عبارتدر
بینه کرداد رآتی ایسکات وعاجز اندی ودخی پاره پاره اندی ودخی دفع اندی دیه جک بیدم
حرب اولنور معنای ثانی وثالث اعتبار ایله دیدیکه
بینه کنم لشکرشان راچنان کرشان بینه شود استخوان بینه شد فرار اندی دیمکدر
مشتمل اولدیغی معناسنه درینه کن انکار ایله وفاجع معنالرندن کنایه درمعنای ثانی اعتبار ایله
دیدیکه بینه کن ارجان دشمن زان تنی کوزندکش دوکران خواهد نمود
مصرع ثانی خصمانی شوانه تشبیه ایچون مندکه بابانمده اولان تفکنک حکمنه اجرایه قادر اولمغله اول
تفکنک خانه تفنکک ایکن وضع اندکلدی خرافات ایچنده اولان اوقدر ایکدن قنرنی اولمز یولاد
سنجان مبارزان ودلاوران معناسنه درباب اندیشکرداد فلان کمسنه ضعیف ویومانی
فیوما وجودی اریکده دردیه جک بیدم حرب اولنور بیدآب بکثو تیز جوش ویرو سوزی
نا خیر اتمه دیمکدن کنایه درپهلوکرد احترازاندیرو ستین کرداوراتی تعب اندیدیمکدن
کنایه دربند وازبند بتوازآرمکاه مطلقا شرفتامه درشاهین اولوجه جن آغاج معناسنه در
دیدیکه عزتی ع میقعه دیدلر بزکک زیدانام حریف بکماز شراب معناسنه
اولدیغی تنک شوبنیدن ظاهردر به بکماز نیشت بکرو زشاه
همچندون بزرکان ایران سپاه نوبا این سوران بس ازمحنت بیارای دل را
بکماز چند بسوازکرد بهنه امید درجا اندم جمله سنه اجابت ایوب. ردّ آمدی دیمکدر یاش شد
آباغی غلاندی فالدی معناسنه اول کمسنه ع ضرب اولنور کنه ودطننده معاشی اولمغله بید
غبیر دباره کتمکه قادر اولمیه بتدکشی نفوذ یافته دیه جک بیدم نکلم اولنور بدرس آنوآندن
سئوال ایله معناسنه دربیرس کبر بدست باش آکاه اول دیه جک بیدم ودخی تقصیر انم
دیه جک محلده سمغار اولنور بیدبش بورک بورسی کنوبا باغار سیقلدی صاغرانور دکسیلور زیرا بیدنه
ثمار خود مصدر درروشن ضمایش کبر که آخر لرنده اولان شین مصدریه اتمام بیدر اهل لغت کلمه بیدر
بودرلکن تحقیقی بودکه الفاظ مذکوره اضافی مصدر دکلدر بلکه هم مصدر قبیلندندر ومطلق قطع معناسنه
کلور بیدیدن کبر نه کبم دیدی ولی باید اندیشه را تیز وتند
بدنبش نباید زشمشیر کند بادکنش وباد بیزن مروحه درکه تزکیده بلیازه دیدلر بوفروشش
عطار بوش فارسیده هستی وعربی ده کون معناسنه درذکری عنقریب مرواندیکی اورزه بودن
لفظندن ماخوذ هم مصدر در بندر دخ صوفی آخر موضعه صایمان ایچون مجرا سنه وضع
اندکلدی آغاجلر بلیت وبک وشان فلک بروج ده اولان فرق سکذ صورتلرینه خطب
شمالی طرفنده واقع اولان بکرمی بدصورته اطلاق اولنور وشان غلام معناسنه در ملکشاه
طرفنه دامرعجیب دیمکدر بوک عبی ولعل موضعنده مستعمل فارسیده باشدر
ترکیده اولدکه بغبیر اولنور بیاده بوک ومکر چند سال بردادم مراخار مغیلان است زندکانی
یوخ بلکه وبلکل آب بنم کرم که آندن ابلیچی صوچوق بغبیر اولنور بلبیراک بربالکی باشنده اولان

جوبیدو لایت واردست بافت لشکرعشق
بدست باشن که هرمادعوا بلیست

کرت بدست برآید هراد خاطر ما
بدست باش که خیزد بکی چو بلشن هست

درچین سمز لف نوذر بورفروشی
دم جنبخطا منزند نافه الهسو

آب هرچه بیشتر بروی کند
بیدروغ نست کرفته بلکند

ارصورت نوحصوت کاوکاک
همز بچشم هرکس بلکیک

دوه کوچکی واضح و معروف اول بعد که بلبر اک اول دوه در که مادری عربی و پدری ایلی هور
کوچلی اولد که عامه تحریف ایدوب کسرک دوه دبلر پستر آینک چادر سف در که
تحریف ایدوب چارشاف دبلر باز رنگ متکیده باغبر دان دبه کلر پدرکه اطفالی
لت کیده آنکله باغلار لر عربی ص قماط دبلر بد سکال بد کوی و بد اندیش
یکی شربت آب ارزی بد سکال بدا عرب هفتاد و هشتاد سال بادرم بهوش و باطل
معناسنه در بُرغول و بلغور معروفدر که متکیده تحریف ایدوب بلغور دبلر یدرام خرمتم
و آراسته و مجلس و لکش و نوش که متکیده عجمی آت تعبیر ایدر لر بام جشم کوزک اوست
قیغندن کنایه در بسته رحم طوغورمین خاتون که عربی ص عقیم در لر شکم صفه که اوزنده
اولور لر خانه چون سرای جان خرم لشکمش عبرت و قضای ارم باشم مطلقا
یرم باده مستانه و باده مسکاره ریاح کسکین شراب بالادو بیکلرک متشاطری
برشاطراک سرعت سیری و صفندره دیدرکه چون شوداز کری بالادی عون عوق
پای درکل مانده از بهرا بهش سبک خیال بخل کن حلال ایله بخی حلال الله و تحی خواست دبلر
حلال الله دیه دی یعنی حلال ایله حیوسو بدی بد فعار اول کسنه درکه اصلا برفرد ایله حس امتزاج
ائتمیه حوش قمار آنکله مقابله در که هر کس ایله حس بسلوک ایدر
حوش قمار ائم محبت را بنا رم کزارل بره دو عالم رهن یک زلف معتبر کردم اند بد بر نوعی طالع
بد ستاره و بد اختر و اختر سوخته و بد طالع عبارتدر دی بو معنایه در بر نجی خانک فتی و
یانک لشدی و کاهی تحقیق ایله فدا معناسنه در ایمی رفتن و دیدن یا زیدیش
دل دوستان کرم جان بد حیثیش بجای او آنک ایجون و اکثر با جای لفظی متحم اعتبار اولنور
یعنی و نبه در سنه کیم دیدر نکوئی با بدان کردن رجا نیست که بد کردن بجای نیک
مردان یعنی به نیک مردان بر سنگست حفیه فاجدی و بد کوشه به صاقلاندی دیمکدن کنایه در
بی با بداد کیر و چکدی دیمکدر بغداد خرابست فارسین آجدر و بغداد خرب آج فارسیدن عبارتدر
بغداد خرابت از خراسان معمو کنم بنام تو آبدر تو لاغو معناسنه درکه آندن بدرقه ایله
تعبیر اولنور که نابلد عبارتدن متکیده بولسون تعبیر اولنور این نابلدان کوی دانش
بیرستد رمن نشان معنی بلا کردان صدقه دن کنایه در یعنی بلای کیرو دوندیجی الصدقه
تدة البلاء مضمونندن ماخوذدر هر کنه که بخرامد بناز آن قامت فتنه تو
من هم بناز آرم کنم جان را بلا کردان تو زمانه خواند و فلک بد بیاض دیده نوشت
که این قصیده بیاضی بود نه دیوانی با شنگ بجوالی نشا بد رفتن
ناجنس و نادان ایله صحبت ائمک معقول دکلدر دبه جک بدرم
ضرب اولنور رقیب هیجوئنده دیدرکه
خصم که بنگفت و کنو در آمد با من ریشی چو حال بد منش تا دامن کفتم که دران ریش روم
عقلم کفت با سگ بجوال دلش بد رفتن بد کاو جل لست فاجدی و سیوشه ی دبه جک بدرم ضرب اولنور

حوش حالی طاف و بسته آینک
که میکیرند ترشیب در بوت ننک

سورنی

درکام ما حلاوت شهد شهاد دست از بهر نیز یک شهد دشمنان ما مکن پیکر
دیکر حوش در نو نیاد و چرام شکر در مهد کسنه اندرین کهنه بازرنگ
مخز اولدیکه مصنع نادر ترشیدن رنگ دیکدر که بشر معروف
زهره در شرنگ دزم مراد حنظل در سوم

محمد

چند باشم برای شهرت و حرص بار بسته بلطف مرغول
مطلب نازه و جاه و مانع شو به دو فانالوکاسه بر غول

ای مرجع نو طبعها حرزم و رزعیش نو عیشها بدرام

بهر حوشعر

حرفی بدرام نکو شنود رامش
از کواکب چو خلد شنید رام

در تدجیع و بند کفته

جانا بجی روی بار کردم کفتم مکرش وفا ست چون نیست
بشنیدم و صبر بیشتر کردم دنباله کار خویشتر کردم

یکی فتنه دیدار ظرف بد شکست یکی در دنیا آمد و شکست

بطوسی جانه ده کوارین شهر همی خواهد که جل برکاو بندد باد سنرنی آبی دارم بزم آنکله
باشم حوش و کلدیرین آندن آرزم خاطر اولشم دبه جک ضرب اولنور پای ریخ برد
فلان کسنه بزم خاطر فراچون زحمت چکدی دیه جک بدرم از میر ما پای ریخ برد و پای
ریخ کشیده دبلر بسیار کس مردنی کس بود اتباعی جوق اولان کسنه نک ایشی بیمرو
کاری معطل قالوده جک بدرم ضرب اولنور زیرا اتباعی جوق اولان کسنه نک ایشی
بهر بر بنه صالار کو یا اول کسنه اتباعی اولمیان کسنه کبر اولور یکی جفت همتا نداشش بود
که بسیار کس مردنی کس بود ازان مخالف رای شد روزکار که وارد بد هیف و ماه و جهان
با دخون بارکه در روزکار حلب ائمک ایجون خانه لره ایدر لر بد خون دایره صاحب تحفه
بد کار معناسنه در دیدی بو مهن زلزله زمین از بو مهن از پای نماند
وچنان لرزان که عاصی روز محشر بازکون و باشکون باشی آشاغی اولان کسنه
و معکوس اولنور عادت خلقه فی الف اولان عمله دخی اطراف اولنور خاکیت را زحال ارزد بده
بد شتر مشهد آری آری هست دائم کار بهند با شکوه بر از وان عامه تحریف ایدوب بیجی فرید
ارزد نه سی دبه کلدیر بد بیر بیان اول خفتان درکه رستم آنی قایلان یوستندن نیکوب کبر آبدن بعضیلر
بیر در یستندن ابدی دبه دیر لکن قایلان در یستندن اولد یغنده نک رشو بینی صرمیجه
یکی جامه دار در چرم یا نک بیوشد ایمی اندر آبد بجنک و بیرار سلان دن پنجی بر جانور درکه
بلند و سنان طاغلرنده اولور بر بد و شان امت معناسنه در شفیع باش بر شهرا
بدین زلت چو مصطفی بدداد ار بر بد و شان را بیدوستان دخی بو معنایه در یادداشن مکافات
حسن معناسنه درکه ابولک مقابله سنده ابولک تعبیر اولنور نه کیم باد افراه و باد آفراه
مکافات بد معناسنه درکه ابولکه کلمک تعبیر اولنور آن کس از طاعت و بنکی که ندارد شرم
چون بینش دران معون یاد اشن چو زبان عربی ص غبط تعبیر اولنور بر بخشش زلف تو است
شب را غیرت بر نابیش روی لست مه را بد زبان بد زن محله لر ص اولنان زوفاق باشی کسر
اکثر با اطفال آنده جمع اولنور لعب ایدر لر ای تر کی می بیارکه عیداست و بهمن است
غایب شنونه موسم بازی بر نر کیست صاحب ادات صحرا معناسنه اولمق اوزره نقل
اندی بکهو چو ضربه به کزین اول کسنه درکه بر بشنک ابوسی اختیار ایدر که عربی ص نقاد در لر
و مختار ده کزیده اولان کسنه معناسنه و انتخاب ائمک معناسنه دخی کلور با بد زن
کباب شیشی تعبیر اولنان دمور و آغاجه که آنکله قوش کباب ایدر لر حلو چوب دخی دبر لر کیم کوبر
ولد الزنا در که کو بازقان ص حاصل اولمشدر عربی ص ابن الحرام و ابن آلدها لر دبه کلدیکی کبی شاعر
دیمان دره که نزکیده اسنه مکر تعبیر اولنور صاحب تحفه و شمس فخری آغیر نوقوسی یعنی بکر معناسنه
دیدی بد مو انتظار معناسنه در پار دو طاپان درکه مبوه سی چون اولان آغاجک آلته وضع
ایدر لر با در لسه آغیر مشان دبه کلدی مدور لسنه درکه خاتونلر ایلکدر بنه کبر بد لر عربی ص فلکه
دبر لر باره حصار و آت دخی و شان باد بره نداشه که نزکیده بوتفه درکه آغاجک

عمر چه کونه چمد از دست خلق
با دیه کونه بهد از با دخون

اکر بلدت مشغولی احلاث آن
جنب ز خواب در آبی بر دار باد اش

جای بهر بی با داش نیکی
جای بر بدی با: آفرا بی

مشار معنار نابنج

چون بید بی مرا چه عطا ار به کزین
جز به کزین چه آرمت اخر ز آخرین مناع منه

معلقست و کرد نثار و عاجز و کردانم
دار عدوت زبس که اندر و قریبه دوانست
کهر چو مرغ هوا و کهر چو مرغ بدام
کهر چو مرغ قفسند کهر چو مرغ بابدانست

کسائی

برگشت چرخ از من بیچاره چون کنم
آهنگ جنگ دارد و بیکاره چون کنم

سنائی

به آهن ناگزیر بهر تو مهندو نرگب
چون پیرزه گشاد تو باده و بلا به بود

حسن وایلی

دلخسته و مجروح و بجنگم و دگر راه
کز بار غریبی برسیده دم و نالان بسوگاه

ابن یمین

در بیده ماه یکدر جامه در بر
فکنده لاله گون باشاه بر سر

وحدالدین

در باغ نشد سرو و سرا زان بلند گرد سنبل دو سه تو بیش نی گرد
کار دو سر نیاید بدو چون سنجه نگرد مردم بهم نگفته که بیشی نگرد

غمزه و چشم تو شوخند دلی آمده اند
ابرو و ابرو که به بیشانی از اینها بهتر

بیکانه روشنم بهر آشنا و یار باشد مگر بدوست چشمم آشنا کنم

رازند هنوز طوسی از رندان
که چه این کار هست بر آموز

همچو نیکو از غمش و زبیجا روم
تا نه بینند این جوانان عشق پیر تو نورا

فطع اندکره تو کبلو ریاحه تخریف ابرو و فابلو باغه و بدلر بتبارده بهرسنه که حلیت آنرن
نغرت ابده با لکمانه اول دمو بیخچه درکه در دن خانه ح اولندر آندن طرشه ح اولندری
لکس طرشه ح اولندر آندری کوره مزواکر اول بیخچه آغاجدن اولوسسه اکا بیخچه اسمی حاصل اولنور بلاکه
ایکی یاموحده ابله فاسق وفاحشه خاتون مناسبته در لکن شیخ عطار بلابه اولوب یارنا سبته بی
یاحطی ابله دایه لفظنه ردیف اندی عطار زمان بکشاد و بهر ای بلا به
نه ایتم چون توجاد و بیچ دایه بوضدیر بلابه بناه و باصل معناسنه در دیدی بیخچه
عاجز معناسنه در و درمانده معناسنه دن کلور که نزکیده بوغون تغبیر اولنور تدریس لفظی ابله
خسته لفظندن مرکب اولور و اصح اولان بو معنا اولمق ملاحظه اولنور بیقاره
تقریع و نزکیده باشته فاقمق تغبیر اولنور بند و بنده میوه سیدی بندیه و بنده یانه بیکدکلری
لوکه بوغ نزکیده دیمک بوزده دیدیلر که اکثر تاطاردن یاپیلر ابن یمین
زخوبان چون طمع داری کرمهای جوان مردان خرد داند که در عشرت شتر بی ناید
از بوزه بش ساله کهنه معناسنه که مرور ایام ابله اسکیمش اولمله لهذا سال خورده ابله دیمک تغبیر اولنور
یا دروزه کهنه جامه معناسنه در بعضیلر روزه گیدر کلری بوبدر دیدیکی وجهیله روزه مرده اکلر
اولان خطا مدر دیدی یاروزه دیمک بو معنایه در یاشتوبه و یاشاه خانویلر یاشکر بنه او ندکلری
چادر بر شته نماسی او طین سنه بدر شته نماسی اولان سنه میرزا ابراهیم بهرسنه سائی
اولمین نبات در دیدی بهرنامه و سفرنامه مکتوب عنوانیدر که فارسیده آمر زیده باد آنکه بغلان جای
برسیدم تغبیر یاکبر بنکاه رخت و مهمات وضع اولنه جق مکان و مطلق منزل معناسنه کلور و اصلی
بنه رخت و اسباب معناسنه اولدیغی ح شتوبیدن مفهم اولور
بنه دریک سنکارسنان بنمیاند سنکارسنان سنکارسنانی راند و بنه مکان معناسنه دیمک
کلور ظلمت یا بنه برلوکن چوبهریان رازعرض دورکن بایده کیچه دن بدحصه دیمکدر
مثلا بازیده نخستین و بازیده واپسین دیرلر کیچه دن جزو اول و جزو اخیر معناسنه بدبیاره
و بردواره و دروازه اول بچه که آخر حجره نک اوزرینه یاپیلمش اوله بده و ده لفظلرینه معناسنه
اولدیغی کبر و در معناسنه دیمک کلور بزن و زن کبر حال چون دیده که کرد غمزه بچره دیمک
بهر قصد دلم کمان ابرو بیش زه ازینه بهی کردا شارت که مرکن ازکوشه باد ام بهی کوبیرم
کذلک بدرسد لفظی بیته معناسنه اولدیغی کبر بر سایل عطیه سئوال اندکده اقتدویده دیه جک
برح دیمک استعمال اولنور طوسی کفتم از غمزه خذیکی بکدایان بهرسان حیشم بهم زد و کفتا بسد
دروبت یا بیشانی دار و سخت بیشانی و بیشانی ادبسز دیمک بولنور دیمکدن کنایه در بیکانه
خوست و بیکانه روست اصحاب ابله کزم اختلاط دیمکدر صوفدر دیه جک بدح ضرب اولنور
زود آشنا و آشنا رو آنکه مقابلدر اکلی مقابل مثلی جمع ابرو دیمکدر که
از کفت غیر با من و بدر غم من بغیر بیکانه رو چو شادی و زود آشنا جو غم چه امور است
بر عملک که کچیلی بر لک و خسته دیمک محکمن اوله اول عمله کار پیر آموز دیرلر پیر این کار م

بن فلان ابلنمک بغابت اهلی بم دیه جک بدح ضرب اولنور چه دارم بهر سودای جوان نقد حیات
بهر این کار م چه غم کری شدم بی اختیار دی طرفه کفت اول کسنه حقنده ضرب اولنور که کیدر
حد بنی نجار و ابروب اوزرینه ح شمبه جک سوزسوبلیه عنبر رانه بکشاد لب در جواب
زکفتار بی طرفه ماصواب بصرفه کوی کیدر حد تکه کوره سوبله دیه جک بدح تکلم اولنور پروح
کوی اول فکر ایله و آندن صکره سوبله اول اندیشه و انکهی کفتار ملت
سخن دانان سخن پرور ح کویند بدوی یکدیکر با بدح کویند باسنار و بسنار
حشو در ابدر اول کلام که متکلم اکا معتاد اولمغله کا سنک اتناسنه ادخال ایدر زیرا هر کس بر لفظه
معتاد اولمشدر بعضر مثلا لفظنه و بعضی بوکره لفظنه و بعضی دیمکی عادت ایدمشدر اکثر اهل
لغت بو وجه اوزره تفسیر اندیلر و معیار جمال ح دیدر که باسنار و بهسنار یعنی فلانه و فلانه اشتهار
ایکون شهره بی ایراد اندکر باوجودت از شهران باقدر بهسنار معناسنه در بهر زبان نادر فلک جز باسنار
بدقدم دنی قدم ریاضه مشتم اولان کسنه در کنایه در دنی پدر و مادر بخطا و لدالزنا دیمکدر
بوسکیده زنج حرامی دن کنایه در زیرا اخیر سنر لرچیکه لریمز معلوم اولمق ایکون استر ایدر لر دیمکدن
باسکر بنه بدشتی اور تدر لیست کردی میکفند غلان کسنه یه انتساب و استناد ایدوب عنبر بله ظلم
وجور ایدر دیه جک بدح ضرب اولنور نوحوالت اول کسنه مال بجروه منتفع ایله
تکبر ایدسه سر کرانی کنده بکلری کبر مدح علی ح عقد اندکی قصیده ح دیدر که
سنهاد او ازین ماکسان زمانه نفغان زین جنبه ان آخر زمانی بصوف سفرلات بیشتم
لیس کرمریدم زده سنار رشنا سر کرانی بیشن دستی کرد سبقت اندر نکبده بنز طور اندیجی
و بنز طوندر تغبیر اولنور قتل من خواهد زکیسو غم زدیکر سواجل بیشن دستی کن کیسنه دوست بستین ابدل
سبک دستی و آتش دستی دیمک بو معنا در بی نه حوصله سز دیمکدن کنایه در نه بدرسنه تنکدستی معناسنه
در عمیق اولمیان حوض البته طار اولوب آز بهانه ایله صویی منکدر اولور چاه
زنخدانش سهن ای دیده و کاری مکن که اندرنه دوزخ فتد جان من بی نه دلکدی
دوستانی عید کردم کدر سر صفا و دوق اندم دیمکدن کنایه در پیش افتاد
سر کذشت که نکبده باشتدن زمان سابقده حق احوال تغبیر اولنور
بر ساعت از مرکان خود خون دلم بیش اوفتد زین زار مانده تخت من انیست بیش افتادمن
پیش خود بر باخود بین دیمکنایه در دومنافق معناسنده دیمک استعمال اولنور در مذهب شعوار نمانه
سراسر زردو نا شاعر نمای پیش خود بر با برابر مونس خاطر ایس سر دشمن جانی
بیشن رس اوست آنک حرافنده و خیر خواهی در دیه جک بدح ضرب اولنور
بمیدان رسید از بهر ارش یکی بود مغز اپیش رس اندکی و بر ابنه جمله دن اول سرعت اندیجی
دیه جک بدح پیش رسی کرد دیدلر و اول کسنه به پیش رس اطلاق اولنور نته کیم هانی نکه
رشو پیشدن طاپردر بمنزل رسید از بهنه بستر بود عزت پیش رس بستر صاحب دستور
بیت مذکوری معنای اول ملاحظه سیله شاهد کتوردیکی خطا فاحشدر بیتکار مطلقا حد متکار که

رقیب ار کامکار نا کهه حوما عید مبتهد کم
که شادی دوستانی عید میکردم به بدخوبان

غلامان عامد و امداد و اعانت ایشان کمنه به دنی بیشکار اطلاق اولنور نک
شنو بیتندن مستفاد اولور بجل وعقد جهان رازمانه ایست دکر
که بیشکار قضا و مدبّر قدرست دنی ظرف بی حوصله و نامستعد کمنه به دنی اطلاق اولنور
دنی حوصله تزکیده قویغی طارعبارتیله تعبیر اولنور مثلا آز شراب ریاضه مست اولماز آزمهان
ایله غضبه کلن کمنه به بی حوصله دیرلر بیشکانی عکره و بردکلری علوفه درکه چره دنی دیرلر
باران یاغمورلیق دیدکلری لبا مسدر یاغمور یاغدقده کیرلر ناچه ایرلست کی زنان که باران
باردن آسمان برسرخورشید کشد باران بی بی زوجی آنان خشنود اولور نک نفس اولان خاتون
بیوکانی عودسی که تزکیده دوکون وعزبی ام ولیه دیرلر بیوک کلیین معناسنه در بزرکی کردد
کبر و تفاخر اندیشی دیمکدر باد کبچی اول رجکدر که آرقه حادث اولدقده بیلی ایکی قات بوکه بنج یاسرطان
کی تنکج تعبیر اولنور بزرسا اول کمنه درکه خبر نجسس ایدوب چون چون سؤال ایدر یا باب
صوتنک عمقی اکد بغایت درین یعنی عمق صو دیمک مراد انسنه لر آب یاب
نا یاب دیرلر باروب اول آغاج کورک درکه آنکله قارکورلر یاکوب رفی ص معناسنه در
یای خوست و یای حشت اول نسنه درکه آنی آیاق ایدیکی یک یاصوب چیکنه یه لرلسانست
نسبه که تزکیده دیره سی تعبیر اولنور مقابلی یدیشی دست درکه نقد معناسنه در
سندره داد جزیه یدیشی دست داوری یاپمق و رباط و شکست سندره داد عجب یی تزکیده
آلیکس هرسرکی دیمکدر یاراج دایه معناسنه درکه ارضاع اطفال ایچون صوتارلره پنجه بند بست
آکینه عصا به باغلادی معناسنه درکه بابتی آغریان کمنه لر باغلانیغی کبر زیره پنجه یا فارسینک
ضمّ ایله بینانی معناسنه درنته کیم دیدی پنجیده دیم چون به پنجه بنم
به بندد برغم دیم پنجه بند یای مرده تدکیده آمان کبر اسی تعبیر اولنور یهلو کند و یهلو نی کیدارد
آندن بر کناره چکیسور و بر طرفه کیدر دیمکدن کنایه در بیشی داد اول کمنه درکه جلدون اول حاکم
حضوریته وارو ب تظلم ایده و دنی اول حاکمه اطلاق اولنورکه مظلومک غوریته مطلع اوله لهذا
اهل فرس هرمزنک نام پادشاهه بیشداد و پدیلر عادل اول معناسنه بکته خوارکلا
وسائل و دام دنی اطراق اولنور بیشبار اول فاروره درکه خسته نک بولنی آکا
وضع ابدرلر یای کار و یاکار مزاج سوء مکه تعیین اولنان کمنه دمطلقا حذمتکاره دنی
اطلاق اولنور یای و بند عبارتی قدرت و طاقتسزلق کنایه در
شتودان یهمی سازدشن زال زر ندارد یهمی جنک را باور دیر شتودان فرار بسنان
معناسنه در یرتند آور چوهر دار غلیج دیمکدر یدیر فتار و بندیر فتکار قبول ایدیجی معناسنه در
مثلا غدر قبول ایدن کمنه به اطلاق اولنور عذر یذیر فتار و بوزش یذیر فتکار دیرلر یرتاشکر
بهادر دیمکدر یدی دار جن طوتان کمنه یه آمد فقیرش یرسند یعنه او کبر دیر یعنی عمری آخر اولدقده
لیشت داد و یشت کمود دیرلر اندر دیمکدن کنایه در زنجل باز کردد داشتن او بنادر
دیمکدر که بجل جیم و باء عربیه مضمومه ایله آشیان دیمکدر کمو کدر یدیر اول خانه درکه

وضع

وضع حمی قریب اولمغله فارسی بوبوبوب حرکتنه قادر اولمیه باردار میوه سی چوق اولان
آغاجه وحامل خاتونه و بر کمنه نک تحت منتده اولوب محجوب احسانی اولان
کمنه به اطلاق اولنور یوسفین اودیه آنک عنبیتی الدی دیه جک یه ص ضرب اولنور
بیشکار مطلقا صنعتنده ماهر اولان کمنه در شیوه و نازیا بنده ماهر اولان محجوبه جوان
بیشکار دیرلر و تیر غمزه ایله عاشق کش اولان محجوبک غمزه سنی وصف ص غمزه بیشکار
دیرلر یرکردنی چون سرچشمه اتمش و اشمش بوتمش کمنه ص ضرب اولنور یه
لفظی اصلنده طوکو معناسنه در لکن طوملمق کثرتی مستلزم اولمغله یه چوب چوق مراد ایدرلر
لهذا یک اوچق اولان نسنه یه یرمفت و یک آز دیه جک یه ص یرکم و چوق اکل ایدر یمسنه
یه حضار دیرلر بیرونه شوکرد ماجه اندر وچوق فایده مر مثلا مقرّر اولان یک ضربی فکدر ایچون
ازکاب انسنه ضرب اولنور نته کیم حضرت مولانا مثنوی یه طعن ایدن کمنه یه لطیفه یو
دیدرکه بیت ای سکّ ظاغی تو عوعو میکنی طعن قرآن را بدو نر میکنی بخنه چوش اولان
براز آتشنده قابناسمش و رنکی مکدر اولمش اولیه یک وکک بهر سرد و موقشمز اولمق و کاهی لک و یک چوب
مهمات خانه مراد ایدرلر بیت چولوت و بوت شود نار و مار مرد مقشر چه مبکند خرد
بتر یا چه مبکند لک و یک یا لیک آیا غه کیدکاری چارق تعبیر اولنان کون
یچواک بدرلی لسان آخر ایله ترجمه آنمک یا چنک اول کوچک پنجره درکه بعض
کوشکلرک ایدرلر یکوزایله طنبره یه یا مفتوح ایچون یا سنک اول نسنه درکه ضرب اولنه
اولدقجه بر کفه نسنه وضع ایدرلر عائله تحریف ایدوب یرسنک دیدرلر لکن یا رسنک دنی
بو معناه لغتده یوقدر یکانی لیست حوران بدر کوی چرخ چندین سنک و خاک لبک
درمیزان حکمت کم نمود از یا رسنک عادتا اول نسنه طاشی یا یه سندن اولمغله
عبارت مذکوره یا رسنک دنی محفف اولمق ملاحظه اولنور یا لا یال اول یک و محکم نسنه درکه
مرور ایام ایله خلل یذیر اولمیه یای دام اول توشی مغلوب نسنه درکه صیاد لر صید جانور
ایچون کذلک اول دانه درکه دانک یا فحک بیصرافنه وضع ایدرلر عزبی ام آکا یلواح و یکیدن
بم دیدرلر و خاقانی نک سفینه نفس دام معناسنه اولمق مفهم اولور بیت
کفتم به بارکاه ملا نک توان رسید کفتا توان اکر نشود حرص یای دام بنام
زخم حیثم دفعی ایچون اندکلری نعویذ بره شناس مطرب یلندین در یا کنار ساحل البحر
معناسنه بر کرخوان افسون اوقویان کمنه یه بره و اسپه دیرلر اکا الی ایله یا یشدی یک
میدر یو مشاقی میدر یلک ایچون یره دانه اول طاعه درکه تقرچکلا یه کیدن
کمنه نک آردنجه کوندرلر یا هم یان شبلا و نکاه یا معناسنه در یرتشوده فکلام معذار
و نافع مقابلی یرهوم و یرکاه و فای دیدرکه اول خرشدرکه اوکلدینه دوشمز لر
معروفی نک شنو بینی ایله استنها دانی بیت بد بدم یکی خانه محتشم
نه نخ زبدم آنجا و نه یرکاه شنو فام ص صدر مجلس معناسنه دیدرکه بوندن اقدم

نخ زبلوچه دیدکلری دوشه ده در میوه

بوعید نعم مناجات ص دیکش ایدر
ذره لطفک او ملسه باسنک
سیر پر جبریم اولمه نر همنک
کفه جبریم اکر سنکه کذارم
اک بکیلم طوکمنون بنم هزارم

مختشم
ساغوزه ری آنی وکیفت مستی
از غمزه صیدانکن یه کار تو بدانست

شهره آفاق کفت
هرکه یه و اسپه انداز سرا
در کف خود دید بسم خام را

مقدمهٔ نامنه ترنگاه لفظ تنگ معنی سبب خلاصه شده بومعنا یه او دیدن تحقیق اولنمدی وصدره
دوسنه دکلدی فرسنه دخی دیدلر وخود وسی یه فتح موضعده پادشاه صحب تخت معناسنه
اولمق اوزره ایراد اندر نامنه زاده عزتی ایله اول نامه درکه پادشاهلر یدکمنه یه دیدلر که هرکس
آکا اطاعت ایده لر وآنی هرکس پادشاه حرافندن منصوب ریکیس پیله لر چیقه یا چیله یا پوش
معناسنه در لکن عنصر چاچله عبارتیله ذکر ایدوب یا پوش مراد الدی بیت گرفتم
بجای رسیدی بمان که زرین کنی سندل وچاچله سندل دخی یا پوش معناسنه در
فارسیده پای افزار وکفش دیدلر یا خود فا بواوکنده اولان اولنور اق تخمه سی تعبیر اولنان موضع
پشت مازه او کوزغه تعبیر اولنان بومری کیوکلرکه مهرهٔ پشت دخی دیدلر بدی سای دیریلرای
اندسون اوقوبان کمنه بوی بوی کرکیت ترکیده سکیرم سکیرم فاجدی معناسنه در دوان
دوان کرکیت دخی بومعنا یه در یارکی تخمه معناسنه در واللہ اعلم باب التا معلوم اولکه
تا لفظی اکثر یا فارسیده بقیهٔ معنا مانده استعمال اولنور جای من پس زانوی غم تا یار همزانو نمی کیبت
خاطر اسن سوی او نا خاطر او سوی کیبت صحب کرد دیدرکه تا لفظک درت معنا سی وارد
غایت حتی کبر وتعلیل ولوقیت وفات که اصلنده نای درکا شانی دیدرکه لفظی جفت مقابلیدر و
نیه خرد ارکه ترکیده دخی نای ودنگ درلرد وسازلرک تاری معناسنه کلور که یکتای ودونای
درلرد ومقام تحذیر دخی استعمال اولنور مسعود نا نکویی چو ستو میخوانم که این چه
بسیار گوی کنجی لست وکاهی ادات شرط اولور نا بدیشان نشود کار بسامان
نشود شرط عقلست که تا آن نشود این نشود مخمس اولمله که تو لفظی دخی فات معناسنه
اصلی توی دونا ایله تونک فرقی بودرکه توم فانک بری آخر فانی محیط اولق معتبر در فاء
معتبر دکلدر مثلا رسیدن دونا وسه نا ویبا زتو بدتو دلرد ترکش ریخت مغلوب اولدی
دیکدن کنایه در سیر انداخت دیدکلرکبر پوشیده اولمله که ترکش اصلنده تیر وکیش درکه ترکیده بلک
دیدکلر طرانک اوق وضع اندکلر طرافنه کیش دیلی وضع اندکلر طرافنه قوبان دیلرنته کیم پوشیدن ظاهر در
کشیدن تدرستم دلا زنا ... زتر کش خدنگ وزقدر باتم کمان ... تلاش جنگ معناسنه در نه کیده
دوکش طلاش دیدکلر یعنی نم محرقدر تدر زبان حاضر جواب . اولا کمنه دن کنایه در تن فرو داد
وتن داد عبارتدی منقاد ومطیع اولدی دیه جک بیرم ضرب اولنور تن تنها دخی بو
محاوره مستعمل تن زدا تسم ای ب اونور دیدکدن کنایه در تنش اوزرینه افتاد رازی
طوطی لوب میان خلق رسوای اولدی دیه جک بیرم مستعمل تنش گلکن دیدکلری طرافدرکه
طرنت آندن موتبدر دلفظ گلکن فارسیدرکه حالا دیارزم شمعدان دیدکلر بنه فارسیده گلکن دیکر
وظاهر درکه طرف مذکور محل وتقعدن ساقط اولدقده صدا سی چوق بیده وک کیدوا کثر خلق اسنای ایدرلر
نابدان پنجره معناسنه دریوشیده اولمله که رو زن اول دلوکدرکه خانه یه ضیا کیرمک ایچون
آچارلر خانه تک بهرنه طرافنده اولورسه وبهرنه شکل اولورسه اولسون وپنجره روزن دن خاصدر
زیرا پنجره وضع مخصوص اوزره نظر کاهیه آچدقلریدر لهذا خانه تک بنه سندن آچدقلری اولوکه

سبع نظامی

بیدد نکن یار ارین یا چیله تنگ
که کفش تنگ دارد یار زلنگ

قونا وسه نا کهر مه

طالب آملی

مارا تلاش بد بهر حال ومعاش نیست
اردود مان همت ما این تلاش نیست

جون در آید همت مطلب تنگ نفس در پرسوال
مذهبی چون تنگ خشک نماند ذر جواب

سلمان

تن ده بر عنا آنکه قضا بد نوشت
از نو نشود دفع بتدبیر و حیل

حکیم اصفهانی

حی بکویم به که کبریا در روی
کردیه از لب تنگ شکر ریزم

حافظ

عاشق نازکدل آتش بهجور و لطف یار
تنگ چشمم کرد نظاره در خیمه کوته کنم

احد الدین کرمانی

چواد چیز سخن آز آب دیده خواهد گفت
کمد بدنسبت حدیث مرا زتنگ شکن

بیت

کفتم ای شوخ مرا آتش هجران تو سوخت
کفت ای عاشق مسکین مراتب داری

انوری

جواب چیز نویسی ظریف بر انکیزد
از انم کمنه نکانی فراق وچیخواباد

مثنوی

مؤید الشعراء معناسنه

بعد از چنین کفت بهرام کور
که آکنون زچوشد روزمانا رتوفر

اطلاق اولنور پنجره دن مقصود اصلی خانه یه ضیا داخل اولمق دکلدر بلکه حاصله با مقدر ورود ضیا
پنجره تنک لوار مندر رامدی نابدان لفظی روزن لفظی ایله تفسیر اولنمق مناسب اولدیغ ظاهر
تنگ روس بوزی بو مشتاق تعبیر اولنان کمنه دن کنایه در تنگ چشم دنهی چشم
تنگ دیده آچ کوز ولو دیدکلری کمنه دن کنایه در وحد ابدن کمنه یه دخی اطلاق اولنور مثلا بر
کمنه یه محتاج ادنی اصبع اندکده چمدوک کوزینه بیوک کوزینه کلمه حد ابدر نه کیم مشهدی بر
چمدوی ایچود آکی یه دعا ایدوب دیدرکه بیت آلهی کعبه کذر دن ایاغ تنگ چشمیها که در چشمت بود خاک
سیه کل صفاهانی نوادر الامثال ده دیدکه تنک چشم اکرچه اکثر استعمالی مقام ذم ده ولکن کاهی مقام مدح ده استعمال اولنور
نظامی می ومغ ربجا واوا زچنک تن تنک چشمان در آغوش تنک که مجوبدن کنایه در نیز شنود از بخی نسنه دن
اینجبور دن کنیده سهل شدن آلینور دیه جک بیدم تکلم اولنور تر شنود لاله جو بود داغ دل پر جوش
زهر لب خنده زند غنچه و تنک کس چشمک . چشمک زدن کوز قویرتی ایله اشارت دن کنایه در که ترکیده
تنور قیمق تعبیر اولنور تب دارد نامربوط سوز سویلر وهذیان ایدر دیه جک بیدم مستعمل که صاحبیغلار
تعبیر اولنور تنراهر کز ندانستم بدین نامهربانیها . بنم سندن امیدم بود کل ایدی نا مولک خلافی
کهر دانندیه جک بیدم ضرب اولنور تنرازوی پولاد سنجان تنیزه دن کنایه در ترد امن آکلدم
چرکاب معصیت اولان کمنه دن اطلاق اولنور شه وبالا زبرد زبردا ضطرابدن کنایه اولور تر آب نانک
فتحی ایله ترکیده صبر نتی تعبیر اولنور عزتی ده رشحه دیدلرکه بردانه دن طشره صبر ارو نوشیع ایروب بر
مایعات ده دخی استعمال ایدلر لر نکاب اول رنین درکه آنده صوغور ایدوب جایی اوزرنده کوچک حوض کبی
قاله تنک باب اول نسنه درکه آکا واصل اولق مقابلنجه محتاج اولدیغ نسنه یه تشبث کوچک بوک که ترکیده
دخی مستعمل تنت وورت یدکنده وبدلیشان معناسنه در نار ومار کبی ترتیب اول صاحب
وانجه بولدرکه آندن مشتق ایله عبور اولنه فخری ره مقصد بود نزدیک وآسانت بنا
شد حوضی رسانا و تدفیخ تسبیح ستجه ومصلا و زنبیم مخنث فهر او نهد زبره
بجای جنک ودف وجام مصحف وتسبیح شد دخند دخی نار ومار معناسنه درکه الفاظ مذکوره ده
اولان جزوی نانی اتباع در نه کیم مقدمهٔ اولی ده بیان اولندی تنو تندتن درست ونوانا و شاد
وجزم معنالرینه کلور نار ماردتره ذره وپاره پاره معناسنه در حکیم سنایی
بنکر بدکنون بنت آلغش ازدست ترک . تیزه باشان شاخ شاخ تیزها شان نار نار
تیز وبد تیز فهم وحدت ذهن صاحبی اولان کمنه دیکدر مثنه ... همان بچه تیز ناخن سبز ناخن
شناسد همی مؤید وتیز وبد تیز وبد فابی دیدرکه وبد حافظ معناسنه در لبیبی یکی تیز وبد وبسیار دان
کرد ونبت اسرار کهنی نهان نار ولور زبان مظلم وسیاه معناسنه در تکرتز حرام زاده لکدر
آنکه معناسنه درکه عبارت مذکوره فارسیان موضوع ومصنوع عند حرام زاده لفظ دن ماخوذدر
نار ومار غلام پاره دیکدر ونا خیر وتحت اوغلان درکه منزل اولمغله ارزال ایله صحبت ابدر .

بیت

سعدی اسب سوار اولد یغنی روایت ایدوب دیدیرکه
بکر فتمش مهار وشدم برفراز او چوبان که نا زباز شده برفراز نار تلا توف اولمکه درکه

مسخرگی ایجون کند وی موحش صورته خوبوب خلقی تخویف ابدر شب خرب
بناسد قیدسوف آنرکس که باشد بهرزشتی و ناپاکی تلاتوف تزنگان کچه وقتی پاسنق آنک
مصه درکه میمون تو درنوبت تزنگان میران ، بهمان برعدد ریک بدآری نزلآن فرج معناسنه
عائه تخریف ابدوب دیلان درلد توشنک تخریف ابدوب دوشنک ادبرلر
وفارسیده جامه خواب و بیرخانه وی دیدلر بیرخانه خواب خانه معناسنه درنادونک
بسیج معنی معناسنه در بلیف بیلکن دکربیشتر نادونک که
بارسند که بدیشی بردگاه تک تبوراک دف معناسنه در ربابی درهیچ کسی
ای خربدرت باشت خاشاک زدی ماماک دف دوروبه چالاک زدی آن بدسرکوره
شبارک خواندی دین بد درخانها بنواک زدی ناپاک قلق و اضطراب معناسنه درتنی دنهنک
عبان اولان کسنه که نهنک اتباع درتزنک آخیر نفنکی تعبیر اولنان آلت تفنگ کدانی آنمکه
لکدایه تفنگی دیدکلری آکا نسبته ایله در حکیم سنائی راست خواهی بین تفنگ خویشم
این کهنه بر که بارخلق کشم تزنگ بای دن اوق آنیدن ظهور ایدن صدا وقت جنگدر
منت بکا بایدن ظهور ایدن صدا ایله تزنگ تفنگ دیرلر تویل اولنسه درکه آلتی تفنگ بوفارسنده
قبل اولمیه که آکا رخ جکاده دیه کلری قسم اسمای مذکور درزنال دمال نارودمار معناسنه در نهنم
تانک فتحی ایله بوکلمه نظیری اولمین کسنه درکه نهنهن آندم درکسیر عظیم الجثه اولمقده نظری بوق
معناسنه مهناسه یکی آفرین کردسم دلبر که نهنا هر بکا بان سال دیر
نم کوزه جوشن پرم معناسنه در نشخوار آن اوزنده طعام اولان تبسی بنمارغم وفکر
وغم جکمک دیکسنه فی محافظه انمک بنم کاروان سرای عطار سالی بکذشت که اندین
بنمارم نادست توکبرم وسوزینم آرم تزنگان ترجمان معناسنه درتون و توشنکان تکلمش
دیکدر تترتو و تماخره تمسخر و لاغ و لطیفه معناسنه درسوزینی لیکن نه بازکردم ازشرم روی
که آمد خورتماخره و تترتو بوتوم تندر بجل دلبرم و ترش رو دیکدن کنایه در سعدی
بنالید درویش از ضعف حال بر تندر روبی خداوند مال تدب باده اول البسنه دیبزه سی درکه
طالان حادث اولمقدن حاصل اولورتب بازه البسنه طوتمغه باشلادقده حاصل اولان
کرتنگ که بازه لفظی بازیدن درماخوذ درکرتنگ معناسنه که عربی در تحطی دیدلر تترتو
اول بول درکه بهوا ایله بوب دره لوبکه لوا اولمه تنکه انمک بیشتر دکلدر تترتو سوزینی منت
ازخلق بهرنان چه برم که چون تنکو نانست بوشیده اولسه که تنکو و تنکه عبارتدر صندوق وعلقه وضع
اندکلری نقودی معناسنه درسوزینی بتیندن تترتو معناسی ظاهر دکلدر بلکه اکر تترتو معناسنه اولسه لفظ نان ذکری
عبث اولورلیس معینین مذکورین درزهر برجا مراد اولسه مناسب ملاحظه اولنوحصوصا که معنای ثانی
بغایت البعد والله اعلم تترتو جفت معناسنه درکه عربی در زوج بتعبیر اولنوخاطره خطور ایدرلفظ
مذکور ایکی جزودن وکتب اولمه برجزوی تودر تورن محقق فات معناسنه وجزو آخری روه درکه
اصلی کتک معناسنه اولان رفتن درماخوذ اسم فاعلدر که وصف ترکیبی صورتیله افراغ اولنمش درمعنای

میرخسرو

ناپاک چالاز حد که زشت افتاد کاز ناپرده درت
بر بنم بشمل کشتکان دستور در نازرا

رودکی

پیشت کنوز دشمر تقبیل رو ربرکردار نیل
شاخ چون سوهان زوتار بدمثال اسپره

ابن یمین

مذکر نشان سرور الله چین تو
بیهده کرچه در بصرش آفت تمست

بیت

مرزنیم تو بنها رکه فتار رسندم
تو بیتمار مهل کز بازبه نیم آمرا

لطیفی

چون باپرنده بدکرید
چون نرباد و دونده بدند بوده

معناسنی ایرجی دیکدر وجفته تخصیص ایجون آخرینه ها رنفل محاق اولنمش پس بکنکره مغابی
اولور روجه اطلاق صحیح اولور پس مؤید الفضلا ده تندره سرمه و زننده و تندره وه
وزننده ولسان الشعرا تنوره عنوره وزننده جفت معناسنه دیدکلری تخریف
اولمق ملاحظه اولنورتنّ سنوی آفار چار صوبحمعنیدر که آنده غسل ایدرلر تترکیده اکا کنولدک
دنوکدوی درلر بحر خانه لرم بیلاشق صوبی دکه کلمر قوتی در دیمک بو معنایه عبارت
مذکوره تنک قطعا دلالتی بوقدر خطا اتمشدر مع هذا امیرخسروک مشوی بیان اولنان معنای
حریح در بیت بانمشوی جامه زنش تورکرد شب بزه در حشه انورکرد بیزاودارد آنک جامه وانشانه در
دیه جک بیت حرب المثل مورد مثل بودر که ملوک ماضیه عادت بوایدی که بکسنه به آمان وبیسلر تترکسندن
برادن چیقارو ب آکا دیرلر ایدی وهرکیم آنک الندن اول اوقی کورسه جامه یا دشاهی اولدیغنی
بیلوب آکا تعرض اتمزایدی خاقانی بیک خدنک از ترکش آن شخنه بازارعشق نزد
عقل از بیم چرخ جانستان آمد ام منی پای و منی دوعبا ندی بزکیده بوکدوک دیکدن
کنایه درلکن بنه تزکیده بوش بکن دیه جک بیت حرب اولنمق اصح واصوبدر خاقانی
نک مشوبیتلرن معنای اخیر بغایه ظاهردر بیت دل بردرد منی دوعبا دلی بدسید
خود دوعا بدسرابن دردمکری ندسید لکدنک حضرت جامی دیدیکی که بیت
دوم بدآمد عمت از غبار غیر منی بجست وجوی تو چون من کسی منی دونیست
تنک شراب چوف شراب ایچکه تحتی اولمین کسنه دن کنایه در بیت بصبحی
آخر حسن آمد ضمیم راه زدابن خراب بوبی بلبس ازپی کهن پیر تنک شراب را
نیز پرنانی اوزاغه آتیلان اوقه دیرلر احداثین کشیده جوکمان دشمن مراد ربوده
مرازپش مبنکس جو نیز پرنانی بیزه پرنانی اول قیصه وزافذکه آتیلنه بیداوزون
فابیش طاقوب خصه باخود صیده آندفدنده اول فابینک بدصرانی الده اولغه جکوب آکولرنیز خاکی
نشانه آتیلان اوقه دیرلر حال نیز خاکی بنودرسم که جوکه اندازند
خاکیم من زخودم جو رمیداز جنین نیز ترک زدن اون کبر بوفارسی آنبوب منتشر در جفدی
دیه جک بیت حرب اولنور مانی زخونی که بترک زد ازفرق کاه پلان رابدافراخت پرکلاه
بترروی ترکش کردداز افلاک نسنه بی حاضر ومهیا اندروسا یرلردن انتخاب ایدی دیه جک بیت حرب اولنور
رکنا حاجی آبیم درمیدان عشق نالهٔ نیز روی ترکش میکنم بتره کنت فاد نه دوشدی و
غمدن فارار دراو تورد دیکدن کنایه درف وندیم دیه جک محلده بتره ام دیرلر سلمان
دربتره ام ازبادا که آمد سوبت و زنانه که دست میزند اندر موبت لف انکند تو کوردیمی
دیکدر جامی تو در بند زبونی دیکران لف انکس بدوی تو دانشوران تو بکردن
خودسن حرب الکما یه آدم کیسنه رسین دیه جک بیت حرب اولنور بیت بدرت کرد بود و مادرت کرد
چون تو شاعر شدر بکردن خود داکر باید کرد زخود بدعا مقامنده مسند بوبوتک آلتنه فالسور
دیه جک محلده حرب اولنور که فضول اولور حدیثی بخاور ابدن کسنه در تکلم اولنور بتره کی

فلان کسنه اورنمالیغه اختلال بیرامق ایسنه دیه جک یرده لنگامه اولنور تعبیر بدسرزش

بنم ایشم حصل اولدی سنگ معاونتگه حاجت قالمدی دیه جک یرده لنگم ابدیلر که ندکیده

شتمدن حکایه وار بسکه خیال تعبیر اولنور و الله اعلم بالصواب باب الجیم

چارنکبیر زد برآد آتی بالکلیه خاطردن چیقارمق یعنی بدینه خودرا دیه جک محل حرب

اولنوب ادورت تکبیر میت نمازینه مخصوص اولمغله کویا فلان کسنه ی میت بدینه

خودرا دیکدن کنایه اولور حافظ شیرازی من بهمان دم که وضو ختم از چشمه عشق

چارنکبیر زدم یکسره بر هرچه که هست .. چارنکبیر بکو بردو آتی بالکلیه ترک ایده دیکدن

کنایه در چارقل چوب معوذتین و سوره اخلاص و سوره کافرون مراده ایدرلر عابی

از حراجی دوباره فلنمق یعنی چای به ازچهارقل است چایه درنیل زد قائم ایکون قاره لر

گنبدی دیه جک یرده حرب اولنور جامی رنمصراریچه اوکوس نخوبیل زد .. که

مصراع غمش چایه درنیل زد چایه بردوشش تنک آمد بغانه غضبه گلدی دیکدن کنایه در

هرکه آن یوسف گل پیرهن اندخت قبا .. چایه بردوش آن دگتر تنک آمد .. چایه نهاد

وفات اندر دیکدن کنایه در فلان موضعده افامنه نیت اندر دیه جک یرده دخی

چایه نهاد آنچه دیدلر نسته کیم عربی ده آلتی عصاء چوب بو معنادن کنایه ایدرلر جامی

رنده لبی مرقع گردو باده وشادیم .. آخر ببر کوی مغان چایه نهاد دیم

چدار گردو کوسنگلدی معناسنه در که چدار گوسنگدر چشمش جهد وچشم بزدی عبارتدی گوزدم

سنگر بر معناسنه در چشم در زن گوز بوموب اغماض ایده وآندن فارغ اول وچشم بزدی دخی

بو معناده مستعمل نسته کیم شاعرایکی عبارتی بر بیت ده جمع اندیلر ای دل ارچشتم

میرنی زهلا چشمه بر جوراز ان بلا انگیز چشمش را آب داد کوزینی نور لندردی دیکدکن

کنایه در آتش بیاگندکل رخسار جانان چشم جهان بین را دهیم انلی .. بکارزار جهان

بهرچه آورد بنذبس یارا چارخانه اول کسنه ی دیکنایه در که حدیثی بیلمیوب

نجاوزایده روایت اولندر که امیدی نک حورت خاتونی اوتوخانه ده بهرساعت

غوغا اکسیک دکل ابدر بر کول مزبوره لر امیدی درومندی حرب انکه انفاق ایدوب انلر

حرب ده خانونک بدی مایه جنگ ومنشا غوغا خانه در چوخ خانه سین طوتوب اول مرتبه

صیقدیر که دردمندی خواجه سرا یعنی خادم اندن آخر الامر مزبوره لر طلاق وبرروب بر مدرسه

کوشه سنی اختیار وکلندو سرکذشتی بر قصیده ده بیان اندر که بو بیتلر آندندر نظم

پیرانه سر که فدامیدی دونا شده .. وز چارخانه یکی دوسه جا کنی اشده

یکجفت خانه بود متاع سرای او .. آن هم زدست داده خواجه سرا شده

خواجه سرا خادم معناسنه انسنه مخصوص سایه حیدانلی خانه سی حیفسنه آخنه اطلاق اولنور

صکره توسیع ایدوب چکیرده کی جمعیتلر بیوه به دخی آخنه دیه بلدرمشلر چکیرده کی جمعیتلر

آخنه زغل دیلر چشم آسمان کورست نامسخی اولانلی معرفت ونادان معزز وموقر وصاحب

بستدن رایه یکی آه چوکردم بر باد
بر سر خویش وزدم شیشه خود را فرباد

بینه بر معنت دوزخ هفت زنجیر
بکو بر هشت جنت چار تکبیر

وکر نیز مکه عشق طوال شب خوابی
فلک حیدار کند دست دیار نوس خود

جان من بهر قصد از شادی مکر یار امده است
مهجه چشم همانا وقت دیدار امده است

شرابی بنده و با مهرت ماه جوشش مرغازد
کنون زروشن شدابی موز که چشم آسمان کوراست

ت دنام خسرو

ای پسر بنکر بچشتم دل و رس زرین سر
کوز جا لفاسخ که مقصد جا بلسا کنند

حکیم خاقانی

دیدم امست صبح باد لم از بهر جوکنون
عشق تهمه کرد وفتح کشیده جناب

معدهٔ مقلب زقرص او خورد بهر شام چاشت و از شفق کردن بسیج او کند بهر شب کباب

جان درازی عمر او زو نیلی دیگدان عبارتند سلمان از بهر جان درازی تو سالکان خاک

بکشاد دستها همچون سرو و چون چنار جانا کرد و جانه کژ و حائم و بالم فدا او السوز دیگدان

کنایه درد و حوصلهٔ جان و تن رهین می ناب کن ازین لشتوه مثل آکنت دلاجانا کرد و جانه کرد

مخفف او لمبه که جانه در مراد من او لمق مثل و ممکنه بغایت مناسبد - زیرا بدن جانه نسبت لباس

حکمنده در و مقصود جمیع وجود بنی ظاهر او باطن فدا اتمکدر جانه دال و کل بدر نوع خفتان در که زمانی

دال و کل نفشنده در قزلباش بنا شد جانه دال و کل شاهی هوس ما را

که برنن نعل و داغ حسرت و درد تو لبس ما را چشم امید معناشنه کلمور حافظ

چشم انعام مدار بد ز انعامی چند ار کرامان حرابات خدا یار منی ست

وکوزک جمیع اجزاسی معناسنده اسنعالی کیزد - وکاهر چشم جیوب فقط کوزک انجنی

مراد ایدر لر طحال یا ر شازام چشم و دیده مبانی شعوجهه فرق اندر که چشم قضاء و کبر یکه

داخلدر دیده داخل دکلدر لکن سواد و بیاض دیده داخلدر جیوب شعر بیت ایله استشهاد

اندر که شیبه همچو زسواد دیده پر نور مهوا عنبر فشان چون طره حور و نور مذکور دن

مراد بیاض دیده اولمق او زره زعم اندر مع هذا نور مذکور دن مراد شعای بصری در بیاض دیده

دکلدر و بیاض و سواد دیده داخل دکلدر یکه و قضای آلدن اخراج اندکی لفظ دیده و بدن زدن ماخوذ

اسم مفعول اولدوغی قدیمه سی ایله کوزیده کر یکک و قیاحک و خلی اولدیغنه بنا اولمق مراد حصر اولنور

نفس الامرده حال دیقدر چشم فرنگی غیبک در که ترکیده کوزلوک تعبیر اولنور چشم

کشما نقاس و بکدن کنایه در چهره نشئه صورت و بدوب کندوی کدگی کر کوستره

مدر دیه چک برده ضرب اولنور چشمار و اصلنده ع و سدن چشم بزرجمی دفع ایجون یا بدقلدی صورته

در لر ایدر که دیارکده قاعدهٔ قدیم بوایدر که کلکلی وقت ده کبر و سنی عروس تزیین ایدرکن

زر دزبور و خلی و جوهر ایله آراسته ایدوب چشم و ابرو و نقش ایدر لر و صاحبه و سک قدر بنی

مقداری ایجنه کموش و التون قراضه سر با خود چرز و جمن مغله سر و ضع اندکدن صکره

صورت مرقومه مصوره بی عروس مذکوره به قریب بر موضعه وضع ایدر لر ایدی عروسی کوزیک ایجون

کلکلی خوانینه اول امردن عروس ایشته بودر جیوب اول صوبیق کوستر لر ایدی کویا خوانش مزبوره

عابنه دار ایسه اندر صورت ده تماشه ایدوب عروسه نظر اندکده تابغر امتیه چون عروسی بشنوبری

خانه سنه کوتورمک مراد ایده لر مرور ایده جکلی طریقه قریب اول دسنی بدستام او زرینه

چیقار و لر عروس اول موضعه قریب اولدیغی ساعت بالایی یا مدن بو صورت بخ شکست اولوب

عروسدن دفع زخم چشم بر شکست اولسون دیه رک دسنی زمینه القا اندکده

خرد و مرد اوکو. درونه وضع اولنان اشیای بغما ایدر لر ایدی

چو چشمار و آنکه خوزندان تو سبز چو از بام بنجه کر افتی بزیر صکده بر زخم چشم دفع ایجون

اندکلری افسونه چشمار و دیدکلری خلی بغما اولنان کنک شو بیتدن ظاهر در بجز دست تو بر چشمار

شاهد ار بدکشد هزار حجیل پوشیده اولیه که عبارت مذکوره نک اصل و ماخذین وصورت

مذکوره به اطلاعک سببی بیانه تعرض اتمدیلر بو کمینه نک کستاخانه خاطر به خطور ایدیکی بود رکه

ذکر اولنور لفظ چشمار ده ایکی جزء در مرکبدر بر جزئی چشم در کوزه و بر جزئی رود در بوزه معناسنه

و مباندزده اولان الف بدایدلک معناسنی افاده ایچون مزیده در رو با زور و دوشاد و مثل لفظلرنده

اولدیغی کبر نته کیم مقدمهٔ ثانیه ده سبقت اندر پس معنای مذکبیسی کوزبوزه فارسی و بدایدیغنی

خواتین مزبوره نک میانلرنده اولان عابنه نک کوزی اولدن صورت مهوره نک

پوزینه مثلا چشمی چشم دیه سنه لر کوزه دیمک اولور ایدی بو قاعده مقرره ده

مغلطه در تخلف اتمز مثلا بر کمسنه به بیچ بر شک خیری یوق ایکن علی الغفله مصادفه

انسه لر خوابا خواب مصادفه اندک دیدلر یعنی غافل عابنه مصادف و برابر اولدر که عوام

تحریف ایدوب حابا حاب دیدلر و لفظ خواب غفلتدن کنایه در و الله اعلم

چناری و کدوبی ایکی نسنه میانده ظاهرا مساوات اولوب فی الحقیقه مناسبه

کلیه اولدیغنی بیان و قتنده ضرب اولنه مورد مثل اولدیغ درکه بدچناری قریبنده بدقباق

کوله بی بیتوب مقتضای جبلتی اوزره نشو و نما بولوب زمان قلیلده چناره برابر اولدقده

چناره شو وجهله زبان طعنه دراز ایدوب دیدر که بنم کتم مدت قلیله ده سنک دوراتیم

دکرو راعوام ابله واصل اولدیغک رتبه به بنی ایصال اندر چو لفاخر اندکده چنار کهن سال

شعو جهله جواب ماصوب ویدر که برقاچ کون ایچنده بنم ابله برابر لک پیدا کلدیکنی

وارسه مکانکده ثابت قدم اولکز کثرم و سرور و زکار تحمل ایدوب شد ابد ریاح

عاصفه سببی ایله قباق نابود و چنار کار آول مکانیده ثابت اولدیغی محال چندی

کندو ابله برابر لک ادعا ایدن صوفی تحمل حقنده دیدر که قطعه در باب محال ایدن بازکی

و بار یک آزرده مکن خاطر کس از سر مغزی :: کر با تو برابر زند آن صوفی اقدع

یاد است روا رحق ادبیت نکو بی :: پر خواه تو خود را به بزرکی جو تواند

لیکن مناست این که چناری و کدوبی :: صوفی مرتوبرک باشی تحمل اولدیغنه قطعه

مذکوره ده بر قاچ موضعده ایما اولدیغندن غیری مثل مذکور یغایت موقعنده واقع اولمشدر که

کل باشی قباغه نشبه اندکلری مورد مذکور چنک زرکری ترکیده قصاب دیدکلری بر جوان داد او را

اکر شو بنه نظره اندر محال اصفهان مطلع انوار حسنت آن رخ چو من آفتاب نه که

مطلع کفتم بدین خوبی که میکوید جواب چون خروسک باشنده اولان قرمزی آت یاسمین

تاج خروس تعبیر اولنور چنج اول کسنه در که کوزلر ندن همیشه باش آغوب کیر بکلری

چو کوملش اوله چند قرنه اول خوف عظیم و امر صعب در که انسانه عارض اولور چو کرکدن

مغفر و خوانده ابو حفص شعدر مغنی مون سنه در دیدر چرب آخور زفاهت عیش

و کثرت علف چراخور و چراخوار چراکاه که مرعی بتعبیر اولنور چشم آویز خانو بلر

زهر چهره زاور نور و زشت عام
هر از چشم فرنکی نهان بد در و بام

مانی که بود و صورت چینش چه بود
مانی منم که چهره کشای منم بنم

بانشر

از غنچه دهن چهره نشد بیش بد یوسف
تا آنکه زکل چهره و از غنچه دهن تنکیت

بهم کبر سکاده تزلزل کله سنه بر اکی کونه نصکر حدیثه

روز سخت کار سبیل الله صحیح

مخنث

کرد دار بنت نابکی زین جنکار زرکر
از تو ضایع نادکن بید او وازم دو داه

بهرام بیک

بت صراف که افکنده ت صراح دلبر یاه
و نادم میکند زنار جنک زرکر یاه

جنکی صحی

مسعود سعد

ازین شتر بچه نسته دهن چه میرسی
که هر کز تش نه چرا خورد بر دنه انکور

شاه نامه خسرو

بکی غول قه بنده است نفس آزمند و خواهت
که نی باکی چرا خواست و نادانی بیاباشش

بوز لربنه باغلاد قدری بر قع که قبل دن یا یار لر و یچه بقیر ایدر لر جابلوس و جبلوس و
جابلوس اول کسنه در که کلمات مطبوعه و الفاظ مصنوعه ایله برسام در ونک عوقه کبر و ب
آنی اضلال ایدر جشما لوس کوز قویدیغی ایله نظر اتمک و جلاس اول کسنه در که سفره میدانه وضع اولنمز
اول هر صحن دن بر دانه یکشر لقمه آلوب اکل ایدر عربی ده لواس دیر لر ع جانی نشیکیم بر آتش شبنم
بعبارت اضطراب ده یم دیه جک بر ده کزنک بهر مطلوبی تحصیل ده جد و سعیم وار در دیه جک
محدده ضرب اولنور. چالش نازایله صالنمق سودیغیدر یا تدرین شیوه چالشکنیم
سر حصمی راسنک مالش کنیم شیخ نظامی اسکندر نامه تک بر فاجع محدثه چالش لفظی جنک
معناسنه اولمق اوزره ذکر اندی نظامی ازان سپهکبین تر سیاهی قوچی عنان تاخت بر چالش
جنبر وی جیشن میک لقدیمی ایله جشم بعنی کور معناسنه در ابیر موسا کهی ز خمش زند تیر بر دل عشاق
گهی زد ست زند تیغ بر سر اعداچ کی مبدات و قبا که معناسنه در لهذا لیله ایدانه ستب جک
دیر لر جگ ایکی جیم فارسی نک فتحه لری ایله کمل در که عربی ده وزر دیدیر لر جنک و جنکل و جنکال
لفظلر نک مبانر نده فرق بو در که جنک قوش قبناغی معناسنه در پیشه ره بط بازتیز آهنگ میزد
بر قص کبک شاهین جنک میزد که جنک ده ابهام وار در وکاهی انسانده دخی استعمال اولنور
و جنکل بیتجی قوش جلیر ناغیدر. و جنکال بیرنجی جانور جلیر ناغیدر قصعه زعدل اد شده باز سفید جغت کلنگ
رائز اوسنده شهر سیاه بارشغال نه ابن فداز بود در بهد ابران جنکل نه آلنا در
دراز کند در زمین بدین جنکال و لفظ جنکال کاهر استعاره طریقی ایله انسانده دخی استعمال اولنور
بهز مند یوسف بایین و داد جنکال خویش آنرا عرب رایداد و لفظ جنکال جیم عربی ایله نوشته کیده
جینلغ دار و مال تعبیر اولنور که جینلغیبن و دار مالین بده جنکلیک در لر بو تقدیر و حد تنا مگر حضرت
ابراهیم وصفنده دیمش ایدر که بیت جنکلیک نادر م او بک روان بولدر نشده دنما جو سرو روان
جشم آغل و جشم آغیل عبارتلری عصبدن ناشی بدکسنه یه کوز قویدیغر ایله بانمق معناسنه در
جنگ نزمک اور سلام کردم حوشش کرد سوبم نظر جشم آغیل جم ندارد سخنش سو نمیک
معناسی بوقدر معناسنه در که حرمعون دن عبارتدر نهاد بیه دعوی کنی که شاعر بهرم دلیک نسبت
در شعر تونه حکمت و نه لذت دانه جم جشم نهام تعویذ کذاف التحفه و صاحب معیار جشم نام
عبارتیه ذکر اندر جنگ مریم بخور مریم در که ندکیده مریم الی دیر لر کوزل راچه سی وار در عشر
ولادت ایچون نافعدر کو آنی اول وقت ده صوبه بیراقد یر لر که بدی بر دنم آیدیه بهانی اول سهانت
وضع حمل سهولت ایله واقع اولور شیخ نظامی نیز تست از جنگ و بم شاه عالم
چنانکه ابنکاه از جنگ مریم چکامه قصیده و شعر معناسنه در چراغ بره و چراغ داره
شمع و چراغ روزکاردن سو یوکسنون ایچون وضع اندکاری فنار و فانوس چامه شعر معناسنه در
چکامه کبکه مرواندن نشه کیم شهنامه ده واقع اولدیغی بیت بزد دست و طنبور را بر کدفت
سر ابهدن چامه اندر کدفت چهار کوشه تابوت بلی نخته در کوشه نشت و ساخت توشه
تاکی رسد شن چهار کوشه چشم کسنه احول سوی هیچ کرده است پنهان شاعر انرا

فرع

قریع آن کور ملعون چشم کشنه ع چوبت در آیت اعدا سکاه ضرب الصبانی ایچون بکر و چیله
ندبیر ایدر لر سنک اصلا خبرک یوق دیه جک بیده ضرب اولنور اصل مثل بودر که دیار عجم ده حضور حاکم
بر کسنه یه تعدیه آنمک اقتضا ایتسه آنی ضرب ایده جک دنکلکدری صوبه ایصلاد یدر لر اول کسنه
بعض اشیا مندن سئوال ایدر که بکا نه کونه تعدیه ایدر لر جواب ویر لر که چوبت در آیت
یعنی سنی چوکمک ندار کننده در لر چوب زن یا سیاس ودخی نوبت زن دن کنایه
اولور که سحری کوس و طبله چوبک ضرب ایدر خاقانی چوبک زن بام نست کوچون
باین همه دیده ها بیدار چین دستار صاروقده اولان شکندر عقد دستار دخی بو معناده
ظهیر تند باد اجل بدلبندان کرد زلف برچین وچین دستارش چیره دست وچرب دست
نر کیده الی اوزه رسنه یه الی با قیشوره دیدکلری کسنه در کنایه در چره دست آنمک مقابلیدر
بعز الی اصلا بر شیئه یا قشمر جوینده یا بنده ادست آرایان بولور و مطلوبی تحصیل ده نکاسل
رواد کلمدر دیه جک بر ده نکلتم اولنور من طلب شیئا وجد وجد بیت چنین زد شش شاه کوبندگان
که یابندگان نند جوبندگان مجاز المجمله یوشیده اولمیه که لسانا فارسی ده حرف
حا بو قدر مکر لغه عربیه ده بدحاسی اولان کلمه نی اخذ و تعجیم ایتمش اولمله لرحال کرد و بکال در آمد
وجد و شوقه کلوب سماع اتر دیکدن کنایه در حرکت سر و از نشمال آمد
تکوکه در حرکت سر و از نشمال آمد
چو بد قامت نو در حین بحال آمد خلقه بدر زده مضطرب و فی راحت ایلدی دیکدر
چشم او هر لحظه دلها را بهم بر میزند شور عشقش عاشقان را خلقه بر در میزند
حافظ چه جلتها زدم ام بر در دل از سر شور ز شوق خلقه زلف تو در شها دراز
گونک آج و بصیرت و احیانا او زره اول دیکدن کنایه در روایت اولندر که نسیمی حلب
شهرینه کلمش ایکن اولیای شیخ فضل الله دن استیذان ایتدکده شیخ مزبور بشنو بیت
ایله جواب ویرمش که بیت چون بسوز هیر و ر از حلب اندیشه کن چون ز حلب هیر سی حاضر و قندیل باش
باش نسیمی حلبه واصل اولدقده سر کذشتی و مانند قندیل جلوه ساز دار اولدیغی معروفدر
حال کوی باز لکدن نصب اندکلری ایکی میک میانده اولان میدانه اطلاق ایدر لر که کوی بالغ
اول میدانده ایدر لر ضمه دو میدان دار نک میز دیدر بنال شنده سر کشنه همچون کوی حال
واکاه در بهوی دخی در لر عصاروان بر بود از شاه جهان کوی چوبادش بود بکسر نادر بهوی وکاهی در
لفظنی حذف ایدوب بهوی در لر بهای و بهوی سوی بهوی زو کرد بزد یکبار دیکر کوی
و بهو کرد حالی فی الحال معناسنه در که حرف با معنا ظرفیت افاده ایدر و کاهر با بی الفه قلب اولنور
حالا در لر وکاهی با دالی جمع ایدوب حالیا دخی در لر حاضر دم باش آکاه و مهیا اول دیکدن
کنایه در حشر جمعیت و الای معناسنه کلور باقی ذکر باره چیل ستاره حشر
شد از ظل عالیش فرخنده فر یوشیده اولمیه که حشر لفظی عربی ده جمع آنمک معناسنه در
یوم الحشر یوم القیمه یوم الجمع اولدیغی یوم الجمع اولدیغی ایچوندر و حشر عوعا معناسنه دخی اولور حشر
کرد در لر غوغا انتر معناسنه و فوقا جاغر دیه جک کسنه یه جنبری در لر حکم انداز اول تیر انداز در که

کافی
بدو ورقه تو سر وی کشید بر لب جوی
ز عکس خوبش تن او را بجوب بدر آب

عربی در فصیحه
بعقد کوشه دستار شاعران حریصد
که نی بدست صله شسته ایست بدآوار
نر کیده دو رایکه در لر بهم

کافی
در بیار نهاستیان نا روز میسوزم چو شمع
دود آه من بین و حاضر و قندیل باش

حافظ
عاقبت منزل ما وادی خاموشان است
حالیا غلغله در کنبد افلاک انداز

ابو الشیص
خود کرده را چه حواجه کنار نامه من
بشهر یار بر سانند شبد حامه من

فرع

آندیغی اوق اصابت ایده حرف کیر آزعبی بار معنسنه طاله یوب سویلدکدن حرف انداز
اکا ویرکه سوز آنر حلوای نی دود خورد زحمتسز مقصود بنه نائل اولدی دیمکدر وحلوای نی دود
زحمتسز تعمتدن کنایه در حلوا خورد از دیک چوبین کدکی کبر رسیده ولذیذ اولان میوه بی کسندو
الی ایله آغاجدن قوپارب اکلی ایده دیه جک یرده حرب اولنور واکثر استعمالی نخل خرما در
کماج در باغ بهین نوکونه کتون برک ونوا زان برک ونوا آرزوی طبع روا
برحیز دنیا ومیوه از شاخ بخور کز خورم نه زدیک چوبین حلوا حلقه سودا بازار کاتلر
بیع وشرا ایچون انداکلری جمعیتدن کنایه در سماط هر سحر درحلقه سودای شام حرّاه آت
بارچین یکنتاج باد صبح ومشک ازان شده حوض ترسا اول حوضدر که آنده اوزوم
صبغار لرکه طاشدن بابیلمشدر جامه کفتم بسنده دارم کز فیض عقلی بکذرم
حیض عروس زخورم درحوض ترسا دانشنه حوض ماهی هیچ حوت دن کنایه در
خشک ریش ادنی بهانه دن کنایه در ودنی اول جراحت که ناسور
یاغلاشسن اوله آکاوی خشک ریش دیرلر خشونش نفاق دیمکدر خس درد بهن کدوته
عاجز اولدیرو اکا دیه درد یه جک یرده حرب اولنور خرفت وریش برد زوالی مرغوب
اولان نشته زائل اولدقده بقاسی مطلوب اولان نشته نی کوتوروب کتسه حرب اولنور
بستاندر فیم سرزلف نو ومبرفت نوشندجر کهنه که خرفت درسن برد
خم سند سیکه رک فاجد رکه تدکیده باب باب سیوسندی بغیر اولنور
کرنت بردام افلاک نمایان یه عبد خم ابدوی نیداد بدوران پس خم زد خشکفا
اول انمک درکه خمیری کدکی کبر کلمه دن بیشتر لرکه انکا خمیر وخمیره دی دیرلر بنم دیارنم
عائله تخریف ایدوب عمارت فطوله سر دیرلر خشنا کثر معنی دخوانده معناسنه درکه
خشنا تغیر دیمکدر خوشاب آبدار وتازه معناسنه در واکثر یا اینجو یه صفة ایدوب دزخوشاب
درلر خیزاب موج آب که کونیه آب دی دیرلر خلّه جوب یکی کورپه کی خشک کدد
لاغ ولطیفه اندر دیمکدر عوام عجم تحریف ایدوب بهنک دیرلر وخوانامزاد ایدرلر خلنج
آبکون یعنی الاجه معناسنه در صاحب مؤیّد دیدرکه اول سیاه کبوتردرکه بر ایکی بکه کی بیضه
اولور دریجه مابوینی کردکون نوبدان علت بد کمدد شلوار نور نکس خلنج
خوج خروسک باشنده اولان قیرمزی که ایبیک بغیر اولنور بعضلر کوسفند جنکی بغیر فوج
معناسنه در دیرلر وخود خوج دی حوس ایبیکی معناسنه درکه ایکی جزو دن مرکبدر بد
جزوی خود درکه زیره کلاه معناسنه درکه بیضة الدیک بغیر اولنور وجزو آخری خوج در خودوش
معناسنه خرد وش مند خود مند کبر عاقل معناسنه نته کیم سود مند است سمندار خود مند
لیک سودش آنداست بکرم که مراو است سمند وانشومند درلرو دانشمند کبی عالم معناسنه
بود دانشومند وهم پهلوان نه بیند کسی پیرازان ساکان خند وتند نشرت ومرت
معناسنه در خندآ خند خندان خندان یعنی کوله رک کوله رک دفع چشم بد جهانی را

همچنان نرم نرم وخندا خند خشم ندهد دفع ورد آتمز وانمکه دنی قادر نکلدر دیه حکدیدم
نکته اولنور خشتیر غضنفر وزننده اولکسنه درکه حولت رمالی وارکین خلقه کندوبی تفکر
کوستره یک ایچون حروف ابجد زندکانی ایده بناء علیه خاصیت ولکین بنم تنک زید
اوچنان سندرکه چنان هیچ خشتیر نبود خرآنبار آندن عبارتدرکه بدلیش ایچون بد جماعت جمع
اولدیرکه تدکیده آندن ایکه چی بنوبر اولنور خشکار ماکرد متبع وتفحص اندی خشک ریو آبلق آت
خوالیکر واو سیر ایده وخوالیکر واو فتحی ایله وخوالیکر راهرو رهنده آستجی معناسنه در خشک
سر وخشک مغز دیوانه مزاج وغضوب اولان کسنه لردن کنایه در خیز خیز بهوج خشک آخر
محط اولان بیل خشک آخر خذلان بدست خانی که در باض محمد حریدکیتی رضا
خوار کار ستمکار اولور بر کسنه یی خوار ودلیل ایدن کسنه دن عبارتدر خد بهوار شب بده که
یاره سه تعبیر اولنور بیت کلتی بهیچ کار رود راز کار نو شب بود چو خز بهوار خاک بیز دقیق
النظر اولان کسنه دن کنایه درکه دقایق امور مطلع اولور خلط چون بدانی خدا رین حد میکریز
کنایه بی حد رسی ای خاک بیز خنده خز بس وخندریش اول کسنه درکه غیر یلدیرمز استهزا ایده لرکه
خزیش خانک فتحتیه خراشیدن یعنی طرماغلامق معناسنه در خواجه تاشی اول غلامدرکه افندیلر بیرلرکه
تاشی لفظی فارسیده شریک معناسنه در لهذا بیر بیرلرینی آلتنده بولدرین آکی کسنه یه خیانتیش دیرلر
وکاهی تاشی دیرلر که قلب ایدوب داش دیرلر باداش کبر که آیاق داشی بغیر اولنور وبکناش لفظنده
اولف تاش بوقیبلدن دکلدر وکاهی عرتی درکه بک تدکیده سخت وقاتی وتاش حی معناسنه در
بک دمور وشیمو تاش لفظلری کبر عوام جمله نک یاتوالله یدیرکه بد کسنه نک اولادیاتاش دیه لرک
بد بک اسمنی یکمنو یاخود طاشدمور دیو یاخود یکناش فولاد ایدرکو یا اسمک تاش تنبر تدن ولدیرمز
طاشدمور کبر محکم وثابت اولور معمراوله طورمش وطورسون دیدکلری کبر خدیش خانک
ضمی ایله کدیا تو بغیر خانه دم ونفرف صاحبه سی اولان خاتون معناسنه در وکی
چه خوش گفت آنمرد باکی حدیش لکن بد یکس کیمکه یاهی بخویش خیر کش ضعیف ودردمند
اولاندره جو ایدر نکسنه که زیون کیردی دیرلر صرّبط اصلنده بیوک فاز معناسنه در صکره ابله
وناداں کسنه یه اطلاق اندیلر حالا دیارنزده احمق وابله اولان کسنه یه فاردیدکلری بوقیبلدندر
بنده یا مشت خربط است امروز همچو خرد خلاب افتاد وخلاب اول بومناق سیاه
جامه درکه آیاق آندن زحمت ایله چیقار وداول جامه یه خلیش دی دیرلر خرمک خانک
فتح وضمّ ایله اول زنکامیز بوجوقلردرکه دفع زخم چشم ایچون اطفالک بویندینه آصارلر
ترسیم چشمت رسدکه سخت خطرجا چون که نه بندند خرمکت بکلوبرّه وآکا چشم زدی
دیرلر خرسنک زباغ بوبوک طاشلی داول کسنه که طالب ومطلوب میانده حائل
ومانع اولنه نادلت رازغیر او یکیست بلیش رابست زنبرک خرسنکیت خدایکان
بیوک یاد شاه خانه بدوش درویشی که هرنه یه مالک ایسه صبر تنده در نشین اول
ما مردمان خانه بدوشیم وخویش نشین نی زان کدر خانه نکهدار عالمیم خوش نشین اول

۹۵
۹۶

کمسنه در که کند و ذوقین آر ایوب را حتدن عیری جیدی اولمیه خاکش بد بهش بد کمسنه نا سیز ا
سوز سیوملیسه آگا بد دعا مقامنده تکلم اولنور جامی چون لال لوان بود بکوشش ولیس ازین کرلت بسیخن
کث فانی خاکت بد بهن و دنی خاک در دهن است دیدلر حرمندن اعتذاره کلدی معاشر براقطرانی عجم بودکه
بد کمسنه دن بر کمسنه حقنده بد نا معقول کلام صادر اولسه آنک اعتذار ایچون کلدکده آخر نیه بیدا ز خوبان
وضع ابدوب اعتذار ابدر خارکن است بنده جفاکش در دو بهر نه قدر جور کدورسه تحمل آبده
دیمکدن کنایه در خانه بهندو میسر الی اوزون خدمتکاره خانه بی سپارش اتمه دیه جک
یرده تکلم اولنور خطا بد کردم نکتش عاشق معشوقه نیاز ابدرکه بکا نکلی جور یرادک اولدقده
غافلانه اتمه اولا بد آرچق اشعار ایله بعده بهر نه جورک وارسه دریغ اتمه دیه جک مثللو یرده ایراد
اولنور مصرب مثل بودرکه ذکر اولنسه و معهود دریو دیه بر عجم بد بخری قتل ایچون مقام مسکنه
کتوردکده جلاد اولا قطع دوشه یوب اورنیه بر آدم صاچ ردیچ مک کوزلرن باغلا دقدن صکره قطعک
اورنیه اودون مرتوک بو یوشه بر قدم مرتبه ایله بر خط مکوب یدوه قطع عنق ایدر بیت فدرینه
سرم آنکه اندازی پشمیر چای خود بکتش بر کردم اول خطی از خاکیای خود بجرم معهود دک کوزیه بر باغلا
آصفی بلیح ایدوب دیه بر بیت قاتل نه چشم مر بنه دم بسمل نه آنا نا ماندآ رزو رو او در دل مرا د
قطع دوشه یوب اورنیه قوم سید کلمر نظامی مکر سوبیتده مصرح در بیت نطع بد
انکنده دیدر دیک رنجت و بوزدیو انکیش میکر بخت خط بطلان وخط خطا وخط نسخ وخط
بیزار رعایندر اول خط دن عبارتدرکه خطا و سهو و غلط واقع اولا عبارتدرک اوزینه چکدیلر
جامی بهرکه چون نقطه در دایره حکمت او نه زود باشد که کشندش خط بطلان بر سر کاتبی
انکه او خط خطا بد اهل سود امیکند روسیه کردد اکر بینند بخشم آن حال را خلاق المعانی
لاجرم میکشم بنو میدی بد بسر فضل خط بیزاری بی نوخط نسخ بر حرف بفا خواهم کشید ذوقی
اول نامه که پسر پدرینه زبان عفوف ایدوب همیشه خلاف رضاسی اوزره حرکت اندکده پدری آکی
بدنامه بارزب بعد البوم سنی زاندم وسن بنم اولادم عداد ندم معدود دکل سن کیو
اول نامه تحریر اولنان القاطه خط بیزاری دیدلر خط بغداد جام جم اولانلر اوج حقک میانندده
اولان خطک آسمیدره باقی ایکی حطف بد بنه خطا از رق و بد بنه خط حور دیدلر لکن عبارت
مذکوره ساغرک آغزینه قریب چکدکلری دایره نک اسمر اولمن اصطلاح اولمشدر خطا غر
وخط جام معنا لرینه اولور و لفظ خط کاهی خدو سنبد معناسنه استعمال اولنور
خطا ساغرکی ست که بکرفتست دل من از کنایت اشعار ساغر من نه سرو قدتو نادر خرامشد
طوف کلوز فا خنکان خط جام شد امان بتیغ حکمت خطه ایران زمین
بادا بخط خطا و اقدا عهم مابصواب خواستکار و خواستار نیاز مند خوان سالار
اول کمسنه دیکه بسط سماط آکی مفوض اوله وخوان سالار لفظی حضرت عیسی به نازل اولان
مایده یه دنی اطلاق اولنور بو یکینه کاغده خطاب اتدکی قصیده ده دیمشدر ابر نوبتی کوبا سماط کسترده
بد نواله چنانکه خوان سالار خشکار اول آنکه در که اولی کنبکدن آید بیاض اولا اصلی خشک آرد

احداله حاکمان
دل بنده بوی عنبر آمه کلست
جا جا کر عارض دلاویر کلست
بلبل که هزار خارکن بنده اوست
او نیز کلام خار سر نیز کلست

نظامی
عارت ازین بندک بنزم است کس
خانه بهندو نه سیرم است کسر

حکیم رکن
اکر جانم بصد زار بمیرد در وفا دارم
وهم مانند فرزندان عاقق خط بیزارم

حکیم خاقانی
کر چه خدو د خطت در خط بیدار شد
نا خط بغداد در دجه صفت جام را

نظامی
مزان خانچه ام کابم عیانست
هر آن چم در زوال آید بذر بانست

انوری
زندکانی خرزه فاضی
باد چندانکه او شود راضی

جامی صافانی بر بین نامزیزا منکر که شب دارد بهین سفره که از در یوزه عیب چشکار ز ابلهان
خر کدای اول کمسنه در که بد کمسنه دن بد بسنه طلب اندکده نصیح و کاح ابدر تعویض و کنایه
طرابز ابدطلب اتمه واکا شوخ کدا دنی دیدلر نته کیم سنائی حدیقه سنده دیمکه بیت
علم دان واصل خدا باشد علم خوان شوخ بنده کدا باشد خفتان و خفدان زره اوزرینه
کنید کلدی قیصه کوملک و نفس زره آهنین خفتان دیدلر جمیر مایه بد بسنه نک اصیل و منشای
معناسنه در مختشم دلم کفنی تولکه کوب محنت و المست خبر مایه چندین هزار درد و غمست
خبه زد ذره و آنده مقیم اولدر دیمکدر کنایه در وحشی باک سماز اغیر دل دزخود مهی سنو چون
جاب کر سکیدنی نواند خیمه زد بر روی آب خرابکر وسی بهار آب و بهرم خوانند بد فرد
مایه نی کابره ضیافت و خنده دعوت الله لرضرب المثل بعیز آنی ضیافته دعوت اکرام ایچون دکلدر
بلکه آکا مناسب بر خدمت ایچوندر سکسکه یا خرابکر اکسی در عروسی نخوانند
مکر آخر زمانه که آب و بهرم نماند خدا خواهی سنهادت بار مغرکه سیابه دنی در لر خاطر
کش خاطر شکن بعیز آنی بهانه ایله خلقک در و نفی بد لیک کمسنه در که بد اصل و فرومایه اولدیغندن
ناشی در مهدی بیمه کرک طبع و ضرغم کین نیه زیردستان بلا نشین
بی طرکشانی سراسر فتنه جود بنال عقرب کرده بد کرده خشک باز اول کمسنه در که قماز باز
لق اندکده کرد باغلامه بعیز مبانندده شرط اولمیه که اول شرط ترکیبده اوکذول در لر خشتستان
مسخره لغه آلوب کوله جک نسنه خورد وستان نازه چیقمیش آچمه دوه کی که خویش فرزه
اولمغله اکل اولنور خوشتامن دوشی دامن ترکیبده فتن انه بعیر اولنور که زوجه
سنک والده سندن عبارتدر سوء یکوبم ای زن نوکشته قلتبان شوهر
سه بابه زن شده حوشی دامن تراد امادسه بابه زن عبارتی دیمکدر نامحرم ایله خانه نشین بد خانه جمع اندکده سه بابه کبی اوج اولور لر خرمن محل بیهوده نسنه و
اول اینش که عهده سندن کلمک عظیم زحمته محتاج اوله حسنو آن مزوّر و معترف اولنا کمسنه در که
حسنو مزوّر و معترف معناسنه در حسنوان آنکر جمعدر مزوّر اکر بفضل یکویم مشابه
نیت بصدق دعوی نه آید آسمان حسنو خنک بازه اول قور دورکه باش آچه جدن کسوب آیر بر لر
خود کامه اول کمسنه در که همان کند و فهمیده اولیه کند و نک اینی بیند یکسز ایسه خانچه کوجک
حوض که خانه لرده یا بارلر خانی لفظنک تصغیری اولمق مناسبدر خانچه کوجک چشمه معناسنه
اولدیغی شو بیتدن ظاهر در بیت چشمه آب زندکانی بود آب کوثر ز آب خانی بود
خرزه دکر معناسنه در حرفی ادات تحسین درکه اصلنده خه در زهی اصلنده زه اولدیغی
کبر و مقام تحسین ده خه دیدلر زه دیدکلری کبی خشتم جهو دانه کرد بد کمسنه کندو دن
اعلی بد کمسنه یه غضبه کلوب لکن بد وجهله اظهار ینه قادر اولمیه مثل مذکور ضرب ایدر لر
خرزه سوخت و پیرهن سوخت عبارتدری فلان کمسنه فلان کمسنه ایله سنه صاف اولمق
عداوتدن صداقته مبدل و بغضدن محبت بدل اولدیغنه ضرب اولنور

حکیم

صاحب نوادر دیدی که دیار عجم را عادت بود در که ایکی محبّ صادق قدیمی میانه بر مقتضای
طبع روزگار عداوت و ببرودت واقع اولوب علی رغم الاعدا آ مجلس خاصه نده مصافات
مراداتسه لر بهر بدی صبر نده اولان لباسلر دن بد لباسی چیقار روب بسودت بقه ی
کرمیت لاحقه ایله افنا و محبّت صادقانه ی ابقا اتدک دیه رک آتشه القا ایدر لرو
حافظ شیراز یک شعر بیتی ایله استشهاد اتدی ماجرا کم کن و باز آ که مرا مردم چشم
خرقه از سر بدر آورد و بشکرانه بسوخت خیابان بیرون سرخ اول پول در که ایکی طرفی باغ
و باغ اوله و مطلقا صیره دیکر کلری ایکی صیره استی رک میانه ذی دیدر لر خشک یا
خشک نکبر فوریدیم فوریه نه بیلا شدر دیه جک بر ده ضرب اولنور چوب تسبیح نامدستی زاهد دست
خشک یا خشک نکبر دمثل مشهور است خرم کبر اکسک طوکیجه بر که بر کسنه دن ظهور ایدن ادنی
خطایی کورنجه آی حلعن ایدر بروای زاهد و بدر دکنان خرم نکبر و خرم لفظی خطا
مذکور دن عبارت اولدیغی شعوبیتدن منفهم اولور زمن کدخدا ده آمد مکن عیب
رخدان خرم بنود عیب و عاری و لفظ حرف اکنز یا آمر قلیل دن و شی حقیر دن کنایه اولمغله
حرف کنز جوب معنای مذکوری مرادایدر لر خرم روحی و روبیه خرم کوس معناسنه در
سیه بد بد نامی و روبینه خرم خرد وش آمد از نالهٔ کاوه دم کاف فی دیدر که کاوه دم کوچک
بوری در یا خود اوکوز قوییغی صورتنده توجدن یا بدغلدی نامی در که حالا فقیر دیکلکه معروفدر
جنک و قتنده جالار لر و خرم بهفت جوش دخی کوس معناسنه در و وجه تسمیه بودر که
حکمای متقدمین معادن سبعه نک بهر بریده بد خاصیت و تأثیر اولمق ملحوظ سیله
معادن سبعه دن کوس و کدز و بعض الآلات حرب یا یار لر ایدر خود روی اول
کسنه در که کندو باکسنه یو بو بوب اصلا مرتی نک تخت تدبیه سنه کیر مش اولمیه
لهذا ابیا باندہ بیتن کنه کل خود روی دیدر لر که بشنانی مقابلیدر خود سر بی باک اولان
کسنه خویش بر آو خویش بری همیشه صفاح اول کیمسه دعا مقامنده تکلم اولنور
دلبر کشید خنجر و دل بنیم بسمل است ای جان تو خویش بد اکه مرا دو تو حاصلست خویش
عاف اول کسنه در که حلالی حرامدن تمییز المیوب بهر نه بولور سه اکل و بلع ایده و دخی اول کسنه که
زباح اکول و لقمه بهر نه که ماکولاندن الینه کیره لذند و غیر لذیذ دیمیوب اکل ایده و غایه چرصنده
بر لقمه آخر نده و بر لقمه الندہ و بر لقمه اوکنده بو حال اوزره ایکن صحن دن بر لقمه نی لف نلیه نک
حقنده خویش علف و نظیر بخ یاتدر لر صوفی شریبن که چون لقمه ستبه میخورد
یا زد مس در زبا دان چیوان خویش علف و بد علف ذکری مرادایدن کسنه نک مقابلی در
خون کردنه اجلی بتمش در دیه جک بر ده ضرب اولنور خویش کردیسند و اختیار الدن معناسنه در
دامنت دود دل عود کردنت رخویش کرد نابدانی که دیم سوخنکار ندا اثر است خویشند کان
محل مناسب واقع اولان اکلامدن کنایه در والله اعلم بالصواب والیه المآل و المآب
دار و جای دکر کل در آب بر غیری بر ده علاقه سی دار در دیه جک بر ده

باغ
یکفتا یه بند بد بر کوکنه
خرم روی سبز از آبهی بدنه
بنی و دلی صدور ایدر سوسور صدر ایدر دیکلی و دیک
در لر بنای خلوه ایدن خانه ی باغ چاکر لر و چاکر جاری در لر
میوه
در نکاه در نک خرم بهفت خویش
ربود از سر مغرور خرد خویش

بکی کذر شتر بلور بهفت جوش
که سیر نخت مزه سراز راز کوش

حافظ
مکن در بن جمیم سر زنش بخود رد بی
چنانکه بود رسم مهد بند مبرد بم

خشم
تا بنایت نه کرا دمند اشتم
این قدر کم حذر دخود سه دخی نکدا

صاحب بن
صوفی زسر بند خلقی دخیر و زرا
در صومعه بر کز نکشید سنکه در حرمت

مخشم
دل بار اچه مهد بد دست به بند زلف او
ما هر خوزه کردنه بین جانب سشت مبرد

ضرب اولنور بنادن خانه در کوی نیکنامی داشتیم کردم خراب ازبرای آنکه دارم بنکنامی در بغل
دلدار عزیز مهر چشمی صد چشم برکسنه معزز و مکرم اولانک بهانه سیله خنجه کسنه زاده ی
معزز و مکرم اولوردیه جک بر ده ضرب اولنور کلاآ بعیل بر دیله نهم زمهر چشمت نرکسش
دارند عزیز مهر چشمی صد چشم داغ شدم بلاک اولدم حسد مدن دیمکدر ملاک فی
شدم بباغ که تا بکنار دل دهم دیدم میان بلبل و کل کرمی که داغ شدم دراب میراند
فلان کسنه ی بر طریق اله صاوه دی اصفی نمودی چهره در آینه تا سوزی دل زاهد
بداسوزی چو در آب میبرد مسلمانرا وداوی مرا برآب بنی صاوه دیک دیه جک بر ده
تمام اولنور که سر دادن همار و بر مک مقابسه در و کندو خالنه قوماغ اوله دیه جک بر ده
سر ده اورا دیر لر منه کیم میرا خیال دیدی بیت چشم را سرده بدل تا طعمه نازش کند
کوجه عار از صید کنجشک و مسهو دشکر بهبازرا دربوستین اورفت آفی ملاحت الدی دیمکدن
کنایه در دربار استاد حاجی مردک خشک معزز آدم رفت دربوستین صاحب حاجه
کفتم ای حواجه کر تو بد بختی مردم نیک بخت راچه کناه در خطا رفت و در خط شد
عبار تلری مضطرب اولدی دیمکدن کنایه در حافظ بیوش روی و شو در خط از تزوج من
که خواند خط تو بر روی بکا دمید درخواست کرد برسنه طلب الدی معناسنه کلاآ صفهانی
دل از من به نظری از تو همی دارد چشم کوجه خود بکنی انکه از تو سزد بی درخواست
باز خواست دخی اکرچه مطلقا سؤال معناسنه استعمال اولنور لکن اکثر استعمال اوّل
برکره ایسته دکدن صکره برکره دخی ایسته مکده دره روز قیامت روز باز خواست دیدکلری
دنیاده ایکن اندیکی علدن سؤال اولندیغی ایچوندر در زر کرفت و در کوهر کرفت التونه عرق
وجواهر عرق اندی معناسنه در در سفید کرد برفتیک خانه سنه برمحشم و عظیم الشان
کسنه نزول ایله ضرب اولنور عادت عجم بودر که حالا مذکوره واقع اولان فقیر بدبوخانه سنک
در و دیوارینی کچ ایله اغار دیر لر ایدی پس عبارت مذکوره انک خانه سنی برعظیم الشان
کسنه تشریف اندی دیمکدن کنایه اولور حسن دلبر نعت رسول ده حضرت رسول اکرم عین
هجرتله مغاره یه داخل اولدقده عنکبوت انک باینه دخی اغ حقنده حق بودر که حق تعبیره موفق اولمشدر
عنکبوت غار را کفتم که این پرده چه بود کفت مهمان عزیز آمد کر دم در سفید
در وصله اوتشست آنک مرآدمی اورزه حرکت اندی دیمکدر طوطی سرات در جان و دل طوطی نشیند تیر او
شکر باری عاقبت در وصله یاران نشست در بافت مرحت اندی که برکسنه اسیر کرده دی
تعبیر اولنور معناسنه کلور نته کم شاهی نک شوبیتدن منفهم اولور بیت در بافت دی سنا هر دو کیتی خود را
زسیم که نکوید و کر و باز نیابد وهم اندی معناسنه استعمال شایعدر دست بر دو را
اکا عالب اولدی وارنه زنبور اندی دیمکدر دنبه زناد اکا حیله اندی که برکسنه الدآدی تعبیر اولنور خاقانی
احلم دنبه زناد زبره بر خ و نهند همچو آبوره مشغول چرا بد بنه دغل در آن برکسنه نک
عیبنی تجسس ایلکدر کنایه در دامن بدندان کرفت سرعت ایله قاچدی دیه جک بر ده ضرب اولنور سعدی

بجا بگیرتر از خود مینداز نیز ... چو افتاد دامن بدندان بگیر ... دست حبابی مکن. متلوف خاقانی شود سنه
عبودیت بچون ایکی با غلامه دیگدن عبارتدر. دل دل کنان مضطرب اولاق او مورکنده
تردد ایدوک واه ایده رک دیه جک محلده تحکم اولونور خاقانی بغداد جانبارویی اوه
طرز دلباموی او ... دل دل کنان درکوی او ... چون خود فراوان دیدم ... که معنای اخیره مناسبدر
دوزگیران. دالک فتحی ایله یاد شاهلردن. وبادبه نوشادون کنایه در. دندان کنان اسولی
ایده رک وخوار ذلیل ایده رک. وزاری ایده رک معنالرندن مستعملدر. درلو زینه سیر دارد
انوری کلامنده مفهوم اولور که سرور اشتاسنده عم کتورر دیگدن عبارت اولور بیت
که بود با تو همه پوست دروفا چو پیازی که روز کار بگوزینه در نداد بش سیر ... دوچشم چار شد
ملاقاتدم کنایه در. دستار چه ساز. بدیه ویرد یگدر خاقانی از نسیم صرانی وزرمی ...
دستار چه ساز دلبررا ... داستمالت ویروال اورزنده طوب معنالرنده دنی استمال اولنور
دست کشدنا امید اولدی دیگدر. دست برکرکش زده. عجیب ایش کوردی دیه جک یرده
ضرب اولنور آصفی زان کمان ابرو زجاک دل کشیدم تیر راه ... در صف غمزه قوی دستی بارز ترکش زدم ...
دست داد میسر اولور دیمکدر ریت شریف دست بوس تو انرا که دست ... داد ...
و افتدش بسان زمان چرخ در قدم ... دست بردل نهاد و دندان برجگر نهاد ... و دندان قشرد
عبارتلری جانبنه جبرائیل وب های حال کان صبرائی دیشنی یعقوب تحمل الدی دیگدر کنایه در.
جامی بستختی چند روز انجا بسر برده. بران محنت زبس دندان بفشرد ... دست خرد شوم غلیظه در
افراط اتلدکر کنایه در سعدی کسیله پای مرغی بیاور د پیش ... دلی دست خورد فت زاندازه بیش ...
دستا دست. نقد و پس دست. لسنه درکه نقد مقابلی اولدیغی حرف یازه مرور کتدی
دست انداز ظلم معنالرنده در محتشم کاشی مرگ ازم منست و دست انداخت بر دوش رقیب ...
وه که شد ملک دلم ویران زدست انداز او ... دست افشار. ومنت افشار و دست افشار زر
عبارتلری اول الثون دکز عبارتدر که حکماء الهی شو که نه تدبیر و تلیین انگشتر ایدی که حرف برو برآیشه
صقایلنی بیکه بتلا اولغه لادن. ونبال مومی کبی اللده طوتوب اکا مشغول اولسون وصقایل
بوبهانه ایله فراموش اتسون. دیو یوشه قلمی برمرتبه ده ایدی که غروانلرنه بهزینه صورت مراد
انه تصویر ایدر ایدی. اصحاب تواریخ دیدیلر که عهد زمان دولتنده پیش اعجوبه زمان. وتادره
دوران موصوف اولمش ایدی که ملوک سابقه ولاحقه دکر بوی آنمک برینه مالک اولمدی. اولا
دست افشار. ثانیا قیل کوکندن ال صورتنه برنجه که غروک بر دلدی دنیایه کلدی کبی وقتنده
یار دقلرینی بریره جمع ایدر ایدی که غرو بیلور ایدی که شبه سز کندو صلبندن برولد ظهوره کلدی
ثالثا رکابه که انجنده اولان صوفی ایچکده کالاول بنه لب بلک صوابله طولو اولور ایدی.
رابعا مطرب که اوج یوز الفش اوازه اختراع اتمش ایدی. خامسا کیخ بادا ورد یدکلری جزیره که خرد
مزبور قصبرک مملکتنه سوء قصد اتدکی فی قصیر استماع اتدکده جمیع خزاینی محافظه ملاحظه سیله
برقلیونه طولدوروب جزیره لرندن برجزیره یه کوتورمک ایچون کیدر ایکن. مخالف روزگار سبیله ایله

شنای
چندین هزار بیت که بگفتم ز عشق تو
تا قدرش بدانی و بدانی که چند گفتم
سهیلی
چندین هزار بیت که بگفتم ز عشق تو
تا قدرش بدانی و بدانی که چند گفتم
انوری
دست خرد شوم غلیظه
جامی
دست انداز ظلم معنالرنده در محتشم کاشی مرگ ازم منست و دست انداخت بر دوش رقیب ...
وه که شد ملک دلم ویران زدست انداز او ...
شنوی
دست افشار. ومنت افشار و دست افشار زر

کشتی مرقوم خروک مملکتنه دوشدی. وخروآی اخذ وقبض الدکن مرادلری بورایه
بوندن جوف خزینه یولمدر پس یولقوردن کنج بادرو سیه سنگ وهبی ظاهره اولدی
والله اعلم بالحقیقه. دست پیشین را بدل نیست اینشه عهد دن اول شروع ایدر کسنه
غائب اولور دیه جک یرده ضرب اولنور جامی زنان دهر را زین پیش نیست ...
که گوئید دست پیشان را بدل نیست ... دست خویش اول لفظن مشتمل نسنه درکه ال ده
طوطوب آنکله اوینارلر. کاشانی ستخره وسهل الحصول اولانر نسنه در دیدی. وادا الفضلاده
دستمال معنالرنده در دیدی. وکاهی ترکیب اضافی صورتنده نادر مکسور ایدوب شولرده
دست خویش دیرلر. دست موزه. آل دوان تغییر اولنان نسنه درکه ایلچی الچی الچیلر ویرلر.
نته کیم حضرت جامی شحنهٔ ظالم حشمته دیدی بیت اول ارشرع دست موزه کند ...
پس سؤال نماز و روزه کند ... دست افزار دینی کاهی بو معنادا استعمال اولنور. واکثر استعمال
اهل صنعتک الندا اولان آلت ده در. مثلا کاتبه نسبت قلم وخیاطه نسبت سوزن کبی. وپای افزار
وپایی ابزار ایچون قابی معنالرنه اولدیغی کبی. صاحب دستور دیدی که دست افزار وپای افزار ...
عبارتلری اصلنده دست افزار وپای افشار درکه شبه سز زایه قلب اولندی. دست از پا خطا
کرده زیاده تلاشلندن الایاغی طولاشدی دیه جک برده ضرب اولنور طوسیی
مردم چین سنگ را بند خطای برنهند ... میکنند کرباس زلف تو دست از پا خطا ... دستور.
والک فتحی ایله اذن ویرمک ... وطرز و اسلوب معنالرینه کلور ریت امشب زیاد رفت آنکه نرفتم
دستور عاجزانه نگاهی نکرفته ایم. دف کش. عورت پیش اینکی که تحریف ایدوب عورت
یرده وتکی ویرلر. نته کیم اوکلان یره وتکه کوه ودلال ویرلر. وعاشق ومعشوقی رخانه ده جمع اندکده مسکن
قابو بکیجی اولان ملعونه یر درنشین ویرلر. قطعه عجب دیدم که این خواجه سرایان
همه کم خرج وبالاتر نشین اند ... سبه دف کش بیافتی کوه ودلال از اراذل وحاجیان بر درنشین اند
درون دل داول کسنه درکه برکسنه یه کین انسه اول کین درونسله چیقاردمز. برنم ...
اصطلاحنزده عربی تهیر ایله مسیطن ویرلر. دنکاسه. اول کسنه درکه بریرده طعام حاضر انسه
چوکوب اوتورر. وبارانه ثقلت ویرر. نته کیم قارنی طوبورمق اچون دور الواب ایکی کسنه یه
کاسه چلبیان ویرلر غزالی مشهدی درهجوکسی بیت کدوک شکمل درکف هر شوربا بزی دکر وی
نکردی سیر ازین دنکاسه کی وکاسه چلبیانی ... دست بجا بیافتم. ندا کرکسنه سنا غرت ایدرکن
غلافلانه اوزره واردیم که انکاره. مجالی قالمایی. دیه جک برده ضرب اولنور ریت
دوشی بوقت صبحدم طرف چمن شنافتم ... رکس می پرست را دست بجا بیافتم ...
دفتر شکست ... ورقی بوکدی معنالرنده در. دندان باو فرو برد انکا مشغول اولدیغی دیه جک برده
ضرب اولنور که دندان طمع فرو برد معنالرنه اولور. خاقانی درین مجلس بنجشی هر کس دندان فرو برد
امید ما بران لبهای شکر خند خواهد بود او حدالدین رباعی وشمه کرو وصل نمه برد آخر ...
او کشت بزرگ وما نشدم خرد اخر ... اور دیجان کب تراز بوسه دندان برخشت تیز فرو برد اخر

جامی
ناکاه ایلچی مرد دوان تا بجای رسید
کفت ای حریف خرقه بیفکن قبا بکیر
کاتبی
ای پسر خجالت دزدیده کجا دوست افزانند
آنرا بدوات مسخره مسند تراشند
جامی
سر بالین بنود و دست رس
جلد قلم پای افزار نویسند
ع
قصیده کربود مطلعش این پای افزار نویسند

در آستین اینست ۰ آشنه حاضر دو بود در دیه جنگ پرده نگاهم اولنور ۰ صاد و سین ایله مرکبه کنایه عرض ده اوتورمش ایدی غافلانه معشوق ارزیدی کلوب مزبوری حوضه قاضی در دمنده ک قولاق در ۰ مستمندان کبی هیکلنده اولدی ۰ احیای اندن سؤال ایدلر ایسه قولوق بو مرتبه ۰۰ شکسته اولنه سبب اولدی دیلور مزبور دخی ماجرای حکایات اندکده تصدیق ایتمیلره ۰۰ کتواه عاشق صادق در آستین یا شد دیدکی مثل مذکور قیلمندن در ۰ درحم الله از بهت دور یعنی بوکیلوب پرتردن طور طوب اولوب اورزنه اتیلمق استر دیه جنگ پرده ضرب اولنور عرعر عرعری ان زالف سبک دست کمند اندازش ۰ مانده عین بر عین درحم اندازی بهت ۰ عرعره ده مهرنیج لینباع مثلنه ترتیبدر ۰ درپس زانو نشست ۰ منزوی و مخلوت نشین اولوب جلقدن منقطع اولدی دیمکدن کنایه در کمال اسمعیل فال عبرتدر بهت عین بیکسو افتاد ۰ در دام بلا بهت عجم بیکسو افتاد ۰ تا با سر بیکسوی تو بهت نشست ۰ چون بیکسوی تو درپس زانو افتاد ۰ دانرکت ۰ نازو شیوه ایله خرامان اولمق ۰ دامن افتانی وجه مشروح اورزه خرامان ۰ اولمق معناسنه در ۰ دامن کشید از رو آمد ۰ اعراض اتدی دیمکدر ۰ درپیش او کلاه برنداد ۰۰ اکا تعظیم اتدی دیمکدن کنایه در ۰ نه کم فرنگلرک عادتی بودر الوزی ای ملک باکلاه داری خود بپیش قدرت کلاه برنهاده ۰ درقدم باشم خدنگله اولالم دیمکدر ۰ هلا یلی زهی سعادت اگر خاک از قدم باشم بهر کجا که رند پای در قدم باشم ۰ چو عاشقان نوفا خاک کشد در پای بت ۰ امیدهست که مانیز در قدم باشم ۰ دلباس بیکند ۰ ستر ایدر که کیز لوجه تعبیر اولنور دیا با فغلر ک قند قل محبان دلباس از ترک میترسم ۰ کزین خونهای پنهان دانت کلکون شود روزی ۰ دلباس بود ۰ نفاق اوزه اولمق دیرکت تیراست ۰ بروجه برسلوب اوزه دیمکدر ۰ کنایه در ۰ لسان ۰ عربیه علی وتیره واحد عبارتدر ۰ تجیم اولنق ملاحظه اولنور طوسی درروز غا تیر تو وتیره مهر روشن شده تو که دریک تیراست لفظ تیر ایام لطیفدر ۰ حاله دکلدر که تیر عطارده دخی ۰۰ اطلاق اولنور ولفظ تیر نصب معناسنه دخی کلور اصلا تیر قرعه در ۰ وتیم وتیره نفع تاریک ۰ وتیر کشتی وتیر عصار ۰ وهر ایکی اوزه اوچنجی کوفی ۰ وفصل خزان معنالریله دخی کلور سوزنی ۰ رشحت زالف کمان ابروان تیر قدان ۰ نماند بهره وخط ونصیب وتیر مرا ۰ دم ۰ برتاج معنایه کلور ۰ مسک رایکه سی وقطره وبرانجیم صو معناسنه کلدی شیخ نظامی نک مثنوی سنده مستفاد اولور بهت نان جوین بیشکن وبشیکیب ۰ تا نخوری کندم ادم فریب ۰ تاشکمی نان ودمی آب نهست ۰ کفچه مکن بر بر هر کاسه دست ۰ وتفل و دمور یعنی کورو کی وقبیلیج بورنی ۰ ایدا ایکی یورلی قبیلیجه تیغ دو دم دیرلر که عرب اندن سیف دخی شوترین تعبیر ایدرلر ۰ محشم دی کشتی بعنایم کرهی بلطف خطاب چو قافلی لوتر تیغ ستیزه ات دو دست ۰ ونیزه وبیکا نک سپوری طرف ۰ وقرن اغزینه دم تون دیرلر ۰ وبرسورکه اعتیاده صالح ۰ اولمغله حلق از برکت ایدرلر اکا دم دی قدم دیرلر کویا بیکر حلق ده رواز دکلدر سعدی دم الی قدم تکیه کاهت نشست ۰ یعنی وجه مشروح اوزه اولکر کلام اعتماد ده صالح دکلدر ۰

نفاق

کشوده و چاک آستین ایله ایکی یاقه نک بیرلشدیرلمیوب آچیق قالمسی

عرعر

بیرینه تیغ شکسته نشان بیرمیه جهت اوزره اولمسی

بهت

درمیانه ایکی قوشک حرف ایله یازیلمسی

دیو با ۰ عکبوت ۰ بو عبد فقیر حضرت ابراهیمک پدری آذرک نجار لکده مهارتی ۰۰ بیان ایتمشدی دیمش ایدی بیت دشنه آلچه بیرجان کشتن ۰ دیو با ۰ تارینه ایجار سوراخ ۰ وراد و وزا ۰ مجرب امور اولکر کسنه دکنایه در که کثرت تجربه سبندن ناشی برخصوصده خطا و اشتباه دن امن حاصل ایدیر ایدی اصلاحه ۰ قادر اولمه که برکیسه بیرتوب دیمکله قادر تعبیر اولنور ۰ زیرا دراکت تشدید وتحقیق ایله ۰ دریدن ۰ ودریدن ۰ وزن ۰ وودزاد وختان دکر ۰ ماخوذ صفته مشبهه در بیرنجی ودیکری معناسنه کال اسمعیل غنچه ای دلبر دراد وزا ۰ نیک می دری وخوش می دوزی ۰ دیو دولت ۰ دولتی سریع الزوال اولکر کسنه ۰ دست ریخ ۰ صنعت وکسب وکار ۰ دست دُرد اورا اکا آلایشور ۰ وقاد در ۰ دیو کلوخ ۰ اول معصوم که موضوع اولمه که اول مرضه ام الصبیان دیرلر ۰ دُرواخ ۰ حسنه لکدر ۰ یکی قورتولمق ۰ شیر قماره ده درشت خوی وغلیظ اولمقدر دیدی منصور شیرازی ملک جانک وعطارد دبیان ودبیر ضمیر ۰ رغل براتب دته رایت واسد درواخ ۰ تحفه ده ۰ ظل مقابلی اولاز یعنی معناسنه در دیدی ۰ کمانم بنلاز ۰ درواخ شد دبیر ایسه اکا اولکر ظلم تحقیقه جعدی معناسنه ۰ دار وبرد ۰ کر وفر ۰ وتفاخر ۰ دست بند ۰ آل آله ویروب رقص الملک نظامی ساغر دستید میکردند ۰ بر سمن بیش خندمیکردند ۰ دندان مُرد ۰ اول عطیه در که ضیا قندز ۰ حکمه قرآنه تصدق ایدلر برکیسه دیمش کراسی دیرلر ۰ دُژ آلود ۰۰ غضوب وخشمناک معناسنه در که دژ دالک فتح وضمی وزاوعجمی ایله خشم معناسنه در بهر آمی اگر شیر دژ آبا دوش به بیند ۰ جوسگ اندرپش رانو نشیند خروار ۰ یکی بیر دزآلود ۰ دیمکله که دار داز مصاف شیر ترنگ ۰ دیو باد ۰ کزد باد که برکیسه قاصره تعبیر اولنور ۰ دیو لاخ ۰ اجنه ساکن اولدیغی یکار ۰ نظامی چو راز دست بکذشت چون دیو باد قدم در دیکر دیو لاخ زاد ودنداز ۰ نمود ۰ کولدی وخوشحال اولدی دیمکدر ۰ کنایه در ۰ بوعبد فقیر سیاحتنامه ده دیمش بهی بیت نام غدا بخت چو دندان نمود ۰ رفت همه آنچه بمرد ۰ رفته بود ۰۰ نفع مرا ازستم روزکار ۰ باز رهایند چو شد دستار ۰ دستیار معین معناسنه در ۰ باقی شد ۰ دوکندی قالدی دیمکدر ۰ هفت پیکر مطرب امد روانه شد ساقی ۰ شد طرب را بهانه در باقی ۰۰ درمیانه باشد ۰ میانه ده کز ۰ یعنی اوکدول اولسون دیمکدر ۰ کمان چندی کی بیکانه نشان برقبا خرقه بنده درمیانه باشد ۰ نفع انک میانی اول مرتبه دقیقدر که اکر بوق دیلیه یعنی اولمز ۰ دین بوبا بیده یوقدر ۰ دیوا دعا ایدرم سزلز ۰ وار در دیو دعوا دعا ایدر سز اکر سوز نیم دیدیکم کبی اولسه ایدی اشته خرقه قبر میانمز ده رهن اولوب سوز کمک چیقارسه اولسون ۰ درکا مخمور داده علاء السنه نه ره یه لایوع ونه ره ده باقشور دیمکدره دیهده ضرب ایدلمز در بعض دورد ک اسدی دیدی که بهت پس از خشم فرمود کورا دهد ۰ همه دستار الکون در نهد ۰ مستعفی ده ذخیره اُزلاده فلاده مثلنک بیانلنه دیدی که ترجمه سی بودر عبارت مذکوره ۰ والک فتحی وکسری ایله روایت اولندی که کلمه فارسیدر معناسی ضرب دیمکدر که عرب ۰

سعدی

یا بهوز خوبرویان روا ست زنخ آروست دارای چو قارون وشداد

فردوسی

بیوسید پیر رستم سلیح نبرد ۰ بیاورد و برداشت باد و درد ۰ سلاح معانه در نکاب سلیح بهی خنجر مرزنت وزین رکیب اهتمام وتفحص اعتنا ۰ بیجوید اهتمام وتفحص ابدر زنخ

سعدی

معانه در ۰ بیت

کند و کلا مدرنده استعمال اندیلر اصل مثل بود در که بر کسنه تک و بر سبنی قتل ایدن قاتل خفته اول
کسنه هر نوزده ده اکا مصادف اولورسم ضرب و قتل ایدرم دیمش ایکن لیله مصادفه
اندکلرنده مساحه ایدوب ضرب اتمکز کلام مذکوری تکلم ایدر لر یعنی چون بود دفعه وقت
الکرمش ایکن ضرب اتمکز بعد الیوم دخی ضرب اتمز سین الی ان لم یکن ده فلایکون ده تقدیر نده
الور یعنی ان لم یکن ضرب فلایکون ضرب وقت الکرمش ایکن فوت ایدر کسنه لی لوم
و توبیخ و قتله ضرب اولنور ده انتهی و قسم اول بر جمله سنده عدد بخشنده ایرمش کتاب ده کرکی کبی
تفصیل اولنمشدر عنوب کلور اثر ربع ده دیمک افراز طلعای اصلاح اکبر خجسته و قوی
بوبر و واد جیمی مثلو سنه لری عربی ده توابل در لر و آمیار صیاد معناسنه در زراد قلعه ظاهلی
در قلعه معناسنه در دیوساره بدجوی و زشت یعنی دیوه بکزر مقدمه ثمانیه ده سار لفظلک
معناسی بحقق اولدینی ده دربار در باکناریه واقع اولان شهر ده و سیوک در یا معناسنه دخی کلور دربار
اورون دراز کمی و طول زمان معناسنه کلور سوری دراصل دربار دی و درازی ممکنست
چیز املی یا دراز اعمر دراز و دیربار یا ده دندان افزار و دندان پرش و دندان کاوه دیمش قاره شدیده بوی
حلان دمه کذار ده بر نوع سحر در که قویونک و تیروغی فی ایکنه ایله دلوک دلوک دلدیکز صکره
اتش ده اریدر لر اعتقاد ایله مسحور ک بدنی دخی اتک کبی اریه بوعبد قبر مشنو تاقی دیمش ایدی
سوزک الماس و شیر زنان دمه کذاری چه کند استمکان داس و دلوس ایله و نادان دلوس اتاعدر
تار و مار کبی دشمن و دشمن مانند و نظیر معناسنه در عنصری نه دیدونه بند دکر هیچ کس
که رزم مثل و کنه برم دشمن ستس مخیی چهکز اکر شه تو باشر یقین مشود در پناهش چهکز خلد و بسق
دست پس اینک اخری که صوکی تعبیر اولنوره دور باش چاوش معناسنه در بوکینه کستاخانه
جهونه نامه ده شهریار عقلک دیوان عدالتکی محل ده دیمش ابدی بیت
همه دور باشان بیاک بلند دعا خوان که هرکز نبینی کزند واه سرد معناسنه دخی کلور اقبال نامه
چه دار ایام سکندر شنید یکی دور باش از بکر برکشید وچاوشک الزنه پادشاه ایچون
ازدهام خلق ده بول ایچون ایکز اولکه باشی بومری اغاجه دخی دیرلر مزیرا اول اغاج ات دور باشکز کبی
اعلنه دور باش اوزاق کبت وارد خم اتمه دیکدر مبارش بجارش دور باش بلیچ در دیدی که
تحریف ایدوب ماحاق دیرلر دست کش اول کسنه در که اعمی و ناتوانلرک الکندن
یا پیشوب بدر ربای قوق است میکا انکه از روی یقین ما دیلک بینا زود اندر ره درین
ما انکه دو چشم بسته بی دستکشی بر سوی رود بفلق و تحمین و کشاده دیدکلری نای عبد الزاق
ای دست کش تو این تفوش دخی دستخوشش تو این تفرش وال ایله بشلدکلری علمک اچوق کبی
اکاه دست مزد دیرلر معنالرنه کلور نظامی دستخوشش کس نیم از بهر کنج
دستکشی میخورم از دست رنج دو اکز ضحاک مارینک لقبدر بعضلر ضحاک لفظی
ده اکز دیو معنا بولدیکی اکز عیب معناسنه در ضحاک مزبور اون عضله دیمه بی جامع
اولمغله عبارت مذکوره بی اکا اطلاق اتدیلر و اول اوزعیب بود که تعداد اولنور زشتناک

و قبیح القامه و اولمق ظلم دخی حیا اولمق و اکسوک اولمق و بدزبانلک و کذابلک و عجولک
و احمق اولمق و دود اینک طاغلرده توتون چیقی اچکز یا پدقدری یا چه شی و بانش چیز زوی از دردن آوخ
تو کفتی بود دود آهنک دوزخ دوزآهنک دراک کسری وزاء فارسی ایله بدخوی و بدکار
اولان کسنه و بدخواه معناسنه دخی کلور عنصری زبس کینه جوی و دوزآهنک بود
مرغای کیتی بر و تنک بود دم کرک صبح کاذب دیمکدر کنایه در حاقانی دم کرست بادم آهنوی
کرهه مشکبار بند دصبح ناصر بخاری شدم دم کرک سحر ار سوی مشرق پدید
جرم هوا چو زاغ بانک کشت مطبع بدن دیو دل بغایت ریا در وحاسد و نادان معناسنه دخی کلور
دژخیم دالک فتحی وزاء فارسی نک سکونی ایله جلاده و بدجوی و بدطبع معنالرینه کلور که
اکی جزؤ در مرکب بدجزئی دزکه بد وجزؤ اخری خیم که خوی و طبع معناسنه در پس جلاده
اطلاق بو اعتبار ایله در دژم دالک کسری ایله غمکین معناسنه در خروازه رحم بکونه خوشدل نشدن و غم
دل از لشکر بسیار چیره کشت و دژم دژم دالک و رالک فتحه لری موالک سکونی ایله بسکدر کی کینه کش بوزلو
دستش بوبوزک یعنی قطع ایله انوری باچنین دست مرا دست بردن کن پس ازین
کر قناعت نکنند دست کشد بیش نیاز دست زن نادم و پشیمان و شرمسیده و اماده
طرفنده خاتمه طرفنه اغرلق نامی ایله ارسال اولنان بدیه دریای دور فرو بحر عمیق دژ پرو
خشمناک و چین ابرو کوستر ن کسنه دستواره ال مقدارنجه اولان کسنه حمام عجم
چه خوری نامه دستواره اوزه نظری کن بدست پاره اوزه دست آویز بدیه قبیله دکر
عبارتدر دست ستوه زنج کرد متحیر و بیکدر کنایه در دم لابه کلب صاحبه قرد و غنی
او نیا دب ایاغی الله بود لاغ سلطان حسین میرزا ممدوح ازچه افزودیم در کمال
زاهم که کوی همان کم نشود زدم لابه سک چه شادی فزود که از عوعوش موجب غم نبود
دانش پژوه طالب علم اولکسنه دار بوی متحیر اندکلری مشهور عود کاسمیدر و بزکوهی
روزکار دکر شکایت اتمک دیه کاوزی کوزلریه آقی دوشکله اعمی اولکسنه دن
کنایه در دسته شد مضارب اولدی دسته ساخت مضارب اتدی دسته
کستاخ معناسنه کلور و معاونت معناسنده دخی استعمال اولنور و بربره باغلنش
نسنه لره دخی دسته دیدکلری معروفدر دست و پازد جد و سعی اتدی که زیاده چالشدی
تعبیر اولنور کابی برای کشتین خود دست و پازدم بسیار نه اید بکوش خود مرغ روی نتوان شنود
دم درکشید ساکن و ساکت اولدی دیکدن کنایه در دیرای و درست ایی الا کجدر اما
ایشی پاکندر دمه بجک بر ده ضرب اولنور بعضلر بر ایشه شروع اتدکده و قتله یا خود بر ایشی ایکی بر یرده
کندکلک زمانده ایشیکلی کرکی کبی وجوده کتورمیه اولورسه اولنور انطاکی چون کشتین مثل مزبور
کردید که دیر امید درست اید جو آمزد دیر اشتی اولکسنه که اوفی خصوص اکر بر کسنه ذاهر خیله خاطر
اولوب مدت مدید لسنه صاف اولیلک حتمله رود خشم دیر اشتی دیوضرب مثل
اید رلر بانی همه رود خشمان دیر اشتی سرشته زخشمند پند اشتی دیوار کج بر اورد

بدیه ده دفتر السکاو دیرلر مشه
بدیه ده دفتر السکاو دیرلر مشه
بدیه ده دفتر السکاو دیرلر مشه

برکسنه بر بدعت ستیزه احداث ایوب خلق الدن متضرر اولمه ضرب اولنور **خیالی**
ارتفاق ابرو النش رو کردن بمحراب دیمک خواستن تا یکی دیوار یکی برابری • دیوار برچیدن کهنه شود
باتابه نکردد حسیب نصیب اولان کسنه یه زر قدر فقیر اولورسه دنی رذالت اختیار ائتمز ••
دیه جک پرده ضرب اولنور • واصل معنی بو درکه دیوار کهنه قدر یکنه اولورسه دیوار در و آخر
کسنه لرا یاغیته طولاق ائتمز • دل بر دل کواهی دیمک کوکولدن کوکولیه یول اردر کوکول دوستی
بیلور دیه جک پرده ضرب اولنور **بیت** ورنکبرد خاطر کل از افغان •• صبحکاه ••
دل بدل یولر چندای بلبل کواهی میدهد •• یک طوطی بکوشش امد •• اول صوفی مقلد سنک دل
خندهٔ ضرب اولنور که کندوده اصلا وجد وحال یوق ایکن خلقه سماع یده النش پای و هو کرم
اولدقده اظهار وجد وحال ایله دل بکاکران • کرد • بزه خاطری قالدی دیه جک پرده
تکلم اولنور **آصفی** نهاد بردن ماکوه غم رنستک ویرانه ش ب چه بود دل خود در ماکران داد ••
دل داد •• رضا ویردی دیمکدن کنایه در **ظهیر** اکر صورت از آیینان نکبدم دام ••
هم کونه •• دل دهدم کزه در تو در کلازم •• دل نمود کوکلر یوز کوسترمدی دیمکدر کنایه درکه روی دل
نمود دنی دیرلر **سلمان** تو دل نمودی کی غنچه یا صبا بنکر • که هر دمش بچه بیند کنار بکشاید • دل نهاد ••
تو طلبین نفس اتدی که اکا قرار ویردی دیمکدن کنایه در **کمال بخندی** دل نهادم بیجاده بار دل ایشتم
چه کنم باتم اومیست جزاین چاره نبود • دیده سرخ کرد کوز قیزارتدی • رنکه زده تعلق وکری کیمی
اتهام ایدر کنایه درکه • وه بکاه و درخشان بکا •• ایکی کسنه میانه نفاوت فاحش اولمه
ضرب اولنور **شوخی** زطوبی زند زاید خشک لاف • ببین وه بکاه و درخشان بکا ••
دیکر نسبت کمر • صانع اولدی کندی فعالدی دیه جک پرده ضرب اولنور **طوسی**
تا کموی به فی شکر لب خود •• ان شکسته دیکر نسبت کمر •• دلنشین مطبوع و مرغوب
اولکسنه دن کنایه در • وه نی واقف اسرار درون اولکسنه صاحب فراستدر کنایه ایدر
فیضی بر دیده وری بلال نشینی منحواند خطی زپشت بینی •• دیوانهٔ ماه نو نذیله است
جنونی بی سبیدر • دیمکدر • نیز امکانیات • ای یاشنده جنونلری زیاده اولدیغی موقوف دعا ایله کفت
وداع الدن • وعا خواندا و را • اکا سلام کوندردی دیمکدر • دوا سبه کریخت • جانان آت
قاچدی که بک قاچدی دیمکدن کنایه در • اولاً قدن کنایه اولدیغی عتوب سبب قسم اول
ترجمه سنده کلوران شاء الله بو کینه قلم وصفنده دیمش ایدی نیت نام ایرد زنهی کرداری
ظلمته بکنه دوا سبه کنیدن •• دو چار شد او را • اکار آت کلدی دیمکدن غبار تندوری بر سنه
راست کلدیلر دیه جک پرده دو چار کردیدند دیرلر • اسائدهٔ دیار عجدن شو وجهله استماع
ادم که اصل معنا سی ایکی کوز دورت اولدی دیمکدن • دیلیلر • دوست کام شد • خیر جوابه اولکه
اجابت مراد لری اورزه نائل مرام اولدی • دشمن کام • بدجواه اولکه اعدانک مراد لری
اورزه مقصود دن محروم اولدی دیمکدر که مراده نائل اولمق اعدانک مایهٔ سروری • و محروم
اولمق اعدانک مادهٔ جوش و ریزش • به عاقبت شدم از دور چرخ •• دشمن کام ••

کمال بخندی
چو خواهد الدین بوقت سماع وجد آرد خوشش خواند
سرو بیاز حرارت انکشت • دیکر یاره خلقه خوشش خواند

سلمان
خود دل کرا دهد که دهد دل دهد مدام یارب چو دل دهی دل دشمن بکام شود

امیر الصفاهانی
آمد صبا و غنچه دلش را نهم شکفت
رمزی دکر بلبل چه بکوید چه بشنود

حسن نامزد
دل نهاد بکم زعقل ارمی
کمی زاید نهاد بر بنیاد

جامی
بهر کامی رفع کردم سمع دیده
کریسته از بهر مژه خشم بخیده

ارضاری
در سماع عاشقان چه دیکر کنی تو وکر
پیکره چرخ مقوس بیاید او بخار است

ملا تقی
آن نشسته بسر سریر
دیو آنده ماه نو نذر بیاید

شاه طاهر
بهر طرف که روی آرد سیر و دور دیکر
زنست جهت شود کار و ان خلقه دو چار

بیت
چیا چمر دو چار مرد از مرد قصه بکار
چه تنها بنشاید مرد بسکالش در دو بنیاد

سلمان ساوجی
عاقبت سلسلهٔ سیمین بناکوش بود
هر که با دلبر سیمین بنا کوش نشست

عصمت بخارائی
ندارم چون تو یاری غمکساری
که با او دل کشایم در نشاطی

خاقانی
نشین با دشمنان چندان که با یار
با دوست بنشینی و دشمن شاد کردد

مژه بلازده از دوستکامی بسیار • بکه مراد اولاکر کی کبی نائل مرام اولمق ایکی معتقدای دور فلکده
اورزه اعدانک مراد لری اورزه عاقبت محروم اولدم دیمکدر • دول پای اصلنده فارسیان پا جای کی
معنا سنه کول بیابانی دنی عبارت ایدی صکره عیار دن کنایه اتدیلر • دو تای اول جامه درکه
یوز ایله استر کردر • اولوب بکچنده پنبه اولینه • واکر بیلینه دک استر لی یا پیچ استادیسه
اولیوب ساده یوز نوع • اولورسه اکا یکتای دیرلر **بیت** • دو یای فوا جامه لیست کز عظمت •
هزار معنی افلاکش آستر یای • هزار معنی اول توبه درکه برکسیده اندر نکنجه لو دیو تعبیر اولندی غوریب
حرف ساده بیان اولنورانش ارتفع •• دو دلبوی نیکوان رود برکسنه بر شئی اکار •
التزم بهذا اول شئیک محقق اولدیغنه قرینه قویه دلالت ائه اکا مس فلان شئیدی کبی •
ایدر سن شو قرینه وار ایکن دیه جک محل ده ضرب اولنور • وظرفاء دیار عجدن ابو عبد فیزک •
استماع اندی کی بو درکه مثلی مذکور مقام تشکی ده ضرب اولنور • مثلا برکسنه اوفی یکیدیه مبتلا
اولسه اکا دیرلرکه بو بلادن سن نه ایچون • محکدر اولورسین عادت اکا یشه شو وجهله اورزه عارض درکه
بلایی محبت اتدیکی کسنه یه ویرر • کهذا آتش کیناه جلوس ایدر • کسنه لر میانسنده تو تونر • مال دار
اولانه وخوب • واولانه وار دیو افشا ایدرلر **شیخ نظامی** نمک شو بتی لو معنا یه مناسبدر **بیت**
هر جاکه آتشی کرد دروان رود •• بسوی نیکوان خوشتر بود دود •• دور دست و دراز آهنک
اوزون • اوزاق دیمکدر • عبارتدر • دور ادور اوزاقدر • اوزاغه دیمکدر ••• دوست دشمن ••
دوستلغنه نفاق اورزه اولکسنه دنی کنایه در **عرفی** دوست دشمن ایکونر • غلط اشکنم عرق دیرلر
دوست دارم دشمنی کورزیرا • دل یکیست • دو رنک • ایکی یوزلی منافقدر • کنایه درکه ••
یک رنک مقابلی در • دوشن • بادوش انکله کرکی کبی مساوی و برابر در دیمکدن کنایه در •••
دوشاخ • ودوشانه • اول جانوال دمودرکه عبد آبتک بویونه بکیرر لر **جامی** در صفت کلمه انه نهاده نمود
لام الف بهت درین دیو لاخ •• کردن دیوان بهوا را دوشاخ •• دو موی **هلالی** کلامندن
مفهم اولورکه دو موی خانونلرک ایکی جانال صاچی • درکه کرداریه تارلر و کیسو • دنی مراد بو معانی اوله
زیرا علمای شنوار • اورزینه ترجیح مقامنده دیدیلر **بیت** تارکاکل رموی کیسو به •••
بخارالان دو موی بکیوبه • مشهور اولکه بود درکه کیسو اورولر صاچ معنا سنه در • دزد ناقار
خرسز ایله آل آلتنده • معامله سی اولکه کسنه در خرسز یا تاغی تعبیر اولنور **خسرو دهوی**
چو جوید متقی در راز • دزد ناقت دخوان اورا • که لابد می بیاید ساخت با دزدان دیوانه ••
دزد حاضر نیکیست خرسز یا باغی دکلدر • نه بوم ایکزدر • دیمکدر • کنایه درکه اول کسنه • دن •
ترکیله • او خرسزی تعبیر اولنور **نظامی** همه اشنایان بیکانکی • محل جوی چون دشمن خانکی •
دوستکامی • معشوق ایله ایچلکلری شرابدر • بعضلر دیدیلرکه قاچ نوبتی کندویه کلدکده آخره
هدیه اولنان شرابدر • وبعضلر فلانک عشقه دیو ایچلکلری شرابدر دیدیلر • دستنبوی
اول یوز ایکرلسنه درکه قوقی ایچلرنه • آلده طوتارلر • وبنل آورده راز بسیار بود برکسنه
چیباندکه • شکایت اته بو کلام ایله تفأل ایدر • تورکیسنه صوکره صاغلق • وتندرستلک دیمکدر کبی

اُمیدی غنچه بنمود و زرشاخ گل افروده دلی ؛ زر زیاده شنود و از اراکه برارد دنبل ؛ والله اعلم

باب الراء المهملة راز کشودن اندر اینکدن کذلک عریان او لقدر کنایه در روا جایز اله تعبیر اولنور ترکیله دینی مستعمل رکه رواد کلدی دیوب لایق دکلدر معناسنی مراد اندر لر **حکیم خاقانی** کلامنده واقع اولان روالفظی معنای اخیر ایله تفسیر اولنمق مناسبدر **بیت**

دمید و رشاخ زمانه سپیده حشر نه خفتین تو جو اصحاب کهف روا پوشیده اولیه که لفظ روا لفظ رفتن دن مأخوذ صفة مشبهه در دانا توان کبی اخر نده الف کلمه مبالغه یی افاده ایدر رتبه کم متعدده ثانیه ده بیان اولنمش پس معنای روا مبالغه ایله پورو یچ دیمک اولور یعنی موصوف دیمک میانه خلق ده مرتبه شیوعی وارد رکه هر کس انی قبول ایدوب یرد اتمز لر مثلا بیکی روات عبارتنک موادی سی اولان معنا بو در که ایولک میانه خلق ده اول مرتبه یورر که کسنه انی رد اتمز واول رز مسکوک که سکه کسنه اسمی مرسوم اولان پادشاهک مملکتنده رایج اولوب سائر ممالکده رایج اولمه اکا نه روا دیرلر یعنی شاه مزبورک مملکتنده اول مرتبه یورود روا جی وارد رکه کسنه انی رد اتمز ولفظ رواج عربی ده رواج معربدر فاخم روا خم آورد عاقل دیمکدر ده نوادر سریع السیر دیمکدر کویا سرعت سیری ایله طی مکان ایدر اکثریا فوره صفت واقع اولور **بیت** چو اشتاب کرکس اندر پرد چو اشتاب چرمه اره نورد ؛ رز دکون اولان کسنه ابوشکور زدیدار خیز دهمه آزرده زچشمت کویند زرد کلو ؛ رامشکر مغنی و مطرب دیمکدر خنیاکر کبی و رامش طرب و عیش معناسنه اولدیغی **نظامی** تک خسرو شیرین ده شیوه سندکی ظاهر در

بیت زمین بوسید شیرین که ای خداوند زرامش سوی دانش کوش بکشید ؛ روز بازار بازارک و دوکان وکر متبندکی عبارتدر **الوری** روز خرم و طرب و استانست ؛ روز بازار کل و ریحانست ؛ راه کشتن یورغه آت ؛ رهوار ، ورهوره دینی دیرلر رند ، خاک بیز اول کسنه لره دکر ؛ کنایه در که نظر و دقیق صاحبی اولدیغی لره ؛ سر فشانده دقایق دین مبین و ز بر دقیقه فوت ایتمین کسنه لردن ؛ دیدی ، راد منش کریم الطبع که مراد طبیعتی کرم و جوانمرد طبیعتلی دیمکدر زراصاحب معیار ، دیدی که راد دال معجمه ایله سخی و جوانمرد معناسنه در ، رواک صاف و سوزدولش لسنه که رواق اندن موتدر ظاهر بکدشت روزه بخیر و مبارک ؛ برکن قدح زیاده کلدیک رواکی رچک زد ؛ اروغ زد معناسنه در که ترکیله کیکیردی تعبیر اولنور **طیان** به بندد دهان خود از روط طیان مینزاید از سینه او رچک ؛ رنک برو ندارد ؛ اول کریم حقنده ضرب اولنوز که برکسنه اندن عطیه رجا اتدکده طلاقه وجه ایله احسان ایده **عنصری** هیچ ره نروی تا دران بنیادی سود ؛ هیچ کس نروی تا در و بینی رنک ؛ رنک برو دارد انک مقابلیدر ، رمادم ؛ بیابانی و متعاقب معناسنه در ره انجام ؛ لوائم سفر یه آت و سائر مهمات کبی ، صاحب مؤید فرزنه تخصیص ایدوب دیدی که آت صاحبی نهایه راحته ایصال ایدیکی ایچون ، فرس مزبور ره انجام دیدلر انتهی و **نظامی** کلامنده دینی خصوص منفهم اولور **بیت** شتوری چنین کرم در بند تان ؛ ره انجام را کرم ترکتن عنان ؛ مصرع اول دینی وقت اکر بش ایکی فوت اتمه دیه جکدر پرده

ضرب اولنور شش در ترکیله فرزن طاوندیکی همان انکدن پیشتر تعبیر اولنور ، رمکان رانکدن فتحی و بینک سکونی ایله موی ریزه کی ترکیله قالیچه قلی تعبیر اولنور **منجنیک** در بحور کسی **بیت** رویش بر پیشکنک اندر نا پیدا ؛ چون کبر مرد غرچه بر مکان در ؛ غرچه محنت و نادان ؛ معناسنه در ، وزبان پادشاه قپوجیسی که درکاه پادشاهی ده اولور ، وجاوشه دینی اطلاق اولنور راه زن مطرب معناسنه کلوه ریزاراه مقام موسیقی معناسنه کلور **سلمان** کسی بدولت عدلش نکنند جرغوده ؛ دست راه زنان نالهٔ در مقام عراق رنکث آرد ؛ محجب و شرمنده ایدر دیمکدن کنایه در که شرمنده اولان کسنه رنکث رنکث رویی متغیر اولور ، بوکمینه قصیده سیصد و هفتاد و شصت مثقال اغار آسی صد دنده دیمش ایدی **بیت** بر دم از سن هزار رنکث آرد ؛ این سبز بازسپیدی بی جانه ، رنکین نکار فوش قوز اهدکنایه در زیارتکه اول کسنه در که ارباب حاجاتک مستحضر ینی حضور پادشاهی یه عرض اتکه وسیله اولوب حاجتلرینی کرکی کبی انا ایدر ، ریم آهن ترکیله دمور یوقی تعبیر اولنور فضلا اندر کدموری ارینکده ؛ پرنده قالور و ایسیچی دموری چکوچ ایله دوکده اندن شراره کبی صچیرار ؛ ریش کاه احمق معناسنه در ریش کاوی اهل لک و احمق لق معناسنه در **جامی** در طلعت ناکشیده تخت و رخ ؛ ریش کاوی بود توقع کنج ؛ روا ، خواجه ای اول کسنه در که معاشنی دیوره اتکله تحصیل ایله که ترکیله قاپو قاپو دیله نور تعبیر اولنور **لطفی** کر لطف خدا رسد شود شاه از کو بدارش بود در واکه خواه ؛ رشته کنده ؛ یورغه ، دوشک قاپلیوب دیکدکلری قالین صاب تعبیر اولنور ایپلک ؛ رومه موی زیاده ، رمکان معناسنه که عنیب مرور اتدی ؛ رو ده کرده ؛ اول قپو یورغه باقوش کبی ایشه صوده حاشیه لانوب قیللی و توکی صوپولش اوله که عربی ده سمط در لر ؛ ره کوی ، معنای که راه و ره مقام موسیقی معناسنه کلدی کی مرور اتدی ؛ ورامشی مطرب دیمکدر ؛ روی خوی ، اول کسنه در که بر طبیعت اوزره ثابت و مألوف بر کیفیت مقارن اولور سه مشربی اخذ و خوی ایله خوی لنه **خاقانی** هوا بهوا ، حکایای و نفس خوکی پا حکایت شد ؛ مزاج از نفس قوی اوی روی خوی ست کیرد ؛ رابیت که کاسه میتوان داد بدست اینکدک و آینه ورونده سی چوق یولدز کنایه در کویا کثرت خلق بر مرتبه ده در که ایله رو ده اولان کسنه یی رو ده اولان کسنه یه برکاسه و بر مکث مراد اتمه اندن اول کیرو ده اولان کسنه یه اولمشدر لر **دباعی** راهیت کعبه تا بمقصد پیوست ؛ وز جانب میخانه ره دیکر بست ؛ لیکن ره میخانه ز باد افتی ؛ راهیت که کاسه میتوان داد بدست ؛ رکاب پیاله ؛ رکابی ساقی یه اطلاق اولنور راه آورد یولدز کلان کسنه یک احیانه ویردیکی ارمغان کاسیله ، زاده یارم اکر آوری غبار ای باده مرا زان میتوان داد بدست ؛ آور دی ؛ رند عالم سوز ؛ مرد لا ابالی و بی قید معناسنه در **حافظ** بست و خراب و رند عالم سوزیم ؛ تا با منشیان و کرنه بدنام شوی ؛ روئی ز دکرد یوز قرار دیب عرض حاجته مبالغه ؛ اندی دیمکدر کنایه در **آصفی** بیمار عشق را چو دوا نیست از چه رو پیش طبیب اینهمه زور زردی کند ؛ روی داد ظاهر اولدی دیه جکدر محل ده ضرب اولنور **کمال اسمعیل** هر کز از خط شربت نمانند پای بر دن ؛

منجنیک در آخر یه بیت چقدر قدر ایسه کسنه یه ویرمه یه

رشته آندن حکایتی زاده شیخ بیت چقدر ایسه کسنه یه ویرمه یه

بدو مش فتح دگر روی دهد چو سر بر کار :: روی پسر بند انگ طرفی طوطیار و کاجلین اولور

دیگدر که هر کس غالب اولمز طرفه اعانت ایدر دیه جمله برده تکلم ایدرلر **بیت**

ریشش و آنی اگرش باشری بخت افتده هر که آید بیکار روی پسر می بیند :: ریش خندکنند مداهنه ایدرکه

صاقا که اول تعبیر اولنور **نظامی** چهره اثر در دل تو میکند :: گر نه بر و بر ز ریش جندی نیست :: که ریش

ریش جندی مسخره لق دیگدر عبارتدر ریزا بر کسنه ریش خندانگ استهزایه منجر اولور رشته یه اولور

بغایت ضعیف اولدی دیگدر عبارتدر رشته بر مرض درکه اکثریا اهل بخارا ده ظهور ایدر العیاذ بالله

اعضادن بر عضو ده ایپلک کبی برلسنه ظهور ایدوب بو عاینه ما اوزانور حتی بر ماسوره یه

صارارلر :: شاعر بو معنایه اشارت ایدوب دیدی که **بیت** خورد اب بخار اگر فرو شد ::

هزار در رشته چو سر مرد بخارا :: دیدار کرد :: عبارتی ظاهر اندی معناسنه در **بخارا صوناردی**

بخارایی که ازو عطسه خوش :: موش را کرد در هر نهاد :: دیدار :: روی در دیوار آورد :: او روی

بدیوار کرد و در برو روی خلق بست عبارتلری منزوی و خلق دن منقطع اولدی دیگدر کنایه در **ظهیر**

فلک بجاه تو افزاشت پشت بر سند :: ستم بعدل تو اورد روی در دیوار :: روی مال

مؤنه تعبیر اولنمغله نبز در که انگله یوز سیلدیر :: نه گیم از آنکه سیله جک بزه پشت مال در اگر که عامه

عرف ایدوب پشتمال دیرلر و سمر قند یلر مؤنه یه بنه ای تعبیر ایدرلر **بیت**

روی عالم بکف پای تو کرمالی نبست :: که ز پا به زکف پای تو روی مالی نیست :: رو پوشش ::

اصلنده یو ز اور تو سنه معناسنه در لکه برلسنه فی خلق دن کسته انگ ایچون اندکلری بهانه یه

اطلاق ایدرلر فکر لسنه فی پیش طوتنی دیو تعبیر ایدرلر **جامی** نیست جز عوعوی سگ در نام جو تو فی ::

بهر رو پوش بنام دگران خوانم :: روز استفتاح ، شهر ربیع الاولنک اونبشنجی گونه دیرلر **بیت**

عزیز دار زمان وصال را که دمی :: مقابل شب قدر است و روز استفتاح :: مخی اولیه که

استفتاح عربی و طلب فتح معناسنه در جمله توسیع ایدوب برسنه نک اولنه نبز کاشروع

انگله اطلاق اندیلر مثلا برکسنه متاعنی بیعه شروع اندکده دیلر که اول متاعدن بر جزوی لسنه فی

برصلح کسنه یا خود یاخود اقچه ایله فروخت ایدوب سائر بقیه متاعی فی فروخت اتمکه

انگله نبز ک ایدرلر که ترکیله **تحریف ایدوب** سیفته دیرلر :: روکش مسخت اوراق فی بهم

اوزیمه حواله و مسلط اندی که بکا مرادی اذیت در دیگدر عبارتدر **مخمس**

سر و کارم بنرالیست کزا غیار سلام :: میکند روکش مردم سگ ادم روی :: روز نوروزی کنون

یوم جدید رزق جدید دیه جمله برده تکلم ایدرلر انطاکی بر الخه از عمر بیستین رفت کوز دنه

کسنه روز نواست و روزی نو :: رسوا شایع ، رسوا کرد ، اظهار اندی وشایع قیلدی دیگدر

رسته صف بصف یعنی صره صره دوزلش لسنه در لهذا صره صره اولکه دکانلره رسته

تحریف ایدوب راسته دیرلر و بازار طوران موضعه دخی رسته اطلاق اولنور :: روغنا

برکیله یوز کتور و ملکی تعبیر اولنور **سلمان** آنرا که رو اگر بهانه جوید شغلی بجا

در وجه او نهم دل و جا را برو بجا :: والله اعلم **باب الزاء المعجمه**

زانوزد :: ویرا اورزینه چکوب بتعظیم الدی :: واکثریا مکه یه وجهه اورزده تعظیم ایدرلر :: ومومنع

مذکوردر ، چونکه انگ لفظی ایله تعبیر اولنور برکیله چوکدی لفظیله چوک کردعا رنگ ترجمه سیدر

هاتفی پی تهمتست یک بیک همکنار :: زنهار برگشت دنذر زانوز نیاز دی مرتجی دمور حکما محذر

سعده دیر یعنی سجده سیاه دن بر بینه نشته ایدوب دمور مرتجه منتویدر :: دیدلر ::

وعلی هذا القیاس زلف بستن ، معشوق عاشق عرض حال اندی دیگدر کنایه در :: زلف گره کفن

کیجه در کنایه در که کیجه وفتی امراض و اوجاع مشتد اولور زیرا بیلکه ده آفتاب زده وان رشاد

مصاف ده عجز ینه ومباحثه علمیه ده ملزم اولوب جهله مقر اولدی دیگدر کنایه در زر بزر داده

ایو الدی و ایو یی ویرمکدی یعنی ایو مشاعله ایدی :: صناع اقچه ویرمکدی **حافظ** آمد و کرم بر اداب رحم انگ چو

زر بزر داد کسی که امد و این کار لابرد :: زنخ زدن لاف و ردی **خلاق المعانی** این چنین بخشش صله بیهوده

ریش خند و زنخ زدن نمایشنه کاشفی دیدی که زنخ دن عبارتدر بیهوده سوز سوبلک معناسنه در دخی

کنایه اولور و لاشک زن اولان قومه اهل زنخ دیرلر :: بر پیش آمد تمام اولدی دیگدر کنایه در **عصار** ریشش

امد غفلت جمله حالات کفنه کشتی زنخ زن در کرامات ریشش آمد و بر پیش آمد اصلنده صقالی

دیگدر ریش تمام اولدی دیدکلری یعنه ترکیله تمام اولان لسنه دن بر او یونک دخی صقالی ابتدای بلوغ کبی

کیه عادتا محبوب اولدیله عشقبازلق صقالدی کلمک ابتدا تمام اولدیغنه تشبیه طریق ایله در زنخ پرداورا

آقه استهزا اندی که مزه لندی تعبیر اولنور :: زنخ آورد :: دخی معنایه در که ترکیله چکه چالدی دیرلر

رنگاب :: یا رو یا زد فتری ترکب که مداد تعبیر اولنور :: و عبارت مذکوره ایکی جزؤدن مرکبدر ::

بر جزؤی رنگ کاف عجمی ایله که رنگ و رانگ زاج معناسنه در :: و جزؤ اخری اب در ::

پس معنای ترکیبی زاج صوبی دیگدر که مداد کی جزؤ اعظمی زاج اولغله بو اسم اتخاذ ایدلمکله

زناب چشمه نک صوقاغنا بوب جیقان موضعی زهر اب اول صودر که بعض میوه و سبزه ده

آجیلق اولدقده اندیه ایصلا دیرلر که اول آجیلق دفع اولمه زادخوشت بیرسال خورده معناسنه در ::

میدانی سمی الات سمی ده دیدی که اول کسنه :: درکه طعامی بغایت ارکل اتمکله بدنی ضعیف

و تخیف اولمه خاطره خطور ایدن بو در که بغایت بیر اولکه نمکسنه قوت و ادراک ::

وسائر محاللاته طفل کبی در کو یا اول کسنه قرب العهد تولد ایدن طفل خوفی ایله خویلندیغنه بنا کچون

عبارت مذکوره فی الکا اطلاق اندیلر :: و بو نکته فی تائید ایدر که فلکنه بیر اولدی دیگدر یره

بنا دامد دیرلر :: و اثنا آنرجمه ده بو معنایه متعلق کلام معضلا دکر اولنمشدر کلوراثنا آمد نحو

را دمرد :: جوانمرد معناسنه ازاده مردن مخففدر مولانای رومی زاده مردی چاشتکاهی در رسید ::

در سر اعدل سلیمان و زند و پیدا نرشت نادیده نیک ایدوب عیوبی ایله دکر ایلمک ::

رو دکی بتو باز کردد دغم عاشقی :: نکار امکن این نامه زشت باد :: زنهار بر جواب مشکنید ::

بوسه دیمکی عطیه :: و وجه تسمیه ایکی معنایه کوره دخی ظاهر در :: زنهار عهد و امکه معناسنه در

و کاهی تائید ایچون دخی دکر اولنور :: زنهار مکن دیرلر صاقین البته ایتمه معناسنه زنهار خوار

نقض عهد ایلمه کسنه **حکیم سنایی** دکر اولنان ایکی معنایی جمع ایدوب دیدی که **بیت**

تحریف مانع رزوی خلف تقدیر آسیه میشود ::
تا سپهر دیبه جاه و خجاه رزوی دیبه

همه زنها رخوار دین توانند: دین زنها رستان ملة زنها: رکنوه: زانکه فحش وکافکت
صفی ایله یکنن و خبر بسر معناسنه کاه: زاد خوش قلیل الاکل اولان خاتون زرخشک
بغایه خاص التون بزرکاه: کرسی که اینکمله تعبیر اولنور که اورزنده اوتورولر: زرشاوه
الله: خوده سی: زرده وهی: وزرشش سری تمام عیار اولان التون: زرجعفری: خالص التون
یعنی مغشوش اولیه اصحاب تواریخ: دیدکلری که جعفر برمکی زمانه کلمخه مغشوش التون سکه وورر ایدی
جعفر مذکور منع ایدوب خالص التون سکه وورر ایله: دیو حکم ایتمکله خالص التونی مطلقا اکما آیتنه
اندیلر خواجوی کرمانی چو نقدش بمحک جعفر آمد: زر زجعفری خالصی آمد: زادنش
کرم وجوانمرد که اصلی ازادنشی در: وزاد مرد ازاد مرد دن مخفف بومعنایه دروعرب کرم دن
جرئت: وکریم دخی حرالله تعبیر اولنکلری نه موافقدر زاره رفت وضعف دیمکدر که اصلی نزار در که
ترکیبله آرتق تعبیر اولنور: نمو: مقابلی وحال زاره ضعیف خاکدن عبارتدر: ورقت ایله اغلامغه
کریه زار دیرلر: بوشیده اولیکه لفظ زار ترکیبله اول کسنه درکه وجع والمدن ناشی اینکیله به
وزاری اینکیله مک معناسنه دوشته کم عامه کتب لغته بوجهله اورزه تغیر اولندی: پس زار
لفظی رقت ایله تفسیر ملردی ایله تفسر وکتب لغته واقع اولان تفسیر لافی ایله تفسیر قیلندی:
اولور: والله اعلم: زبانه آور: بدزبان معناسنه درکه لسانی هرکسی آزرده ایدر: وشعرا وصفنده دخی
ذکر اولندیغی طائفه مزبوره هجو وقدح ذمدن خالی اولمدیغی اچون: اولورکه: کاهی زبان: اورمقام مذکوره
استعمال اولنور که طلاقه لسان عبارت اولور: بوکیمسه فکم خطاب ادبدر دیدیکی که بیت
ای زبانه آور سخن پرور: ترجمه: ضمیر دالشور اب چشمت خطاب بای سخن غبطه فرمای اهوای چنین
زرروی اصلنده یالاوزلی معناسیه در مضافدن کنایه در: روی اندود: دخی بومعنایه در
ریش آور: صقال اچوق کسنه دن عبارتدر تازه صقال تکلن کسنه یه اطلاقی اصطلاحیه مخالفدر
لهذا السامی ده لغتیاتی ایله تفسیر اتدی که عربی دکشیر التحیه معناسنه درکه اول کسنه یه بتلوفه: ومقالکه
کنفلیله دیرلر: اور لفظی کثرت معناسیی فی بعید اولمغله مبوه سی چوق اولان اغاج بداغنه شاخ بار آور
دیرلر: وبراغاج که محاصله محکم وثابت اولا اکا بیچ اور دیدکلری: کوکی چنی اولدیغی بچوندر:
ولفظ زبانه اور بدزبان معناسنه اولمغله افاده سرایدر: کسنه یه دخی زبانه آور: دیرلر
زبانم کبود شد سویلیه سویلیه دیلیم یورولدی: دیه جکت یرده ضرب اولنور سلمان
تیغ کهر فروش زبانه را کبود کرد: از بسکه بر سخنان اما ولا زنهار: وزبانم مویرا آورد: دخی
بومعنایه درکه ترکیبله سویلیه سویلیه دیلیم ده توی شدی تعبیر اولنور بیت بسی فریاد میکردم زبیم وتاب سوزیت
ندیدم حظ ازادی زبانم مویرا آورده است زبانش راشکستم: بدکویه رعایت انکله اغزینی طوردم
وحاکه رشوت ویرمکله خصم طرفنه معاونت دن منع اتدم دیمکدر: کنایه در بیت
ساقی بیله ان قدح ورنانم بشکن: ورتوبه کنم دکر دیانم بشکن: زسفید ازلی ورسیاه
اق انچه قره قوجه اچمکدر: دیدکلری مشدد نظای بوده همیشه ازلی روزسیه: زر سفید
اخروشت بصدق واقعه داد ماوری زبانزدن خلق ده متداول اولان کلامدر کنایه: در

زبردست وبالادست عبارتلری برشیشک اوسنی یاقی دیمکدر بیت
خدایی که بالادبست افریده: زبردست بردست دست افریده ووفق کی دینی علم علیم
معصومدن اورزه مصرع ثانی دخی مراتب اقدار خلق متفاوتدر معناسنی افاده ایدر: صاع جانبه
دست راست: وصول جانبه دست چپ: وزیر دست برشیشک الچی باقی معناسنه
زردست مقابلیدر: وزیر دست عبارتی اکثریا قدرت صاحبی: وزیر دست عاجز
وفقیر معناسنه مستعملدر بیت ای زیر دست عالم زیر دست زبر دست:
زیردست: درنهایت قوت وقوت یافتند: رزده کوش: دیوث معناسنه درکه
ترکیبله کبدی تعبیر اولنور خواجو بروای رزده کوش وارزق پوش: شیخ رزاق وشوع ورزق کوش
زنه کبزد دخی بومعنایه در: زن جلب قحبه عورتلو بیت زن جلبی رفته ودر هجو من
کرده بسی حرف بریشان رقم: مادر جلب قحبه انالو معناسنه درکه یوشیده اولمغله کسه
جلب لفظنه روسبی عورت معناسنه دکرلسه لفظ زن ولفظ مادر مجرد اول عورتی
تعیین ایچون در: ع ریزه را برورش بوعده بود وعد ایدوب الجاز وعد اتمکدن کنایه در: سنک
موزی وعدک ایله وقات یکیریرز دیه جکت یرده ضرب اولنور ریزه بکرمان برد:
بوستان هجی به طرحوس بدیه ایدر دیه جکت یرده ضرب اولنور جامی دایه انا بنود قطره بکراوردی
کار زیرک بنود ریزه بکرمان بردن: رزیشش فراغتی داریم: برم اندر حوض بوقدر بزآتی آدم
یرینه قومه رزه دیه جکت یرده ضرب اولنور بیت هرکه باجا بروت می تابد:
مارزیشش فراغتی داریم: باجا بوت می تابد: یعنی برده بیعنی بوراد عبارتی برده یوقاردن
اشاغی معامله ایلدیکدن کنایه در: وروت جنباننده یعنی بیعنی تحریک ایدر عبارتی برقم:
ایکور: باریم اغزیله اخذ: برشیئی رجا ایدر دیکدر: پروای اولنادم عبارتی دخی بن آلدیرمم:
الم بحکم دیکدر جامی بی ده بانک فی که ندارم بمژ عشق هیچ پروای پیش لحنت وسبک فقیه
زندانیست مکدر الحال وورد مند دیکدن عبارتدر: زیرده بالاکفت آرتق وکسک:
وبرلیک: وهی معنی سویلدی دیکدن عبارتدر: وزبر وبالا بنت شک وشبه یوقدر
یعنی حق بودر واندن محل کلام یوقدر دیه جکت یرده تحکم اولنور عطار بزیر بوجرم بوز آسو وبالا
بنود ونیست دروی زیر وبالا: والله تعالی اعلم باب الثین المعجمة
سایه برکارش نیند اخت انک ایشندن اکاه اولمش اکن تجاهل ایدن کسه صاحب جیفه دیدی
تعبیر اولنور نقله کیم سلمان چنبک خورشید در کاینه جاه بندیل بر بر قبوجی صورتنه
کیروب وارد قده کیجه وقتی ملکه مصادف اولدیغی وقتده ملک انی نیلوب ستر الله یکنی
بیان صدد نده دیلدی که نظم ملک در راه دیدش حاجب آمد: بسیه بوشیده وخم کرده بالا
دران تاریکش غرلحال نشناخت: ویکی سایه برکارش نیند اخت سک برسوار است:
هرکور دیکنه اویار ومویز نه باقاندن برمنفعت امید ایدر دیکدن کنایه در ع سک لنشند بحلوای کسی
برممدوح کسنه کذوب حکایه برمذموم مکذوب اوتورسه ضرب اولنور که مذموم اولکه ایله

آرزوی
شد وصد لشکر کرامد وبکسی باقه ام
کرستاند زکاف دادمز زندانی

اوحدی
زیر دلک برالستی چو زبر بالا نه
کوتیلک کوهست زیر وبالا نیست

سعدی
کمال آور وسعت تعلق کمالست
بنقوی وتقلل نهلند واستکثار

بیت
خویشتن تبیین پدر زندکانی
مادر بیت وسن ودریا
وعده کزو مرد وفا نیاید بکذار تا نیاید
نشاید امید بفردا

بیت
تا حال کسی ازو دیدکی اورد بعید
هرکز زروز نیه وارد دو خبر سفید

زبردست

جامی چو دیگ از آتش دل کست جوشان ز چشمه چشمم ۰ مگر طوفان نوحست این که سر بر زد ز آتشدان

سنائی سخن را وصف چشمی چو خاطرم سرزد ۰
ز مطلع سخنم آفتاب سر بر زد ۰

ممدوح اولا کلمه بر میاننده نوع تناسب او لعله شخص مدموم شخص ممدوح اولا نک بوجه ما تناسبی ۰
وبره و مدموم اولا نک ممدوح اولا نک تقدیمی لفظی کورمک ایله ممدوح مزبورک ۰ ممکن مرتبه غیرتنی
کثوروب کورده بزیا مصرع مذکوره واقع اولا نک کیبابی لفظی یا عربی ایله یا بانجی معناسنه درکه ۰
یا بانجی بر معلمت ایچون دکانه کتب انک کلبی دکاکر قیوسنه اوتورب سائر کلا ۰ ۰
کاکر ایچکه بر مکه مانع اولور ۰ واکر بر مند کیدوب بر مند دخی اوتورسع سک النشید بکای عرب کور ۰
دیرسع سنک جفا چه مزنی مرغ شکسته پال را ۰ بنم دردم بکایتر وبن اکا تحمل ایدرز ایکی سن ده ۰
بر یانلرنه بردر دار یترمه دیه جک بیرده اولنور ۰ سر جوشم پیدا شد ۰ حاصل عمرم تلف ۰ ۰
اولدی دیمکدر کنایه در ۰ سر جوش اصلنده کچنی اوجاق ده قاینار ایکن اوزرینه مکلن یا غلی صویی
معناسنه درکه اندن ترید یا پارلر ۰ صکره توسیع ایدوب هر نسنه نک تزیده واعلاسنه ۰
اخلاق اندیلر نظامی کر انشفته شدم پیوشم تو بر دی ۰ بر جوشم که سر جوشم تو خورد ۰ دی
سفید شدن قاپولر اچلوب ایچرویه کیرلیوب کز دیکنایه در ۰ روایت اولندی که بهلا لانک
معشوقه سی تفرج ایچون باغنه کیدوب بهلا لر دمند انکله همصحبت اولمق سودا سنه ایله باغ قاپوسنه
وارد قده سیاه بخت نام بزرکی قاپویی اچیوب ایچرو کرمکه مانع اولدی دیو
بیتی پرتخته پاره ۰ سنه بازوب معشوقه سنه اوکندر ۰ عربیه ایدر ۰ صوبه القا اولدی چون تخته پاره ۰
معشوقه سنه پیشکاهنه اوتوب واتحصل اولدی صودن چیقاروب قرآت ایدوب بخت سیاه ۰
مزبوری منعندر ۰ منع اتدی یعنی دخوله رخصت ویردی بیت ۹ مذکور بو دیکه ۰
چه خوش بزمیست رنکین صحبت جانان چه سود اتفاقه ۰ که نتوان شد سفید از شومی بخت سیاه انجا
دکاهی آبهوی سفید دیوب چشم معیوب مراد ایدر لر ۰ کویا کثرت کریه دن کوزی اغاردیغی اصفی
چشمت آبهوت ولا آبهوی سکین خطاست ۰ چشم خوبا را دکر درعت آبهوی سفید ۰
سخن بر هم زده کویند ۰ سوزی پرشکر سویلیه دیمکدر کنایه در که برهم زده مضطرب معناسنه در ۰
سخن در آفتاب است سوز اهل غرض ده ۰ در ازل زده دیمکدر یعنی قزوماره متعلق دیمکدر دیه جک
محل ده تکلم اولنور نظامی چنین مهری که ماهش در نقابست ۰ رفته بکذر سخن در آفتابست ۰
سخن از پرده کویند ۰ سوزی صریحه سویلیلر بلکه تعریض وکنایه وجهیله اورزه سویلدیه جک محل ده
ضرب اولنور ۰ سخن از نقاب کفت دعوی بو معنایه در لسانی در بکته ۰ ونکته صدر عرض اظهار کردورت
رخساره بسته بود وسخن از نقاب کفت ۰ سخن در رده کفت ۰ مقصودی اولکه منزله سرعت ۰
اندی که مهم اولکه کلامی سویلیه جک مقداری تاخیر ایتیوب اول کلامی یولده رک ایتدی ۰
دیمکدر عبارتدر حافظ کهوی فرقدم کر رهی روان بر خیز ۰ طواف کعبه اکر بایدت سخن در راه ۰
سخن میکه رهی ۰ وسخن بی سروبن ۰ وسخن بی مغز ۰ عبارتدی معناسی بوجه اعلا سرسز فصلسز
کلامدر کنایه در ۰ وعد کاذبه ۰ وعده میکه رهی دید کلری کبی ع میکه رهیه وعدهایی تو چون کرت
سر با و فرد بر د عاشق ناشناسی اکاشغول اولدی دیمکدر عبار ندره ۰ مرت سبز باد ۰ دوام محبت ایله
وعا مقامنده مستعملدر ۰ یعنی ابدیه دک تر و تازه اولوب اجزا آبدنک پژمرده لکدن امین اولسون ۰

تطفله
دیرلر ایدی ۰ ۰

او حدی
سر او حدی بر زده بی سخن صید سخن کیر ۰ ۰

حسین خلی
ز بکه آهوی سیه کر دش کوش کیرید ۰ ۰

سمای اصفهانی
در بیه بی تو سخن کوی زبان بکشاید ۰ ۰

نیز ابنا نامک جمیع اولای مرتبه و غیر مرتبه سی یعنی کوکی صحیح اولدیغی بانسنده اولان ورق سرد ۰
معلوم اولور ۰ وکاهی سرسبزی ۰ رطوبت حاللدن کنایه اولوب حوالت مراد اولور بلالی
نرکس از بهر چه با این همه سرسبزی در باغ ۰ چشم خود دوخته وخت بهر کی بر آید زبصل ۰ وکاهی دولتلو
بانسنک بکون دیه جک بر ۰ همسر سبز نو دیر لر ۰ سر بر زد ۰ وسر زده ۰ وسر بر کرده ۰ سر کرده عبار تلر
ظاهر اولدی دیمکدن کنایه در ۰ سر خود کرفت ۰ وسر خود کرد ۰ وسر بر کرفت ۰ عبار تلر بر باشین
اولوب حقده کتدی دیه جک بر ده ضرب اولنور بیت سر بر کرفته از رستم یار می رویم ۰
بجایی که روزکار نیاید شراغ ما ۰ روایت اولندی که حیرتی نامنده کی آیانده بکایه شوخ و کو
خلیع العذار ایدی بارافی آنک او ضاعندن دلکیر اولمغله آکا سوء قصد بلکه فعل شنیع اندیلر ۰
چون ابو معشر شهرده شهرت بولدی حیرتی چار سو یه بازاره چقدقده اوکا بکی سوء حلکدن زیاده
شوخ حلک ایدوب کویا اهل شهر مهاجر غریبلرکه اصلی یوقدر صورتن کوسترمه اچون اجابلی
آنی توبیخ ایدوب سنک بوه ضعف باعث از دیاد نامی اولور دیه کاره ۰ حیرتی دیدرک ع
شمع را هر چند سر کیرند روشنتر شود حاصلی خیرتی یه بالضروره ترک اعبار اقتضا ایدر
یولده کیدرکن کندوکبی برکیوبه مصادف اولوب بر بریله کشف راز اندیلر مکه آنک ذهنی
سرکذشتی حیرتی سرکذشتی کبی کمش ۰ بر از زمان سیاحت ایدوب بغداد تشریف کاکرده
حیرتی مشهور بیتی انشاد اتدی که بیت زود شنو که استه سر آمد سر شکم بهم
سرور شکم نهاده ۰ اندیکی عکلدن شرمنده اولدی دیمکدن کنایه در ۰ بیت زود شنو که استه سر آمد سر شکم بهم
در عهد تو هر آن که بهمویی کند کره ۰ سر برا هست ۰ یوا ارکان سیلور کامل ور دیمکدن کنایه در ۰
سخن بر پهلو کویه کنایه ایله سوز لر سویلدیکه هر بیری کوباکه هر تیر جکدوزر در دیمکدن کنایه در ۰
سر خاریه ۰ توقف اتدی ۰ ونومید ۰ وخجله چو ابر بهار عاصر ۰ وشرمنده اولدی دیمکدن کنایه در ۰ سپید کار
صالح ونکوکار ۰ نه کیم حاقانی ابن سینا نک شفا وبجات نام تالیفلرینک مذهتنده دیدیکه
بیت اندر شفا ست عارضه هر سپید کار ۰ واندر نجات مهلکه هر سپه کلیم ۰ سپه کلیم بدبخت دیمکدر
سیه کاسه حبیس دیکنایه در ۰ صاحب نوادر دیدیکه سیه کاسه اول مسئله در که بعض اقوم مطلقه سی
اولان غربا و مسافر بیجی خانه سنده دعوت ایدوب قتل و مسافر قویوب نه القا ایدر حافظ
بر دار خانه کردون بدرونان مطلب ۰ زین سیه کاسه در آویکه شدند مهمان ۰ سیه بادام اهر سوی
انداخت ۰ زیاده مائم حرر دیمکدن کنایه در ۰ دیبا عجم ۰ عادت بو وجه اوزره جاریدر که هر سنه
جلوس اکبر فوقانه سنه بادام سیاهه بویایوب مقوم کرینه طولدرر لر نا بونی
قبری کنار ینه وضع اندکده اکر یاد امدی آوه جکلر ایله الوب نا بونی اوزرینه کیرر لر حرت
حابی چشم سیاه محبوب حفنده بو معنایه اشارت ایدوب دیدی که که بیت
سیه بادام کر اهر سو میفکن در نظر بازی ۰ نکهدارش که راز مرک بزنا بوتم اندازی سینه بر چاق
سودای عشقدن سینه چاک اولان کسه در ۰ سر که بیشانی ۰ عبوس اولوب دکنایه در سر کره ده سیاه
عداوت قدیمه دن عبار تدر سیه کار ۰ فاسق و بدکار دن کنایه در ۰ مشک بر قندیل نیست ۰

نسیمی
دل مجروح و جان تشنه مشتاق
بیار ابروان شنکینه بر طاق
ز قلیه های بزرکان مرکب بیت فی
مرا سه ۹ عه ی نا تمامی عیبده بس

نظامی
چو دانه کر بمغتی کر سر براهی
چو تو نه سر کشی کر سر براهی
بو کمینه دوات خطاب حرفیش اندیشه بیت
سر مخاری جوات ولب بکش
چنین با کبر و چنین خطاست خطا ۰

مکدر و مظلم دیگدر بلکه ظاهر و روشندر دیگدر انوری نیست سنگم بنزد کس که مرا
سنگها نزد زمانه برقندیل • یعنی زمانه تنگ بکام سنگ جفا و در دیغی هیچ کمند نده
مستمد دیگدره • پس سنگ برقندیل تقدیر نده او لور • سنگ در موزه فتاد • ترک سفر ای
دیگدان کنایه در • سیاهی ده اورا • آنی شرمنده ایده دیه جک یره نگم او لنور • سایه پرستی
فسق و فجور • سر بر آب افکنده • عار و ناموسی ترک اندی که کیجه سین صویه صالدیر تعبیر او لنور
صاحب دستور مغلوب اولدی دیگدان کنایه در دیدیکی خطادر • والله اعلم • سر افکنده
و کمان افکنده • بچاره ندی کبی ظن اندی که مغلوب اولدی دیگدان عبارتدر • سکندر خورد •
ایاغی سوریه و دوشمز دیگدان کنایه در • بو کمینه جنون نامه نام منظومه مزده آذرک بت نزاشق عشقک کثرتی
و خیمه و خرگاهدری و صفنده دیمشدر ایدی که بیت خرگاه و خیمه مینا طلب • سکندر خورد اسب ایله سیاه
یو شیده او لمیه که عبارت مذکوره آنک ایاغی سوریجکدر و مستمد در زیرا سکندر لفظی اصلنده
سکندر اندر که سکیه یدن آت ایکی الدر یعنی زمین دن یوقاری قالدیریجق مفاسنده در صکره تخفیف
ایدوب سکندر دیدیلدر بسکندر لفظی کبر که اصلنده بسکندر اندر ایدی اوکی اوغول مفاسنده نته کیم
تفصیلی سبقت اندی • سیبی و سجو دی • ولده نیاز الده یسا زده یه جک یره ضرب او لنور یعنی
نا نار ایسیب زخت سجده چو به کرد • نو شد مثل کیه که سیبی و سجو دی • سر اداورا •
آنی صالی و یردی دیگدان • سر در سیس نهاد • آنک آردینه دوشدی دیگدان عبارت در •
سر از جیش داشت • دخی بو معنایه در • سر زندان سپید کرد • تبسم اندی دیگدر انوری
چونکه جانم سیاهی خواهی کرد • سر زندان سپید کن باری • ترکو شی کرد • فیلدی اندی تعبیر
او لنور • اصلنده بر مسند تک آو مسند تک قولاغینه باشنی تو یوب سر آسوده سو یلمک
مفاسنه در کی فیلدیک بر تو عید ایدر میز منصور نشستم چو ابرت باغی کرد ی طرح سر کو شمی •
اگر صحبت بدین تقریب خواهد بود بر خیزم • سلیم است • صوی کنای او لمین کسنه تعبیر او لنور
و نادان مفاسنده دخی استعمال او لنور جامی صدر کرامت بنام اوست زند •
نا سلیم بد اندیش انداز ند • ساده لوح • در و نده غل و غش او لمین کسنه در • و نادان مفاسنده دخی
استعمال او لنور • نته کیم تو کمینه و صدت نامه دمه نام منظومه مزه آذرک بت نزاشق ایله جوق
کسنه یی اضلال اندیکینی بیان صدره دیمشدر ایدی بیت بت نزاشق ایله جوق ساده لوحی ایدی اضلال •
ساده لوحی ایدی اضلال • سال نکوز بهارش بید است • ایو لیش کلیسنده ز و تو نکو
طو غو شنده ز بلوط در یه جک یره ضرب او لنور • سبز بار • شوم قدم که او غور سنه تعبیر او لنور شمر
چو سبز ی خواجه با سبد بجای • بچه اندیشه از دشمن سبز بار • مقابلی سپید بای • و یرخ روی در •
بو شیده او لمیه که خضرت که شیلک تعبیر او لنور بیاض و سواد امیانده بر رنگ در لکن سیاهه
بغایت قریب او لمغله اکثی سبب ایله سیاه کو رینور لهذا بچه یه تلطیفی سبیی ایدیلیر او لان
کسنه سیاه کو رینور او سپید اندر که صرف سیاه او لانه یه سبز اطلاق ایدوب خط سبز
و خال سبز دیر لر • و قاره یاغمور تعبیر او لنان محبوبه سیاه و دیدکلری کبی سبز و سبز رنگ دیر لر •

وکیهور

سنایی
چیه‌ی باکلاه و در منیز و چه روی باز کاه و کلدار
کاه انکه نهی کلدر نشت • سنگ در موزه یک اید رنگ کلدار
معمار کاخ و طوران را ز بهر کاخ
ابو سعید ابو الخیر
ای کرده ستور بین عادت بر اورده • تیغ و اسپکشی اسیر اخشیم
تو کمینه تصیدی شیشه ده دیشار اغر ز او دو کو لک ایده ووف
کر کی بر از او لینه مدیحی بیاز اصد دانه کستانه ز دیمشن از بیت
ناطقی بیخرد و صد اسکندر • شد دهانم چو ملک دارا •
در بین عبد ان عصا ان با همو ار غیرا
سکندر خورد اسب عمر دارا
سیب زنخت دیدم و در سجده فتادم
در خاطر نیفست که سیبی و سجو دی
مکن ترک خوی آنکه ز دندان
مده سر در میان کو شفندان
خیری قزی
من سایه پیش هر سو در پیش سر دوانم
او هم طرف کریزان چون آفتاب کردم
وصف به ایجاز مخل فصاحتی
از بچو ز خط مشکبار شمن بید است
بر از نگل نفشه ز ارش بید است
ر سال طراوت غدارش بید است
سالی نکوست از نهارش بید است
باغی
درختان سبز پیش آهو بلند
چو سبزان زعفران بالا بلند

ابو الی
صبح چو از ریخت دانه انجم
آسمانگشت سبز مشعله دوم
بهاری
جه کو نه راهی و ره و دراز خوان امید
اجه سر سر سیلاب کند و خاره و خار
نظامی
سر انداز و در عاشقی صدق تست
که هر ز هره از خویش تحقیق تست
فردوسی
دل شیر نر در بر روباه باس بود
همه کوشش بر بانگ سر باس بود

وکیهو یعنی کوک سنبله دخی سبز ایدر لر فردوسی بنا رک زیولاد سبز شش کلاه •
ترس خنگ و بر کستوانش سیاه • تیغ سبز و تیغ سبز ازنگ • و خنجر سبز •
و جوشن سبز • و پوشش سبز دخی دیر لر • و کوک کوزه چشم سبز دیه کلری بهالی نگ شوخ و بیشدن
ظاهر او لدیغیچون بو اوچ چشم سبزی تیشدیکی زهر • زچشم سبز او صد فتنه در شهر • و مامم خازیه
سبز خانه دیه کلری عادت عجمه مبنی در که وقت ماتم ده کندو لری سیه لر کیو ب
خانه لرینک فرشنی کوک ایدر لر • سبز مشعله دوم • اول کیهو نزد رکه کندو سیاه یا پیشل
و تو یه یی بیاض اولر • سوران آب • و سوراک آب • جباب • و آب سوراخ دوشدیکی و یره
نته کیم مرواریدی • سیب و تیب • بر ایشمش منجیر او لمقدن عبارتدر که لفظ نیب اتباع کبی
تار مار کبی • سر کوب • سر زنش کبی ده تقریع دیر لر • و اصطراح الشعرا ده هر فن ده استاد
و ماهر اولان کسنه در دیدکی • سیه دست • بخیل و شوم مفاسنه در که مقابلی در که سپید دست و
سخی و میمون خاقانی • هر سپید است سیه کار یست سخت • سنگین خوشش زبانی این تر شش مزبان
سنگلاخ کنده سیل صوی یا ردیغی یا روق • ساز و زده • اول ایشی در که کری کبی اهتمام او لنوب
مراد اوزره حاظر و مهیا اولا • سنگ جکر • حمول و سخت جان که ایت جانلو تعبیر او لنور خاقانی
استوان بنشکنش کنم غم غمرا • زانکه غم مهمان سنگ جکر است • سیه و کار • او لکسنه در که
مهم اولان ایشی تاخیر ایدوب تحصیلی قید ینه دوشمز ار شکر • هر که باشد سیه و کار بهر بهر •
نوشش در کام او بود چون زهر • سکسار • کلب کبی و دنیا یه زیاده او لمین کسنه به دی او لنور
سعتر بانه • وسعتری • سخا قو و زیبقی تعبیر او لنان زن بد کار • سینه باره • آنچه دیگدان
کنایه در اقبال نامه • نترو ران رومی و زاغان زنگ • شده سینه بار یغمر دو زنگ •
سیر انداز • بی باک که باشنی امیدانه قو مشن تعبیر او لنور • و کثر شرب شراب دن مست و خراب
او لان کسنه به دخی سر انداز در لر باسلی • چو سلطان سر انداز باشد ز سر •
فتد بی خبر از سرش تاج کی • سر و نماز • اول سرو در که بداغلری هر طرفه مائل او له • سرو انداز
اول سرو در که بداغی طو غری حیقیوب کتمش او له • و سرو سهی • اول سرو در که اکیجی چنار بداغی
طو غری او له • سر باس • و سر باش • کثر مفاسنه در • سفته کوش • بنده طاقه یکوش کی
مطیع فرمان دیگدر اقبال نامه • کو کسن نیمه نداز تو هنگام جوش • یکی نرم کردن یکی سفته کوش •
نرم کردن کرد یکیش مقابلیدر • سکالش • مطلق فکر دیدیکنه کی خیر و شر ده استعمال او لنور •
و اهمیت بد اندیشی او لان کسنه یه بد سکال دیر لر • استاد رودکی نک نظم نام هر ای شوری
دار ایدی اکا خطاب ایدوب دیدیکه بیت ای فخر کنون تو شعر من ز بر کن و بخوان •
از من دل و سکالش و از تو تن و زبان • سیه کوش • دور باشن یعنی جاوشن کی کثر مرور ایدیجی
ملوک ما ضیه نک جاوشلری خلقی پادشاه مرور ایتسون ایچون یولدن قصا و بشدیر دیکلری
مهیب کورنک ایچون سیاه کیر لر ایدی عجم نزد یک سیه دوی سند دار خواه •
که او بد سیه کوش در بارگاه • سه ارنگ • و سه برنگ • طغو چون تعبیر او لنان قار در •

حکیم قطران

از سنی سوتام یکسد نام کینی بیشتر تی
وز کرم نزد تو با کاشد مدحت سوتام نه

شمس فخری

من از اینم که دهم اب رو خود بر باد
برای درهم و دینار رواطلاق و سر یا باد

بیت

نه از آهن درخ بابستی نه دندان
نه سر یابان بابستی نه مغفر

کمال اسمیل

عاقبت بی تحاشی سر بر کس
از طرفهای سوزنها ز هر دگر شت

عنصری

بنام و کنیت ار راسته باز
ستایشگاه شعر و حطبه ناحشر او

منجیک

یکی نغمه که از خوان نوخوردان مشکین
یکی سوتجه ز ریش بفوشر اکنون

ساخته رنگ • موافق و متابع اولان کمندر • سوتام • تنحی قلیل معناسنده در • وقایی دیرلر که سوتام طوسیدر اصطلاحنده قلیل و کوچک معناسنده در • سخت لگام سرکش و نافرمان اولان آت سید جین • اول میوه در که صاحبی جمع اندکده آغاجنده آلمی کورمکلغا لو که ترکیبده باشاق تعبیر اولنور • سر یابان دستارکه صارغوش تعبیر اولنور • وزیره کلاهه دخی دیرلر • سر خوان اول قوم در که ان الله ثالث ثلاثه دیرلر • تعالی الله عما یقولون علوا کبیرا خاقانی

بیت

بیک لفظ آن سده خوان را ز ریخه شک • بصحرای یقین آرم همانا • سوزبان • در دزد معصر اولکاراز • سیه ستان • اول خاتون در که اولادی معمر اولمیه • بعضیلر دیدیکه اول خاتوندر که آنک سودینی امش طفل معمر اولمیه • سکنجبین • سکنجبین در که ایکی جزء سرکه بر جزء بالدر که بر فوری سکنجه دیر سرکه معناسنه • بوجزء اوی انگبین • در که عسل معناسنه مولانای اوزر سرکنجبین تعبیر اولنور دیدیکه

بیت

از قضا سرکنجبین صفرا فزود • روغن بادام خشکی میفزود • سرزاده • قافیه شکم معناسنه در ستایشگاه • آتشکاه • قصیده • اولان تخلص که کنز بزرگاه دخی دیرلر • واصل معناسی محل مدح دیمکدر • سوفجه • التون • شوشه سرکه سیکه و تحریف ایدوب سوتکه دیرلر • سکنجبیده • بعضیلر تواریخده شوجه اوزره تحریر ایلمشدر که حضرت آدم نامی بغیر نوح علی نبینا و علیه السلام سکنجبین سر جبل جودی مستقر • وطوفان آب بالکلیه برطرف اولدقده اولاد اجدادک ارتیک هر بریسی بر اقلیمه ارسال مراد اندکده اولا ولد ارجمندی اولان یافثی غربی شمالی طرفنه تعیین ایدوب اول دخی اول جانبه بادر رکاب غربت اولدقده پدر والاگهرندن شوجه اجداد استدعا اندکده وقت حاجت اچون استطاره وسیله اولمق بره دیه ایران ایره تعیین حضرت نوح دخی بارکاه مغفرت منشی السحاب دن بوخصوصی رجا ایچون اوست نیازی کشاده اندکده جبریل امین حضرت رب العالمین دن وسیله نزول مطر اولمق برا سم اجابت انزکتوروب حضرت نوح اسم اول اسم میمون برکت نمونی بر حجر اوزرینه نقش و ترسیم و وقت حاجت اول حجر منقوشی اولان جانبی سوی آسمانه وضع اولنمه سیمین یافته نظم اندی دا اول حجر باران انزاتارک یده تاشی • واهل فرس سنگ یده • وعرب حجر المطر دیو نامزد قیلدیلر که وقت حاجت ده وجه محرر اوزره استظهار اولنه حضرت مسبب الاسباب اول اسم مبارکک برکتنه انزال مطر ایدر صاحب سنگ یده است مهره کهره بتیم • بوذکر به کار نیست دران اندکار را • والله اعلم • سنگ خاره اعاجدن یا عاجدان بنجه کبر یا بیلمس • برالت در که خانو نلر آنکله باسنر یعنی طاس اوزر خلاق المعانی

اختران خاطرم را در تماشاگاه عرض • وز بنج انگشت مجمر بر فرق سر سیاره نیست • سر سینه متجر و مدهوش معناسنه در • وبو مقامده سر سام و سر سیم و بیهسام عبارتلر بنک منعای اصلیلری بیان اولنمق مناسب ملاحظه اولندی • آمدی معلوم اولا که لفظ سرسام ایکی جزئی مرکبدر بر جزئی سر در باش معناسنه • وجزء آخری سام در که یوجی • موت معناسنه در • واصطلاحده اطبا ده سرسام برآفه در که باش ده امور غیر باشی حادث اولوب آنکله موذی اولان آفت • نته کیم برسام لفظی دخی ایکی جزئدن مرکبدر بر جزئی برد ار سیله بنک طرفی معناسنه

خسرو

دلم در خصالت سر سیم شد
بتیغ کرافت بدو نیم شد

وبر جزئی سام در که ترکیب اولنوب ذات الجنب دیدکلری مرضه اطلاق اتمیه غیر ده رافت در که جنب ده حادث اولوب موته موذی اولور • وبو تقریرد ار بر و سینه مبانینده اولان فرق متبین اولور که سینه نفس صدر • وبر صدر کی باشدر • وبر و سینه مبانینده فرق اولدیغنه شو ایکی بیت ایکی شاهد عدل در

بیت

بزیر بر و سینه اشکبوس • فلک از زمان دست او داد بوس • لکن سرسام تحقیقه اولوب معهوذ بنک اسمیدر کثرت استعمال ایدوب جنبه اطلاق حقیقه اولدی • وسر سیم لفظی اوج جزئدن مرکبدر بر جزئی سر • وبر جزئی سیم • وبر جزئی با • نقطه • واسیم اصلنده آسیب در که شدت ایدوب طوقونوب زحمت و بر مکدر معناسنه قیاس اولنوب بالجمله تبدیل ایدوب معنای عام ترکیبی ان معنای خاص اسمی آلمق نقل اولندیغنی ده ایچون آتو نیه آ نقل الحاق اندیدیکنه کیم مقدمه ثانیه ده امثالی مرور اندی پس سر سیمه اول دیمکدر که باشنه بر تخت نسنه تحکم طوقونوب تغیر دماغی متخیل اولمه بیت

سر سیمه در اطراف جهان • از نیک و بد خلق جهان رو کردان •

ترکیبده اول دیمکدر که اصلی شش کوفی در یعنی جهات ستت جهانده سر کردان و اطراف عالمه منسوب دیمکدر • والله اعلم • سایه زده • وسایه کوار جنی طوتمش دیمکدر یعنی اوزرینده طعام اکل اندکلرینه بوتون تعبیسی که ترکیده وقی سینی دیرلر • سر دستی حاضری تعبیر اولنان نسنه در که اکا چندان اهتمام اولنمز که بو مقوله اولان نسنه یه ترکیده اکل اولنجیه طوقونمش تعبیر اولنور • سر های سینک کسری ایده نوجوان وطوغنی نسنه یه وقی دیرلر • سر و سهی بو معناغا ما خوذدر • سعدی زن متاهله یه مینه بندوقی دیرلر

بیت

چاهی نقل ابندار کلوکن کز زمان سعدی • فارغست آنکه قوت او زنان سعدیست • سبک سر • وسبک ساره • خفیف العقل اولانکمسه در • سر اصلنده باش معناسنه در توسیع ایدوب علو یعنی اوست معناسنه وقی استعمال ایدیلر مثلا سر آب و سر آتش دیرلر • وکاهی سر ایوب آز • ومعناسنی مراد ایدرلر • برک وقی آرزو • وسودا معناسنه استعمال اولنور • وکاهی سر لفظی تحسین ایچون کلوب زیاده قیلنور • سر وپای • خلعت و تشریف معناسنه کلور ع فی الحال رضوان سر و پای بیرو کرد • سر دست اتفاقه • الی ایله اشارت ایدوب منع اندی سعدی فلک در سخن گفتنش خیره ماند • سر است قوما ابی بر نشانه • سر سته • وسر بمهر مستور دیمکدر کنایه در • سرشار • اول مرتبه لب لبب طولمش نسنه کمثلا کاسه دا طشره دوکولمکه قریب اولمش • بوعبد فقیر توبه نامه ده دیمش ابدی بیت

بجد اول دم که پیر مغانه • دستی ایده صوناری بمانه • خلقه امیده کاسه شرشار • دور آخر و پیری باکه خمار •

سره وقت • وسروقت • دولت وصفا وعیش وحضور وقتی ابو تراب خاطرجمع زسروقت جنونم انداخت • یاد ان روز کز درعین بریشانی بود • ولفظ سره هر نسنه نک اخلاصنه اطلاق اولنور • مثلا سیم سره ریچ اقچه دیمکدر • وسره مرد ابو کمند دیمکدر • وعقوبت مود ا نکه سر لفظی علو معناسنی افاده ایدر دیو • پس هر نسنه نک اعلاسنه و ابوسنه تخصیص اولندیغنی افاده ایچون با نقل الحاق اولندی • بسروقت اوفتاده آنک احوالنه

رامیر حسرو

بسکه زمین سمندر سایه دارد
ماند چو سایه زدگان بی قرار

خلاق المعانی

سر دستیست شعر از بر روکه مرغ اندا
ابکار معنی بر حسب اختیار دست

ناصر

سهی قدی چو سرو بوستانی
شب افروز بر چو ماه آسمانی

سلیمان

بر فرق نه تو سر بوسیدن بابت دارد
بست چو از موی سر انفس زاد های تو است

سلیمان

بابن چو بن بن ین و قفی نداغم آب جوا
مکدر است و ز بر و فکنده این بهر جلیس

سعدی

بخوراچو بنک شیرت و سره مرد
آنگون بنک کرد کرد و بخورد

واقف وزارینه مطلع اولادی دیگدان کنایه دره بوکمینه نگ استادهٔ دیار عجز ان استفاده تا بتوانی
بود رکه سر وقت اول زمان از دن عبارتند رکه بر کمند وقتند ممالک اولوب آنده تنها جه
صفا و عیش ایده برسن بسر وقت اوافتاد و عبارتنگ معناسر بود رکه تنها جه اندیکی ذوق و صفا یه
واقف اولوب حضور و غیبنه مانع اولدی سنگ آتشی کچاق طاشنی دیگدان علیشیر نوائی
بسکه دارم در درون مهر و مه و خشر بر سر خاکم شود هر سنگ سنگ آتشی سنگ وداع شد
با نشر کوزی یا رالدی دیگدان عبارتند رسکه هر زرر ده سکه بی مرده قازدی ایه جک یر ده
ضرب اولنور که حکمنی کرکی کبر ایه اندی دیگدان کنایه در جای بر نقش خیال اولسیدر زدی
ای آنشک آرو سکه هر زر ده سیاه باد زبانش دیمکدر سیه مست کرکی کبی سر خوشی کتر کیده
کوک زور نه تعبیر اولنور فائده سر خوشی ایله مست میانند فرق بولدرکه سر خوشی لفظی اکثر اوزره
مرکبدر بر ذوقی سر درکه موصوفدر و هر ذوقی خوشی درکه صفتدر مجموعی ترکیب اولنوب اول
کمنه یه اطلاق اولنورکه شراب شرابه شروع اندکده هنوز باشنه بخار صعود ایدوب کلمکه کرم
اولمغه باشلایه اول وقت ده اکا سر کرم دنی دیر لرکه کلمه سر قیز مغله بقیه شرابی ایچکدر یعنی اولور
وعاشیق اولان کمنه یه سر کرم دیدکاری آتش عشق ایله کلمسی قیزوب محبوبک دیدارنه حریص
اولدیغی ایچون در حافظ شیرازی ار شیع بزم دوشن چو امید بستی هر انه عاشقیست تو سر
کرم کیستی و چون ترکره بالغ اول وقت ده مست دیر لر و سر خوش و مست میانند فرق
اولدیغی حسرو ک شنوه بیتنده ظاهر در بیت خوان شرابکه بیشتیبان او مستی که سر خوش و جهانی بیشنو
تا بک چون یاد آرم از لب شیرین شرابها و دنی می و باده میانند فرق بولدرکه می اول ازم صوبی در کر شراب خانه تعبیر
اولنان ظرفدن اخذ و ظرف آنده وضع اولنوب غلبه ذن استعداد و قذف زنده مرتبه سنه بالغ اولور
و باده اول اوزوم صوبی درکه شراب خانه دن اخذ اندکدن صکره آتش ده قاینار لر تفلنه نده آزی
کیدیجک صکره ظرف آنده وضع ایدر لرکه حالته مذکوره یه بالغ اولور و اکا میبخته دیر لرکه می پخته دن
مؤنثدر و تشبیه منظومده واقع اولان عبارت باده پخته نگ اسمی اولدیغنده صریحدر کرنه سر
بود رکه ذکر اولنور باذق اول اوزوم صوبی درکه آز بجق طبخ اولنوب تفلنه نده ذن اقلی
کیدکدن صکره آتش دن ایندیروب بر ظرفه وضع ایدر لرکه اندیشکنده اولور و قاینار و کوپوکسیمی
آثار کوستر مایان کمک تعلیم و کثیری مایلدر خواهر زاده دیدیکه باذق لفظی باده دن معرب در و بام
پخته اولان شرابدن عبارت اولدیغی حافظ شیرازی نگ شو بیتنده متفهم اولور بیت
چو از بیاد ام از توبه کردم نشکست هجو باده بجام می و پیمانه بسوخت و الله اعلم سنبک دو
سنبه سنبه دوروب بیقدی ع بر شش بر برک نسرین سنبه میکرد که مراد اکا غالب اولدیغی
دیگدر سماکاره سبوکش میخانه و مطلقا خدمتکار معناسنه دنی کلور سوی خود تشنه زند
اهب کند و ظرفنه کلدیه جک یر ده ضرب اولنور شراغ کرده صوروب سؤال اتدیر دیو
تعبیر اولنور شمع عیار هر شهر عیارک اسمیدر که عیار لکده کامل دیه جک یر ده شمع

عیار است

بیت
رقیب اورز منع کردن از آمد شد کویش
بسر وقت غم نهادم افتادی به بیداری

شهیدی
نشان بر سنگ بقای تو داغ بیداد است
کجاست آنکه بر کوی تو سنگ و داغ نرفت

محتشم
سیاه باد در آنش که بی محابا راند
زبانه بمرتبه ات کلک سهر پرداز من

بیت
چشم سیاه مستش سرمایه خبونم
زلف از ازل دستش در کردنم حمایل

حکیم سنایی
از وی کسب شرف کنیتش نیکو نشان
ماه کاشانه زهی و مهر سماکاره اوست

بیت
هر کسی طالع خود از کر بینم
سوز پروانه و اقبال چراغ محفل

بهر جود سماکاره کار همه کس فی فرماد
سوز پروانه و اقبال چراغ محفل

عیار است

نظامی
ده مستی کرد بر شبیز ان دلبری
کز نام مستی آمد شبیری کیری

حافظ
بده تا روزم بر فلک نشیر کیرد
بهم بر زنم دام این کرشیر کیرد

کمال اصفهانی
مکر شادی قدرش خورد نرکس
که مست افتاده اندر بای سرو است

بیت
شادی قدآوه و شادی رخ اوافی دیر لرکه محله کوره استعمال اولنور مثلا محبوبک
دانشی و شخصی ذکر ایدوب شراب ایدرسه شادی قدآوه دیر لر و شادی رخ اوافی دیر لرکه محله کوره استعمال اولنور مثلا محبوبک
شادی قدآوه دیر لر و علی هذا القیاس شب بخیر گفت و شب خوش کرده عبارتدر بکیجه
وقتی وداع اندی دیگدر و کاهر توسیع ایدوب مطلقا وداع ده استعمال ایدلر کمال اسمعیل
زهی خوش دل من شب خوش کرده تا که او راست شب خوش زلفت بوشیده امیدکه
بیت مذکوره روز خوشنده و داع اتمکدن شب خوش عبارتله تعبیر اولندیغی روز خوشنده زلفت
یار شبوب خوش اولمغله روز خوش کیجه حکمنده اولدیغنه بناء اریس معلوم اولدیکه شب خوش
عبارتی کیجه وقتنده اولان وداعه مخصوص اولمیوب خواه حقیقة کیجه اولسون خواه ادعا کیجه اولسون
صاحب دستور بوقیقه یی ملاحظه اتمکله ملاحظه اولنور و خیر باد کرد و خیر باد گفت
عبارتلری مطلقا وداع اندی دیگدر کنایه دره بعض وقت معینه مخصوص اولمکدر وداع اتمکده وداع
اندیکی شیخی ترک لازم اولمغله شب خوش کرد اشعر ایله ترک ادم معناسنی مرادا
ایدرلره شیخ کیره بنم مست دکر کنایه در کیفیت شراب انکله ایچه نه هرکونه منجاعت تحمل ایدرکه
ارسلان مبارزه الدینه غالب اولور و کیفیت مزبوره بخار شراب دماغنه اول مرتبه صعود و قوتی
شمول وجه اوزره مسدود ایدرکه ارسلانی تخیل دکل کندو یلی بلمز اولور امدی معلوم اولدیکه شراب
شراب مورث شجاعتدر دیه کلمکله مشهور اطلاقی اوزره دکل ایمش بلکه نیم مستلک حالنده
ایمش و نیم مستلک تعبیر اولنمغله حالت کرسیاه مست مقابلی در میخوار اولنمکله بیچاره
مجلس واحده ایکی کره واقع اولور بر دفعه ابتدا شراب ایله بیهوشلق مرتبه سنه شکلانده اولورکه
اول وقتده میخواره سر خوش اطلاق اولنورکه شجاعت و سخاوت و کرم اوزره ده حماقت
اولور و بر دفعه دنی بیهوشلق مرتبه سر ایله صحو کلی خلالنده واقع اولور که اول وقت مغلوبه زمان
خمار اولمغله میخواره آنده ننگ دل اولوب کندو یلی بلمز اولور شب در میان دهد
کرم و احسانی وعده ایله ایدر بهتر بینش اکثر ظهیر دانی که خال در ریش سپین او واسطه
که آن سیم کرد و هر بنوشب در میان دهد شیشه کرد ا رحمتی ایدوکنایه دره شبوبان یان فصیح
اهل اولانکمدر ابو منصور بیاید فشیوه سخت شیو که باشندر سخن کفتن توانا شصت
آغ و بالیق طوتر حق اولمغله تعبیر اولنمغله اوچی اکری دمور یمغه اولدیغی سوزنی نک
شیو بیتنده متفهم اولور بیت جهانی بکام مراد کش زماه تا ماهی بکام حاسد و بخواه بکام ماهر
شصت و بالیق طوتمق مقدمه اول موضع که انکله اوق طوتار لر سعدی برادران و غیران
ملامتم مکنید که اختیار ز من از دست بند چو تیر از نشست و فصاد نشتر مغلس بینه
دنی کلور شاپور ده باله که قمرک اطرافنده کور بنور بر روز مشرقی بخط و آب و دنمدن
بنکر که همواره مراد ارند در تاب یکی هیچ نبرکن بر اوج خور شید یکی چون شاپور دان
دور مهتاب شاه و زده و شاه اورده دنی بو معنایه در شمعنده ملوث و بدبوی اولان

ابو مظهر
کفتم ای دل بکم چو کام ترا از نشست و از زر و نیز ابر بنشیم
مسند افکنده

بیت
مکر شادی قدرش خورد نرکس
که مست افتاده اندر بای سرو است

بیت
ده مستی کرد بر شبیز ان دلبری
کز نام مستی آمد شبیری کیری

بیت
بده تا روزم بر فلک نشیر کیرد
بهم بر زنم دام این کرشیر کیرد

وبور مثل بلکوری بی شو وجه او زره بیان اتمدیکه بهرام کور ک ندمای
خاصه سندن بر بلکوری شراب شراب سیبی ایله هلاک اولدقده بهرام
غظیم کدر و حکم ایدر که اوان ایکی سنه یه دک سنه سر
تنبیه ایلیه و هر کیمک خانه سنده بر قطره شراب بولنه قتل و انواع عذاب ایله تهدید ایدر قضا یا بر کون
ابی قتل و انواع عذاب ایله تهدید ایدر قضا یا بر کون
ایدوب بیلدر مکله ده علا قادر اولیوب اصحابه احتیاطی سیان
اندکده دیدیکه بر کیمک قدح شراب تکمل اولیدیکا سکا غایت مناسب
ایدی فی الحقیقه شراب بخشش ایدر بر بر زنک خانه
سنده بولدی و بر کیمک قدح شراب تکمل اولیدیکا سکا غایت مناسب
بهرام ملک اسلام خانه سندن بر اسرار قاچوب خائف اولدیغنه
هجوم ایدر لکه کمد هلاک ایدوب سبب بانطر تفقد اولنمز
فیروز کر اوزرینه دنی بهرام و حمله اندکده فرالانلر دن اصفهبذ
ایدوب کنیزلر نکر کلوب ارسلان کستاخ اندکده تفقد زاده
اتوراب کندیلر دو بوشیشی بهرام استعمال اندکده تفقد زاده
مرفوی حضور ینه احضار و اندن کستاخ اندکده تفقد زاده دیدیکه
اجداد کده بهلوان ظهور ایتمشدر ریچرد کفت تفقد زاده دیدیکه
بزبوشه سی قدیم الایامدن کرک سنه نیزه اندن کستاخ اندکده تفقد زاده
دیدیکه کمک سن بهلوان اولدیغکه بن کستاخ اندکده تفقد زاده
معلوم اولدیکه بو مرتبه حماقت سرزد اولدیغی حالده بهلوان اولمغله
سوء عاقبت ایله مبتلا اولدیغی حالده بهلوان اولمغله

خاقانی

شاعر شناور از توسلاطین و تراویده مطاع
نوش خواب از تو رعایا و تراکرده دعا

خاتونی شاکار و شاه کار کار بی مزد خلق زاده کی کنور و ب ایستند کلر ریش تغییر اولنور
شاد خوار مسرور شاهان معاشنده در شنر فشانه ده اغیار دن خالی تهانشاب ایچین بکلمشلر
دیدی مشور مور اوفاق قرنجه شارمانک بیوک پیلدن حکیم خاقانی شور مورلر صوراش
اگرچه کرزلاف شارمانلر و نقز بانقز آمیخته اند شاباش نشاباش تحقیقدر که مقام
تحسین ده حکم اولنور سوزلی کریم دیمک هزار احسنت دوزر بخشی هزار شاباش
شکر ریز کلمات فصیحه و لطایف نادره کلمه ایدن کمسنه دن عبارتدر وکریه شادی و شارخوار
شکر نوش لب راشکر ریز کرد براین جان شیرین شکر ریز کرد وموسه کوندر دکلری هر بر
خاقانی نثار اشک من هر دم شکر ریز نسبت بنم خاقانی که بهت رازنا شنو نیست باز تو بینی
وسنایی نمک شور بیتلر دن سور بیتلر دوکوز معناسنه اولمق مفهوم اولور بیت هر که اندر شکر ریز
کس نام شادی نخورد وان که روز و رک ایشکن هم نکرد دسوکوار شب اویره بروشر که کجه وقتی

سنایی

هر آیا غیر آخر کجه آصیلوب صباح دک حق حق چوجغیر لهذا اکا حق کوی دخی دیرلر شب چک
شهر شبهانک اوزرینه شنجی کجه سر که برات کجه سر تغییر اولنور که بر کمسنه مسنی اندکده استراحت اولنور
وشکشک ترکیده ترکیدن آیاق طاوسند بیسی تغییر اولنور که بر کمسنه مسنی اندکده استراحت اولنور
شب کوزک اول درویش در که کجه وقتی بر بلند موضعه صعود ایدوب اهالی محله یه اول موضعه قریب
اولانلر کمسنه لرک بر آواز بلند ایله دعا ایدر وعلی الصبح فیر اولرک هر بر بنک قیوسنه دار وب دیر یوزه
ایدر سعدی نهاجو فوشانکندم نما برهانکز دوشبکوک فیمن کدا شب آهنک مرغ سحر خوانلرنه
وشوری دیدکلری کوکب فراوسعی مفتاحنافی بی مراد ایدوب دیدیکه بیت چو بکذیم از تبره شب در
کذشت شب آهنک بیرون فکند از نشست شین اولنک فتحی ایله اصحابنه کر
محمدی بیوک ویوشاق اولر خاقانی خشکیست نشسته ستاره زنی روی ولی زنکی تنی مردم صفت
آب بستنی عیسی دهقانی بین درد شاه دار شنر ایدن کمسنه در شنر ایه بواسمی اول اطلس ایدن
جمشید در قطعه شاه دار بود شراب ولی زوچو برحد اعتدال خوری کیک باز نر همبر دار
تو باز اطلس زوال خوری شیر شنرده شیر خشمناک بر هنه دندان شاه بوی عنبر دن عبارتدر
شادی همه صلوات ایکی کمسنه برخصوص ده اتفاق ایله ضرب اولنور شافعی برآمد وشتند
برسنه بر محذور سبحی ایله ارتکاب اولنسه ضرب اولنور مورد مثل مذکور بودر که ماوراء النهر ده
غبیده نام زمانده بر محله مسجد بنک امامی صباح نماز نده بسمله یی جهر ایدوب قرائت ایدوب دیار
مذکوره مذهب شافعی معروف اولمغله امام مهدور شافعی اولمق ملاحظه سیله الی محله قتل ایدوب
برغیر امام اختیار ایچون غبیده نام حضور نه وارد یکده غبیدنام دیدیکه قدیمی امامکوز بکه اولدر الی محله ایدیکز
شافعی برآمد کشتیم اسمعیل نامی کرستی المذهب ایدی شیعی اولمق ملاحظه سیله الی محله
اجلاس ایدوب برایکی کون مرور ندن صکره سنی اولدیغنه واقف اولوب قزلباشی مدعاش
تجمع وشافعی بخت برآمد بایکشت ویوب قتل ایدیلر شاعر بو معنایه تلمیح ایدوب دیدیکه رباعی
اویکاق قزلباشکن کسخ در کشنده بیچوکسنه بهم چو ناخن والکشنده شاه اسمعیل اکر نشناسد بدر بخت

دیدیکه

حافظ

کفتم کریست کفت کهم آب حیات
کفتم دهنت کفت زنی جای نبات
کفتم سخن تو کفت حافظ کفتا
شاد کرهمه لطیفه کویا صلوات

دیدیکه شافعی برآمد کشتیم مورد مثل مذکور بوده مشهور اولدیغی بودر که ذکر اولندی بو عبید تغییر
ظرفا عجمدن استماع اندیکی بودر که مثل مذکور کی شیشنش برآمد کشتیم عبارتی ایله محکم ایدوب
مورد بنی شوجه اولدیغی بیان ایدیلر که مذهب شیعه ده تقیه تغییر اولنماسی مسئله یه بنا هر شیعه که
کلدیکی یرده آوازه آوازه نقل اتوار دیغی دیار بنک مذهبی هر نه ایسه آنی اتخاذ ایدر
لکن اهل سنه وجماعه دیار نه وارد قده دخی سنی مذهبی اختیار واظهار ایدر امام اعظم حضرتلرینه عداوت
کلیدی اولمغله قتل دخی ایدر لر ایسه حنفی یم دیمز بلکه شفعه ایدوب سنی وشافعی یم دیو ادعا ایدر لر اهالی
ماوراء النهر بو خصوصه واقف اولوب لدقدن صکره اول دیاره دیار آوازه دن برکسنه وارو ب
شافعی یم دیسه اصلی شیعی در لکن تقیه ایدوب شافعی یم دیر دیو کندو اصطلاحلرینه شنبی حقیری
یعنی شین لفظ شافعی شین لفظ شیعی دن عبد لدیو ب انی کاتمامن کا قتل ایدر لر ایسه عذاب
بر کوز دیار عجمدن بر قاچ بازرکان تجارت ایچون ماوراء النهر وارو ب بر شهره بر محله یه نزول
ایدیلر بر کجه لرندن بری چار سویه چیقدقده شافعیت ادعا ایدکلرل اهل سوق انی قتل ایدیلر وسایر
رفقاسنی اهل سوقدن دیه دم طلب ایچون حاکم الوقت حضورینه کتورد یلر حاکم مرقوم اندن سبب
قتلنی سؤال اندکده شیشنش برآمد کشتیم دیدیلر والله اعلم شهر وکلی بوتخته نک شهرده
تغییر خاقانی بوقدر دیه جک یرده ضرب اولنور کمال نجندی ای اکال زنی تراچون من بهر سو بمیلی
از تو وار ادبن مثل شهرت که شهر وکلی شهر یرین ترکیده صاره بوروتخته کو ملک تغییر اولنور
شمشیر فرنکی وزمین بلنکی ایشته قیلیچ ایشته میدان دیه جک برده ضرب اولنور زمین
بلنکی همواراولانزمین دن کنایه در کرآنده محاربه اولغله جابجا قان توکولمکله قیلیچ رسمی کبی
الاجه اولمش ایرن یاخود طوطو یراغی الوان اولمغله منقش کبر نه شتمل قمار بازلر میانده
موجود اولیکی کمسنه قمار بازلق ایدر کن بری مغلوب اوله غالب الان مجلس قمار ه حاضر
اولانلرک آوجینه بر آقچه وضع ایدر شاه طاهر کره ارتش شکوفه چو بر دبار بهار درمی چند نهر
درکف نرکس نشتل شیر مرد بهادر دن کنایه در شیر بن کار شجید بازدن کنایه در واول محبوب
هر علی مطبوع و دلفریب اوله وخوش اوایغنازکانه وظریفانه سوز سویلین کسنه دخی دیرلر
اوفتی حلوایی بسکه اصف لب اوکفته شیرین کاری شهره شهر شده اوفتی حلوا کر شیر سک
نازی دیدکلری کالب شیر کش بیلد بر چین دیدکلری قوش بیت من به پیش نکه نیارم دل
شیر کیرش ایسه باز نیست شکم بنده اول کمسنه دن کرکه بوغازی طولو اولسنه خدمت ایدر تغییر
اولنور وعبد البطن بویغ قارنی طوبو دیمکدن غیبت کیدن اولمین کمسنه دن عبارت اولدیغی نظامی
کلامندن استفاده اولور نظم کسی کو شکم بنده چو کاو ستور ستوری بروان آید از ناف کور
چو آید قیامت ترا از و بدنست زخاور بخاور پایش برنشست شکوفه کردقی اندر که ترکیده
قوصدی تغییر اولنور جامی در وصف پیری بیت پیرشیر مادر دهم ضرر رسید و نفع کنه نشکوفه
کنایه دن بهر دفع آن ضرر مشتر کربه ابولو کمله دیمکدن کنایه در امیدی در خور والایق تو بیشتی
نیست مرد وتخته نیست که پیشت بوانش قدر و محل بیچ بیچست شتر کربه دن زیرا هم

نظامی

چو سن چنبای مرغان شب خیز
چو سهنا شته بروج شب آویز

مخاصی

در پیش خاف قدرت و کوه سکوه او
زنکیست کوه قاف شاخ زمین بلنک

کمال

باغوزه شنکر کش و چشم شیر کیر
بیس شیر مرد اکه نوکردی شنکار بیم

بغیر وزن اعمال الله قدره
اول کمسنه احق لعنه خلقه
رسوای الله کرکه مسی

سلمان عشقم زده طبق پرده تقوی برداشت • طبل نیاز بحیه زنم طشت من از بام افتاده • طبل در کلیم زده • عبارتی دخی بو محل ده ضرب اولنور نسه کیم کمال اسمعیل نعت رسول ده ایدر بیت صبحه صدارت مشرق و مغرب فرو گرفت • دست نبوت تو چو زد طبل در کلیم • رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک اول نبوتلرینده کفره قریش دن خوف ایدنلرینه اشکاره عبادت ایده میوب حضرت عمر رضی الله عنه کلدکده صکره کلیسانک قپوسی ظاهرا و لوب کوسی دعوتی طرقه آشنا سهار ایله و لوله اندازه مین و آسمان اندکار گشته اشعار ندره • طبیب نشابه • طب ده مهارتی اولمین جاهلک کنایه در • نسه کیم باخی سوچکنام بر طبیب جاهل بچوبنده دیدی بیت نوجوانی را به تزویک پیچند • دنبلی آمد بروز ارمایه ها • حواجکاه یا یار اوتشست • کفتش خیز از طبیب نشابه ها • طاق و ترنب • و طاق و طرنب • و طمطر • و طاق نرم • عبارتدی کثرت و فزونی و تعالی و معناسنه در • طمطمه • فرزندوز بلند همت • یا دشاهلرندن هر بایه پادشاهک اسمیدر که دشمن ایله محاربه ایتمکده مهزم او لمغله عسکرندن هلاک اولدقده و الده سه ترنک فرقه تحمل ایده میوب جنوبزه تیر ایرنه بالغ او لمغله انی برینی ایله مشغول ایلمکیچون نصر ابن حکیم شطرنج تصنیف ایدوب برلوندن یانندهٔ اوینا دیب انکله مشغول اندی فردوسی بو معنایه اشارت ایدوب دیدی که بیت همی کرد مادر بیازی نگاه • بر از خون دل اندر دو دیده سیاه • طوق بهاره • قوس قزحه طرقه بغداد • اصلنده بغداد کوزلی دیمکدر صکره محبوبلره و صفنده استعمال اندیلر و الله اعلم

باب العین المهملة عیسی بهقانی • شراب دن کنایه در که مثالی خوف سیمین ده شش بستانده مرور اندی • عاشق بیچاره • و عشق بیچاره صار ماشق دیدکاری اولدی و کرچکی عشقه و الباب ایرلره عیب • اصطلاح منشیانه در بیران ده مسوده معناسنه در عالم بدور خط غلاظت چه فتنه روی نمود • که هر که هست از و سینه چاک چو زلف است • قضا که مشق عیب کرده بهر حسن خطت • بکام دل نرسید و هنوز در الم است • عالم آب • و کاراب • سرخه نکمه کنایه در چو کویم از سر مستی لبت می نابست • بچ از سخن باکر عالم آبست

علاقه دار ستار صابق اوبای که اشاغی صار قیدیب طلبان دیرلر که طره سان دوکمه بدر بعض طره کبر اشاغی صار قمش عربا به • دف معناسنه در سیفی خوبانک و لب تراته پردازه • باشده بو باشهم آواز • عود سنک منجنیق اوزرینه وضع ایدوب اندقلری طاش • عقد نماز • افتتاح تکبیر ندن عبارتدر • علان • و بزم و محرم معناسنه در باقی سخن چه پیش سمندان نوبر علانست • و کرنه زرد رنک و شفلغ همت اکزانست • زرد رنک باوجه تعبیر اولنان کوک دار • عذر بدتر از کناه • عذری کناهندن بتر تعبیر اولنور کاشی عذر خواهی کندم بعد از قتل • عذر بدتر از کناهش نکو بد • عذر لنک خصمه جواب ویرمکدر عربی او لمغله عجمزبان ستر ایجون اندکاری بهانه • عنا از دست رفت • اختیار الدین کندی دیمکدن عبارتدر • عذر خواست حسن تعبیر ایله دفع ضرر دیمکدر • باب الغین المعجمة غازی جانبازمعناسنه در سعدی جوغازی بخود بر به بندند پای • که محکم روکار پای چوبین زجای • نوق بران • ذکری موضع مشهوره کرکی کبی بر بلند دمک

زسه چیار کاز سمور و نه قطار کاز جمل • و اصل مثل بو در که بر کمنه نک بر بدخوی اوده سر و ار ایدی فرار اتدی اول کمنه شدت غضبندن یمین اتدکه اکر بر دخی کیمسه کیرایه بر ار سه بر کز بنه فروخت ایده رم دیمکه چون اوده یی بولدی اندیکلی اتمه دی • اولوب حیله شرعیه ایچون اوده نک کرینه بر کز بنه تعلیق ایدوب بازاره عرض اتدکده مشتری پیدا اولمدی سؤال اتدکده اوده بر در بعه و کر بنه بشیوز در بعه صفقه او احده ایده رم فروخت ایدرم دیو جواب و یلدی کاری استماع ایدنلر ما از رخص الناقة لا الملعونة فی عنقها دیرلر ایدی • شیراز نزهتم • بزم بوشهر ده بحمد الله موفقتم هر کسک معلومی اولمین او طاناسه راو کوزاو ایله دیکاری اوزره درجهٔ اعتبار ده ساقط در اما بر غریب کمنه نک موفقتی بزم موفقتمز کمشتر غریبی قدر یوق اولمین بن صفاهانلی یا شیرازلی یم دیمکله هزار اکرم و اعتبار ایدرلر صد حیف که بن شیرازلی دیکلم اکر بن دخی انک کبی غیر معلاندن کلمش اولیدم بکا دخی اعتبار ایدرلردیه چک بر ده ضرب اولنور همام بیک کرشمه کوانی که کار ما سازی • ولی بچاره بچارکاه نیاز دارد • همام سخن دل بذیر بسیار است • ولی بچه سود اکر بچار نیست شیرازی • شراب ارپهود • باده یی خلق الله قورقه قورقه تیهاده شراب انکلدیکیا یه در • یهود ایلک خوف اوزره اولدقدی معلوم در ابتدا عبارت مذکوره یی توسیع ایدوب قورقه راق ایشلده دکای عمله در استعمال ایدیلر مثلا هر کمنه نک معناسنه شریف ده بلا عذر خلق دن خوف ایده رک تنها محل ده افطار ایتمکده اورج بیسه اکار دخی شراب الیهود اطلاق ایدیلر امیدی بمثن ده بیکلیانک رود و سرود • که نتوان از ین عیش شراب ارپهود • مشوره بابهق معناسنه در که بیاضلقده طوره تشبیه اولنمشدر بانقی یوزنده بهق حادث اولمش بیره زن وصفنده دیدیکا که بیت فتاده شوره اش در چهره زشت • بدان کونه بر ف افتد بر انکشت • والله اعلم و احکم باب الصاد المهملة صورت نیست • وجوده کامد کر که بر قیافته کیره میدی تغییر اولنور بیت خواست تا مثلت سر شکم صورتی ریزد رسیم • هر زمان از بر اب زلفشی ولی صورت نیست • صد بیمار از اب کور و کشت • تاجاز نده در امید منقطع اولمز که ترکیده جقمش جانده امیدوار در تعبیر اولنور • و حوادث روزکار بر قراره دکل حادث اولان کدر دن الم زده او لمغله کرک دیه جک بر ده ضرب اولنور نظامی نشاید کرد بر آزار جود زور • که صد بیمار و اکشت از اب کور • صفوکتن • خالی ایله جامی فرزند بنه خطا لغه جالیشوب سایر ترک ریو نعت اندیکی محل ده دیدر که بیت صوفی مکن بهر دیوار کشت خویش • از کهر هر نهری مشت خویش باب الضاد المعجمة ضحاک را بر حمت مار از کذاشتیم • بلامی مستحفظه مسلط اندیک دیه جک بر ده ضرب اولنور • والله اعلم باب الطاء المهملة طشت اسمالم اوزه بام افتاد • انک رازی عالمه طولدی اوصه دقعتست زخلق ازدل خود نهفتی • اکنون نمیتوان که زبام افتاد طشت • یوکسید اولمیه که تشت و طشت بر مثابه در لغه اصل مذکور و صف تاده دخی ذکر اولندی • طبل زهان زد آمد الامر مبا خلق ده اشکار • اولا بیق اسپنی کمنه ارکاه اولمسه دیو نهایه ابتدا در دیه جک بر ده ضرب اولنور •

سلمان

بیت
داشت تصویر خوش صورت کر چین آراسته
بست چندین صورت و صورت نیست چین آراسته

حلوای سمرقندی
زلف سمرقند بکا دل کرفته بود
ضحاک را بر حمت مار از کذاشتیم

حافظی
اهل بغداد ربان زبان بنیم
طبلجات طبق زنان بنیم

نظامی
آمد زهی عروس خطابی
باطاق و ترنب باد شاهی

عرفی
از بس شرف کوهر خوشی تقدیر
تا حکم نزاع در بین از نکذیر

کمال
عالم آب بر د بر باد زوال غم را
غم نکذارد کم اکر آب بر د عالم را

آصفی
کر ز رستم نشانی عجز کاراب کند
بین کی عاقبت کار آشنا بود

نشستم هر سر ده تا عنا از من کریزد
ولی خواهد بر انکیزد عنا چون از سوا آمد

توجه جنتی امارخشم نفاقت
زبس کرخواست بلاعذر خواست مقبول

سلمان
در حریم رسم قدمیست از بهر کمان مرحمت
در فرودستان خطا و الله اعلم بالصواب

سلمان
نا بجست فرو رفته دم آوزد بهبودش
کو کوشش بیهوده دارد و چشمش نگاشت

مختم
بیرای طرکفته بیت
قطره زدن از چشم تر من آب رخ خویش
بالا دهرا از دود دلم یاد کرفت

سنور سیلنر

میان را بیاید اصلنده موضع معهود مغانسه در ۰ نته کم بیرام سیاه دیدی که بیت تبسم میان را بیاید او بیت یاد ۰ زیرا که میان را بیاید از کس تراشت ۰ صلصر سور و شور ۰ مکس تعبیر اولنور ۰ یقینه اطلاق ایدیلر ۰ و میان را ذکر مغانسه در ۰ غنچ خصم مغانسه در ۰ و بر کمسنه بر کنه تک یونیچه قیه قیه یاقدی دیه کاری وجه اوزره نظر لاغ غلیه نه تکه کرد دیلر ۰ غلدان ۰ اول الت در که اهل سوق بیع ایدیکی متاعک آلیه یه شی آتک ایچنه القا ایدرلر ع در غلدان عدم انداز نمش ع غم خود خور که تو لاغ نشوی ۰ بن سنک نصیحتکله عامل اولم سن وار کسنه فیدی کو ردیه چک بیرده تکلم اولنور ۰ کمال جندی تخواری زاید تحمل واره غم ۰ غم خود خور که تو لاغ نشوی ۰ غاب بیهوده کلام مغانسه در ۰ و شمس فخری طعامدن فضله قلان طعامه دیر لر دیدی ۰ غلغلیج ترکیده تیجه علیق دیه عربی ده دغدغه تعبیر اولنور لبیبی چنار یدانم من چای غلغلیج کهن کر اوه چالش اوس ازخود شود ز بیهوشش ۰ و دانم غلغلیج کهن چای رفتی من انک الم چلیچک بیر کمسنه قوریجه بکی بر چای تعبیر اولنور سیلورم دیه چک بیرده تکلم اولنور ۰ غاز غاز پاره پاره مغانسه در تاج بیا روی نشوی تا نکنی یک نماز ۰ کاذری ای کاوزنت غاز غاز ۰ غمازک ۰ تمر کیده شما مادیه دیر لر یالیق اولنه سنک ریبنه یا غلاد قلای کوچک اغاجدر که یاق قمر دیاده اولنه یه یا بیشوب یا بیشمیه یوق آندا معلوم اولنور ۰ غصبان ۰ لفظی عربی ده غضوب مغانسه در لکن فارسیده تخفیق ایدوب آنه قلای طاسه اطلاق اولنور ۰ نته کیم چکیر چا فانی تحفه العراقین ده دیدی بیت طیاز سرای این قلتبان غضبناک حصار کفر دشمن ۰ تخفره ۰ جاهل وابله ۰ غولک ۰ اول حیره که تحریف ایدوب قحبره دیر لر ۰ بقال و حلوای مثلو اهل سوق آنک ایچنه آقچه یر لر بیت لب غیبتک غماز قرا هم نشود ۰ و شمس پیرزر اکر سیاهه همچو غلک ۰ که غلک غولک دن مخففدر ۰ و صاحبه طاسه دخی غولک ایدر لر ۰ غنجال ۰ اکشی میوه دیکدر باب الفا ۰ فرس نهاده تست بستک مغلو بکدر دیکدر کنا یه در ۰ شطرنج ده آت طرحی ایدیلر غالب اولان کمسنه اولان کمسنه دن نماز خود بر من عمل ۰ بر نوع آقچه در که سکه سی ۰ و من عمل منقال فضه شرایه آنچه کیر عدسیدر ۰ بر نوع آقچه دخی وار در که سکه سی سوره اخلاص ۱۱ و المغدر ب آکا اخلاصیه تسمیه ایدر لر ۰ فرا ایمکدر مرا بنی مسوزه لیغه آلور دیه چک بیرده تکلم اولنور بیت بدو نان میکند از شوق هر دم دو صد تهلیلی ۰ ولی در انجمن با عشق خود ما را اکبر ۰ فراد تیز چو نیست ۰ بر کمسنه خلف وعده ایدیه بر کمسنه دن بر لیکی کره رجیده ایدوب آخر الامر عدم یا رینی تجاوز ایتمز دیدکده آکا یارین دو خلف وعد ایدر سین یا رنده اوزاق دکلدر آنی کورور اراد دیکلدن عبا رتدر ۰ فرزین بند آور دکن ۰ بر غیب حیله اندک که ترکیده بر زه عجب دیمکدر ۰ و بر دیک تعبیر اولنور ۰ فرو سرعت مغانسه در ۰ فرفر خواند ۰ و فرو نوشت ۰ غایت سرعت ایده اوقوار و یازدی انوری بر داشت کلک و کاغذ و فرفر فرو نوشت ۰ بر فور این قصیده مطبوع ابدار ۰ فریغار ۰ حیله کار مغانسه در ۰ قع وار ه شد ۰ فرزندن یا بر غیر رسیدن ۰ اصلا بر کلام تکلم ایتمدی دیکدر ۰ زیرا فع فانک ضمی ایله بیت ۰ و واره ادات تشبیه در آخر نده اولانلر با ۰ آر اختصاصدر بغرب کبر طور ب

رابر خسرو
سیمی خورد ار جفا و نکنت
چو ز خلقه میان رندان
بکوزن منجنیق میسنج

نخل خرمی
بیت
مرا از سر کوی فلک او میبارد
فلان حسن از فلان کوی سیاه

بیت
بخوبان ار شکیبم و فغان و زاری
بکام دل سعی آنم من عمل کن کاری

بیت
ز بس در هم بجرم کرد امید وعده فردا
خود ار هر جا نشستن ز دی که فردا نیز دور افتد

بیت
اکر چه جهانی بیخبا فی نخجسته اره
نا ده ز خود بدیم بشدم فتوا ره

سوزسیلنر ۰ فقع از و کشادم ۰ آندز ۰ بر مراد اولده م دیکدر کنایه در ۰ فقع شربت ۰ بر چک بر اق در که شربتی یه فقاعی دیر لر انوری ۰ از و صلت فقع ناکی کشایم ۰ چو نامم بیخ بیخ بر میکنار رکر فلان و بهمان ۰ فلانه تغیر تبعیر اولنور ۰ و کاه بر فلان ۰ فلانه دخی دیر لر ۰ بهمار ۰ ابتدا عدد نار مار کبر لکن عبارت مذ بوره وقت غضبیده آز کر محاننده تحقیر ایچون ۰ استعمال اولنور ۰ کال اصفهانی دل خود طلب چو کردم بر نرکس تو کفتا ۰ بر وار فلان ۰ و بهمان بمن چه کار دارد ۰ و کاه بهمان و فلان دیر لر جامی چو دنیا بیست کر نقش تکلف ساده نظم من ۰ چه غم کر ساده کی کوید فلان فی نقش و بهمانش ۰ اصل ترکیب فلان و بهمان کوید فلان فی نقش و بهمانش اولدر ۰ یو شیده اولمیه که معنای مذکور لفظ فلان و بهمان عبارتی معنای مذکور اولمندن بر صورتده در و الا لفظ فلان عربی ۰ و لفظ بهمان فارسیدر که فلان موضعنده فلان مغانسه کلمه غفلت اولنمیه ۰ فجفج ۰ در شهر رافتاده ۰ شهره بر فتنه دی و شیطندی واقع اولدی دیکدر که کوشه خلقلک بری بر ایده سکر لکفت و کو اتمه لر ینه فجفج دیر لر که ترکیبده اکا فتنه دیر لر که فرقی فتنه در زیرا حالت مذکوره مقدمه فتنه در مولانا نجاری ۰ چو کز که این رابیشه کیر رو بر دوام ۰ فجفج در شهر افتد و عوام ۰ فرو شند ۰ مزد بغیر وفات اندی دیکدر کال اسمعیل چو باد اهل تشنع می شنود ۰ چو از صحرا دم زنده نفس سرد می شنود ۰ حو رشیکه کسن نیست ارو بر دار ۰ ز بیم فرو شدن همی زرد شود ۰ فرو کشید ۰ و فرو کش کردو روی ۰ اندازه بیر اندی و مکان اتخاذ ایدوب بر شی بر تغیر اولنور ۰ فرو دست زیر دست مغانسه در که فقیر و در مندر ۰ کنایه در ۰ خسرو ۰ بزرکان قائم و بجای بر دوش ۰ فرو دستان چو زه به پوستین پوشش ۰ فرو رفته دم ۰ زیاده در ۰ و کنایه دن سکوت ایدن کمسنه ۰ کنایه در ۰ فرو آرد ۰ اخراج ایده ۰ فرو داورده اوست ۰ آنک بند بسیدر که تو لاغ سر کش رکین آنی مطیع و منقاد ایتمش اولور لر نظامی بهر چو عبارت بیت فرو آر از سرت این کبر و آین نماز ۰ فرو آورده خود را میدار ۰ و کاهبر دا ایجوب مطیع و منقاد اولدی که اول سر کش ایدی معناسنی هر اید لر بیت رمیدز میدل دلبر شاهبازاروح و صنعت دوشش ۰ کنون بر دار و بند باز و بر الفت بجای آر امش ۰ والله اعلم باب القاف ۰ قصاب آشنا جو بده ۰ فلان کس دو ستلرینه اغیار دن زیاده جور ایدر دیه چک بیرده ضرب اولنور ۰ نیکده قصاب دوستینه آنک قفاسنی و بیر ر دیدکاری مثل در کمال جندی ۰ کمال آن آنم خوشت ایکه خوشت ایکه کر بار ۰ بنهودت باور ندارم که قصاب آشنا جو بده ۰ قلندر ۰ رازدیده کویده ۰ بر کمسنه بر سنده دن خبر کذب ایده اتهام ایدر لر اول کمسنه یه نم و بر دیکم خبر کو زم ریکم سنده در سماع طریقی دیکدر لیس الخبر کالعیان دیو کندو دن تهمتی دفع مقامنده تکلم اولنور حسین قلندر ۰ تو بی چو دیدم مر ایکه بهتر از دیده ۰ منم قلندر و کوید قلندر راز دیده ۰ خصوصا قلندر رستاخ ۰ و لغه ع جهان دیده بسیار کوید دروغ ۰ مثلی مفهومی اوزره مکذبه کذب اولور ۰ لهذا لفظ قلندر ذکر اولندی ۰ قاقم آمد ۰ کوندز اولدی ۰ قندز آمد ۰ کیجه اولدی دیکدن کنایه در ۰ قطره افزود ۰ آفتاب ۰ قطر زد ۰ عجله ایده سکه ندر کو یا که سرعت سیر ندن عرق سر یر اولدی ۰

حزین

بیای جان اهرمن تا زنده شوند ار سنن
یکویت ما کشفا آگه جان تو تهی گراند قابلیان

بیدجایی

نه صورت بردرد بوا صورت معانی ار بجنبست
نزاید بندجایی او تهی گردند قابلیان

ولی دشت بیاض

نمیکند شبم از زنا ار منع تا نزهم
بخود قرار کرکه کوش تو بر فغان منست

حافظ

فارغ بر داده ام بامی فروشان
کر دو زنم بجو زسالوس نگیرم

انوری

نه از آسیب قضا کوش خوری
نه ز آزار فلک در مانی

کاشی

زان همه نیرکه ترک قدر اندازم راست
بخت کوتابسوی من قدر اندازد

شفقی

کمان داری که هر قلم بیابی میرسد تیرش
بجایب قادر اندازست زحمت تا بر سر تیرش

سلمان ساوجی

جرمهی هجا کو بعبید از کاتی
مقر راست به بیهودگی و جد و بی
اگر چه هست نغز و بین و بر ستادر اندازد
وگاه میشود اندر حدیث فتر و بی

جامی

بر سر دستار زنی صد گاه • قطره زنان نادر اصحاب جاه • قالب از جان تهی کرد •
وقالب تهی کرد • وفات اندی دیگدن کنایه در • فرار داد برو • آنک اورزینه مقرر اندی •
وعهد اندی مفاسنده وفی استعمال اولنور که شویله قول وقرار اندیک تعبیر اولنور • قفا شورد •
اکسه سنه سلکه یدی دیگدر سلمان ساوجی نوای این جهان همچو نیست یکدرکه • بهر نوای بکبر
جند حواف قفا شوری • کوشش ثمر اه • قولاغی بورلدی • قایم انداز • صنعتنده زیادم ماهر در
دیگدن کنایه در استاد شطرنج لعب مهارتندن ناشی لعبنی قایم انکدیکندن مأخوذ در که
قایم انمک لعبنی مدت مدیده وه اتمام انکدن عبارتدر تحریف ایدوب قیم انمر دیرلر •
قایم ریخت • مغلوب اولدرد دیگدن کنایه در نظامی بحیرت ماند مجنون با خیالش •
بقایم ریخت لیلی با جمالش • قبای کاغدین • دیار عجم دن مظلوم اولان کمسنه حضور
پادشاهده تظلم مراد اندکده کاغدان مصنوع بر جامه کیوب آنشه یاقار سایر دیارده
باسنه حصیر یا قار قار کبی بیت کاغدین جامه بخود نابه بشویم که فلک • نمونیم بیای
علم داد نکرد • قدر انداز • استاد تیر اندیاز • وقادر انداز • بغایت استاد تیر اندازدن
کنایه در • حکم انداز • دینی بو معنایه در کمال اصفهانی در مصاف کینه ادراک تو حکم انداز عقل
در هر بیمت پیر سکسته کمان انداخته • قزدینی است • احمق در واصل سموز فهم تمز دیگدن
عبارتدر • قلیه خور • وکوفته خور • قوداکه بنره نمک تعبیر اولنور بیت جوکرد قلیه خور راخوار
بسیار • ازین پس نم مکر بر در نشینی • قرآن خوان • معزولدن کنایه در • قوز زد •
یوسف امیدی دیگدر قاسم الانوار یا کرهبا اولورسم بر قصر قیصر قوزنم • ازسموزدن یا هونم
نار آتش افکندر جهان • قندیل نرسا • اول فرومایه درکه کندوکبر بزفروما یه نمک بمیت
کاسه لیسی و مقیم خانه سر اوله وقندیل مذکور بهمت کلیت آصیلوب آتشی سویلنمز حکیم خاقانی
زبان روغنیتم از آتش آه • بسوزد چون زقندیل نرسا • قاره • ترکیبه دینی مستعمل بر طرف
مفاسنده که بیاض اولان نسنه یی آکا تشبیه ایدرلر • ولفظ قاره عربی قیر یعنی زفت مفاسنده
در کر سیاه اولان نسنه یی آکا تشبیه ایدرلر • وفی النواپ • لبن بسوداء القار • سما السوداء القار •
انوری چشمم این دائم سفید از اشک حسرت همچو قار • روی آنرا دائم سیاه از خاک محنت همچو قار •
قاه قاه • قهقهه در مبالغه انکدر خلاف المکاء ندمنه دینر بر جکار روی خوا هندکان • دکاز از زبر دو توقاه قاه •
والله اعلم باب الکاف کارش وکسنیمک • ایشنی کما الله صورت بذیر اولدر • کارش بالا
کرفت • ایشی ایلیه رو دار وب رواج بولدی دیگدن کنایه در • کاریست دست بسته •
بو بر البشدر که مسبوق بالمثل دکلدر و بو وقته کلنجه بهیچ فرد آنی ایلیه ممکن دکلدر بیت
اولنور • کاکه بر فرخ سن بنه • آکا حد بنی بیلدیر بیه جک بر م ضرب اولنور جامی در نعت
کاله دجال بنه بر فراشش • روبه بیابانا عدم دره سرشش • کب زده • زورت ویرر دیگدر • کم زدن
توا ضع اندر یعنی کندو یی آشغی و وردی بیت کم زده آن ماه نو • بدر شد
تا نرسی کم نکنی از کمی • کم زده مدبر و بی دولت دینی کنایه اولور مخزن الاسرار

طالع • بد بود بداختر شده • کم زده کوی قلندر شده • وفر تنی کرد • واقتداء کی کرد دینی بو
معنایه در • گم زده • ترک اندی ویوق بیلدی معناسنه کلور سنائی دین ملت در عدم زد
نیست • آنکه گم زد وجود عالم را • کم زدن از بیری کم زدنست • کو بیین مصطفی و آدم را کاغذین
• یار شاه در بعض مستحفظه وطیفه تعیین اندکده الله بنده دیر دیکی تر کرده • بزم دیار مزده دعا کوی
وظیفه سر بجیوز دیر دیکاری تذکره • وکاغذ زر اکثر یاراول محدده مستعمل در که بزم دیار سانی اوزره
پادشاه یا وزیر اعظم بر کاغذ اوزرینه دفتر داره خطاً یا تحریر ایدر کاغذ حاصل ورقیاره یه بغلیا قدر شنی ویره
سین چو • کاه اندازده • برنسنه یی زیاده شوق ایله طلب ایدرد یکدن کنایه در • کیک دشلوار
اضطرار ابا عبارتدر کز آلود سازد اسباب دنیا و بیرد یکدر • کرد ناز سمت • منکر دن عبارتدر •
کرفته زناز لاف و دروغ نظامی کرفته فرزن در رواف افکنی • کرفته شوی اکر کرفته زنی • کره بیاد
مزن • مال ایتیامی ذخیره اتخاذ ایدیه • مکر و حیله یا کنایه در • کربه در زندان سرا •
بخیلدن عبارتدر کویا کربه یی حبس ایدرکه خانه کنده بزنده یه سوء ظن چو • کران بجان • کاهل و تنبلدن
دینی کنایه در اولنور • کوهر خطا نکند • حبیب و نسیب اولان آباء اجداد مرحمتی ایدر • ترکیده
اصل آزفرد یه حمله بر ده ضرب اولنور • کاری زیاده مؤثر دیکدن عبارتدر • کاهل باری ود •
ایشمسز و کوچسز کنایه در کرکه اصل معناسر آنک ایچون هر ایشی بر ایش بیدا ایتمه دیکدر فخشیر
میوه سر بیتشدکده وار وب یوزی یوقاروا مرود افاجنک آتینه یا توب آخر ینی آچاراکر افاجدن
امرود دوشدکده انکر ینه اوشنه دیو کمال کر تیکیر چست و چابک سیب سمینش کمال • بیتمش اهل
عقل یا نه کاهل یای مرود • کباب نیم سوز • کرکی کبر تمام اولمش انسان دینر کنایه در • اول کباب نی
ماخوذ در که آتشه وضع اولندقده وطشنه سر حا شلا نوب یاخی چیکه قاله حواله نعمت • بر آتش سوختم
دل را زان حسرت که تا روزی • کباب نیم سوز خود را سلم بر نگذارنش • نیم سوز دینی دیر لر •
کبود کیسه • فقیر دانکنایه در کمال اصفهانی به بین کبود این کیسه بسیم کرا و • بیک درست
چنین نیز میکند بازار • درست التوء مفاسنده درکه یو مقامده آفتاب در ح کسی دانکدانشر
میچرانر • بو بر ایشی درکه باشنه کلمین بیلمز دیکدن کنایه در بیت میان عاشق و معشوق نمیرسد
کسی فانکه اشتر میچراند • کذر کرد • بر ایو نام قودی دیکدن عبارتدر که ترکیده ایو توز قویه یا انکه تعبیر
اولنور کاهی کرد در چشم غبار خاک راه او صبا • کس نمیداند کی کذشتی کذکر او چنین کرد می کنند •
کرم سیر • هوا سرمتی اولان اولان مملکت که مقابلی • سر در سیر در • کاری مدار باد • آنی
اینجمه دیکدن کنایه در که اصل معناسر آنک ایچون هر ایشی بر ایش بیدا ایتمه دیکدر فخشیر
ای باغبان چو باغ ز مرغان تهی کنی • کار کی به بیدبان کهن اشیان مدار • کم زن قمار باز
معناسنه در • صاحب نوادر دیر که ایکی کمسنه قمار یا لق اندکده ایکیسنک میانه بر از آقچه وضع
ایدوب بری آشیغی آلینه آلوب دادا ست چوب نصفس کم دیر واشیغی آنار یغیر سنک
اولکونکره کی آقچه نک یارسنه دار دم • وکاهر کرسی کم چوب اشیغی آنار یغیر مزبور آقچه نک
جملسنه وار دم تو زندن غیری واکثر باوجه اول اوزره لعب اتمه لرسر ایدر قمار بازه کلمینه کم کر ز دیرلر

انوری

ره ز ربا نفرت سنک فندر موزه
کوه ربا سخطش کیک فتنه در شلوار

حافظ

کره بیاد فرن کر چه هر مراد بود
کر این سخن بمثل با دبسما کفت

کمال

همه صواب رود چون ز رای او زیرا
که اصل او کهرست و کر خطا نکند

شاهی

مخلص کشته مناسب یا کر نشنه ابره و بیاری
کای ابر بهمن کمت یار کر نه هر کز خرد ردام کار

حیرت

هوا و اکرم بیرست آن طرف را
فراخیها بود آب و علف را

حالی

تا دل از شوق کل رویت ره صحرا کرفت
کار او از بلبلی قامت بالا کرفت

محتشم

تا دست ز اضطراب دل بر ندارد این شکسته
دل پاره ای بایین رنک کار دست بسته

انوری

نفس نمی بر از آنست که بهبود شود
حاصه از کرب زمانی بهبود بجا هنر آن

نظامی باد و سه کم زن مشو آرام گیر ۰ مقبل ایام شو دولت نام گیر ۰ کافرمهایه ۱ ۰ اول کسی که این عبارت گفت همه خلق ایدجان و ایدوب هر خصوصیده عناد ایدر امیدی سیاه فتنه نجوم فرصتی گیرد سپهر سفله کافرمهایه ایچی ع کس نگوید که چرا من ترشم است ۰ کمنه کندویه صوح بولمز کمنه یوغوردم اکشی در ایچر تعبیر اولنور ۰ کج دار و مریز ۰ قاروده یوری ایرنیک بلورته اشتیاق تمام کیله امر مقصود در لب بلب طولو اولان کاسه یی اکر طوتوب بنه یکنده اولان صویی دوکمه دیو امر ایدن مأخوذ در بیت ساقی سیه بهر برکف نرکس مست بنهاده بیاله کج دار و مریز کجه یورک کیزلمه نجیر اولنان لعبه ده کیزلدکلری یورک مثللو نسنه در یکدیکر جای بودوشه باددان نشیمن راز ۰ بارسنهای زلف اوکچه باز ۰ لیک دلغوش حریصنه سوانمز ۰ کجه او یرده روانمز ۰ کردن فراز ۰ عالی جناب و کردن کش ۰ و کاهر لفظ فرازی حذف و کردن دیو بو معنایی مراد ایدر لرسنه کیم سر فرازده فقط سر چیوب بنه بو معنایی مراد ایدر لر سنه باشند منزای قوی و تکبر ایدن ۰ چوز شمع کردن وانکه فرو تنست ۰ کنزی و مرزی ۰ ظاهر القدر حقیقاً به دو معاده کشی زاده دیکدیکه عبارتدر ۰ بیت بروی مرد با شد کر درین درد ۰ نخوانندی این مثل کز مرد ۰ کرم خوشست ۰ هرکس ایده الفت ایدر ترکیده ایسپاق فانوسه تعبیر اولنور ۰ لالی دختر زر که شیشه منزل کیره ۰ کرم خوین بود جای در دل کرد ۰ کرک ۰ وقت شتاب ره مزه دیدکلری طعام ایرکن تعلل تعبیر اولنور ۰ کنز دریای حوض میکشت ۰ محل وحوش اولان موضع معهوده میل ایتمیوب نرعاً مشهور اولان جای معروفه طولاشمدی که ترکیده خاتونه خواطه ایچی خصوصه اندی دیرلر خسرو شیرین بشب زان حوض مایه هیچ نکذشت ۰ همه شب کرد جای حوض میکشت ۰ کوشاست زیاده سعی ایدرکه دیکدیکر که مقدمه ثانیه ذکری مرور اندیکی اوزره جالشمق مفاسنه اولان کوشیدن نقطنک مفارغدن وقف مضارعت حذف و مبالغه ایچی بدلنه الف و برلدی واستمراد ده مبالغه ده نبوشاندید دیکدیکی نته کیم فرهاد دیدیکه بیت بهرکار کوشا بباید شدن ۰ بدانش بنوشا بباید شدن ۰ کیانا ۰ طبایع اربعه و عناصر اربعه مفاسنه در ۰ کوشاسب ۰ اکثر کتب لغتده اصلام مفاسنه در یکیو واقع اولدی ۰ و صاحب ادات کاف و یای فارسیه ایله اصلام ۰ و هنوز صقالی کلمش جوان مفاسنه در دیدی ۰ لکن شو بیتدکی مطلعاً رویا کر ترکیده دوشن تعبیر اولنور مفاسنه اولمق فهم اولنور بیت شنیدم که خسرو بکوشاب دید ۰ چنانکه آتشی شد ز دورش پدید ۰ کوهه آب ۰ موج آب خیز ۰ و نره آب دنی دیرلر ۰ کوت ۰ ترکیده دنی مستعمل در کاف عربی و فارسی ایله دنی لغتدر که فارسیده سرین دنی دیرلر ۰ کوی یافت ۰ اول لفظ در که پدری او لمغله یا پدر و مادری فقیر او لمغله جامع ثیوبه یا لحده زناق باشنه بیراقه لر ۰ کج ۰ کافک فتحی ایله اطفال خوف ایدوب اغلامیوب ایچی یا پدر قلری صورت زشت که نسوان تحریف ایدوب قیح دیرلر ۰ کره کار ۰ رجل قریب کیا جوده ۰ عالم و فاضل دیکدر ۰ کبن توز ۰ درونده کین صافلایان کمنه ۰ کندامویه ۰ اول صلاح در که طفل آنکله تولد ایدر ۰ کعب الغزال ۰ برنوع شکر در که کاشکر پنبر لری در لر ۰

کلوخ

بیت
هست مزدان نهان بهر کردی
نشنیدی که کردی و مردی

مجنون
کفته از بهر تو ام ذوق شراب
لب کزکز کرد که مجنون چه شنید

حسرو
بهر آزاد کی همت تو فرهاد است مکر با نام

جوکه بیت مباحثه نامه ده دلیس ایدی بیت
بیش ازین کز چه شنیدم کوی یافت
نیز بدر شنکیم من بر تا یافت

کلوخ امرود ۰ برنوع بک امرود در که اکلو صالح او لمغله آنی اغاجدن دوشو ر ملک ایچی آنه قوری نسنه یه مطلقاً کلوخ امرود دیرلر جای کمر بیرانی سیب استر بوزی ۰ کردی از شنک کلوخ امرود کمان دستکش ۰ کیاده تعبیر اولنان یای در ۰ دستکش دنی بو معنایه در ۰ کاهی دستکش دیو ب مضطرب مراد ایدر که بصلی ترکیده ورسه کمک او کونا کون زکمت و برملک تعبیر اولنور حافظ دستکش جفا ملکن آب رحمه که فیض آبر ۰ بی مدد سر شنک نرود در عدن نمیکند ۰ کمر بسته ۰ اول خدمتکار در که همیشه افندیسنک قارشوسنده ال باغلایه ۰ کم ظرف ۰ اول کمسه در که اولنی بهانه ایدوب مضطرب اولور و غضبه کلور که ترکیده قابی طار تعبیر اولنور ۰ کم کاسه ۰ حسیس خسیس بخیل کمان و دریا مثیل اولکم کاسه و نوکیسه زنده ۰ بیچاق کمر کی و شیوه و این مدخلی ۰ کهن بنه فحی حسیس معناسنه در نظامی کهن کیه شد بنها ز شکنج ۰ که هرکز نبرد نام را د آواز کنج ۰ کنج نامه شش اوض ایدر مؤلف بیلدیرنده اولان کتابه کراول صنعته متعلق مسائل بیلدیرر ۰ کار دباسنه کز رسید ۰ و کار از سر کذشت ۰ بیچاق کمر کی طاقیا ندیر ۰ و ایش باشدن آشدی دیرلر ۰ کجیک پرده تکلم اولنور ع کسی از بهر کس خود را نکاشتست ۰ او لمویش آرد دیکری او لمشن یوغه در ۰ کسک رجلی مقدر در معجبه بیتلر اولان کمنه یی تسمیه مقامنده ضرب اولنور نظامی بخیر شیرین کن در خاک در شتست ۰ کس از بهر کسی خود را نکاشتست ۰ کردو افتاده باد بجان بر آمد ۰ هرکز کندی یرینه برکف کلدیر دیرلر جک یرده ضرب اولنور ۰ روایت کرد ولدی کمال جندرنک ایکی مریدی وار ایدی بر یرینه جای احمد کل و بر یرینه جای اسود دیر لر ایدی ۰ جای احمد بر شیخنک صد منی ترک اتمکله شیخ جای اسود مرقومی آنک یرینه قویوب آنک صد منی بو کا تعیین اندروب ترک طبیعتی خیانت اوزره مجبول الفطره کمان مخدر واقع حالی بیلیر ایدوب دیدر که نظم چه حاجی احمد کل ار شیخ ۰ چه افتاد از و افغان بر آمد ۰ روان بر منظر او حاجی اسود ۰ طربناک و خوشحال و خندان بر آمد ۰ چو بالستار سید و شد رهسپار کرم کرد افتاد و بادنجا بر آمد ۰ کلمه سانکی ۰ بدبخت او لمغله بیچاره ۰ و کلکاف عربی نک وزنک فتحه لری ایله مراد در خوار اولان کمسنه دار ۰ همساییکی ۰ مقابلیدر نیک بخت او لمق مفاسنه ۰ کران نشست ۰ متکبر کران بشت ۰ حال ۰ کوشش دار ۰ محافظت ایدر کمسنه سلمان بشتم از کردوی بلا ما کر باد کوشش دار ۰ ایدوز از چشم بد نانت او لمز از بهر تعقیب و محافظت ایدر امرده دنی مستعمل حافظ ای ملک الوکس مرا شن بده ۰ و ز حفظ چشم بد شن دار کوشش کردوک بادشاه مخصوص اولان منزل و تنبیه طرقیدر ایدوج ایسه ازناف ده جمع اولدقدی خانه یه دنی اطلاق اولنور که ترکیده دنی مستعمل در کنده کل ۰ دیوشت مفاسنه در ۰ اول خط در که بر سدنک یدینه و بر یرکه هیچ فرد اکا مانع اولمیه و هرنه طرفه توجه ایدرسه تعرض اتمیه لر دیو اکا خط جواز دنی دیرلر شهید همدانی بو ترکیبک اکن که سوی خلد برین باشدت کذر نامه ۰ کوی آنکله ۰ نوکه ایکیک تعبیر اولنور که جامه یاقه سنه دیکلر خلاف المعانی کوی انکله قباجه کربک ی ۰ برمن ابر اشت بشت در بک ی ۰

سلمان
بیشش و بر بازو بیت قوس فلک شد دستکشش
زیر بای امنت مال جهان شد پایمال ۰

یاری
فلک رضل کر فتنهای اوست که بندد ۰
زشکل خوش قرع بر میان خوبش مناطق

وحشی
وحشی آزار و بیفان کند از کم ظرفی
دفع بد بیشتر از وطل کران باید کرد ۰

کاتبی
غلامی خط ساقی سعادت از بیست
کرای میکده را کنج نامه در نفلست ۰

بسا بلبل شاها ن کیتی بزرد ... بیت ... گزین طاکر گشتند آواز دستور

بانی بهر سر کز بن دل گزد نامه میکند ... بیت ... چسبد ... وصف ... لایق بیت
خط نیز نیکی که آن نیکیشه برگزیده ... بیشش ... بیشه ... خلق ... بانی
گزد نکر و نامه ... بهم گزینیار

وخوبی تبر بزی
بدکرام سبب ... بیش تو جست کو
بیاکه کرد و سر بدکان نیت کردم

کیتی بزرد ... طالب ... ملک اول ... بادشاه ... گزد نامه ... او آیات ... واد عیه ... که عهد آبق ... عورت
انسوی ... بیکر ... کاغذ ... بارسینه ... بازو ... طی ... بر موضعه ... وضع ... ایدر ... رضی الدین ... کز نامه ... ایست ... سنه
اهل ... هنر ... کرد ... است ... شکل ... نه ... بر ... برو ... ائره ... دینار ... ست ... کز ... کز ... اشتی ... منافقانه ... انکی ... کنند
بری ... بری ... ایدصید ... اولمق ... کو ... هر ... زای ... هنر ... مند ... متصبح ... و ... حاتمل ... کوشش ... سری ... اول ... سنه
در ... که ... هر ... ستاع ... اندیکی ... کلای ... کز ... کی ... کبر ... قهر ... ایده ... شمر ... فخری ... دشمنی ... در ... کهت ... کز ... نسا ... سد
لحن ... دا ... ور ... از ... بانک ... داری ... رشک ... عیسی ... شود ... اکر ... کرد ... مدحتت ... رابصدق ... کوشش ... بری
کرد ... سرت ... کردم ... سمکا ... قربان ... اولریم ... دیکدز ... کنایه ... در ... زیرا ... عادت ... عجم ... در ... کی ... دیم ... قربان
وقتنده ... قربانی ... صاچنک ... اطرافنه ... طوارلدی ... رر ... الر ... فیضی ... هندی ... طره ... وارم ... بی ... سبب ... اندر ... هم ... شکر
ری ... سرت ... کردم ... کز ... هم ... عهد ... دیکدز ... بستم ... کرفت ... کرده ... مواخذه ... ایدر ... کز ... فس ... مواخذه ... انکک
معانسنه ... در ... بکبر ... مواخذه ... ایده ... مکبر ... مواخذه ... ایده ... دیکدز ... نه ... کبم ... حواجه ... حلظه ... بری ... بیت
بارب ... مکیرش ... آرچه ... دل ... چون ... کبو ... ترم ... انکنده ... کشت ... وغرت ... صید ... وم ... نداشت ... کز ... یه ... در
کلوشن ... کره ... شد ... و ... نا ... له ... در ... کلوشن ... کره ... کشند ... اغلار ... مقدن ... و ... نا ... له ... کمدن ... بوغازی ... بوغازدی ... که
مرادکز ... یه ... و ... نا ... له ... آنی ... ضعیف ... انکه ... کریه ... و ... نا ... له ... قدرتی ... قاعدی ... دیکدز ... کنایه ... در ... ع ... شندکز ... یه ... کلوشن ... هم ... آچوکم
خاقانی ... نا ... له ... چو ... زدود ... پیچیده ... کره ... شد ... در ... بر ... چه ... کنم ... تا ... کره ... نا ... له ... زر ... بار ... کنم ... کرامی ... مقبوض ... کم ... معانسنه ... در
کشیدز ... کری ... کنده ... چکدیکنه ... دکز ... دیه ... چک ... پرده ... کلو ... اولنور ... جامی ... جامی ... بیچوبست ... کاتوبتر ... ازبقای ... شی
باری ... جفای ... آنکه ... کشیدز ... کری ... کنده ... کز ... ان ... کاب ... انچه ... پور ... و ... یو ... شلی ... آت ... کز ... ان ... سایه ... نقبل
وستنقل ... کمنه ... کرد ... کاه ... نافه ... ترکیده ... کوک ... دمیر ... مهی ... کاه ... بوش ... بکور ... معانسنه ... اولدیغی ... کبز
کره ... بند ... توکه ... حافظ ... نقاب ... کل ... کشید ... ورلف ... سنبل ... کره ... بند ... قبای ... غنچه ... واکرد ... کیتی
سمور ... کورک ... میر علی ... شیر ... نوایی ... فع ... کو ... بنک ... قراشالی ... بیلا ... کوخن ... کولین ... طاب ... غالی ... بالله ... قلمام
کیتی ... سنجاب ... ارزه ... کیر ... کاوی ... خورده ... کونک ... بدر ... دیکدز ... کنایه ... در ... کیر ... کاو ... او ... کورک
ذکر ... نبی ... تور ... دوب ... اقتضا ... وقتنده ... صوه ... اصلا ... ر ... الر ... سیر ... وخیر ... سیر ... مقول ... سنی ... انکه ... ضرب
ایدر ... انکه ... یغایت ... وجع ... ابرات ... ایدر ... که ... ترکیده ... قیر ... یاج ... تعبیر ... ایدر ... کر ... صکره ... توسیع ... ایدوب
هرآدم ... ضرب ... ایده ... جک ... الته ... کیر ... کاو ... دیدیدر ... طه ... سر ... سرو ... اکسر ... یا ... قدت ... کند ... دعوی
یارب ... ازغیر ... قوتیش ... بر ... خورد ... کر ... رقیب ... کند ... بطوسر ... خنک ... کیر ... کاو ... رحود ... که ... فو ... خورد
کزیخانهٔ ... قاضی ... فلان ... او ... کبرن ... چیقاز ... بلو ... سز ... در ... دیه ... چک ... پرده ... ضرب ... اولنور ... نه ... کیم
شنا ... غ ... قاضی ... کو ... چک ... و ... پسرنام ... بر ... محبوب ... بک ... بحوه ... نده ... دیدر ... نظم ... بسبک ... تخطی ... خا ... یا ... تبست
قاضی ... کو ... چک ... ز ... دیش ... راضیست ... کبرش ... از ... کوز ... بدر ... نمی ... اید ... کوز ... او ... کیر ... خانه ... قاضیست
کسر ... نبر ... یاه ... اکثر ... قاعجانه ... معنا ... دا ... اولان ... غلام ... و ... حیوان ... بیت ... استم ... زجان ... غلامت ... اکر ... کیز ... یابم
صدره ... اکر ... فرشی ... بکیرنم ... وبیابم ... کلشن ... شکفت ... و ... کل ... کرد ... را ... زغا ... انکاره ... یه ... بعد ... دیکدز
کنایه ... در ... و ... بر ... غریب ... مکروه ... کا ... رتله ... یه ... سبب ... اولور ... دیه ... چک ... پرده ... دخی ... تکلم ... اولنور ... بیت
مستوبا ... هر ... کسی ... ا ... غنچه ... باغ ... صبا ... هدم ... تبسم ... کردنت ... با ... این ... و ... آن ... کل ... میکند ... آواه ... کل ... کرد ... کرا ... معقول

وخوبی تبر بزی
بدکرام سبب ... بیش تو جست کو
بیاکه کرد و سر بدکان نیت کردم

بانی
بهم نه زریفت ... دلیش ماند
نه صد کیاه ... قوته ... بدو ... بیش ماند

ودریغا
کیش سیاه ... بر ... مهر ... ان ... تفع ... استان
ماسند ... ابر ... بر ... سر ... خورشید ... سایه ... بان

طالب
غنچه ... کل ... با ... قصد ... سخن ... بلبل ... میکند
عاشقی ... نیها ... ز ... نماند ... عاقبت ... کل ... میکند

ر ... بیشن ... اسنوی ... دیکدز ... کنایه ... در ... غیاث ... ای ... صبا ... آن ... باغ ... عارفان ... نامنا ... کز ... کاه ... مضطرب ... تنعمت
کو ... یاکی ... اکرده ... کز ... دخوان ... مدور ... سنوه ... کم ... شندبی ... نخ ... دسیاه ... مطلوبی ... تحصیل ... ایده ... مدیر ... دیکدز
کنایه ... در ... بیت ... ر ... بو ... خال ... تو ... کفتم ... دل ... مرا ... ی ... ماه ... نباز ... کفت ... کم ... شندبی ... خو ... سیاه ... کشیده ... ات
نقلمق ... ز ... عبار ... ندر ... وآت ... لقله ... کنهدز ... دبیر ... جامی ... وصف ... براق ... بیت ... کنبد ... حاک
بس ... یشت ... فکن ... ر ... اندراز ... آفاق ... برون ... کنبد ... زن ... کلا ... هش ... زدو ... بر ... زنیا ... یه ... بغایت ... همت
عالیه ... صاحبدر ... دیه ... جک ... یه ... ضرب ... اولنور ... انوری ... کفت ... او ... را ... انکه ... چه ... کونه ... شهس
که ... کلا ... هر ... بنا ... یه ... کس ... زدو ... نبرد ... کله ... نهادن ... تعظیم ... و ... توقیر ... ا ... کنایه ... در ... حالا ... تا ... تا ... ر ... و ... فرنک ... و ... هست
تعظیم ... ده ... کلا ... هر ... ن ... با ... شلر ... ندن ... جبقار ... ر ... لر ... کوشش ... کر ... انوازش ... داد ... قولا ... غنی ... بوردی ... کر ... آنی ... کاه
اهر ... دیکدز ... کنایه ... در ... کوشش ... هن ... کرد ... استماع ... انمک ... ایکبوی ... قولاق ... طوتدرکه ... قولاق ... قا ... بارتدی
نهیر ... اولنور ... کوش ... کدار ... ی ... کزد ... قول ... طینه ... بشتیر ... یردی ... که ... مراد ... آکاه ... اندی ... دیکدز ... حافظ
کس ... نیار ... د ... بر ... او ... دم ... زدن ... از ... قصهٔ ما ... مکر ... شن ... با ... دصبا ... کوشی ... کذار ... بر ... کند ... کویا ... کرفت ... وسنک ... بست
کندبکی ... بروز ... کلخن ... کمنده ... ده ... ضرب ... اولنوب ... ابانی ... کوکه ... ایشدیرر ... مثلنه ... قریب ... بی ... کزیه ... بیدز
سوکونه ... چه ... کی ... کرک ... باران ... دیده ... کرم ... و ... سرد ... روزکار ... کور ... وب ... ضرب ... امور ... اولانکمه
دخی ... کنایه ... در ... کل ... آتشی ... شتر ... ارکه ... قیصلیجم ... تعبیر ... اولنور ... وکاهی ... کل ... چوب ... بو ... معنایی ... مراد ایدرلر
میر ... خرد ... مبر ... بزار ... کل ... و ... انم ... فوان ... خوا ... هدر ... سید ... میهمان ... آید ... بخانه ... چونکه ... کل ... بار ... دچراغ ... کل ... بار ... د
چراغ ... دخی ... ذکر ... او ... لنوب ... خانه ... یه ... مسافر ... کلور ... دیکدز ... کنایه ... بین ... الناس ... متعدد ... قیصلیم ... چوب ... اسه
مسافر ... کلور ... دیک ... ش ... بعد ... کل ... اوست ... آنک ... علامتی ... در ... هلالی ... کلدسته ... کلهاست ... بر ... نیزه ... باز
اینها ... کل ... آنست ... که ... ساغر ... زده ... کاه ... بازه ... کلدسته ... مناره ... دز ... کنایه ... در ... باقی ... موزدن ... کلدسته ... سنه ... لو ... سازه
چو ... بلبل ... که ... بر ... شاخ ... کل ... شد ... طراز ... طراز ... بو ... معامده ... زیبو ... زینت ... معانسنه ... در ... کل ... غا ... طسر
صار ... ر ... و ... ایچی ... قیر ... ر ... خی ... هر ... نوع ... کلدر ... کل ... زمین ... اضافه ... ایدر ... اول ... موضعدر ... که ... اهل ... محله ... انده ... هر ... کون ... وقت
معین ... ده ... جمع ... اولوب ... اوق ... ولق ... ایدرلر ... ونک ... اضافه ... ایدر ... خانه ... چه ... یا ... ید ... قدری ... مقصود ... معانسنه
در ... جامی ... بهر ... کل ... کل ... زمینش ... بتن ... باکم ... دماغ ... تازه ... کل ... بچیده ... با ... هم ... کل ... صباح ... جان ... صباح
کل ... نا ... فرمانی ... بنفشه ... دز ... کنایه ... در ... کوا ... هیئه ... باشنی ... انشانی ... انمک ... ایدر ... مسنه ... نک ... سوزینی
طوتمازو ... بر ... فراوه ... اطاعت ... تمز ... عبوس ... کزران ... کش ... کمنده ... شبیه ... انمشدر ... کل ... نا ... فرمانی
ونا ... فرمان ... دخی ... بنفشه ... دز ... طرزی ... دز ... خط ... فرمان ... حسنش ... کز ... بانش ... سرکش ... ازلیس ... خوز
بیچو ... نا ... فرمان ... زبان ... خود ... کشم ... کشاده ... پیشانی ... کولیوزالی ... تعبیر ... اولنور ... بنفشه ... پیشانی
کوسترمیوب ... هرکس ... ایدانبساط ... اوزره ... در ... کشاده ... ابرد ... دخی ... مغنیه ... در ... احیدی
نازعبوس ... زهرپیش ... پیرو ... شوخ ... کش ... اده ... درکش ... پیزم ... رانان ... آن ... دزدم ... راه ... دزدم ... اشفته
حال ... مغنسنه ... در ... کونه ... استین ... صورت ... صلاحیه ... اولان ... مقدمرایی ... کونه ... دیوار
دکونه ... ام ... خلق ... عندنده ... اعتباری ... اولمین ... کمکمر ... یا ... یعنی ... الحق ... تعبیر ... اولنور ... کون ... چه ... کولی
وفرومایه ... تحقر ... اولمیه ... که ... لفظ ... کولی ... اکرچه ... ترکیده ... مستعمل ... لکن ... اصلی ... فارسی ... دایکر ... فرد ... ام ... کیدر

سلمان
بالوده ... سرشک ... وکباب ... جکر ... تهم
پیش ... خیال ... کو ... تو ... بر ... کرد ... خوان ... خشم

حضرو
زهیت ... ساتم ... خشم ... خلق ... رام
بیک ... کنبد ... رسید ... هم ... تهم ... بام

حافظ
دوشم ... زبیبلی ... چه ... خوش ... آمد ... که ... میرد
کل ... هس ... کرده ... کوشش ... شتاق ... رخت ... خوابش

وصالی
دل ... من ... مسافت ... کزه ... خش ... آرام ... خیز
بنکر ... بدان ... سنکدلی ... که ... کرفت ... وسنکدست

بصیر ... ری
رو ... زبان ... را ... بسکه ... در ... کور ... مغان ... کرد ... یده ... ام
در ... طریق ... عشق ... با ... ز ... کرک ... باران ... دیده ... ام

میر ... خرد
رخسش ... کل ... کل ... بر ... آمد ... ازم ... کفتم ... چه ... ماهیت ... بین
ان ... و ... آن ... غنچه ... لب ... بر ... کرکلهای ... نثر ... است ... این

کمال اسمعیل
کنبد ... بوخ ... اکر ... چند ... در ... ازا ... آهنیست
هست ... باهمت ... عالی ... تو ... کونه ... دیوار

اوحدالدین
حال ... میخوردم ... از ... روی ... تو ... سوداخوشست ... شب
همه ... همه ... یه ... بدیدن ... ز ... کونه ... یاهی

برخوای کوت که کون مغانسه در • وجوزه آخری یا انسبندر بغز کوزه منسوبدر • وکسر زن
دخی بو معنایه در • وکون خری کو نیلک مغانسه در • کویست وجوکان هم • ایشته
میدان دیه جک پرده تکلم اولنور • ای زاغ کوی خوبی بردی واز ماه تابان بهم
اگر خور شید دعوا میکند کو بست وجوکان هم • کهنه سوار • ایشمیشی بم رمش رو زکار کور مش •
شاه بادبر در جوبمار سواران یکی میست • آنکو دم قبول نقش میزندنی است •
سنک محک است می او بیاربد در نظر • پیدا کننده نک وناکس بهمین می است • کلان کاسه
کثر الطاسه که جناق جو ملک بابا رکه بی ده قواف دیرلر • لهذا بو کمینه نک وطن بحر وسینه بر بوسه
آسوده اولان حضرت امیر قدس سره نک پدری کاسه کثر اولمغله امیر کلان دیرلر ع اگر به هر شب
بخواب بینند دتبه • اول کمسه حقندکه ضرب اولنور که کندو یه مناسبتی اولمین نسنه نی همیشه
تخیل ایدوب اندن غیری ذکر و فکری اولمیه • نرکیده آج طاوق دوشتوطار و کورر تعبیر ایدرلر • والله اعلم
باب اللام لعاب کوزکن • صبح • و برق • و آفتاب دکن بدر • لب ریز • لب ریز • اول کاسه یه زیاده
طولو اولمغله کنارندن دوکو لمکله تعریب اولمش • حکیم سندی سناجانم بزبر عصه لب ریز است همین
تا نکردد مدعی خوش دل بهستم میکنم • لب وسنک • سکوت ایدیکی بیکدن اجارند جای درنوت
رسولی علیه السلام بیت بسکه از کوشش خسان آزتونک • دارای خواجه ازین بسیل لب وسنک •
لب نان • بر دیدم آنک • لنکی برهوای راند • تو بال آنی پوره اولمق اوزره بوریدیکه مرا عیبنی
ستر ایدرد یکدر • لت لت • پاره پاره • لونده کامل • وتنبل • فرز دوست • صاحب تحفه
روسی مغانسه در دیدی و فرنا تیبله تخلیل اولوب آردلرینه دوشوب میخانه یه انلرا بلکه کیدن
کمسه مغانسه دخی کلور • نته کیم امیر خسرو ایدی بیت محاز جام کشان در جام کردان •
لوندرا فرینی نام کردن • اکر کرنام حضرت احدیت درجل آشنا نه حکیم عندی بفرزانکی سایه
افرشن • بیوزشن همی خواست از اکر زشن • لک اکمق مغانسه در • لک ویک ونک
ویوی انکه از عبارتدر • رودکی ارلنک از ناز خواهی ونعت • کرد در رکاه او کهی لک ویک •
لشکر شکوفان • دلاوران وشجعان • لعل سفته • سرخ رنک شراب • لعل ناسفته سرد رکه
قضی تعبیر اولنور شیخ نظامی کهی لعل سفته به پیمانه خورد • کهی کوش بر لعل ناسفته کرد • لای •
دخی اکه یوصه تعبیر اولنور • والله اعلم باب المیم مانیز از بین نمد کلاهی داریم • بزم ده وافر
سیر از در و بو خصوصه از بردی حصه دار زرد یه جک پرده ضرب اولنور • ماه رایدی او دید •
ماه نو کور دکده انک بوزینه باقدی • اصطلاح دیار عجم بودر که یکی ای کو دکده تغولا بر کوزال
صورته باقارلر • وکاهر بر دولتمند و نیلک بخت کمسنه نک اسمنی ذکر ایدوب ماه نو رایدی
فلانی دیدم دیرلر • مادر بخطا • ولد الزنا • مه بیشانی • آلتی صغار حیوان کزانه مخصوص
دکلدر • مکر بهری مه بیشانی دیه ایکه ترکیده با فلانی تعبیر اولنان آته بهری دیرلر •
روایت اولندکه خواجه بهاء الدین نقشبندی حضرتلری بدی یاشنده ایکن بر کنه نکلری
دارایدی والده سنه دیدیکه ای مادر این فرخنده مانکو سالاله مه بیشانی خواهد زایید که

جواهر حکمت
تنم از خاک کل کرد دو کلاش از کل قدح سازد
که روز نزع میخوارا بدام قدح را در دهن دارد

همایون
هنوز و بسر ما بدیدم اندر صف جنک
کفتم صنما از لعل خود کامم بخش

رخساره او زیبا بی شد کل رنک
در خشم شد و کفت همایو ناب و شنک

بیت
ای زهره زهره آفتاب کرده ز خشم ما
مارا لبها بخش کز حسه و کدای تست

انوری
مرا اندازه ای نهید عذران کجا باشد
ولیکن خوی کرکم نشی همی کرم بهواری

سعدی
کریزان کشکوفان مغز شنکاف
نهان کشتی چو بینند و پیدا اصطفا

جامی
در شب عید بردی و انوار دیدن خوش بود
ماه نو آری بروی یار دیدن خوش بود

حافظ
عید است و موسم کل و یار از در انتظار
ساقی بروی شاه و بیکین ماه می بیار

جامی
سه روز آن ماه در چهره بود نا شب
چو ماه نخشب اندر چاه نخشب

قصابان بخارا هر چه بانه بر اسم وضع و اصطلاح انشدر که اینکه فرخنده • وقیه نه کوریا •
وکچوبنی مشتمل دیر لر بعد از ای مادر بنم اینک بر صفار بوزاغی طوتوب کر کفش الامر
بوجه اوزره واقع اولدی • موزه کل زحمت و مشقت و عجاز خلقدن کنایه در • هموار خیر
زنک مقابلیدر • نته کیم انوری ایکی مثنوی جمع ایدوب دیدی که بیت نادی مثل او مثنوی موزه کل نوع
اکنون مثل او مثل موی و خیر است • مرغ دل عقل دانا کنایه در • منقار نقل ان که دین
تعبیر اولنور • مهره کل • قالب بنفر • میوه دل • سخن • وولد مغانسه دخی کلور • نیم قدم
اول کمسه در که کوشه عزلت اختیار ایدوب قطعا بر یره کلمیه • منشک فوزش
نیلک خوی دانکنایه در • مغز فر سر کرد • عقلی باشنه دوشوب سکوت اندی • مغز تر کرد •
نقضی اندی انعامی بکفت کن مغز در سر کنم • بلفتار شه مغز را تر کنم • مار میخوری •
صاحب مولدیدی که غم وانده وه میخوری مغانسه در دیو سلیمان بنه ایدی شنشهادا اندی
بعلم روان زجام زر افروش و غم جهان بخوری • زین فلک زمردین بهره مار میخوری ع
مجلسی که آنجا بود بدمست غوغا میشود • مجلس ثقیل و اجنبی به لغفل اصحاب مجالس
مکدر اوله ضرب اولنور • مصلحیه ضرورت دوزبون را در جنک • ایکی فرومایه یکدیکه میانجی
رصلح قیلندیده اوله دیه جک برده ضرب اولنور • نیشتر کرد کوکل دونک تعبیر اولنور ع
غثیان دیرلر • ماه نخشب • ابن مقفع جیل سیام ده بر قمر پیدا اتمش ایدر که قمر فلک
غروب ایتدکده اول قمرک نورنی بر ایلیق یولدک دوشر ایدی • ونسف نخشب دان
مو تبدر • جیل مذکور نسف دیدکلری شهره قریب اولغله بر نسبت ایدوب ماه نخشب
وکاهر جیکه نسبت ایدوب ماه سیام دیرلر • وماه کاشغر • وماه مرو دخی بو معنایه در •
وماه کش دخی بو معنایه اولدیغی ابو الخطیب کشوبتیدن مفهم اولور بیت تاریخ او
غیرت خورشید و رشنک ماه شدند • ماه کردون همچو ماه کش نهان در چاه شد •
مول • تاخیر نک مغانسه اولمغله فردا دن فردایه حوالیه جوق زمان تاخیر ایتمکه مولا
مول دیرلر یعنی تاخیر دن صکره تاخیر جمال الدین جنین بهده ایمی کردو نخ مولا مول •
کر شند زخون اکم کطشت نوخ مال اصال • بجا جنک • سر آهنک و شنده سخا فلک
دری دخی ذکر صورتنده یا بوب استعمال اتمکلری آلت که تحریف ایدوب مجلک دیرلر •
می بخته • اول بکی از اله او زوم شیره سنی اول مرتبه قاینادر کر که غلیظ اولور خاقانی
ترشن و شیرینست قدح و مدح من با اهل عصر • کر عنب مبخته سازند خصم تو تیا •
مرده ریک • آرته قالان تعبیر اولنور • والت رجله دخی اطلاق اولنوب مرکبده آنان
دخی آرته قالانچق تعبیر اولنور منهی دامن چو بر شبد عنان کشت تخ عجاج • بنشت مرده ریک
من انجا با انتقام • کاشغانی دیدی که مرده ری • و مرده ریک • میراث مغانسه در •
واول کمسه در که فرومایه و سست اولمغله الدن الینش کلمیه • فرکامری • موت عام کر طاعون
تعبیر اولنور • مرا از زیر لب بر سیدی • واز سر و پا پرسیدی • عبارندی بنم احوالمی یا بکم

ارجز ایدہ سئوال اندیک دیمکدر کنا یہ بدر اوحدالدین کی سخنی گفتہ یا دمن از ریر لب
یا مثل پرستی از سرو یا کردہ مار گزیدہ از ریسمان میترسد ہر کرہ بر ورطہ ایدہ ایان
کمد از بہانہ ایدہ مضطرب اولور دیہ جک پرادہ ضرب اولنور عربی من عشقہ
الحیۃ خاف من الرسن الایق مثلنہ موافق در نظامی ترسم از رسن کہ مار دیدم
چہ مار کہ اژدہا گیریدم میم مطوق ذکر دن کنا یہ در نظامی آنچہ درین حال ازین خصوصیت
میم مطوق الف کو نیست کہ الف کوفی اکری دیمکدر کنا یہ در متاع روی
است اول متاعکہ الحاق اولمغلہ دکان یوزینہ قورلر روی دست دخی بو معنیدہ
در مغز یوسیدہ عاقل مغالسہ احمق بیدار مغز وبیدار ہوش مقابلیدر عاقل مغالسہ
مہد خت مغالسہ دخی کلور مہدکم قویریجی آق ہر قوشدر من آسمانم کویم او ریسمان
کویید مخاطب متکلمک کلامہ مفہم اکیوب معکوس جواب دیرلر ضرب اولنور عربی من
اینش بالفطرۃ مرضیاع المنجل مثلنہ مناسبدر بیت رخت رفتم بہ ماند میانم گرفت چوز
مویست سئوال از آسمانم اگر دم جواب از ریسمان دادہ من سنگ ورہا سنگم بنم
اصلا اندہ یاکم یوقدر بن اندن قالور دکلم دیہ جک پرادہ ضرب اولنور ہا سنگ
نرازدیک گفتہ لری ہر ایرسوں ایچون اول طاشہ یا رسیدر کہ ہر پرہ باغلی یوب
حفیف اولانی گفتہ یہ اصار لر گاہی بست دوز ہر رکوی دوخ چندین سنگ وخاک
لیک در میدان قدرت کم نمود از پای سنگ مرکب فوفوسی سکست اشکلک بلالی کلیک
دوکوبی در ہر پرہ مایہ ہلاک ایلوب مالی ہر پرہ مایہ قالسہ ضرب اولنور کمال جندی
چہ خوش گفت آن نہاوندی بطوسی کہ مرکب وہ بود سنگ عروسی مقدمہ در نشدر انداخت
اولنالغہ اولہ صالدر دیمکدر کنا یہ در مور از شش در نیاید مراد ی حاصل او لمدی دیمکدر خیارت در
شش در نرد خانہ لرندن ہر خانہ اگر اکا دوشن یول اندن اندن وکلت ایدر مز لہذا اول
خانہ یہ مردار خانہ دخی دیرلر مختصر اگرچہ بو لفظ عربی در لکن شعرای فارس مختصر دیوب بنمکی چکر
دار کنا یہ ایدرلر ع ہر مختصر چہ دراند آبین عشق بازی مضایقہ کردہ تکلیف اتدی وثقلت
اتدی دیو تعبیر اولنور مومشک زوایی کردہ اول فتنہ انگیزکہ باران مبا ندہ نفاق ایدوب
اصحابی بری بر ندن ریر سہ ضرب اولنور کہ آندن صمای السنہ صویور وتدر تعبیر اولنور احمق
بادخوان حقندہ دیدر بیت بتاراج برگ درختان ز ہر سو کند موزن باد مومشک بوئی
مجابا اصلندہ احتراز مغالسہ عربی در لکن مدار انگ مغالسہ دخی کلور خواجو
کیسوی تو گر کرشمہ لورا چہ توان گفت با ہندوی گن طبع مجابا چہ توان گفت
منشت ودر نشش جنگ وجدالدن کنا یہ در بو کمینہ شہری ودہ قانی دو کوشندکاری حکایہ در
دکیش لری بیت منشت ودر نشستی کہ بہ پایا نرسید جنگ کر میان بداما ن رسید
منشت بر در نشش زن کندکدن قوی ایدہ مقابل صدر نشدہ اولہ دیہ جک پرادہ نکلم اولنور ع القی
اگر بر در نشش آرعا منشت خویش کنجام خود آزرده انگشت خویش منتی بر آوج وکای

عرفی
نماند سید ابہا ہز ار از متاع روی دوست
آسمان کہ بیش از نور یوسف ز بہا دارد آورد

نظامی
تو ای مذہ یوسیدہ سال خوردہ
ز کنعان حزن حسران باز کردہ

نشنیدہ مغوان بہ روم
بہر فلک ترنم گرندمومم

عرفی
نقش بین کہ میاز عرفی
مہر ہا مالہ نقش را نداند

خاقانی
بشست خانہ نقش کارش میسر
نیا مد مہرہ اش ہیچ از شش در

کمال خجندی
نمیبد ہر دو ہفت کار از ہاب شش در بین
چہ ارنقش والا زمیکند مضایقہ چندین

سیفی
ای خوش کفش خ زکہ بر دی قرار دل
باغمزہ تو منشت و در نشست کار دل

آزدن کنا یہ او امور سعدی چہ باشند مشتی گدا یا خبیل کہ باشد بر ا سئوالت طفیل
وہر مقدار وہر پولنک دیہ جک پرادہ دخی استعمال اولنور ع اعدای گدا مند مشتی ارازل
ع باتش شست مشتی شرار مستقبل اول صورت کہ تمام باز یلوب اصل فصور اولیہ
واگر باتمام رسم او نمش ایسہ نیم رخ دیرلر عرفی چہرہ بر واز جہان رخت کشد چو رخ از محفل
شنب شنوز نیم رخ وروز سوداد مستقبل مشکل شمد دکمہ شنہ دی اولوراولمز شبہ لی
بشمد ائمین کمشہ دشوار شمد دخی بو معنایہ ار موہبند صاحب باغی موجہ تقبیح چوارہ ی
موجہ انہ ومور یانہ قبیلیج وسائر موجہ اولانلر باصوکوف کہ اندہ کالف دیدر موجہ
اوجاغلک نوتون چیقق چیقق باجہ سر جاجہ زنگی روی چون در دوزخ بینی ایچہ موری مطبخ
وموری اصلندن کلک تعبیر اولنان جانمور لرکہ باپوب طیخ اتدکلری شمدر کہ کاہر اوجاقدہ
نوتون چیقق اچلر وضع ایدرلر حالا بنم دیار مزدہ کاریز لرینہ صوکلک بچر اشمہ بسط ایدرلر
موہبند یوستین کہ کہ رک تعبیر اولنور کہ بوی دہ فرو دیرلر وجامہ موبی دخی کورک مغالسہ در
سلمان افغانی بنوگرمست مرا بشست امید سر دہا شمد کہ کنم جامہ موبی درخواست میاز
کثیر سائل مغالسہ در واول قلندر وابدال کہ پول اوزرندہ طور وب آیندو رندہ لی خرابہ لکہ
تجرد ایدوب ہر شہر سین آہ وحقلیہ آکا جشمہ گیر دیرلر مہر کیا خوراندہ ایکی کمشہ میانہ
بحث عظیمہ واردر دیمکدن کنا یہ در ومہر کیا براوت درکہ انی ایکی کمشہ بری برینک
الندن الوب اکل اتمہ لرمیانلرندہ محبت شدیدہ ومودت اکیدہ واقع اولور اصلی
مہر کیاہ در بعینہ محبت اوتی مردار بسکان اولی مردار مراہ مناسبدر الخبیثات
للخبیثین والطیبات للطیبین بیت ہیچ عارف زجہان کام ندارد جو حسان
زانکہ مردار بجالم بسکان اولی تبع ما ہیچ نگو یم ومودت بکجا رفت برخصہ ہوس ایچون ہر کمشہ
افترا ایدوب مواخذہ اتمہ لرینم بو یا بدہ ہم بو قدر دیدکہ اصغا تمہ لرا ول کمشہ یہ مثلی
ایراد ایدرلر بیت سوید منہ میہ یم بار ی انصاف نخواہ الہی مروت ایلیک ع مسخرہ کان
بارکان او بیم بنم ہ وہی عفو ایدرلر وتاخلمز قالمز دیہ جک پرادہ ضرب اولنور ع منصف
سیہ گشت نشان قبا منست محبوب صفاتر اش اتدی دیہ جک پرادہ ضرب اولنور
واللہ اعلم باب النون نافہ مشک بافت دکر جلیل ایدہ شہرت بولدی دیہ جک پرادہ
ضرب اولنور نان کور طوراتمک بیلمز نقش آباد اق چکہ نافہ بوی کوزل ایچہ کوسترمز
وکاہر اغزی قوقان کمشہ ذکر کنا یہ ایدرلر نہی در نوردد فی ام مونث ایدرلر سین دیمکدن
ودر نوردد نہ دیوب بالکلیہ فراموش ایدر مغالسہ ی مراد ایدرلر یعنی بردلوکہ براقوب
اولنوندی ع تردیک لب آرند وچشیدن نگذارند وعدہ ایدرلر لکن ایفا زوعدہ ائمز لر
دیہ جک پرادہ ضرب اولنور نامش بر نج بنکار ونامش بر نج بنکار ونامش ہزار لیرا یوسین
عبارتدی انک آدینی انکہ دیہ جک پرادہ نکلم اولنور نتہ کم وفیادہ مثلی سبقت
اتدی نقل در آتش نہاد ونعل در آتش داشت عبارتدی سحر ایدوب بی قرار اتدی

رہی
گذر دہر چان بو نمانت من شنیدہ بہر گذر
راہ از زنگ متنوع جغابت وشوار بسندہ

شمس فخری
ز فرجوانت از چشمہ روان گردد
بسنگ لاف در و زنی میاہ و نی موری

سلمان
نمادانی چنین شیوہ ہر جال روا ست
نبود صاحبہ در بن فضل کہ ہو بیند روا ست

کاتبی
میاز گبر تربیت عیبم مکن بیش
میان گبری عجب نبود از دو بیش

بیت
رخ تو چشمہ مہر است و گردد چشمہ امہر
دمیدہ سبزہ خطت مگر مہر گیا ست

دیگدان کنایه دره • بر نوع سحر و ادر که آت نغلیه افسوز و نابخات ایدوب اتشه القا ایدرلر •
حافظ در نهان خانهٔ عشرت صنعی خوش دارم • که زلف ورخ در آتش دارم • بر عکس
برقریه یه مرور اندکده اهل قریه بی رنجیده اتمسون ایچون خدا اندکلری مان نامنه اولکیسنه در که سحر کر
برنده اکل اتمیوب آنچ اوله **خاقانی** جان از درون بفاقه و تن از برون بیرنگ •
دیوار تخورش بهپهنه و تجمید ناشتا • نا داشت مفلس مغانه **ابو المؤید**
دل نا داشت بر زر خون باشد • ساغر عیش او نگون باشد • نابود مند دنی بو معنایه در •
همایون تو کوتاه دستی و نابود مند • مزن دست بر شاخ سر و بلند • نوکر • نونک
فتح و کاف فارسی نک ضمی ایله ضد منکار مغانه در **شیخ سعدی** اسب نوکر چو نان
وجوندهی • نرود آسب و نوکر بر وده • نیم چو سنک • نصف سنجیر مقداری •
نوآیین نو ظهور اولان نسنه **منوچهری** تو ای توای خوب ترک نوآیین • در آور در
کار من بینوایی • نوراهان • دنی بو معنایه در • نا فرانخته • بی ادب • زیر افرانخته •
ارب مغانه در • نوبتی • جنیبت که کوتل و ترکیده یدک آتی • تعبیر النور **انوری**
در نعت **بیت** چبر ئیل از پی چارکاب رویش • نوبتی بر در سرای آرد • و نوبت زن
مغانه دنی کلور **جامی** • چو سن جنان خراب و نوبتی مست • فتاده نوبتی را چو بلک
از دست • و دنی اول ضبه که یاسبا نمانده نوبت ایله کور رلر اکا دنی نوبتی دیرلر **نظامی**
شنیدم کز بی بار بهوسناک • بیامد نوبتی زد بر سر خاک • ایضا نا چست
و آمد بدرگاهش • سپهر نوبتی دید بر او در ماه • که مراد خیمه مذکوردر • صاحب دستور
مطلق خیمه ایله تعبیر اولنور • تقصیر اتدی • نهاری • آز طعام که سحری اکل اولنور • اهلی
ناهاری در که ناشتا مغانه یعنی سحری طعام اکل اتمین کمسنه نک طعامی اکثر اوقات
آلتی تعبیر اولنور • نقش بر اب زده • بر غریب صنعت ابو اندی دیمکدن کنایه
در **حافظ** نقشی بر آب میزنم از گریه حالیا • تا کی شود قرین حقیقت مجازمن
ناخن زدن • بارمق حامله تمق • و ایکی کسنه میانده باعث اشتداد عداوت اولان حق
ایشن ایشمک مغانه کلور • بو کمینه دیار عجمده کور مغانه گوردی که ایکی کلب
بری بری ایله دوکوشدکده سیه چیر طیرناق چالارلر • بو علی کلبه مخصوص در • بریلر دکاهر
ایکی قرو مایه بری بری ایله دوکوشسه مزبور لر کلبه تشبیه ملاحظه سیله طیرناق چالارلر
لکن **قاضی نورنگ** شوبهتدن مطلق اولق متفهم اولور **بیت** چو او سوار شود
ماه نوزند ناخن • که در میان دو خورشید کرد جنگ • نماز اوبرد • اکا رکوعه
وارمش کبی ایکی بو کولوب تعظیم اندی دیمکدر صکره توسیع ایدوب مطلقا تعظیم
استعمال اندیلر • نمک چای کرد • طوز آتمک کوز تمدی دیمکدن کنایه در • نبیره • زه
شراب در که روز مدار • او روز وم نک دن حاصل اولمغله نا که نسبت ولد الولد حکمنده اولور •
سلمان در نعت رسول علیه الصلوة والسلام **بیت** مرد و دو شد نبیره رزه •

طیار
زشت و نا فرانخته و نا بخرد دنی
آدمی رویی و در باطن دونی

خفاف
وصال تو نا بانشدم مهمانی
سنر کز تو سه بوسه خواهم نهانی

و کاهی حیله اندی مغانه کلور **بیت**
فلک بر اب زد نقشی و لی بود •
چو نقش بر روی آبی بی بقائی •

کاتبی
ابرو بر چون هلال نو نهاده • مه گرفتار او شده • زان زار زار ماهی گاهی بوسه بر ابرو نهاده •
گی بر فلک بر نبره و صد ناله گاهی • مرد نبره و زنده اولان
کلف در •

سمنانی
نه مایده دکان کبابی که دل ماست
هر گز نکند نو بهر بازار رواجی •

طالب
چو آبا ده بی رنگ و بوی عشق شوم • هر آبا ده بی رنگ و بوی عشق شوم
بر دن ناورد خویش از نو رد • که هست نشوه او تو بر خمار نکرد •

نظامی
در انبا آکنده خوردی نماند
همان در خزانه نوردی نماند

با نقی
بخم بادهٔ نک محتسب رضا مجوی • با هل سیکده آخر نک مجوی •

زانست

زانست سر شک دیدهٔ رز • نظر باز • اهل نظر مغانه در • نقد شب در میان و معشوقش
کوموش **کمال** در صفت دوات **بیت** سیم او نقد است لیکن نقد او شب در میان •
خلقتش نور است لیکن حشو نور او ظلام • نقش شکار بفته تعبیر اولنان نسنه در که نشانه سنی
ایکله جانور لر **حافظ** داد رام باز نظر را تبند روی بر پرواز • باخواند مکر سنی نقش شکاری بکلمه •
یو خیدر او کیمسه **بیت** مذکور مشکلا تدر او ملق اوزره مشهور در و مجالس عوام و ظرام بلکه
محافل عظام و وزرا ده کرارا و مرارا مذاکره اولنوب هرس کنده و غمجه بر معنی قرار دیر مشدر
مع هذا ان الغیب مستحه لرنده واقع اولان اختلاف که بعضنده نقش شکار عطف ایله
بعضنده نقش شکار اضافت ایله ازدیاد انشکاله باعث اولمشدر بو کمینه نده مختار اولان
اضافت ایله اولانسخه و بفته مغانه اولان نقش شکار مجهول عید اکثر شروح ده واقع
اولدیغی اوزره فقط نقش لفظی و کلدی • و خواند و بکند لفظلری حتمندر اولان غالب ضمیر لری
تذرو مذکوره راجع و مصرع اول ح اولان لفظ بر واز داده ام کفتکنک مفعولی در پر واز داده ام
باز نظر را تبند روی تقدیر نده در که ترکیده باز نظری بر تبند روده صالدم تعبیر اولنور • مصرع ثانی
دن مراد بودر که باز نظر تذرو مذکوره واصل اولدقده تذرو آنی منع اتمک استر کمکن باز مزبور
آیه یلمز زیرا اول تذرو ک نظری بو قدر که بونی ترک و اکا توجه ایده بلی آنی ترک ایدر اول
وقتده که کندو کی بر نفته و نظیر بیدا ایده بیه جک بر وجهله ممکن اکل زیرا آکا نظیره بو قدر بس
باز نظر تذرو مذکوردن آیر یلمز امدی بنم نظرم آکا مقصور در دیر که مفهر اولور • والله اعلم بالصواب
یاک دن اعتقاد ایتمک • و نماز کردن دیر لر یاک اندر مغانه **سلمان** • نماز نانی فوقه بذردی قدح •
چو نماز اعرابی نشوان بیش صنم بر دن نماز • نقش زیاده • نرد او یونلر ندن بری در که بدی نوع اعبد
علی الترتیب اسمری بودر که ذکر اولنور • فارد • زیاده • سناره • خانه کبو طوبل • هزاران •
منصوبه • نته کیم **سلمان** دیری **نظم** فارد ذکر عقل ماند عدویت که کم زیاده • در موقعت ستاره
مقید نشمشدر است • کوزه خانه کبو طکایت ممکن طویل • باآنکه هزار کش چرا تو چاکر است •
منصوبه خیل نتوان باخت با کسی • کز جای کعبتین بجنبش مسخر است • نوردد •
بیشکلش **نظامی** نورد مردانه بیش از شمار • شش بار زر تینه بیش از هزار • نمایش •
طوز یخی طاعتمقدر نکن یه در که طعام و شراب ده نمونه یر بنه در • نوبر او کرد • آنک لذتین الدی
که اکا طاعاندی تعبیر اولنور • نوردد • طوطی مار مغانه در • و مغاره مغانه دنی کلور •
و نقد مغانه دنی استعمال اولنور • نوکیسه • نو دولت مغانه در بر یلیز کار بیک
برمنت بیر اهن کنان زتحریک نسیم • است چون نوکیسه کز بند بهاری سیم • نا توان
تن اهل سیم فند اصطلاح صنده صمد ان کنایه در • **نهی** زمن نا توان تن بود در حجاب •
چو شب بر کز که کوری کشد آفتاب • نان من در روغن افتاده • نا کهانی بر کسنه دولت
و زوصف به نادر اولمغله ضرب اولنور • شاه و محبوب کلکه بر حقنده دیدی که بیت
چو عشق کلکه بزار کران افتاد • ز اله خوشتر باشق نازک در روغن افتاده • بروغن افتاد دنی دیرلر

نه ماراست و نه ماهی • هر وقت بر طبیعت کرین منافق متکون حقنده ضرب اولنور ع
منافقی چه کمی مار باشی و یا ماهی • تواگه بر شاخ آویخت • اول مسئله حقنده ضرب
اولنور که هر آز زمان میخاریدوب صکره فاغ اولمه او احد کل شرم سمن بهیچ رویی نبرد •
وزاله رجالت سر مویی نبرد • شب غنچه ران تواله بر شاخ آویخت • تا که یه بهد بار بویی نبرد •
نقره خنک • قیرآت سابع نقره خنک صبغ راتاخ سلطان ختن ساقیا کلکونه یمیت راسمیدار فکن
وخنک اصدنده قیرآت درصکره مطلقآت ده استعمال اولندی لهذا نقره خنک دیوب قیرآت
وسبز خنک دیوب فلک دن کنایه اندیلر نته کیم بانفی دیدی بیت شبانگاه کین مهر فرخنده پیکر
در آمد ترین خنک سبز سپهر • نقوله • دوکوم دیمکدر • وصاحبه دنی دیرلر باب الواو ورق بکرداز •
اورق راباز انکن • فاغ اول دیمکدن کنایه در که ورق دیگر اوراتکلم اندیکی کلام تکلم آزده
نقل اتمکدن عبارت اولدیغی کبی • واسوخت • عشق دن فراغت اندی • واراست •
قور تولدی معناسنه در • ولفظ وآر کلمه لیاقت اولدیغی بوندن اقدم مقدمه ثانیه ده بیان
اولنمشدر • مندیل قفطان اولمغه قابل اولان قماشه جامه وار • وبر آبدستمک صویه وضو واری
دیرلر • وآواز اشیده لرجک مقدار مسافه یه نعره واری دیرلر • وبر آوق آتیمی مقداری یره
کمان وار دیدکاری جای تنگ شوبیتندن ظاهر در بیت چو کمان وار میانش تو مقصور در بیست
خویش را هر چه انداخته دور چو بتر • دایه خوار است • مقلد اولدیغی غداسنی اکل ایدوب
آنی ترک ایدمز دیمکدن کنایه در که اهل کیف احوالنه مناسبدر بجای دایه جای ایهن لعیب بود •
کرینا بد دایه خود وای وای • واجه • برشیئک باسمه مناسبدار • وجه قماش دیرلر فانتک
قیمتنه مناسبه • وضیغه دنی وجه درلر • ومصرف مناسبه دنی کلور • وزیر • کاتب دیمکدر •
ویران مزبر تر است • زیاده خواهد دایه چک بزاده ضرب اولنور • واخورده • راست
کلمز مناسبدار • وهجار دیدکاری کبر مخلصی هری اوکه آمده بود تا مده آه کج • تا وا بمرد مانا خورد کرچ کج •
واخی واخورده • دیرلر منفعل اولدی مناسبه طهوری بده تا درین ده امکاه بجاز •
زنخشک هم واخورد شاهباز • واوانمه است • کامل وملکن دیمکدر کنایه در کاتبی
آنکه اورا ه تمزا وانمه • درطریقت باشد او وانمه • واردن است کار بهندو •
وواز کونست کار بهندوستان • مملکوس دیمکدن کنایه در • واه • آتش مناسبه در • واباد فر
دیرلر • شوربا • وزیر باکبر یاج الدن معرب درکه زیر یاج دیرلر • وعامه تحریف ایدوب
زیره دیرلر • ویرا • قوه حافظه سی زیاده اولان مسئله در • ابو العباس یکی مرد دیر ایمش بخشت
که کوید نیکو شنیدم یاد دارست • بوشنیده اولمیه که حسین وفایی دیدی که ویرلفظی حافظه مناسبه
در پس آوخته اولان مبالغه ایچون اولور دانا و بینا ده ذکر اولندیغی اوزره که ویرا زیاده محافظه
صاحبه دیمکله مجرد اولور لکن فی الحقیقه مناسبی حافظه قوتیه دیمکدر • مجازاً صاحبنده اطلاق اولندی
لبیبی یکی تیز فهم و بیدار دل • کزو نیست اسرار کیتی نهان • وزکشته • وظیفه
مقتضی مناسبه در • وات کز • بوستین دوزکه کورکچی تعبیر اولنور • وبوکز • مفتی که بوکز فتوی مناسبه در

یعنی فتوی

حسن

سخنور از چو حدیث سمنبران خوانند
چو در حدیث نوافتند و رق بگردانند

سلمان

از حسن فعل نکویی باز افکند و رخ را
کز به شما خوانی بگذرد زان شما بدل

از سر کویت کز شتم چشم چو بر دو چشم
تا بدانی از هوای کل جاقبت و اسوختم

سنجانی در وصف قلعه بیت

بلا از نعره زن بر سران حصارند
سماکز ان نامملک بوذیک نعره وارند

خورشید طلعتا و زرا تو در میمن
اکنون ز سه ماه رشت که تابیر میکند

فوعی

تو عی کریمان تکین در دم میکند و رقی
دم از حسرت تبریز تبریز است

سنایی

کرت از بهت بهی باید بصحرای قناعت شتفت
کز ابخاج در باغست و خوان در وحشا در دوادر وا

بیت

بسر میرود در رکاب تو کیوان
که وارون نشود کار بهندوستان

بانفی

نثر سه زفوطوم بیلان مست
که واستیشت خالی از است

ی دارد از بین فوطوم نام
و دوانکو کار بهندو تمام

نهاد دای کشف ت چنانکه زو به بیز
ز بیم وات کران تا بیاز از در تماس
منفذ از آمد

یعنی فتوی و بیز یکی • وزغان • شنیع معناسنه در مسعود ادم بده وکرنه کنه جان خویشتن •
مدح امیر کویم و آرم بوزغان • وبیزکان • خواص نه مملکه و بیزه هر سنه تنک خالص و کزیده سمی
معناسنه در عنصری ابا و بیزکان ماند او موق بتنک • نه روی کز بیزو و نه جای درنک •
مرجع اولک آولنده اولان ابا لفظنده الف اول زائده در بجز اخیرین لفظ ایکیدر •
نته کیم مقدمه ثانیه ده ذکری کچمشدر اندی • وسنی • برزو بک کف نکاحنده اولان ایکی
خاتونک کوچکی ده فره • وتر کیده اورتاق تعبیر اولنور که سه بری بر بنه نسبت وسنی در •
عسجدی وستانم همه مانند ه وسنی شنده اند • همه دانست که با من نه درم ماند و نه سیم •
والله اعلم وصلی الله علی محمد وآله وسلم باب الهاء • هر هفت کرده • زینت اندر معناسنه
در جای کنیز انی همه هر هفت کرد • بهودی و پرس زر بفت برده • اصل معنای
ترکیبیسی یکدی در اورسنک هر بینی اندی دیمکدر که خاتونلر آلمز ایمه کندوله ر آلسین ویرلر
بهنر خنا • وسمه • کلکونه • سفیداب • زرآب • غالیه • سرمه خاقانی کلای بو معنایی
نا بهید ایدر بیت چو از تو هر هفت کرده این چ نج • در تو هر هفت زیور اندازد • وهفت
در هفت دنی بو معنایه در خاقانی شستن با نوی پیر کرده هر هفت • عالم بنوید یاد هفت اختر بفت •
وهفت ونه انی آرایش معناسنه در امیر خسرو هفت وشش کرده چو جاه تمام •
جلوه دهم ر نظر خاص و عام • وهر هفت دکر الوان سبعه مراد اولمق مستبعد در زیرا
جمله الوان اکسیلسه حسن و زیاده کلمز • هزار آوا • بلبل • هزار مقام تعبیه در مستعد در شنا که
هزار نغمه کویا لها بر کشید • سیرهای چینی بسر در کشید • هم آورد • جنک ده اقرآ اولان
کسنه در • هفتورنک • نانک فتح وضمی ایله روایت اولندر نبات النعش معناسنه در •
همین • سرعت معناسنه اولمغله همینا همین • سرعت ایده رک معناسنه اولور نته کم انوری
دیدی بیت رخنه کر نظم حال مرا • در خیال آورد کر و همینا همین • هر بنه • روز مرتازم اولان فوج
ومرف • هموار زن • ناکاه مظهر ایلین نسنه که اولکی خبر دار اولنیه • هموار کرده • بر واز اندی •
هزار و یک نام بر فوری نام کچر • هزار شد ایدر نکابی و قشنده ضرب اولنور • همدست • موافق
همکنان مسر تاش اولندیکدر • آنچ چو مجلس متهی شد زنا محرما • کهر بخت بر دامن همکنان •
وارقران و امتثال معناسنه دنی کلور • کمن اکثر کتب لغنده اهم معناسنه اولق اوزره واقع
اولدی • هم دزد نالد و هم کاروانی مثنی حقیر دیکنایه در • اصل معنای مثل بودر که خیر سز اهل
کاروان دکر بر سنه سرقه ایدوب بر عظیم شی اولق اوزره ممنوع ایکن چون بر تنها موضعه
واروب اول نسنه ی آچوب باقدقده شی حقیر اولدیغی کوروب چالدیغه دیکدر چو ناسف
ایدر و اهل کاروان دنی شیئ خالدر چو نا له و فریاد ایدر لر مع هذا کشفی ضرور حقیر اولغله بو مرتبه
تحکم یوق بعض هم خیر سز اغلار هم اهل کاروان اغلار اصلح و اکثر بر دوبعد از ان مثل دنی اقدام
که دیده است الله الله دزد نالد کاروانی هم ع همین سنست و بشت بام قرنبشی
شو مشلو قت ده ضرب اولنور که هر نمسنه بر نمسنه دن بر حاجت نیاز ایله بر حاج کره

فرخی

بمهار هموار نی نسنه دکردم
ز دست رنج و غم آزاد کردم

کسایی

هزار آوا همی هر کل سراید
بشاخ عاشقان بر بری دیدار

واروب کلوب مقضی المرام او المقدر مایوس او سه وحال یاس ده دیر که خصوص مزبور ایجون
هر کره دخی واروب عرض حاجت ده صرف مقدور ایده یم اگر بنه خصوله قرین او لمز سه بالکلیه مایوس
اولوب ناظر مدار خراج ایده یم • مورد مثل شوحه در او زرینه حکایت اولندی که شاه طهماس نام
قزلباش وزر السلدر بحجم ثانی نام وزیری جیحونی عبور ایدوب نسف شهرینی محاصره و خلقنی
قتل عام ایتدکده بنانی نام شاعر آندن بولنوب قزلباشی نام برمکنه نک طامی اوزرینه تحصن
ایدوب یانه جمع اندیکی طاشلری یوقاروداکی اشتاغ جنگ ایدرکی مزبور طاشلری فقط
برطاش قالدقده برقزلباش کلب معاشی قیلیچ ایله دومند بنانی نک اوزرینه هجوم
ایتدکده معهود طاشر الینه الوب قزلباش معهوده فارشوه اروب بیت مدّ ذیمخوا هم راز
سلطان عرشی • بحمین مشکست وبشت بام قرشی • دیوب قزلباشک کلبه بی دولشه ضرب
وجان خبیثی فرستاده سیاه دوزخ اندی • همسر طاووس طاووسدت • ریوه یه کفو ایو • سفلهٔ نک
کفوی سفله در دیه جک یرده ضرب اولنور بیت مراجیوز من کسی یا دیه بیا یوس •
که باشد همسر طوطی طاوس • ایمان قوسیاه بردار است • نرکیده اولور سه خوش اولمز سه
قره اشک قیوده باغلو در مثلی در قطعه جوادار و ناشکیبا من • طرفه حالست و کار سر بسته •
بس ازین کر نشود با شهب ناز • قوسیاهم ایمن بدر بسته • هرچه تخواری بختی است •
ایشبکی فردا به قیوب فرصتی فوت ایتمه دیه جک یرده ضرب اولنور • معنای مثل بودر که
اول طعام که اخشام وقتی اکل ایتمیه سین وصباحه قالسون دیه سین البته بیات
اولور اولدیکی ایچون قالمز • وبختی کیجه دن قالمش بیات طعام معناسنه در • وبیات ایتمه
دخی دیرلر • وبیات بیلاوه جاجی • وبیات ایتمه مکبود دیرلر • کذا فی نوادر الامثال • کاشانی
دیدیکی که بختی اول مال واثواب در که وقت حاجتده لازم اولور دیو حفظ ایده لر • وعربی ده
ذخیره دیرلر • وتخوزده بختیست عبارتی مثلدر نظامی مخور غم بصیدی که ناکرده •
که بختی بود هرچه ناخورده • هرزه دراء • اول کمسنه در که مجلس جمعیتده بیهوده فرصت ومیوب
دیلینه هرزه کلور سه رطب یابس سویلیه • نته کیم امیدی شاه اسمعیل حقنده دیدیکی بیت
درای جرس فریاد میدارد • که بربندید محمل را که بگشایید • دیمکدر • بشیمانست ازین هرزه درایی • همچنی زنهار که کسمیه ایده
بول معناسنه در • وآیین واسلوب معناسنه استعمال اولنور مجازاً • باقی غلطکر ایده یشه در بارا •
ندانسته آیین وهنجار او • ودخی اول ایسه که یا پوجاق آنکله یا یونک اکریسنی وطوزی یسنی
بیلورا کا دخی هنجار دیرلر • بس بی هنجار مستقیم اولمین سنه در • عبارت اولور • هندوی
جان برمیان • جان وباشی ایده هندهٔ فرمان بردم دیمکدر کنایه در • ع • تیغ بیتین زبان تیغ تو هندوی کلکت بر میان •
وهندو قول معناسنه در • ع • مقبل آنست که او هندوی سلطان باشد • هندو زاده • بداصل
وفرومایه دیمکدر • وهندو وهندوستان طایفه سندن اکثریا کفره اطلاق اولنمغله لفظ هندو
اکسیلره علم اولمشدر • خرد خود کام دلی دارم دیوانه مهر بار • یارب که مبادا بین دل هندوی سیاه
وسیاهر دیوب قول مراد اندکلرینه هندو وقول سیاه اولدقلرندن مأخوذ در کذلک سیاه

دخی قول

دخی قول دیمکدر • توسیاه کم مهربان بین که چه در دماغ دارد • هیچ کاره همه کاره • اول کمسنه
در که اصلا سعیندن فائده کورمزه رمز ترکیده بیلیر اوکمز تعبیر اولنور • شهیدی کشتم ازهجر بلا با بوصل
کار ندارم • زکوی عشق منم هیچ کاره همه کاره • معنای مثل بودر که اصل اینش کورمیکی
یوق ظاهرا باطله هرایشی ده هیچ تقصیر اتمز • والله اعلم بالصواب • باب الباء
معلوم اولدکه بو مدّ از مقدم مقدمهٔ ثانیه ده حرف یانک وجوه استعمالی بیانیله اولنمش ایدی لکن
صاحب دستور بو مقامده نسبت معناسنی مفید اولان حرف متعلق بعضی فوائد ذکر
اتمکله آنی دخی بو محله ده ذکر مناسب ملاحظه اولنوب آنک کلامنی ادنی تغییر وتفصیل ایله
تحریره تصدی اولندی • والله الموفق • محصلی اولمیه که مصدریته معناسنی افاده ایدیکی حرف
بایه یا آنی نسبت دخی اطلاق اولنور • وبو مذکوره کاهر لفظدن اسقاط اولنوب مقدر
اعتبار اولنور • مثلا نیکبه ایو • ونیکی ایولک معناسنه اولمین یانی حذف ایدوب
نیک دیرلر وبنه نیکی معناسنی مراد ایدرلر کاتبی دشمن چه غم نیک کردیان او نکفت •
کوینده در عقب بکر میرو بادشاه • کذلک بکذیوب بدی مراد ایدرلر کاتبی
بد من دانمی اندیشه دارکی • نه نیکست این چنین نیکو بنیدیشی • ودخی انیز دیوب توخی
ریزه ی مراد ایدرلر کاتبی تیغت نکرد سیمین بخوی ریز کاتبر • آنچه کرده ام چنین زار میکشی •
ونسبت صرف ایچون اولان یانک کاهر آنی بنه تاکید نسبت ایچون اولان وف نوخی الحاق ایدرلر
مثلا • منکی • سنکین • سنکین دیرلر • وبو صورت ده یا ونون نسبت ایکی قسمدر
قسم اول اولدورکه یا ونون مذکوره نک لاحق اولدقلری اسمک مدلولی لاحق اولدقی مصدر
یعنی منعقد اولان اسمک مدلولنک مادّه وجودی اولدیغی وثانی اولدن مصنوع
اولمسنی افاده ایدر مثلا سنک دخی مصنوع اولان کاسه یه سنکین دیدکلری کاسه مهیا و نک
مادّه سی سنک اولدیغنی یا ونون مذکوره افاده ایدر • قسم ثانی اولدرکه یا ونون مذکوره اسم
اولیک بعض اوصافنه دلالت ایدر مثلا ابر سیاه ابر منعقده مسکک شبیه واکا نسبت
اولدقده اول سنه یه سنکین دیرلرکه یا ونون مذکوره سنکک صفتی اولان سیاهلغنه دلالت
نکصفته مزبوره ده مسکک شبیه اولدیغنه دلالت ایدرع ماه تابان نوادر نسب سنکین بردلبرم
وبغایت قیرمزی کله کل آتشین دیرلر • تفی از آتش نبد چو عارضش سوخت •
همچو کل آتشین هر افروخت • وکاهر نسبت ایچون الحاق اولنان وف یادی مقدم تاکید
نسبت ایچون زیاده قیلندقدن صکره نون مذکوره مقدم هر الف دن زیاده ایدرلر مثلا
پهلو دیدکلری مملکته اول مملکت ده مندا اول اهالی فی نسبت اتخاذ ده پهلوانی دیرلر بیت
کشاده زبان وجوانیست • سخن کفتن پهلوانی بیت همست • واسکندره نسبت
اسکندرانی دیرلر • مثلا توب اسکندرانی دیرلر • وکاهر صورت اخیره ده آخره واقع اولان
یا یی آیه تبدیل ایدرلرکه • مذکوره دخی نسبتی تاکید ایدر • مثلا ملوکه نسبت اده ملوکانه
دیرلر • عاقلانه • وابهانه دخی بو قبیلدندر • وکاهر نسبت ایچون الحاق اولنان الف دن

واون مقدم بر کاف عجمی وفی زیاده ایدر اگر که کاف مزبوره وفی ادات نسبتدر، مثل جدا
لفظنه نسبت جدا گانه دیرلر وکاهی کاف مزبوره زیاده اولندقده و ف هایی اصلی
اوزره ابقا ایدرلر، مثلا زنده یه نسبت ح زندگانی دیرلر، وکاهر با، نسبت ایدر لکتفا
اتمش ایکین تاکید ایچون یاد اون مقدم کاف مزبوره وفی زیاده ایدر لر مثلا بنده یه نسبت ح
بنده گی دیرلر، وکاهر بو صورتده کافی یاد اون صکره زیاده ایدر لر، مثلا زنده یک دیرلر
وکاهر نسبت ایچون الحاق اولنان الف ونون دن مقدم کاف مزبوری زیاده ایدر لر، مثلا
مدد ور معاسنه اولنان کرد لفظنه نسبت ده کردکان دیرلر که مراد خوزدر، وذکر الف
ونون مذکوره ظرفیت معناسنی افاده ایچون الحاق اولنور، مثلا یا مداد ده یا مدادان دیرلر یا
بدیگر روز یوسف یا مداد ان، که شد دلها ز فیض صبح شادان، پس یا مداد وقت الصبح معاسنه
ویا مدادان فی وقت الصبح معاسنه اولور، کذلک بهار، وقت الربیع، وبهاران فی وقت
الربیع معاسنه در جامی نوبهاران خلیفهٔ بغداد، بزم عشرت بطرف اجله نهاد، کذلک
صبح گاه، وقت الصبح، وصبحکان، فی وقت الصبح معاسنه در بیت چو شد نوبت بصبحکاهان عشاق
سپید دوسی ز چون سیب صفاها، تو شنیدی امیدکه صبحکاهان لفظنی توجیه ح کمال یا شا
زاده مرحوم عظیم تکلف اکشدر، نته کیم مقدمه ثانیه ده اشارت اولندی، وکاهر الف
ونون مذکوره اسکی آخر ینه لاحق اولوب اول اسم صفته مشبه صیغه سر اولور، وترکیده
رنگ ایله تعبیر اولنور معنایی افاده ایدر، مثلا ترکیده او یه رنگ دیه جک یرده بوسه
زناخ، واکه کبین جکر رنگ دیه جک محله دامن کشان، وکوله رنگ دیه جک یرده
خنده کنان دیرلر، وخنده زنان دیرلر، والله اعلم، یاد هندوستان کرد قیل، برگشته
قدیمی وطنمی یاخود بر غیری مألوف اولدیغی نسنه یی خاطر ینه کتوروب تشوق اتمه
ضرب اولنور، واکر اول کسنه بالکلیه فراموش ایتمش ایکین غیری کسنه خاطر ینه
اخطار ایتمه، ز هندوستان فیل یاد داد دیرلر، یک نوزاد، اسلوب واحد اوزره
دیکدر، یکسن، برشته بر باشندن اوبنر باشته وار یجه که آندن باشدن باشته تعبیر اولنور که
مراد اول رشته نک جمیع اجزاسی بر دیکدر، کمال اسمعیل در رثای ماه رمضان که بیورمشلر
در بین ماه کردند یکسر شکوفه، بوشیده امیدکه کردند یکسر شکوفه عبارتی قوصیر لر
واکثر اندکلری برف اشکاره یه جیقدی دیکدر مراد اغاجدک بیاض جیچکی اظهار
اندکلریدر، یرمق ایچه معاسنه در حکیم سبایی نا حکیم زمانه احمق شد،
دل او عشقبازیر مق شد، یرنگ، قرا اول معاسنه در انوری سپاه ظفر اثر لشکر کش و نصرت
یرنگ، نه یقین برطول و عرض لشکرت واقف نه شک، یا وکی غایت معاسنه در،
نته کیم کمال اسمعیل رثمده وصفنده دیدی بیت اندر دیار دیده نرسیس یا وکی درد
مردم نماند از انکه بیکبار ه شد رواب، بنیمچه بوزانه یسفی روزان تو در ها رشک ماهمه روز
نو همنشین به بنیمان کوی خود شبها، یک انداز، اول کسنه در که اول ایدنلری اوق تشانه

بیت
ز سودای تیمجاز نیم زنجی
دکر یاد هندوستان کرد قیل

بیت
که آن بی خود چو خود هیچ کس هندوستان فیل یاد داد

اصابت ایده کمال صفاهانی یا یک اندازی کاکلت تیر چو خ از دم زنده، بیچ سوفارش زبان
بیرون کند کردون زکام، یا رهر نوبهارست، وستانی حوالت زمانه مخصوص اولوب
هر بهاری خوستی اولان کسنه نوع ما مکدر الاحوال اولمه ایچون ترک ایدوب بر خوشخدایله
خوشحاله باشلر دیه یک یرده ضرب اولنور، یکی خوزه، منفعل اولدیکی که ترکیده انفری
تعبیر اولنور بیت میخواست خورد دوبوسه طوس، چون ایدر قیب را یکی خورد،
یکه کرده، صاليور دیر تعبیر اولنور دیر کنتی صاليو بر یک، وچاربایی اونه صاليو بر مک
کبر، یغما، وخلخ، ایکی مملکت در که حطا مملکتی کبی مجهول بلاد در بغایت حسن ایله معروفدر،
لهذا مجهول بلاد کلمه نسبت ایدوب ترک یغمایی، وترک خلخی دیرلر، یادبود، ارمغان
معاسنه در شفایی قطره خونابه بر کف میرسم از کشت کل، یادبود ازبرای چشم نو آورده ام
یادکار، صلبی ولد دیکدر که یه ده زیر ایاحال کار ایدر یعنی مذکر در بوسبدن ارمغاز تشبیه
اولنمشدر ع یادکار شاه اسمعیل سلطان حیدری، یک آویز، صاليق تعبیر اولنان آلت
چوب، وبخاریلر آکاردیوی ران دیرلر بزرکر یا انی اویلوق اوزرینه احاله، وترکیده
کورنمشدر دیرلر که برشاقدز محرفدر معنای مذکوره موافقدر، یکه تاز، اول بهادر در که میدان عسکرده
یالکیز دشمن اوزرینه حمله ایدیه، یک تنه، وموذ سوار، عبارتلری ذمی بو معنایه در، وموذ لفظی
دیوب بو معنایی مراد ایدر لر ع شه سوار افتاب از خیل رایت موذر، یدیه یک کسری ایدفدا
معاسنه در ع کنم هرچه دارم بر ایشان یدیه، یوغ، بو یوندرق تعبیر اولنان اغاجدر ابوشکور
سر آید که پیش تو کوبم دروغ، دروغ اندر آرد سر من بیوغ، یک غایت قاضی به از هزار کواه
یا ضعنامک ادنی مجابه سر بیک شاهد دکا فعدر دیکدر بیت هدایت تو مرا بهتر است علم و عمل
که یک غایت قاضی به از هزار کواه، یک قلمه، برباشدن برباشنه تعبیر اولنور هلاکی
ملک معنا زان تست بهر، این قلمرو نراست یک قلمه، قلمرو برباشان یک تخت حکومتنده
مملکت دیکدن عبارتدر، یک نیم نهاد یم، حاضر و مهیا ایدوب برطرفه وضع اتدیک دیکدکنایه در
بیت بوی اول کربان و کریاب جکر آمد، ما بهر سنکت هر چو یک نیم نهادیم، یک رکن کار روا
رنک ایشنی بوکونه یا رینه حامله همان کسن آت دیه جک یرده فعلم اولنور تا نفع یکدیکنه، ورود در میان
یکدیکه رو کندقصده رو میان، یار فروش، هر محله ده او ستنک مداحلین و حوق حوق تناسخی
ایدر لر کسنه دکا عبار اندر یسفی بخارا رسنک تو بر همه عالم فروخت یسفی راه، واکر یار فروشنر طریق یا لرنست
یام، اول ات در که منزل خانه ده حفظ ایدر لر که سرعت ایده کلمن اولا خار کوب آسوده لرایچون
این یمین من که چو اعیسی نیارم بی خری رفتن براه، هر زمانم دیکر جا کیرد چو اسب بام اولاغ
یک ره، یکبا معاسنه در ترکیده دفعی بر بول، وبرکره تعبیر اولنور جای یار بخشن دیدیکر که عقل و دین ما اول
بر باد رفت، وای بجا ما اکر بینیم بار دیکر بش، یک بسی، بر او غور دکندوفی بر مهلکه یه اقدام ایدن
کسنه وقوعنده مغور اولانق ابوشکور بجکمی امکن جا و دا ز یک بسی، بدین آرزو که منم خود رسی
نیز دادی، اول طعامدر که آنی قیمه و یمورطه دیز یشر لر طبلخوار مخالف نفوخواهش دل و جکر

بندی
بندی بر نسنه یی خلاص ایچون ویرلن
نسنه یه دینور مثلا مالمی کرک ویرلن

بیتی
بیتی خلاص اولمق ایچون ویرلن جاریه یه دینور

یطاقی
یطاقی خلاص اولمق ایچون ویرلن غلام
و جاریه یه دینور

یاقی
یاقی فلانی یاقمق تعبیر اولنور یعنی میکیست
کرده کلمه یاقمق ایده رای دیمکدر

حکیم حاقانی
حکیم حاقانی از سفر آیم و در راه صید بلغنده ام، هست صیدی
بو با سیو ارمغان آورده ام، بر مغان دی بو مغانه

قوت موافقان تویزدادی عمل • ولیکن بذا آرزو ماهو ورنا ایراده من الفوائد • ونستقرب
الی ماهض بصدده فی ترجمة مقدمة الادب • والله مسهل الامور • وهو العلیم بذات الصدور •
وصلی الله علی سیدنا محمد وآله وصحبه اجمعین • ماناقب الابرار • وتوارد الدهور خاتمة المقدمتین فی ترجمة مؤلف
مقدمة الادب • تجاوز الله عن سیئاته • وصب علی قبره سجال رحمته • مؤلف کتاب مدکور ابوالقسم
جارالله محمود بن محمد بن احمد الزمخشری الخوارزمی درکه فهم خوارزم لقبجاید شهرة آفاق • وعلم اعراب
ولغت واشتقاق • ومعانی وبیان وتفسیر ده امام الدنیا بالاتفاق ده • نیکوسیرت وحسن السیرت
واسع العلم • وکثیر الفضل اولدیغی اشتهر فی شروق الشمس • وفرط ذکاء • وجوده قریحه ایدیکه جمیع علوم ده متفنن
ومتفنن اولدیغنی اظهر من متفنی الامس در • عدیات ده حنفی المذهب • واعتقادیات ده
معتزلی المشرب ایدیکا که عقیده سر بابنده تصلب • ومذاهبی خصوصنده تعصبی برتبه یه بالغ
اولمش ایدیکه زیارت ایچون بر مکه نک بابنی دق اینکده خادم قرار ده قل لمولای ابوالقسم
المعتزلی فی الباب چوکندوفی تعریف • وتفاخر ایده رک کندوذاتنی بوصف ایده توصیف ایلر
ایدی • خوارزم قریه لرندن زمخشر نام قریه ده درتیوز الثمن سنه هجریه سنک رجب
المرجنده تولد ایدوب بالدفعات بغداده وارد اولوب علوم ادبیه فی علی بن مظفر النیسابوری
دن وابونصر احمد بن جهانی دن اخذ اتدی وابوسعید شنقانی وشیخ الاسلام ابونصر الحنفی الجلیلیه
داخل اولوب استماع اتدی ومکه مکرمه ده مجاورت اختیار اتدکده جارالله دیو مشهور اولدی
ملقب اولدی • ذکر مؤلفات او • الکشاف عن حقایق التنزیل • الناطق عن حقایق التاویل •
فی الفقه • الفایق فی غرایب الحدیث • اساس البلاغة فی اللغة • ربیع الابرار • فی المحاضرات
وتفصیل فی النحو • مقامات • ومستقصی فی الامثال • اطواق الذهب کریوز عدد مقاله اوزره
مسجع ترتیب اتمشدر که فصایح صفاردن دیر لرچوقوام الدین فرغانی نک کندوسطی ایله
بوعبد فقیر منظور اولدی • وصاحب مفاتیح نصایح یاشقه بر کتاب اولق اوزره تعداد
اتدی • والله اعلم • صمیم العربیة • شرح ابیات الکتاب • انموذج فی النحو • رائض فی الفرایض •
شرح مشکلات المفصل • الکلم النوابغ • قسطاس فی العروض • احاجی نحویه • مقدمة الادب
فی اللغة • منتشابه الاسماء فی علم الحدیث • فصوص الاخبار • زیادات علی الفصوص •
مختصر فی موافقة الصحیحین • اسماء الاودیه والجبال • مفرد ومؤلف فی النحو • نصایح الکبار وتسلیة الصغیر
ودیی معلوم اولدیغی تحقیق مزبور السنه خلق اربع اولق اوزره مذکور ومشهوردر • لکن بتحقیق
بولدیغه که ریاغنک بری دیگرینه مقطوع ایدیکی وسبب قطع حکایتی اقوال متخالفه دارد • بتصفیه ایدیلدیکی
حال صفرنده سلطان امیر ساقط اولوب برریاغی منکسر اولدیغندن اولغله قطع
اتدیلر • وبتصفیه دیگی دیدیلرکه بلاد خوارزم ده مرتد اولتنا سنده تلج کثیر وبرد وفیر سبیله
ریاغی دوشدی • وبتصفیه دیگی دیدیلرکه بریاغنده آکله حادث اولغله قطع اقتضا اتدی
وعلامه مزبورک کندوسنه تلمذ روایت اولندیغی که حال صباوتده بر شرحه طوطوب
ریاغندن برشته ایله بندامش ایدیم ناگاه الملا خلاص اولوب بردیوارشقه دخول

اندکده

ابن خلکان زمخشری ترجمه سنده دیدیکه جماعه مؤلفاتندن مقدم کتابی
تالیف ایدوب خطبه سنک اوتوزنده الحمد لله الذی خلق القرآن
عباراتنی تحریر ایتدکده اصحابی دیدیلرکه بو عباراتی بر کره کوریوب
سنک کتابکه رغبت اتمزسین تغییر یوب الحمد لله الذی جعل القرآن
واقع اولدن الحمد لله الذی انزل القرآن عباراتی تحریر ایتدیکی
بلکه خاطف اصلاحی ایدی

اتکده یدیمده اولان سرشته یی چکدیم عصفور مزبورک ریاغی دل ستم زده کان کبر منکسر
اولدی والدم یوخصوصدن آگاه اولوب بکاهزار عنایتلر اصکره قطع الله برجلیک کما قطعت رجله
دیدیکی حال انقطاع رجلمه سبب والده مک بدتعاسر وعصفور مزبورمک زنگاری ده حاصل ایاغی
ایدیکدن مقطوع ایدیکی اولغله اغاجدن آیاق بیدایدیب منتفی اتکده مقطوع اولان ایاغنک
برموضعنه وضع ایدرایدرو بغایت ثیاب طویدلابس اولورایدیکه نظرایدنلراول اغاجدن ایاغی
کورمیوب ایوم ظن السوء ایدرایدیکوز • ویدنده بر عظیم محضر وارایدیکه دوراندیکی بلادان بیلده یه
داخل اولدقده اول بلده نک حاکمنه ایاغنک انقطاعنک سببنی تحریر وامضا اندرایدرکه قطع
رجلی حصه صنده سوء ظن اتمیه لردیو حکایت اولندرکه مولانای مزبورک والدی قریه
زمخشره بر محله مسجدنده امام ایدیکی ویدیکه فرزندم مقطوع الرجل اولغله بعد الیوم بر عمله یاره مز
بارکر دزنی نک صنعتنه شامل کردلکه ویره یکم زیرا صنعته مزبوره ایاغنه محتاج دکلدر علامه مزبوره
بدرندن بوکلامی استماع اتدکده شعور وجهله بنیاز مشدالدی که ای والد مستفق لطفکدن رجا ایدرم
بوفقیر معلولی کوتوروب بلده خوارزمه القایده سنز • لعل الله یحدث بعد ذلک امرا • پدری
دخی کتوروب خوارزمده مدرسه حجره سنده اسکان اندی • مولانای مزبور آنوقت ابوالشیخ
ابوعلی الضریر الادیب مجلسنده داخل اولوب علوم ادبیه فی بتمامه آندن اخذ اندی • ویولایکی هیئت
ابومضر وفات اتدکده زمخشریه تعلق مرتبه دندر نظم • وقائلیکه ماهذه الدرر التی
تساقطها عینک سمطین سمطین • فقلت هی الدرر التی حشاها • ابومضر اذفی تساقطها عینی
بلده اهمت عالیه سر یومانیوم علوم عربیه ده مرتبه متدنی اولدیکه مدت قلیل ده امام رکن الدین
محمود الاصولی • وامام ابومنصور علم تفسیر ده مزبورک تلامذه سرعداد کدن معدود اولغله مستفید
اولدیدر • وعلم اصولی ازمدت ده مزبور اردن • وعلم فقهی عین الائمه نک امادی شیخ سدید
الدین طاهر اندن اخذ اتدی القصه جمیع علوم فنونده سرآمد روزکار اولوب قریب سنه بالغ اولدقده
مملوک دوزرایدیمنادمه وآندی مدح وثنا ایده خلع فاخره وجوایز وافره اخذ ایدرایدی
تاکیم نسیم توفیق الهی هبوب ایدوب برروبای صادقه ووافقه
نائله ایده خواب کران غفلتدن بیدار اولدی • وروبای مزبوره عامه خلقدن انقطاعنه
وجلوه اوفاتن امور دینیه یه صرف همت سبب اولدی • ونصایح کبار نام تالیفنده کمعاینه
نفس حقنده عقد اندیکی الفی مقاله در • روبای مهوده یی ابراید وب اول واقعه سنین
عمرندن فرق برسنه مرور اتدکده بشیوز اون ایکی سنه هجریه سر رجب شهر نیفنده واقعه
اولمش ایدی اول سنه یه عام منذر جهو تسمیه اندی • زهد وورع وتقوی وقیام لیل وتدریس
علوم ده عدیم النظیر ایدی • عفات ده یدیکه فقه یه حاضر اولدرش سنه مقداری مکه
مکرمه ده لنگر انداز مجاورات اولوب اکثر یا تالیفاتن زمزم ومقام ما بینده تحریر
سلک تصنیف اندی • بلده وطن اصلیسی جانبنه صرف عنان عزیمت اتدکده بشیوز اون
سکز سنه هجریه سنده ایلده عوده ده وجانبه خوارزم ده روح پرفتوحی تحویل ایدن تاریخ نکته طراز اندی

وجان کرتاریخ نفطندن معرد
بندای له ابن خلکان
رمزیوز اون ایکی
بیت

وحاشی کل ز علیها فان ذا لفقه حیاته یبتدی • تجاوز الله عن خطیاته • ونفعنا عز آله وه ومواله آمین
وعلامه مزبور عفو ذنوبه یوم النشور کرت فرده سوره بقوه تفسیر نده شود وجه اوزره تظم وتحریر
زمت در کره نظم یا من یری ما فی الضمیر بغوص حنایاها • فی ظلمه اللیل البهیم الاکلیل • وبری مناط
عروقها فی نحرها • والمخ فی ملک العظام النحل • امنن علی بتوبه تمحو بها • ما کان منی فی الزمان
الاول • وبیت ثانی شنو عبارت ایده استماع اولندی که • وبری حز یر الدم فی اعضائها •
منتقلا من مفصل الی مفصل • وبیت ثالث شنو عبارت ایده دقت رواییت اولندی که •
اغفر لعبد تاب من فرطاته • قد کان منه فی الزمان الاول • آیین خلکان روایت
اندی که زمخشریین وفاتنده وصیت اندی که ابیات مذکوره یی قبریته رسم وتحریر ایده لر دیو
وبعض فضلا آوانی عمر نده شو ابیاتی انشاد • ولوح مزار یته تحریر اولنق اوزره وصیت اندی که
ابیات بو در کره دکر اولنور نظم الهی رز اضیحت ضیفک فی النزی • فالضیف حق عند کل کریم
فرب لی ذنوبی فی قراک فانها • عظیم وکا تعفی بغیر عظیم • وعز یز الدوله نام ملکک یوم مزارته
تحریر اولنمسی نظم یا ایها الناس کان لی امل • قصرنی عن بلوغه الاجل • فلیتق الله ربه
رجل • امکنه قبل موته العمل • حانا وحدی فقلت تحت ثری • نحل آلی ما تنقلت تنتقل •
ودخی علامه زمخشریک ولادتی دورت یوز التمش بش حاسنه سحر رجنبک یکرمی چهار
شنبه کونی ایدی بس مدت سنین عمری الی یوم ربسنه اولور لطیفه روایت اولندی که علامه مذکور
مجمع الامثال صاحبی ابو الفضل احمد المیدانی ایله معاصر ایدر اولوب میانلرنده محاسده ومنافسه
وقوع اولمغله هر نه محل ده که لفظ میدانی تحریر اولمش کورسه اوکنه برنون نافیه ادخال وتحریر
ایدوب نمیدانی لفظنه تحریف ایدر ایدی • میدانی دخی هر نه موضعده که لفظ زمخشری یی مکتوب
کورسه تحریف ایدر ایدی لکن نه وجهله تحریف اندکنده اختلاف اتدیلر بعضیلر دیدیلر که میمی نونه
تبدیل وحا سی همله یه تغییر ایدوب زمخشری اولور ایدی که معناسی زنک
جلکه سنه حدث ایله دیمکدر • وبعضیلر دخی شینی خا اوزرینه تقدیم ایدوب زخشری اولور ایدی
دیدیلر که معناسی آنک خاتونی اشتکرا ایدر یمسین دیمکدر • وبو لطیفه یه قریب درکه
ابن عمار بر مجلسه داخل اولدی ابن الدانی اول مجلسه حاضر ایدی ابن الدانی لطیفه
یوزندن ارجلسی یا ابن عمار بغیر میم دیدی • وابن عمار دیدی که نعم یا ابن دانی بغیر الف •
ودخی حکایت اولندی که سراج وراق طریق بجاز ده اسهاله مبتلا اولوب اصحابی دیدیلر که
خلاط طبیبه بر سفوف وار درکه همان برو آنی عه در حال سراج مزبور اول سفوفی
دکر تناول اندکده اسهالی زیاده اولدی پس اول وقت ده دیدی که نظم فصحت علی
بابا بالسفوف • وصلت به الی الامر المخوف • ولکن الحکیم اراد خیرا • فجاء بغیر یائی الحروف
ومنه قول ابن عنین نظم من طین طوبی خلقت قدا • فانت من ذری الوری غریب •
بدلت النون الفا فیک یا • فال ابن طین وانت طبیب • وقال ابو الحسین الجزار نظم
ولحیه خالفت الناس منی • عنفرها فیها وبالاثر ها • قد صح عندی انها حلیه •

وانما هم

• القاموس معظم البحور والقابوس الرجل الجلیل الجسیم الوجیه
• الحسن الدین • ویقال رجل وسیط فیهم ای
• اوسطهم نسبا وار فعهم محلا • ویقال
• قوم شماطیط ای متفرقة وجماعات
• الخیل شماطیط ای
• متفرقة ارسالا

وانما هم قدموا الامر ها ودخی مشهور ای اصحاب استعداد ومعلوم ارباب صدق وسداد
اولکه مقاصد علم لغت ایکی اسلوب اوزره مبنی در زیرا بالفظ جانبندن معنی جانبنه
اولنور • ماخن فیه مناسب مثالی بودرکه لغات فارسیه ایله متکلم اولان مستمع
فلک لفظنی استماع اتدکده نه مقابله دلالت اندیکی معلومی اولمغله لفظ فلک مقامنده
طالب اولور • پس اول کسنه یه مألوف اولدیغی آسمان ایله تعبیر اولنور بنابراین مستمع لفظ
فلکدن مراد قبه حضرا رفیعه درکه سن اکن کندوسی ائکنده آسمان ایله تعبیر اولنور • وبو اسلوب
اوزره تالیف کتب لغات ایدن علمای لغت وقوف تام ایچون ترتیبی طریقنه سلوک ایدوب
ایکی فرقه یه منفرق اولدیلر • فرقه اولی ابواب جهتندن کلمه آخرینی وفصول جهتندن اولینی
اعتبار اتدیلر نته کیم جوهر صحاحنده • ومجد الدین فیروز آبادی القاموس المحیط • والقابوس
الوسیط • الجامع لما ذهب من لغة العرب شماطیط نام تالیفنده بو مسلک سلوک اتدیلر •
وفرقه ثانیه ابواب جهتندن اولینک کلمه نک اولنی • وفصول جهتندن اولنک غیریسی اعتبار اتدیلر
ابن فارس مجمله • ومطرزی مغربنده • وزمخشری اساس البلاغه سنده بو طریقی اختیار اتدیلر
وبو اسلوبی اختیار ایدن اهل لغت لفظ نعرفنده ویدیلرکه لغت بر علم درکه جواهر وهیئات
مفرداتک وضع شخصی ایله موضوعات ومدلولاتندن بحث ایدر • پس خود معنا جانبندن لفظه جانبنه
توجه اولنور • مثلا مستمع ذهنده حاضر اولان فرقه حضرا رفیعه یه کندوسی ائکنده آنکن آسمان
ایله تعبیر اولنور • لسان عرب ده آکا دال اولان لفظ مخاطب اولور پس اول کسنه یه لفظ فلک
ایله بیان اولنور بعبارای مستمع ذهنکده حاصل اولوب اکن کندوسی ائکنده آسمان ایله تعبیر اتدیکی
معنایه دال اولان لفظ لفظ فلک در لهذا فلک لفظی اولا تحریر اولنوب لفظ آسمان تتبع وجهله
اولنور وبو اسلوب اوزره عقد کتب لغات ایدن علما لغت من حیث المعنی اجناس تتبع
ایدوب هر جنس ایچون بر باب عقد اندیلر • ترجمه سر صدر دنداولدیغی زمخشریک مقدمة الادب
نام تالیفنک قسم اسمای سی • وابو الفضل احمد بن محمد المیدانی نک السامی فی الاسامی نام
تالیفی اندیکی کتاب لطیف • واحمد بن ابان الاندلسینک علم لغته عالم نام تالیفی
اندیکی کتاب فلک دائر ابتدا ایدوب فرزده ضخم المشتمل بوزعدد مجلده بالغ اولور بر کتاب
جلیل القدر در بو اسلوب اوزره مبنی در وبو مسلکه سلوک ایدن علمای لغت علم لغتی
شمول وجهله تعریف ایدرلرکه لغت بر علم درکه وضع شخصی ایله بر معنایه دال اولان مفرداتک
جواهر وهیئاتندن بحث ایدر • واسلوبین مذکورین اوزره علم لغتک موضوعی مفرداتک
جواهر وهیئاتی در • ومعنا معانی جوهریه یه وضع اولندقدری حیثیتدن وغایتی فهم معانی
ذهنی خطاردن حفظ در • ونفعی معلومات مزبوره یی احاطه دن حاصلدر • فزاله الله وسامحه
عباراته اطلاع سببی ایله اداء امر امده تفنن در • والله اعلم • فهرست
ابواب القسم الاول اعنی الاسماء باب فی اسماء الازمان وابوابها ومعانیها سببها
باب السماء ومافیها ومایحدث منها والکواکب باب التراب ومایحدث فیها

• وقوله ضخم المشتمل الوراق نظم
• وقوله ضخم المشتمل الوراق نظم
• فخمت یا فخم اسم الوراق نظم
• ومعالم ذف والفی لفاظ • نوس چیز انیلم قوز

ومایناسبها باب ۱۵۵ الطریق ومایناسبه باب ۱۵۶ الماء ومافیه ومایناسبه باب ۱۵۹
الوادی والنهر ومایناسبه باب ۱۶۴ النباتات والحبوبات ومایناسبها فصل ۱۶۷
البقل ومایناسبه باب ۱۶۷ القطن ومایناسبه باب ۱۶۷ البستان والریاحین باب ۱۶۸
الاعشاب والبقول وانواعها باب ۱۷۰ الگلا والحشیش ومایناسبه فصل ۱۷۱ فی الاشجار
وانواعها باب ۱۷۲ العقار ومایتعلق به من الآلات باب ۱۷۲ الحدایق والثمار والاشجار
باب ۱۷۶ البقعة والبناء والبلد ومایناسبها باب ۱۸۰ وکور الطیور ومایناسبها ما امکنه
الوحوش باب ۱۸۱ الحظیرة والبناء والبیت والدکان باب ۱۸۵ اثاث البیت
ومایستعمل فیها من الادوات فصل ۱۹۲ فی الصندوق والظرف والخیمة فصل ۱۹۳ فی الاوعیة
کالاناء والجوالق ومایناسبها باب ۱۹۵ فی اسماء الله والملائکة واصناف الانسان فصل ۲۰۰
فی ابناء الانسان وهیئته والحوالة وموته وحیوته فصل ۲۰۳ فی اعضاء الانسان من رأسه الی قدمه
فصل ۲۱۵ فی صفات الانسان فصل ۲۲۰ فی الجنین والطفل والشیخ والشیخوخة ومایناسبها
فصل ۲۲۲ فی مایتعلق بالنساء کالثیب والبکر وسائر احوالهن فصل ۲۲۴ فی الاقارب
ومایناسبها فصل ۲۳۰ فی الحبیب والصدیق فصل ۲۳۲ فی الاستئذان والاجیر ومایناسبه باب ۲۳۲
السلطان ومایناسبه فصل ۲۳۶ فی العبد والامة باب ۲۳۸ الدین والملة فصل ۲۳۹ فی القرآن
ومایتعلق به فصل ۲۴۱ فی الادب والخط والقلم والدوات واللغة فصل ۲۴۵ فی الحرفة ومایناسبها
فصل ۲۴۶ فی الزندیق واصحاب الملل وکتابهم ورئیسهم فصل ۲۴۸ فی جرهم ومایتعلق بها
فصل ۲۴۹ فی الآلات والتلین والآجر ومایناسبها فصل ۲۴۹ فی الحداد والآلة ومایناسبه
فصل ۲۵۱ فی السقاء والآلة فصل ۲۵۲ فی الفراء والنواع الفرو فصل ۲۵۲ فی الحلف وآلة الجلاد فصل ۲۵۳
فی الملاح والسفینة ومایناسبها فصل ۲۵۵ فی الحراث والآلة فصل ۲۵۵ فی الصیاد والآلة والصید
فصل ۲۵۵ المطرب وآلاته ومایتعلق به فصل ۲۵۶ فی اللعاب واللعب ومایناسبه
فصل ۲۵۷ فی المیسر والشطرنج فصل ۲۵۹ فی العطار والعطر فصل ۲۶۰ فی الاشربة وآوانیها واسماء الخمر فصل ۲۶۱
فی آلات شرب الخمر مثل القصر اخیه والمثقل فصل ۲۶۱ فی القصار وآلاته فصل ۲۶۱ فی النجار والآلة
فصل ۲۶۲ فی البیطار والآلة فصل ۲۶۲ فی القصاب ومایناسبه فصل ۲۶۲ فی الفصاد والحجام
والحلاق فصل ۲۶۳ فی الدهن ومایتعلق به فصل ۲۶۵ فی الابار والابرة فصل ۲۶۵ فی المغزل
والمغزلی فصل ۲۶۵ فی الندف والآلة فصل ۲۶۶ فی الصید لاتی ومناعة فصل ۲۶۶ فی الداء
والمرض واسماء انواعه فصل ۲۶۸ فی البیطار والآلة والعلل وامثاله فصل ۲۶۹ فی المائدة والضیافة
والمأکولات فصل ۲۷۰ فی المطعومات کالکباب والسنوا والوان المطعومات
فصل ۲۷۳ فی الخبز وسائر ما یتخذ من الدقیق واصناف اللبن ومایتخذ منه فصل ۲۷۵
فی الثوب والقماش ومایناسبه وانواع الملبوسات فصل ۲۸۰ فیما یفرش
کالبساط والخدر والنمرد والبساط باب ۲۸۱ العدد فصل ۲۸۲ فی کسور العدد ومایناسبها
فصل ۲۸۳ فی الوزن کالدرهم والقیراط وغیرهما فصل ۲۸۶ فی الوزن والمیزان ومایناسبها

والکیل

والکیل فصل ۲۸۶ فی الفرس واصنافه فصل ۲۸۹ فی اعضاء الفرس فصل ۲۹۰ فی علامات الفرس
مثل الشیة فصل ۲۹۲ فی المضمار وفرس الرهان فصل ۲۹۲ فی آلات الفرس کاللجام والسرج
فصل ۲۹۳ فی المرکوة ومایتعلق بها فصل ۲۹۴ فی الطبل والعلم ومایناسبه فصل ۲۹۵ فی اسماء رجال
معهم سلاح کالمسلوک فصل ۲۹۵ فی السلاح والعکر ومایناسبه فصل ۲۹۵ فی الآلة یستعمل فی الحرب
کالطبل والعلم والسیف وامثاله فصل ۲۹۶ فی الرمح واقسامه فصل ۲۹۷ فی القوس ومایتعلق به
فصل ۲۹۷ فی السهم وآوانه وظروفه فصل ۲۹۸ فی السکاک والسکین فصل ۲۹۹ فی بعض آلات
الحرب کالدبوس فصل ۲۹۹ فی الزراد والدرع والمغفر ومایناسبه فصل ۳۰۰ فی الترس والترکش
باب ۳۰۲ الهبیة من الابل وامثاله فصل ۳۰۶ فی اعضاء الابل کالمشفر وامثاله فصل ۳۰۷ فی عیوب الابل
فصل ۳۰۸ فی آلات الابل کالعوان فصل ۳۰۹ فی البغل والحمار فصل ۳۱۰ فی مرهات الدواب کالمعلف
فصل ۳۱۱ فی البقر فصل ۳۱۲ فی المغنم والمعز فصل ۳۱۳ فی اوصاف الغنم فصل ۳۱۴ فی الصوف
والشعر والوبر فصل ۳۱۵ فی الخلف والضأن فصل الحیوانات الوحشیة والسباع باب ۳۲۰
فی الدواب الصغار کالضب والحیة فصل ۳۲۴ فی حشرات الارض باب ۳۲۷ الطیر وانواعه
فصل ۳۲۸ فی الطیور الصغار والکبار باب ۳۳۶ الالوان واصنافها باب ۳۳۶ فی اشیاء متفرقة
باب ۳۳۹ المضمرات فصل ۳۳۹ فی الظروف فصل ۳۴۹ فی اسماء الاشعار فصل ۳۴۰ فی الموصولات
فصل ۳۴۰ فی الاستفهام فصل ۳۴۰ فی کلمة ذو فصل ۳۴۰ فی اسماء الافعال وصلی الله علی محمد وآله
وفی معلوم اولکه نجم الدین زاهدی دیدی که مفردات لغت تعلیم ایدن اصحاب ادبه
واجبدر که مفردات مذکوره نک اوآوفنی سکون اوزره تلقین ایدر مثلا وقت
اوقات حین احیان دیه زیرا مفردات مزبوره عدد قبیلندن در ومقام عدد اظهار رکوه آوه
جائز دکلدر مرزوقی دیدی که لغت ابتدا وضع اولندقده اولاً زمانه واوجه آز زمانه وکم وبیر
وتبدلات فصوله نظر ایله وضع اولنوب بعده سائر لری اندن تشعب ایتمشدر لهذا علماء
محشرین بوکتابه مذکوره یه رعایت ایدوب بسمله وحمدله وصلوله دن صکره منشأ له
ابتدا ایدوب دیدی که وقت بهنگام معروفدر موقف انی بو مقابله در ولفظا وقت
الکزیا بر عمله مضاف استعمال اولنور وقت القراءة ووقت الکتابة کبی وعمل مخصوص
ایچون تعیین اولنان وقته میقات تسمیه اولنور وحجاج حلق حج وعمره ایچون احرام
کیه جکلری موضعلره میقات اطلاق اولنور حین وقات حین مثله وبرزنک وقتی
قریب اولمحان حینه دیرلر قرب وقته مماثله ووقت مخصوص طعام اکل انمکه حینه
دیرلر که حار مهمانک فتح وکسری لغتدر یقال حان الضیف اذا اعطاه الطعام فی وقت مخصوص
قال بیت ولا عیب فیکم غیر ان ضیوفکم شحان وحین الضیف احدی العظائم
وکلام اوزرینه تازیه ایدوب تحین دیرلر حتی دافی نام کتابده واقع اولدیکه نظم کریمده
ولا تحین مناص عبارت متزلفه سنده اولان لا تحین لفظنده علماء نحو اختلاف اندیلر
ابوعبیده دیدی که وقت تاحین لفظی اوزرینه مزیده در لدان هؤلاء دکلدر زیرا لغت عرب ده

لات لفظی استیعاب اولخصوص صاکه امام صرف تاحین لفظانه متصل کنابه اولخصوص
زمخشری دیدی که ابوعبیدک بوکلای مقبول دکلدر زیرا رسم مصحف عثمان مقبول اولمغله زیرا
مصحف مزبوره بجه تشبیه واقع اولمشدر که قیاس خطدن خارجدر انتهی ولسان العرب
لات استیعاب اولخصوص دیدیکی دفعی مراد ودر زیرا جمهور تحوبین دیدیلرکه لات لفظی حرف نفی در
لایدی آخرینه نسبت زیاده قیلندی ابن ابی الربیع دیدی که لات اصلنده لیس ایدی چونکه
سینی تایه تبدیل اتمکله یکیچه اولان لیت لفظانه التباسدن خوفایاپی الفه قلب
ایروب لات دیدیلر وسیبویه لات لفظنک اسمی تخشنده مستتر در دیدیکی قول مذکورک
مویدر زیرا استتار ضمیر فعاله مخصوصدر وحروف تاحین اوزرینه مزیده در دینیلسه شاعرک
شعر قولی ایله استشهاد اتمکله بیت العاطفون تحین یامن عاطف والمطعمون زمانهما لم یطعم
واحیانه دلالت ایدن الفاظه تازیاده اولنیچون امرت یدرکه انظار اولنمز قال ابن عمر رضه
اذهب بها تلان الی الصحاب که اصلنده الآن ایدی ابن الانباری نازاهرنام تالیفنده
دیدیکه حین لفظی زمان غیر محدوددر عبارتدر وکاهر زمان محدوده استعمال اولنور
قال الله سبحانه توتی اکلها کل حین ای کل عام وقال سبحانه تمسون حین حین
بعد تسع سنین وقال فتولعنهم حتی حین یعنی الی یوم القیمة وقال ولکم فی الارض
مستقر ومتاع الی حین یعنی الحاوقت الاجل وقال هل اتی علی الانسان حین من الدهر
یعنی اربعین سنة زیرا حضرت الله سبحانه حضرت آدمی طین دن خلق ایروب قرق
سنه نفخ روح اتمدی پس یوزی مذکور قبیلندن اولدی وقال تمتعوا حتی حین یعنی ثلاثة ایام
انتهی فیروزی آبادی دیدیکی که لفظ حین دهر معناسنه در یاخود اول زمان مبهم دن
عبارتدرکه جمیع ازمانه صالح اولور شاه طویل خواه قصیر مثلا هر سنه اولور وکاهر قرق
سنه وکاه یتمش سنه وکاهی ایکی سنه وکاهر ایکی ای وکاهر هر صباح
ومسا وکاهی الی یوم القیمة وکاهی مدت معلومه دلالت اولنور قال الله سبحانه
فتولعنهم حتی حین یعنی تنقضی المدة التی امهلوا بها انتهی جمعه احیان وجمع الجمع احایین
کلوا جل همزه وجیم فتحه ایله مثله وجیم سکونی ایله ادات تصدیق در نعم کبی انقش
دیدیکه تصدیق مقامنده نعم واستفهامه جواب مقامنده اجل مستحسن در ولفظ اجل کرسینک
مدتندن عبارتدر یقال ابن اکوم قصیر الاجل طویل الامل یوشر العاجل ویذر الآجل
جمعه آجال اوآت مثله وجمعه آونة که اصلی اوْنة زمان از زمنة کبر فلان یفعل کذا آونة دیرلر
برعملی کاهر اسلوب کاهی ترک ایلیه آبان همزه نک کسری وبانک تشدیدی ایله مثله
یقال طلب کخیر یابانه وخذه هبرة ابن الرومی روجه سندن شکایت ایدوب دیدیکی نظم
هر متنجی قبل ابان الهرم وهی اذا قلت کلی قالت نعم صحیحة المعدة من کل سقم
نوا کلت فیلین ماتحتی الیلغم فیروزابادی دیدیکه آبان هر سنه نک اولنه دخی دیرلر زهر مثله
صلاح صفدی غیث الادب ده دیدی که دهری دالک فتحی ایله محله معناسنه در ودهری دالک

ضمی

ضمی ایله یوسن معناسنه در وفی الاساس ورأیت شیخا دهریا دهریا ای مسنا یقول یعدم
الدهر وفی الحدیث لاتسبوا الدهر فان الدهر هو الله بعضلر دیمشلر نوادر وحوادثی دهره
مضاف ایدرلر ایدی رسول اکرم علیه السلام بیورمشدیکه اول نوادر فاعلکه سب ایتمک زیرا بانک
فاعلی حضرت الله در کویا دهره سب ایتمک فاعله سب ایتمکدر چون که حضرت الله دهر بشیک
فاعلی در حضرت الله به سبه منجر اولور وزمان مشدیده دهر دهر وده هر دیرلر وفی القاموس
دهی دهر معناسنه در لکن اساس عبارتنده وقس لفظی زمانلرک برقطعه اولق فهم اولنور
حیث قال مضی علیه دهر من الدهر کذلک بهت وسنات وسنده دهر معناسنه در واول
شدیدکه کتب السلام اوله رکاز الزم الجمع دیرلر وعوض لفظی مبدلی زمانک اسمیدر دیدی
فیروزابادی دیدیکه لفظ عوض ضاد دهر وکات ثلاثه ایله مبنی در استغراق مستقبل ایچون ظرف در
لاافارقک عوض کبر وکاهی ابدا معناسنه استغراق ماضی ایچون اولور ما رأیته مذ
عوض کبر وتمیمه نفی ذوات استعمال اولنور واکر مضاف اولورسه معرب اولور لما فعله عوض
العامل یضمن کبرکه دهر الداهرین معناسنه در ودهر عوض تسمیه اولندیغی دهرک برخود مرور اندکده
موضعنه برخود عوض اولدیغی ایچون در جمعه دهور حقب حاوقائق ضمه لرایله مثله وقائک
سکونی ایله کسان بیلور وفی زیادیه اطلاق اولنور جمعه احقاب حقبة مثله جمعه حقب
برهة بانک ضم وفتحی لغتدر مثله وزمانلرک برقطعه دخی دیرلر وفی الاساس اقام عندنا برهة برهة
که به برابر ایکی زمان معناسنه در مصغر ازمنة مثله وآونه مثله تا الحاق اولوب سنینة دخی دیرلر صلاح
سنینة من الدهر یاره از روزکار دیدی وسنهای فی الاساس سنیة وسنینة وسنینة یاره از
ازرقانا منون میمک فتحی ایله مثله وموت معناسنه دخی کلور که من دن مأخوذدر قطع ونقص
معناسنه موت دخی قطع مدتدر ونقص عدد انکله بو اسم ایله تسمیه اولندی پس فعول بمعنی فاعل
اولور وایدیکی احدث جوق منت ایدن کسنه به منون دیدکلری المنة لهذم العشیرة فجاءهم اولوزره
احسانک ثوابنی قطع وتنقیص ایلیه بنا در ابوعبیده دیدیکه رجل منونة ای کثیر الامتنان علیک
عینک ضمی ایله وصادک سکونی ایله وعینک ضمی وصادک ضمه لری
ایله لغتدر مثله وکیجه وکوندزده واحد مم وصباح عصران دیرلر جمعه اعصار واعصر وعصور زمن
مثله جمعه ازمان وازمن دخی کلور جوهری دیدیکه فعل وزنی افعل وزنی اوزره جمعلنمز الا اوج
کلمه که زمن وازمن وجبل واجبل واعصر واعصر که اصلنده عصر واعصر در زمان مثله
جمعه ازمنة وزمان وزمن لفظلری وفنک قلیل وکثیره اطلاق اولنور لر قال علی رضی الله عنه
الناس زمانهم اشبه منهم بابائهم ترجمه خلق زمانیست سیرت پدران همه بر سیرت زمانه روند
دوستند آنکه راز زمانه نواخت دشمنند آنکه کاز زمانه فکند وقال الرافع بعین
سر بسر خلق جهان مانند دو ندای بسر نیستند از صد یکی مانند جلد یدر حرف
کردش روزکار زمانه نک تقلبات وحوادثی وشب وروزه صرفان دیرلر ومتع
وتوبه وحیله معنالرینه دخی کلور جمعه صروف ریب مثله مخفر اولمله که ریب المنون

کما فی القاموس والاساس

دیوب حوادث روزگار مراد اند کلمه ی تجدید قاعده سنه مبنی در ٥ وحاجه ٥ وشک ٥ وتهمه ٥
معنا لربنه دنی کلور **جمعه ربوب قتره** در زنگ در میان ٥ پیغمبر ٥ یکی پیغمبر میانند اولان توقف
یعنی اول زمان که انده پیغمبر مبعوث او لمغله خالی اولا **جمعه قرنات قرن** هشتاد سال ٥
وکویند سی سال ٥ سلکان بیکل ٥ بعضیسی اولوز بیل در دیدیلر ٥ واکثرسی اولان جماعه ٥ اهل زمان
واحده اقران دیرلر ٥ وقرن قافله کسری ایله یکمش دشنجی عده ٥ ساوی اولان یکمسنه اطلاق
اولنور **جمعه قرون** سنه سال ٥ بیل یک مهو قدر ٥ ولفظ سنه اصلنده قحط واقع اولان بیله
اطلاق اولنور ایدی صکره هر بیل اطلاق اولندی ٥ لهذا کاهر لفظ سنه ذکر اولنوب قحط مراد
اولنور وآندن فعل مشتق ایدوب اسنت القوم دیرلر قوم قحط مبتلا اولدیلر معناسنه ٥ واول
سنه که آنده مطر نازل اولمغله اولوت بیتمیه آکا السنه الشهبا دیرلر که شهبه سوداده مائل بیاض
معناسنه در ٥ والشهبه اوصعب معناسنه دنی کلور ٥ واول سنه که اصلا آسمانه برقطره نزول
اتمیه آکا سنه جاده دیرلر ٥ ناقه جاده دن ماخوذ در یعنی اولمین ناقه معناسنه ٥ ویقال رجل
جمار الکف ٥ وجامد الکف ٥ وجحاد الکف ٥ ای بخیل ٥ واول دیده که قلیل الدمعه اولا کاعین جماد
دیرلر ٥ وعرب بخیل اولانی یه بردعا مقامنده جاد له دیرلر یعنی اصابت منقبض الکف اولسون
کیوبه انکلسون امر در ٥ وخیر دعا مقامنده جاد له دیرلر جاد له ٥ مهمله ایله یعنی اصابت احوال محمود اولسون وفرج
بیت جاد لها ولا تقولوا ٥ لها اذا ذکرت جماد ٥ که ضمیر مؤنث خمر یه راجعدر ومقصود خمره
بددعادن نهی وخیر دعا ایله امر در ٥ ودنی اول سنه که انده حیوانات هلاک اولا کاسنه جائحه
وجلبنه دنی دیرلر که جلف تقریب معناسنه در که صیصیر مق ایله تعبیر اولنور ٥ یقال اصابتهم جلبنه
عظیمه ٥ ای سنه ٥ وهم قوم مجلنفعون ٥ ویقال مس استوصل بالجلایف ٥ استوصل بالخلایف ٥
ان مع العسر یسرا مضمونه مرجیدر ٥ وسنه اصلنده سنهه ٥ یا سنوة در ٥ لهذا تصغیرنده سنیهه ٥
وسنیه ٥ دیرلر **جمعه سنون** وسنوات وسنهای کلور **حول** مثلو وطفلك بریاشنه کیرمه سنه
دنی حول دیرلر ٥ حال الصبی دیرلر بریاشنه کیردی معناسنه ٥ ابن بناه نك سکز آیلق
برطفلی وفات ایدوب مرثیه سنده ایدی کا **نظم** یا راحلا عنی وکانت به ٥ مخایل للفضل مزجوة ٥
لم تکمل حولا واورثنی ٥ ضعفا فلا حول ولا قوة ٥ وقوت ٥ وصیله ٥ ورجوع ٥ معنا لربنه کلور ٥ ودعا
حول کریت ٥ وحول مجرم ٥ دیرلر سنه کامله مراد ایدرلر ٥ وفی الاساس اقمت عندهم حولا
کریتا ٥ ای تاما ٥ ومرت علینا سنة کریت ٥ ای تامه ٥ ومجرم ٥ العام والشتاء ٥ والصیف
ای تصرم ٥ ودو منماه ای قطعاه واتمناه **جمعه احوال حجه** مثلو ولفظ حجه بنانك نوع صیغه سیله
اولمغله بنا امره صیغه سی معناسنه مرکب در حج اتمك معناسنه استعمالی شیوع اندن دیرلر ٥ ومعنا
حانك فتحی قیاسدر **جمعه حجج حجاج** اصلنده عوملو مثلو وبر بیلق تعریفنه اوته بیت عاملی دیرلر
جمعه اعوام واول سنه که انده مطر ازاوله کا عام مجد دیرلر ٥ تقول ما انت الا جاره
ومجده ومجده ٥ ای قلیل الخیر فمجد ٥ عا مناسم ینزل فیه المطر الاقلیل **العام** مسناد بویله
عاما اول یا رسال کبی بیل ٥ مرزوقی دیدی که عام لفظنك استعمالی کثیر اولمغله اول لفظی ایله

توصیفه

سال

توصیفه مخصوص قیلندی لهذا شهر اول ٥ وحولا اول ٥ وسنه اولی دیمزلر القابل سال انده
کلر کبی بیل ٥ ومنه ادعی القابل والمقبل دیکر سال دیدیکا ٥ وکله جك کیجه یه لیله قابله ٥
دیرلر ٥ سماعی فی الاساس حدیث یکر قابلة کله جك اوجنجی سنه ٥ مقابلة دور دنجی سنه
مقبقبة بشنجی سنه ٥ جوهری دیدیکه مقابلة عام مقبل دن صکره اولان سنه در ٥
تقول لا آتیك العام ولا القابل ولا قابل ولا قابلة ٥ انتهی ٥ میدانی قولی اوزره شنود اولنور
اولنور لا آتیك العام ولا القابل ولا قابل ولا قابلة ٥ ولا مقبقبة **فصل** یك فصل
دنی فصول چهارگانه ٥ فصول اربعه دن بر فصل ٥ وآبیرمق ٥ وقطع آنمك ٥ وبیان معنا لربنه کلور ٥
جمعه فصول ربیع بهار عرب عندنده ربیع ایکی در ٥ ربیع الاول ٥ اول وقت در که انده مناسبتیله
وشکوفه آچیلور ٥ وربیع ثانی اول وقت در که آنده میوه لر رسیده اولوب کمالین بولور ٥
واکثر عرب سنه یی الی حصه اعتبار اندیلر ٥ ربیع اولی ایکی ای ٥ وصیفی ایکی آی ٥ وربیع ثانی ایکی
ایکی ای اعتبار ایدرلر ٥ وربیع لفظنك جمعی اربعاء ٥ واربعة کلور ٥ نصیب ٥ وانصبا ٥ وانصبة
کبی ٥ وربیع بهار ٥ وفشنده یاغان یغموره دنی اطلاق اولنور ٥ وشبنده ریقی دیرلر **صیف**
تابستان ٥ یای فصلی ٥ وایام صیف ٥ یاغان یغموره دنی صیف اطلاق ایدرلر ٥ وزیاده اسمی
اولان صیف فصلنه صیف صایف دیرلر لیل الیل کبی ٥ وبیر یامنده وجوده کلن ولده صیفی
دیرلر ٥ وصیف ٥ واقع اولان اسمی به قیظ اطلاق اولنور ٥ وقاظ بالمکان دیرلر یام صیف ٥
برمقامده اقامت ایتمه ٥ واول مکانه مقیظ اطلاق اولنور ٥ وتقوقاظ یومنا ای استمروه ٥

وغوة القیظ ٥ میدانی دیدیکه القیظ کبیدی کرمی ٥ یعنی وارت شدیده ٥ وایام تموذ واقع اولان حرارت شدیده
حمارة القیظ ٥ وغوة القیظ دیرلر ٥ یوشیدی اولمیه که حمر مادهسنده شدت معناسی ماخوذ
اولمغله موت احمر دیرلر موت شدید معناسنه ٥ وسنة حمراء حرارت شدیده ٥ ودنی لفظی اولی بوجه اوزره
استعمال اولنور ٥ یقال وغوة الشمس ایرا فرت حرارة الشمس فیه ٥ مرزوقی بوجه اوزره استعمال
اولنور **لطیفه** قال الشناوی فی ذم بخیل **نظم** کتبت له صیفا فظن بانتی ٥ کتبت له ضیفا فقام الی
السیف ٥ فقلت له خیرا فظن بانتی ٥ ذکرت له خبزا فمات من الخوف ٥
وقد احسن ابو لواس فی ذم بخیل **نظم** فتی لم یرغیفه قط مشتف ٥ ولو لوثان مزورا ومشندر ٥
ودون رغیفه قلع الثنایا ٥ وجوب مثل فقعة یوم بدر ٥ وان کسر الرغیف بکی علیه ٥
بکاء الخنفا اذ فجعت بصخر ٥ وقال آخر **نظم** رغیف ابی علی حل خبزا ٥ فزالت عنه اسماء المسماة
اذا کسر الرغیف ابی علی ٥ بکی بیکی بکاء فهو باك **خریف** تیرماه کوز فصلی ٥ وفارسیده
اول فصله یا پیز ٥ وبرک ریز دنی دیرلر ٥ خوف دیه ماخوذ در میوه جمع اتمك معناسنه ٥
وفصل مزبور میوه جمع ایدیجك وقت اولمغله خریف تسمیه اندیلر ٥ واول فصل ده
یاغان یغموره دنی خریف اطلاق ایدرلر ٥ وبکا هر خریف جوب بوتون سنه مراد ایدرلر
شتا قیش ٥ شتاء زمستان ٥ قیشلی فصلی **شتوة** مثلو **شتا** مثلو مهمز دیدیکه لفظ شتا آشتوة
لفظنك جمیدر ٥ وشتا انك جمعی اشتیة ٥ ونسبتی شتوی وشتوی کلور ٥ وفصل شتا ده

یاغان یعمورہ شتی و شتوی دیرلر۔ معلوم اولہ کہ عندمزہ اولان کتب لغتدہ مشتا لفظی شتا مقابلہ صراحۃً یوقدر۔ بلکہ مشتایی وقت کشتادہ ساکن اولرجق مکان ایدہ تقریر ایدیلر۔ خاطرہ خطور ایدرکہ بو مقامدہ اکثر نسخہ واقع اولان مشتا عبارتی مشتاۃ عبارتندن محرف اولہ زیرا مصنف اسماکسندہ دیدیکہ و ہذا وقت الشتآء والمشتاہ۔ قال ع فی المشتاہ ندعوا الجفلی۔ انتہی۔ وقیس کہ ندیدہ واقع اولان کشرۃ برادہ صیارۃ الشتآء وضابرۃ الشتآء وعنبر الشتآء دیرلر۔ و صیر مادہ کسندہ شدت معتبر اولمغلہ دا ہیہ یہ اقم صبور وسیاہ طاشلو موضوعہ اقم صبا ردیدیلر شہر یک ماہ۔ ہر آی جمعہ شہور و اشہر معلومات میان جمعیدہ ایکی بیرام میانی۔ ورجب۔ وذی القعدہ۔ و ذی الحجہ مجموعندہ۔ اشہر حرم دیرلر۔ اول ماہ۔ آیک اولی۔ و ہر شیئک اولی نہ وایوسہ ذی نوٗہ دیرلر۔ و آیک اولندہ اوج کیجہ یہ نوٗز السبیل اطلاق اولنور و نوٗہ اصلندہ فرسک جہتہ کسندہ در بعدہ بو یوجک بیاضہ اطلاق اندکلرندن اول فرسہ آغ تسمیہ اندیلر۔ و دیہ جکینہ نوٗہ اطلاق اندکلری اولی اول واجب اولان دیہ اولدیغی ایچون در۔ جمعہ غر منتصف الشہر نیمہ ماہ۔ آی اوزاسی لحاق آو ماہ۔ ایک اوی کہ اوج کوندن محاق دن ماخوذ در تنقیص وزوال معناسنہ سرا سینک کسر و فتحی لغتدر منلہ بعض نسخ کتاب شیت بیست و نہم ازماہ واقع اولدکدہ بعضلر یک بکری طقوز یجی کیجہ سی۔ فیروزآبادی مستہل الشہر۔ اوآخرہ۔ اوو سطہ۔ دیو تفسیر اندی سلخ آخر روز از ماہ۔ آیک آخر کونی۔ سلخت الشہر دیرلر۔ ای باشنہ جیقدم معناسنہ۔ و جہانک رئیسی یوزنوب جیقار مقولہ ذی سلخ دیرلر۔ و مار سیاہ بہرسنہ بر کرہ دریسی جیقار دیکی ایچون آکاسالخ دیدیلر۔ میدانی دیدیکہ غرآء شہب سیزدہم یعنی ایک اون اوچنجی کیجہ سی۔ زخر غرا ضحیا یوم الغرآء۔ دیدکدن مرادکہ وہو لیلۃ الثلثآء دیدیکی۔ ابن الاعرابی لیالی غر لیالی بیض معناسنہ در دیدی۔ فیروزآبادی دیدیکہ غر عینک ضمی ایلہ ہر آیک یدنجی۔ وسکز نجی۔ وطقوز نجی کیجہ سیدر۔ انتہی لیلۃ البسو ہر آیک نصفنک کیجہ سی۔ دجنآء۔ ہر آیک بکری سکز نجی کیجہ سی۔ فلکیہ۔ ہر آیک اون نوٗز نجی کیجہ سیدر۔ کذا فی المامی فی الاسامی۔ اساس البلاغہ دہ دیدیکہ۔ دجنآء۔ و دہماء ہر آیک بکر سکز نجی کیجہ سندن آخر نیہ دک اطلاق اولنور۔ بزآء۔ ہر آیک اول کیجہ سیدر۔ جویریہ دیدکلری اول کیجہ دہ قمر مشمس تبرئی اندیکی ایچون بو اسملہ ایلہ تشبیہ اولندی۔ بعضیلر آیک آخر کیجہ سیدر دیدیلر۔ و فی الاساس تقول استعد الناس البزآء۔ کہ ان استعد الناس البزآء۔ و ہر آی اولہ بزاء الشہر قال ع ان سعیدا لایکون غرّ۔ کہ ان البزآء لایکون غرّ۔ غشمشم لیلہ معناسنہ در۔ و ہلآء۔ آیک اوآخرکونی معناسنہ در۔ ابو الغوث دیدیکہ غیرہ آیک آخر سہ مع یومہ۔ معناسنہ در۔ زبراکندہ و ذاصکرہ کلیجک ریک فخرندہ واقع اولمغلہ ناقۃ اطلاقی صحیح اولکن ازہری دیدیکہ ومن المجاز بجآء فی آخر الشہر۔ و ماوراۃ۔ و بجرۃ۔ و مما اراہ الآتی بحور الشہر و تخایرہا۔ و نواوہا۔ و ذی معلوم اولہ کہ عرب ہر ماہ اوچ کون ایچون ایکی اسم وضع اندیلر کہ مجموعی اون اسم اولور

ثلاث

وشجر فی ضلال الترجمہ معتبر الجفلی والنقری منہ

وفی القاموس الصبور ریح الباردۃ تقابل الجنوب

تفصیل فی باب الخبرات منہ

ثلاث غر۔ وثلاث نقل۔ وثلاث تسع۔ وثلاث عشر۔ وثلاث بیض۔ وثلاث درع۔ وثلاث ظلم۔ وثلاث حنادس۔ وثلاث دآدی۔ وثلاث لحاق۔ واللہ اعلم **المحرم** ماہ محرم محرم آیی کہ شہور عربیہ نک اولی در۔ واکثر یا الف لام ایلہ استعمال اولنور ہر سنہ نک اولی کیجہ سنہ بو آیک اولہ یغنہ اشارت ایچون ذہن معنای لغوی یہ تبادر ایتسون دیو پس الف لام عہد خارجی ایچون اولور جمعی محرمات در۔ و اکا شہر اللہ الحرام دخی دیرلر **صفر** جمعی اصفار کلور **شہر ربیع الاول شہر ربیع الآخر** ربیع لفظنک جمعی اربعآء و اربعہ در مخفی اولمیہ کہ بوندن اقدم بیان اولندی کہ ربیع عند العرب ایکی در بس تعداد شہور مقامنده ماہ ربیعک اولنہ لفظ شہور زیادہ اندیکہ عرب عربا میانندہ متعارف اولکی ربیعلرک احتراز و اندون و فصل مقامنہ اولان ربیعلرن کہ بہار ایلہ تعبیر اولنور تمییز ایچون **جمادی الاولی جمادی الآخر** جمادی لفظنک جمعی جمادیات کلور **رجب** جمعی ارجاب در۔ قال ابن الدرید فی مجونہ نظم شہر الصیام ارن عظمت و مدۃ۔ شہر طویل بطی السیر والحرکۃ۔ یمشی رویدا فما حین بطلبنا۔ فلا السلیک یدانیہ ولا السلکۃ۔ سلیک المقانب دسلکہ سرعت ایلہ معروف کمنہ لرو رکہ۔ اغدی من سلیک مثلہ تفصیل اولمغلہ و اجمالی بو در کہ سرعت اندکلرندہ فرسہ سبقت ایدرلر۔ و سکمر دیب الدر ایلہ ضبی اخذ ایدرکہ ایدی و سرعت سیر ایلہ مشہور اولمغلہ اندون ہری دخی خذیفۃ بن بدر در۔ مبرد دیدیکہ حذیفہ مزبور فرسیلہ غارت ایدوب بر کیجہ ده سکز مرحلہ منزل قطع اندی۔ قال ہیت ہمنا بالاقامۃ ثم سرنا مسیر حذیفۃ الخیر بن بدر۔ لہذا الخیر دمن حذیفہ مثل واقع اولدی **شوال** جمعی شواویل کلور **ذی القعدہ** جمعی ذوات القعدہ در **ذی الحجہ** جمعی ذوات الحجہ در۔ شہور مذکورہ نک وجہ تسمیہ متعلق کلام مقدمہ اولمغلہ اعادہ استیفا اولمغلہ بو مقامدہ ذکر اولنمدی۔ و شہر رجبہ شہر اللہ الاصم و رمضانہ شہر اللہ المبارک۔ و شہر اللہ الاعظم دخی دیرلر۔ فرآ دیدیکہ اسمآء شہور جملہ مذکر در الا جمادی کہ مؤنث در لکن کاہر شہر اعتباری ایلہ مذکر ایدرلر۔ معلوم اولہ کہ زمان جاہلیتدہ شہور مذکورہ نک اسمای بوندن کہ ذکر اولنور۔ مؤتمر۔ ناجر۔ خوان۔ و لصان۔ ہاوک فتحی و ضمی ایلہ ضنین۔ حانک فتح و نونک کسری ایلہ و حانک ضمی و نونک فتحی ایلہ غدر۔ رقی۔ رصم۔ منصل الاسنۃ۔ و منصل الآل۔ کذلک الشہر الحرام۔ عاذل۔ ناتق و عمل ورنۃ۔ بزک۔ کہ مؤتمر محرمک اسمیدر۔ و علی ہذا الترتیب **قاعدہ** معلوم اولہ کہ بر کمسنہ ایام شہوردن بر کونده مثلا ماہ رجبک اولندہ کتابت ایدوب و کتابتدہ تاریخ وضع اتمک مراد اتسہ کتبت فی غرۃ رجب۔ و ایکیجی کونی کتابت اتسہ کتبت لیلتین خلتا من رجب۔ و اوچنجی کونی کتابت اتسہ لثلاث لیال خلون من رجب دیمک کرک تا اونوجی

دیمک کرک • واگر شهر رجب تمام اولدقدن صکره کتابت اتسه کتبت فی عقیب شهر رجب
یاخود عقبان شهر رجب دیمک کرک عینک فتحی وقافک سکونی ایله • واگر شهر رجب دخی
برایکی ساعت مثلا باقی قالدقده کتابت اتسه کتبت فی عقیب شهر رجب دیمک کرک •
عینک فتحی وقافک کسری ایله • تاریخی لیل ایله اعتبار ایدوب نهار ایله اعتبار اتمکدکلری
نبک سببی مقدمه اولی ده تفصیل اولنمشدر لطیفه اثنیه معلوم اولاکه ظرف آخر علم ادب وقوع رمضان
فی الاوات جیوب ماه رمضانک عشر آخری بنی مراد ایدرلر زیرا رمضان شریف بلکه سائر شهور
دخی یکیری کونی تجاوز اتدکده ایرتسی واوایله مذکوره اولور احد وعشرین واثنی عشرین کبی
آخر نیه واربعه • ووقع الشهر فی الاثنین جیوب کذلک عشر اخیر شهرده مراد که مراد عشرین
لفظنده اولان بین لفظیدر که یکرمی دن اوتوزه واربعه مذکوره ومذکوره اولور • ومن امثال
العوام اذا وقع رمضان فی الاثنین • فوج شوال من الکمین • فحاصل فائده خطوط ایدرکه
اگرچه مثل مذکور بوجه اوزره مشهوردر لکن اثنین لفظنی بنین لفظندن محرف اولمق ملاحظه
اولنورکه بین لفظنک جمعی اولمق اوزره یاخود یایی همزه یه تبدیل اتمکدر لکن امثال حرف
مسامحه شایع اولوب قیاسه مخالف اولان الفاظ اگرچه ندن تحاشی اولنمغله بنین لفظنی
جمع عقلا اوزره جعلندر دیلر • ووقیق شناسلر اولوب بو مقوله لطایفی حقوق استعمال ایدرلر •
بو عبد فقیر اصحابندن برینه تبریک عشر اخیر رمضانده تحریر اتمشدرکه • نهنی بک دوات
رمضان واینانه مؤونه نابسلامه دوات اعضانک اخر واوات اعضانک اول کنایه درکه انسانک
اعضاسندن اون عدد عضو وار درکه جمله سنک اولی واودرکه تعدادی عقیب فصل اعضا
ذکر اولنوران شاء الله تعالی کذلک صادات بترجیوب جملات • واصلواة • وصیام مراد ایدرلر •
ومن هذا القبیل قول الشاعر • کتبت وشینات حالی غلبن • الی السید جل عن مثله •
فشکوتی الیه وشکی له • وشوی فیه وشغلی به • وقال الصفدی نظم کتبت لموتی ثانی ذاره •
وسینات حالی وقعت لدیه • فسعیی الیه شموی به • سؤالی عنه سدی علیه • وقال ایضا
نظم کتبت ودالات حالی کما • نراه الی سید انضه • دعائی ودمعی ودائی ودائی •
له وعلیه وفیه ومنه • ولقد احسن من قال نظم یاقوم قطعوا عنهم السبع نوبات فهم قوم
نار ونور ثم نهر وتردد وبعید ونکاح ونوم • وانما الفرق فی السبع صادات اذا الکرتها کل یوم •
صون وصدق ثم ضیر وصلوة وصلاح وصوم • ومقامات وبری ابن سکره دن
روایت اولنان کافات شتا دخی بو قبیلدندر • ولهذا نظایر وفی هذا القدر کفایه •
والله اعلم جدلان شب وروز کیجه وکوندرکه بعضه تجدد در میوان مثله بعضه حوادث
ایده علوا اولدقدن ایکیون بو اسم ایله تسمیه اولندی دایلان مثله دائب دن ماخوذدر
عادت مغایرلیل ونهارک تعاقب عادتلری اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی •
یقال قلبک شتاب موتو ذاک شتابان • وانت لاعب • وقد جد بک الدائبان •

الغوا جانب الاسس
وان یب الابیض
منه

فتیان • واجدان • وصرعان • وعصران • ومتبارزان دخی لیل ونهارک اسمیدر •
وسیر فی فتیان غداه • وعشی یک اسمیدر دیدی لیله یکسب • بر کیجه جمعه لیل • ولیال صورت
اولی ایله ثمرة وثمر قبیلندن اولور وصورت ثانیه ده اصل لیالی ایکن مقتضای قاعده تصریف
اوزره حذف اولنوب لیال قالدی لکن جمع اولدقده آخر نیه یا زیاده اولنمق قیاسه مخالفدر
نیه کیم اهل لغتک تعهده یا زیاده اهالی وصکره اهال دیدیلر والقد احسن من قال
فی الطغیلی بیت اراک الدهر تطرق کل دار • کانک الله یجدث کل لیله • وبیجه وصاحب
المغارات اولان کمسنه یه این اللیل جوکنیه وکنایه ایدرلر • نابغه شعرا وفات اندکده والده سی
مرثیه ایدوب دیرایدی که وا ابتاه وا ابن اللیل یعنی بر میل زمیل اولکمسنه درکه بهم فرمایه
وبهم جبار اولمغله خانه سندن طشره جیوب بر سنه بور بنور یعنی کمسنه لکر مسون جیوب
کاهر مبالغه ایچون آخر نیه الحاق ایدوب زمیلة دیرلر • وعن علی بن ابی طالب رضه
ماذا یرید بعض اللیل من اهواله • انا ابن عم اللیل وابن خاله • فاذا دجا دخلت فی سرباله •
زمخشری دیدی که انا ابن لیلها وابن لیله • بن امور عظیمه صاحبیم دیه جک یرده نظم اولنور •
وقال بعض الحکماء لابنه اجعل نظرک فی العلم لیلا لان القلب فی النهار کالطائر وهو فی اللیل
ساکن فی الغیب فیه یرتمی وعاه قطعه پاره از شب • کیجه دن بر حصه • وهر سنه دن بر پاره یه دخی
اطلاق اولنور • صبح • وبهجس • وجوشن • وسرهوان • وبداة • وبجه • دخی قطعه مقابلنده در •
قطع فاتک کسری وطانک فتحی ایله • وطانک سکونی ایله آخر لیل اولان ظلمت مقابلنده در •
زلفه مثله اصلنده لیل دن اولکی حصه در جمع زلف • وزلفات بزیغ مثله مضی بزیع ای
طائفة من اللیل • جوهری دیمشی ثلث یا ربع لیل ایله تقدیر اتدی • نهزع فلان دیرلر یعنی
مغایرکه نهزع دن ماخوذدر زیرا لیل دن اوقت مذکور وقت وحشتدر • لهذا نهزع تو جیش
مغایرکه استعمال اولنور طائفه مثله لکن طائفه لفظی حاجت مغایرده اولمغله اکثریا
من اللیل عبارتی ایله ذکر اولنور • یقال مضت طائفة من اللیل دهین بر شب نصف اللیل
قریب من نصف اللیل عبارتی ایله دخی تقریر اولندی موهن مثله مصنف اساس • اقیده •
دهنا وموهنا ای بعد ساعة من اللیل دیدیکی بوکتابنده ذکر اتدیکی مغایره مخالفدر • والله اعلم
برهه مثله اصلنده مطلق وسط مغایرده اولمغله من اللیل عبارتی ایله ذکر اولنمق لازمدر کذلک
قطعة من اللیل دیمک کرک تاکه لیله مخصوص اولمکن عبارات مذکوره لیل لفظنک
عقیبنده ذکر اولمغله من اللیل عبارتنی ذکر اتدی • یقال سهرنا حتی ذهب ابهار اللیل ای انتصف
ودخی جهره لفظی میدانی قولی اوزره اول لیل دن ربع لیله دک اطلاق اولنور • زمخشری
خرج فی جهرة اللیل دیدکده صکره وهی قریب من السحر دیدرکه جوهریک اول ما خر اللیل
عبارتی ایله تقریرینه مناسبدر • دجی کیجه نک نصف اولی یقال دجی اذا اراد الفلج • فعلیه بالدلج •
دلجه کیجه نک نصف اخری • ساعة اللیل • ساعات لیلک اولکی ساعتی • یا قوم اللیل
کیجه نک اکثری اوا سی • وفارسیده کیجه دن بر قطعه یه بازیده دیرلرکه قطعه اولی مراد اولدقده

لذا والاساس

بازیرهٔ تحتین • وقطعهٔ اخیره مراد اولدقده بازیرهٔ یسین دیرلر سحر سحرگاه • سحر وقتی بوقت صبح خلق مقدم اولان وقت • لقینه سحر دیرلر آکا بو سحر ملاقی اولدیغی معناسنه که تنوین داخل اولمز زیرا السحر معلوم معروف اولمغله غیر منصرف در • مطرزی دیدی که سحر آخر اللیل معناسنه در ابوالليث دیدی که سدس آخر لیل در • وجوب عندنده سحر اینجی دیرجی فجر طلوعندن اول اولان وقت که آکا سحر اعلا دیرلر • دیرجی فجر طلوعی وقتیدر جمعه اسحار اللیلة امشب بو کیجه لیلة غد فردا شب • یارین کیجه البارحة دوش • دون کیجه برخ دنیا ماضیدن در زوال وانتقال معناسنه برخ اصلنده صیدیغ صاغ طرفندهٔ جیوب صول طرفه کچه سندن عبارتدر • سنخ آنک مقابلیدر • وبارح وسانح دخی مستعمل اوزره برطرفدن طرف آخره انتقال صیدیغ اسمیدر • وجوب سانح ایدر تفاؤل • وبارح ایله تشاؤم ایدرلر • وصیده وسائر غوصه رقی اولندیغده اصابت ایدن شیئه مرحی • واصابت ایتمش امور سمه برحی دیرلر البارحة الاولی برزدوش • کچن کیجه دیکدر اول کچن کیجه که تذکیره اولدیغی کیجه تعیین اولنور لیلة السذق شب شنده شب بلا تعیین اولنان کیجه که بهمن ماهک اونوجی کیجه سیدر که کفار اول کیجه یه تعظیم ایدوب آتشلر یاقارلر لهذا لیلة الوقود دخی دیرلر لیلة القدر شب بخت وبختیار ازر مضان • رمضان شریفک یکرمی بشنجی کیجه سی لیلة القضاء شب حکم برات کیجه سی که معروفدر • اللیلة المبارکة ولیلة الصک دخی بو معناید ر • وفا رسیده شب دیرلر صک چک چک دون مرادیدر • ووجوب بر کمسنه یه هلاک ایله بد دعا اتدکده رماه الله بلیلة لا اخت لها دیرلر که مراد لیله موت در یوم روز • وکاهر یوم لیوب شدت مراد ایدرلر • ووقایع عربه ایام العرب دیدکلری یومعادن ماخوذدر جمعه ایام که اصلی ایوام در • ربا سنی دیرلر دیدکاری هرقرن برغه مبتدا اولسم ابوالعتاهیه نک شو قولنی قرات وتکرار ایدرم عم بندن زائل اولور کلام مزبور بودر نظم هی الایام والغیر • وام الله یبتظر • اتیاس لاتری فرحا • فابن لک فی القدر نها مبتدا سامی ونهار لفظنی روشنی روز عبارتی ایله تفسیر ایتدی بغیر یوم ونهار اولان آیدنلق وتفسیر مذکور مطرزی کلامنه موافقدر • مغربده دیدکاری نهار رجای واسع معناسنه اولان نهاردن ماخوذدر زیرا نهار اول ضوء واسعک اسمیدر که طلوع شمسدن غروب شمسه دکین ممتد اولمشدر • معلوم اولکه لفظ نهار غداب وسراب لفظلری کبی جعلنهم الیوم ایله تاویل اولنور ایسه جمع قلت ایله انهر وجمع کثرت ایله نهار اوزره جعلنور کما قال جمعه نهر وطوی قوشینک یاد روسنه دخی نهار دیرلر یقال رأیت نهارا فی جوف اللیل • نته کیم کیروان یاد روسنه دخی لیل دیرلر • بقال لیلا ونهارا وقت الضحی • فیروزابادی دیدی که واضح نهار • ووضح بیاض صبح معناسنه در • وبری مقامنه حضرمیه ده فلما اسفر الفاضح ولم یلق الا الواضح دیدیکی عبارتک شرحنده الکثر شراح دیدیلکه فاضح اسمآ ضیی ندر لیل دخی مستور اولدیغی اشیایی اظهار • وسوای اندیکی کیوزابو اسم ایله تسمیه اولندی • فتبی بهی دیدکه واضح صباح بیلدوزی دیدکاری کوکبدر که زهرون عبارتدر • مابین سیده دیدیکی که ثمه متجر دون

اول کوکب که منازل قمردن هر کوکب نورانی به مقارن اولدقده اکثر اضیع دیرلر نهار اول روز کوندز اول ساعتی نهار اصلنده انسانلر قلاوده وضع اولنان موضعه اطلاق اولنور • وموضع قلاده سائر اعضایه نسبت مقدم اولمغله اول روزه اطلاق اتدیلر یوندن اقدم مرور ایدر که ابوالغوث دیدیکه هر بیک آخر کونه نهره دیدکلری کله بیک آنک نهر نده واقع اولدیغی ایچوندر • صراح دیدیکه نهر بیک آخر کونه اطلاق اولندیغی کبر آخر کیجه سنه دخی اطلاق اولنور صدر النهار وجه النهار مثله سرة النهار • ارتفاع نهار معناسنه در • مطرزی ایضاح دیدیکه سحابة النهار نهار کبی معناسنه در اصلنده غیمی اولان نهاره دیرلر ایدی صکره مطلقا طولی نهاره استعمال اتدیلر خواه غیمی اولسون خواه اولمیان مرزوقی دیدیکه سحابه لفظی سحب دنی ماخوذدر برشیئی مدا تمک معناسیه • ویوم طویله یوم سحاب دیدکاری غیمی اولان یوم عادنا خلقک کوزینه اوزره ممتد کورندکی ایچوندر • یوم صحو روزی میغ بولونمسنه کون که آرتوق کون تعبیر اولنور • یوم مصح دخی بو معنایه در • تحفهٔ اولیده که صحو سکرات سکری زایل اولمغه وغیمک ذاهب وزائل اولمسنه اطلاق اولنور اصحی الیوم • واصحت السمآء دیرلر یومک سمانک غیمی منکشف اولسه • پس یوم مصح وسمآء مصحیه دیمک کرک ایدی لکن کسائی دیدیکه مصح مصحیه خطادر صواب اولان اصحو لدر امدی مصنفک بوکتابده اولان یوم صحو عبارتی کسائی کلامنه موافقدر پس اسم فاعل صیغه سیله دکل یوم مصح • واضافه طریقی ایله یوم صحوة کلامی محل نظردر • ویوم مصح اسم فاعل صیغه سیله دیرلر صح النهار اول استعمال اولنور صح النهار دیرلر سحابی منقشع وشمسک نوری ظاهر اولدیغی معناسنه • وتقریر مذکوردن ظاهر اولدی که یوم صحو ویوم مصح اول یوم درکه اول غیمی اولوب صکره منکشف اوله • وآساس البلاغه عبارتی بو معناده در صحا النهار حین ذهب سحابه واضافات شمسه • والله اعلم یوم دفی روز کرم • اسمی کون • ویوم حمت • وحمت • وابت • وآبت • سخت کرم یعنی شدید الحرارة اولان یوم • ولفظ حمت هرشدید اولان سنه یه اطلاق اولنور • وایام معتدلات وتخدمات • زیاده شدید الحرارة اولان کونلر • یقال اصدرت النهار ای الظهر • واول ساعته غایة جودی • وسنجاء موطی اولمغله یوم اولنه معدل دیرلر • وواره موطه سر اولان یوم لومه هزار مرتبه مستجد یوم قر روز سرد صوق کون • یوشیده اولمیه که لفظ سردی تعریب ایدوب یوم صرد دیرلر صوق کون معناسنه • کذلک کرم لفظنی تعریب ایدوب یوم دیرلر استکون معناسنه یوم معتدل روز میانه • نه زیاده صوق ونه زیاده اسمی کون ویوم طلق دخی بو معنایه در • جوهری دیدیکه یوم طلق ولیلة طلقة دیرلر صوق وسائر ایدا ایدرسنه اولمین یوم معناسنه • فیروزابادی یوم طلق عبارتنی لاحر ولا قر عبارتی ایله تعبیر ایتدی ولیلة طلق وطلقة دخی دیرلر دیدی • یوم اضحیان • اول یوم درکه بغایت روشن اولکه آفتاب تعبیر اولنور • یوم صفوان • اول یوم درکه هم رائحه سم صوق اوله

مبحث فی اوصاف الیوم

وسیجیء التفصیل فی القسم الثانی انشاء الله تعالی منه

يوم مدجن • اول يوم در كه سحاب او لغله مظلم اوله و دجنة دن ماخوذ در ظلمت مغانسه
يقال لقد جعل الدجنة جنة • ابو زيد ديدى كه وجه سحاب مطبق مغانسه در كه مركبده تمايل امه
بولوت تعبير اولنور • يوم دجن • ويوم داجن ديرلر وصف واضافة ايله ليل • دخى وجه
مشروحه اوزره مستعملدر • يوم قائم • اول يوم در كه مكدر اوله قتام دن ماخوذ در غبار مغانسه
يسن دخى قتام مغانسه اولور • لابن • وتامر كبير • قائم بو لوتلى كون كه غيم دن ماخوذ در يس
قائم قبيلندن اولور • فارسيده ميغناك ديرلر • يوم راح • روزكارلى اولان كون • يوم ريح
خوش روزكارى اولان يوم • وجه هر ديدى كه يوم راح ديرلر روزكارى شديد اولان
مغانسه واكر روزكارى طيب اولورسه يوم ريح ديرلر • وفى الاساس يوم راح
وليلة راحة • للكروب فيها راحة • يوم مطير • يا عمورلى كون • يوم حدر • رطوبتلى
كون كه مركبده جيليك وفارسيده نمكين تعبير اولنور كه حدر دن ماخوذ در • مطر • مغانسه
يوم ندى • دخى بو معنايه در كه ندادن ماخوذ در نم مغانسه • شبنم دخى ندا ديرلر لكن
شبنم لفظى فارسيده كيجه وخنديده اولان نمه مخصوص صدر مركبده جه تعبير اولنور • وآسلس
ديدى كه ليل مخدر • وخدارى • اى مظلم • وخدر الليل ديرلر اصلا آنده روزكار اولمه • يوم وبر
ويوم ابود • يوم تمام • وابود وبويد لفظلرى نقصاندن عارى ومجرد مغانسه اولغله
سنة بوداء • وعام ابود • وبويد ديرلر سنه كامله مغانسه • يقال عام رابية مذابود ان
وجريدان • اى نهاران كاملان يوم عصيب • روز سخت زحمتلو يوم شديد • يوم
عصيصب • دخى بو معنايه در • وعصب ماده سنده شدت معناسى ماخوذ اولغله آيه اولان
كمسه يه معصوب ديرلر • وتقول فى ذم البخيل فلان تحوله منصوب • وجريرة معصوب •
يوم عسير • وعسر • روز دشوار • مشتقلو كون يوم عبوس • وزناحوش • شدتلو كون كه قلوب
آنده متضطرب اوله يوم قمطرير • مشدد وكاهى مبالغه قصد ايدوب يوم قماطر • ديرلر •
ليل دامس • شب تاريك • مظلم كيجه • ليل داج • دخى بو معنايه در • دموج دن ماخوذ در •
دخول مغانسه • كويا ظلمك اوا سى بريه بريه نه داخل اولدى لهذا ملتف الظلام ايله دخى
تفسير اولندى ليل دجوجى • مشدد كه دجة ان ماخوذ در سواد مغانسه • بعير دجوجى • وناقة
دجوجية • ديرلر شديد السواد مغانسه • مرزوقى شرح مقامات ده ديدكه قبيل جيش الحام
جوب شدة ظلمت ليل ده ايدر لركه حاتم بن نوحك اولادى سياه اولدغنه مبنى در لهذا
هر سياهى اكا نسبت ايدوب حاتمى ديرلر • ليل ضارب • وليل عاضى • شديد الظلمة
اولان ليل • ضارب ذهاب مغانسه اولان ضرب دن ماخوذ در • كويا ظلمى هر طرفه شديد در كه
يمين وشماله ذاهب اولغله دنيايى طولدردى • اعضى الليل ديرلر ظلم مغانسه • ليل مغضف
لغة قليلة • وليل عاضى وليلة عاضية لغة فصيحة در • ولفظ عاضى ضداولدغنه يقال نهار عاضية
اى مضيئة • ليل اسحم • شب سياه • قاره كيجه • سحمة دن ماخوذ در سواد مغانسه • ليل مغفر
مرهاب اولان ليل • وفى المثل الليل طويل • وانت مقمر • تانى ايله مرمقا مندده ضرب اولنور •

ليل

مبحث فى صفات الليل

تقول ليل دامس • ونهار شامس •
وفى المثل اظلم من الليل • لانه يهتك حجاب
الظلام • وقال ابن المقفع •
الشمس تمامة والليل قواده

فالية الكواكب

ليل كافر • شب • تاريك • يقال كفر الليل بظلامه اى ستر الاشياء آه • وليل كافر • اى ساتر بظلامه
ليل اغضف • ميدانى ديدى كه اول ليلدر كه ايكى ليل قدر اوله كه طول دن كنايه در • وكتب
مبسوطده اغضف الليل اظلم واسود • وليل اغضف عبارتيله واقع اولدر • خاطره خطور ايدركه
غضف اصلنده برسنه منكسه اولغله ايكى قات بوكيلمش اولمق مغانسه در كلب ده غضف
ديرلر كلب قولاغى يعنى ارخا اتمكله ايكى بوكدى مغانسه • وميدانى بشى جيدة • شبانى درازى
عيارق ايله تفسيرى معناى مشروحى ماخوذ اولمه سين اشعار ايدر • ليل الليل • وليل لايل • وليلة ليلاء
زياده مظلم اولان كيجه • ليل اقمس • اول كيجه كه صباح اولمق بيلمه كه افراط اوزره طولندن كنايه در •
يوم قاعس • ديرلر غايت مغانسه كويا ليل طويل زياده طولندن نهار وقت اكثر • ليل ابرد •
دخى بو معنايه ديرلر غايت مغانسه • برد دن ماخوذ در موت مغانسه • برد غلام • ديرلر مات معنايه
كويا ليل طويل مكاندر • وكت اكثر ميت حركت اتمدكى كبر • الليالى الملحقات • اول كيجه ايدركه
قمر سحاب ايچنده كورينه زيرا ليالى بيض • قمر سحى بده اولغله آكا نظرا بودن كنايه صباح اولدى
ظن ايدركه اول كيجه يى تحقه نسبت ايدر • ليل التمام • اول كيجه كه برسنه اندن اوزون
كيجه اولميه سبب بلدر تعبير اولنان كيجه كبر • يقال ليلة التمام بالكسر والفتح • قال امرؤ القيس
فبت اكابد ليل التمام • والقلب فى حشية مفشم • وليلة بدره دخى ليل التمام • والتمام دخى
اطلاق اولنور • فالى امالبده ديدى كه ليل التمام كسر ايله در والف لام ايله ذكر اولنغى لازم كركس
ولدر كسر وفتح والف لامى حذف جائزدر • ولد الولد للتمام وتمام كبر • وبو ايكيسى موضعدن غيرى
فتح ايله در البته • يوم اليوم • روز روشن • زياده كث • اولان يوم • ليل الليل • مقابلى در •
يوم يوم • هر روز • هركون • اصلى يوما • ويوما • يوما الى نهاية الايام قوه سنده در • اليوم • امروز •
بوكون • الف لام عهد خارجى ايچون در • يوم ارونان • ليلة ارونانة • صعب وشديد اولان
روز وشب • فيروزآبادى اضافة وصفة وجهى اوزره روايت اندر • رون دن ماخوذ در
شدت مغانسه • امس دخى • دونكى كون • اجتماع سباكينيى دفع ايچون آوى مكسور
قلندى • بعض عرب فتح اوزره مبنى ايدرلر • قال الكرانى بيت لقد رأيت عجبا مذ امسا •
عجبا يزمثل السعالى خمسا • كه امس فتح اوزره مبنى والف السباع ايچون در • اوزرينه الف لام
داخل اولدقده • ياخود نكره قيلندقده • ياخود مضاف اولدقده بالاتفاق معرب اولور •
مضى الامس المبارك • وكل غد صائر امسا • ومضى امسنا كبر • وفى النوادر مضى اصبح وامسى
ويوما خير امس امسى • وبرمسنه يه آنا فانا كسب كماله نرقى به سعى ايدوب برحال اوزره
ثابت اولمله ديه جك محل ده ديرلركه لا يكن يومك كامسك • ولا بدرك كشمسك •
يعنى كونكى حالك دونكى حالك • وكيجه اولان حالك كوندز ده اولان حالك كبى اولمسون • يوشيدر اكا كه
امس • وغد • وبارحة • وكيف • واين • واى • ومتى • وعند • لفظلرينك • كذلك اسماء
شهور • واسماء ايام اسبوعك تصغيرلرى اولمز الا لفظ جمعه • نثر بنى شرح مقامات ده ديدركه
امس لفظنك نسبتنده اسية ديرلر همزه كسر ايله • على غير القياس • اول من امس • بربر

وی کوندن مقدم اولان کون • اوّل من اوّل من امس • بر بریدن مقدم اولان کون که گذشته بر بر بر بریدن میدانی یا در اللغات دری نام کتابنده دیدی که بوندن زیاده نظم او لمز • لطیفهٔ ادبیه طریق ادب میانشده اصطلاح اوزره امس چوب مکسور مراد ایدرلر • مثل جعلت یده امس دبرلر امکسورهٔ مفاسنه کرّلی قیه بلیور • کیوبدن مقامنده تکلم اولنور زیرا لفظ امس اکثر یا کسر اوزرینه مبنی اولور • وکیف چوب مفتوح مراد ایدرلر • مثل بانک کیف بر لر مفتوح مفاسنه • وحیث چوب مضموم مراد ایدرلر زیرا لفظ حیث قبل و بعد کر ضم اوزرینه مبنی اولور زیرا الذی کبر صله یه محتاج اولمغله • وه مشابه اولوب مبنی و غایته متروکه سکنه تنزیل اولمغله ضم اوزرینه مبنی قیلندی • قال محاسن الشعرآ نظم لنا صدیق له خلال • تقرب عن اصله الاحش • له یده مثل حیث اصحت • بالیتها اصبحت کامس • وبذا تمایتحن به الاذکیاء

غد فردا • یارنکی کون • قال البحتری نظم اذا ما کان عذر فوت یوم • طرحت الغم عنی یا سعید • ولا تخطر الهموم غد ببالی • لان غدا له رزق جدید بعد غد پس نمرد • یارین دیمک صکره اولان کون تبشیر الصبح اغار سپیده دم • صباح بر نیک اول آید نلغی • وهر شیئک اولنه دنی دیرلر • مصنف حقایق • دیدی که تبشیر لفظی اصلنده بشر لفظنک مصدری اولان تبشیر دن مأخوذ در زیرا هر شیئک اولی اول شیئی ایله تبشیر حکمنده در عمود الفجر روشنایی سپیده دم صباح بر نیک آید نلغی که فجر صادق آندن عبارتدر • وفی الحدیث وقت الفجر اذا انشق عمود الصبح بلجه مثله • بلج دن مأخوذ در اشراق مفاسنه یقال بلج الصبح اذا انبثق وصبح ایجاب ای متبرق مضیئ فلق بامداد • صباح بکره • وضبح • وصباح • که کیجه سی ابن ذکادر که ذکا شمس مفاسنه در • وفجر • وغدوه وغداة • وضبیحه • والضبوحه • دار صباح • وغدا • دنمبط • وار بکار مثله وصبیح • وفرق • وفتق دنی فلق مفاسنه در • ووقت طلوع فجر ده برغاله شروع اکمله بکور دیرلر • واکر صباحلردن بر صباح غیر معین مراد اولورسه مثلا اتیته بکرة کبیر بکرا مفاسنه منون ذکر اولنور • واکر معین بر کونک صباحی مراد اولورسه مثلا اتیته بکرة کبیر تنوینسز ذکر اولنق لازمدر زیرا بکرة هذا الیوم دیمکدر ظاهرا وعند التحقیق البکرة دن معدول در غیر منصرف در • غدوة • وغدوة • وسحر • وسحرا • دنی بوجه اوزره در الغداة امروز یا مداد بوکونک صباحی غداة غد فردا یا مداد • یارنکی کونک صباحی ضحی قیصر ایدیجاشتکاه قوشلق وقت ضحوه مثله • رونق الضحی • قوشلق وقتنده اولان ضیاء • راد الضحی • وکهر الضحی ارتفاع ضحی مفاسنه در که ترکیده قایه قوشلق تعبیر اولنور • اساس • دیدر که راد الضحی بهارک تمش اولنده شمسک ارتفاعی وضوئنک انبساط وقتندهٔ عبار تدر که آفتاب النهار دنی دیرلر • ودیدر که لقیته کرهٔ الضحی ای وقت ارتفاعه • ودنی معلوم اولا که بعضیلر ضحی ضحوهٔ لفظنک جمعیدر دیو مؤنث • وبعضیلر وقت مذکور اسمی و مفرد در چوب مذکر عبار اندیلر • بیت • ضحای خسای ام ضحوه وضحی آمد ایدیجاشتکاه فرا رسید دیمکدر قایه قوشلق • بعض کتب مبسوطه ضحا آمد ایله وقت ارتفاع النهار ایله تعبیر اولندی • وبوندن اقدم بیانا اولندیغر وجه اوزره

ضحی در

ضحی دن غیر معین نهارک ضحی سر مراد اولورایسه ضحی منون • واکر بوکونک ضحی سر مراد اولورسه تنوینسز ضحی دیمک کرک • ودنی معلوم اولا که اکثر عرب اخر آ نهاری شو وجه اوزره تقسیم وترتیب وهر برینه بر اسم ایله تسمیه ایدرلر • درور • بزوغ • ضحی • غزاله • باکره • زوال • دلوک • عصر • اصیل • صبوب • حدوده • غروب • وبعضیلر سنو وجهله ترتیب وتسمیه ایدرلر که • بکور • شروق • اشراق • راد • ضحی • منوع • باکره • اصیل • طفل • غروب • واللہ اعلم • وضحی ضادک کسری وحائک سکونی ایله وقت ضحاده اکل اولنان طعامک اسمیدر ظهر وقت نماز پیشین • اولیه نماز پیشین وقتیدر که زوالک عقبی در ظهیره مثله اصلنده باجره بغیر ها زانک شدّاری وقتنه دیرلر • یقال اظهیرنا ای سرنا فی وقت الظهیر جمعه ظهایر قایله مثله • اکثر کتب لغت • قایله لفظی نصف النهاری ایله تفسیر ایدرلر صحراده دیدی که قایله نیم روز • وقیلوله میان روز خفتن • اساسده دیدی که قایله وقتنده شرب اولنان شرابه قیل دیرلر که قایله نصف النهاری عبار تدر • پس قایله ظهر لفظی ایله مرادف اولمق چندان ظاهر دکلدر لکن نصف النهار که آفتابک خط نصف النهاره وصولیدر عبار تدر • ووقت ظهر که آفتاب خط نصف النهاری مرایه سندن صکره اولان وقتدر مابینلرنده قرب کلی اولمغله مسامحه وقایله یه وقت ظهر اطلاق اولندی راه آم پس از نماز پیشین • اولیه نماز تدر صکره اولان وقت عصر • وقت نماز دیکر • ایکندی نماز پیشین وقتی • سامی در دیدر که قصر روز آخر صکره اولان وقت در • اساس • دیدی که قصر ومقصر • وقت عصر در آنجه وقت عشی قریب اولدقده اولان وقتدر لکن جوهر • دیدی که قصر ظلمتک اختلاطی مقاسنه در که مقصر دنی بو مقابله در • یقال اتیته قصرا ای عشیا انتهی مغرب وقت نماز شام • اختشام نماز پسین وقتی • مسا آشیانکاه کیجه وقتی • مسی • وامسیه • دنی مسا مقاسنه در • وفی الاساس اتیته مسا امس ومسی امس • واتیته امسیة کل یوم که اصبوحة مقابلی در • ومسا آ لفظنک تصغیر مسیان در • جاء مسیانا دیرلر مغرب یانات مقاسنه که مغربان مغرب لفظنک تصغیریدر اصیل پس نماز دیکر • ایکندی نماز ندن صکره وفا رسیده آفتاب زرد دیرلر بعضیلر کون صارارديغی وقت • وای حکم صاحبی • وحسیب اولان کسنه یه دنی دیرلر جمعه آصال • واصل واصایل • واصلان • بعضیلر دیدیکه اصیل لفظنک جمعی اصل وجمع الجمعی آصال • وبعضیلر اصل لفظی مفرد وجمعی آصال در • واصیل لفظنک اصلان در دیدیلر طفل مثله • صراده دیدی که طفل فانک سکونی ایله کیجه نک ظلمتی ظاهر اولمغه باشلامق • وتطفیل شمسک غروبه میل ایتمسیدر • وطفل فانک فتحی ایله ایکیندن صکره اولان وقت • صلاح صفدی الامیه عجم شرحنده طغرایی نک سوق تولنده بیت بجدی اخیرا وتجری اولا کما شمع • والشمس راد الضحی کالشمس فی الطفل • دیدر که طفل بعد العصر شمسک غروبه میلی وقتیدر • وبو مقامده آخر نهار • وراد دنی اول نهار مراد در • عشا • وقت نماز خفتن یاتسو نماز پسین وقتی عشیة • وعشی • مثله جمعه عشیات •

وبعضیلر بو نظمی بعض بنده الفاظ مقال نظم • غدوه وغداه وبکره صدعیت وهم فرق • صبح وصباح وفجر وشمبط هم ملق •

وعشا با فتحه الف آ. وقت عشاء اولان ظلمت در. یقال اتیته قبل فحمة العشاء ای ظلمة
عتمة وقت نماز خفتن یا اسم نماز تنگ وقتی جوهری دیدی که عشی و عشیة صلوة مغربدن
عتمه یه درک اولان وقت در عشی لفظنك تصغیری عشیان درکه جمعنده عشیانات
دیرلر بعضیلر عشیشیان وجمعنده عشیشیانات دیرلر دیدی. وعشیة لفظنك تصغیری
عشیشیة وجمعی عشیشیات در. وعشاء وعشی اکبردر. وعشیان جنوب مغرب وعتمه مراد
ایدرلر. خلیل دیدی که عتمه شفق غائب اولدقدن صکره کیجه نك ثلث اولی در. فیروزآبادی
دیدی که عشاء اول ظلام. باخود مغربدن عتمه یه وارنجه. یاخود زوال دن طلوع فجره وارنجه
اولان وقت در. وعشی وعشیة آخر نهار معناسنه در. وعتمه شفق غائب اولدقدن صکره
ثلث اول لیل. یاخود وقت عشاء آخر در دیدی. ابوبکر بن الانباری زاهر ده دیدی که صلوة عشاء
صلوة عتمه تسمیه اولندیغی وقتی موافق اولدیغی ایچوندر. عتمة حاجة واعتمه دیرلر حاجتی
تاخیر اتدی. وعتم الوتری. واعتم دیرلر ضیافة تاخیر اتدی معناسنه. قال الراجز
اذا غاب عنکم اسود العین کنتم کراما وانتم ما اقام کرام
تحدث رکبان الجمیع بمؤمکم
وتقری به الضیف اللاع الهواجم. اسود العین برجبلك اسمیدر حاصل معنا بودرکه جبلی
مذکور مکاندن غائب اولدقجه سنر کیمسنر کیمسه مکاندن زائل وغائب اولورسه اول وقت
کریم اولور سنر زوال جبلی محال سنرك کیمکدن محال. وسائر قبایل سنرك لوکمکدن مشغول
اولدقلرندن ناشی دوه لرینی حلب انکله وقتدی اولدقلرنه ضیف نزول اتدکده لبن حاضر
بولنمیوب همان اول وقت درکلب ایدوب اگرچه ضیفه ضیافتدن احتشامه تاخیر اولنور
لکن وقت نزول ضیف ده تدارك واضیافه کرکی کبی اکرام ایدرلر حاصلی سنرك لوکمکز
اضیافه اکرامکیسب اولور. وفی صدر الافاضل سقط اگر ندسنر جنده اوآ. یومی شوذبه اوزره
ترتیب وبیان اتدی که اولا فجر. بعده صباح. بعده غداة. بعده بکره. بعده ضحی. بعده ضحوه.
بعده هاجره. بعده ظهر. بعده روال. بعده مسا. بعده عصر. بعده اصیل. بعده عتم. آخر.
بعده عتم آخر که شفقك غیبوبتی وقتیدر. واللہ اعلم یوم السبت روز شنبه. حکایت
اولندی که خلفا. ماضیه دن هرنیك برادری سفردن عودت ایدوب جمعه کون شهره
داخل اولمق اوزره شایع اولمغله خلیفه مزبور جمعه کون ملاقاته منتظر اولمشلر ایدی لکن یوم جمعه
داخل اولمیوب سبت کونی داخل اولدقده برادری ایله معانقه ایدوب بوسنع الشاد اتدی شعر
تحیرت الیهود السبت عیدا. وقلنا فی الاحوبة یوم عید. فلما ان طلعت السبت فینا.
اطلعت لنا نحن فجئ الیهود یوم الاحد روز یکشنبه یوم الاثنین روز دوشنبه. تثنیه
صیغه سیدن اولمغله مؤنث حقیقی یوقدر یوم الثلثا. مدایله وثانك فتحی وضمی لغتدر. روز سه شنبه
جمعی ثلثاوات یوم الاربعاء چهارشنبه جمعی اربعاوات در. سیبویه دیدی که لسان
عرب ده افعلاء وزنی اربعاء دن غیری یوقدر. لکن ابوحاتم ابوزیدن ارمداء لفظنی نقل
اتدی رماد عظیم معناسنه. جوهری رمداء کسر ومد ایله وارمداء رماد معناسنه در دیدی

یوم

یوم الخمیس روز پنجشنبه. جمعی اخمسا آد واخمسة. وخمس بش ده برمعناسنه کلور خمس کبر وعسکره
خمس اطلاق اندکاری عسکر بش صنف اعتبار اولندیغی ایچوندر. میمنه. میسر. مقدم. ساقه
قلب یوم الجمعه روز آدینه. جمعی جمعات در. یوکشیده اولمیه که لفظ جمعه خارج قرآن ده
میمك سکونی ایله در وضمی جائزدر. وقرآن ده میمك ضمی ایله وسکونی ایله قرآت شاذه در.
ودینی زمان جاهلیت ده ایام العرب علی اسمها دیو جهد بظلم وبیان اولندیغی که نظم
انهل ان ایامنا ان یومی. باول او باهون او جبار. اوالت لی دبار. افیومی
بموئس اوعروبة اوشیار. اول لفظی یکشنبه کونلك اسمیدر. علی الترتیب عروبه جمعه وشیار
شنبه کونلك اسمیدر. ابن دریدجمهره ده دیدی که لفظ عروبه موفه اولمغله الف لام
داخل اولمز. مرزوقی شرح مقامات ده دیدی که لفظ عروبه یوم جمعه یه علم اولمغله الف لام
داخل اولمز. ویوم جمعه ده برقوم حضرت دن بادیه یه نقل واقامت اتدکلرایچون یوم جمعه یه
عروبه تسمیه اتدیلر یوم تعرب القوم فیه. وتعرب بادیه یه نزول معناسنه در. سرشتی
دیدی که یوم جمعه یه عروبه تسمیه اولندیغی یوم جمعه یوم حسن اولدیغی ایچوندر. زیرا یوم مزبور
عیك موسمی در. یقال جاریة عروب ای حسن. ولفظ عروبه یه کاهر الف لام داخل
اولوب کاهر دخولی جائزاولمز. فیروزآبادی کلامنه مناسبدر زیرا دیدی که
عروبة وبالتام یوم الجمعة. ابن ابی عروبه لفظنه الف لام داخل اولمق واجب وغیرکی خطادر
دیدی نته کیم سیبویه یومعنایی تصریح اتدی. قال الراجز
یا فرتنی بنلا اعیاد اسبوع یك هفته. برهفته که متوالیة یدی کوندن عبارتدر.
هفتق دخی بومعنایه درکه هفته دن مؤخردر. وطاف الاسبوع کاجوب یدی شوط مراد
ایدرلر جمعه سابیع واسبوعات. وفی الاساس اقمت عنده اسبوعین وسبعین.
عاشورا آ. مدایله یدیرر وقصری خطادر عشورا دخی لغتدر. روز دهم از محرم. شهر محرمك
اونجی کونی نیروز روز تخمین از بهار. ایام بهارك اول کونی که آفتابك اول حمله
حلولی کونی در نوروز. مثله مهرجان مهرگان مهرماهك اون التنجی کونی که فرس عادتی
اوزره اول کون بیرام ایدرلر. وفریدون ضحاکی اول کونده غالب اولمشدر عید حسن
بیرام مطلقا. لکن عید لفظی مطلق ذکر اولندیغنده مسمای عید مراد اولور. وعودن مأخوذ اولمغله
هرمکرر اولان شیئه اطلاق اولنور جمعة اعیاد. عید الفطر عید روزه کشادن. اوروج
اچه جش بیرام که معروفدر عید الاضحی عید قربان. قربان بیرامی. واضحیه اول کونده ذبح اولنان
شاه معناسنه در. اضحی دیدیکی که اینده دوت لغت دارد در. اضحیه. اضحیه که جمعی
اضاحی کلور. ضحیه جمعی ضحایا کلور. اضحاة که جمعی اضحی کلور. ارطاة وارطی. ویوم ذبح قربانه
لغت اخیره نك جمعی ایله تسمیه اولنوب عید الاضحی دیدیلر. فرا دیدیکه اضحی لفظی مؤنث در
مذکر دینلر یوم اعتباری ایله در دیدیلر. مطرزدیدیکه ضحی یکمش دیدیلر یوم اضحی ده وقت
ضحی ده ذبح ایله صکره استعمالی شایع اولوب مطلقا اول کونده ذبح ایله دخی ضحی یکمش دیدیلر

وعشا با فتحه الف آ. وقت عشاء اولان ظلمت در. یقال اتیته قبل فحمة العشاء ای ظلمة
عتمه وقت نماز خفتن یا اسم نماز تنگ وقتی جوهری دیدی که عشی وعشیة صلوة مغربدن
عتمه یه درک اولان وقت در عشی لفظنك تصغیری عشیان درکه جمعنده عشیانات
دیرلر بعضیلر عشیشیان وجمعنده عشیشیانات دیرلر دیدی. وعشیة لفظنك تصغیری
عشیشیة وجمعی عشیشیات در. وعشاء وعشی اکبردر. وعشیان جنوب مغرب وعتمه مراد
ایدرلر. خلیل دیدی که عتمه شفق غائب اولدقدن صکره کیجه نك ثلث اولی در. فیروزآبادی
دیدی که عشاء اول ظلام. باخود مغربدن عتمه یه وارنجه. یاخود زوال دن طلوع فجره وارنجه
اولان وقت در. وعشی وعشیة آخر نهار معناسنه در. وعتمه شفق غائب اولدقدن صکره
ثلث اول لیل. یاخود وقت عشاء آخر در دیدی. ابوبکر بن الانباری زاهر ده دیدی که صلوة عشاء
صلوة عتمه تسمیه اولندیغی وقتی موافق اولدیغی ایچوندر. عتمة حاجة واعتمه دیرلر حاجتی
تاخیر اتدی. وعتم الوتری. واعتم دیرلر ضیافة تاخیر اتدی معناسنه. قال الراجز
اذا غاب عنکم اسود العین کنتم کراما وانتم ما اقام کرام
تحدث رکبان الجمیع بمؤمکم
وتقری به الضیف اللاع الهواجم. اسود العین برجبلك اسمیدر حاصل معنا بودرکه جبلی
مذکور مکاندن غائب اولدقجه سنر کیمسنر کیمسه مکاندن زائل وغائب اولورسه اول وقت
کریم اولور سنر زوال جبلی محال سنرك کیمکدن محال. وسائر قبایل سنرك لوکمکزه مشغول
اولدقلرندن ناشی دوه لرینی حلب انکله وقتدی اولدقلرنه ضیف نزول اتدکده لبن حاضر
بولنمیوب همان اول وقت درکلب ایدوب اگرچه ضیفه ضیافتدن احتشامه تاخیر اولنور
لکن وقت نزول ضیف ده تدارك واضیافه کرکی کبی اکرام ایدرلر حاصلی سنرك لوکمکز
اضیافه اکرامکیسب اولور. وفی صدر الافاضل سقط اگر ندسنر جنده اوآ. یومی شوذبه اوزره
ترتیب وبیان اتدی که اولا فجر. بعده صباح. بعده غداة. بعده بکره. بعده ضحی. بعده ضحوه.
بعده هاجره. بعده ظهر. بعده روال. بعده مسا. بعده عصر. بعده اصیل. بعده عتم. آخر.
بعده عتم آخر که شفقك غیبوبتی وقتیدر. واللہ اعلم یوم السبت روز شنبه. حکایت
اولندی که خلفا. ماضیه دن هرنیك برادری سفردن عودت ایدوب جمعه کون شهره
داخل اولمق اوزره شایع اولمغله خلیفه مزبور جمعه کون ملاقاته منتظر اولمشلر ایدی لکن یوم جمعه
داخل اولمیوب سبت کونی داخل اولدقده برادری ایله معانقه ایدوب بوسنع الشاد اتدی شعر
تحیرت الیهود السبت عیدا. وقلنا فی الاحوبة یوم عید. فلما ان طلعت السبت فینا.
اطلعت لنا نحن فجئ الیهود یوم الاحد روز یکشنبه یوم الاثنین روز دوشنبه. تثنیه
صیغه سیدن اولمغله مؤنث حقیقی یوقدر یوم الثلثا. مدایله وثانك فتحی وضمی لغتدر. روز سه شنبه
جمعی ثلثاوات یوم الاربعاء چهارشنبه جمعی اربعاوات در. سیبویه دیدی که لسان
عرب ده افعلاء وزنی اربعاء دن غیری یوقدر. لکن ابوحاتم ابوزیدن ارمداء لفظنی نقل
اتدی رماد عظیم معناسنه. جوهری رمداء کسر ومد ایله وارمداء رماد معناسنه در دیدی

یوم

مطاوعی دیدی که عشیشیه لفظنده
یاء اخیره حذف اتمك
خطادر
منه

وفی المغرب وفی الحدیث لا تغرب بعد البصرة
ای لا ترجع الی البدو. وان بصیر
اعرابیا وذلك انه کان
ردة فی ذلك
الزمان فنهی
عنه
منه

کذا فی الادب

علی وزن
فعلة بم

آه نهار رجز ایده دخی یوم النحر مثله اشهر معلومات میان حج عید ایکی بیرام آراسی
یوم التروية روز هشتم ازماه ذی الحجه شهر ذی الحجه تک سکزنجی کونی یوم عرفه روز نهم ازماه
ذی الحجه شهر ذی الحجه تک طقوزنجی کونی یوم النفر یوم تحردن هرکون صکره که هرکس منی دن کیدنده
اول کون متعجل وقرار دام اولدقدیرایکیون یواسم ایده تسمیه اولندی یوم النفر ویوم النفور
یوم تحرک اوجنجی کونی لیلة النفر اول کیجه درکه حجاج منی دن رجوع ایدرلر الایام
المعلومات ده روز ازماه ذی الحجه شهر ذی الحجه دن اول کون یعنی عشر اول عشر ذی
الحجه مثله الایام المعدودات تشریق آت قورتق معناسنه در ایام مذکوره هر یوک عادتی قربان
ایام التشریق مثله تشریق آت قورتق معناسنه در ایام مذکوره هر یوک عادتی قربان
اتینی قورتق اولمغله یواسم ایده تسمیه اولندی وشرق طرفنه توجه اتمکه دخی تشریق دیرلر مغرب
طرفنه توجه اتمکه تغریب دیدکلری کبی وفی المثل شتان بین مشرق ومغرب ایکی شی
میانسنده فرق فاحش اولدقده ضرب اولکنور مدة بارهٔ ازروزکار زمان دن برآز حصه
مخفف اولمیه که مدة مادهٔ سنده مد یعنی چکلوب اوزاتمق معناسنه ماخوذ اولمغله جوهری مدة
لفظنی برپاره لفظی ایله تفسیر ایدوب برپاره لفظنی زمان طویل ایله تفسیر اتمدی پس لفظ مدة
زمان دن حصهٔ طویلی معناسنه اولمق ملاحظه اولنور فیروزابادی مدة برپاره
معناسنه دیدکدن صکره برپاره تفسیر نده زمان طویل یاعام دیدی امدی
مصنفک مدة ترجمه سنده مطلق زمان دن بربارهٔ دیدیکی برپاره تک عام اولان
معناسنه مناسب دیکر زماندن حصهٔ طویله اولسون قصیره اولسون والا مصنف بوتدن
اقدم برپاره لفظنی دهر معناسنه اولمق اوزره اخذ ایدوب بوعبد حقیر زمان دن حصهٔ
معناسنه کلدیکینی اشعار ایچون مثل ایدی جمعه مدد ساعة یک ساعت برساعت جمعه
ساعات وساع یقال الایام یاکلها الساع ساعة سنوعاً آسندیده معناسنه در لیله لیلاء
ایدکلری کبر انی مثله جمعه آناء آنقضی ایدیکر که آناء لفظنک مؤدای انی در معًا وامعًا کبر
وبعضلر مؤدای انی یا انوار زیرا مضی آنیان من اللیل والنهار دیرلر دیدیکر وابوعبیده
مؤدای انی درحی کبر دیدی قینة مثله جمعه قینات یقال لقینة القینة بعد القینة الحین
بعد الحین ودخی لقینه فی قینة دیرلر الف لامسز الندری وفی ندری دیدکلری کبر که احیانا
معناسنه در فواق فاتک ضم وفتحی لغتدر مقدار میانلرنده دو شیدر ایکی سماعیم میانی
مقداری زمان ناقه تک سودیکی برکره صاغوب فصیلنی امرز زرلرکه ناقه سودینی ویرسون ایچون
برایکی مصه دن صکره فصیلنی آیروب بنه صاغارلر بوایکی صاغوق میانینده مرور ایدن وقته
فواق دیرلر وفی الحدیث العیادة قدر فواق ناقة مراد زمان قلیل در زیرا حسته
یانمده جلوس طویل البته حسته یی تکدیر ایدر وهرایکی صاغیم میانینده ممه ده مجتمع اولان
سوده فیقه سنه جه اولنور بذا هو المشهور لکن مصنف اساس ده دیدیکی کبی انام عنده الاثواق
ناقة وفیقه ناقة ای قلیلا زیرا ناقه یی برکونده بشنوبا آلتی کره صاغارلر هرایکی صاغوق میانینده

اوده تک ممکنه مجتمع اولان سوده فیقه دیرلر انتهی وفیقة اصلنده فوقة در واوک
یاسی مکسور اولمغله یایه قلب اولندی امد یایان کار برایشک نهایتی جهد آماد مدی
وغایة ونهایة مثله کنه ذاتی یومعنایه در اکتنه الامر دیرلر غایته بالغ اولدی معناسنه
وفی القاموس الکنه جوهر الشیء وغایته وقدره ووقته ووجهه ابد بضمتین جمیع زمان
ابد الدهر مثله بد الدهر وجد الدهر دخی بومعنایه در لا افعله بد الدهر دیرلر ابدًا معناسنه
قیروزآبادی دیدی بد الدهر زمانک امتداد اندن عبارتدر وجد الدهر آخر الدهر معناسنه در
وبرکسنه یه خیر دوام مقامنده رزقک الله طویل الآباد بعید الآماد دیرلر ولا افعله ابد الآباد
وابد الآبدین وابد الآبدین یعنی وجوب عدم فعل ده تاکید ومبالغه قصد ایدرلر شروح آداب حنفیه ده
ازل وابد وسرمد میانلرنده شو وجهه اوزره فرق اتدیلرکه ازل اول زمان درکه اولی اولمیه
ابد اول زمان درکه آخری اولمیه سرمد اول زمان درکه اول واخری اولمیه والله اعلم
الآن هذه اکنون شمدی الآن مثله کاهر اولنه تازیاده ایدوب تلآن دیرلر بعضلر
دیدکلری کبر آنفا بیشترک ازاکنون شمدیکین مقدمجه بیشترک لفظی اولوب کلهٔ امر کبیدر
لفظ حس کوزک وایده رویه تعبیر اولنور والفظ تی که ادات افعل تفضیل در وهو فک که
ادات تصغیر در معنای کبی قیجان آنان مثله مذ ازمان وقت بازه اوقدن بری
منذ مثله اذ دورزمان کذشته بحسب زمان حال اذا درزمان آینده کلهٔ جک زمان
دفعة بیک باره برکره جمعه دفعات مرة مثله جمعه مرات ومرار کرة مثله جمعه
کرات وکرار تارة مثله جمعه تارات طور مثله جمعه اطوار ذات مرة
درباری برکره در ذات سنة درسال برسیده ذات شهر درماهی منهای ذات لیلة
درشبی برکیجه در ذات یوم درروزی برکون در ذات غداة دربامدادی برصباح در
ذات عشاء درشبانکاهی برکیجه وقتنده معلوم اولکه ذات لفظی کاهر وجود معناسنه
استعمال اولنور کرمانی تاریخ عتبی شرحنده دیدیکی کبی ذات وجه ابدمرادف در جمعی
ذوات کلور بعضلر لفظ ذات مؤنث در دیدیلر زیرا اصلنده مؤنثه صفة استعمال
اولنور یقال امراة ذات مال وذات جمال پس اضافتدن قطع اولندقده دخی تأنیثی
ترک اتمدیلر والفظ ذو اضافتدن قطع اولندقده یمین ملوکنه اطلاق اولنوب جمعنده اذوات دیدیلر
انتهی علامه میدانی بادی لث ذی نام تألیفنده دیدی که عوّب لقینة ذات یوم دیرلر
آنی کونلرده کورودم معناسنه کذلک بوده وجه اوزره ذات لیلة وذات غداة و
وذات عشاء دیرلر ولقینة ذات مرة دیرلر برکره کوردم ووذات الیمین دیرلر زمانلرده
برزمان کوردم ووذات العویم دیرلر میان سنه کوردم معناسنه لکن لقینة ذات شهر
وذات سنة عبارتلری عبدان استعمال اولندی وکاهر وف مبانی حرف اید وب ذا
صباح وذا مساء وذا صبوح وذا غبوق دیرلر وکاهی لفظ ذات ناصیه وطرف
معناسنه کلور ذات الیمین وذات الشمال کبر وحال حقیقه معناسنه کلور قال الله سبحانه

هذا امر لا یکتنه کنهه عبارتی فحصا میانسنده مقبول اولمغله مقدمهٔ اولی حرمیان اولندی فلیتأمل

وقد فصلت اکثر ما ذکر هنا فی تعلیقتی علی کتاب الرباعی لث ذکر للعلامة المیدانی

واصطخ اذات بینکم بعنی الحال بینکم • انتهی چنینذ در آنگاه • اول وقت در قیامت
اوبیل چ غداشنذ دران بامداد • اول صباح چ غشتینذ دران شبانگاه • اول کیجه چ
ساعتنذ دران ساعت • اول ساعت چ ایلتنذ دران شب • اول کیجه چ یومنذ
دران روز • اول کون الساعة رستخیز • قیامت کونی • یوم مذکوره ساعت اطلاق اللفظ
بغتة واقع اولدیغی ایچوندر • یاخود اول کونده اولان حساب اعمال عباد بغایت سریع وزمان قلیل
اولدیغی ایچوندر • یاخود دنیا ساعتلرینک آخر ساعتنده واقع اولدیغی ایچوندر یوم القیمة
ویوم الحشر • ویوم الدین • ویوم البعث • ویوم النشور • ویوم الوقت • ویوم الجمع • ویوم الوعید
ویوم الحسرة • ویوم الندامة • والحاقة • والقارعة • والواقعة • والطامة • والصاخة
والغاشیة • والازفة • مثله • ویوم القیمه یه اسمای مذکوره ایله تسمیه نیک وجهی کتب
تفاسیر چ بیناسبا اولمغله بو مقامده اکا تعرض اولنمدی کلام اولندی اشراط الساعة نشانهای
قیامت • قیامت علامتی که ظهور اندکده قیام قیامت قریب اولدیغنه دلالت ایدر •
ولفظ اشراط شرط لقطنک جمعیدر رائک فتحی ایله که علامة معناسنه در • شریطة دخی علامت
معناسنه در الدنیا این جهان • بوجهان • غیر وزارة دیدکری دنیانک کنیه سرای الحباب در •
وحباب غواب وزننده حبة تک • وشیطانک اسمیدر • ثعالبی درة فاخره چ دیدی که
دنیانک کنیه سرای وغدر در • قال ابن الرومی فی ابی الصقر بیت لم یظلم الدنیا بام وغدر •
وانت فیها من ولاک الامر • وام اغدر اصلنده دا ایله در • وام حنور دخی دیرلرکه اصلنده
ضبعک کنیه سیدر • فساد واف ایچندن دنیایی ضبعه ایتدیوب اهل کوفه ام حنور
دیدیلر • قیوم وزننده • واهل بصره حنور دیدیلر عجول وزننده • بهرة الدنیا بانک فتح وسکونی
لغتدر • ازاینس این جهان • دنیانک زینتی وبهجتی الآخرة آن جهان • اوجهان الاولی این جهان
بوجهان اخری آن جهان عاجلة این جهان آجلة آن جهان • رقدة میان دوصوره • دنیانک
مثاسرایله بعث مسانده اولان مدت نهدة • ویرزة • مثله رقده اصلنده نوم قلیل معناسنه در •
صکره موت ایله بعث میانده اولان وقته اطلاق اولندی • النوم اخ الموت مضمونی مناسبتیله
بعض نسخ کتاب چ ازوقت ترک • بابوقت بعث عبارتی ایله تفسیر اولندیغی بو معنایی مؤیدر •
واساس چ بین الدنیا والآخرة رقدة • وبهدة • دیدکی نسخه اولی یه مناسبدر • والله اعلم •

باب سماء آسمان فلک • تذکیر وتانیثی جائزدر • سمیت بذلک لعلوها ارتفاعها معناسنه •

لهذا هر عالی اولان شیئه یه سما اطلاق اولنور • وکنیه سرای النجوم در • وفارسیده آسمان
لفظی سینک سکونی ایله ایکی اسم دخی کبدر بر خوش آمس در ترکیده دکیرمن تعبیر اولنور • وخوش
آوی مکان درکه مالیخولیا دخی دماغ خوش یه اولمق معناسنه • وعبارت مذکوره اصلنده
مانندهٔ آمس اوی بعنی دکیرمن کبر • وصف ترکیبی طریقی اوزره آسمان اولمشدر • مقصود فلکی
حرکه دوریه هر دکیرمنه تشبیه در • جمعه سکوات • وانسمیه دخی کلور حضرت آبمثله حضرت دن
ماخوذدر بشبلک معناسنه که حضرت احضرک مؤنثی در اگرچه افلاک هرکز برلونه ایله متلون وکلدر

الباب الثانی فی السماء
وما فیها وما یناسبها

قدم ذکره فی المقدمة
الثانیة

لکن

لکن کره نارک وخاشندن نمایان اولان حضرت فلک لونی اولمق اوزره بوتسمیه اولندی
اگرچه لون مذکور سیاهه مماثل حضرت صرف دکلدر لکن عرب سیاهه فرق ایتمز دیرلر •
لهذا احضر لفظی الوان انسانه استعمال اولندقده اسمر مراد اولور • قال الله تعالی مدهامتان
بعنی سودا اولان من شدة الخضرة • جرباء • مثله اجرب لفظنک مؤنثی در کره ب اصابت
ایدن کمسنه دیکه عبارتدر • فلک سیحنده مرکوز اولان کواکب سیاره یه ب اصابت ایدن
کمسنه یه تشبیه اولندی • کذا قاله الجوهری • اساس چ دیدیکه فلک مرسوم اولان نجوم
آثاره تشبیه اولندی • وشعر آجربی نجومه تشبیه ایدر • قال الکمیت یخوض فی رجل کریم
اصابه الحرب نظم حاث ایدر آنک یامن فلکه کرم • من ان یقال علیلا یشتکی الجربا
بل روضة انبتت ازجاؤه زهرا • وحیث بقطار ودغت سنجا بل تامر مخلی وجهه درر •
بل کاس قضب دیاق ظهرت حببا • خدا تلا تاوان احببت رابیة قلنا سما معال اطلقت شهبا
شهب دن مراد کواکبدر یوشیده اولمکه میدانی عبارتدر مستفاد اولکه بودر که سمای
یه آی، اطلاقی کواکب موجوده محسوسه اولدقده اولمه • وکواکب محسوسه اولدقده یه آی، دیمکدر
بلکه مثلا آدیرلر • یقال صخرة صخاة اذا ملساء املسوره بغیر اولنور بوزنده اصلدر ارتفاع وانخفاض
اولمیه • والله اعلم • ضاحیه • وفرقدة النجوم • وکحل بفتحتین دخی اسمای سماندن در • وکحل سماء اعلم اولغله
معرفه اولوب الکا الف لام داخل اولمز • صرحت کحل دیرلر سماده غیم یوق • کحلة • وکحل دخی
دیرلر رقیع آسمانه ختین • اولکی فلکه مراد افلاک قمردر • میدانی رقیع فلک رابع
وصاقور فلک ثالث دیدی • صراح چ دیدی که رقیع سائر فلکلره دخی اطلاق اولنور •
وفی الحدیث لقد حکمت بحکم الله تعالی فوق سبع ارقعة • واولکی فلکه السماء الدنیا
دیدکلری افلاک ستهٔ به نسبت دون واقع اولدیغی • یاخود عالم کون وفه قریب
اولدیغی ایچوندر • ودنیا ادنی لفظنک مؤنثی در دون دن ماخوذدر • سفل یا قرب مقابله
فارقدر • ولفظ رقیع کذلک لفظ برقع فانک کسری ایله مذکر صیغه سی ایله مذکور اولدیغی
سقف اعتبار ایله در • آسمان هفتم • بدیخی قات فلک عرش تخت • اصطلاح حکماء
فلک اعظمک اسمیدر • منه کیم کرسی فلک برجه اطلاق اولنور • وعرش اصلنده سریر الملک
معناسنه در جمعه عروش • وفی المثل مرّ الفرش الی العرش • فرش اولی کورک درکه آنکله یقدای
صاور رلر عرش اولی ایسه یکه ایچون • ارتفع من الفرش الی العرش • قوه سنده در بغرنازلکین
مرتفع اولدر • غیاب چ دیدکه بغیر کورک ایله ایشلر لکین سریر مملکه جلوس ایتر • وذلیل لکین
عزیز اولمانکمسنه • ضرب اولور • کطباق • وطرایق • آسمانک قات قاتی که موددلری
طبق وطریقه در رافق فانک ضمه وسکونی لغتدر • غسر غسرک • کناره آسمان فلکک کناری
رجاء • وفتر • وقطر دخی بو معنایه در • رجا اصلنده قصر ایله طرف وناحیه معناسنه در که
جمعی ارجاء در • یقال رکاه قبل الارجاء • مقصد لاهل الاثر ارجاء • جمعه آفاق مشرق جای
برآمدن آفتاب • افتاب طلوع ایده جک موضع • مطلع • ومطلع • دخی بو معنایه در •

و مشرقان جنوب مشرق صیف و شتام او ایدر الر جمعه مشارق. شرق مثله اصلنده قرص شمس معناسنه در. طلع الشمس و الشارق الرقرص الشمس صلاه مطلع شمس و شارع اولدی مغرب جای فرو شدن آفتاب. افتاب غروب ایده جک موضع جمعه مغارب غرب مثله مغیب. دخی بو معنایه در. و مغرب مشرق مقابلی. و غرب شرق مقابلی در. و آفتاب و سائر کواکبک باتمه سنه غروب اطلاق اولنور. و بری یکدیگری یرینه مقامه دیدیکدر که مغرب لفظنک تصغیر مغیربان کلوری علی غیر القیاس. و الا قیاس مغیرب در الف و نون الحاقی شواذ دندر. نحو اوله که اصح اقوال بودر که فارسیده خاور. و باختر لفظلرندن هر بری علی طریق الاکثر مشرق و مغرب اطلاق اولنور اگرچه مشهور اولان خاور مشرق. و باختر مغرب معناسنه در. و دواوین فارسیه تنگ الکنری اطلاق اولنان زره جاری اولدیغی اربابنه مخفی دکلدر حافقان درکنار ره آسمان. بعنی مشرق و مغرب آسمانک ایکی طرفی در حقوق دخی ماخوذ در غروب معناسنه بقال کوکب حاقق. اغاب یعنی مغربه خافق اطلاقی حالک اسمنه محله تسمیه. و حافقان دو یوب مشرق و مغرب مراد اتمکله تغلیب قبیلندندر کبد السماء میان آسمان. فلکلک اورتاسنه که خط نصف النهار فرض اولنور موضعدر. تکبدت الشمس دیر لر آفتاب خط نصف النهاره واصل اولدیغی کبد السماء دخی بو معنایه در حبیکه راه آسمان. فلکده یولکبر کوریلن بیاض. طریق النجم دخی بو معنایه در جمعه حبک حبائک مثله جمعه حبابک مصنف فارابی حبک لفظنک تغییر ندیدی که بعی الطریق و احد حبائک او حبیک غوهق رنک آسمان. فلکلک لونی. عنقوب لون فلکه متعلق اولان کلام مرورانندی. فیروزاباد ر دیدیکه غوهق لون سماکه برلون در که سیاهه مائل اوله بطن السماء آنچه یسوی ماست. فلکلک بزم طرفه اولان سطح مقعری. ظهر السماء آنچه یسوی آسمان. آسمان طرفنه اولان جانبی که مرادفلکلک سطح محدبی در. یوشیده اولمیه که تفسیر مذکور فلک اعظمک ظهریته شامل دکلدر. زیرا آنک نوقنده فلک یوقدر لکن سوی آسمان عبارتی جانب فوق اصطلاح در. نه کیم سوی زمین عبارتی جانب سفل اصطلاح اولمشدر اعنان السماء او سوی آسمان. فلکلک یکی طرفی یعنی مقعر و محدبی. مطرزی مغرب در اعنان السماء با لفتح ماعلاک منها و ارتفع. و ایضاح در اعنان السماء ماظهر منها از نظرت الیها و بدکدن صکره دیدیکه عن دخی ماخوذ در ظهر معناسنه. و بعضیلر اعلاسی و بعضیلر سحاب معناسنه در دیدی. انتهی. مصرحه الاسماء نام کتاب اعنان السماء تفسیر نده دیدیکه آسمان دخی کوزه شیشه کبک قدریره. و عن تفسیر نده آسمانک کوزمک ممکن اولان تیرکه جهتی اعنان در. و اساس دیدیکه اعنان السماء اول موضعدر که آسمانه نظر اولندقده کوریله. و اعنان السماء آسمانک تولیق و اطرافیدر. جوهری اعنان السماء صفاییلرینه دیدی قوس قزح کمان رستم. رستم پایی که الکیم صاحبه تعبیر اولنور. قزحه دن ماخوذ در که حمرة و صفرة ایله منقوش اولان یول معناسنه. بعضیلر قزح دن

شکل المقارنات

ماخوذ در

ماخوذ در ارتفاع معناسنه دیدیلر. و بعضیلر سحاب اوزرینه موکل اولان ملک اسمیدر. بعضیلر ملک عجم دن برکسنه نک اسمیدر دیدیلر که کمان رستم تعبیر معنای اخیره مناسبدر. و رسول اکرم مدن روایت اولندی که لا تقولوا قوس قزح. ولکن قولوا قوس الله. لا تقزح الشیطان. سیف الدوله قوس السحاب. و بعضیلر قوس السماء دیرلر ایدی. و قیل الملک اولوب دائم اولمین نسنه در قوس قزح چوضرب مثل ایدرلر. قال نظم قزحه هست سرعته ایامهم شبرغه قوس تسمی بقزح. نداره. و نداره. و قسطانه. دخی قوس قزح معناسنه در. و فارسیده سپرایر و سرکیس. و نوشه. و قاقوزه دیرلر. و آرقندک دخی قوس قزح معناسنه اولدیغنه اسعدی شوبیتی ایله استدلال اولنور بیت کمان آرقندک شد زاله تیر ۞ کل غنچه بیکان زره آبگیر مجره راه حاجیان. حاجیلر یولی. نرکیده حمان اوغریسی. و فارسیده راه کهکشان دخی ایدی. شارح السماء. و شبح السماء. دخی مجره معناسنه در. و مجره کواکب صغاردن مرکب اولغله حمان جکلکلی موضعه تشبیه اولندی. و مجره موضع الجر معناسنه در. و کنیه سیدام السماء در. و اساس دیدیکه کنیه سیدام النجوم در کواکبی جوق اولدیغی ایچون. انتهی فلک بر کیم مدار النجوم ایله دخی تفسیر اولنمشدر جمعه افلاک. و فلک دخی کلوری فاولامک ضمه لری ایله. نقول اطلعت کوکب حسنا فی فلک بهمه. الا اسالت غیوث انوار شعاب حدمه. و استداره اوزره حرکت اتمکله فلکنه انعوت دیدکلری آلته تشبیه اولنوب فلک تسمیه اولندی که نرکیده آغیر شاق تعبیر اولنور که کمان منقلوبنه نقل اولندقده ایتک دیدکلری نسنه یه طاقارلر قطب نقطه که مدار فلک بروی است. اول نقطه در که فلکلک اوری آنک اوزرینه در که ایکی نقطه در که آنلر دوکت اتمز. بری قطب شمالی و بری قطب جنوبی در بعضی خانه ستاره کوکبک خاشی. و اصلنده کوکب چین کومه سنه. و قلعه یه دخی دیرلر جمعه بروج و ابراج معلوم اوله که حکما آسمانجین فلک ی کواکب ذکر فرق سکز صورت تصویر ایدیلر که اون ایکی صورت منطقة البروجک اوزرنده در که علی الترتیب ذکر اولنور برج حمل برج بره. ایکی بوینوزلی فوزی صورتنده در که اوکی مغربه و آردی مشرقه آرقه یه شمالیه آیاقلری جنوبه اوغری ایله صیر تنی قاشیر ثور برج گاو. اوکوزصورتنده در که کوبکدن کسلمش و باشسز اوکنیه صالمش جوزا کوزا. ایکی عریان صبی صورتنده در که بری بر بنه صاریلمش باشلری شمالی و مشرقه آیاقلری جنوبه و مغربه سرطان برج خرچنگ. لنگ صورتنده در اوکی مشرق و شمالیه آردی مغرب و جنوبه اسد برج شیر. ارسلان صورتنده در یوزی مغربه آرقاسی شمالیه سنبله برج خوشه. برجاریه صورتنده در و قنادلری وار در انکلرین اشناسی صالمش باشسز مغرب و شمالیه آیاقلری مشرق و جنوبه وصول الیمنی یا ننه صالمش وضع الی ایله بر قبضه بغدای سنبله سی طوتوب الیمنی یوقاروقالدرمش میزان برج ترازو ترازو صورتنده در که کفه لری مغربه و عمودی مشرقه عقرب برج کژدم. عقرب صورتنده در که باشی شمال و مغربه قویرو غی جنوب و مشرقه قوس برج کمان. آیاغندن بوغارینه دک

فرس صورتنده و بوغازندن بوقارواتن صورتنده و باکتده دستاری وار در والنوده
اولان قوسه اروق وضع ایدوب و مغرب جانبنه طوتوب بویونی اوزاتمش
و یایی جلوب طوردیمش **جدی** برج بزغاله • نصفی اوغلاغی کوکسندن بوقارو سنه مشابه
ریکی بویونوزی وار در و کوکسندن آشاغی بالغ اوزاتمش قویرغنه وارکجه یه مشابه
ریکی ایاغی مغربه و صیرتی شماله **دلو** برج دول • آیاغ اوزرنده طوتمش آدم صورتنده در
باشی شماله آیاغلری جنوبه بویونی مشرقه والکرین اوزاتمش و برلنده بر دلو تمسن چیرو
صویی آیاغی آلتنده توکیدوب خونک اغزینه آقمش **حوت** برج ماهی • ایکی بالق صورتنده در که
برینک قویرغی آوک قویرغنه کوکسدن ایپ ایله باغلامش اولکی بالغ باشی مغربه
صکره کی بالغ باشی شماله و قویرغی جنوبه حملک بویونوزلرینک یاننه وارمش
بروج مذکوره یی ابو نصر فارابی شو وجه ایله نظم اتدکدن **نظم** بر جهان دیدم که ز مشرق بر آورد سر
جمله در تسبیح و در تهلیل حی لایموت •• چون حمل با ثور و جوزا و سرطان و اسد
سنبله میزان اعقب قوس و جدی و دلو و حوت **شارق** آفتاب • کونشن **جمعه شوارق** **شمس** **مثله**
کنیه سی ام شمله • و ام فاروس در **جمعه شموس** مخفی اولمیه که شمسک نوعی شخصنه مخصر اولمغله
و ثیابی اعتباری ایله جملنک متصور اولدیغی زیرا افرادی بو قدر بلکه اجزاسی اعتباریله جملنور یعنی
هر جزوی شمس اعتبار ایدوب تعدد اجزاسنه ملاحظه سیله جملنور مفرق لفظنک جمعنده مفارق
و سر بالله لفظنک جمعنده سرابیل دیدکلری کبی • سائر اسمای شمس دخی بو مثلو حظدر و زره جملنور •
لاهة • **والاهة** • **وذکاء** • **ویوم** • **وبیضاء** • **وغزالة** **مثله** • همه اسمای شمس دخی بو مغنایه در که اصلنده
بقوة و خشینک اسمیدر • و شرق دخی شمس اطلاق اولنور لکن طلع الشرق دیرلر بخلاف الغرق
دیمزلر برآمد • و لوح آخر • دخی شمس مقابلنده • صاحب عبادیدر که صیغ تخم لفظی عین الشمس
مقابلنده در شدت حرارتی اولدیغی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی • فیروزآبادی دیدی که یوم صیغوذ
و صخداذ دیرلر شدید الحر مقابلنده • صلاح الدین صفدی غیث الادب المنسجم نام تالیفنده
دیدی که فصیح اولان بو در که الاهه و ذکاء لفظلرینه الف لام داخل اولمز • و شمسه عبادت
اتدکلری ایچون شمسه الاهه تسمیه اتدیلر • و دخی دیدی عرب شمسه برقاچ اسم ایله تسمیه اتدیلر
لفظ ذکاء که غیر منصرف اولمغله الف لام داخل اولمزمیش ذکاء طالعه دیرلر • و جاریه • و جونه
و غزاله تسمیه ایدرلر • انتهی • مخفی اولمیه که لفظ غزاله شمسدن غیریه اطلاق اولنمز • و آهونک
مذکر ینه غزال • و مؤنثنه ظبیه دیرلر غزاله دیمزلر • لهذا و برینک مقامات • فتاذکر قرن
الغزاله • و ظلم ظهور الغزاله • قولنده غزاله ثانیه دن ظبیه مراد اتدیکی ایچون شراح مقامات
بلکه عامه اصحاب ادب و برینجی تغلیط و تشنیع اتدیلر که غزاله لفظی عرب شمسدن
غیریه اطلاق اتمزلر • والله اعلم **قرص الشمس** کونش • آفتاب • کون چوره کی که وهم شمسدن
عبارتدر استعاره در قرصه تشبیه اولندی • و لفظ کثیره فارسیده ترکیده دخی استعمال
اولنور • خبز تونه عندنا بر مدور چورک در که کرد کاف عجمی ایله دکیرمی تعبیر اولنور و آخرنده

اولان

اولان بایه یا آ تقیل دیرلر که نوع مزبوره اختصاصی افاده ایدر و ترکیده کاف عربی ایله
تحریف در **عین الشمس** چشمهٔ آفتاب شعاع شمس میدانی ضیح • و آیاة لفظلرینه دخی
آفتاب • عبارتی ایله تفسیر اتمش • فیروزآبادی دیدی که ضیح شمس • و ضوء شمس • و ضوء شمس
اصابت ایدن نسنه • و فی الاساس فکاما الفت علیه الشمس آیاتها • دیمش شعاعلرینه **حاجب**
الشمس آخر اول پیدا میشود از آفتاب در وقت طلوع • شمس طلوع اتدکده اول
اولظهور ایدن کناری • صراح • دیدیکه حواجب الشمس کرانهای آفتاب • بو کلامدن مفهوم اولور که
حاجب الشمس مطلقا شمسک کناری مغایرنه اولوب وقت طلوعده ظهور ایدن کناریله
مخصوص اولمیه لکن طلع حاجب الشمس عبارتنده کناریله مراد اولور علی التعیین **قرن الشمس** **مثله**
حاجب ترکیده قاش و قرن بویونوزان عبارتدر • و حاجب و قرن سائر اعضانک اوزرینه
مقدم اولمغله شمسک مقدم ظهور ایدن جوانبنه اطلاق اولندی **دارة** • دمن آفتاب
اوتون اغلی که سحاب رقیق اون شمسک اطرافنده کبر کورینور **جمعه دارات** **طفاوة**
مثله جمعه طفاوات لعاب شمس • و خیط باطل • و محاط الشیطان • بعبابه اسمی کونلره
روی هوا ایله اورتمک کبر کورینور • و آساس ده اوقی خیط باطل • مثلنده دیدی که
مراد اول نهار آمنبث در که شمسک پرتوندن نمایان اولور • بعضیلر لعاب شمس • و بعضیلر
عنکبوتک آغزندن چیقان خیط در • دیمکه اول خیطه مخاط الشیطان دیرلر • و لعب
ماده سنده دیدیکه سائل لعاب الشمس چوب مرالری یوم شدید الحر دنسیج عنکبوت کبی
آسمان ا ر متحدر کبر کورینن نسنه در • و محط ماده سنده دیدیکه محاط الشمس لعاب الشمس در •
صفة الشمس شمسک شدة وارلغی مغایرنه در که فارسیده قوش آفتاب تعبیر اولنور که
نصرفات عجمدن در که اصلی تابش آفتاب در • صفة الشمس دیرلر وارف شمس ایله زیاده
متنادی اتدکی مغایرنه **قمر** ماه • ای • اول شهرون اوج کون صکره آی شهره وارنجه سیر اج
الیل دیرلر **جمعه اقمار** **زبرقان** **مثله** • آلهٔ آی آغلی که قمرک اطرافنده خلقه کبر کورینور که
عادتا بقهوه دلالت ایدر • و فارسیده هاله یه شاپور • و شاهور • و شاذورد دیرلر •
لفظی هاله قهوه دلالت اتدیکندن تلمیح ایدوب دیدیکی **بیت** دل کشته از علامت خطت امیدوار
چون بر رکه میشود کشتا دور دشاد **جمعه هالات** معلوم اولدیکه عند مزاج موجود اولان
کتب لغتده دارة و هاله تفسیر اولنده اختلاف کلی و اضطراب عظیم واقع اولمشدر •
صحاح و قاموس ده دارة لفظی هاله الفرین ایله تفسیر اتدیکی دستور ده طفاوه دخی حلقه آفتاب و ماه دیدی
و قاموس ده طفاوه لفظی دارة الفرین ایله تفسیر اتدیکی دستور ده طفاوه دخی حلقه آفتاب ایله
تفسیر اتدیکه کتب حکمنده کائنات جو گشنده اتدکلری تقریر و مصنف اتدیکی تقریره
موافق در • و صدر افاضل عجم شرح چغمینی طغرائی نک شو بیتی شرح اولنده **بیت**
تو ان فی شرف المأوی بلوغ منی • لم یبق الشمس یوما دارة الحمل • دیدیکه دارة لفظی
شمس و قمر دن غیری موضعده استعمال اولندیغنه بنا بلکم • والله اعلم **هلال** ماه نو • یکی آی

زوکی بجه • وابکنجی کبجه • واوخنج کجه هلال • آندن صکره آی شهره • وارنجه قمر اطلاو اولنور **جمه اهله** وابن اللیالی حیوب قمر • وابن اللیله حیوب هلال مراد ایدر لر • قال الزمخشر **بیت** کان ابن لیلة بها جاحا • قیط لدی الافق من خضر • رواه الثعالبی • واساس ده کان ابن قرنتها جاحا • عبارتی ایله روایت اندی که ابن مزنة دخی هلال کبنیه سیدر • قیط قلامة القطن معناسنه در • حاصل معنای بیت بودر که سحاب منکشف اولدقده هلال نمایان اولدی قلامة المختصر کبی یعنی خضر بارمغندن قیط وطح اولنان طرناق پاره سی کبر وبعضیلر هلالی اول آت فعلنه تشبیه اندیلر که بنفشه زاری ده دوشمش اوله • غیث الادب ده هلال جه اولان تشبیهات اوچی تعداد ایدوب بعبارته یومتعاقبده ذکر مناسب ملاحظه اولندی قرآن عظیم ده عجونه تشبیه اولندی • وسائر تشبیهات بودر که بعینه ذکر اولنور • حاجب • قوس شاسب • قلامة القطن • ضفر مثلثات یقلات صح صدع فی الزجاج • زورق • وف نون • شعیرة السکین • سبج • مخلب • ناب الفیل • خلخال • طوق العروس • وقف صح عاج • قوس • ملیحة • منتقبه • ازر القطن فی القفاحة • زنبابا • عقرب • قضة مقصا • سرطان من ذهب • راکع منحنی • حشکنا نجه • قراضة دینار • فتح • منجل • کما قال الطغرائی **نظم** قوموا الی لذاتکم بانیام • وبنهوا العود وصفقوا المدام • هذا هلال العید قد جاءنا • بمنجل یحصد شهر الصیام • قال ابن المعتز **نظم** انظر الی حسن هلال بدا • بهنک منزانواره المتسلسلات کمنجل قد صیغ من عسجد • یحصد من انهر الدجا نرجسا • طرف الصبح • ملوک • قال ابن ابن النقیب **نظم** اتحفت فکری فی السما وقد • بدا فیها هلال جمعة منهوک فکانما هی شقة ممدودة • وکانه من فوقها ملوک • شقة الکاس • قال حسین الجزار **نظم** ان هلال الفطر لما بدا • مستحسنا فی اعین الناس • وقد ثنی الثنی عنده ما • راح یجاری شقة الکاس • وجه مسافر رفع العمامة عن جنبیه • جانب مرات انکشف عنه الغلاف الکلیل ملک • آثار الحافر • نعل الحافر • عذار شایب • سبال منعطف • عطفة اللام • صولجان طیلسان منقور • وقال ابوبکر الخوارزمی فی البدر **نظم** رأیتک لما ان تبسمت مبسما • تبسم ثغر الغانیات فاسفرا • لبسرا ما وان اغتنت زدت لمعانا • فما انت الا البدر ان قل ضوءه • اغرب وان زاد الضیاء اقاما • والله اعلم **بدر** ماه شب چارده • اون دورد یجی کیجه نک آیی • بادکر دخی بو معنایه در **جمه بدور** ابوبکر بن الانباری زاهر • دیدی که بدر نسمیه اولندیغی لیله مذکوره ده قمر نورایله ممتلی وحسن اولدیغی ایچوندر • بدرة الدراهم نسمیه اولندیغی دخی بدرة دراهم درایله ممتلی اولدیغی ایچوندر • وعین صدرة بدرة دیرلر دیرلر ممتلی اوله • وصدارة دخی ممتلی معناسنه در • ناقة صادرة دیرلر ممتلی شحم معناسنه ساهور • غلاف قمر معناسنه در بعض قمر خسوفه چوشندکده اول سیاه که قمرک یوزینی ستر ایدر کاهر کلا • وکاهی بعضا لهذا قمر خسوفه کیردکده عرب دخل القمر فی الساهور • ومتجلی اولدقده خرج القمر عن الساهور دیرلر • وکس منازل قمر • اول منزلدر که قمر آکا نزول

یعنی اولتاشی که نون کبی مقوس اولوب بیاض اولمش

انکده

ایتکلن منخسف اولور • آساس ده دیدی که بذه لیله الوکس دیرلر اول کیجه که قمر برکوکب منحوسه مقارن اوله **فحت** ماهتاب • ای ایدینی **قمراء** • وسمر **مثلثه** سمر آندن عبارتدر که مهتاب جمع اولوب دق ورق ایده لر • یقال جلوس الغقر آفی الفحت • **للسمر** باخبار اهل البحث **یبرآ** آفتاب وماه **قمران مثلثه** ابیضان دخی بو معنایه در • معلوم اولکه شاة مزنة • ارباب ادب واصحاب امثال میانده مشهوردر • وهرعیوبی جامع اولق اوزره معروف اولمغله هرعیبی جامع اولان نسنه یه شاة مزنة دیو ضرب مثل ایدرلر • واکثر شعرا شاة مزبور حقنده شعرلر انشاد ایدیلر • قال المحدوی **نظم** یا سعید لنا فی شانک العیر • جاءت وما ان لها بوال ولا بول • وکیف شعر شاة عندکم مکنف • طعامها الابیضان الشمس والقمر **نجم** ستاره • بیلدز **جمه نجوم** وانجم **کوکب مثلثه جمه کواکب** دری ستاره ثابان • نورانی کواکب که اصلنده دره نسنه در **جمه درآری طارق** ستاره یا مداد صباح بیلدوزی **شهاب** دیو اندراز شیطانه آتیلان بیلدوز • قال الله تعالی • وجعلنا ها رجوما لشیاطین • میدانی مطلق کواکبه دخی اطلاق اولنور دیدی لکن قیروان آبادان **الشهب الدراری** دیدی **جمه شهاب** دشهبان دخی کلور • یوشیده اولمیه که لسان عرب ده فاء الفعل وعین الفعلی وف واحد • کلمه یوقدر مکر که میانلرنده فاصله اولکوکب وقبقب کبی الادراء لفظی که خلیل دراء احکایه صوت لهو ولعب ایدر مرزوقی دن لفظی زیاده اندی که لهو ولعب معناسنه در **زحل** کیوان • فلک سابعه در که زحل دن ماخوذدر • تنحی وتناخر معناسنه • وزاحل دن معدول در • زفر وزافر کبر • ونحوسته ایله معروف • وکنی سائر سیاره به نسبته بطی در • وحلیفه زحل چوب رحل تقیلدن کنایه ایدرلر • یوشیده اولمیه که کسوف سیاره میانده شمس دن بغیری کوکبه حتف وکسف نسمیه اولنور که مفروض حائل وکاسف در **مشتری** برجیس اصلنده برجیس نافه کثیر اللبن معناسنه در • کوکب مذکور سعد اکبر وکثیر النفع اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی • منه ای فلک سادس ده در • کویا حسن وبها وسعادتی کندوده ایچون اشتهار اندی مواضعه سیده بو اسم ایله تسمیه اندیلر • یقال اشتر الطعام اذا اصاره لنفسه **مریخ** مهمک کسری ایله • بهرام • فلک خامس ده در اصلنده فارسیده تیر بر تابی دیدکلری سهم طویلک اسمیدر • کوکب مزبور فوقنده اولان ایکی کوکبه نسبته سریع السیر اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی • بعضیلر لونده حمرة وصفرة اولمغله مریخه تشبیه اولندی که مراد اسبح ذن عجارنده دیدیلر **شمس** آفتاب • فلک رابعه در • تسمیة القلاده ذن ماخوذدر که فارسیده میان کبر دیرلر قلاده نک سائر جواهرلردن بیوک ونفیس ووسطنه وضع اولنور • شمس دخی کواکب سیاره نک میانده واقع وبیوک اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی **زهره** زانک ضمی ایله وهانک فتح وسکونی لغت در • ناهیده • فلک ثالثه در • سائر منجمین به نسبت نورانی ومتلألی اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی • یقال زهر السراج ای تلألأ **عطارد** تیر • فلک ثانی ده در • وکوکبی سریع اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی • یقال رجل عطارد ای سریع السیر

قمر ماه • فلک آلده در • لونی صار ویه مائل بیاض او المغلة قمر تسمیه اولندی • یقال حمار اقمر اذا کان لونه بیاضا فی صفرة • ابن رض دخی قمره اطلاق اولنور • یقال لا تونسنی الا الابرص ای القمر • وقمرک میانده کوربش سیاهه • کلف • وشامه • دیرلر • وسبعه سیاره یی حفظه قریب اولسون ایچون نظم اتدیلر نظم زحل مشتری هامرخ شمس شمسه • قمر اهرت بعطارد الاقمار • وشتری یه اخود خی دیرلر سهیل ستاره یمانی • یمن دیارنده کورنمکله یمنیه نسبت اولندی شعری ستاره که یمانی ذوائه اولر ایرسه یدند • اول کوکب که عرب دن قبیله بنی حرا نه آکا طابد یلر • معلوم اولکه جوزادن صکره ایکی بیوک وروشن کوکب طلوع ایدر بحره نک ایکی طرفنده که مابینلرنی ایکی نیزه مقداری کدر که بری شماله وبری جنوبه مائلدر جنوبه مائل اولان بیوک وروشن وشماله مائل اولان کوچک وسرخ رنک در جنوبه مائل اولان کوکبه شعری یمانی دینور دیرلر کلب اکبر صورتنک انوندعدار • وشماله مائل اولان کوکبه شعری شامی وغمیصا دیرلر کلب اصغر کوا کبندندر انجم پروین • اولکر • بیرم مجتمع یدی کوکبدر که نور صورتنک کوماشده در ثریا مغلة ثروة دن ماخوذ در وسعة عیش ورفاهیت معناسنه • کواکبی کثیر اولمغله یاخود ثریا طلوع اتدکده جیوبانک کثرتی وقتی اولمغله بواسم ایله تسمیه اتدیلر • عرب شویله زعم ایدرلرکه ایران منازل قمردن واتوآدن معدود در بش کوکب در حرف دال شکلنده بربرین صورت د وثریادن صکره طلوع ایدر ودبران ثریایه حطبه ایدوب نکاح اتدکدن صکره ثریا ودبران میانده اولان برقاچ کواکب صغارکه اغره قلاص دیرلر فهرا اولق اوزره ثریایه دیری بعده ثریا فرار ایدوب دبران آنک آردینه کوشدی ثریایی طلب ایچون لهذا دبرانی وفاده وثریایی غدار دیمشلر ایدوب دبران ایله تشام ایدرلر • ومصنف نوابغه الذبیانی والمدلون مدبرین والاخیرفی دال الادبران • دیدیکی بو معنی یه مبنی اولمق ملاحظه اولنور • ودخی دیدرکه الثریا ذات مدر • والدبران تکو الثریا • لفظ ذا تکبیر • وذیا تصغیر ایچون اولمغله البته برکاله برنقصان لازمدر • ورب زیادة هی نقصان فائدة • والکاف تسقط بها الاصبع الزایدة • دیدیکی بو معنایی تاییدایدر • قال المتنبی بیت زیادة المرء فی دنیاه نقصان • وزنجه غیر محض اخیر خسران بنات النعش هفتورنک • یدی برادران • دخی دیرلر • ترکیده یدیدیر تغییر اولنور جد طرفنده یدی کوکبدر • دور دینه نعش دیدیکی مربع الشکل اولدیغی ایچون واوزرنده اولان اوچ کوکبه بنات دیرلر • ومفردی ابن النعش در لهذا بعض اشعارده بنو النعش واقع اولدی • محض اولمکیچون بنات النعش ایکی درمیری صغری وبرقاچ کیرکاکه هربری یدی کوکبدن مرکبدر • فرقدان فارسیده چوبرادران دیرلر صغری نک کوکبندن ایکی اولکی کوکبدر وجدی آندن آخرده واقع اولان کوکبدر • سهیا کوکب خرد بینش بنات النعش • بنات النعش آولکی کوکبه قریب بر کوچک کوکبدر که آنکله چدت بصر امتحان اولنور فرقدان چوبرادران • ایکی قرنداش • لهذا وکل اخر معارفه اخوه • لغز ابیک الا ثو فقدان • عبارتی مثل مجرا سنه جاری اولمشدر که قطبه قریب ایکی کوکب مشهوردر عیوق اصلی عیووق در • فیعول وزننده • ستاره روشن نزدیک ثریا •

ثریایه قریب برنوعانی کوکب درکه ثریایه ابله مابینی ایکی نیزه مقداری قدر اولوب زهره روشن وسرخ رنک برکوکبدر • رقیب الثریا دخی دیرلر • کواکب مذکوره وسائر کواکب مرصوصه نک احوالی علی التفصیل ربع مقطوع ده عقد اتمشدر بکز رسالة التحقیقیه هر بیان اولنمشدر فمن اراد الاطلاع علیها فعلیه بتلک الرسالة • والله الموفق شفق روشنایی بعد غروب آفتاب غروب اتدکدن صکره ظاهر اولان آیدنلق • فی الحقیقه شفق ایکی در بری شفق احمر که آفتابک غروبنک عقبنده ظاهر اولور • وبری ابیض که شفق احمرک عقبنده ظهور ایدر • ضوء روشنایی • آیدنلق جمعه اضواء ضیاء وسنا قصر ایله ومد ایله سناء رفعت معناسنه در مغلة شفاع یرنوآفتاب • شمسک برنوی جمعه اشعة جوهری دیدی که شعاع لفظی جمعدر مفردی شعاعة در نور روشنایی • آیدنلق • واکثر یا ضیا شمسه • ونور قمره نسبة اولنور جمعه انوار خطیب تبریزی امراء القیسک معلقه سی شرحنده دیدیکه ابا همزة نک کسر وقصر ایله ویا همزه نک فتحی ومد ایله شعاعی معناسنه در • وبحبوبک دیشلری یعنی بیاض وبراق اولدیغی جهتدن • سفقة آباء الشمس دیرلر • وبعضلر دیدیکه عادت عرب بودرکه بیرکمسه نک بردیشی دوشسه اول دیشی الوب شمس طرفنه آتار • ودیرکه آیدیسینی سنا من ذهب اوفضة که خطاب شمسه در ظلمة لامک سکونی ابله وضمی دخی لغتدر • نار یکلی • قارا کیلیق جمعه ظلم ظلمات ظلم وظلمات دخی کلور لامک فتحه سیله ظلام • ودجیه مثلة دجه دخی بو معنایه در • جمعه دجی یقال لیل دجی ودجوا • ای اظلم ابن جنی دیدیکه لفظ دجی بزم عندمزده مفرد در • ودجنة بحبی ودجن • ودجنات کلور • وجمع جیم ظلم وکسری لغتدر • وجایز جیوبان ماخوذ در ودجنة بحبی ودجن • ودجنات کلور • وجمع جیم ظلم وکسری لغتدر • واصلنده میل واقبال معناسنه در • یقال جنح اللیل • ای اقبل وغسب وغسق ظلمت • غسب تاریکی آوشنب • کیجه آخر نده اولان ظلمتدر • وغسق اصلنده خاستر یعنی کول رنکی معناسنه در • وجاء الغسق ای لون الرماد • وغلس مثلة غسق تاریکی اول شب • اول لیل اولان ظلمت • مبدا فی دیدیکه • سدفه • نور وظلمتک برجا برینه اختلاطی معناسنه در وفی الاساس ومن المجاز السدف اللیل ای اظلم • وجاء فلان فی السدف والسدفة • اصمعی سدفه وسدفه اهل نجد اصطلاح اتدکلری ظلمة وغیرلر اصطلاح اتدکلری نور معناسنه اضداد دندر • ابو عبید دیدیکه سدفه نور وظلمتک اختلاط اتدکلری عبارتدر طلوع فجر واسفار صبح میانده اولان کیرو ضیاسی واقع اولان موضع که ترکیده چوغان دیرلر • وبیکرکه کثرتی قیاسی کونلرده آنده او تورورلر • واول وقت شمسه آفتاب یتیم کشی وبیوه کشی دخی دیرلر • مشرق دخی معنایه در • فتح اول موضع درکه شمسک ضوئی طلوعدن غروبه دک آکا واقع اولدیغی کونی • وتقیضتنه قوله تغییر اولنور • ازهری دیدیکه فتح اصلنده فتحی ایدی یایی حذف ایدوب آوکا اضافت اتدکدن صکره حرف حالی آندن عوض ویرلدیکندن حالی حاده اوغام اندیلرلنه کیم جلد قرن عبارتنده اندیلدیکی

اصلی فیئ ایدی زیرا عبد خدمت ایچون اقتیا و اذعان اولنور ابوالریحان دیدی اصلی وضح در وضح یضح وضوحا دن ماخوذ اولوب اولوی ضوء آندن عوض حایی تحتانیه دیدیلر ظل سایه کولکه جمعه ظلال ظلول واظلال دخی کلور وسایه سبی دائم اولان موضعه مکان ظلیل دیرلر وظلمت لیله ظل اطلاق اندکلری لیل کره ارضک ظلی اولدیغی ایچون در فیئ سایه یسین برزوال زوال شمسدن صکره واقع اولان ظله اطلاق اولنور جمعه افیاء مخفی اولمیه کلفظ ظل اصلنده ستر معناسنه اولمغله جمع اوفتاده واقع اولان ظله اطلاق اولنور قبل الزوال و بعد الزوال صکره تمییر ایچون ظلی قبل الزواله وفیئ رجوع معناسنه اولوب وبعد الزوال سایه راجع اولمغله فیئ الرفظی بعد الزوال واقع اولان سایه یه اطلاق اندیلر یوکسیده اولمیه کفیئ لفظی فاعلک مصدری اولمغله سایه یه اطلاق چندان مستحسن دکلدر زیرا سایه راجع در رجوع دکلدر امدی اطلاق مذکور مبالغه ایچون اولور بالجمله اصلنده فیئ ایدی صفت مشبهه صیغه سیدصکره تخفیف ایدوب فیئ دیدیلر واللہ اعلم

لطیفه اصمعی روایت اندی که قبایل عدن برقبیله یه معلمه صبیانه مرور اندم کوردم که لعب ایدرلر ومیانلرنده بر صبی هر نه تکلم ایدرسه فصاحت اوزره تکلم ایدر امتحان ایچون یانه وارردم ودیدم که بابنی این ربک صبی مزبور یوزیمه باقدی اصلا جواب ویرمدی بن دیدم که این ابیک صبی یینه جواب ویرمدی بن دیدم این ابوک صبی مهرسود بکا توجه ایدوب دیدی که فاذا الی الفیئ فالطب الفیئ فاذا افاء الفیئ فیئ دیدیلر بعد ذهب الی الصخر آلعلب الغنیمة فاذا رخذ الغنیمة یرجع مفیاه ومقفاه ومفیؤه اول معلمدن اصلا آکاشیا آفتاب واقع اولمیه یا خود آرد واقع اوله فارسیده نسترم ونسیرم دیدیلر

فوز تعبیر اولنور ضمه صحیح ایدی ظل ظلیل سایه تمام کره کی که بتمام اولان کولکه ترکیدقویو کولکه تعبیر اولنور که آنده آرام ایدن کمسنه بره وجهله وارت آفتاب دیمتادی اولمز فظل ممدود سایه همیشه دائمی اولان سایه که زائل اولمز سایه ی که عیانیه کفظی صباح وقتنده یارخه مه قریب ضیا شمسه شایه یا اولان کسنه وعلم یعنی بیرکتک سایه کسنه دخی غیانیه دیرلر آبوعمرو دیدی که هرکسنه که انسانک یانمی اوزرینه سیاه الفا ایده آکا غیانیه دیرلر سحاب وغبار وظلمه کبر وفی الاساس الکتمنی همومه کالغیابه مراد سایه الفا ایدن کسنه در وفی الحدیث بخی زالبقرة وآل عمران کانهما غیابتان ای سحابتان برکمسنه یه خیر اعامقامنده دیرلر که بانعک الله فی العلم والعمل الغایتین وانکلک یوم الدین بظل الغایتین وفی سایه الفا ایتکده بیراقی سحابه تشبیه ایدوب آکا فی غیابه دیدیلر یقال اجتمع تحت غیابته کذا الفا ای تحت علمه برق درخشش سحابدن ظاهر اولان لمعان ترکیدسمشک تعبیر اولنور جمعه برؤق برق خلب درخشش بی باران یعفوری اولمین برق سحاب جمع اذکبرق الخلب متبادره دیدی برق خلب وبرق خلب اضافه ایدوب اول برق درکه یعفوری اولمیه خلب خدع معناسنه در کویا یعفور اولمق ملاحظه سیله نا سزا خدعه ایدر وخلب اول سحاب دخی اطلاق اولنور که یعفوری اولمیه پس برق خلب عبارتی برق السحاب الخلب

تقدیر نده

تقدیر نده اولور خلف اولنان وعد وعیددن کنایه اولور خفو برق ضعف اوزره لمعانندن عبارتدر یقال خفا البرق یخفو اذا لمع لمعانا ضعیفا تمیدانی دیدیکه عقیقه وسلاسل البرق اول برق درکه ممتد اوله فیروزآبادی دیدیکه عقیقه وعقیق اول برق درکه سحابده متفاعی باقی اوله صاعقه آتش آسمان مراد بیلدیرم درکه صعقه دن ماخوذ در صدآ ناکهانی معناسنه وعذاب مهلک معناسنه دخی کلور جمعه صواعق صاعقه مثله جمعه صواعق یقال صعقته الصاعقة وصعقته بمعنی رعد شدید کوک کورلدمک جمعه رعود رزمه رعدک آوازی عارض ابر بولوت واکثر یا عریض اولان سحاب در استعمال اولنور ابرهذا اسامی در ابر سایه ی تعلق ایدن تغیراتدی بعض آفاقی استیعاب اتمکله روی وجه سایه واقع اولور وجامع در السحاب الذی یعترض الافق دیدی جمعه عوارض غیم مثله جمعه غیوم غامت السماء وارغامت وارغمت وتغیمت وغیمت جمله سر برمعنا در کوک یوزی بولوطلندی تعبیر اولنور غین مثله جمعه غیون وفی الحدیث انه لیغان علی قلبی وانی لاستغفر الله فی الیوم مائة مرة سحابه مثله جمعه سحاب وسحایب وسحب سحب اصلنده در اتمک معناسنه در کسوروتک تعبیر اولنور بولوت برطرفدن برطرفه وکلت امه سی کندوکندیی در اتمکله تشبیه اولنوب بواسم ایله تسمیه اولندی سماء در السحاب آنکله خوبتن راهی کشف دیدیکی معنای مذکوری تایید ایدر غمامه مثله جمعه غمائم وغمایم جهان الادب در دیدیکه غمه اصلنده ستر معناسنه در وسحابه غمام تسمیه اولندیغی وجه سمایی ستر اندیکی ایچوندر وقلب در حاصل اولان هم وغصه یعنی دخی غم اطلاق اولندیغی قلبی ستر واحاطه اندیکی ایچوندر مزنه ابر سپیده بیاض بولوت وبغموره دخی اطلاق اولنور وبرد بغر طولو به تشبیه المزن ابر بر صین دخی مزنه معناسنه در جمعه مزن فجلجل ابر یا رعد رعد اولان بولوت جلجله دن ماخوذ در رعدک آوازی معناسنه جهام ابر یی باران یغمور سر بولوت وجهامه دن ماخوذ در یغموسز اولمق معناسنه جهومه کبر فیروزآبادی دیدیکه جهام اصلنده یغوری اولین یاخود یغوری یاغوب یغوری باقی قالین بولوت در جفل یغوری یاغمه یغوری باقی قالین بولوت در لکن میدانی جهام وجفل هر معنایه در دیدی کسفه پاره ابر بولوت پاره سی وهر شیئک پارچه دخی دیرلر وکاسف عبوس اولمکه کمسنه یه اطلاق اولنور میدانی دیدیکه وجه کاسف دیرلر عابس معناسنه وفی المثل کسفا وانسا کاکه ایجمع کسفا وامساکا تقدیر نده در بغر عبوسلق ایدن بخیل جمعی ایدرسین ومحمد در که انکسف الوجه کسفا وتمسک المال امساکا تقدیر نده اولور مثل مذکوری اکبر وانعاکا مثلنه قریبدر زعر الرجل دیرلر فقیر اولدی معناسنه مثل اول هم عبوس هم بخیل اولان کمسنه در ومثل ثانی هم فقیر هم متکبر اولان کمسنه در ضرب اولنور جمعه کسف ضبابه تامیغ طومان فارسیده نیزم دخی دیرلر

جمعه ضباب عماء دخی طومان معناسنه در که ترکیده کوره طومان تعبیر اولنور بعضلر

سحاب رقیق معنانه در دیدبیر • بارقه اول سحاب درکه فقط برقی اولد • مبرقه • دخی بو معنایه در • راعده اول سحاب درکه فقط رعدی اولد • مرآص • ومرآف • اول سحاب درکه ریح رعد وبرقی اولد • زبرج • اول سحاب رقیق درکه قیر مزی اولد • ثمره • اول سحابدرکه قیلان آلاجه سی کبی یعنی آقلو قرا اولان کورینه • فارسیده بلنک رنک دیرلر • جلب • وجلب • وصراد • اول سحاب رقیق درکه اصلا یغموری اولمیه • کنهور • قالین ومحکم اولان سحابدرکه فارسیده میغ تهنگفت دیرلر • نشاص • وظحی آء • وطهیآء • روی زمین دن بعید اولان سحاب در • ودوحی زمینه قریب اولورسه آکا سحیداب دیرلر • وجبجبه وباره یاره اولان سحابه قزع اطلاق اولنور • رمی • سحابدن برقطعه صغیره معنانه در بحری آرمه آ • وارمیه ودرمیا کلور • بعضیلر عظیم القطر اولان سحابه رمی دیرلر دیدی • ابوبکر بن الانباری زاهر دیدی که ارمیه اول سحابدرکه هر طرفدن ظهور ایدوب وسائر اطرافدن اولان سحابلری کلوب آکا منضم اولمغله کثیف اولد • وکاهر سحاب مزبوره رمی دیرلر • انتهی • میدانی دیدی که • سدة اول سحابدرکه آفاقی استیعاب ایده • وکتب مطوله • لفظ سدة سحابه سود اولیکه غیر اولدی • سقی • عظیم القطر اولان سحاب • سحاب دلوح • جوق یغمورلو بولوت • سحابة سجوح • وسکوب • وهتن • یغمورلو جوق یاغمغه باشلایان سحاب • سحاب برد • طولو سر اولان سحاب نشاء • وبجر • اول سحابدرکه ظهور اندیکی ساعت یغمور یاخدرمغه باشلایه • عنان • اول سحابدرکه آینده یاغمور یاخدرمق علامتی ظهور ایده • فیروزآبادی دیدی که عنان مطلقا سحاب • یاخود اول سحابدرکه یغمور بنی امساک ایلیه • مؤدی عنانه در • مسجر • اول سحابدرکه یجنده یغموری جوق اولد • رجبی • اول سحابدرکه وجه سمای استیعاب ایتمز دیکز آنوس طاغ یاره سی کبی ظهور ایده بعده وجه سمایه منطبق اولد • یاخود اول سحابدرکه قات قات اولد • معصفر • اول سحاب درکه یاغمور یعنی یاخدرمغه قریب اولد • مخیله • اول سحاب درکه خلق آنک یغمورینه امیدوار اولد • ذخی • بو معنایه در بعض خلقی یغمورینه امیدوار ایدر • خال • غیم معنانه • واخالت السحاب • واخیلت • وخایلت • دیرلر خلقی یغمورینه امیدوار اتسه • وتخیلت السماء • دیرلر کوکب بولوتلانه • ویاخدرمغه منتهیا اولد • عاریه • وباکره • اول سحاب درکه سحری ظهور ایده • جمعی غوادی • وبواکر در • رایحه • اول سحاب درکه اخشام وقتی ظهور ایده • جمعی روایح در • سباریه • اول سحابدرکه کیجه وقتی ظهور ایده • جمعی سواری در • بنات بحر • وبنات بحر • ایام ضیف ظهور ایدن سحابلردر • معروف اولان بودرکه ذکر اولندی • بحر • لفظی خاصه کیجه ایله در • جوهری مهمله ایله ایراد اتدیکی صواب دکلدر • فیروزآبادی دیدی که • بنات بحر • وبنات بحر • اول سحابلردرکه صیف دن اولیه ظهور ایده • تعالبی درة الغواص نام تالیفنده دیدیکه • بنات بحر • اول سحاب درکه بحار بحر • مجتمع اولوب برجانبنه توجه ایلیه وبره تجاوز ایده • وبنات بحر • اول سحاب درکه بحار بحر دن مجتمع اولوب برجانبنه توجه ایلیه وبره تجاوز ایتیوب مجتمع اولدیغی موضعده طوره لهذا

بنات

بنات بحر خیر من بنات بحر دیرلر • مطر • طانک فتحی ایله اسم در • باران • یغمور • ومطر طانک سکونی ایله مصدر در • یاغمور یاغمق معنانه • جمعه امطار • وحیا • قصر ایله • مثله مصنف فایق ده دیدیکه مطره • وحیا تسمیه اولندیغی ارضی احیا اندیکی ایچیکه ندر • واوجوزلق معنانه ذخی کلور • غیث • باران در وقت حاجت حاجت وقتنده یعنی لازم ومهم اولدقده یاغان یغمور • ضراده دیدیکه یاغدرمق معنانه ذخی کلور • یقال غاث الله البلاد • جمعه غیوث • رجع • ودق • مثله سحابی دیدیکه رجع طوره طوره یاغان یغمور معنانه در • انتهی • ودق یاغدرمق وقریب اولمق معنانه ذخی کلور • وفی المثل ودق الغیر الی المآء • ای قرب منه • اول کمسنه ضرب اولنورکه اول سرکشلک ایدوب صکره خضوع ایده • یاجود زباره حسنه تذلل ارتکاب ایده • عهد • باران ازمین یاغمور دن صکره یغمور • یقال ارض معهودة اذا وقع فیها مطر بعد مطر • جمعه عهاد • وعهد • عهود • ذخی کلور • وسهی • باران تخمین وبرهار • بهار وقتنده اول یاغان یغمور • نبات ایله ارضی تزیین ایدیکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی • ونسوان زینت ایچون استعمال اتدکلری راسوخه • وسمه دیرلر • ابن الانباری ابو العباس دن روایت اتدی که ارض ضح علامت وطلع ایدوب نابت اولدیغی ایچون دیدیکه سمه علامت معنانه وسم دن ماخوذدر • وای • لامک کسری ویانک تشدیدی ایله فصیل وزننده • • ووای لامک سکونی ایله ویانک تخفیفی ایله • باران دومین • فصیل بهار ده یاکمجی بعیر وسمی دن اصکره یاغان یغمور • طل • باران • ودقطره • وفاق قطره لو اولان یغمور • جمعه طلال • رهمه • رنک کسری ایله • مثله • جمعه رهام • ورهام • ردادی • رنک ضمی ایله • مثله صراد • دیدیکه قطقط بغایت اوفاق قطره لو یغمور • ورداد آندن بیوجک • وابل • باران بزرک قطره • ایری قطره لو یغمور • هتنه • ذخی بو معنایه درکه جکی هتب • وجمع الجمع اهتاب • وجمع الجمع الجمع اهاضب کلور • جمعه وبل • ولوک ضمی ایله وبانک تشدیدی ایله • وبیل یغمور شدت ایله یاغمق معنانه در • ووبل ماده سنده شدت معناسی ماخوذ • او لغه قرآن عظیم واقع اولان اخذا وبیلا عبارتنی اخذا شدیدا عبارتی ایله تفسیر اتدیلر • جود • جیمک فتحی ودواوک سکونی ایله • باران بنک • ریو • نافع یغمور • ویاغمور جوق یاغمق معنانه ذخی کلور • ربیعه • باران بشمان روزکیجه وکوندز یاغان یغمور • بعضیلر دیدیلرکه اول یاغمورکه رعد سنرو برقسنر اولوب کیجه یاغوب منقطع اولمیه اصلنده دومه در • وقطرات جمع • قطرة • یک قطره برقطره • جمعه قطر • وقطار • واقطر • سنو • بوب • باران باشتاب • سرعت ایله یاغان صاغانلی یغمور • جمعه شآبیب • ربیع • وربیق • بهار وقتنده یاغان یغمور • جیم وصیف یای کوندزنده یاغان یغمور • وابن الانباری زاهر دیدی • وارت شمس وقتنده یاغان یغمور • جمعی دیدکاری وارق اولان نسنه ذخی قیر دیدیکی ایچوندر • انتهی • میدانی دیدیکه • صوبی • ارام • حاره • یاغان یغمودر • وعامه کتب مبسوطه • ابتدا • وفیف • یاغان یغمور • وحیوة تفسیر اولندی • وفیف • وفاقی • وفاقی • ارام وفیف • یاغان یغمور •

شتی، و مشتوی، ایام مشتاده یا غان یغور، دث، ورک، وطش، آهسته وضعیف یا غان یغور، را بهر جا دیدی که، رجل رکیک دبیر لر ضعیف العقل مفاسنه رک دن ما خوذ در مطر ضعیف مفاسنه، واول کسنه که قومی آنی اعتبار را تعبوب آدم پرینه قومیه لر آکادنی رکیک دبیر لر، وفی الحدیث اصاب القوم رک من مطر انتهی، بغشه، وغبیه، وذهبه، زمینی ایصلاذ حق قدر یغان یغور اساس دیدی که ذهبه اول صوغان قدر که شت ایده یا خوب سیرعا منقطع اوله، سیل، زمین وآسمان میانیزده زمینه واصل اوله دن یغوره اطلاق اولنور، جدا، وطبق، مطر عام که آفاقی استیعاب ایده، تهتان، ساعت بساعت یا غان یغوره، طوفان، جمیع آفاقه شامل اولان یغور که جمله ارضه اصابت ایدر، مدرار، شدت ایده وکیلن یغور، نجاج، اول یغمه که آندن شوریدی ایده یغور تعبیر اولنور که یاغدقده آوازی استماع اولنور، فارسیده شر آن لفظی ایله تعبیر اولنور، وفی الاساس سمع نجیج الماء اذا سال، وبقار فلان غیثه نجاج، وبحره عجاج، یعنی فلان کسنه نک باران احسانی خوف اطلقه شوریدی ایله سیلان ایدر، وبحر الفاظ تموج انکله موصوف صوتی استماع اولنور، بعضیلر اسماء انواع مطری شو وجه اوزره نظم اتدیلر که **نظم** ربیع، وغیث، ومطر وابل وسیل شؤبوب، ضئیف وصیف وطبق وطش ودث ورش وحیا، جود وقطقط ونجاج وغبیه وبغشه، رذاذ وسایحه طوفان ودیمه وطل وعهد وجاد، ولی ودیمه ومدره اروزک وهضبه وجود، جیم ورهمه ورجیع وودق وسما غدیر آب باران جمع شده، برموضعده جمع اولمش یغور صویی، ویغور صویی جمع اولان موضعه دخی غدیر دیرلر، بعض نسخه ده آب کثیر عبارتی ایله تفسیر، وجهان الادب ده الغدیر مستنقع ماء المطر عبارتی معنای اخری ثبت ایدر، وکتب لغته ده معنای اول اوزره تفسیر اولندی، غایه وغایة البیان ده واقع اولدیغی که غدیر فعیل بمعنی مفعول در وغدران ماخوذ در ترک مفاسنه، مآمزبور سیل ترک اتمکله یوسم ایدیشمیه اولندی، یاخود فعیل بمعنی فاعل در غادر مفاسنه زیرا مآمذکور کاهر زمینه نضوب اتمکله بغیر صورد شقی ایده وقت حاجت ده بو کیمسیه اهمنه غدر ایدر، تخاطر فاتره حطوه ایدر که غدر حیف وظلم مفاسنه، وغدیر مغدور مفاسنه اولوب مراد موضع یا مزبور اولان سیل حفر ایدوب جمع قورا تکله کویا آکا ظلم اندی، واللہ اعلم **جمعه غدران** وغدر دخی کلور، وفی الاساس سنة غدیرة اذا اکثر مطرها وقل نباتها انتهی **تونک** کسر وفتحی لغتدر **مسئله** صراح ده دخی لفظی آب باران جمع شده عبارتی ایله تفسیر دون صکره دیدی که یقال سنة ماحلة اذا وقف فی الغدیر وسکس که قول مذکور ده اولنان غدیر لفظندن ذکری سبقت ایدن معنای اخیر یعنی موضع مآمزبور اراده قیلندیغی ظاهر در **تنبیه** برف، قار، مخفف اولمیه که لفظ فارسی ترکی وفارسیده مشترک ومستعمل، انوری گفت **بیت** جشم این دایم سفید از اشک حسرت همچو قار، ودیگی آیدایم سیاه از خاک محنت همچو قیر، وعربی کر قار قیر یعنی زفت مفاسنه در، وفی الانواع لمن یسود النقار، ما اسود القار،

من السیادة
الطغان فی اوائل
التاس منه

جمعه

جمعه ثلوج مثلجه برف دان، قار وضع اولنان موضع که قار لق تعبیر اولنور، جمده، یوزکه قار رسیده یخ دبیر لر، مجمده، ومخشف، یوز وضع اولنان ظرف که ترکیده یوز لق تعبیر اولنور، حشفه، اندن عبارتدر که برکسنه قار اوزرنده یورید کده برآواز ظاهر اولور اول آواز ده دبیر لر که ترکیده آندن قیغیشدی ایله تعبیر اولنور، ثلیف، اول یوزدر که طام اوزرینه وضع اولنان اولوقدن زمینه دک ممتد اوله، فارسیده آکاد نگلاله، ودنگاله دخی دبیر لر، وبعض لغات فارسیه ده دنگاله لفظنی قار کبر یا غار بسنه در یکیوز تفسیر اندی، فیروز آبادی حشف، وخشیف، ثلج خشن، وجمد بخو ایکیه تفسیر اندی، برد، نگرک طولو عفرشن لفظ ثلج ده مآ منجمد ایله تفسیر اندوب عصار بس دخی بو معنایه در دیدی لکن سامی ده عفرشن وحب المزن برد مفاسنه در دیدی، وابرد من عبقر، مثلنده واقع اولان عبقر ماده سنده روایت مختلفه واقع اولدی، بعضیلر عبقر روایت ایدوب برد تعبیر طولو در دیدیلر آنین حبب عبقر روایت ایدوب برد مفاسنه در دیدی، وبو بیتی شو وجه اوزره انشاد اندی که کان فاها عبقری یارد، اوریخ روض مسته تتضاح رک، تتضاح یغور سیه لدکده اولان قطره لر، وبرک مطر ضعیفدر، مطر ضعیفدن مراشش ایدن قطره لره وخیله اصابت اتکده روضه نک زیاده حسنه وطراوتنه باعث اولور، ابو عمرو بن العلاء مثل مذکوری ابرد من عبب قر روایت ایدوب عبب برد مفاسنه در دیدکدن صکره بیت مزبوری شو وجه اوزره انشاد اندی که کان فاها عبب قر، میرد مقتضب نام تالیفنده عبقر روایت ایدوب برد تعبیر صوق مفاسنه در دیدی، بو نسخه ده اولمیه که حب قر روایتنه کوره حب المزن وحب الغمام قبیلندن اولوب صوق وقتنده نازل اولان حب مفاسنه اولور که مراد طولودر، وقر صوق مفاسنه در، وعبقر روایتنه کوره فیروز آبادی کلام مندن استفاد اولان اوزره حبقر اولوب معنای مذکوره راجع اولور، واللہ اعلم

جمعه برد، فارسیده کرک، ومخه، وشنکیه، بر معنایه در دمق دیمه، دیدیکی که معبر بدر جلید پرم، قیرلغوکه قیش کیجه لرنده یا غار خصوصا یرماده چوق یا غار وفارسیده تیز وشنک ونیشم دخی بو معنایه در، قراری گفت **بیت** چون موزه بود کهن موی من همه در دراکه برنشست بران موی سبز بنشم، صقیع، وسقیط، وسقع، وضریب، مثله، ندا شبنم جمعه اندر آه، سدی مثله سامی ده ندا مطلقا نم، وسدی شبنم یعنی کیجه وقتنده یا غان یخه کمفاسنه اولق اوزره تفسیر اولندی، وفی الصحاح السدی ندای اللیل، وفی الاساس وقع الندی والسدی وهو ما یقع باللیل، وندی لفظی اکثر با رطوبت یعنی بلل ده، کاهر مطر دخی استعمال اولنور، وندی ارندیه اوزره جهلنور لکن قیاسه مخالفدر کزیر آوزدن مذکور ممده مخصوص صدر کسانه، وکبیه کبر برد سر ما صوق، ابرده، صباح صوغی شبره دخی بو معنایه در، وفی الاساس لقیته فی حد البرة وهی الغداة الباردة، حسن، حانک فتح وکسریله در اول صوغدرکه مزروعات وبنا تلری یاقه، جایحه، اول صوغدرکه

خبث فال ابرد لر جبقر
ویقال عبقر اصله حب قر
والقر البرد
منه

میوه اره اصابت وضرر ایدر فارسیده اول صوفه شجام دیرلر هوا مینا آسمان وزمین
کوک ایله بیر آراسی جمعه اهویه جمعه منشاء جمعه اجواء نوح منشاء سحاب وسکاکه
هوا تک جانب اعلاسی مغانسه اولمغله کاهی سحاب مراد ایدرلر بقال راغل فلک واو
نزوت الی السماک که مراد سماد رحو گرما ایستی تحیر گرمی میکار روز نصف النهار
اولان وارت باوه منشاء طرد ومنع مغانسه اولان تهجد مناخوذدر بردی طرد
اندیکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی یاخود وقت مزبورک وارتی سائر اوقاتدن
نهاره نسبت زیاده اولدیغی ایچون تسمیه اولندی بردی سنه جثه جهنندن برغیر ممکندر
بیوک وارتا بدنی آوتک وارتا اسندن زیاده اولمه فلان انجز من فلان دیرلر
ای اضجم ممکنه جمعه هواء تحجر وطابخه دخی بو معنایه در فورة الحر سختی گرما وارتک شدتی
غورة الحر واثرة الحر ومعمعان الحر دخی بو معنایه در معمعان مناخوذدر صوت الحریق
مغانسه وقده ایستی تک غایت ونهایتی که آتک فو قنده اولمیه اون بش
گون مقداری ممتد اولور وبعضیلر اون گون دیدیلر واتشه دخی وقد دیرلر وَمَدَ
گیجه وقتی وارتک شدتی لیلة وَمِدَة وذات وَمِد ای شدید الحر جوهری وَمِد
او وَمِدَه شدة والیل مغانسه در دیدی فیروزآبادی سکون ریح قیدینی زیاده اندی
وصمیم حره دریا طرفندن ظهور اون رطوبته دخی وَمِد دیرلر ریح باد دیمکدر جمعه ارواح
وارياح وریاح یوشده اولمیه ریح لفظنک جمعی ارواح وتصغیر رویحة کلدیکندن
واوی اولدیغی متعین اولور که اصلی رَوْح در واوک ماقبلی مکسور اولمغله یاء بدیل
اولندی اگر واو مزبورک ماقبلی مفتوح قیلنه حالی اوزرینه ابقا اولنور اَرْوَاح المآء
وَرَوْحَت بالمروحة کبر بغیر واوک وکتنی ماقبلنه ویروب واو ساکن وماقبلی مفتوحه
درج الفه قلب اتمز لر لطیفه نجیب الادبا روایت اندی که بر کمسنه حکایت اندی که
بعض اسفارم بر قبرستانه مرور اتدم بر قبرک سنگ مزارینه یازیلمش ایدی انا ابن
من کانت الریح تطیع امره یعنی انا ذا سلیمان ویطیعنی متحانا بو معادن
تعجب اندم اول قبرک مقابلنده بر قبر دخی کور در سنگ مزارینه یازیلمیش که
لا یغتر احد بقوله ومما کان ابوه الا بعض الحدادین یحبس الریح فی کیره وینصرف فیها
هلاک اولدقلرندن صکره بری بر بنه سب ونشتم اندکلرندن زیاده تعجب اندم انتهی
غریبه ثعالبی درهم حکایت اندی که بلده حمص بر قریه عظیمه نک اوزرنده نحاس دن
صنع اولنمش بر آنبو کمسنه صورتی نصب اولونمش رکه دمور دن عمود اوزرینه وضع
اتمشلر وصاغ الیمنی اوزادوب بارمقلرن ضم اتمش الآسیابه سنی اوزاتمش که
ادنی ریح هبوب اتسه دور ایدوب سیابه سی ایله مهب ریحه اشارت ایدر اول
سمته سیابه سنی طوتار واهل حمصه مهب ریح مشتبه اولمه آنکله استدلال
ایدرلر لهذا آکا ابو ریح تسمیه اندیلر وآکا شبیه ایدوب بر بر هم قرار تمیوب بعینه حفت

اوزره

اوزره اولان کمسنه یه ابو ریح یعنی ضرب مثل ایدرلر قال الشاعر نظم
اف لقاض لنا وقاح امسکا بریئا من الصلاح غاب نوح بلا جناح
ولیس فی الارض منه شئ یدور الا ابو ریاح ودخی حکایت اولندی که عباده
برگون متوکل حضورینه داخل اولدی اوکینه بر التون جام وضع اولنمش که ایچنده بیک
عدد دینار وار متوکل عباده یه دیدی یا عباده سندن بر سنه سوال ایدرم اگر بیلورسه
تتعتع جواب ویرر سک سنه جام ودینارلری سکا عطیه ایدرم عباده دیدی که
سئل یا امیر المؤمنین متوکل دیدی که اول زنده درکه انعمی وارلکن کنیه سی بوق ودخی
اول زنده درکه کنیه وارلکن انعمی بوق عباده علی الفور دیدی که منارة وابو ریاح متوکل
سرعت جوابندن متعجب اولوب جام ودینارلری عطیه ارندی ودیدی که نعم الادب
نعم الادب لا انعم من الادب له والله اعلم قبول باد مشرق مشرق طرفندن هبوب
ایدن ریح دبور ه مقابل اولدیغی ایچون یاخود هر کس عندنده ممدوح ومقبول اولدیغی ایچون
بو اسم ایله تسمیه اولندی بعضیلر کعبه قابوسنه مقابل اولدیغی ایچون دیدیلر صبا مشله
تحقیقی بو درکه صبا اول یلدیرکه نر یانک مطلعی ایله بنات النعش مطلعنک میانلرندن
هبوب ایدر تثنیه سی صبوان وصبیان وجمعی صبوات واصبا کلور دبور یاد مغرب
مغرب طرفندن هبوب ایدن ریح وفارسیده صبا یه باد پیرین ودبوره باد فوردین
دیرلر رودکی گفت بیت گیتیست چنین آید وگردنده بدین سال
هم باد پیرین آید وهم باد فوردین صبا موضع رقیع یعنی مسقر قدن هبوب اتمکله باد پیرین
تسمیه اندیلر وفوردین لفظی فَوْرَدِین دن محففدر که فروردین فارسیلرک اول سنه سیدر که
آفتاب برجی حمله یه مکثی مدتلرندن عبارتدر ودبور مدت مزبوره ده هبوب اتمکله
اول مدته مضاف قیلدیلر لهذا باد فروردین دخی دیرلر ودخی ریح دبور اکثر دیار ده
شدید اسهوب لکن بغوری اوقدر اولمکله اول کمسنه که درجه افلاسک ذروه سنه بالغ اولمه آکا
افلس من دبور حبوب ضرب مثل ایدرلر که عوام تحریف ایدوب مفلس من دبور دیرلر جنوب
باد قبله قبله جانبندن هبوب ایدن ریح معنی اولمیه که باد قبله تسمیه سی مجرد اصطلاحدر
والا کعبه مکرمه دن جنوبی وشرقی وغربی اولان امکنه نظر ایله قبله نصب مناسب اولدیغی اهلنه
خفی اولمیدر بلکه جنوب فی الحقیقه شمسک مطلعی ایله نر یانک مطلعی میانندن هبوب ایدن
ریح در فوزج وثغای جنوب مغانسه در شمال مقابلی شمال شینک فتحی ایله در وکسری
دخی لغتدر باد شمال قطب شمالی طرفندن هبوب ایدن ریح فی الحقیقه مطلع شمس ایله مطلع
بنات النعش میانلرندن ومطلع بنات النعش ایله بنسر طائر یک مسقطی میانلرندن هبوب
ایدن ریحدر وآنده بش لغت وارد شمل وشمل وشمال وشمال وشمال وکاهر لامک
تشدیدی ایله شمال دیرلر صاحب محکم دیدیکه شمالت الریح تشمل شملا وشمولا دیرلر ریح شمال
هبوب اتمه واشمل القوم دیرلر داخلوا فی الشمال مغانسه وشمل القوم دیرلر قوم ریح شمال

اصابت اندی معاسنه • ودخی ریح شمال عادتا کجوه وقتی ائتمز • وشمالک کنیه سی اوم فرزم در
ودخی ایکی کسنه میانده مصاقات ومخالصه واردر دیه جک یره ریحلرهاجنوب • ومیانلرنده کدورت
واقع اولدی دیه جک یره شمالت ریحلرهادیرلر • میدانی دیدی که محوه • ومسع ونسع • وبیر
واینر • بهمر نک فتح وکسری ایله شمال معاسنه در • فیروزآبادی دیدی که محو دیبور • واینر صبا
معاسنه در • اساس دیدی که شمال محوه تسمیه اولندی بسجابی محو اندیکی ایچون در نکبا
بادکنر • اکری بیل کی منحرف اولوب ایکی ریحک میانده واقع اولور • معلوم اولا که نکبا
دورت نوع در که اکر صبا ایله جنوب مابینده واقع اولورسه • اژیب • واکر صبا ایله
شمال مابینده واقع اولورسه • صابیه • ونکیبا • دخی دیرلر • محض اولدیکه مقام تکبیر تصغیر ایله تعبیر
اولندیغی تعظیم ایچوندر • زیراعراب آنی بارد عدایدر • واکر شمال ایله دبور مابینده واقع اولورسه
جربیا • وقبر دخی دیرلر • واکر جنوب ایله دبور مابینده واقع اولورسه • هیف • دیرلر • هیف
عادتا اسیی اسمکله بهرابسی اولان ریحه هیف دیرلر • بارح • وسهام • دیدکلری نسیم بادخوش
نرم وخوش ومطبوع اولان ریح رخا • بادنرم • آهسته واعتدال اوزره هبوب ایدن ریح • رئیده
ورائده • وریدانه • دخی بومعنایه در عقیم بادبی منفعت • نفعی اولیوب بی حاصل اولان ریح
عقیم دن ماخوذ در • ولدی اولمق معاسنه • رجل عقیم • وامرأة عقیم • دیرلر • هرکز ولدلری اولمه
املاک عقیم دیدکلری یادشاهلر ملکلرینک زوالندن خوف ایدکلریندن ناشی اوغولیرین
وقرنداشلرین قتل ایدکلرینه بناءدر • ویوم القیمه عقیم اطلاق اولندیغی اول کونده صکره کون
اولمدیغی ایچوندر عقام مثله • دخی عقم • وعقم کلور لاقح • بادکه درحت رامیوه دارکنید •
آغاجلک میوه دار اولمسنه سبب اولان ریح هبوب لواقح • هور • بادکرم بروز • کوندوزاسن
اسیمی بیل سموم • بادکرم بشب کیجه اسن اسیمی بیل • جوهری تعلیسن ایدوب • وروری کیجه یه
وسمومی کوندوزه تخصیص اندی • ابن عبیده دیدی که سموم کوندوز وکاهی کیجه اسر • وورکیجه
وکاهی کوندوز اسر • فرزوقی خلیل دن روایت اندی که سموم مطلقا ریح حاره در وهرنوقت
اسرسه استوکن • وحرور شمس دن حاصل اولان حرارت در صرصر • بادسرد سخت • صوصق
وشدید اولان ریح • جمع صرصر کلور صرصه مثله • صاحب برهان دیدی که بعضیلر صرصر
صوصق وبعضی در دیدیلر • وبعض نسخ کتاب • آواز بادسرد ایله تفسیر اولندیغی بومعنایه مناسبدر
صرام • القر بالکسر سرمایی که کشت ونباتی ایبسوزدیدی اعصار کردباد •
قاسیرغه تعبیر اولنور زجه اعاصیر زوبعه مثله • فارسیده دوله • دخی دیرلر سامی •
اعصارک کنیه سی اوم زوبعه در دیدی • فیروزآبادی دیدی که زوبعه اصلنده جنک
یاخود شیطانک اسمیدر • واعصاره زوبعه • واوم زوبعه • وابوزوبعه اطلاق اندیلر • کویا
اعصارک ایچنده شیطان واردر که آنی تحریک ایدر • ویوکشیده اولمیه که • اسمای ریح
جمله مؤنث صیغه سیله در الا اعصارک مذکر در • نشجه • اول یکدر که کندویه مقابل اولان
ریح هبوب ائتمکله باشلادقده اول ریح هبوبه باشلایه • نافجه • ریح شدید اول ظهور ائتکده اطلاق اولنور

عالیه • اول یکدر شدیده در که هیچ تجاوز ایده • نوشج • ودروشج • اول یکدر که سرعت ایله مرور
ایده • یقال ناجت الریح نشیجا اذا تحرکت • والریح تنشج • ای مرسریع بصوت • ودرجت
الریح الحصا • رمحاولت علیه جریا سریعا • کذا فی القاموس • هدوح • وحنوان • وفرهدار • اول یکدر
هبوب ائتدکده آوازی اوله • فارسیده بادبانک کتن تعبیر اولنور • هرجه • اصلنده حنین ناقه
معاسنه در • قاصف اول ریح شدیده در که اصابت اندیکی کسنه یی شکست ایلیه • خاصب
وحصب اول یکدر که هبوب ائتدکده اوفاق طاشی کتوره • هبوه • وساقیه • اول یکدر که هبوب
ائتدکده غبار کتوره • هجوم • وهوجاء • وفایق • اول ریح شدیده در که چادرلری بلکه خانه لری یقار •
تبوع الشمس اول یکدر که شمسک طلوعی وقتنده قبولک مهبتدن هبوب ایدر • وسوق
سحاب اغزه دخی بومعنایه در سحاب اولورسه آنی پریشان ایدر لهذا اعراب آنی کریه عدایدر لرقان
بیت • وهبت ذرحف منها بلیل • تبوع الشمس • حرحف • ریح بارده • وبلیل
اول یکدر که مطری اوله • ومرهار مهرهار مهرهر بحمیدر • قیصر انک طلایی تعبیر اولنور • یعنی ریح بارده
هبوب ائتدیکی کرنک بعضنده مطر وارد • اما تبوع الشمس بعضنسخ اولغله قیصر انک طلایی دینی
مهرول ایدر زیرا بعضی ریحلری اولمغله نباتات بیتمز • سموم • بارد • اول بادسمومدر که هیچ نسنه اسمز نباتات
معاسنه اولان بردن ماخوذ در • یقال برد الریح فی مکانه ای ثبت فیه • وعبارت
مذکوره ظاهرا شیئی تقیضی ایله توصیف ظن اولنور • عاصف • وعصوف • وتجوجو
وتجوجاء • اول یکدر که شدت ایله هبوب ایدر • عربیه • ریح بارد معاسنه در • وجف
کبر • وعری المحموم • دیرلر بهم دیبره یوب بهم اوشومک عارض اولسه • هلاب • وهلابه •
وشفان • اول یکدر که بهم بارد بهم یغموری اوله • بلیل کبی • تقول عند هبوب الشفان
تقلص الشفتان • والله اعلم بالصواب • والیه یرجع والمآب • دقعا • خاک نرم • یومشاق
طوبراق رغام راوهدهنک فتحی ایله • خاک ریک آمیز • قوم ایله قارشیق طوبراق کثیف
کافلک فتح وکسری لغتدر خاک وسنک دیزه • طوبراق واوفاق طاشی یعنی اول
طوبراق که ایچنده اوفاق طاشی اوله • وساحاء خاک باسنک ریزه عبارتیله تفسیر اولندی
اثلب • واثلب دخی بومعنایه در • ویبرسنه بزیمعنی کلام تکلم • یاخود سنم ایلیسه تفسیر الاثلب •
وبغیه الکثیب دیرلر ساباط خاک روبه • سوبرندلک • وسوبرندایه دخی دیرلر ثامه •
ثمامه دخی بومعنایه در غبار کرد • توز • کعوب • وعصره • دخی بومعنایه در هبا • وهبوه •
وعجاج • ونقع • وغبره • وقتره • وقتام • وقتاء مثله یعنی جمله سی غبار معاسنه در لکن
کتب لغتک ومقدمه نسخه لرک تقریرلری غایت مضطرب در دستور ومصرحه
وسامی کلامیدن مستفاد اولانی بودر که هبا • آت ایاغنک آلتندن قالقان غبار در •
حرام • دیدکی که آفتاب خانه لرک باجه سندن دوشنده محسوس اولان غبار در • وسامی •
نقع • وصیق • زمین دن هوایه مرتفع اولان غبار در دیدی • وبعض نسخ کتاب • نقع لفظنی
آت طیرناغنک قالقان غبار در یه تفسیر اولندی • وقتام لفظنی سیاه غبار در یه تفسیر اولندی •

باب التراب والارض ومايناسبها

فسطل گرد لشکر عسکر یورید که قالقان غبار چیزان ه قصطل دخی بو معنایه در دیدی
غبار و غثیر ه ورایح مثله یوشیدالمیه که لفظ غثیر حینک کسری و نانک سکونی و بانک
فتحی ایله در ه وعینک فتحی خطادر زیرا ان عربده فانک فتحی ایله فعیل یوقدر ه منین غبار ضعیف
معناسنه در ه خیضعه ه ویگاه ه قالقان غبار ه ویگاه ه وحریگاه ه ظهور ایدن اصوات
متخالفه معالریه دخی اطلاق اولنور ه یوغاه ه یرین اولمش غبار معناسنه ولوفاق طوبراق معناسنه در
صکره یوغا الطیب چوب ریح الطیب مراد ایدرلر ه ونظم بعضهم بعض اسمای الغبار قال الناظم
عجاج ه وقسطل وغثیر چوغثیره وغثره ه غلوب ونقع وقسام ورایح بنیا قدمنا ه والله اعلم
وصلی الله علی محمد وآله وصحبه اجمعین ه الی یوم البعث والدین باب تراب
خاک ه طوبراق ه بجکی اخضریه ه وتربان کلور ه توراب ه توراب ه وتیراب ه وترب ه
وتربه ه وتربا ه مثله وتربا انفس ارضه دخی اطلاق اولنور ه کلیجه ه دخی تراب معناسنه در ه
عفا یعفو کثر استعمالی مطلق تراب ه در ه قال صفوان بن محرز ما زالت یمینی فاکلت
رغیفا ه وشربت علیه ماء فعلی الدنیا العفاء ه مور ه اول تراب در که آقی سیل صاویر ه وعجاج
منثر دومعناسنه دخی کلور ه وقعا ه تراب ونباتی اولمین زمین ه اوقع ه ووقعم ه ووقاع ه
دخی بو معنایه در ه سماد ه اول تراب در که فیشقی ایدیجی سما مخلوط اوله ه بثیثه ه وثیله ه وبجیثه ه
اول تراب در که قومی قازدقده حیقاروب طشره آتارلر ه بابی ه وسفا ه ورمس ه تراب
القبر معناسنه در لکن لفظ سفا مطلق تراب ه استعمالی کثیر در ه ورمس نفس قبره دخی دیرلر ه
وفی الاساس غدا بالرمس کان لم یغن بالامس ه وهو القبر ه ورمس اصلنده دفن اتمک ه وبتنک
اورزینه طوبراق آتمغه دیرلر بری خاک روی زمین ه یریوزینک طوبراغی ثری خاک
زیرزمین ه برآلتنک طوبراغی ه واکثر کتب لغته مطلقا طوبراق ه وثری نمناک طوبراق
معناسنه اولدیغی مقرردر ه وبتن ذی بابالکلیه منقطع اولوب تردی ترک اتمه دیرلر ه
لاتوئسنی اثری بعینی وبتنک دیرلر ارض زمین ه برجمعه ارضون رانک فتحی ایله ه وسکونی دخی
جائزدر ه وارض ه وارضی که علی غیر القیاس در ه وآراض ه واروض دخی کلور ه طلع الارض
وملؤ الارض ه وقراب الارض ه برتوآفتاب اوزرینه واقع اولان روی زمین که مراد
جلد وجه الارض در که کل ما طلعت علیه الشمس عبارتی ایله دخی تعبیر اولنور ه ارض بیضاء ه
اول ارض زکیه که کثیر النفع ومحصول در اولوله ه ارض بیضاء آه زراعت اولنمین زمین ه
ارض منسحرة ه بیل ایله یلتمش زمین ه وفی المثل آمن من الارض ه واکثر من الارض
وتقول فلان ان رآی مطمعا تعرض ه وان رآی مطمعا تمارض یعنی فلان کسنه بر بیر طمعکار در
اکرادنی امید ایده جک محل کورسه آکا تعرض ایدر واکر بر موضعده مطمع ماده متعلق بر شی
کورسه ارض کبر نهایت اولوب وکلت امتم غبرا وبمثله که حضرآ مقابلی در سما معناسنه
یقال جاء وعلی الغبرآء والغبیراء ه یغنی فلان جاءت راجلا وجه الارض اورزینه مشی ایدوب
کلدیکی ه ولا افعل ذلک ما اظلت الخضراء ه واقلت الغبراء ه چیوب ایله مراد ایدرلر ه

جذری اول قبار جیقدرکه اکثر یا اطفال
جیقارر بزم اصطلاحمزده چیچک
نبیه اولنور

وحسب ونسبی معلوم اولمین کمسنه یه هو من اهل الارض ه وهو من بنی غبرآء دیرلر ه واین الارض
دیوب رجل غریب مراد ایدرلر ه ودفوا اوحی جاجین دیه جک یره بنو الغبرآء دیرلر ه وکمسنه که
بکا اطاعت ایده بن آکا تواضع ایدرم دیه جک محل ه فراطا عنی کنت له ارضا دیرلر ه
وفلان کمسنه زیاده کونکه تحمل ایدر دیه جک یره ه فلان ان ضرب فارض جداله دخی
ارض معناسنه در ه طلعة فجداله دیرلر یعنی آکی ضراف ایدطعن ایدوب جداله یعنی ارض او زرینه
القاندی بساط بانک فتحی ایله ه زمین فرش ه ارض واسعة ه بسیط دخی بو معنایه در ه بسیطه
مثله جمعه بسایط وفی المثل اوسع من عرض الارض زیاده طویل وعریض در دیه جک یره ه
ضرب اولنور زیرا عرض بر شی نک عرضینی آکرایدوب طول وعرض مراد ایدرلر ه قال الله
تعالی وجنة عرضها السموات والارض ای طولها وعرضها کطولهما وعرضهما ه قال الصاحب
لو قطعت فی شکر ایاده عرض الارض لم اؤد بعض الفرض ه وفی المثل آفة آمن من الارض
زیرا ارضه هرنه امانت وضع اولنه صاحبنه تمامیله رد ایدر ه لهذا جاحظ کتاب وصفنده
دیدیکه الکتاب آمن من الارض ه واکتم للسر من صاحب السر ه صاحب السر اول کمسنه در که
غایت امین اولمغله یکی دشمنک سر فی حفظ ایدوب اصدقاسنک سرفی آفاه اظهار ایتمز
وفی المثل آفة اکتم من الارض ه ابن المعتز فصول قصار نام الیغنده دیدیکه لاتذکر للمیت بسوء
فتکون الارض اکتم علیه منک ه وفی المثل آفة اکثر من نبات الارض ه ابن المعتز بر موسسنه
خبر برانديکی نامه ده یازمش ایدی که کنت فی مفارقتک کنبات الماء آنضب عنها الغدیر ه ونبات
الارض اخطاه النؤور المطیر ه نبات الماء اول حیوانات در که ایمیه صورتعیش ایدر ه
وسیجی غریب ان شاء الله تعالی ه ودخی جذری الارض چوب کما یغبر مانتار مراد ایدرلر ه
ابوهریره رضه روایت اندیکه بر کون رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرلرینک مجلس
عالیلرینه داخل اولدم صحابه کرام مانتار جذری ارض دیو بری بریله سوکلیشورلر ه رسول اکرم
استماع اندکده بیوردیلرکه الکماه من المن وماؤها شفاء للعین ه ودخی عرب بعل الارض
چوب مطر ه وجبة الارض چوب رجل ضعیف ه وسنام الارض چوب قله جبل مراد ایدرلر ه
وقال الشاعی فی ذم رجل ثقیل بیت منثی فشکی من ثقله الیوت ربته ه
وقال الهجی زادت الارض ثامنه ه ولقد احسن من قال بیت لاتمشن فوق الارض الا تواضعا
فکم تحتها قوم وانت منک ارفع ه والله اعلم قائل ه ادبیه طلب رزق ایچون وجه الارض
اوزرنده سیر وسیاحت ایتمک حضوصنده شعرآ دور الاقتدار یکه مقامین دقیقه وعبارات
انیقه ابداع واختراع ایدوب بو مقامده نمونه اولمق آیچون برایکی ۹ف تحریر اولنمق مناسب
ملاحظه اولندی ه قال منصور بن باذان بیت فسیرفی بلاد الله والتمس الغنی
فما الکیح الدنیا والناس قاسم ه کرخ منصور مذکورک مولدی ه وقاسم محمدی در ه وصع عنانی
لاناقتی فیها ولا الحل مثلی مضمونه قریب اولمغله مثل سایر حکم ایدوب اولمغله صالح اولدیغی
ارباب ادب عنده ظاهر در ه وقال البحتری بیت شرق وغرب بحذر صاحب عوضا ه

فالارض مذكرة والناس تؤنثها يقال هذه ارض طيبة وهذا رجل طيب ۞ وقال السعد الطيبي نظم سأختي بالهبيد عن الثريد ۞
وبالفلوات عن قصر مشيد ۞ وارض الله واسعة امامي ۞ اذا ضاق القضاء على البليد ۞
هبيد اول حب الحنظل فركه مرارتي اهبتاد وجهي اوزره اذا له ايدر لر اهبتاد آدندن عبارتدر كه
يا بس اولان حب الحنظلي هر موضعه وضع ايدوب اوزرينه ضو صوحب وبركيجه سرور بنده
سوزرله وبرقاچ كره بوعلي ايدرلر ومرارق زائل اولدقده دق وطحن ايدرلر ۞ ملح الملح ديدركه
والقدر جاد فقال نظم بلاد الله واسعة فضاء ۞ وارزق الله في الدنيا فسيح ۞
نقل للقاعدين على هوان ۞ اذا ضاقت بكم ارض فسيح ۞ ولنكتف بهذا المقدار عضرآه
كل شيح اوزولو وايو باالحيق ۞ شيخ شين وخاء معجمتين ايله فارسيده ساقيز نمش باالحيق معناسنه در
يقال انتظ بيزه في غضرآء اي في طينة طيبة وة ۞ كذا في الاساس امدي معلوم اولدي كه
غضرآء مؤنث صيغه سيدر طين مذكوردن عبارت اولديغي طينه اعتبار ايدر طين حر
دخي بو معنايه در ۞ يعني خالص جامور كه ايجنده قوم يوق ۞ وارض قوة ديرلر شوره زار در كل معناسنه
رمل حر ديرلر طيب الينبات معناسنه ۞ قيروزآبادي كلامندن مستفاد اولان بودركه غضرآء
ايو جامورى اولان ارض معناسنه اولا ۞ وبعض نسخه ده كل خوش ۞ وصراح ده كل سبز عبارتي ايله
تفسير اولندي كه جمله سنك مرجع معناى مذكور در طين كل مطلقا جامور ۞ نظم كريم ۞ خلق
الانسان من عجل عبارت شريفه سنده بعض اهل تفسير عجل دن مراد طين در ديديلر ۞
ابو عبيده وغير لغتي در جيوب ج ۞ والنخل ينبت بين الماء والعجل ۞ نخو للري ايله استشهاد
رندي جمه الليان ۞ وحل جانك فتح وسكوني لغتدر ۞ كل كوي ۞ محلة باالحيق بيز قافداره بمعور
ياغمقدر حاصل اولان رقيق وصولو باالحيق جمه وحول ۞ واوحال ۞ ورطه كلكي كسنور درديكي
رفتد ۞ اول جامور در كه حيوانات آكاه وشر ۞ وهلاك معناسنه دخي كلور ۞ ابو عبيده ديدركه
ورطه اصلنده اول چوقور موضعدر كه اصلا آنك يولي اولميه رزغة كل تنك ۞ يوقه جامور
يعني صولو وسيويق جامور ۞ وحل شديد معناسنه دخي كلور جمه رزغ ۞ ورداغ دخي
كلور حمأة ميمك فتح وسكوني لغتدر ۞ كل سياه ۞ سياه جامور ۞ وقوتس جامور ه دخي
اطلاق اولنور جمه حمأ ميمك فتح وسكوني ايله ۞ واكثر كتب لغت ه حمأة وحأة الفظلر
مرادف اولمق اوزره تصريح اولنمشدر ۞ وحما القطنك وصفي مذكر اولديغي معنايي موبدر ۞
قال الله تعالى من حمإ مسنون معزة غينك فتح وكسري لغتدر ۞ كل سرخ قيروزجامور كه
فارسي دنركيده آشود دخي ديرلر ۞ مشق ۞ ومشق ومكر ۞ دخي بو معنايه در جمه معزات خلصال
كل خشك ۞ قوري جامور مخار سفال صاقسي عربي ه خزف دخي ديرلر ۞ صراح ده ديدركه
قوم ايله قاريشمش باالحيق كه طبخ اولنه آكا فخار اطلاق اولنور ۞ يوسيد اولميه كه لفظ فخار
كلام مولد در عرب عربا الى بيذير كر زيرا عرب كاسه وسائر اوانيسي اغاجدن ايدي
جناق چوملك مقوله سين بيلمزلر ۞ نتمه كبم مقدمه اولي ه ذكري مرر اندي سلالة كل دينه
خالص جامور ۞ يا كل كه ارزميان انكستان برون آيد ۞ يا خود اول جامور كه آو وريج

وفي خالص الفخار
معناسنه در

ايكنه

ريجنه آلوب صيقسه لر بارمقلر اراسندن طشره جيقه ۞ طين لازب ۞ يا بيت واقع جامور كه
برنسنه يه يابشسه صعوبت ايدر قويار لهذا ازياده بخيل اولانه كمسنه يه ملزب ديرلر ۞ ناطة ۞
ياسمق جامور بعضيلر حمأ ايدر غير اندير ۞ وفي المثل ناطة مدت بمآء ۞ دولتي زياده اولدقجه
حماقتي زياده اولان كمسنه ه ضرب اولنور ۞ زيرا ناطه يه صو اصابت اندكجه رطوبتي زياده
اولور ۞ قوله ۞ وثرثوق ۞ اول سياه جامور در كه رايحه كريهه سي اوله ۞ وفارسيده آكا لوش
ديرلر بيت چو خاكم هست او ميان در بهجو تو ليكن دانش ۞ چو از تو هست از كفتر خوشتين بوى لوش ياد ۞
فيروزابادي ديدي كه ثرثوق ۞ وثرثوقا ۞ دره لر ۞ وچايلر ۞ صولي جكيلدكدن صكره قالان
جامور در حال زياده سياه جامور ۞ وفي الحديث ان جبرئيل عم قال اخذت من حال
البحر فشئوت فه ۞ اي فم فرعون صعيد روي زمين ۞ ارضك سطح ظاهري ۞ فراء مطلق
تراب معناسنه در ديدي سلهبة ۞ وجدد جيم ودالك فتحه لري ايله وعفر عين وفانك
فتحه لري ايله مثلثه وجدا اكثر استعمالي ارض مستويه ه در ۞ وفي المثل مر بسلك الجدد امن
من الغفار ۞ جيوب دخي بو معنايه در ۞ وجلمي بو قدر ۞ جوهري ارض غليظ وجه الارض معناسنه در
ديدي مصنف صعيد وعفر وجه ارض معناسنه مرادف در ديدي كه مثله عبارتي ايله تعبير اندي ۞
وميداني عليه العفار ۞ والديار ۞ وسوا الدار ۞ متمكنده ديدي كه عفار تراب معناسنه در ۞
وعفر اندن مقصور در ۞ زمان ومن كبر ۞ ودبار اربار دن اسمدر ۞ عطا عطاى اولدينى كبى ۞
وسوا الدار جهنم در ۞ مثل مذكور بر كمسنه يه بد دعا محاسنده تكلم اولنور ۞ كذلك عليه العفآء ۞ و
الذئب العوآء ۞ متمكنده ديدي كه عفآء مد ايله تراب معناسنه ۞ ومثل اول مفر بنده ضرب
اولنور ۞ وعليه الدبار عبارتي ايله دخي مخصوص مثلدر كه بد دعا محاسنده تكلم اولنور ۞ يعني مر تبه اربار
مثلي اولسون كه آندن خلاص بولميسون اقليم كشور قلمرو ن ماخوذ در قطع معناسنه
اقليم مصوره دن بر حصه مقطوعه يه محدوده در جمه اقاليم قالوا الاقاليم سبعة مقسومة على عدد
الكواكب السبعة السيارة ۞ فالاول منها ما ينسب الى زحل ۞ وهو البلاد الهند ۞ والثاني الى
المشتري ۞ وهو بلاد الصين ۞ والثالث الى المريخ ۞ وهو بلاد الترك ۞ والرابع الى الشمس وهو
بلاد فارس ۞ والخامس الى الزهر ۞ وهو بلاد ما وراء النهر ۞ والسادس الى عطارد ۞ وهو بلاد
الروم ۞ والسابع الى القمر ۞ وهو بلاد الزنج سبخة بانك كسري ايله شوره زار ۞ جوراقلي
يركه آنده اودت بيتمز ۞ وسبخة بانك سكوني ايله جوراق معناسنه در ۞ بجلي سباخ كلور ۞
جمه سبخات ۞ ارض يباب زمين ويران ۞ قواب اولان ارض بيتز انده ساكن
وزرع ونبات اولميه ريف زمين آباد ۞ معمور اولان ارض كه آنده زرع وخصب
اوله رانك كسري ايله در ۞ زيرا ريف رانك فتحي ايله ارض مذكوره ه حيوانات اوت
اولملا مقدن عبارتدر جمه ارياف ۞ وارز زمين بي باران ۞ يغور اصابت ايتمين يرز
واوستراولان زمينه دخي ديرلر خواه اصلنده اوتي يوق وخواه حيوانات اكل ايتمكله اوتي قالمش
وآنده اودت لفت واردر ۞ ورز ۞ وورز ۞ وورز ۞ واول زمين كه آنك اوتي اميه آكا

أرم در بن چونکه ایدر لفر سهل زمین نرم • یو مشاق و هو زیرکه جبل مقابلی در جمه سهول •
حزن زمین درشت • یکیه یز جمه حزون • میشا آ زمین بی ریگ و نرم قوسنر یو مشاق یز
جمعی میث کلور • و رقة قلب صاحبی اولان کلمنده یه میث القلب دیدکلری یو مفاد آنلرک ذر
یعنی • و رغاب • و رقاق • دخی میشا معناسنه در • ابو الفوث دیدی که ارض سهلة در حاصل
اولان لفظه یه ثخینة دیر لرکه جبلیه مقابلی در • واکثر اهل لغت عندنده ثخینه شامل در یز موضعه
منسوب یز نوع خطه در • ویقال ارض رغاب • وارض رقاق • ای لینة التراب • و رقیقة
جحار • زمین درشت که ترکیده طویراغی کوشک یز تعبیر اولنور • قردود • و قردود • اول ارض
مرتفعه در که درشت و طویراغی یریکه اولمه • ملق • ارض هموار و صلب معناسنه در • جلد •
و اجلد • و عزاز • دخی ارض صلبه در • اکم • و وعر • و فعل • دخی ارض صلبه در • یقال جبل وعر • ای صلب
اصعب دیدکاری که وعر سکونی ایدر • بعضدهم او دیدیلر عینک کسری ایله که خطادر • و نعل • اول
ارض صلبه در که طاشی براق اولوب آنده اوت بیتمز • و حمار وحشی یه ناعل اطلاق اولنمغله
طیرنا فله ی فاعل کبی صلب اولدیغی ایچون در • یو شیده اولمیه که ارض صلبه یه نعل اطلاق مجازدر •
لهذا ابن الاعرابی دیدی که اول طاشلی زمین که طاشی نعل کبی اولدیغی اول زمینه نعل و اکر نعل در
اوزون اولوب سه خف • و اندن اوزون اولوب سه کراع • و اندن اوزون اولوب سه ضلع دیرلر
جزوم • و اجزم • دخی ارض صلبه در • مخفی اولمیه که اول زمین که طاشلو اوله قرن دیدکلری کبی مثلا
فارسیده زمین درشت تعبیر اولنور • و اول زمین که صلب و قاتی اوله جلد دیدکلری کبی مثلا
فارسیده زمین سخت دیرلر • غفلت اولنمیه یز یرا ادعا آغارسی شناسی ایدوکی بعض کمسنه لر
درشت و کوشک میانی فرق اتمزلر • غداة • و قرآة • اول زمین در که زراعته صالح اوله ارض
غداة • و ارض غدیة • دیرلر لطیب التراب • و کریم النبات معناسنه • جمعی عدوات کلور •
و اول زرع که نیو صوبی ایدیه یرورده اوله آکا غدی اطلاق اولنور • جوهری دیدی که قراح اول
قرعه در که اوده بنا و شجر اولمیه • فارسیده بو مقوله قرعه یه تاخته زمین دیرلر کویا بغایت
بنا هموار اولمغله آنده آوت سکیر دیرلر • آشناس اولدیغی که ارض قراح اول زمین در که آنده شیح
یعنی یاوشان دیدکاری اوت اولمیه • و ارض قرواح • و اسوة معناسنه در • انتهی • برقة •
و ابرق • و برقاء • اول زمین در که قوملی و طاشلی اوله • جمعلری علی الترتیب • برق • و ابارق •
و برقاوات در • امعز • و معزاء • یعنی مولوز لی زمین • لکن مصنف بعض تالیفاتنده سائر دوا
فی الامعز والمعزاء عبارتنک تغییر نده فی الارض الحزنة ذات الحجارة دیدی • غیر • و خرب •
و فاق تبه • و خرب یا خصبی تبه یه دخی اطلاق اولنور • و عشر آکمه • و اکمة سوا ایدیه دخی تغییر
اولندر • قف • و صمد • و جمد • زمین دکز مرتفع اولوب طاشلو اولان موضع • یفاع •
زمینلرن مرتفع و واسع اولان موضع • میدانی مجمع در جلیف ارض ماء دها مسوس متغلنه
دیدکاری جلیف اول ارض در که مطر نازل اولمغله اوزرنده اصلا نبات اولمیه • و مسوس
اول ماء عذب در که دوابه نسبت خوشکوار اوله • اول کمسنه حفنده ضرب اولنور که

تمی

تمی دست و کریم الصنع اوله • رقوض • و موآث • اول زمین در که اصلا بر کمسنه تحت ملکنده
اولمیه • جوهری دیدی که رقوض اول زمین در که اول تمی یغمر قوری لکن ترک اولمش اوله •
بو مغار فض معناسنه مناسب ملاحظه اولنور • لهذا نو هو سن یغمر اول بر کسنه یه عظیم اهتمام
ایدوب علی الفور اوصانوب ترک اتمک معادی اولان کمسنه یه رفضه دیرلر • اضاد •
شکاف زمین • یر یارغی که خندق تعبیر اولنور • عوام تحریف ایدوب هندک دیرلر •
جمه اضادید • سراب کور آب • و نمایش آب • دخی دیرلر • وقت ظهیره ده شمسک
ضوئدن صحرا لرده صوکبر کورینور • آل مثله مخفف اولمیه که سراب تقریری اکثر اهل لغت
و خصوصا جوهری تفسیر یه مناسبدر • و قاضی بیضاوی بعض الله وجهه سوره نور تفسیرنده
سراب لفظنی شو وجهله تقریر اندی که بعبارته نقل اولنور • و هو ما یری فی الفلاة فی لمعان
الشمس علیها وقت الظهیرة فیظن انه ماء ینشرب ای بجری • و جوهر آل سراب دکلدر
بلکه آل اول نهاریا آخر نهار ده ظاهر اولور که ایکنده اولان اشیانی اوزون و مرتفع
کوسنر جیو تصویر اندی • و مصنف عبارتنده آل مثله کلمای اکرچه ذکر اولنان معنایه
مخالفدر لکن شرح مطالعه سید شریف قدس سره کلامنه موافقدر حیث قال
و الآل ما یری فی طرف النهار و هو السراب اکرچه تعبیر مذکور دغدغه دن خالی دکلدر
زیرا فی طرف النهار عبارتی ما بینلرنده مباینة اقتضا ایدر زیرا سراب اول نهار
و آخر نهار ده اولمز بعده • و هو السراب • تعبیر یتراءی اقتضا ایدر • لهذا اکثر علما سید شریف
یو حصوصده تخطئه اندیلر • بو عبد فقیر متر جمک خاطر فاتر ینه خطور ایدر بو در که مرحوم مغفور
سید شریف کبی اول مرتبه عالی در که شو قدر ادنی خیسه یه منفطن اولمیه یمکن ظنم
بو در که سراب و آل میانلرنده فرق و عدم فرق حصوصنده اختلاف واقع او لغله آل لفظنی
شو عبارت ایله تغییر اندی که • و الآل ما یری فی طرف النهار او هو السراب • لکن بعض کتاب
دست شکستکی لفظ طرفی دکر یابی و لفظ او دن همزه یی اسقاط اندی و نسخلر بو وجهله اوزره
شیوع بولدی • و لیس هذا اول قارورة کسرت فی الاسلام • والله اعلم • دنیسق • شدید
البحری اولان سراب در • یقال صحرا فیهق • و سراب دنیسق • و الفیهق الوسع • و دخی اعد
کاذب کبی اصلا اولمین نسنه یی لمع السراب یه تشبیه ایدرلر • قال المامون نظم
یفتح بالوعد باب مائدها • حتی یری الوصل ثم یطبق • و وعد کلمع السراب تحسبه
منک قریبا و دونه شفق • و قال الصاحب • بعض الوعد کلمع السراب • و بعضه
کنفع الشراب • و لقد احسن من قال نظم زلال ان دنیاک مثل الودیعة •
جمیع امانیک فیها خدیعة • فلا تغترر بالذی نلت فیها • فما هی الا سراب بقیعة •
و بعضلر آل لفظنی لغز اندیلر نظم ما سائح منذ عن الورد مغرب • الا ما کل بتعجیل • و لا الغمر مشرب
و هو علی ما قد یری • یفری الیه الکذب • و ان اردت قلبه • فانه لا ینقلب •
قاع یا مون جمعی آ جمه اقواع • و قیعة • منله • جمه قیعان • بر آ • منله • خبث • و جدد •

تمی

صفر دخی بو معنایه در صفصف زمین همواره ۰ دوزیلر که آنده حاصل اولمیه صحصح ۰ وصحصاح ۰ وصحصحان مثله صحرا آزمین بی یوشش ۰ آرچیق یر جمعه صحاری ۰ براز ۰ وفضاء ۰ وعراء مدایه مثله دشت صحرا آمعناسنه خارسیدن مرتب ۰ یا لغتین مابینده مشترکدر ۰ دشته ۰ وجیان ۰ وجیانه ۰ وبداح ۰ وبراز ۰ دخی صحرا آمعناسنده در مفازه بیابان یابان که جول تغییر اولنور ۰ فوزدن ماخوذ در نجات معناسنه ۰ وهلاک معناسنه دخی کلور ۰ یقال فاز ۰ وفوز ذی مات ۰ لکن معنای اوله نظر ایله بیابان محل هلاک ایکن مفازه یعنی محل نجات اطلاقی تفاؤل ایچون در ۰ لدیغه تسلیم دیدکلری کبی ۰ وله نظائر ذکر ته فی محله جمعه مفاوز ۰ مفازات ۰ مومأة ۰ وبریه مثله ۰ جمعه براری فلاة مثله جمعه فلا وجمع الجمیعی فلی کلور ۰ وفلوات بتسبب مثله جمعه سباسب ۰ وعیهب ۰ وتیهاء جمعی ایتیاه ۰ وجمع الجمعی اتاوه کلور ۰ وتیهور ۰ وفدفد مثله جمعه فدافد فیروزآبادی دیدیکی تهور جقوریر ۰ وادنیک کذلک جیملک اعلاسی ایدیلر ۰ سفلی مابینده دیرلر ۰ برز ۰ وبرزیت ۰ ومهلکه ۰ ودیمومه ۰ ودوه ۰ ودویه ۰ ودوداویه ۰ وتنوفه ۰ وتنوفیه ۰ دخی مفاز معناسنه در ۰ لین برزیت ۰ خزیت معناسنه دخی کلور ۰ یعنی اوستاد و ماهر قیولاوز ۰ آساس ۰ دیدیکی قطعه از دیمومه ۰ وعلم الارض الفی یدم بعدها ۰ ودیمومة اصلنده دیمومة در فیعولة وزننده که دوام دن ماخوذ در کینونة کون دن ماخوذ اولدیغی کبی که اصلنده کیونونة در ۰ بدوه وبدی ۰ وبادیه ۰ بادیه که جول تغییر اولنور ۰ قفر ۰ وبلقع ۰ وتی ۰ وفواز ۰ وسبروت ۰ بیابان خالی ۰ فیفاء ۰ وقیهاء ۰ وصرماء ۰ اول بیابان که درآنده اصلا صو اولمیه ۰ قال نظم علی صرماء فیها اصرماها ۰ وحزیت الفلاة بها قلیل ۰ اصرمان ذئب واذئب معناسنه حرم دن ماخوذ در انقطاع معناسنه ۰ ضربوراکثر یا معوره دن منقطع اولدیغی ایچون بواسم کلیه تسمیه اولندیلر ۰ یقال ترکته بوحش الاصرمین ۰ ای بمفازة لیس الا الذئب والارنب معلم میم ولامک فتحه ایله بیابان یانشان ۰ نشاندوجول ۰ یعنی اول نشانکه یولنی بولق ایچون نشانه وضع اولنمش اولنه جمعه معالم یوشیده اولمیه که عامهٔ کتب مبسوطه ده معلم نفس علامة معناسنه اولدیغی مصرحدر ۰ صحی میدانی دیدیکی که معلم ۰ وعلم ۰ وضوه ۰ ومنار ۰ بیابانلرده وضع اولنان نشاندر ۰ مع هذا مصنف اساسنده دیدیکی که حقیقت معالم الطریق اولی آثار بها الق تستدل بها علیها ۰ ودخی دیدیکی که صویت صویا فی الطریق دیرلر که صوی اول طاشه یعنی درکه یولنه نشان اولصوه ایچون ایدرلر ۰ ویقال ان للاسلام صوی ومنارا کمنار الطریق ۰ سامی ده دیدیکی که آمره ۰ اول نفاق نشاندر درکه بیابانده وضع ایدرلر ۰ فیروزآبادی دیدیکی که ۰ آمر ۰ وآمار ۰ وامارت علامت معناسنه در ۰ وتومور ۰ بیابانده وضع اولنان نشاندر که جمعی تمامیر کلور ۰ وارم ۰ واریم ۰ وارمی ۰ واریمی ۰ دخی نشان مذکور معناسنه در ۰ تجهل جای بی نشان ۰ علامتی اولمین موضع که معالم مقابلی در جمعه مجاهل شهاب دخی بیابان معناسنه در ۰ یقال قطعوا تهما من الارض وتهوبا ای بعیدة مستویة ۰ تیه ۰ وتیهه ۰

ومتیهه

وتیهاء کبر اول مفازه درکه آکا سلوک ایدن کمسنه خیران اولور ۰ مدلاة ۰ اومفازه درکه آنده حرارت شدیده وسراب اولمیه ۰ تیماء دخی مفازه معناسنه در ۰ غطشی ۰ اول بیابان درکه برده جمله یول یولمق ممکن اولمیه که آندن عمیة المسالک عبارتی ایله تعبیر اولنور ۰ قال الاعشی نظم وتیهاء بالیل غطشی القفارة ۰ یوشی صوت فیها دبا ۰ تقول کیف قفارة غطشی ۰ ومن کم مثلها غطشی ۰ وقف ۰ واسع اولان بیابان ۰ آساس ۰ دیدیکی که وقیق اول ارض واسعه درکه کثیر النبات اولمیه ۰ وارمیس اول بیاباندرکه آنده اغاج واوت اولمیه که آندن جیملا ایله تعبیر اولنور ۰ وفارسیده بیابان دغ دیرلر ۰ وصحی کلیین کمسنه یه آملمه ۰ دیدیکلری یومعنادن ماخوذ در ۰ کذلک عیوب وعاری اولان کمسنه یه آملمس ۰ وبنائی اولمین ارضه ملمع تعبیر اولنور ۰ هوجل مفازه بعیده ۰ وبطنی وقفیل معناسنه دخی کلور ۰ تقول ان الهوجل لا یقطع الهوجل ۰ قبریه ۰ دخی مفازه معناسنه در ۰ تمق اولمیه که بومقامه حلیجه ذکر اولنان اسماء اجلاه صحرانک اسمیدر ۰ لکن بعضی مطلق صحرا ۰ وبعضی بعض قیود ایله مقید در لهذا بعض علماء لغت اسماء صحرانی جمع وتنظیم اندلکده مفازه اسمدن مثلا اوخال وذکر اولدی نظم دویه صحصح وصحصاح وصحصحان صحرا ۰ دوی وبادیه داویه دوّ وبدو وعرا ۰ فلاة وکثیب وبوباة ویبس ومومأة ۰ براز ومهلکه بریه مهلکه بیدا ۰ جوبه وقفقد ودیمومه مهمه وصفصف ۰ جدد جزز بوز وفوز وجوز وفضاء ۰ براح وسلمق وتیقان تنوفه وقیعه ۰ بداح وبدح وسلمق قاع ومجهل وبیهما ۰ والله اعلم رمله ریگ قوم جوبه رمل ورمال کثیب توده ریگ ۰ قوم مجتمع اولغله حاصل اولان تپه جمعه کثبان وکثب نقاء مثله جمعه انقاء حقف ریگ کنز ۰ اکری قوم تپه سی که اطرافدن اعوجاج معناسنه در جمعه احقاف عقنقل بیوک قوم کثیب مثلر کم معناسنه ۰ وعظیم وواسع ولوی معناسنه دخی کلور ۰ جمهور ۰ وتبع ویوکسک اولان قوم ۰ جبل اول قومکه ایب کبر اوزرون واقع اولمش اولنه تبعه قومک رئیسی ۰ فیروزآبادی دیدیکی که عجه عنک ظلم وکسری ایله قوم دن مجتمع اولان تپه ۰ یاخود قومک کثرتندن عبارتدر ۰ عجماء ۰ اول قوم درکه آنده اغاج اولمیه ۰ انتهی ۰ سقط وسقط ۰ وسقط ۰ ومسقط ۰ اول موضعدرکه بیوک قوم همناد اولوب منقطع اولدقده اول موضع اینجه اولور ۰ دعص قوم یعنی جمعی وعصة ۰ وادعاص در ۰ قاموس ۰ رمل مستدیر در ۰ برقطعه ۰ وقوم مدن مجتمع اولان کثیب ۰ ورمل صغیر معناسنه در دیدی ۰ وآساس ۰ نقل اولوب بالادعاص دیدکدن صکره ۰ وهی قیران ۰ ان جزء الرمل المجتمعة ۰ جوبه تفسیر ایدیکی که قیران قورلقطنک جمعیدر ۰ رمله مستدیره معناسنه ۰ ضفوه ۰ وعقد ۰ وعقد ۰ اول قوم درکه برینه اوزرینه بیغمش وصیقیشمش اوله ۰ فیروزآبادی ۰ ضفو ۰ وضفوه ۰ رمل عظیمه که اطرافدن تجمع ایتمش اوله ۰ یاخود برینه برینه اوزرینه بیغمش رمل در ۰ وعقده ۰ وعقده ۰ تراکم ایتمش رمله در دیدی ۰ عذاب ۰ ولبب ۰ وسایفه ۰ یوقه قوم ۰ جوهری دیدیکی که عذاب رمل رقیق معناسنه در ۰ اخر دیدی لبب رمل رقیق در یغمر آز ۰ وایجه جلب قوم یعنی ۰ ودیدیکی که رمل عظیم اولورسه

عَقَنْقَل • وآندن ازاولورسه نُحُوكُل • واندن ازاولورسه سقط • واندن آزاولورسه كَذَاب
وآندن آزاولورسه لَبَب • دیرلر • تَمِیمَه • یومشاق قوم • اصمعی دیدی که تمیمه اول قوم درکه آنده
آعاج نابت اولمیه • بهیام • اول قوم درکه زیاده یومشاق ورقیق اولمغله آووجده طوره • دیمکدر
اول قوم درکه آیاغ ایله یاصله ایاق ریجنه قادر • صَرِیمَه • میدانی دیدی که ریگ جدا گانه بنزر
باشقه یاکشوه بری برندن جدا اولان قوملرک بری • آساس • صَرِیمَه • دیمکدر • والصَّرِیم
والصَّرِیمَه • دیدکدن سائر قوملردن منقطع وذات شجر اولان قوم • صَرِیمَه • دیرلر • وجمعی
وجَرَاثِیم • اول همواره رمل درکه آنده اوت بتمیه • دارة • مدوره قوم • یعنی • حَقِیقَه
ایکی قوم میانده اولان آحیقلق • عانک • اول قوم درکه دوه آنده مشی انجکله قادر اولمیه •
وعَنَاء • وعَسَاء • ومِعَاس • اول قوم درکه آنده مشی ایدن هزار زحمت ایله مشی ایدر • عاقِر
اول رمل عظیم درکه قطعا آنده نسنه بتمیه • کوفه • شهر نیک قومی قیرمزی اولمغله
بواسم ایله تسمیه اولندی • نَجْد • جای بلند • مرتفع بر • وبلاد عرب دن نجد غور • مقابلی درکه غوردان
تهامه ایله تعبیر اولنور • وتهامه دن ارض عراقه واریجه مرتفع اولان ارضه نجد اطلاق اولنور •
جمعه نِجَاد • واَنْجَاد • ونُجُود • یقال آرض • مَنْشَزَة • ونَشْز • ونَشَز • دنی ارضدن مرتفعه مغاسنه در •
یقال نَشَزَ کشنی ای ارتفع • وانشَزَهُ ای رفعه • وَهْبَة • جای نشیب • آلچاق یر • جمعه اَهْبَاء • وهِبَاء • غور •
غینک فتحی ایله در • وحَدُور • وهبوط حا وبانک فتحه لری ایله • وعَقَبَه • مَنْقَبَه • صَبُوب • وصَبَب •
وحَدَر • وهُبُوط • وصَاع • دنی الحاق بر مغاسنه در • وفی الاساس الصبیان یتقبون بالکبرة
فی صاع من الارض وهو المکان المطمئن • تَلّ • تودة یعنین که تپه تعبیر اولنور • سامی باشی
جغدان واسع اولمیه قید فی ریاض اندی • جمعه تِلَال • رَابِیَه • وکات ثلثة لغتدر • تودة • بلند •
یوکسک تپه • جمعه رُبَی • رَابِیَه • مثله • جمعه اَکَم • واِکَام • وآکَام • وأَکُم •
یوکشیدا ولمیه که آکام لفظنک اَکَمَة لفظنک جمعی دکلدر • بلکه اَکَمَة لفظنک جمعی اولان اَکَم
لفظنک جمعیدر • جبل • وجبال کبر • واَکَم لفظی دنی اکام لفظنک جمعیدر • کتاب وکتب
کبی • پس اَکَمَة لفظنک جمعی فقط اَکَم واکام درغیری دکلدر • رَجْوَة • مثله • اَمت • وصَفَد • وحَدَب •
وربع • دنی ربوه مغاسنه در • یقال نزلوا بربع رفیع • وربعة • مرتفعة • ای علی المرتفع من الارض •
ویقال یتبعون بکل ربیعة • وملکهم کسراب بقیعة • قاره • دنی اکمه مغاسنه در • سامی •
قاره واکمه لفظلرینی چندان مرتفع اولمین تپه ایله تفسیر اندی • اساس • وَعْرَة • اضاخیر
جبال • واکمه تل مغاسنه در دیدی • قاموس دیدی که قاره اول جبل صغیر درکه سائر جبالدن
منقطع اولمش اوله • وصخرة • سود آ مغاسنه • واکمه طاش دن تپه که نقط برطاشدن اوله •
واول مکان مرتفع که جبل مرتبه سنه بالغ اولمیه • واول موضع که اطرافنده اولان مواضعدن
مرتفع وغلیظ اولکن غلظتی طاش مرتبه سنه بالغ اولمیه • انتهی • وَعْرَة • ولَابَة • ولُوبَة • اول
موضع که طاشلی اوله • قاموسده سنگلاخ تعبیر اولنور • جمعی • حَرَّات • وحِرَاز • وحُرُوز •
ولابات • ولوب • کلور • کَلْکَدَة • زمین دن قطعه اصلبه • وقِیقَاة • ارض غلیظه در •

جمعی

جمعی قواقی کلور • جمعی • کَلْکَد • کَلْکَدَة • مکان صلب • کَلْکَدَة • ارض صلبه دن برقطعه • کلندی •
دنی بومعنایه در • انتهی • کَدِید • اول زمین درکه آنلرک کثرت دوابی وآیاقی سبیی ایله طیرناقاری
آنده تاثیر ایدوب آشیندرمش اوله • نَقْع • طوپراغی پاک اولان ارض • جمعی نِقَاع • وانقع
کلور • بعضیلر • وَهْدَة الطین • اولان ارض در دیدی • کَدِیَة • اول ارض درکه طوپراغی زیاده پک
اولمغله آکا کلنک تاثیر اتمیه که فارسیده اول زمینه تَرِش • دیرلر • جمعی کدی کلور • کنود • اول
ارض درکه آنده اوت بتمیه • جُحْد • ومَرْت • ومَرُوت • اول صحرادرکه آنده اصلا اوت اولمیه •
کَنُود • قرعون • دراننده • اول قوم درکه اوزرینه زیتون یاغی دوکوب آنکله زیرینه جلا
ویرلر • فَجّ • فراخ میان طاغ • ایکی طاغ میانده • جَبَل • کوه طاغ • جمعه جِبَال • واَجْبَال • واَجْبُل •
دنی کلور • طَوْد • کوه بزرگ • بویوک طاغ • بعضیلر جبل مرتفع در دیدی • بناءً عَلَیْهِ طَوْد • دیرلر • بنا •
مرتفع اوله • جمعه اَطْوَاد • وابن الطود • وابن الجبل • جیوب • صدا مراد ایدرلر • وسریع الجواب
اولانه حقنده کانه ابن الطود دیرلر • واسع من رجع الصدا • منلی اول کمسنه
حقنده ضرب اولنور • اَحْنَب • منله • جمعه رِخَاشِیب • ابن عبید قرآن روایت اندی که کفر
کافک کافنک فتحی • وغانک کسری ایله جبل عظیم مغاسنه در • طور • وصَد • وصَدّ • وسَدّ •
وسُدّ • دنی جبل مغاسنه در • رَشِیب • کوه برقوناق • قاری طاغ • مخفی اولمیه که رشیب کسری ایله
صاج آغاری مغاسنه در • واشیب شاب یشیب دیمکدر • لغت در باشنک صاچی اغاری
کمسنه مغاسنه • اگرچه نعت مذکور قیاسه مخالفدر • زیرا ضرب باینکه افعل صفت کلمز •
واشیب لفظنک جمعی شِیب • درشنبک کسری ایله امدی صواب اولان جمع صیغه سیله
تفسیر ایدوب کوهلرک برقناق دیمکدر • یعنی قاری طاغلر • مع هذا مصنف اساس •
دیدی که ومن المجاز • شاب رؤس الآکام • ورایت الجبال شیبا • بریر بیاض الصقیع
والثلج • انتهی • حاصلی جبال مذکوره به شیب اطلاقی استعاره در • باشنک صاچی اغارمش
کمسنه یه تشبیه طریقی ایله • شَاهِق • کوه بلند • یوکسک طاغ • شهوق • ماخوذ در
ارتفاع مغاسنه • حالق • دنی بومعنایه در • کویا بر مرتبه مرتفع که خلق جوه • بالغ اولمش •
وصَدَف • دنی بومعنایه در • سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ • ای رأسی الجبلین المتقابلین • جمعه
شَوَاهِق • عَلَم • مثله • جمعه اَعْلَام • مَنَاسِك • لفظ شاخ ده مبالغه معتبر در • لهذا اسامی ده
بلندی بلند عبارتیله تفسیر اولندی • یعنی زیاده مرتفع جبل • هَضَبَة • کوه نشیب • الحاق طاغ •
بعضیلر • وتسریو کسک تپه ایله تفسیر اندی • جمعه هِضَاب • وهِضَبَات • قرن • کوچک
طاغ مغاسنه در • واکثر کتب ده سائر جبال دن مفرد اولان جبل صغیر مغاسنه واقع
اولدی • قُنَّة • سرکوه • طاغ باشی • جمعه قُنَن • وقُلَّة • مثله • جمعه قُلَل • یقال الاتوق تبیض فی قُلَّة
الجبل وقلة • وشَعَفَة • وشِعَاف • وشُعُوف • دنی بومعنایه در • شَعَفَة •
لفظنک جمعی شَعَف • وشُعُوف • وشِعَاف • وشَعَفَات در • ورجل طویل الشِّعَاف
ومطر قلیل • شَعَفَة • دیرلر • لهذا بر کمسنه یه دن حاجت طلب ایتکده محتاج اولدیغی مرتبه ده

از دو برسه • ما تفعل الشعفة فی الوادی الرغب بجوب ضرب مثل ایدرلر • رغب واسع مغاسنه در یعنی واسع دره یه آز یغمور نه ایدر رنبق بلندی سرکوه • طاغ باشنک یوکسکلکی یوزاسن جبلدن اول موضع مرتفع که آندن مرتفع موضع اولمیه جمعی نیاق در ذروه مثلو ذال ه فتح وکسر لغتدر • عثعثه • ومعثاه • دخی ذروه مغاسنه در • جمعی معثعثان ومعثیده در • قذقذ • طاغ باشنک سیورلیسی • قنذ • اوزونلغنه جیلدن برقطعه شفح دامن کوه • طاغ ارتکی که برآز ارتفاعی اولغله آنی صوبا حمیه صفح • وعرض • وخیف • وقبل دخی بو معنایه • جمعه سفوح حضیض بن کوه • طاغ دیبی • ویرآیی غنه دخی ویرلر ه • وحض • دخی حضیض مغاسنه در مغاره سوراخ کوه • طاغ غاره اولان دلوک جمعه مغارات • غاد مثلو جمعه غیران کهف شکاف درکوه • طاغده اولان یاریق جمعه کهوف • والکزکتب مطوایه کهف • وغار • ومغار • ومغاره طاغده اولان سوراخ مغاسنه اوملق اوزره تصریح اولنمشدر • تمیدی سای ه شعب • ولصب • وسلع • وسنع • وصنی • عبارتلرن دخی شکاف درکوه عبارتی ایله تفسیر اندی که کهف مرادی آکورلر • ومغاریه دخی شعب ویرلرجمعی شعبه • وشعاب • وشعوب • وشعوب • فیروزآبادی دیدی که شعب ایکی جبل میانده اولان اوبوم • واول اوچیر ومده ودره کنارنده اولان یار تعبیر اولنان موضعده کهف اژکوچک جانلق موضع کزنده توشن یاورد چقارور • ولصب طاغده اولان کوچک دره • ومضیق وادی مغاسنه در • وفی المثل اعذب من ماء الاصاب • وصنی صنوان لفظنک مفردیدر رکیتا صنوان دیرلر ایکی آیازمه بری برینه قریب اولوب منبعلری متحد اولسه • وفی الاساس ه وکنت ضنیا بین صدیین مجهلا • ای رکیتا مجهولا بین جبلین • اجبل طاغ اورتاسنده واقع صخره مرتوی • ومرتویه • وفاد • ایکی طاغ میانی فج • ونقنف • ایکی طاغ میانینده اولان واسع میدان • ودخی اوکسنه که آنکله ارض میانینده برآز امتداد اولوآیه آکاد • ونقنف دیرلر برداتک آغزی ایله دیبی میانده اولان امتداد کبر • وزم • ومحرم • وحید • وربید • ورغن طاغنک برطرفندن جیقان سیوری که آندن انف الجبل دیله تعبیر اولنور که قوشن قنادکبی یوزینه دخی الاساس بذا رغن الجبل ورعانه • وهو انف شاخص منه • وبو رنازاولان کمسنه ارغن اطلاق اولنور • ودخی رغن ورغونه • طولهمقارن جمق مغاسنه دخی اولغله اولان اولوب احمق اولان کمسنه یه دخی ارغن دیرلر • مؤنثی رغناء در • ورعان الجبل وخیاشیم الجبل • انوف الجبل مغاسنه در • وف الجبل طاغنک باشنده اولان اول سیوری موضع که طاغنک طولی آنکله نهایت بولور • فارسیده تیزنای سرکوه تعبیر اولنور • لهب • ایکی طاغ میانده اولان اچیق موضع • وفی الاساس جاورت مرلهوب • ولهوب • سهوب • سهب لفظنک جمعیدر • ارض مستویه بعیده مغاسنه در • ولهوب لهب لفظنک جمعیدر • ما بین الجبلین مغاسنه در جمهور تعبیر اتدی • ورب • طاغده واقع ضیق موضع که نرکیده طار بوغاز وطاره جق یولی تعبیر اولنور • واکثر استعمالی دار اسلام ایله اروب میانده اولان حد وسنور در •

بطن

بطن الوادی اندرون رود • دره نک صوآقان یوفوریری • بعض نسخ کتابده ناوه ایله تفسیر اولندی ایچی اویمش نسنه در اولوق جمعه بطون • شعب • درغاره • طاغده اولان یول • ودربند دخی دیرلر که عامه تحریف ایدوب دره بند دیرلر جمعه شعاب • فنیه • راه دشوار درکوه • یوقوشن طاغده اولان صارب یول • فارسیده سره دیرلر جمعه مغاسنه جمعه ثنیات وثنایا • عقبه مثلو جمعه عقبات لکن شعب لفظی دره یه وایکی طاغ میانده اولانه فرجه یه دخی اطلاق اولنور • صعود • صادک فتحی ایله • کوه دشخوار • صارب طاغ کود • ورعن مثلو جمعه رعان • یقال عقبة صعود ای شاقة الصعد • حجر • سنک • طاش • جمعه احجار • وحجارة • فیروزآبادی احجر دخی کلور • وجوهری جمع قلتی احجار • وجمع کثرتی حجار • وحجارة کلور دیدی • جرل • وجرول • دخی حجر مغاسنه درکه جمعی اول کلور • وقول اولان واو جمعی لفظنه الحاق اولنان زیادتدر • بومری طاش • صرام • خرسنک ایله تفسیر اندی • بعض لغات فارسیه • خرسنک لفظی اول حاصل طاشی درکه آنده محار منتی اکثر قادر اولمیه • وقد تفسیر اولندی صحیح اولان کاشانی تفسیریدرکه سنک بزرک در دیدی • بعض نسخ کتابده دخی سنک بزرک عبارتی ایله تفسیر اولندی • وطالب ومطلوب میانده حائل اولان کمسنه یی آکا تشبیه ایدرلر • جام جم • دیدی که بین مادلت رار غیر اورنکیست • • پیش راهت زشرک وسنکیست • • والکزکتب • جلمد • صخره ایله تفسیر اولندی • • وفی المثل نقش وحفر فی الجلمد • ولا تنقش فی الجلمد • اندیکلک وعدی فراموش ایتمه دیه چک یره • ضرب اولنور • جمعه جلامد • جلوذ • مثلو جمعه جلامید • جندل مثلو جمعه جنادل • یوشیده اولمیه که طاشلو یره مغاسنه اولان جندل جیمک ضمی ونونک فتحی ودالک کسری ایله در غلیظ وزشده • فهر • فالک کسری ایله • هالک سکونی ایله سنک درشتی وسنه سنک دیدکلری طاش که آنکله بعض شی سحق ایدرلر • فیروزآبادی آوجه صفا جق وجوارقیر احق قدر طاشه دخی درلر دیدی • جمعه فهور • صفوان • صادک فتحی وفالک فتح وسکونی لغتدر • سنک تکزان • طاشبنجق جوز طاشکه آیاق طوتمیوب قیار • صفا دخی ومعنایه در جوهری دیدی که صفوان وصفوان • بجاره مغاسنه در • مؤنثی صفوانه در • وصفاء مد ایله صخره ه متساوی مغاسنه در • جمعی صفا در قصر ایله • وارصفاء دخی کلور • الزهر صخره • سنک سخت وبزرک • قاتی وبوبوک طاش • رضه • دخی بو معنایه در • ورجه رضه ده بوبوک طاش درکه اکثریا قیری آنکله تسنیم ایدرلر لهذا ترجیم لفظی تسنیم مقامنده استعمال ایدرلر • قال عبدالله بن مغفل فی وصیته لا ترجوا قیری • ای لا تستعمله • جمعه صخور • خالک فتح وسکونی لغتدر • وصخوره • صلد • سنک سخت • قاتی طاش • واکثر کتب لغتدن مستفاد اولان بودرکه صفوان یومشاق وجوز طاشبنجق طاشی • وصلد • قاتی ودوز طاشبنجق طاشی مغاسنه اولمیه • وقد تفسیر کتابده صفوان لفظی سنک نرم ایله تفسیر اولندی • مغناطیس کمالک • مغنطیس • ومغنیطیس • سنک آهن ربا • دمور قابوجی

یعنی دموری جذب ایدن طاشدر که موفوفدر و معرب در حَصْبَاء آسنگ ریزه • اوفاق طاش
جمعه حَصَبات • حَصَاة • مفرده جمعی مذکر مضاآسنگ کرم • فیرمش طاش • بجاره صفتی
اولمغله مؤنث صیغه سیله ذکر اولندی • کذا فی الاساس • رمض دن ماخوذدر شمسک تأثیرندن
حاصل اولان حرارت مغایسه • رضراض • حَصْبَاء کبر بغایت اوفاق طاش مغایسه در
وکقد احسن الشاعر فی مدح مهر حیث قال نظم • وما آء علی الرضراض یجری کانه
صحایف بیض شکلن جداول • کان به من سندة الجری جنة • وقد البستهن الریاح السلاسلا
فیروزآبادی دیدیکه حَصْبَاء آنک مفردی حَصَبَة • وحَصَب • وحَصَبَة بجاره مغایسه مفردی حَصَبَة در
وحجراه صادق فتحی ایله که نادردر حَجَرَة سنکی که حایلینا اندارلر • رمی بجاره وقتنده حاجیلر آندیکی
طاشدن جمعه حجاره وحِجَارَات • مَرْوَة سنک سپید تابان • بیاض براق طاشدن
اصمعی دیدیکه آندن آتش چقارلر • وصاحب مصرحة الاساس آسنک آتش زنه ایله تغییر اندی که
ترکیده چاقماق طاشدر تغییر اولنور جمعه مُرُو • رُخَام سنک سپید نرم • یومشاق بیاض طاشدن
بعضیلر مَرْمَر ایله تغییر اندیلر • بلکه کسوه رسنک سنگ واقع اولدیغیچون سنگ طاشدن • ورخام
لفظنده لین معتبر اولمغله رحمة • ورحمة متقارب در دیدیلر بقال وقعت علیه رحمة • ورخمة
مَدَرَة کلوخ کسک که طوبراقدن برقطعه • وقریه مغایسه دنی کلوره لهذا اهل حضره اهل
مَدَرَة • واهل بادیه یه اهل وبر دیرلر • وهلال بن عامر بن صعصعه دن بر رجل بخیل یاذر دیدکاری
ناقه سنی حوض دن ارسقاندکدن صکره برآز صو حوضده قالسه آنی حیوانات اجمه سوء ایچو
زیاده بخللندن مَدَر ایله کسترایدر ایدی • لهذا اَبْخَل من ماذر • مثل اولدی • مَمْدَر اول موضعدر که
آندن مَدَر اخذ ایدوب حوضک ایکی طاشن سیانده اولان شقلره یعنی مَرمَة ایدرلر • مطین
جامور اخذ اولنان موضع مغایسه اولدیغی کبی • ارض طَاثَة • جامورلی زمین • ویوم طائن
جامورلی کون مغایسه در • قَلَاعَة کلوخ • تبرک بویوک کسک • مصنف اساس ده
تخفیف وتثقیلی جائز در دیدی • وارض ذات قلع وری اولنان حجر ومَدَرَه دنی قلاعه دیرلر •
بعض نسخه لرده سنک قلاص ایله تغییر اولندیغی بو معنایه مناسبدر • قَلْصَ • وبکر • فارسیده
صابان مغایسه در • بعض صابان طاشنی بَنْدَقَة سنک کمان کره • کمان کده دیدکاری
آلته وضع وری اولنان یووارلاق جمعه بَنْدَق • وبَنَادِق • وتوفنک ایچنه وضع وری
اولنان یوالغه دنی بندقه دیرلر • عوام تحریف ایدوب فِندِق دیرلر مصنف مستقصی ده
حَدَاْ وحَدَاْة ورک بُنْدُقَة • مثلثه دیدیکه حَدَاْ منادای مرخم حَدَاْة اصلی یاحَدَاْة در وحَدَاْة
برم اصطلاحی در چاپیلاق دیدکاری قوشدر بعضیاحَدَاْة بصیرت اوزره اول وغافل اولمه که
آرد یکده بندقه وار در بلکه انی سکارلی ایدرلر سنک آکاک یوق ایکن • بصیرت ادعا
ایدن کمسه یه بصیر تنکه مغرور اولمه زیرا سنان بصیر خلو وار در دیه جک بر ضرب
اولنور • ومفرد بنده اختلاف کثیره وار در کتب امثال ده بیان اولنمشدر • والله اعلم
برمع • بیاض ویوقه وبراق طاشدن • لحاف • اصمعی دیدیکه یوقه بیاض طاشدر که موذی

ای جبلت علی شکل الجداول
ای جبلن

وبری فیه یعنی مقامه ده دنی
مصنف کلامنه موافق
بیان اندی

لحفه در

لحفه در • ومتکسر اولوب اوفاق اوفاق بادولنور • میدانی مجمعه ده کذا مطلقا
نقلت الی برمع • مشنده دیدیکه برمع یومشاق بیاض طاشدر که جیبنا ایچون آندن قدوف
یعنی قیرله تغییر اولنان ایچون یاخاق یاپارلر • مضرب مثل مصنفکور قسم ثانی ده نصر بابنک مضاعفندن
فعت ماده سنده تفصیل اولنمشدر • سَکِیکَة • آووجه صیغاجق قدر طاشن • وسلام مطلق
حجر مغایسه در • وفی المثل اکثم من السلام • ربیعه اول طاشدر که هرکس قوتنی امتحان ایچون
آنی آلی ایله قالدررکه ربع آل ایدر طاشن قالدیغی حق مغایسه در • رَصْفَة • فیرمش طاشن
واول طاشن ایله فیرمش سوده رصیف دیرلر • وبرکمسه بغایت مضطرب • یاز یاخود
غضبه کلسه کانه علی الرصیف دیرلر • وفی المثل ما عنده مایندی الرصفة بجیل حقنده ضرب
واصل مثل بودرکه بویک عادتلری بودرکه طعام طبخ ایده جک چوملک بولمدقده فری دن
چوملک کبر یابوب صوسوسنوب • وهرنه مراد ایدرلرایسه ایچنه قودقدن صکره طاشی
فیرن دیروب آکا آلتی ایدرلر • یعنی برمرتبه تجیلدیرکه معهود طاشی ایصلاح حق قدر
وبرمز • مقصور مطلق خیری آندن نقی در • بعض لاخیر فیه • صَفِیح • وصفاح • یاخود طاشن
جمعی صفایح در • بَصْرَة • وبَصَرَة • وبُصْرَة • اول یومشاق طاشن درکه بیاضه مایلدر • بدهٔ بصره یه
بصره دیدکاری طاشیر بوجه اوزره اولدیغی ایچون در • بعضیلر دیدیکه بصره یاس زاده نک معربیدر
بعض کنیز آلتی • وبُصْرَة باتک جمعی ایله ارض حمرا طینیة التراب مغایسه در • مرداس
اول طاشدرکه قوبی باتک صوبی وارمدیه دیملک ایچون قوبی نک آغزندن آشاغی
القایدرلر • مُلَمَّس • ومرضاح • اول طاشدرکه آنکله خرما چکیرده کی قیره یارلر • فارسیده
فوما چکیرکنه دیرلر • قاله المیدانی • فیروزآبادی دیدیکه مُلَمَّس حجر مضرس درکه
آنکله مطلق چکیرک قیرارلر • لَدَس • ماخوذدر آل ایله ضرب اتمک مغایسه • ومرضاح
رضح • ماخوذدر کسر اتمک مغایسه • بقول آیته هم یرضخون الخبز وبیرضخونه • یعنی آندی
کورلرم که خبزی کسرواکل ایدرلر • مِنْجَرَة • اول طاشدرکه فیره ضرب صوبی قیرمق ایچون آلتی
ایدرلرکه اول طاشن ایله فیرمش صوبه بجر دیرلر بحرت المآء دیرلر • انسحنته بالرضفة معنادر
رَضَف • اول طاشلردرکه بری بری اوزرینه یغلمش اولا • رضفت الحجارة فی البناء
ایدرلر طاشیر بری بری اوزرینه بناء وضع ایله • بَلَاط • وبلاط • حجارة مفروشه
مغایسه درکه قالکدیرم تغییر اولنان حجارشه یه شامدر • فیروزآبادی دیدیکه بلاط قسطنطینیه ده
بر موضعک اسمیدر • خَدَان • اول طاشدرکه آت سرعت ایله مشی اندکده طیرناغنک آلتندن
صیچرار • صَیْدَاْ • اول طاشدرکه آندن چوملک یاپارلر واول چوملک صیدآن دیرلر
مَقْلَة • اول تدور طاشدرکه سفره ده صوبه عظیم مضایقه اولدقده آنکله صو تعلیم ایدرلر • مثلا
برظرف ایچنه برکوچک مدور طاشن وضع ایدوب اوزرینه صو دوکرلر تا اول طاشه
برابر اولنجه یه دکین اول صوبی بری ایچر بعده آنی الیخ بوجه اوزره ایدوب اصلا کمسه یه
غدر اولمز • مقل • ماخوذدر صوبه طاقمق مغایسه • وبحر مذکوره بحر القسم دنی دیرلر

المذاهب جمع مذهب وهو
الممشى والملاعن
قوارع الطريق

بُنْدُق بجر الاستثنى معاند در. وجمعى بُنْدُل در. بجر. ومدقون صغير وكبيره اطلاق اولنور. انبداد دندر
وفى الحديث بعدوا المذاهب. وانقوا الملاعن. واعدوا النبل. اكثر اهل حديث نبل قرأت
ايدرلر بجر. كذلك. اول يومشاق طاشدركه مدر كبر. تركيدر كوفكه تعبير اولنور. جذان. دى ايدرلر
تَشَف. وتُشُف. اول سياه طاشدركه كويا آتش ياغمشدر. اكثر ياجى ملدر. اوكچه سورتوب
اوكچه طاشر تعبير اولنور. لهذا فارسيده سنك پاشنده ديرلر. مِسَن. بيلاكو طاشركه فارسيده
فسان ديرلر. تعبيينه. اول طاشلدركه جوطنك كنارينه نصب ايدوب هرايكى طاشك
ميانده اولان فرجيه غايت يوغرولمش مدره ايله صيوارلر. اثان. الفصيل. اول طاشدركه كازلر
اوزرنده بزجير يارلر. جوهرى ديدكى كه اثان. اول يوك طاشدركه قويى اغرينه وضع ايدوب
سقاً اول طاشك اوزرنده طوروب قويى دن صويجكر. واول يوك مدور طاشى كه
ماء صحصاح يعنى ماء قليل. اوله اكا اثان. الفصيل ديرلركه فصيل ماء قليل معناسنه در صحصح كبى
فيروزآبادى ديدكى كه اثان. اول يوك طاشدركه آبار رمه تعبير اولنان صونك كنارينه وضع
اولنوب يوصون طوغمغله ملامت پيدا ايدر. واول يوك طاشى كه صوايچنده اولوب
برآرپنى صوسترايدوب وبرآرپنى صوسز اتمكه اكا اثان. الفصيل ديرلر. والله اعلم. جذاذ. اول طاشدركه
آندن آلتون استخراج ايدرلر. يَشْب. يَشْتُن معربدر. حَلُوّ. اول طاشدركه آنى سورتوب
يافاز يبوب حاصل اولان حلكه سنى سرمه كبى كوزه چكرلركه رمده عظيم نفعى وارد. بعضلر
ديديلركه اول طاشدركه اوزرنده كوزه علاج ايچون ادويه سحق ايدرلر. ظِرز. وظرزه كنكين
طاشى. ومطلق طاشى. ومدور طاشى معناسنه دخى كلور. زاغوفه. وارغوفه. اول
طاشدركه قويى تطهير ايدن كسنه اوزرنده طورمق ايچون آياغى آلتنه وضع ايدر. وسقاطورمق
ايچون قويى اغرينه وضع اولنان بويوك طاشه دخى ديرلر. مِرْداة. اول طاشدركه
منجنيقه وضع اولنور ورمى ايدرلر. واول طاشى كه آنكله غيرى طاشى قيرارلر. ودخى اول طاشدركه
سوسمار آنى مسكنه نشان ايدر. وصياد سوسمارى صيدايچون سوسمارك مسكنه قرب اولوب
سوسمار طشره چكوردكده جمر مذكورى اخذ سوسمارى انكله ضرب وشكار ايدر. وفى المثل
كُلّ ضَبّ عند مِرْداته. حوادث روزكار هرس ايچون حاضر مهيادر. يعنى جلب محلده ضرب اولنور.
والله اعلم واحكم. وصلى الله على محمد وآله وصحبه وسلم. والحمد لله رب العالمين

باب معدن

معدن بميمك فتحى ودالك كسرى ايله. كان. جوف ارض در حاصل اولان
آلتون وكومش كبى جواهرك مكانى. معدن دخى ماخوذ در اقامت معناسنه. وجواهر مذكوره دخى
معدن دخى تقمص ايدن كسنه يه معدن ديرلر. معادن فلز. جوهركه از معدن خيزد. معدن دن
حاصل اولان جوهر. جمعه فلزات. صفو. صاف. ضمى ايله. روى. توتيا. وكُلْس دخى برنوعه. وآلتون
دخى ديرلر. صاحب ديوان نحاس جيد ايله تفسير اندى. صفار. روى كبى. صانع الصفر
يعنى توتيجى. وتوتيا يه قيرايله برنوع دن حاصل اولور مركبدر. واكثر يا صفو اولندقده اوانى ايچون
ياخود فدى نحاس جيد مراد اولور. وصفار. باقرى معناسنه اولور. شبهان. وشبه

الباب الرابع فى المعادن وما يناسبها

برنج. نحاس دخى برنوع اولمق اوزره قاموس تصريح اولندى. نحاس. مس. باقر. قطر. مس احمر
ارمنى. باقر. صفر. مثله. رقيق قطران. وزيت يوساسنه دخى ديرلر. لحام. لامك كسر وضمى
لغتدر. گفتير. عامه تحريف ايدوب كچيم ديرلر. آنك. مدو نونك ضمى ايله. سُرب. مطلقا
قورشون. وسياض. وسياه. وخالص قورشونه دخى ديرلر. معلوم اولكه كرسناب
جمع صورتنده افعل وزننده مؤنثه. آنك. واسنه. لفظلرندن غيرى بوقدركه. اشد. اصلنده
اشدد در. افعل وزننده كه قوته معناسنه. قال الله تعالى حتى يبلغ اشده. اى قوته.
بعضلر ديدى كه. اشد. جمعدر وكندو لفظلرندن مؤخرى يوقدور. ابابيل. كبيو به ديدى كه
مؤخرى يندة در لكن. فعلة. فعكة. وزننده مكسر افعل وزنى اولمزه جعلدر. وانعم. لفظى نعمه. لفظنك
جمعى وكلدر. نعم. لفظنك جمعدر. يقال يوم نعم بؤس. ويوم نعم اشرف. مثله. اشرب. دخى معربدر.
عُلّاب. ارزبر كسيد. بياض قلاى. وقلايى يه علّابى ديرلر. لكن كتب معتبره. علابى بانك
تشديدى ايله. رصاص معناسنه در. مصدر. رَصاص. وقلعى. مثله. قلع. برشبه معدنك
سميدركه. ابو قلابى آكا نسبت ايدرلر. وتركيده قلاى لفظى قلعيدن محرف اولمق ملاحظه اولنور.
شيخ فصيح ديدى كه رصاص كلمه اعجميه در كه رز زبر تعبير ايدرلر. وفى موسح ديدى كه صرفان.
موت. ورصاص. وكالس معناسنه در. ودخى ديدى كه رصاص ايكى نوعدر. برنوعى سياه در
آكا سُرب. وبرنوعى بياض در كه آكا قلعى ديرلر كذلك قصدير ديرلر. والكريزيارچه قلاى. طنجره
ات وارايكن. ايجنه القا ايتسه لر اول ات ابدا بيشمز. واكر خلخال يا بوب ميوه آغاجه طوق
اتسه لر هرگز ميوه سر وكومز. فضة. گموش. كنيه سر ابو الكدر. ضريف فضة. خالصه
معناسنه در. نُضار. مثله. نضير. صحيفه سيد مستعملدر. ثريا. وكميت كبر. نَظَر. زرآلتون. نضار. مثله
صاحب ديوان ديدى اهل شام نونك ضمى ايله نُضار. واهل عراق كسرى ايله نِضار. ضريب
آلتون مراد ايدرلر. وفى الحقيقه نونك ضمى ايله مؤخر. وكسرى ايله مقدمدر. انتهى. نضير. دخى ميوه بيار در.
ذهب. مثله. جمعى ذُهُوب. واذهاب. در. عين. وعسجد. وزُفر. مثله. عِقيان.
زر رشته. اول آلتون كه يردن اوت كبر بيتوب. جردن حاصل اولمز. مراد صرف زر خالص ايله
تفسير اولندى. بعض نسخ كتاب. زر رشته. ايله تفسير اولندى كه ضريمه. وقبل ايدن معناسنه در.
وآلتونك كنيه سر ابو الفضل در. تبر. زر خالص وصاف. بعض نسخ. زر ساده. واقع اولدى كه
صياغت. التمش. يعنى ايردوب برمنحنى ياسكمش آلتونه. وده لرى معناسنه. گومش. دخى دار ينه دخى
ديرلر. وآلتون وگومش صياغت اولندقدن صكره ذهب وفضة. اطلاق اولنور. جوهرى
ديدكى كه سكه. نمش آلتونه. تبر. وسكه. لندكدن صكره عين ديرلر. والتون دخى غير يه تبر ديمزلر
اكرچه بعضلر گومشه دخى اطلاق اندرلر. وبعضلر سكه. نمش آلتونه تبر. وسكه لندكدن صكره
دينار ديرلر ديدى. حكايت اولندى كه ابن سنا الملك. بيت. بقوى القيوف شعاع تبر احمر.
فشعاع ذاك الكبريت ثار الرقى. بيتنى انشاد اندكده بعض ادبا اعتراض ايدوب ديدى كه
لفظ تبرى لفظ احمرايله توصيف مستدركدر. زيرا تبر البته احمر اولور. صلاح. صفر. غيث الادب.

اعتراض مذکوره شود وجهل جواب دیر در که زبر ذهب بخیر مضروب معنا نسه در لکن شاء فزبور
ذهب مضروب مراد ندی مجاز اگر که آگا بر اطلاق اعلم و ذهب البته احمر اولور دیمکله مسلم دکلدر
زبر ذهب کاهی احمر و کاهم اخضر و کاهی اصفر اولور نته کیم آگا حسن شاه وقت ایدر اگر دیمه حرت
لازم اولر اذ ذهب الاحمر و بیر لر دیدی زیرا نجه بیاض لازم النتج الابیض دیمز لر انتهی شذره
زبر زبره اول آلتون که خرده طاروداته سی کبر متعدد دن جمع ایده لر لهذا فارسیده آگا گاو رسه
دیمز لر جمع شذر و شذور قال ابراهیم بن سیار فی ذم الذهب الذهب نیم لا الاشکل
یصیر الی شکله و هو عند الناس اکثر من عند الکرام کبریت کوکرد توره آلمق آرپای طاشی که
کوکب الارض دخی دیمز لر آبن الانباری زاهر اکستعمل النورة عبارتنک شرحنده دیدی که
نوره یه نوره تسمیه سنک وجهی بودر که استعمال ایدنلر نک جسد یعنی تتویر و تبییض
اتدیکی ایچوندر که نور دن ماخوذ در و بنا نا تک شکوفه سنه نور دیدکلری بیاض حسنی ایچوندر
و یواخ وضع اتدکلری خانه یه منارة دیدکلری آلت نور اولدیغی ایچوندر انتهی کلس
سار وج آلچی و خام گچ صار وج دخی بو معنا یه درکه معرب جیار دخی بو معنا یه در
فارسیده گچ خام دخی دیمز لر خراض دیدی که صار وج کول ایله یاخود بر غیری شنه ایله
قار یشمش آلچی در فارسیدن معرب در و هر کلمه که آنده صاد و جیم جمع اولمه البته آخرنده نون
تعریب الغندر زیرا ان عرب صاد و جیم بر کلمه ده جمع اولمز و حققناه فی المقدمة الاولی
بحالا مز دیدکلریه جص جمیک فتح و کسری الغندر برهان الدین مطرزی کسر افصح دیدی گچ
گچ و قاعدهٔ مذکوره یه بنا جص لفظی گچ لفظندن معرب اولدیغی متعین در صرح به
فی القاموس جصاص بایع الجص معنا سنه بو گچ جصاتان کمسنه قص و شید
دخی جص معنا سنه در جصه و قصه گچ جدن بر قطعه جصاصه گچ آلچی او جاغی میدانی
حراض لفظی گچ طبخ ایدن کمسنه در جیو تفسیر انوی که فارسیده گچ پز دیمز لر جوهری دیدی که
حراض اول کمسنه در که قالبه طاشنی چیقار مق ایچون آشتان بخر جیو غان اوزرینه آتش
بقار و نوره و جص بیدا اتمک ایچون طاشی اوزرینه آتش یاقار انتهی محقق اولدیغی تسبب اللغة
معنای اول مناسبدر زیرا حراض آشتان معناسنه در آتمد سنک توتیا کوکل صفا یا فی دخی دیمز لر زیبق سیماب بجیوه زاووق مثلثه مرتنک میعده و کابت
ثلثة لغندر مرقشیتا سنک عامه تحریف ایدوب مرکشیتا سنک دیمز لر مرداسنگ دخی بو معنا یه در لطیفه بر کمسنه بر حاجت ایچون بر کمسنه نک قپوسنی یکلیوب اصلا
بر غیری موضوعه وکلت اتمز لکن ایشی تبدیکی ساعت اول قپوسی ترک ایدوب
بر دخی کو رمز ایدی آنک حقنده بعض ادبا دیدیکه یلزم المرء الطریق الی ان یأخذ شیئا
ثم یشغل النسلان الذی یلیق زرنیخ سنک زرده صاروطاشی که موعدنر زاج زاک
مرکب اجزاسندن معروف و معربدر نقط نونک کسر و فتحی لغندر صاحب دیوان
کسر افصح دیدی نفت معروفدر دهن الارض دخی دیمز لر لک معروفدر چیقانده دیدیکه

واو کجواب الاخیر لا یخلو عن دغدغة
زان کلام المصنف ممن یتحرج عن التغیر
دون الذهب فتامل

اول

اول تغییر تغییر اولنان

اول تغییر فزبور یه در که آنکله دیری یغیوه کر قطران قاقلک فنجی و طاتلک کسری ایله کزاز
موعدنر قیر زفت قار مثلثه ملاحه نمک زار طوز حاصل اولان موضع که طوزله تعبیر اولنور
جمعه ملاحات ملح نمک طوز مذکر و مؤنث استعمال اولنور و بیری کنیه سی ابو الوفا در
دیدی شر یشی دیدیکه زیر اتلح ایله هر طعامه استعانه ایدیلر ملاح نمک فروش طوز
صاتیجی و نوتی یه یغر کمیجی یه دخی ملاح دیرلر و ملاح سفینه نی اجرا ایدن ریح در کمیجی یه
ملاح تسمیه سی بو مناسبت ایله اولمق ملاحظه اولنور و بیری التفصیله غوقیه بان شاء الله تعالی
و فی المثل شتر الناس من ملحه علی رکبته معلوم اولکه عرب ایچ یاغنه بیاض اولمق مناسبتی ایله
مدح اطلاق ایدر لر املح القدر دیرلر جیو ملکه ایچ یاوضع ایله قال شعر
لانکحنها انها من نسوة ملحها موضوعة فوق الکثب میدانی معنای بیتی شو وجهله
بیان اندی که کسن فلان خاتونی لوم ایتمه زیرا اول خاتون نک جمل همتی سور مک و جوفنده
شحم تحصیل نمک اولدیغی خاتونلردن در که بو حالت نسوان عبده ممدوح در بس معنای مثل
بودر که شتر ناس اول کمسنه در که آنک عقلی فکر جمیله یاعث اولان نسنه ایله امر اتمز بلکه
طبیعتی و خلقت و نسوان خلقی ایله تخلق امر ایدر که یعیوب و ایجوب و سور مک در مثل
آخر ملحه دخی رکیکه عبارتی ایله وارد اولدیغی که خلال ترجمه مورد و مصدر بنده اولان
اختلافات بر مناسب محل ده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی مینا آ کوهر آبکینه
شیشه نک جوهری و اصلی که جوهر الزجاج دخی دیرلر خلیه بیر لر بزک که مطلقا
معادن ذرا صوغ و تزیین اولنان نسنه در زینه و زرنیخ دخی بیر لر ایله دولکن زرنیخ
دیشیه دخی اطلاق اولنور و فقط ذهب معناسنه کلور جمعه حلی حانک ضمی و لامک
فتحی ایله حلی حانک فتحی و لامک سکونی ایله بیر لر بزبان خاتونلره مخصوص اولمان بزک
جمعه حلی حانک ضمی و لامک کسری و یانک تشدیدی ایله حرزه قهره بوبخی فارسیده
مورشنه دخی دیرلر جمعه حرز و حرزات دخی کلور حرزی قهره فروش بوبخی صاتیجی
و حرزات الملک یادسا هلرک تاجلرنده اولان جواهره دیرلر که زمان ماضی ده
برکمسنه پادشاه اولدقده فلان سنه پادشاه اولدی یعنی معلوم اولکسون ایچون هر سنه
تاجنه بر جوهر زیاده ایدر لر ایدی و بر کمسنه پادشاه اولسه اولی حرزات الملک دیرلر
سبجه مهره سیاه بوبخی جمعه سبج و زغه مهره یمنی یمنی بوبخی که آلاجه اولور
لهذا شعر اکوزی جزغه یه تشبیه ایدر لر و لفظ جزغ ده تفرق و اختلاف معانلری
معتبر در جمعه جزغ فیروزآبادی دیدیکه برکمسنه جزغه ایله تختم ایله عمدن و قصدن
خالی اولمق و موجش واقعه لرکورر و خلق ایله مخاصمه و مجادله دن خالی اولمق و مخاض
اخذ ایدن خاتونک صاجنی یاخود مخاض اخذ ایدن سائر حیوانات بوبخی و قیلنی
جزغه ایله الشه لر اول ساعت وضع حمل ایدر بامر الله تعالی وذغه دالک فتح و سکونی
لغندر کوشی مایم بالیق قولاغی که دریادن چیقار ریاض بوبخندر که حمار وبغل بولار ینه دیار لرینه

بالترکی یالدم م

بیکرلر • منقاف • وجرح • وفی بو معنایه در جمعه ودع • وودع بلور بانک کسری ولام مشدده نک فتحی ایله که معروفدر • صاحب توضیح بانک ولام مشدده نک ضمه لریله در دیدی که لسان عوامده اولانه موافقدر • مهادی بلور معناسنه در جوهرة کوهری بر جوهرکه تا وحدت وصایجوندر جمعه جواهر • جوهری کوهرفروش • وکوهرشناس • جوهر صانجی • وجوهر احوالنه مطلع اولان کمسنه • صاحب توضیح دیدی که جوهره جوهر تسمیه اولندیغی امری واضح وشانی ظاهر اولمله وهرکس عنده اعتبار متعین اولدیغی ایچوندرکه جهرد ماخوذدر خفا مقابلی یاقوت معروفدر جمعه یواقیت • یاقوتک مقبولی زمانی قیرمزی اولان در برآده سنی ایچسنه لر وسواسه وخفقانه وضعف قلبه نافعدر • وفی النوادر اذا حککتک یاقوت • بان علی الدر والیاقوت • وآلقد احسن الشاعر فی مدیح اسمه یاقوت نظم

یاقوت یاقوت قلب المتیم به ∴ من المروة ان لا یمنع القوت ∴
سکنت قلبی ومات تحته ∴ وکیف یحیی لهیب النار یاقوت ∴

مصراع اخیر یاقوت آتش دل متصور اولمله کیفیه تعلیل در عقیق معروفدر • فیروزآبادی دیدی که عقیق هر نوع قیرمزی بوخطدر یمن ده وبحرده منبته کثیر اولور • برنوعی دار درکه رنگی طوزلو چیلک آت پاره سرکر اولور وایچنجه خطری وار در برسنه آلی حین محاصره خانم آته خوفی زائل اولور • وعقیق نواعتک مطلق خاصه سی بودرکه براده سنی دیشه سورسه لر چرکنی ازاله ایدر • ومنحرک اولان دیشه براده سنی سورسه لر ثابت ایدر • وخاتم انسه لر هر عشق موضعدن اولورسه ذی قطع ایدر • والعلم عندالله • بعض شراح مقاماتک ویرمای بوعبد فقیر منبرجک منظور نظر کلمی اولدرکه عن عائشة رضی الله عنها ان النبی صلی الله علیه وسلم قال تختموا بخواتیم العقیق • وفی حدیث علی کرم الله وجهه عن النبی تختموا بخواتیم العقیق فانه لا یصیب احدکم غما مادام علیه ذلک بدخشانی معروفدر • یعنی اول لعل که بدخشانه منسوبدر فیروزجی پیروزه معروف ومعربیدر زمرد زبرجد • معروف ومعربیدر بشبل حاشیه در جمانه مهره السبحه • کومشدن یا سبحه دن بوخطه که انجوکبر یا یار لر • ومدور انجویه • وذی قیمت جواهره • وکومشلو بوخطه ذی دیرلر • لؤلؤ • وفی جمانه معناسنه در جمعه جمان • مرجانة مرجان بسد بانک ضمی ایله • مهره سبحه • قیرمزی بوخطه وقهرمان کوکینه ذی دیرلر قاموسده بسد شکر کبر مرجاندر ومعربیدر دیدی قهرمان کهربا • بجاده بیجاده • بعض لغاتده آلاجه بوخطدر دیدی • وصاحب مصرحه مهره سبحه دیدی ولغات فارسیده بیجاده یی کهربا ایله تفسیر اندی لزبجندق مثله حاجه • آشک بوخطی که فارسیده مورشن ضرر دیرلر • جوهری فیروزمایه بوخطدر دیدی • شحلب • ومشحلب • عراق لغتنده انجوکبر علی بیاض بوخطدر • فارسیده مورشن کربه دیرلر • وکاهی ان بوخطی طاقیتان جاریه یه مشحلب وبرکر سمط رشته مراد ایده • انجو دوزلمش اسپلکه • وانجو دوزلمزدن مقدم اول اسپلک سلک دیرلر • والتفصیل فی المقدمة الاولی • وبوخطی دوزلمش اسپلکه سلس دیرلر •

جمعه

جمعه سموط • سموه رنانک فتح وکسری افتده • دستینه • قول باغی که خاتونلر ایچودن وبوخطدن دوزوب قولاریه باغلارلر بعض نسخ کتاب دستینه آهنین عبارتی ایله واقع اولدی یعنی دمور قولجاق • قاموسده دستینج عبارتی ایله تفسیر اندی • وحرف جیم دستیج لفظنی یارق ایله تفسیر اندی • یعنی یاصی بیلازک • وصاحب صراح قولی تفسیر اوله مناسبدر جمعه رسآء وسوار سینک کسری وضمی افتده • دست آبرنجن • بیلازک جمعه اسورة واساور بعض کتب لغتده دیدی که سوارک جمعی اسورة در • واساور اسورة نک جمعی بعینه سوار لفظنک جمع المجمعیدر • کاهی اساور دیرلر یای حذف وآلدن عوض آخرینه تا الحاق ایدوب اساورة دیرلر • وکاهی بلا عوض حذف ایدوب اساور دیرلر • قلب اول بیلازک درکه یکپاره وساده اولله • واکر بیلازک مفتول اولوب دیار مزده معروف اولانکبی اولسه آکا قلد دیرلر • مسئله فیل کموکندن یاید قلدری بلازک • زئبل صدفدن یاید قلدری بلازک در دملج بازو بندی • تعویذ بر ایچون قوله باغلد قلدیدر • دمنج • ومغضه • وذی بو معنایه در • وقد اغفر بعضهم فی المنج فقال نظم

الی النساء آیلیخی • وعند من یوجه • الجسم منه فضة • والقلب منه جلده جمعه دمالج • ودمالیج یارق یاره • یاصی بلازک که یاره دن معربیدر جوهری دهو الدستبند الویض دیدی جباره • وجبیره • وذی بو معنایه در • ومطلق سوار • وذی اطلاق اولنور قلاده کردن بند • بولیون باغی جمعه قلائد • عقد مثله ایپلکه دزلمش بوخطه ذی عقد دیرلر مجازاً زیرا حقیقة عقد انجو ونحوه ایپلک در جمعه عقود • طوق مثله حلقه معناسنه ذی کلور • سنجاب • اول کردن بند درکه نسوان عرب سنک • ومشک • وسائر خوشبوئی نسنه لردن یاپوب بویونلرینه طقارلر بشتر آن که جواهره متعلق برنسنه اولمیه • غلط • میدانی یاصی کردن بند در دیدی • فیروزآبادی قلاده • وخاتونلر بویونلرینه زینت ایچون جلد کلری سیاه نسنه در دیدی • حمایله • قلاده یه طاقه فلری جواهر در • لطه • برنوع قلاده درکه فارسیده زره بند دیرلر بعضلر بویونه آصه فلری مفتول مثلکوسنه در دیدی • جوهری قلاده ایله تفسیر اندی مخنقه • کردن بند بهمن • خاتونلر بویونلرینه طاقه فلری یاصی قلاده درکه ترکیده بوغاق تعبیر اولنور جمعه مخانق • تقصار رنانک کسری ایله مثله سامی ده قیصه کردن بند در دیدی • جوهری مخنقه یه مشابه قلاده در دیدی • تقصاره ذی بو معنایه در جمعی تقاصیر در وشاح میان بند زنان • خاتونلر بیلدرینه باغلد فلری قوشاق • کتب لغتده مسطور اولان بودرکه وشاح اول عریض دری یاخود بزدرکه جواهر ایله مرصع ایدوب خاتونلر حمایلی طاقنورلر • وکاهی واو دن بدل الف ویرلوب اشاح دیرلر جمعه اوشحة • قرمول کیسوبند • صاج باغی جمعه قرامیل • واسط میانه • اول زی قیمت جوهردرکه قلاده • ومفتول اورتاسنه طاقارلر • شمس القلاده • واسطة القلاده • واسطة العقد دیرلر • بعض نسخه ده میان کردن بند واقع اولدی جمعه اواسط • عوذه تعویذ • اصابت عین دن امین اولمق ایچون کونور فلری هیکل • تمیمه مثله جمعه تمایم • تسبحه مهره تسبیح • تسبیح بوخطی که

مشهور

نسخ کتاب مختلف واقع اولمله بروزآبادی مختاری اختیار اولندی

مسک خوشبو رایحه لو دار دل معروفدر

بر مسبحه تسبیح اندکه مثلا عدد ذکری آنرا بر آن ضبط ایدر. و اکثر طوسیان طاقه اولورکه یا اول بوغمی آنه تسبیحدر. عامه غلط فاحش ایدوب اول بوغمیه تسبیح دیرلر. **جمعه تسبیح اکلیل** سر بند باشی باغی و جواهر ایله مرصع تقیه و دستاره و تاج. مصنف طاقیه دیدیکی اکلیل شبیه عصابه مزینه بالجواهر **جمعه اکالیل عصابه** یمانی بند. آلینه یا علا دقری بزر **جمعه عصایب تاج** موولدر **جمعه تیجان خاتم** تاکف فتح و کسری لغتدر. انگشتریدر. فصی اولان یوزک **جمعه خواتیم** خواتیم دخی کلور **خاتام**. **وخیتام** مثله میدانی دیدیکی که خلق ملوکک طاقیه قدری خاتمدر. فیروزآبادی دیدیکی که فصی اولمین کومش خاتم در. ثعالبی دره دیدیکی که خاتم الله لفظی خواص ایکی معناده استعمال ایدرلر. اولا درالهم و دیناره خاتم الله درلر. ثانیا بکر اولان جاریه یه نک بکارتنه خاتم الله دیرلر. وعلوام وعجم صومه خاتم الله دیرلر. لهذا صائم اولان کمسنه یمین اندکده لاوالذی خاتمه فی فمی دیو حلف ایدر. **فتخه** انگشتر فصی نکین. فصی اولمین کومش حلقه که یوکنه نلری آیاق بارمغنه طاقارلر. جمعی فتخ. وفتخات کلور. **فص** نکین. یوزک قاشی **جمعه فصوص خلخال** یای برنجدن آیاق بیلازیکی که موولدر. **خلخل** و **خلخل** و **خلخل** و **خدمه** و **بره**. دخی خلخال معناسنه در. وقیل کوکندن اولان خلخالدر. وقف. تسمیه المنور **جمعه خلاخل** معلوم اولکه ابن الاثیر خلخال ایچون بر بزاراد اندرکه بوغامده تحت ومتسکلاندر. معدود اولمغله احیانا معناسی شیء دیو بیان اولنمق فائده دیو خالی اکلدر. **نظم** ومضروب بلؤم مليح اللون معشوق ∴ له شكل الهلال على مليح القدر ممشوق ∴ واكثر ما يرى ابدا على الاممشاط ذي التشوق ∴ یوشیده اولمیه که ممشوق حسن اولمق اولان جاریه معناسنه در. ولفظ ممشوق تورپه دیکلمش کلدر. زیرا ممشوق ممشط یعنی طاراق معناسنه کلور. ومشط القدم آیاق دن اول موضعدر که فارسیده شانه یشت پای. وترکیده آیاق طاراقلغی تعبیر اولنور. امدی اگر لفظ ممشوق ملیح القد جاریه وصفی اولورسه معنی ظاهردر. واگر مضروب لفظنک صفته بعد صفتی اولورسه خلخال وصفی اولوب ممشوق موضوع علی المشق معناسنه اولور. امتشاط ممشط تمشیدر که مراد مشط القدم در. وسوق ساق لفظنک تمشیدر. صفدی روایت اندیکه موضع اخیری برمثقل آبله استعمال اندکده دیدیکی کز بین چاریسوم ایدم مشط اوزرنده برسنه کورمدم. وصلاح صفدی دخی غیث الادب خلخال یجون لغز ایراد ایدوب دیدیکی که **نظم** ایا عجبا من صابر صامت ولم ∴ يقه بكلام قط في ساعة الغرب ∴ اقام ولم يبرح مكانا توى به ∴ على انه اشهى يدور على اللعب ∴ وقال ايضا **نظم** ما الصق دار على الابيض ∴ لان ولكن قلبه قاسي ∴ ورب ساق غض منه دمها ∴ احسن هذا الوصف في الناس **شنف** شنبن. فتح وکسر لغتدر. ولون ساکن در. زیرکوش طرف بالا. آلتون کویه که قولاقدن یوقاره آصارلرکه صاللم کویه تعبیر اولنور. وفارسیده ورکوشی دیرلرکه اصلی برکوشی در. جناب دیدیکی که **شنف قرط** اعلا معناسنه در. جمعی **شنوف** در. بدر. وبدره کبی. ابن درید دیدیکی که قولاقدن آصارلرایله

باب طریق
اهل ینا سبه

شنف. وقولاقدن آصاغی آصارلرایله **قرط** دیرلر **جمعه شنوف**. **قرط** کومش واره زیرین آصاغی یعنی سمحه الاذنه طاقدقلری کوبه که شنف مقابلی در. رعثه. ورعثه. وخلدة. ولطفه دخی قرط معناسنه در. خلدة بیلازکه دخی دیرلر سوار معناسنه. خوق. وفوض. اول حلقه درکه النون دن وکومش دن یاپیلوب قولاغه طاقارلر **جمعه قرطه** والله اعلم بالصواب. والیه المرجع والمآب

باب طریق

راه. یول. مذکر و مونث استعمال اولنور. یقال الطریق الاعظم. والطریق العظمی. اخفش دیدیکه اهل حجاز. طریق. وصراط. وسبیل. وسوق. وزقاق. لفظلری مونثدر. وبنو تمیم مذکر ایدرلر. **جمعه طرق** وجمع الجمعی طرقات کلور. صاحب رموز دیدیکی که طریق لفظنک جمعی اکثر قلته طرق. وطرق کلور. وطریقه لفظنک جمعی طرائق کلور. وطریقة القوم خیارهم. ونامه لغتنده زیاده اوزون قومه آغاجنه طریقه دیرلر **مذهب مثله جمعه مذاهب**. **صراط**. وزراط. وسراط. دخی بو معنایه در. **مثله** حکایت اولندیکه بعض ادبا ابن الفرات مجلسنده دیدیکی که هر موضعده سین صاد موقعنه واقع اولور. صراط وسراط وصقر وسقر کبی. ابن الفرات دیدیکه نظم کریم. واقع اسمی جنات عدن یدخلونها ومن صلح من آبائهم کلام شریفی ومن سلک عبارتی ایراد ایدرمیسین ادیب فیروزجمل اولدن دخی نقل ابن شمیل حکایت اولندیکی اعرابی آنک عبادتنه وارد یلرمیاندنده ابو صالح نام بر کمسنه نقره دعا قصدی ایله مسبح الله مایک دیدکده دیدیکی که عرب مصبح الله دیرلر اذهب معناسنه مسبح الله دیمزلرسن دخی مصبح تکلم ایله صادیله. ابو صالح مربور دیدیکه سین صاد دن بدل اولمق جائزدر. نقل دیدیکی که لیث کسن ابو سالح اولمق اقتضا ایدر سین مزبور شنمنده اولوی. زیرا سالح یحبس الغار ایدیجی معناسنه در. ومن سمح دخی بو کا قیاسلرالله

سبیل مثله جمعه سبل وسبیل لفظنک تذکیر وتانیثی جائزدر. وبعضلر دیدیکه کرچه سبیل طریق معناسنه اولمق اوزره مشهور در لکن فی الحقیقه طریق سبیل دن عام در زیرا سبیل اول یولدرکه خلقک آندن ذهاب وایابی معتاد اولمه. اما طریق اول یولدرکه خلقک آندن ذهاب وایابی معتاد اولسون اولمسون. مثلا اول آیرلدن سلوک اولنان یوله طریق دیرلر لکن سبیل دیمزلر برقاچ کره سلوک اولندقجه. و دخی یوشیده اولمیه که مسافر اولان کمسنه یه ابن السبیل دیرلر ابن الطریق دیمزلر بلکه ابن الطریق ولد الزنادن کنایه در. ان شاء الله تعالی محلنده اسمع. ولد الزنا عقریب تفصیل اولنور. **فج مثله جمعه فجاج** جوهری ایکی طاغ آراسنده اولان طریق واسع ایله تفسیر ایتمکله **سرب وسکسب مثله** واساس دیدیکه سرب فی الارض سروبا دیرلر ارض ذاهب اولمه. وطریقه سرب دیدکلری آنده ذهاب واقع اولدیغی ایچوندر. **رکل**. وموره. دخی طریق معناسنه در. **فوهة الطریق** یول باشی. ومنصف. یول یارسیسی **نجد** راه راست بربالا. مرتفع یرمدر اولنا طوغری یول **جمعه انجدة**. **سنن** راه راست. طوغری یول **سمت مثله**. **نهج**.

بالضم فتح وسکون لغتدر طریق پیدا واضح وظاهر اولان یول منهاج مثله نهج وطریق
ومنهج دخی طریق واضح معناسنه در یقال نهج الطریق ای اوضحه منهج راه فراخ واسع
یول مرصد وفرصاد دخی بو معنایه در جمعه مناهج جده خطهایی که چون راه باشدر کوه
اول خطلر که طاغده یول کبر کورینور جمعه جدد جاده ره راست طوغری یول صراح
شاه راه ایله تفسیر اولندی محجه مثله جمعی محاج در لغتدخی بو معنایه در جوهری وسط الطریق
فیروزآبادی معظم الطریق روسط دیدی شارع شاه راه یا شاه یولی که اهالی یول
وکفت یولی ایله تفسیر اولنور جمعه شوارع قارعة الطریق راه کوفته چنانک یول که ایشلک
یول تفسیر اولنور واکثر کتب لغتده اعلی الطریق ایله تفسیر اولندی وبعض نسخ کتابده سر راه
واقع اولدیغی یوقاریده مناسبدر لکن شویله ملاحظه اولنور که مراد دورت یول آغزی
تعبیر اولنان موضع اوله که آینده وروندهٔ آنی حوق یا یمال اتدکلرندن کوفته یعنی توکلمش کبی
اولور بعض نسخ کتابده چار سوی راه واقع اولدیغی بو معنایی مؤیددر وشرعة الاسلام نام
کتابده واقع ولاجل قارعة الطریق عبارتنک شرحنده ذکر اولنان معنی دخی ملاحظه
مذکور ده یی تأیید ایدر فلیرجع الی شروحه والله اعلم زقبه طاریول جمعی رقاب در نخل
قوم در اولان یول مخرّبه اغاجلق ارسنده واقع اولان یول طریق لاحب ایله تفسیر
اولندی نقب ومنقل طاغده واقع اولان یول ابن السکیت منقب ومنقبه دخی
بو معنایه در دیدی وفی الاساس رجل نقیل ای غریب وهو ابن نقیلة ای غریبة ومرجب
مقام تعظیم در یا این نقیلة در لر عود انسکی یول ولفظ قدیم معناسنه اولمغله مجاز عادتی
قدیم وبیر عادتی دیر لر قدیمه معناسنه تقول له الکرم العود والسوداء العود مفرق
یول ایریلدیغی مناره نشان راه یول اوزرینه نصب اولنان علامت جمعه منار امارة
مثله جمعه أمائر اثر ایزی ایزکه اثر القدم دخی دیر لر جمعه آثار مرصاد راهی که درپکلرمهیا باشد
اول یول که آینده کوزجی وبکجی اولا فرسخ فرسنک اون ایکی بیک آدیم که اوتوز الفی
بیک قدمه اولور جمعه فراسخ شیخ مظهر دیدی که هر بر آدیم بر بوجق ذراع وهر ذراع بیکری
دورت اصبع در ابوبکر بن الانباری دیدی که کهر فرسخ اصطلاح عرب در بعید وطولی
اولان نسنه دن عبارتدر انتظرتک فرسخا من النهار دیر لر وقتا طویلا معناسنه
ابوالعباس دیدی که فرسخت الحی عن فلان دیر لر بعدت معناسنه میل نیم فرسنک
یا سکیز فرسنک نصف فرسخ یا ثلث فرسخ که دورت بیک آدیم در مشهور اولان
قول ثانی در ابن السکیت منتهی مد البصر یعنی کوز آریجی یر دیر دیدی جمعه امیال غلوه
یکرمی یا نک زمین صدای استماع اولنه جق قدر کموضع یعنی معتدل الصوت اولان کمسنه
شدت ایله جاغیرسه آنک آواز ی منتهی اولا حق قدر در کتب معتبره ده قدر رمیة السهم ایله
تفسیر اولندی یعنی بر اوق آتیم یر بعضلر اوچ یوز ذراعدن دورت یوز ذراعه وارنجه غلوه اطلاق
اولنور دیدی جمعه غلوات وفی المثل فی المذکیات غلوات مذنی کما فی بولمش فرس در

کما تصحح فی القاموس وغیره همزه وفال
صاحب المصباح همزه مقدار
میدان تیر انداخته

میدانی

میدان فضیلت در اقرانه سبقت ایدن صاحب کمال حقنده ضرب اولنور بریدده انزده میل
اون ایکی میل که فرق سکز بیک آدیم ایدر دلیل راه بر قولاغوز بدرقه دخی بو معنایه در
هادی مثله خریت راه بر استاد استاد قولاغوز جمعی قوارث کلور فرانق علامت یطه
وزننده راه بر لشکر عسکر قولاغوزی مسافة خوری میان دو جیز ایکی نسنه نک مابینلک
اوزاقلغی بعض نسخه خوری میان دو منزل واقع اولدیغی که اصح اولان بودر معلوم اولکه
لفظ مسافه سوف دن مأخوذ اسم مکان درکه سنوف شم یعنی قوقمق معناسنه در
وجه تسمیه بودرکه مسافه قولاغوز اورن کمسنه یول اشتباه اتمسه زمین دن هر آدیم
طوپراق آلوب قوقلاکده بعضی راجه سر سر حس ایدرسه بیلورکه طوغری یولنده در والله
بعض کتب وقرایین ایله استدلال ایدرک یولی بولمور ومسافه مطلقا بقدم دخی استعمال
اولنور جمعه مسافات شقة شینک ضم وکسری لغتدر سفر چور ودشوار اول سفرکه
اوزاق وزحمتلو اوله مرحلة منزلگاه قوناق بری جمعه مراحل منزل جمعه منازل سابلة
راه گذر یان یولجیلرکه کمی اونه وکمی بردکیدر وکلور اوله وفی الاساس مرت
السابلة والسوابل وهم المختلفون فی الطرقات لحوائجهم وایشلک یولی سبیل سابل بر لر
ابن السبیل ره گذری یولدن کچن که یولجی تعبیر اولنور جمعه ابناء السبیل رفقة همرهلر یولداشلر
یولداشلری فیروزآبادی دیدی که رفقة رفقة رفیقة ورفاقة اول جماعتدرکه سن
آلده مرافقه ایدرسین جمعه رفاق سیارة کاروان رونده یولرینجی کاروان قوناق
یرنده ایکی سیاره دیر لر جمعه سیارات قافلة کاروان حاجیان جاجیلر کاروانی
قفول دن مأخوذ در رجوع معناسنه وبجاج اکثریا زیارت کعبه مکرمه دن صکره وطنلرینه
رجعت اتدکلری ایچون قافله لفظی حجاج کاروانه اطلاق اولندی لکن مکه معظمه دن
رجعت اتدکلری صکره قافله اطلاقی حقیقة در ووطنلرندن جیقوب جانبنه توجه اتدکلری
وقتده قافله اطلاقی تفؤلا در یا خود مآل اعتباری ایله در وفی القاموس ما یقوب منه
فلیرجع الیه وطلبة الطلبة ده دیدیکاکه القافلة فی الحقیقة هی العیر الراجعة عن المقصود
والعامة تطلق هذا الاسم فی اول الخروج ایضا ویقولون قوافل الحجاج انتهی جمعه قوافل
غیر کاروان غله تحمل کاروانی جمعه اغیار مصنف کشاف ده دیدی که غیر اهل ایل
درکه اوزرنده یوقی اوله که عار یغیرون مأخوذ در عرب یغیر یجی ویذهب معناسنه
بعضلر دیدیکاکه غیر اصلنده قافله تحمیر معناسنه در استعلی کی شایع اولوب
هر قافله یه غیر اطلاق اتدیلر بو صورتده لفظ غیر عینک کسری ایله عینک
فتحی ایله اولان غیر لفظنک جمعی اولور که غیر اصلنده غیر در عینک ضمی ایله سقف
وسقف کبی لکن ابیض لفظنک جمعی اولان بیض ده اتدکلری علی غیر لفظنک جمعی
اولان غیر ده دخی اوا اتدیلر انتهی یغیر یا سالم اولسون ایچون عینک ضمه سنی کسره یه
تبدیل ایلدوب غیر دیدیلر نته کیم بیض لفظنده یا سالم اولسون ایچون یانک ضمه سنی

کسره تبدیل ابواب بمض دیدیلر **لطیمه** کاروان بوی. عطر کاروانی. وعطار چارسوسنه دخی
دخی دیرلر **جمعه نظیم ولطایم نقل** تانک کسری وقافک سکونی ایله. بار. معلقایوک **نقل**
ثانی وقافک فتحه لری ایله. رحلت مسافر. وخذمتکاران او. مسافرک متاعی وخذمتکارلری
خمل مثلثه اکثر معتبرات ده خمل صیرتمه و باشنه وضع اولنان یوک معناسنه واقع اولدی. صراح ده
بارنشت ایله تعبیر ایدی **لطیفه** طلبه الطلبه ده دیدی که فقیه علم ادب ده کامل اولمدقجه علم فقهده
کامل اولمز که ادیبیانک رکن اعظمی لغتدر. روایت اولندی که برادیب. فقیه بر
ادعاء فقه ایدن بی ادب دن سئوال ایدی که برحامله خاتون صاحبه ایکن احتلامک
سقوط طمثدن خوف ایلسه اول خاتونه افطار رمضان جائز میدر دیه. مزبور جواب ویردیکه
جائزدر. سائل دیدی که حیطان تنک برافقهای عظام اول خاتونه افطار جائز اولمق اوزره
متفقلر در بو مسئله ده اصلا اختلاف یوقدر. مجیب مهر دسبیندن سئوال ایدنده سائل
مذکور دیدی که بن سیندن احتلامک سقوط طمثدن خوف ایلیرم سئوال ایدم حامله نک کسری ایله
سن خمل وحمل میانی فرق ایتمیوب جوابه تصدی ایتدک امدی معلوم اولسون که خاتونک
حملی حامله نک فتحی ایله بطنده حامل اولدیغی جنین در. وحملی حامله نک کسری ایله باشنه
یاصیرتمه وضع اتدیکی نسنه در هیچ عاقل دیرمی که باشنده یاصیرتمده اولان نسنه یوک
سقوط طمثدن خوف ایتمکله آکا افطار مباح اولمه بعد الیوم علم ادبی کری کبی تحصیل اتمدکجه
ادعای آفتاهیه ایتمه. والسلام **جمعه احمال وزفر مثلثه جمعه اوقار** جوهری دیدیکه اکثریا وقر
اشتک وقاطر یوکنده. ووسق دوه یوکنده استعمال اولنور. والله اعلم بحقیقة الحال
والیه المرجع والمآل. وصلی الله علی محمد وآله وصحبه وسلم

باب مآء

آب. صو. کنیه سی ابوالغیث. وابوالجیوه. وابوالجیان **در جمعه میاه. وامواه. ثمد**
میملک فتح وسکونی لغتدر. آب اندک. آز صو. یقال لو کنتم مآءً لکنتم ثمداً. ای قلیلا
اصمعی دیدیکه ثمد اول یغمور صویی در که قوم آلتنده مستور قالوب آصدقده طشره چیقار.
ورجوبه یتی منقطع اولان کمسنه یه منخو دیرلر **جمعه ثماد. وسئل جمعه آسئال** اساس ده
صخره دن ترشح ایدن صو در دیدی. فلان کمسنه بغایت فقیر در دیه جک یرده ما اصاب
من الدنیا الا وسئلا دیرلر **مآء سکب** آب زبان ایمیه. دائما وجه ارض اوزره جریان ایدن
صوکه عمل ایله آقمیه **مسکوب مثلثه** اسکوب دخی بو معنایه در **مآء سخین** آب کرم. استی صو
مسخن وحمیم مثلثه سخیم دخی بو معنایه در **غدق** آب بسیار یاسودمند. حریق صو نافع
صو. یقال وافقت السماء فادرت الغدق. وافترت الحدق. وتقول فلان کالعین
الغدیقة. فی حد الودیقة. یعنی فلان کمسنه جود وسخاده صویلی حریق چشمه کبر. ونهار کب
شدة وارلق وفتنده **غمرة مثلثه جمعه غمر وغمار** غمر اصلنده ستر معناسنه در. وقیل الغمرة
الماء الذی یستر کل شئ **ضحضاح** آب تاشمانلک. اول صوکه آزاولمغله الحق طوبوغه
چیقه. مآء قریب القعر کبر. ضحل. وضهضن. دخی بو معنایه در **ضحاضح جمعه** قبلک برشیرابه

باب الی آء ومعنا سبه

صو

صو اوزرنده قبه جک یعنی قبارجق. یوشیده اولمیه که قبگک لفظی فارسیده قبه لفظنک
تصغیری در که آخری ها ساکنه اولمغله یای کافه تبدیل وآخرینه کاف تصغیر الحاق اتدیلر.
غنجه آب. وکوبه دخی دیرلر. **نقاخه وفقاعه. وفاقعه. ویقعول. وجآة** دخی حباب
معناسنه در. لکن جآة صونک اوزرینه یغمور یاخدقده ظاهر اولان حبابه مخصوص در که
جمعی جاد در **جمعه حباب وحبب** شرینی شرح مقامات ده لفظ حباب حانک ضمی ایله
ثبت اولدی وشاهک **بیت** من المنصفات لغیر سوء. تسیل اذا مشت مشی الحباب.
قوله واقع حباب لفظی حانک فتح وضمی ایله روایت اولندی. وابن الاقلیلی ضم دن
غیری تجویز ایتمدی که حباب مذکور ضم ایله اولورسه حیه. وفتح ایله اولورسه صوقبار جغی
معناسنه اولور. وجمال الدین منتخبات ده دیدیکه الحباب طرایق الماء واموجه او نقاخاته
وحبابک ان تفعل کذا بالفتح ایضا ای علی بک. والحباب المکاییه مصدر من حابّ
وخوابی الماء. والحباب الحیة والمحبة. وکلام مذکور حانک فتحنده صریحدر **جرعه** یک
شربت آب. برایچیم صو. **نغبه. ونقبه. وغمجه.** دخی بو معناسنه در **جمعه جرع. صبابه**
باقی صو آب ودمشک. **صوط** لومنک دینمه فلان آزبخش صو. یوشیده اولمیه که
طولومه مخصوص دکلدر. لکن کلام مذکور عبک صوظرفلری اکثریا طولوم اولدیغنه
مبنی در. **سنجبان. ورفض. وجرغه.** دخی صبابه معناسنه در. فیروزآبادی دیدیکه
شنجبه وسنجابه. غدیر ده قالان بقیه مادر. **وجرغه** مآء قلیل ومال قلیل معناسنه در. اساس
ده مالی من الخیر الا جرغة. ومن المال الا رغوة. دیدکدن صکره رغوة نصف سقا آز صودر
دیدی. ومآء کره مزغة ولاجاغة. مثلثه دیدیکه مزغة آت یارحه سی معناسنه در. ودیدیکه
فلان کمسنه زیاده فقیر در دیه جک یرده ضرب اولنور **شفانه** باقی آب در خنور. قاب
قاجاق ده باقی قالان صو **فرات** آب خوش. ایو ولذیذ صو **عذب مثلثه شبم**
ضمتین وزننده شبم دن ماخوذ در صوروق اولق معناسنه یس آب خنک. صوروق صو
معناسنه اولور. وخنک لفظندن مرکب سرین ایله تعبیر اولنور. وبعض نسخه ده آب
سرد ایله تفسیر اولندی. **حفر. وحفر. وبارد. وبرود. وبراد.** دخی صوروق صو معناسنه در.
نقاخ. اول صوروق صودرکه قلبه فرح ویره. فیروزآبادی نقاخ لفظنی ماء بارد وعذب
صافی وخالص وامین وعافیت وقتنده اولان نوم عبارتلر ایله تفسیر ایتدی. قال **بیت**
والحق بمن یلیق الماء قال لی. دع الخمر واشرب من نقاخ مبرد. الحق بمن یلیق الماء
عبارتی مثل درکه زیاده الحق دیه جک یرده ضرب اولنور. والحق من لائق الماء. والحق
بمن یمطر الماء. عبارتی ایله دخی روایت اولندی. ابو زید دیدیکه مطر بلق معناسنه در.
ویقال قصع الشعر آ القداح. واطیب الماء النقاخ. والقداح العبشمی. شاعر مشهور.
زلال آب صافی که بکلو خوش فرو رود. اول آب صافی که بوغازدن سهولت ایله
معده یه گیر. یقال ماء زلال. ای صاف. **نزل** قمر الخلق. یعنی اول ماء صافی که بوغازده ایتیشمیوب

آشامانی قایار کویا عبارت مذکوره وجه تسمیه به اشاره تدر. سلسال وسلسبیل وسلسل وسلسبیل
دخی زلال مغاسنده در. وصاف اولان آلتون وگوموشده اولی زلال دیرلر نمیر آب کوارنده. بعضلر
اولیمی صو. طاتلو اولسون آجی اولسون جاری آب روان. آغار صو سبخ. مثله سایح دخی
بو معنایه در. واطراف عالمی سیر ایدن کمسنه یه سیاح دیدکلری کبی وجه ارض اوزرینه جاری
اولان صویه تشبیه طریقی ایله در راکد آب ایستاده. بطور سن یعنی آقمایان صو آجن آب طعم
گردیده. طعمی دگیشن یعنی متغیر اولمش صو اسن. مثله ماء غور آب پنهان درزیر زمین
بئر آلتنده گیزلو صو ازرق آب صافی. صافی وطوری صو رنق رانک فتح وکسری لغتدر.
آب تیره. بولانق صو کدر. مثله معین آب روان یرزمین. وجه ارض اوزره جاری اولان
صو. میدانی. آنکله یی بتیسند که میرود. بو تقیریدی یعنی اول صوکه جاری اولدیغی کوره لر.
جوهری ماء جاری دیدی. بعضلر دیدیلرکه لفظ معین اسم مفعول در استخراج اولنمش صو
مغاسنده. عنث الماء دیرلر صوبی وجه اوزره فازوب چیقارسه. ومعجان. میمک
ضمی ایله وکاف مشدد صو آقه جق مواضع مغاسنده در. بو کیده اولمیه که فارسیده لفظ روان
رغش دیمامأخوذ صفحه یه مشابه در مضارعی رود کلور. ملح آب شور. طوز لو صو. ملح الماء ملوحا
وملوحة ملوحة دیرلر ماء. طوز لو اولدی مغاسنده. ماء مالح لغة ردیه در. امین الاسرائیلی لغة جیده در
دیدی. زجاج آب تلخ. آجی صو زعاق. وقعاع. دخی بو معنایه در. مصنف اساس ده دیدی ازعاق
اول صودرکه نهایت طوز لو وغلیظ اولمغله برو جهله یحمکه امکان اولمیه. واول قوتی که صوبی
وجه مشروحه اوزره اوله آکار زعقة. واول طعام که طوزی چوق اولغله فاسد اولمش اوله آکار مزعوق
در. طرق آب سقوط در رفته ومیرک کره. اول صوکه ایجنه حیوانات گیروب تهوک
وتمش اوله قراح آب خالص. اول خالص صوکه ایجنه برشی قاتیلمش اولمیه. وقی المثل
بات فلان بشر ذی القراح. اول کمسنه حقنده ضرب المثلدرکه صاحی بالکلیه فانی اولوب
یاخود فقیر وبیچاره حال اوله. اصل مثل بودرکه برکمسنه نک قارنی نهایت آچ اولغله برطعام
طبخ اتمک مراد اندی لکن حاضر اولمامش اما قراح دیمکله غیر پشمش پوش ایدی. طبخه یه صو قویوب
حاضر اتمک اندی والغرض بنی اول صویک بخار ینه طوقندی برکمسنه اتی قویوب نه اکلنلرسین
جوکسوال اندی. مزبور کمسنه جواب ویرمکله آب صافی پیریان ایدرم. شریب. وشروب
اول صودرکه اگرچه ناخوش در لکن حسب الاقتضا یحمک ممکن اوله. مسوس. اول صودرکه
گذیز واکشی میانده اوله. فیروزآبادی ایدیکه مسوس اول صودرکه عذب وملح میانده
اوله. واول صوکه هرکسک آلی لکایشوب استعمال ایده بلر. واول صوکه دفع عطشی
ایده. وعذب صافی اول اولان صوکه اضداد دندر. وقی الاساس ماء مسوس ای مرئی
یمس الغلة. یعنی اول صوکه وارث عطشه مس ایدوب آنی ازاله ایده. ماء برض وبرأض. اول صوکه
منبعدن آز آز جیقه یقال برض الماء ای قل وهو قلیل. مالقی خلقه عطیة اتمکله فقیر اولان
کمسنه یه مبرض. ومالقی هولا هوله صرف واتلاف ایدن کمسنه یه برأض ومبرض دیرلر.

ویقال

وقال ما بقی فی الحوض الا برض ای ماء قلیل. رجرجة. ومطیط. حوض ده باقی قالان بولانق صو.
آساس ده ما رأیت الا ماء الاقی المطاطیط. وهی حفر قوایم الدواب دیدی. شارح مرام دیدیکه
مطابط لفظی مطیط لفظنک جمعیدر حاصلی مورایله مخلوط صو مغاسنده. روضة. اول مقدار صودرکه
چوخلق زمینی یاش ایلیه. غوب. اول صودرکه قویی ایده حوض میانده قویوب دین دیکیلور
نتح. وغیل. وجه ارض اوزرنده اولان صو. غلل. اول صودرکه آغاجلق ایکنده آقه. بخل. ونز.
ونز. زمین دن صیزوب چیقان صو. فارسیده اول صویه آب زه دیرلرکه زه صو نک
منبعی مغاسنده در. مسعود سعد گفت. بیت. سبک چشمه چشم من خشک شد ∴
همکر آب این چشمه را زه نبود. غدة. اول صودرکه بهمیشه آقوب منقطع اولمیه. چشمه. وزره
وقویی صولری کبرکه تمد مقابلی در. وعد اصلنده کثرت مغاسنده درکی جمعی اغداد گلور. تمد
میمک سکونی ایله اصلنده طوکمانق مغاسنده صو مصدر در. وطوکمش یوز اطلاقی مصدر ایله
تسمیه قبیلندر. وتمد میمک فتحی ایله جامد لفظنک جمعیدر. کذا فی المطولات. نخ. بوز. مجمده
یوز قودقلری قاب. مثله بر مغدان. قارقودقلری قاب. بزر دشت. صحراء. بعض نسخه ده
خشکی واقع اولدی یعنی قورو یرکه دریا مقابلی در. بحر دریا. جمعه بحور. وابحر. وبحار. وبحر
رجاف. مثله رجعة در. ماکحوذ در. اضطراب مغاسنده. پس دریایه رجاف دیه گلدی
مضطرب اولدیغی ایچون در. وخلق اضطرابه قوشورن اکا ذبه ارجاف دیه گلدی بو معنایه
مبنیدر. یم. جمعی یموم در. وطم. وقمقام. مثله لجة. میان دریا. دریانک اورتاسی. وبحر
عمیق مغاسنده دخی گلور. فیروزآبادی دیدیکه لج ولجة معظم الماء آمغاسنده. ومثله بحر لجی
ولیکسر. ابن الانباری زاهر ده دیدیکه کسبفتح اطلاق اندگلدی لجة بحره تشبیه طریقی ایله در.
مرهیب اولق جهتندن. یقال بذا لج البحر. وهذه لجة البحر. انتهی. قاموس. دخی لجه مغاسنده در.
آساس ده قاموس البحر قعره الاقصی دیدی. وامآء. وحضاره. وقمقم. دخی دریا مغاسنده در.
ووامآء اصلنده وأو ماء در. لکن واوک سکونی صورتنده الفه قلب اولنمسی قیاسه
مخالف شاذدر. وقمقم کثیر الماء اولان ترکیه یه. وکثیر العطا اولان کمسنه یه دخی
اطلاق اولنور. موج. اهنک دریا. دریا جاغلدیسی که ترکیده قوم وفارسیده خیزاب
دخی دیرلر. آذی. ودفاع. دخی موج مغاسنده در. یقال ارکب الآذی تشرب
الماذی. مراد اعمل در. عارب. موجک طرف اعلاسی. وقی القاموس العوارب
اعالی الموج. جمعه امواج. تیار. تانک فتحی ویانک تشدیدی ایله. کیرداب کتب معتبره ده
موج مغاسنده در. حق واقع اولدی. خصوصا مصنف اساس البلاغه ده بحر متلاطم التیار
وهو الموج دیدی. فیروزآبادی کلامندن مستفاد اولان بودرکه دریانک موجاجی
قبابا روب مرتفع اوله. اول موجه تیهور دیرلر. واکر صوبی طشره یه گیرسه اول موجه تیار
دیرلر. وبرکمسنه نهایت کبرندن باشنی یوقارو قالدیروب صورتنه هو تیاه
تیار دیرلر. موجه تشبیها جمعی تیور گلور. ذر ذور. مثله. آساس ده دیدیکه

دُرّ دُور دریا ده بر موضع در که صوبی خُرد از انجمله آکا واقع اولان سفینه بره جهله خلاص بولمز
غَرَه. دنی کرداب معناسنه در. حُباب. وحَبَاب. مآ آکنیر معناسنه در. وفی القاموس
حُبابُ الرَّمل والمآ المُتعظّم. والعُباب مثل معظم السَّیل. وارتفاعه. وکثرته. واموا جه
جزر. دریانک صوبی کیرو چکلوب اکسلمک. مَدّ. دریانک صوبی آرتوب ایلرو یه واورمق
معناسنه در زَبَد کَفک. کوبک جوه اَزباد معلوم اولا که لفظ زَبَد صوم دغیری ده مستعملدر
وزَبَد. وزُبّاد. سوده مخصوصدر طوفان باراتی که بحر جابر سه. اول یغمور که بر یره تیشه
وهرشنه که هر موضعه یتشوب احاطه ایده صوو تورو قتل عام. وقحط عام کبر آکا طوفان
دیرلر. لهذا خلیل عجاج دن روایت اتدی که ظلمت لیله طوفان اطلاق اولنور دیدی.
جزیره خشکی میان دریا. دریاور نا نسنده اولان قورو موضع که آحاطه تعبیر اولنور.
جوه ژاژ ایره غیقه. وسیف. وساحل. دریاکناری معناسنه در. ساحل سنحل دنی مأخوذدر
کشط معناسنه که ترکیده قازیق وصیرمق تعبیر اولنور. یعنی اول موضع که دریا صوبی آنک
طوبراغنی قازیر صَدَف غلاف مروارید. انجو قابی که مروارید جوه اصداف دُرّه مروارید
بزرک. ایری انجو جوه دُرّ و دُرَر. ولقد احسن من قال نظم

لاتحزنّ الدّری وهو موافق ٭ حکم النّوی اذا اتی من ناقص ٭ فالدّرّ وهو اجلّ شیئ یقتنی ٭
ماخطّ قیمته بهوان الغائص ٭ انظر الی ما قال ٭ ولا تنظر الی من قال ٭ مضمونه مناسبدر. وقال الآخر
فی هذا المعنی ایضا نظم علی شاب لو یباع جمیعها ٭ یقیس لکان النّفس منهن اکثرا ٭
وفیهن نفس لو تقاس ببعضها ٭ نفوس الوری کانت اجلّ واکبرا ٭ وماخر نفیس سیف اخلاق محمده ٭
اذا الکان عضبا حیث وجّهه یریا لؤلؤ مروارید دُرّ. اوفاق انجو جوه لآلی یتاع نهنک.
اکثر یا نیل مصر ده اولور مشهور بالق در. جمهی تماسیکلور. تقول فی حق الآکول فلان فی
اکله یتصف عصف الریح. وکانه تمساح من الحاتسیخ سَمَکه ماهی. مطلقا بالق جوه
سَمَک وسَمَاک ماهی فروشی. بالق صاتجی حوت ماهی بزرک. بوبوبک بالق
جوه حیتان. نون. مثله جوه نینان. کَنعَد خار ماهی. بالق قیلیچفی جوه کَنا عِدْ بَنیَه
ماهی کولی. کول حاصل اولان بالق که صاتلان بالغی تعبیر اولنور. بعض نسخه ده ماهی
سیاه باخار واقع اولدیغی که قیلیچفلی قاره بالق تعبیر اولنور زوج ماهی شبم. ایت بالغی که
آنی آنی نقطه لری الور سَمُّور نوعیست از ماهی خوشبو مزه. بالق دیز. برلندیکی نوع درکه بزم
اصطلاحمزده قالقان بالغی تعبیر اولنور. بعض نسخه ده ماهر کرد واقع اولدیغی معنای مذکوری
نا بیدا ایدر. یغمور بالق بیّاحه صاحب اتباع دیدی که بانک کسری وبانک تحفیفی وبانک
فتحی وبانک تشدیدی لغتدر ماهر و اوفاق جوه بیّاح. رَیبَنا ماهی ریزه. وده بالق
عندنده اولان کتب لغتده ریبنا لفظنه بو معنایه مطلع اولا مدم. لکن مغرب ده
البربیت. والربیثه. الحریت دیدی. وجامع غوری ده البربیثی بکسر الرآء وتشدید الباء ضرب
من السّمک دیدی. وشامل ده ریزه عبارتنی اوفاق بالق کبی تفسیر اتدی حسّاسه

ماهی

ماهی حسّاسه شور قوری اکنمی بالغ که اوفاق بالغدن ایدرلر سهفت وخف دنی بو معنایه در
واول بالغ که سرّکه یه باصارلر آکا مُقَمَّر اطلاق اولنور جوه حسّاس وحساسات دنی کلور
جِرِّیثا ماهی بیلان بالغی جوه جِرّیث جَرّیث منله. فریث دنی بو معنایه در
وترکی ترجمه لرده مشهور ومسطور اولدیغی بودرکه جرّیث صازان بالغی وقالقان بالغی اولمق
احتمالی وارسه ده لکن مطرزی الجرّیث الجرّی دیدیکی مصنف کلامنه موافق در حَنَشَف ماهی
بالغ یوبی کوسنج دریا بالغلرندن بر نوع بالغ درکه خرطومی منشارکی دقرش وطرم دنی
درلر قرد نبی دیدیکی که دریاده کوسنج تَبَدّ اَسَدّدن سنّور دیو جوانات بحریه دنی سیف ماهی کبر قطع ایدر
ودیدیکی که بن آنی مشاهده اتدم براندازه وآنکی اندازه مقداری اوزرنده اولور ودقت
معین ده دجله ده ظهور ایدر انتهی وبو تعریفدن مفهم اولور که بزم دیارمزده قلیچ بالغی دیدیکلری
بالغ اوله دمیری قرش وصفنده دیدیکی کلام قرد نبی کلامنه کلّی مغایر دار ربما دیدیکی که قرش
قانک کسری ایله دوات بحر دن بر دابه عظیم درکه سفینه نی قلب ایدر وضرب النّسه
کسر ایدر وسفینه نک سرّینه بالغ اولور زمخشری ربیع الابرار ده دیدیکی که ملکه حباب
بنی ستیبه ده ایدم بر بازرگان قرنبنی توصیف ایدوب دیدیکی که قرش بر مدوّر بالغ
در بو بو کلکی حالا طوردیغمز موضعدن کعبه یه کیدرنبه بالغ اولور که طوردیغی موضعدن مرادیدی
باب بنی ستیبه ده بر بازرگان زنبور دیدیکی اکثر یا سفینه عظیمه یه تعرّض ایدوب اهل سفینه متعلقه یا قارلرینی
آلتنه دن عبری لسنه دن خوف وفرار اکثر ودمیری کوسنج ولحم قرش در دیدیکی این
سیده بعض ادباء دن نقل اندیکه نظم لصید اللّحم فی البحر وصید الاسد فی البرّ و
فضم الثلج فی القرّ ونقل الصّخر فی الحرّ واقدام علی الموت وتحویل الی القبر لاتشهی فی
طلاب العزّ ممّن عاش فی الفقر سَقنقور ایکی لوغه مصری وهندی وبحر قلزم
یغر قرعونک عرق اولدیغی دریاده دنی حاصل اولور ودریاده غداسی بالغ وضحاک قرطا
دیدیکلری قوش درکه آنی بکلیاره بلع ایدر ویکدی بموطه وضع وقوم ایکنه دفن ایدرکه آندن
باکور وحیفار وسقنقورک عجایب احوالندن درکه اکر برکسنه نی ایصر سه اول کسنه
سقنقوردن اذلّ وارذب صوره عنّس ایلسه مرتبه سقنقوردن اول ساعت هلاک
اولور واکر سقنقوردن اول کسنه دن اول صوبه واصل اولورسه اول کسنه هلاک اولور
صاحب مؤید دیدیکی که حالا بزم مصره سقنقور بیلمز الا قیوم ده که مصره آندن بکلورمش
اوله طشره جیفی اول وقته صیّاد ایدرلر مدیّن قاموس الاطبا نام تالیفنده دیدیکه
سقنقوری قیوم ده صیّاد ایدوب فارسنی بارلرداکنده اولان یاغیدن وبوکره کندن ومومیا
سندن غیری فضله اثنی آثارلرده وطوزلایه طولدوروب باش آرشاغی کولکیه یه صوب
قویدیدرلر صیرتنک آنی وکوکی وبوکره کنک باغی زیاده باهی تهییج ایدر بدرقی
حصیة التعلیک در ابن سینا قانون ده دیدیکه سقنقورک فارسنیه وضع اولنان طوزلی
دنی فرخ باه در تکلیف آنی واحد اعلم ضفدع جمعی ضفادع قورباغه آمده بر قاچ لغت وارد

ضفدع زبرج کبر وضفدع جعفر کبر وضفدع جندب کبر وضفدع دیلم کبر فیروزابادی دیدکر
لغة اخیره قلیله بلکه مردوم درخلیص دیدکر لسان عرب ضفدع د زننده دوست کلمه دن غیری
بوقدر دیلم ضفدع طویل معناسنه دیلغم اکول عظیم اللقمه معناسنه دیلغم که بدکمسنه تک
اسمیدر جمع ضفادع بالضم جوزنر ارکک قوربغا وقوربغا تک کنیه سی ابوالملیح دائم سعیدد
ابوهبیره دائم هبیره درد شتر نوع مطلقا قوربغا وشترغ کوچک قوربغا وعبثوم ارکک
قوربغا معناسنه درد دیمیری دیدکر مقر نشدید اولدقده حاصل اولان اوغاق قوربغالری عوام
سحاب دیر باغار زعم ایدرلر بلکه حق سبحانه وتعالی آنلری همان اول عمده اول موضعک
طوبراغنک طبیعتدن خلق ایدر وهو علی ما یاتی قدیر عین الخواص صاحبی دیدی که
اکر برطنجره تک طشره سنی قوربغا باغی ایله یاغلایوب ایچنه صوقویوب آتش اوزرینه
وضع ایدوب آلتنه بهرنه قدر آتش یاقارلرایسه بردوهله قاینامه یه روایت اولندیکه
بعض شهوانی غلبه کلام ایله تعجب اندیلر استماع ایتدکده جواب ایده دیدکه بیت قال الضفدع قولا
قسمه حکیما فی ما یلیه من فی فیه ماء زیرا قوربغانک آغزینه صوطولسه اوآزی چیقاماز دیمکدر
کوردکده دخی آواز اتمز وفی المثل بیت ضفادع فی ظلمة اللیل نقاق فدل
علیها صوتها حیة البحر دیمکدر باش آشسن دریه جک برصم ضرب اولنور
دعموص جلاهنه آب بعض کتب معتبره صوده اولور بر بوجک درصویه طالوب
چیقمامناسبتی ایله صوجوله سی تسمیه اولندی دیدلر بوضمنده ابن بالغی دردیدی و
بعض نسخ کتب به کنجلیز ترک واقع اولدر کذلک صراح وبوعباس ایله تفسیر اولندی
مجمع نام لغتده کنجلیز نزجه سنده برسیاه جانور درکه صوده اولور باشی کیچه باشی کبر وقویریغی
کیچه قوربغی کبر اولور عزنی وعموص دیدلر دیدی جمع دعامیص بتشدید سترطان حق جنک لنکچ
کمال الدین دمیری دیدی که سرطانه عقرب المادخی دیدلر وکنیه سی ابوالبحر ودوبحر وبتشدید
تقیئس ایدر ارسطاطالیس نقوت وحدیدر که شوبه زعم اندیلرکه سرطانی اسپنج مثمره یه
تقلیب انسه لرمیوه سی حوض اولور وآیاغنی میوه سی اولمیا آغاجه تقلیب انسه لر جمله میوه سی دوکیلور
والله اعلم مصل وادی رود جای ودره جمعه اودیة جلیج شاخی ازرود دره دن
برپوداق شترم دخی بومعنایه درجة الی معناسنه دخی کلور جمعه خلجان نهر بانک فتح
وسکونی لغتدر جوی بزرک بوکوک وواسع ابرمانق مرزوقی دیدکر نهر اصلنده بتشلیث
معناسنه دیقال انهرته ای وسعته جمعه انهار نهوته النهر سرجوی ابرمانغک باشی
تم النهر مثله مراد صویک اولاجیقدیغی موضعدر ذنابه اختتام ذالک ضم وکسریله
لغتدر دیدی پایان جوی ابرمانغک اپاغی که مراد صو نهایت بولدیغی موضعدر جمعه
ذنائب ذنبه مثله جمعه ذنابی قاصیه مثله صحب مصرح نهر صغیر معناسنه دخی
کلور دیدی جمعه صحاب وفی الاساس سالت المذانب وهو جمع مذنب وهو المسیل
فی الحضیض اذا لم یتسع والتلعة فی سنخ اودیة وایضا بلغ الماء ذنب الوادی والنهر وذنابته وذنابه

وفی السامی المذنب والذنابة وکذر آب در شتب وفی القاموس المذنب کمنبر
المغرفة ومسیل الماء الی الارض ومسیل فی الحضیض والجدول یسیل عن الروضة بماء الی غیرها کالذنابة
بالضم وبکسر انتهی حاصلی تفاسیر مذکوره اختلافات کلی دکلدر رقمنک جانبنده
ایکی جانبی معناسنه درفیروزابادی دیدرکه رقمة روضه وجانب وادی ووادی
صو جمع اولمه حق موضعدر جنع وادینک بوکوم بری که دوکیلنجه غیبر اولنور و
منعطف الوادی دخی دیدلر ساقه جوی جرد کوچک ابرمانق وصو دولابنه دخی درلر
جدول جویکه حرف غیبر اولنان کوچک ابرمانق جمعه جداول سمرقندی مختصر الابنیه ده
دیدی که اوکل کلمه دانع اولمین واو البته زائده اولور جوهر وجدول لغطلری کبر
که جوهر جهردن ماخوذ درمیان خلوص اشتهار کلیتی اولمغله بواسم ایله تسمیه اولندی
ابن جنی دیدی که نهر صغر معناسنه اولان جدول النهار یعنی بوکوکلکدن وانکیلکدن
خالی اولمغله حنیه یه تشبیه اولندی وحنیه یه جدیل اطلاق اندکلری رفندیدالغنی اولان
جدیله تشبیه صرایتی ایله درکه جدیل محکم بوکوکلمسی زعم معناسنه درد دخی نهر صغیر طار
موضعدن جاری اولمغله جریانه کمسنه مانع اولمه میوب ردیئه قادر اولمغله کمویا
هرکسی ایله لج وجدال ایدرلیسی لفظ جدول معز جهتدن قبل معناسنه اولمغله جدله یاخود لج
معناسنه اولان جدله راجع اولور انتهی نقوی جوی کردا کرد خیمه چادر اطرافنه یعنی
باغدقده صوکرمسونه ایچون قازدقلری خندق جمعه لوی تره کذراب صوکیچه جک موضع بعض نسخ
صحیحه سرجویکه واقع اولدیغی صوحق تنک آغزی صوات اولان بودر زیرا مصنف فایق
مفتاح المآب ایله تفسیر اندی وقاموس قوتیة الجدول ومفتاح المآجیث یستقی الناس دیدی
صراح دهانه جویکه دیدی حاصلی نزعه اول موضعدرکه موضع آخره آندن صوصالارلر
ونزعه فایویه ویسنانه دخی درلر وفی الحدیث قال النبی علیه السلام منبری هذا علی نزعة من نزع
الجنة که مراد ارض مرتفعه در اولان روضه درد دیدیلر فایق دیدیکه نزع اصلنده بتشلیث جذب
معناسنه درجمعه نزع تلعه ره کذر آب ازبالایسوی تنشیب یوکسکدن الخاغه صوینجه
موضع که طاغدن دره یه صودوکولدیکی موضع تعبیر اولنور وطاشلو موضعدن
جیقوب هموار یره دوکولدیکی موضعه سرج دیدلر وجمعی سراج وسروج کلور وفی القاموس
السرج مسیل الماء من الحرة الی السهل انتهی جمعه تلع وتلاع وفی المثل لا ابوتلع بسیل بلعته
کاذب حقنده ضرب اولنور ومثل آخر انا احتمی سیل تلعتی بن کندو اغار یمک سترندن
خوف ایدرم که اغاربن شکایت ودشنده ضرب اولنور سیل ره کذر
سیل سیل آقوب کیچه جک یول مطلقا هرنه ره اولورسه اولسون جمعه سبل مثل امثل
مثلث وامثله ومثلات دخی کلور ابطح رود فراخ که درو سنک ریزه یاخود
واسع جاریکه آنده اوفاطاشلر اولیه واکثر کتب لغت ده قولمو وطاشلو دره در
دیدی صراح ده آب رود در سنکلاخ دیدکی مصنف تقریبه قریب در

جمعه ابا طح بطحی مثله جمعه بطاح بطیحه مثله بطائح وفی المثل اعلام ارض جعلت بطائحا

مجمع م دیدی که اعلام جبال معناسنه در مفردی علم در دیدی بطاح بطیحه نک جمعیدر ارض منخفضه معناسنه اشراف قوم ذلیل اولدیلر یاخود مشکده مسخی اولدیلر تکمله یه کفران اندیلر دیه جک یردر حرب اولنور سبیل و سبخ مطلقا واسع دره معناسنه مغبر و مخاضه جای در کیجه جک موضع که ندکیده کیجیت بغیر اولنور غیر الوادی دغیر الوادی جای کناری مغبر نمک کسری ایله جای دن کیجه جک آلت که کمی وجیر بنی وصال مثللو در و مخاضه راجل و راکب عبور ایده جک چکیت در سبخون دره م اولدیلر بولندر مفردی سبخ در جیمک سکون ایله دی القاموس السبخ الطرابق فی الوادی اوفی اعلاه وفی المثل الحدیث سبخون ای دوطرق الکلام بجمع الکلام دیه جک یردر حرب اولنور قال الشیخ ابو بکر العربانی بیت تذکر سبخا او الحدیث سبخون فجئ بسبخا فاد الجنون فنون سبق بندآب کنارم آجون صو بندی صراح م سبق لفظی سیل حدی پیرنوب آجمق ایله دانبیاع لفظی صو بک بند پیرنبوب آجیلمق ایله تفسیر اولندی جمع سبوق سبک ضبی ایله بندات کنارنه قابا الصو بندی بعضه صو نک بندینی قابا من معناسنه در دیدی سکدر سبک کسری ایله صو بندی در سیل هاپس سیل صوی تغییر اولنور معروف مذکر جمع سیول سیل راغب راآ مهمله ایله اول سیل درکه زیاده کثرتدن وادی یی طولدوره و سیل زاغب زا معجمه ایله اول سیل درکه سندیدیجی یا اولمغله تموج ایدیه وفی الصحاح جاء السیل یدغدغ زغبا ای یدافع فی الوادی واذا قلت یدغدغ بالراء المهملة یعنی بملاء الوادی انتهی سیل حرف وجعاف اول سیل درکه اوکینه هرنه کلورسه سورو کوتوره وحرف وجعفت م استیعاب معناسی مغبر در سیل آتی و سیل اتاوی اول سیل درکه سن یغور کورمش انکس سکامرده ایده طاغ آردینه یغور یاغمی ایله کهانی ظهور ایده سیل کبر وادل جدول که آنکله کندوارضه صو اجرا ایده اکادجی آتی درلر اثبت للمار ثانیة درلر بر موضعه صو کوتورمک ایچون بولنی اصلاح و تطهیر ایلمسنه واتاوی غریب کلمه یه اطلاق اولنور جمع مذکری اتاویون دجمع مؤنثی اتاویات کلورنصر حمامی سل الجون بسیف عقد ابدیب سراج وراق حضرتینه ارسال اندرکن ذکر اولنور نظم

لئن سندنی شبانا به بدرک المنی ... لقلب صبت کم نوادیه صبب
اذا رکب البهر آر یجتنی و یبتغی ... فلم یثنه طعن ولم یثنه ضرب
بقلب یهد الصخر یوم لقائه ... ومن العجب الاشیا لیس له قلب

سراج وراق دخی جوابنده بازدرکه نظم

ایراک نصر الدین عذبت خاطری ... وقد راح لی من لفرط المنهل العذب
واثبت قلبا منه کم یثنه رز ... واعرفه لصبا وهام له قلب
واعرف منه اعینا لا تحفها ... جفون کعادات الجفون ولا هدب
ومن وصفه صبت کما انت واصف ... لوسیده اولمغله که لفظ مذکور اولدی قلب دن

مرادی وسط در و بقال ما اصب و ما شک اذا سال وهو مصبوب و مشکوب و صب ثانی دن مرادی عاشق در و ضمیر مجرور شی مذکوره راجع در و مصرع اخر بیت ثالث مفصودی افاده ایدرکه لیس لفظک قلبی سبیل در و سراجک اعین دن مرادی حیا بلدر در و بیت ثالث م اولدی صب لطیفه نوریه دن خالی دکلدرکه عاشق معناسنه اولدقده حب دن مراد محبت و ما مصبوب معناسنه اولدقده حب دن مراد کوب یغمر اولدی صوفیه ظریفی در فتامل حق التامل فی دقایق عبارات المجیب والسایل دفعه آب تیز روسنز المرتبه یاغمور اولدی صو قطعه من المطر معناسنه دخی کلور جمع دفع نفع نونک فتحی و کسری لغتدر زباب بردن صیزوب چیقان صوکه صیز نتو تعبیر اولنور خوجه کفی بیت مصر حکمت رایحاص او سواد نیل قطرات راسواد زباب حمه حانک فتحی و میمک تشدیدیله حیثم آب کزم الیتی صوچیقان بیکار وفی الدیوان الحمة العین الحارة الماء عین حیثمه جمع عیون ینبوع مثلثه جمع ینابیع منهل آب گاه حیوانات سیوار دقلس موضع که سیوار تعبیر اولنور جمع مناهل وزد و مورد مثله بئر چاه قوبی جمع آبار حریم البئر کردا کرد چاه قوبی نک حفره سنده و اطرافنده اولان مواضع جبادی بومعناده در و قوبی قازه قلدیی موضعه دخی اطلاق اولنور آبار قوبی قازان کمنه فتن و مفتی کاربنر قازان کمنه مبدانی فتقن لفظی آب شناس عبارتی ایله تفسیر اندی یعنی صواحدالله واقف اولان وحفر اولندقده صوچیقار می چیقماز می عالم اولان کمنه فیروزآبادی دیدی که فتن فتن قاف اولی نک ضمی ایله حفر قنوات م صواحدالله واقف اولان کمنه جمعی فتانون کلور قاف اولی نک فتحی ایله رکیه چاه نابرآورم آخری یا بیلمش کوجک قویی که قازسیده چاهچه دخی دیرلر تصغیر صیغه سیله رکایا قلیب چاه کهنه اسکی قویی کوجک قویی تعبیر اولنور جمعه قلب حب چاه نابرآورم آخری یا بیلمش قویی که بوبوک اولسون کوجک اولسون رئس دخی بومعناده در وفی الاساس ونع فی الرئس ارق البئر التی لم تطو فعر بن چاه قویی نک دیبی جمعه فعور غایه مثله جمعه فیافی کشور لب چاه قویی نک آخری بعض نسخ م کرانه چاه واقع اولدی یکمه حرج چاه قویی حرجی عامه کر تحریف ایدوب بقره دیرلر جمعه یکرات دلو دول قویغا بطل دخی دلو معناسنه در جمعی بک طل کلور جمعه دلاء ودلی واولاء دخی کلور وفی المثل ان دلوک فی الدلاء رشحت وندر غیب محدثده ضرب اولنور قال الشاعر نظم ولیس الرزق یاتی بالتمنی ولکن ان دلوک فی الدلاء تجیئک بملئها یوما وبوما تجیئک بحفنة وقلیل ما آب سحل سینک فتح وکسری لغتدر دول بیرآب صوابله طولمش قویغا جمعه سجال ذنوب ذالک فتحی ایله مثله غرب دول بزرک بوبوک قویغا جمعه غروب ولغة کوجک قویغا در صاحب مثبته نظم کریم م واقع اولان ذنوب لفظی نصب ایله تفسیر اندکدن صکره دیدرکه عرب عادتلری بودرکه بهر بر بده ذنوب آتی زاید درلرکه ذنوب اول بوبوک

قوغد درکه ایکنده صواوله کوباهربری صودن کندو ذنوبی مقداری نصیب اخذ ابدر رش
رانگ فتح وکسری لغتدر رشن چاه قوی ابی سنطن دخی بومعنایه در یقال انه ر
لستنطا فی الشطان ویقول الرشی رشنای جات جمه آرشیه بنبیل مشله دلیه جرخ ایچ
بدست گشند اول صوجرخی که آل ایله چکدلر جمه دوالی دولاب جرخ آبی که بسوریلمسند
اول صوجرخی که حیوان ایله چکدلر جمه دوالیب عثمعر کوزه دولاب صوجیقارمق ایچون
دولابه وضع اندکاری بردان جمه عصاصیر تاغوشه جمه نواعیر جوهری دیدرکه تاعوت
اول صودولابی درکه صوایله دونوب دوردیکه اوآزاولد راقود موری صوکوتکی فارسیده
مورده دخی دیدلر صراح دیدرکه راقود پیمانه دن بزنوع در وزقت صویوتمش کوب
وموری جمه راقود حوض آب دآن موضدر جمه حیاض مقراه حوض بزرک بویوک
حوض جمه مقاری صراح قدوماح سنده دیدی که مقراه بویوک کاسه دیمکدر صوتی
جمع اولد جن موضع مضنعه میمک فتح وضمی لغتدر آبکناه بمعنی صوتی جمع اولمق ایچون
بابدقدری حوض بعض نسخه حوض بزرک که بسنک سخته اندواقع اولدی یعنی اول بویوک
حوض که طاشی ایله یاپیلمش اولد واکثر کتب لغتده معنای آدکه مناسب تفسیر اولمز جمه
مصانع میدانی جری الوادی فظلم علی القرینی مثلنده دیدکری قدری بستانده واقع مجرای ماءدر که جمعی
اقریة وقریان کلور حکم وضع وستر معناسنه در رسم السیل الرکیة درلر سیل صوتی جوق کلوب
رکیه نی ستر ایلمسه یعنی سیل وادی جریان ایدوب مجرای ماءمذکوری اهلاک ایدر که
حرف علی مقدره متعلق درای علی القرینی نقد بدینده سترجدی تجاوز اندن دیه جک بدر
ضرب اولنور حتی تحترج اول کوجک قوبی درکه جانبیل طاشی اولان موضعده حفر اولنه
واول کوزه رقیقه که آندن صوسترشح ایدیه وطاغ نقره که آنده یغمور صوتی جمع اولوب
جبه وجبیه یغمور صوتی وحمام جرکانی جمع اولد جن جوقور که فارسیده بارکین دیدلر خلقانی
کفت بلیه خویش راهم جنس خانی شمار نداز سخن بارکین را ابریشانی شمار
بدازسنی فیروزآبادی دیدرکه جبه بانک تحقیقی ایله مآمنتین وجبه مامنغر وصوتجمع اولان موضع
ورکیه منتنه معناسنه در انتهی زلف حوض ممثلی وزلفه مصنعه ممثلنده معناسنه در
متقب وصنبور اول اولوق درکه آندن صوحوضه دوکیلور تعب الماءدیدلر
صوتی اجراالذی معناسنه تقول اتعبت اعناج السیل الزاعب فاصله اخراطیم
المتاعب وسطح اورزبته وضع اولنان اولوغه دخی متقب دیدلر واساس دیدرکه
صنبور مطهره مثلویه نوح دن بادموزن کوزه وکلکری قصبه درکه تزکیده آندن آزبنک
ولوله یغمور اولنور کرد وحشی وحشی صوبه وزیب حفر اولنان کوجک قوبی درجمعدر کرد آرد
واخشابه درپوشیده اولمیه که لفظ کرد نک فتح وضمی ایله مطلقا بزده وحشی
حانک فتح وکسری ایله صوصوغمق ایچون حفر اندکلری کوجک قوبی دیمکدر وصو
مجتمع اولد جن ارض سهله به واول قوبلو موضع که یغمور صوتی الکاغزایدوب غلیظ اولان موضعه بالغ اولدقده

آنده

آنده مجتمع اولمغله حفر اولندقده مآمذکور ظاهر اولور واخذ اندکه آردندن دخی صومجتمع اولد
اول موضعه دخی اطلاق اولنور جوهری اول مآمذکوره حشی دیدلردیدی اساس البلاغه ر
شربنا من حشی بارد عباراتی بومعنایی تاییدایدر جموم وغیثم وقلیذم ومآیه صوبی
چون اول قوبی درجموم جیمک فتحی ایله اول قوبی دیمکدر موغه ایله صوآلدقجه سیرپیدا بنه صو
مجتمع اولد واول صوبه جم وقوبی ر مآمذکور جمع اولد جن موضعه مجم ومجمه ومشجم دخی دیدلر
غیثم دریایه وصوتی سنور اولان قوبی یه اطلاق اولنور واول دریاکه واسع وکثیر اولمآ
اولد آکادخی قلیذم دیدلر ومنهمه مایه مناسبتله در نگول درشتوح وصهول صوتی
آزاولان قوبی درمنگلت البئر دیدلر صوتی آزاولان. صوتی وسطنده مجتمع اولسه یسیر اکثر
صوتی آزآز مجتمع اولورسه اول صوبه مکله ومکله دیدلر ونگول میمک فتحی ایله مغرد ونگول
ضمی ایله جمعدر ورشوح رشح دن ماخوذدرکه تزکیده صبرنی تعبیر اولنور یعنی اول قوبی که
صوتی صبرمن ایله مجتمع اولد نقول کم بین الفرات الطافح والوشل الراشح وشل
اول مآقلیل درکه صبرنی ایله حاصل اولد ضرام السقط ر دیدرکه وشل صخره دن تدریج ایدر
صوتدر جمع اوشال درقوی المثل بل بالرمل او شال اصلا بر جزء مصدر اولمین بخیل جعفنده
ضرب اولنور یعنی قوتمده وشل اولدیغی کبر رجل معهود ر دخی بوقدر انتهی وضهل
وضحل مآقلیل معناسنه درقوی الصحاح بئر ضهول اذاکان یخرج ماءً قلیلاً قلیلاً جفر اول
واسع قوبی درکه بابیلمش اولد فلان منهدم الجفر دیدلر رای وتدبیری یوقدر معناسنه
سک وسکوک طارقوبی بئر ضیقة الفرق معناسنه طوی بابیلمش وتمام اولمش
قوبی مطویه معناسنه جدد اول قوبی درکه اونلو موضع ر حفر اولمش اولد وصوتی جوق
کدلک صوتی آزاولان قوبی یه اطلاق اولنور اضداد دندر بیابان کنارنده اولان صوبه وآز صوبه
ومآقدیمه دخی اطلاق اولنور جنیف طاشلو ر حفر اولنان قوبی فیروزآبادی
دیدرکه خسف البئر دیدلر طاشلی زمین ر قوبی فارسیده که صوتی چوق جیقوب
اصلا منقطع اولمیه واول قوبی یه جنیف وخسوف ومخسوفه وحنیفه دیدلر که حفی
حنف واحنیفة کلور ضکوک اول قوبی درکه صوتی وارمیدریوق بیدرکری
کبرمعلوم اولمیه وصوتی آزاولان قوبی یه دخی اطلاق اولنور ضریس ومضروس اول
قوبی درکه طاشی ایله یابیلمش اولد واول طاشی که آنکله قوبی بی یاپارلر آکا ضرس ومضرس دیدلر
مقعده اول قوبی درکه بردآز قازیلوب صوبه بالغ اولمزدن اول ترک اولنه کدود
اول قوبی درکه صوتی زحمت ایله چکدلر قعوی بعید اولمغله یاماتع آخر سببی ایله
جدود اول قوبی درکه صوتی دوه ایله چکدلر جوهری دیدرکه جدود اول قعیی درکه بعیده
القعر اولمغله سایبه ایله چکدلرکه سایبه اول دوه درکه آنکله قوتی دن صوچیقارلر
نزوع اول قوتی درکه حرص اولمغله صوتی آل ایله چکدلر منزوح اول قوتی درکه صوتی
ایکی آل ایله چکدلر وفی الصحاح بئر نزوح ونزیع قوتی قریب اولمغله آل ایله چکدلر وبئر منزوح

دیدی که بُرْ نُدُوحٌ دیدلر فلیه المآ معناسنه و نُدُحٌ اول فوقی درکه صوبنی حکمش اولمله جوهری
دیدی که بُرْ نُدُوحٌ دیدلر فلیه المآ معناسنه و نُدُحٌ اول فوقی درکه صوبنک اکثر بنی حکمش اولمله
فیروزآبادی دیدی که نزح المآ دیدلر نافلیبنه صوبنی چیقارمه لر یاخود آز فالنجه چیقارمه لر
پس سامی فی الاسامی دیمکله آبنی کشیده یاستدیدیکی صور مذکوره یه شاملدر فی الاساس
بُرْ مَنُوحٌ قریبهٔ المَنْزَعِ بُنْزَعُ منها بالدلو ثُمَّ بُرٌ نُدُوحٌ و نُدُحٌ قلیل المآ
وج رمام سنده دیدرکه بُرٌ جُرُورٌ و مَنُوحٌ و نُدُوحٌ یُسْتَی منها و یُسْتَقی علی البکرة و بُنْزَعُ
بالأیدی که لف و نشر مرتب طریق اوزره در فانهم قطعوا اول فوقی درکه بُعُوب یاخم سه
صوبنی منقطع اولور نُدُم و نُدُمٌ و دُدُفٌ و دُدُفٌ دیدکلری کبر و اول فوقی درکه اور نوملمش
وفا یانمش اوله نُدُمٌ المآ دیدلر مرور ایام ایله اوزری بوصوفلانوب طوپراق و غیرلرنسنه ایله
مدفون و مستور اولسنه یقال مآءٌ نُدُمٌ و نُدُومٌ و میاهٌ ادامٌ و نُدُمٌ و کلامی مبالغه
وقصدی ایله مآءٌ ائْدَامٌ دیدلر بُعُوبٌ أَخْلَافٌ دیدکلری کبر و اول کمسنه که زیاده غم و دن
متغیر اولسنه یا دوم ساءدم و ندمان نُدْمَانٌ دیدلر بَدْوٌ و بَدِیٌ و فتح اول فوقی درکه ترتیب اولمیه
حَفْرٌ اولنمش که یکی دن فاز یلمش اوله تعبیر اولنور جوهری دیدی که بَدْوٌ و بَدِیٌ اول فوقی
درکه اسلام ه فاز یلوب عادیه اساس ه دیدی که فَرَحْتُ رَکِیَّةً دیدلر اولدن فوقی اولمین موضوعه
حفر ایلمسه فیروزآبادی دیدی که فَرَحٌ بئر آدیدلر اول موضوعه حَفْرٌ ایلمیه که آنده اولدن
صو بولنمیه ابدر نُثُولٌ اول فوقی درکه قدیمه اولوب اچی طوپراق و حسن و حاشاک ایله
طولمش ایکن آنی تطهیر و صوبنی اظهار ایلیه لر و اول فوقی دن چیقان طوپراغه نُثَالَه دیدلر
نَبِیَّهٔ دیدکلری کبر یقال نَثَلْتُمْ رَکِیَّتَکُمْ ای حَفَرْتُمُوهَا و آخر جتم نُثَالَتَهَا سُحْوَه لفظی مبدانی
سامی ه سرحانه ایله تفسیر اندرقی موس ه سُحْوَاءُ بئر واسعه در دیدی مُنْزَعٌ آخری بغایت طار اولن
فوقی صحاح ه دیدی که مُنْزَعٌ اول دلوک درکه ارض صلبه ه ابدلر ناکه اچکه جوکیه قاموس ه
ارض صلبه ه حفر اولنان آخری طار کوچک فوقی و صونی جوق اولان فوقی یه دحی دیدلر
جمعی مناغد دیدی بَدَمٌ اول طوپراق درکه فوقی نک آخری جوکدکده اچکه دوکیلور حراب
فوقی نک آغزندن ناصو یه وارنجه اولنان امتداد اساس ه دیدی که انهار مُسْتَقِیَه اجراءات
درلرکه مراد جوف البئر در طاغارجه تشبیه طریق ایله دجال و جُوَل فوقی نک اچکنه جورنسی
قاموس ه جُوَل و جُبَل و جال جانب بئر و جانب بگر دیدی و فی الاساس مآله جُوَلٌ لا معقول
ای رای و تماشکر و اصله جانب البئر یقال انهدم جُوَل البئر و جالها انتهی مثابه
اول موضعدرکه قویجی دن صوچکن کمسنه آنده طور مجنی اولمیه که مثابه اصلنده اول
موضعدرکه صاحبی آکاه مرة بعد أخری رجوع ایدر ثَاتَ الرَّجُل در لردنها بندن صکره
رجوع ایلمسه و منزله مثابه اطلاق اولندیغی اصحابی آندن کیدوب مصالح و مهماتلرین
کورمکدن صکره عودت اندکلری ایچون مثابه جمعی مَثَابٌ در فتحه و بنظر فقیر
حفر اندکده اولنان طوپراق ظاهر اولکله صود دُحْل و لجّ اول دلوک درکه آغزی طرفی طار

وتقوی طرفی واسع اوله اصمعی دیدی که دُحْل اول دلوک در زمین ه واسافل اودیه ه
یوقاروسی طار و آنفاغیسی واسع اولور جمعی دُحُول و دِحَال و دُحَال و دُحْلان کلور بئر
دُحُول دیدلر قوی نک ایچنک طوپراغمش صوایکن اتمکله ایچی واسع اولسنه بئر لنشوط
وانشاط سامی فی الاسامی ه کذلک مصرحة الاسامی ه عبارتین مذکور یعنی اول فوقی درکه
برچمک ایله صوآخزینه چیقه صحیح تفسیر اولندی لکن عند مرتضی اولمامش کتب لغة مطوله
ومختصره نک سائرنده شو وجهله تفسیر اولندی که انشاط و انشطاط اول فوقی درکه قوی
قریب اولمغله برجدیه ایله دلوی باسنه چیقه و نشوط اول فوقی درکه قوی بعید اولمغله پدفاج
کتره چکمدکه چیقه یه فی الاساس بئر لنشوط تحتاج الی نشط اکبر لبعد قعرها و بیرانه طرایح دلوبا
بحذبة واحدة قدوح و غروف اول فوقی درکه آندن مال ایله صوآلوب ایچمک ممکن
اوله اساس ه دیدی که قدوح اول فوقی درکه صونی آزاولمغله آوج ایله آلنور جیر اخفش
دیدی که اول فوقی درکه صونی چاموربنی یاکز اتمکله آلنمدن صوی ظاهر
وغایان اوله و مجهورة دحی بومعنایه درنا کزده اول فوقی درکه صونی غیلوب فالمش اوله
یقال نکدت البئر اذا فنی ماؤها ناهیک بالکدة و نکور غضوض اول فوقی درکه باشنی طار فوقی
بعید اوله و بعید القعر اولان فوقی یه غضوض دیدکلری آندن صوحکس کمسنه یه زحمت
ویدیکی ایچوندر کویا آنی عضّ ایدر یعنی ایصیر و کثیر الماء اولان فوقی یه دحی اطلاق اولنسه
فی که سبوک فوقی چرخی عرابه یه دحی دیدلر و اطلاق رکوب اندیکی عرابه یه
حال نسبه اولنور علوق فوقی چرخی جمیع آلاتی ایله رشتا و محور و عنب و بکره بجموعی کبی
وحیرضه باغلادقلری ایپه دحی دیدلر فقط دموک اول فوقی چرخی درکه دور سریع ایله دور ایلیه
یقال بکرة دموک ای سریعة خطاف چرخ ایکی اوچی که دمودن اوله و اکثر اعجمیدن
اولور سه اکا عقود دیلر جوهری دیدی که خطاف اول آکنی دمور دوکم چرخ ایکی طرفنه
اولور که محوری اکا کچورلر و بهرا کری دمور ه خطاف دیدلر محور چرخ ایکی دلیکی چرخ
میانسنده ایکنک کچه جک موضع زرنوقان اول ایکی منارده درکه چرخی وضع اتمکه ایچون فوقی
نک آغزنیکی ایکی جانبنه باریلر اکر آغاجدن اولورسه دعامتان دیدلر و نهر صغره دحی
زرنوق دیدلر جعفر دیدکلری کبر درک اول ایپ پاره سی درکه قوغه یه طاغدقدی ایپک
آسیاغی طرفنه اکلدلر که صوبه طوتمغله چورسه اول ایپ پاره سی چورو یوب اصل ایپه
ضرر کلمیه چوعلاج اول ایپ درکه قوغه نک آلتندن طولاشدروب ایکی اوجدن بنی قوغه نک
آغزنده اولان آغاجه باغلدلر که بویوک قوغه لند ایدر لر قوغه نک قولافدرینه باغلادقدی ایچه ایپه دحی
دیدلر کرب اول ایپ درکه قوغه نک باسنده اولان آغاجه باغلا بوب ایکی فات
ایدلر ناکه صوبه طوتمغله متقص اولدقده بو ایپ منقص اولو. بویوک ایپه
ضرر کلمیه عائد کتب ه بو وجه اوزره تفسیر اولندی پس اقتضا ایدرکه رشتایه باغلادقدی
درک دن صکره اولان ایپ اوله و الله اعلم سلم ابو عمرو دیدی که بر قوتلی قوغه در

سقار قوغه سی کبر عرقوه قوغه تک باشنده اولان آغاج جمعی قرائی در اوّلان الدّلو قوغه
تک قولیی و دمّ اول قایشی درکه قوغه تک قولیدر سینه باغلار دی القاموس السّبور
بَیْنَ آذَانِ الدَّلْوِ وَالعَرَاقِی فَرْعُ قوغه تک باشندن صوبوشالده جق موضع که صوبی
اول موضعدن چوکرلکین قوغه تک آغزندن قبوپرووب دیدکلری کنار حوض لقیف
طولمش حوض جوهری دیدی که لَقِفَ الحوض لَقَفاً دیدلر حوضک اشاغیسی چوکوب داشمیه
تهو لقیف و لقف بعضیلر طولمش حوضه دیدیلر و صحیح اولان معنای اولی در دیدی حوض رکوه
بویوک حوض جرّه کوچک حوض جمی جرامیزدر دَعْثُورٌ و دُعْثُورٌ و بران اولان حوض و کرکی کبی مکانلرکه
حوضدی دیدلر نضح و نضیح و حابیه حَوْضٌ واسع اساس هم دیدیلر که نضح مکانیه بالماء دیدلر حرارت
عطشی صوایله ازاله ایدیی معناسنه و حوضه نضح و نضیح تسمیه اولندیغی حوضه تک حرارت
عطشی ازاله ایدیکی ایچوندر ازآنجه حوض دن اول موضعدر که صو منصب اولدقده اول موضعه
منصب اولور و فی القاموس اذا آنکبّ منصبّ الماء الی الحوض یعنی اول موضع که صو حوضه
آندن منصب اولور عَفْرٌ و عُفْرٌ حوض دن اول موضعدر که دوه آنده طوروب صوایچر
حوهری دیدیکی حوضک موخری درکه دوه آنده طوروب صوایچر دیدی اول ناقه که عُفْرٌ دن عنبری
موصوف صوایچمیه اکا عَفْرَه و عَفْرَه دیدلر و ازآردن عنبری موصوف صوایچمیی مانعه یه آریه دیدکلری
کبر مَبْرَکٌ قوبی ایله حوض مبانسنده اولان میدان و قوبی دن قوغه نی طولدوروب حوضه واخ
مثنی وصوبی حوضه بوشالدان کسنه یه داج و اول میدانه مَنْدَجٌ و مَنْدَجَه دیدلر اعضاد حوضک
کنارلری و هر نسنه نک اطرافنه دایرانمه دار چوبروب یاپدقلری نسنه یه دخی اعضاد دیدیلر
و اعضاد الحوض آندن عبارت درکه حوضک کنارینه حوردکلری طاشدر دیو قایو
ایکی طرفنده اولان آغاجلره عضاد دیکان دیدکلری بو قبیلدندر عذیر و رجیع و اخاذه و اضاره
و نهی و نهیه و نهیه اول جوقدر درکه آنده صو مجتمع اولور که فارسیده و تدکیده کول تعبیر اولنور
عذیر غدیر بمعنی فاعل درکه عذردن ماخوذ درترک و فا و انقطاع معناسنه وصودن بر قطعه که
بدموضعده مجتمع اولمه آکا عذیر اطلاق اولندیغی وقت حاجت منقطع اولمغله کویا اصی بنه
غدر ایدر صحاح هم دیدی که الاخاذة مثل الغدیر و فی القاموس الاضاة المستنقع من السّیل
او غیره و فی الاساس علیهم دُرُوعٌ کالاضاة و هی الغدیر و جمعه اضار و دُرُوعٌ کالنهی و دُرُوع
کالنهیة و هی الغدر آن وجد و وقط طاغ هم اول نقره یعنی جوقور درکه آنده یغمور صوبی
مجتمع اولور وجد حوضه دخی اطلاق اولنور جمعی وجدان و وجاد دخی کلور وقط و وقبط
اول جوقور درکه ارض صلبه هم یا طاغده که آنده صو مجتمع اولور رَدَهَة و مدهش وجذور و قطاط
بویوک جوقور درکه آنده صو مجتمع اولور فیروزآبادی دیدیکی که رَدَهَة ارض مرتفعه هم خلقه
اولکا جوقور درکه اول ارض مرتفعه صلبه یه عزی هم قف و قفة دیدلر و فی الاساس اعذت
مُعَیْهِرَة فی رُدَیْهَة که مُعَیْهِرَة مائک تصغیری و رُدَیْهَة رُدَهَة نک تصغیریدر که رُدَهَة یغمور صوبی
جمع اولان جوقوردر که آکا فلت دخی دیدلر و مدهش مستنقع الماء و سَیْل فارسیده دخی جوقور دخی

دیدلر و فی الحدیث لتسقف المدهش و یبس الجفش که جفش صیقل دیدکلری اوتک کوکی در
حابر صو جمع اولمه جق موضع و اول حوض درکه سَبَل صوبی اکا منصب اولور جمعی جبر از جوران
کلور حاجز اول مرتفع موضعدر که اورنمسی جوقور اولمه دوره کنارنده صوفی امساک ایدن
جوقوره دخی دیدلر جمعی حُجُرٌ آن در حاجور دخی بو معنایه در و معقله اول جوقوردرکه سَبَل صوبنی
امساک ایدوب بحر اسنه کتمکله مانع اولور یَطْمَی امساک و قبض ایدر دوآر عافوله تشبیه طریق
ایله در و فیعه طاشی اولان جوقوردرکه ایچنه صو طولار دخی المثل اصفی من ماء الوفیعة
مَفْصِل اصمعی دیدرکه مَفْصِل اول دره درکه ایکی قومدن بینه مبانسنده حاصل اولمه
که آنده جاقیل طاشی اولمه که آنک صوبی غایت صافی اولمغله اصفی من ماء المفاصل
عبارتی مَثَل اولمشدر که مَفَاصِل مَفْصِلک جمعیدر مدّب و مدّبة صو جریان ایده جک
یول مَجْرَی الماء معناسنه نقع و ماجل و مؤجل اول جوقوردرکه آکا صو طولدیرلر
فارسیده آکا طرخ دیرلر بعضیلر دیدیلرکه طرخ طاغلرده بلنده و دره لرده اولان صو مجمعی در
فیروزآبادی دیدی که نقع اول ارض حرّة الطین درکه آنده صو مجتمع اولور و ماجل و مؤجل
مطلق مستنقع الماء در و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب حفر لاوه
صوآورنده اولان قوریغا یوصوبی غرمص و غلفق و عذبة و عذبة و عذبة دخی بو معنایه در
فارسیده جغر و آره و تیز عشمة و سبزه جوی دخی دیدلر مصنف مستقصی هم بقرب
التوا ذا عاف البقر منلنه نوالماء یوصول دیدیر اکثر کتب امثال هم کالنقر یضرب لما عاف
البقر عبارتی ایله روایت اولندی عاف بعاف و یعیف دیدلر بر نسنه دن نفرت کاه
التسه که تدکیده ایکنجی تغییر اولنور عرب صیغه لرین صوبه کوره دکده نوّر صیغه
لرینک اوکنجه کیدر ایکنجی صیغه لر صوبولانق اولمغله بابر سبب آخر ایله اوکوب صوایچمز اولوب عرب شویله
زعم ایدرلرکه نوّرک چرتمه شیطان رکوب ایتمکله صیغه لر شیطانی کوردکلرندن اورکدلر
حتی دردمندی نوّری شیطانی قاچرمق ایچون ضرب ایدرلر مصنف نوّر
اوزره صیغه لر یوصوبنی کورمکله صوایچمز اولسه کرکدر ایله بو صوبی کوکب طاغدیرلر معناسنه
منجر اولور مثل مذکور اول کسنه حقنده ضرب اولنور هم آحرک جدی ایچون مواخذه
اولنوب اصلا جرم صاحبنه تعرّض اولنمیه کما قال النابغة الذبیانی فی هذا المعنی بیت
وَحَمَّلْتَنِی ذَنْبَ امْرِئٍ وَ تَرَکْتَهُ کَذِی العُرِّ یُکْوَی غَیْرُهُ وَ هُوَ رَاتِعُ وسیجی معناه فی باب الامراض
علی التفصیل حمه صاحب عفا حاشاک بر سر آب صوآورنده اولان جوب جوب
رود آورد سیل صوبی سورت و کثرت و بکی حس و حاشاک که مذکوره سبلنی تغییر اولنور بعض نسخه هم
خاشاک بر کناره آب واقع اولدیرو فی الفایق الجفاء ما جفاه السیل ای رمی به و تقول فلان
ماله غثاء و عمله هباء و سعیه جفاء مشک آب صو بندیکه مراد دره نک ایکی
جانبی درکه اولمسه صو دره دن طشره طاشار و اکثر نسخه هم بنداب ازبکی واقع
اولدیرو کتب عبره هم عرم ایله تغییر اولندیکه دره کنارینه صو یه یاپدقلری سدّ در بعض نسخه هم

رشد آب واقع اولدیغی معنای اجزه مطابقدر عوم مثله لدید وجهه وضریر وجافه وطرّه دخی بو معنایه در وبهر سنگ ایکی جانبنه لدیدان دیدلر شط لب جوی ایرماق کناری جمعه شطوط شطی لب رود دره کناری جمعه شطآن عدده مثله ساحل لب دریا دیبا کناری جمعه سواحل جرف جیم وراینک ضمه لرایله آیکندیصوفاز دیدیغی موضع که ترکیده یارّ بقیر اولنور فرضة کشتی گاه کمی باغلادقلری لیمان بعض نسخه لرده کذر کاه آب واقع اولدیغی صورتده یازیلمش صحیح دکلدر جارب آمدن یکتنه ازدر یا دیبر بقیر کمی ایله دریادن چیقاجق موضع وفی الاساس استقوا من فرضة النهر وهی مشرعته وجمعه فراض که مراد خلقك نهردن صو آلوب وجوانلرینی اسقا اندکلری موضعدر وقاموسده دیدیکه فرضة النهر اول کریك درکه نهردن صو آلورلر وفرضة البحر کمی باغلادقلری لیمان وفرضة الدواة تقسّن بقیر وکتب وضع اولنان موضعدیدیکی انهی لیس مصنفه مناسب اولان بو مقامده فرضة البحر عبارتی ذکر وکشتی گاه عبارتی ایله تفسیر ایدیی واعلم اعلم کلأ وکلأ وکلأ اول موضعدر که کمی ی کنار چکرلر ابو زید دیدی که کلأ القوم سفینتهم بجانبا دیدلر قوم سفینه لریی حبس وربطوا السفینه لرینه دیدی که کلأ فعال ونزنده وقاع معناسنه دریعنی موضع مذکوره ربطی سفینه لردن دفع وحفظ ایدر اصمعی دیدی کلأ وکلأ کمی باغلادقلری موضعدر که ساحل نهردن عبارتدر کلأت تکلئة دیدلر ربطدن تخصیص ایده جك موضعه کلئه که اول موضعه کلأ وکلأ دیدلر جوهری دیدی که آرفاق السفینة دیدلر سفینه نی کناره قریب اتدم معناسنه که اول موضعه مرفأ اطلان اولنور حبسه جیمك فتح وکسری ایله ندیل حدّد کوجك کوبری جمعه جسور نقول اما اردنا العبور عقدوا الجسور قنطرة یل بزرك بویوك کوبری جمعه قناطر والله اعلم واحکم

باب نبات کیاه مطلقا اوت که ارض دن نابت اولور جمعه نبات کتب مطولهده لغوا نبت لفظ نبات ایله تفسیر اولدیغی مرادف اولدیغی ایچون خصوصا مصنف اساسده ظاهر النبت والنبات فی الارض دیدی معلوم اولدی که اول نبت که ساقی اولمیه آکا حجم وساقی اولورسه آکا شجر تسمیه اولنور فارسیده ساقی اولمین اوته ویکاره دیدلر سبزة کبی عشب کیاه رطب تازه یابش اوت جمعه اعشاب زرع کیشت اکین جمعه زروع زرع بوسنبله اولمیه که عزی ده زرع رادمجه ایله اکین وفارسیده دال مجه ایله درخ اکین کناری معناسنه در رودکی گفت بیت

زرع ودرع مجه ایله ازبهار شد چو بهشت ∴ زرع کشتن ودرع کوشنه کشت

مزرعة کشت زار اکین موضعی جمعه مزارع جزیره دخی بو معنایه در وارض فلاحة طیبة وزراعت وغرس ایچون اصلاح اولنان ارضه دخی اطلاق اولنور مجاز اول مزرعه درکه برسنه زراعت وبرسنه نهرك اولنه وفی الاساس کاول الارض وکاوبلا نهایی نزرع سنة وسنة لا للتقویة فلوجه زراعت ایچون اصلاح اولنان زمین

باب النباتات والحبوبات وما یناسبها

جمعی

جمعی نخلا بیچ درفلح وفلح اصلنده شق معناسنه در وکل شیء شققته فقد فلحته دیره ومشاره وکزده سورمك تارلادقه فارسیده خویه درلر وادریسی ایله کتابنده اولنور قرأت اولنمز بیلدزنسنده در وخویه اصلنده اولدیغی مثلا زمینی زراعت ایچون سورمك هر قرن آدیمه برکزی وهر اون آدیمه خویه درلرکه اولدن دوتوم وثانی اولدیغی ایله تفسیر اولنور کلاآدچیاسنه میدانی مرّ زخویه عبارتیله تفسیر اندیی بعز اولدیغی ایچون اندکلری سبوره مثلا یه دوتم زمینه هراون آدیمده برسبوره ایله تخدیده دورت بخشن ایدرلرکاشانی مرّ سبوره وسه خدیده دیدی ومؤبده دائم لغتده نظائر اولمش زمین درصیو واقع اولدیغی مرّ زخویدیغی ناطاش بدر اولدیغی زمین معناسنه اولور لغات عربیه ده لفظلین مذکورتین عینی ایله معنایی ونوعده بوقدر جذر بوتوم زمین سورولمش زمین معناسنه مهرز ابراهیم بوتوم لفظی زمین شیار نادکده عبارتیله تفسیر اندیی بوتوم لفظی مرّ مغایلی درديدی صلب اول بك دخام زمین درکه اصلا اکا صابان کرمش اولمیه جمعی اصلاب در وفارسیده اول زمینه خرا یکدیدرلر مکدوبه نظاسس اولمش زمین که فارسیده شیخ کردم بقیر اولنور عثری وعذی اول اکین درکه بغور صوئی ایله حاصل اولمیه مسقوی اول اکین درکه دره وکاریز صوئی ایله حاصل اولمیه بخشن اول زمین درکه صوایله صیولمسه دخی آنده فروعات حاصل اولمیه مخورة صوایله صیولمش زمین که فارسیده بسیار رخ مخرّب الارض دیدلر ارضه صو صالدم معناسنه زرع مارو دخ ومیروخ اول اکین درکه بدفان اصابت اتمکله صارارمش اولمیه بدفان وارفان زرعه انسانه اصابت ایدرسه برآفت درفارسیده اول اکینه کشت نادم وتزکیده صاك دورمش دیدلر زرع مجرود اول اکین که جکدرکه اصابت اتمش اولمیه مؤوف آفت اصابت ایدن اکین زرع مبرود طولو اصابت ایدن اکین عصفة بدك کشت اکین براغ جمعه عصف وعصوف واول بیراغ که زمینه صوسنه اکا عصافه دیدلر فارسیده اول اکین که نازه بیچنمش اولمیه حقل وشطاد درکه فارسیده نز اطلان اولنور وایکی بیراقلی اولدقده شعب واوچ دورت بیراقلی اولدقده ضریش ویدّ افاشدقده فرخ واوزون بیراقلی اولدقده سثر بابن واول بدان که تدو نازه اولمیه آکا حاکه دیدلر حبة حانك کبی ایله یکدانه بردانه جمعه حبّ وحبوب وحبة حانك کسری ایله بیابان کرمینی اوت کحی وفی الصحاح الحبة بالکسر بزور البصل ونحوه لیس بنبوت معلوم اولدی که لفظ حبة مفرد وحب جمعیدر ابن مکتوم تذکره سنده بشوده حبه روایت اتدیکی کلام عرب هر کلمه که مفرد ایله وجمعی نایی حذف ایله اولمیه حضرت الله مخلوقی اولان اشیایه مخصوصدر وانسانك مصنوعاتی اولان اشیاده جاری دکلدر لهذا ثمرة وثمر وحبة وحب درلر حقفة وحقف وسبکة وسبک دیمزلر فلا تغفل وابن الحبة صوب حبّ مرادا ندیلر قال فی وصف فحط بیت والحبّ فدرّعة حتی انثنی المحبّ الاحبة فی حبة الغلب منا

زرعت حب ابن حبة بذر تخم غلة تخين تخي جمعه بذور بذر تخم زده ادت تخي جمعه بذور قصبه نابذه كندم
بغداي لوله سي كه بغداي صابي بغير اولنور جمعه قصيات سنبله حوشه كندم بغداي سنبله سي
معروفدر حفظ كندم قوم وفخ ونيز مشله قوم لغطي اكثر استعمالي قوم يعني سرمسافه در
وقوعها وعدمها ولزومها وعدمها دخي قرآت اولندي جزم دخي استعمال اولنور مصنف
فايلوم ديدركه فخ اصلنده رفعت معناسنه در وحفظ به فخ اطلاق اولندي چونكه
ارفعي واعلاسي اولدغي ايچون در سمرآ دخي حفظ معناسنه در حقيقه ومباركه اول بغداي در كه
اوردون اوله بذم اصلا جزم دوه دبشي بغداي بغير اولنور اكمل اول بغداي سنبله
سيدركه فيلبغدري اوزون اوله وحفل وحفله ارض فلاح طكيه معناسنه كلور ومزروعات
پيرافلانوب صابي استحكام بولمزدن اول دخي حفله درلر وحفظ تنك كنيه سي اتم الطعام در
ومتنبي بيتي سه نظم ربيته وهو مثل الفرخ الطعمه ام الطعام في جلده رعنا اعظم ام الطعام
عبارتي ايله دخي روايت اولندركه ام الطعام دن مراد بطن اولور يعني اعظم شئ في جلده بطنه حفاظ
كندم فروش بغداي صانان كمسنه متقي بغداي غربال يا غربي لسنه ايله پاك ايدركمسنه
شعير جو آريه سوي آريه صانان كمسنه فصيل خوند عامه تحريف ايدوب حصيل ديدركه
باش آريه يه مخصوص در اكثر نسخده چوند واقع اولدغي بو معنايي تأييد ايدر چونكه از الاد
حيوانه كه فصيل فصيل دن ماخوذ در قطع معناسنه فصيل وفسيل اول قطع اولنمغه يو
اسم ايله تسميه اولندر سقا خارخوشه كمدم بغداي سنبله سنده اولان قبيقه قبيقه بغداي ايك
طرفي كه بغداي اكلك ايچنده اولور سماي حوشه وغاموس وغالنطه اعتبارندن ايله تفسير اولندي
عجالة بديش خوردكه تذكيره اوتم بتغير اولنور بغداركه بغداركه كبر استحكام بولمزدن اول مثلا بيرطوغام
سنبله دي آدنش حشاف در اولدر حل جمك كسر وضم ايله لغتدر بانه ازساج گندم پيراز در
وبيدز بغداي بيچدكدن صكره صابلدن زمين حفالان كه تذكيره اكبر وخارسيده سپاري
تغيير اولنور مخفي اولمله كه حل اول بغداي صابي دركه بيچدكدن سنبله صرافنده اوله والا زمين حفالان طرفنه حصيده وجذاذه ديدر لهذا ميدانه سامر حصيده وجذاذه تغيير ايدن سپاري كه
بر زمين مانده ديدي مطرزي ديدي كه حل زرعك قصيسي در حصاد قطع اولندقده دينور
ديدي كه حلي خرمن يرينه كتورديو دوكدكدن صكره باش ديدرلر وبو كلامدن صراحة مستفاد
اولور كه حل سنبله صرافنده فالان صاب در زمين حفالان دكلدر حتى سترشرح قدوري
حرابن سماعه دن نقل اولنان كلام مردود در ديدي وبو هذا اولوان رجلا زرع في ارضه حصده
وبقي من حصاده وحلة فمكث فله ان يمنعه وان يتركه زيرا ابن سماعه حل لفظني صاب قطع اولندقده
زمين حفالان حرفي اولمق اوزره زعم اندي والله اعلم فجله سپاري زرآكنير
اولان موضع وخندق خرماي زخ ليسر ثمر درگه بعض الفاظ فارسيه ده تركي لسان اينه
ترجمه اينلر لفظ سپاري بنده سنده آكنير ديه چكت بيچ اكنير ديدكدم صكره كيندوز
عجمه ابضاح ايچون عربي قوائم ديدلر ديدرسي الفاظ وحصاد ايدركن يرلرينه اولان دانه

لردن

لرخ نابت اولان سنبله يه زيع دكاك دخي ديدلر مصنف اساس ده ديدي كه
ولد الزرع حبوب كلب مراد ايدر لدار زن كادريس طاروه دخن ودزه ذنك ضي وزنك
تخفيفي ايله بتة وزنده مشله جاوس نوعي ازارزن طاروه دن بدنوع كه صوت طاروسي
تغير اولنور سلت بوغست چوذار عامه تحريف ايدوب جاودار درلر عرب وعجم
دخي بو معنايه درفارسيده دپو كندم وتريتش جو ديده سه جو دخي ديدلر قول بافلا آ معروفدر
عامه تحريف ايدوب باقله ديدلر باقلي لامك تشديدي وقصر ايله وبافلا آ لامك تخفيفي
ومد ايله مشله قالي امالي ده ديدي كه كلام عرب ده مشدده ومقصوره ومخفف ومدوده بو كلمه دن
غير بر بوقدر حجج وحجج دخي قول معناسنه در حمص كخود معروفدر كه ابن دريد ديدي كه
عرب ده فعل وزنى بوقدر الا حمص كه معروفدر وحمز كه بخيل معناسنه بعضلر قبح
لغطي دخي زياده اندلر واهل كوفه حمص لفظندن حابي مفتوح واهل بصره مكسور ايدرلر انتهى
فيليان آي تخود در عدس مذكر سنوني وزاي مهمله نك فتحه لري وسكوني ايله مزكدر
وفارسيده نسك ودانه ومنجو دخي درلر بلسنه دخي عدس معناسنه جمي بلسن در بيچ
معروفدر رز وزندخي بو معنايه در ماش مشك بهم وشنك فتحه لري ونونك
سكوني ايله مردنك نج جوهري ماش دن معربدر دبس مشله درجع دخي ماش در
فارسيده دشير دخي ديدلر شاهدانه كاورس بريخ بريخ طاروسي لوبيا معروف در
فارسيده دخي لوبيا ديدلر كه تركيده بوكوده لغتيدر عربي ده جلبان دخي بو معنايه در
ثلك ميك ضمي ولامك ضم وسكوني ايله لغتدر كلول بوجاق خكر دخي بو معنايه در
فارسيده بشه دخي ديدلر حلبا مشه وقطانيه جمع جلو بانه اطلان اولنور عدس ماش
وسايرلري مثلثه وجمي قطاني در قتب كتب كندبر ديدكلري اوت كه فابوغندن
اوغان بابا يرلر وتخي حسنبشد يعني بذر بيچ در شهدانج كتب دانه ذكر سبقت ايدن
بذر بيچ در مكون زنده عامه تحريف ايدوب كيمون ديدلر سنوت دخي مكون معناسنه
در والغه بعضهم في المكمون حيث قال نظم يا ايها العطار اغرب لنا عن اسم شئ ثقل في السمع
تنظره بالعين في القطر كما ترى بالقلب في البوذنج سيمسنه كنجد عامه تحريف ايدوب
سمسم ديدلر بزر قطر نار مدوقصري لغتدر اسبغول باغه باپداغي ديدكلري اوتدن
تخي فارسيده سپيوس واسفيوس دخي درلر عصفر كارنبه كاف عربي وزاي عجمي ايله
آصبوز ديدكلري اوت در احريض وبرنبق وبهرم وبهرمان دخي عصفر معناسنه در قرطم
تخم كارنبه آصبوز تخي كتان زغبر عين مهمله ومجمه ايله روايت اولندي معروفدر كانجد
تخم تنبيل قنبيل تخي كه قنبيل ابت اوزوي انواعندندر كه فارسيده كاكنبه
درلر وتخمه غوذك دخي درلر حلبه بوي تخي دركه فارسيده كارنه درلر نظم
والحنبة الحضار بالفتح تحريف سنبوش آغابي ديدلركه مراد ميده سيد بعضلر العصفر
درلر شعير جوركه ادني كه فارسيده بوغنج درلر كبر واصف كبره ديدكلري

تلبس منبه آرزمي

اوت که آندن ندشی فوراز لر از مایخ بادیان ضِفْث آغوش دسته کیاه براوحاق
اوت دسته سی که قوری دن و یاشن دن جمع ابدر لر جمه اَضْفَاث میدانی ضِغْث لفظی بشای
دسته ابله تفسیر اندی که برطوطام لغتیر اولنور و مصنف عبارتنده واقع اولان آغوش لفظی کاشدن
زیاده اولمق ملاحظه اولنور زیرا آغوش قوجاق معناسنه در و برقوجاق اوته عزی حِضْن وجزمه
در لر جمع ضِغْث علی اَبَاکَرَه متدنده دیدی که اباکره برقوجاق اوطون وضِغْث بدطوطام
اوت در که قوری دن و یاشن دن جمع ابدر لر علی اَبَاکَرَه عبارتیله دنی روایت اولندی
دسیدام دیدی که ابیاله برقوجاق اوطون و ضِغْث ابیاله دن کوچک یا خود ابیاله دن قدر
حزمه در که ابیاله او زرینه وضع اولنه رق کوتورن کمسنه یه عظیم زحمت ویره دمش مذکور
بِدَارَة علی بِدَرَة ومصیبة علی مصیبة دیه جک بدم ضرب اولنور بوطبقده دیدیلر که آنی اول تکلم ایدن
حجاج بن یوسف الثقفی در که واقعه سنده کوردی که کوزلرینک ایکیسی دنی چقار دیلر
چونکه صباح اولدی اوغلی محمد وفات ایدوب برادرزاده سی محمدک خبر موتنی کلدی اول وقتده
مثل مذکوری تکلم اندی دیدی که بیت ان الرزیة لا رزیة مثلها فقدان کل
مثل محمد ومحمد انتهی نَبِل کاه مطلق صامانه رَفْه ورُفَّة دنی بومعنایه در
وطار وصامانه رَفْع وجاورسه صامانه حَمَاطَة در لر جمه اَبْنَان حُنَّاله وحُنَارَة
صامان اوغاغی مُعْصِم صامان یوغونی مَتْبِنَة کاه دان صامانلق دنی المثل افعل
من تَتْبِینه فی لبنه دنی مثل آخر کان تِبْنًا فصار تِبْنًا عزیز امکن ذلیل اولمکه مثل ضرب اولنور دنی
مثل آخر الجواد یکبُو وله الهِرّ یَرُوْن مَبْنُوْن یعنی فرس جواده سود وشهر آینه صامانلق در لر
هرکسه استعداد ینه کوره معامله اولنور دیه جک برحم ضرب اولنور لُغَیْر کفه جوبانک
قابوغی وکسمه سی دیدکلری بغدای سنبله سی جمه لُغَایر واکثر کتب لغنده لُغَیْرَة بغدای
صاینده اولان بوغوم معناسنه واقع اولدی ابکی بوغوم آراسنه اَیْبُوب دیدکلری کیر فیروزآبادی بغدای
تطهیر اولندقده القا وطرح اندکلری تسنه یه دنی در لر دیدی مخی اولدیه که اگرچه حبوبانک
قابوغی دنی القا وطرح اولنان قابلیتده دکلر لکن فارسیده اکا کفه دیمکله دلیل که کفه آندن عبارتدر که
حزمه حوکوکه کره صکره سنبله حرمانی بغدای برکره دنی حوکمک اکون برکره جمع
ایدر لرکه بزم اصطلاحزده اکا کسمه دیدر لر صحاح جامع دیدیکه کفه کسمه کدر که حرمنک
صوکنی در وحقیقت حرمنک اکین یا لذ برشیئ بوغوی در کماشی دیدیکه کفه اول بغدای یا آرپه
سنبله سیدر که کرکی کیرکوتولدیکندن ماشی برکره دنی دوکر لر وکوزرده دنی کفه معناسنه در
وعزنی حرمانی قصاله وقصاصه وقصاره وقصری دیدر لر زُوَان سباهچه کندم اوسیاه
دانه لرکه بغدای ایچنده اولور حالانکه بغدای وشره دنی دیدر لر قربدا آوسنبله
بغدای آراسنده اولور دانه لردرکه ندکیده دلوحه تعبیر اولنور بَیْدَر حرمنکاه حرمن یری
قابوغی ابن الاعرابی دن روایت اندیکه شغله وغزه دنی بومعنایه در انتهی بدانش
واکندره دنی حرمن یری در جمه بَیَادِر کدس حرمن ناکوفته دوکولمش حرمن حرم

دنی بومعنایه در

دنی بومعنایه در جمه اَکْدَاس عَرَمَة حرمن کوفته دوکولمش حرمن که بر یره یغلمش اولا
والا اکا هشه دیدر لر واکوتولمش حرمن که قبه کبر یره جمع اولمش اوله اکا مَطِیطَة وفارسیده رانبار دیدر لر
جمه عَرَم صُبْرَة حاشن عامه تحریف ایدوب حج دیدر لر فارسیده انبشن دنی در لر مجتمع
دیدکلری انبشن تلیسن دنی بغدای حرمنی در قرصه ومدّه ومدّوس حرمن دوکلدیکی
آلت که بودیار اصطلاحنده دوکن دیدر لر مِحْفَة ومِصْوَلَة حرمن سیورکه سی طابع بانک
کسره ونحی نقطه خانم وخانام وجینام ورودشم سین مهمله ایله ورودشتم شین معجمه ایله دنی
روایت اولندی مُهر حرمن حرمن مهری که یازولی تخته پارچه سیدر که آنکله بغدای وآرپه
چاشدن مُهر لر مَبْطَحَة بالیز زار فاریوزده فاون اکدکلری موضع جمه مباطح فالیز مثله
بالیزدن موتد بالیز اصلنده باغ دکستانه اطلاق اولنور جمه فوالیز رکیب یسته بالیز
بوستان حرفی مضعف اساس دسع رکیب کدمک ومَبْطَحَة دیدی که بوستان
خرفنه مخصوص دکلدر فالیزی وفلاذ بالیزبان بوستانی فِدْاذ هرآلته بوستان اوبونی که
حیوانات قورقوماق ایچون نصب ابدر لرهرنه صورت اولوسه عام در فِدْاذکه هرآلته
درصورت آدمی باشدبوستانلرده آدم صورتنده یابدقلری اوبون بِتَمَجُّح ولَعِّین مثله
ضَبْغَطی وخیال دنی بومعنایه در فارسیده لچ در لر بَطِیخ خربزه فاون جمه بَطَاطِیخ
وبَطَاطِیخ رَطِیخ مثله رَطِیخ فانک کسری ایله خربزه عامه تحریف ایدوب فاریوزده در لر
علمج دنی بومعنایه در بَطَرْخَة مثله جمه بَطَارِخ جَبْجَب وخانوق وجانوق نهنده وآنه
شامی فاریوزده صَحْنَة صَفِیَّة کرکی کبر اولمش فاوون فارسی وتدکیره کاکلک وبزکی دوکلک
دنی در لر قال عبدالله الانصاری قدس سره هر سر که در وسنجو دی نیست سنجه باز دست
وهر دست که در وجودی نیست کنجه باز دست سَنْبَرَة پهلوی حربه
فاوون دیلیمی شَطْبَة دنی بومعنایه در فواره البطیخ کسلمش فاوندن برپارچه که
فارسیده سنگله در لر وفِشْر البطیخ پوست خربزه فاوون فابوغی جمه مَشَاقِر قِشَاء
مطلق خیار جمه قِثَّاء ضعیفی مثله قِثَّة بادرنگ شنبلیله کز حرمنی اولور جمه قِثَّیر
تقول معه القِثَّة والقِثَّد والبطیخ عنده رَنْدای مُنَضَّد کثیر قَرْعَة کدوفنا جمه قِرَع
کدوی دراز اوزون قباق مصرحه الحمام کدوی کبر ابله تفسیر اولندی بقرمدور کدوی
قباق جمه دُبَّاء صحاح وقاموس قرع لفظیله تفسیر اولندی مصنف اساس دیدی که
دُبَّا لفظنک آخری همزه اولوسه دبأدن ماخوذ اولور بدأ معناسنه دَبَأ بالمکان
دیدر لر مکان ساکن اولسه یقطین لفظی خطأ دن ماخوذ اولدیغی کبی سکن معناسنه و
اکر آخری با اولور دبا ماده سندن ماخوذ اولوکه دبا قفا کلمکش حدیثده کدوپی در ومحتمل که
دبیب دن ماخوذ اوله که ندکیده ایمکلک معناسنه در پس زمین اوزینه ابنسط دبیبه
نشینه اولمش اولور یقطین درخت کدو قباق کوکنی صاحب حیوان دیدی که هر
اوت که زمین اوزینه منبسط اوله اکا دنی یقطین دیدر لر بادنجان شکنان عامه

دُبَارَة

تحریف ابدوب باد بجان دبیرلر موبد جمع بَاذِنجَانٌ بلنب وحبصل دحدق ومعد
وکهنب دخی باد بجان معناسنه در ولسان خانی بور آنی دیه کلدکجا که معروفدر بوران دیرلر
برخانونه منسوب در واللہ اعلم بحقیقة الحال فصل بَصَلَةٌ پیاز صوغان
جمع بَصَلٌ تقول جئت اعوی من المؤول رجعت اکسی من البصل وبصل زرد کلا
معناسنه دخی کلمویغال خرجوا کانهم الاصل وعلی رؤسهم البصل واصل جیه جنسیه معناسنه در فی وفی صوغان
معناسنه در وفی الحدیث سئل اکل فی ارض لم یبصر وباوه یا بَصَلٌ حریف پیاز تیز زبان
آچی صوغان عنصل پیاز دشتی بابان صوغانی تعبیر اولنور ثعمه سبز
سرمساق جمع ثوم عنیف سیر تیز زبان آچی سرمساق فِجْلٌ ترب معروف در
وفی الدیباج وفی الحدیث سئل اکل مر فجل ارض لم یبصر ماوه یا جَزَرٌ جمکه فتح وکسر لغتدر
دموبد کزر باوج کشوده دخی دیرلر اصطفین دخی جزر معناسنه در معاویه قبیصه
تحریر ایلدیکی نامه ده دیدی که لا تنزع عنک ثوب المملک انتزاع الاصطفینیة ولا ارد نک
ارسیاس من الارارسة ندعی الدوبل اریس اکار اکبی جمعی آرار سَرٌ در دوبل اول حمار
صغیر در اصلا بوبوز جزرک کنیه سی ابو مغاثل رخزة آب جزر بدی در شَلْجَمٌ شلغم معروف سرخ
شمه ثلثة شلغم کزر مدور شلغم شَنِیطٌ کرنب لحنه وگلم دخی دیرلر سلق خضدر که
تحریف ابدوب چکندر دیرلر طبرستان زیزی قاموس ده کراث بزی در دیدی صحیح
زیزی تفسیر نده دیدی که بابای صوغانی سرکه ایله ایصلاوب اول سرکه یه خل زیزی دیرلر فصل
قُطْن پلنبه معروفدر مقنطر پلنبه زار پلنبه اکدکلری موضع که پلنبه لک تعبیر اولنور
خطان پلنبه فروش پلنبه صاتان کمسنه حَنْشَفُوجٌ دانه پلنبه پلنبه چکیر دکی
حب القطن قرزع دخی بومعنایه در عطب وبرس وکرسف دخی پلنبه معناسنه در
وشجر القطن بعض مواضعده بوپوک آغاج اولوب بکری بیل مقداری معمر اولوب ورقی
صوایله قاباب دیب وجع مفاصله سوریسه لر نافعدر وچکیردکی تلکس وسخن ومقوی در
وسعاله نافعدر جَوْزَقَة غوزه پلنبه پلنبه قوزاغی مطلقا جمع جَوْزٌ وجَوْزٌ فی غوزه فروش
قوزان صاتیجی غوزه ناشکافته بار پلمش قوزان جمعی بکالم در عُفَارَة غوزه شکافته
بار پلمش قوزان بَلْبَم غوزه کاه دهن آغزی آچیلمش قوزان . واللہ اعلم
باب بُسْتَان باغچه معروفدر جمع بَسَاتِین محقق اولمیه که لغظا
بستان بوستان دن موبدر اصل معناسی قوقوسی اولان موضعدر جنة
بوستانی که درودیوار خشت لبنه پاکتراول بوستان که انده چوق آغاج اوله جمع جَنَّات
وجَنَّاتٌ رَوْضَة مرغزار یاسبزه زار حوش آواز خوشدی چوق اولان باغ یا خود
چوق اولان موضع جمع رَوْض ورَوْضات ورِیَاض رَوْضَة الف
مرغزار تازه اول تازه مرغزار که انا حیوانات کثیر محتشی اوله وفی الکلام التوالع للاغز
من سباع فی غیاض ومن حشرات فی ریاض واساس ده دیدیکی اول روضه که آنده اشجار اوله آکا

خمیله والا جلجار دیرلر ابن الانباری زاهر ده دیدی که روض اول موضعدر که آنده اوت
وصو اوله واکر صوسی وآغاجی اولیه آکا حدیقه دیرلر وَرْدَة مطلقا کل جمع وَرْدٌ وَوَرْدَة
کل سرخ قیرمزی کل جمع جُوجُر وَزِیرَة کل سپید آچ کل جمع وَبَرَة وِعَاظ کل زرد
صاری کل جمع وِعَاظ بَهَار کل زرد که اوائل ربیع بیرویه اول صاری کل که اوائل بهار
بیز غار رسیده انا کاما وحشم دیرلر عاردخی بهار معناسنه در مُنَوَّجَة اَنْبُوق کل الورد المضاعف کل
صدبرک عَبَّاس بیابانی کل مجد الدین محمد بن یعقوب ادیبا یغمور دن بریسنه بی وقت بر کل ایدا
ویو بشوری تحریر ومعا ارسال اندی نظم سَبَقَتْ الیک من الحدائق وردة وانک
قبل اداتها تطعیما طمعت ملیمک اذ ارانک مجمعت فمها الیک کطالب تقبیلا ابو دلف
ابن طاهره یرو قیاره یه عتاب آمیز انشا ده تحریر ایدوب ارسال اندیکی نظم وعهدکم کالورد لیس
لبسّ بدائم ولا خیر ممن لا یدوم له عهد وعهدی لکم کالآس حسن وبهجة له رونق یبقی اذا فنی الورد
ابن طاهر جوابنده تحریر ایدوب ارسال اندی که نظم اشبهت عهد الورد فیما مذمة واهل زهرة
الآس سیدتا الورد اخاوکم کالآس سرّ مذاقه ولیس له فی الورد قبل ولا بعد ابن الرومی
کفلی ذمّ واخبث اشیا به تشبیه ایدوب دیدیکی نظم یا مادح الورد لا تشغف وغلطا
الآس تبصره فی کف ملتقط کانه سرهم بقل حین اسره بعد البرازی دانی الروض فی
وسط وبعضلدیکی بهار ندکوری لغز ایدوب دیدیکی نظم حکایة بهار اکوض لما الکفنه وکل بهار
للحب مرضاب فعلت له ما بال لونک شاحبا فقال لانی حین اقلب راهب نوره شکوفه درخت
آغاج حیجکی جمع نور ونوار دخی نوره معناسنه در نَرْهَرَة زانک فتحی ایله شکوفه کاه
احیلمش حیجک جمع زَهْر وازهار وزُهُور بُدْعُم وبُدْغُم وبُدْعُوم اول شکوفه
درکه کرکی کبر آچیلمش اوله که غنچه تعبیر اولنور کاتبی فارسیده بوزنه وعزی بُدْعُم
دیرلر دیدی دهر اوت حیجکنه تفاح دیرلر کم علاف شکوفه حیجکی رانک ایجنده حاصل اولور
وخاصة کل غلافنه دخی بُرْعُوَة دیرلر جمع اَیام الاُخْوَان کل بابونه یا بابا تیه حیجکی فارسیده
کوبل دخی دیرلر عندم اول کتب لغته الاُخْوَان تفسیری اصطرابدن خالی دکلدر فیروزآبادی
ناقص یا بنده اخوان بابونج در اُخْوَان دخی بومعنایه در جمعی اقاحی واقاح دیدیکی وقرص
عاج سنده قراص رمان وزنده اخوان دردیدکدن صکره وقف ربیع ثابت اوکوب
دردیدکی حاصلی بعضلدیکی اخوان لغظی شکوفه بابونج دیدیکی بعضلدیکی ایله تفسیر اندیلر
میدانی بابونج کوبل دیدکدن صکره القراص بابونه کبوب دیه نوره الاُخْوَان کبی
الصحاح اندی ابو الفضل المکانی فی ذم الاخوان نظم الاُخْوَان علی ملاحتهن دُخْنٌ بقلب کحکی
العنقا مقلوبه بُرِّی اللفظ لی انّ الاجنة قد نأوا حقا والوخم الطعن وتاوای بعودوا
جمع اقاحی بابنک تخفیف وتشدی لغتدر نَرْجِس جیمک کسر وفتحی لغتدر ابن درید
دیدی که لیس فی کلام العرب فعلل وزنی نرجس لغظندن غیری بوقدر نرگس دن معروفدر
زملکانی دیدی که نرجس جیمک فتحی ایله فعلل ودر نهران عرب فعلل بوقدر نرگس معروفدر عبهر شکوفه

عبعهر دخی بومعنایه در وکدکی کبر آچیلمامش نرکسه قهدوا آچیلدقده صکره تفاح قیوسی
دخی دیرلر شقایق النعمان لاله کوهی طاغ لاله سی صحب جوان دیدی که شکوفه فریوری
نعمان بن منذر برادر لریه محبت ایدرایدی لهذا نعمانه مضاف قلندی وشقایق
شقیق لفظنک جمعیدر قدیمدن معتاسنه نعمان بن منذر ایکن لاله زاره مضاف اولمشدر بهار
نژه آیجون جیره اطرافنی گزرایکن لاله زاره مصادف اولوب جسندن عظیم نفحت
آلمکله حق ایدیه بیورمشدر ایشمش ایدی لهذا شقایق نعمانه مضاف اندیلر بعض اهل لغت
نعمان اسمنی دقدر دیمشلر شقایق کلمه سنی نعمان تقدیرنده اولوب یعنی قیرمزیلق رنگ نعمانه مشابه اولدیغی
شقایق قال ایدرلر کانّ شقایق النعمان فیها ربابٌ قدرُوین مِسْ ومآءٍ محمرٌ الشقیق دخی
شقایق النعمانه اطلاق اولنور دمنی اثبات البیان بیت کانّ محمرّ الشقیق اذا تصوّب او تقعّ
اعلامٌ یاقوتٍ نشرن علی رماحٍ مِنْ زبرجدٍ شقر دشوذ دخی بومعنایه در بعضلر شجرف در
دیدیلر بفتحتین معروف قیر قیر دخی بومعنایه در فارسیده کبوده دخی دیرلر ریحان
شاه سپرغم طوب لیسلکه کان سپرغم دخی دیرلر وریحانک کنیه سی ابن المنذره در
وهرطیب الرائحه اولان نبات نوعنه دخی ریحان دیرلر لهذا بعض نسخه ده کیاه خوشبوی ایله
تفسیر اولنمش جمه رباجین جمر آن بستان افروزیک یوزکی دیرلر بر قیر قیر
چیچکدر نخل بوستنی دخی دیرلر صفر اک دخی بومعنایه در جبری نخل جبری طیب الرائحه نخل
نخل در آس معروف مرسین ابن درید دیدی که زندنی آس معناسنه در سمای رند
وعمار مرسین در دیدی جوهری رند عود در دیدی فیروزآبادی الرند شجر طیب الرائحه
والآس والعود دیدی خطمی خاتمی کسر وفتح نعتدر جبر وشمس جبری جبری در دیدی
که مرورائی واختیارات بدیعی جبار جباری بغیر ایم کوبری دیدی عبیثران وعبیثران طیب
الرائحه بریاض چیچکدر که فارسیده ناگفور سپرم دیرلر عنفر ومرزنجوش مرزنگوش
معروف حوذان نیلوفر سمسق وباسمین وباسمون وباسمون وباسم باسمن بمعنی
سنگوفه یوعندن بر نوع سنگوفه در که فارسیده جسنه دیرلر نطای کفت بیت
درّیُون حرّکه ازبوی جسنه بخوعود وعنبر کله بسنه گلنار نارجیکی کلنار دن مورّد
فارسیده نارخوذ دخی دیرلر فقع وفاغیه جتاجیکی فیروزآبادی دیدی که جتانک برداغی
مغلو ناعرش انسه لر بغایت خوش رائحه لو اولور وفاغیه اول سنگوفه نک اسمیدر وفاغیه
عین مهمله ایله زبرلو کتاده در ستیره بیخ انکشت درکه تذکیده آبید آغاجی تعبیر اولنور
سنگوفه سی لبلاک سنگوفه سی کبر آتی وقیر قیری اولور ستری بغایت قاطع شهوت در
لهذا رهبانلر کلیسالرنده آتی دوشورمکلر لرفطع التسبب ایچون بیخلرنی کدی اوتندن بر نوعدر که
فارسیده بلنگ دیرلر واحد اعلم

فصل مُعَنَّبَر

ندّه زار باشی اوت بیتن موضع جمه مَبَاقِل بَقل ندّه باشی اوت دتذکیده گزده
تعبیر اولنان ماکول آتی اوتدن دخی ندّه ویندّه بیرنک دیرلر وعربی جبر جبر دیرلر لکن بومعناده

نژه دن مطلقا باشی اوت مراد اولمق مناسب ملاحظه اولنور زیرا جبر لفظی غریب
ذکر ایدر صراح نقل نژه وسبزی دیدی قال النمر لیسی فی شرح المقامات رویٰ مالکٌ عن النبی
علیه السلام انه قال احضروا موائدکم البقل فانه یطرد الشیطان مع تسمیة الله تعالی وتملک
کنیه سی ابوالجبل در زیرا حضرتی نسبتی بله ادای تزیین ایدر باخود انک باعثی ازاله
اندیکی ایچون ابوالجبل دیدیلر که جبل ودّک اللحم معناسنه در میدانی ابوالخضر دخی دیرلر دیدی جمه
تقول بقال نژه خردوش نژه صانجی فیروزآبادی دیدی که عوام ماکولات بیع ایدن کسنه به
بقال دیرلر خطا در بقّال ایمک کدک حمض کیاه نرش طعمی اکشی اولمق اوت حلم کیاه
شیرین طعملی لبذا اولمق اوت عرب دیدیلر که خلّه دوه نک خیری وحمض فاکهه سیدر
صلاح صفدی فلان یحب الحمضة حبوب لواط ایدر معناسنی مراد ایدیلر زیرا الحامض
بدسته دن آخر لسنه یه انتقال معناسنه در احمض البعیر دیدیلر خلّه نی ترک ایدوب
حمضه کسنه لوطی دخی مأنای معهودی ترک وغیر معهود انتقال ایدر باقله دسته نژه
سنه طوطای وزنم ووزنه دوزیکه دخی بومعنایه در قاموس حزمة من البقل جو تغیر ایدی
جعه باقلا کدّان کدّنا بیراسنه کرفس کرسنب تحریف ایدوب کرده دیدیلر
دخی المثل البرسنان لکلّه کرفس فلان فومنک رجالی جلهٔ شرده سی ویلدرده یه جک بیدر
ضرب المثل بومعنایه در راس سبنک فتح وکسری لغتدر معروف در که آندیدیکلری اوت در
تقویم البلدان زنجبیل شامی دخی دیدیلر دیدی فلفل وفلفس دخی راس معناسنه در
بصیلا پیازدشتی بابالی صوغانی فارسیده پیازه دخی دیدیلر جرجیر بندوقانک
کسری ونونک سکونی ودالک فتحی ایله در صوته سی فارسیده بیجوکک دخی دیدیلر
ابهقان دخی جرجیر معناسنه در فیروزآبادی جرجیر بدی در معروفی ابهقانه در دیدی
قال السلامی قطمه آبهنه بالورد والیاسمین وبالصولجی الشیح والابهقان بعض
شراح بیت مزبوره ابهقان دیمش مراد جرجیر در دیدیلر نفع بوذینه بارپوزی تحریف
ایدوب نابه دیدیلر که بارپوزانواعندندر لکن دبارز اصطلاحنده بارپوز نفع بدی
مستعمل نعناع وحبق دخی نفع معناسنه در میدانی عبق بذات الحبقات تدع مثلثه
دیدی که عبق دن عبق المآء مراد در وحبق سهل وحسن ثابت اولور بیت در یعنی حبقات
ثابت اولان موضعده بر چشمه در که غایة فتنه دن کوز باغنی کبر ندشیخ ایدر اول غنی
حفنده ضرب اولنور که اصلا صحی به جدی طوتو تمیوب آرازل واسافل منتفع اولدقلر
لهذا قال بعده ع وارد بها الذئب والکلب الابقع سداب تحریف ابدوب
سذاب دیدیلر وقد مرّ فی المقدمة الاولی ما یتعلق به مفصلا فیجن مثله صراخون
غرناطه نیسی فارسیده آرنیبز وترخون دخی دیدیلر که تعریب ایدوب صراخون دیدیلر
حسک کنوک مازوی فارسیده کاهوط دخی دیدیلر سرمن بنی دیدیلر اوت که اکثر
یوغورمجه قانارلر حندقوق سیشت دشتی بابالی بیجه سی که طرفیل دیرلر خوک بادرد

ریحان کبیر بیدادست درکه فارسیده باد رونه ویا درنجویه ویا درنسنو ویا درنک بوده ج درلر
که خفقان ایچون نافعدر بعض نسخه ج بادرویج واقع اولدی که تره خراسانی درلر مجتمع ج
بستانه افروزدر دیدی سای ج خوک وبادروج لفظلرن بارنک یوصیو تقسیر اتدی
کزبره کشنه تره باشی کشنیز که قوقولو بره تخم اکثر یاپوغای ارسنده بیر تقده دخی بو معنایه در
قاموس ج نقده کردیا دردیدی که ادویه انواعندندر خلیلان کشنیز خشک نورس کشنیز
اسفناخ سپاناخ موروفدر تحریف ایدوب اسپسناخ درلر مرشت سنتک فتح وکسریله
لغتدر شویدطوران اوتی فارسیده سنوی دخی درلر شندبا کاسنی تحریف ایدوب
فاسنی درلر فارسیده کشنی دخی درلر غلیس وغلیص بدتیکندواوت درکه فارسیده گنگر وفارسیده
تدکی زاز وتره دوغ درلر قثاء وعنب الثعلب ایت اوزومی دیمکله مشهوردرلکن فی الحقیقه
تبلکی اوزمیدرلهذا فارسیده روسن انگزج درلرکه روسن ثعلب وانگزج اوزوم حکمدکی
معناسنه درروسنگوزدخی بومعنایه درریاب بستانه درکه فارسیده خمار درلر تحانک
فتح وضمی ایله یقصد تخم بابانا مارولی که بهندباریجی دخی درلر بعض نسخه ج کا بهنوی
تخم واقع اولدی بغیر آجی مارول البقلة الحمقاء حرفه سموزاوت حمقا تسمیه اولندیغی جاری
سیوّل واقواه اودیه ج نابت اولدیغی یاچوندر رجله مثله مصنف مستقصی ج اخمی ج رجله
مثلثه دیدی که رجله اصلنده سیل امج معناسنه ایدی که محلک اسمی حالا تسمیه
اندیلر وحضرت عایشه رض رجله یی ریاح سوزاوی واکا سیدة البقول دیرایدی فتح
تخم حرفه سموزاوت تخمی که بوخل دیرلر خلبه سنبلیده بوی تخمی سنبلیه دخی دیرلر
الحبة الخضراء سبزدانه یعنی البطمک میوه سیدر وقد تبنی بره صاب تلخ حنظل مصحح
ج کذلک بعض نسخه ج کیاه تلخ واقع اولدی بعضلر قوزی قولاغیدر دیدیلر واکثر کتب ج
براتی آغاجک عصاره سیدر دیدیلر که اول آغاجه فارسیده اشنوه دیرلر مرارمثله
چهری دیدی که مرار براتی آغاجدر که دوه آندن اکل اندکده طوطا قدری باره اولور
مغزدی ترارة در عذاره سترپای حوه طاپانی دیدکلری اوت که کوکی سنلکم کبر اولور
خیارک بیری دخی درلر جمع عذام عنطوانه مثله حجانة حمه حماة یوسشیده اولمیه که
حکاء مغرد وحکاة تا ایله جمع اولدیغی قیاسه مخالفدر کذلک ضفع مانند معناسنه
مغرد وضفعة جمع اولدیغی قیاسه مخالفدر نسه کیم امثالی کرارا آدیرارا سبقت ایدر
قیاسن ایله مغرد وبلاتا جمع اولمقدر نیرزاآدی دیدیکی کحاباتا معروفدر جمعی اکمؤ وحکاة دریاخود حکاء
اهم جمع باخود مغرد دکه جمعی اکموء کلور باخود حکاة مغرد وجمعه اسفعال اولندیغی فطر دیمک
اودیه دخی ملناز در حصل سنبدان سنبک فتحی ایله اوزرلک حزدل مغروفدر حرف
سنبدان قدباشی اوزرلک تخمنده اسفعالی ث بعد چندره کندز نسه کیم سبقت
اندی وجمعی جندر دیرلر زباح اذرارا بهره ومقوی درد ورم حبضی آقیدر وضروح ملناکله اوزرینه
وضع اولنسه عظیم نافعدر حب الرشاد دانه سنبدان اوزرلک تخمی سعتر کاکوتی

تکریف

تحریف ابدوب کوکیوتی دیرلر جوهری دیدی که سعتر لفظی کتب طبیه ج صادایله بازارلر
شعیره بلنبسن ایچون قت سکیت خشک قوری یوکه رطبه سکیت تر یاش یوکه فضه
منثم مغضنات ومقضبه یوکه الکنکری موضع فضفضه کیاه آبی صوایله بیرودج اول اوت
کتب مطوله ج باشی یوکه معناسنه واقع اولدی سماعی ج فضفضه سکیت دیدی فیفضه دخی
بومعنایه در حدوج خانک کیری ورانک سکوف وواوک فتحی ایله بیدایجر کهنه تخمی سرقندی
مختصر الابنیه ج دیدی که حدوج برنجودرکه سرخه بعد طاسی مغدارنی میوه لری اولور که آکار سکیت التهامی
دیرلرده بهرادت که ضعیف دیمکدرایچه اولمه اکا حدوج دیرلر وآنده اولنان واو زائده در زیرا آوکت غیری
ج واقع اولدی وحدوج دن مأخوذدر رانک فتحی ایله رخاوة معناسنه یقال
خرج ترباب علیهم حشی ش کوکنار معروفدر بزرالحشیش تخم کوکنار حشیشی ش
تخمی قبیم ولوبی قوری اوت ولوبی یاش وقوری میانده اولان اوته دخی دیرلر اخضار
البقول بهرادت که اکله صالح اولمه مرّ البقول اکله صالح اولمین اوت انبعثر ش
اوت کوکی اصل البغل معناسنه ودنس ودوس ولقاع ورنتم وبارض اول اوت
درکه زمین دن تازه ظهور ایده بعده قوت بولوب اوزادوده آکا جمیم اطلاق اولنور اساس
ج زمینی ستراندکده جمیم دیرلر دیدی وجمیم دن قوی اولدوده بسره وبسیره دیرلر وبسره
قوی اولدوده ضمعاة تسمیه اولنور واول اوت که مادام که باش اولمه آکا قضی دیرلر واغاره
باشلادوده طریفه دیرلر قوریغه باشلادوده آکا جلی اطلاق اولنور تتوثم نبلوفدرکه
فارسیده آفتاب پرست دیرلر قاموس ج شکوفه سی اولور آغاجدر دیدی واقه اعلم
فصل کلاء کیاه تره باشی اوت ومطلقا اوته دخی اطلاق اولنور حشیش
کیاه خشک قوری اوت مرعی چراکاه اوتلاق جمعه مراعی ان ومسرحه مثله
حکایت اولندی که بعض رؤساجمال الدین مطروحه دهرکه انت عندنا کالاب وبانی مئذنه
قبلدی جمال الدین دیدرکه لاجرم انکم ما کلمونی بعض بلده دیدیلرکه جوانانه نسبت اب انسانه
نسبت خرمثابه سنده درتبعی حمار یانک اولادینی اوت در مرج مرعاز جمعه
مروج وفی الصحاح المرج الموضع الذی ترعی فیه الدواب الکلا نیسنلان فاسنلق جمعه
اجمة بیشه بیشه که اوزمان تعبیر اولنور جماجم واجام عسل مثله جمعه اعبال عابه مثله جمعه
غاب عنبصه مثله جمعه عنبص وعباص شجر وعرین عرین اصلنده اسلان ساکن اولدیغی
اوزمان در عنبص مثله جمعه عباص علقه درخت حرز زهره آغو آغاجی که عربی ج
دفلی دخی دیرلر سای ج فیقبان لفظی آزاد درخت ایله تفسیر اندی کاشانی دیدیرکه
آزاد درخت بر آغاجدرکه اکا زهیر زبین دخی دیرلر ورخت طاق دخی بومعنایه در عربی ج علقم
دیرلرکه حنظل آنک میوه سیدر جمعه علائم حنظل حرز زهره علقه نک میوه سیدر دیرلر کیده
فارغه درکلی وابوجهل فاریوزی دخی دیرلر فارسیده کبسنه وکوکسنه وکبیت دخی دیرلر خافاقی گفت
بیت خایبه دهان جهانم چوبی شکر ای کاش فی شکر بنم من کبستی حمه حنظل وحنظل بهیه

فصل فی الکلا والحشیش وما یناسبه

حرف خاء جمعه خطّاف اول خنظل درکه اوزنده خطاطیها ولش ادله فیروزآبادی دیدی که اخطب اول
خنظل درکه اوزنده یشین خطاطیاوله وآکاخطّاب وخطّابانه دخی دیدلرکه جمعی خطّابان دراساس دیدی که
خطّابان اخطب لغطنک جمعیدر اسْوَدُ وسودان کبر بقال المرض لحاجة
خطّابان امرٌ مزّ تقبع الخطّابان صرابه اول خنظل درکه صارمشی اوله شیخ درّمنه
باوشنان لبنه بیچه صارماشین جلّاب دخی بومعنایه در حانک کسری ایله فارسیده
کیاه بیجکن وکیاه بزّبیجان دخی دیدلر ریباس ریواج ایشخون درکه فارسیده ریباج شنبلیله
خلفاء عنّینه قیندیره دیدکلری اوت بعض نسخه ده دوخ ایله تفسیر اولندی که قوغه وحصیر اوتی
بتفسیر اولنور بدیج دوخ تزّ باش قوغه باش حصیر اوتی حفاء قوغه نک وحصیر اوتی نک
کوکی قصبه نی قامیش بعض نسخه ده کلک ایله تفسیر اولندی که قلم قامیشی درواباره
دخی قصبه معناسنه درجمعی اباء درقصباء قامیشلق عنفز قامیش کوکی لیط قامیش قابوغی
صمغ قلم قامیشی براعه نی کلاک بوغوزی قامیش که قارغو بتفسیر اولنور وقلم قامیشی ایله دخی
تفسیر اولندی قال فی وصف القلم بیت ولاتقصّرن قدّ دعوة بداءة ∴ فان صریرة
منه یستهزم الجند احمو براع سوس معروفدرکه بوبان دیدکلری اوت درکه اطبّا استعمال ایدرلر
قاموس ده دیدی که سوس برمعروف آغاجدرکه کوکندن حلاوت وبداقلدنده
مرارت وارد رخاط سیر دوخ صارو قامیش وحصیر اوتی تک باشنده اولان
توزان قوف مثلّه خراط وخرّاط وخرّیطی وخراطا وجوالق دخی بومعنایه در مد
لیف خرما خرمالینی که آندن ایپ مفتولنه باپارلر کولان کباه مسجده سجّاده دوشه
مک ایچون باپدقلری حصیر اوتی دیبورپا قامیشی فارسیده سواره دخی دیدلر سوکه خارمغیلان
جمعه شوک قتاد خارمغیلان ام غیلان دیدکلری آغاجک بنکی جمعه قتاد حاجه تخفیف ایله
خارسیده آن تیکن جمعه حاجّ عوسج مثلّه جمعه عوسج سمرقندی دیدی که عوسجه لفظنده اولان
واو زائده درخرغانی جامعنده دیدی که عسج آلمال دیدلردوه عوسج کل اتمکله مریض اولسه
حکه خارسیسه سعوداوج کوشه لی تیکن که دمور تیکنی تعبیر اولنور جمعه حکک وحجه
خارزد صارو تیکن که کنبه سی ابوسر لعبد جمعه خرج وعرافج خرسنف کنّدر سیاخ چوارلر
اوزرینه وضع اندکلری تیکن ستبرق بادیه ده اولور سر تیز بدنوع تیکن درکه فارسیده بشتخ دیرلر
وقورسینه ضریع دیدلر سیاك وسفا وعلقمی وبهمی وحمکر وشبرم وعصّ وشرّس وغیره
وهرآشی لغطلری بهر بر تیکن انواعندن بر نوعک اسمیدر نیّل وتیّل آبرین دیدکلری اوت
که فارسیده نیلدیرلر اذخر رابجه لوآبرین که ملکه آبرینی تعبیر اولنور فارسیده نرگیز
بوبا دیدلر کشوث وکشوثا وعلّیق وعلّیقی صارماشین نوعندندرکه کوکی ویاپراغی
اولمز نفطخ تخمی اولور وصاریلدیغی آغاجی قورتدرکه عشقه دخی دیدلر وآکا فارسیده سرّبند
دیدلر فلاّم اشنان کبی بداوت درکه آنی دوه اکل ایدر فارسیده کاکل دیرلر شنکای
ضعیف وسانی اینجه بداوت درلهذا زیاده مهزول اولان کمسنه ی آکا تشبیه ایدرلر

کاذیه

فصل فی الاشجار

کانه عود الشنکای دیدلر مفردی بوقدر بعضلر مفردی شنکاعاة در دیدیلر فارسیده خرخه
دخی خکه دیدلر واکثر کتبده نادر کیده فانفال دیکنی دخی فارسیده کافیلوه دخی دیدلر جمعی
واقع اولدی والله اعلم فصل تبعه درخت کمان اول آغاج که آندن
یای بایارلر فارسیده تشجیر دیدلر فیروزآبادی دیدی که شجر مذکور طاغ تپه سنده بتر سنه
تبع وطاغ آنکینده بتر سنه شتربان وجوفور بتر سنه ستوحطّا دیدلر جمعه تبع معلوم اول
اوله که تبّع لفظی خدنگ ایله دخی تفسیر اولندی که فابین آغاجی دیدکلری آغاجدرکه آندن اوق
وبای بایارلر وآندن بایدقلری اوخه بتر خدنگ دیدلر لکن کثرت استعمال ایله مضافی
حذف ایدوب اول اوخه خدنگ اطلاق ایدرلر وفارسیده فابین آغاجنه غوش
دیدلر وعامّه تحریف ایدوب آندن بایدقلری اوخه قوغوش اوتی دیدلر عفا
بید شرخ قبرنل سوکوت آغاجی صفصاف بید سپید آق سوکوت آغاجی مشکلات
سای ده دیدی که صفصاف وخلاف بیددرکه تدکیده سوکوت دیدلر ودیدی که صفصاف
مقدمة الادب ده بید سپید ایله وقانون ده شرخ بید ایله تفسیر اولندی مرخ بید مر
غواری بستاندده وباغلده اولان سوکوت آغاجی یوشیده اولمیه که بادیه یوسب
ده سجر العفار دیدلر بر نوع سجر اخضر وارد ومرخ دیدلر بر نوع آغاج دخی وار درکه عفاری
مرخة سوره دیدلر بر صوچیفار واول صودن برآتش حاصل اولور عفار حجاج طاشی ومرخ
حجاج وچیفان صوحف منزله سنه درقسی الفادر الحکیم ابوزیاد دیدی که اشجی مایهنده
مرخ دن آتشی جوف سجر بوقدر حتی سجر المرخ بر موضعده جوف وملتف اولدرکه ثوب
یخ سببی ایله بری بریه سورتوب آتش حاصل اولور واول موضعی یافار دخی المثل فی
کل سجر نار واستجد المرخ بغیر هر سجر ده آتش وار در لکن سجر مرخ آتشی کریک کبر استیفا
واخذ اتمکله آنده جوفدر بعض اشیایی بعض اشیا اورینه تفضیل مغامنده حزب اولور عب
یده آچه فاوان فارسیده سپیدار وسپیدار دخی دیدلر که ادنی ریح هبوب ایدنده
ورقلری متحرّک اولور شاع کفت بیت کدسایه سکون بو بر باد اوفتد بیرون برد
زدست سپیدار ارزعش عرجی ده عیثام دخی دیدلر رمث رانک کسری ایله شورکیاه
آچی بیلنور آغاجی قاموس ده عضاه کبر بر نوع آغاجدر دیدی جمعه ارماث جذل کنده هیزم یرلرده نومیشه
اوطون کوتوک واوجه تعبیر اولنور بعض نسخه ده هیزم سنر ایله تفسیر اولندی یعنی قالین
اوطون که طعمه ورمق تعبیر اولنور محنی اولمیه که تفسیر مذکور نسخه دن سهو اولمش ملاحظه اولنور ربما
هیزم سنر جزل لغطنک معناسیدر زیرا ایله لهذا سامی ده الجزل یمیه رقت وخشک دیدی
وجذل ذال ایله کنده هیزم درنسخه کبیر ترجمه اولندی وفی القاموس الجذل بالکسر اصل الشجر
وغیرها بعد ذهاب الفرع اوماعظم من اصول الشجر والجزل الحطب الیابس
الغلیظ العظیم منه جمعه جدول واجذال وجذال جذم مثلثه جمعه جذوم اجذام جذم مثلثه ایله
جمعه اجذمة اروه وجرثومه دخی آغاج کوکی معناسنه در استثنا همزه وتانک فتحه ایله

حف فاومه

باب الاعقار وما يناسبه

باب ضيعة زمين كشت اكين اگه جك يد عقدة دخي بو معنا به در اساس در ديدر كه عقد فلان عقدة ديدلر ضيعة اشتراندي معناسنه همه ضياع وضيع اضاع الرجل ديدلر ضياع جوق اولسه واول كسنه يه مضيع ديدلر ودخي المهيع للشابلي الضياع مدارج الهموم وكتب لغاتها سفايخ الهموم وضيعة نك تصغيري ضيعة در ضيعة حرة حراجي اولمين ضيعة مخففة قليل الخراج اولان ضيعة متقلة كثير الخراج اولان ضيعة عقار باغ وزمين وسراي معروفدر باغ معروفدر جمعه بعال كرم يك كرة زمين بر ايشلنمش يعني بر سور ولمش نارلاكه فارسيده تدكر ديدلر جمعه كردو تخم مثله جمعه جج دم مثاره مثله دبده بكباره ازمين رنين دنه بر قطعه كه اولك تعبير اولنور تركز خرد عبارتيله دخي تعبير اولندي جمعه دباره جريب كري دونم بركه طولا وعرضا التمش ذراع تقدير اولندي كه فارسيده بكخف ديدلر بعضيلر يوز باتمان تخم استعاب ايده جك مقداري نارلادر ديدلر جمعه اجربة قراح زمين دي شوره اول زمين كه منبت اولوب جوانع اولميه بعضيلر اول مزرعه در كه آنده بنا وآغاج اولميه ديدي بعض نسخه زمين خالص ايله تفسير اولندي عذاة دخي بو معنا به در وتدبر تفصيله في التراب حدائق بر زمين كه اكنجي حارث وفلاح وحفير وزارع وكافر دخي بو معنا به در ورزمينه اكيلمش اكنيه حرث ديدلر انار منله جمعه اكدة قطعة پاره از زمين جمعه قطع قدان جفت كاو زراعت اندكلري برجفت اوكوره جمعه قدادين حراج ديدر كه قدان بر وزين فعال ساخت آماج كشاورز وكاو وكشاورز يعني اكنجنك صابانك لوازم ومهماتي واكنجنك اوكوزي مبداني ايمد لفظي ايله تفسير اندر كه صابان دموري در جوهري صابان دموري ايله تفسير اندكده صكره ابو عمرو دخي جفت اوكوزي معناسنه اولمق اوزره روايت اندي وفارسيده ايمد وايمد لفظلرين معنيين مذكورين ايله تفسير ايدوب اصح اقوال جفت كاو معناسنه اولمقدر ديديلر كاو اندوني كه درخرمن بسنه باشنده خرمن دوكلك اكوز بري بريه باغلاد قلري اوكوزلرك جمله سنه ايجنده اولان اوكوزه اكس كاو بيرني ديوره اوكوزلرك جمله دن طشره اولان اوكوزه معلوم اولمه كه بعض يرلرده عادت بودر كه خرمن سوروكده خرمنك اوكنه بر آغاج نيكوب آكا براو كوزباغلارلر ناخرمنك نهايتنه دك بر فاج اوكوزدخي دوزوب جمله اوكوزلري سوروب لركه اول آغاج قطب منزله سنه در دهادي حر انكه دايره صفره وراكس دايره خطه رسم ايدوب يوستيده اولميه كه مصنفك هادي وراكس لفظلرينى اندكي تفسير اكر كتب لغت تفسير لريه مخالف صاحب محرره ديدي كه هادي كاو بيرني وراكس كاو دوني فيروز آبادي ديدر كه الراكس الذي يكون في وسط البيدر حين يداس والنيران حوله والهادي النصل والراكس والاسد جوهري ديدر كه الراكس الهادي

جمعه اطناب والله اعلم بالصواب

جوهريش آغاج كوكي درك مفردي استنة دراسناسنه اول آغاج در كه موضعده بر بن اولمغله يعني دن نظر ايدن كسنه آني استظل ظل ايدر ارطى سفرنباغ سهيد آجي آق عضاه فارسيده سنبكل دخي ديدلر عضاه نباغ يد آغاج در كه بادية اولور آلتنى چوق دكن سولو كسر فارسيده تاخ وشكشوك دخي ديدلر سوزنى كفت بيت سئال من بنعكر انراست ميدانم ازانكه آتشى افروخته بهيزم تاخ عضاه آرعضاق لق كه فارسيده تاغنلق ديدلر حطب بهيزم اوطون جمعه احطاب ستر بيتى معلمات ستر خنده ديدي كه كسلمش آغاج حطب ديمكلر مادام كه صوغى جملوب تقريبه قال بيت إذا العود لم ينبر وان كان سنعبة من المنبرات اعتده الناس للحطب وقال الآخر فى طلب الحطب نظم الا ايها الشيخ الجليل ورقبت ستر المكاره والرزية فاحتطب لفرط البرد جدا الى مغلوب مابدع مرزبه بهيزم فروشى اوطون صاتيجى حطابه اوطون كسوب جمع ايدن كسنه لرجاغنى تكمان حطيب اوطون جوق اولان موضع سذب اول آغاج بداغى كه توري اولمغله كسوب يا فارلر فارسيده خشك ماره ديدلر كاشانى خشك باره تصحيح ايدوب اغاج فابوغنه دخي ديدلر ديدي كه فيروزآبادي كلامنه موافقدر كسار اوطون يا ديجى وخص كسار اول اوطون پاره لري كه آتشه القا ايدرلر محتطب اوطون بيغه جى موضع كه اوطونلرى تعبير اولنور حطب وحضب بهرسته كه آتشه القا ايدرلر جزل بهيزم سبز قالين اوطون نسنه كم عنترتيه تفصيلى مرواندي حاطب جزل اوطاغار كز بيلغون آغاجى جوهري ديدي كه شجر آرشجرة لغضنك جمعيدر وبو وجه اوزره جمعلنمك لسان عرب دخي ثابت قلمدر شجرة وشجر آر وقضيبة وقضبار وطرفة وطرفار وحلفة وحلفار كلمه لرنه غيري بيوقدر اصمعي ديدي كه حلفار لفظلرنك مفردي حلفة در لامك كسري ايله سيبويه ديدي كه شجر آر بهم مفرد وبهم جمع استعمال اولنور وكذا الباقي انتهى مرزوقى ديدي كه اصمعي دن روايت اولندي كه ظرفار جمعدر مفردى طرفة وقضبة وقضبار كبى حزمه بند بهرم وغيره بريده جمع ابدوب اوتماسندن ايب ايله باغلاد قلري اوطون وغيري نسنه جمعه حزم ايا كه بند كلان بويوك وجوق باغلانمش اوطون وغيري نسنه وتدبر تفصيله في ضعف حزفير فيروزآبادي ديدي كه ظن علاوه معناسنه دركه ايكى تشكيك مباينه وضع ايدرلر كه فارسيده سنه باره وعاه تحريف ايدوب سكوك ديدرلر وحزة الغضب معناسنه دخي كلور ديدي ابن الانباري زاهر ده ديدي كه فلان لا يقوم بظن نفسه ديدرلر كه كندو جسمنه لازم اولان قوتنه وكندوية مهم اولان شيئه تك تحصيلنه قادر دكلدر معناسنه ابو القاسم ديدر كه ظن علاوه معناسنه در ليس عندك مذكوره تك معناسى بودر كه فلان كسنه علاوه مقداريه دخي قادر دكلدر انتهى بعز كندو امورينى كندو كوركه قادر اولمديغندن غيري كسنه يه علاوه اولمغه دخي قادر دكلدر دخي المثل معترض مثل اعتراض الظن اول كسنه حقنده ضرب اولنور كه ايكى كسنه سنه كاكه ايدرلر ايكسى سنه لدينه واقف اولمق ايجون باندينه جوكوب اوتورلر جمعه اطان

باب ضيعة زمين كشت اكين اگه جك يد عقدة دخي بو معنا به در اساس در ديدر كه عقد فلان عقدة ديدلر ضيعة اشتراندي معناسنه همه ضياع وضيع اضاع الرجل ديدلر ضياع جوق اولسه واول كسنه يه مضيع ديدلر ودخي المهيع للشابلي الضياع مدارج الهموم وكتب لغاتها سفايخ الهموم وضيعة نك تصغيري ضيعة در ضيعة حرة حراجي اولمين ضيعة مخففة قليل الخراج اولان ضيعة متقلة كثير الخراج اولان ضيعة عقار باغ وزمين وسراي معروفدر باغ معروفدر جمعه بعال كرم يك كرة زمين بر ايشلنمش يعني بر سور ولمش نارلاكه فارسيده تدكر ديدلر جمعه كردو تخم مثله جمعه جج دم مثاره مثله دبده بكباره ازمين رنين دنه بر قطعه كه اولك تعبير اولنور تركز خرد عبارتيله دخي تعبير اولندي جمعه دباره جريب كري دونم بركه طولا وعرضا التمش ذراع تقدير اولندي كه فارسيده بكخف ديدلر بعضيلر يوز باتمان تخم استعاب ايده جك مقداري نارلادر ديدلر جمعه اجربة قراح زمين دي شوره اول زمين كه منبت اولوب جوانع اولميه بعضيلر اول مزرعه در كه آنده بنا وآغاج اولميه ديدي بعض نسخه زمين خالص ايله تفسير اولندي عذاة دخي بو معنا به در وتدبر تفصيله في التراب حدائق بر زمين كه اكنجي حارث وفلاح وحفير وزارع وكافر دخي بو معنا به در ورزمينه اكيلمش اكنيه حرث ديدلر انار منله جمعه اكدة قطعة پاره از زمين جمعه قطع قدان جفت كاو زراعت اندكلري برجفت اوكوره جمعه قدادين حراج ديدر كه قدان بر وزين فعال ساخت آماج كشاورز وكاو وكشاورز يعني اكنجنك صابانك لوازم ومهماتي واكنجنك اوكوزي مبداني ايمد لفظي ايله تفسير اندر كه صابان دموري در جوهري صابان دموري ايله تفسير اندكده صكره ابو عمرو دخي جفت اوكوزي معناسنه اولمق اوزره روايت اندي وفارسيده ايمد وايمد لفظلرين معنيين مذكورين ايله تفسير ايدوب اصح اقوال جفت كاو معناسنه اولمقدر ديديلر كاو اندوني كه درخرمن بسنه باشنده خرمن دوكلك اكوز بري بريه باغلاد قلري اوكوزلرك جمله سنه ايجنده اولان اوكوزه اكس كاو بيرني ديوره اوكوزلرك جمله دن طشره اولان اوكوزه معلوم اولمه كه بعض يرلرده عادت بودر كه خرمن سوروكده خرمنك اوكنه بر آغاج نيكوب آكا براو كوزباغلارلر ناخرمنك نهايتنه دك بر فاج اوكوزدخي دوزوب جمله اوكوزلري سوروب لركه اول آغاج قطب منزله سنه در دهادي حر انكه دايره صفره وراكس دايره خطه رسم ايدوب يوستيده اولميه كه مصنفك هادي وراكس لفظلرينى اندكي تفسير اكر كتب لغت تفسير لريه مخالف صاحب محرره ديدي كه هادي كاو بيرني وراكس كاو دوني فيروز آبادي ديدر كه الراكس الذي يكون في وسط البيدر حين يداس والنيران حوله والهادي النصل والراكس والاسد جوهري ديدر كه الراكس الهادي

جمعه اطناب والله اعلم بالصواب

وهو الثور وسط البيدر يدور عليه البقر ان في الدنيا سته دهادي تفسير نده دبدي كه الهادي الراكس
وهو الثور وسط البيدر يدور عليه البقر ان في الدنيا سته مبدانى دبدر كه الراكس والهادى الخ
درديش كله باسمد حاصلى هادى وراكس وراذف اولمقده عبارات مذكوره منقوده صرحدر
لكن مصرحه عبارتى مصنف تفسير بيك عكسنده مصرحدر والله اعلم طايف مشله بكرت
شيار يعنى آغاج مزرعه سوره جك آلت كه صابان تعبير اولنور كرات دن ماخوذ اسم
آلت در كربت الارض دبرلر زمينى زراعت ايجون سوره وب آلتنى اوستنه چوبر بسه
فرامش الكدى على البقر فلان كمسنه يى كندو حالى اوزرينه تركب ايتمه كه نه ايشدر ايسه ايشله
سوره ديه جك بر مرحرب اولنور مخى اولمله كه شيار فارسيده نصلش اولمش زمين مومن سنه در
وآغاج ايكى معنايه كلور بريسى اول طوبراق كه بيغوب اوق آتمان ايكون اوزرينه نشان وضع
ايدرلر وبريسى دخى نصلمش اوده جك آلت كه صابان در جمعه مكارب وزج چوب شيار
صابان آغاجى كه صابان اوقى تعبير اولنور سنه سنك كسرى ونون مشددر تك معنى ايله
آهن شيار صابان دمورى سكه دخى بو معنايه در جمعه سنن مثله مدسنه شيار
صابانك آل طرفه جن بريسى كه صابان قولاغى تعبير اولنور فارسيده نياس درلر جمعه مقاوم
زبر لوغ بوينوزدرف فارسيده جغ وجوده دخى درلر جمعه ثيران اعظم صابان دمورى كه
جك موضع كه آكا صابان آكلى درلر فارسيده رنجبر درلر هابس لوته حفت سوره مك حصه صنده
لازم اولان جمله آلات ومهمات وفى الصحاح الهابس بهم اداة الغدان واللوبة بالضم نيك جماعة
اداة الغدان لكن سامى ح جمله آلات اكمدة ديدرى يانى صابان الكليسه طاقارلر بر
دمورد رلهذا مبدانى آهن زنجير حيوانه تفسير اندى صحاح ح اللوبان حديدة في مناع الغدان دبدى
سيمين زيوله كه فارسيده سيم دسته دخى درلر دبو بوندروق ح اوكوزك بوغازينى طوقلق
كبر احاطه ايدن آكى آغاجه سيمكان درلر مماسه مالكه بغير جاروب زمينى صابان ايله سوره
دكدن صكره بهموار ايتمك ايكون آغاجدن برآلت در كه سوركو تعبير اولنور فحى اولمله
مالكه مالكيدن دن ماخوذ اسم درسورمك معناسنه وجاروب وصف لزكبى در برسوبوره
آلت معناسنه واكثر ياورو بسوركى سوبوركه كبر اولمله مالكه لفظى آنكله ايضاح اندى مملقه
وسلقه وملاسه ومتقعه ومالق دخى بو معنايه در فارسيده بندك دخى درلر مجر
خاك كش طوبراق چكه جك آلت كه كوزك تعبير اولنور مجب بيل جوبنه آغاجدر بايد فلدرى بيل
اصلنده آلت حرف دركه حرف طوبراق وجامورى يرندن فالديرمق معناسنه در مبدانى
مجرفه لفظى فتحه ايله تفسير اندى كه فتحه دهنه فارسيده كمى كوره كى معناسنه در جمعه مجارف
نه مر كلند قازمه وكلنك ودسته بيل معناسنه دخى اطلاق اولنور مزرف دخى بو معنايه
در سامى ح كلند عبارتى ايله تفسير اندى كه كلند فارسيده باشى چاتال بيل معناسنه در
جمعه مرور مجنون جرخ غله بغداى عرابه سى بعض نسخه ح جرخ خرمن كوپ واقع
اولدى كه دوكن تعبير اولنور خرمن دوكه جك آلت در مصرحه ح جرخ كسا ايله

تعبير

تعبير اندى يعنى در كمن جرخى قاموس ح مجنون ومجنين صوحولابى در دبدى صراح مطلقا
حولاب ايله تفسير اندى سامى ح مجنون ومجنين وعربه دولاب دبدى جرجر ونورج مشله
عجله دخى بو معنايه در رفش واده حرمن صاوورمه فلدرى آغاج كوركه فارسيده
پاروه دخى درلر وبيل معناسنه كلور جمعه رفوش ريج انكشت بش پره مقلى كوك كه
خرمنجيلر اكا پايه درلر فارسيده سه شاخه وشانه وبيد دخى درلر جمعه مذارى منقل
زنبر بايلجين وطوبران طاشينه جن تكنه صحب جامع دبدى كه زنبر اول كليم باكنه در كه
ايكى باشنه آغاج كجر وب جامور وطوبران طاشلر سامى ح سابيل وشروى دخى منقل مومن سنه در
انتهى قرو جامور تكنه سى وزرو اول بوكوك سيدر كه ايكى قوليسنه ايكى آغاج كجر وب آنكله كوزه
طاشلر لركه فارسيده دائم وزر درلر جمعه مناقل مسحاة بيل آهنين دمورى بيل جمعه
مساحى عنزة المسحاة بيل صابى جوهرى كلامندن مفهم اولديغى بودركه بيل صابيك اسمى عنزه
عرضا كجور دكلرى آغاج اوله بيل بيله بن كمسنه آكا آباغنى باصار دبيلى نهر فيروز آبادى كلامى
معناى اداه موافقدر حتى بد المسحاة دخى درلر دبدى ارزبه وبرزبه ومعضده اول آغاجدر كه آنكله
كسكى وكوب ازرلر كه فارسيده تماوخ كوب درلر منجل داس اوراق جمعه
مناجل وفى المثل البس ما بضرط به ضياع المنجل يوخانون مشهورى عندنده ضرط ابدوب بشهر
نوبيج اندكده خانون دبدركه كس كوس براوراق ضايع اندكمى زوجى بومثلى ايراد انمش
بعنى ضرط ايله اوراق ضايع اوله تك مناسبتى يوقدر نامناسب كلام تكلم ايدن كمسنه يه
ضرب اولنور محصد مشله محلب داسكنه اوت بيچه جك كوچك اوراق داسكنه
دخى درلر صراح دسامى ح واكثر نسخ كتاب ح داسن فى الدان دافع اولدى بعيد بشتر اوراق
محشة داس كباه اوت اوراغ بوتعبير نسخه ثانيه يى تاييد ايدر مشه مشه عجلة كردون
مطلقا عرابه كه فاعلى تعبير اولنور عجال كردون كردعرابه جى دوار چرخ كردون عرابه تكرلكى
مدره مشه مخاس چوب خميده كه درچرخ كردون اندركنند تاسوراخ تكرك شود الخ
اكرى اغاجدركه عرابه تك تكرلكينه صوفارلر دلوكى طاراولسون ايكون اكثر كتب مطولاته
ديدركه مخاس اول اغاجدركه عرابه تك ايكى حركت اندكه تكرلكك دلوكينى آسيندرب
كتابنده اولسون اول دلوكه صوفارلر طاراولسون ايكون جبر كردون ايله دخى تفسير اولنور جبر
نيز كردون عرابه ادقى كه اينك تعبير اولنور جمعه جنوب زاره ريج نيز كردون عرابه اوجنه
كجور دكلرى حيوى جمعه زازات بسر نديفه خرد كوچك چكوچ وكسكر كه عرابه جلبر
استعمال ايدرلر مدهش روغن دان كردون عرابه يه سوريك ايكون اول باغبك فانى
مخى اولمله كه لفظ مدهش مطلقا باغ فانى معناسنه در وبو مقامده محل قرينه سبيله مراد
مدهش العجله در والله سبحانه اعلم

باب حديقه

بستان باديوار اطرافنه ديوار چكلمش بستان جمعه حدايق شجره درخت نيك
باغش آغاج جمعه شجر واشجار درخت نما آغاجى جون موضع كه آغاج جاق تعبير اولنور

باب كمه انبع والثمار والاشجار

مشجره منله حرجه دخی بو معنا به در ارض حرج دخی در بدر آغاجلر صیغلق اولمغله طار
اولوب بشبانلر حیوانلرن اوتلامغه گیرمگه قادر اولمیه لر آلفاف اول آغاجلر درکه بیر بیرینه گیرو
ضیق اولسنه مجازی لفظ در عضیض وغیضل دخی لفظ معناسنه در ارض شجرة آغاجی جوف
اولان زمین محمد باش آغاج دیمکدر وفوری آغاجه اطلاق اولنور اضداد دندر شجرة شوارة بداغی
جوف اولان آغاج که قیاسه مخالفدر زیرا شجر درکه نفش دن ماخوذ در بداغ معناسنه که عنقریب
ذکر اولنور فطل اول آغاجدر که سیلمش اولا فطل الشجر دیدیلر قطعه معناسنه در فطل عنقای حرته
نخلة فطیل دیدیلر کوکسدن قطع اولنسه وجذع فطیل وفطل ای مقطوع حشبة جوب خشک
فوری آغاج جمعه حشب وخشب خشاب جوب فروش فوری آغاج صانعی جمعه عو
شاخ خشک فوری بداغ جمعه اعواد وعیدان عرق بیخ درخت اغاج کوکی جمعه
عروق واواق وشجة دخی بو معنا به درکه جوی وشاخ کلور سان تنه درخت آغاج
گوده سی که دیمی ایله بداغلری مبا شنده اولان خالی موضعدن عبارتدر وفارسیده پوزه دیلر
جمعه سوق غصن شاخ نزدیک درخت اغاجک باش تازه بداغی جمعه اغصان وغصون
قضب شاخ بارکدر ایچه بداغ فارسیده شوشمش دیرلر شاخ راست ایله دخی تفسیر اولندی
عسلوج وعسلیج باش دنازک اولان بداغ جمعی عسالیج درجمعه قضبان تفاریق بداغ درکه
بر آغاجدن آلوب آخر موضعه دیکرلرکه فاکیر نجم تعبیر اولنور واول تازه بداغ که بر آغاجدن
آلوب آخر آغاجه آشی ایدرلر که اشی فلکی تعبیر اولنور دیدیلر موضعدن آخر موضعه نقل ایدوب
گوجوکلری ذرآنه دخی دیرلر وفارسیده دال دال ودار دال دخی دیرلر قال بلبت
لوکونی مکرداردال بهشت بباورند رضوان درین باغ کبت خوط وحوص منله
واکثر استعمالری بدرسنه لک بداغ در فنع شاخ هر چیزی بهرسنه تکرار بداغی
اصلنده بهر شیئک اعلاسنه یعنی بوفارسنه دیرلر عذبه دخی بو معنا به درکه اصلنده بهر شیئک
اوچی معناسنه در جمعه فنوع شعبة منله جمعه شعب فنن منله جمعه اغصان غصون
شاخی که ازبن جمعه اول بداغ که اغاجک ساقنک کوکسدن بیرر اساس دیدیلر که
شکر شجرة دیرلر آغاجک شکیری حوص اولسه که شکیر اول اینجه بداغلر درکه آغاجک ساقندن
بیرر باخود اول اوفاق یپراقلر درکه ایدی یاپراقلرک آلتندن بیرر انی ورقة برک یاپراق
شعر اول ورق درکه زمینه گیرمگه سبلکمک ایله لجین وخیط اول ورق درکه
آغاجدن زمینه سبلکمک ایله ساقط اولمه مصنف ساسنده دیدیلر که لجین
اول ورق درکه آغاجدن سبلکموب آرمه ایله یا اول ایله غارلر بیدوب دوه یه
دیرلرکه اکل ایدر نقول عنده ورق اللجین کورق اللجین بوشیده اولمیه که
عبارت مذکوره بی مدح کریم ودم لئیم حقنده ایراد اتمک محکمدر اوله نظرا ایله شوحه اوزره
قرائت اولنورکه عنده ورق اللجین کورق اللجین یعنی فلان کمسنه نک عندنده کوموش
ورقی زمینه اسقاط اولنان آغاج ورقی کبری اعتبار در ثانی به نظرا ایله شوحه اوزره

چیفار جمعه چفر کوکسدن سکیر اول تازه
بداغلر درکه آغاجک ساقنک چورکسدن

جمعه ورق واوراق

قرائت اولنورکه عنده ورق اللجین کورق اللجین یعنی فلان کمسنه نک عندنده زمینه اسقاط
اولنان آغاج ورقی حقده ایراد اتمکین کوموش ورقی کبری عزیز ومعتبر در والله اعلم عسل
اول ورق درکه بوبوک وباصغی اولنه مذهب اول ورق درکه اینجه اولنه واهمیشه طوروب دوکولمین
ورقة دخی هدب دیرلر سدره ورقی کبر ثمرة میوه یمیش جمعه ثمر واثمار وثمرات
ثمار میوه فروش میوه صاتیجی فاکهه میوه تازه یمیش جمعه فواکه فاکهانی
فاکهه فروش یمیش صاتیجی جذع باره درخت آغاج میوه سی اصلنده اغاجدن دوشمش
میوه معناسنه در لهذا بارلقطی ایله تعبیر اولنور میوه دیدی اکل وقطف منله جمعه قطوف وقطف
خانک فتح وکسری لغتدر منله حرفه دخی بو معنا به در لحا پوست درخت اغاج قابوغی
دخی المثل لاتدخل بین الشجر ولحاها یا بابا ایله اوغول آراسنه گیره دیه جک منللدر صرف اولنور
لحب وقرف دخی لحا معناسنه در بعضیلر لحب آغاج کوکنک قابوغی وبعضیلر صلب
اولمق موضعک قابوغیدر دیدیلر عرش بهمال نازه قدان که عرش ایدرلر جمعه اعراش
لبه چنار جمعه لبب مدلبه چنارستان چنارلق فلنب بید سیاه قراسوکود صفصاف
بید زرد صاری سوکود بوندن اقدم بید سپیده ایله تفسیر ایدیلر عامه کتب شجر خلاف ایله
تفسیر اولندی خلفه بیدستان سوکود لوک دوحه نارون قرا آغاج نوعندن بغایت
بوبوک آغاج وسایر کتب مطلق بوبوک آغاج دوحه دیرلر دیدی صراح تنه ایله تفسیر اندن
بعیر قوی وبوبوک آغاج وبعض نسخ کتب درخت بزرگ واقع اولدی سای سرحه
ودوحه درخت بزرگ دیدی جمعه دوح دوحة درخت مفصل ابوجهل فارسیده بوزینک
آغاجی کذائی مشکلات التقدیمه عرعر درخت سرو جبلی طاغ سروآغاجی جامی گفت بیت
باش دردین ثابت ارزشی زفهر حق که پای ∴ کرم محکم درزمین عرعر زبیم صرصر است
∴ سرو معروف قرآر سروان برنوعدر معلوم اولهکه سروادوج نوعدر برنوعی اول
سرو درکه شاخاری بهرطرفه تمایل ایده آکا فارسیده سروناز دیرلر وبرنوعی دخی اول سرو درکه
فقط یکپاره بر شاخ طوغری جسمنش اوله آکا فارسیده سروآزاد دیرلر وبرنوعی دخی
اول سرو درکه ایکی شاخ طوغری جسمنش اوله آکا فارسیده سرو سیمی دیرلر صنوبر نازه
چام آغاجی که فارسیده نوژ وکبزدخی دیرلر دچام اغاجنک میوه سنه دخی صنوبر دیرلرکه
صنوبری الشکل آکا نسبت درموی القاموس الصنوبر بیضی دثمر الارزة که ارزه چام آغاجی
معناسنه در موید دیدی که ارزه صنوبر کبر بداغاجدرکه وفی مشتبک اولور وهمیشه یشیل اولور
حمط درخت اراک اراک آغاجی که مسواک آغاجی تعبیر اولنور اثل شوره گزآغاجی
یابغون آغاجی مصنف فابن دیدی که اثل طرفا به مشابه بر آغاجدر لکن آندن
بوبوک اولور واثل دن عرب قدح یاپارلر سدر درخت کنار بر آغاجدرکه میوه سنه
نبق دیرلر ودرقی غسول یعنی آنکله بدن غسل ایدرلر زیتون معروفدر
سنبر درخت خشک شده قوریمش آغاج جمعه سنابر فقل وفضل ودرین

وحطام است بم معناسنه در مبدای الفاظ مذکوره بی کیاه ربزه خشک حبه لقبر اندی
یعنی قوریشی اوت قبر بغی فاموس ح القفل ما یبس من النجم والقفلة والقفلة النجمة البابسة
دیدی صحاح ح درین اول مرعی درکه انکی اولمغله قوروب یرلرنک اوله دیدکدن صکره دیمه
مابکلی من الحشیش دیدی فاموس ح شجره دی نعیم اندی و دیدی که حطب مدرن دیرلر لکن بس
معناسنه دائم درن دنیا و ائم درین ارض مجدبه دیدی خلاص ح درین کیاه خشک دیدی
وبیروز آبادی ایسه قوری اوت قبر بغی و بهر قوری آغاجه دی دیرلر دیدی بلیس درخت جار
مغز قوز آغاجی حبس درختی که ازو بارلر کسند بدر آغاجدر که آندن بالان یا بارلر سازلسه
وسائسم و ابنوس آبنوس آغاجیدر خیر و با نقش آغاجی عصا فیرلنک میوه سیدر عربی ح
کمکام دی دیرلر بوزدن اقدم یا نقش مرور اندی زعرور آلچ معروفدر کاشغری
لفظ آلچ ترکی در مصرح ح ازدرخ ابله تفسیر اندی که قیزیلجی دیدکلری میوه در وسنوح شرح
ابله تفسیری بو معنایی مؤید بسر بود درخت چاکنسو فاره چالی دیدکلری آغاج که چاکنسو
آنلک میوه سیدر که مدور و سیاه دانه لردر که کافور ابله خلط ایدوب کوره چکسه لر عظیم نفعی
وار در و اول دانه لره عوام چشه زن دیرلر لکن مصنف اساس ح بدد عینی بالبرد
و بهوالد و آء الذی یبرد العین دیدیکی کلامدن منفهم اولور که لفظ بربود اول سیاه دانه لرک
اسمی اوله و اول دانه لره فارسیده توتی دی دیرلر لهذا مصرح ح بربود لفظی درخت توتی حمل ایتمشلر
توت معروفدر تاج مشتقه ابله توت دی بو معنایه در وقد تر ما بتفاح به فی المقدمة الاولی
ولفظ توت عربی و فارسی و ترکی ح مشترکدر ضرصاد حز توت قره توت و بوزکور تکن
بمشه دی دیرلر مشمش بمیم ح ضم و کسر لغتدر زرد آلو صاروآریک که
مطلقدر و اول زرد آلو که حکیم دی طائلو اوله آنی مشلولر دیرلر که ترکیبده قیسمی تعبیر اولنور آدریک
آلوی سیاه فرآریک بعض نسخ ح آلوی کوهی دیدی یعنی طاغ آریکی و بعضنده دی تکلک
ابله تفسیر اولندی که طاغ آریکی دخوری آریک در بعضیلر کوکم دیدکلری میوه در دیرلر
نبق میوه درخت کنار سدر اغاجنک میوه سی ابن السنی ابن عباس دن رض
تخریج اندی که حضرت آدم ع هم بهبوط اندکده اول اکل اندیکی میوه نبق ابدی حوض
شفتالوی یا موی توکلی شفتالو جمع خوخ فرسک شفتالوی نی موی توکسوز
شفتالو زبیب دی بو معنایه ارخا سبده شفت رنگ دی دیرلر اصفهانیلر تالانک
دیرلر بیدفاج توعدر بیدنوعنک برآزبری قیزیل و برآزبدی آی اولور و بیدنوعی تمامآ قیزیل دیرلر نوعی
دی تمامآ آی اولور فلیتبق آی شفتالو لوکذا فی آی فاموس ح آی چکیر دکندن آیریلان
شفتالو در دیدی که بزم اصطلاحزده انمک شفتالو لغتیر اولنور اجاص آلوی سیاه
فرآریک که بزم اصطلاحزده حکیم آریکی دیرلر تین انجیر معروفدر مصنف حب التبلس
انی فی حب التبلس مشلشه دیدی که تبلس انجیر در فلان تشه به مشغول اولمغله فلان تبلسی
شرک اندم دیه جک بردم ضرب اولنور فیروزآبادی تبلس انجیر کبر به میوه باخود نفس

انجیر در دیدی و دی دیدرکه اول انجیر که کرک کبر رسیده اولمش اوله فاکهه لرک اجودی در
وکثیر الغذا اندر و قلیل النفع درجاذب و محلل در سوکیدوطی ال شده لرن مفتح و ملین در
لکن کثرت اکلی بدن ح هیئت احداث ایدر والله اعلم مهلان آنار معروفدر زمانه شناسلر
دیرلر ملبسی نار معناسنه سفرجل ابی آبوآ فارسیده بیه دی دیرلر جمعه سفاسیج انوج
نبیج معروفدر و لحون مثلثه یه شامل در تارنک بندوستانده اولور بدآغاجک میوه سیدر
تبیج کبر اولور معروفدر نخل درخت خرما خرما آغاجی جمعه نخلی و نخیل حوض ..
درخت خرما خرما آغاجنک ورقی جنع النخل منه درخت خرما خرما اغاجنک کوده سی
عجون خوب خوشه خرما خرما صالقمنک خوشی جمعه عراجین ایمان منله قنو خوشه خرما
خرما صالغی جمعه قنوان عذق منله جمعه اعذاق کباسه کافکاسری ایله منله جمعه کبایس
عثکال و عثکول منله رطبه رانک ضمی ایله خرمای تر یاش خرما جمعه رطب تمرة خرمای
خشک قوری خرما جمعه تمر و تمرات بسر خرمای خام حام و کدی کبر اولمش خرما و بدکسنه
بدکسنه به شمشک سفای کدی کبر صف اولمزدن اول دارسه صیحنه والشمس حمر البسرة
دیه دخول الی خرجت بک بسرة فلانبسرها یعنی رسیده بدسوبلی جیفسه آنی خام اکلین
دشمه و بدکسنه و قشتر حاجت طلب انسه ابتسر الحاجة دیرلر فلان کسنه تلفع و ضرة
و حبر و سنة فاد دکلدر به جک بردم لانی بدره التمرة ولا الجمرة دیرلر فسیله نهال خرما
خرما فدانی و دی و جشت دی فسیله معناسنه درکه فارسیده دارخال خرما دیرلر و فدتر
جمعه فسیل و فسلان فسیله خرمای نیک ابوحرما جمعه لین حشف خرمای بد رکوتی
خرما دنی المثل احشفا و سوء کیلة یعنی هم خرما سی کوتی و هم کیله سی الکسک مبدا اول مسنه
حفنده حرب اولنور که ایکی سوء خلقی جمع الحمش اوله دقل و قتب مثله و آغاجی اوزینه ایکی
قوربان خرما یه دی نسب دیرلر سترپشی مفاغه حیفا سرخنده حرید نیک مفاغه مذکوره
واقع اولمغله بجوة لفظی تمرة طیبه و بجوه لفظی تمرة ردیه ایله تفسیر و ابن الزبرقان بو وجه اوزره
روایت اندکدن صکره دیدی که کتب لغنده بجوة لفظی بو معنایه کلدیکی منقول اولمدی فتحصل
دیدرکه بجوة لفاظ تمر در که اصلا اکلمنه لرالتفات و آندن بدرفرد انتفاع اتمز فتحصل که
معنای مذکور عذرة مغلسنه اولن بجوة دن مستعار اوله و الله اعلم ابن سمکة
هذا اعظم نبکة من نخلة مریم مثلثه دیدکه نخلة مریم بجوة بعض ممدوح و طیب اولان
خرما و بدرا بدی مسالک الممالک صاحبی دیدی که نخلة مریم بیت المقدس ح ایکی بک
قبل مقدم عرشلی اولمش بردخرما آغاجی ایدرکه متخنی اولمش ایدر والله اعلم ولقد حسن من
قال نظم الم تران الله قال لمریم وهزی الیک النخل تساقط الرطب ولو شاء ان
تجنیه من غیر هزة جنته ولکن کل رزق له سبب شفت بشه معروفدر لوز بادام معروفدر
جوز کوز معروفدر مجازه جوز یک ملازه باداملک و فلان خصوص اولملا اوزوبی باغی و کلدیکی بلکه
بدامر عظیم در دیه جک بردم لیس بها الا مر زرد و آبالجوز و لاجبی آ بالکعاب دیرلر زردالجوز دیرلر

چوقوره جوز آتشه اطفال اکا جوزی چوقوره آتماجه اوبونی تعبیر ایدرلر واول چوقوره ذکر
دیدرلر جنج وجیج وهیج برشیئ ایله وورمین معناسنه در حاصلی امر مذکور چوقوره جوز
آتمجه اوبونی واتینی اوبونی دکلدر جوز خنزر اول جوزدرکه جوزلوک اولغله ریح وطعمی متغیر
اولمش اوله وبومقوله جوزه فارسیده ارغ دیدرلر جوز صلب ومرصع ولصب چیلین
تعبیر اولنان جوز فارسیده آکاگکنوس وگکنکوس وگکنکله دنی دیدرلر جوز قریب معنیدر
اول جوزدرکه آل ایله اوب قبرمن ممکن اوله فارسیده دستمال تعبیر اولنور بکتاش ایچ طولو جوز
فارسیده آکنده دیدرلر خالیه جوزیکله ایچی بوش اولان جوز فارسیده یوده دیدرلر ویوده لفظی
فاوه دال اولنارق که میوه وبرمیه آکا دنی دیدرلر جلوز جلغوزه جام فوزانی وهندوستانیجوزینه
دنی دیدرلر فندق معروفدر عناب شجر جیلان عناب ایکده سی بوسنیده اولمکله فارسیده
لفظ شجر ایکده ولفظ جیلان عناب معناسنه در سایر ایکده لردن تمییز ایچون شجر جیلان
دیدرلر بعض نسخه ده شجر جیلانی واقع اولدی بعیر کیلان ایکده سی بعیر شجر مطلق ایکده وهارو
بایدفدی بوزه به دنی عبیر آدیدرلر مقلو ارمود خشک قوری امرود که امرود فانی تعبیر اولنور
تفاحه سیب المایه جمه تفاح کمثری امرود معروفدر فارسیده
انبروود دنی دیدرلر کرثم رز اوزوم آصاسی جمه کروم کرزام رز بان آصا نکیسی که
باغ بکجیسی تعبیر اولنور ناطور ناطرحفظ مصنف اساس طاهمهلر ایراد اندی واین درید
جمهرهده ظاهمجه ایله نقلدن ماخوذ دیدی جور وایت ایدوب وقزعوا منهم فنازع العصافر من ایدی
النواطر مثلنی ایراد اندی ولفظ ناطور دشمنوان ایله دنی تفسیر اولندی که مطلقا قوریجی معناسنه در
کنه تاک رز آصا دوه کی زرجون دنی آصا معناسنه در کرم کبی واصا دوه کبینه دنیلر ایه
والکنه دنی اطراف اولنور حقنة آصا تاک کوکی دوه کبینه دنی دیدرلر حبله وحبلة
آصا بولغی فاموس شجر العنب جمهور تعبیر اندی ودیدرکه حبلة حانک ضمی ایله آصا یا آصا
کوکلرندن بدکوک در سرخ وسرخ آصادن تازه چیقان فلیز وفارسیده بوته
دیدرلر نونک ضمی دبانک فتحی ایله فلفل وخلبة اول آصادر دیدرکه آصادن قوپه مش
اوله میدانی دیدی که نامیه آصا دوه کبیدر قبروزا بادی اوزنده صالقیمی اولنا تاک دیدی
آسا ربع آصا کورندن چیقان فلیز واصه کورنیه فارسیده سیانه دیدرلر قضابه وحلبة
آصابی بوطاقده زمینه دوشن چپین که اول جسوغه فارسیده ازغ وازغ وازوغ دنی دیدرلر
دماغ آصابی بوطاقده کسنده کلدی معناسنه در نقاصر ابدن باش عکیس اول آصا جیبوغیدر که
زمینه وضع وسترایدوب کوکلندیکدن صکره اصل آصادن کسنرلر بزم اصطلاحمزده
طاکدیرمه دفارسیده خربا تاخ دیدرلر حضرة غوره تحریف ایدوب قورو وچ دیدرلر
که نارسیده اوزوم دن عبارتدر کبه دنی غوره درحمی حب در جمه حضرم عنب
انکور اوزوم عنبار دنی بومعنایه در جمه اعناب بافوره توبا وه
طرفنده میوه عنقود خوشه انکور اوزوم صالقیمی عنقا ودنی بومعنایه در

جمه

جمه عناقید معلوف خوشه اوزکنه آصلمش اوزوم صالقیمی که فارسیده آوزنک دعاته
تحریف ایدوب بهوزنک دیدرلر جمه مقاليع سترانج خوشه خرما حرما صالقیمی شمروخ
دنی بومعنایه در جمه شمارخ تقرونج فارسیده نک ضمی ایله چوب خوشه انکو اوزوم
صالقیمنک چوبی خرما صالقیمنک چوبنه دنی دیدرلر جمه تفاریق عجم عین وجیم فتحه ایله تنکسنک
علی وزن شکسنک اوزوم جکیردکی عونه دنی بومعنایه در فارسیده فرشنک دنی دیدرلر سامی
بجر دحبة تشدید ایله وحبة تخفیف ایله لغطلرن نقل لفظی ایله تفسیر اندی واکثر کتب فارسیده
تنکنه وتنکنز اوزوم جکه دکیدر حبوتفسیر اندیلر صحب جامع اوزوم جبره سی اولمق اوزره
تفسیر اندرکه فاموس شجر الزبیب خلاصة شجر البسری تقلیه عبارتنه موافقدر وحبة وحبة
عجم العنب در دیدی بوسنیده اولمیه که تنکنز اوزوم اجیره سی اولدیغنه شاهد شوکت بخارا
نوعی ایله دنی استدلال اولنور بیب تنکنبیت کوبی در انکور او بهمه شره دیدیلر بیکسرلرش
عنقودش اول اوزوم حوشی درکه اوزومی قوبمش اوله فاموس العنقود اکل بعض ماعلیه عبارتی ایله
تفسیر اولندی وفارسیده اکی اویلنج دیدرلر عشقیه اول جنبکل تعبیر اولنان کوجک صالقیم درکه
اصل عنقوده متصل بیتمش اوله خصلة تقویه تعبیر اولنان اوغان صالقیم درکه باشقه اولوب
عنقوده متصل اولمزفارسیده اکا کوچک دیدرلر فاموس عنقوده ایله تفسیر اندی خلفه
اول اوزوم صالقیمی درکه اوزوم سیاه اولوب کدکی کبر اولدقده باغی بوزارلر واول صالقیم
خام اولمغله برایکی کون صکره سیاه اولنجه ترک ایدوب کبره کسنرلر وبدی ویدن تعبیر اولنان
عنوره دنی بوفیبلدندر بیتشمش فی کسوب بیتشمیه نبی برایکی کون ترک ایدرلر خصاصه
باغ بوزولدقدن صکره پرنده فالان اوزوم صالقیم که بزم اصطلاحمزده باشاق وفارسیده
خوشاب دیدرلر نواه دانه خرما جکیردکی صراح عجم تفسیرنده تکسنک انکو دانه خرما
دیدی جمه نور تعبیر جوبک دانه خرما جکیر دکنک اوزنده اولان جیز کلدی اوغاق
چوغدرلر بته دنی دیدرلر وصراح چانک دانه خرما دیدیکی معنای ثانی به اشارتدر
کذلک مصرحدر کتوسینه دانه خرما عبارتی تصغیر صیغه لریله اکا اشارتدر فیل
رشته جوبک دانه خرما خرما جکیر دکنک اوزنده اولان جیز کلدی اولنا ابیلیک
فطمیر بوست دانه خرما خرما جکیر دکینه ملصق اولان بوقفه قبوق مؤنث انکوشامی شام
اوزومی حیوان دیدرکه مؤنث بلاد عمان اولور اوزوم کبر میوه در طاقی نوعی انکور
اوزوم دنی بدنوع تلاجی انکور سپید آن اوزوم کمه دانه سی اوزونجه اولور شرح فصیح دیدرکه عنب ملاحی دیدرلر لانک تخفیف ایله اول اوزوم درکه حبه لرنده طول وقشر نده
خشونت وار درکه تخمه دن ماخوذ در بیاض معناسنه دنی الحدیث ان النبی علیه الصلوة والسلام
عق الحسن والحسین بکبشین املحین ای ابیضین وبطلی انکور جزد اوغاق اوزوم کوبنش
اوزومی وکشمش تعبیر اولنور فاموس کشمش نفرنده جکیر دکنیر اوغاق اوزوم دیدی لسان العرب
کشمش عنبی جرح اولور وهطا عمرو بن العاصه منسوب بموضعک اسمیدر وبن انکور سیاه

سیاه اوزوم یاقوتی انکور سرخ قیرمزی اوزوم دعامه ستون دز آصما دیره کی جمعه
دعایم قایمه بایه دز آصما یه دوردلری طاپاق دیهر سنه تک طاپاغنه دنی دیرلر بایه کبر
وایغ جمعه فعایم دسیله وایغ اول حرفا لیفندم اوردکلری ایپه ایپ که آنکله آصمایی
نهرکه باغلارلر وایرغ دنی دیرلر جمعه دنایل حایط جوار باغ دیواری چار جوار دنی
دیرلر جمعه حیطان جدیدا ول موضعدر که صورت طرفنه جوار حکمنه اولر حصص جوار ارنی
فامیشدن چوبدن دکلری جوار که فارسیده جوار بنکین دیرلر کتب مطوله ده حصص فامیشدن
بایه دلری خانه جوانع اولرو اکثر نسخ کتابده دنی خانه ارنی وانع اولدی که مراد باغ
بکجسی بانمق ایچون باغک هر طرفنده فامیشدن بایه دنی خانه درکه کوبکه تعبیر اولنور جمعه
حصوص سیاج جوارلرینه دیکندن چوبدن دکلری جوار عریش حشبه دز آصما چار
طاق فارسیده رایج وارج دنی دیرلر شریجه درباغ باغنه چیقدن وادت دن اورولمش باغ
قبوسی عاله سایه بان کوبکله واقه اعلم عرشه دشناقه آصما حزه کی که عاله تحریف
نهرکز دیرلر وفارسیده جمن دیرلر جیم عربی ایله حسن وزننده کاشنی شوجه اوزره تصویر
اتدی که مثلا صورت جانال آغاج دیکوب جانالدن جاناله اوزاتدقدری آغاجدک اوزینه
عرضا آصمارنینه حوشمسون ایچون اوزاتدقلری آغاجه سپر رجه و مشحطه اول آغاجدرکه
رنینه دیکوب آصمارنینه حوشمسون ایچون انکا باغلارلر وفی القاموس المرزحه حشبة
یرتفع الکرم بها عن الارض والمشحط اعود یوضع عند قضب الکرم یقیه من الارض انهی
واول آغاجه فارسیده بنکه دیرلر ترکیب آصما صیراسی که فارسیده مزده دیرلر قضبان
آصما بدایغی که فارسیده شوشش دیرلر فعال آصما چیچه کندن رنینه دوکیلن فیروزآبادی
دیدرکه فعال آصما دآصما مثلثونک شکوفه سی یاخود رنینه اول شکوفه دن حاصل حمضا آصما
شکوفه سنک رایحه سی مشتذب آصما بوداپه جن که باغ دسته آره سی تعبیر اولنور
واقه تعالی اعلم باب بقعه پاره از زمین بردن برقطعه
جمعه بقاع وبقع دنی کلور مطرزی دیدیکه بقعه زمین دن برقطعه درکه لوحی
آی ولی ایدن زمینلرک کوچنه مخالف اولمه مکان جای معروف درکاف ده دیدرکه لغط مکان
ثمانین دن ماخوذ درکون دن ماخوذ کلدرلیسن مسم اصلیه دروسیجی تفصیله ان شاء الله
فی محل یلیق به جمعه اماکن موضع مثله جمعه مواضع کوره شهر بزرک بوبوک
شهر جمعه کورک بلده شهرجک کوچک شهر جمعه بلد وبلاد وبلدان مدینه شهر بزرک
بوبوک شهر جمعه مدائن ومدن مصر مثله میدانی دیدرکه فسطاط دنی مدینه
معناسنه درفیروزآبادی دیدیکه فسطاط اهل کوره نک مجتمع درفسطاط وفسطاط
وفسطات دنی بومعنایه درجمعه امصار قریه دیه کوی مطلقا کفردنی قریه درجمعه قری
حد الافاضل مقامات حریری شرحنده دیدرکه قریه لغطنک جمعی قری کلمک قیاسه
مخالفدر زیرا فعله وزننک جمعی فعاله کلور مدآبله رکوه ورکار وظیبه وظبا کبر بعضلر

بعضلر قریه فانک کسری ایله لغته بایه درمدیکه جمعی قری کلور قباس اوزره ذری وذره و
ذری ودجیه دجی کبر ام القری مکه کرمها الله تعالی ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینک اطلاق اولندیغی ولادتی مکه ده واقع اولدیغی ایچوندر بکه اندرون مکه مکه نک
اچی بعض مکه حدودی احاطه اندیکی موضع بطن مکه مثله ربض حوارکزده اکثر شهرلرک
چورسنه دایرآما دار یاخود قاری جوار سواد آبادانی بیرون شهرک حشر پشنده و
اطرافنده اولان سکنک یعنی معمور قریه لر ریف دنی بومعنایه در فارسیده بیرسنه
دیرلر وبصره وکوفه میاننده اولان قریه لره سواد العراق دیرلر رستاق روستا
بوبوک کوی موتبدر جمعه رساتیق رزدای مثله جمعه رزادیق دشکده کوچک کوی
فارسیده کلاته دیرلر صاحب جامع دیدیکه کلانه اول کوی درکه آنک بازاری حاوی
بعضلر شهردن حشره اولان اولکه در سواد معناسنه دیدیلر فیروزآبادی مقاله کرجیه شهرچنده
دیدیکه دسکره بغداد وحلوان میاننده بر شهر در فیروزآبادی دیدیکه دشکده قریه
وصومعه وارض مستویه وبیوت اعاجم که آنده شراب وآلات ملاهی اولور
ارکون الغریه کوی ده سوز صاحبی اولان کمسنه که کوی کتخداسی تعبیر اولنور
مجز کوبک دایرآما دار حوریسی قریه عنکار آدمیسی جون کوی حلقی اول قریه درکه حوریسنده
جوار اولمیه عمقه اول کوی که صوئی جوق اوله مشارف الشام شام شریف کوبلرینه
سیوف مشرفه اول کوبلره منسوبدر فی لیف الیمن یمن کوبلرینه مشرف
وقحاف در صحاحده الیمن اقبال عمن همدان یرمی حمایه ابدوب اول حماده غیر یرده موشبنی رضا ابده
مزرایدی اول حمالره اطلاق اولنور حجاز حجاز نکبده قوری تعبیر اولنور حمص بناه کاه
صیغیه جمع موضع حیصیه شارستان مخصص ابده جک بوکسک بر میرزا ابرهیم اصفهانی
دیدرکه فارسیده شاریوکسک بنا وشهر معناسنه در مصنف فابن ده دیدیکه
حیصیه اصلنده اوکورک بوینوز زینه دیرلر چونکه اوکوز آلتی اولان بوینوزی ایله حمص
ابدوب اعدا سنی کندودن صراده دفع ایدر قلعه نی آکا تشبیه صیصیه تسمیه اتدیلر وهر محصن
اولنه جن تسمیه ده دنی صیصیه دیرلر جمعه صیاصی قلعه دزمعروف در یوسیده اولمیه کلفظ
فارسیده قلعه معناسنه اولمغله قلعه ضابطنه دزدار وعظیم الجثه اولان شی قلعه یه تشبیه ابدوب
دزدکان وعمامه تخلیف ابدوب جزمان دیرلر صاحب جیوان دیدیکه لغظا قلعه لامک
فتح وسکون لغتلر طاغ تپه سنده اولان حصن معناسنه جمعه قلاع سعد بارده حمی
اسوار وسیران درحصن اول جوار درکه قلعه ی محافظه ایچون اوکنیه باغلارلر جوهری دیدرکه
فصیل اول حایطدرکه سور بلددن وحصن دن کوچک اوله معقل جای بناه صیغیه جمع محل
معاقل ملجا دنی بومعنایه درکه جمعی ملاجی در وزر بناه کاه صیغیه جمع موضع وزر
اصلنده طاغ معناسنه دراین الاثیاری زاهر ده دیدرکه وزر بلجا دیه صیغیه جبل معناسنه در دیدیلر
قال الله تعالی کلا لا وزر یقال لا ملجا ولا یقال لا جبل بلجئون الیه انهی اجم واکم دنی بومعنایه در

قاموس در اظم طاشدن بنا اولمنش حصن در دبدی جمع آذار در جزء مثله نفر حده جمع نفوس
ناحیه سوی طرف جمع نواحی جانب مثله جمع جوانب جناب و جنبه مثله جمع
جنبات سمای در جنب و ذری لفظلرن کزد اکزد سرای عبارتی ایله تفسیر اندی
یعنی سرایک جوره سی جنب سوی یان وطراف وجه مثله جمع وجوه واوجه وجاهه وجه
مثله جمع جهات قطر مثله جمع اقطار صقع و شطر و نحوذی بو معنایه در رجا قصر ایله
گرانه کنار جمع ارجاء و تثنیه سی رجوان در عرض مثله جمع اعراض شقا مثله طرف مثله
جمع اطراف حافه مثله جمع حفاف کنف پناه و پوشش خانه حفظ و خانه نک
اورتوسی جمع اکناف ذرق پوشش پنس سرای اوزاکلدی پرده وسقف و پناه
معناسنه ذی کلور یقال انا فی ذراه ای فی کنفه وجانبه چوان در دیدرکه ذرق ذالک فتح
وضمی ایله اصلنده ظل معناسنه در جمع اذرار وسط میانه اورتا جمع اوساط
سور بارده شهری احاطه ایدن چوان فارسیده باره دی دیدلر جمع اسوار وسیران برج
کوشک معروفدر جمع دروب در آب دروازه قلعه قپوسی وبیع وشرا اولنان چار
سوسنه ذی دروازه دیدلر دروازه بان قلعه قپوجیسی خندق
کنده فارسیدن یدکه تحریف ایدوب پسندک دیدلر جمع خنادق ظاهر البلد بیرون شهر
شهرک طشره سی خارج البلد مثله وشهرک کذلک سرایک طشره سنه بر آطلاق
اولنور ذی الاساس یقال جلست نداه وخرجت برا اذا جلست خارج الدار او خرج الی ظاهر البلد
باطن البلد اندرون شهر شهرک ایچی داخل البلد مثله بلدة ثغرة اول بلده در که ضابط
ومعین دن بعید اولمغله بهر کیم مراد انسه شحنون انمکه قادر اولور ثغر بعد معناسنه در ثغر البلد
دیدلر سلطان ومعین دن بعید اولسه و ثغرت الارض دیدلر ضابط وحامیسی اولمیه
بلدة جرد دم اسمی اولان شهرکه جرد دم جرم دن ماخوذ وجرم کدم دن معرب در بلده جرود
صعود دن اولان شهرکه صرود صرد دن ماخوذ وصرو سرد دن معرب در وقد ذکرته فی محلاتی
المقدمة الاولی فرلقه اول شهر یا قریه دیرکه بر طرفی مزرعه وبسنان وبر طرفی بیابان اولمغله
جمی مزالف در قصبه میان شهر شهرا ورتاسی وفی الصحاح قصبة القریة وسطها وقصبة
السواد مدینتها وفی القاموس القصبة القصر او جوفه والمدینة او اعظم المدن
والقریة وفی الاساس کنت فی قصبة البلد والقصر والحصن ای فی جوفه جمع قصبات بیضه وفی قصبه
معناسنه کلور سوق بازار معروف در جمع اسواق وعن الحسن البصری انه قال الاسواق
موائد الله فی ارضه فمن اتاها اصاب منها رزقا صیره دکاندر که فارسیده دکه دیرلر
وعامه تحریف ایدوب آرا سنه دیدلر سوق کاسدة وغارة ونارة اول بازار که آنده کنسنه
دیدیکی آنده اولمغله معروفدر فارسیده بازار ایله نام دیدلر سوق دارة ونافقة اول بازار که
آنده اکیش دیدیکی جوق اولمغله فارسیده بازار روان دیدلر که روان لغوطی ایله نام مغایدر
موسم بازار عرب عرب بازاری وبازار حاجیان ایله دخی تفسیر اولندی

موسم

موسم اصلنده جمع اولمغله جمی موضع معناسنه در صراح در جای کرد آمدن وهنگام حج دیدی
طلبه ده دیدی که موسم اصلنده مجامع عرب دن بدر مجمعه رکس امیر الموسم دیدلر امیر مجمع الحاج
معناسنه جمع مواسم محته کوی معروفدر که بر پرده جمع اولمغله بر فاح اولمدن عبارتدر
وفی الدیوان المحاة مجتمع البیوت جمع محال ومحلات حمام کرمابه معروفدر اصلنده اسمی
صو اولمغله موصوفدر جمع حمامات وحماس مثله جمی دماس وبسوی دماس دخی کلور حمام
کرمابه بانه حمامی انون نانک شدیدیله وعامه تخفیف ایدرلر کلخن معروفدر فارسیده کلخنه
نون دیدلر که انون اندن معرب اولمغله مرخط اولنور جمع علی غیر القیاس اتانین وتوفاذ
کلخنجی که فارسیده آتشتاب دیدلر مسلخ خانه کن تحریف ایدوب حمام جامکانی دیدلر
مسلخ حمام در صوصو کبنه حک موضع که فورنه باشنی بغیر اولمغله صوصخ حمام در صوصخ مخنی که فارسیده
آخر دیدلر کمنزل فورنه یه صوآفه مبنی لولمه وفارسیده مطلقا لوله یه نایزه دیدلر لوط لوله نی طبقه یه
جو بنیه دخی ومطلقا بنیه یه دیدلر سطل وسطیل وقدس حمام طاسی اساس سطل
وسطیل لفظلرینی قدس ایله تفسیر دن صکره الذی یتطهر به فی الحمام دیدی حانوت
حرابات ودکان شراب بیع اولنان موضع ومطلقا دکان قابوقه خانوتنک
تذکیر وتانیثی جایزدر دیدی جمع حوانیت حانه دکان مبغوضدر که مبنی نه لغیر المعنوی
مطرزی مقامه عوطیه شرحنده دیدیکه حانه جنون دن ماخوذ در بلاس معناسنه
ومبنی نه مهملکه مال ومهنکه عرض اولمغله بو ایکیسیه اولندیلر لهذا حرمه حانیه دیدیلر قال
الحریری بینکسف کنا بالشرب ان لم یکن لنا دراهم عند الحانوی ولا نقد بسرای
دیدیکه حانوی حانیه به نسبت دیکه حنو عطف ومرحت معناسنه در اهل شرب شرابه
رغبت ایدرلر ولدینه محبت ورغبت ایدن والده مشفقه کبر جمع حانات بیت
اللطف وماخور مثله وماخوره فاحشه لرمسکنه دخی دیدلر فاموس در دیدیکه ماخوذ
بیت الربیه واول بینه نزدایدن کمسنه لردیکه منجو اولردن معوتدر باخود حربی دیدیکی
السفینه دن ماخوذ در سفینه جری اندن معناسنه مسک آکی نزدن وجریان اولمغله بو ایکیسیه
تسمیه اولندی خان بتم کاروان سرای فال عای بارکاه طارم وبتم زیرزمین
لاز آب چشمه بتم ای بلب رفته ملک برهنزان زار زار ازدعای پدران فندق
اول کاروان سرای درکه یولکراوزرینه بایارلر وابنا سبیل وغربا آینده روندهاجر
اکا قدنوب کوچلر جوبه کوچک کاروان سرای محاکه دکان جولاهه
جوله دکانی مصطبه جای غربیان عربا منزلی صحب جوان دیدیکه
مصطبه ومسطبه مسجد اطرافنده بایدقاری دکاندر دیدی فی القاموس المصطبة
کالدکان للجلوس علیه جمع مصاطب مشترک نمازکاه عید برآم نمازی فیله جمع موضع
مصلی منه جبانه نمازکاه مردکان میت نمازی فیله جمع موضع مسجد مرکب معروف جمع جامع
جامع مرکب آدینه جمعه نمازی فیله جمع موضع جمعه جمع جامع محراب معروفدر

شتر

ستر بنی دیدی که فلان حرب فلان دیدلر یا نندن آنی تبعید اندی وقوعدی معناسنه
ومحراب مسجدی بونندن ماخوذ در نیز محراب اشرف مواضع اولمغله نا اهلی اندن
تبعید ایدلر قاموس عبارتندن مستفاد اولمغله بودرکه امام اول موضعده جماعتدن تباعد
اتدیکی ایچوندر ابن الانباری دیدی که محراب عرب عندنده مجلس معناسنه درکه البته صدر مجلس اولان
مکان شریف اولور ومحراب مسجده محراب دیدکلری مسجدک مواضعنه نسبت شریف
اولدیغی ایچوندر وقصره دخی محراب دیدکلری اشرف منازل اولدیغی ایچوندر ابن عبیده دیدی که محراب
اصلنده یادث یدرک یکنی معناسنه درکه پادشاه آینده جلوس ایدوب منفرد وناس
آندن بعید اولدیغی ایچون کنیه محراب دیدیلر فلان حرب فلان دیدلر ما بینلرنده مباعده
اولیسه ومحراب مسجد امام منفرد وجماعتدن تباعد اتمکله کنیه تشبیه ومحراب تسمیه اولندی
جمع محاریب قبله مقصوره معروفدر مقصوره جای نشین جافطان جامع ایچنده
حافظلر اولتوره جق موضع که محفل تعبیر اولنور منبر معروفدر وفی الصراح برآبرداشتن
ومنه المنبر جمع مناير قنديل فانوس کسری ایله معروفدر جمع قناديل کعبه
بنیته مثل ساوق حرمتکار کعبه کعبه یه خدمت ایدن کمسنه جمع سدنة صومعه
وعبادتگاه ترسالر اچره مطلقا ونصرانیلرک عبادت اتدکلری موضع
معلوم اولهکه الصنع صغر الاذن اولان رجل معناسنه در واصغی الصمعه لیسنه درکه
جدیده نسبت درکه صغر الاذن ابدی سرینی مقابه تیز یه سترجنده دیدرکه
اصمع بیلی اینجه اولان کمسنه در وصومعه نصاری آندن ماخوذ در نیز اعاذنا الله
نک باشی اینجه اولور ورهبان متصنع دیدلر اوق قان ایله آلکوم اولمغله یکلکدی اوقه یا بشوب
باشی اینجه کورونه انتهی طرابلوسک صومعه معناسنه درکه جمع صوامع در کنیسه ترسالر نصاری
کلیساسی دائره وواقعه کلیسه حرمتکار مسیحانی دیدکلری صومعه وقوسنی نزاید لرمنزلی معناسنه
در دیدی مناره معروفدرکه آنده اذان اوقورلر واو زرینه چراغ وضع اندکلری آلنه
دخی دیدلر پس محتملدرکه مناره اطلاق اولندیغی اوزرینه قنادیل وضع اولندیغی ایچون اوله
ویول اوزرینه نشان اولمق اوزره وضع اندکلری نسنه یه مناره دیدکلری کبی اوله
اوزرنده آتلنش یا فدقلر ایچوندر دیر یا کنارنده یا بدفکلری نسنه ندکبر کی کیچه وقتی فاره
ودیکرسون ایچون اوزرینه آتلنش یا فایله مؤذنة مثل مؤذن حانه دعای اذان خواندن عبارتندی
ایله دخی تفسیر اولندی جمع مآذن مدرسه جای علم خواندن علم اوقویه جق یر جمع مدارس
مکتب دبستان بایجی بردی جمع مکاتب کتب اوقویوب یازه جق موضع عرفی
مکتب دخی دیدکلری دبستان ودبرستان عبارتندی بغایه شایعدر مصنف اساس
دیدرکه ستم ولده فی المکتب والکتاب که کتاب دخی مکتب معناسنه درکه جمع کتائب در
جوهری تصریح اتدی ومصنف دیدرکه کتاب مکانک اسمی وکل یکه صبیانک اسمیدر
که مکتبه وارد لرد ویو معنائی اداتِ تمریض اولمغله قبل لفظی ایله تصدیر اتدی یوعیب تغییر منزجم

دیدرکه

دیدی که کتاب لفظی مکتب معناسنه اولدیغنه شاعرک قولی ایله استدلال اولنور نظم
نبّئ الدهر قد آنی بعجائب ∴ وفی ضمون العلم والادب ∴ وانی بکتاب لوانبسطت بهم
بدی فیهم ردّدتهم الی الکتاب ∴ کتاب اول کابنک جمعی وکتاب ثانی مکتب معناسنه در
کاتب نویسنده بازو بایجی جمعه کتاب مارستان رانک فتحی ایله معربدر جوهری
یعقوب دن روایت اتدی بیمارستانخانه لرمنزلی یوشیده اولمیه که مارّ لفظی
اصلنده صحت معناسنه در سکّم مقابلی وبیلانه مارّ یدکلری همیشه صحیح المزاج اولوب سموم
طبیعیسی اولدیغی ایچوندر وجه اطلاقی وفی بو معنایه مبنی دینه فارسیده بی لفظی ادات نفی
اولمغله بی مار صحتی یوق معناسنه اولورکه مراد مرضی در ولفظ ستان مقدمه ثانیه
تفصیل اولندی دار المرضی ودار الشفا مثلکنیسه کلیسا جمعه کنائس صلوة
کنشت جهودان بهود دیدکنیسه سی جمعه صلوات بیعه کنشت ترسایان نصرانیلر
کلیساسی جمعه بیع صوم مثله بهود دیدکلرسه سی صلوة ایله تسمیه اولمغله نصرانیلرکلیسه
صوم تسمیه اولندیغی مناسبی ایله تسمیه قابیلمندن اولمق محتمل اولمغله دار الضرب خانه ودرهم
یقچه کسمه جک آدمکه ضرب خانه یه ورلنور ضرب ایده جک سکه یه فارسیده میخ پرچه
دیرلرکه پرچه درهم ودینارلرن عبارتدر دیوان معروفدر دالک کسر وفتحی لغتدر اصلنده
دُوَّان ایدی واو ساکنه نکره ماقبلی کسره اولمغله یا یه قلب اولندی که لفظ دیوان اصلنده
مسایل واسامی یازیلان جریده یه دیرلر ابدر فلان من اهل الدیوان دیرلر اسمی جریده مذکوره
جریده نبات اولنمش اما لسه صحیفه ابواب ملوک جمع اسم صاحب جامع دیدی که لغظ
اطلان اندیر جمعه دواوین مجلس انجمن کاه جمعیت بدی صاحب جامع دیدی که لغظ
انجمن مجلس ومجمع معناسنه در جمعه مجالس محفل انجمنکاه مردان رجال جمعیت
ایده جک یردر حفل ومحتفل دخی بو معنایه در وفی الصراح الحفل کنده آمدن جمعه محافل
مجمع مثله ماتم انجمن زنان پیرای سوک باس اتمک ایچون بهم جمعیت ایدن خاتونلر
جماعتی جوهری دیدی که ماتم اول خاتونلردرکه خیر وشر وفرح وحزن ایچون بر موضعه
جمع اولرلر فیروزآبادی دیدی که ماتم مطلق فرح وحزن ایچون جمعیت معناسنه در
باخود نسبه مخصوص در مصنف اساس ده دیدی که ماتم احلنده مطلق نسوان جمعیتنه
دیرلر ابدی صحیح مصیبت ایچون جمعیت ایدن نسوان جماعتنه اطلاق شایع اولدی
جلال الدین سیوطی کتاب الوسائل فی معرفة الاوائل نام تالیفنده دیدی که محمد بن یزید الاسکی
کتاب الزنجبار ده خالد بن اعین دن ابن سماک تخریج اندی که بعض رهبان دیر
سؤال اتدم که سبب نه درکه مصیبت وفقده جمعیت انکله ماتم تسمیه اتدیلر رهبان مرقوم
ابدوب دیدی که اول بو اسمی اطلاق ابدن کیم اولدیغنی بیلورمیسین بن دیدم که کیم دیر
رهبان دیدی که داود علیه السلام زمانندن بری کمسنه وارایدی که حوض دن یعنی
خرما یاپراغندن حصیر مثللو نسنه طوقوراردی یعنی اسر آیل آندن رجا اندیکلرنی قبول قلدقده

حرارت شمسیه یرم انمک ایجون برنسنه حلوقویه اول کمسنه اوغلکدی ایله یرم ی وطوفوغه
شروع اندی بنی اسرائیل زیاده حرصلرندن هرکون واروب تمام اولدیلر جوسئوال ایدرلرایدی
اول کمسنه مائم بعده جواب ویررایدی یعنی بونلرتمام اولدی ویررایدی بوحال اوزره ایکی
اول کمسنه وفات اندی بنی اسرائیل یرم فرعونه تمام اولمق ملاحظه سیله یه واردیلر و
مزبوری میت بولدیلرویدیلرکه مائم یعنی تمام اولمادی دمزبورک هلاک اولدیغی ایجون
اول مقام جمعیت ایدوب مائم دیه رک اغلاشدیلرپس بواسمی اول تکلم ایدرلرایدی
انتهی حکایت مذکور مصنف اساس یرم بیان اندیکنه مناسبدر واعلم نادی
وندی ومنتدی و ندوه اول موضعدرکه دی ولق ایجون آنده جمع اولورلرحاکبوه سرور مجلسی یقال
کل خبر بعد بالجزة صاب کفت بیت حنده جمع کحناب شفق یرم سنه است
هیچ کس بشاد نکرده یدکه غمناک رنشدند جمعه مآتم مناحه اول موضعدرکه بشدوان آنده مصیبت ایجون
جمع اولوب نوحه وفریاد ایدرلر سکه کوی محله رفاده دی دیرلرقبرو رآبادی طرفنه سنوی
ایله تفسیر اندی جمعه سکک رفاق کوچه طار رنوفاق صاحب ادب دیدیکه رفاق
سکه دن کوچکدر نافذاولسون اولمسون جمعه اوزقه میدان میمک فتح کسری یله نقطه
معروف فارسیده سیخ دیرلر اساس یرم دیدیکه ودنه بالعصا دیرکه عصا
ایله ضرب اندی معناسنه میدان لفظی آندن ماخوذدرزیرا آنلرآنده سرعت شیوعیت
اشسون ایجون ضرب اولنور جمعه میادین میطان مثله جمعه میاطین بشوار
بازارسنوی جاپ پابیع اولمان موضع شربت الدابه شنوی دیرلردابه نی سیعه عرض ایدوب
انبال اوزه ارانشیه یعنی اونه برکه کنرده یرسه موض نحاس خانه انبرجی دکانی واسبرباز دل
جمعه مقارض مقرقب جای دیده بان مکوزجی وبکجی برک مرباذجی بومعناره زرگران
بکجیلرک آلتونرمن ایجون آغاج اوزرنده بادبانی برج جمعه مراقب عین
دیده بان مکوزجی جمعه عیون دیدبان مثله که معتبردر سجن زندان جمعه سجون
روایت اولندی که حضرت یوسف علیه السلام محبس اولدیغی زندان دزچیقدقده فاکیه
یازدی که بوبنده منازل البلدی مرفیر الاحیا سوء جزیة الاصدقاء وشماتة الاعداء سجان زندان بان
زندانچی وهق سکنجه اشکنجه ابوعمرو دیدی که دهشت حرکتیک ایله عذاب دن بونلرکه
فارسیده سکنجه دیرلر قید بنده باغ که زنکبده بوفاغه تغییر اولنور جمعه قیود
میرانی دیدی که اداهم وطلق آغاجدن بایدقدی بنده فیروزابادی دیدی که
طلق قاینشدن بایدقدربنده وحبس طلقا وطلقا دیدلرقیدو وفنان سزحبس اینسه کورحبسی
تغییراولنان حبس کهنه وکتب مطوله جه اداهم لفظی قبله ایله تفسیراولندی وکتب معانی جه
حجاج بن یوسف ابن القبعثری یه لاجعلنک علی الاداهم دیدکده ابن القبعثری جوابنده
مثل انا میمر تجعل علی الاداهم والاشهب دیدیکی ذکرسبقنده حجاج انک اداهم دن مرادی
بوفاغه واین القبعثری نک دیمیری فیرآت ایدیکی بیان صدد نده فرس مذکوره اداهم

اطلان

اطلان اولدیغنک وجهنده دیدیلرکه اداهم دیمکدن ماخوذدربوفاغه فرس مزبوره اداهم
اولدیغی ایچوندرانشاالله تعالی بولطیفه وحجاج ایله ابن قبعثری میانینده واقع اولان لطایف
عنقریب بیرلایق محلده بسطاوبیان اولنورواالله الموفق غل غینک ضمی ولامک
تشدیدی ایله بنده کردن اول بویون باغی که اسیرلرک ویحیر ملرک بویونلرینه طاقارلرکه بزسه
اصطلاحزده آندن لاکه ایله تعبیراولنورجامعه دخی بومعناره دراساس واطرح فی جامعة وهو
الغل دیدکلری صکره دیدیرکه گاهدی الاساری اغلقتها الجوامع بوکلامدن مفهم اولورکه
جامعه اول بنددرکه بهم بویونه دیهم الله کبیرلرکوبا بویکینی جمع ایدرد سنک تعبیراولنان
بنده کبر جمعه اغلال مغطره کندوه طوغروف که مجرد ترک آیاغنه کبیرلرفلق دخی بومعناره در
لسان الخلق شایع اولان غلقه لقطی بوندن ماخوذدربقال فلان فی الشقوق والفلق ای
والمغاطرة جذع جیم کسرودخی لغتدرواداهم صلب اندکلری اغاج مقبره بانک
ضم ودخی لغتدرده کاهی تابی حذف ایدوب مقبر دیرلر قال بیت
لکل اناس مقبر بفنائهم ٭٭ وهم یقصدون والعنور یزیده کورستان فرانق
جمعه مقابر قبر کنوه مزار جمعه قبور جدث مثله جمعه اجداث جدف مثله جمعه اجداف
ضریح کنوربی لحده لحد سزاولان قبر حفره سنوی کخ قبرمزارک دلوکی که فازیلمشن یری دکه
جوقو تعبیراولنورتوسیده اولمیه که حفره لفظی وجه مذکوراوزره تفسیرمقام قدیمه سی اولمه
حفرة القبر عبارتنک تفسیریدر والاحفرة مزاره مخصوص دکلدرلهذا صراح حفرة ی دیکنده
لقطی ایله تفسیر اندی مصنف بوکتابنده بومثللوسنه مراد معلوم اولمغله مسامحه
اتمک عادتی در جمعه حفر لحد معروفدرکه قبرک استقامت اوزره سنوی
اندکده صکره برطرفنی حفرایدوب مبنی اول طرفه وضع ایدرلرد لحد اصلنده مثل معنایه در ولقطی
ملحد بونلرماخوذدرطریق مستقیم جن دن مثل اندیکی ایچون بواسم ایله تسمیه اولندی
کذلک ثلثی معناسنه اولان ملحد دخی بوباب دن در زیرا بکسنه یکسنه یه الحاق تسمیه
السنه آنک جانبنه مثل ایدر جمعه لحود تابوت معروفدرچهار کوسنه دیرلر
جمعه توابیت تخت تخته مرده سنوی اوزرنده میت غسل اندکلری تخته که تنه سنوی
تعبیراولنورو عامه تحریف ایدوب تشبیر دیرلر جمعه تخوت نعش جنازه بید
داشته مبنی اوزرینه وضع ایدوب کفنورد کلری سریر جمعه جنازه مثله فحی اولمیه که
میت کفنورد کلری سریرک اوزرنده میت اولدقده آکا نعش وجنازه ومیت
اولمدقده سریر دیرلرواالاله الحد یادخی سریرسنوی کورمعناسنه درمس خاک کورقبر
طوبراغی که قبرحفر اولندقده چقان طوبراق که میت دفن اولندقده بنه قبری آنکله
سزایدرلر کفن معروفدر جمعه اکفان ومیته مخصوص اولان بعض لوازم ومهمات
عنقریب برمناسب محلده ذکر اولنورانشاالله تعالی فصل
مجر سوراخ دلوک که بیدبوغ وصب حفر اندیکی دلوک کبی جمعه بجرة انقاص آنک

فصل فی الکور وما یناسبها

سنگ خواره باغیر نلان دیدکلری قوشنک بوواسی که عزنی ح اول قوشه قطا دیدلر فارسیده
سنقره وسنقرود دخی قطا دولکن اکثر کتب لغته فارنال ایله تفسیر اندیلر لکن صاحب جامع
دیدی که سنگ خواره رغبت که اورانیاری قطا کویند. وتخص اصلنده فارسیدن
معناسنه در وقطا برموضعده آشیانه اتخاذ اتمک مراد اندکده حاشین
وطویراغین فارشدیروب بری بدندن آییرر دخی الکاس القطا تخص الترب
اذا اتخذت الخصوص. ولهم بیوت کالقطا. حبص القطا جمعه قاحص عش آشیانه
ورغ بردرخت آغاج اورنده اولان قوش بوواسی جمعه اعشاش. وعشاش
وبرکمسه مستحق اولدیغی مقامه اولنویسه لبس هذا بعشک فادرجی جمعه ضرب مثل ایدر
اوجی آشیانه شرغ. وروه قوشی بوواسی. وخردن ماخوذدر زمینی بموار انمک
معناسنه ودوه قوشی زمینی اولاً آباغی ایله بموار صکره بیضه سین آنده وضع ایدر جمعه اواری
وکرآشیان رغ برچکاره دیوارح اولان قوش بوواسی جمعه اوکار. وکور...
معلوم اولدکه اکثر اهل لغت میانزده مشهور اولان بودرکه عش قوشنک اغاجده
یابدیغی بووه وذکر طاغ ح یا حجارح یابدیغی بوودکه وکن دخی دیدلر اخص واوجی
براوزرنده یابدیغی بووه درلر آرکاه شیراسلان قرار اندیکی مکنی یقال کن اکنن
الغرنین کالمدنی غرینه لاکاجل الانف فی عرانه وجار واوک کسر وفتح لغتدر
ارانکاه کرک وکفتار نورت وصیرنلان قرار ایده جک مسکن کناس جایکاه آهو
آهو ساکن اولدیغی موضع قریه آرامکاه مورو قرنجه بوواسی جمعه علی غیر القیاس وقد
ذکرته مفصلاً فیما تر قری دیکم قرنجه مجتمع اولان موضع یتنبت قرنجه فطاری که بری
سبجی آردیجه یوروراکه ایبک کبر کورینور. دخی الفاموس قریة النمله مجتمع ترابها خطیره
جای خندق کوسندان توبوتندر بالجمله جمع موضع که قوبون آغیلی یعنی اولنور ودوه بالجمله
جمع موضعه دخی دیدلرکه جالی وقامیشدن چوبه لردر جمعه خطایر زرب مثله جمعه زروب
زریبه مثله جمعه زرایب زربل سرقین حیوانات ندسی سرجین وسرقین مثله
جمعه سراقین سرقین وسرجین لغظدی خاک سرکین آمیز ایله تفسیر اولندی یعنی
حیوانات ندسی ایله فارشمش طوبراق وقوریمش حیوانات ندسینه دخی دیدلرکه
فارسیده خشکی دخی دیدلر عامه تحریف ایدوب قشقی دیرلر ومن امثال المولدین
ولا یعرف النین لا السرقین بدکمسنه بی جیندوردی بی تمییز امر جمعه زبار تحقیق
مجلسنده ضرب اولنور سماد بنرد. مزروع وباغات مثللو یه نوت ویرمک ایچون
نوکدکلری تبشی. مطر آزی دیدی که الشتا وبالفتح ما یصلح به الزرع نه تراب سرقین
ولغط نیز فارسیده نوت معناسنه در نجو یلمید آدمی. انسان یعنی که یلمید
مردار معناسنه در عذره. جمع اعذار در وغائط مثله مصنف تتابع نام نا لیفنده
دیدی که مذهبکم وقذره. مثل مذهبکم وقذره موانم کتبات وردان بتنزه عن

فی ابی المسک وبفتن فاطیب ریح المسک. نجم الدین صلای دیدی که ابو المسک عذره
تک کنیه سیدر وبنات وردان بجس ایجنده اولان قورتدرک کنیه سیدر. قال بیت
وکاعد منا نر الکیف حما. حضرت الآبنات وردان. کذا وجدته بخط العلام الغزغانی
بنات وردانه متعلق اولان لطایف غریب حشرات فصلنده ذکر اولنور ان شاء الله
دمنه سرکین سارغشقیلی واکثر کتب لغته سرقین ایله تفسیر اولندی فاموس سرقین
فلشیدایله تفسیر اندیکی معنای ثانی ی تأیید ایدر یعنی فات فات اولمش قیشقی که آندن کوتیده
ایله تعبیر اولنور جمعه دمن وبوده دیدی تعبیر اولنان موضعه دمنه دیدکلری قیشقیلی اولدیغی
یچوندر فرنه مثله جمعه فرانه فرنه جایکاه شترلرده باغه جن بزه جمعه فرا به یقال رتبت الابل
اذا ربطتها وحبستها عطن شترکاه دریش آب صویانمده دوه باغه جن بزه جمعه اعطان
معطن مثله جمعه معاطن اساس ح دیدی که صوکنارنده دوه باغه جن موضعه عطن. وعنبری بردم
باغه جن بزه مراح ومأوی دیدلر مطوره جاه غلة نخل قوبوسی واپناره وکیلاره دخی اطلاق
اولنور فارسیده جغاره دیدلر جمعه مطامیر منهره انجاکه کره خاک افکنند بدرسرای
آو قیوسنده سوپرندی دوکدکلری موضع وکتب مطولات ح جمله انبالی محله تک سوپرندی
حوکدکلری میدانه دیدلر جمعه منابر حاره سرایکاه اویدی یعنی اول عرصه که
اورزینه او بایارلر طوار سرایک اطرافی که فنار الدار تعبیر اولنور عرصه مثله جمعه عرصات
وعراص خاسر جای آبادان بمعور اولان یره عامر جای ویران خراب اولان یره عصیدیدیدکه
عامر اول زمین درکه آنی صوباصمق ممکن اکن زراعت اولنمش اولسه مقوم معناسنه در
شرکائم وما سوا فوق کبر معوات ارض دن اول ارض که صوباصمق ممکن اولیه آکا عامر
اطلاق اولنمز بقع مثله جمعه بقاع قرب به مثله جمعه قرائب. طلل نشان حیوار
علامتی که حیوار منهدم دیوارلرنک اولدقده آنی قالان تمل جمعه اطلال وطلول. رسم
نشان سرای مسرای علامتی که سرای خراب اولدقده صکره باقی قالان آثاری حاصلی حیوار
خراب اولدقده باقی قالان آثرینه طلل وخانه خراب اولدقده باقی قالان آثرینه رسم دیرلر
واللہ اعلم بالصواب. وصلی اللہ علی محمد وآله وصحبه اجمعین باب خطه
جای فراکرفته اول موضع که اوزایدوب خط چکدیرلرکه آخرکسنه مداخله ایتمسون
جمعه خطط حده وارفه وحکم اول چکدکلری خط باوضع اولنان علامات دیکه سنور
تعبیر اولنور. بناء برآورح یابلمش یاپی جمعه ابنیة وبناء. بناکر یاپوجی ماهری
دخی بومعنایه در رهص رانک فتح وکسری لغتدر. آجز مهره جوار رهاص آجز کنر
مهره جوار یاپلمکسنه دفارسیده مهره جواره باخه وآنی یاپلمکسنه به باخه زن دیرلر وبنانک
آشنای صیره سنه دخی که تمل تعبیر اولنور رهص دیرلر حتی بعض کتب لغته مشروحه
اوزره واقع اولدیغی که جمله صیره لردن آشنای واقع صیره به رهص دانک اوزنده اولان
صیره به رهص دیرلر وبعض نسخ کتاب ح رهاص تفسیر نده آجز کر دیدکلری صکره

کره کف وپاس وکره خاک
سوپرندی. منه

کو انبیای عظامدن صلوات علیهم دعوای نبوت اتمزدن اول
ظهور ایدن خوارق عادیه ارهاص تسمیه اولندیغی
دیوار استوار نبوته بنیاد اولدیغی ایچون در
منه

یعنی بنیاد ذکر حجر ابضاح اولنه یعنی بو معنایی تا بیداید راس بنیاد دیوار بحوار نمکی **جمعه اساس**
همزه نک کسری ایله **اساس منده جمعه آساس** فتحیله ایله **منده جمعه آساس** همزه نک
مدی ایله **فائده منده جمعه فوائد** عفر دعفرود جی. مثل معناسنه دوجوهری دیدی که
عفر فتح ایله مقرّ دهر و تقع بنا به اطلاق اولنور اصمعی دیدی که عفر الدار اصلها **عفق** ایکی
فتحه ایله رسته بنا یا بونک جمعی سی فارسیده باجسته و دوالاده دی دیرلر **ساف**
منده مدّ فاک دی بو معنایه در **جدار** دیوار **جمعه جدوره وجدر** و **وجدران** جدر و جدر
و حائط دی جدار معناسنه در لکن اساس جدر اصل جدار معناسنه در دیدی عوض
الحائط جوارک یوری ایاد و رجبه بشینیلیر که معرو خدر آیا دا اصلنده مؤید معناسنه در
ویقال اقترت تکلهم فرجبوا یعنی خرما آغاجدینک خرماسی چوف اولمغله آلینه طاشار دیرلر
عماده اول بنا که مرتفع اولمغله جمعی عماد در رفیع العماد وجوب شریف مراد ایدیرلر زیرا شرف غالبا
جنبه لریتک رستو نلرینی طویل و مرتفع ایدیرلر ایدی اضیاف و زوّاره علامت اولسون ایچون
فان بیت طویل النجاد رفیع العماد ثوبجبی المضاف و تعطی الفقیر اه. حالا بزم دیار مزده سوفرا
لیکلک چادری تعبیر اولنان خادر خیام شعر فارسیه به تقلیب در. **ملاط** بخل و خشت
ایکی کره بیچ میانه وضع اندکلری چامور فارسیده اول چامور ازنده دیرلر لکن صاحب
جامع ازند کلوخ در دیدی که کستک تعبیر اولنور **ازج** کمر کاف فتحی و میمک سکونی و
رانک فتحی و آخرنده الف ایله اوطانی که تحریف ادیب کمر او دیرلر داوزون یا بیشن
دوار طاقه دی دیرلر مؤزّج دی بو معنایه در فارسیده بسیج دی دیرلر **جمعه آزاج**
ربوع معروخدر اصلی اوّوان در ربع جمعی اولاوبن کلور **دار** سرای باغ دار ایله بیتک فرقی بودر
دار برفاج خانه بی دایرگا دار جامع اولان دایره درکه سرای آلتی عبارتدر داول آلتی دن
صرینه بیت دیرلرکه خانه آلتی عبارت در. قال **بیت**
الدار دار و ان زالت حوائطها ∴ والبیت لیس ببیت بعد مهدم **جمعه دیار و دور**
دار فعودار و فجاره سرای واسع **دارق** مقیم سرای ساکن اولان کمسنه **دیار منده**
مغنی جای اقامت طوره جن یه **جمعه مغانی موطن** جای باش اولدیجن یر **جمعه مواطن**
وطن منده جمعه اوطان فی الصحاح الوطن محل الانسان. مبارکه. وباره. ومبوّه. ومثوی
ومنزل ومنزله ومقام ومحتن ومحنّه وجائه نزول ایده جک موضع معناسنه در لکن
لفظ جائه نزول ایده جماعته دی اطلاق اولنور. مکان و معان عین مهمله ایله و مرکز
اقامت ایده جک موضع. مقرّ و مقرّ. اول قونان یری درکه اوتی وصوبی جوف اولمغله
مبنی اولمه. مقهد و مقهد و عهد. اول قونان یری درکه طولاشوب بنه اکا نزول ایده لر
ربع منزل جمعه ربوع و ارباع. مسکن منده جمعه مساکن. بیت خانه. اوّ
جمعه بیوت آبهات دی کلور و جمع الجمعی آبانیت و بیوتات در نظری خلاص نام
کتابنده دیدیکه یقال هو من اهل البیوتات. اوازمردمان بزرگوار است. انتهی

بیت صمّرد و مملس خانه سامر که نقش و نگاری اولمیه بیت محرّد و مسنّم اول خانه که
حرشنه سی اولمه مزوّق اول خانه که نقش و نگاری اولمه مغرنش اول خانه درکه انک نقش و نگاری نزدیک
صورتنده قارلمش اولمه و فی القاموس سیف مغرنش عمل علی بیئة الشام دار یا موبنة ایکی قات
سفلی اولان آدکه قارسیده خانه دیو بوتمش و دنکی ده ناوانلو اولنور تعبیر اولنور **مربع**
جای بهاری بهار و قشلامه اولنوره جن موضع مربّع دی بو معنایه در **مصیف** جای
تابستان جیف و قشلامه اولنوره جن موضع مصطاف و مشتی جای زمستانی قیش و قشلامه اولنوره جن موضع **قصر** مطلقا کوشک **جمعه قصور**
محجل و خدن و برج دی قصر معناسنه در **جوسق منده** کاشانی دیدی که جوسق لفظی حبشه
ده معتبر. **صرح** کوشک بلند مقصف کشف دیدی که صرح اول قصر درکه زمام و رفعه ایله بولنه
اولمغله امکنه بعیده دن کورینه و مطلق و رفیع اولان بنا به اطلم دیرلر جمعی اطام در **جمعه**
صروح منده یوشنش در سرای سرای قیوسنک اورتوسی غابون دیدیکه سرا قیوسی یغمه در
محفوظ اولسون ایچون اوزینه اوزنکلری اورنی در قیوینه و قیوینک میدانه دی دیرلر میدانی
ایوان شده معناسنه در حیوب درگاه ایله تفسیر اندی که قبو اوکی معناسنه در
خاموس ده ایوان همزه نک کسری ایله یوبوک صفه معناسنه در ازج کمر و عقرب
ذکر اولنوراکم شاء الله تعالی **جمعه شذوذ و که** دالک فتح وصمّی لغتدر دکانچه بیشن در سرای
سرای قیوسنک اوکینه بابه فلری کوچک دکان اوزینه اولنور من ایچون که صفه و سکی
تعبیر اولنور. **جمعه دکک دکان** صفه که مطلقا اولنور من ایچون بابه فلری سکی
صکره چارسو لرده بیع و شرا ایچون بابه فلری صفه ده استعمالی شایع اولدی و اکثر اهل
لغت دیدیلرکه لفظ دکان معتبر لکن ابن دُرید غربی صحیح دیدی بیهقی دیدی که دکان
دکّ دن ماخوذ در بیچا بیچاوزینه وضع معناسنه بعضیلر ایکیه دکاره دن ماخوذ در
منبسطه معناسنه دیدیلرکه نون مزیده در. **جمعه دکاکین سفل الدار** سنک
کسر وصمّی لغتدر بزخانه آوک آشاغیسی **علو الدار** عینک کسر وصمّی لغتدر بزخانه
آوک یوقاروسی **اسفل** زیر مطلقا آشاغی **اعلی** زیروه مطلقا یوقاروده **رکن** کناره چوار
سنکین طاشدن چوارک کناری اکثر کتب ده جانب اقوی ایله تفسیر اولندی
مثلا خانه نک رکنی صورت چوار و سقف درکه آندا اولدقده خانه قایم اولور چوارک
رکنی چوارک متانت و استحکامنه باعث اولدیغی جزوی در **ساباط** بوشش در مبارز
چوارده ایکی چوار مبانده اولان اورنی که آلتی یول اولده عقرب حجام فصده لفصل
اولنور ان شاء الله تعالی جمعی سوابط و سوابیط و ساباط الکلور **سقیفه** صفه یوشیده
بردرسرای. سرای قیوسنک اوکونده اوسنی اورتولو صفه ده درکه وصفه یوشیده ایله
وصف ده و سای ده و ظلیر بروتی ایله. مصرحه ده صفه دیبش خانه ایله تفسیر اولندی طائف
دیواری یغمه دن محافظه ایچون اوزینه وضع اندکلری اورنی که اقریز دکه دی دیرلر کذا فی الاساس

متحفه اولیه که فارسی قدیم ده اکثر
یاموضعنده واو وضع ایدرلرکه
زبرو زور کبی

تقبیل و جبت مبانیهم
و خلقت مغانیهم

وفارسیده آگاه قابل دربرار و مقابله و ساچاق تعبیر اولنان بوشش دخی بو فصلده در **رَوْشَن** سر بالار از کیوار برآمده آدم و بند کلدی آغاجک باشنی که کیوار دن طاشره چیقمش اولان بر بالاخانه و برنک مثللو آغاجدر که بعض خانه لرده شباقو من ایکون اول آغاجک باشنی کسمز و رف و مصنده کبر استعمال ایدرلر اکثر کتب لغتده کذلک اکثر نسخ کتاب ده رَوْشَن لفظی باحه و منجر ایله تفسیر اندیلر لکن مؤلف ده رف کبر برنسنه در دیدیکی معنایی اولی تأیید ایدر **رَهْنَه** جمک و بانک ضمه لری و نونک سکونی ایله یعقوب دیدیکی عوام بابی مفتح ایدرلر کُنْدُ قنه که اکثر باطاش و طوله دن یاپار لر **رَهْوَه** خاید طارمه نارین آغاجدن و کیجه دن یاپیلدقدن اوکه اوتیه تعبیر اولنور • وعامه تحریف ایدوب دَرِم اودی دیرلر •

رهوطوارم قبه معروفدر **رهه قباب شرفه** کنکره تحریف ایدوب شرفه دیرلر و قلعه بدنی و مناره شرفه سی یوکسک اولوب اندن جهات اربعه کورمکله منظره دخی دیرلر و یوکسک یره انشرافی دائره دیدکلری اطراف اندن کورمکدن **رهه شرف** فنا بیرامن سرای سرایک جوره سی یعنی اوکنده اولان میدانه که حولی تعبیر اولنور **رهه افنیه** **ساحه مثله رهه ساحات باحه مثله رهه باحات عقوه و رحبه و وصیده** **مثله** مصنف فاضل ده دیدی که فاه و باحه و ساحه و عرصه معناسنده اخوات در گنبوده و حراه و حرادی ساحه معناسنده در و فی الصحاح طوار الدار ما کان ممتدا منها من القرن و نحوه لا نظر حرانا ای لا نقرب ماحولها مستفهی ده ایتک فرنبوجک مثللو دیدی که لفظا بوح باحة الدار ک جمعیدر و خطاب فریره مؤنثه در مورد دی بودر که کبشنه بت عروه عقیل بن طفیلی بنی بعیر اوغول ایدیمک اوزره تصمیم اندکده والده سی آنی منع قصدی ایله دیدر که ایتک من ذی عقیلک بعیر اوغول اولدر که آنی سن طوعورسن و نفاس فانی ایله عقیلدیکی اکوده ایله والا آخرک طوعور دیمکدر کذلک اولدر مزوآندن سکا جز کلمز بس کبشنه فریره والده سنه مثل مذکوری ایراد اندی بعیر اوغول اولدر که سنک میدان سرایکده نشو و نما بولمش اوله و آنی طوعورمن لازم دکلدر • حریری بابکری بدیعی مقامه ده دیدی که ابن بوح دن ولد صلبی مراد در کویا ساحه دارم تعالله اتمکله ابن بوح تسمیه اولندی و باحه لفظنک جمعی بوح در دیدی مصرحدر دیدیکه فی المثل ایتک ابن بوحک بعیر ضبوحک یعنی ولد اولدر که سندن تولد ایلیه والا اوعولنن اتخاذ اندیکک ولد سنکا ولد اولمز بعضلر دیدیلر که بوح لفظی باحه دن ماخوذ اسمدر اظهر معناسنه و بعض عرب بعض فواحشی ایله زنا ایدوب آندن ولد ظهور اندکده والده سی اول ولدی مراد اندیکی کمسنه یه ویدوب ولدی دیو اول ولدی کاه اقرار و کاه انکار ایدردی لیسن معنای مثل ثانی بودر که سنک ولدک اول ولد در که سن والده سی اول ولدک کمندو ولدی اولدیغنی اظهار و اقرار ایده لر ابو عبیده دیدی که بوح فرح معناسنه در لکن مثل مذکورده باحة الدار ک جمعیدر نافه نون و ساحه سوح دلالتیله لوب کبر بعض شروحده مقامات جریری ده بوعبید منزجم ستوده اوزره مطابع اولدیکی

ساحة

وفارسیده فرهنگ و فهرسه لفظلری پالار معناسنه در •

وابزوت الجلدة دبرلر دری آلتش ح منقبض و مجتمع اولسه که بورروش بارپیش اولدیغی تعبیر اولنور
وفی الحدیث زویت لی الارض واریت مشارقها ومغاربها سیبلغ ملک امتی ما زوی لی منها
قبطون آفتشه کبلار که آنده خاتون وضع اولنور که فارسیده نهان خانه دیمکدر لسان اهل
مصر ح قبطون خزینه در جمع واقع اولور **جمع قباطین طرز** خانه دراز اوزون
اوکه درازدن موتدر **مخدع** بمک کسر وضمی لغتدر وکنجینه خزینه وضع اندکلری موضع بوشیده
اولمیه که کیچ لفظی مخزون اولان آلتون وکومش وکنجینه لفظی اندیی وضع وحفظ ایدیلوب جک موضوع
عبارتدر ح وعلی هذا القیاس خزینه وخزانه ابن الانباری زاهر دیدیکه مخدع اول خزانه در که
خانه نک برطرفنده واقع اولمغله عیبون خلق دن مستور اولدقدن اذا انواری واستتر واختفی
اذا اختفاه ودیمکدر که مخدع لفظنک معنی مفهوم اولدقده اخدع دن ماخوذ ومقنع
اولور اخدع دن ماخوذ اولور **اقمریز** طاق خانه اوک کمری مقصنده بدال
درلر **رف** معروفدر که ایراف دیدرلر جوهری دیدیکه رف طاق کبرلسنه در صحب مشکلات
دیدیکه رف آنچه در جوارلرنه زند برای کفش بقچه پایوش فومن ایچون دیواره اندکلری لسنه
جمع رفوف بخانه نهاخانه ح متاع وفماش مثلوثلسنه صافلامق ایچون بایدقلری موضع
کبلاره دیمکدر **جمع مخابی** کندوخ ح خبزه وضع اتمک ایچون بایدقلری بوبوک سبد
وقوغان کبر ایچی اوتوب خبزه فوه قلری بوبوک آغاج وبنجه یه دیمکدر اشبا مذکوره
صوناقوغان کبر اولمغله فارسیده آندره کندوخ دیدرلر که کندوخ آندن موتدر خواطاول کبلار که
آنده مطعومات وضع اولنه فقط فی القاموس الخواطة حضیرة یبخر للطعام انتهی فارسیده آنی بر خوردیلر
مخبز بمک بخ وکسری لغتدر ح تنور خانه اتمک پیشیره جک تنور اوی وفرن
جمع مخابز مطبخ جای طعام پخدن ح طعام پیشیره جک موضع **جمع مطابخ مخطب** هیزم خانه
اوطون فعیه جن موضع **جمع مخاطب انبار** جای غله تخل فعیه جن موضع که نیر لفظنک جمعیدر
کذائی الماء نهر کدی بومعنا یه درکه جمی انهر آدر فیروزابادی دیدیکه نهر اول بوبوک
او درکه آنده طعام سلطان وضع وحفظ اولنور **جمع انابیر** که نیر لفظنک جمعیدر **انباری**
انباریان انبارجی انبار دار دیمکدر لسان حکایت اولندر که برخانون سلطان حسین بیقرا
حضورینه کلوب برآز بغدای نیاز ایدوب سلطان حسین انبارجی یه خطاب ایدوب قپاری
تحریر اندر که دافعه سوالدرق انباری دارکارار زنی بایشت ایدمیاد اکه بریکی که تخدیش آمده ایشت
ماش قرسنار ایم یک نفار کندم بدهش که جوجه حسابیت **اصطبل** سنور کاف جوانات
طورلرنه موضوع که آخر تعبیر اولنور فیروزآبادی دیدیکه لفظ مذکور لغت میه در **جمع اصاطب**
مرتبط منله جمعه مرابط مقتبه کاه دان صمان فعیه جن موضع که صمان تعبیر اولنور **حلاب** آب خانه
صوغوکه جک برکه آبان یولی تعبیر اولنور اصلنده مکان خالی معناسنه در **مذهب منله**
جمع مذاهب مخرج منله کنیف منله که اصلنده کنیف سائر معناسنه در لهذا فالغانه
دفی کنیف دیدرلر وشراح مسرجی سائر اطلاق اولندی **جمع کنف وکنایف**

حس

حس

حش مهمله خانک فتح وضمی لغتدر **منله** معلوم اولدقه حش اصلنده بستان معناسنه
درکه جمی جنان در وکنیفه حش دیدکلری عرب قضاسنه جاجتدن بستان ح انمک عادتلری اولدیغی
ایچون بنده دیدیکه محسنه دیدرلر جاحظ دیدی که اهل مدینه قضاسنه حاجت مراد اندکلرنده خرما آغاجی
حشین برموضعه کیدرلر ابدی دیمکله کنایه کندکده ذهب الی الخرابة وذهب الی البراز والی
المستراح والی الکنیف والی الخلاء والی المخرج والی المقتضا والی المذهب والی الغائط والی قضاء
الحاجة وذهب بخو وتغوط عبارتلری اختیار اندکلری جهتدن حتی آلر لفظی تکلم انمک
ایچوندر ابن الاعرابی روایت اندرکه آبلی برادرواریدیکه بربنک بیمی داود دیدیکه شاعر
داود مذکوره دن حوشنود دکل ایدی آخر برادرلری راضی دکل ایدیکه برادر آخری مذمت والی
خطاب ایدوب دیدیکه **نظم** داود محمود وانت مذمم عجبا لذلک وانی من عودی
وکربت عود قدیق المسجد نصفا وسایر حش هود **بیت الفراغ ومستراح منله**
عربی ح ممتشی ح مبضا ومقضا وفارسیده آب ریز وآبشتنگاه دیمکدر فرید الدین
نه بیمین بارشناسند عیب از سیر کنین ح نه کمال نان شناسند آبشتنگاه **کرباس**
آب خانه بزه بام طام اوزرنده اولان آغاج پوشی که کنکره ایله زمینه اولان تمش اولنه کذا فی المغانی
کرباس دیمکدر بومعنایه درجمدی کرباس کلور **بالوعه** ش شوبی ح مبشل اولان
قوبی وآباق بغی فوبوسنه دیمکدر **بلوعه منله** بیخ استنی موضعنده
صوبجمع اولمق ایچون حفر اولنان قوبی که فارسیده کیلوب دیدرلر کیلوب وکول مجمع آب
معناسنه در ولفظ کول فارسی ومرکبده مستعمدر **دهلیز** بالان اندرونی اوادیکنده
اولان دهلیزکه آوقبوسی ایله اوک ایچه رودهی مابینی که بنوآدمی تعبیر اولنور صحب جامع
بالان لفظی دهلیز ایله تفسیر اندی **جمع دهالیز سقف** آسمانه خانه اوک اورتوسی
شمدوعرش دیمکدر بومعنایه در **جمع سقوف** میدانی آغاجدن لفظارن آسمانه خانک
ازکرویی وزمو عبارتیله تفسیر اندی بعرآدار زینه اورتندکلری بیلغین آغاجی وقیبش
وطوبراق صحب مصرحه آسمانه خانه ازنی دکر وخشت دیکل عبارتی ایله تفسیر اندی
قبروآبادی سقف البیت یاخود اوک اوزرنده اولان طوبراق در دیدی
کافیانی زمو لفظنی شو وجهله تصحیح وتفسیر اندی که زمور اومیمک ضمه کری ایله
اول سقف درکه آغاج وپاوشان وجامورن یاپیلمش اوله وصحب موتبه یاپش
وقوری طوبراقدر دیدی که بومقامه مناسب اولان بومعنایه در **سمک** بیمک اسکوی
ایله **منله جائز** تیرخانه اول بوبوک آغاجدرکه سقفک اکتنه وضع اندوب سائر
آغاجلری آنک اوزرینه وضع اندلرفارسیده اول بوبوک اغاجه تیزه دیدرلر دستور م
جائز لفظی تیرجوار ایله تفسیر اندی **جمع جوائز سهم** بالاوآدوارندکلری خرم آغاجلر
دانه وحطب کبر فارسیده فلوره دیمکدر **جمع سهام خدع منله عارض** قرسب
اول آغاجدرکه آیقوری جایده دیدیکلری آغاجی انک اوزرینه وضع اندلر **جمع عوارض**

بعضی نسخه ح فرّدره ایله تفسیر اولندی که قیو مانند آلی معناسنه در فارسیده فردره فرّدره دیو دیدیلر سارِیه سُتُون دیدیلر جمعه سواری اسطوانه مثله جواسار طین و اسطوانات عاد مثله جمعه عمد آسیه دیو سُتُون معناسنه در و متین و محکم بنایه دیو دیدیلر سَطح بام طام اوسنی اجارة دیو بو معنایه در خبر در آبادی دیدی که اجاره روا اجاره سطح درجمی اجاجیر و اجاجره و اباجیر کلور جمعه سُطوح مِشتراق اول طام اوستیدر که همواز اوله یوسیده اولمیه که مشرفه و مِشتراق و مِشیریق اول موصعدر که آیام شتاء کونشله فارشه جلوس ایدرلر و عادتا همواراولنا طام اوزیده جلوس اولنمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی بجره مرودندر که ناجیه دار ایله باسلمش کوچک اودر جمعه بُجَر و بُجَرات جیمک ضمّه دسکونی لغتدر کذا فی الکشاف غُرفه جرّه بزیم طام اوستنده اولکا بجره که فارسیده تبه باره و روزواره دیدیلر چارطاق تعبیر اولنور جمعه غُرَف عُلِّیّه عینک ضمّ و کسیر لغتدر مثله جمعه علالی مِشتراق و مِشیریق کبیر اودّ که فارسیده بام سُتُونلری دیدیلر فاموس ح غرفه و علّیه دصفّه دیدی کوزه رُوزَن باجه که جوار لره فوه قلدی دلوکدن عبارتدر رُوزَن و مِشکاة دیو بو معنایه در که لفظ روزن عربی در فارسیده مستعمل در فی القاموس الروزنة الکوة جوهری دیدر که کوّه کافک ضمّی ایله جمعی کوّه آر کلور مدّ ایله و کافک ضمّی ایله کوّة دیو لغتدر که جمعی کوی کلور کوخ باجه سی اولمین اوّ جوهری نامیندن باسلمش باجه سنه اوّ دیدی فیروزآبادی مُسَنَّم قامیندن باجه سنه اوّ دیدی روافد سقفه وضع اندکلور آغاجلر که مفردی رافده در ظلّه و مظلّه سایه بان جَسّاسیا لامک تشدیدی ایله کلشن معناسنه در تفعل کلمه کسیری مع جَسّاسه فی جَسّانه که جَسّان کسیری نک بروقته سندن عبارتدر که باشنده باجه سی و ارابدی کسیری آنده مغرّبیر ایله جلوس اندکده اول باجه دن کلّ دیو ذکر ایدیلر اساس ح کلشاندن موجّد دیدی لکن کلشن دندن معرّب اولمق انسب ملاحظ اولنور و الله اعلم خرفات نردبان آغاجدن ازخشب آغاجدن نردبان جمعه مَرَاقی رتبه تک پایه نردبان بدآیاغی جمعه رُتَب. درجه مثله جمعه دَرَج قصّه دیو رتبه معناسنه در سُلّم تذکیر و تانیثی جایزدر نردبان درونی درونی ایچه رُودن وضع اولنان نردبان مِعراج دیو بو معنایه در جمعه سَلالیم مُنعَب ناد و آن اولوق ثقب دن ماخوذ در صوّ اقمق و آقمق معناسنه دد کبر مِن اولوغنده استعمالی شایعدر جمعه مَنَاعِب میزاب مثله جمعه مَوَازِیب و مَیَازِیب دَرَب الماء دیدیلر سال معناسنه که میزاب آندن ماخوذ در و مخمدکه فارسیدن معرّب اولمه که میزاب صوقی فارشدیر صواثر معناسنه ایدر یایی همزه یه تبدیل ایله تقریب اندیلر میزاب اولدقدن صکره همزه یی یایه تبدیل اندیلر و جمعی مَازِیب دیو کلور مِزراب دیو میزاب معناسنه در و سغینه عظیمه یه طویله یه دیو اطلاق اولنور و قال بیت لانت ابرد من ثلج علی کبد ... و من خنیف علی خنثوم بِرْ آب ...

باب دَرّ. قتیه جمعه ابواب بوّاب دربان. قتیبی. و فی القاموس الدربانة البوّابون

الواحد

الواحد دربان فارسی معرب و فی المنهج سیل من یایه غیر مُرَجَّح لمرجح بغیر غیر معیّن بل مفتوح لمن یرجّحه منه صلاح صفدی غیث الادب ح روایت اندیکی که شیخ عزّ الدین عادتی بوایدیکه تعلیم درس و فتنده قاری قرآت اندیکی کتاب ح بر بابه بالغ اولنجه بیتله برابکی سطر دیو بایدی آشاغی قرآت ایله امر ایدردی. دیه ایدرکه ایچی لاشتهای ان تکون کمن وقف علی الباب خوخه دریچه. اول باجه که آیدینلق ایچون آچارکن ایکی اودّ بری بریه کیجه جک دلوک صاحب مصرّحه دریچه دیمیله در بنک لغتیدر یعنی بوپوک قیونک اورتاسنده اولان دلوک و کوچک قیوکه نزدیک اول بوپوک قیو یه قوزیلی قیو و کوچک قیو یه قوزی تعبیر اولنور و بو لغتیر مصنّفک اساس ح الباب الصغیر علی باب الکبیر صوابدیکی تقریره مناسبدر مصراع یک بیته دیو قیونک بدقادی جمعه مصاریع و الغرالی نمی فی مصراع الباب. حیث قال نظم

عجبت لحرّ دین من کلّ لذّة ... بهیمان طول اللیل یغتفقان اذا آسیا کانا علی اللیل مرصّدة ... وعند طلوع الشمس یفترقان و فارسیده قیو قادینه لت دیه لر رتاج در بنک بوپوک قیو رتیج دیو بو معنایه در مصفیجه تخته در قیو تخته سی جمعه صفاصیج عضاده پهلوی در قیو تنک یانی که قیو سوکه سی تعبیر اولنور فارسیده بازوی در و آلتی والتی دیو دیدیلر که ناونون ایله لغتدر بعضیدر آلتی مدّ ایله روایت اندیلر جمعه عضادات السکفه آستانه زبرین قیو تنک آلت اشیکی عتبة الباب کبی فالز آستانه زورین قیو تنک اوست اشیکی فرضة الباب سوراخ باشه اذن قیو ایچه کی سی طوره ایچه دلوک که قیو زبوانه سی کبره جک دلوکدن عبارتدر جاروره مثله جمعه جاروز بخدان مثله رجل الباب باشه اذن قیو ایچه کی سی قیونک آشاغی طرفنده دمورون یا آغاجدن یاپدقلری سیورمه لشه در که قیو آنک اوزرینه دوکلیدر فلاّ بسر قیولرم ایدرلر که زبوانه دیدرلر و صید قیو آستانه سنک اوکی ضبّة آهن در قیو دمورلری که یاصی دمورلر که قیونک آرقه سینه ایدرلر و قول دمورلری تعبیر اولنور بعض نسخ ح بند در واقع اولدیغی کبیفه دیو بو معنایه در و فارسیده قول دمورینه وصندن مثللو بند دیدیلر استعمالی ایچون اندکلری دمورینه بش و کیش دیدیلر یا خود بنه و فارسیه تک فیخ لری ایله جمعه ضبّات سلسلة زنجیر قیو یه اندکلری زنجیر که سلسلة الباب دیدیلر جمعه سلاسل حلقه معروفدر جمعه حَلَق جوهری دیدیکه حلقه لامک سکونی ایله جمعی حلق کلور عینک الکسر ایله جمعی حلق در بدره دیدیلر عمرو بن العلا دیدرکه مفردی حلقه در که جمعی حلق در لامک فتحی ایله و حلقات دیو کلور غلاق در آهنیدن کوچک دمور قیونکه تاقیلور تصغیر ایجوندر مغلاق کلیددر آن مفتاح قابی که بزم اصطلاحمزجه قیو کلیدیدر لدکلدیی کلید در و فی الحقیقه کلید قوغانی تعبیر اولنور فارسیده دَرونده در بندی دیدیلر غلق لامک سکونی ایله بو معنایه در غلق کذلک لامک فتحی ایله ما یُغلق به الباب معنا

غلنج عضوص صارب کلید که کوچ ایله آچیلور غلنج قشوش شهوت ایله آچیلان کلید
جمعه مغالیق اقلید کلید که مفتاح در و موربد **جمعه مقالید** مقلاد و مفتح و مفتاح دخی بو
معنایه در مقلد او رآق کبر آکرچی مفتاح درکه فارسیده کوز کلیدی دیرلر **مزلاج** کلیدوان که بدرست
بکنه بداول کلیدکه آل ایله آچلوب مفتاح محتاج اولمیه وفی الاساس المزلاج یغلق به الباب
ولا یغلق یقال اغلقت الباب اذا اجیجت لتفتح الی المفتاح انهی فافهم هذا فانه من الالفاظ
سن دندانه او مفتاحک دیشی مثلا طاوی بو معنایه درکه جمعی مسانیط در فارسیده
مفتاح دیشنه کده دیرلر کاشانی دیدی که کده کافک فتحی ایله خانه وضعی ایله اول
کوچک آغاجدرکه کلید قوغانمه صوفارلر مفتاح حشر آچیلمیوب ایچون لکن بحرکده
کلید بری مفتاح دلاله سیدر حتی تصریح اولندی بالوط کلید قوغانک ایچنده اول دیرلر مقرر
مفتاح دیشلی کلید قوغانک ایچنه کرکده کچه جک موضع **جمعه اسنان قفل** قافک کسر
وضمی لغتدر معروفدرکه ترکیده کلید یغیر اولنور والغز بعضهم فی القفل حبث قال **نظم**
واسعد دعاء الحل البرد حبسه وما زال من اوصافه الرحم والمنع وانجح دفعی کونه الدهر حابسا
ولیس له عین ولیس له سمع **جمعه اقفال فراشه** پرده او کلید پری که دمان یغیر اولنور **جمعه**
فراش وفراش قفال کلید کز قفل بالکسه ظاهر اولان قفل کز عبانی ایله تفسیر در
کلید قیو کلید دینی آچه جن آلت که نزکیده کز یغیر اولنور **جمعه مفاتیح** زرقین و
زرقین و زرغین و زرغینه قیورغه سی فارسیده زرقین و زوقرین دیرلر فیروزآبادی دیدیکه
زرقین و زرقین قیو حلقه سی معناسنه و زرغه اول دمور درکه قفلی آکا کچورلر کانه
دیدی زوقرین زوغین و زرغینه اول دمور درکه قاپونک جار چوبه سنه قاقوب
قیوغی آنکله قپاریرلر آکا کلید کچورلر صاحب جامع دیدیکه زقرین قیوطرقاری در مطلقه
اول دمور درکه حلقه آنک اوزرینه کلوشجی ولزار ومزرس قیوآردینه وضع اولنه کلدی بو
بوک آغاج که قیوسوکوسی یغیر اولنور ومحنی اولمیه که لفظ مزرس مزرس مزبدرکه
ترسیدن ماخوذ مهی حاصر صیغه سیدر کوبا خانه صاحبنه خطاب ایدرلرکه بو
آغاج بوقیونک آردنده اولدقجه سارق وسایر موذی نسنه لردن خوف ایتمه لهذا
قاموس ده مزرس لفظی لاتخف معه عبارتی ایله تفسیر اندی مقفع ومقفح قیونک اوست
تخته سی مردم ومردی قیونک آلت تخته سی که اوستنه قادی دآلت قفل در یغیر اولنور
والله اعلم وصلوته وسلامه علی محمد وآله وصحبه وسلم

باب اثاث البیت

اثاث البیت خانه اثاثی که آدم وجودی لابدیم اولان نسنه لردن عبارتدر ابو زید دیدیکه
اثاث عرب عندنده جمیع مال اطلاق اولنور ابل وغنم کبر بهرنه که مملوک اوله
ومفردی اثاثه در اصمعی دیدیکه اثاث متاع قرآ دیدی که اثاث مفرد وجمعی اثث در
ومتاع لفظنک جمعی امتعه ومتع وامتاع کلمه وجمهور اهل لغت دیدیکه اثاث مفرد
درکه جمعی یوقدر وماعون بزجمعدرکه مفردی نقل وفراش وحفض وعرض وظهره واکثره

ومتاع وخرثی لوازم بیت دن قاب وقاجاغه اطلان اولنور کر فارسیده خنور دیرلر
ماعون آنچه بعاریت ویرمک دینمز عاریت ویرد کلری نسنه یغیر مهمان خانه دن اوسوب استعاره
ایدن کمسه دن عادتا ضایع اولنمز بالکه دکسر وآلنک مثللو **رحا** آسیاب دکرمنی
جمعه ارحاء ورحی وارحیه دخی کلور ولفظ رحا مؤنثدرکه الفی واودن منقلبه درکه
تثنیه سنده رحیان دیرلر ورحیان دخی دیرلرلکن نادردر ابو خاتم وجوهری ارحیه
اولدیغی بالکلیه انکار اندیلر لفظه دخی رحا معناسنه در وسیجی تفصیله ان شاء الله تعالی
قبلیخ دکرمنک آلت طاشی مرداه اوستی طاشی خرثان دکرمن طاشنک
یکسی معنا **مرحی** آسیاخانه دکرمن اول موضع که دکرمن طاشی یغیر اولنور **جمعه**
مراحی نقار آسیازن دکرمن طاشی اصلاح ایدن کمسه **منقار** قابکنک او
اوکمسه تک چکوجی که دمور دن یاآلت در مبقعه ومکوش دخی بو معنایه در
فارسیده آزینه دخی دیرلر وبندکیده دکرمن دیشنه چک چکوج یغیر اولنور **وقی** خاک
ضم وکسریله لغتدر سوراخ او دکرمن طاشنک دلوکی خرزادخی بو معنایه در **قطب**
میخ آسیا دکرمنک دلوکینه صوقدقدر اوزون دمورکه دکرمن آنکله اوزینه دوار ایدر
لهوه حوضش او دکرمنک عداسی یغیر اوکوندیکی جوب شراع
آل دکرمنه آدوج ایله توکدکلری جوبدر دیدی **جمعه لقی جاجله** حج اشیا دکرمن
خرثی **جمعه جواطل طاحونه** آسیاب که باب کرد اول دکرمن که صوایله دونر
فارسیده آسیاب آب دخی دیرلر **جمعه طواحین** طحنا صود کرمنجیی محقق و
دلو دکرمن سندیکی که ایچنه حبوبات وضع ایدر آندن چاقبلد افلر سبی ایله دکرمنک
بوغازینه اول حبوبات کفایت مقدار دوکیلور جوهری دیدیکه حفن برنسنه یی ایکی
آدوج ایله اخذ معناسنه درلکن فوریسنه به مخصوص صدر تا دون دکرمن اولوغی که
فارسیده تاوه دیرلر **ناغر** دکرمنک اطرافنه اون ضایع اولمسون حوضدکلری تخته لر
فارسیده پره آسیاب دیرلر قاموس ده دیدیکه الناصور حاجز الرحا حباس اول تخته در
انکله دکرمن حبوبی صاوارلر فارسیده درزاده دیرلر **قصری** دسته دستهیی
آل ایله طوتوب ایچون ال دکرمنه کچورلر آغاج که دکرمن آلی یغیر اولنور **راطمنه**
هادی دخی بو معنایه **مجثمه** میمک کسریله ایله دستاس یاغنه یاغ کچورلر
آل دکرمنی پره اساس موآره دخی بو معنایه در غربیه دخی بو معنایه اولدیغی محاننده کبر
کبر تفصیل اولنه ایشاء الله تعالی **نقال** اول دیرلر دیدکه اون ضایع اولمسون ایچون دکرمنک آلتنه
بسط ایدرلر یغی اول اون درکه دکرمن دوراندکه آتیلوب فارسیده بستن یال دیرلر
زرجون الجاج عامه تحریف ایدوب یسوال دیرلر صحن دیدیکه دکرمن حنی یغیر اولنور
مزدکه اون اوکونمک ایچون آلدقلری اجرتدن عبارتدر فارسیده مزد کر دیرلر
مزدوره لفظنک تفسیرنده اقوال مختلفه ذکر اولندی بعضلر دکرمن طوکونه یغی دیمشلر دکرمن

جاقلداغ دیدیلر شرفنامه ده دگرمن اصلاح ایدن مکسیکه الدیغی اجرت دردیدی دیو سید فندر
مختاری اولان تفسیر فیروزآبادی بر که لفظی اندیکی تفسیره موافقدر ولیوضیلد دگرمن کلمه سید
دیدیکه فیروزآبادی حاسس لفظی بوقیه اوزره تفسیر اندی مهراس جواز جمک رضی ایله
آغاج دیمکدر دسترس دوکه بک بادونه دخی دیدیلر مجمع ده جواز بادون جوابین دگروب
سیرکوبه کوبنده دیدی وطاش دیبکه دخی دیدیلر که بعض نسخه ده واقع اولمش یعنی اوده
سنگین عبارتی معنای اجرای بیان ایلیوندر صراح ده مهراس بالکسر خوانده که کندم درده دی کوبند
یعنی اول دیبکدر که آنده بعدای دوکیلر دیدیکی دخی بو معنایه مناسبدر مقبض دسته او
آغاج بادونک دسته سی که بادون آلی تغییر اولنور وطاش دیبکک طوقماغی که صوفو تغییر اولنور
بادون معروفدر که تحریف ایدوب هاوان دیدیلر وحتی هوادین درجریدی درة الغواص ده
دیدیکه عامه هاون دیدیلر که غلطدر زیرالسنة عرب ده فاعل دزنی یوقدر بلکه بادون دیمک
کرک فاعل وزننده منحاز دسته او بادون آلی که تکزون ماخوذدر دقن معناسنه
واکثر کرت لغنده منحاز بادون معناسنه اولمق اوزره مصرحدر عارض هرض ده
ماخوذدر بدسنه بی یوشناق دیمکدر معناسنه عارد مردون ماخوذدر بلین معناسنه مدقه میم
وداله مضمه لری ومیمک کسریله دالک فتحی ایله لغتدر دقدون ماخوذدر دیمکدر معناسنه
مثله جمه مدق غربال معروفدر که تحریف ایدوب قلبوده دیلر جمه غرابیل دکتم سر
اتمکدر بهرنه که آنده ابداع اولنه خلقه اوشتا ایدر کسنه یه غربال دیلدیکی تشبیه طریقی ایله قال الخطیبه
آخر بالا اذا اسندوعت سترا وکانوا لدی المخذ ثنیا کانوا رجل تقبلون کتابه اولدیغی محلنده
ذکر اولنور وسراج وراقی برغربال فروشدن عیب وقدح اندیکین سماع اندکده دیدی که نظم
مالی ولنعدا ببیلی بسطای عرضی ٭٭ لسانا کبزالله وهو والهدهد ٭٭ وهم نوحهم یوما ان یجمعهما
بکیت مرالشعر او بیت مرالشعر اطار خمیر اوغربالک اطرافنده اولان خمیره دخی دیدیلر بلکه بدسنه بدسنه دی مطلقا حاطه
تغییر اولنور دگرمن طاشنک اطرافنه اندکلری خمیره دخی دیدیلر بلکه بدسنه بدسنه دی مطلقا حاطه
انسنه اول محیط اولیانسنه به اطار دیدیلر علی مافی القاموس ومصنف خمیر مذکوری ایضاح ایچون
بعضا صوب کردی اگردی دیدی جمه اطر اطار خمیر کرد خمیر یاپان کسنه کربال
غربال فراخ جشم کوزی کلبشی غربال که کوزر تغییر اولنور نخال بیکین فراخ جشم
کوزی کلبشی اون الکی که فیل آلک تغییر اولنور جمه نخایل مصنف بیکین سیله وآلادیر یاپدیغی
اینجه الک که سیله فارسیده ابیک دیمکسنه درمیتواة دخی بو معنایه در جمه مناخیل مصنف منخل
بزدیکن مطلق آلکدر جمه مناخل منور معروفدر جمه مناخیر ابوحاتم دیدیکه لفظ منخور
عربی صحیح دکلدر وعرب سهم دن غیری اسمنی بیلدکلری ایچون نظم کریم ده بو سهم ایله مذکور اولدیغی
مصنف فاضل ابوالفتح همدانی دن روایت اندیکه منور اصلنده نوور ایدی ایکی واو وصله
دلنشدیر جمع اولمغله استثقال اولنوب واو اولی یی تقدیم اندیلر که ونوور اولدی لیس واو
ورنوری تایه تبدیل اندیلر منور اولدی ونوور دیدکلری کبریتا منور فتایغی که

فارسیده

فارسیده نهمین منور دیدیلر وکبریت او جاغنه دیدیلر منجور منور قیزدیره جق اودون و
حاشا وخاک معروفه سی که فارسیده منور ناب دیدیلر مسعر سعوده ماخوذدر دیدیکی تهییج وتحریک
معناسنه منور آتشوب اول آغاج که آنکله یامش منور فارشدیرلر که کوسا کو تغییر اولنور محضا ومغا
ومغاد دخی بو معنایه در فارسیده منور کاد دخی دیدیلر که منور کی آتشی اشیجی معناسنه
جمه مساعر مخراث مثله حرث دن ماخوذ درتحریک معناسنه جمه محاریث محراث
چوبه الملک تخته سی که اوزرینه خمیر وضع ایدیلر منوره وفرونه نومع ایچون بانبت وکورک مثللو
حوردن ماخوذ درچوبیک معناسنه مدمک ومطلقا دخی محور معناسنه درسر
جمه محاور مرقاش بیزنان تنک وفلاغو که آنکله یوفقه آچیلر رفیق اولمق ایچون فارسیده
غلتمه دخی دیدیلر جمه مراتیق محلاج دخی بو معنایه در منوبق تزوج اول آغاج در که آنکله الک
یاصمی ایدیلر مثله سقیبه خوانه یوفقه یایدقلری یاصدیغاج ومطلق الملک تخته سنه
دخی دیدیلر مصلح اول بوبوک یاصدیغاج در که اوزرینه خمیر یی کسرلر لوحا
ولوحانه اول اون در که مرنور یاصدیغاج اوزرینه آلوب اوزرینه خمیر وضع ایدیلر که
بندم اصطلاحی ده اوزره تغییر اولنور تونبتا اول اون در که یاصدیغاج اوزرینه خمیری کسوب
یووالیق اندکدن صکره اول یووالیغک اوستنه والتنه اکرلر فارسیده اول اونه
آردن دووآردین دخی دیدیلر کاف ثانی واردن لفظنک تفسیرنده خبری باقی ایده جک آغاجدر
عربی ده تونبا دیدیلر دیدیکی کتب لغات تفسیرلرینه مخالفدر وقاموس الشنفا نیک الهدهد
الذی ینقر عشه تحت الغرز دقش تنادی دیدیکی تنادی دیکه اتمکجیدر آنکله اتمکک
توزین سیدیلر ودیدکلری بزیاره کسنه وکلیچه اوزرینه نقش اندکلری دمواغاجه دخی
درکه معنای اخیره نظرایله مرادف اولمق ملاحظه اولنور زیرا برقم آله رقم درسم وقرقاط
دخی کلیچه اوزرینه نقش ایده جک آلتک اسمیدر وبرسم وبرقم بو معنایه در وبرقاط
رقط بغیر الف ایده جک آلتک اسمیدر نقیره ناوه نادن اتمک تکنه سی فارسیده
لکا دخی دیدیلر غطا آسر پوش طنجره وصحن قاباغی جمه اغطیه غطاوه مثله جمه
غطاء کرامه سرپوش جم مکوب قاباغی بعض نسخه ده نهمن ایله تفسیر اولنمکله
تنقیه قاباغیدر نه کیم مرود اندی نهمین ونهمین دخی دیدیلر قدر دیمک جولک طنجره یه
دخی مدر دکنیه سی ابوالدهیم در جمه قدور وفی المثل عاصیکم فی القدر یاد الکدر
عاق اول طعام در که مستعاره اولنان قدره برنه طعام طبخ اولنور ایسه آندن بر آز حصه
قدره وضع ایدر قدری صاحبنه رد اندکده اول حصه ایله وبرلرنا الکدر وما الکدر
بولانیق صوی معناسنه در یعنی قدری صاحبنه رد اندیکی کبی وفنده وبرد بکنز حصه سمان بولانیق
صوداخل اولنمکسنه اساءت اندکده ضرب اولنور سخام سیاهی دیمک
جولک فارسیسی قدوری دیمک قدروش جولکدر صابنج برمه دیمک دیکر سنکین طبرلی
جولک جمه برام وبرام منقعه وصبانه دخی بدنه معناسنه درصاده دیکر سین

ذکری مرور ایدن بوالق در

باب زن

باب زن مرادی در آنتهی خطر فاره خطوط ایدن بود که چلوچوب آغاج شنیش معناسنه
اولد نقطه تاج الاسامی چلوب چوب وچلوچوب نقطدن قله نقطیه نزحه اندی که بو
مضمونی مؤید در زیرا غنی قله نقطی اطفال چلوک اوینا دقدرنده الدرنده اولن اوزون
آغاجدن عبارتدر • واللہ اعلم • اسناد مؤخی کفت بیت مقلقت ذکرفنا وعاجز
وکژدان ذل عدوت زبس کی آندر دفریب وفنست • کهی چورغ هدکهی چورغ بدام
کهی چورغ قفس کهی چورغ باب زنست جمعه سفائید وطیس تنور آهنین دموردن یاپیلدر
تنور تنور برکان کژدنی دیدلر رسول اکرم صلی اللہ علیه وسلم حضرتلری یوم خندق
حنک قبر لشدیه چک محله لقد جئی الوطیس چوبیو دیدیکه مقدمه اولن
تفصیلی مرواندی دفنه غلبه اندی دیه چک برم ضرب اولنور مثل اولمشدر
جمعه وطس کانون آتشدان • اوجاق کانونه • دنی بو معنایه در • وفی المثل • الثقل
فی الکانون که مراد کانون شناد • اول رجل ثقیل مستثقل که برمجلسه داخل اولدقده
سوزه فارشمین واسراره مطلع اولمیان ایچون خوکوب اولنور • وارباب مجالس آندن اسرار نی کتمه
آمک ایچون قطع حدیث ایدرلر اکانونی دیدلر جمعه کوانین پوزره وارمه آلتنی یاقمق
ایچون فارد فلری چوفور جوهری دیدی که پوزره خفره معناسنه درایو زنبد دیدی که
یاقوت یاقوتی دیدلر طعام طبخ اتمک ایچون چوفور فازوب آلتنی یاقسه ایره دنی بو معنایه در
انتهی فارسیده اول چوفوره کو آلتنی دیدلر نار آتش جمعه نیران وآتشکده کنیه کسر النونی
درمعلوم اولمه که عرب عنده مستعمل اولان نار اوزن حرکت در نار تمزدلفه که عرفاندن
رجوع ایدنلر کوسوندرایچون نار عظیم القاد ایدرلر ایدی ویوناری اول القاد ایدن قصه سن کلمات
ونار استشفی که زمان جاهلیتده مطر نزول اتمیوب محط اولسه قاداولرندی
مرتبه صغیر جمع ایدوب واول صغیر کرک عشر لربه عشر وسبع دیدکلری کبی
باغلابوب وصغیر لری طاغک جانبنه سورولب اول آغاجلره آتش القا ایدرلر
وکسندولری بهزار فریاد ودغان ایله دعا وستمطار ایدرلر ایدی باذن اللہ تعالی مطر نازل
اولوب محط مندفع اولورایدی • قال الشاعر نظم لاذرّ درّ رجال خاب سعیهم
یستمطرون لدی الازمات لعشر • اجاعل انت بیقورا وسبعة • ذربعة لک من امه
والمطر ثونار التی کف که عرب بدعا بدی ایله عهد دیمان اندکلرنده نار عظیم القاد ایدوب
اول نار کعنده تحالف ایدرلر ایدی واول نار ه نار مهویل دنی دیدلر ونار الغدر که بعد
کمسنه یه غدر وخیف ونقض عهد ایلمسه موسم حج • منی • نار عظیم اشتعال
ایدوب بعده عذرة فلان صیحه آواز یلمدن ایله منادیدرندا ایدرلر ایدی ونار السلامه که بعد
کمسنه سفردن سالماً وغانماً عودت اتسه نار عظیم القاد ایدوب آنی شکر آنه بیلوب
اندی ونار الزایره المسافره که زیارتچی ومسافر اولان کمسنه کندکده آردنجه آتش یاقارلر
ایدی بردنی حوقوب کلمیه وبعده اللہ واسحقه دیدلر ایدی ونار الحرب که

باقبردن یاپدقلری چوملک وطنجره فیروزآبادی دیدرکه صفدآن نحاس ودهب و
طاشدن یاپدقلری بزمه وصاد صغرو نحاس دن بهر نوع صدا آول طاشدرکه
آندن بزمه یاپارلر انتهی وبیننه بوبوک چوملک یقال قدر وبادیه ای مغیره بعیر بعبد الفقر
اولکاغدن کفت وکفت کوچک چوملک میکه سعر طنجره سی فاموس • دیدرکه میکه اوج اوقه یه
چون مقداری قصعه صغیره وکوچک بزمه دیرلر اوزنده طعام اکل اولنه بزمه اعتبار چوب
بوبوک چوملک مراد ایدرکه بایغابه عظمندن اولن پاره جدودن ترکب اتمشدر حفنه
اکسار وثوب اسمال دبر دخلان وحبل ارمام دیدکلری کبی لفظ جمع مفرد وجمعه صفه
واقع اولور اکرچه ثوب سمل وبرد خلق وحبل رمه دنی دیدلر کهنه معناسنه قاله الحریری
فی مقامات مؤنس دیدکلری چوملک وطنجره نوعیدن موضع که آغاجدن خبرکیر یاپوب اوزرینه
وضع ایدرلر بعض نسخه • آتشدان واقع اولدیغو کتب لغنه فی الفور طنجره یا نایه تابه که بر یاپ
ایدوب تنجره دیرلر جمعه طناجر طنجره یا نایه تابه که فارسیده پهر کاره دیدرلر منظله
منله جمعه مهاطیل مخبصه کفچه خلوا خلوا فارشدیره جق کفچه دخبصه لسان عوامده غاریبه
حلوا سی معناسنه اولدیغی عنقریب حلوا یاپ • ذکر اولنه ان شاء الله تعالی جمعه طحائص
طحین نایه رویش جوتمی یاغ قاینماده جق نایه لکن اکثر استعمالی کوچک نایه در که
آلی نایه سی تعبیر اولنور جمعه مغالی مرجل لوبیا باقبر بوبوک طنجره که فارغان وکژلیف
ایدوب فارآن دیرلر جمعه مراجل شکیمه کوشته لوبیا فارغان قولیی جمعه شکائم انفیه دیک
یاپه سنکین طاشدن یاپدقلری صاج آباغی که ایکی طاش وضع ایدوب طنجره یی کک بدطرفه
مرتفع بزمه طاپارلر که حرکت اتمز • آکا نائله الاثافی دیرلر واول کمسنه که هرطاشه ایدن
دخنه • بولنوب همیشه تهیج دخنه دن خالی اولمیه اول کمسنه یه بوثائله الاثافی حیث حرب مثل
ایدرلر ودنی برکمسنه یه مدد وغا مقامنده رعایه بثائله الاثافی حیث واهبه مراد ایدرلر
صاحب وسیط دیدی که ثائله الاثافی دن مراد وجبل درکه داهیه ایچون استعاره
اولنور واسئال ابوعبیده • دیدی که ثائله الاثافی دن مراد آخر کل شیء • آخر کل مکروه در
جمعه ثفانی ودنی معلوم اولمه که لفظ ثفیه أفعوله ومفعوله وزننده اولمن محتمل ثافقوه
دیدرلر آنک اطرافنه جمع اولدیغدن کمسنه وثافقنا بالمکان دیدرلر مکانه عاکوف اولمغله آندن
حرکت اتمدیک معناسنه ورجل متفق • دیدرلر برکمسنه نک اوج زوجه سی وفات اتسه
واوچ کره زوجی وفات ایدن خاتونه متفاه دیدرلر سفود سیخ مرغ آبنین
دموردن قویش کباب ایده جک شیشدن که فارسیده باب زن وبلشک وبلشک
وبلشک دیرلر سین مجمه ومهمله وکاف عربی وفارسی ایله لکن کاف ثانی کلامندن
مستفاد اولان بودرکه باب زن سفودن عام اولوب آغاجدن و
دموردن کباب شیشنه شامل اولمه • دنی دیدی که چلوچوب وچلوچوب دنی

برسمنه سفر مراد اندکلدنده بعید وقریب اولانلرآگاه اولسونلر وکلسونلر ایچون مرتفع
موضعده آتش یاقارلر ابدی واول نارة نار الاتهیة دیرلر ابدی لکن تغالبی دره فاخره دیدی که
نار الحرب حقیقة نار دکلدر بلکه استعاره حرب بقیه در قال الله تعالی کلما اوقدوا نارا للحرب اطفاها
ونار الصید که کیجه وقتی آهو صیدی ایچون ایقاد ابدرلر ابدی ونار الکسد که ارسلان مدافی
اولدقده آتش یاقوب تودصندن سالم اولورلر ابدی زیرا ارسلان آتشی کوردکده کوزلری
آتشه یکلوب آندن آیرلمزلر اشتغال ایکن خلق کجوب کیدرلر ابدی ونار السلیم سلیمان صوبنی وقتی خروج
اولان وقوطوز کوپکلری اصیران کمسنه لرادلو سوندرلر ایچون اصرا قدیمه آتش ایقاد ابدرلر ابدی
ونار الفداء آنکه ملوک عرب بر قبیله نی غارت وسبی ایدوب فدا مراد اتسه لرکسوانی
نهار اکمسنه لرکوسوندرلر ایچون کیجه وقتی نار عظیم ایقاد ابدوب اول نارک
شعاعنده نسوانی اخراج وفدا ابدرلر ابدی ونار الوسم که ملوک عربک ده لربنه نقش
وسمق ایچون ایقاد ابدرلر ابدی که اول نقش سبی ایله ملوک ده سبی اولدقلری معلوم
اولور. صوبه وارد اولدقده اصلا برفرد آنکده مانع ومزاحم اولمیه ونار الحرتین که خالدبن سنان
عبسی زمانده برآتش طهو انمش ابدی که کیجه وقتی برفرسخ قدر موضعدن ضیاسی ظاهر اولورابدی
خالدده کوسبوب اولدقده بر وقتی حفر ایدوب نار مزبوره نی اول قویی به دفن اتدی
تفصیلی کتب تواریخ مسطور در ونار القری که اشهر مبزان عبد رکه آنجه آرعب
جیه ری مکانلرنده نصب ایدوب آنده نار عظیم ایقاد ابدرلر ابدی که آینده وروند
ومسافرین آنی کیجه وقتی کورلر. اول جانبه توجه ابده لرصوب وشعای عرب نار مزبوره نی
شعله لرنده اسالیب متنوعه اوزره ذکر اندیلر جا حظ دیدیکه یوناندا واقع اولان شعله لرکه حسن
وابهتی بنم عندمده حطبنه نک شوقی درکه نظم متی تأته تعشو الی ضوء ناره تجد
خیر نار عندها خبر موقد وحضرت عمر رضی حضورنده بیت مذکور انشاد اولندقده
سبب دیلرکه بو بیت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حقنده غیری حق قرآن
اولنمق لایق دکلدر وابو العلاء معری شو قطعه سی بو باب حق اعلی وزیاده معنی دار واقع
اولمشدرکه قطعه المؤقدون بجذ نار یا دیة لا یجدون وقد العز فی الحضر اذا
همی القطر شبتها عبید بهم تحت الغمام بالقطر تو ستیده اولیکه قطر اول دنم اوزره
وقطر ثانی دن مراد بخور اندکاری عود در حاصل معنی بودرکه مدح اولنان قوم کیجه وقتنده اضاف
ایچون آتش ایقاد ابدرلر دیه جمله بادیه نشین اولوب. شهر سنانه وارمدقلرینک سبی شهر نشین
عزت وحرمت ضایع اولیغی درو اکر کیجه وقتی هوا غیم اولوب یغمور لر یاغمق ایله آتش
یاقمق ممکن اولمسه غلامدرینه امر ابدرلرکه عمامه لرینک آتشنده عود بخور ایده لرکه مسافرین
آنک رایحه سی ایله استدلال ایدوب قوم ومزورین جانبنه توجه وضیافتدرینه مبادرت
ایده لرودخی معلوم اولدرکه ارباب ادب میانده ضرب مثل اولنان نار یوملیدر دیکه
ذکر اولنور نار الله ونار ابرهیم ونار موسی ونار القربان ونار الخمر تبین ونار الشجر

ونار القری ونار الحرب ونار الحلف ونار القدره ونار المسافره ونار المجوس ونار الاصطلاء
ونار الاندار ونار الاستکثار ونار الاستطاره ونار التهویل ونار الصید ونار الزجتین
ونار العضاه ونار الحفاظ ونار الحاجب ونار البرق ونار المعدة ونار التحمی ونار التشوق ونار الشره
ونار الحیوة ونار السباب ونار التراب ونار الکی ونار الدبالة ومن اراد الاطلاع علی حقیقة
ماذکرنا من البیان فعلیه بالدرة الفاخرة بالامثال السائرة المتعالیة والخریدة للنحوی والته
للسهیل وابن المعتز جاریه سوداء که یاسنده خمار حمراء حقنده اولان تشبیهات
مسلمه سندندر که نهامحمة فی راسنا نار سواد شینک ضمی ولسری لغت در
زمانه آتش تو تو لسر آتش علوی لهب ولهج وهزا مثله شراره خذره اتش فیعلجی که فارسیده
ستاره آتش وحی دیرلر جمعه شرر سراره منلو جمعه شرار دخان دود آتش تو تونی
جمعه دواخین ودواخنة دواخنة تو تون طلمه جیقه جق باجه که بخاری بغیر اولنور فارسیده
دود آهنک دیرلر تحموم دود کرم سیاه الیتی سیاه تو تون نحاس وعثان
وامام ودخ دخی بو معنایه در ابو العباس الکواشی دیدی که نحاس تو تونه حرکات
قلنه ایله قصار ونار وباقر ودمور آتش حقیقوب چکوچ ایله ضرب اولندقده شراره
لرندن ساقط اولان نسنه لرد جوهری دیدی که عثان دخان معناسنه درکه
جمعی عواثن کلوره دواخین کبریو وجه اوزره جمعلنمک بو ایکی لفظلرن غیری حق اسماع
اولنمدی وغباره دخی عثان دیرلر وآدم الرجل اباگا دیرلر قوخاندن عسل جیقارمق
مراد اندکده انجنده اولانلر آروله تو تون دیرسه ولفظ دخ دخان حق لغتدر انتهی جمره آتش
کوزی بعض نسخه حق یعنی لحسة آتش واقع اولدی که بو بیان جمره تفسیر ینه مناسب
دکلدر زیرا میرزا براهیم نسخه سنده لفظ الحسنة یی شعله آتش ایله تفسیر اولندی واکر نسخ
کتاب حق بیان مذکور یوقدر جمعه جمر وجمار جمر وجمعه کومورکه فارسیده انکشت دیرلر
کاف عجمینک کسری ایله مکة خاکستر کرم الیتی کوله حق صراح حق دیدی که قیر مش قوبه دخی
اطلاق اولنور والیتی کوله حق والیتی قوم حق مبشر دکاری بوغاجه یه ملیله دیرلر شرح فصیح حق
دیدی که اطعمنا خبزة ملیلة وخبزة ملیلا وملیلة دیرلر اطعمنا ملة دیرلر رماد حاره وتراب
حاره دخی دیرلر ابو محمد دیدی که اکلنا ملة دیمک جائز در مضاف تقدیری ایله ای اکلنا خبز ملة
رماد خاکستر مطلقا کول زید دخی رماد معناسنه در شهاب ناره از آتش افروخته
بزرک یانمش بولوک آتشدن برقطعه جمعه شهب قبس ومقبس مثلو جمعه مقابس مقباس
مثلو جمعه مقابیس شعلة آتش افروخته صولنمش آتش جمعه شعل ذکیه وقود وخرم آتش
علولندره جک چوجوب مقوله سی که فارسیده آتش انکیزدیرلر جذوه
جمعه حرکات ثلثه لغتدر نم سوخته آز یانمش کی یاری یانمش آتش تعبیر اولنور وعندم حق
اولان لغات مطوله ومختصره حق جذوه جمعه حرکات ثلثه ایله قطعة من النار عباره
ایله تفسیر اولندی قاموس حق الجذوة مثلثة القطعة من النار والجمر دیدی شرح شیخی
مقامه صعیدیه شرحنده دیدی که جذوه جمک جرکاتی ایله جمره عظیمه در جمعلر جذی

وجدی وجذی کلور قدّاحه سنگ آتش زنه آتش جاملدی خماق طاشی جمه قدّاح
مقدحه مثله زند آتش زنه خماق بوشید اولیه که خماح لفظی خاء معجمه ایله فارسیده ر
سوزنی فقرندن شکایت ایدوب دیدکه ح از آنکه نا برهسا یکان خجل تشود ؛ بهی زندزن
خ سنگ پاره برخماح ؛ وکاهی خادن بدل قاف وبروب خماق درلر ؛ نته کیم شریف
برزی خواجه عناث الدین کرنام مکسنگ بجوده عقد اندیکی ترکیب بندده دیدی که
خواجه مزبور بغایت ازرق جشم دریاح اصفرچهره ایدی شعر فارسی وترکی اکرنه پرستند
کان آتش کبر ؛ وکرنه زفروزندکان نار فراق ؛ جهت نه درکه بیوک فاو درمزه ک
کبریت ؛ سبب نه درکه کوزک تاش درقاسنک خماق ؛ وخماق طاشنه دخی زند
اطلاق ولنور جمه زناد سابقابیان اولندیغی اوزره زند عفار دیدکاری آغاجه
دیرلرکه مرخ مفابلی درکه بوایکی آغاجدن آتش جیقاره لبس شجر مرخه زند وشجر عفاره
زنده دیرلر ؛ وزند ایله ضرب اولنان امثال محدثه مذکور اولور ؛ عنقریب
ان شاء الله تعالی سقط آتش خماق خماقدن جیقان آتش حراق حاء مهمله ایله تلفظ اولنور
انک تخفیف وتشدید ایله خف تحریف ایدوب قاف دیرلر حروقاء دخی بومعنا اوزره فارسیده
سوخته دخی دیرلر سعدی کفت بیت فتاد آتش صبح برسوخته ؛ بسکدم جهانی شد افروخته
بوک دخی دیرلر بمس فحری کفت بیت عم اکربار مرشود حیه عجب میل آتش بود جشبیوک
وبده دخی دیرلر ع آتش تیغ تراجاء وتن اعدا بده ؛ وصاحب مجمع خف لفظی بزباره سندن
یا قوب اندکاری قاوه تخصیص اندی ؛ وصاحب معیار ک شوبیتی ایله استشهاد اندرکه
بیت آتش زنه وسنک شبابان شمار ؛ از اطلس افلاک دهد چرخ بریس خف ؛
مضبوحه اول خماق طاشیدرکه رنکی قیرمزی اولهقاموس ح مرطلقا خماق طاشیدر
دیدی مزند شفاح ح ؛ وزند صلود ؛ وزند کاب اول خماق دموری درکه آتشی جیقمینه
عطبه اولیانمش بنه درکه آنی قاویرینه استعمال ایدرلر لکن فیروزآبادی دیدی که عطبه
اول بزباره سیدرکه آنکله آتش اخذ ایدرلر بشیاط ؛ اول بدینه نک یکسی نجه کربت
قاموس ح فتح ایله کبریت ؛ وضم ایله یاقه جق کبریت دردیدی جمال کوی دیک طنجره
وجوملکه یا بشمق ایچون اندکاری بزباره سی که طوماجق وباجاوره تعبیر اولنور که یاجه اوره
لفظندن محرف درکه مراد جارسود ؛ خانه یه یاجه کتوره جک بردر انبطام آیکیجه آتش
اودکوره کی دیدکاری دموركورک مغرفه کفلیز کبجه که آنکله آت کفین الورلر مقدح
ومذنب دخی بومعنایه در مطفحه ؛ دخی کفکیر معناسنه در طفاحه دن ماخوذ در جوملک
قاینا دقده آغزینه کلن کف معناسنه ؛ فیروزآبادی مغرفه نوخذها طفاحة ارزنها
جوهری تفسیر اندی فارسیده کفکیر وکفکیر دخی دیرلر ؛ وکجلیز لفظی تعریب ایدوب کفتیل دیرلر ؛
جمه مغارف ملعقه کفجه دارلر ؛ ادویه فاسیغی لکن صکره مرطلقا فاشیغی استعمالی
شایع اولدی طعام اکل اندکاری قاشیق بدعت اولمغله کویا آنک ایچون لفظ مخصوص وضع اولنمدی

ودخی برشئی یاماق الجون استعمال اندکاری آلته دخی ملعقه دیرلر یعنی آنه لعق که یالامق
معناسنه در جمه ملاعق مسواط عصیده حلواسی فارشدیره جق کیجه مخوص شراب
کیجه سی فجاح ؛ سنویق قارشدیره جق کیجه ؛ وفی القاموس المخوص کمنبر للشراب کالمجط للسنویق
منتسال طنجره دن وتنورون آچیقاره جق اوجاقری دموره فارسیده کوشت آهنج دیرلر
رادوق پالونه برلسنه دی سوزوب پاک ایده جک آلت که سوزک تعبیر اولنور ؛
وشراب سوزه کنده استعمالی شایعدر ؛ وصاحب مجمع دیدی که پالانه حلواجیلر
استعمال اندیکی بویوک دره پالادن وتنکیره دخی درلر مصفاة ومنزل مثله غلل
دخی بومعنایه در جمه مناول عضاره کاسه سفالین ؛ بالجمله زیاده قدری طعام براق
جناق بوندن اقدم مقدمه اولمق ذکر اولندی که عرب عضاره دی بیلر زیرا الترک
استعمال اندکاری جناق مقوله سی آغاجدندر جمه عضاير قصعه مثله جمه قصاع قصع دخی کلور
مقامات حریری شروحنده اصمعی دن روایت اولندی که قصعه تسمیه اولندیغی جوعی
تسکین ایدیکی ایچوندر ؛ یقال قصع الغلمة ای قتلها قصعة بعيرة ؛ دیمی درین جناق
قصعة ردوم ؛ ودردنم ؛ اول کاسه که آغزینه برابر طولمش که اطراف دن طشره جوکیلور سلانه
کاسه دن بالادا قدری نسنه وصفر کاسه ح اولان بیلاشق فیروزآبادی دیدی وصفر
صناوک فتی ایله یاغلو نسنه دن اولان بیلاشق یاخود بیلاشغی یاخود طولوم وجناق
مثاله سی ؛ وقد ذکرنا ما یتعلق به فی المقدمة الاولی مفصلا صحفه کاسه بزرک بویوک
کاسه جمه صحاف سکرجه سکره هر نوع جناق درکه تحریف ایدوب اسکره دیرلر فنجه وتفوه مثله
نقده دخی بومعنایه در جفنه کاسه بزرک جوبدن آغلدن یابیلمش بویوک جناق جمه
جفان کسائی دیدرکه جنا فلرک زیاده بویوکی جفنه اندن صکره قصعه کلیجه اولان
طعام اوکا آزه کفایت ایده اندن صکره صحفه کلیجه اولان طعام اکا آزه کفایت ایده
اندن صکره میکاله کلیکی آزه کفایت ایده ؛ اندن صکره صحیفه کلیه آزه کفایت ایده
علبه عینک ضم وکسری لغتدر کاوه وشه صغیر سودی صاغه جق قاب چوملک
ولوکلک کبی ومطلقا سود صاغه جق قابه دخی درلر بعض نسخه ح جرمین لفظلری زیاده قلمندی
جوهری کلامنه موافقدر یعنی سود صاغه جق دری قاب محلب مثلث جمه محالب وطب
مسک شیر سود طولومی جمه وطاب وفی المثل علیک وطبک فاذهبی اکلوده ایه
معناسنه درکه دوابه سود وستور بابوزنده اولان یوقفه قایوق دیرلر کندو سودظرفیله
قناعت ایدوب انک دوابه سی ایله تعیش ایله قلیل وکثیر کندو مالک ایله قناعت ایدوب
اخرک مالنه اعتماد ایتمه دیه جک بروح ضرب اولنور لخی مشک روغن وغیره مطلقا
طولوم یاغ طولومی اولسون وغیر نسنه طولومی اولسون ؛ معلوم اولهکه استغال مس ذات
التحتیین منلنک سوردی بغایة مشهور اولمغله اکا بوقحله تعرض مناسب کورلمدی لکن
مزبوره خاتون هذلیه وجمل معهودک اسمی خوات بن جبیر الانصاری ایدی خوات مزبور

حیل معموده ایله عامل دن فارغ اولدی خاتون آکا دیدی که لاهناک باخوات دخی
بلند آواز ایله سنوبیاتی اتداندی نظم وَاتِمِّ عِيَالٍ وَاتْقِنِّ بِكَيْمَا: خَلَجَتْ
لَهَا جَارَاتُهَا خَلَجَاتٍ. وَاَخْرَجَتْ رَيَّانَ يَقْطُرُ رَأْسُهُ: مِنَ الرَّاكِ الْمَخْلُوطِ بِالْمَغَرَاتِ.
شقلت بَدَرَتْهَا اِذَا اَرَدْتَ خِلَاطَهُمَا: بِيَحْيَيْنِ مِنْ بَيْمَنَ دُوِيَ عَجَرَاتٍ فَكَانَ لَهَا الْوِلَا مِنْ تَرَكَ
يَحْيَاهُ. وَدَلِيلٌ لَهَا مِنْ شِدَّةِ انْقِطَاعَاتٍ. فَشَدَدْتُ عَلَى التَّحْيِينِ كَفِّي شَيْحَةٍ: عَلَى سَمَيْهَا وَلَفَتُّ مِنْ فَعَلَاتِي
رَانَكَ بِرِنوعِ طیب در. ومغزه برنوع جامور در که نسوان عرب آنکله فرحلدن تضییق ایدرلر.
نسوان عجم اورومده چکیرده کی ایله تضییق اتدکاری کبی. وفی المثل اَنْكَحُ وَاَعْلَمُ مِنْ خَوَاتٍ. واشیخ
مِنْ ذَاتِ التَّحْيِينِ. روایت اولندی که خواتِ مزبور شرف اسلام ایله مشرف اولوب رسول
اکرمک مجلس عالیلرینه کلدکده رسول اکرم بتسم بیوروب الی این ذهب التحیان یا خوات
دیرلرایدی. خوات ذهب بهما الاسلام وصحبة نبیه علیه السلام دیرایدی فخارة
نفاره کوبه جیک که ایچنه رجال مثلو تونسه قورلره وجامور دن یاپدقلری بویوک صاچلی
قفار تعبیر اولنور. فارسده تقور وسفالین دخی دیرلر. وصاحب جامع تقور جامور دن
یاپدقلری قاب قباق در دیدی وکاشانی جامور درطین معناسنه دیدی جمه فخار
بسنوقه خنبرة. کوچک کوب که اصلی حُمْبَرَة در کوب قوربسی معناسنه وعوام تحریف
ایدوب قونبره دیدکلرینه دخی اطلاق اولنور. فارسیده خُمچه دخی بو معنایه در کرحم لفظنک
مصغری در جمه بسابق برنیه خنبرة بزرگ. بویوک کوبه جیک. صراح جمه خوز سفالین ایله
تفسیر ایدی بعض مطلقا جامور دن یاپدقلری قاب قباق. مصرحه شیشه دن یاپدقلری
کوبه جیکلر دیدی. وبعضیلر دمور دن یاپدقلرینه دیدی جمه برانی ساطور کارد قصاب.
قصاب ساطوری که معروفدر. جرحه باکل اللحم قصاب ساطور وبچاق مرادایدرلر.
مِعلاق کوشت آویزه ات اصدیقلری جنکال جمه معالیق مائده خوان آرکسنه صرز وملتش
یغمز اوزرینه طعام وضع اولنمش سفره. ابوعبیده دیدی که مائده یه مائده تسمیه اولندیغی اول
اولان کسنه لره طعام احسان اتدکی ایچندر. مازنی فلان دیرلر بکا احسان اتدی معناسنه
بعضیلر مائده مِیْدَه مأخوذ در میل معناسنه دیدیلر زیرا مائده اوزرنده اولان طعام یانه میل
وحرکت اندره. واوزرنده طعام اولمق شرط دکلدر شو وجهله استدلال اتدیلر که خوانچیلر عسی دکن
مائده انزالنی الحاج اتدکلرنده تریدان ناکل منها دیدیلر وظاهردر که مائده نک اوزرنده
طعام اولمسه اکل مراد اولنز. جمه موائد خوان خوان نا آراسنه اوزرنده طعام اولمین سفره.
وخوانک کینه سی ابوجامع در جمه خوان سفره معروفدر. اصلنده مسافرلرایچون احضار
اولنان طعامه دیرلرایدی صکره اکل طعام ایچون احضار وبسط اولنان هرنوع دری
مثللو سنه استعمالی متارج اولدی. کنیه سی ابوزجاء. یعنی لبساط الرحمة در. سماط برواج
مائده لی بری برینه متصل صوشه یوب خلق فارشو فارشو اوتوروب طعام اکل
اتدکلری سفره لردر. مرزوقی مقامه صعیدیه شرحنده دیدیکه سماط خوان کبیر معناسنه در

وخوانه

وخوانه سماط تسمیه اولندیغی وزرنده سماط اولدیغی ایچوندر که سماط سمیط لفظنک جمعیدر
دریسی ایله کباب اولمش قویون معناسنه جمه سفر سبذه سپدنان. نمک سپدی فیروز
آبادی دیدکه سبذه مکتل یعنی بویوک زنبیل معناسنه در. اکرچه لسان عرب ج
سین وذال برکامه ج جمع اولمز. لکن سبذ لفظندن تعریب ایدوب آیه بندیل
ودال مهمله ایله تفریط اتدیلر. جمه سبذ مندیل الغمر. دستارخوان طعام اکل اولندقده استعمال
اتدکلری بیکیره. غرغینک فتح وکسری ایله ات وبالیق رائحه سی معناسنه در. وقدر
فی المقدرة الاولی مفصلا. جمه مناديل مشوش مثل بدقاق سیر کوبه صار ساق در
حوکه جک هاوون. جمه مداق مملحه نمک دان طوز قویه جق قاب. جمه مماليح نوفله مثله
وقه نمک کوفته ج کولمش طوز. ومطلقا سحق اولنمش سنه ج دخی استعمال اولنور.
طبق هو فدر. جمه اطباق همدی طبق هدیه ایچنه هدیه وضع ایدوب کوتورد کلری طبق له
ایچنده هدیه اولمدقجه اول طبقه همدی دیرلر. والتفصیل فرباب الافعال. فاتور طبق سیمین
کوموشدن. اولان طبق فایق ج آتنوده. اولانلطبقه دخی دیرلر. صحور روایت اندی.
قناع. مبوه وضع اولنان طبق. مکتبة. طبق اوزرینه ستر اتدکلری مرکوش کرانه کوشه لرینه
وضع اندکلری طبق. وفی القاموس الکرامة طبق رأس الکعب. قدح معروفدر. ودخی هو مقدار
جمه اقداح. قعب قدح خرد. کوچک قدح که یک مردی بعنی بر آدمی سیرایده جک قدر کاسه
تعبیر اولنور. صراح اقعاج چنا قدر دیدی. جمه قعاب. قال بیت اذا اصبت
ما فی القعب فاعلم بانه: دم الشیخ فاشرب من دم الشیخ اودع. مرادیه ایکون
اخذ اولنان خرمه نک سودی در. صحن. وعسف. ومرفده. وعسن. بویوک قدح
رفده. ورفده الدردن. بویوک قدح. غمره. قعب دن کوچک. جمجمة. آغاجدن قدح. بین جمله
قدحلرک. بویوکی. مشربة. خنور. آب خوردنی. صوایچه جک قاب. انا. دخی بو معنایه در
جمه مشارب. صاخره سفراق سبک. فتحی وعین مهمله نک سکونی ایله لوله لی بر داق
صاحب مجمع سفراق لفظنی ترکیدر دیدی. بعض نسخه ج مشاغره. واقع اولدی که طوپراقدن
یاپارلر نوع کاسه در. انکره کبر اولور. جمه صوکبة کوز. کوزه بر داق. جمه کیزان. مصکاة. وسکاة.
شراب جامی معاوس ج. اناء معروفدر. طاس. جام درلرایدی. اکر شراب ایچه جک قاب. اغاجدن
اولورسه. قحف. دری دن اولورسه قدح دیرلر. قنجانه معروفدر که فارسیده پشکان دیرلر.
سوتله. دخی کوچک قنجان معناسنه در. قاقوزه. وقازوزه. وقاقن. اوزون بوغازلی
شیشه. وبایق تعبیر اولنان ظرف شراب. فارسیده کوزاوه. وکوزاوره. دخی دیرلر.
قاموس. مشربه یا قدح یا کوچک شیشه یا طاس. صوصو تفسیر ایدی. بزاده کوزه آویزه. صوصو
صوغیسون ایچون برداق اصدقلری چنکال. طهمانی. دخی بو معناده در. بلبله کوزه نک بابزه
لوله لی برداق که آفتابه کلری تعبیر اولنور. وآفتابه فارسیده جوزه دیرلر. جمک ضمی ایله. وشراب
ایچدکلرینه ظرف ج. استعمالی شایعدر که ترکیده کیلندیر دیرلر. جمه بلابل. جمجمه کسری ایله

سبوی دستی طوراق دنیا باریلر سامی سبوی بیانیله تفسیر اندی یعنی بوبوک دستی کوچک اورته دستی حرچر ارقلی سبوی بزرگ بوبوک دستی جب خُنب کوب که فارسیده خُم دخی دیرلر کوب لفظی عربی وترکی ده مشترکدر که قولهی اولمین دستی یه دیرلر دخی آگوب مثل کلور واول صلاح ایاغی که اوزرینه کوب اوتوردورلر کادخی جب دیرلر جرة حناخابیه مثلو جمعی جحاب ابن الانباری زاهر دیدی که خابیه کلام عرب اول ظرف درکه ایکیده اشیا حفظ ایدرلر ابوعبیده دیدی که جبأت الشئ دن ماخوذ در جبأت وجبیت الغدر ابطلت وانظلت وقرأت وقریت کی خنثة سبوی سبز بتیل صیرلو کوزه چک جرة حنتم وحنابر دن خُم دخی سُراب کچی بی خرش دخی بو معنایه در وخمر آس سُراب کولی یاپلمکه در جرة دنان خرف سفال صافی خزاف سفال قروشن صافی صاتان کمنه اصیص اول صافی درکه آگا قرنفل وشاهسپرم یعنی پسلکا نملو تلو سنه دیرلر مثلا قرنفل تغاری دیرلر وفارسیده نیم خم تغیر ولنور مصطبح اول صوطرفی درکه بربوزی بوتر دیربوزی یاصی اولور قابلو باغه صورتنده وبوغازی اینجه اولور فارسیده کشف کرنی دیرلرکه کشف قابلو باغه وکرنت وکورنت وکورت بوغازی اینجه یارداق معناسنه در وفی القاموس المصطبح کوز للسمن وجنب واحد راقوده اچی زفت صیوالی کوب جلف بوش کوب بعض نسخه کوبک اسفلی در دیدی جصص ولوره اول بوبوک لکن کوچک اندازال واباق بافغار لر وابدست آلورلر زجاجه زاء حرکات ثلاثه لغتدره آبگینه سرچه جمه زجاج زجاج آبگینه کرسیه یاپان کسنه وفی المثل هذا سراج الزجاجة بستور اولمین سرچ ضرب اولنور بیرکسنه برصدیقنه سرقی ماشه لسور صدیق اول سرچی فاش واشاعت اندکده برور قباره یه تحریر وصدیق مزبوره ارسال اندرکه نظم لسانک لایخفی له اثر ولانت کالصل لاتبقی ولاتذر سهری لدیک کاسراره الزجاجة لایخفی علی العین منهما الصفو والکدر فاحذر عن الترکسه لا انجاره ولکر جاجة کسر لا تجبر وقال الاخر فی هذا المعنی نظم قدکان صدرک للاسرار جندلة صنیعة بالذی تخفی نوا حیها فصار بعد ما کنت جوهرة رقیقة تشتف العین مافیها یعنی قدکان صدرک فی حفظ السر صخرة تنصدع قبل فاتصح زمانا حالا لایجب مافی ضمنه ولا یمنع الآن وقال الآخر فی رثاء لحی الله ام اولاک سرا فتحت به وفض الله فاه کانک بالذی استودعت به اثم ثم الزجاج بما وعاه وبوغبد مرحم وحدثنه نام منظومه در دوانه خطاب مقامنده کتاخانه نظم اندیکی ابیات دندرکه شعر ترکی بیلدیلر جمله اهل سر ترک آه سرزجاجه در که سرک سویلر سین اگرچه سنیه رازه فاش ایدرآنی خانه غمازه تفسیر آیکی اول اوزره اطباحسنه نک مزاج ومرضنه اسندلال ایجون بولنی قورلر فسترونی ناخوذ در طبیبک خسته بولنه نظری معناسنه فارسیده آبگینه دلیل وآبگینه بیمار دخی درلر لفظ ابگینه بسکونه دن محرفدر لهذا آب خشنک جوابگینه دن کنایه در لر عارورة سنیه سرچه دخی

یاپاپاپه قلری

باید علری سنیه که سوو فدر حوجلة اول کوچک سنیه که یانی اوله فیروزابادی دیدی که حوجل وحوجلة مطلقا فاروره واسفلی عظیم ولاغ فاروره دره عقاص عنجوره وصماد غلاف سنیه ورصام وسداد القاروره معناسنه دخی کلور وصمام سنیه یک آغزینه استحکام ویرمکه ایجون وضع اندکاری کسنه علیها صاص دخی صمام معناسنه در جمه قوارير قمقم آفتابه باقیرابریق جمه قماقم محمة آفتابه آتش صوقیرده جق کوکوم طشت طشت لکن فاکیده نسبت دخی دیرلر مسداتی دیدرکه کنیه سی ابومالک در جمه طساس ولکن وابریق مجموعنه مرجان درلر زیرا لکن ابریق اخذ اولندقده بری برینه طوقونوب ظهور ایدن صورت دلالت ایدرکه اطبخه تمام اولوب اکل ایتمکه مشغول ایکن غلام الکن وابریقی اخذ وتصویت ایتمکی مجنون دیدی که من هذا الذی یرجف بنا قبل انقضاء عملنا طساس طشت فروش لکن صاتیجی دکسوق طشت خوان اوزرنده طعام اکل اولنان تپسی وسینی مثللو سنه فاتوره وخی بو معنایه در مشعل سوو فدر جمه مشاعل مشعلة دار دوان مطلقا انجنه دار قودیل ظرف لکن بورون اوقی قویه جق ظرف استعمال ایدرلر لکن تغار وغاردیه کاری ظرف لعن مشو جمه الفاظ مرکن نبم لکن کوچک تغاردن صراحی ایله سو غسل ایده جک تغاز ودیدی که کاف عجمیه ایله لکن معناسنه اولمق ملاحظه اولنوره وفی الصحاح المرکن بالکسر لاجانة التی تغسل فیها الثیاب جمه مراکن مخضب تابه رنک بوبه قودلری ظرف وسمه دان ایله دخی تفسیر اولندی عنصر المعالی قابی لکن جوهری وقیروزابادی مرکن ایله تفسیر اتدیلر جمه مخاضب مخضة اشنان دان اچوغاله قودلری قاب جمه محارس غسول هرنه بدان دست شویند هرنه که آنکله آل یورلر صابون واشنان مثللو ابریق کوزه باکوزه قولیلی ابریق آب دستان ایله دخی تفسیر اولندی عنصر ابدست ابریقی نامورده دخی بو معنایه در جمه اباریق مصطرزی ایضاح ده دیدی که ابریق لفظنک جمعی ابارقه درک اصل نده اباریق ایدی یا خذف اولوب آخرینه ناعوض ویرلدی دقة وفرازنة کبی وکاهی ضرورت شعر ایجون یانی خذف ایدوب عوض ویرمزلر ابارق دیرلر اجاج آجمزه نمک کسر وفتحی لغتدره بنکان صولیجه جق طاس جمه اجاجین مصاطاس جمام حمام طاسی بعض نسخه ده طاسه ایله تفسیر اولندی واکثر کتب لغتده قولیلی طاس اولوق اوزره مصرحدر جمه سطول منارة چراغ پایه اوزرینه چراغ وضع اندکاری کسنه جمه مناور ومنادر نائلة مثللو مسرجة بمک فتح وکسری احتمالدره چراغدان چراغ یاقدقلری ظرف مبدالی دیدرکه مسرجة بمک کسری ایله منارة معناسنه دخی کلور جمه مسارج مشکات چراغخانه الجنه چراغ وضع اتمک ایچون دیواره اندکاری دلوک جمه مشاکی مصباح چراغ افروخته نامنمش چراغ جمه مصابیح سراج مثللو سرج فتیل ایله بتخریف ایدوب فتیل درلر جمه فتایل دتالة ایله افروخته یانمش فسل جمه زال تنعیل مثللو

جمعه شعابیل جعبوب سر بلیته قتیل اوجی اسناج چواره چراغ اسپیدن دیو توتودن بیدلان سیاهلق قراطه قتیل اوجودن کسوب اند قلری دیه کوزه روغن ازیوست دری دن یاپد قلری باغ قوبه جق قاب مطهره به دخی دیر لر جمعه دباب مشمعه شمعدان موروفدر جمعه مشاریع شمع معروفدر که بال موی تعبیر اولنور مجمر بیمک کسری ایله عود دسوزه عود یاقه جق آلت که بخوردان دیر لر و مجمر بیمک ضمی ایله مجمر اولماز آنش اوزرینه قود قلری بخور عود مثلو جمعه محامر والله اعلم فصل صندوق صادک ضمی ایله معروفدر فارسیده سنگو دیر لر جمعه صنادق مصنف لوابع دیدی که لا تجعل صندوق البیتر الا صدر القصدوق الحرة وقال ایضاً لا تجعل جواهر سرک الا فی صندوق صدرک تخت جامه اوزرینه اثواب وضع اتمکیجون یاپد قلری کبره دوت صوان صادک ضم وکسری اعتدره جامه دان ملبوساتی حفظی الجون یاپد قلری ظرف تخت معناسنه دخی کلور لکن صوان دن ماخوذ اولمغله مطلقا حفظ اتمک الجون یاپد قلری ظرف استعمالی مستبعد وکلدز صادخی صوان معناسنه در جمعه اصوینه مشجب یه یاپه بحر یف ایدوب سیاه دیر لر اول اچ آیاقلی آغاج در که اوزرینه اثواب آصار لر خصوصا سفر لرده بنجاب و مشجر و شجاره دخی بو معنایه در جمعه مشاجب مهند کنهوان بشیک جمعه نهود قماط سینه بند کودکان در کهواره بشیکده معصوملرک کوکسین باغلادقلری بسنه که باغلادقلری تعبیر اولنور مغوز رکونی که بچه بدان بیچند اول بزیاره سی که معصومی انکلیه صاریر لر که قوندقلری تعبیر اولنور و بشیک سائر مهماتنه دخی دیر لر و بعض نسخه ده رکوی کهواره یه تفسیر اولنمش معنای اخره مناسبدر جمعه معاوز اول بز که حورت طرفندن باغلایوب بچه معصوم یاتورر لر و برزم اصطلاحجه جوق صاینجای تعبیر اولنور دکاهی دریزی یاید لر لرکاغدی ودواة و فارسیده بازنیج دیر لر سویج کزابه محفه که خاتونلر سفره کتدکده بچه لرینی یاتور لر کجاوه وعماری دخی بو معنایه در جمعه مثلو جمعه جلوج واحداج محفه معروف در تحریف ایدوب محفه دیر لر کل بیشه خانه سجوری سینک کبر مسون ایچون یاپدقلری ندکاری دخی فارسیده موچک دان دخی دیر لر که جنبلیک تعبیر اولنور کیسه سی ابوالدثار دز قال بیت لنعم البیت بیت ابی دثاره اذا ما خاف بعض القوم بعضاً بوسیده اولمیه که بعضلرینی دیمک مراد عض بعوض در یقال بعضته البعوضة اذا عضته جمعه کلل خیمه جادر که موروفدر جمعه خیم وخیام خیمه دوزه جادر دیکیجی معمدانی دیدر که خیمه آغاج یدا غنه یاپد قلری سایه بانه وعرس آغاجدن یاپد قلری سایه بانه قنبع وری دن یاپد قلری ستاره اطلاق اولنور که موذی قنفذه دز فسقاعه دخی بو معنایه در عمود دستون دیر لر جمعه عمد عمده وجمع الجمعی اعماد دخی کلور طناب رسن خیمه جادر ایپی که تحریف ایدوب سنف دیر لر اصار وابصره اول ایپ در که جادرک ایکیدن آنمامق فازیقه باغلر لر جمعی اصر وایاصر کلوز وتد تانک کسر وفتح لغتدر خیمه جادر قازیغی سایی دیدیکمز وتد وودی کلور المدة

آغاج

فصل فی الصندوق والطرف والتحفة

آغاج فازیق دسمار وسکر موسکی وسک دمور قازیق معناسنه در مجلد دیدیکمز سک جوالدوز واوزون اکشری در جمعه اوتاد متده منج کوب جادر قازیغنک طوقماغی خیمه شمین یوکدن یاپد قلری جادر که کوچر اولبلر قورارلر فارسیده الچوب دیر لر که تحریف ایدوب آلاچق دیر لر جمعه اخبیة طراف خیمه ادیم بسحیایدن یاپد قلری جادر که رؤسای عرب قورارلر شقة پارچه جادردن برپاره مثلا جادرانکی کبی بعض نسخه ده دامن خیمه ایله تفسیر اولندی قلیجه دخی بو معنایه در وسایبانه دخی مثلو اطلاق اولنور حتر اول پاره در که انکی زمینه یا بغ اولیوب قیصه اولسه اکلر حجره دخی بو معنایه در حوقه وبجر باول فولان در که شقه تک کناریه دیکر لر منطح وسطاح جادر که اورته سنده اولنا آغاج جوهری دیدی که سطاح عمود بیت ومنطح عمود خبادر بوآن دیوان جادرک اولکنده اولان آغاج خالفه جادرک آردنده اولان سلسفاج که خلف بینه در لر اونیک اردینه آغاج طابا سنه جمعه سقاف سراویق سراپرده اوه چلدکلری ایچون وصحن داره چلدکلری سایبان قبوی ده سنه دخی دیر لر جمعه سراویات معلوم اولدکه سید شریف قدس سره حاشیه مطالع ده دیدی که سراداق سرایچه دن موبدر جوهری دیدی که سراداق صحن دارک اوزرینه چلدکلری ایچون در فیروزآبادی صحن بینک اوزرینه چلدکلری ایچون در دیدی بعض محققین سراطاق دن معربدر اصلنده طاق سرا در دیدی صاحب جامع دیدی که سراق عامه تحریف ایدوب چاراداق دیدکلریدر فسطاط خیمه بزرک بویوک جادر حرفاره خرکاه قیلدن یاپد قلری قاره جادر وپادشاه اوتاغنه دخی دیر لر سریر تخت موروفدر جمعه رایکه تخت اراسته مزین تخت جمعه ارایکه کرسی کافک ضمی ایله جوهری کسری دخی لغتدر دیدی بموروفدر جمعه کراسی بوضع فضلاء بر صندلیه بر کرسی اهدا ایدوب بر دور قباره یه تحریر ومعاصرسالاندی که

نظم

احدیث شبنا یقل لولا باحدوثه القال والبرک کرسی نقالت فیه کی رأیت مقلوبه بسرک مقصوره بر فرد لکذا سنه انکی آشنای صاحبنک بعض نسخه ده زمان ایله تفسیر اولندی والله اعلم فصل دعاء باردان امتیا قویوب حفظا ایده جک قاب جمعه دعینه تحریف مثلو جمعه ظروفانا آخور خانه ده استعمال اولنان قاب قجاق جمعه انته واوانی عاره قیداره خردار یعنی جوال کلان بویوک جوال که تحریف ایدوب خرار دیر لر ولیجه وطبیعه دخی خردار معناسنه در فیروزآبادی وطبیعه قدید وکعک قوده قلری عاره در دیدی کوزه جوال خرزه کوچک جوال جوالق جوان مطلق جوال اکوجه لسان عرب ده کلمه جیم وقاف جیم اولمز لکن جوالق جوال دن معرب اولمغله باسن بوقدر نته کیم مقدمه اولمکر کی کیس تفصیل اولندی جمعه جوالق وجوالیق بعضلر جوالقات دخی کلور دیدیلر لکن مسبوبه انکار ایدی خرج خرجین دیکه جوهری لفظ خرج غزی صرف ومعرب دکلدر دیدی جمعی خرج در

فصل فی الاوعیة کالاناء والجوالق وما ینا سبهما

لفظ ندن مراد سپید و زنبیل متلونسنه لر در تنک تعبیر اولندیغی عادتا ایکی سپید دلیلی
زنبیل بویوک اولدیغنه بنا در والا فی الحقیقه تمام تنک اولق لازم دکلدر مثلا تنک شکر کلمه
شکر کلاهنه اطلاق اولنور نوط. اول کوچک جلد درکه خرما وغیری لسنه وضع اولنور کذا فی
فی السامی و مجمع ج ان اعیا فرده نوطا. مثلنده دیدیکه نوط ایکی جوال مسامحه وضع اولنه
علاوه در. انتهی بزم اصطلاحمزده سبار تعبیر اولنور بنجیل اولمامکه کندو دن زنبیل سوالینی
هر نه قدر سوز سسن بینه اکا ابرام دن خالی اولمیه دیه جک ج ضرب اولنور جراب انبان کتاب
طغار جق جمعه اجربه جرب سلف انبان بزرک. بویوک طغار جق سلف دخی
بو معنایه در. ظنیه مطلقا جراب یا جرب صغیر معناسنه در. سید الی اول کوچک طغار جق
درکه الجیه انجه قورلر دیدیکی جمعه سلف مزود توشه دان. زاد و ذخیره وضع اولنه کار ظرف
جمعه مراود مکنسه جاروب سپور کیغر آلت کنس کسپورمک معناسنه در. ولفظ
جاروب وصف ترکیبی در اصلنده رو بنده جاد بر سپوره جی معناسنه جمعه مکانس
محوقه مثل خوق دن ماخوذ در کنس معناسنه. وسپوروندی یه کنایه سید کلری کبر خوقه دخی
دیرلر. ونظایری دخی بو کاقیاس اولنه و مقه و محمه مثلو منفر و فحمه خا مهمله ایله دخی مکنسه
معناسنه در. بقال خم البیت و البسرای کنسهما بو سیده. اولمیه کی لفظ محمه خم دن
ماخوذ در کول و کوسور معناسنه. پس محمه مطلقا سپورکه دکلدر بلکه کول و کوسور سپورکه
سپدر فائس تر بالته جمعه فوئس وفی المثل ضع الفاس فی الفاس مرزوقی دیدیکی که
خلقی پیر منتظر اندک هر نه استلیه جک ایسک ایشله دیه جک ج ضرب اولنور. واکثر
استعمالی هر ج در. سر لیشی دیدیکی بو امر ترغیب ج تاکید مقامنده ضرب اولنور. یعنی
هر نه الشلیه جک ایسک طوغری ایشله و ایشکی فصل و قطع ایدوب خلقی راحت بولدیرق قورتار
حصین کوچک بالته. مقرع و مقلاع طاش پاره لیه جک کلنک کرزین و کرزم
و کرزم اول بویوک بالته در که آنکله آغاج کسوب بیقارلر. فیروز آبادی دیدیکه کرزن
و کرزین و کرزین فائس کبیر و کرزم جعفر و زنبنده و کرزم فاس معناسنه در. خرت
سوراخ ثقب بالته نک صاب صوفه جق دلوکی و ایکنه و قولاق دلوکنه دخی دیرلر. جمعه
احرات و خروت بدالفائس دسته ثقب بالته صابی فعال دخی بو معنایه در. خلف
بالته نک باشی عقب بالته نک کسکین طرفی بشر ثقبه کسر دیدکلری کوچک بالته
جمعه بشورحداده ثقبه جوهریکی باشکی بالته جمعه حداء مغول کلنک باریک سوری
کلنک جمعه معاول صاقوز طاش پاره لیه جک بویوک کلنک که بابره تعبیر
اولنور مسلة جوال اوزجوال دیکه جک بویوک ایکنه که موده در. سنغیر دخی بو معنایه
در. فارسیده بنبدر زر دخی دیرلر مقص ناخن چین طرناق کسه جک مقص و مطلقا
آله قطع ج استعمال اولنور مقراض معناسنه مقص مثلو جمعه مقابص اکثر نسخه ج
بو وجه اوزره واقع اولدی و عندنده ج اولان کتب لغت ج بعینه بو معنایه مصادف اولدم

لفظ ندن

لبید کوچک جوال و نوره دخی دیرلر. جبیر بویوک جوال جمعی اجبزة در. قبیقه طوبراق
طاسیه جق جوال جمعی فنایق کلور. جوجبة اول جوال که حرج کبر اولر. فارسیده دیرلر غدل
تنک بارچه بوکاک برطرفی که تحریف ایدوب دنک دیرلر. واصلنده مثل معناسنه در.
جمعه اغلال مکتل زنبیل زنبل مثل جوهری دیدی که مکتل زنبیل کبر بر ظرف درکه ایچنه اون بش
صاع لسنه صیغه بوشیده اولمیه که لفظ زنبیل انک کسری ایله قراءت اولندقده بابی
مشدد دیا خود زنبیل دیمک کرک زیر السانی ج. فعلیل وزنی یوقدر جمعه زبل وزق
وزنبیل. وزنبیل دخی مکتل معناسنه در. فیروزآبادی دیدیکه محفد و محفدة دابه یه علف ویرمکه
برجراف در. جنبجه. وحفض دری دن یا پدقلری زنبیل در. وفارسیده زنبیل زنبر معناسنه
در. یعنی چاپور ساسیه جق تکنه بشماقه کاربرقازان تکنه تک استعمال اتدیکی زنبیل درکه
فارسیده زنبیل کاربر تکنه دیرلر. شاوون ماخوذ در قوبی دن مطلوبراق جقارمق معناسنه اول
طوبراغه شای دیرلر. قفة کالدان زنان. خاتونلر مناعلرینی وضع وحفظ اتدکلری ظرف
صراح ج ایچی لوش قوری قاباق که خاتونلر ایکنه اکلرن و آغیر شاقلرن قورلر دیدی و مطلقا
سپد ج استعمال شایعدر. سامی ج. قفة لفظی ساوین بنیه ایله تفسیر اتدی تعبیر وضع اتدکلری
سپده خلاصه نام کتاب ج دیدی که شبان اول ظرف درکه ایچنه برلسنه قویوب
برو صعدن بر موضعه کونور ر. مثلا انوبنی ایکی قات ایدوب ایچنه میوه مثللو لسنه
قومق کبر. وخاتونلر آبینه وبعض ادویه وضع اتدکلری کیسه مشبهه. دیدکلری بوغچه بقچه در.
انتهی یعقوب. دیدیکه قفة اول قورمیش آغاجدرکه چوریسوب کوکی قالمش اولا. وفلان لسنه
زیاده پیر اولدی دیه جک بر ج کبر کنایه قفة دیرلر. مثلاق اول توبره درکه سائلر ایچنه
قریغی قورلر. کذا فی القاموس. تبریزی شرح مقامات حامه مرقع معناسنه عربی دکلدر
دیدی کرازی اول جناق درکه سائلر قولرینه آصوب هر نه دیرلرایسه آنک ایچنه القایدر
جمعه قفف وقطاله آنچه میوه دردی چیندی. اول لسنه که آنده میوه دوشورلر. فارسیده
کواره دیرلر. طرابان. چیت عبال. وچیوق دخی اوردکلری طبل کبر لسنه کلاته تعبیر
اولنور. وفارسیده نرنیان دیرلر. کاشانی دیدیکه ترنیان مرجان وزنده سوکوتدن چیمیه
عندنده اوردکلری طبق کبی لسنه در. ترنیان دخی بو معنایه در. وترنیان کریمان وزنده
سپد عرض معناسنه در. فخ فرمزوقی شرح مقامات ج دیدی که میوه وضع اتدکلری سفیل
معناسنده در. زراخ قرفه خانک ضمی ایله میوه در لهذا بسنه فخ فرلر بیمک فحلا ایله بتی فخلا
وفحش وفحش تورر. دوخلة لاملک لسنده بدوتخفیفی لغتدر. تنک خرمای تر. باش خرمایکی
بعض نسخه ج کواره ایله لقیه اولندیکه فارسیده مطلقا میوه قوجه قلری سپد در. وکواره
کافک ضمی وفتحی ایله لغتدر. قاموس ج دوخلة خرما یاپراغندن اوردکلری سپد درکه ایچنه
خرما قورلر دیدیکی معنای اوله مناسبدر. خصفة موغایف دخی بو معنادر. جل تنک خرمای
خشک. قوری خرما دنکی قوصرة تنک شکر دنکی مخواولیه که بو مقامده ذکر اولنان تنک

فحفی اولیہ کہ مقتضی حراق مقتضی و مقراض ثوب قطع ایدہ جک آلت و جلم قویون مثللو
حیوان قرقہ جق آلت معناسنہ رحیث المعنی متقارب در کہ جملہ سی قطع ایدہ جک
ایکی دمور دن مرکب آلت دیمکدر لہذا الفاظ مذکورہ اکثریا تانیثیہ صیغہ سیلہ
ذکر اولنوب مثلا جلمان دیرلر ابو محمد حریری درۃ الغواص دیدی کہ فرضہ بالمقراض
وقصصتہ بالمقص دیدکلری وہم درصواب اولا مقراضان و مقصاتان دیمکدر جلمان دیدکلری
کبی زیرا جملہ سی ایکی دمور دن مرکب در انتہی لکن حریری مرقوم مقامہ اقعد ہم تحلم
قلم و احلم ہم جلم صوب مفرد صیغہ سیلہ ذکر امتدیکی درجہ واقع اولمکلرینہ منافیدر بعض
شراح مقامہ دیدیلر کہ جلم لفظی مفرد و تثنیہ استعمال انمک جایز در لکن مفرد استعمالی بغایت
نادر در و ضعیف و یا بسا اولا لہذا جلم قلم و جملہ تشبیہ ایدوب عبارت مذکورہ بمثلی
ضرب مثل ایدرلر واللہ اعلم منقاش موی چیننہ قیلی اولوجق آلت کہ ترکیدہ جنسی دیرلر
خارجین ایلہ وحشی تقسیر اولندی کہ اعضادن برعضوہ بنکن باندقدہ اول بنکی چیقارہ آلت
منقاش مثلو منقش دیمکدر ماخوذ در اعضادن بنکن و ایکنہ چیقارمق معناسنہ مقص مثلو مقصص دیمکدر ماخوذ
در قیل قوبارمق معناسنہ و خاتونلرک بوزندن و الندن قیل اولوب تزیین ایدلمسی
خاتونہ ناصہ دیرلر ملحلہ یمک ضمی ایلہ و کافک سکونی و عاینک ضمی و لامک فتحی ایلہ مرودقدر
کہ مرود قدر جمعہ مکاحل میل مرود قدر کہ کوزہ سرمہ چکہ جک میلہ فارسیدہ سرمہ کشی دیرلر
مرود مثل جمعہ مراود رود دیمکدر ماخوذ در کلوب کتمہ معناسنہ یقال ادلشی اذا جاء و ذہب
وجہ تسمیہ ظاہر در منول مثلو نخل و نکحل دخی بو معنایہ در فحراف میل جراحت جراحلر یارہ نک
غورینی یملک ایچون صوقدر و فلری میل مسبار یعنی جراحت نارہ یہ صوقدر و فلری فتیل
جلال دندان پاک کن و بلشن پاک ایدہ آلت کہ معروقدر مرآت آینہ اصلندہ مرایہ در
کورہ جک و کوسترہ جک آلت معناسنہ جمعہ مرآتی مأویہ و وسیلہ دخی مرآت مونثہ
در سنجمل آینہ جیبی جیبنی آینہ کہ بولادون یاپارلر و میدیکز جمعی سجامل در صیقل
آینہ زدای آینہ دیمکدر پاسی ازالہ ایدہ جک لسنہ جمعہ صیاقل مشط شانہ طاراق
جمعہ امشاط امشاط شانہ تراش طاراق یاپیجی مروحہ باد زبن یلپازہ کریچ دن
یاروح دیمکدر ماخوذ در فارسیدہ باد کش و باد زن دخی دیرلر جمعہ مراوح مذبۃ سینک
قودہ جو یلپازہ کہ ترکیدہ سنکلک و فارسیدہ مگس راں دیرلر سوط لاتاجاقی راست
بیت نفع عامہ عامہ را لیست آری دم خرہ خوش مگس انیست لیکن دم حرہ ادر خور سہت
رابعہ آینہ دان آینہ نک ظرفی عتیدہ مثلہ و لفظین مذکورین عطر اقوو قارورہ ظرف دخی
اطلاق اولنور جہبذ چرک آینہ آینہ نک کوف و پاسی درج صندوقہ کوچک صندوق
الجینہ جواہر مقولسی قویرلر سفط کاغدان جامہ دان نبیہ اولنور سلۃ دخی دیرلر جمعہ اسفاط
جونہ بوی دان عطر اقوو قارورہ لری حقہ بعبتہ و قسمہ دخی بو معنایہ در و عطار طبلسنہ دخی جونہ
دیرلر جمعہ جوان حقہ موفد جمعہ حق و حقاق حقاق حقہ کرحقہ یاپیجی قوطاط دخی

بو

بو معنایہ در خراط مثلو مطلقا طوغرامہ دخی دیرلر عاج استخوان پیل قیل کبولی ساج
مطلقا آبنوس سائسم آبنوس سیاہ قرہ اولان آبنوس ملمع آبنوس بلسنہ الاجہ اولان
ابنوس خطاف اوجی اکری دمور کہ قولی دخی قوغہ چیقارلر لہ و قولی چرخنک یکی صارفندہ
اکری دمور لر در کہ حرخنک محوری آنلرہ لحم و موہر اوجی اکری دمورہ دخی دیرلر و معنای
اول نظر ایلہ فارسیدہ جاہ یوز دیرلر عود قہ موعفافہ و عودق برماج چنگالو دمور در کہ آنکلہ
قولی دخی قوغہ چیقارلر لہ عدوقہ دخی بو معنایہ در فارسیدہ چار ساخہ دیرلر عقنقناۃ
اوجی اکری آغاجدر چوکان کبر کہ آنکلہ برسنہ یی چکوب الورلر و اللہ اعلم و الصلوۃ علی محمد و سلم

باب اللہ یا احد جل شانہ رب پروردکار تربیت
صاحب یعنی موجود ذاتی کتم عدمدن صحرای وجودہ کتوروب مستعد اولدقلری کمالہ
بالغ ایدیجی و لفظ کارکافہ عبلی ایلہ ایشن و پرورزدہ الک سکونی ایلہ سلک و کوروب
کوزنمک معناسنہ در سلام الہی عیب عبدن منزہ بریۃ آفریدہ یار ادملمش یعنی
مخلوق جمعہ برایا خلیفہ مثلو جمعہ خلائق خلق مثلو جمعہ اخلاق ذری و بشر و انام و جیل مثلو
عالم جہ از ہر دردکار حضرت اللہ دخی غیری موجودات علامتدر ماخوذ در شناسا
و دلیل معناسنہ جون ماسوا اللہ ایلہ حضرت الہ نک ذات و صفاتنہ استدلال اولنور
بو اسم ایلہ تسمیہ اولندی لہذا عالمی تعریف ایدکدہ ما یعلم بہ الصانع دیرلر جمعہ عالمون ..
و عوالم ملک فرشتہ جمعہ ملائکہ جبرئیل فرشتہ وحی ملکی یعنی ظرف یاری دن
انبیایہ وحی کتوریجی و لفظ جبرئیل عبری دخی موتدر عبد اللہ معناسنہ کہ عبری جہ عبد
ایل اللہ معناسنہ بعضیلر دیدیلر کہ جبرئیل دخی موسی ایلہ تبعیہ اولنور و شریعتہ آنک واسطہ سیلہ
نزول ایتمکلہ شرعہ دخی موسی دیرلر جبریل و جبرین و روح القدس و روح الامین و الناموس
الاکبر مثلو و جناح جبریل صوب برکہ مرادیدرلر قال الشاعر فی وصف ورقۃ
وردت الیہ للعبادۃ نظم ارفعہ فی عبادکی وردت اورقہ قد شفت تبجیل ..
ام عودۃ فی بیتہا صدرشت ام منسحۃ من جناح جبریل میکائیل فرشتہ روزی
رزق ملکی یعنی حضرت اللہ آنی روی زمین ہم اولان حیوانات رزقنک اسبابنی
تحصیل موکل امتمش و الا فی الحقیقہ روزی رسانی حضرت فیاض رزاق در میکیل
و میکیل و میکال مثلو اسرافیل فرشتہ صور صور ملکی یعنی حضرت اللہ آنی اماتہ احیاء
و احیاء اموات ایچون نفخ صورہ موکل اندیکی ملک عزرائیل فرشتہ مرگ و یوم ملکی
یعنی قبض ارواح ایچون حضرت اللہ آنی موکل امتمش ملک الموت مثلہ کہ سنی ابو یحیی در کہ
صیدی ایلہ تکیہ قبیلہ سندہ نہ کہ حبشی بر ابو لہیعہ ضعیف ہ و لہیعہ سلیم و مہلکہ یہ مغازہ
و منسحورہ مطلوب دیرلر لغوئیل ملاحظہ سیل آبو بکر خوارزمی و غلنک صرتبہ سنہ دیدی کہ
نظم اعوذ و ہم نفخۃ الریح خیفۃ علیہ دجل الموت یطلبہ بکلی و ذو غولہ بالعرفی کل مشہر
و یضحک منی فی الکمین ابو یحیی مخرفہ و لہیعہ کہ لہیعہ یعنی یملک صوتمان مسمہ بسیلم اطلاق اولندی

تقول ملاحظه سیله اولدیغی عامه کتب ادبیه مسطوردر. نته کیم قسیم ثانی فی هم علم بابنده
سلم ماخر سنده کلور ان شاء الله تعالی لکن فیروزآبادی قاموسنده السلام للدیغ الحیة دیدکدن صکره
والسلام من اسمآء الله تعالی والسلامة الخلو من العیوب والدیغ کالسلیم دیدیکی خصوص
مذکوره فی الف ملاحظ اولنور. والله اعلم رضوان خازن بهشت جنت خزینه داری.
مالک خازن دوزخ جهنم خزینه داری. رتبیه فوقنه عذاب عذابه موکل اولان ملک
جمعه زبانیة بنی بیغامبر. حضرت الله تعالی طرفندن مکلفینه خبر ویرجی. فارسیده
پیام بر و پیمبر دخی دیرلر. وصف ترکیبی درکه اصلنده برنده پیغام در. وقس علی هذا غیره
جمعه انبیآء و نبیون نبوة پیغمبری یا مصدر ریه ایله پیغمبرلک که ذات پیغمبر ایله قائم
برصفتدر. آدم بدر انسان. نوع انسانک باباسی واول مکلمه که زبانه قضو للغندن
هر ایشه و هر کسک مصلحتنه فارسیوا کاوصی آدم دیرلر. مقام مدح ده دخی استعمال اولنور که
مصلحت گذار اولان خیرخواه مکلمه یه دخی اطلاق اولنور. آدمی مردم. آدم اوغلی که آدمه
نسبدر. جمعه آدمیون جوآما در آدمیان. آدم اوغلی یعنی انسان مردم که آدم
تعبیر اولنور. ناس مثل جمعه اناس. ونقول ما ادری ای ترخم سو. ای ای ناس سو مصنف
نوادر ده دیدیکه یا انسیان عادتک انسیان. واذکر ان الناس ناسین وارق القلوب فارسی
لفظ انیسیان لفظنک تصغیریدر. رجل لفظنک تصغیری رویجل. ومونث لفظنک
جمعی مخبر بان کلدیکی کبی. بعضیلر دیرکه اصلی انسیان ایدی تخفیف ایچون یا حذف اولنوب
تصغیر اولندقده یه سنه عودت ایدی. وانسان لیته معناسنه رجل ومراه یه اطلاق اولنور.
ومؤنثنده انسانة دیدکلری عامه کلامیدر. ابن عباس رض دیدی که انسان انسان التسمیه
اولندیغی حضرت الله ایله اولان عهدی فراموش اندکاری ایچوندر. فرادیدی که لفظ انسان ده
ایکی وجه وارد. وجه اول بودرکه ینسی ینسی دن افعلان وزننده اینسان ایدی. لهذا تصغیرنده
انیسیان دکلور. جوهری دیدی که ابن السکیت لفظنک استعمالی کثیر اولمغله تخفیف ایچون یا یی
حذف ایدوب انسان قالدقدن صکره تصغیر اندکارنده یا یه عودت ایدوب انیسیان
دکلدی. وجه ثانی بودرکه انسان انس دن ماخوذ در فعلان وزننده. جوهری دیدیکه
بو تقدیرجه تصغیرنده یا زیاده سی قیاسه مخالفدر. رجل لفظنک تصغیرنده رویجل دیدکلری
کبی. ابن الانباری روایت ایدی که انسان لصلنده ایسیان ایدی یا یی نونه تبدیل
اندیلر. انطیت ج که اصلی اعطیت درعینی نونه تبدیل اندکلری کبی. حتی حسن دن
انا ارطیناک الکوثر قرآنی روایت اولندی. آدم لفظنده اختلاف اولندی ابن عباس
ادیم ارض دن ماخوذ در دیدی. ابن الانباری دیدرکه بو تقدیرجه اصلی آدم اولور که همزه یی
الف تبدیل ایدیلر. قطرب دیدیکه آدم ادمه دن ماخوذ درکه ترکیده قره باغه و فارسیده
گندم گونه تعبیر اولنور. ابن الانباری دیدکه آدم ادمت بین الشیئین دن ماخوذ اولمق
محتملدرکه ایکی شی بری بونه خلط اندم معناسنه. وحضرت آدم ع ماء وطین دن

مخلوق

مخلوق اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی. اخفش دیدی که آدم اصلنده ابکی همزه ایله ادءم همزه
ثانیه یی تلیین ایدیلر. واکر تحریک مراد اولنورایسه واوه تبدیل اتمک کرکدر لهذا جمعنده
آدم دیرلر. والله اعلم. مردم ارکشی. فیروزآبادی دیدیکه یمنده حرکات ناشئه
لغندن انسان و رجل معناسنه دکلدر لفظندن جمعی یوقدر. بعضیلر جمعی مردون دیدیکی
انتهی. وشرح فصیح ده لفظ مردون حسن بصری دن استماع اولندی دیدی مبدائی جمعی
قوم در دیدی. امرء و مغلر مرأة دن معناتون کشی امراة مثلو کوندولفظندن جمعی یوقدر
لهذا دیدیکه جمعه نسآء و نسوة و نسوان. ولقد حسن من قال نظم الناس یجوز و الصناعة
عنهما. رأی النسآء و امرءة الصتیان. اما النسآء فمستسلمن الی الهوی ثواخ القصیر یجری
بکل عنان. وامرء و امرءة لفظلرینه الف لام داخل اولدقده الف وصلی حذف واجبدر
ودخی معلوم اولدیکه انبلاآ و الاخیار بالنسآء الاشرار نام کتاب ده دیدیکه مبتاع ج
غرب مثل اولنان امراه لبسون در. اولازرقاء کامه که بنی نمیر دن بر خاتون ندرکه بر مرتبه
حدة بصری وارایدرکه بیاض سوادی یچینده بیاض قیلی واج کونلک یوللرده اتلو بی کورر دیدی.
وعسکری مسافیعیده دن کورو سو قوینی خبردار ایدرایدی که لهذا آنک قوینه بر وجه ایله دوشمن
طفر بولدیلر. مزایدی ریزادشمن تکمز دن اول کوروب قومنی آکاه اتمکله تدارکاته دشمن کلوب
واصل اولنجه کورر لرایدی. روایت اولندیکه آخر الامر بر حیله تدبیری ایله دشمنلری
ظفر بولدیلر که آغاجلر کسوب عسکرک قدامنه الترمای ایله طوتوب عسکره بر وجه ایدوب
قوم مذکور طرفنه یوریدیلر زرقاء مسافه بعیده دن کوروب قومنه متوجه ایله
خبر ویردی که مسافه بعیده دن آغاجلر یوریوب بو جانبه توجه اتدیلر حوفوی بو خبری
استماع اندکده زرقانی لنفسیه و تحمیق ایدوب بصری محتمل المثل یلاحظه سیله اصلا
فرد جنک تدارکنه کورمدی ناکاه عسکر مزبور کلوب قوم مذکوری فار و زرقانی قتل
اندکده عسکره کوزلرینه چیقاردیلر کورمدیکه بیمثل زرقا ایمش ایله اکتحال ایمکله کوزلرینک
عروق و اجزاسی ایمه ایله آلوه اولمش کویا حدت بصری آندن اتنا ایمش ایمش. وفی المثل
ابصر من زرقاء یمامة. نابنا لبسوس که حرب البسوسیه باعث اولان خاتون در که بکر و تغلب
قبیله لرینک فرق بیل متوالیة محاربه سنه و کلیب بن وائل کلثومه نابعث اولمشدر که
بتفصیل مجمع میدانی ده مسطوردر. وفی المثل اشام من البسوس. نائلة دعه که بنی عجل
دن بر خاتوندر که نه مرتبه احمق اولدیغنک بتفصیل خلال ترجمه سنده مذکور اولمغله بو مقامده
اکا تعرض اولنمدی. وفی المثل احمق من ذرنوحة. رابعا ظلمه که هر بیل دن بر خاتوندر که فرق بیل
زنا و فرق بیل قوادلک اندی زنا و قبادده فی قالمدقده نبسی و برغز بغبر نکه و برقانجق
کبی بیدایدوب تدارکسز بسفاندن متلذذ اولوب تا مرجع سویه راجع اولنجیه وجه اوزره
اوقات کچورر لردی. وفی المثل ازنی من ظلمة. خامسا ام فرزنه که مالک بن حنظله بن
البدر الفزاز نیک زوجه سیدرکه خمسه سنده الی سیف جمع اولمشدرکه هر بر سیف

مذبوره نک محرر یرینک بر بنک ایدی اوغلی واوغلی اوغلی وقزی اوغلی کبر وفی المثل
امنع من ام فرقه انتهی ابن سیرین دن نساء احوالنی سئوال ایدلمکله جوابنده دیدی هن مفاتیح
ابواب الفتن ومخازن الاثم ان حسنک الماة الیک مئنت علیک وتفتنی بترک
وتمیل امرک ومیل الی غیرک وقال بعضهم النساء رجال بالتیل وشوک بالنهار وعن بعض
الحکماء لامصیبة اعظم من الجهل ولاشر اشر من النساء رجل ادارکتنی جمعه رجال صفدی غیث
الادب دیدی که رجل لفظنک جمعی رجال وجمع الجمعی رجالات دخی کلور رجال وحمالات کبی
واساسی دیدی که فلان من رجالات قریتنا ای اشرافهم وراجل اتی کلور وزنه رجله
ورلره قال نظم مرقوا جیب قمیصها لم یبالوا لو اخرمته الرجله ودخی اهل لغت مروه لفظنک
مغایرنده اختلاف ایدرلر حتی دیدی که مروة انسانیت دن عبارتدر ابن فارس
لغویت ایله تفسیر ایدی بعضیلر دیدیلر که صاحب مروة اول کمسنه در که نفس محسن اولمیان
اموردن حفظ ایده عند الناس محبوب الملق خوفندن وبعضیلر دیدیلر که اول کمسنه در که
اقرانک مسلک سلوک ایدر وبعضیلر دیدیلر که اول کمسنه در که شرعاً وعقلاً قبیح اولمیان
شیئی ترک ایدر مثلا جماعه کثیره مانند بلند آواز ایله جاغیرمق واکل اثنده ادبه مخالف
ایدر وسائللر ایچون مکتوب یازمق مرتبه تطبیب ایدر وقادر اولدیغی مرتبه خیانت ایدر وحوق
وکمسنه نی تحقیر وحوق مزاح وهزل ایدر قوم کروه مردمان آدمیلر جماعتی جمعه اقوام عربی نازی
زبان عربی لغت ایله تکلم ایدن کمسنه جمعه عرب عرب دخی کلور اعرابی بدوی بادیه
نشین اولان عرب دیمکدر کمسنه جمعه اعراب واعاریب وفی النوادر العربان عربات والسودان
سیدان که عربان عرابک جمعیدر وسیدان سیدک جمعیدر اساسدیازیلب معناسنه
شیخ الجمل الدین شرح مشارق دیدی که اعرابی لفظی اعراب لفظنه نسبتدر که ارباب
سکان بادیه دن عبارتدر بو نسبت جمعه اولور مفرده اولمش اولمز زیرا اعراب قبیله جمعیتنه
جاری ومستدر لفظ انمار کبر که بر قبیله نک اسمیدر بعضیلر دیدیلر که جمعه نسبت اولنمیوب
مفرده نسبت اولنمه عربی اولوب معنی منسوبه اولور زیرا عرب اولاد اسمعیل اطلاق اولنور خواه
بادیه نشین خواه قریه نشین وبعضیلر دیدیلر که لفظا اعرابی مفرد وجمع دکلدر بو نسبت مفرده
اولمش اولور زیرا اعراب لفظی عرب لفظنک جمعی اولسه محالی مستلزم اولور زیرا ارباب عربدن
طائفه مخصوصه درکه اهل بادیه اولنلر درد موذی فرض اولنا عرب عجم مقابلی وملغله بادیه
وسمر وقریه نشین اولنلر مطلق اعراب متعدده یه شامل اولور پس لازم کلور که مفرد جمعیدن اعم اولا
وهو محال فرادیدی که اعراب اهل بادیه وعرب اهل قریه ومصردر واول کمسنه که عجم ایکن
لغت عربیه تکلم ایده اکا رجل عربانی دیرلر عجمی هر که عرب نسبوح باشد هر کمسنه که عرب اولمش
اولمیه جمعه عجم وعجم اعجمی مثلا جمعه اعاجم وبعض اهل لغت دیدیلر که عرب عند نده اعجمی اول کمسنه
درکه لسانندن عجمه اولا عرب دخی اولور سه بینه اعجمی در وعجم اول کمسنه درکه اصلی عجم اولا
لسانی فصیح دخی اولور سه بینه عجمی درلر ورجل اعجم واعجمی دیرلر لسانندن عجمه اولسه

وردوا

وردوا ب تکلم اندکلرینچون عجم تسمیه اولندی وصلوة ظهر وعصره عجماء دان دیدکاری ندر
جهر ایله قرائت اولنمدیغی ایچون در وابو العباس فراء دیدیلر که اعجم اول کمسنه در که لسانندن عجمه
اولا واعجمی وعجمی برمعنایه در یعنی اول کمسنه که عرب اولمیه ابو بکر بن الانباری زاهر دیدی که
بزم عندمزده صحیح اولان بو قول در انتهی مصنف دخی بو قولی اخذ اندی صاحب تزهه دیدی که
لفظ اعجمی کسره ونفسنه نسبت قیاسلرندن که عجمه دن ماخوذ در نسبه کبیر اخر لفظنه نسبت
ایدوب اعجمی دیرلر قاله الشاعر بیت الدهر بالناس دواری فمنهم ای دوار ونسبه مذکوره سائغ
ایچون ملاحظه اولنور والله اعلم حبشی مرو فدر وکنیه سی ابو البیضا در جمعه حبش زنجی زنکی
زنکبار ولایتنه منسوب کمسنه جمعه زنج وزنوج سامی دیدی که زنج وزط ولوبه ولوبیه
سیاهانه بمعنادر زنجی ولوبی ولوبی وزطی در هندی هندو هندوکستانه منسوب اولان
کمسنه جمعه هنود وهنود مقدما هو ماء کرکی تقدیمیله اوتمشدر فاسوس دیدی که رجل
هندکی دیرلر اهل الهند معناسنه که هندون ماخوذ دکلدر زیرا کاف حروف زائده دن
دکلدر روحی مرو فدر روم مملکتنه منسوب کمسنه کنیه سی بنو الاصفر در جمعه روم روم بن
عیصو اولادلری اولان قوم در فارسی پارسی پارس مملکتنه منسوب اولان کمسنه جمعه فارس
وفرس فارسی مرو فدر جمعه دیلم ترکی مرو فدر بنو افنطور آیدی وقصر ایله ترک کنیه سیدر
جمعه ترک وأتراک وفی المثل اجور من الترک والدیلم دیلم شرارت وعداوت ایله
معروف اولمغله فلان دیلمی من الدیلمیه دیرلر عدد ذوی الاعداء معناسنه وفارنجه وکنیه
حوه نک عدوسی اولمغله عرب آنلره دخی دیلم تسمیه ایدرلر ویقال ترک ترک صحته الاتراک
کردی مرو فدر کردستانه منسوب کمسنه جمعه کرد واکراد لطیفه بر رجل حماره خود رانمی
ازردم مرا مغدور میدارید که آدم بنم کردم اخلاق اصری دیدی که اضافت امم دخی عرب
نطق وفصاحت ایله ممتاز در لکن جفای طبع وتوسط شهوت ایله موصوفلر در وعجم کبا ست
ولطافت ودکا ایله ممتاز در لکن حیله وحرص ایله موصوفلر در روم دها وامانت وکفایت ایله
ممتاز در لکن بخل ولوم ایله موصوفلر در وهند قوت کروغهم ایله ممتاز در لکن عجب وتکبر
وحیله ایله موصوفلر در وترک شجاعت وحسن خدمت وجمال ایله ممتاز در اما غدر وفساد
وفی جفا طبعله موصوفلر در والله اعلم شمل کروه مردم انسان جماعتی وفی الصحاح جمع الشمل
شملهم ای ما تشتت من امرهم وفرق الله شملهم ای ما اجتمع من امره وطلبه الطلبة دیدی که
ویردی الحدیث لاجمع الله شملهم ای ما تشتت من امره ویقال فرق الله شملهم ای جمع من امره
فهو من الاضداد جماعه مثلا جمعه جماعات ملا ائمش الکرناشرف صاحبزاده لرینه کروه دیمکله استعمال
اولنور کوباشرف وسولتکر ایله خلقک قلوبنی ملا ائمش حوزه وفریق وفرقه مثلا
کروه جداکره ایله دخی تفسیر اولندی بعضلر اول کروه که بر جماعتدن آیرلمش ومجتمع اولمش
جمعه فرق وافراق وافرقاء وجمع الجمعی امارق کلور جبل مثلا جمعه اجبال جبل مثلا
جیم وبانک کسرلری وضمدری دخی لغتدر سامی دیدی که الجبل والجبل والجبل

کرده بسیار طائفه و امّة مثله بودن اقدم امّه لفظ ملک معناسی تفصیل آوشندر و هر جوزن
جنسه دخی امت اطلاق اولنور و فی الحدیث لولا الکلاب لامرت بقتلها و فارسده
برو روشان امت معناسنه درکه مراد بر بیمبر امتی در و قیفی کفت بیت
شفیع باشن برسته مرا بدین ذلت ؛ چو مصطفی برد اور بر وشان رجعه امم رمه مثله
جمعه زمر معشر مثله جمعه معاشر عصبه مثله واکثر استعمالی اون بر فرقه دک در جمعه عصب
عصابه مثله جمعه عصائب رسط مثله اون بر آشاغی هم استعمال اولنور طبقه
وقرن فافک فتح و کسری لغتدر مثله جیل و وفده وفره و لبده و حلقه مثله جمعه
حلق قبیل جمعی قبل در مثله نفر نه جماعة قلیله هم استعمالدر و جمعی نفر اذم کلور و بضعة و نفر
جمعی فئات کلور و زعة مثله جمعه عزون نبة مثله جمعه ثبات و ثبون حزب
مثله جمعه احزاب فوج مثله جمعه افواج و جمع الجمعی افاوج و افاویج کلور و نثل مثله جمعه نثل
لقر و وفده مثله فافک کسر و فتحی لغتدر جمعه قدر میدانی دیدی که نفر و ثلة و قبیل اون بر
اونه و ارنجه کروه دستعملدر و وفده اول جماعتدر که یکدل و یکجهت اولوب هر بری برکونه
هوا جه اول شیعه مثله اول جماعتدر که یکدل و متفق اولدقلرندن جمعه شیع و کثیاع
دخی کلور بضع ازسه نابذه اوجدن اونه و ارنجه اولان کروه عذفه اون بر الی یه وارنجه
اولان کروه عنق و جمع موزراقه و زراقه و حریفه و حرنفه و فنا ۲ دخی کروه مردمان
معناسنه در نفیر اول جماعتدر که برایش ایچون حرکت ایده لر زنده موبذه اول جماعتدر که
برمقامی وطن اتخاذ ایده لر و فد اول جماعتدر که برموضعدن برموضعه کلر جمعی وفود
واوفاد کلور عشیرة خویشاوندلان اول کروه که اوی بر ایله خصم و اقربا اولدقلرندن جمعی عشائر
قبیلة فرزندان یک پدر برابانک اوغولرینه جایز اول جماعتدر که همرنک نسبی برسنه
منتهی اولا جمعه قبائل حی مثله جمعه احیاء عشر و فصیلة مثله که اصلنده برقبیله آیریلوب
برمقام امکان اتخاذ ایدن جماعت معناسنه در اشره و آل و اهل مثله بطن کروهی
از قبیله قبیله دن آرجماعت جمعه بطون شعب قبیله برزک بوبوک
قبیله که آنده برقاچ قبیله اوله جمعه شعوب صاحب اقناع دیدی که شعب چوق
قبیله در عماره اندن ارسله در فخذ آندن قبیله در والله اعلم بوش اول مختلف جماعتدر که
اوره دن و بوره دن تجمع ایتمش اولله و باوه و اوی قلب مکان ایدوب و کبش اولدقلری حصره
اوبانش اوزره جمعلنه دیلر عده و عدید اول جماعت که معدود اوله قبض اول جماعت که
عددلری چوق اوله حشد و حفل جماعت بچوهری دیدی که عندی حشد من الناس
صیوب جماعت مراد ایدر لر حشدوا و احتشدوا حشدا دیر لر اجمعوا معناسنه و جاء فلان
حاشدا حافلا دیر لر متهیئا و مستعدا معناسنه و لفظین مذکور بی سامی مرتکره
لفظی ایله تفسیر ایدی که فارسیده عاقبت اندیش و مجرب و چابک و منهی اولان
کمسنه معناسنه یعنی کروه و تکره جماع برا کنده یعنی قبایل کثیر دن مجتمع اولان جماعت

عبر و سیاره و قیروان کاروان موجاله بوبوک کاروان ابن حلکان وفیات ده
دیدی که قیروان قافله معناسنه در و فارسیدن معرّبدر و جمعی معناسنه دخی کلور ابن
قطاع ویدی که قیروان رانک فتحی ایله جمعی و ضمی ایله قافله معناسنه در فائده بعض
حیوانات کردهی ایچون وضع اولنان الفاظ مبدانی سامی ذکر اندیکی اوزره ترجمه
و بو مقاله غیبت اولنمق مناسب ملاحظه اولندی کبة و کبکبة مرد مدار جماعتی کوکب
و تکوکب و نهمة آملولر کروهی رجاله و رجل و حاو حاصب بیاده لر کروهی جوفة غلامر
کروهی جوهر الجماعة من الناس قیروزآبادی الجماعة مناصیو تفسیر اتدیلر و فی الاساس حوق فلان
ای جمع جوقا من الناس رعلة و رعیل آت سورو سی و فی القاموس اللفظة من الخیل
القلیلة او مقدّمتها او قدر العشرین او الخمسة و العشرین و الجمع عالی رعلة کروه سورو سی
قطیع قویون سورو سی سرب و سربه آهو و باغیر ملاق قوشی و خانوتلر سورو سی عصابه
مرد ملر و قوشلر و آنلر سورو سی خبط و خبطی کوه قوشی سورو سی که جمعی خیطان در رجل
چکیر کسورو سی حسرم ارسورو سی و فاموس جماعة نخل و زنبور جماعتی و آرینک
یکی در دیدی ربرب بابانک صغیری سورو سی عانه بابانک انثاسی سورو سی رجله رجال
جماعتی لمة خانوتلر جماعتی بوشیده میدانی بوندن اقدم لمة لفظی کروه دم ازسنه زاده
صواندیکی تفسیر محالفدر و قطرب مثلثا نده دیدی که الکتبة الجماعة من الناس فائده
اخری سائر اشیادن قطعة ایچون وضع اولنان الفاظ ذکر اولنور قطعه
برپاره یه اطلاق اولنور قطعة فانک ضمی ایله و سنفص زعلین دن بر قطعه کسره ایله سنه دن
قروب الدقلری پاره مطلقا فلقه پرسنه دن پاروب آلدقلری پاره که جمعی فلق در
شقة و شق برسنه نک پاره سی قدره و بهرة و بضعة پاره پاره جمعی بضع در و بضع
دخی کلور علی غیر القیاس بذرة و بذر کبی قلعه دوری پاره سی قاموس قلع مطلقا پارچه
و قلعه سنام ابل اولان شق در دیدی و عرب خانوتلرینه لعن الله
قلعتها صوب فرجنی مراد ایدر لر و در ه اول اثر پاره سی که کوکی اولیه کتبه سور مثللو
سنه دن برحصه ابو زید بر قلح سود در دیدی حزمة و قمزة و کتلة خرمادن بر پاره
غرفة و قدحة کاکولاندن برحصه مثلا شوربادن بر قاشق مقداری زبرا مغرفة و مغرفة
کیجه و فاشق معناسنه در لبکة ثریدن بر قطعه حبکة پاره پاره ست بعیر سویق دن برحصه
عبقة باغدن بر پارچه قلذة جکر پاره سی جزرة لواشت پاره سی که اوزرینه کسکمش اولنه
نقصة فان دن بر قطعه بعیر قاچ صیحر اردنه بر دفعه سی کعب اینک یلغندن بر پارچه
ثور قوروت پاره سی که کشی تعبیر اولنور و فارسیده پینو دیرلر قوس اول خرماکه سیدک
رسیده براز فالور شبه طعام دن طوبه حق مقداری حصه دبلة ناطف دن یعنی
آق حلوادن بر لقمه و لقمه کبیره معناسنه دخی کلور ترکی دبیله دیدکاری لقمه بوندن
محرف در نشفة اون دن بر حصه لمظة طعام دن بر پاره لماظة طعامدن

فصل الاجنة والشياطين

غزده قالان بقیه صبّه بشراب دن، برحصه که بر داغک دیمنده قالور صبا آجی یوموشاق
در. نقره آرمیش کوموشدن، برپارچه. زبرزه. دمور پارچه سی کبّه. اسلک دن، برپاره خصل.
قلدن، برپاره. خرقه. اسکی یزدن، برپاره. قرصه. سمنیه دن، برپاره. قرصده. بر اقدن، برپارچه.
جدره. فاچمی دن، برپارچه. قده. قالسون، برپاره. قصمه. مسواک پاره سی. جدوه. وجذوه. و
آتشین پاره سی. مشعل. لمعان ایدن آتش دن، برپاره که پاره آتش کی می شیخ عبارتیله تفسیر اولندی
پشیخ. پشیخون. مشق مصدر. در لمعان معناسنه. خنوه. طوبراق دن، برپاره. خنوه. وخنوه. وخنوه.
اول وقاق طاشن، پاره لری که. بریزه. جمع اولنش اولا. قاموسده الحجارة المجموعة عبارتی ایله تفسیر
اندی. قبضه. وقبضه. وقبضه. اول مقدارنسنه که بار مقلاوی ایله آلنه اولنور. قبضه. وقبضه.
اول مقدارنسنه که بر آوجه صیقه. خنه. اول مقدارنسنه که ایکی آوجی طولدوره. خبنه. اول
مقدارنسنه که قوللنوغه کیفیه. جذاذ. وجذاذ. وجذاذ. پاره پاره. فتات. بریزه. ریزه. خنّاره.
وقثامه. اول طعام که سفره ده باقی قالوب انتفاعه صالح اولمیه. وطعام آکل اولنور ایکن ایغردن
حرکیلن طعامه دخی دیرلر. وخنامه. سفره ده طعامدن باقی قالان حصه که آکل اولنمغه صالح اولمه.
والله اعلم واحکم. **فصل جان** پدیدار. بیان کی انسانه نسبت اولنمیوب عام
مستر اسنه. در. جنی. بری معناسنه. پرجن. **جمع جن وجنّة** بعضیلر دیدیلر که لفظ جن
جنن دن ماخوذ در. ستر واستار معناسنه. ولسان عرب. برکلمه ده جیم ونون جمع اولسه اول ماده سنده دلالت ایدر. لهذا عرب
درعه جنّة دیرلر. وبو اجنّین. در. المنثور. فی بطن امه معناسنه. **ثقلان** بری وآدمی جن وانس
شیطان دیمکدر. معروف در. شیط دن ماخوذ در. هلاک معناسنه. وزنی فعلان در. یعنی
حضرت الله ک رحمتدن بعید اولمغله همیشه هالک در. یاخود. شطن. ماخوذ در. بعد معناسنه.
وزنی فیعال در. یعنی حضرت الله ک رحمتدن بعید در. **جمع شیاطین** مطرزی ابطال ده
دیدی که لفظ شیطان. نطون. دن ماخوذ در. بعد معناسنه. شاط. یشیط. دن ماخوذ دکلدر. زیرا
جمعنده شیاطین. وتصغیرنده. شُیَیطین. دیرلر. وبعضیلر که تصغیری شُوَیطین. در دیدکلری
سهو در. **ابلیس** بدر. شیطان کبی. یاسی. ابلاس. دن ماخوذ در. یأس معناسنه.
حضرت الله ک رحمتدن نا امید اولدیغی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی. وبدر. شیاطین. جمعنک
تفسیرنده اولندیغی. ابلیسک اولادی اولدیغی ایچون در. واکثر مفسرین نظم کریمده. **افتتخذونه وذریته**
قول شریفنک تفسیرنده دیدیلر که شیطانک بیش ولدی وار در. وزوج. وزوجه لری بری
برندن تفریق. ورجل. عالنک عیونی کوسترمکه مشغول اولان اوغلنک اسمی زلنبور در
دیدیلر. وابلیسک کنیه سی ابو مرّة. در که ابلیس دار الندوه قریشی رسول اکرم اوزرینه
سیف واحد اولمق اوزره قتلی تعلیم ایچون گلدکده برشیخ نجدی صورتنه متمثل اولمش
ایدر که اول شیخک کنیه سی ابو مرّة. ایدی. قال ابن الحجاج **نظم** فما تلاقینا سوی مرّة

حتی. الی الشیخ ابو مرّة. حکاه الثعالبی فی الدرة. شرلنمی دیدی که حضرت الله ه زیاده منغوص
اسملرمزه. وحرب. در. اساس. دیدی که ابو قرّة ابلیسک کنیه سیدر. وابن قرّة اول ابلیسک
در که صوقدیغی کسنه البته هلاک اولور. والسنة سوء. خلیع الغدار اولان صاحب فجور اولان
کسنه ره جنود الابلیس. در. **جمع ابالیس وابالسة عفریت** دیو. ستنه زیاده قوی ویاره مز
شیطان. ابو عبید. دیدی که عفریت. هر شیئک قوسنه اطلاق اولنور. یقال فلان عفریت
نفریت. وفارسیده. شکنجه. وزننده قوی وزشت وبعض کسنه یه. در. **جمع عفاریت**
عفاریه دخی دیرلر. وکلور. **کابوس** شکاجه اویقو وقتنده انسانی باصان آغیرلق بعضلر. کابوس. ایچون
وضع اولنان الفاظی شو وجهله نظم اندیلر که **نظم** چو بندلان شده جانوم وبندلان کابوس
چو بو سلتم وشیطان وغول وهم خناس. مرید وثار. وعفریت وعفریه. استنه.
چنانکه دیو بک پای. میخهند. ناس. **غول** دیو بیابانی. بیابان. در. اولان شیطانلرک انسکال
مختلفه ایله متشکل اولوب خلقی یولندن آزدیرر. **جمع اغوال وغیلان** معلوم اولا که غول
محققین عندنده مخترعات وهم دندر. اگرچه انکله تخویف ایدرلر. لکن فی الحقیقه وجودی بو قدر
کما قال **نظم** الجود والغول والعنقاء ثالثة. اشیاء لم توجد ولم تکن. بعضیلر دیدیلر که غول حالة واحده
اوزره ثابت اولیوب ظهور اندکده. رعقب. محو اولمه. لهذا غوله. حتعور. اطلاق ایدرلر. که
سراب معناسنه. در. قال **نظم** کل شئ وان بدا لک منها. آنه الخب. حتبها. حیتعور.
وبعضیلر دیدیلر که غول. ساعره. الجن. در که مراد اندیکی صورته ایله تصور ایدر. قال کعب بن زهیر **نظم**
والناکثون. علی حال ندمتم بها. کما ندمت. فی ثوابها. الغول. وفی المثل. فلان. افیح من الغول.
وافیح من زوال النعمة. وافیح من قول لا فعل. وغوله. متعلق بعض احوال مقدره دخی. بسط اولنمشدر.
میدانی دیدی که غول اول جنی در که بیابانده بهر کسنی سمی ایله جانغیر. هلاک. ایدن. **شعلاة**
غول. ماده. مؤنث. اولان غول. مصنف. سابق. جنک. ساجری. در. دیدی. صاحب اقناع
دیدیلر که اخبث شیاطینه دخی دیرلر. شمام. دخی. شعلاة. معناسنه. در. وشعلا. کذلک. مدوقصر ایله
بو معنایه. در. یقال. استعلات المرأة. ای صارت. شعلاة. یعنی. سموز. وصمحا. اولدی.
سهیلی. دیدی که شعلاة. اول جنی. در که کوندوز کورینور. وغول. اول جنی. در که کیجه کورینور.
جمع سعالی ضبغطی. اول. سنه. در که اطفالی آنکله تخویف ایدرلر. بزم اصطلاحمزده. اوج. ایله
تخویف اندکاری کبر. فارسیده. کج. دیرلر. وترکیده تخریف ایدوب. قیخ. دیرلر. کاشانی دیدی که
کج اول صورت قبیحه در که اطفالی تخویف ایچون یا بارلر. **نار** دیو. ستنه. چرکین. وکثیر
الفساد اولان شیطان. **مرید. مثل. صدأ.** آواز. کوه. طاغده. منعکس اولان آواز. **جمع**
اصداء وصدایه. متعلق اولان بعض لطایف قسم ثانیده. مذکور اولور. ان شاء الله تعالی.

فصل ذکر. ایتمشدک که ارکان تعبیر اولنور. والی. تناسل. معناسنه
اولان ذکره فارسیده. بزه. دیدکلری عنوانیله اعضا فصلنده ذکر اولنور. **جمع ذکور. وذکران** انثی
ماده. مؤنث که دیشی تعبیر اولنور. **جمع اناث. وابنة. جنبنده.** حرکت ایدیجی حیوان

دبیدن ماخوذ از زمین کاوز رنده بوریک معناسنه پس بواعتبار ایلهٔ من یمشی علی الارض
معناسنه راجع اولور لکن عرف عام چارپایه تخصیص اندی ☆ وزباهر کذاب در دیه جک
برج هوا کذب مذ دب ودج کی خلاب مثل ایدر کرکم مراد احیا واموات در جمعه دواب جمع لفظ
جانور جانلو کدیری تقیر اولنور موتان میم وواو فتحه ایله اما بمک ضمی واو ساکن ایله
اولدقده ناس وسائر یه آخذت اصابت تمامکله قیر بلمق معناسنه در نبی جان جانسنه خواه
اول جانی وارالکن جانسنز اولوخواه اصلندن جانسنز اولا اسنهٔ الموتان ولاسنهٔ الحیوان
کلامی بو معنایی مؤید در یعنی اوو عقار واراضی مثلو نسنه اسنهٔ ایله وغلام ودابه مثلو جانلو
اسنهٔ ایله کر بونلر عوض هلاک کی در اجل ترک اولوم یعنی موت جمعه آجال اجام حانک کسر وفتحی
لغتدر وحتف مثل جمعه حتوف فحتی اولمیه کر اجل وجام لفظلری موت معناسنه دکلدر
بلکه وقت موت در یغبر مان حیوتک آخری ☆ ابن الانباری دیدی کر جام اصلنده
قدر معناسنه در صکره موت ومکروه معنالرنده استعمال اولنور یقال حم الشیء اذا قدر
حتم مثل جوهری دیدیکر حتم اصلنده قضا معناسنه در مقال امیة بن ابی الصلت نظم
عبادک یخطئون وانت ربّه ☆ بکفیک المنایا والحتوم منیة مثلث جمعه منا باشر یسنی
مقانه بذ وبه مر حنده حریر سک المنایا لالدنایا قولنده دیدی کر منیة نک معناسی حکم اولمش
مقدر معناسنه اولان منادن ماخوذ در کر اسم مفعولدر مقدر معناسنه وبر مسنه یه حضرت
الله سبحانه مسمر ایده جک سنه مقدر ایدیه صیغه در عامقامنده مناک ایله بمایشرک
دیر لر اصلی فمنوءة در مفعوله وزننده صکره فعیلة وزننه تحویل اندیلر کر منیة اولدی وکامی
یاده ادغام اندیلر منیة اولدی ☆ معرک المنایا ناسک عمر ندن التمس ویمش یاش میانه
اطلاق اولنور ☆ وفی الحدیث اکثر اعمار امتی بین الستین والسبعین ☆ ولقد احسن من قال
نظم اری اولاد آدم ابطرتهم ☆ خطوط من الدنیا الدنیة فاکثر
اذا افتخروا او آخرهم منیة ☆ وقال الاخر فی ندا المعز نظم عجبت من معجب بصورته ☆
وکائن قبله نطفة نذره ☆ وفی غد بعد حسن صورته ☆ یصیر فی الارض جیفة قذره ☆
وهو علی عجزه وکونه ☆ مابین جنبیه یحمل العذرة منون مثله صاحب زاهر دیدیکر منون
منیة معناسنه مؤنثدر ☆ وکاهی دهر وزمان معناسنه اولوب مذکر استعمال
اولنور ☆ وکاهی جمع اعتبار اولنوب منایا معناسنه اولور ☆ جوهری دیدیکر منون من دن
ماخوذ در قطع معناسنه منیه قطع مدده ☆ ونقص عدد اعتکله منون اطلاق اولندی وسیجی
فی باب نصران شاء الله تعالی شعوب ☆ دخی موت معناسنه در اکاداد تغلب
داخل اولمز دجله وعرقه لفظلری کبر ☆ نظم الوشاح صاحبی ابو الطیب متنبی یک شو قولنک
شرحنده دیدی کر نظم ولا افضل فیها للشجاعة والندی ☆ وصبر القنی لولا لقاء شعوب
غیر منصرف در علمیه وتأنیثی الجمعیه کر منیه نک اسمیدر ☆ وبو مفاده صروف شعب الجمع
منصرف قلبندی ☆ مؤنث شعوب تسمیه اولندیعنی تشعیب یعنی تفریق ایله کی الجمعیه ذاتیه
مثلاشته

لغة الدین ح

استه م زیرا قارنی ات دن و بنیدن طوق و بدنی حرارت آفتابدن ایستی اولدقی
حال م اولدی **جیفه** مثله فارسیده مردار و لاشه دخی دیرلر **جمعه جیف** والله اعلم بالصواب
والیه المرجع والمآب **باب صورة** بیکر قالب بدن **جمعه صور** دیمه
صورت اینکخته. اول مجسم صورت که مزمردن و عاج دن و غیری سیدن یونوب یاپلر
لهذا برسنش اندکاری صنمه دخی دیمه دیرلر. مصرحة الاسماء باز بریکه کاه ایله تفسیر اولندی
یعنی اطفالک بابوب اوینا دقاری صورتلر که آندن بیکه ایله تفسیر اولنور. و امراة
حنانی شعرای عرب دیمه یه تشبیه ایدرلر. و عادت عرب بودر که معشوقه یه
عاشق اولدقده انک صورتنده مزمردن برصورت یابوب یعنی بنه رکوب اندکده اول
صورتی اوکینه قویوب انکله سکالمه ایمکله مثلی اولور. کذا فی شرح المقامة الرملیة للمشرشی
واکر نسخه دیمه لفظنی تندیسه ایله تفسیر اندیلر. شرح سامی م تندیسه بی مازاه و نخبه صورة
آدمی ولبس شیئا صوبیان اندی. ولغات فارسیه م تندیسه بی اولوق دیدکاری نسنه ایله
تفسیر اندیلر که عربی م مخذر دیرلر **جمعه دمی تماثیل** صورت نقش اکر م اول صورت که
کاغذه یاخود نقش اولمش اولدقه که مجسم اولمیه **جمعه تماثیل جلیه** نشان رویوز علامتی که مراد
اسلوب وهبت در زیرا هر کسک حال و شانه جهره لر استدلال اولنور. صراح م بیکر
وصفه م زعارنی ایله تفسیر ایدی. وفی الاساس عرفته بخلیته ای بهیئته. وبعض نسخ م جهره.
وبعضنده رنک روای ایله تفسیر اولندی. مصنف نوابغ م دیدی که الکتب خلیة. مالم یطل
عن الطلیة یعنی صفال رجلک زینتی و کمال عقلنک علامتی در مادام که برطوطام دن
اوزون اولمیه اکر اولور سه حمامقنه دللدر **جمعه حلی زی وزینة مثله** زی اصلنده زوی
در زوی جمع معناسنه در لهذا فلان کسنه نک زی حسنی وار دیدکده مادام که لهیئه
حسنه و هیئه مستحسنه سی جامع اولمیه. زینة تزینه دیرلر **جمعه بخنة** دیدکاری که ابنیه دخی هیئه
معناسنه در. صاحب مزهر دیدی که لسان عرب ده زی ی ماده سندن کلمه ترکیب اغلب الالفاظ
زی شاره پیکر نیک کوزل صورت لکن مطلقا صوت معناسنه اولمیوب صواب
ملاحظا اولنور. نتیجه سامی م مطلقا پیکر لفظی ایله تفسیر اندی. زبرا حسن الشارة وخلو الا
لاشارة دیرلر. ورجل صبر شیر م دیرلر حسن الهیئة معناسنه. جوهری شاره یی لباس و هیئت
ایله تفسیر اندی **سخنة** هیئت **جمعه سخنات وسخن** نارکی روی. بوزک کوزلکی لهیئة
وطلاقة دن عبارتدر. آب روی. ورنک روی ایله دخی تفسیر اندیلر **عرض** آب روی.
بوز صولی که وقار و نیک تفسلکدن کنایه در. میدانی دیدی که عرض اولنسنه در که
کاهی انسان م آنی مدح و ستایش و کاهی قدح و نکوهش ایدر لر **جمعه اعراض جسد** بدن
موفد **جمعه اجناد جثمان** وجرثی وسنمه مثله **جمعه سنم** خ آ. **نفس** مثله
جمعه انفس ونفوس ونفسن جرم مثله **جمعه اجرام بدن** مثله **جمعه ابدان**
قرون وقرونة. و قرین. وقرینه دخی نفس معناسنه در. میدانی دیدی که

صدا میتک بدنی وفنا وضد موت در. صکره باقی قالان میتک بدنی مقابله
در. فیروزآبادی که صدا جسدی لطیف اولان رجل و مونثندن صکره انسانک بدنی
وقتال نفس و بقیه جسم بردخی بو معنایه در. انتهی **شخص** کالبدن. قالب بدن. وقالبه
کالبدن معرب در **جمعه اشخاص وشخوص** ال و طفل دخی شخص معناسنه کلور. شیخ مثله
جمعه شباح جثة بالای مردم خفته باشنه. انسانک قامتی خواه اولسون و خواه
اولیسون اولور سون یعنی برحالته مخصوص دکلدر **جمعه جثث** خیال آنچه در خواب
بینلر اول نسنه کا اولیقوده کورلر. قاموس م دیدی که خیال و خیالة حال یقظه و حال
نوم م ینک بکزه دیلین نسنه در. مثلا طاشی انسان اولمیوب اوزره سکا کوسترلر
سن دخی آنی حقیقت م انسان عد ایدرسین **طیف** مثله **قد** بلای مردم انسانک
بویی **جمعه قدود وقامة** مثله اصلنده قومة در. یقطیع وقویبه. وامة دخی بو معنایه در.
کذا فی السامی. فیروزآبادی دیدی که قامة وقیمة وقومة وقوامة وقوام شطاط
لانسان معناسنه در. وشطاط اعتدال قامت معناسنه در. وقوام حسن القامة
اولانکسنه در که جمعی قوام کلور. فاک کسری ایله جبال کبر **جمعه قامات وقوام** فاک
فتحی ایله **نفس** دم. صولوق **جمعه انفاس** روح جان مرادفدر **جمعه ارواح** منجه مثله
که منجه روح حیوانی دیمکدر. عبارتدر که اندن دم القلب ایله تعبیر اولنور. دقن الله منجنک
بلحاک معناسنه. ولفظ روح حیوانی مذکوره و روح انسانی به که اندن نفس ناطقه ایله
تعبیر اولنور اطلاق اولنور لکن مطلق ذکر اولونسه متبادر اولان معنای اولدر
حشاشة باقی روح. حین موت م بدن م قالان بقیة روح که اول دخی خروج
اندکده بدن م جان دن اثر قالمز. وقلان کمسنه نک موتی زیاده قریب
اولدی دیه جک م. مابقی منه الاحشاشة دیرلر **جمعه حشاش** رمق وذمار مثله
ذمایه متعلق اولان بعض فوائد خلال ترجمه م ذکر اولنور. ان شاء الله تعالی. **دم** خون.
قان **جمعه دماء** میدانی نامور. ونفس وماقصر ایلدم معناسنه در. دیدی فیروزآبادی
دیدی که نامو ظرف و نفس. وقلب. وجثة القلب. ودم القلب. ومطلقا دم. ودغفران
وولد. ووعاء الولد. ووزیر الملک. وحواری. وصبیانا لعینی وراهبنک. صوصوسی ونامو سی
وارسلان تباغی عرین کبی وابریق. وحقة معنالرینه کلور. ابوبکر بن الانباری زاهر دیدی که
نامور ونامورة مسکن الاسد. وصومعة الراهب. ودم. وقلب معناسنه در. ثعلب دیدی که
حرف فی نامورک خیر من الف حرف فی کتابک. ولفظ احد معناسنه دخی استعمال
اولنور. مافی الدار نامور دیرلر ما فیها احد معناسنه. ابوعبیده دیدی که نامورا ابریق
معناسنه دخی کلور. والله اعلم **بخیع** خون تازه و باش قان. صراح و سامی م سیاهه مائل
اولان ایله تفسیر ایدیلر. اصمعی دیدی که بخیع لفظی دم جوف دن غیری دمه اطلاق
اولنمز. انتهی عبیط دخی خون تازه معناسنه در. جسکه و جیکده و جاسیده قورمش قان.

نفیث یارہ دن آقان قان قارت بندہ او کوشمش قان بصیبہ زمینہ حو کوشش قان
جدیہ بدن اوزرہ اولان قان معناسنہ در قصہ خون بکارت بکارت ازالہ اولندقدہ
آقان قان مرہ کشی زرد صفرا بوسیدہ اولیہ کہ لفظ کشی فارسیدہ کافک صحی بلغم مطلقا
خلط معناسنہ در پس لفظ زرد ایلہ صفہ لندقدہ صار و خلط معناسنہ اولور کہ مراد خلط صفرا
در منہ مثل مخفی اولیہ کہ لفظ منہ لفظ مرہ یہ مرادف اولدیغی مرہ قوت معناسنہ اولدیغی
صورت در ما کہ منہ دیر لر قوۃ معناسنہ احمال للاعلام نام مثلثات در دیدی کہ منہ قوۃ
وضعف معناسنہ اضداد دندر مصنف فایق در دیدی کہ ہو اشبہ بہ سنۃ و منۃ
وامۃ ای صورۃ و قوۃ عقل و قامۃ بلغم مرو فدر علقہ خون بستہ او کوشمش قان
جمع علق مضغہ کوشت پارہ ات پارہ سی کوشت خایہ ایلہ دخی تفسیر اولندی یعنی
پرچکیم ات کہ وجہ تسمیہ یولہ تفسیر دن ظاہر در نزہۃ در دیدی کہ المضغۃ لحمۃ صغیرۃ سمیت
بہا لانہا بقدر ما یمضغ عضروف جرندہ کوزلک یک در کہ بو مشاق کموک دیر فارسیدہ
جرندہ دگرگرہ دخی دیر لر و جمعی عصاریف در غضوف مثلہ عظم استخوان کموک جمع
عظام نقو و قصب ایلکلی کموک وصل بند باغ بتعیز اول شکیر کہ آک برندہ اولور
جمع اوصال مفصل بیوندگاہ مایکی کموک بری برندن آیریلان برکہ آک بری تعبیر اولنور
جمع مفصل صلب قبح مغز استخوان کموک ایچندہ اولان ایلک و بعضی بیخ الدماغ دیر لر
جمع مخ نقی مثل جمع انقاء و من المجاز زخۃ القوم ای خیارہم دیرلر و ورآزدایلیکی آز اولان
کموک کسہ و کسہ انی از اولان اولان کموک مشاش قبوزغہ کمویک اوجی کہ یومشاق
اولور لحم کوشت اث جمع لحوم و لحک کتبہ سی ابو الخصیب در دعوب طمد تحفہ ابراہیم
دیدکاری فمالبث ان جاء بعجل حنیذ فقربہ الیہم قول سترپشمند ماخوذ در نتیجہ کیم خرمایہ
تحفہ مریم دیدکاری و ہزی الیک بجذع النخلۃ لسانا فطا علیک رطبا جنیا قول کرمیندن
ماخوذ در لحام کوشت فروشات صاتیجی عدۃ غدد برہ در کہ یومشق بر لر خلط
غلیظ دن حاصل اولور جمع غدد مخفی اولیہ کہ غدد لفظی دال اولی نک ضمتی ایلہ
فارسی و فتحی ایلہ عزلی و عدہ نک جمعیدر صدید زرد آب اول صار و صوکہ جراحت در
جیقار فتح ریم صاف اول صافی ایرین کہ ایچندہ قان اولیہ ترکیدہ لفظ ایرین فارسیدہ
لفظ ریم دن محرفدر مدۃ خونابہ فاسد صوکہ یارہ دن جیقار جمع مدد عصبۃ بی یکیرکہ
رباط المفصل دخی دیر لر فارسیدہ بی زرد دخی دیر لر جمع عصب و اعصاب عقبہ
بی سپیدہ بیاض یکیرصراح در دیدی کہ اول یکیرکہ آندن کبریش و ایپ یاپار لر جمع عقب
عرق رگ طمار جمع عروق و انوق العضو عینک ضمتی و کسری لغتدر اندام ہمہ وقدر کہ
بدندن برجزو و تعبیر اولنور جمع اعضاء جارحہ مثل جمع جوارح پوسیدہ اولیہ کہ جارحہ
عضودن خاص در زیرا عضو مطلقا بدندن برجزوہ و جارحہ اوجزوہ اطلاق اولنور
اکثر کسب اولنان و آیاق کبر شلو مثلہ جمع اشلاء خلد پوست دری جمع جلود مسک مثلہ

دباغت اونمش دیرلر ایلہ دخی تفسیر اولندی و فرس زیاد سریع الجری در صہیل مدح مقامندہ
یکاد یخرج عن مسکہ دیرلر جمعہ مسوک بشرہ بیرون پوست دری نک طشرہ سی ادمہ
اندرون پوست دری نک ایچ یوزی مواتہ اعلم و احکم فصل
رأس سر باشی جمع رؤس و ارؤس قال ابو نواس نظم صحبت صبا و لا اقول بمن
اخاف ممن لا یخاف من احد اذا تفکرت فی ہوای لمست راسی بکفی جمدی
فائدہ معلوم اولکہ اعضاء اومی اولان عدد عضو دار در کہ اسماریندکی اولی کاف واقع
اولمشدر کافات متتابعی کف کوغ کرسوع کتف کاہل کبد و کتد کمرہ کعب
روایت اولندکہ بعض مشایخ لغتدن اسماء مذکورہ سؤال اولندقدہ طقوز نبی ذکر ایدوب
کمر یلی استعضار ایدہ مدی لشاشر اقتضا ایدوب ممشی یہ وارد قدہ کمرہ سنی کورو و
تذکر اندی دماغ موسر باشی اولان ایلیک کہ مراد بینی در جمعہ ادمغہ شواہ پوست سر
باشک در یسینی جمعہ شوی فروہ مثلہ جمجمہ کاسہ سر باشک کاسہ سی بعضلر اول کاسہ کبیر
کموک کہ دماغی مشتملدر جمعہ جماجم شأن بند سر اول یکیرکہ باشک کموکبی بر بنہ بندیلر
قاموس در موصل قبایل الرأس دیدیکی بو معنایہ قریبدر و اکثر کتب در کوزہ باشدن باشی نزول
ایدہ جک طرز اکہ کاءق الدماغ دیر لر صو واقع اولدی و اول محوف ایکی یکیرکہ مقدم دماغدن
خروج ایدوب بری بر بنہ ملاقی اولدقدن صکرہ بری صماغ کوزہ و بری صوالکوزہ منتہای
اولور و اول ملتقی یہ مجمع النورین دیر لر صوحی لغتیہ اولندی مشعب دخی شأن معناسنہ در کہ
جمعی شعوب در جمعہ شؤن فقا پس کردن بو بونکاردی کہ آکسہ تعبیر اولنور و فارسیدہ
چیرہ دیر لر جمعہ اقفاء قذالان موسوی قفا اکسہ نک ایکی طرفی و اکسہ چوقورندن قولاغہ
وارنجہ بر طرفہ قذل دیر لر یقال اقذلوہ بعدما غلوہ یعنی فلانا نکمہ یی مغلول اندکدن صکرہ اکسہ سہل
وار دیلر و فی التوابع رب کلمۃ اورد ک مورد القذال و اورد ک مورد القفا یعنی کلمہ قبیحہ
وارد کہ سندی صدور اندکدہ سنی مقاتلہ موضعنہ کونور یا خود اکسہ کہ سلہ و ورود
کسک کلکبر فبرمزی اولدیغی حالدہ سنی مجلسدن طردو طرحہ سبب اولور جمعہ قذول و قذلۃ
قود یکسوی سر باشک بر طرفی یقال وقد اکتسبت علی وقدک فاستحی منہ وقدک
عرق میان سر باشک اورتہ سی کہ صاچ ایکی طرفہ اول موضعدن متفرق اولور مشتقا من العنجمۃ
دخی بو معنایہ در کہ جمعی مشاقی در جمعہ مفارق فرق مثلہ فروق ہامہ تارک سر و باشک
تپہ سی جمعہ ہام و ہامات یافوخ فراز سر باشک بوقارو سی یعنی اول موضع کہ
اطفالک یمکندہ یومشق و متحرک اولور کہ ترکیدہ بینقدر ایچ تعبیر اولنور فارسیدہ
روزن سر دیر لر جمعہ یوافیخ و ہر کمسنہ بر کمسنہ یہ غالب اولدی دہ جک بو رکب یافوخ
فلان و کنجہ نک اول و قتندہ بو سیہ ضرب یافوخ اللیل دیر لر قمہ سر جکاذ باشک اعلاسی
جکاذ فارسیدہ جبہہ نک اوستی و سر جکاذ اول موضعدن بوقارو معناسنہ در بالای سر
و میان زور سر عبارتلری ایلہ دخی تفسیر اولندی قمہ الجبل کعوب طاغ تپہ سی مراد ایدر لر

جمعه قمم تخف آهیانه سر و ماغک اوزرنده اولان کموک اساس و فایق جمعه ایله
تفسیر اتدی جمعه اقحاف میدانی زناعه و ملاعه و مغه عبارتدر آنجاکه میچمدک آهیانه
سر ایله تفسیر اتدی غیر اول موضع که دماغک اوزرنده اولان کموکدن حرکت ایدر و صیچرامز اد
ذکری سبقت ایدن یا فوج در. قحدوه اول سیوری ویومری کموکلر در که قولاقلرک
ارقه سنده اولور و اندن قولاق طوزی ایله تعبیر اولنور حزازه سپوسنه سر باشنده اولان قوکاق که کبک کی
اولغلر سپوسر ایله تعبیر اولندی. بهرة هوا بره و شبره و نباغه. دخی بو معنایه در جمعه حزاز صورة.
باشدر اولان کچیشمه که فارسیده خارش سر دیرلر شعره عینک سکوی و فتحی لغتدر سوی.
قیل جمعه شعر و شعور فرج موی دران اوزون صاچ که تمام قوارجه اولجوهری شعر نام ایله تفسیر اتدی
جمعه فروع فاحم موی سیاه. اول سیاه صاچ که کومور کبر اولجغاکه موی انبوه. کور و صیق
قبل. وطاغ غاق قیله دخی دیرلر جمعه جفال خلیس موی سیاه و سپید. اقلی و قاره
قبل زواجه ذالک فتحی ایله کیسوی مرء. ارکک اولان زلف اکثر باغلویدر و قلندر ایدر لر
مسبحه و فرک دخی بو معنایه در. وغلام مذاب دیرلر لفظی غلام معناسنه جمعه ذوائب
عذیره کیسوی زنان. خاتونلرک اولان زلف حراج کیسوی بافته ایله تفسیر اولندی یعنی
اورولمش و بوکولمش زلف جمعه عذایر ضفیر مثله جمعه ضفاء صرغ زلف. اصلنده قولاق ایله
کوز قویرینک مابینده اولان موضعه دراید کی صکره اول موضعده اولان صاچه اطلاق
اتمشلر. وبجیده لغز قویرچق اولان زلفی عقربه تشبیه ایدوب صدغ معقرب دیرلر جمعه اصداغ
شاهد مثله جمعه سوابد طره بیچه بوزچک جمعه طرر ناصیه موی میشانی الین کرک اولان صاچ
جمعه نواصی کتب مطولرک طره و ناصیه لفظلرن آلین کرک اولان صاچ ایله تفسیر اولندی.
صاحب اقناع بعضلرینک مشوجه اوزره روایت اتدی که طره اول صاچ در که ناصیه دن
ایروب آلینک وسطنه کتوره لر جمه موی. اکوشن قولاغه برابر نارل اولان صاچ
جمعه حمه موی. اوشن اوموزینه دک نازل اولان صاچ. وشمائل ترمذی سر وحنده جمه
قولاق برابر اندیرن آشاغی کچوب لکن اوموزینه بالغ اولمیه جکدر تصریح اولنمشدر جمعه
قصائص الشعر رسنه کاه موی سر باشی جمکی یاسلادیغی موضع که اندیر آشاغی قبل دیر
قصب. وقصابه. اول صاچ در که قیویرچق اولسون الچون صارارلر. عقیصه. اول صاچ در که
خاتون برطوطام الینه الوب بوکر قیویرچق اولدقده الندیر براقوب اول اوزره قیویرچق
قالوز جماره. اول صاچ در که خاتونلر زینت الچون آلینلرندن یولوب اتارلر جزدن ماخوذدر
رخی معناسنه. فرعه. وعنصوه. وعنصیه. اول قیللدر که باشک اطرافنده
جسته جسته بیغ زغب موی مادرزاد. اطفال والده سندن طوغدقده پکشنده اولان
صاچ زکیر و شکیر و شکیر مثله اکثر نسخه لرده فقط شکیر واقع اولدی سین مهمله ایله. قاموسده
دیدی که شکیر قرسک بالیسی دیکنده باقن قبل در. وبوزه قریب اولان قیل در. وعلاوه طانی
زغبه. وما اصبت منه زغابة درلر. فلان یکمسنه بکا ادنی لمسنه و بریمدی واندمز

شی حسه نائل اولمدم معناسنه و دبب دخی زغب معناسنه در. جامع دیدی که زغب
قوشلرک اوزرنده اولان اوفاق صاروتوکلردر که بزم اصطلاحمزده کاکمرا دانوک
دراز و زغب الوجنه. ودهب الوجه بر معنایه در. قاموسده دیدی که زغب اوفاق قبل و اوفاق
قوشلرک اوزرنده اولان یومشاق توکلی و بهر اولان یمسنه رک. ثنک قیللی توکده برنده. فارابی قیللر مساوی
فی الاساسده زغب لفظلرن کندو مویه عبار قیللر ایله تفسیر اتدی که اول قیل در که اطفالک
باشنده طوغدقدن صکره بیننوب صکره کندو کیلور پس مصنفک زغب لفظنی اتیرمکی
تفسیری زغب تفسیر دکلدر بلکه عفیفه لفظنک تفسیر یدر ملاحظه اولنوره. وسیدانی
عقیقه لفظنی موی سر کودک که دوران وقت که بزایدیصو تفسیر اتدی. واسکر الزغب
عالان وصغر من الریش والشعر اول یاهیت دیدی. والله اعلم عائشه اندام دانا حس
وادراک صاحبی اولانلر عضو حواس ظاهره یه باطنه یه شاملدر جمعه حواس اذن کوش.
قولاق جمعه اذان اذن ذالک ضمنی ایله وسامعه. ومسمع. وحدره. دخی قولاق معناسنه در.
ولفظ اذن مؤنث در. اذن حشره. وحشرة. ومشرة. اول قولاق در که بغایت مطیع و لطیف
اولمکله برابر آلت ایله اصلاح و کوزل اعتمادلو صورتلره تثنیه و جمعی کامر. صماخ سوراخ کوش
قولاق دلوکی سمخة الاذن زرنه کوش قولاق یومشاغی حمه و روم دخی بو معنایه در. صملاخ
بریم کوش قولاق چرکی صملوخ. واقف دخی بو معنایه در. دومارسیده ستوخ کوشدن و زهر کوشیس
دخی دیرلر ذفری بناکوش قولاق دیرکه قولاق طوزی تعبیر اولنور وطف موی کوشن قولاق
ایچنده اولان قیل و قاش و کبر بک قیللری جوق المغله دخی دیرلر اول قولاق زیاده قیللو
اولکاهنوبره دیرلر. حیار. ولفاف قولاغک کناری لحاره و صدغه قولاغک ایچی.
وصیخه قولاق طماری جربه قولاغک یومشاغنه اندکاری دلوک سم و سمع دخی بو معنایه
کلورو قی المثل للحیطان آذن. یعنی دیوارلرک قولاغی وار درکه بلکه بیورلرنده آدم وار در
انهه تکلم ایله جائز که سنک کلامکی استماع ایدر کنم سز خصوصنده زیاده احتیاط ایله لم
مقامنده ضرب اولنور. کمان نظم واحذر علی السر باخفاه فان للحیطان اذانا. وقال
الحاکم ابو سعید نظم وبارد الطبع محاذانا. واسترق السمع فاذانا
فقلت للجلاس لاتسبوا. فان للحیطان آذانا. وجه روی بوز. جمعه اوجه وجوه. طلعه
وفحا شکله قسمه و دسمه و معرف دخی وجه معناسنه در. مجمع. قسمه بوز و ایله کاک
میانه دخی دیرلر دیدی عارض یکمسوی روی بوزک برجانبی صفیحة الوجه یوزست
روی بوزک و یسنک و لبسنک طشره سی سخنة الوجه و سخناوة. وجهره و سره
ولونه. و بحر. بوزک رنکی شامه خال کوشتین بکزات دخی اولان بکه کوش ایله
اندکاری خال شامه دیرلر جمعه شام و شامات جبهه میشانی الین جمعه جباه. جبین
کیسوی میشانی. الینک برطرفی جبینان کوسوی میشانی. آلینک ایکی طرفی معصر
غینک فتح و ضمی لغتدر. انجوغ میشانی. آلینده اولان چانوق و انجوغ بوزدر

وسائر بدن مر اولان چنین معناسنه درکه بوکلوم وبور شوق تعبیر اولنور پس بو مقاده عضو المشبهة
بقدیر نده اولور. کما مر امثاله جمع غضون سر خط بشبانی آلین مر اولان شکندو کف اولان
خطاره دخی سر دیرلر کو بو خطوط مذکوره بعض موزه اشارت اوله وعلم کف حکما متقدمین
کتب ورسائلی لیف اندیلر وهر خط ابجون وبعض خطک بعض بعض خط ایله کیفیتی تقاطعی
ابجون احکام بیان اندیلر کی جمله سی امور ظنیه در. ولقد اجاد من قال بیت علم غیبی کس
نمیداند بخبر رو روزگار. کرکسی کوید که مر دائم از وباور مدار جمع اسره واسار اسار بر وفی
النوابغ فخا ویل الغم والمسرة تبکی وتضحک فی الاسرة. یعنی هر کسک غم وسروری جهره سندن
معلوم اولور وجنة واوم حرکات فمنه لغندره رخسار یاناق که صفحه وجه دخی رفع اولان
موضعدر جمع وجنات خدرخ یاناق ویوزه دخی دیرلر. جمع خدور وخال هو وندرکه
بدن مر اولان سیاه لفظدن عبارتدر پس بشامات بکبنه وخال سیاه لفظله
اطلاق اولنور. لهذا طرح مر خال لفظی لفظ سیاه که بر اندام باشد عبارتی ایله تفسیر
اندی جمع خبلان حاجب ابروقاش اصلنده مانع معناسنه در. قاش دخی کوزه توز
وجوب مثلکونسنه کو تمکه مانع اولمغله حاجب تسمیه اولندی. فسبحان القادر در
الحکیم جمع حواجب حجاج حانک کسر وفتحی لغتدر استخوان ابروه اول مکوک کر
قاشک قیلاری آنک اوزرنده بیتر عین چشم کوز جمع اعین وعیون تعالبی
منهج نام تالیفنده دیدی که الملک العادل یکنوف بعون الله محروسن بعین الله طرف
مثله نجره چشم خانه. اول موضع که آنده کوز اولور دثب وقلت دخی بو معنایه در ناظره
وبصاصه وحجره دخی عین معناسنه در جمع فجاجر حنضل بلک چشم کور قباغی که فارسیده
بام چشم دخی دیرلر. استعمال التعاد ندی نظم بین السیوف وعینه مشارکة. من اجلها قیل
للاعماد اجفان جمع اجفان وجفون شفره جابکناه مزه کوزک اطرافنده اولان کیرپک
باتین موضع قال ابن بنانه نظم یقولون مر وقطی النساء حیف العمی فقلت دعوا قصدی
فما فیه مر شین. اذا کان شفر العین دوی محلة فقدی انا الاستفار خیر من العین
صفدی دیدی که قول مذکور تصدقت بیصری علی ذکری معناسنه فرید. جمع اشفار هدب
مزه کوزکیرپکی جمع اهذاب مقدم العین کوسه چشم ازسوی بینی کوزک بوزرون
طرفندن اولان کوسه سی که کوز بیکاری تعبیر اولنور موق وموق وماق مثله مؤخر العین
کوشه چشم ازسوی کوشن کوزک قولاق طرفندن اولان کوسه سی که کوز فوریه یخی تعبیر اولنور
لهذا ذئابة العین دخی دیرلر. مخفی اولیه که مقدم ومؤخر افعال یابندن اسم فاعل وزننده در
مکرم کبر اساس مر دیدی که اقدم تقدم معناسنه کلور. ومقدم العین بوندن ماخوذ در
انتهی مؤخر لفظی دخی بو وجه اوزره در پس مقدم العین منقدم العین ومؤخر العین متاخر
العین معناسنه اولور. وفلان کس بکا عضب الکود نظر اندی دیه چک بو مر نظر الی
بموق عینه دیرلر. حلاق کر دا کر اندرون چشم کوز اینجک جوزه دسی کی سره چکدکده اول موضع

سیاه

سیاه اولور. وحمق الرجل در ارکوزینی فتح شدید ایله آچوب نظر اندی معناسنه جمع
حمالق وحمالیق مقله سیدی وسیاهی چشم کوزک آق وفاره سنی جامع بر شحمه در لهذا
اکا شحمة العین دخی دیرلر. نظر معناسنه دخی کلور جمع مقل بقول فی منح کاتب الخط الجید
فلان اذا دور القلم نور المقل وحل القول وحل العقل. وایضا فی خطه خط کل مقلة.
کاتبه خط ابن مقلة. بو ابو عبد فقیر منجم ملتمسنده فلمه حظاب العظم ایدوب دیمشلر ایدی کم
بیت مروم جهنمی سیین دیر اینک. ابن مقله سنک ثناخوانک حدقه سیاهی چشم کوزک
بو یوک قوه سی وتحدیق شدت نظر دن کنایه در جمع حدق واحداق حدر. وحندور.
وخندور. وخندوره وخندیر. وخندیره وخندار. وخندوره دخی حدقه معناسنه در.
وبدمکسنه برلسنه بلی زیاده استعمال التسه هو علی خندور عینی وخندوره تهاد ر لرز.
وفی المثل هم فی حدقة البعیر کرحصب در خادن کنایه در زیرا تعبیرک حدقه سی کثرت
سایله مشهور در. بخصه کوزک آقی ناظر مردمک چشم کوزه اولان کوچک سیاه کر
کوز بیکی تعبیر اولنور جمع نواظر مال ابو الطیب المتنبی نظم جاریة طال ما حانوت
بها. یبصر فی ناظری ممیتا ما. شدت قربدن کنایه در صائب کفت
بیت بهشت برمژه تصویر میکند مهتاب. پیاله راقدح سر میکند مهتاب.
که مصرع اول شدت مرتبه کنایه در بو قال الآخر نظم عوقب قلبی وجنا ناظری.
در بکما عوقب فی لاجنی انسان العین مثله جمع اناسی العیون لعبة العین مثله لعبة
لفظلک معناسی بوندن اقدم بیان اولندی. ذئابة العین وصینی العین وبو بو العین
دخی بو معنایه در. وفی الاساس هو اعز علی من بو بو عینی ای انسانها. قال ابن الحجاج نظم
انک انسان له موقع. من ناظری فی جوف انسانه. جوهری وصفدی دیدیلر که انسان
ناظر منعکس اولان صورت در که بر کمسنه ناظر العینه نظر ایلسه آیینه مر منعکس اولور کبر
صورتی آنده منعکس اولور بشر بو کلامدن منفهم اولور که انسان ناظر اولیوب بلکه
ناظر منعکس اولان صورت اولدیکی اطلاق مذکور حالک اسمه محل تسمیه قیلندیغی مجاز
ولو قتائل وسامی دیدی که ناظران اول ایکی طمر در که بور ونک ایکی طرفنده اولور
جامع مر دیدی که ناظران ایکی طمر در که مجرای دمع بور ونک ایکی طرفنده اولور شیخ
بهاء الدین آملی کشکول نام تالیفنده دیدی که اعلای انف مر بغایت انجه ایکی منفذ دار
در که کوزلرک بخاری طرفنه منتهی اولور که اول منفذلردن کوزلره رائحه واصل
اولور بو سبدندر که کوزلر بذر الجه دیه متادی اولورلر. وصوغان مثلو نسنه استشمام
اولنسه کوزلردن باش کلور وکوزلر مر اولان بعض رطوبات غلیظه اول منفذلردن
بورونه کلوب طشره سیلان ایدر. ومسابدن بر سبب ایله اول منفذلر مسدد اولسه
رطوبات مذکوره طشره جیقه میوب کوزلر آغریلری حادث اولور نته کیم عرق اولوز
انتهی. بسبب انسداد منفذ اکثریا فاسد بخارلر استشمای در مثلا مصر بول حمارک کثرتی

سیبی اگر بخار فاسد چوق المغل اهل مصر کوز اغزیسی چوق اولور والله اعلم اصدران ایکی
صدغ علت کننده ایکی طرف در بر کسنه کندیکی حاجته نائل اولیوب فارغ کلمه حاجز کلمه حاجز بصدر طصدر به
در لر بسیی امر بد تفصیل ان شاء الله تعالی لیمران بورون ایچندکی طرف در کر حمار مذکر حمار انثی کی
کوروب بهیق اتدکده بورنک دیوکلرندن باش اول طرلردن لقاط ایدر بصر بیانی جشم
کوزک کوره سی جمعه ابصار سمادر کوزک نوری آزوخیره اولمق کمفردی بوقدر وجنادر
حدید البصر اولان کسنه قدیع برکسنه یه چوق نقطه اتمکدن کوز معارض اولان سنتک
کوکب نقطه سپیدکه برسیاهی جشم افتده اول بیاض نقطه که کوزک فاره سی اوزره واقع اولور
وکنه دخی بو معنایه در جمعه کواکب واکر اول نقطه قیرمزی اولورسه اکاوذقه دیرلر قمع اول سنوسپیدکه
کوز قباغنده چقاره کی ترکیده ایت دیرسکی تعبیر اولنور قذاه خاشاک جشم کوزقورکسن جوب
جمعه قذی دمعه اشک کوزیاشی جمعه دمع ودموع دامع جمعه مدامع مثله عبرات
وفی المثل دمعه وعوراء غنیمة باردة یعنی کوزکوزدن بوقطره یاش زحمتسز غنیمتدر زنجیل دخی
واصل اولان احسان هرنه قدر ازاولورسه اکوب غنیمت بلمک کرک دیمشلر در
ضرب اولنور مدمع جای اشک درجشم کوزه کوزیاشی جمع ادواج موضع که کوزک ایکی
طرفی درعرب وقصب دخی بو معنایه در جمعه مدامع غمص کوزه اولان باش چاپاق کوزاپلک
بیدار اولدقده کوز اولور رمص کوزه اولان قورپی چاپاق که فارسیده پیچ وپنجال
دخی در لر عمارة کفت در بحو بیت همواره هرازبخیت آب جشم فراکن کوبی که جوبوم
انجاو خانه کرفتست فراکن موفراکین فارسیده مرواریدمعناسنه در وطلقا چاپاغ
ورسیده زنک در لر فصل انف مبنی بورون جمعه انوف
وآناف معطن ومعطس ومرسن ومخمة دخی بورون معناسنه در جرطوم
جنبی کلان بورون وقیل بورننده استعالی شابعدر جمعه خراطیم عنبن بکنبی بورونک
دبی ایکی قاش مجمع اولدیعنی موطلعک آلتنده قوه شامه اولان موضعدر جمعه عنابل
دهرسنیک مقدمنه دخی عنبان در لر وعنبان القوم مقدمهم قصبه استخوان
بینی بورون کمو کی که فارسیده نای بینی در لر جمعه قصب وقصبات ارنبه
سرینی بورون اوجی رونه وغامه وغامته وحورمه دخی بو معنایه در جمعه ارانب
مارن نرمه بینی بورونک بوشق اولان موضعی منخر میمک فتحی وخانک کسری
ومیم وخانک کسره لری لغتدر سوراخ بینی بورون دلوکی منخور دخی بو معنایه در
منخر میم وخانک کسری ایله اکرچه بو معنایه لغتدر لکن فارابی جوان الادب دیدکی کبی
عرب مثل وزنی بوقدر الا ایکی کلمه که منخر ومنخرین که منتین هر لغتدر خاونانک کسره لرینه
تبعیه بعضلری مکسور الفلر والا بو وزن بوقدر جمعه مناخر ونادره صوراک بینی بورون دیوانجی کی
کاف تصغیر ایله جولندر تحریف ایدوب بورون دیرلر دبره کی در لر دبره دخی بو معنایه در خیشوم
اندرون بینی بورون ایچی که مقدم دماغده حس مشترک اولان موضعه متصل اولان موضع کاغیر تعبیر اولنور

جمعه خیاشیم خنابتان بورونک ایکی طرفی مخاط آب بینی بورون صویی که سوموک
تعبیر اولنور که فارسیده خلم دیرلر میدانی دیدی که بورون دن آقان سوموک غلیظ اولور
مخاط در رقیق اولورسه زنبان وزمبم وقوری اولورسه نشق ونغف وهمیشه بورنک سوموکی
سیلان ایدن کسنه یه امخط وآزان در لر خشام بورون طوتولمق معناسنه در جمعه
انخطه والله اعلم فصل شفه لب دواق جمعه شفاه نم دهان آغزفوه
مثله جمعه افواه وفی المثل لایدرین اللقم علی الیدین وعلی الفم معناسنه در شکران اولان
کسنه ایاق اوررنده طور میوب بیقیلر اق بورلسه شمامت ایجون بدر دعا مقامنده
ضرب اولنور یعنی الاری وآغزی اوزرینه بیقیلسون نکهه بوی دهن اغزقوقوسی واغزلنک
رائحه سی کریه اولان کسنه یه انخر در لر که فارسیده کندیده دهن دیرلر صدوف دخی
بو معنایه در وصدف دخی ناخوز در اعواض معناسنه انخر اولان کسنه اکثرا نخاطیدن
بوزینی چوبردیکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی حنک کام طامای که لوک سقف اعلاسی
تعبیر اولنور جمعه احناک لحی استخوان زنخ چکه کمو کی که صقال یرلری موضعندر نعبار در
لهذا صراح چای رشن صوقیسه اندی جمعه لحی فک مثله فم دخی بو معنایه در وفارسیده
زفر چکه یه در لر وچکه کمو کینک قولاق طرفندن اولان اصلینه آزور دیوده وقولاقدن
آشاغی اول سیوری کمو کلرینه لهزمتان دیرلر که مفردی لهزمه در غاران طامای غک
التی واستی نطع ونطع اوست طامای قاعده تحریر کبی اولان جیز کلاردر وفی التوابع رب
صدقه من بین فکیک خبر نعم صدقة من بطن کفیک یعنی بخ کلمه طیبه دار در که برمحتاج
ودردمندک حصول مرامی حقنده سندن ظهور ایده برصدقه در که الیک ایله ویریکک
صدقه دن اولی در شدق کوشه دهان آغزیر بوجانغی که آدور دتعبیر اولنور جمعه اشداق
وافدان اول ایکی بومری در که آغزیرک ایچ طرفنده که برطعام چکمنه دکده ایکی طرفدن نمایان
اولورلکن پیر اولان کسنه لرده اولور بقول من شاب غاب واقداه مفردی وفدر
ووفد الیه وعلیه دیرلر قلان کسنه کلدی معناسنه لهذا الجی یه وفد دیرلر که جمعی وفود
وفدادکلور وحاج الحرمین اولانا کسنه یه وفد الله دیرلر بتبع دیدی که بتبع وفد الله بعوالله
الدارین صاحب ابن عباد دیدی که الحجیج وفود الله وهم له متاجرون وفی طلب
ثوابه مسافرون والی بیته الحرام سایرون ولغیر بینه زاربردن لعاب آب دهان
آغزدن آقان صوکه سالیلر تعبیر اولنور براق حیو توکروک خواه آغزیر وخواه
توکرو مثل توکروک زبرانو کوردکدن صکره توکروکه فجاج دیرلر بصاق ولسان
وریق ورضاب مثله عصب اول توکروک درکه آغزیر قورمشی اوله عصب الفم
دیرلر آغزیر توکروک قوروب دیشلر وسنخ حاصل اولسه نخاعه ونخامه آغزیرک
توکرو دکلری توکروک میدانی ردال ومرع لفظلرین بفتح ایله تفسیه ایدی که اکثر لغات
فارسیه بیان اولندیغی اوزره فتح اول توکروک درکه تکلم ایدرایکن

آغیز دن صحرا ره و معمار جمالی ره تکلم ابدر ایکن آغزندن نوکروک صحرا بانک سنه در تفسیر اندی ۰ جامع ره دیدی که راوک لعابدره بعصیار سن زائد یعنی آرینق دیشی در دیدیلر ۰ سامی ره چار بانک لعابنه تخصیص اندی ۰ قاموس ره فرسک آغزنده اولان کوبوک بالعابی در دیدی **فلق الفم** شکاف دهن ۰ آغزک طولاوعرضا اولان شقی حرق الفم و شجر الفم درخی بو معنایه در ۰ حماغان ۰ وصاماغان ۰ آغزک ایکی طرفی ملاعم ۰ آغزک طشره سندن دیل بتنه جک قدر اولان مواضعی **فصل سن** دندان بطلقا دیشی **جمع اسنان** وجمع الجمعی **اسنة** در واضحه وآزمه درخی سن معناسنه در ۰ وفلان کسنه بشماغ اولدی دیه جک بر فرع سن النادم دیرلر **ضرس** مثله **جمع اضراس** ثغر دندان پیشین اوک دیلس کی صورت عدد در **جمع ثغور** واوک دیشلری ساقط اولان صبی یه مثغور و ساقط اولدقدن صکره مجدداً بیلین صبی یه مثغر و مثغر دیرلر ۰ ثاء مثلثه وتاء مثناه ایله **راضع** دندانی شیر خواره ۰ سود آمن صبی نک دیشی که والده سنک مه سندن سودی مضل اندکده اول دیشک معادینی ایله مقص ایده **جمع رواضع** **ثنیة** یکی از چهار دندان پیشین صورت اوک دیش در بری **جمع ثنایا** مطرزی مورخ دیدی که ثنی اصلنده برسنه یی بر سنه یه ضم اتمک معناسنه در ۰ ثنایا که اوک دیشلردن عبارتدر که ایکیسی اوستنده دایکیسی آلتنده در آنک برینه ثنیه دیدکلری آخرک باشنده هیتوب آکا منضم اولدیغی اچوندر انتهی ولقد احسن من قال **نظم** بین الثنایا حوته فیم بسمة ۰ قطوفی لمن ذاق منها کاس شمة ۰ ومن عجایب وجدی ان تلی سقما ۰ ما برؤه غیر ذاک الیسین والبسم **رباعیة** رانک فتق و تخفیف ایله یکی از چهار دندان که پس از ثنایا دن صکره اولان صورت دیشک بری که اول صورت دیش ثنایا ایله ناب میانده اولور **جمع رباعیات** ناب یکی از چهار دندان نیشتر ۰ فارسیده نیشتر و ترکیده کوپک دیشی تعبیر اولنان صورت دیشک بری که صورت سبوری دیشی در هر طرفدن ایکیسی اوستنده وایکیسی آلتنده در **جمع انیاب** **عارض** مثله **جمع عوارض** بعضیلر دیدیلر که اول اوزایکی دیش که طشره دن کوسترو هر بر سنه عارض و مجموعه عوارض دیرلر **ضاحکه** دندان خنده ۰ کولمک وقتنده ظاهر اولان صورت دیشک بری که اضراس ایله انیاب میانده در **جمع ضواحک** **طاحنة** دندان آسیا ۰ وکمرزی طعام ازده جک اون ایکی دیشک بری که فارسیده دندان خاینده دخی دیرلر **ضاحکه** آرقه ده هر طرفده اوچر دیش که آلتیسی آلتنده وآلتیسی اوستنده در **جمع طواحن** **حامله** **جمع اراحنا** **اجد** یکی از چهار دندان که پس از طواحن بوده طواحندن صکره اولان صورت دیشک بری که دیشلرک نهایتنده ایکیسی آلتنده هر طرفدن بر رکه ایکیسی اوستنده هر طرفدن بر زر دیو دیلنه سن حلم و سن عقل دخی دیرلر که اکثر نایکر می باشنده بتر **جمه نواجذ** **اله** تخفیف ایله کوشت بن دندان ۰ دیش دیبنده اولان اتدر که دیش ایی تعبیر اولنور **جمه لثات** عم ایکی دیش میانلرنده اولان اتدر که جمع عمور کلور سنج و جذم دیش کوکی

ظلم

ظلم دیشن برآق اولق **شنب** دیش ابدار اولق **سامی** ره کرجب دیشلرک تازه و طراوتی در لکن کتب مطوله ده دیشلرک انتظامی ایله تفسیر اولندی **عرب** دیشلرک کسکین اولق **حرس** انک عکسی در یعنی کسکین اولمق **حراره** ۰ دیش و شنج باغلامق ایله دیشلر نکلو اولمق **جهره** و **وطلق** دیش صاروسرنک اولمق **فلج** دخی بو معنایه در ۰ **والله اعلم** **فصل لسان** زبان دیل **جمع السنة** و **ألسن** مؤنث مثله **مقاول** مثله **مقاذل** مسنحل و مقصل و مذود و شاهد و **لقلق** دخی لسان معناسنه در ۰ **لثجه** جای سخن از زباج لساند حروف اداء اولنه حق موضع زبان وکناره زبان ایله دخی تفسیر اولندی **جمع لثجات** **عذبة** سر زبان دیل اوچی **جمع عذبات** **اسلة** مثله **جمع اسلات** **علکه** بن زبان دیبلک دیبی **جمع علکات** **علکة** مثله **جمع علکات** فلگه دخی عذبه معناسنه در **حلق** کلو بوغاز **جمع حلوق** **حنجرة** نای کلو بوغاز دلوکی **جمع حناجر** **حلقوم** مثله **حنجور** دخی بو معنایه در **جمع حلاقیم** **بلعوم** رکذر طعام و شراب معده یه طعام و شراب بر و رایده جک موضع که فارسیده کلوی سرخ دیرلر **جمع بلاعم** و **بلاعیم** **مری** مثله **عصمة** سنای کلو بوغاز دلوکینک باشی حرقده بوغازک اولان یومری کمو کی عقده الحنجور تعبیر اولنور **حرقد** دیلک دیبی **لهاة** ملازه بوغازک نهایتنده ات پاره سی که کوچک دیل تعبیر اولنور **جمع لهاة** **لهوات** و دائره دار کوچک دیلک اطرافنده اولان انکره بغضه و لغد و لغدود دیرلر **صعد** صفاق عبارتی آواز سنجی ایله تفسیر اندی یعنی صوت شدید ۰ مطرزی ایضاح ده دیدی که صعد صاق لفظی صلق لفظنک ناخودر کاف و صاد الحاق اولندی صوت شدید معناسنه و صعهل ناخوذ اولمق دخی محمد در که آکا صاد و قاف الحاق اولندی زیاده لک و شدت معناسنی افاده ایدر **مرد** قی دیدی که صمعصل عجوز صخابه یعنی شدید الصوت اولان پیره زن معناسنه در ۰ دخی ضرب صمعصل صاق دیرلر ضرب شدید معناسنه ۰ **فیروزآبادی** دیدی که صلق دیرلر صوت شدید ایله جاغیرمه و خاتونی وضع ولادت اخذ ایتمکله قریبا راندی دیه جک بر **لفاقت المراة** دیرلر **دقن** زنخ اکاک **جمع ازقان** وفی المثل اقلت بحر بعة الدقن ۰ جر بعاء الدقن دخی روایت اولندی یعنی فلان کسنه مبتلا اولدیغی بلادن خلاص اولدی لفظی موضع ذقنه کلمش ایکن که شدت اضطرابدن کنایه **نونه** کوزنخ ۰ اکک چوقوری که چاه زنخدان دخی دیرلر **عنفقة** رشته بجه آلت طوطاقلیله ذقن سیانده بیلن فیلجغزلر که رشته بجه عبارتنک اصل معناسی صفال یا دوسی دیکدرز عنفق اصلنده برسنه نک خفتی و علتی معناسنه در **لحیه** رشته صفال **جمع لحی** **شارب** بروت بیق **جمع شوارب** **سبلة** سر بروت بیق دخی که قولا قدر طرفنه ممتد اولمندر **جمع سبال** **عثنون** سر ریشن صفال باشی که صدر طرفنه نازل اولور **جمع عثانین** **عنق** کردن بوغاز **جمع اعناق** **رقبه** کردن بویون عندمرد اولان نسخ کتابده بو عبارت ایله واقع اولوب بری بر بردن فرقا بچون وجه مذکور اوزره جه اختیار اولندی ۰ جوهری دیدی که رقبه اصل عنق در ورجل ارقب دیرلر غلیظ الرقبه معناسنه ۰ رقبانی دیرلر علی خلاف القیاس **فیروزآبادی**

عنق لفظی ایله ورقبه لفظی عنق ایله تفسیر اتدی جمعه رقاب و رقاب ورقب دخی کلور
تقره الفقهاء کوقفا اکنسه جوقوری اخدع رک کردن بویون طرفی جبل الورید شاه رگی
القاموس الورید ان عرقان فی العنق وجمعه اوردة و ورد طبقه پیش کردان بویونک
اوکی که صدر جانبی درکه اردی قفا در جمعه طلی و رجان حورک بوددر حوسوی دریده و ریدک
ایکی طرفنده ایکی طر بعضیلر وریدلر دیدیلر کشاه طرفی تعبیر اولنور جید کردن بویون جمعه جیاد
بس مصنف عبارتندن عنق و رقبه و جید لفظلری مترادف اولدقلری ظاهر در بوندن اقدم
عنقریب قیم دزآبادی کلامندن دخی بو وجهه اوزره اولدیغنه اشارت اولنمشدی وفی المثل ضرب
من السالم الجید اوقص خوق آلتون وکوموشدن حلقه سام سامیه لفظلنک جمعیدر عوق
الذهب معناسنه جید اوقص قبضه بویون بعیر خالص التوندن حلقه درکه قبضه بویونه طاقیلیر
اول مکنه حقندهضرب اولنورکه آبا واجدادی شریف ایکن کندو خسیس و دنی اولنه مقلد جای
کردن بنده قلام طاقد قاری موضع منکب حرش اومور جمعه مناکب عطف نیمه ارش بدنک
نسفی یعنی انسانک برمانی جوهر دیدی کرعطف انسانک باشندن درکنه دارنجه اولان عضوی
درکه بان تعبیر اولنور تقی الدین الکمال الاعلام نام مشلثانده دیدی که عطف عینک کسری
ایله انسانک وسائر حیوانک عنقندن درکنه وارنجه برجانبی در بعض نسخه جرمکسور ادمی ایله
تفسیر اولندی وثنی عنی عرقه دیر لربندن اعراض اتدی معناسنه جمعه اعطاف عاتق تذکیر
وتانیثی جائزدر میان اوموش و کردن اومورباکر ایله بویون میانده اولان موضع مطرح
دیدی که عنق لفظنک مادهسنی تقدم معناسنی افاده ایدر پس موضع مذکوره عاتق تسمیه اولندی
تقدمنه بناء درانتهای پس عاتق بلسنه صیغه سی اولوب ذو عنق قوه سنده اولمق ملاحظه اولنور
ای ذو تقدم والله اعلم جمعه عواتق کاهل میان حوشانه ظهر طرفنده ایکی کورک میانی میان
صوصوش ایله دخی تفسیر اولندی صاحب حیوان مقدم الظهر الی العنق عبارتی ایله تفسیر اتدی
جمعه کواهل غارب مثله که اصلنده حوه نک سنامی ایله عنقی میانده اولانک موضعه دیر لر دیدی
صکره توسع ایدوب هر حیوانک موضع مذکوره اطلاق اتدیلر جمعه غوارب بوسیده اولمیه
علامه میدانی مجمع الامثال حلک علی غاربک مثلنده غارب لفظنی اعلی السنام عبارتی ایله
تفسیری عامهٔ کتب لغته نخالفدر وسبط ایله دیدی که مثل مذکور زمان جاهلیتده ضرب
اطلاق اتدی اسلام کلدکدن صکره کنایات طلاقدن معدود اولدیغنه واصل مثل بودر که عرب
ارسالا اندکاری وقنده یاکشنده بولاری اولسه حوه بولاری کوروب حضوریله اوت کل ایده مز
بش بولاری بوغازینه طولایوب لسته دیکه یه مز کرو لسته دیلی اوندن اکل ایده مز بعد الیوم
ایسنه دیکله یه مز کرسکسنه لمانع دکلدر دیه جک یره ضرب اولنور مخفی اولمیه که مثال
بوجهله تغییر قبول اتمز پس مثل مذکور مذکوره خطاب اولسه دخی کافلک کسری ایله اولور ترقوه
چبر کردی بویون حلقه سنک کوکی جمعه ترقی وفی المثل بلغ التراقی فلان مسنه مختصر و مشرب
موت در یه جک یره ضرب اولنور والله اعلم فصل ید دست آل

جمعه ایدی معلوم اولکه ید لفظنک جمعی ایدی جمع الجمعی ابادی کلور وبدآل حقیقت و نعمت
مجاز در علامه تفتازانی علم بیان ده لفظ ید بجارحه و نعمت ده حقیقة و مشترک اولمق اوزره
روایت اتدی بعضلر دیدیلر که ید جارحه معناسنه اولدقده جمعی ایدی و نعمت معناسنه
اولدقده جمعی ابادی کلور فحوی اولمیه که ید لفظنک اصلی یدی در وفعل لفظی افاعل اوزره
جمعلنمز ابوعمرو دیدی که ابادی نعمت ده وایدی اعضاء استعمال اولنور والخفش عکس دخی اولور
دیدی وسید شریف شرح مفتاح ده دیدی که ابادی نعم ده حقیقة عرفیه در اکثر اصلنده آنده
استعمالی مجازایدی مصباح صفدی غیث الادب ده دیدی که صحیح اولان بودر که ایدی جارحه
معناسنه اولانک جمعی وابادی نعمت معناسنه اولانک جمعی اولمقدر واکثر علمادن ابادی لفظنی
جارحه معناسنه اولانک جمعی اولمق اوزره استعمال ایدوب مکتوبلرنده للملوک یقبل الابادی
الکریمة بازوب لحن فاحش ایدرلر صواب اولان الایدی الکریمة در حکایت اولندی که
برمجلسده متنبی ایله سیوهی بیت قامت فی ارتقاب له ابادی ای الاطواق والناس الحمام
انشاد اولندقده ادعاء ادب ایدنلر دن برکستاخ ولی ادب اسنزآ دیدی که ابوالطیب بمدوحی
خلقک قفاسنه سیلدوررایمش فضول مزبور ابادی لفظی جارحه معناسنه اولان ید
لفظنک جمعی اولمق اوزره زعم وخطاء فاحش اتدی والابیت مذکور اولانک ایادی لفظی
نعمت معناسنه اولان ید لفظنک جمعی اولدیغی سالکانمسالک ادب عندنده کطلوع الشمس
تبیان وکمعنی الامس متعین در لطیفه قال بیت وما مزید الا ید الله فوقها ولا ظلم الا سیبلی
بظالم روایت اولندی که ابوالعنبا بعض حکامه دن احمد بن ابی دواد جوابنده دیدی که
ان القوم فدنظروا علی وصاروا بدا واحدة فی ذا ای ابن ابی دواد جواب ابنده دیدی که
ید الله فوق ایدیهم ابوالعنبا دیدیکه ان لم یکن علی ابن دواد ویدی که ولا یحیق المکر
السیی الا باهله ابوالعنبا دیدی که هم کثیر و انا واحد ابن ابی دواد دیدی که کم من فئة قلیلة
غلبت فئة کثیرة باذن الله والله مع الصابرین والله اعلم یمین صاغ ال عینی مثله
سوی راست صاغ جانب شمال دست جانب صول ال یسری ویسار مثله یسار لفظی
یانک فتحی ایله مشهور در وکسری ایله دخی لغتدر مروتی شرح فصیح ده دیدی که لسان عرب
اولی یا مکسوره کلمه یو قدر الا یسار کریسار لغتدر وبعاطر نبی طرد و زجر مقامنده تکلم
اولنور میسره سوی چپ صول جانب مشأمه مثله یوشیده اولمیه که جهات ست در
فوق وتحت نقطه لری برر وجهله متدل اولدلکن سائر لری شخصک تحولی ایله متحول اولورلر
صاغ جانب صاغ ال وصول جانب صول ال قیاس ایله معلوم اولور وحکما عندنده یمنه
یوز ینی مشرق طرفنه طوتسه قطب جنوبی طرفنه واقع اولان سمته صاغ جانب و قطب
شمالی طرفنه واقع اولان سمته صول جانب صوب سائر جهاتی دخی بو قیاس ایله اعتبار ایدرلر
کتف کافک کسری وتانک سکونی وکافک فتحی وتانک کسری لغتدر کذب دکذبی
شانه کورک که اومور باشنک آردنده برعریض مکوک در وفی المثل اکتف عظم

دست راست صح

عریض خلف المثلث ومن الامثال المشهورة فلان یعرف من این یوکل الکتف یکری دیدر کتف اولان آلتی یوقاروطرف قندن اکلنه ارطاغیلر عضروف طرف قندن اکلی مشهلدر ومجموع امور اولان سنه حقنده ضرب اولنور انتهی مطرزی ایضاح دیدی که مثل مذکور هر سوزه وجه لایقی ایله اخذ ایدوب ری حسن صاحبی اولان سنه حقنده ضرب اولنور زیرا کتف اکل ایلمک سائر عظام اکل ایلمکدن مشکلدر زیرا اعلی طرفی بلنوی و متعقد اولوب لحمی تنک در پس سفلندن اکل اولمق کرکدر کی سهولتله اخذ اولنه بعضلر دیدیلر که کتف لحمی ایله عظمی میانسنه سور واندن اخل ایدوب اعلاسندن اکل اولنور ایسه اکل ایدن کمسنه تکلدزیده شوروا حرکیلور واکر اسفلندن اکل اولنور ایسه لحمی صویلوب شوروا سی آفتر. اعمی دیدی که ضعیف الرای اولان کمسنه حقنده انه لایحسن اکل الکتف حرف ضرب مثل ایدر لر. انباری شرح مقامات حریری دیدی که کتف بر موضع واردر که اندن اساسک اولنور ایسه انی حمله صویلوب اکلور جمعه اکتاف اط بغل قولتوق جمعه اباط یقال الکتاب عطاحی واباطی کتابی یانمدیکر دیمکدر برح تکلم اولنور یعنی کتاب برلسنه درکه بن آنی یانمده وقولتوغمده حفظ ایدرم حضاء کذبغل قولتوق اولانکز ایچنه سعدی کفت بیت کندیده بغل یعوذ بالله مردار بآفتاب مرداد نفره موی بغل قولتوق دیمکدر بیتین قیل عندهم اولان نسخ کتاب بووجه اوزره واقع اولدی وسائر کتب لغنده ماده مذکوره یی صراحة بو معنایه مصادف اولمدم وصاحب مصرحه معنای مزبوری شیخ زماننه سندیکر ذکر ایتدی عضد بازو دیرسنکدن کتفه دار ایچه اولانکز موضع کربیلک تعبیر اولنور جمعه اعضاد اضبع میان بازو بازوبک اوردناسی مصراعی دیدی که اضبع بانک سکونی ایله عضد در بعضلر بازوبک وسطی وبعضلر بازو بکلیچ طرفیدر دیدیلر جمعه اضباء فریضه کوشت میان شانه ونهکاه که درز رسیدن کرز دار همه سنورلرنده اوات که کورکایله بوشلن بلغور میانده اولنور هر حیوان ایچون که خوف وفتنه اول اثر دیر جمعه فرایض عضله کوشت بازو بیلک آلتی وسکیر یوات تعبیر اولنور جمعه عضل وعضلات عرق بمک کسر رو فانک فتحی وعکسی دخی لغتدر آرتریخ بیلک ایله قولکوکاری ملاقی اولان موضع که فارسیده آرنج و وارن دخی دیرلر. دیرسک ایله طایانه حوقه یا صدیغه مرفقه دیرلر جمعه مرافق سلعه رشن دیرسک ایله کف میانده اولان کوک له قول تعبیر اولنور فراع آرنج تابسر انکشتان. دیرسکدن بارمقلرک اوجینه وارنجه اولان عضو که فارسیده کزدیر لر جمعه ازرع باع بازو قولاج بلوغ دخی بو معنایه در جمعه اذرع رحب الباع. وطویل الباع وکریم الباع یعنی صاحب الباع. وقصیر الباع ولئیم الباع یعنی بخیل مراد ایدر لر. مغرص جای دست برنجن. آل بیلازکی طاقدقدری موضع جمعه مغاصم رسغ خرده دست بیلک جمعه ارساغ مصنف اساس دیدیکه رسغ کفک بساعده وقدنک ساقه متصل اولان موضعیدر. وفارسیده لفظ خرده حیوانات طرناغندن یوقاروسکال یعنی شاق وضع اولنان موضعلر دکر آل حمزه اسنه در الکحل برکس دیدن همری که قول ده واقع اولان

اوچ طرک اورته سنده واقع اولان طرر دیکه آکا عرق الکیوه دخی دیرلر. وعرق الاکحل دیمک جایزدر دکلدر. کذا قالوا. لکن اضافه بیانیه قبیلندن معدود اولسه جائز اولمق بلاحظه اولور فیفال اکر بسط باشی طرای که ذکر اولنان اوچ طرک اولکی طرر. ومعرب باسلیق رک زیرین. اول اوچ طرک جملدن آشاغی اولان طرکه فارسیده رک نبض یعنی حکر طرای دیرلر کف پنجه. بش بارمعی مستمل اولان آله سی جمعه اکف جمع الکف مشتمل یومروق که بارمقلری کف انجنه جمع وضم ایتمکدن عبارتدر جمعه اجماع راحه اندرون پنجه. آل آله سی که پنجه نک ایچ طرفیدر جمعه راح وفی المثل سور راحة الصباغ. زیاده ناپاک وقبیح اولان نسنه حرف ضرب اولنور. جاحظ حفصلرم برکمسنه یی هجو ایدوب سکر نسنه تشبیه ایتدی که هر بری اقبح اشیادر نظم وصفت بحمدی وجه حفص وخلقه ∴ فما قلت فیها واحداً من ثمانیه لها زم مجنون وخلقة کافر ∴ ولقطیع کشحان ورأس ابن زانیه ولحیة قوّاد وعین مخنث ∴ وجبهة بابون یناک علانیه ورائحة صباغ وصدرة حائک ∴ ومرفق سقط رُدّ فی الرحم ثانیه سر خط پنجه. آوچ الجبده طولاً وعرضاً چکلن خطلر. جبهه اولان خطلره دخی بولندن اقدم سر اطلاق اولنوبغی بیان اولنمدی جمعه اسرار اصبع انکشت بارمق جمعه اصابع بعض سلف اتقوا اصابع الاثام جیوب ظالمه اندکاری بد دعالی مراد ایدر لر. اخذ وامناجیق الضعفاء دیدکاری کبر. ولفی هذا اصبع حسن دیرلر اوزرحسن مراد ایدر لر. کذا فی الخلاص واصبع لفظنده اون لغت وارد رهر حرکات ثلثه وهر حرکه ایله باده حرکات ثلثه که مجموعی طقوز لغت اولور اولنوبخی لغت اصبوع درده فی المثل صبغت لی اصبعک العمالة. لی الی معناسنه در صبع الیه دیرلر بارمغیله قلان نسنه یه اشارت ایتدی معناسنه عبارت مذکوره وقت غیبتده تکلمی شایعدر یعنی سن بنی غیبت یعنی حیلن غیبتمده بنی هدف تیر طعن ایدوب بوعمل معتاد اولانکز بارمغکله کاشارت اندک اولمسنده حقنده ضرب اولنور که ظاهر اسکاشنا و باطناً دم وقدح ایلمه دخی صبع الدجاجه دیرلر یمور طلامرمی یمور طلامرمی یملک یحیون دجاجه نک دبرینه بارمغنی ادخال ایلمسیدر برنسنه حین حکومتنده خلقه تکبر ایتمه صبعه الشیطان واذر کته اصابع الشیطان دیرلر فیروزآبادی دیدر که صبع تکبر و مصبوع منکبر معناسنه در صاحب تره دیدیکی من ذلاه السلطان صبعه الشیطان. قال نظم قد کنت اکرم صاحب ترة ∴ حتی دهتنک اصابع السلطان جعلت لا اکرمها وأباهها ∴ کم غیرت خلقاً من الانسان ابهام انکمشت بزرک باشن بارمق انکمشت ستر ک. وانکمشت نرد دخی دیرلر جمعه ابهم مستبابا انکمشت شهادت انکمشت شهادت بارمغی فارسیده انکمشت دستنام دخی دیرلر مسابحه وسبحه ودعاره مغله وسطی انکمشت بارمغی فارسیده انکمشت جهارم چوردنجی بارمق خنصر کالوچ جمله بارمقلردن میانکی اورته بارمق بنصر انکمشت جهارم چوردنجی بارمق خنصر کالوچ جمله بارمقلردن کوچک اولان بارمق که فارسیده کابلیچ دخی دیرلر وغالبی دیدیکی آباق بارمغلرینک کوچکیدر لر

مثلہ خنصر در خاتم حلقہ سی وضع اولنہ حق موضع جمعہ خناصر بر نجمہ بندہ انگشت بارمق بوکون
عقدۃ الاصابع دخی بو معنایہ در جمعہ براجم سلامی استخوان انگشت بارمق کوک وفی الحدیث
علی کل سلامی من احدکم صدقۃ و یجزئی من ذلک کعقان یصلیہما من الضحی مصنف فابق
زجاج دن روایت اندی کہ سلامیات اصابع انساندن ایکی مفصل میانیدہ اولان کوک در جمعہ سلامیات
ثملہ خلیل و سیبویہ بیمک ضم و فتحی لغتدر دیدیلر سر انگشت بارمق جمعہ انامل بنانہ
مثلہ جمعہ بنان و فی المثل بنان کف لیس فیہا ساعدہ ہمت علیہ صاحبی اولوب لکن
قدر ذی الملین یکسنہ ہر ضرب اولنور بحمال قالیت دست تہی ہمت عالی بلاست
دای بران کس کہ بدین مبتلاست ظفر ناخن طرناق جمعہ اظفار و قلم گیسوہ آدم چوب اظفار
مرادایدر رفوفہ نقطہ سپید رناخن طرناق اوزرندہ اولان آی نقطہ کہ صبیانک طرناخندہ
حادث اولور جمعہ قوف نف شوح ناخق طرناق جرکی کہ ات ایلہ طرناق آراسندہ
اولور قارسیدہ ریم ناخن دخی دیرلر جمعہ انقاف نشہ بدبستہ قارلیشن جمعہ اشفار
بدبستہ لفظی ہو دالک فتحہ لریلہ در سعدی در مجون گفت بیت بدبستی کہ در سستی نکوشد
چو کشتی فرو برد بحر بخارم قارسیدہ وجبہ دخی شہر معناسنہ در فقر بنم بدبستہ بارمق
قارلیشن جمعہ افقار بوشیدہ اولمیہ کہ سنہ باشن بارمقک باشی ایلہ خنصرک باشی بابینی اولان
مقدار دن موفر باشن بارمقک باشی ایلہ سبابہ یعنی سبابہ نک باشی میانی مقدار در عبارتدر
لہذا میدانی الفبر بالای میان سر سبابہ و ابہام دیدکری آندر ترکیدہ سلہ ایلہ تو ایر اولنور
رتبہ و رتب سبابہ دوسطی میانی مقدار عتب و وسطی ایلہ بنصر میانی مقدار بصم بنصر و خنصر میانی
مقدار دن عبارتدر فوت ایکی بارمق میانیدہ اولان فرجہ واللہ اعلم فصل ظہر
پشت آرقہ جمعہ ظہور و اظہار قرا مثلہ جمعہ قرا آزر مثلہ جمعہ ازور سطا فتح و قصر ایلہ
مثلہ جمعہ اسطاء صلب استخوان پشت آرقہ کوکی قارسیدہ پشمارہ دخی دیرلر
جمعہ اصلاب برنوع و ذنوب آرقہ الی ثلثین یکسوی پشت طرقہ نک برجانبی جمعہ متون
تنبیح میان پشت ارقہ نک اورتہ سی ایکی کورک آراسی جبیر اولنور صراح کمیان کتف پشت ایلہ
تفسیر اولندی و کتب بعسوب صراح تنبیح کاہل ایلہ ظہر میانی ایلہ تفسیر اولندی میدانی دیدی کہ
ثلحاء دخی تنبیح معناسنہ در قاموس دیدی کہ ثلحاء کاہل و بجرہ و ارنجہ اولان ات در کتد
و کتد کورک ایلہ آرقہ میانی سرۃ ارقہ نک مقدمی جوہری دیدی کہ ہر شیئک سری
ظہری دوسطی درکہ جمعی سروات در انبج اول سنہ در کہ صبی ذی ناج یعنی اولہ اقوی عظیم
الظہر اولان سنہ ظہر نامک کسری ایلہ اول سنہ در کہ آرقہ سنہ در و جمعی اولہ آکمال الاعلام
دیدی کہ ظہر ظاہر نامک کسرہ لریلہ بو معنایہ لغتدر انتہی افرز و مفروز اول سنہ در کہ آرقہ
سنہ بو یوک اورا مغلہ کوز مرتبہ سنہ بالغ اولہ فارسیدہ اوروک دیرلر لامک ضمیلہ انجاع
نوم اہ حرکات ثلثہ لغتدر منفر پشت آرقہ نکوک انجنہ اولان ایلک کہ

براوجی دماغہ و براوجی آرقہ نک نہایتنہ منتہی اولور کہ ترکیدہ قوقارایلک وفارسیدہ
حرام مغز دیرلر خیط الرقبہ مثلہ فقرہ مہرہ پشت ایکی طرفدن کلمن اوکورشہ نکوکلرینک بری
برینہ متصل اولغی موضعدہ اولان بومری کموک و فقیرہ فقیر اطلاق اولندی بنی شدت
احتیاج فقر آت ظہر ینی کسر اندیکی ایچون در فقیر مقصور معناسنہ در میدانی دیدی کہ
طبق میان مہرہ فیروزابادی دیدی کہ طبق برانجہ کموک در کہ ایکی فقارک بابینی فصل ایدر
فقر فانک فتحی و فانک کسری ایلہ اول کمسنہ در کہ مہرہ ظہر نده دخی اولہ جمعہ فقر فقارہ مثلہ
جمعہ فقار ذو الفقار نامی ایلہ مسمی اولان سیف بو اسم ایلہ تسمیہ اولندی عی اوزرندہ فقرات
ظہر یکی خطوط اولدیغی ایچوندر فحمہ جماعت اولنہ حق موضع جمعہ جاجم جنب پہلو بان
کہ ایکو کموکلری اولان طرفدہ قولنوق آلتندن بیل کموکنہ دایجہ اولان عضو صکرہ شنیک
برجانبینہ اطلاق اندیلر صقل و صقلہ و صقع دخی بو معنایہ در بعضیلر صقل و صقلہ
خاصرہ یغر بوکورمعناسنہ در دیدیلر جمعہ جنوب و ف مثلہ جمعہ دفوف شوق مثلہ ضلع
استخوانی پہلو ایکو کموکی کہ قبورغہ تعبیر اولنور جمعہ اضلاع و ضلوع و اضلع و جمع الجمعی اضالع
کلور نشر سوف نوک استخوان پہلو بسوی شکم قبورغہ کموکنک قارین طرفنہ اولان
اوجی جمعہ نشر اسیف سنین نوک استخوان پہلو بسوی پشت قبورغہ کموکنک ارقہ
طرفنہ اولان اوجی جمعہ سنا سن حضیلہ قبورغہ کموکلرینک میانندہ اولان ات طفطفہ
کوشت پہلو ایکو کموکنک اوزرندہ اولان ات مصرحہ کوشت ہمکاہ ایلہ
تفسیر اولندی یغر بوشن بوکورک انی جمعہ طفا طف کشح تہیکاہ بوشن بوکور شاکلہ
واطل و اطل و الطل و خوشن و بانہ دخی بو معنایہ در جامع جمعی مؤنات و مؤن کلور
دیدی صحفی اولمیہ کہ لسان عرب فعل وزنی بوقدر فانک وعینک کسرہ لری ایلہ الا ابل کہ
ابلہ لغتدر واطل کہ اطلہ لغتدر و ابکر لغتدر و عرب سنجلرندہ دیرلر کہ انان ابد
فی کل عام تلد ابن فارس جمہرہ دیدی کہ ابد انان وحشیہ معناسنہ در مثلہ انی الدہر
ابد لفظی اباء و لود و انان ولود معناسنہ در دیدی یعنی چوق طوغورن امہ لرو انانلر
قرب بوشن بوکورمدن قارینک بومشاق پرینہ اولان موضع جمعہ کشوح خاصرہ مثلہ جمعہ
خواصر خضر مثلہ جمعہ حصور حشا قصر ایلہ اندرون تہیکاہ بوشن بوکورک ایچ طرفی کہ الات
شکم ایلہ دخی تفسیر اولندی یغر قارین دیدکاری موضعک نہایتی کہ حشا اندی مستقیم
صراح اندرون بدن واقع اولدی جمعہ احشا بحر سر سینہ صدرک مقدمی کہ بوغارہ طاقدر
قلادہ اول موضعک اوزرینہ واقع اولور و سینہ یہ دخی اطلاق اولنور جمعہ صدور صدر
سینہ کوکوس جمعہ صدور کاکل مثلہ جمعہ کواکل بلدہ و جوشن و جوشن و جوشوش
و کاکل دخی بو معنایہ در صدر ایچون وضع اولنان الفاظ مقدمہ اولوب کرکی ذکر و کرکی استفادہ
اولنمشدر حزرم کردا کردسینہ صدرک جمیع جوانبی و میان سینہ ایلہ دخی تفسیر اولندی
برک و برزکہ و حزیم دخی بو معنایہ در جمعہ حیازیم لبدہ میان سینہ صدرک اوزرینہ سی

کتب مطوله ام نخر و موضع قلاده ایله تفسیر اولندی جوهری دیدی که لبّه و لبّت نحر خیر موضع قلاده در که هر شتیک صدر زنده اولور می لبّه و لبّت و نحر و منحر آنجاکه گردن بلند بود از سینه دیدی و بعض نسخ کتاب بر سینه ایله تفسیر اولندیغی بو معنایه سید رحمه لبّاب ترنبه استخوان سینه کوکوس کوکی که کوکوس نخه سی تعبیر اولنور که ثرقوه شنده وه میانی ده حنجن و حنجن و حنجنه و دخی بو معنایه در جمعه ترائب ثقره کوسینه کوکوس جوفوری که بویون حلقه سی کلو کلرینک بیاننده در جمعه ثقر جانخه بهلوی سینه کوکسک آلتنده اولان ایکی طرفدن کوچک قبورغه کلوکی که کلارک تعبیر اولنور جمعه جرائح نحر صدرک میانی صدره سینه نک اعلاسی رباه اول اینجه و بوشاق کوک در که قارین اوزرینه ممتد اولمشدر که اوکسوره جه تعبیر اولنور زور صدرک یوقاروطرفی که فرسی ضیقی ممدوحه در لبّانی واسع اولمو ممدوح اولدیغی کبی که سامی لبان زورک آلتی در دیدی قاموس لبان صدیا وسط صدر دریا ایکی ممه سینک یازوات حافرک صدری در دیدی والله اعلم **فصل ثدی**

پستان زن خاتونک ممه سی جمعه ثدی ثندوه همزه ایله اولدقده ثانک ضمی و همز سز اولدقده ثانک فتحیله در پستان مرد رجلک ممه سی جمعه ثنادی معلوم اولدر که میانی لفظ ثندی رجل و مرأه نک ممه سنه اطلاق اولنور و ثندوه ممه نابت اولان موضعدر که جوهری و جماعه کلاملرینه موافقدر لکن فیروزآبادی دیدی که ثدی مرأه یه مخصوص ملخوذ رجل و مرأه یه شامل در و ثندوه ممه نابت اولان موضعدر **حلمه** سر پستان ممه نک باسی سعدانه و قراده دخی بو معنایه در جمعه حلمات اجلیل سوراخ پستان ممه نک سودکی چیقه جق دلوکی اغناج ایله ذکر کردن صحیح بولادخی دیر لر دیدی لکن لعلیل الثدی و اجلیل الثدی عبارتلری ایله بری برندن متمیز اولور ملاحظه اولنور جمعه حلایل رعناوان ایکی طرفدر که اندن سوت کلور سواعد ممه کردن سودکلر جلیل اولمو ممه نک سودکلر آیاق بویوک ممه لوخاتون جدآء کوچک ممه لوخاتون و رجل مثدن ممه سی انلو اولان کسنه **فصل قلب** دل یورک که روح حیوانی نک منبعی در جمعه قلوب جنان مثلو جمعه اجنه روع وخلد و بال و ضمیر مثلو جمعه ضمایر فواد مثلو جمعه افئده صفر دخی قلب معناسنه در که اصلنده قبورغه نک یومشاق اولان موضعنده اولو و قلب اول موضعه قریب اولغله صفر اطلاق اندیلر سامی دیدی که یومکسنه رلسنه دن خوف اندکده مضطراب اولوب حرکت ایدن موضعه جاش و زوع و روع دیر لر قاموس دیدی که روع رانک ضمی ایله قلب یا قلبدن موضع قرع یا سواد قلب یا ذهن یا عقل معنالرینه در واساس دیدی که وقع فی روعی ای خلدی دیدکی بو مقامده اولان کلامنه موافقدر **جنة القلب** دماغ دل یورکده اولان سیاه نقطه کبی اولان قان صاحب حیوان ثمرة القلب دخی دیر لر دیدی **سویدا** آ مثلو بعض نسخه لرنده کذلک مصرح در میان دل ایله تفسیر اولندی حماطه و اسود و سوداء و صمیم دخی بو معنایه در جمعه سوائد نجه خون دل یورک قانی جوهری مطلقا قانه دخی اطلاق اولنور دیدی جمعه مهج

شغاف پوشش دل یورکک پرده سی که اوزرینی احاطه ایتمشدر و نامزده مونخنه و تخنده دخی بو معنایه در معلوم اولدر که بعض اشیانی بعض اشیا اوزرینه ترجیح مقاصده مبنی سویدا القلب دیر لر انسان العین و بیت القصید و واسطة القلاده دیدکلری کبی و دخی فلان لسنه بهم عند ده زیاده مرغوب در دیه جکلری مبنی شغاف قلبی و فی سواد قلبی و فی سویدا قلبی دیر لر و انسانک زیاده محبوبی اولان کسنه یه ثمرة القلب دیر لر لهذا ولده ثمرة القلب اطلاق ایدر لر و فی الخبر ثمرة القلب الولد و نظم کریم **ولنبلونکم** تنبی من الجوع و نقص من الاموال والانفس والثمرات قول شریفنده حضرت علی رض ثمرات دن مراد اولاد در دیدی و ابن المقفع دیدی که العیون طلایع القلوب و ابو تمام القلوب طلایع الاجساد دیدی و قال نظم شاب راسی و مارایت سبب الراس الا من فضل شیب الفؤاد و کذلک القلوب فی کل یوم تبتلی و یغیم طلایع الاجساد **وتین** رک دل یورکدن طمری که منقطع اولسه صاحبی هلاک اولور **رباط** آزیقه دل اول غلیظ طمر که آنکله یورک وینه اصمعی دیدی نوط دخی ناخوز در آصماق معناسنه فیروزآبادی دخی تقیه اندی و فی المثل هو عاط مخ غیر انواط میدانی دیدی که عاط عوط دن ناخوز در اخذ و تناول معناسنه و انواط نوطک جمعیدر اصیلی لسنه معناسنه یعنی فلان کسنه اصیلی لسنه یوقایکن الفی اوزاصوب المثل لسنه مالک اولدیغی شیئی ادعا ایدن کسنه خصمنده ضرب اولنور مصنف دیدی که امیدا ولنمیه حیق کسنه دن برشنه امید ایدن کسنه حقنده ضرب اولنور **قلب** اصمع ارذل و قلب بلید آنک عکسی معناسنه در واول قلب کهر شیدن خوف و فزع ایده اکا قلب اوزع دیر لر مآل قلب کهیشه مغموم و شکسته اولان صاحبنه عمید و مهموم و جبان اولان قلبک صاحبنه فئید و مفؤد دیر لر و قلب جلد تاوزره اولان کسنه یه مشهوم و خوش الفؤاد دیر لر والله اعلم **فصل بطن** شکم قارین جمعه بطون و فی المثل هو ذآء البطن اول کسنه ستور حقنده ضرب اولنور که اصلا اصیل اخی ممکن اولمیه قال الاسود النخعی نظم بنو اعمام ان العداوة شرتا صفابن بینی فی صدور الاقارب یکون کذآء البطن لیس بطاهر فینشبی ودآء البطن شر صاحب **جوف** اندرون شکم قارینک ایچی جمعه اجواف جنوه هرچه اندرون شکم بوده هرنه که قارینک ایچنده اولوب فارس آنی شتمل اولدیغنه هزار خانه فرق یابیر دیدکلری که شکنه نک یلنده اولور بعضیلر شیردان تعبیر ایدر لر **فحث** و فث و حفث حفث مثلو قطنه و قطنه و قطنه و رمانه دخی فرق یابیر در و فار سیده هزار قوی دخی دیر لر **عفج** عین ایله حرکات ثلثه لفقدر وه فراخ واسع اولان یاغار شیق که کوردن یاغار سینی تعبیر اولنور جمعه **اعفاج** سره ناف کوبک معلوم ولهکه سره وسط بطن ده اولان چوقور موضعدر و معصوده رک کوبکندن قابلانک قطع ایدوب آندیغی کسنه یه سره دیر لر زیرا سره قطع اولنمه عرف ذلک قبل ان یقطع سرک دیمک کرک سته نک غلط در جمعه سر **رعلنه** شکس شکم زیاده سمور عقدیر

قارین دلسنده حادث اولان شکن وخطوط جمعه عکن یقال سمن حتی تعکن بطکنه فیروزابادی
دیدی که تخره دخی سره معناسنه در بویوک اولسون کوچک اولسون وبطن جمعه وجه دخی
حادث اولان عقده معناسنه کلور بحر ارجل دیرلر سره سی طشره جیقدی وقارنی بویوک
اولدی معنالرینه واولکسنه یه البحر دیرلر که جمعی بحور وبحران کلور مطرزی مقامات حریری
شرحنده دیدی که حقیقتنه بحر لا ولیس البحر وصر بحرا دیرلر ممتلی معناسنه که بحر دنیا خوذ در
بطن جمعه اولان عقده معناسنه میدانی دیدی که صقاق بطنک ایچ طرفنده اولان جلدی
معناسنه در واکثر کتب لغتده اوزرنده قبل یتلن جلدک آلتنده اولان جلدر رفیق ایله
تفسیر اولندی فیروزابادی بو معنالی ذکر اتدکدن صکره دیدی که باحود ذری ایله بغار سیقلر
میانی یاخود بطنک جلدی لکن جلد ظاهری وجلد باطنی صحو تصحیح اتمدی والله اعلم ریطه
بطنک طشره سنک جلدی مرق بطنک یومشاق اولان موضعی که جمعی مراق کلور بعضیلر بدیلر
مراق برجمدر که مفردی بوقدر وخنله وخنله وثنه کوبک ایله فاسیق میانی کبد کافک فتحی
وبانک کسری وکافک کسری وبانک سکونی وکافک فتحی وبانک سلونی لغتدر جکر
سوودندر جمعه اکباد وفی الحدیث اولادنا اکبادنا روایتی اولندی که بعض حکمادن سؤال
اتدیلر که سبب ندر که ولد زیاده محبت کلمتی ایله تعبیر اولنور جمیع بنی آدم زیاده جندان محبت اتمز زیرا
جواب ویردی که زیرا ولد بعضی جزؤ در وبر ولد بعضی دیگر جزؤ دکلدر لکنه کلک حنوط بخدانی ومیلی
محققدر وبعضیلر جواب ویردیلر که حضرت آدمک والدی اولمغله اولادی والد حقنی
بیلمک کوبا بیراث آدم دن در وبعضیلر دخی شو وجهله یازمشلر جواب صوفیانه ویردیلر که
بو علم ابتلا ومضیق بلایه قدوملریه سبب اولدیغیچون باعث قلت مجتدی بلکه موجب عداوتلری
اولمشدر قال بیت وانما اولادنا بیننا اکبادنا تمشی علی الارض وبو مقوله سؤال وجوابه
قریبدر که بعض مشایخدن سؤال اتدیلر که سبب ندر که جمال طائفه سی بهر اولدقجه حسن وطراوتلری
زیاده اولور ونسا طائفه سی عجوز اولدقجه حسن وبهالری کیدوب مستکره طباع اولورلر
جواب ویردیلر که حضرت آدم دن خلق اولمغله طین مرور ایام ایله بهرنه قدر طوره
اولکی حالندن حسنی متزاید اولور رجال دخی اکا بتعیت ایله وجه مشروح اوزره اولورلر لکن حضرت
حوا الحم دن خلق اولمغله لحم برایکی کون مرور اتدکده متعفن اولوب بوکا فیوضا خبثی متزاید اولور
نسا دخی اکا بتعیت ایله وجه معروف اوزره اولورلر والله اعلم خلب وفلذ جکر پاره سی
طحال سینه زطلاق جمعه طحل وطلاق مرضنه دخی طحال دیرلر یقال به طحال ای داء الطحال
ابن البجوزی دیدی که برکسنه تعلقی کیدکده اول صاغ ایاغنی صکره صول ایاغنی کیوب
وچقاردقده اول صول ایاغنی صکره صاغ ایاغنی چقارمغه همیشه معتاد اولسه اول کسنه
وجع طحال دن امین اولور وبعضیلر دیدیلر که سوره تمخنه یی یازوب وصویله ازوب
وجع طحالی اولان کسنه یه ایچورسه لر اول کسنه خلاص بولور بازده الله تعالی کذالک حبوبه الجوزاء الکبیره
زرنشن آق چکرا اوکین تغییر اولنور مصنف اساس البلاغه دیدیکه سحر وسحر دخی ریه معناسنه در

یقال

یقال کل ذی سحر تنفس وجبان اولان کسنه جبن اتدکده انتفخ سحره دیرلر وطلوع افتاب دن
مقدم اولان وقته سحر اطلاق اولندیغی استعاره طریقی ایله وقت مذکور لیل وقت اداری
ونهارک اقبالی زمانی اولمغله کویا صبحک تنفسی ایله حکی وقتدر قال الله تعالی والصبح اذا تنفس
معده ابن السکیت دیدی که بهمک فتحی وعنبک کسری وبهمک کسری وعنبک سکونی ایله
لغتدر وجا بکاه طعام الانسان طعام طعوره حق موضع که قورساق تعبیر اولنور وکنیه سیلم الطعام
در وسائر حیوانانک قورسغنه کرش دیرلر که فارسیده فرده دیرلر کرش اولان صوف فرش
کرشی اولان صوف معناسنه در لکن اول قوزی واوغلاق کی اوت اوتلاموغه بکلمیه قوی سقلریه
انفحه دیرلر بوشیدیکی اولیه که حریرینک مقامه ربیعیه جمع کیلمایشع الکرش الجیاع مصرعندن
مفهم اولور که انسانک قورسغنه دخی کرش اطلاق اولنه فحفر اولیه که مصرع مذکورده کرش
لفظی مفرد اکلین جیاع لفظی ایله توصیف جمع مبالغه ایچوندر مطرزی دیدی که بو مقام
کرش دخی مراد عبال در قلان بحر کرشه دیرلر عبالی معناسنه مرزوقی دیدی که جیاع لفظی
جمع صیغه سبله ذکر اولندیغی کرش لفظی اسم جنس اولدیغی ایچوندر کلیه کرده بوکرک جمعه
کلی ترب غلاف کرک اول باغ که بوکرکلری احاطه ایدر مصولات جمعه اعا وکرشی احاطه ایدن
رفیق باغ ایله تفسیر اولندی عار وده بغار سبق جمعه اعاعه ارجاب دخی اعا معناسنه
جمع درکه مفردی بوقدر بعضیلر مفردی رجب ورجب درلر رجب وعجف وعجف
وعغف وربض وعصل وقصب لفظلری دخی بغار سبق معناسنه در وبعضی کوزه یاپاغنه
وبعضی سائر بغار سبقلره وضع اولندیغی مطولات جمعه تفصیل اولنمغله بو مقامه تطویل
اولنمدی مصیر مثله جمعه مصران وجمع الجمع مصارین کلور حوبه جربه روده بغار سبق اوزنده
اولان باغ وباغلو بغار سبقه دخی دیرلر وفارسیده باشام دیرلر کاشانی دیدی که باشام
مطلقا بر معناسنه در صاحب وسیله دیدی که باشام ایچ باغی وباشامه چوربا غیدر
یعنی متبار وبغار سبقلر اوزنده اولان باغ وبوندن اقدم مصنف غرب لفظی غلاف کرم
عبارتی ایله تفسیر ایتکی مطولات تفسیرینه مخالف اولدیغنه اشارت اولمشدی بلکه
بوکرک باغینه عربی فروقه دیرلر که فارسیده کرده بیه دیرلر فیروزابادی که فروق بصوره
وزنده قسطنطینیه نک لقبی در جمعه حوایا حاویه وحاویا دخی حوبه معناسنه در سنحر
پیه ایچ باغی جمعه سنحوم مراره زهرهاوز مثانه جایکاه بول بول طوره حق معضوکه ترکیده
قاووق وفارسیده شاشه دان وکیزدان دخی دیرلر ولفظ مثانه ثلثه دن اخوذ در برکه
ثنه گوبک ایله فاسیق میانه اطلاق اولندیغی بوندن اقدم ذکر اولندی مثانه موضع مذکور
در مبوله دخی مثانه معناسنه در وعربی مقام تهدیدده لنبیکن الخیل فی عرصاتکم حیوب
سنه ی تسخیر وغارت ایده رزمعناسنی مراد ایدرلر مثانه مرضنه مبتلا اولان
کسنه بول شدته معروفدر فارسیده کمیز دخی دیرلر جمعه ابوال هنی تشدیدایله در
وتخفیفی جائز دکلدر اب مرذی رجولیتی صویی که معروفدر مذی تخفیف وتشدیدایله لغت

وتخفیف ایلا اکثر واشهر در آب نشاط، شوق صوتی که توقان وسلاعبه خواتین وقتنده ذکر کرده
سیلان ایدن ناسور رفیق در. یقال کل ذکر یمذی وکل انثی تقذی وسیجی معناه فی خلال الرجمة مفصلاً
ان شاء الله تعالی ودی تخفیف ایله در. اسوی دیدی که الفاظ ثلاثه مذکور نک جمله سی مشدد در.
آب مردی که پس از شاشه آیده جلک ذکر ندن شوتل اتدکدن صکره سیلان ایدن صودر که غلیظ
دملکدر اولور. سامی در آب سردی واقع اولدی. بیل صود ماغنه مبتلا اولان کسنه در. حوق
واقع اولدیقنه بناءً اولمق ملاحظه اولنور. نطفه قطره آب پسشت. منی دیکر قطره زیرا نطفه لفظنده
قلت معناسی معتبر در. ومطلقا منی یه دخی اطلاق اولنور. مشیج. ومشیج. اول منی در که خاتونک
رحمنده قانی ایله مختلط اولمش اولا. جمعی امشاج در. جمعه نطف نطاف دخی کلور. رحم زه دان.
اول جلد رفیق که جنین انک لجنیده تکون ایدر. فارسیده بچه دان دخی دیرلر. وزه زانک
فتحیله طوغماق ونطفه معناسنه دخی کلور. جمعه ارحام مهیل ومهایل. رحم در. اول موضعدر که انده ولد
اولور. جوهری دیدی که مهیل اقصای رحم معناسنه در که آکا طریق الولد دیرلر که ظبیه ایله رحم
میانی در. وظبیه لفظی فرج المرأة ایله تفسیر ایدی. فیروزابادی دیدی که مهیل منزل ونزنده رحم
یا اقصای رحم یا رحم دن مسلک اذکر. یا قرم الرحم معاریه در. یا رحم ده موضع ولد در.
سلا فتح دقصر ایله مثله واکثر کتب لغتده سلا اول جلد رفیق در که ولد والده سندن
تولد اندکده اکثریا انکله معاً چیقار که سلا انسان دخی غیری حیوانه مخصوص صدر.
وانسان در شیمه دیرلر صوص واقع اولدی وسابادخی مشیمه معناسنه در. میدی دی که
حولا در عرنس دخی سلا معناسنه در. بخطره وبخطره وساهد. ولد صوغدقده انکله چیقان
صودر. وبو خصوصه متعلق اولان فوائد عنقریب برمناسب محلده کلور. ان شاء الله تعالی
جمعه اسلا آورک سرون. اویلوق تعبیر اولنان عضوک نهایتنده اولان یومری کولدر که
اوجه کولکی تعبیر اولنور. جمعه اورک عورة اندام نهان. رجل ومراة در. ستری واجب اولان
عضو که لسان شرع تعالت السنة الی الرکبة عبارتی ایله تفسیر اولنور. فارسیده شرم
مردم دخی دیرلر. جمعه عورات سوءة مثله جمعه سوءات فرج اندام پنهان مرد وزن.
رجل ومراة نک اولکنده اولان موضع معهود. جمعه فروج وفی الحدیث لعن الله الفروج
علی السروج. فروج در مراد مجازاً خواتین در. وسروج اوزرینه رکوبلر ندن مراد کندوکی
خلقه اظهار دون کنایه در. رنته کیم زمان جاهلیتده ایدرلر ایدی. وفرج اصلنده شق
معناسنه ایدی صکره عورة در حقیقة عوفیه اولدی. مقابلی درة فاخره در. دیدی که فرجک
کنبه سی ابو الطریف در. قال نظم قالت فایدلنا ازارا معلما. فابوطریف لبس علیه ازارا.
وابو المجنبذ وابو الزردان دخی دیرلر. قاموس در. ابو الزردان جریعنر خاتونک فرجی معناسنه در
دیدی مرزوقی شرح حماسه در. دیدی که یقرجه کمیشفه وبوسعه معناسنه در. وفرج وفرج
تخفیف وتشدید ایله لغتدر. یعنی آیوب توسیع اندی مابین القوائم فرج اطلاقی بو معناده
ماخوذدر. جوهری دیدی که خاتونک فرجی معناسنه در که خوق سعفت معناسنه در.

اخری

اخر کسری اوزرینه مبنی در. خاز بازکی کربر نوع ذبابک اسمیدر. قبل مثلا ربرانداز ایسپین مردورت
رجل ومراة نک آردنداولان موضع معروف فارسیده کون دیرلر. وبناغه وبناغه دخی
دبر معناسنه در. کذبت بناغتک ونباغتک ونباغتک دیرلر بر کسنه مرطه اندکی وقتده. ودخی سنه
وسبه. ودحقاء ومحسة ومحشة وحثاء ورتاء ورتاغه وعفاقه وسافله وجعبی دبر معناسنه در
ومکشوف اولان دبره یکی دیرلر یکی مثلا جهنوه دیرلر. وحراجیف العرب. قیل للغز. باغنز
جاء اقرای الیرد. فتقول الغنز ویلا ذنب لوی ای معوج. واست جهنوی ای مکشوف.
وبیت جهنی ای لاسقف له. والسماء جهنوی ای مکشوف من السحاب. مقعد نشستگاه.
اولتراقدری تعبیر اولنان عضو. جمعه مقاعد کفل کونه. ایکی اوجه کولکدر. سنک آرقه طرفنده
اولان مابیتی کی حیوانات صاغری تعبیر اولنور. جمعه اکفال عجزة کونه ران. حاتونلرک
ایکی اوجه کولکدر. سنک مابینی که خواتینه مخصوص صدر. عجز. مثله عجز. کونه. رجل ومراة نک
ایکی اوجه کولکدر. سنک مابینی که عاماً در. ومه سیلک صوکینه ودبنه دخی دیرلر. دیوندی
اقدم ذکر اولندی که لسان خلق حرز العجوز دیمکله معروف اولدیغنی ایما مصنف ربیع
الابرار دیدی که عبارت مذکوره غلط در. برز العجز دیمک کرک. صوکنک صوکینه
واقع اولغی ایچون. جمعه اعجاز ردف میان حوصله دون. که کفل مرادفیدر. لهذا سامی
الکفل والردف میان سرون دیدی لکن مصنف عبارت معروف سنه مخالف
ذکر اندی. مخفی اولمیه که سامی عبارتنده صو لفظی مذکور اولمغله اوجه کولکنک ارقه سی
مراد اولمق ظاهر در. خصوصا قطن لفظنی میانلرینه حوصه دون عبارتنه تعلیل اندر. ودخی دیدی که
تالکه دنالکه سه دن. وصلازیر سه دون. قتائل جبهه انسان وغیریدن اوجه کولک
یا شی جربه. وخرابه. دخرابه اوجه کولکنده اولان چوفور. نقب الورک معناسنه قائل
وقالی اوجه کولکنک الی. جمعه ارداف است سوراخ کون. دبرک دلولی که فارسیده
بن دیرلر. یوشدیره اولمیه که عربلرسنی دبر ودبری است مقامنده استعمال
ایدرلر. کویا مراد قدرلر. واسک کینه سی ام سویده. وام عزم. رانک کسری ایله. وام
عزمه در. کذلک قاموس. عزمه رانک کسری ایله است در. دیدی جاریه. وجعفر آه.
وجفری کذلک نباجه است معناسنه در. وبناج اصلنده شدید الصوت
معناسنه در. واوازی غلیظ اولان کلبه دخی بناج در. جمعه بنج. وعربک شتوم غلیظ
سندندر. کیا ابن استهاصوب والدوسی یدر. بنه وبرندن وطی اندر. معناسنه در. کنایه
ایدرلر. سموج روایت اندی که اولاً جاری جاریه ایله اخذ ایدن سلیمان بن عبد الملک
در بر کسنه انک حضورینه داخل اولدی که باشی اوجنده بغایه جسنا. دخی بر جاریه
ملیحه طورمش اولدی. اول کسنه جاریه نک حسن وملاحتندن حیران اولوب دزدیده
نگاه ودقة ایله نظر ایدوب سیلمان معهود ک کیفیتنه ونگاه حسرت ایله نظر الدکنه
واقف اولوب دیدی که باقلان اکراسته متعلق یدر. مثل ذکر ایدر. اسک جاریه یلی

سکاهیه ایدرم. اول کسنه دخی مثللک ذکرینه شروع اندی. ودیدی که اسنث البیاض اعلم
سلیمان دیدرکه بره. ودیدی که صه علیه الفره واسنه سلیمان دیدی که ایکی. ودیدرکه اسنث لم یلد
ولم یولد. سلیمان دیدرکه اوج. ودیدی که اسنث للسئول اضیق. سلیمان دیدرکه حورت. ودیدی که
الخرپوطی والعبد بالم اسنه. سلیمان دیدرکه بش. ودیدی که اسنی اخبنی. سلیمان دیدی که آلتی.
ودیدی که لاماوک البعیث. ولامرک انقبث. سلیمان دیدی که بو مثل استه متعلق دکل
اول کسنه دیدی که یا امیر المؤمنین معذور اولسون بن دخی جناب شرفیاری کبی جاری
جاریه اخذ ایدم. سلیمان دیدی که خذها لا بارک الله لک فیها انتهی. ومثال مذکور نک
مورد و مضرتی خلال ترجمه مناسب لحکمنده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی فوجه حلقه کوزه.
دبرک ولوکنک اطرافنی احاطه ایدن حلقه جمعه فقار جمعه زه دبرک جوره سی. السبب.
دبره بیلان. قیل سره میدانی مولد در عربی صرف دکلدر دیدی اندرون کولن دبرک. ایچ
طرفی که فخری الروث دخی دیرلر جمعه اسرام عامه زهار. قاسیق شعره شنک کسر وفتحی لغتدر.
موی زهار. قاسیق بیلان. قیل صراح خاتونلرک قاسیغه مخصوص صدر دیدی.
اساس. تبتت شعره ای شعر عانته قولی عدم اختصاصی افاده ایدر. فیروزابادی کلا
مندل دخی عموم منفعه اولور ایر اندام مرد. رجلک آله تناسلی که فارسیده کبر وزه دخی
دیرلر جمعه ایور سه مثل کتب مطوله. مسطور اولکبور در که سنه لفظی استه وغجر حلقه
دیر. معناسنه در. وکاهی تالی حذف ایدوب سه دیرلر. وفی الحدیث العین وکاء السه.
واسث لفظی دخی سنه دن ماخوذ اولمق ملاحظه اولنور. راجمی استاه کلور.
وجوهری کلامندن بو معنایه استدلال اولنور. ذکر مثل جمعه مذاکیر. مخفی اولیه که لفظ
ذکر ایکی معنایه اطلاق اولنور. اولا نخل که ترکیده ارکک. وفارسیده نر دیرلر که انثی
مقابلی وجمعی نکور وذکران وذکاره کلور. صاحب الحال دیدی که فرکره انثی نک
ضدی اولاً. ذکر لفظنک جمعیدر. ثانیاً عوف که آله تناسل دن عبارتدر جمعی مذاکیر
کلور. علی غیر القیاس کویا نخل وعوف میانی فرق الجوز بو وجه اوزره جمعلندریلر.
احفش دیدرکه مذاکیر بو جمعدر که مفردی بو قدر عباد دیدوابابیل کبی. وفی المثل فی کمهما
سالاحری. اول قبیح التصوره کسنه. ضرب اولنور که باطنی ظاهر ندن اقبح اولنه. ودخی
اول نادان حقنده ضرب اولنور که بو کسنه یه عالم دکل ایکن کندوبی کاکا عالم زعم ایلینه.
وفی مثل آخر ایره اطول من ایر حرث. معلوم اولدرکه طول ایر کثرت اولاد دن
کنایه در. اسمعی دیدرکه حرث مذکور یکرمی برمذکر اولادی وار ایدی. وحضرت
علی رضوان روایت اولنان حدیث ایطل ابر ابره بنطفه بعبارتی دخی بو معنایه مبنیدر
یعنی اول کسنه که قرنداشلری چوق اولمغله قوت بولور نطاق سببیله ظهر قوت
بولدیغی کبی. وبو عبده بعض کتب ادبیه منظور نظر کلیلی اولان اسماء ذکر در که بو مقاله
شبث اولندی. ذبذب. وعجارم وسمهدر نوقسطیلیا. وقسطلیه. وقسطلیه.

دحوقل

وحوقل. وقنفر. مطلقا ذکر معناسنه. قنبره. وقسابره وقسابر ذکر طویل. مندل. مواد لغتی
ذکر ضخم. قلنسن انسانک ذکرینک باشی. مثلثات. یقی. دیدی که احفیق دخی ذکر معناسنه در
ذکرک کنیه سی بولندرکه ذکر اولنور. ابوادریس. وابوالغیداس. وابوالورد. وابوتمیم.
وابوریح. وابوعوف. والله اعلم. ارب. نره کودک طفلک ذکری. ومطلقا ذکر
معناسنه دخی استعمال اولنور. وعرب مقام شتم ده زب الحمش. فقاک دیرلر.
جمعه زبنه. در زباب اجلیل سوراخ نره. ذکرک ولوکی فرج بول در. فارسیده
نای نره. دخی دیرلر. جمعه احالیل کره. بمک فتح وسکونی لغتدر. سر نره. ذکرک باشی که
فارسیده خسته گاه دیرلر. یعنی سنت اولنه جق موضع. جمعه کره. وکرات. خنثه. مثلا جمعه
خشف وخشفات. فجثه. مثلا جمعه فحش. فشله. مثلا جمعه قبایل. خوق. ذکرک
باشنک جوره سی. اقلف. لی خنثه. سنتر. کسنه. جمعه قلف. اغلف. مثلا جمعه غلف
اغرل. مثلا جمعه عزل. اغل. دخی بو معنادر. شیخ بهاء الدین آملی کشکول نام تالیفنده
روایت ایدی که ترجمه سی بودر. زیبا دایجی شعر انشا ایدر. ایکین فرزوق یانه وارب
مطایبه یولزدن دیدی که یا اقلف تکلم لندکک نه مقوله کلمات دیدیکی. زیبا دیدی
که الله الله نساطائفه سی. سره جمله سره صاغلامز لر دیدکلری کرچک ایمش سنرک
والده نیم اقلف ولدیغمی سنره نه عجب. بجله ایر یتشدیرمش. فرزدق عظیم تعجبله. ایوب
هذا هو الجواب المسکت دیدی. قلفه وغلفه. وغزله. بوسنت ختنه سنت وقطع
اولنان دری. حضیه. خابه. معروفدر. کبر یه اطلاق اولنور. جمعه خصی. خصیان. ایکی خابه
خابه نک ایکیسی. خاء پوشیده اولیه که حضیه. بیضه. دیمکدر. وخصیتان ایکی
بیضه در. وخصیان. اول دیرلر که بیضه لرآلنمش اولور. وخصیه. لفظنک جمعی خصی. وتثنیه سی
خصیان در. بلا تاء. البته. لفظنک تثنیه سی البان کلدیکی کبی. وبو نوع تثنیه غایت نادر در.
شرح فصیح. منظور عبد فقیر سزجم اولدی که خصی. بلا تاء. جلد الخصیه معناسنه در. وخصیه
مع التاء بیضه وجلد نحو عبیدر. وخصیتان بیضه لردر. بلا جلد. انتهی. ابو عبید مقرر ندر. خصی
دیرلر دیدی. والله اعلم. خصی. خابه کشیده. خابه سی جکوب چیقارلمش کخادم. یعنی اولنور.
وفی المثل بو ذکر الخصی. سنت وصعیف لسنه. ضرب اولنور. قال نظم. اوتارت الحار تا بایره
انبخث علی تلکل وحران. وقرت بعد نشوزة فکانتی. ذکر الخصی. فتحوا السکران.
جمعه خصیان. وخصیه. بیضه. یعنی. خابه. خابه نک بیوطه سی. جمعه بیض. صفن. بوسنت
خابه نک دریسی یعنی ظرفی اولان دری. جمعه اصفان. مجبوب. ایمه بریده جمله. ذکر
وخابه سی قطع اولنمش کسنه. جبت. دن ماخوذ در. قطع معناسنه. وفارسیده بیده
دیرلر. هشیم بن عدی دیدی که اون خصلت وارد رکه خصیه. راجمع اولور. وعبرت
اولمز. طعامه حرص. ونمامق. وکولر لریک باشی کبر یکلریک اوجنده بورتمه
حرکه. هرنه زمان که مراد ایده. اغلار. وعری اوزره اولمق. وآباغی غیر یلرک

ایاغندن بویوک اولمق وهر کز باشی کل اولمق وحال صغر نده اجرت ایلکندوالی لواطه اندر یک
وحال کبر نده قوادلق یعنی پزه ونکلک ومقعد نده سته خاوذ بریک دلوکی واسع اولمق مختث
بی ریش نک عارسز وغیر تسز مثلا خاتونلک عند نده اجنبی کورسه فهم ایمک کبی وکندوینی غیره
فعل شنیع اندر یک کبی الخانات دی ناخوذ دربویکلیوب ایکی تات اولمق معناسنه
ومخنث اوغلانه مخنث تسمیه اولندیغی بوجهتدندر فارسیده بشتی وهیز دیرلر آهوزاده
هندوستانده مجوالی دیدکی لفظ هیز بهنلوی دراصلنده حمام دستعمال اولنان طاش معناسنه در
طاس مزبور حامه کیرن کسنه لرون وریغ اویمیوب استعمالی سبندن اولمغله علی طریق الاستعاره
مخنث واعلانه اطلاق اولندی واول کسنه کزیاده خانث صفتی ایله موصوف اولسه
اخنث جی دلال صیوب مثل اولنور آبن حلکان روایت اندی که سلیمان بن عبد الملک
مدینه منوره والسی اولان ابن حزم الانصاری به شو عباری تحریر وارسال اندی که
احص المخنثین یعنی مدینه منوره جی اولان مخنث هر تاج ایسه اخصا ایله وصای قضایا ایله
لفظنک جاء مهمله سی اوزرینه رشانه قلم ایله بر نقطه واقع اولدی که خاء معجمه ایله اخص اولدی
یعنی مدینه جی اولان مخنثلرک ذکرلرن قطع ایله پس عامل مذکور جمله مدینه ده اولان مخنثلری جمع
ایدوب اخصاء اندی مخنثلره خصوصیله ممنون اولوب بعضیلر ماکان اغنانا عن سلاح
لانقاتل به دیدی. طولبس مخنث دیدی که اف لکم ما کنتم تعملون الا میزاب بولی دیدی یعنی
وطولبس مزبور شو ملق ایله حروف اولغله اشام لبن طولبس مثلی مشهور اولمشدر. اولا
اسمی طاوس ایدی مخنث اولدقدن صکره طولبس دیدیلر. عبد النعیم بقی دیوکندو حقنده
دیدیکه نظم انی عبد النعیم اناطاوس الحمیم وانا اشام من یمشی علی ظهر الحطیم وانا حاتم لام ثم
قاف حنوبهم یعنی اولیه که لفظ ایمک وسطی حرف یا در پس حروف مذکوره جمع اولسه خلقی لفظی
حاصل اولور. خلق شوم معناسنه ویلسبته الیه اندر یعنی سوء منسوب. وهمینه اهل مدینه یه خطاب
ایدوب دیرایدی که یا اهل مدینه بن حیوة اولدقجه سز دجالک خروجندن خوف ایمک زیرا
دنیاده ایکی دجال جمع اولمز. وبن رسول اکرم وفات اندیکی کیجه دنیایه کلدم. وابوبکر رضی
وفات اندیکده قمه دن کسیلدم. وعمر رضی قتل اولندیغی کونده بالغ اولدم. وعثمان رضی قتل اولندیغی
کونده تزوج ایتدم. وعلی رضی قتل اولندیغی کونده بروکلدم دنیایه کلدی. مستفضی عبارتندن
منفهم اولدیغی بودرکه مشئوم. مصمت الاثیت. ومشغوم ومنفار دخی مخنث معناسنه اولوب والله اعلم
خنثی انکر هر ایکی آلت داشته باشنده اول کسنه کزهم ذکری وهم فرجی اولا جمعه خناثا خانک ضمیله
خبالی کبر عنین انکه کان ستواندکرر. اول کسنه کزجماع ایتمکه قادر اولمینه. فصل
رکب رهارزن. خاتونک فاسیغی که اندفیل بتره خلیل قولی بودر. فرآرجل
وسراءنک فاسیغنه شامل دیدیکی جمعه ارکاب جر کسنن خاتونک فرجی جوهری
وفیروزه آبادی دیدیلرکه جر اصلنده جرح درکه حاء ثانیه حذف اولنوب تشدید وتخفیفی
لغتدر جمعه اجراح شکر. وبضع. وفلهم. ولعنب. وجهاز. وخشخاش دخی فرج المراه معناسنه در

اسکه

اسکه کنارهٔ کس فرجک کناری. کین فرجک ایچیکی. زربنه. طشره سنک آلتی شبکه
فرجک قبلی. وفرجک کینه سی ابوادرس. وابودرس دره برادر سن خاتون حیصکور یکه
معناسنه در. سته کیم قسم ثانی جر نصر یابنده ذکر اولنوره ان شاء الله تعالی بظر خروده کسن
فرجک میانندن طشره جیقان اوزونجه ات که دیلاق تعبیه اولنوره دشنوم عبدندر که
یاماحن بظر آتیه. واته سنم مقامنده یابیظر آدیرلر. وکاهی هذکر ایچون یامضاد دیرلر. وبظاره اول سیوری ات پاره سیدرکه بعض کسنه لرک اوست طوداغنک
اوزرنده جیفار کاول کسنه یه ابظر دیرلر. بظاره وعنبل وعنبله ومنک دخی بظر معناسنه در.
بظراء آزن ختنه ناکرده. بسنت اولنمیوب بظری قطع اولنمین خاتون. منکاء آخی بوم معناسنه در.
ولحم معهود حدا عدالان اوزون اولان خاتونه دخی دیرلر. عجان میان پس وعشوزن
خاتونک زیروفرجی میانندهٔ اولان موضع. سامی وصحاح جر خصیه وفخه میانی واقع
اولدی لکن اکثر اکتب مطلقا مابین الفرجین دیدیکه رجل وسراءه بدشامل در. اقوم اول
خاتوندرکه ایکی فرجی براولمش اولا. رفع میان حوران. ایکی بوداوک راسی عند نزحا اولان جمع
نسخ کتابده کذلک مصرحه الاسماعیلی عین بملا ایله واقع اولدی لکن عامهٔ کتب جمعه ایله در.
رفغاء. اول خاتوندرکه ایکی بوداونک میانی واسع اولا. جمعه رافاغ فخذ خانک کسری وسکونی
عقدهٔ ران بوده جمعه افخاذ کافذه. اویلو قلدرک اوزرینک ائی. ربلهٔ. وربلهٔ. اویلو قلدرک
بچ بوزینک ائی خاذا اویلو غلک آردطرفی باداپچ طرفی. معلوم اولهٔ که رجال جر اولابن
اثره یعنی ربه لک کبی نساء جر اولان ربه لیکه نرون. وعفل وعفله دیرلر. واول خاتونه قرناء
وعفلاء تسمیه اولنور. نساء رکب ران. بودطری یعنی اول ایکی طرکه آدیکره واریخه
ممتد اولور. عرق النساء دیدکلری غلط در. منه کیم مثلی سبقت اندی. الکل دخی دیرلر. جمعه
نساء رکبه زانو. دیرلر. جمعه رکب رضفه صاد مجمه ومهمله ایله لغتدر. دیرلر شاعی ناموس جر دیلر
بر جر رضف دیرلر بر قاچ کمکوک درکه اصابع مضمومه یعنی بورمدرک کبی که مفردی رضفه در.
واول بوری متحرک کمکوک که دیزک یاستنده اولور. اکاداعضهٔ دیرلر. سامی جر الاعضهٔ
استخوانی که بیخدیز برکردنای دیدی. جمعه رضف نابض کوزیرزانو. ودیزک آلتنده
اولان چوقور. جمعه نابض ساق بوزه. بالدیر وبجاق تعبیر اولنا. عضوف وفارسیده شنالنک
دخی دیرلر. جمعه سوق وسیقان عینان ایکی طرفدن ساقک اوزرنده اولان چوقورلرکه
دیزکوزی تعبیر اولنور. طنبوب استخوان ساق. ساقک کمکی که ترکیده قوزی اینجک
تعبیر اولنور. صراح جر استخوان خشک ساق ایله تفسیر اندی. ومبدا می عبارتندن منفهم
اولور که عضو مذکوره لیبس اطلاق اولنور. جمعه طنابیب وظیف جای برنجس.
ایاق بیلازیکی طاقدقلری موضع که فارسیده لنک دیرلر. جمعه اوظفه. صراح جر استخوان
باریک درساق. وصراح جر باریکی ساق. ودستور جر زیر رسغ عبارتلری ایله تفسیر اولندیرکه
ساقک اینجه اولان موضعی در. صحاح وقاموس جر وجامع جر خیل وابل جر زراع وساقک اینجه

موضع واقع اولادی ما نتهی و اسام ضرب وطیف دانته دیدکدن صکره وهو مقدم الساق
دیدی که ترکیده بوقاغیلق تعبیه اولنور فخذم وفخذل مثلر خبذاق وبخذاق اصل ساود رکه ای دکوکی
کوکی کبی تام اولا خذکه وخدم وخدلجه اول ساق درکه ای چوق وکوکی انجه اولا رمنه اول ساق
درکه ای از اولا رمنه اول ساق درکه انجه اولا رحشیر ساقی کبر عفر وعفر خاتونلرک ساقنده
اولان قیل کعب شتالنگ طوبوق که ساق ایله قدم ملاقی اولان موضعده اولان بوری
کموک دن عبارتدر فارسیده پرزول دخی دیرلر قال الصاحب فی مدح رجل بالجود
ومانال کعب فی السماحة کعبه کعب اولدن مراد اجود رعوب اولان کعب در جمعه کعاب
ادرم اول طوبوق که ای چوق اولغلر نمایان اولمیه عقوب پی پاشنه اوکچه اوزرنده
اولان غلیظ سیر جمعه عاقیب رجل پای ایاق جمعه ارجل وفی المثل ارجلکم والفرفطک
عفط برمعروف آغاجک اسمیدر واصل مثل بودرکه عامر بن ذهل عام کمنه ایام
شباینده بغایت قوتی وریاضتی ایدی کسن وپیر اولدقده مقعد اولوب
فرسه رکوب ایدکده عظیم رحمت ایله رکوب ایمکله بعض نور سیده جوانلر آنی استهزا
وخنده ایدرلرایدی برکون انکله دیدی که بن پیرلک ومقعدلک سببی ایله فرسه رکوب
ایده مزاولدم لطف ایدوب بنی صورت کمنه صورت یاتمدن طوبوتوب فرسه بندیرک
دیدی چون استهزا ایدن کمنه کردن صورت کمنه رکوب آنی بندیرمک صدد نده اولدیلر
عامر بزور ایکی رجلی قولنوغنه وایکی رجلی فخذینه قبضه یروب فرسی سوق قادر دیوصورت
کمنه بی سوریوب کتدی وبو وقنده دیدرکه یا بنی اخی ارحلکم والوفطا یعنی بزم برادرزادم
آیاغیکوزی عفط آغاجنه طوقونمقدن حذر ایلیک ومزبورلری اول مرتبه سوریلدکده
هلاک اولمغله قریب اولدیلر مال وفوت وکمال کندوزه اعلی اولان کمنه بی استهزا
اوتخیر ایدن احمق وکستاح حقنده ضرب اولنور قدم کف پای ایاق آیاقسی
جمعه اقدام ابن الانباری زاهره لفلان قدم الخیر عبارتنک بیانینده دیدی که قدم
فی الخیر سابقه فی الخیر معناسنه در حسان بن ثابت رضی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه خطاب ایدوب دیدکه نظم لنا القوم الاولی ایلیک وخلقنا لاولین
فی بلایه الله تابع بعضیلر قدم عمل صالح معناسنه در دیدی قال نظم صل الذی
العرش والخلد قدما بنجیک یوم العثار والزلل مجاهد دیدرکه قدم خیر معناسنه
کلور وقال الله سبحانه وبشر الذین آمنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم حسن وفناده
دیدیلرکه آیه مذکوره اولان قدم دن مراد رسول اکرم علیه السلام در که مؤمنین ایچون
حضور رب العالمین ده شفاعت اندر وذخی قدم تشجیع معناسنه کلور ابوزید دیدی که
رجل قدم دیرلر تشجیع معناسنه انتهی وترکیده بر کمنه یه شنا مقابنده قدم کنور دک
واوغور ایله وقدمی ایله دیدکاری عبارتدر قدم دن مراد خیر اولمق ملاحظه اولنوراساسن
دیدی که فلان کمنه نک جرسنی عفو ایله دیرجک برمی اجعل ذلک تحت قدمیک دیرلر

وضع

فصل فی صفات الانسان

ووضع قدمه فی العمل دیرلر برعمله شروع اتدی معناسنه حمار پشت پای ایاغک اوستی
اخمص زیر پای که برزمینه برسه ایاغک التنده اول موضعدرکه ایاغی زمینه یاصدقده
اول موضع زمینه طوقونمز اقوم الوسائل فی ترجمة الشمائل نام تألیفده خمص الاخمص الاغمصین
عبارتنک شرحنده کرکی کبر بیان اولنمشدر جمعه اخامیص النبی سوی اندرون پای ایاغک ایچک
طرفی وحشی سوی بیرونی پای ایاغک طشره سنک طرفی عقب پاشنه اوکچه جمعه اعقاب
مشط پاباغک اوزرنده طاراق تعبیه اولنان موضع عین القدم وعرض القدم پاباغک
اوزرنده اولان مرتفع موضع سلع ایاق اولان پاریق کسوق قدر وبعض اسبابدن
حادث اولور زجاج مایرق اوجونده اولان پاریق کلع ایاق اولان چرک والله اعلم
بالصواب والیه المرجع والمآب فصل ارآس بزرک سر باشی بویوک
اولانه کمنه فنور دکرتس دکباس مثلر رواسی وباذم وصندل وعندل
وقندل دخی ارآس معناسنه در صعفل وصعل واصعره اصعل خردینه باشی
کوچک اولان کمنه خنأس وخنأس وشمعم دخی بومعنایه در افطح ومفطح
ومصفح ومصفح ومفرطح ومفلطح یاصی باشلی اولان کمنه که فارسیده بهمن سر
دیرلر اجنی اکری باشلی اولان کمنه که جناحدب یعنی اکریلک معناسنه در افرع
درازموی صاچی اوزون کمنه احصف صاچی آز اصمع خرد کوتاه کوچک قولاقلی کمنه
واصمعی به اصمعی تسمیه اولندیغی محققده کرکی کبر تفصیل اولنور ان شاء الله تعالی آزهر سرخ
وسپیدروی یوزی آقلی وقیرمزلی اولان کمنه اعر سپیدروی یوزی آق وبراق اولانلر
کمنه اشوه رستت روی جرکین یوزلو کمنه یقال شاهت الوجوه اذا قبحت وفاح
خبیثه روی یوزی پک یغزلی جاکه شرم وسخت روی وذخی دیرلر وفی الاساس حافر
وفاح ای صلب فخر وط الوجه درازروی یوزی اوزون کمنه که عرضی اولیه فخر وط التحیه
ذخی بوجه اذره در کلنوم کرروی مدور الوجه یعنی دکرمی یوزلی کمنه که بکا فلرینک
دیبورینک ای چوق اولکلنمه دن ناخوش رییوزک ای مجتمع اولمق معناسنه مکلثم الوجه
ومدور الوجه مثلر اخیل باحال بکلو کمنه خواه علی وخواه اصیلی بعضیلر بکلی چوق
کمنه معناسنه دیدی اشیم باخال کوتشتین اندن بکلو کمنه شاذه در ناخوش در
اثت بکی معناسنه وذمی شیم کلور ومؤنثی شیماء در اکحل سیاه چشم سیاه کوز
لو کمنه که کوزلرینک اطرافنه سیاه غالب اولمغله سرمه چکمش کبر سیاه کوزلو کور کبر
اندن خلابی سرمه لو تعبیر اولنور اصلم بریده کوش قولاغی کسیلمش جوهری عبارتندن مستفهم
اولان بودرکه ایکی قولاغی معاً قطع اولنمش کمنه به اطلاق اولنه وبورلی وقولاغی کسیلمش یه
ذخی لطلاو النور اجدع بریده بینی بورلی کسیلمش کمنه جذع دخی ناخوش در بورن
وقولاق وال وطوطاق کمسمک معناسنه وکسلدکدن صکره برنده قالانه
جذعه دیرلر اهدل آوبجنه لب طوطاغی صارقوق کمنه الت طوطاق آشاغی

صار قدقد اصیلمش کبر کور نمکلا اوکچه تعبیر اولندی. شفة بدلا، در ارصار قمش طوطاق معناسنه
اقعس سیه لب. طوطاغی سیاه کمسنه لعس دن ماخوذ در سیاهه مائل اولمق معناسنه و مجموعا
طوطاغی سیاهه مائل اولمق عند العرب ممدوحدر روده آکچه لب یعنی طوطاغی صارقی ممدوح
اولدیغی کبی احوی والمی مثلا شفة لمیاء. ولعساء سیاه رنگ اولان طوطاق. شفة حوآء.
کوکه مائل اولان طوطاق. شفة عیآء. اینجه طوطاق. شفاهیّ. وبرطاقم. بویوک طوطاقلی
کمسنه. فیروزابادی دیدی که ایلکم طوطاقلری غلیظ اولان کمسنه در که یکم طوطاق منسبش
اولمق معناسنه در اجلع اول کمسنه در که سوز سویلدکده طوطاقلری بوی برینه فاویشمز.
نتره مولقره. وحنزره. ونتره. اوست طوطاق ره اولان چوقور. کذا فی التسامی.
وجامع ره دیدر که نتره بورون دیره کنک خدینه سمنده ایکی بیق میانده اولان فرجه در نتره
طوطاقلره ظاهر اولان یاریق بطاره. وترقوه. آلت طوطاغک میانده اولان بومری موضع
بعضیلر حنزره اوست طوطاغک میانده اولان دائره در دیدیلر. فیروزابادی
دیدی که حنزره حانک فتحی طوطاق غلیظ اولمقدر. وحنزره. حانک کسری ایله بورون
اوجی یا بورونک طرفی یا اوست طوطاغک میانده بورونک آکنده اولان دائره
در وبطر بانک ضمی ایله اوست طوطاغک میانده اولان سبوری. وترقوه. اوست
طوطاغک میانده اولان سبوری موضعدر دیدی فصل احور سیه چشم.
کوزی سیاه اولان کمسنه. الکحل معناسنه. واکثر کتب لغنده کوزبنک سیاهی
زیاده سیاه وبیاضی زیاده بیاض اولان کمسنه در صوابه واقع اولدیغی که مؤنثی حوراء در
اشتر. دریده چشم. کوزبنک قاباغی پیرتق کمسنه که پیرتلاز تعبیر اولنور اعشی آب
ریز چشم. اول کمسنه که همیشه یاشی آقار که شیر لغنده تعبیر اولنور اعشی شب کوز
کیجه وقتی کوزلری کورمین کمسنه. اجهر. روز کوره کوندوز کوزی کورمین. وفی الاساس
رجل اجهر وامرأة جهراء لتسدر عینیهما فی الشمس. انجل. فراخ چشم. کوزبنک سقی واسع اولان
کمسنه. واول کوزه نجلاء دیر لر که جمعی نجل در اعین. وحی بو معنایه در. اسهل. پیش چشم.
قویو کوزلی که صاردالا کوزلی تعبیر اولنور. احول کنر چشم. اکری کوزلی کمسنه که اکثریا
برشیئی ایکی کورر. ولقد احسن من قال بیت شبهه راد سنت تصرف نسبت اندر وحدد پیش
کی تواند دیده احول حودیدن روز زیاده. ابن الحلاوی بر احول طبیاح دن شکایت ایدوب
دیر دیکی طعامی بزه آزوبر رحیو دیدی که نظم یجیئ البنا بالقلیل یظنه. کثیرا ولیس
الذنب الا لعینیه. ومن سوء حظی ان رزقی مقدر. براحة شخص یبصر الشیئ مثلثه.
وقال الآخر نظم قد بالغ فی حدسه بالمین حین قال ابیت مثلثا بالعین. مکابتصر مثل سبوکی فی
حول من حیث یری الواحد اثنین. وقال الآخر فی محبوب احول نظم داخول العین تعشقته.
ومافرق عیب وشین. بشکر ما ولیه جمیع فانی. حتی یری لی الشیء شیئین.
وقال الآخر فی مدح الحول نظم یقولون لی لم ذا کاقبت باحول. بقلب بارد وجبین قلت لهم عذرا.

(1) العینین م

رات

رأت کل عین حسن اوصاف احبته. فعادت طوال الدهر بنظرة باشزرا اشکل سنج چشم.
کوزبنک بیاض غلبه ایدن کمسنه. شکل دن ماخوذ در حرکه مذکوره معناسنه بعضیلر
دیدیلر که شهلة کوزک سیاه اولان قیرمزیلق درزیاده دیدکه اشکل برکسنه یه دینه فارسیسمش ایکی
کسنه در. قال نظم فما زالت القتلی عمرو بن عامر. بها جلة حتی ماء وجلة اشکل. انتهی.
بوسیده اولمیه که شاعرک مرادی وجله ی اشکل اولان کمسنه یه تشبیه در تشبیه بلیغ طریقی ایله.
وفی الحقیقه تشبیه مطبوع عدر زبرا قیرمزی قان بیاض صوا وزره واقع اولدقده وجله یعنیه هاجل
اشکل کبر اولور ازرق کبود چشم. کوک کوزلو کمسنه که فارسیده کربه چشم دیرلر. وفی المثل
ازرق العین. فلان کمسنه یه عداوت نشانی وارد دیه جک یره ضرب دلنور. اسود کلکبد
وسود الاکباد. وصهب السبال. دخی بو معانده ضرب اولنور. اصمع دیدی که جملسی اعداصنفی در.
اخفش تنک چشم. طاره کوچک کوزلو کمسنه. کتاب الخلاصه اخفش لفظنی روزکور ایله
تفسیر اندی. اجهر معناسنه. اساس اخفش ضعیف البصر معناسنه دخی کلور ویدیکی کلابه
مناسبدر. وبارأسه تعبیر اولنان قوسنه خفاش اطلاق اندکلرینه موافق ملاحظه اولنور. اقبل
الکدیک چشمش پیش کردن. کوزبنک بری بیکاری طرفنه مائل اولا کمسنه مشاشی تعبیر اولنور
جوهری دیدر که قبل عین آندن عبارتدر که کوزبنک برینک قواسی بوروی طرفنه مائل اولا.
اعور یکچشم. برکوزلو کمسنه. اخیف انکه یکچشمی کبود ویکی سیاه. اول کمسنه که برکوری کوک
دیر کوزی سیاه اولا که فارسیده زاغ چشم. ونرکیده جاقر کوزلو دیرلر. مجمع مثلا مصرحه ده
کرچشم ایله تفسیر اندی. اعمی نابینا. کوزی کورمین کمسنه. اکمه نابینای مادرزاد. نادن
کوزسز طوغان کمسنه. ضریر مثلا اشوش انکه یکبوستهٔ چشم نکردن. غضبیدن بانکبرندن کوز
قویو یعنی ایله ایدن کمسنه. آخزر دخی بو معنایه در. احذل کوزلرینک کبرینکلری اولمین.
ادلب. واوطف. کبر بکاری اوزون اولان کمسنه. الخصّ والخصوص. کوزلرینک قاباقلری
غلیظ اولان کمسنه. کذا فی التسامی. مصنف اساس دیدر که عین خصّة عین عورآء
معناسنه در. وخصّ کوزک آلت قاباغنده اولان غلیظلقدر. ولخص استرقاباغنده
اولان غلیظلغه مخصوصدر. ودیدی که بخق دخی بخص کبر دن مخصف درلر کوزبنک برینک اولمسه
عورت کبر یه بخق دیرلر که اعور لنکلک زیاده قبحی در. وفی الحدیث فی العین اذا بخقت
دینارا انتهی. اوذوشن اول کمسنه در که برعلت سببی ایله کوزلری قبحلو وخراب اولمش اولا که
فارسیده نباه چشم درلر. قاموس دیدی که دوش واوک فتحی ایله ظلمة بصره یا ضیق
العین. یا احول اولمق. دوشت عینه دیرلر علم یا بندن کوزلرینه برمرض عارض اولمق تعبیر
فاسد اولسه فهو اوذوشن وهی دوشاء. اساس دیدر که اجج العین. ومضروج العین
اول کمسنه در که کوزلرینک سقی واسع اولا. انجل معناسنه. خوص. کوچک کوز. کوکسنه کجل آنه.
چکلمش کوز. تناء. وقهاء. بسه سی اولمین کوز. وحی شقیه. وشقه. وشقدان. اولکمسنه در که
ابدا کوزلرینه اولقویه میه. وهر نظر اندیکی نسنه یه کوزی اصابت ایدر کمسنه یه دخی دیرلر.

اکمه نابی

قائم العین اول کسنه درکه عادت اوزره صحیح دسالم کوزلری قاعده اوزره دراکسک سلاکه
فصل اشتم بلکه بینی بورنی بوکسک کسنه که بونلرنک تعبیر اولنور وکاهی اشتم
جیوب غلوجناب صاجندن کنایه در وفی النوابغ ان لم تکن ذا عرنین اشتم
کنست ریح الذل اشتم ثانی بورنی بویوک کسنه وشاهی برنیوک بورونلی کسنه نک
بیجوندہ دیدرکه **نظم** اذا کنت اقبلت فی حاجة الیه فکاتمه من خلفه فان کنت واجهته بالکلام
لم یسمع الصوت من انفه لیس سینک کسری ایلدرر ولیس سینک فتحیله فصحت ولیس
لغت معناسنه در ربان آور فصیح اولان کسنه **الیس مثله احرس** فی زبان دبلسنه
بیزمادرزاد سویلیز واشترز دیوعبد فقیر منزجم دحدت نه نام منظومه ده قوة سامعه صدوندہ
کسنا خاتمه یمس ایدر **مثنوی** علمی افزای اولانک مقدندر باق حواس ایچره کویش اقدم در غرت
سمعه بر قوی بر بان کل اسمت انی ایدیوب اذعان کزاصم اولورسه مادرزاد ایکم اولق
اولورا کاه معناد حکمت حق ایله اولان ایکم ظاهر علت اولدیر اکا صمم اولدی بر باب ستور
بحال اشتهاره سبدر استکمال قوه سمعی اولمعین الحمل اسمع حق قرار اولدی مثل
ومثل بذکور خلال ترجمه محاسنده کلوران لشاء الله تعالی **جهوری** بلند آواز سسی زیاده
بوکسک اولان کسنه **رخیم** نرم آواز سسی یومشاق وخفی اولان کسنه مضغ فصیح
اولان کسنه **مسلق** ومسلاق ومسلاق قوی الکلام اولان کسنه لقاعه حاضر
جواب مفوه وفیه زیاده فصیح اولان کسنه ساکوت وسکیت کثیر السکوت
اولان کسنه بقاق وبقباق وثرثار وهکثار ومسهب چوق سویلین کسنه هذار
وهذار ومهذار بیهوده سویلین کسنه ثرثار وفهق اول کسنه درکه لاینقطع سوز
سویلیه کویاکلامی اوغوندن صب ایدر لهذا ساحه انکه سخن ریز ذعباری ایله تفسیر
ایدی وفی الاساس ثرثر بکله مه اکثر منفهق واسع الکلام اولان کسنه جامع دیدکری
فهق دن ناخوذ در صولق صعناسنه کویاکلامی ایکه اغزینی صولدیرر افلح لب زیرین شکافته
آلت طوطای یاریق کسنه اعلم لب زبرین شکافه اوست طوطای یاریق کسنه ابن
خلکان وفیاتنده دیدیکه اوست طوطای یاریق اولان کسنه به فارسیده سه لبه دیرلر
وتعریب ایدوب سلفه دیدیلر انتهی افوه فراخ دهلی اغزی بویوک واسع اولان
کسنه افیح فراخ کام طاماغی واسع کسنه اخرق شکافته کوستن قولاغی یرینه افطس بینی
بینتی بولنی یاصی کسنه افطاد خی بومعنایه در کرفطا فطس معناسنه در اذلف مثله میدانی
دیدیکه اذلف بورنی همواروفیصله اولان کسنه در جامع بورنی کوچک واوجی کتوی
اولان کسنه در دیدی اساسه دیدیکه ذلف بورون فیصله اولوب اوجی کوچک
اولمقدرکه کشیخ در وصراح ده دیدیکه ذلف خردی وراسی بنجی تعبیه بورونک غصبه سی
کوچک وطوغری اولق اصلع سوی بیتمانی زمنه آلنیک قبلی یعنی باشنک اوکنده
قیل اولمیان کسنه دباشنک اکثر اجزاسنده قیل اولمیان کسنه جاستعمالی

شاعر در ک

شاعر در ک شاید کسنه کحل وترکیده کل تعبیر اولنور بوشیده اولمیه که اضلع لفظی عندنزجم
اولان شعاعه تلسیخ کتاب جه بو محله تحریر اولنمشدر ناسخ دن سواولق ملاحظه اولنور ریز مصنف
عقریب لفظ مذکوری مناسب محاتنده ذکر ایدر **احنش** آنکه سر بینی اوجسنه باشنه بورنک
اوجی سیوری واورنه سی چوکوک اولان کسنه **احنش** کزبینی اکری بورونلی کسنه **احجن**
بوزی چوکان کبی اکری اولان کسنه کفارسیده جفته بینی دیرلر ولقد اجاد من قال فی انف کبیر نظم
جاء فلان الدین وفی وجهه انف لو کان یواری قلت له ماذا الفضاء قال لی
دائخری قلت انا فیه اقمح بورنک دبی اشاغی چوکوک جهه کسنه که فمح بورونده اولان
میل دن رتدر احظم اوزون بورونلو اکرم فیصله بورنو کسنه اخشم اول کسنه درکه بورنی
رائحه حس ایمیه ابشم بورنک اوجی قطع اولمش ایسلمش واکشم بوزی جمله قطع اولمش
کسنه اخجم ابهن آنوی اکری اساسه آنوی وبورنی اکری کسنه در دیدی والله اعلم
فصل اکش کوناه دندان دیشلری قیصه اولان کسنه **ارؤق** دراز
دندان دیشلری اوزون اولان کسنه اساسه دیدی که رؤق اولدرکه ایکی اوست
دیشی ایکی آلت دیشک اورزینه کلوب اوزون اوله بحر بر نیک مقابله فارقیه در وصفت
شفاه عبارتنک شرحنده اکثر شراح شعاعیب معناسنه در دیدیلر لکن شرسیشی
دیدیکه شعاب بر دیشی سائر دیشلردن اوزون وطشره چیققدن عبارتدر مثلا بر دیشی
ایکی دیشک اوزرنده اولق کبی ودیدی که اوست جمله آلت جمله دن اوزون اولمق معناسنه
دخی کلور فیروزابادی که شغاف دیشارک طول وقصر وحلول وخروج ایله اختلافی معناسنه در
یقال شغف سنه وشغی کدعا رضی وهی شغوا وشغاء **مفلج الاسنان** کشاده دندان
دیشلرینک آراسی اجوق بعیر سنکرک اولان کسنه جوهری دیدی که فلج رباعیت
ایله شنا بامیانی اوزاق اولمقدر ورجالدن ایکی ممه سنکرک میانی بعید اولسه رجل
افلج دیرلر واوک دیشلرینک اولسه مفلج الثنایا دیرلر ابن دریدی دیدکه رجل
افلج الاسنان وامراة فلجاء الاسنان یعقوب لفظ اسنانی ذکر اتمک لازمدر
انتهی وثغر مثلثه دخی مفلج معناسنه در والصق وارصر مفلج مقابلی در واول
دیشلرکه مفلج وطوغری وهموار اوله کارتل دیرلر وشنایا یعنی اوک دیشلرینک
اوزاق اولسه افرق دیرلر افلج زرد دندان دیشلری صاری کسنه ادرد زبیوسته
دندان دیشلری چوریمش کسنه فیروزابادی درد لفظی ذیل باب السین ایله تفسیر
ایدی جوهری رجل ادرد لیس فی فیه سن دیدی مصنف اساسه دیشلرک
کوکی زینه سوریلمک دیدی افصم دیشلری اوزتاسندن قیریلمش کسنه افصم
دیشلری دیبندن قیریلمش کسنه اثرم واهتم اوک دیشلری قیریلمش کسنه اعصل
بشره بغرتاب دیدکاری دلیقوا کری بیتن کسنه ایفل ایکی دیشنک اوزرنده
زائد دیشی بیتن کسنه فیروزابادی دیدی که فعل وتعل دیشارک خلفنده اولان زائد دیشی

ودینسلر اکری بوکزی وفارلیش موریش بمک معناسنه در دیدی **فصل**
اج کرفته آدار. سببی طوتوملمش کمسنه که بوغوق سنبلی تعبیر اولنور **انتع** تنکسه زبان.
دیلی فیریق تعبیر دوزاولملین کمسنه مثلا حرف رایی یا تکلم آیدر. **ولقد ابدع الرمادی** فی قوله **نظم**
لا الرآه نطقع فی الوصل ولا انا. **النهج** بضمتین فتحتین سواء. فاذا خلوت کتبته فی راحتی. فکیف
منتجبانا والراکه. واللغه متعلق اولان فوائد مقدمه ادبی در کرکی بسطه وتفصیل اونمشدر.
ولله الحمد **الکنع** کرفته زبان. دیلی طوتوملمش یعنی لسانسزده لکنته ویلوق اولمایه کمسنه که حروفی
ادا ایرزحمت چکر **الکم** کنک. آناسندن دیلسز طوغمش کمسنه که فارسیده لال دخی دیرلر.
کبیم دخی بومعنایه در. **ملکنار** لسبار سخن چوق سوزلو کمسنه. **مهذار** بیهوده سخن. **عبث**
ولی فائده سوز سویلین کمسنه. وفارسیده بیهوده وبیهده فائده معناسنه سوامرادفی در.
عیی آنکه سخن نتوانند کفتن. سوزسویلمکه قادراولمایان کمسنه که برحرفی اداده عظیم مصطر اولور
عیام دخی بومعنایه در. **اقوم الوسائل** تامالیفزده ام درج حکایه سی شرحی خلال نده تفصیل اولنمشدر
فته وقدم. اول کمسنه درکه سوزسویلرایکن بورلوب تکلم دن عاجز اولور. جوهری
دیدی که فهه وفهاهه عی معناسنه در. یقال رجل **فه** وامرأة **فهة**. ودخی دیدی رکه رجل **قدم**
ای عیی الفم. باب باب بورغون کبی تکلم ایدن کمسنه که فارسیده دیرلر تمتام.
وتمتام اول کمسنه درکه تکلم اندکده لسانی حرف نا یه میل ایلیه. **صحاح** الذی یتردد فی التاء
اذا تکلم دیدی. فافاه. اول کمسنه درکه تکلم اندکده لسانی حرف فا یه میل ایلیه. مقامق اول
اول کمسنه درکه تکلم اندکده بوغازینك نهایتندن تکلم ایلیه. ورب. **حدید اللسان**
اولان کمسه لسانی ایلخلقی آزرحم ایدر. فارسیده بدزبان تعبیر اولنور. وزاب ان
ناخود درزهر معناسنه. **سنان** مذرب. دیرلر زهراب ایله سیوار یلمش سنان معناسنه.
اغتم والیع. اول کمسنه درکه کلامی بیتن وظاهر تکلم ایتمز. فیروزابادی دیدی که الیع کلامی
بیتن سویلمین کمسنه در. یاخود تکلم اندکده حروفی بایه مائل تکلم ایدر. واحمق معناسنه دخی
کلور. والیع احمق تام معناسنه در. انتهی. پس الیع احمق وحماقتده غایتی بولمق معناسنه
اولور. والله اعلم **سناط** سینك ضمی وکسری لغتدر. کوسنه معروفدر که اصلا یوزنه قیل اولمیه
انطو کوسنج مثلو سیدالی عبارتلرندن منفهم اولان بودرکه انطو کوسنج کوسنه یعنی چکه سنده
ازیحق قیل اولان. وسناط اصلا یوزنده قیل اولمین کمسنه معناسنه اولمه. فیروزابادی
سناط وسنوط وسنوطی نفسیه لرنده دیدی که اول کوسنج درکه اصلا صقالی اولمیه. باصقال
بغایت زاولوب کوسنج مرتبه سنه بالغ اولمیه. یاچکه سنده آز قیل اولوب یوزینك
سائر جزوندده قیل اولمیه. بعضیلر نطا وانطا تخفیف الحیه معناسنه دردیدیلر. یقال
فلما تجمع انطی وانسطا یعنی کوسه لنك ایله احمق لق آرجمع اولور. زبرا کوسه لکنزیاده رکك
اولور. **اغتر** جبهه سی صولی ایله طوطان کمسنه. **الفك** دخی بومعنایه در.
اغتر بسر مرد چپ راست. مهم صولایلین وهم صول ایلین استعمال ایدن کمسنه

اغتر ایسر

اغتر ایسر دیمك غلط در. **اضبط مثلو** جاحظ حکایت اندی که ایکی کمسنه وارایدی بری ایمن
وبری اغتر یعنی بری صاغ دیری صولاق اولان. همیشه صولاق اولاکثر فوا کاطعن ایدر ایدی
مزبور اغتر نه در. اخذ اولنوب ستر عاصاع الذی قطع ایدر صولاق اولان فخر واکاطعن ایتمکه
باسلادی صلاح اولان دیدی که ما علمت ان عسر فضیلة الا انه یسرق فیوخذ ونقطع بمینه
اقطع بریده دست. الی المسابیتش کمسنه. **اشل مثلو** مراح. شلل لفظنی تباه شدن دست
صولقسیر اندی یعنی آل حراب اولوب فائده یه یارامامق هرنه وجهله اولورسه اولسون.
جوهری دیدی که شلل اکثر حادث اولان فساد در. وعرب دعا مقامنده لا یشلل یدك
ولا تکلل دیرلر. ولاشل عشرتك دیرلر که مراد اصابع در. نظم الوشاصاحبی ابن المعتز ع
والشمس کالمرآت فی کف الاشل. مصراعنك ستر حنده دیدی که الاشل هوالذی جبهته یده
اوذهبت. عبارات مذکوره صراح کلامنه موافقدر. **وقال ابوحلنك** فی رجل اقطع **نظم**
ولی اقطع ما زال یسحب رجله. ومن فضل ما ردّ فی الناس سائل. تناهت یداه فاستطال
عطاؤها. وعند التناهی یقصر المطاول. **وقال** دانیال للموصلی **نظم** واقطع قلت کرانت
لص اوحده. فقال هذی صنیعة لم یبق لی فیها یده. **وقال** ابن قلاقس **نظم** کانت یدالك عند
عبید انت وحدك سبّده. فقطعتها ولم تزل عنده. **قولهم** تقطعت یده. کنایه در مرادی نعمت
مفقود در. ازبالاه اوزه. بویلیوکمسنه که مقبول الطباع اولمق ستر طویل **ربعه** میان بالا اورته
بویلو. **مربوع مثلو** ربع دخی بومعنایه در. وجمعنده رجال ونساء **ربعات** دیرلر. بانك
فتحی ایله علی غیر القیاس. **مبطن** بورك شکم. بویوك قارنلو کمسنه. **مهفهفه** زن باریك
میان. بلی اینجه خاتون. **مجدر** وبخنر وبهنر. قوی الخلق وقصیر القامة اولان کمسنه
جعطری. اول کمسنه درکه غلیظ القلب ودرشت اوله. ابن السکیت دیدی که قصیر
وغلیظ اولان کمسنه یه خطاکاره دیرلر. وعرب برکمسنه یه ستم سقامنده یا اباضوطری دیرلر
ضخم ولئیم وعظیم الاست معناسنه در. وضوطار اول کمسنه درکه الیده برآنچه سرمایه سی
مایه سی یوق ایکن چارسویه چیقوب هرحیله ایله برشی کسب ایدر. ابن الضوطری باج
اولان کمسنه نك کنیه سیدر. ابوجاخب وابوجحادب دخی شئوم عرب دندر. احمق وثقیل
ومنفور الطباع وسموج معناسنه. والله اعلم. **منهوم** آنکر سیر بیشمیوه. اول طعامه حریص
کمسنه که نه قدر اکل وشرب اتسه طویمیه. صاحب الحال دیدی که تهم دخی بومعنایه در. وزهزم
دخی لغتدر. لونك کسری ایله. **انتی عقل** درشت کار. هرعملی غلطت اوزره اولان
کمسنه. صراح دیدی که مثلا تکلم اندکده مخاطبك یوزینه بذبذ چاغیره روسه دسه د
سویلیه. **عجز** درشت خوی. بدخوی کمسنه که شدید اولمغله هرکزبرفرد ایله امتزاج ایتمز.
وبرطائفه که اصلا برد ین ایله متدین اولمیان در. انلره عجز دیرلر. **جمعه علوج جلف**
ناکس وبی ادب. اصل راحه وحسیب ونسیب اولمیوب اداسنه وکناخ
اولان کمسنه. غلیظ الطبع اولان کمسنه یه دخی دیرلر. **جمعه اجلاف**

فصل اجلح گل چگاذ باشینک او رناسی گل وقیلی جوکولمش کمنه که چگاذ فارسیده
میانه معناسنه در نار وتارک وترنک وبهناک وکاج دخی بو معنایه در ومیدانی نامه
لفظنی چگاذ ایله تفسیر اندکدن صکره وهو وسط عظم الرأس دیدی صحاح وسامی ومصرحه ده
باشینک ایکی طرافندن قیلی جوکولمش کمنه یه دخی دیر لرصوواقع اولدی اجلی هپسی سر کشادر
باشینک اوکینک قیلی جوکولوب آجیق قالمش کمنه صراح ده دیدی که جلا لفظی فتح وقصر ایله
باشینک قیلی اولمین کمنه در وجلاذ دخی بو معنایه در انتهی لهذا اجله دخی اجلی معناسنه اولور
اصلع دی موی باشینک قیلی جوکولمش کمنه صراح ده دیدی که صلع باشینک
اوکینک قیلی کتمک وسامی ده اصلع وضع سر یعنی تسوسترو سوم دیدکدن صکره
دیدی که اصلع اول کمسنه در که باشینک کلاسنده اصلا قیلی اولمیه اقرع دخی
باشینک قیلی جوکولمش کمسنه خواه کل اولمقدن وخواه سبب آخردن لکن صراح ومصرحه ده
زرع لفظنی آلینک ایکی طرافندن قیلی جوکولمک ایله تفسیر اولندی اقرع اول کمسنه در که اصلا
باشنده قیل اولمیوب قباق کبر سار اوا جمعی قرع وقرعان دمونثی قرعاء در یقال
لابد للقرعاء من حسد القرعاء فرعاء اوزون صاچلو خاتوندر مصنف اساس ده دیدی که
املط اول کمسنه در که بوتون جسدنده باشینک قیلندن وصاقالندن غیر قیل اولمیه
ابن الانباری زاهر ده فلان املط واخلط وشعبار رنک سنه جنده دیدی که املط مجهول النسب معناسنه
در ابلط ریش لطائر دیر لرقوشک نوکاری جوکولسه وخلیط املخلوط الانتسب معناسنه در بعضیلر
والدلرنا در دیدیلر انتهی اغم اول کمسنه در که جبهه وقفاسنده قیل جوق اولا شایب
سپید موی پیر لکدن صاچی وصقالی آغارمش کمسنه فاحم سیاه موی صاچی وصقالی
کومورکبی سیاه اولان کمسنه بو سیده اولمیه که عندم زاهر اولانعامه نسخ کتاب وجه مذکور
اوزره واقع اولدی لکن نسخ دزشهر اولمق ملاحظه اولنور زیرا مقتضای قاعده بودر که
شایب بیاض اولا قیل واشیب بیاض قیل صاچی کذلک فاحم سیاه قیل وافحم سیاه قیل
صاچی معناسنه اولمقدر نظم الوشاح صاحبی رذبه نکع وفاحما ومرسنا مسنه جاءه مرعنک
سترجنده دیدی که فاحم اسود معناسنه در که شعر فاحم تقدیرنده در که موصوف حذف اولنوب
صفتی مقامنه اقامت اولندی شو بیله ملاحظه اولنور که اصل عبارت کتاب سیاهی موی
وسپیدی موی ایدی که یا مصدریه ایله یا خود موی سیاه وموی سپید ایدی نساخ تغییر
اندیلر وصحاح ده الاشیب بیاض الرأس دیدکدن صکره نعت مذکور قیاسی دکلدر
زیرا بوزن هر نعوت فعل فتح بابنه مخصوص صدر کث انبوی موی صاچ وصقال کور دصیق
وجوق اولمق وقباصقالی کمسنه به کث اللحیه دیر لرجعد پشمک قیوبرجق اولان صاچ
وفاسیده کزوزدخی بو معنایه در وپشمک یا عجمینک کسری ایله قیوبرجق صاچ معناسنه در
وبعض نسخه ده پشمک موی واقع اولدی که ناسخدن سهو در نته کیم مثلی مر واندی وملوم
اولا که جعد انسان صوب بخیل مراید رلره وعب قیوبرجق صاچلی اولمغله معروف اولمغله

عرب جعثنه لفظ جعد سخی ده کنایه اولوکه انلر سخا وجود ایله مشهوراردی وجعفد القفا
صوب لئیم الحسب مراید رلر نظم ارشح من الدرنکث فاکاذا فی اراک رجلا کذا کا
جعد القفا قصیرة رجلا کا معنیف دیدی که درنکث وئیکه لرده اکل اولنان طعام در
لکن درتم ماهر سنده دیدیکی درنع ودرنکث خبز خواری معناسنه در وشعر مذکور ده
طعام وئیکه اولمق مناسبدر زیرا نظم مذکورک منشائی بودر که برکسنه برخاتونه خطبه
ایدوب کاهی نیازه کاهی ایرام ایدی خاتون قبول ایدکده اول کسنه خاتونه رطب ویابس
سویلیوب خاتون دخی استهزا احتمندر شعر مذکوری انشاد ایتدی وخاطر فاتره خطور
ایدرکه عرب وئیکه لرینه خبز خواری اکل ایله لرپس معنیین میاننده اولا تخالف مرتفع
اولور قطط مثله لکه قطط ده زیاده محمد لک معتبر در لهذا صاحب محکم پشمک ایله
تفسیر ایتدی که مبالغه صیغه سیدر یعنی زیاده قیوبرجق سپیدی سپید وسیاهی سیاه
دیدکلری کبی کورزیاده بیاض وزیاده سیاه معناسنی افاده ایدر سبط بانک فتحی ایله فرو هشته
اشاغی صارقش صاچ وفارسیده فرخال دیرلر وسبط بانک کسری ایله لغتدر
یعنی صارقش صاچ صاحبی واکثر نسخ ده فرو هشته موی واقع اولدیغی اغلب ثانی یه نظر
ایله اولمق ملاحظه اولنور رجل اول صاچ درکه سبط وجعد میاننده اولمله شعر رسل
ومسترسل وسبکر دخی اشاغی صارقش صاچ معناسنه در وافرط اول کمسنه در
که قولاغی دینله صقالی آزاولمه جثل چوق صاچ کذافی السامی قاموس ده دیدی که جثل
وجعثل بری بریندن قالیشمش چوق قیل ماهود صیق وسیاه اولا فلدر زابر ده دیدی که
اشمط اول کمسنه درکه صاچنده بیاض وسیاه مختلط اولمغله مخلس اول کمسنه در
که صاچنک ونفی سیاه ونفی بیاض اولمغله اغثم اول کمسنه درکه صاچنک بیاضی سیاهنه
غالب اولمغله انتهی روایت اولندی که امام اعظم رح حضرتلری برکسنه صقالنده بر بیاض قیل کورب
بدیهه انشاد ایتدی که نظم فاجلا وسهلا لضیف نزل واستوضعی انه القفار حل توله الشباب
کالم یکن وحل المشیب کالم یزل اصمعی دیدی که اظرف طرنا قدری اوزره کمسنه اشعر
قیلی اوزره وجوق کمسنه معناسنه اولانی کبی

فصل اخطل

درآز کوشلی اوزره قولاقلی کمسنه واوزره واشاغی صارقش قولاغه خطلاء درلر موتون
للحاجبین پیوسته ابرو وحاجبینی قاشلی کمسنه اقرن مثله صاحب الکمال دیدی که ایکی اوکی دیشلری بیک
کوکلری بری برینه قریب واوجلری بری برینه بعید اولان کمسنه یه دخی اقرن دیرلر جمعی قرن در
اصم کمسنه صاغیرکه قولاغی اواز اشتمز خواه آز وخواه چوق اطروش سخت کوزیاده صاغیرکه
اصلا اواز اشتمز کتب مطوله ده شو وجهله بیان اولندی که طرش مصم در آز در وصمم قاموسده
الطرش الثوب من القصم ودیدی مصنف اساس ده طرش لفظنی صمم ایله تفسیر اندی فرق وارایدی
صمم تغیر نده انسداد الاذن ونقل السمع ودیدیکی کلامدن دخی طرش صممدن آز اولمق مفهم
اولور ما کمال الاعدام ده دیدی که الاصم الذی لاسمع له وجمعه صمم حاصلی مصنف تفسیر ساغر

کتب لغة تفسیر لیرنه مخالف ملاحظه اولنور **حسن** خوب گوزل **قبیح** زشت چرکین **وجه** احاد م قال **نظم** یا حسن الوجه توقی الجنا ۞ لا تخلطن الدنی بالثمین ۞ یا قبیح الوجه کن **تحسنا** ۞ لا تجمعن بین قبیحین **طلیق** کشاده روی ۞ یوزی آچیق کشاده گوزلی یوزلو **تعبیر** اولنور **وضیء** وشن روی ۞ یوزی نورانی پاک کسنه **تطیف الوجه** دینی بو معنایه در **عبوس** ترش روی ۞ یوزی اکشیک کسنه **اکثری** یوزلو تعبیر اولنور **جهم** مثله ۞ دینی وجه جهم دیرلر غلیظ واقی چوق اولسه **کالح** مثله کالح اول کسنه در کہ زیاده تعبس ۞ دیوزنه گوزنه اگلیکلیکدر ناشی دیشلری غایه اولمه **تابسر** مثله **اتسمر** گندم گوزلو بغدادی دیرلر لکلوکه قاره یا غیر تعبیر اولنور فارسیده سیه چرده دینی دیرلر **اسود** سیاه **ابیض** سپید **ابلج** گشاده ابرو اکلی قاشلیک میانی آچیق اولان کسنه ۞ اساس ده دیلدی کہ کریم النفس اولان کسنه یه دینی ابلج دیرلر ۞ اقمر ۞ دینی اولورسه انسانی ۞ **ذو بلجتین** اول کسنه در کہ ابلج اولوب لکن اکلی قاشی میانسنه برایکی قیل اوله **اثلد** مثله **ازب** بزدک ابروه بویوک وقالین قاشلو کسنه ۞ اساس ده قاشلیرینک وقوللرینک وسائر جسدینک قیللری چوق اولان کسنه در دیدی ۞ بو تقدیر **ازب** دیرلر ۞ وفی المثل کل **ازب** تفوده ۞ هر قیلی چوق اولان ۞ دوه اورکک وصاچینه قاچعار ۞ اولور زرا توکلی دوه تکنی گوزلرینک اطرافی دینی قیللو اولمغله انلری گوردکده آدم ظن ایدوب تکندوی طوتمغه کلور ۞ وبعضی ایله بربر ده قرا الکیوب اورکرز ۞ اولام وخیالاته وجود ویروب تکندویه رغبت ویرمن کسنه ده حرب اولنور ۞ **اتمص ازب** ۞ مقابلی ده ۞ اوتمص قاشینک بورمه ۞ طرفلری اوکا جانبی قیللو ۞ قالین واوجی انجه اولان کسنه در ۞ میدانده دیدیکه **امتط** اول کسنه درکه قاشینک قیللری تیلکوک ۞ چوغی ۞ حرکه یوب جانبجا قیل قالمش اوله ۞ واگر قاشنده اصلا قیل قالمش ایسه **اکامرط** **الحاجبین** ۞ **وامرط الحاجبین** ۞ **واحرد الحاجبین** دیرلر ۞ انتهی ۞ وبوندن اقدم **امتط** لفظنه متعلق بعض معارف تحریر اولنمشدی والله اعلم **فصل اجید** اورزه بویلو کسنه ۞ **انلع** ۞ دینی بو معنایه در **اغلب** سطبر گردن ۞ بویوق بوغوزلو کسنه **اجید** اول کسنه درکه بویونی نسبتی چوبرو ب نامتعه قادر اولیه ۞ صاحب ذاهر دیدی کہ اوقص اول کسنه درکه بویونی قیصه اولمغله گویا بویونی قیریلوب برطرفه اکلمش ۞ وقصح ده ۞ مأخوذ در ۞ وقیرمق معناسنه ۞ وقصب قلاق ۞ دیرلر ۞ **دأبه** ۞ دینی دوه بویونی حنکره اولدی ۞ معناسنه **اقعس** سینه بیرون آچله کوکسی طشره چیقمش کسنه **احدب** گوزبشت ۞ صیرتی طشره چیقمش کسنه ۞ اوتانمق دینی معنایه در فارسیده گنج **احدب** معناسنه در ۞ واساس ده احدب واحدک ۞ مائل الشق معناسنه در دیدی ۞ یعنی اوموزینک بری اوبری اوموزندن المایق اولان کسنه ۞ قاموس ده **احدل** برجانبه لی اولان کسنه ۞ دینی دوه دیدی ۞ ومیدانی دیدی کہ **انبزخ** ۞ **وانبزی** ۞ **وقعس** ۞ **واقعس** اول کسنه درکه صیرتی اکری چکوب وصدری طشره چیقمش اوله ۞ **احنی** **واجنا** ۞ **واوزر** ۞ اول کسنه درکه بیلی بوکولوب اکلی قاتلمش اولمش اوله وجناکیلیه ۞ آرقه یومرو یعنی تعبیر اولنور ۞ قاموس ده **اجنا**

اشرف کتابه ۞ علی صدره ویدیی **فخم** سطبر ۞ قالین ۞ فخم ۞ دینی بو معنایه در جمعی **فخام** **غث** لاغر ۞ اریق جمعی **غثاث** **ازل** لاغر ۞ ضعیف یسی اریق کسنه ۞ مونثی زلگاه در ۞ **اعجف** مثله نحیف ونحیل ۞ ناحل ونحل ۞ ونحزول ۞ دینی بو معنایه در ۞ وزیاده اریق اولورسه **اکاحطب** واحطب دیرلر ۞ ضئیف نحیف معناسنه در کہ ساعی ده **حنث** ونزار الله تعبیر اولنی یعنی زیاده اریق اولمغله گویا قوریمش جمعی **قضاف** در **سمعین** قرنه ۞ سمعوذ ۞ شحیم وکلان ۞ ومکدن ۞ وبدن ۞ دینی بو معنایه در جمعی **سمان** نحیف ومقناف اطلاق کسنه در کہ زیاده سمعوذ اولمغله گویا جلدینه ات طولدرلمشدر **قصیر** گوتاه ۞ قصه جمعی **قصار** دیرلر **یکید** بیمار ۞ عشی عشق مرضنه ۞ حسنه اولان کسنه **ع** عشق بر یوک ۞ درکه خم بولش انگ اکلنه قاف ۞ اساسده دیدیکه بو معوله حسنه غایه ضعفنده ۞ اطرافنه یاصدقلر وضع اولمغله قحبه یاخود برکسنه یه طاپمغله قحبه اولور مغه قادر اولمغله عنید تسمیه اولندی ۞ یعنی اعتماد ایدیلن **مقعد** برجای ۞ بیرله قالش ۞ یعنی اول حسنه کہ قالقوب حرکته قادر اولمیه ۞ **واعرج** اولان کسنه یه دینی **مقعد** اطلاق اولنور ۞ زمن ۞ مثله **مقطر** بر یه چاره ۞ مدولیز ۞ علاجیز ۞ جوهری دیدیکه ضرر ۞ مأخوذ در ۞ زمن اول دسته چاره معناسنه ۞ **مهفهف** مرد باریک میان ۞ بیلی انجه اولان ۞ رجل **لحیانی** ریشی آورقه صقالو کسنه وفی الصحاح رجل لحیانی ای عظیم اللحیه یقال ۞ کلما طال اللحیه شتم العقل ۞ وقبه صقاله بیلوقه دیرلر ۞ مرویات اولندی کہ حضرت حسن بن علی رضی قبه صقاللو ۞ ومعاویه کوسه صقاللو ایدی ۞ مطایبه جهتندن ۞ عینه برور قباده یه تحریر وارسال اندی کہ **نظم** بلوقه تحلما مانوع ۞ معاویه سبه بیرون بیاض یاوع ۞ عین دینی جوانبه تحریر ارسال اندی کہ والبلد الطیب یخرج نباته باذن ربه والذی خبث لا یخرج الا نکدا ۞ **طویل** دراز ۞ اوزون کسنه **جمعی طلاح** **طوال** وافراط اوزنه اوزون اولورسه **طوال** دیرلر کہ مبالغه صیغه سیدر ۞ **ربعة** ۞ **ومتوسط** اعتدال اوزنه اوزون بویلو کسنه **متمطق** زیاده اوزون کسنه ۞ وفی الاساس ماعلق **المتمطق** الا الینادی یا اعمق ۞ **طرعب** اول طویل درکه قبیح اوله **جسیم** تناور بویوک کوده لوکسنه ۞ **عظیم اللحمه** معناسنه **جریم** وبادر ۞ دینی بو معنایه در **ضخم** عظیم البدن اولان کسنه ۞ جوهری جسیم اللحم البدن دیدی **شخیت** ۞ **وشخیت** صغیر البدن معناسنه در کبیر بزرک بویوک **جمعی کبار** وافراط اوزنه بویوک اولورسه **کنار** دیرلر ۞ **حرب** خفیف اللحم اولان کسنه **ظرب** عقل ۞ وزننده قصیر کز اللحم قاموس ده صغیر غلیظ جامع ده قصیر لحیم واقع اولدی **اغرج** لنگ اعمج ده ۞ نسنج ۞ دینی بو معنایه در ۞ واغلف لی فاحش اولورسه اکا اقدل دیرلر ۞ وفی المثل **تحمل الاعور الاعرج** یعنی عراب بگنک اولدی ۞ وفی مایه صدر ثنین اولدی دیه جک یرده ۞ حرب اولنور ۞ وفی الصراح الوجاء للفتان لنگان رفتن ۞ یعنی اعماق اعماق یورمک معلوم اولمه کہ اعماق خلق بابرسبب ایله حادث اولوب عارضی یا خلقی وما در زاد در ۞ عارضی اولورسه ماضیسنده عرج دیرلر ۞ مرانک فتح ایله خلقی اولورسه عرج دیرلر ۞ مرانک کسری ایله وکفتار ۞ دیدکلری جانوره ضبع عرجاء تسمیه اولندی صیادی کور وکنه توبال تعبیر اولنکی الجوذر کہ

گویا تو یال او لفظه صیاد اثبات صیدنه تنزل امیه مصنف لوازع الحکام ج دیدی که کم رایت
من ارتفع من وزع الغلام ارتفاع وزع صحیح قدم لیس له فی الخیر قدم ارتفع اول کسنه در که
بیکشاله اکثر یلک اوله قد عاد اول آیه در که کثرت عملدن الدرنله اکثر یلک حادث اوله
روایت اولندی که بر کسنه بر غلام اشتر الکث مراد اولدی لکن الدرنله نوع ما اکثر یلک حتی عکله
ترک اولدی وعلم دیدی که خذ الا قرع والا فدع یعنی کلامی استماع ایدوب علم مزبور صاحب
کمال اولدیغن فهم ایدوب اشتر اولدی کذا فی الاساس از رجل آبای بویوک کسنه
افقد اول کسنه در که مشی اندکله بار مقلر یلک او جینی ناصه اوزره آیاغنک باشن برآیاغی
اکثری افقع بار مقلری آردینه قیو یلمش کسنه اخفش اکثری آیاقلی کسنه که فارسیله
کژپای دیرلر کذا فی الاساس مشی اندکده آیاغنک ظهیری ناصه کسنه دیدی
اخمش باچقلری ایچه کسنه نسب مرد باشنه نسب صاحبی اولان کسنه در که ترکیله
کشنی دیرلر اولنور معلوم اولکه فارسیله لغط کش وکشی کافک فتحی ایله کوزل وخوش
معناسنه در علامه تحیف ایدوب حسب ونسب اولان کسنه یه کشی دیرلر خلط مزج
اصل مرد ثابت کسنه نه کیم بولندی اقدم موکنوی مرد اولدی بیان ابن بیان وبنی بن بنی کلدی
وبابا سی ناکس وفرومایه اولان کسنه جلیس همنشین مطلقا مصاحب مرد الشیخ فلان جلیس
تقعقاع اول کسنه حقنده ضرب اولنور که جلیسنده نامولند زیاده نفع کلمی نائل اولکه
مراد تقعقاع بن شور الذهلی در حکایت اولدی که تقعقاع مذکور معاویه مجلسنه
واروب کثرت ناسدن موضع جلوس اولمغله توسیع ایدیلدیکی وجلوس اولدی معاویه برصره یه
یوز یلک درهم وضع تقعقاعه عطیه اولدی وتقعقاع صره یی الوب یانینه اولان
کسنه یه آل شو صره یی حفظ اله جیوب ویردی اول کسنه دخی اخذ ایدوب طشره چیقدقدنصکره
تقعقاعه آل آمانکی چیو صره یی ویرمک صد دنله تقعقاع دیدی که برنم عادتیمزه دکلدر کسه
برلسنه یی برکسنه یه ویره دلکه صکره یه آکه یوزین آنی سکا الکی یلی ایله ویرمدم دیدیکی
ندیم همشراب مشارب مجلسنده جلیس اولوب معاشرت ایدن کسنه وتوسیع ایدوب
هر مصاحبه دخی ندیم اطلاق ایدرلر جمعه ندامی وندامی وندامی والله اعلم

فصل جنین

فصل فی الجنین والطفل وما یانی بسببها

کوچک اندرونکم والده سی قارنده یعنی رحمنده اولان مجموعی
جمعه اجنه قال ابو الطیب الکاتب الواسطی نظم حری قلم القضاء بما یکون لنسیان
التوءم والکون جنون ملکت ان تسعی لرزق ویرزق رغما وتة الجنین
طفل کوچک جزء کوچوق صاحب اقتناع دیدی والده سندن تولد
اندکده مکلف بلوغ رتبه سنه وارمدقجه اندن طفل اسمی زائل اولمزه فارسیله دخی
دیرلر مذکر ومؤنث ومفرد وتثنیه وجمعی مساویدر قال الله تع والطفل الذین لم یظهروا
الی آخره دوخشی جمعه اتک ولدیه دخی طفل اطلاق اولنور صاحب بسیط
اسمی ایله مسمی تفسیر خدا آدیدن مروایت اندی که ابو الهیثم دیدی که عرب

جاریه طفله جاریتان طفلتان جواری طفلات وغلام طفلان غلامان طفلة اهل غلمة طفل دیرلر
انتهی ولقد ابدع من قال نظم فیا عجبا ممن ربیت طفولة یقیم باطراف البنکر اعلمه الرماة
کل یوم فلما اشتد ساعده رماني اعلمه القنوه بکل وقت فلما طر شاربه جفاني
وکم علمته نظم القوافی فلما قال قافیه هجاني ودخی شاره آتشه محاز اطفل النار دیرلر
اطفال رضع شیر خوار سود امه طفل جمعه رضاء ودکی کسنه یه دیرلر نه یرده هر جنسدن مشابه
اولسه ارکانا رضیعا لبنکر او قوسار یان دیرلر محول یکانه برباشنده طفل شهر
برابنوب طفل فطیم از شیر بازکرمش سود دن کسلش طفل افطم القبقی دیرلر سود دن
کسلمه سی قریب اولدی معناسنه ودخی المثل مایکلک فطیمة فطیمه سود دن کسلش دیشی اوغلاق
معناسنه در علامه کسنه زیاده فقیر درویه جک یرده قرب اولنور ولد فرزند اولغول
وقیز جمعه اولاد صبی کوچک نثره ارکک طفل جمعه صبیان صبیة دخی کلور ولید
مثله جمعه ولدان صبیة کوچک ماخ دیشی طفل فارسیله دخترک دیرلر کاف تصغیر
ایچون در قیز جعفر جمعه جعیصات ولیله مثله جمعه ولائد سقط ازشکم یقاچ ولادی
کلمه در مقدم والده سی قارنده دوشن چوجوق که ترکیله دوشوق دیشور اولنور وصیف
غلام نارسیله یشمش یعنی بالغ اولمش اوغلان وصیفه کنزک نارسیله بالغ اولمش
جاریه جوهری دیدیکی وصیف خادم مقابلنده غلام وجاریه یه اطلاق اولنور وجمعی وصفاء
کلور تغلب دیدی که کاهی جاریه یه وصیفه دیرلر که جمعی وصائف کلور مراهق نزدیک بلوغ
بالغ اولمغه یستنه قریب اولان اوغلان رهق دن ماخوذ در قرب معناسنه وفی الاساس
رهقه ونامه بالغ دیشمش اوغلان امرد نارسیله یشمش اوغلان امرد دی ریش صقالی کلمش
اوغلان یوشیله اولکه کلمه مذکوره رجاله مخصوص اولغله جاریه مرداد دیمک جائز دکلدر
جمعه مرد کسانی مولدی که تمرد ایدوب تمرد فلان ثم خرج وجهه دیرلر فلان کسنه نک صقالی کیچ کلدی
معناسنه جریری معاتاب دیدی که امرد لفظی مرداد دن ماخوذ در اعاجی واوتی اولمین
ارض معناسنه شجر آغاج مقابلی در حدث جوان یکی یشمش اوغلان صحاح احداث
ابله ایدوب یاشی ازدیمک مراد اولوب لفظی ذکر اولنور حدیث السنین دیمک کرک
دیدی جمعه احداث شاب مثله جمعه شبان فتی مثله جمعه فتیان وفتیة وفتوة
یکلک شاب قوی معناسنه رجاله مخصوص حدره ویقال کان عمر شبابی اعلی ما یکون
الشباب شبابی شبابکی نافی طایفه شبابه یه بسنیدلر که الده منسوب اولان عمل
بغایت محمود وحده وفتیان شب وروز دن عبارتدر شارح دخی شاب معناسنه در فتاة
زن جوان کنج خاتون جمعه فتیات شباب جوانی یلیتلک وشعر آغاب ریاح نفس
ومرغوب اولان سنه ی ایام شبابه تشبیه ایدرلر نته کیم شاعر وارد اوکمش بر مکتوب
وصفنده دیدی نظم مداد مثل حافیة الغراب وخط مثل متن الشباب والفاظ کایام الشباب

فتوة مثله لفظ فتوة كرم معناسنده استعمال شايعدر كه كريم اولان كمسنه يه فتى ديرلر
حواه شيخ وخواه شاب قال نظم ان الفتى الكارم والعلاء ليس الفتى بمعلج البهاء
معلج حالة واحده اورزه ثابت اولمين كمسنه در اوق الشباب اول حوانى يكمك ابتدا
ربيع الشباب وربيع الشباب ربيع هر شيلك اولى واقطه در فصل وسنه اصلنده
ربوح دركه انعام اولندى وشرخ الشباب وريعان الشباب وريعان كلمتى اوكه وعنفوان
الشباب وعنفوان الشباب مثله كهل قوتى صقالنه اق حوشن كمسنه كه اق وسياه
مخلوط اولمغله دوموى ديدكلرى كبى تركيبله قبر عرض تعبير اولنوره اصلنده اوتوز ياشنى تجاوز ايدن
كمسنه يه ديرلر ابن الانبارى ديدى كه كهل عرب عندنده اوتوز ياشنى تجاوز ايدن كمسنه در
كهل تسميه اولندغى كامل اولدغى ايچوندر انكهل النبات ديرلر اوت كركى كبى كمالين
بولوب حدينه بالغ اولمه جمعه كهول روايت اولندى كه اول صالح وصقيل اغاران حضرت
ابراهيم عليه السلام در جونكه شيبى ظهور ايدى ديدى كه يارب مابدا حضرت اله جل شانه بيورمدى
كه يا ابراهيم بهو الوقار ابراهيم ديدى كه اللهم زدنى وقارا قال وعقيل نظم اهلا
وسهلا بالمشيب فانه سمة الوقار وبهيئة المتحرج كهلة انثى دوموى صاچنه اق قوشمش
خاتونه جمعه كهلات وشهلة دن پير فوجه قادى واورته ياشلو عاقله ومدبره خاتونه دخى
اطلاق اولنور وشابه مخصوص اولمغله الفاظ دندر لهذا معناى مذكورايله مذكر ينه شهل
دخى ديرلر شيخة مثله شيخ مرد پير اولان رجل جمعه اشياخ وشيوخ وشيخة وشيخان
وشيخة ومشايخ ومشيوخاء ابن السكيت ديدى كه علوف رجال دن اول سن
دركه طبيعتى درشت اولمه كه هر كسه سرد معامله ايده تهرم رائك كسرى ايله تهتخ پير
زياده پير يلهم ويتهم دخى لوغتدر مضارعه در جمعه هرمى وهرمى وهرمون وهرم رائك فتحى
ايله سخت پيرى زياده پير لك وشيخ فان ديرلر عمرى تناقص بولدى معناسنه دوهبيصل
تعبير اولنور مزراعرب عندنده فنا تناقص دوكمك معناسنه دوهبيصل فانى هرم وفنا
هرم معناسنه در ديلر ودخى فلان كمسنه زياده پير اولدى ديه حكايه برى فلان عجمت
وخبرت ديرلر معنى خبر يوغورمدى وانمك اندن ديرلر زياده پير اولان كمسنه قبحام مراد
اندكده الدرنك بارمغلرى والدرنك آبه لرى اورنه اعتماد اندكده قالقه مزبو جهتدندر
خبر يوغورمق والخى ياخى ايلدن كمسنه يه تشبيه اولندى ودخى نور النهوم صوب بركه
مراد ايدر ابن الرومى شاب ايكن صقالى وهاشينك قبلى اغاران كمسنه معتقده ديلكى
كه نظم قد شيب النقى وليس عجبا ان يرى النور فى القضيب الرطيب
ثعالبى ديدى كه نظم الشيب نوار ولكنه يثمر بالموت فاقاله قال البستى
نظم ياشيبتى دوحى والتمر حلى وتبغضنى انى بوصلك مولع قد كنت اخرج منك حلوك
مرة فالان من حوف آرى تحالك اخرج ودخى بيرلك كنيه سى ابو مالك دوقال
نظم ايا مالك ان الفوارق بيننا ايا مالك انى اظنك ذائبا اى ذاهبا غير زائل

وبيرلك حلول كنوبا مالك اوكشى كبى مفارقت اتمكله بولفظى اطلاق ايدلمشدر وابجلغ ابنك
كنيه سيدر دخى ابو مالك در طوقلغنك كنيه سى ابو الامر اولدغى كبى قال نظم ابو مالك
يعتاد فارغ الظاهر يلهم ويلهى رحله عند جاريه وعرب جزره جابر وعاصم وعامر دبيرلر
وابجلغنك كنيه سى حاجتدر ابو عمره در قال نظم ان اباعمرة حل مجرفى حل شيخ
العنكبوت بيرمتى واسه اعلم فصل طبع بشريت مردم وانسانك
تجبول اولدغى طبيعت جمعه طبايع طبيعة مثله جمعه طبايع غريزة مثله جمعه غرايز
ضريبة وخيمة وسليقة وخيرة وتوئم وسوس وخناس وجيم وتوءم دخى طبيعت
معناسنه در خزام السقط جنين ديدى كه سوس لفظى ست الرعية كلامندن ماخوذ
اولمق ظن اولنور مرزبانا پادشاه رعايا امورينه نظام ويروب احوالكزنده تصرف
اندكلرى كبى طبيعت دخى جبلته بشريات وتصرف ايدوب انسانى عقل خرده موقوف
در جمعه عقول بصيرة بينايى ودل قلبك ادراكى كه قلب كنوزى ايله كورمك تعبير اولنور
بصر حاسه رؤيت وبصير ضرير مقابلى در وعالم وعقل معناسنه دخى كلور جمعه
بصائر لب خرد عقل مكر لب اصلنده هرنسنه نك خالصه ومادام وجوز مثللو نك
ايچنه اطلاق اولنمغله وتم ايله مغشوش اولمين عقل در استعمال اولنور لهذا اصحاب
تفاسير اولوالالباب عبارت شريفه سنك تفسيرنده اصحاب العقول الصافية ديدلر
جمعه الباب والب دخى كلور نهيه مثله صاحب جوانب ديدكلرى زهى دن ماخوذ در
وعقل دخى صاحبنى قبيحدن منع ومنع ايتمكله بو اسم ايله تسميه اولندى جمعه نهى ذهن مثله
جمعه اذهان مصنف اساس ديدى كه ذهن لفظى حقيقة قوة معناسنه در يقال ما برجلى
ذهن اى قوة على الشى ومجازا قوة عقله ذهن اطلاق اولندى يقال هو من اهل الاذهان
وقد ذهن ذهنا وهو فطن ذهن وذكى اى ذو قوة عقل فجر وبجى وحلم حالتك
صمتى ايله مثله حلم حالتك سردباردى يا وآشلغى كه مشقته تحمل اتمكدن عبارتدر
شمائل خوى خلق جمعه شمائل خلق مثله جمعه اخلاق وخليقه مثله جمعه خلائق
شيمه مثله جمعه شيم سجيه مثله جمعه سجايا واخلاق ملوك اكثر يا تلون وتغيردن
خالى اولمغله برقرار اوزره اولمين لسنه دى كاكتشبيه ايدوب خلق الملك وخلق السلطان
حيوضرب مثل ايدرلر نته كيم شاعر اجم ربيعه بن مقبل بومعنايى اكا تشبيه ايدوب ديدكه
نظم وبوم كاخلاق الملوك تلون :: فمقبل ودبر بعد ذاك دوائل
الشبه اباك ما ترى صفاته :: ودعوا واعراض ومنع ونائل وقال الاخر نظم
اما ترى اليوم ما احكى بشمائله :: صحو وغيم وابراق وارعاد كانه انت يا تمام لنا
اذكرته :: وصل وهجر وتقريب وابعاد عادة معروف در جمعه عادات سيره
روش آيين وتوره اصلنده ساز وبيرده ماخوذ اولمغله بورويوش جيو تعبير اولنور
وسيره وطريقه وتاكله ودأب وديجور مثله هجرى وهجيرا واهجيرا دخى داب وعادة

معاسنه در سامی ح دیدی که دیدان و دیدبون خوی معاسنه دره معلوم اولکه حریری
مقاماتنده شیشه اغرفهامه آخرم مثلنک بیانینده دیدی که مثل مذکوری حاتم طایی
نک جدی ابراد اندی که حاتم مذکور مبلغ رحابه بالغ اولدقده جود و سخاده جدی اخرنک اوشی
وعادتی اورزه حرکتی کوروب مثل مذکوری ایراد اندی یعنی حاتم ح اولکه عادت وخلقی بن جدی
آخرم دن بیلیورم که اندن اخذ اتمشدره لکن عقیلبن علفه مثل مذکور ایله تمثل اتمکله بعض نکته
مثل مذکوری عقیلنک اولق اورزه زعم اندیلرکه خطا دره قال عقیل شعر ان بنی فزعوفی ایدهم
منزیلق اساد الرجال لکلهم شیشه اغرفهامه آخرم یعنی کتب امثاله مسطوردر
وفی النوابغ شقشقة هدرت یعنی شیشه عرفهامه شیبان یعنی ان سجانک اوغلی
وشاعراوغلی شاعر دیلبابل اندوه دل قلبک اولکه غم وغصه جمعی بلابل در غلة
سوزش دل یورکده حرارتی حرارت عطش کبی جمعه غلل غلیل مثلة ضفن کینه برکسنه
درونده طوتدیغی یاکین جمعه اضغان ضغینة مثلة ضغدنبن میدانزسامی ح ضغنه وضغینه
وحیکه لفظلرینی کینه سخت اندر دل عبادتی ایله تفسیر اندی یعنی قلب اولکه زنار وشیدیدکین
دخل مثلة دال وخاء معجمتین ایله در جمعه دخول و دخنه دال وخاء مهملتین ایله کذلک ودخل
دال مهمله وخاء معجمه مفتوحه ایله مکر وخدیعه معاسنه در مکذا فی کمال الاعلام قال الله لاتتخذوا
ایمانکم دخلا بینکم ای مکرا وخدیعة تبل مثلة جمعه بتول اجنه مثلة جمعه اجن یقال لاجن
تجن الجن وبینهما مضاغنة عظیمة ومواجنة قدیمة وفی النوابغ مزرع الاجن حصد
الحزن وتر مثلة واوک فتحی ایله اهل عالیه وکسری ایله اهل بحار تعبیر اندر جمعه اوتار ثمره
مثلة جمعه رات غل وغمز وحقد مثلة جمعه عقود واحقاد نار مثلة واسه سبحانه اعلم

فصل بکرده شیشه ده اول قبزکه قبز یعنی زائل اولمق اوله وتزوج ایتمش
رجل ومرأیه دخی الطلاق اولنوره مصدری کابت در بائک فتحی ایله و دخی اول وجوده کلان
ولده بکر دیرلر ثعالبی درة فاخره دیدکه عرب اول طوغان ولد مذکره اولورسه انکله تسمیه
ایدرلر واکر ولد مذکورک والد وولده سبی دخی اول ولد واقع اولمش ایسه ولد مذکورک ثنائی
زیاج اولوب اول ولده بکربن یکربن تسمیه ایدرلر وفی الناس سنر الناس بکربن بکربن
ودخی اول عرض اولنان حاجته حاجة بکرة دیرلر دیرلر برقاچ کره عرض اولنان حاجته حاجة
عوان دیدکلری کبی قال ذوالرمة نظم وقوف لدی الابواب طلاب حاجة عوان مرة الحاجات او حاجة بکرة
ودخی اول خاتون که کرکره طوغورسه انکا بکر وایکی کره طوغورسه انکا ثنبی دیرلر اکرچه فی الحقیقه بکر وثنی طوغان ولد ادراک اسمی در جمعه ابکار عانق دخترلرینه شیله
بکنی بتشمش قیز شابه وشبه دخی بو معناده در مطرزی دیدی که وقت جاهلیتده غلامر یولغلغه
کوبا آزاد اولدی دیو واو جمعه باشلاسنی کبوتر بچکه یه دخی عاتق دیرلر جمعه عواتق عذرا آدوشیزه
اصلنده صاحبة العذاره معاسنه درکه عذاره کرکیله قیزلق تعبیر اولنوره بعض شراح مقاماتی حریری
دیدیلرکه بکره عذرا تشبیه اولندی جامع صعب ومتعذر اولدیغی اچون نذر جمعه عذاری شرح سامی

فصل فی احوال النساء
کالبکر والثیب

رانکه

رانکه فتحی وکسری جائزدره وعذرآت دخی کلور دیدی عذرة دوشیزه کره قیزلق کیجاره دخی
دیرلر وعذرآ آنک نعتی در کما مر عنوب نصف بیکاسا اوزره یاشلو خاتون که قیزلق
بشنه یاشیله نفیسه ایدیلره تنفیر نله نصیف صوب یاوی دکرا تمزلر عوان مثلة جمع عون کلور
سامی ح دیدی که مسیف قیزلق یاشنده اولان خاتون وتصف نه قوجه ونه تخ خاتون در
ورحبه دخی نصف دیرلر وفی المثل لا اعلم العوان الکرة یعنی اورته یاشلو خاتونه نجار یورغنی
تعلیم ایتمه قوجاقلدی صکره تا دیبکه قالنده سی لوقدر دیه جک برح مرب اولنور کرکیله
قیزلق یاشنده آنک یورغنه اولمزدیدکلری کبی عجوز پیره زن یاشلو خاتون ابن السکیت
دیدی که عجوزه عوام کلامیدره آسکی شرابه دخی عجوز دیرلر مطرزی مقامات حریری شرحنده
دیدی که سیف وتقره یه دخی عجوز دیرلر خیزبون عجوز سنه سبیویه دیدی که عجوز
فیعلوله وزننده کلمه اوچ دفعه عیزی یوقدر خیزبون عجوز وقیدبون سنی الخلق
ودیدبون اکثر معاسنه استعمالی قندفیر عجوزه معاسنه کنله پیره دیمکه مرب در بهرشبه
وشهربره وقنوش ودردج عجوز خرشن اصلنده فاقه پیر معاسنه در وعجوز
دخی اطلاق اولنوره در دیبنس عجوز ثنه واصلنده داهیه معاسنه در وکذا فی الفصیح المطرزی
شقشقلیق عجوز شترخیه جمعه عجائز وعجز قال ابن المعتز فی هجو عجوز نظم
العجوز زمکوریا الماء واطلبی بیران مجریا قلبت برد العجوز فی زمنها وحریا فی حریا
عروس زنه آراسته ترنین اولنش خاتون که کرکیله وفارسیده کلین تعبیر اولنور وتجمعة
بو درکه لفظ عروس برلغت درکه رجل ومرأیه اطلاق اولنور ملغز کوکبو وتجلنه عروس دیرلر
وعندم ح اولکه کتب لغتک اکثرنده لفظ عروس رزوجه یه اطلاق اولنور مقطا صحیح واقع
اولدی لکن فیروزابادی کلامندن زوج وزوجه یه اطلاق اولنمق متفاهم اولور وتثنیتک
تقی الدین ح دخی العروس کل واحد من الزوجین دیدی جمعه عرائس ودخی برسنه فی حسن
ایله توصیف مقامنده لیلة العروس دیرلر سوداء العروس اول سیاه عاریه درکه الاشیاء
تعرف باضدادها مفتوحی اورزه عروس حسنانک مقابلنه اجلاس ایدرلر بعضلر جشم
بدون حفظ ایکون اجلاس ایدرلر دیدیلر وآول عاریه یه فارسیده چشمارو دیدیلرکه
تفضیلی مقدمه ثنائیه ح مذکور در وفی المثل احسن من سوق العروس ثعالبی درة ح دیدیکی
سوق العروس بغداد ح برچارسوینک اسمی در که نهایت نظیف ومجمع ظرفاء اولمغله برسنه فی
حسن ایله وصف مقامنده ضرب اولنوره ابوبکر خوارزمی جاریه یه حسناء وصفنده دیدی
که کانها سوق العروس وکانها العافیة فی البدن بعضلر دیدیلرکه لفظ عروس محاسن
جامع اولکه هر شیئه اطلاق اولنور مثلا نفایس امتعه واشیاء مستحسنه وضع اولنان بجاکه
سفنه سنه سفینة العروس واشیاء مرغوبه وامتعه حسنه بیع اولنان جارسویه مطلقا
سوق العروس دیرلر وبوعبد قیصر متر جمنک وطن اقامتی اولکه محروسه بروسه ح واقع
کلیجک چارسوسی دیدکلری چارسو دخی بوقبیلدن اولمق ملاحظه اولنور عروس عینک

ضنی و رائک بسکون فی و فتحه لری ایله دنی لغتدر • مرتهما فی عروس تخلین ضیافتی که تخلین دوکنور • ضیافتی تعبیر اولنور • و فارسیده گلین دوکنه زنا شوی دیرلر • الکمال الاعلام ج دیر که عرس نکاح ضیافتی • ولغت نکاح • و عروس لفظنك جمعیدر • که عروس زوج و زوجه دن هر برینه لغت واقع اولور جمعه اعذر آنی عرسات دنی کلور جهاز جیهك فتح و کسری لغتدر معروف در که تحریف ایدوب چیز دیرلر که عروسك مهمات و لوازمندر • علما رندر • فارسیده جاز دن عروس دیرلر • و فرج المراده مفاسنه اولنه جهاز لفظیله جیهك فتحی ایله در فقط عروب زنا شوی حوت • زوجه همیشه محبت اوزره اولنه خاتون • و فی الخبر خیر النساء اللعوب الزوب جمعه عرب فروك زنا شوی دشمن • زوجه عداوت اوزره اولوب سومین خاتون • فرکت المراده زوجها • و فرکها زوجها دیرلر • زوجه بسی و زوجه بسه زوجی عداوت ایتدیرمفاسنه جوهری دیدی که کلمه مذکوره زوج و زوجه یك عداوتندر • غیری عداوت ج استعمالی استعلا • اولنمدی و مقدمه اولکیده دنی بو وجه اورزه ذکر اولندی • لکن اساس ج فارکت صاحبی فقارقته • عبارتی ظاهر اخصوص مزبوره مخالفدر • حکم که عبارت مذکوره خاتون • لسانندن روایت اولنوب صاحب ده زوج مراد اولنه جمعه فرك واول خاتون • که زوجی انکا همیشه عداوت اوزره اولوب زوجی عندنده اعتباری اولمیه انکا ضمیمه دیرلر عجزا آزن کلان کون متعدی لیوبوك اولکن خاتون زلاء • دن لاغر کون متعدی آریق خاتون • رسحاء • و رضعاء دنی لو معنایه در • مقصوده اول خاتون • در که بو طلرینه آت اوکیوب آریق اولنه • مذکر آء • اول خاتون در که الکرینك اوزرینه آت اوکیمه مذکار همیشه ترزاینده • هر طوغور دقحه اوغلان • طوغوران خاتون • واکر بر اوغلان طوغورایسه مذکر دیرلر مبنات همیشه ماچ زاینده • هر طوغور دقحه قز طوغوران خاتون • هر بر قیز طوغوران خاتونه مؤنث دیرلر • مخفی اولمیه که مذکار و مبنات کلمه لرینك نفسی اقتضاء ایدر که فقط انسانه اطلاق اولنیوب سائر حیوانات ج دنی مذکار و مبنات استعمال اولنه فافهم هذه روایتا اولدی که فضلادن بر کسنه بر صید یقنك قرنی دنیا کلدکده تهنیه • ولادت ایچون تجویز وارسال اندی که عربیه انقل لی خبر المولوده کرم الله عنترته • و انتهنا بناتا حسنا • و قد علمت انرمن اقرب لا القلوب • و ان آنیتم قد بدا هن • هن الترتیب • فقال یهب لمن یشاء اناثا و یهب لمن یشاء الذکور • و حاصلکه ایدیغ بانه • مرهون بالشکر • اولدیغ • و یحسن القبول آخری نظم احب البنات و حب البنات • • •

زن فتوه سنده اولور • ویو تو سر دیدی ظاهر اولدی که اگر خاتون معلوم نک زوجی فات
ادوب لکن احتیاجی اولمه اکا آرمله اطلاق اولنمیه نته کیم عنقریب اساس ایله نقل اولدی
والله اعلم ایتم ذن بی شوی آرسز خاتون خواه ثیب خواه بکر • جوهری دیدیکه زوجه
سی اولمایان رجله دخی ایتم اطلاق اولنور خواه اول تزوج اتسون خواه اتمسون جمعه آیامی
اصلنده ایامیم در که قلب مکان اولدی ثیب ذن شوی دیده ادراکسز مش خاتون • فارسیده
کایم دیرلر • ابن السکیت دیدی که ثیب لفظی داخل اولمز رجله و مدخول بها اولمز مرأة اطلاق
اولنور که مذکر و مؤنثه اطلاق ساوی در • مصنف فایق ده دیدی که ثیب اصلنده ثیوب
در ستیلدکدن اصلی ثیوذ اولدیغی یکی ثوب دن ماخوذ در رجوع مفاسنه ثاب الرجل دیرلر •
برکمسنه عقله لکن صحته عودت ایسه • وثیب اکثریا تزوجه عودت ایتمکله بو اسم لکه تسمیه
اولندی جمعه ثیبات لطیفه جوهریده مقامه حضرمیه ده مطلقیه مذکوره خصوص ثیب ذن کنایه
اندی • مطرزی مقامه مذکوره نک شرحنده روایت اندی که فرخانونک زوجی بوشوی
اتسه واندی که نظم قالوا انکحت صغیرة فاجبتهم • استثنی المطلق الا عالم برکب •
کم بین لولو منظومه ثقبت • وحبة لولو تثقب • خاتون دیدی که نظم ان المطلقة
لم تلد رکوبها • حتی تذلل بالزمام وترکب • والکعب لیس ببالغ ارنانها • عالم یولف بالقطام
وبقبقا • خریده ذن سترمکنون • جاریه صاحبه سی اولان خاتون که اوناخی تعبیر اولنور • جاریه جزوده
وخفره دیرلر بزیاده جاریه صاحبه سی اولان خاتون • وعقیله دخی خریده معناسنه در • ابن الاعرابی دیدی
که دلعنش انجه یه وبهر بکر اولان جاریه یه جریده دیرلر جمعه خرائد • فی الاساس رأیت خرائد ای
عذاری • بکر اولان جاریه یه معنای مذکوره بنا جریده اطلاق اولندیغی انکرده جبا غالب اولدیغی
ایچون اولمق ملاحظه اولنور • وجمعنده خرد وخرد دخی دیرلر خود زن نیکوخو • حسن
خلق صاحبه سی اولان خاتون ویوشاق تنلو اولان خاتونه دخی اطلاق اولنور ناعمه معناسنه
جمعه خود خرعوبه مثلثه خرعبه دخی لو معناسنه در • جمعی خراعیب در • واکثر کتاب ایتمکله کلی
کنیج وکوزل خاتون جیو تعبیر اولندی عانیه بی نیاز از پیرایه • حسن مادرزادی اولمغله
کندوی تزیینه محتاج اولمیوب تحلی مقوله سنه حاجتی اولمیه • ورد وجی ایله حسن معاشرتی اولمغله
اجانبه نظر دن مستغنیه اولان خاتونه دخی دیرلر • راستی دیدی که عانیه لفظی اهلنده
زوجی اولوب اوفجی ایله حسن زنله کاتی سی سببیله اغیار دن مستغنیه اولان خاتون
معناسنه ابدی صکره زوجی اولمین خاتونه دخی استعمال اندیلر جمعه عوانی عانیات دخی
کلور رعبوبه زن سپید و دراز بالا • سیاض تنلو واوزون بویلو اولان خاتون جمعی رعابیب
در جریعه زن فاجره • فاحشه خاتون که نامحرم دن پرهیز اتمیه • خرع دن ماخوذ در یوشاق تلقی
معناسنه که کوشکلک تعبیر اولنور • فاجره خاتونک برکه اطاعتی اولمغله بو اسم ایله تسمیه
اولندی عاهره • وعبهره • ومناحه • وبغی • وموبه • ومیلوک دخی فاجره معناسنه در •
ملوک تسمیه اولندیغی نکاح وجهی بولدرکه رجالی کورد کده تهالک ادوب آلمری کند وحالندن

قوله قزر

قوله قلری ایچون در • نسایه مخصوص الفاظ ندر • لهذا رجل هلوک دیمزلر • وفارسیده فاجره
یه فی ساکار دخی دیرلر • وبغی لفظی بغیه دن ماخوذ در طلب معناسنه • لهذا اساسا
وبهی بغی مطلوب للرجال دیدیلر • وآمه یه بغی اطلاق اندکاری زمان جاریلیت • استدی افی حرت
طلبی ایله زنایه رخصت ویرد کلری ایچون در • وفاجره زانی اولان رجله عاهره دیرلر • وفی المثل الولد
للفراش وللعاهر الحجر که عاهره دن مراد زانی در • ولفظ فراش زوج وزوجه دن هر بریته اطلاق
اولنور • وحجر خیبت ذن کنایه در • وبرکمسنه فی خیبت ایله توصیف اتسه • بغیه الحجر دیمیه
الرتیب دیرلر که اتیت طاش طوپراق معناسنه در یعنی ولد والاک اولوب زانی نسب
دن محروم اولور • اول کمسنه حقنده ضرب اولنور که برسنه دن فی الخفیفه محروم اولغه لایق وجایب
اولغه مستحق ایکن • اول سنه دن محروم اولمه فحجه بلیده کار • مرد ار عملو خاتون که فارسیده بدکار
وروسپی دخی دیرلر • قال فی حدایق السحر فی دقایق الشعر فی محتمل الضدین بیت
روسپی را مخنث داند زون • شادباش ای روسپی زن مخنث • فحاب ذن ماخوذ در
شرفه مخنث یعنی قوری اوکسورک که بلغم اقتفاسندن اولیه اکا فحاب دیرلر • فی الاساس
تقول من الفحاب اخذ انفه الفحاب • ودیار عرب جه زانیه خاتون بر رجل کورسه اوکسورو ب
کسند و نک فاحشه اولدیغنی اوکسورمک ایله اشعار ایدر ادی • لهذا بو اسم ایله تسمیه اولندی •
وفحجه لفظی زانیه لفظندن خاص در • برا فحجه اشکاره اوت ایله مخل ایدن خاتون در • حامل
یمه مطلقا زانیه فحجه اطلاق ایدرلر • ویقولون لا تأتی بقول الفحجة ولا تفتر بطول العضیهة
فارسیده ذن کیشت که کس تعهد او کوش کشند • یا اونشنید ونگ نوش کند •
صد ساله وفای مرد را در یکدم • چون زیر کسی فتد فراموش کند • حمعه فحاب
صاحب عباب دیدی که لفظ فحجه کلمه مولده در • وابن دُرید دیدی فحجه اول نشیه در که مرض
دن ناشی ایکی چوریمش اوله صکره فاجره یه اطلاق اولندی • وعرب بو اسمی معنای مذکوره
استعمال اتمدیلر • انتهی • فحاره زانیه معناسنه در • وفی المثل ابن زانیه برزنیت • میان عرب
جه اشتوم غلیظه الفاظ دندر • واصل بو مثل درکه برفاجره خاتون برفاجع لصوص ایله
زنا ایدوب اوجوت وبره جک یانمزنله برسنه اولمغله اوجوت ایچون برباذاق زنیت ویر
دیکده • خاتون قبول ایمیوب دیدی که ظالم بو درکه بن برسنه دن حامل اولدم • ولد ظهور اتدکده
اکا ابن زانیه برزنیت دیرلر جوعار ایدلرم سلیطه زبان دراز اوروزن ویللو خاتون درکه زوجنک
یورینه بدبدیجا غیروب دل آزار لق ایدر • جوهری دیدی که امرأة سلیطة فصحانیة • ورجل سلیط
فصیح حاد اللسان جمعه سلایط سحاقه سحاقیه زبقیی تعبیر اولنمکله خاتون که زبکی لفظندن
محرف درکه زب لفظنک تصغیریدر • فارسیده اول خاتونه چرمنده بنده • دخی دیرلر جعفر
جایی فرنود بیت قرچ را بند از کلوکن که از زنان بستری • فارغست انکس فتد اوزنان
وسعرات • وعورت سون خاتونه • ورجال لسابی ایله کثرت زن خاتونه دخی دیرلر • وفی الخبر
لعن الله السحاقات عرب عرب مجرد ارکن که تزوج التمس اولمه سعدی کفت بیت

مه کرسنه در برابرم پارهٔ نان همچون غنیم سر در طعام زنان. اساس ج امرأة غیرة
دهی دبرلر دیدی. بعض نسخ سای ج سوء وجه اورنده واقع اولدی که غرب وغربة انکحه
سنوی ندارد. دیدکلری صکره الغرائب والاغراب والغربیات الذین لا ازواج لهم من الرجال
والنساء واحدها غرب وغربة مذکر ومؤنث یکسان بوعبارتی ذکر اولندی. والله اعلم
فائدة فی الاسماء التی تشتقق من اسماء فیروزابادی دیدی که مدار که اول خاتوندر که جماع در
طریوب اوصائنه. صاحب خلاص دیدی که آنسه اول خاتوندر که لدیدالکلام اوله اساس ج
طیبة النفس اولوب قرب وحدیثی محبوب اوله حیوتغیر اندی. وفی الحدیث لا تزوجن
حنانة ومنانة. حنانه اول خاتون درکه سندکن اول زوجی وفات ایدوب سنکله
تحت نکاحکده کلدیکده وفات ایده زوجنی تذکر ایدوب حنین وبکا دن خالی اوله منانه
اول خاتون درکه همیشه زوجنه تحمیل منت ایده سن بنم عالم ایله ادم اولدک دیمکله کبی
برکوک. اول خاتون درکه سندن اول وفات ایدن زوجندن بالغ اولمش اولغله اوله طمکاحه
اول خاتون درکه رجاله دقت ایده نظر ایده لعوت اول خاتوندرکه سندن اول وفات
ایده زوجندن ولدی قالمش اوله زیرا هیئت ولدینه التفاتی وتعهدی خالی اولدیغندن
اول خاتون درکه زوجنکله ایکی زوجه سی دخی اوله اثفیه یعنی صاحب اباغنه تشبیه طریقی ایله
در فائده. زوجی وفات ایدن خاتون محدة. وحاد اول خاتوندرکه وفات ایده زوجی
ایچون ماتم جکه. مشبکة. وحانیة اول خاتوندرکه زوجی وفات ایدوب اندن اولکی ولدینه
علاقه ومحبتی اولغله زوج اخره وارمیه. ابن تدین قاموس الاطباء نام تالیفنده دیدیکه روی
انه علیه السلام لقس المرأة الثلثناء وللربعاء. سلثاء اختضاب الثلثین یعنی حنا استعمال
اتمین خاتون. ومربعاء اکتحال اربعین یعنی کوزینه سرمه چکمین خاتوندر. ودخی دیدیکه اسلمت
اجذع یعنی بوروتی قطع اولنمش کسنه در. یقال سلمت الله انفه ای جدعه. مسلمة. وخود بلین
اولان کسنه یه بدد وعامه مثله تکلم اولنور. اصمی دیدیکه سلمت رأسه دیرلر باشنی
تراش اندی معناسنه. وتراش اولنمش یا نه مسلوت دیرلر. مخلوت. ومخلوف ومسلوت
دیدکلری کبی. جوهری دیدیکه مربهت العین مربأ دیرلر عدم اکتحال دن کوز فاسد اولمسه
یقال رجل امرأة مهوامرأة مربأ. وعین مربأة ابوعبیده دیدیکه مرة اصلنده خالص
بیاض معناسنه اولمغله سرمه چکلمیه کوزه مربأة اطلاق اولندی. انتهی. وربلة.
وزفقاء. اول خاتون که بوطلرینک ای حوف اولمغله بوطلرینک مبانی طار اولکه
وربلة. وعکبة. ورفع. خاتونک اوکی طرفندن بوطلرینک مبانی معناسنه وکذالک الاساس
ستاطة. وشطبة. اورغون بویلی خاتون. هیکلة. اعضاسی اعتدال اوزره اولان خاتون
رجلة. وسبطلة. بویوک وسمور اولان خاتون. عرضة. اول خاتوندرکه کوکی زوجنک
جذعته قادر اولکه. قتین قلیل الطعم یعنی طعامی از اکل ایدن خاتوندر. ورجله دخی اطلاق
اولنور. برهانی تاج گا قتانه لفظنی اندک خورش عبارتی ایله تفسیر اندی. فیروزابادی

دیدی که قتین قلیل الطعم وامرأة جمیلة ورجل جمیل وامرأة ذلیل ورجل ذلیل معناسنه
صندور. عاشقة ومشاطة. اول خاتون که سائر خاتونلری ترتین ایده مثلا گلین اولان
جاریه یه زینت ویرره لهذا فارسیده عروس آرایدیرلر. قاموس ج عجابنة دخی مشاطه معناسنه
در دیدی عینک ضمی ایله عجابین ج دیدی که عجابین عینک ضمی ایله ودالله درکه ترکیله
بزه ونک خاتون تعبیر اولنور. یعنی عجابنة درعینک فتحی ایله. قاموس ج دیدی که عجابین اول کسنه
درکه دوکونلرج زوج وایلی میانلنه رسول اوله که ترکیله دوکونلر تعبیر اولنور. واکر رسول اوله خاتون
اولورسه عجابنة دیرلر. صحاح ج عجابین ضمایله خادم وطباخ معناسنه در مؤنثنه عجابنة دیرلر.
دیدی انتهی. یکسان اول خاتون درکه اصلا ایش ایشلمیه یه کوبو معقوله خاتون عرب عندنده
ممدوح در. ذراع. اول خاتون درکه اوره که وایشک اشلمکه قادر اوله. قاله المبدانی جوهری
ذراع لفظنی ایشک اشلمکه سریع وخفیفة الید اولان خاتون ایله تفسیر اندی. منشئات نفی ج ذرع
الانسان ای اتزع. وذرعت المرأة فهی ذرعة یدا یا فی العمل دیدی که بو معنا فی تایید ایدر. همشی للحاجات حوق
سوبلیوب جلبه یعنی شمامه وجیقلدی ایدن خاتون ذربة حدید اللسان اولان خاتون. سای ج ضحاکه
وذربة بلند اواز واقع اولدی که کتب لغته مخالفدر ذکر یه ضحاک بلند اواز اولان خاتون درکه ضحک دن
ماخوذ در ضحکة وجلبة معناسنه لکن ذربة اکامر آدف وکلدر. ذربة کهم تفسیر اولندی اکمال الاعلام
ج دیدی که الذرب الفاحش اللسان والانثی ذربة. جوهری ذربة دخی بومعناده در. دیدی مجلبة
وجلبة. وجالبة. وجالب. وعنفص اول خاتون درکه قیللة الحیا اولوب فحش سویلیه اقتضاسی
وورپاء انثی وانیه اولان خاتون. عرقاء اول خاتون درکه اصلا برشیه یه بیلمیه یه ترکیله
بونامش تعبیر اولنور. حباء بهرة وزنده اول خاتون درکه برکره کندوی عرض ایدوب
کوسترمکه اختفا ایدر. سعدی راست بت دیدار مسمانی وبرهنه میکنی. بازار غیرتش
وآتش حاتیر همیکنی. طلعة. وقبعة. اول خاتون که بهجره دن باشنی قوشتروب کیرو اچکاور.
ربوح. اول خاتون درکه وقت جماع ج مغشیه علیها اولور. یعنی عملکی ایدوب کندوی ادراک الذ
اولور. یقال سوط عذاب الاسوط ربوح تحت عذیوطه. عذیوطه. اول دجاج درکه وقت جماع کی انزال
اولاقده کندوی ماسک ایده یوب حرکت ایدر. غیرة. وغیرزه. متجربه صاحبه سی اولمین خاتون
عائش اول جاریه درکه مادر ویدری خانه سنده قالوب کسنه یه تزویج اتمیه له. ورجله دخی اطلاق
ایدوب عائش دیرلر. جوهری دیدی که عائش اول جاریه درکه تزویج ایده جک وقته بالغ اولدیغنه
رغما بیلی کسنه یه ویریلوب طول مکث سببی ایله انکا عدا دن معدود اولمیوب اوله بشرطا انکه اصلا تزویج
اتمیه. اکر برکره تزویج اندکدن صکره مکث ایدرسه انکا عانس دیکرلر. خیزره. الی بشر لو خاتون
زاده ورودوده کنج وکورل جاریه لوزید دیدی که بهمره ایله در. وراده ورودده الف ایله بومعناده
لغتدر. مبغرهة وبیقاء. خصوصانه بیلی اینجه خاتون جاریه عنفوانی الوشوخ جوب بیلی انجه اولمقدن
کنایه ایدر لوکه غرث آچیلق معناسنه در کویا مبانی بغایه وقیح اولغله وحش حنی طولدیریلوب وشوخ
اج قلدی. میلافی بغفة لفظنی نازک پوست عبارتی ایله تفسیر اندی یعنی اول خاتون که جلدی

نازک و یوشاق اولہ جوہری دیدی کہ بعض اول رجل درکہ جلدی رقیق و انیہ طولو اولہ
مؤنثہ بضہ تا در خواہ جلدی بیاض و لسون خواہ اسمر و لسون بعضلر بیاض دن ماخوذ اولمق
اورزہ رغم ایدوب بیاض اولمق قیدیدر ختم اتدیلر خلیل انکار ایدوب بیاض دن ماخوذ دکلدر
بلکہ بعض حسد معناسنہ در دیدی کہ رجل بعضک بعضہ معاسنہ در یعنی یوشاق تدبلو رجل
و بضہ یوشاق بدلو جاریہ در دیدی ناعمہ و ملود و غادہ و غیداء بدنی نازک و یوشاق خاتون
ناۃ و اناۃ موہنانہ اول خاتون کہ اعضاسی سلہ ستور و ستنک اولمغلہ وقت قیام ح رشتہ ایلہ
قائم اولہ و فی القاموس الاناۃ و الاناء المرأۃ فیہا فتور عند القیام و فی الفصاح امراۃ ناۃ و اناۃ
فیہا اناۃ و فتور و تمسوح و مخدول لہ و معصوبہ و مارونہ بدنی قوی و آتی صیغی اولمز خاتون
کذالک الفصاح خالدہ و خلیدہ خرامان اولہ و آتی و بوفی الاذابان خاتون کہ خرامندن و قوزینلہ
عبارتی ایلہ تفسیر اولندی محطوطۃ المطا حیرتی ہموار آلولان خاتون جوہری دیدی کہ جاریہ
محطوطۃ القامۃ ممدودہ مستویہ عضلہ باک دامن بہرہ و مرہرہ کورن و مہدی جوف
اولمز خاتون مرہرہ محررہ ایلہ دخی تفسیر اولندی و عب دیر لرکہ ازواج اوج نوعدر زوج تہرکہ
حسنی سبیلہ خلقتک کورینہ کورہ سنود و زوج دہرکہ ثواب دہرلکن حفظ اولنور و زوج مکروہ
خاتونی آندن سہر المتدن عبری فائدہ یہ یارہ مز محذرہ و مقصورہ و قصیرہ و محتاۃ و معصوبہ
مستورہ خاتون کہ فارسیلہ برج کی تعبیر اولنور عقیلہ اول خاتون کہ قومی سیاکنہ کرای و اجزم
صاحبہ سی اولہ برزہ عاقلہ خاتون خلیل دیدی کہ رجل برز عفیف معناسنہ در حصان
و حارض و محصنہ مزید صاحبہ سی اولان خاتون کہ فارسیلہ بارسا دیر لر مرزان و قارلو و سکین
صاحبہ سی لہذا فارسیلہ آمنتہ تعبیر ایدر لر قال الشاعر فی مدح عایشۃ رضی اللہ عنہا نظم
حصان رزان ماتزن بریبۃ و تصبح غرثی من لحوم الغوافل دائہ عقل در لر تعاطی اولمز
دائہ معناسنہ بہتانہ حوش بوی و طیبۃ النفس و خندان اولمز خاتون مبتلہ تام لطیف
اولمز خاتون کہ بدنلہ اولمز آت ہموار ایدوب یعنی بعضلرک اوزرلرندہ اولیہ و اسم مذکور آتہ
خواصندندر رجل مبتل دیر لر قالہ الجوہری بتول اول عذرادرکہ ازواج دن منقطع اولہ
و دنیای ترک ایدوب حضرت الہک عبادتنہ مشغول اولمز خاتونہ دخی دیر لر بہرہ نہ اعضاسی
کوزل خاتون صناع تونک تحفیفی ایلہ الی سہر لو خاتون کہ فارسیلہ چرب دست و رکیلہ لاأوز
تعبیر اولنور یقال امراۃ صناع الیدین ای خاذقۃ ماہرۃ بعمل الید و امرأتان صناعان
سیفکارہ اوزون بوینلو و قارنی کوچک خاتون مذکرنلہ سیفکاف دیر لر لوذار تہ متدن
اباو فرار ایدن خاتون کہ عمی لوذ درکہ اصلنہ لوذ کور و اوک دخی ایاو مثل و زننہ لکمز و او
اورزننہ ضمہ ایلہ استقبال ایدوب سکین اندیلر رسوف اغری و قوقان خاتون خلیب
الفم معناسنہ انوف بورنی کوزل و قوقان خاتون رصوف قرہی طار خاتون کہ فارسیلہ
تنک بدنلم دیر لر حایض و طامث و عارک و متزی حیض کورن خاتون حیضہ و محیضہ
اول عزقہ یعنی بزیارہ سی کہ خاتون حیض کورکدہ افی الاستفتاء ایدر یعنی حیاتال ایدوب

حیوانلرہ الدکلری قوسقون کبی قرجغہ باغلہ و فارسیلہ قوسقون لغظی کسر کون
لغظندن محرف اولدیغی غریب مہمات حیوانلرہ ذکر اولنور ان شاء اللہ تعالی طلبہ و نسی
و نسی اول بزیارہ سیدر کہ قوسقون کبی باغلنادیغی حرقہ تک التنہ قرجغن اورزننہ وضع ایدر
مناضہ فارسی بوبوک خاتون تعزہ قلیلۃ اللحم اولمز خاتون تاشوکہ اولمز خاتوندر کہ خصان
و قنذہ و خالتہ یعنی عقار ایدر خاتون مواضع خصاف قطع صدف اللہ ایکی خطا ایدوب قرجغن موضع
عقاندر غیری موضعی قطع ایلہ میدانی کنار اندام بریدہ ہموقبہ ایلہ یعنی قرجغک کناری کسلمش
خاتون تیز یم و بریت و منفضاۃ دائم اول خاتون کہ ایکی مسلکی یعنی فرج و دبرینک
دلیکلری بر اولمش اولہ نتکاء تولینی اماسک انکد قادر اولمیان خاتون قالہ البدانی مرور الماہری
خصان اولنمش خاتون و منفضاۃ ایلہ دخی تفسیر ایدی کتاء ملتوۃ و بدراجہ لو خاتون کہ فارسیلہ
شمشقندہ دیر لر منقار و ثقلہ طیب استعمال ایدن خاتون عطل و منطان حلی سز اولمکین خاتون
ابوزید دیدی کہ رأدۃ قومسی قوشلغ کزن خاتون در و مزہوزہ دکلدر و فارسیلہ ہمسایہ
پرس دیر لر مزواج چوق چوف قوجہ یہ وارن خاتون جوہری دیدی کہ مطاوعۃ اول خاتوندر
کہ زوجندن نظر ایدوب ہر رجل کورسہ آکا وقت ایلہ نظر اندر مزہیاۃ خصص کوزلین خاتون
کہ ممدوده در ابوعمرو امراۃ مزہیاۃ و مزہیاۃ تا ایلہ و با ایلہ روایت اندی کہ مقصود در مزہواۃ
دخی لوسعنایہ در واللہ اعلم وصلی اللہ علی محمد و الہ و صحبہ وسلم باب
قریب خویش اقارب خصم و خوم و بعید مقابلی معناسنہ شایعدر جمعہ اقارب و اقربا و قریبہ
قربی خویش و ندی خصملق قرابہ مثلہ مقربہ و مقربہ و آخرہ دخی بو معنایہ در قال
نظم قرابۃ السوء داء سوء فاجتنبوا ذا ہم تعش حمیدا ثمۃ یکن وحشۃ بغیضۃ بغیضہ
علی مضض العقد یداء و قال ابو تمام نظم ولقد بترت الناس ثم غیرہم و بلوت
ما وصفوا من الاشباب فاذا القرابۃ لا تقرب قاطعا و اذا المودۃ اقرب الاسباب
رحم رانک فتحی و خانوک سکونی و کسری و رانک کسری و خانک سکونی افصدر خویش اولمز
نزدیک یقین خصم جمعہ ارحام رحم ماشیہ دخی یقین خصم معناسنہ در رحم اقرب زیاده قریب
خصم بعید اوزاق کمی اعداء در اقعدہ زیاده اوزاق خصم کبی اباعد در غریب و غریبہ و غرب
و غیب و تزیع و شجیر و شطیر غریب اولمز کسنہ کہ یابانجی تعبیر اولنور فارسیلہ بی شہری
دیر لر حمیم دوست خالص کشینک مخلص جوسنی و سمی خویش و ند ایلہ تفسیر اندی
مصنف اساس حمیمی و بہ حمیمی و دیدی و ودیدی دیدی و ترک فاہ اہل و اولاد
و قرابہ صاحبہ دخی حمیم دیر لر دیدی جمعہ اہام و ابام اجنبی یبکانہ معروف در یعنی قرابتی
اولمین کسنہ کہ برکیسہ یاد تعبیر اولنور اجنب و جنب و جانب دخی بو معنایہ در جمعہ
اجانب جب کوہر مردم النانک شرفی و میز و معروفی جب کوہری جب صاحبی یعنی
آباو اجداد دی شریف اولمز کسنہ کہ کشی زاده تعبیر اولنور من الانباری و دیدی جب اول
کیسہ در کہ کندو اقمال جبلہ سنی تعداد ایدر کوبا کندو و غیر یلر اول اعضای جب ایدر لر

ب رفی الاقرباء والاب
والابن وغیرہما

مصنف اساس ج دیدی که حب اباو اجداد دینک مفاخر و محاسنان تعداد و حساب
اندیکی نسنه لر در جمع اجان نسب معروف در جمع ان آن نسیب اصل ذاکره
کشتی ذاده او علی که نسبی باک اولان کسنه در اصل نژاد صنوی و صنوب تعبیر اولنور
جمع اصول یقال لا اصل و لا اصل له ای لا نسب و لا کلام اصیل یا اصیل کشتی ذاده منصب
اصل بردم ان نسک اصل و نسبی و ترکب اندیکی اجزا عنصریه جمع مناصب فیروزاباذی
دیدی که نصابت و منصب اصل و مرجع در مصنف دیدی که منصب و مرکب اصل معنسنه در
و نصاب سکین اندن ماخوذ در که سیلانی انکله ترکیب ایدرلر یعنی بچاغک صابی که اصل در
و بچاغک صابی طرفنده او جینی اکا و خال و انکله ترکیب ایدرلر عنصر مثلث جمع عناصر نکار
و تخیر و نصاب و محتد و ارومه و جرثومه مثلث اب پدر و بابا و صلبی ابو در جمع
آباء و والد مثلث ام مادر آنه جمع امهات و والده مثلث جمع و آلدات آنه و امرته دخی
بو معنایه در لکن امات بهایم ج و امهات بنی ادم ج استعمال اولنور ابو الهیثم دیدی عرب
مقام شتم ج دیرلر که لا ام لک یعنی سنک حره و والده ک بوقدر و عبارت مذکوره شتوم
در معدود و اولدینی عرب عندنده اولاد و اباء ممدوح اولدیغنه بناء در و لا ابا لک عبارتی
شتیمه رکن اشعیدر یعنی سن ولد الزنا سین ابوان پدر و مادر بابا و آنه والدان
مثلث که مذکر و مؤنثه تغلیب طریقی ایله در جد پدر پدر بابا یا باسی و یوان ج دیدی که آنه
بابا سنه دخی جد اطلاق اولنور و ترکیده بر پرینه دده دیرلر جمع اجداد و جدود جده
مادر کلان بویوک آنه آنه سیدر و بابا یا انا سنه دخی جده اطلاق اولنور جمع جدات
ابن الانباری ابو العباس دن روایت اندیکی که لفظ جدات عربج بر قاچ قسم متقسم در
اب الاب و اب الام و خطاکه بخت تعبیر اولنور و حدال و عظمه قال سبحانه تع جد ربنا
مجاهد ذکر ربنا ما بن عباس جلال ربنا حسن ثنا ربنا سدی امر ربنا الیلمی تعبیر
ایدرلر که معنالری متقارب در بس اللهم لا مانع لما اعطیت و لا معطی لما منعت و لا ینفع
ذا الجد منک الجد عبارتنک معناسی تقاسیر مذکوره یه قیاسن ایله معلوم اولور عم پدر در
بابا قرنداشی که فارسیده او در دیرلر که سبیله کیم مقدمه ثانیه ج نظیرلری ذکر اولندی ابن عم لج کبی
مرتب اولان عمی تنک اوغلی ابن عم الکلاله بعید اولان عمی تنک اوغلی جمع اعمام مطرزی
الفصل ج دیدی که رجل صنبور دیرلر عم و برادری بو قدر و منوط و معناسنه که صنبور اصلنه
برداق مثللو ظم تنک صعابکه جک لوله کسیدر امزیک تعبیر اولنور عمة خواهر پدر
بابانک قیز قرنداشی جمع عمات خال برادر مادر آنه قرنداشی که طایی تعبیر اولنور جاحظ
عرب میانده مشهور اولان غرق الخیل لابنائهم عبارتنک بیانیده دیدی که ولدک خال
و خالته به شابهتی عم و عمته یه مشابهتدن زیاج در زیرا اولدک والده سی نه اولان مناسبتی
والدینه اولان مناسبتدن زیاج در لهذا امهات اولادی ایله ابن زیاج سورلر و بوندن
اقدم ولدک و الدینه عداوت جزئیه سی اولدیغی تکته سی لطیفه صورتنده ذکر اولندی فتذکر

واکثر

واکثر ناس خال ایله تفاخر ایدرلر و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعد بن وقاصک
الله ملطوب بلدا خالی فلیات بخال بیور دیلر و حدیث اخرج الخال والا بیور دیلر و نظم
کریم ج و رفع ابویه علی العرش حول شریفنده اکثر اهل تفسیر ابوین دیمراد والد و خال در دیدیلر
مصنف دیدی که فلانه بابنیه صوب ام و خاله یا ام و خاله مراد ایدرلر و بو پوشیده اولدیکه ذکری
مرور ایدیکی تکته لردن ترکیده معروف اولان ارطابی در و قیز خاله یه عبارتنک تری منکشف
اولور و بو عبد فقیر منرجم غرر ذنوبه مفتح الکلام تعلب ج شو وجهه اورزه مطالعه ایتمش ایدیکه لفظ
خال خئول ماخوذ در چشم معناسنه و رجلک خالی اکثر خال ج گلدیکه یار و معین اولدیغندن خئول
عکسنده در ثعالبی روایت اندیکی که عمرو بن العاص معاویه یه مجلسنه داخل اولدیکی معاویه یه تک عائشه
نام قیزی یانلنه ایدی عمرو سؤال اندیکی که بو قیز کیم در دیمکله معاویه دیدی که هی ثفاحة التقلب عمرو
دیدیکی یا امیر المؤمنین انی گلدیکدن طرح و تبعید ایله ریز قیزلرا عداتولد ایدرلر و اجانبی تعجب
ایتمکلری امر متقرر در حاصلی قیزلر باعث عداوت اولور معاویه دیدی که یا عمرو بویله دیمه
فوالله ما مرض المرضی و لا ندب الموتی و لا اعان علی رفع الاحزان الا بنون و انک لواجد
غالا فقد تقنعه بنوا اخته انتهی جمع اخوال خاله خواهر مادر آنه تک قیز قرنداشی که تیکزه
تعبیر اولنور جمع خالات ابن پسر اوغول ابنم دخی بو معنایه در جمع ابناء و بنون و ابن
تلفظنک نسبتده بنوی دیرلر اگرچه بعضیلر ابنی دیدیلر لکن ابنه لفظنک نسبتده دخی بنوی
دیرلر زاهر ج سموه الابناء عبارتنک شرحنده دیدی که ابناء اول کسنه لردر که بابالری قوش و آنه
لری جنس آخر دن اولمه بشرط انکه یمن دن اولمه لر نته کیم بابالری قبط و آنه لری بنی اسرائیل دن اولنکره
ذریه تسمیه اولنور ابن درستویه شرح فصیح ج دیدی که بنوة لفظی اصلنده بناوة در
ماخوذ در و ابنة ابن تسمیه اولندیغی والد والده تک مبنی سی و آندک احداث و بناسی اولدیغی
ایچوندر و ابن لفظنه هر صغیر اولان تسمیه اطلاق اولنور مثلا بیر اولان کسنه شاب اولان کسنه
یا فتی جمع ندا آیدر و بیاض بیاض عبارتنک معناسی ابناء دیرلر و بنی اسرائیل دن اولان کسنه
ابناء دیرلر ایدی کذلک حکماء و علماء تلامذه سنه ابناء اطلاق ایدرلر ایدی و کاهی ابن لفظنی
صاحب مقامنده استعمال ایدرلر ابن العرس و ابن اللماء و طالب العلم ابن العلم دیدکلری کبی
ابن السکینت معانی ج دیدی که ترکته اخا الخیر و اخا الشر ای هو خیر و بشر و فی الاساس
عتیا فی بابن المرة و هو الرجحان و قال الیزیدی ثلثة ان لم تظلمهم ظلموک ابنک
و زوجتک و عاملک و ولد مثلث جمع اولاد سبط بنیره اوغول اوغلی و قیز اوغلینه
دخی دیرلر بعض نسخه ج ولد و ولید الذکر بو معنایه تابیدایدر و فارسیده نوار و نواده دخی
بنیره معناسنه در بعضیلر بنیره اوغول اوغلی و نواده قیز اوغلی معناسنه در دیدیلر بیت
تو تا کی حال دنیا را ذخیره کنی از بهر فرزند و بنیره جمع اسباط نوافل حافد مثلث
جمع احفاد و حفده اساس ج دیدی که بهم حفدته جوب مجازا اعوان و انصار مراد ایدرلر
و اولاد الابنه حفده اطلاق اولندیغی بو معنادن ماخوذ در انتهی بنت دختر قیز و ولد

جمعه بنات ابنه مثله وبنات البین وبنات المثال جیوب است مراد اینکه مثال فراش معناسنه دره و دعی فلان بنوتسه اودیغ بنات البین وجیوب فلانکه کمنه طلوع اهل ایله یجه وقتی یجیوب دوراجور آرزو اولمله صاحبه دک اولیوزه معناسنی مراد اینکه وبنات طارقه جیوب بنات ملوک مراد اندکاری ملوکی نجم موقوفه تشبیه طریقیله درو دعی اول قیزلرکه بابالری خطبه اینکدن تنزل ایتمیوب وتزلزل وتنزل ایدیوب وبرمیه مراد اندکاری کمنه لرالحله المنزلیه یوسیدن خانه جه مدت مدیده قالوراولره بنات نصیب دیرلر حافده دختر ولده واعوان وقیزقیرنی وجمعه حافدات وحفاوذ ابن رشده رانک کسر وضمی لغتدر حفاد ذاهر رشح وذن ماخوذ در طوغرولوق معناسنه ابن عجمیه حرام ذاهر عجمی وذن ماخوذ در آزغونلق معناسنه ابن زنیه مثله فارسیده زنابچه دیرلر ابن زنا وولد آزنا نانک کینه لرن جمع وستوه عربیه نظم ایدی که نظم یاابن الذکیا یزوابن السنگ ∴ یاابن عجل لاجی زوجی ترنگ ∴ یاابن الزنا وحدک لاشریک لک ∴ یاابن البغایا والفواش مشترک ∴ یاابن من لونفوت فوق الحسک ∴ تحت الزناه وحدته کالعنک ∴ وابن الزنایه ابن درزه دار اذل والحاصل ابناء الادرو ذ مدیرلرکه درزه جامه ک اولکیسیو معناسنه در وفارسیلر موب درکه فارسیده درز دیرلر بیت وبیت برگه سنه ابن درزه دیرلر مریا اکثریا بیو تحکیمیه تکون وانکه تخصص ایده پس مذکورلری فرلوراه تشبیه طریقی ایله اولور ودعی پسر خواندن اوغول اوقوتمش کمنه که اوغوللق تعبیر اولنور صاحب اکمال دیدی که الدعوه بالکسر انتساب الانسان الاغیرنسبه وحد تفتیح ولفظ دعی یوندن ماخوذ اولق مناسب ملاحظه اولنور جمع ادعیاء ملصق میمک ضمی ولامک فتحی وصاد مشدده نک فتحی ایله مثله ملتصق دخی بو معنایه در وملصق وملسق صاد وسینک تخفیفلری ایله اولکسنه درکه برقومه نسبت اجنبی ایکن کذوب الذره فارسیشوب بیله قونار وبیله کوچر بعض نسخه ده جعبده وبعضنده برجفا نیله ایله تفسیر اولنمغی تصحیح اولنمایه دعی معناسنه اولمغه مناسب ملاحظه اولنور واساس ده فلان ملصق وملصوق دعی دیدیکی دلالت ایدر که تصحیح ثانی ایله دعی معناسنه اولمه مشتات تی ده دیدیکه لسق ولسوق ولسنق لزق ولزق ولزق کبی در کذلک لصق ولصق ولصق لزق ولزق ولزق کبی در زنیم مثله بو کلام دخی تصحیح ثانی یه مناسب در وزنیما زنیم اصلنه اول کسنه درکه اجنبی ایکن برقومه قاریشوب که قومک اصلا اکا احتیاجی اولمز زنمه دن ماخوذ در دکه قوپونکه ووده نک قولاغینی کیجاق ایله وکلیته ایله کسوب اکمز لر بلکه کسدکلری پاره یی اشاغی صارقید دیرلر واول صارقان پاره یه زنمه دیرلر وفی الاساس فلان زنیم ومزنم ودعی ملصق بی کیس منه وبو تفسیر تفسر کتابه مطابقدر میدانی دیدیکی زنیم ولصیق ومسند ومسنید لفظلری مرادف ومسند معناسنه درکه سند فارسیده حرام زاده معناسنه در ینجک دیشوندن دخی بو معنایه استفاده در بیت ای سند چوانستر چه تشبیهی تو برانستر ∴ چون خویشتن اکمند مردم خوار

لیرا

ریزا بیجوانده تخی کسنه یی فاطمره تشبیه اندیکی ولدالزنا اولغله موصوفدر ته کیم حضرت حاجی حجة الاسرار نام قصیده سنده دیدی فارسید زربه درفخر اولاد آزمارالب بیند ∴ دیدیه حاشیه فضل زر ازبهر فرج اسراست ∴ وبعض نسخه ده تنیم لغطی حرام زاده یه تفسیر اولندیغی بو خصوصی مؤید در حمیل بجه یه پرداشته قالدیرلمش چوجوق یعنی اول چوجوق که حامل حضرتنده یاخود قارنشده ایکن بردیارده دیارآخره نقل اولنه ∴ مطرزی دیدی که حمیل اول چوجوق درکه بردیاردن دیارغره یه نقل اولنکده نقل اولنکمنه بوچوجوق نیم ولدم دردیو ادعا ایدیکه دعی معناسنه راجع اولور ∴ وقاموسده حمل یاده سنده دعی معناسنه دردیدیکی بیلومعنای تاییدایدر لقیط اندانغیر اقلت چوجوق که لقطه دن ماخوذ در اخذ معناسنه که اطلاقه مطلقا اولنسه درکه بلکیم اکثر سه السنه ملاحظه سیله بیراوزینه بیراقورلر ∴ صاحب تهذیب رافعی دن روایت اندیکی که صکره اصطلاح شرع ده اول چوجوغه تخصیص اولندیکی ولیسیلی فقیر اولوب آتی یه بیله مکه قادر اولمغله یازنا رهتندن خوف ایدوب بیراقورلر ∴ واول چوجوغه لقیط ومنبوذ دیرلر استی ∴ وبعض نسخه ده حمیل ولقیط لفظلری مرادف اولمق اورزه اشارتله ∴ ومقرحة الاکماد نام کتابده تقریح اولنمشدر ∴ ابوعبید فقیه مترجم عندنده موجود اولان نسخ مصححه ومعتمده ده حمیل ولقیط تعبیری کتب معتبره تعبیرینه موافق اولمغله اثرنسخه لرده اولان تعبیرات مغلطه یه نک شرح وترجمه سنه تعرض اتمدی اخ برادر قرنداش جمعه اخوة ولفظ اخ اصلنده اخو اولمغله تثنیه سنده دخی اخوان دیرلر واویله ∴ اگرچه بعض عرب اخان دیرلر ∴ وکاهی جمعنده اخاء دیرلر ∴ آباء دیدکلری کبی ∴ ولاب واتم اولان قرنداشه بنوالاعیان وبوجه اوزره اولان اخوته معاینه دیرلر ∴ ولاتم اولان قرنداشه بنوالاخیاف یابالری مختلف اولمغله بواسم ایله تسمیه اولنیلر وخفیف اصلنده فرسنگ برکوری کوک وبرکوری سیاه اولق معناسنه درکه اول قرنداشه اخیف دیرلر ∴ لهذا الناس اخیاف دیرلر مختلفوز معناسنه ∴ ولاب اولان قرنداشه بنوالعلات دیرلرکه علق دن ماخوذ در ∴ دوه برکره صوایچدکده صکره برکره دخی صوایچمک که شرب ثانی دن اعتبارلدر ∴ وبنوالعلات بابالری اولانلر خاتونی ترتوج ایدوب بعله برغیری خاتونه ترتوج اندکلری شرب ثانی یه تشبیه اولندی ∴ آبن درستویه شرح فصیح ده دیدیکه لفظ اخ صدیق ورفیق وصاحب معناسنه استعمال اولنور حتی اول کمی قاپتان که صورت وجودت ده یاخود قیمت ده برابر اوله بنه اخو بنه اخ دیرلر لهذا المحبون واویا به وضمه وکسره یه اخوان دیرلر ∴ وعرب یا اخا الخیر ویا اخا الجود دیرلر ∴ صاحب الخیر والجود معناسنه قال اسمع واذکر اخا دائتهی شقیق وضئو مثله شق اصلنده نصف معناسنه در بقال هو اخی وشق نفسی جوهری دیدیکه مشق شقیق معناسنه کلوب وضئو اصلنده اول کمی عرفا والده درکه برکوک دن چیقه اخت خواهر قیز قرنداش شقیقه دخی بو معنایه در جمعه اخوات رب بسر زن ∴ رجلک زوجه سنک روح اولدیغی اولکه اوغلی که فارسیده پسر اندر دیرلر اندر برکسیده اوکی تعبیر اولنور ∴ ومقدمه ثانیه ده ضرب امثال بحثنده کرکی کبی سیکه اولندیغی بعض اوکی

اوغول

جمعه ازواج ربیبه دختر اندره اوکی قیزکه زوجه تک تزوج اولدن اولکی قیزی دره زوج
ثانی آندی تربیت اندکلی ایچون بوا سیله تسمیه اولندیلر مربوب ومربوبه دینه معناسنه جمعه
ربائب ربات پدر اندره اوکی باباکه شتوی مادر دختی دیرلر رابه مادر اندره اوکی آنه که
زن پدر دختی دیرلر عکده مثله جمعه علات مختی اولیکه عقیب دکری مرورایله بنوا العلات
تسمیه سنک وجهی رابه یه عکه تسمیه اولندیغنه وجه اولور یعنی زوجه مرحومه تک زوجی اولکا
تزوج ایدوب اولکی زوجه سندن اولد حاصل اولد قدن صکره بوقی تزوج ایتک شرب
ثانی یه تشبیه اولندی وزوجه ثانی دن حاصل اولکان اولاد زوجه اولی دن اولکان اولاد ایله بنوا
العلات اولورلر نعل شتوی زن خانونک اری جمعه بعول نعل اصلنده بث السعید در
بث پرستش ایدکلری بته نخه تعظیم ایدرلرایسه زوجه دختی زوجه سنه کی تعظیم ایتک کبی تعظیم ایتک کرک
نکته سی ملاحظه سی ایله زوجه تشبیه بلیغ طریق ایله نعل تسمیه اولندی زوج مثلثه جمعه ازواج
مصنف دیدیکه مرایه دختی نعل وبعله دیرلر زوج وزوجه دیدکلری کبی قال ابو علی اتکن انث
وزوجک الجنه دیدیکه بهما زوجان وبهاتزوج دیمک جائز در قال الشاعر نظم
الزوج شوم وفی التزوج منقصة واته فرد یحب الفرد فانفرد شکوکا فی ثروة الاولاد منقصة
ما قال ما اتخذ الله من ولد زوجه زن زوجک خاتونی جمعه زوجات خلیل شتوی زوج که
ارتبعیه اولنور خلیله زن شتوی ارتک خاتونی دیوانه وصحاح ده دیدیکه محل واحده اولان
وحل ومرایه دختی خیل وخلیله دیرلر لاکن ابن الانباری دیدیکه زوجه خلیل وزوجه یه خلیله اطلاق اتملکلری
موضع واحده دیری برینه حلول ایدکلری یا خود دیری برینه حلال اولد قلری الجوندر جمعه خلائل
عرس مثلثه جمعه اعراس قعیله ظعینه جمعه ظعائن ظعینه اصلنده هودجه یعنی خاتونلر سوره
کتدکده ایچنه کروب بکلدکری محفه دیرلر ایچنده خاتون اولسون اولمسون ومحفه
ایچنده اولمین خاتونه ظعینه دیمزلر بلکه محفه ایچنده اولد قچه دیرلر قاله الجوهری مصنف جابی ده
دیدیکه ظعینه هودج ایچنده اولکان خاتونه دیرلر ابدی صکره لفظ هودجه وهودجی کتورلرن
دوه یه دختی ظعینه اطلاق اتمدیلر ودختی مرأة وذخة ومزخة ومرخة وطلیة وصاحبه
ورئیض ورئیضة وقعاد زوجه معناسنه در مختی اولکه اوزوجه یه زخة ومزخة اطلاقی کنایه
طریقی ایله در که زخ اصلنده دفع معناسنه در زخة فی وهدة دیرلر که رکیله فلان کسنه ی چوقورده
قاتی وبردی تعبیر اولنور وحدیث شریفده واقع اولمکه مثل اهل بیتی کمثل سفینة نوح مزخ بها
نجا ومن تخلف غرق وزخ فی النار بس مزخة مدفع یعنی موضع دفع الکثره وعلی رئی در
روایت اولندیکه نظم طوحی بهم کاکله مزخة تزخزخا ثم نیام الفخة برخهای یکا بعد بعضها
اساس ده دیدیکه وبیوتیم الفخة دیرلر نعقة الغداه یعنی صباح اویقوسی معناسنه بعضیلر
فخة زحت چکن کسنه تک اویقوسی در دیدی واته اعلم صاحب زاهر دیدیکه زوجه یه
سکن وفراش وازار ومحل ازار ومحل میزر وام المی وام العیال وحنة اصلنده قحبت
مربیک والده سنک اسمیدر وعقیله وبیت دختی دیرلر قاموس ده البیت عیال الرجل دیدی

اساس ده دیدیکه بیت امراه معناسنه در وبربدوی برآخر بدوی یه دیدی که اهل بیتک بیت
یعنی خاتونک وارمی دیو سوال اتدی بدوی جواب ایله دیدیکه نظم مالی اذا انزعها صاحبتی
وکبر غیری ام بیتی مونثت خمیری دلوه راجعدر وصاحبتی ایدن معناسنه در یعنی بیلمم بکا
نه اولدی که دلوی قویی دیو اخراج ایدکده بوریلوب آیان وآه ایدرم بیلمم بنی اوکی حامدن
بیر لکمی تغییر اتدی ودختی خاتون اره بثنه ورئیله تسمیه ایدرلر بثنه برنوع مرتوی لغتلرایله
دیرلرکه بثنیه اتک تصغیریدره ورئیله رئبه تک تصغیریدر قایوق معناسنه ضرة بتاچ براوجاق
تحت تکاعنده ایکی خاتون کوری برینه نسبت هر بری ضرة دره وضر ضاد ایله کسرتی ایله
برکسنه تک زوجه سی وارایکن براخر خاتون التحق معناسنه مصادر دره اکمال الاعلام ده دیلدی
که الغر تزوج المراة علی ضرة یعنی خاتون خاتونی اولکان کسنه یه وارمق کرکیدر عورت اوزینه
اعمی دیرلره وضیفر اول کسنه درکه برقاچ خاتونی اوله وهر خاتونه مضرة دیرلره وفارسیده
اول خاتونلره بری برینه نسبت وسنی وآبناغ دیرلر ترکیده قومه واوردناق تعبیر اولنور جمعه
ضرات وضرائر وضر الشئ بینهم وآه الضرایر اول قوم حقنده ضرب اولنورکه میانلرنده
مباغضه ومحاسده وشر وآفتم اوله قال نظم حسدوا الفتی اذالم ینالوا سعیه
فالقوم له اعداء وخصوم کضرائر الحسناء قلن لزوجها حسدا وبغیا انها لدمیم
ختن داماد وکوتکو وعرب عندنده خاتون طرفندن اولکان کسنه لره دختی ختن دیرلره
بابا وقرنداشی کبی لکن عوام قرک زوجه تخصیص ایدرلر جمعه اختان صهر پدر زن خاتونک
پدری قاین تعبیر اولنوره فارسیده خسر دیرلر خاوسنک ضمه لری ایله وخسر خاوسنک
فتحه لری ایله قاین آنه یه دیرلره وعرب عندنده زوج طرفندن اولکان کسنه لره صهر دیرلره وقتلتات
تقی ده القهر کل واحد من اقارب الزوج والزوجه واقع اولدی هو بری دیدی اصهار خاتونک
اهل بیتی در خلیل دیدی که بعض عرب اختان واختانا صهر دیرلره یعنی زوج وزوجه طرفندن اولکان
کسنه یه صهر اطلاق ایدرلره وبو معنی قتلتاتده واقع اولان معنایه موافقدر جمعه اصهار حم
پدر شتوی خاتونک زوجتک بابا سی که خاتونک قاین اتاسی تعبیر اولنور جمعه اختان حماة
مادر شتوی خاتونک زوجتک آنه سی که خاتونک قاین آنه سی تعبیر اولنور بعض نسخ کتابده
کذلک دستور ومحرره ده حم لفظی پدرزن وحماة لفظی مادرزن ایله کاره فارسیده خوش
وخوشتان وخوشدامن وخوشدامن دختی دیرلر تعبیر اولندی یعنی خاتونک بابا سی که
زوجتک قاین آنه سی در وخاتونک آنه سی که زوجتک قاین آنه سی در سلف سینک فتح
وکسری لغتلر شتوی خواهر زن زوجتک زوجه سنک قیز قرنداشتک زوجی که بابا جانب
تعبیر اولنوره فارسیده هم داماد دیرلر ختة خواهر شتوی خاتونک زوجتک قیز قرنداشی که
کورمچه تعبیر اولنور کنة زن پدره اوغولک زوجه سی که فارسی ترکیده کلین تعبیر اولنوره
قرنداشتک زوجه سنه دختی دیرلره واته اعلم فصل جیب فصل فی الجیب
جیب دختی بو معنایه در خدن وخدین کبی جمعه اجیاب خلیل مثله خل دختی بو معنایه در والصدوع

کلمه ذی ماخوذ در محبت معانسه منحنی اولیکه کلمه لفظی خانک فتح ایله فقره وضعی ایله محبت
محبت معانسه در وکسری ایله قلیچ قبتک ایچ بورنی وکسه تک اثاری کذا فی شرح المقامات
للمرتوقی واکمال الاعلام جمع اخلاء وخلان صدیق مثله جمع اصدقاء صدقاء ذی کلور اول
صدیق که لفظ شکا مخصوص اولمه اکا ابن الانبار دیرلر صفدی غیث الادب ده دیدی که لفظ
صدیق مذکره ومصدیقه مؤنثه اطلاق اولنور وکاهی مفرد وجمع ومؤنثه صدیق اطلاق ایدرلر
ودخی دیدی که معاذالله برکسنه بربلایه مبتلا اولسه ونسبت اضطراب اندن آنی صدیق خالصه
اظهار ایتمک باعث تخفیف در واصدقاء اوج قیدیله کما قال الشاعر نظم
ولا یئدمنی شکوی الی مروءة :: یواسیک او یسلیک او یتوجع آولا اول صدیق که
سنک غمکی رفع ایلیه سبب ومحصول مراد ایله واسطه ومعین اولمه صدیق کریم ذی مروت در
ثانیا اول صدیق که لفظ شکا تسلی ویرمکه قادر اولمه صدیق حکیم صاحب تجربه در :: ثالثا اول
صدیق که توجع ادیب ومجرد سنک اضطراب سببی ایله مضطرب اولمه صدیق عاجز در ..
اقسام مذکوره ذی خارج اولورسه یومثلو صدیقک وجود وعدمی مساوی بلکه عدمی
وجوددن بیک مرتبه اولی در کما قال الشاعر نظم اذا کنت لاعلم لدیک بقیدنا
ولا انت ذا دین فتزعجک للدین ولا انت ممن لایزرعی لکریمة :: علینا مثالا مثل شخصک من رطین ::
ودیدیکه مذکور اولکا کمی بیت بنم اولمه ایدی قافیه لرین تغییر وشو وجهاوزره نظم ایدردم که
اذا کنت لاعلم لدیک بقیدنا ولا انت ذا وجود فتزعجک للعوتی ولا انت ممن یزرعی لکریمة ::
علینا مثالا مثل شخصک من رخوتی :: زیرا بو مقوله صدیقک شخص مرده دارلک مثالی چامور دن
اوکمک یارنق وبخ دن اوکمه لایقدر انتهی وبترب بهذین البیتین ماقاله الآخر واجاد نظم
اذا لم اجد فی دولة الیم راحة ولم یغشنی احسانه ورعایته :: فسیان عندی مولیه وجفاته ::
ویسار عندی عزله وولایته خلیط مثله ومخالط وندیم ومنادم وجلیس ومخالس کبی
میدانی بهم جاری بهم جمله عبارتی الله تفسیر اندی یعنی منزل ده واوتلاقده مشترک اولان کسنه
وعادت اعراب بودرکه ایام ربیع کلوب اتلاق وقتی بشدکده قبائل متفرقه مجتمع اولوب
مالشه لری فی برمرعی ده رعی ایدرلر وبوسبب ایله میانلرنده مودت ومحبت حاصل
اولورایدی صکره مطلقا خلیط لفظی دوست معانسه استعمال ایدیلر جمعه خلطاء
بعضلر دیدیلرکه لفظ خلیط مفرد وجمعه اطلاق اولنور وکاهی جمعنده خلط دیرلر اخ مثله
نسبا وقرابة اطلاق اولندوغی کبی محب صادقه دخی اطلاق اولنور یقال اخوان الوداد اقرب من
اخوان الولاد جمعه اخوان حدثن مثله حدثن دخی بومعنایه در جمعه اخدان حب مثله
جمعه احباب ولی مثله جمعه اولیاء ود ووداد وخلیم ومولی دخی بومعنایه در ولفظ
مولی یار ومصاحب وعم زاده وغلام وغلامک افندی سی وهمعهد معانیدنه کلور دیوان ده
دیدیکه ولی عدو ونک ضدیدر حلیف تمسوکنده اول کسنه که برکسنه ایله برخصوص ایچون
عهد لشوب اول عهد دی رجوع ایمک ایچون یمین ایده لر خلف وعقید ومعاقد دخی بومعنایه در

زمانه حاهلیتده برکسنه ایله معاهده اتدکلرنده سئوجه اورزه عهد ویمین ایدرلرایدی که
سنک قانون بنم قانم وبنم قانم سنک قانک بنم حریم سنک حریک وسنک حریک
بنم حریم وبنم صلحم سنک صلحک وسنک صلحک بنم صلحم وسن بنکا وارث وبن سکا
وارث بنم جنایم سنک جنایک وسنک جنایک بنم جنایم دیرلرایدی شیخ اکمل الدین
شرح مشارق الانواردده دیدیکه جمهور احکام شرایع اسلامیه قرارداده اولدی مسلم جبیرین مطعم دن
تخریج اندیکه لاحلف فی الاسلام واتما حلف کان فی الجاهلیة لم یزده الاسلام الا شدة حدیث
شریفی مضمونی اورزه زمانه جاهلیتده معلمی متضمن اولان عهدی ابقاء ومعلمی متضمن اولمین
عهدی ابطال ایدوب توارث مخصوصی منع بیورمدیلر وکتب فقهیه ده مذکور اولدیغی ولاء
مخصوصی حلف مذکور قبیلندن ذکرلدر واللہ اعلم جمعه حلفاء صفی وخلصه ودلیجه وبطانه
خالص ومخلص دوست صراح ده بطانه لفظی حاصه کسنه شدیر عبارتیله تفسیر اندی ردآی
وعون وعضده برکسنه یار ومعینی عدو دشمن جمعه اعداء وجمع الجمعی اعادی وعدی
صاحب عقیدعدی لفظنده عینک ضم وکسری جائزدر دیدی وعدات عداوه ومشنوه
وشنوء وشنئان وشنآن وتعصاء وشحناء وشحنه دشمنک معانسه در کما شرح
اول دشمن درکه عداوتی اظهار ایتمیه قتل اول دشمن درکه دشمنی ایله مقاتله ایلیه جمعی اقتال در
ممقوت وشنآء وشنآء اول کسنه درکه هرکس عندنده مبغوض اولوب کسنه لرسنوییه لر لله
همزه سیله طوغش اکثر اشی تعبیر اولنور ولفظ الله ولادت دن مأخوذ در وتا واو دن عوض در
ابدالدر شبیه سنده لدان دیرلر لدتا دیمزلر جمعه لدات لدون ودخی کلور وفی النوادر التبدل ما
خلق من لدانک افتخارا لمن مخلدانک ترب همسن باش ده اخره مساوی اولمه ولدکه آنکره
باش تاش دیرلر وترب لفظنک اکثر استعمالی مؤنث در جمعه اتراب سامی ده ترب ولده
ومثله ورند ومرن لفظلرین همزه ایله تفسیر اندی توأم اکثر اوغلان صاحب
خلاص دیدیکه مؤنثی توأمه در وجمعی توائم کلور تانک صمی ایله وفعال وفعله اوزره بر اسم جمعلنمز
الا توأم توأمک جمعنده وظؤار وظئرک جمعنده وزیاده دقی تک جمعنده ودرخال وعراق
وفراز درخله وعرق ووفر لفظلرینک جمعلرنده جوهری توأم لفظنک جمعی توائم در وفشعم
وفشاعم کبی دیدی وشرح فصیح ده دیدی که توأم لفظی مؤاتمه دن مأخوذ در موافقه معانسه
پس توأم کلمه سنک معانسی غیره موافقه ومولاده خصوصنده همزه دینه مرافقه اندی دیمکدر
ابوعبید دیدی که موالمه دخی موافقه معانسه در وائمه مؤاءمة دیرلرانک عملکی کبی عمل اندی
معانسه متمم اکمل طوغورمق خاتون واکرا کمل طوغورمق عادتی ایله کامتام در لر
مثل مانند برکسنه که اخوننه مشابه اولمه کبکزه یه تعبیر اولنور جمعه امثال شبه مثله
جمعه اشباه نظیر مثله جمعه نظراء شبیه وسبی وشکل مثله جمعه اشکال ند
مثله جمعه انداد ضد وحد ومرین دخی مثل معانسه در مصنف خالویه عدیل ومعادل
ومشارک مثل معانسه در دیدی کفء همتا برابر که اش تعبیر اولنور جمعه اکفاء نظیر مثله

لفظ شروی شرایشری دخی ماخوذ در که تعویض بدلین دخی عبارتدر وبدلین مساننده مماثله
او لغه شروی لفظنک مثل وکفو معناسنه استعمال شایع اولدی کفو وکفی وکفیء
وترجمه ویدید دخی کفو معناسنه در نقیض ناهمتا برابر اولمیان نسنه ضد شلة جمعه اضداد
ضدید دخی بو معنایه در وکاهی جمع دخی ضد دیرلر قال الله سبحانه ویکونون علیهم ضدا ای اضدادا
سعی همام اسمعیلی براولان کسنه کرکه اوتاش تعییر اولنور وممن قیل فی التسعی نظم اذا بانتمی
وعیت حنینا شوقا ۞ وذکرنی به الداعی حبیبا ۞ فلیت کما اتفقنا فی الاسامی ۞
والقینا اتفقنا فی القلوب جمعه اشجیاء کبنی نکحیت کینه دیلمک براولان کسنه لر جمعه اکنباء
روایت اولندی که فصحای عرب دن بر کسنه قبایل عرب ده طواف ایدر ایکن بر خاتونه راست
کلوب انکله مطایبه قصد ایلیه دیدی که یا بنتی ممن انت جوابنده دیدی بنی تمیم دیدی وبنو
تمیم مضارعه حرفتی نکسورلدر کلامی موصوف اولمغله اول کسنه دیدی که هل تکتنون
یعنی کنه ایدرسز خاتون دیدی که نکتنی نونک کسری ایله یعنی کینه ایدرز ونکتنی
بفتحتین کنه ایدرسز خاتون دیدی که لونکتک کسری ایله یعنی کینه ایدرز ونکتنی
بفتحتین سن بنی وطی اندک معناسنی افاده ایتمکله اول کسنه دیدی که لونکتک لاغتسلت
یعنی بن سنی وطی ایده ایدم غسل ایدرایدم خاتون دیدی که بو مقوله تخمل کلامی ترک ایله
وعلم عروض دن خبردار میسین بکا افی سویله اول کسنه دیدی که بغایه معلومم اولکله علمملر دندر
خاتون دیدی که چوق علم عروض دن آگاه سین بکا شو بیتی تقطیع ایله نظم حولوا عنا کنبتکم
یا بنی تمیم انه للطف ۞ اول کسنه تقطیعه باشلایوب حولوا عنا فاعلاتن نا کنبتی س فاعلاتن
نا کنی س عبارتی بنی س وطی اندی معناسنی افاده ایتمکله خاتون دن بوزلوک کرمیاندن یا پیشوب
سنی وطی ایده رس کیم در تیز بکا کوستر دیدکده مزبور کسنه ملزم اولوب لکل شجاع
مصرع کلامی کرچکدن ایمش دیوانده کی مطایبه یه پشیمان اولدی حریف همم پیشه صنعتلری
براولان کسنه وفی الدیوان حریف الرجل مزیماثله فی الحرفة مثلا ایکی درزی کبی که هربری آخره
حریف در جمعه حرفاء شریک همباز اورتاق فارسیده همباز وانباز بر معنایه در
جمعه شرکاء جار همایه قومشی اولان رجل جمعه جیران اجوار وجیره دخی کلور
وجیران اصلنده جوران در جاره زن همایه قومشی اولان خاتون جمعه جارات
وعرب خاتونک فرجنه جار دیرلر ودبرینه جاره للجار دیرلر واول کسنه که خاتونی خائف
اولمغله دبرینه ایلاج ایتسه فلان اخذ للجار بالجار دیرلر قال الشاعر نظم جانیک
من یجنی علیک فقد ۞ یعدی الصحاح مبارک للجرب ۞ وترب ماخوذ ذلذنب غیره ۞
وبجا المعارف صاحب الذنب بلدی همشهری ایکی سی بر شهر لو اولان کسنه لر قروی
هم دیه ایکیسی بر قریه لو اولان کسنه لر ورستاقی دخی اطلاق اولنور ۞ اکیل ایکیلتی
برکاسه دن طعام اکل ایدن کسنه لر که فارسیده همکاسه دیرلر ۞ شریب ایکیسی مغانزاب
ایچن کسنه لر که فارسیده همشراب دیرلر ۞ وایکیسی برکاسه دن شرب ایدن کسنه لره دخی
دیرلر ۞ نکایه ومواصره جاه دلربی طناب طلبه یه اولان کسنه لر ۞ رفیق همراه ۞

یولداش صاحب یار ۞ وخداوند یولداش ۞ دیرلر نه فارکله اولکه کسنه جمعه اصحاب
وصحب صحبة وصحابة وصحبان دخی کلور جلیس همنشین مصاحب ندیم
ندمان مقداح شراب مصاحبی که قدح تاش تعییر اولنور ندمان دخی بو معنایه در جمعه ندامی ندام
وندمی دخی کلور حر مرد آزاد غلام اولماین رجل جمعه احرار حرة زن آزاد امه اولکن جانون
جمعه حرائر وکاهی حر دیوب رجل کریم دیرلر ۞ وحره دیوب امرأة کریمه دیرلر کنایه ایله رلر ضیع
سخنلری برکسنه نک بیله یاندوغی وبیله اویودیغی کسنه کیع ۞ وکیع ۞ دخی بو معنایه در ۞
فاتله وانسماء النوم ونعاسة نوم ۞ ومنام ۞ وکری ۞ ونعاس ۞ وهیوع اویقوکه فارسیده خواب
دیرلر ۞ وکاهی خواب دیرلر رؤیا مراد ایدرلر کرکه دنس تعییر اولنور ۞ فلان طویل الکری دیوب غافل
مراد ایدرلر ۞ النعسة الاردن سامی ومعرعده خواب کراه ایله تفسیر اولندی یعنی آغیر اویقو
وصحیح وقاموسده اردن لفظی فقط نعاس ایله تفسیر اولنکله نعاس مشهور اوده قد اختلفتی نعسة اردن
عبارتی واضح اولدی ۞ وسن وسنة وانغماء خفیف اویقو ۞ فلان کسنه لتصور اندن زیاده زرقه
نائل اولدی دیه بحث یرده رزق عالم یوسن بر فی نومه دیرلر ۞ رقاد اوزوق اوزاق اویقو
لهذا ارقاد دیوب نوت مراد ایدرلر ۞ وقبره مرقد دیدکلری بو معنایه مبنی در ۞ سبات
اویقو وخاصل راحت قال الکیدافی بعوهری دیدی که سبات اویقو معناسنه
اصلنده راحت معناسنه ایدی ۞ وآسی دیده حصل له النوم سباتا ای موتا دیدی ۞ فیروز
آبادی دیدی که سبات نوم ما اویقو باشی ده اکین قلیل بالغ اولنجه فخمة
وفیحمة ۞ وغطیطا اویقوده خورلوق که فارسیده خفت دیرلر ۞ والله اعلم مربیره کدبانو
برخانه ده سنور صاحبه سی اولوب کشی ذاده اولان خاتون جمعه مرابیره انباء المربا بیر
کدبانو زاده کان کشی زاده اولان خاتونلرک اولادی که انباء درزه مقابلی درکه مزوعه یا زاده لر
معناسنه در ۞ وقد مر تفصیله عن قریب ۞ مناقون اول مصاحب که زناده مثوب اولغه بر
کسنه ایله دز یدز اولور ۞ وتعیر اولنور ۞ تغن اصلنده دوه یوکنک اندکده زمینه اول وضع
اندیکی عضو در ۞ ویقال ناقت فلانا دیرلر جاکلست معناسنه وفارسیده همزانو دیرلر ۞
یخی همزاد که سرتاش تعییر اولنور ۞ نخودن ماخوذ لغت در ایکی کسنه میانده اولان سر معناسنه
کلیم سوز سویلیدیکی کسنه که فارسیده همسخن دیرلر ۞ لعیب بیله اولوز اوینایان کسنه کیم
فارسیده همباری دیرلر ۞ والله اعلم فضل استاذ معروف فلان
جمعه اساتذه واساتیذ واستاذون اجیر مزدور ماجرت ایله التزام اولنان
کسنه که ارغاد تعییر اولنور ۞ عسیف ۞ واسیف ۞ دخی اجیر معناسنه در عفر وطاء بوغاری
طولوسنه ابرغاد لق تعییر اولنور ۞ صمیم القوم بهترین مرد مکه قومک اوسوی وکوزیده
ومختاری غمر ممک سکون وضمی لغتدر ۞ کار نا آموده تجربه صاحبی اولماین کسنه جمعه اغماد
معمر مثله وغمره بغنک فتحی وممک سکونی ایله مثله معناسنه جمعی غمرات کلور ۞ وفی
المثل غمرات ثم تنجلین ۞ یعنی غمرات تقدیر نده در یغلی بولنر اکرچه شداید عظیمه در لکن منجلی

فضل فی الاستاذ والاجیر

او مندفع اولو بیت بیک لحظه بیک ساعت بیک دم ٭ دکر اولنه مشتود احوال عالم ٭
بربلایه مبتلا اولکه کمسنه نی تسلی و شاد اندوه و غم دشکی ایدا مر معاضده مرتب اولنور ٭
دیوث بی رشک غیرتسز و بیحمیت کمسنه مثلا زوجه سنی نامحرم ایله صحبت ایدر ایکن
کوروب مسامحه ایدر آیین الابنادی دیدی که لفظ دیوث ترکیبی دکر موتبدر ٭ وفی الحدیث
الغیرة من الایمان ٭ وانداء من النفاق ٭ مذاء رجال وسابی زنا ایکون بربره جمع امکنه معناسنه
وقت ملاعبه ده دکر دن خروج ایدن مذی دکر مأخوذ در ٭ انتهی قواد قلتبان ٭ مجوعنی نامحرمه
قاجور دین کمسنه ٭ واکثر کتب لغتده قنبع ٭ و دیوث ٭ و قلتبان ٭ و قرطبان ٭ و قرنان ٭ تغیرسز
معناسنه اولمق اوزره مصرحدر ٭ وقواد اکثریا قواخش و زوانی میانسنده واسطه اولکه
کمسنه ده استعمال اولنور که پرده و تنک تعبیر اولنور ٭ و دیوثه خاریده کشخان دیرلر ٭
شیخ بهاء الدین آملی کشکول نام تالیفنده روایت اندی که بوکمسنه برخاتونه رات کلدی
که خاتون یا پوشی پرتو اندی لطیفه اولمق اوزره دیدی که یا پستی یا عگنده اوکه یا پوش
نه ایچون ضحکت اندر خاتون دیدی که نیم یا پوشم زیاده کستاخ وبی ادب درسنک در
کبی کشخان کورسه الشه ضحکت ایدر ٭ انتهی شیری موصلی ادریس نام برقواد وصفنده
دیدی که نظم مزقهم ابلیس فی قیادته ٭ فانثنی حامدا لا دریس ٭
کلهم لی عاصیا فکانه ٭ اطوع من آدم لابلیس ٭ وکان فی سرعة المجی به ٭
آصف فی حمل عرش بلقیس ٭ وقال ابو نواس نظم عجبت من ابلیس فی تیهه ٭
وجبت ما اکمر فی نیته ٭ تاه علی آدم فی سجدة ٭ فصار قوادا لذریته ٭ وقال آخر نظم
ودانک لامر عند سلوکه ٭ یرتب من انهواه حینا فان ابی ٭ حکاه حیالا فالکری فابنیکه ٭
وقال ابن الرومی فی هجو دیوث نظم کانه لکرکدن قرن فاضحی ٭ وهو الآن عند قرنک مدری ٭
من یکن قرنه کقرنک ذا ٭ فلیکن نابه کناب کسری ٭ وقال الصاحب نظم
زادت قرونک یا لئیم ٭ علی ساویک الخلیقة ٭ واقل قرن خرنبة ٭ کنارة الاسکندریة ٭
منارة مزبورنک طول دورت یوز الکی ذراع ایدیکه حکایه سی مشهور در لص دزدو خیرسز
جمعه لصوص صالح نیکوکاره ابو علو کمسنه که هر علی شرع وعقله موافق اوله صالح بدکار ٭
مذموم علی کمسنه که صلاح مقابلی در ٭ وفی الاساس صلح فلان ای فسد عوغاء شر انکیزان
شروف ودر ٭ خالی اولیوب همیشه میکر خلق ده فتنه الغا ایدن کمسنه لر اوباش مثله
صراح ده دیدیکه اوباش اوش دن مأخوذ در اقوام مختلفه دن مجتمع اولش لوند طاتو سی معناسنه
قلب مکان ایله اوبش اولدقدن صکره اوباش اورزه جعلندی انوک بی خبر ده غفلت
یعنی احمق کمسنه انوکه دن مأخوذ در حمق معناسنه ٭ یقال جمل انوک و مستنوک ای احمق
جمعی لوک و نوک کلور ٭ و نوک نونک ظمی ایله مزد اعتبار اولنور حمق معناسنه ٭ قال الشاعر نظم
عنین بکدی ولا یفرک لوکی ٭ انما عیش من ترکی بکد ٭ عیش بکد کن بهنقة القیسی ٭
او مثل شنبة ابن الولید ٭ رب ذی ارنبة مقل من المال مجدود ٭ وذو غفلة مخدود ٭ صاحب

غفلة جهل وحمق معناسنه در ٭ وغفلی منکر معناسنه در ٭ والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب
باب سلطان معروف در مدارکه ولا تعبیر اولنور ٭ زاهر ده دیدی که السلطان
تسمیه سنده بکی وجه وار در اولا السلطی اولدیغی ایچوندر ٭ ثانیا خوف اللائک خلقی اورزینه
حجتی اولدیغی ایچوندر ٭ لهذا وجه اوله نظر ایله مذکر ٭ و وجه ثانی یه نظر ایله مؤنث اعتبار اولنور ٭
فترا دیدی که غضب السلطان و غضبت السلطان دیمک جائز در جمعه سلاطین ملک
پادشاه معروف در جمعه ملوک حمیری دیدی که لفظ ملک مالک دن یا ملیک دن مخففدر ٭
حتی اولیکه که لفظ پادشاه فارسیه برسنه تنک مقرن وضع ایدن عبارتدر پس پادشاه اول شاهدر
که خلقک ظلم و ضرینی دفع ایلیه تنکیم پادزهر زهرک ضرینی دفع ایدیجی معناسنه در ٭ عامه
یا زهر دیدکلری غلط فاحشدر امیر یمک معروف در اصلنده صاحب الامر معناسنه در ٭
جمعه امرآء وزیر دستور ٭ وزیر لفظی وزارت دن مأخوذ در واوک کسر و فتحی ایله یوک
کوتورمک معناسنه ٭ وزیر اولکه کمسنه دخی مملکتک ثقلنه تحمل ایدوکی ایچون بو اسم ایله تسمیه
اولندی ٭ وفی التنزیل اجعل لی وزیرا من اهلی ٭ وقال کلا لا وزر ٭ والا اخبرکم بالثقل الموزر آده ٭
ثقل بلایا انه ما لموزاره ٭ وکل وزیر موسی ٭ ویقال الوزیر عون الامیر وشریکه
فی التدبیر نظم اذا تسلی الامیر قضاء حق ٭ فان الذنب فیه للوزیر ٭
لانه علی الوزیر اذا تولی ٭ امور الناس تذکیر الامیر بصری وکسری خرو جمعی کاره
کلوره آبن درستویه شرح فصیح ده دیدیکه کلام عرب ده اغری و اولی مضموم کلمه بو دن
غیری اولدیغنه خبر و لفظی ترجیب اندکده بعضیلر فعلی و فتی نه رد ٭ و بعضیلر فعلی و زنه رد اولندی
مرجب اولدیغنه علامت اولق ایچون ٭ خلاکه کانه تبدیل اندیلر که بعضیلر کسری ٭ و بعضیلر
کسری دیدیلر که ملوک عجمک اسمیدر ٭ قیصر روم پادشاهنک اسمیدر ٭ بطریق روم مبارک
سرهنگنک اسمیدر که عجمی بطارقه در ٭ وفی الصحاح البطریق القائد من قواد الروم مرتب
تبع یمن ملوکنک اسمیدر که عجمی تابعه در ٭ ولی خداوند ٭ ملک صاحب ٭ وهر سنک صاحبی
دخی ولی ویرلر جمعه اولیاء مولی مثله جمعه موالی ابوبکر ابن الانباری دیدیکه لفظ مولی
برقاچ معناده استعمال اولنور ٭ معتق و معتق ٭ و ولی ٭ و فی الحدیث ایما امرأة تزوجت
بلا اذن مولیها فنکاحها باطل ای بلا اذن ولیها ٭ و آبن التین قال ابن التین یوم لا یغنی مولی عن مولی
شیئا ٭ ای ابن عم عن ابن عم ٭ والمولی ابناء الاعمام ٭ واولی قال ابن التین النار هی مولیکم
ای اولی بکم ٭ وحلیف وجار ٭ وصهر معناسنه کلور صاحب مثله عبد جمعه عبید
معتقد ٭ هر مخصوص ده اعتماد اولنمش ٭ ابو بویوک کمسنه ٭ یقال القوم السید بهم
رئیس سرور باش یوغ تعبیر اولنور کمسنه سید مرتبه قومک زیاده اولوسی و شریفی
اصلنده سیود درکه سیادة دن مأخوذ در ٭ و صفة مشبهه درکه مصدری سیدودة و سؤدد در
جمعه سادة وجمع للجمع سادات سیاوید دخی کلور سرای دخی سید معناسنه در
و مطولات ده سرو و مروءة مروءتدن سخا در دیو اوقع اولدی اصلنده سرئو در قوم مثله قوم

ومقوم اصلنده اول بعیر درکه اکا کرام ایچون بوک یوکلتمزلره وسید قومه قوم دیدکاری
بعید مذکوره تشبیه طریقیله در مصنف اساس ده دیدیکه لغظ قوم رانک سکونیله قوم دن
محقق رانک کسریله اشتهر یعنی اصلنده ضمدر دیکی صفه مشبهه دن اولنده ایدی تخفیفا بلدوب
رایدرسکن اندلر قتیل مثله جمعه اقتال ولفظ قتیل مملوک خیر دکن برمشهور ملکدر اسمیدر
زعیم دخی سید معناسنه دره که جمعی زعاء کلوره عطریف وخلاجل وراس وبهام دخی
سید معناسنه دره مطرزنی ایضاح ده دیدیکه خلاجل وقار صاحبی اولکه سید معناسنه درکه
حلول دن ماخوذ در زیرا بو محل ده قرار ایتمیوب حنیف وقبیل اثبات اولمق عادات سادات
دکلدره عریف اول کسنه درکه قومی فی ایتیم ورستمکاری ایله بیلور وهر برینک احوالنه مطلع
اولوب ممکنه مرتبه احوالکریته نظام ویره منکبه اول کسنه درکه قوم برخصوص ایله اکا
اعتماد ایدرلرکه اول کسنه خریفلرک باشی بوغی دره وعریف رئیس دیمکدر دره رجل
عروفه بالامور دیرلرکوکی کبی اموره واقف اولمه وتا مبالغه ایچوندره ودخی اول کسنه که
سادات وشرفادن اولوب سادات وشرفانی تعداد ایدنلره اولا آنک اسمنی دکر ایله
لرا کابدا دیرلر حشم خدمتکاران برکسنه نک اتباع وخدامی اصلی دیدی که حشم حشمه دن
ماخوذ در غضب معناسنه خدامه حشم دیدکاری اندلر اول کسنه ایچون غضب اندکلری
ایچوندره مثلا افندیلرینه بوکسنه شتم اتمکله اغضاب ایله خدام افندیلری خاطری ایچون
اول کسنه یه غضب ایدرلر خول خدمتکاران خاص تحت ملکنده اولانه خاص خدمتکار
دیرلر ولفظ خول مزد وحائلک جمعی اولمق اوزره استعمال اولنوره مزد استعمال او
لندقده عبد وامه یه اطلاق اولنوره وجمع استعمال اولندقده مطلقا خشم وخدمتکاره
اطلاق اولنوره وخائل حافظ معناسنه در فلان خائل مال دیرلره مال حفظ واصلاح
ایتمه جعل مثله اصلنده اکلوعکر معناسنه در شرطی شین ورانک فتحه لری وخمه لری
ورانک سکونیله ایلدوخی لغتدره امیر بازار مبادی دیمکدر که محتسب تعبیر اولنوره وبازارباشی
وعاملره دخی دیرلر جمعه شرطه وشرطه سپاه لوشی معناسنه درکه شرطی اکا نسبتدر
وقوم مذکور غیریلردن امتیاز ایچون سیاه جامه کیدرلر ایدی واشرط اول قومه درکه بیع ایدیکی
اولدقده بیع اولنیه حتی دوه لرینه امتیاز ایچون اکا بر علامت وضع ایدرلر ایدی مزبور لرک
اکا تشبیه ایدوب شرطی اطلاق اندلرکه وجه شبه امتیاز ایچون علامت وضع اولنقدره
والله اعلم جلواز دخی شرطی معناسنه درکه جمعی جلاوزه دره جلاز اصلنده اول
ناحیه درکه انی یایه صار درکه قوم مزبور دخی خلقی قچی ایله حرب ایدرلره والکزلدکلرنه قاچمیه
دوشمزه ودخی جبر باغلاق معناسنه در قوم مذکور اکثریا خلقی ربطه دشوار اتمکلری
ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندیلره هکذا قالوا شحنه معروف درکه بیلدیکمز ایشه قارشه کسنه
در شحنه دن ماخوذ در عداوت معناسنه واکثریا طائفه مرقومه خلقی رنجیده اتمکله
خلقی اکثره عداوت ابدوب سای ده نهری محافظه ایدن طائفه ایدی وبعض لغتجی کتابده

کوت وال ایله تفسیر اولندی یعنی دزدار وقلعه محافظنه کیجه دارای تعبیر اولنوب اتردوده
شحنه خدمتکاری عامل عملدار ومیری خدمت طوتان کسنه ویوده ده کبی جمعه عمال عمله
ده یکی کثیر لنده مرزوعات دن عشر آلان کسنه عکاس بازبکیه باجچی که لغظ باج بازدن
موبدره وعشار معناسنه دخی کلوره لکن بو معناده عاکس استعمال شایعدر عکس
باج باج خراج وعشره دخی دیرلره کذا فی الصراح مطرزنی دیدیکه عکس جبایت در یعنی عکاسک
عکلیدرکه عکاس عشار معناسنه دره وفی الحدیث لایدخل الجنة صاحب مکس تهذیب الاسماده
ظلم خلقک مالنی اخذ وتنقیصه عکس دیرلره دیدی عون عونه اول کسنه درکه دکری مرور
ایدن طائفه یه معین اولوره مثلا خواجکی قولجیلرینه وکمرکجیلره دیده باشی کبی جمعه اعوان
واعونه وقاموسه الکاس سوءلاء عونک واعوانک حارسه پاسبانه دخی حرس وحراس دره
حلب مال سلطانک محصولیدر دیدی که حلب مال جبایت دن وظیفه معلومه اولیلن مال در
صدقه کبی جابی خراج جمع ایدن کسنه ضریبه دستمت شهره سالیانه که شهره تقسیم ایدیلره
وتسییم کسرلر مثلا بدل کتابت وبدل عشر کبی جمعه ضرائب جعل پای مرده یا پای کراسی که برکسنه
دیی بریره کندوروب ویرد کلری اجرت کبی وصاحب مجمع دیدی که پای مرد اجرتی که بقاضی
ویرنده واصطلاح شرعده عمل مقابلنده لزام اولنکره مالیه دیرلر اول شرط ایله اجاره طریقی
ایله اولیه جمعه احجال جعاله مثله جعیله دخی بو معنایه دره رشوت معروفدره فارسیده
یاره دیرلره وعربی ده برطیل دخی بو معنایه دره تقابل البراطیل یترجح الاباطیل
مصنف اساس ده دیدیکه برطیل اصلنده اوزمکه طاش معناسنه دره رجل مبرطل
الراس دیرلر باشی اوزمکه اولکه البرطیل دیدکاری بو معنایه درکه حاکم مرتشی اولوب
برکسنه نک ایشنه مساعده اتمکدکه رشوت ویروب مساعده اندکده کوتک اغوزه
کوتک طوتر معنوی اوزره عبارت مذکوره مثل موضعنده حرب اولنوره وبرطل فلان
دیرلر اکا رشوت ویردی معناسنه قال النبی الرشوة رشاء الحاجة رشاء قویی ایپی
معناسنه در الرشوة قویی دن صوچیقمز کذلک رشوت ویرمدکجه ایش کرکی یتمزه صراحده
دیدیکه رشوت رانک ضمیله دکری ایله یازیلره رشوه رشوت وبرمک ارتشاء رشوت
المق استیرشاء حکم انک ایچون رشوت ایسنه مک جمعه رشی رعیه زیردست
فقیر ومحکوم اولکسنه زبردست مقابلی در حاکم وغالب معناسنه جمعه رعاء یا
جوهری دیدیکه رعیه راعی وعلای دخی رعیه معناسنه دوسید شریف شرح مفتاح
ده دیدیکه سوقه رعیه معناسنه در اهل سوق دن عامه ره اساس ده دیدیکه سوقه
وسوق ملوک دن غیری کسنه لره دره قروابادی دیدیکه سوقه رعیه معناسنه مؤنث وجمع
ومذکر ومؤنثه اطلاق اولنوره کاهی سوق اوزره جعلنوره ضرورتدن کبی زاید ده دیدیکه
سوقه ملوک دن [illegible] ایچون اطلاق اولنوز بغداد تاجر جعفره غیر تاجر عامه اهل سوق
زعم ایدوب خطا ایدرلر خراج موضوعدرکه اخراجات ارض خراجیه دن اخذ اولنان کسنه

جمعه اَخوِجَة خرج حاورانك مخفف اخراج ايله مثلا عقار بيرينك خراج جوهري صدقه العام ايله تفسير اندي خَرِيجَة سركز يتيم موصوف كه باش خرجي تعبير اولنور جمعه خِرَق مال خواسته موصوف كه التمر وكوشش والسباب والمتعه وسائر الشياء كه بزعم صاحبه مالك اطلاقي صحيح اولمه واكثر عرب مال ديوب تعبير مراد ايدر لمه وفارسيده لفظ خواسته خواستن دن مأخوذ اسم مفعول در مطلوب معناسنه مواشيه مذكوره هر كسك مطلوبي ومرضي اولمغله خواسته اطلاق اندلر ومن امثال اهل بغداد المال للمال والعاده محال قال الشاعر نظم ان الدراهم في المواطن كلها تكسو الرجال مهابة وجمالا ۞ فهي السلاح لمن اراد قتالا وهي السلاح لمن اراد السلما ۞ جمعه اَموال نشب مال بزرك بويوك مال كه عقار ايله تفسير اولندي اساس ده مال اصيل ايله تفسير اندي يقال النخل في ارضنا اَصِيل يعني نخل بزم ديارمزده باقيدر در فضا بولمز وتقول لكم نشب ومالكم نشب ومانتم الا نشب ۞ ولقد احسن من قال نظم قدم للحياة بكل نشب ۞ وآثر غير العالمين بالادب ۞ فمن يهوانه وصف خالقنا ۞ تحت تبت يدي ابي لهب ۞ وقال آخر نظم دبر على قدر الوضيع به ۞ وهوى الشريف فحفه شرفه ۞ كالبحر يرسب فيه لؤلؤه ۞ سفلا ويطفو فوقه جيفه ۞ فارسيه فاضلي كزشت در مجلس زير دست كسي كه جاي او دست قل هواله صفات پاك خداست ۞ زير تبت يدي ابي لهبست ۞ روايت اولندي كه سعد بن عباده رضي عنه ديكله دعا ايدردي كه اللهم ارزقني مجدا ومجدا فانه لا مجد الا بفعال ولا فعال الا بمال وسئيل عن النوري دير ايدي كه المال سلاح المؤمن وزينة الدنيا وقال الحجة بن الخراج نظم ان لم تجب الا الاخوان دون مال ۞ استغن او مت ولا يؤنسك دونه ۞ من ابن عم ومن عم ومن خال ۞ ۞ كل النداء اذا ناديت يخذلني الا النداء اذا ناديت يا مالي ۞ ومن مال تمام جمعه وفور علق مال كران مايه عزيز ودي قيمت اولان مال جمعه اَعلاق نفيس مثلا دي قيمت اولان ماله هر كس رغبت ايتمكله بواسم ايله تسميه اولندي يقال ثنا فلوفيه اي ترا غبوا فيه رَغِيبَة مثلا جوهري عطاء كثير ايله تفسير اندي اساس ده انه لرغيب للرغايب ديدكلرنده صكره اول مال دن عبارتدر كه اكا رغبت اولنور ديدي تقول فلان يفيد الغرائب ويغني الرغائب جمعه رَغائِب ركاز كنج تحت الارض دفن اولنان مال بعضلر زمان جاهليت ده مدفون اولان ماله ركاز وبطن الارض ده اولان معدن معروف ديدلر وبعضلر ركاز عام در ديدلر واهل حجاز ركازي مال مدفونه تخصيص ايدرلر كَنز مثلا جمعه كُنُوز وكنز الكف شئي كثير ونفيس الجن ضرب اولنور مثل درة والتفصيل في الدرة للشعالبي بِضاعَة سرمايه معروف در ناطِق بردهٔ وستور غلام وآدمه وحيوانات كه روح صاحبي اولان مال تعبير اولنور اساس ده مال كيندي تفسير اندي يعني اول مال كه چكري اوله وچكري اولان مال الذي جانلو اولور

وحوانلر

وخواسته زنده ايله دخي تفسير اولندي كه بو معنايه موافقدر صَامِت زر وگوهر التمر وكوشش ۞ وخواسته مرده ايله تفسير اولندي يعني روحي اولمين مال وديوان ده معاملت حيوانات دن عبارتدر اولان مال در ديدي ۞ ويقال اشتر المتوان ۞ والاشتر الحيوان كه موتان مراد صامت در يعني روحي اولمين ۞ وفي المثل ماله ناطق ولا صامت زياده فقير درويشه مالك دكلدر ديه جك يرده ضرب اولنور تالِد مال كرش اسكي وقديمي مال مثلا بوكسنه بابك خاندسنده طوغمش حيوان ۞ فائق ده ديدي كه التالد ما وكد عندك وتاثى واودع بندلدن تلاد وتليد مثلا طَرِيف مال تو تمكي وصكره كه اولكه مال مثلا عربي محل ده طوغوب صكره خانه به كتمش مال بعضلر تالد مال مورروث ۞ وطريف مال مكتسب در ديدلر ۞ طَارِف مثلا فاقه درويشلي ۞ فيروز آبادي خَصَاصَة مثلا اخص الرجل دير لر فقير اولدي معناسنه ۞ وسدت خصاصته دير لر فقرني دفع اندم معناسنه شَظَف مشقتي قاتيلق يعني رخت ومشقت جمعه شَدائِد باش دشوارلق كوچكلك ومشكلك جمعه وحي باش آش مثلا مرتب ده اُنوُس باش وبوس لفظلري بيك جهدلر كه بواكي لفظ شظف معناسنه در ديدي وباش فقير معناسنه در ذو باش تعديريندن مختصر كرمي ده ديدي كه باش اول فقير در كه مُقعد اولوب مكاندن حركت قادر اولميه بعضلر ديدلركه باش آش وضراء لفظلري مؤنث در ومذكرلري يوقدر مَعِيشَة زندكاني ۞ دير لر يعني حيواة وباعث حيواة اولان نسنه رزق كبي كه بومقام ده مراد معناي ثاني در جمعه مَعايِش كه الف دن صكره يا ايله در ويا يي همزه به تبديل تبديل ايدوب مَعائِش ديمك جائزدكلدر زيرا مَعِيشَة اصلنده مَعْيِشَة اولمغله يا اصليه ومحركه در پس همزه به تبديلي جائز اولمز واكر وغه يعني يا بابنك سكون ايله اولكه مَعِيشَة لفظه نظر اولنورسه وبابنك سكوني معتبر اولورسه مَعايِش لفظلري كبي همزه به تبديل جائز اولنور كفاف كافنك فتحي ايله بسندكي كفايت معداري رزقي اولمق كه انكله سؤال دن مستغني اولمغه بالغه مثلا تعال تَسَغَّ يكدا اذا اكتفى به ضَنْك تنكي طارلق ضيق كبي ضاق عَيْشُه وضنك عيشه در معنايه در قال الله ومن اعرض عن ذكري فان له معيشة ضنكا ۞ قتاده معيشة ضنك دن مراد جهنم در ديدي ضحاك كسب حرام در ديدي ابن مسعود عذاب قبر در ديدي ميداني عكي شقا صفا ترى عيش الشقي مثلنه دير كه شقا صفا شقاء عيش معناسنه در يعني شقي همشه شدت عيشه مبتلا در كمال الدين دميري كتاب التنوير في اسقاط التدبير نام كتابده شعوبيه نقل ايدركه شيخ تاج الدين ديدكه حق سبحانه وتعالى حضرتلري موجودات مبتلاسنه فقط حيواني عذابه محتاج ايدوب سائر موجودات اني محتاج ايتمديكنك حكمتي بودر كه حضرت ارتع محض حكمتدن حيواناته برزخ تحكمي اتدي كه اكر حيواني اكل وشرب وليله محتاج اكسه دعواي ربوبيت اتمك احتمالي غالب ايدي پس اسباب حاجاتي حيوان ده خلق اتدي كه تاكه حيوان عجزينه متوجه ومتصورينه معترف اولسه نَعَمَة معروفدر جمعه نَعَمَة نَعَماء

نونک فتح و مدایله در و نقطه‌ی نونک ضمی و قصر ایله در مثله لَا همزنک فتح و کسری لغتدر
مثله جمعه الآء معا و انعاء کبی لکن اِلَّا یا ایله کتابت اولنور انعام فرانسی و سنعه عیش که
ضیق عیش مقابلی در مزیه افزونی زیاده لک و فضیلت و بو کلمه دن فعل نیاء اولنمز جمعه
مزایا حرفه آزرزم اکرام و اخره آنک جمعه حرم مرتبه موقدر جمعه مرات آخمی دیدی
که مرتبه طاغ تپه سی دوزلش تلیل معناسنه که مرقبه دخی دیرلر یعنی یکیلر و کوز چیلر
اوتوره جق یره حیل دیدی که مرکب طاغلرده و صحرالرده کوز چیلرک نصب ایدکلری علامتلر
معناسنه در منزله مثله رتبه دخی بو معنایه در یعنی رتب در و لقد آحاد من قال نظم
بقدر الصعود یکون الهبوط ∴ فیا یک والرتب العالیه ∴ وکن فی مکان اذا ما سقطت
تقوم ورجلاک فی عالیه دوله معروفدر و اکر دالک فتحی ایله ضرب ده استعمال اولنور سه
عسکرک بری آخره غالب اولمق و ضمی ایله مال ده استعمال اولنور سه مال برالدن برالره
یکمک معناسنه اولور و آخذ ها آنوک مقابله استعمال اولنور جمعه دول غضاره
آلعیش تازکی رندکانی معشوقک تازه لیکی که سعه عیش و کثرت بخشدن کنایه در یقال
فی عکسه من العیش ای فی خصب و رخاء عیش رخی عیش واسع و رخاء مأخوذ صفه
مشبهه در لطف لام و طانک فتحه لری ایله هدیه نک اصلنده لامک ضمی ایله لُطف دن مأخوذ در
بر یعنی ایکیک معناسنه جمعه الطاف هدیه مثله جمعه هدایا مخفی اولمکه که مقدم اولکه نسنه
یه هادی دیرلر هدایت ایله دن هدایت اولنمق دن مقدم اولمق مناسبتی ایله یقال اقتضی هدایات
البقر و نحو آدیرلر ای متقدمات امامها هدیه دخی بو قبیلدندر زیرا حاجت اوزرینه تقدیم اولنور
اساس ده دیدکه آنبدی له و آله هدیه لانها تقدم امام الحاجه فی مریدی ای طلبق سبب
دادنی احمز ایدوب ویرد کلری عطیه و احمز الدکلری نسنه که بخشش تعبیر اولنور
وسبب سینک فتحی ایله صواقیق معناسنه در مجازا عطیه یه اطلاق اولندی و عطیه یشیء
یعطی معناسنه در و سبب سینک کسری ایله صواقیق بر عرف سیبویهی آیدیکه نکر
مقابلی در شرعاً و عقلاً مذموم معناسنه عارفه مثله جمعه عوارف و معروف عطیه معناسنه
در و قال الخطیبه بیت ومن یجعل المعروف من دون عرضه یفره ومن لم یتق الشتم یشتم
وجائزه دخی عطیه معناسنه در و وجه تسمیه ده اقوال مختلفه ذکر ایدیلر قسم ثانی ده مناسب
محتمله جسته جسته ایراد اولندی لکن بو مقام ده دخی ذکری مناسب ملاحظه اولندی ∴
معلوم اولمکه ابن العساکر اصمعی دن روایت ایدرکه عثمان بن عفان رض قطن بن عامر
الهلالی یی کرمان و البسی ایدوب قطن عسکری ایله سیستانه توجه ایدکده میان طریقده بر وادی
یه کلیلرکه سیل عظیم اولمغله بر وجهله وادی دن عبور و تجاوز ممکن اولمدی قطن مذکور
فرصت فوت اولور دیو خوفندن مناديلرنه ایتدردی که متن جاوز الوادی فله الف
درهم دیو پس عطیه ملاحظه سیله جمله عسکر وادی دن تجاوز ایدکلرینده وعد
آلدیکی یکرمی درهمی هرکسه بالتمام ویردی و حضرت عثمانه کیفیت احوالی

اعلام

اعلام وعرض ایدکده عثمان دیدیکه بر خوددار اول که اصابت ایتسین عسکره ویردیکک
جوائز بنم مقبولم آنجق بیت المال محسوب ایدرم پس عطیه یه جائزه اطلاقی اولا حضرت عثمان دن
ایشدره انتهی و مرزوقی مقامات حریری ده انعام بر نسنه مقامه یک شرحنده دیدی که عطیه یه
جائزه اطلاق اولندیغی معطی دن سائله و برالدن بوالدکجا و زائد و کی ایچون دیو یا خود اعطاء جائز
اولوب واجب اولندیغی ایچون ندر انتهی و سیبجی ده وجوه اخره ذکر و محلان نشر ایدیلمیش عرض
کالا تماش و متاع و سعود این بوها عمارتی ایله دخی تغیر اولندی یعنی فانیه دنیا فانیه سی و مثلثات
تقی الدین ده العرض مایقابل من متاع الدنیا دیدیکی بو تفسیره مناسبدر و مال آز و چوق کاکا
عرض الدنیا دیرلر یقال الدنیا عرض حاضر یاکل منها البر و الفاجر و عرض و عرض درهم
و دینار دن غیری متاع اطلاق اولنور درهم و دینار ده عین اطلاق اولنور کویا درهم
و دینار اصل اولوب سائر اشیاء انلرایله تحصیل اولندیغی ایچون بو نلرذات و سائرلر
عرض منزله سنه تنزیل اولندیغی و عروض اوال مال در که مکیل و موزون و حیوان دکمیان
قیاسلرنه اولمیه خطام مثله بعض نسخه ده زیر بر یرعیاریله تغیر اولندی یعنی اوفاق اوفاق
قبر یلمش نسنه که اصیلی بو معنایه در مصنف اساس ده دیدیکه یمورطه قابوغنک قیر قیرلرینه
خطام البیض دیرلر و متاع دنیایه خطام تسمیه اولندیغی حسیس و فی اعتبار اولمق جهتندن
اول قیر قیره تشبیه طریقی ایله در متاع اخریاکه تماش و فارسیده لفظ آخریاکه مدو قصر ایله
مطلقا متاعدر لکن اثاث بیت و مرتبات خانه ده استعمال شایعدر حتی عباق و بعض ملکک
معقولنه دخی آخریاکه دیرلر و کاهی متاع الرجل دیوب دکر مراد ایدرلر جمعه امتعه
سقط کافه فرومایه ایواوکین متاع جمعه اسقاط مصنف دیدیکه میاکه عسکرک
و اعتبار اولانکسنه لره سقط للجند دیرلر ثعالبی دیدیکه سقط للجند اول کمسنه در که
امیر للجند دن رزقلری منقطع اولمش اولنه برزم اصطلاح اخذ ده اساسیدر جانش و تجنیک دیمکدر
تعبیر اولنور و طائفه مزبوره رذیل و اعتبارسز ساقطه اولمغله سقوط و ذل خصوصنده ایلرله
ضرب مثل اولنوب آذل من سقط للجند دیرلر سلعه کافه فروختی صاتیلق اولان متاع
جمعه سلع واول سلعه که فرومایه اولمکا کاین سلعه انما هی سلعه دیرلر سلعه سینک
فتحی ایله اور تعبیر اولنکه یومری و بیوک بیچیلر معناسنه در تماش معروف در تمشیش
دن مأخوذ در اطراف دن شی جمع و جلب ایتمک معناسنه متاع اولسون اولمسون و اتاث
بنیه دخی تماش دیرلر جمعه اثثه ثمن بها برشیئک قیمتی که بر متاع ایکون ویردکلری
بدل در التمون و کومش مثللو جمعه اثمان و بهاسی جوق اولان متاعه ثمین دیرلر
بتعه برجاش ضمان که اودک تعبیر اولنور درک مثله فارسیده تاوان دخی دیرلر
لحق دخی درک معناسنه در و ضمان بر دین درکه ان نه بشیئ لازم و ثبوتی لازم
و تابع اولور و ادراک دخی بو نسنه یه بتشمک معناسنه در لنه ویره سی کر نقد
مقابلی در و فارسیده بسودن دیرلر و دستاویز دیدکلری کبی

ا عینه ح

پیشادست دخی نقد معناسنه در لیسی گفتایت ستدوداد بجزیه پیشادست
دادوری باشد وزیاده وشکست ابوشکور گفتایت ستدوداد مکن برگزیده دست
کرپ دست خلاف آرد والفت ببرد ستدوداد آیلش ویرش معناسنه در جزیه وفروخت
ودادودهش دیدکلری کبی قیمه معروف درکه فلکه متاعک دکری تعبیراولنور جمعه قیم تجار
رانجار ه مقت ه وفی الصحاح اخذه بحبانای بلابدل من الواو بمعنی طلب الثنا آه بالمجار ه من عادات
المجار ه مجار ه میمک ضمی ایله ماجن لغطنک بعیدلرلا آبالی معناسنه که هرنه بولورسه سویلر ه
وهرنه البسه الشلیوب خلق هرزه ویرایه دیسلر ه دین کمنه دن عبادتدر غربون
ربوندن ه اول بیع که مشتری بایعه بیع کرکی کبی منعقد اولمزدن مقدم برقاچ اقچه وبروب
شوبوجه اورزه شرط ایدرکه اکر بیع کرکی کبی تمام اولورسه اول اقچه ثمنه محسوب اولوب
بقیه سنی دخی تماما ادا ایله واکر بیع تمام اولمزسه اول اقچه متاع صاحبنک اوله بو معامله
بیعه بیع عربون دیرلر کرشرعا منهی در ه جوهری دیدی که عربون ه وعربون ه وعربان لغتدر
وعامه تحریف ایدوب ربون دیرلر ه بعض نسخه ده دخی یاسی داده ایله فسیر اولندی ه جاج
ده ربون لسان عوام ده سفته دیدکلری دردیدی ه مطرزنی شرح مقامات حریرده دیدی که
سفته سینک ضمی وقافک سکونی وتاینک فتحی ایله اندن عبارتدرکه بازرکان هربلده دن
آخر بلده یه کتمکله مراد اندکده خوف حریق دن ناشی اقچه سنی بلده اولده برعینی بازرکانه
ویررو راه حجی بلده ده ثبر بکندن آلمق اورزه آندن برمکتوب الورلر علی فارسیه سفته
دیرلر ه انتهی ه ورهم دیارنمزده طلاعنه پولیچه تعبیر اولنور ه کاش فی سای دخی وجه
اورزه نقل اندی که مشتری بایعدن متاعی الشتراصد دنده کوستره مک بکون متاعی بایعدن
الوب بایع عندنده برقاچ اقچه براقورکه بسندیله اولورسه قیمتنه محسوب اوله اولمزسه
ایسه اقچه سی کیرو اخذ ایله ه وبو معنی یه ربون واربون واربوت دخی دیرلر انتهی ه بعضلر
ابرغاذک ابوتنی عملدن مقدم ویرمک معناسنه دردیلر انموذج جاشنی ه مروف درکه
برکسنه برمتاعدن الشتراصد دنده بردرهم مقداری الوب طاطار مرادی اورزه اولورسه
الشتیره الاترک ایدرکه اول بردرهم چاشنی دیرلر ه وفارسیده نمونه دخی دیرلر ه ولفظ
انموذج نمودک دن معرتدر ه وکاهی همزه فی حذف ایدوب نموذج دیرلر ه والله اعلم

فصل فی الامة والعبد

فصل عبد یعنی ه قول جمعه عبید وعباد وعبدان عبنک
ضم وکسری ایله وعبدا مد وقصری جائزدر ه واعبد وعبدان دخی کلور ه ذالک فی الشدیدی
ایله ماعشش دیدیکه عبد دخی کلور سقف وسقف کبی عبودیتدن ماخوذدر خضوع وذل
معناسنه عبد العین اول کسنه درکه سنک کوزوک قارشوسنده عبودیتک اولوب جانب وباش
ایله خدمت ایدر کوزولدن غائب اولدقده بالکلیه اول خدمتی ترک ایدر ه جاحظ دیدیکه مرآتی
اولان کسنه یه واول کسنه که صاحبی کوردکده مقامندن قالقوب آنک عبد متدن
مسارعت ایدر کوزولدن غائب اولدیغی کبی آنی ترک ایدر واکا دخی عبد العین دیرلر ه

بعدازاین

میدانده دیدی که عبد مملکه وعبده مملکه اول کسنه درکه کندو وعبد ویدر و مادری آزاد اوله
کسانی دیدی که مملکه اول کسنه درکه اصلنده کندو ویدر و مادری حر اصل ایکن تغلبا
اخذ واخذ وسبی واسیر ایده رک یاهجان اول کسنه درکه مادری آمه ویدری آزاد اوله متوقف
اول کسنه درکه پدری عبد و مادری آزاد اوله متزرع اول غلامدرکه مادری پدرندن
شریف اوله متزرع اصلنده اول آی خط دن عبارتدرکه قاطورتک دن آعلرینه اولورکه
اول خطلر پدرندن یعنی حارث دن کلوب ولادنده یعنی قاطوردن ظهور ایتمشدر فلتفش
اول کسنه درکه والده سی ووالده سنک ووالده سی آمه اوله مکدس اول کسنه درکه
والده سی سلسله سی جمله آمه اوله مجوس اول کسنه درکه پدرنک والده سی ووالده سنک
والده سی آمه اوله لر انتهی قاله ابیدانی قن مثلثه قن عبد دن خاص در یرانی قن اول عبد دن
عبارتدرکه کندو ویدری عبد ووالده سی آمه اوله عبد وامه دن تولد ایده غلام کبی ه باخود
قن اول کسنه درکه مالکنک خانه سنده تولد ایدوب مالکی آنی عبد دن اخراجه قادر اولمیه
جوهری وفیروزابادی دیدیلرکه قن لغطنک مفرد وتثنیه وجمعی برابردر ه جمعه قنان
مطولات ده افنان وارقنه دخی کلور دیو واقع اولدی ه رقیق دخی عبد معناسنه
درکه جمعی ارقاء در ه ابن الانباری فلکه فی سوق الرقیق عبارتنک شرحنده دیدیکه عتبه
رقیق اطلاق اولندیغی مالکنه رقیت وخضوع اندیکی ایچوندر ه وچهارسوبه سوق دیدکلری
راستای بیع ایچون اول موضعه سوق اندکلری ایچوندر پس سوق ضم ایله اسم ه وسوق
فعله مصدر اولور انتهی ه آمه کنیزک ه جاریه که خلایق تعبیر اولنور جمعه اماء اموان
دخی کلور ه ویقال فی التحقیر مالامة الوکعاء اقبح من حرة آتی ملامة ه وکفاء اول آمه
درکه کثرت عملدن آیاق یارمقلرینک ستابه سی ایرهم اوزره رکوب آتمش اوله
مذکری اوکع در ه وملامة لوم اولنه جق عملدن عبارتدر ه وامه نک تصغیری اُمَیة در ه
تقول یارب اغفر لامیتنک الغفیفة ه ولامیاتنک العفاف جاریه مثله
واکثریا تنجح وقوتاه امراه ده استعمال اولنور جمعه جواری ودخی عرب مقام تفاخرده
ماانا بابن ندبا، دیرلر آمه یا عقعاء یا عاجزه اوغلی دیمکله معناسنه وتان اصلنده امر مصح
معناسنه در ه ابن السکت دیدیکه لسان عربده فعلاء وزنی یوقدر فانک وعبنک
فتحه لری ایله الاثا، واآه لغطلی که آمه معناسنه در ه وکاهی همزه فی تسکین ایدرلر ه جوهری
دیدیکه کاهی قلب مکان ایدوب واثاء دیرلر آمه معناسنه ه ودیدن عبده ه ومدینه
آمه معناسنه ودین دن مأخوذدر خوار وذلیل ایمک معناسنه وعبده آمه فی عمل وخدمت
ذلیل اندیکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندیلر قینه کنیزک ه غنیاثر ه مغنیه جاریه که بخشش
تعبیر اولنور ه ومطلقا جاریه یه اطلاق اولنور ه مذکر نده قین در یعنی غلام معنی ه وقان زمت
معناسنه دخی کلور ه آهذا ما شطه مزینه یه مقینه دیرلر جمعه وقیان وقینات عاقطه
وعقاطه اول آمه درکه لشبانلیق آیلیه ظئر دایه موفرد نه عامه تحریف ایدوب ظئیره دیرلر ه

وفارسیده یازاج دخی دایه معناسنه در • منصور شیرازی گفت بیت
نیار هادر ایام طفل بخت ترا :: بزرگ میکند اندر کنار چون بازاج جمع اظفار وظئور
وظئور دخی کلور حاضنه پیشکاره • اول خاتونکه معصومه حضرت ترتیبیله • ومذکری
حاضن درکه حضن دن ماخوذ در توجاق معناسنه • واکثر یا مرغوب اولکه نسنه یی توجاقه وه
محافظه اتدکلری ایچون امزده مذکوره یه حاضنه دیدیلر • مؤنثه ظئر وحاضنه بر معنایه در ومذکرنک
دخی ظئرد دیرلر دیدی • قاموس ده دیدی که ظئر انسانه مخصوص دکلدر • واول انا قه که غیری ناقه
نک ولدینی ارضاع ایله اکا دخی ظئر اطلاق اولنور • اساس ده هو ظئرة وهی ظئرة دیدی
ولفظ پیشکاره قائله یعنی ولد تو کد ایدرکن حضرت ایله خاتونه دخی اطلاق اولنوب کرکیله
آنه وخامی وفارسیده پیشکاره دخی دیرلر جمعه خواصن غلام کوچک • کوچک اولان
جوهری مؤنثی غلامه در دیدی یعنی کوچک قیز جمعه غلمة غینک کری ایله وغلمان
مملوک • بنده زرخریده الحق ایله آلنمش قول جمعه مماليك • خادم خدمتکاره مطلقا
خدمت ایدن خواه غلام خواه جاریه جمعه خدام وخدم حول خدمتکارکه • خدمتکار
حشم کبی • وقد مرة فلیراجع الی محله قائد سرهنک • بحری باشی که عسکرک صاحب
الامری در • سرآهنک وسرچک دخی دیرلر • وچاووشه دخی سرهنک دیرلر •
دورباش دیدکاری کبی • ودورباش لفظی چاووشک الله دکنک وجوهاق مثلو نسنه یه
دخی دیرلر جمعه قوائد وقوّاد وقادة تلمیذ شاگرد معروفدر • وشاگرد لفظی خوب
ادیب شاعر دیرلر تلمیذ معناسنه جمعه تلامیذ وتلامذة وتلمذ مثله تابع پس رو
تبعیت ایدوب آرد جه یورین کسنه دخی فی الحقیقه تابع اصلنده معنای مذکوره وضع اولنمشدر
لکن مطلقا متعلق ومنتسب اولکه کسنه دن استعمال اولنور • تبع وتبع دخی بو معنایه
در • تحفی اولمیه که لفظ تبع جمع ومفرد استعمال اولنور قال الله تعالی انا کنا لکم تبعا جمع اولدقده
موذی تابع ومفرد اولدقده جمعی اتباع کلور شاکری چاکر جمع ابرغاد وخدمتکاره فیروز
آبادی دیدی که اتّ کری الاثیر والمستخدم موتب چاکر حاجب پرده دار پرده یه جی که
قبوجی تعبیر اولنور حجب دن ماخوذ در منع معناسنه حاجب دخی هرکسک اذنسز دخوله
مانع اولغله بو اسم ایله تسمیه اولندی • ستار دخی بو معنایه در جمعه حُجّاب حُجّبة دخی کلور •
بواب وحداد • وترکیده دخی قبوجی معناسنه در رکابی رکاب دار معروفدر که اورتکنی یعنی
یعنی اول خدمتکارکه محذومی آت ایله بربره گتسه آینک یانندن ایرلیمن قپچق بیک معروف در
شاطر تعبیر اولنور • اقاجه دن ماخوذ در سکیرتمک وسرعت ایله یورتمک معناسنه • بیک دخی
معتبر دیدلر جمعه فیوج صاحب الفیوج بیکلرک باشی وبوغی وظابطی رسول پیغام رساله
خبرشدیرجی که ایلچی تعبیر اولنور • فارسیده فرستاده دخی دیرلر • وپیغامبر وپیغمبر دخی
بو معنایه در لکن الفاظ مذکوره حضرت ایله طرفندکی اولکه رسوله اطلاق اولنور جمعه رسل
عائش تب کردن کی کردنه • کچه وقتی باکسیلمانلق ایچون اشهرک اطرافی طولاشمن کسنه •

جمعه عسس وعسس آخلنده برسنه یی طلب ومتعسس مطلب معناسنه در • مورد دیدکاری
جانوره عاش دیدکلری طلب نواله ایچون اختلاف صاحه دن اطراق کزدیکی ایچون در
وفی المثل کلب عاش خیر من اسد رابض • یعنی کزن کلب یاتان اسدن خیر در • ضعیف وفقیر اولکه کسنه کثرت حرکت وکسب ایله قوتی وغنی اولور دیه جک یرده
ضرب اولنور • ابو عبید کیمنه مترجم وحدت نامه نام منظومه ده سیر وسیاحتک فوائدنی بیان
صدد ینده کستاخانه دیمش ایدی متنزی بیشه دن جمعدر قحه نزه شه بر • پنجه سینه دوشمن بخیر
کزر درخت اتسه رنده قوار :: زهم آره ایله اولمز ایدی فکار :: کزمه کرهلال شهر بشه بشر
اولیه صبح محشره دک بدر :: رفعت آسمانه ایله نظیر :: ویرمش کاه علوشانی سفره
حاک اولغله مرکز نده مقیم :: پایمال اولمه دن اولور می سلیم دلیل قولاغوز معروفدر •
بدرقه دخی دیرلر جمعه ادلاء مسخره معروفدر جمعه مساخره صعفان خواره اول کسنه که
حضورده کاه کاه مسخره لق ایچون اکسنه سنه سکه وطباخه وورلره چوهری کلمه مولده در دیدی •
قال نظم یکلو با قواه الانامل صعفه :: حتی ان قذاله من سکر جمعه صعافنة والله اعلم والحکم

باب دین وملة

با دین کیشه اصلنده اطاعت معناسنه در جمعه
ادیان • ملة مثله جمعه ملل اساس ده دیدی که ملة طریق مسلوکه معناسنه در اول ایلک که
آینده وروانده چوق سلوک اتملکله ایشلک اولمه اکا طریق مُعبّد دیرلر • مثیر تعبیر دین شاه
راه مستقیم اولغله بو اسم ایله تسمیه اولندی حنیف مسلمان راست • طوغری مسلمان اولان کسنه
جمیع ادیانه باطله وملل معوجه دن عدول وجادة اسلامه دخول اتمش اولکه تحنف
میل اتملکدر عباردندر • مصنف دیدی که یقال لکل من مال عن کل دین اعوج حنیف جمعه
حنفاء وضئوء آبدست معروفدر • دست وروی شستن ایله دخی تعبیر اولندی یعنی
الین ویوزین یوماق غسل همدن شستن جمیع اعضاسنی یوماق لمعه آن جای که
آب بدوزمش • اول عضوکه غسل اتدکده • یا ابدست الدقده صوکا بالغ اولمیه جمعه لمع
صلوة نماز جمعه صلوات حکایت اولندی که احمد بن المدبر مرجع شعراء ومؤول ادباء ایدی
بدیهه شاعرک شیوعی کی بسند ایله اکا آخر فراوانه ایدر ایدی بسند اتدکده غلامه شو وجهله یازه
تنبیه ایدر ایدی که بو شاعری مسجد کوتورب یوز رکعت نماز قیلمغه یاندن ایرلمه بعده تکلیفه
سبیل ایله لهذا شعراء شعر لرین اکا عرض اتمکه خوف ایدر لرایدی لکن حسین بن عبد الرحمن
البعری که غایت درجه مکله معروف در استیذان ایدوب احمد مزبورک محلسنه داخل اولدقده شعر
انشا دینه اذن طلب اتدکده اکرچه اذن ویردی لکن دیدی که شرط مزاح معلوم مکرر اولمیه
کرک • پس شعر انشا دینه شروع ایدوب دیدی که نظم ارد تا ابی حسن مدیحا :: ::
کا بالمدح تنتجح الولاة :: فعلنا اکرم الثقلین طرّا :: وکیف وجده والوات ::
فقالوا ایقبل المدحات لکن :: جوائزه علی المدح الصلوة :: فقلت لهم کما تغنی صلوتی ::
عیالی انما تغنی الزکوة :: فاما ان ابی الاصلاتی :: وعافنی الهموم التی غلاتنی

فیامر لی بکبه القصاد هنا ∴ یعلی ان تشتطنی الصلات ∴ فتقطع لی علی هذا حیوتی ∴
ویقطع لی علی هذا امعائی ∴ احمد مزبور شوهتی استحسان ایدوب یوزغلدی اینار عطیه اتدی
زکوة معروف دره وحق خدا ایله دخی تفسیر اولندی جمعی زکوات صدقه مولود خیر جمعی صدقات
صدقه والکف فتح ایله تخویه لتصدق اولنان نسنه در ∴ صدقه ∴ وصدقه ∴ وصداق خاتون اچون
تسمیه اولنان مهر معناسنه در فریضه فرموده خدا جمعی فرایض سنه وتمع حضرتلرینک لوائدنی
استیفا ایدن فعیل بمعنی مفعول یعنی مؤدی وصداق که فرض دن ماخوذ در ∴ تقدیر ∴ وبرشیئ اچون عدد
معین قرار ویرمکدر عبارتندر ∴ وحضرت الهیک ایجاب ایلدوکی شیئ دخی برعدی ویرمکدر فی
اوملغه بواسم ایله تسمیه اولندی جمعی فرائض سنه رویش رسول ∴ رسول اکرمک یورویشی یعنی
یعنی آنک مسلوک اتدی کی طریق جمعی سنن نافله طاعات اقرون ∴ عبادت موظفه
اورزینه زائد اولان عبادت ∴ واصطلاحده مطلقا زیاده معناسنه در جمعی نوافل نفل
مثله سمت راه راست طوغری یول ومطلوبات ده مطلق طریق ایله تفسیر اولندی ∴
واهل حرکت هیئته دخی سمت دیرلر ذمه زینهار ∴ عهد وامان ∴ واهل فمنک ویرد یکی خوابه
زینهاری دیرلر ∴ زیرا خراج عهد وامانه مبنی در وکافر معاهده دخی اطلاق اولندیغی مال
وآدمی امکان ده وملحوظ اولدیغی بیچوندر ∴ مطرنی دیدی که ذمه عهد در ونقض عهد مذموم
اولدیغی کبی نقض ذمه دخی مذمومدر جمعی ذمم وذمام ذمار مثله ∴ واصطلاحده حفظ ورعایتی واجب
نسنه معناسنه در عهد وامانک دخی حفظی واجب اولمغله بواسم تسمیه اولندی عهد یمین ∴
امان وتعیین ایله دخی تفسیر اولندی جمعی عهود عقد مثله جمعی عقود یقال عقدت البیع والعهد
فانعقد میثاق مثله جمعی مواثیق موثق مثله جمعی مواثیق ومیاثیق دخی کلور وموثیق
امر محکم معناسنه در وثیقه مثله جمعی وثایق امانه موصوف در جمعی امانات مودوف کاربنک ایکنجی
که شرعا وعقلا حسنی معلوم اولان ∴ وبرکسنه مستحق اعتبار اولان کسنه یه اعتبار اتمکه موصوف دیدکلری
حد ذاتنده امر مستحسن اولدیغی ایچوندر ∴ حکماء ودیگر که موصوف اوچ نوعه منحصر در ∴ تعجیل ∴ وطلاقه وجه
ایله اعطاء ∴ وبرکسنه شروط مذکوره نک بری بولنمه موصوفدر ∴ عنق تنقیص ایدوب آزاد
طرفدن بنده مستحق اولمق منکر کاربنده بدعل که شرعا وعقلا قبیح اولغله برکسنه ازانکار واندن اعراض
ایدرکن یمنی منکر کلور نکیر ونکر مثله ومنکر اولان شئی تغییر ایتمکه انکار دیرلر باطل هرنوع فاسد که حقک
ضدیدر جمعی اباطیل کلور ∴ علی غیر القیاس جزغیبی ∴ دخی اباطیل معناسنه در ∴ وجزغیبه ∴ وجزغیبه کذب
واربو معناسنه در سحت سینک ضم وفتحیله لغتدر ∴ حرام ∴ اسحت فی تجارته دیرلر تجارتنده مال
حرام کسب ایله ∴ واکل طعامه زیاده حریص اولان کسنه یه مستحت یا لغته دیرلر حسنه کوزل کاربنک
ایوایشی وکوزل ومدوح عمل که سیئه مقابلی در جمعی حسنات ثواب یاداش بنک ∴ ایوعوض
که طاعت مقابله سنده اولان جزادر ∴ ومطلقا جزایه دخی ثواب اطلاق اولنور مثوبه مثله
جزا آده دخی بو معنایه در ∴ پوشیده اولیکه اکثریا الثواب مثلثه واقع اولان ثواب دن مراد عمل در
زیرا عرب خیر الربح ∴ وثواب الزرع ∴ وخیر النخل ∴ وثواب النخل ∴ دیوب بر که وبن صاحبی دیکدر ∴ وعمل مراد

ایدرلر ∴ ودخی فارسیده یاداش ∴ ویادداشن لفظلری ایوعوض ده ∴ ویاداوزاده ∴ ویاداوزده ∴
ویادآوزاده لفظلری ایوعوض ده استعمال اولنور ∴ پس مصنف عبارتنده واقع اولان بنک
لفظی یاداش مطلقا عوض معناسنه اولمغه مبنی واوزه تشبیه ایچوندر ∴ عبدالرزاق کمنه بیت
اکربلدی مشغولی اختلاف مست این ∴ جنت زخواب درآی بروز یاداشن ∴ ویاداش ∴
لفظی مطلق ده استعمال اولمغی شایع اولمغله اکثریا شعرآ فوس معتقد ذکر ایدرلر بیت
بجای بهر جزا یاداش نیکی ∴ بجای هر بدی یاداوزاهی سیئه کوزایلر یاداوزعمل جمعی
سیئات فحش وکوزازرشت ∴ یعنی عمل که فحش ده حدی تجاوز ایتمش اولمغله قول افعلی مثلو
الفحش علیه فی المنطق دیرلر بوزده بدسوز سویلیه ∴ وفعل زنایه فاحشه ∴ وبخیل اولان
کسنه یه فاحش دیرلر فحش صاحبی معناسنه کرمراد بخیل در فاحشه مثله ومطلقا شرعا منهی اولان
نسنه دخی دیرلر کذا فی القاموس جمعی فواحش فحاش فحش کوی کلام مستقبح سویلیان کسنه
مطرزنی سیئی الکلام ایله تعبیر اتدی خیر شکی ∴ ایوایلک موصوف جمعی خیور خیر مرد بسیار ∴ خیر جمع
خیر الشلین رجل مع مؤنثی خیره در ∴ وبانک تحقیقی دخی لغتدر ∴ فیروزابادی مخفف جاله در ∴ وشدد دیدیکی
ده مستعمل در دیدی جمعی خیار واخیار اخیار یمون اهل الخیر والخیر کرم مراد در
شر بدی یاد مزاق جمعی شرور وشریر مرد ∴ بسیار شر جوق شر الناس کسنه شر الناس دیرلر اشر
الناس لغت رویه در وبوخصوص ده اولان فوائد خاتمه ترجمه ده صوابا شرکا مثلثی ذکر محکمدر کلدوازا
شاء الله تع ذنب کناه جرم که صریح تعبیر اولنور جمعی ذنوب جریمه مثله جرایم جریره مثله جمعی جرائر
وفی القاموس الجریرة الذنب والجنایة جرم وجناح ووزر مثله اوزار مصنف فایق ده دیدیکی که
خوب وجوبه دخی ذنب معناسنه در ∴ وفی المثل مالی ذنب الا ذنب صخر ∴ تعالبی ده ∴
ومیدانی مجمع ده مورد مثل مذکوری شوه جهله بیاکه اندیلر که برخونخوار نعمان بن عاد یا برادری لئیم ایله ∴
غارت ایدوب طشره کندیلرینه لئیم براز جرور غارت ومرادی نعمان دن مقدم خانه یه مراجعت اتدی
صخر که نعمانک قبزی در پکدی نعمانه اکرام ومخانه یه عودت اتدکده اطعام ملاحظه سیله ∴
عمی یعنی لعمک کنورد یکی جزورک پرینی دوج ولمندر طعام مهیا اتدی چونکه نعمان خانه یه عودت
اتدی صخر مهیا اتدیکی لحم جزوری هزار اعدا ایله نعمانک حضوریه احضار اتدی ∴ ولعمان لعمک
کندوده اول سوق جزوره اندیکندیدر ∴ لعمه غصه ∴ بلکه حدی اولمغله صخرک احضار
ایدیکی طعام لعمانک جزورندن اولدیغنه واقف اولدقده در دمند صخره برلقمه شدیده
ضرب اتدی که صخر اول ساعت ده هلاک اولدی برکسنه اصلا صوجی وصنعی یوق
ایکن مغلب یا مغالب اولمغله واول کسنه که اعتبار مقابله سنده اساءت اولنه
انکی عقلنده ضرب اولنور ∴ لکن ابی دوراد املاء ده وعماد البلاغه صاحبی مورد مثل مذکوری
شوه جهله ایراد اتدیلر که نعمان بن عاد یاکه بدی عدد نسنه که کرکسی تعبیه اولنور ∴ انکرک
عمرلری مقداری معمر اولمکدر عادتی بوایدیکه برخاتونی تزوج ایدوب اندن اولادی خیانت کورسه
اولدقتل وبرغیری خاتونه دخی تزوج اتدیدی ∴ برخونخوار رجال ایدی عمل رجال ایله غافله برطیبه

ایدرلر

ترویج ایدوب اندر دعی جنات صدویی خوفناک قلهٔ جبل ده برمغاره ضعف القعود و
خفر و مزبوره بی اند وضع اندی دکند و اول مقامه صعود اچون بگذرد از برز دبگر اجداث
ایدوب نزول اندکده اول بر دیانی رفع ایدر ایدی عمائکه دی برشاب مزبوره صبته یه تعشق
ایدوب اقاربنه دیدی کهن لقمانک قلهٔ جبل ده اولان خانونه دل و جانله تعشق اندم بنم اکا
وصولم ایچون برتدارک کورمز سکز سنه دی میانکزه برجرب و برفتنه القا ایدرم که الا یوم القیمه مستغنی
اولوب اقاربی دیدیکی قلهٔ جبله برو جهله صعود دمکن و کلدر زنو بابده نه تدارک کوره لم شاب
مرنور دیدی که بو بابده بن سزه برحیله تعلیم ایده یم که سز حمله سیغدیکزی جمع ایدوب بر قلاغه وقته دکز
قلاغ شعله زه کنسک کرک دیو سیغدی لقمانک امانت وضع انکت صدد نده بنی سیغدرکت
ایکنه صاروب لقمانه امانت وضع ایدر سز حاصلی بو وجه اورزه ایدوب سیغدری لقمانه امانت
وضع اندلر لقمان دعی کوز وب قلهٔ جبلده اولان خانه سنه وضع اندی چونکه لقمان خانه دن کندوکا
مزبوره خانونه شاب مذکوری میانکز سبوفدان اخراج ایدوب لقمان خانه یه کلدکجه شاب
میانکز سبوفه اوخالی خانه دن کندکجه اخراج ایدر ایدی برکون لقمان خانه یه کلدی دیوار دن برپارچه
بلغم کوردی خانونه دیدی که بو بلغم نه در خانون دیدی که بن نوکوردم لقمان دیدی که بردعی نوکور
باقه یم خانون اکرچه نوکوردی لکن اول که بلغم کبی اولدی پس لقمان واقع حاله واقف اولوب
یا ویلتاه السبوف دعنی دیه رک خانونی قلهٔ جبل دن زمی وشاهی بهرار عذاب ایله قتل دن صکره
دامن کوه یه نزول اندکده فیزی صخره راست کلدی صخر بدرنه اثار غضب شاهیه انکلدای والد
ماجد یوجال نه حال در دیدیکی لقمان سن دعی جنات صدویی آدمزه سنه دکلیسان دیو صخره یه صخره
سخت ضرب اندی که هلاک اولدی مثل مذکور دکری مرور ایدر کسنه لرحقنده ضرب المثل اولنور
والله اعلم نور فروع یالاز مطلقا و معاذالله اشتراک بابده مغالسنه دعی کلور کمافی القاموس
افک مثله افیکه دعی بو معنایه در یقال رجل افاک ای کذاب بهتان معروف در که بر
کسنه یه افترا ایدوب ایشله مذکوری عملی ایشلدی دیمک کبی یقال بهته بهتا و بهتانا
ای رمی فلانا بشئ فری سخن ساختن اصلی یوق ایکن پیدا اندکلری کلام مصنوع فریه دعی
ماخوذ در کلام مزور مغالسنه پس فریه بلافریه دیرلر بو برکذب در که کذب اولدیغنه شبهه
یوقدر مغالسنه وکیسه وزلفی فرب که یقینلق تعبیر اولنور نخبه ثناوحسن و یادشایلق
وقاموس ده حیاک الله دیرلر معرف الله سنی حیات ده ابقا یا خود سنی ملک السوء مغالسنه
دیدی و تحیه سلام مغالسنه فارسیه درود تعبیر اولنور والله اعلم

فصل
فضل فی القرآن وما یتعلق به

قرآن بنج لوغتک ضمی و بانک کسری و یانک تشدیدی ایله فارسیه قرآن مغالسنه در
فرقان مثله فرق دن ماخوذ در یعنی انک مغالسنه قال الله تع وقرآنا فرقناه ای بیناه و دلالت
کر انکله حق باطلدن متمیز اولر اکا دعی فرقان دیرلر قال الله تع ولقد آتینا موسی و هرون الفرقان
که مراد توریه یا معجزات بسع در مفصل سوره یای کوتاه قیصه سوره لرکه سوره لم یکن دن
آخر قرآنه وارنجه اولان سوره لردر مطرزی دیدیکه مفصل قرآن دن سبع سابع مغالسنه در

فصول

اصلنده نشان و علامت معناسنه در ولکن شرح ده علم بیان افاده ایدر نشانه دیرلر
جمع آیات ابن الانباری زاهر ده دیدی که آیه علامت معناسنه در آیات قرآنیه دنی
کلامنک ماقبلنده انقطاعه دلالت ایتکله آیه تسمیه اولندی بعضلر دیدلر که قرآن دن
بر طائفه اوکلمه آیه تسمیه اولندی ریزا ابو عمرو دیدی که خرجوا القوم بآیتهم دیرلر یعنی معناسنه
وبعضلر دیدلر که آیه تسمیه اولندی که آیات قرآنیه عجیب اولدیغی ایچوندر که هر آیتی معجز نظر ایله
تلاوت ایدنلر کمنه فصاحت وجزالته وبلاغتدن تعجب ایدر پس عجیب معناسنه اولور
یقال فلان جاء بآیة من الآیات ای بالعجیب من الاعاجیب استهی وفحوی اولیه که معنای ایجاز ده
واقعه اولکن آیه لفظی علامت معناسنه راجع در یعنی فلانک کمنه فضل وباهر جود حسن
جمیلندن حضرت الاهیتک قدرته کامله وحکمت بالغه سنه دلالت ایدر دلیل قوی در
فافهم تنبیه القلوب فی تفسیر غرائب القرآن نام کتاب ده دیدی که آیه من القرآن جماعة حروف
ومنها بینه وارنجه متصل اولکن کلماتی مراد ایدر لر وبعضلر دیدلر که آیه من القرآن جماعة حروف
معناسنه ده یقال خرج القوم بآیتهم ای جماعتهم وامه اعلم فواتح السور اوائلای سوره لرنا
هر سوره نک اولی خواتم السور اخرلرای سوره لرنا هر سوره نک اخری حجة معروف درکه
دلیل تعبیر اولنوره غلب معناسنه اولکن حج دن ماخوذ ده حاجه محجه دیرلر ایکی کمنه مناظره
ایدوب بری دلیل ایراد ایتکله خصمنه غالب اولدی معناسنه وفی المثل لج فحج یعنی فلان
کمنه اخر کمنه ایله بر خصوص ده لج ومنازعه ایدوب اخر الامر مدعاسنی اثبات ایچون دلیل
ایراد ایتکله خصمنه غالب اولدی بعضلر دیدلر که مورد مثل لو در که بر کمنه دیون کتوره یه
متبلا اولوب عزما سیله بر تخلص وعرفاده حالی دکل ایدی اخرنله فرصت بولوب فرار
واطراف وبلاده سیاحت ایدر لیکن محتاج قالمغله مصادف اولوب التزامله مکه یه
واصل اولدقده بو بهانه ایله حج ایتک حاجتی دکل ایکن طواف بیت مکرم ایدوب حج آندی
حاصلی عزما ایدلج ومجادله یی حجة تسمیه اولدی اول کمنه حجته ضرب اولنور که بر مطلب
علانیه قصدی یوق ایکن نائل اولمغله بعضلر دیدلر که اول کمنه ضرب اولنور که بر شیئی
تحصیل ده بهزار سعی ومجاهد ایدوب اخر الامر مطلوبنه ظفر بولمغله جمعه حجج بر یکار مثله ابره دیرلر
اتی بالبر یکار او العجائب وغلب الناس معناسنه مصنف اساس ده دیدی که فصیح
اولکن ابره در بر یکار کتورمدی معناسنه وبهرهمن مولدره ودنی دیدی که بر یکار حجتی بیلکز
والبضاع دن عبارتدر که بر بره به دن ماخوذ ده وعاریه بیضاعه معناسنه نتبکم سلطانکز لفظی
سلیط دن ماخوذ در اضاعت معناسنه فیروزآبادی دیدی که بر بره به مرآة بیضاء شانه
باخود زیاده رطوبتندر بدنی یوشاتمق ودیر رخالتمز معناسنه در وبره دیرلر عجمی
بیاض اولدی معناسنه که مصدریدر بر یکار در باور انک فخمه لری ایله فارابی دیدی که لفظ
بر یکار بر نبات الشجرة دن ماخوذ در عالیجنی یعنی تازه شاخلرینی اخراج اندی معناسنه
تونک میعه ضرب مخرجی اولمغله میعی تونه تبدیل اتدیلر جمعه برابین مصداق مثله

عنده

عنده مصداق ذلک دیرلر دعوا سنی تصدیق وتدعاسنی تحقیق ایدر دلیلی اولنه جمعه مصادق
بینه مثله جمعه بینات یقال جاء ببینة ای دلیل وبینه ای حجة کذا فی الاساس حکمة سخن راست
طوغری سوزکه اصلنده اشیانک نفس الامرده اولدقی وجه اوزره بیلمک دن عبارتدر
واجب الوجود قدیم وعالم حادث وانسان حیوان ناطق در دیو کرکی بیلمک کبی جمعه حکم
مثل داستان حکایه مثل اصلنده نظیر معناسنه درکه مثل ومثیل ومثل بر معناده در
شبه وشبیه وشبه کبی حکمه مغزی موریه نمائل اولکن کلامه اطلاق اولندی وغرابتی اولکن
شیئی ده ذکر اولنوره ایدی مثل واقع اولکن کلامک محافظه سنده عظیم اهتمام ایدوب تغییر وتحریفدن
غایت احتراز ایدر لرحتی که هر حال یا قصه یا حادثه که انکله مثل دیرلر یلر
واکثر حکایات غرابتدر حلی اولمغله حکایه لره مثل اطلاق ایدیلر خبر معروف در جمعه اخبار بنا مثله
یقال استنبأنا ای استخبرنا بعض نسخه ده اکا هی ایله تفسیر اولندی یعنی دارایق که بیلمک
تعبیر اولنور علم معناسنه ومنی الاساس مأله بخبری ای علم جمعه انباء اثر کتفه صحابه وصحابه
کرانک سوزلری مصنف وجدت هذا فی الاثر دیدکلری حدیث دیدکلری سنة دلیلکی اثر وسنة
بر معنایه اولوب اقتفاء ایدر ومطلقا نقل اولنان کلامه دنی اثر دیرلر جمعه آثار وقولنا بعد
قولن روایت اولنان حدیثه مأثور دیرلر وفی التوابع ما العتیق المأثور وما قطع من الحدیث المأثور
یعنی کابرا عن کابر میراث طریق ایله واصل اولکن اسکی جوهرلو قیمتلو روایت اولنان حدیثدر
یا خود جدید وجوهرلو اولکن قیمتلو کبی دکلدر حدیث کفته رسول رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
خبر تلمیک سویلدیکی سوزدر ومطلقا خبر معناسنه دنی کلور جمعه احادیث علی خلاف القیاس
حتی فرآدی دیدی که ظلم بو در که احادیث لفظنک جمعیدر وعامه عندنک جمعیدر
دیرلر والاجود انه ما یتحدث به مصحف کراسه کاغدک ضمی ورقنک تشدیدی ایله لفظ
عربی درکه مصحفک دقه لری یا بینلره اولکن خبر ولر ابن الانباری دیدی که کراسه کلام عربده
بعضی بعضنه ضم اولنمش اوراق دن عبارتدر ابو العباس ثعلب دن حکایت اولنمشدر
اجتماعی معناسنه دیدی ومیمک ضم وکسری لغتدار فرآدی که عرب حروف هجیه ده ضمی استقبال
ایدوب مکسور ایدیلر ومصحف دیدیلر مع هذا مصحف اسم مفعول اولغله اصحف دن ماخوذ در
مجهول صیغه سیله صحیفه لر بریره جمع اولندی معناسنه جمعه مصاحف والله اعلم بالصواب

فصل آدب

فرهنگ معروفدر که هر کس عندنده مطبوع
ومقبول اولان وهم اوزره حرکت دن عبارتدر صاحب توضیح دیدی که آدب بر خصلت
حمیده درکه صاحبی فی مکارم دعوت ایتکله بو اسم ایله تسمیه اولندی که آدب دن ماخوذ در اضافته
دعوت معناسنه لهذا اضافته مأدبه دیدیلر ویقال الآدب مأدبة مالا لحد فیها مأربة
مخففی اولیکه بو مقوله ذکر اولنکان آدب دن مراد میکر خلق ده مشهور اولکان آدب دکلدر
بلکه علم آدب دیدکلری علم درکه اناسه اخلاق آدبلو تعبیر اولنکان ادبک صاحبنه مؤدب
وعلم مذکورک صاحبنه آدیب تعبیر اولنور ولغت وکوی دکراندکی قریه قائم قریه در

فضل فی الادب والحفظ والتعلم
والادوات واللغة

وعلم ادب بر علمدر که لفظا و کتابة کلام عربی خللدن حفظ سبب اولور • ومقدماتی بودر که
وکرا اولسون • علم مخارج الحروف • وعلم لغت که جزؤ اعظم درکن رکینی در • وعلم وضع • وعلم اشتقاق
وعلم صرف • وعلم نحو • وعلم معانی • وعلم بیان • وعلم بدیع • وعلم عروض • وعلم قافیه • وعلم قرض
الشعر • وعلم صنایع الشعر • وعلم الانشاء • وعلم الامثال • وعلم المحاضرات • وعلم دوایر •
وعلم کتابة • وعلم مذکور بر علم شریف وفن لطیف درکه ارباینه باعث کمال وامحانه موجب
جمال در • حسن وبهای که مرء کم یکتسب بالادب مثلا • اکتسب بمعنی جعلا • مأثور • دیلکه مرء قعدیه
نسبة قام به ادبه نظم گتن ایسه مرء نثث وانخذ ادبا • یعنیک مأثوره عن الکسب •
ایسه الفتی من قال ها انا ذا • لیس الفتی من قال کان ابی • وقال الاخر نظم
کن ابن من شئت وکن مؤدبا • فانما المرء یفضل بعشه • ولیس من یکرمه لغیره •
مثل الذی یکرمه لنفسه • وقال غیره نظم مالی عقلی وبهتی حسبی • ما انا موگ ولا انا عربی
ان ینتمی منتم الا الی ادبی • حریری فرق اوجیح مقامه نک واضعنده اهل
اهل مکه عندنده ادب ضایع وادیب مهلک • اولیقدر بنکایت ایدوب دیدیکه
وعندهم ان مثل الادیب • کالربع الجدیب • ان لم تجد الربع دیمة • لم تکن له فیه
ولا دائمة بهیمة • وکذا الادب ان لم یفده نشب • فذرنه نهب • وخزینه نصب • جمع ادب
لغة زیرک هر قومک استعمال اندیکی لسان • جمع لغات ولفظ لغة متعلق اولان فوائد
مقدمه اولدیده کرکی کبی تفصیل اولنمغه بو مقام ده تعرض اولنمدی نحو علم عرب وتراویی سخن
عربک علی وکلامک بزانی که علم نحو کلمات وترکیب عربیه نک معرب ومبنی وصحیح
وسقیمی معلوم اولمق اچون وضع اولنمغله بو مقام ده تعرض اولنمدی وبعض نسخه ده
بوندن ارغلوم عبارتی واقع اولدی • مصنف علم نحو ده اولان مالیفتقر بزنا لیفکدن وسیاه سنده
دیدیکه واخرت من العلوم علم النحو فانه ارب العلوم فائدة • واربحها عائدة • واوفرها مثمرا •
والسنها ابهة • واعظمها اذ هو سلم یتیسر الارتقاء به لاعلم البیکه • وترقات یحکم • الاطلاع بها
علی نکتة نظم القرآن • لطیفه • ابو حیان توحیدی حکایت اندیکه ادعاء موجه علم نحو ایدر • بر فضولدن
سؤال اتدرکه فلان قوم نحو اولدیمی دیو جوابنده بهم خروج دوی خارجدر • معناسنی مراد اندی
دولرکه بو جمع صحیح دکلدر • دیدیکه اذ هم علیها قعود • عبارت شیرینه سنده اولان قعود قاعدلر
معناسنه اولدیغی کبی درحاضر اولان جماعته باعث خنده اولدی • ابو الفرج البغدادی حکایت
اندیکه ادعاء فضیلت ایدر • فضولدن بری دخی سؤال اتدی رکه لغة لغطه نسبتی نه وجه
اوزره کلوره • دیو جوابنده لغوی کلور • دیدی لامک فتحی ایله • دیدیکه بو وجه اوزره استعمال
اولمغدی تسلم ایدوب • دیدی که نه عجبدرکه قال له موسی ائک لغوی عبارتی یرینه سوی سوء عکز
اولمش عضمنا اتبع بفضله عز مثل • الغلطات والسقطات • منقبه بمعنی صفة حمیده که
مثلبه به مقابل درکه صفة ذمیمه وعیب دمکدر • نقب دن ماخوذ در • دلکش معناسنه
شیرین دیدیکه مناقب مکارم معناسنه مروی منقبة در • واخلاق حمیده صحره صحاری سخت

اولان قلب عدو ودل حسوده مأثر اتمکله یا خود بهر خانه مرغوبه وکیفیة حسنه اولمغله
ایتمه کندوی تعقیب وکشف اتمکله یا اسم الة کتابیه اولدی • کما قال العارف الجامی
بکلو کتاب مسطوری ندارد • خود در بغلی هزار دفتر دارد • مراد آردع که عشق مشک رانتوان نهفتن
جمع مناقب مأثره مثلو غایتی ده دیدیکه مأثره اول مکرمه درکه زمانا بعد زمان روایت
اولنور • مرام حاجیت ده حسب ونسب ابله تفاخر ایدنلری مکارم کبی • انتهای مثل مأثره
اثر دن ماخوذ اولور مأثوره معناسنه • مخبره دخی بو معنایه در • جمع مأثر کتاب نوشته یازلش
نسنه که بریره جمع اولش اولمغله اولسون • ونامه یه دخی کتاب دیرلر • کتب دن
ماخوذ در جمع معناسنه ومفعول معناسنه در • یعنی مکتوب جمع کتب تانث ضمی وسکونی لغتدر
دفتر یونسنه وجلد کرده یازلش ومجلد اولش کتاب قاموس ده دیدیکه دفتر دالک
فتح وکسر ایله بری برینه ضم اولنمش صحیفه لر جماعتی جمع • دفاتر سفر نامه معروف در فیروزابادی
کتاب کبیر ایله تفسیر ایدر • واکمال الاعلام مطلق کتاب دیدیکه وسفر کتاب معناسنه در •
وفی الاساس سفر الکتاب ای کتبه جمع اسفار صحیفه معروفدرکه دری ذی یا کاغدی بر قطعه در
اکا یازو یازدرلر • قاموس ده کتاب معناسنه دخی کلوردیدی جمع صحایف وصحف
غالبا تخفیف سکونی ایله در • وضمتی ایله نادر در • بزا فعله فعل اوزره جعلنه • صحیفه مثلو جمع صفایح
شرح بیت باب طوسی ده دیدیکه بر عریض اولان شیئک یوزینه صحیفه دیرلر • وصحیفه
بعضلی قطعه قرطاس وجلد • وصحیفه نحاس ومرمر وسائر الشیاء ده مستعملدر • ثعالبی دره فاخره
ده دیدیکه اول کسنه که منزوک ومالکلیه منبسی اولان اکا صحف ابراهیم دیو مرمز مثلو ایدرلر • برزا
روایت اولندی که صحف ابراهیم عجله اسمانه رفع اولنوب اصلا میکه خلق ده اثری قالمدی •
صاحب بعض اجابنه ارسال اندیکی نامه ده یازدیکه سؤ لیستبقنی وما یحق ان الشیخ
وطعن یبقی فی صحف ابراهیم ومؤسی • حکایت اولندی که طرفة العبد وطابیسی جریر بن عبد
المسیح که متنبس دیکله معروف در همیشه عمرو بن هند ایله منادمه ایدوب بر ان محلسده منقبت
اولمزلر ایدی • بعض اصحاب اغراض مزبورلر یسنی هجو اتدرلر دیو عمرو مذکوره عمر اندیلر عمرو دخی
مزبورلره اجازت صورتنی کوستروب عامل تجزینه یه وره قیاره یازلش برینه • وبرو ره قیاره دخی
برینه ویردیکی کویا عامل مذکور یونلن عطیه ویره مکر ورقیاره لرده یازلش کلمه وجزیر واصل اولدقلرنده
بدر بر یعنی الله عقوبت ایله قتل ایله سیاس مزبورلر دیدکلرنده ورقیاره ج اولکه بیقیدیکه غافل اولدقلرنده
حالده عامل تجزین عطیه امیدی ایله جانب تجزینه راهی اولدیلر بر جمعه بلده جمعه قریب اولدیلر میکه
طریق ده بر بره مصادف اولدیلر که بهم حدت ایدرلر وهم جزا کل ایدرلر انوا ایتدیلر اولکه کرکله لری
جمع وقتل ایدر متنبس دیدیکه بو وقعه کلنجه عمر مله بویله احمق پیر کورمدم پیر مزبور بو کلامی
استهزاء ایدوب دیدیکه بنم حاقمدمی اینه مطلع اولدک اولدک که بو کلامی سویلرسین بو عمله
حاقت دیرلری خجلتی اخراج • وطیبتی ادخال • دشمنی قتل ایتمک عند العقلاء حاقتدر •
صاحبیلر واله العظیم من دخی احمق اول کسنه در کندوتکث هلاکنه سبب اولکه نسنه بی عامل اولنه

تلکین بمرکب لوکلامنده تشبیه یه صوشوب جزه زهر بیتک کناریده برعلام کوردی اکا
دیدی که یا علام قرآت انگ بیلورسین علام دیدی نعم ور قباره بیتک مهرینی آچوب
غلامه ویردی غلام نظر قرآت ایدوب دیدی که اتا انفذ فاذا انگ التلکین یکتای بهذا
فاقطع یدیه ورجلیه واذ فته جبانا پس ور قباره بی شق ونهره القا ایدوب طرفه دیدی که
سنده اولان ور قباره ح دخی بو معنوده مسطوراولمغله ترک سن دخی شق ونهر القا ایله
طرفه بن جرأت ایده م حبوب جواب ویردی پس متلس طرفه دن مفارقت وجانبنه
عزیمت ایدوب قتلده نجات بولدی وطرفه جانب بحرینه عازم اولدی چون بحرینه وصول بولدی
ور قباره بی عامله ویردی ح دخی عامل معنونه واقف اولدی دیدی که یا طرفه ملک سنگ
قتلکمه فرمان انمش نوع قتله راضی سین طرفه دیدی که اگر بنی قتل امری مقرر ایسه بنم انکل طمر بی
قطع ایله قتل ایله پس عامل فرمان ادمی که طرفه نک انگلرینی قطع ایدیلر وقولینه یاغلیه یلر قاچ اول
مرتبه حربا دن که اخر الامر هلاک اولدی بحتری آهوان شیر بنی اخیا خصوصنده بو معنایه مدح ایدوب
دیدی که نظم ولقد سکنت الا الصدود من النوی ۞ والشری اری عند کظم للغیظ ۞
وکذلک طرفة حین اوجس غربة ۞ فی الرأس بان علیه قطع الانمل ۞
وکذونک هلاکنده یا بر نوع ضرب ینه سبب اولدیغی حالده اولدیغی یا ریکتاب ایله یکی نسنه یه
صحیفة التلمس حبوضرب مثل ایدرلر واللہ اعلم نجم الکتاب بر بری کتاب کتابک جمعی اولوب
یعنی جثه ومقداری کرکتابک قالینلغی تعبیر اولنور لهذا بعض نسخه ح سیطبری کتاب ایله تفسیر اولنمش
قطة نامنده حمارلرک ماده سنه مراد قاچیلرک صکی در کاغذ وکتاب یعنی اولدینی ح دخی کلور
وجائزه دیرلر ملک اکچه یا ریکه تذکره دیه دخی دیرلر که فارسیده اکا کاغذ زر دیرلر وجمعی قطوط
کلور وفی الاساس اخذوا القطوط ای خطوط الجوائز ورقه یک ورق برورق جمعی اوراق
ورقوق ورآق کراسه وفوشیه نو بسنده اجزاء کتاب صاتان یا یاران کسنه که اولده بزم اصطلاحمزده
صحاف تعبیر اولنور مجلد جلدکر کتابه جلد یاپان کسنه مؤنثسی اول کتاب درکه انجق شیرازه
یاغلانمش اوله مجلده جلد لغتی کتاب صحفه یک روی ورق کاغذک بریوزی جمعی صحفات
فصل جدایی میکه حوسخن ایکی کلامی ارا سنده اولان فاصله اصلنده ایکی شیئی بری برندن
آیرمق معنالنه یقال فصلت الشئ فانفصل ای قطعته فانقطع واول عقد که بر ایکی انجو یه باغله
بر بوبخی وضع اولنه انکا عقد معضل دیرلر شیخ اکمل دیدی که فصل اصطلاح فقهادن مسائلدن
بر طائفه دن عبارتدر که ماقبلنده مذکور اولان مسائله نوع تا مناسبتی اولان ولفظ فصل اکر ماقبلینه
وصل اولنورسه منونه وصل اولنمزایسه ساکن تلفظ اولنور فصل فی الاداء وفصل بین الماء البرکی جمعی فصول وزد وظیفه بر روزینه برکون قرأتنی التزام ایدکلری کلمات معینه
مثلا بر صباح نظم کریم دن سوره یاسین یا خود قرآن کریم دن هر کون بر جزء قرأت ایتمک کبی
عجمی دیدکلری که الورد الجزء فیروزابادی جزء من القرآن دیدکلری کبی مخفی اولیکه جزء قرآن دن
مراد مشهور اولان جزء دکلدر بلکه قرآن دن برقطعه مراد در جزء مشهور دن ازاولسون یا اولوسون

جمعه آوراد وظیفه مثله مطولات ح واقعه اولدی که وظیفه اصلنده الشئ الجزء یعنی کون
تعیین اولنان طعام ورق وسائر معناسنه جمعه وظائف وحاشیه کناره یتکنابک
کناری واصلنده جانب معناسنه در جمعه حواشی تارتش کتاب کناری معناسنه مولدهدر
کذا فی القاموس کلمه یک سخن بر سوره جمعه کلمات وکلام معلوم اولکه لفظ کلمه ح اوچ
لغتله وارد در ما بین حجازه لغتی کاف فتحی ولامک کسریله در که جمعی کلم کلمه در کاف
وربیعه لغتی کاف فتحی ولامک سکونی ایله در که جمعی کلم در کاف فتح ولامک سکونی
ایله وبنی تمیم لغتی کاف کسری ولامک سکونی ایله در که جمعی کلم کلمه در کاف کسری
ولامک فتحی ایله وکلام لفظی اسم جنس در قلیل وکثیره اطلاق اولنور حرف یک حرف
برحرف اصلنده طرف معناسنه در که اسم وفعل دن برطرف ح واقع اولمغله اواسم ایله تسمیه
اولندی جمعه حروف واحرف صک نامه قاضی فاضیتک ویردیکی نامه که حجت تعبیر اولنور
جمهری فارسی موتدر دیدی جمعه صکوک صک کلور قباله مثله جمعه قبالات رقعه
نامه خرد بازلش اوفاق کاغد یاره سی وبابه تعبیر اولنکه برپاره سنه دخی دیرلر یقال
الصاحب کالرقعة فی الثوب فاطلبه مثلا یعنی کیشینک مصاحبی اثواب حه بابه کبی
دوپس مناسبتی طلب ایله جمعه رقاع جریده دفتر حساب دفتری مطرزی الضاح ح
دیدی که فلان اول الجریدة نادر وغریب معناسنه وبعضی نسنه بی بعض نسنه نک اورزینه
تفضیل مقامنده دخی استعمال اولنور فلان یثبت القصیدة دیدکلری کبی انتهی نیز اشیاء
دفتر اتدکده غریب وافضل اولانی جریده نک اولنه یازارلر مذاق وروزنامچه ارباب حوائج
میانده معروف بر دفتر درکه روزنامه دفتری تعبیر اولنور سفوده وسبوده اول
تخته پاره سی درکه اورزینه حساب یازوب تمام اولدقده سیلوب یه یا رفعه باشلرلر کذا فی المعاجم
ساعی دفتر حجه بین ایله تعبیر اولدی که برم اصطلاحمزده جثه تعبیر اولنکله اغاج پارسه دخی
شامله در وجثه لفظی چوب ازده دن محرف در واول اغاج سراپا کرتیک اولغله اغاج در
دست اره کبی در جمعه جرائد خریطه کیه کرتیا کاغذ وقوچ اکچه سنجیا دن یا پیلور کلور
کیه ح مستعملدر که جزو دامن وجزوکش تعبیر اولنور ومطلقا توبره معناسنه کلور
فارسیده خلیته دیرلر وخریطه خلیته دن موتب در ملاحظه اولنور جمعه خرائط وائمه وقراء محلدن
الدقری وظیفه یه خریطه شهریه حوضرب مثل ایدرلر ریز اشهریون خوشنت که یکیه محله تنک دن
در برخوم خزینة بیت المال داخل اولوب الله برخریطه کوردی که ایچنده برایکی درهم وار
اکا طمع واخذ ائدی وقال الشاعر فیه نظم لقد طمع شهریون فی الله بیتنا القراء بقدک باشهریون
رق کاغد پوستین یا رزق بازوق ایچون یوقه دری دن یا پیلور کاغده جلد رقیق معناسنه
جمعه رقاق قرطاس قافک کسری وصحیح لغتدر کاغد انبوه دیه نوادر دن وقرطس دخی
بو معنایه در دیدی جمعه قراطیس طرس مثله بعضلر دیدیلر که طرس اول کاغدر که یازدقدن سکی
سیلیوب صکه یه یا رنلر طلس دخی بو معنایه در جمعه اطراس مهرق اول قوچی ومعنایه بیاض

دیباچه درکه زیاده مُبهره لبوب اورزینه ملوک وسلاطین انجون عهدنامه یا زار ارجمی مرکار لوی
کلور طُومار معروف درکه اورزوم کاغذ درد ورار بعض نسخه ج پیچیده جو واقع اولدی
قاموس ج طامور وطُمُور وطومار صحیفه درد یدی جمعه طُومیر اِضبارَه تودهٔ کاغذ بربرینه جمع
اولمش کاغذ بیضه یعنی که دسته واوزیه تغییر اولنور صراح ج پُشتوارهٔ کتاب وکاغذ دیدی
بعضی رارفه یوکی اولدیجی چیر یا غلمش کتاب وکاغذ جوان ج ضِبارَه وضِبارَه دنی لغتدر
دیدی وستوره اِضبارَه واِضبانه دسته نامه دیدی بعضی طوب نامه جمعه اَضابیر اِضمامه مثله
ابن فارس اِضبارَه لفظنی اِضمامه ایله تفسیر ایدی جمعه اَضامیم قصیده معروف درکه صاحب
معیار دیدی که شاعرک نظم اندیکی ابیاتک بیت اولی مُصرَع یعنی قافیه دار اولوب اول
ابیات منظومه یه مَطلب تحصیلی متضمن ویکری سنی تجاوز ایتمش اوله اصطلاح شواده اول ابیاته
قصیده دیرلر جمعه قَصایِد شِعر معروف درکه وشعوردن مأخوذ در کلام موزون ومقفی مرتب
متساوی الاواخر وشعور دنی مأخوذ در علم عَروض امام فاسم بن سلام بغدادی که علمای نحو
ولغت وتاریخک اعلمی در وسرآمدی در روایت اندی که یعقوب بن محطان که لغت عرب انک
زمانده انتهار کلی وانتشار تمام بولمشدر شجاع وقرائنه عظیم رغبتی اولوب اسلحه عرب
دن اتفاقی برمصرع موزون استماع اتمه قوت فطنت ودرکاه قریحه سی سیبی لبدیهاً درک
موزونی وغیری موزون لرینی برابر اندی ایرتجالا برکونی اصحابنه بیان شیوع عاری الدی کم
نظم ما الخَلقُ اِلّا لاب وأُمّ ۞ خُذ ابن حَرامٍ او خُذ ابن عَلم ۞ چونکه بو بیتی بیان
اکابر واعیانه واشراف قبیله ج قرأت اندی المزید بلکه جاهلیه التّرسّل الذی ما کنّا شعونا
قبل یومنا هذا یعنی بو دنی دیدی که وانا ایضا ما شعرت من نفسی قبل هذا مجنون یعقوب تعلیم
وتعلم سیز واصلا تصور وشعور سیز صنعت مرغوبه شعره موفق اولدی نظم شعر وناظمه شاعر
اطلاق اندیلر واسه اعلم جمعه اَشعار بیت معروف درکه ایکی مصراعی متضمن کلامدن عبارتدر
بعض نسخه ج دوپاره سخن ایله تفسیر اولدی وجیدتبریزی دیدی که بیت شعوی بیت شِعر
یعنی شعر اطلاق اولنکله بیتی قبلدن یاپدقلری خیمه یه تشبیه ایدرکه صحرانشین اولانلر
اعرانک خانه سیدر که انک ریسمان ومیخی واورزینه اورتدکاری پلاسی اولدیجون وتدلرینه
وسقف وحدود اربعه سی لوازمندن قائم اولمز وبرکز برصورت بولمز کذلک بیت شعرک
زمینی واردرکه قافیه سیدر وسقفی اندن مقصود اولان معنادر وحدود اربعه سی ایکی
مصراع ج اولان حدود اربعه درکه دعوض وابتداء وضرب تغییر اولنور وبیت شعرک اسباب
واوتاد وفواصلی بیت شعر سلیمک وتینج وپلاسی منزله سنه درکه اشیا وثلاثه
مذکورکذلک هربرینک ایکیشر قسمی واردر سبب خفیف اول کلمه درکه برمتحرک
وبرساکن ایکی حرفدن ترکب ایدر وسبب ثقیل اول کلمه درکه ایکی متحرک ایکی
حرفدن ترکب ایدر ووتد صغیر اول کلمه درکه اوج حرفدن ترکب ایدوب ایکی
اوللکی حرفلری متحرک وحرف اخری ساکن اولور ووتد کبیر اول کلمه درکه

اوچ حرفدن ترکب ایدوب حرف اول وحرف ثالث متحرک وحرف اوسط ساکن
اولور وفاصله صغری اول کلمه درکه اوچ متحرک حرفدن ترکب ایدر وفاصله کبری اول
کلمه درکه درت متحرک حرفدن ترکب ایدرکه شعریت البته بو اشیا آه مذکوره نک
بعضدر اعلم اولکه ونشو کلمات الشعراء ستة مذکوره بی جامعدر ثم اعلم ان علم العروض
وبیت شعوده اولان نقوش وارایش هرنه قدر حسن ویرایه بیت شعر ج ولاکن ضایع
ومُحسّنات شعوبه دنی صد چندان لطافت وحسن قبولنه باعث اولور وبیت شعره
قیولسه دیکر یلدوکی کبی بیت شعوه دنی مطلعدن کیرولر والله اعلم جمعه اَبیات مَصرَع نیم
بیت بیتک نصفی قافیه اخریت بیتک اخری وقافیه قَفوَدن مأخوذ در برکه بیتک
آردینه اویحاق معناسنه واصطلاح شعراء ابیاتک اواخرنده رعایتی واجب اولان حروف
ومعرکات مجموعه قافیه دیرلر وبعضلر بیتک اخر کلمه سنه وبعضلر حرف روی یه قافیه
اطلاق ایدرلر وجمهور مذهبی بودرکه بیتک آخرنده واقع اولان مستقل کلمه یه ردیف
دیرلر وهربیت متقفی اولمق واجب در ومرادف اولمق لازم دکلدر ومرادات اصطلاح علمک حقیقتی
مادح بهذا الباب فعلیه مطالعة الکتب المؤلفة فی الوضع والقافیة معلوم اولدکه مدح وثنایش شعر
حقنده وارد اولان کلمات منظومه ومنثوره کنجایش پذیر اوراق لیل ونهار اولدیغی ارباب ادب
واستعداد عندنده ظاهر وپیدیدار روایت اولدی که برات عرمعارف پرور دن سئوال
ایدرلرکه رسول اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم خرتلری جمیع کمالاتی جامع بردات ستوده
صفات درحقیقه صناعت شعر کمالات عبادن معدود اولدیغی اول ذات ملکی الملکات
حضرتلری دنی انکله موصوف اولوب وماهو بشاعر قول کریمه مظهر اولمز ایدی شعر وشاعر
حکیمانه جواب ویردی که بیت شعر بر زبور دراما بر کتابی فصلی اولکی کاملدر انی محتاج زبور وقلمش
ومدعای شعوبر ایکون شعر معنا ایله تفسیر اندی که خاتم که زبور اصابع عشر یدین وجلیه ینتهی علی السبوته
ایکیسی اصول الله بل که اصول الیکی جلد دن کوچک اولدکلرندن بارعه دخال مسوغ اولدیغی صناع
آکی فی الحقیقه صعول الدن قوی اولمغه کاملدر که مکمله محتاج دکلدر وصول الماکانت ضعیفه
واندن اولدکلرندن اصبع حقیره جمله اصابع یه نسبتا ضعیف اولمغه ممکن مرتبه آنک ضعف ونقصانی
جبر ایچون اکا ادخال حضرت ومایتطق عن الهوی مسوغ اولمشدر واسه اعلم فیروز آبادی
مراتب شعرای شعوده جوزه بیکه اندیکی اول شاعرکه بغایت فصیح اولکه کاجویند واندن جون
اولورسه شاعر واندن دون اولورسه شعوبر واندن دونه اولورسه شعوبر واندن جون اولورسه
شعور واندن دون اولورسه شاعر نسمیه اولنور انتهی بیت شعور حقنده جوشن سیف
شکوه مزرعت شرکات ابن الدّرّی بعض مشاعر حقنده دیدیکه نظم
وشاعر اوقد الطبع الزکاة فکاد یحرقه فرط ازکاء ۞ اقام محمد اتعبانا فرحمته ۞
ونشه الماء بعد الجهد بالماء نتیجه بر شعور وزنی شعور دیدی بیت کانّنا والماء من حولنا
قوم جلوس حولهم ماء روایت اولدی که معوّل اسناد شاعر ایدی بکر برآز زمان شعر سوبلمکدن

فراغت اندی سبندان سوال اندیلر جوابنده دیدی که **نظم** قالوا اجزت الشعر قلت ضرورة ۞ باب الدعاوی والبواعث مغلق ۞ خلت الدیار فلا کریم یرتجی ۞ منه النوال ولا ملیح یعشق ۞ وهز البلیته انه لا یشتری ۞ ویخاف شرمع الکلب الشرف ۞ وبو عبد یکنه مترجم کستاخانه ۞ بو معناده دیمش ایدی فارسیه خواجه ام کرچه من درین کالا ۞ گشتم از برگ وبشن بیزار ۞ آه ازین خاطر سخن معتاد ۞ سوختم زآتش طبیعت زار ۞ دلشینست ابن متاع بسی مغلست ابن زمانه غدار ۞ ابن رشیق عمده نام تالیفنده مشوق مناقبه ومضاربنی بیان صدننده روایت اندی که سیف الدوله بر یکیجه غلامی جهه والمرابله صحبت ایدر ایدی بر یکیجه ابو الطیب متنبی وابن خالویه نحوی مجلس مذکوره برخصوص ایچون مجادله اندیلر ابن خالویه غضبه کلدی وبریدن قالقدی وبیلنده اولان مفتاح کیسه یله متنبیک باشنی وروب یارمدی متنبی اول عنف قارشی اقبدار اق مجلسدن طشره جیقوب مصر جانبنه کاخور اخشیدی حضورینه عازم اولوب چیقدی واصل اولدی کافور مزبوری مدح اندی که میانه نده جاری اولان احوالی مشهور در بعده مصردن دخی حرکت وفارس جانبنه عزیمت ایدوب عضد الدوله ابن بویه مجلسنه داخل اولدی وآنی دخی مدح اندی وجوائز کثیره اخذ ایدوب بغداد طرفنه متوجه اولدی صافیه نام منزله کلدکده فاتک بن ابی جهل الاسدی براز عسکر ایله متنبی نک یولینه کمین اولوب مقاتله اندیلر متنبی محمور قاتنگلک عسکری غالب اولدیغین مشاهده اندکده انفراد محاربه یه طاقت مز شدن المرسلین معجزدن اورزه فرار مقصد اندکده مفلح نام غلامی دیدی که مامور اولدن اول فکلیب بن که شو بیتی انشاد اندک بیت فالخیل واللیل والبیداء تعرفنی ۞ والحرب والضرب والقرطاس والقلم ۞ امدی بیت افواه خلقده مذکور ومشهور ایکن فرار ایله سین لا یوم القیم سکا لعنت ایدر ایدر ۞ متنبی غلامدن بوکلامی استماع اندکده بنه جنگه مشغول اولوب بر بیت سبیله منزل مذکوره کندو واوغلی محسد وغلامی مفلح مقتول اولدیلر ۞ روایت اولندی که متنبی نک والدی کوفه ده سقالیق ایدردی اوغلی ابو الطیب یانه شامه نقل اندکده ابو الطیب شامده نشأت ومراتب عالیه احراز اندی ۞ شاعر متنبی هجو وبو معنایه تلمیح ایدوب دیدی که **نظم** انی قضیل ات عرینی نظلب الفضل ۞ من الناس بکرا وعشیا ۞ عاش جنا بیع بالکوفة المساء ۞ وجنا بیع ماء الثمیا ۞ ومن مشکلات البیوت عائشیه ارسا القضاعة بحسن التقسیم قول الشاعر **نظم** وزیر ما تقلد قط وزرا ۞ ولا دانا نهی منوی انام ۞ وحمل فعاله صادات بشر ۞ صلات او صلوات او صیام ۞ وقال الصدی **نظم** کتبت بلوغ نات دائره ۞ وسینات حالی وقف کلیه ۞ فسبحانی الیه سموی به سمو آلاعنه سلای علیه وقال ایضه **نظم** وکتبت وآلات خالی کما ۞ تری الاسیر لم اخنه ۞ دعائی ودمهی ودابی ودابی ۞ له وعلیه وفیه ومنه ۞ وقال الاخر **نظم** کتبت وشینات حالی علین ۞ الا سید جل عن شبه ۞ فشوقی الیه وشکری له ۞ وشوقی فیه وشغلی به ۞ والله اعلم **مقلیم** قلمدان اولنه قلم وضع اولنان ظرف

جمعه مقالم قلم خانه معروف در که یونولنه اطلاق اولنور ۞ ویونولمش اولسه برابر در

جمعه اقلام منثر ومتقاطع دخی قلم مقابله ۞ در ارباب صنعه کتابت دیدلر که کاتبه نسبت قلم فارسه نسبت رقم کبی در ۞ بعضیلر بو معنای شو وجه اوزره نظم ایدیلر که **شعر** کتبت الفارسی رقما فحاکیته ۞ وان امسک فیها قصبه ۞ فکلانا فارسی حرث نه ۞ انما الاقدم رقم الکتبه ۞ وقال ابو الفتح البستی فی مدح الوزیر **نظم** ان یکن اقلامه یوما رقیما ۞ انک کل یکن عامدا ۞ وان اقرع علی رق انا مله ۞ اقربا لرق کتاب الانام له ۞ وقال ایضه اذا اقسم الابطال یوما بسیفهم ۞ وعدده ثم یحلف الجد والکرم کفی قلم الکتاب مجدا ورفعه ۞ مدی الدهر ان الله اقسم بالقلم ۞ بعضیلر دیدیلر رقم روی کتابت عموم وبو بیتک دیبسی نوادر وزاجین ج دیدی که قلم روی کتابت ولد عاق واخ شاق کبی در ۞ وتقول فی المدح کلما دوّر القلم نوّر القلم ۞ وعلی العقول وحل العقل ۞ **جلفه** تراشه قلم قلم یونولدقده یره دوشن پاره در که قلم یونغه سی تعبیر اولنور وکتب مطولة ج جلفه قلمک قلمتراشی اله قطع اولنار بیدر اساس وقاموس ج مابین مبراة وسنه چونکه تعبیر اولندی یقال اطل جلفة قلمک یعنی قلمک قطع اولنان میدانی اورون کبیله برابر مثله براة ومخاصه دخی بو معنایه در **سن** نوک قلم ۞ قلمک اوجی که کاغده طوقونان موضعدر ۞ **جمعه اسنان** ویقال رتب نقطه بین قلم منثر ومنقطه بناب آتیه منقطه ترکیبه ایعرفان تعبیر اولنور ۞ وخط اردی یه خط الملائکه دیرلر ۞ بعضیلر دیدیلر که خطلرک دیناج ردی سی رقم ورومیلرک نک خطلری رقم در ۞ قال ابن ع کتاب رقوم لشره المکتوبون ۞ **منبر** قلمتراشی ترکی دن ماخوذ اسم آلت در که ترکی قطع معناسنه در ۞ ورنده تعبیر اولنان آلته دخی منبر اطلاق اولنور ۞ **جمعه منابر** یحک یازو قازو یه یاراق آلت محراک دیمک اولور ۞ دیمک فارسیده یاراق آلت **مقط** قلمتراش اوزرنده قلم کسوب قطع ویره جک آلت ابن فارس دیدی که مقطه ترکوک درکه کاتبلر اوزرنده قلم کسر لربعنی قلمی انک اوزرنده قطع ایدرلر اصلنده مقطط در قطع دن ماخوذ در برشی عرضنه قطع معناسنه ۞ وقد طوله شق وقطع معناسنه در فارسیده قلم برودخی دیرلر ۞ تقول اذا جاد قدک ووقک فقد استوی حذک **جمعه مقاط** واول قلم که اوجی اکری قطع اولنه اکا قلم مقوّف ۞ وطوغری قطع اولنور ۞ قلم مجزم دیرلر **دواة** دالک فتح وکسری لغتدر ۞ معروف در کنیه سی ام العطایا وام المنایا در ۞ فارسیده آمه وخوانسلان وخواسته دخی دیرلر **جمعه دوی ودوی** دویات دخی کاور **فرضه** سوراخ دویت دویتک اولوکی بعضیلر آغزی ولعضیلر مرکب طوران موضعی در دیدیلر قاموس وسامی تغیرلری معنای اخرج صرحدر ومیدانی یلیق دخی فرضه معناسنه در دیدکی دخی بو معنایی تائید ایدر **لبقه** صوف دویت دویته قوده قدری یوکث که بزم وبار مزح ایرشم استعمال اولنور کوسف دخی بو معناید در ولبقه یه متعلق اولان فوائد قسم ثانی ج کرکی کبی ذکر اولنور ان شاء الله تع **دفعه** غلاف دویت دویت غلافی بعضیلر دویتک آغزینی قاپاد قلری بزیاده سیدره ۞ دیدیلر **وضیعه** رکوی قلم قلم سیله جک بزکه دویت مؤدیه سی تعبیر اولنور صاحب مصرحه دفعه ودضیعه رغلاف دویت دیدی **مداد** سیاهاب که مرکب تعبیر اولنور **نقل مثله**

جمعه انفاس نقص مثله جمعه انفاس خبر حائک کسری و فتح لغتدر مثله خفاض وحفاض
دخی سیاباب معناسنه در زاهر ج دیدی که خبر تسمیه اولندیغی کتابه زینت ویردیکی ایچوندر و یقال
خبرت الشئ ای زینته و فی الحدیث یخرج رجل من النار قد ذهب حبره وسبره ای بهاؤه
وجماله امدی اگر حا وسینی مفتوح ایدر ایسه مصدر و اگر مکسور ایدر ایسه اسم اولور و بعضلر
خبر تسمیه اولندیغی کاغذده تاثیر اندیکی ایچوندر و که اصابت اندیکی لسنه ج علامت اولور که
خبر و خبار اثر معناسنه در و مداد تسمیه اولندیغی کاتبه امداد اندیکی ایچوندر و انتهی کمال الاعلام
فی المثلثات ج دیدی که خبر حبر الشئ نک مصدری در و حبنه معناسنه و حبر حائک
سر و فتح ایله عالم و حسن الهیئة معناسنه در و حبر فقط کسر ایله اثر و مداد معناسنه در و
وبو عبد فقیر مترجم دوات خطاب و برقصیله نک مطلعنه کریز گاه مقابله کتاخانه
دیمش ایدی مثنوی ای مداد ک سحاب معنی ریز ۞ بحر پر جوشش در مضمون خیز ۞
سنبیان اول خشیب رفیض آور ۞ خشک سال نهج البلاغه حصه یابیلوب نوالکدر ۞
گلکه دیور رشحة زلال الکلمن ۞ که اولسون اول نونهال یانع نهز ۞ نو نهوانده برگ و بار آور ۞
سن مدا دکله فیض انکا امداد ۞ ایلیم بن ج اندن استمداد ۞ دستیاری الله بکار ریزا ۞
اولدی الیخ بو مطلع غرا حجره حجر دان ۞ حجر قوبه جق ظرف که مراد دوبه در جمعه نجار
ابن فارس جوهریدن دیدیلر که حجره بیک کری ایله در و صغانی صواب اولان
بیک فتح و بانک ضمی در بانک خود بیک و بانک حجره لری ایله اولمقدر دیدی و صاحب ماپر
بیک فتح و بانک ضمی و رانک تشدیدی ایله در دیدی حجام سرتراش دوبت ۞ دوبت قبایی
دکشینه اغزینه وضع اندکلری لسنه که طیقاج تعبیر اولنور ۞ واحد جاجی اخوذ تیمز ایچون حجام
للاداة وحجام القارورة دیک کوک وقدر امثاله سداد مثله وبرشنه که انکله برشی سد اولنه
اکا دخی سداد دیرلر جوان ج دیدی که بر خیرک احتیاجی دفع ایده جک قدر شیئه
دینه سداد من عوزه دیرلر یقال فلان لسنه فلان فیترک فتوا احتیاجی دفع مخصوصه مثله
کاف در کوح تخته وبر یاحی اولکه شیئه لوح دیرلر آغاجدن اولسون غیری شیئدن اولسون
واکثر یا مکتب ج اطفاله تعلیم ایچون یازد قلری تخته ده استعمال اولنور ۞ حضرت حاجی فرزند
دلبندی یوسف ضیاء الدین اولکه نصحت نامه سنده دیدی که بیت لوح خود ان دم که نهی در
کنار ۞ چون کف اکنت از زر بر مدار ۞ جمع الواح طلاسه دوبت پاک کن مودبت پاک ایله
جک بز ۞ و تخته پاک ایله جک بزه دخی دیرلر ۞ کما فی الصراح والسامی میدانی قراغه و سنگابه
قلم پاک ایله جک بز در دیدی ۞ والله اعلم فصل جنه برهنت
جمعه جنات و جنان جنه اصلنده بستان معناسنه در لهذا
عرب کلستانه جنه دیرلر ۞ مشارق الانوار ده قوموا الی جنة ۞
حدیث شریفنک شرحنده بعض شراح دیدیلر که جنه تسمیه اولندیغی الشجار
ملتفه ایله ستور اولدیغی ایچوندر و انتهی ۞ جن ماده سی ستر و استتار معنالرینی مفید اولدیغنه

مبنی اولمق ملاحظه اولنمشدر ۞ کیم بوندن اقدم جنت لفظنک ترجمه سنده مرور ایتدی فردوس مثله
جو بری جنت ج مخصوص بر باغچه در دیدی ۞ فرادیدی که فردوس عربجه بستانه کردی مشتمل
اولان بستان دیمکدر دیدی که بو معنایه عربی و کلدریکله رومی در ۞ بنطیه بزدانسه در برابر
ابن البوّاب اعناب معناسنه در دیدی ۞ حسن دیدی که فردوس چنگ اعلاسنده
بر سبزه زار در ۞ ابو اسامه سرتب للجنة ایله تفسیر اندیکی بو معنایه مرتب در لکن حسن و ابن رواحه
شعرلرنده فردوس لفظنی ذکر اندکلری عربی اولدیغنه دلیلدر و کذلک الزاهر ده فردوس
اول وادی در که انواع نباتاتی متضمن اولمه دیدی دار السلام مثله جنت ج ایمن جنت برابر اولمه
و بلیه دن سالم اولدقلری ایچون بو اسم الله تسمیه اولندیغی بعضلر ایمن جنت ج بری بر سبنه
تحت اندکلرندن سلام ایله تحت اندکلری ایچون در ۞ دیدیلر قال الزجاج و یجوز ان یکون فیها سلام
و بعضلر ملائکه اندکه سلام ایله تحت اندی کل ایچوندر دیدیلر ۞ و بعضلر دیدیلر که لفظ سلام
اسمای الهیه دندر که دارنک و دارنک کا اضافتی تشریف ایچوندر دیمشلر و ذلک اضافة الکبیر ۞ و فی النوادر
الدخول فی داره الاسلام مخلوق فی دار السلام ۞ داره اول موضعدر که برنسنه ایله احاطه
اولنمش اوله ۞ و تعلقنا فی داره من دارات العرب دیرلر اطرافی طواغ احاطه اتمش مواضع
سرتلکه دن بر موضعه داخل اولدق ۞ لطیفه بر کسنه بر اعرابی یه دیدی که السلام علیک ۞ اعرابی
دیدی که للخنفسات علیک ۞ اول کسنه دیدی که بو نه کونه جواب در ۞ اعرابی دیدی که بو ایکی لفظ
یادیدم ج ایکی آیجی اغاجک اسمیدر سن اندکه برینی بنم اوزریمه تحمیل اندک بن دخی انکله
مقابله سنده اوبرینی سکا تحمیل اندم ۞ مأوی مثله غیث الاب ج دیدی که مأوی
اصلنده برشنلک لیلا و نهارا التجا ایده جک مکان در ۞ و ده باتجق مکا مأوی ایله بابل دیدیلر
واوک فتحی ایله و فقط بو ماده ج واوک کسری لغتدر ۞ و مأوی جنانه نک برشنلک
اسمیدر عدن مثله اصلنده اقامت معناسنه در که جنات عدن جنات اقامة
ایله تفسیر اولندی ۞ قال نظم قدم لنفسک زادا وانت مالک مالک ۞
من قبل ان تتقاضی ۞ ولون حالک حالک ۞ امک جنة عدن ۞ او فی الجاهلیة هالک ۞
وقال اخر نظم مالک من مالک الا الذی ۞ قدمت فاندم طایعا مالکا ۞
تقول اعمالی ولو فتشوا ۞ وجدت اعمالک اعمالکا ۞ وقال اخر نظم
الموت باب وکل الناس داخله ۞ یا لیت شعری بعد الباب مالدار ۞ واجاب عنه الاخر نظم
الدار جنة عدن ان عملت بما ۞ یرضی الاله وان خالفت فالنار ۞ واکثر وعاظ مجلس
وعظلرنده محمد و آنک سنوکلامنی انث و ایدرلر شعر من یشتری قصرا فی الخلد عالیة ۞
فی ظل طوبی رفیعات مبانیها ۞ ولالها المصطفی والله بانیها ۞
ثمن اراد و جبریل منادیها ۞ صعدی اسمای جنانی شودر جمله تعداد اندی که جنة الفردوس و جنة
النعیم و جنة الخلد و جنة المأوی و جنة عدن و دار السلام و دار المتقین
و دار القرار و دخی کبار مشایخ دیدیلر که کنوز جنة دورت در ۞ کنعکاة الخیمة

وکتمان الصدقة وکتمان الفاقة وکتمان المرض بعضهم الشیاء مذکوره فی شوح
اورده نظم الدرر که نظم احفظ جلالنا اربعا فیها الکنوز لمن وعی کتم المصیبة الفاقة والتصدق والوجع
عرش موصوف که باصطلاح حکماء فلک نهم ثامنه کرسی دیر او عرش اصلنده
ملوک تخته وسقف بنیه وسایبانه در ابدی سماوات او لان عرشه عرش اطلاق اولنیر بعانی
مذکوره یه تشبیه طریقی ایله در بطنان الجنة میانه بهشت جنتک اورتسی بحبوحة الجنة مثلو خطیرة
العرش بهترین جایها اندر بهشت جنتده اولان مبارک اعلاسی وایوسی خطیره اصلنده بر دوحه
ایکی اولق ایچون دویه باید قلری آغیل معناسنده در فیروزابادی مطلق جنت ایله تفسیر اندی
کوثر جویست در بهشت جنت ده بر نهر در که جمیع انهار جنت اندن متشعب اولور
واول سبدکه کثیر الخیر اولدیغی کوثر دیر لر حیوان ده دیدی که کوثر کثرت دن ماخوذ در قلت
مقابلی جعفر لفظنه لحاق ایچون واو زیاده قیلندی وکثر نسخ ده حوض بزرگ در بهشت ایله
تفسیر اولندی تسنیم آبیست در بهشت جنت ده اقار بر صو در که تسنیم بر شیئک اوزینه
چیقمق معناسنه در ماده مذکور جنت ده اولان قصرلرک وغرفه لرک واوزندن جریان اندیکی
ایچون بو اسم الله تسمیه اولندی سلسبیل چشمه آبیست در بهشت جنت ده جریان ایدر بر چشمه در
قال الله تعالی عینا فیها تسمی سلسبیلا بیضاوی انوارنده دیدی که سلسبیل اصلنده خوشگوار
اولان شرابه اطلاق ایدر لر دیدی علی مذکور بو غاردن سهولة ایله گچوب سریع الهضم اولمغله
بو اسم الله تسمیه اولندی یقال شراب سلسبیل وسلسال متسلسل وبعضلر یازمانله دیر لر بعضلر
اصلنده متسل سیلا ایدی تاسط شرا گبی عین مذکوره یه اطلاق اولندی دیر لر اول صوده ایچمز الا
عمل صالح ایله سبیل المتقین ایچر دیدیلر زنجبیل آمیزش شراب در بهشت جنت ده شرابه
قارشدیرد قلری لسنه که زنجبیل دیدکلری کوک طعمنده در وعربک عادتی بوایدی کوشرابه
زنجبیل قاتوب ایچرلرایدی رفرف بسته لای بهشت جنت ده فرش اولنان بساط جوهری
شیخ جعفر الله تفسیر اندی سدرة المنتهی درختیست در آسمان ششم سماء سابعه ده بر آغاجدر
وجنت ده بر مقامک اسمیدر علیون جوار یکباد در آسمان هفتم فلک سابع ده ابو منزلکر
و درجات بهشت ایله دخی تفسیر اولندی وعلیون لفظی برجمع درکه معرفی بوقدره گیبت
المعمور والعراج فلک راابعله بر خانه تک اسمیدر والله اعلم

فصل

زندیق بی دین دینی اولمین کسنه که ثنویه دینده بعضلر یزدان واهرمن حیوب نور
وظلمته قائل اولان کسنه وبعضلر اخرته منکر اولان کسنه وبعضلر اظهار اسلام واضمار
کفر ایدن کسنه در دیدیلر وبعضلر زن دین دن خروج در دیدیلر بولغة نافقات الفحول
اولان شنا مذهلو مصدری زندقه در ولفظ مذکورک معانی کتب عقاید ده مفصل
وتحقیق اچون رسائل تالیف اولنغله بو مقام ده تطویل کلام اولنیوب محمد الدین فیروزابادی
قولی ایله اکتفا اولندی جمعه زنادیق حکایت اولندی که قاضی عبد الوهاب المالکی بغداد ده
دکگیر اولوب حرحانه توجه اندکده علما وفضلاء واوباش جمع غفیر آنی تشییع اندیلر

وقت وداع ده امره توجیه خطاب ایدوب دیدکی ای زمره احباب شویله معلوم مکز اولسون
که بعداد ده صبح ومساء ایکی رغیف تحصیل ممکن اولیدی آنی ستدزمن ایدوب بیرزدن
مفارقت ایتمز ایدم لکن نظم بغداد دار لا یبقی الملاک طیبة ولکن نقاسب دار الفنک والخلق
اقمت فیها مضاعا بین ساکنها کانی مضعف فی بیت دیذبق دخی مرجئه برطائفه درکه
ایمانی زیاده ونقصانی قبول ایمز در لر وواصلدن برکسنه که بر وجهله زیاده ونقصانی قبول ایمه کافر اولور ایمان
مرجئه جمعوضرب مثل ایدر لر نصرانی ترسا عیسی دین آمنی جمعه نصاری وموذنه نصرانه دخی
دیر لر ونصرانه شامه قریب بر قریه ثمنک اسمیدر واقعا مرقومه اولا اول قریه دن نشأت
ایتمکله انکا نسبت ایدوب نصرانی دیدیلر واول قریه یه ناصره ونصوریه دخی دیر لر قس
قاموس ده قاقاث فخمله در دیدی دانشمند ترسایان ترسالرک عالم ورئیسی جمعه قسوس قسیس مثلو
جمعه قسیسون قساوسه دخی کلور که اصلی قسایسه ایدی سینکدک کثرتی استثقال ایدوب
برینی واوه تبدیل اندیلر جاثلیق مهتر ترسایان ترسالرک بویوکی واولوسی وسنوده قاف ضمیله
مقرحه وسای ده حکمی حکم مطران ومبدأ لغتی دیدی که مطران جاثلیق دن برمرتبه حقیر اولان
کسنه در میزور آچیلره دیدی که مطران نصارانک کبیری معناسنه عربی محض دکلدر
راهب زاهد ترسایانک ترسالرک فی صاحبی اولانی ورهب دن ماخوذ در خوف معناسنه
یعنی الله دن خوف ایدن ترسا یقال رهبوت خیر من رحموت یعنی قولتمدن اولوب یستدن
خوف اندکاری اولدن بر مقبول وضعیف اولوب محل مرحت اولمدیغی حکمه رهبان مصنف اسمی
اللاغه ده دیدی که ابلک الابل دیر لر دوه باش یوکنه اکل اعتمله صوده قانع وفارغ اولنه
وثابل فلان دیر لر مکاحی ترک ونسوان مرتبه سنه بالغ اولنه وراهبه ابیل اطلاق اولندیغی
بو معنایه مبنی در یقال ابل ابالة فهو ابیل وتقول فلانة لتوابقر یا الابیل لضاق به السبیل
ومبدأ ابیل لفظنک راهبه ادراکی باش بوغی معناسنه در دیدی قاموس ده ابیل ابیس کفاری
ماراهب یا صاحب الناقوس اولاندر دیدی استقف قاضی ترسایان نصاری قاضیسی سقف
دن ماخوذ در طویل ومتخنی اولق معناسنه مابین السکتک دیدی که استقف النصاری بولندی ماخوذ در
زیرا نصارانک استقفلری خضوع وخشوع ومتخنی اولغله معتاد در لر جمع اساقف صلیب
چلیپا خاچ مطرزی دیدی که صلیب اول مثلث الشکل لسنه در که نصاری آنی عبادت ایدر لر
عائشه رض حدیثنده واقع اولای که کان اذا رای الصلیب فی ثوب قبضه یعنی رسول اکرم صلعم
اسه علیه وسلم ثوب اوزنده خاچ صورتی کورسه الته آنی قطع ایدردی ونصاری زعم فاسد
لرنجه حضرت عیسی نک صلب اولندیغی آغاچی صلب شکلنده ایدی حیوا کا تعظیم وپرستش ایدر لر
وبو تقریردن صلب تسمیه سنک وجهی ظاهر اولور والله اعلم زنار معروف در که نصارانک
راهبلری قوشاغ نوزادلرینه قوشاق درکه فارسیده میانبند هندوستانیلر دیر لر غیار
نشانه جمعه ذوان بر یهود دیلرنشانی که نصاری نک زناری منزله سنده در
قاموس ده علامة اهل الذمة دیدی که زناره دخی شامل اولور انجیل کتاب عیسی علیه السلام

فضائل الدیانیق والاصحاب اللیل

عیسی بر نازل اولان کتاب و لفظ انجیل کاهی کتاب اعتباریله مذکور سو کاهی جمله اعتباریله
مؤنث استعمال اولنور زیرا هر دیدی که بعض اهل لغت دیدیلر که انجیل اصل و دستور
معناسنه در که نازل اولدیغی قوم اتک مصونی ایله عامل اولوب حلال و حرام محصوصنه
اکا مراجعت ایدرلر • قد تحلّه ایوان کریمان دیرلر ایکی کریم اب و ام در تولد اتدکلری
والدین ولده نسبت اصل در • ولعن الله ناجیله ای اباه و امّه • بعضیلر دیدیلر که انجیل تسمیه
اولندیغی حضرت اسم ع افی اظهار ایدیکی ایچون در که نزولی اباسنه حتی بالکلیه منذر ایش اولمش
ایکن حتی بیان ایچون افی اظهار ایدی • عرب برلسنه مستور و مخفی ایکن آشکاره اتدکلرنه
تجلّت الشمس دیرلر • مظهرته و استخرجته معناسنه ابو عمرو دیدی که تناجل منازعه و تحاجه
معناسنه در • تناجل القوم دیرلر برلسنه هر نوع اتدکلری کتاب مزبور نازل اولدقده خلق اتک
خصوصنده منازعه و مناجله ایدکلری ایچون انجیل تسمیه اولندی • انتهی • و آملی کشکول ده دیدی که
انجیل بشاره یعنی مژده معناسنه در • کتاب مزبور ک مضمونی ایله عامل اولنلری جنت و
حسنی ایله تبشیر ایدیکی ایچون انجیل تسمیه اولندی • زبور کتاب داود ع حضرت داود ده
نازل اولان کتاب • زبور کلام عرب ده کتاب معناسنه در • زبرت الکتاب • ازبره • وازبره •
دیرلر کتبته معناسنه • اصمعی دیدی که زبرت الکتاب قرأته معناسنه در • تحاقلوه • توریة
کتاب موسی ع • حضرت موسی یه نازل اولان کتاب • بعضیلر دیدیلر که توریه اصلنده وریة
ایدی • واو اولی یا یه و باقی الفه قلب ایدیلوب اخرنده اولان تا نائیث ایچون در • کتاب موسی یه
هواسمی ایکن اطلاق قرآن عظیمه توراة اطلاق کبی • در • فرآ دیدی که توریه نور • و ضیاء معناسنه در •
عرب وریت یه زنادی • در • اوراء اضاءت معناسنه • بعضیلر دیدیلر که توریه مصغول
پذیر اولدی • دیه جک یرده ضرب اولنور مثلا • واصل توریة • در • رائ فتحی ایله یا نائ ماقبلی
مفتوح اولمغله الفه قلب اولندی • ماخوذ اصل توریة • در • رائ کسری ایله تخفیف ایچون
کسره سنی فتحه یه تبدیل بعده الفه قلب ایدیلوب جاریه ده جاراة • و ناصیه ده ناصاة • و باقیه ده
باقاة • دیدکلری کبی قال نظم • و عالدنیا بباقاة بحی • و ما بحی علی الدنیا بباق •
فصح عید ترسا یاکه • نصاری اتک بیرامی که آیات یکه شروع اندکلری کونلرده کنند و اصطلاخلرنده
اول کونه قبل یکیرطه کونی تعبیر اولنور • و افصح النصاری در • یوم مذکور کلوب
آنده بیرام ایدیلر معناسنه • سعایان فصح بیرامی آملرندن مقدم بر هفته مقداری بر بیرامدر که
اول کونده خاچلرنه صفویه بیرامی قودقلری • و اول کونه فارسیده بوشاق دیرلر • باب • و فتح
و سیقاج • دخی هر دینی نصاری بیرامی آملریدر • هر بیرامک اسمیله یدر • یهودی یکه جهود •
هر جهود • جمعه یهود • اعراب • و اعرابی کبی • در • نسبه کیم یاقی مرورالدی • ابن الانباری دیدی
که یهود تسمیه اولندقلری اوقاتدن بر وقتده هدایته مظهر اولوب توبه اتدکلری ایچون در •
اکرچه صکره توبه لرین نقض ایدیلر لکن بو اسم اوزرلرنده باقی قالدی • خبر • دانشمند • جهود دانا •
یهود • دیدکلری عالمی • و خبر لفظنه متعلق بعض فوائد اکرچه عنقریب مرورالدی لکن بو مقامده دیدیلر که

خاتمه • کسری و فتح لغتدر • و کسری افصح در • زیرا جمعی افعال • فعول • و کلدر • کما قال • جمعه اخبار
• مرادیدی که خاتمه کسر ایله عالم معناسنه در • اصمعی کسر و فتحه ده تردد اتدی • ابو عبید دیدی
که بنم عندمله خبر خاتمه فتحله در • یعنی تغییر و تزیین کلامه قادر اولان کسنه • و محکم بان • دخی فتحه رائیله
اتدیلر • و بعضیلر خبر تحرّدن معرب در دیدکلری بو وجهی تأیید ایدر • ملاحظه اولنور • مجوس • مع
براکنش پرست که بو مقام • دخی • در • مراد بو معنادر • والا لفظ مغ فارسیده مطلقا کاهره • دخی اطلاق
اولنور • جمع مجوسی • فیروزاباددی دیدی که مجوس اصلنده کوکب قولاقلی کسنه معناسنه در که
زنج کوش • در • معرب در • زیرا صغیر الاذنین برکسنه اولا مجوسی پیدا ایدوب خلقی اتک • صورت
اتدی • • واول کسنه که عندمله اسمات و اصنام برابر اولدقلرنار المجوس • حریق • حرب مثلی ایله رائ
زیرا آتش پرسنه در که اتک جاهز و باش ایله عبودیت و اکرام ایلدیکی • و • بانه اوزرینه تعوّل ایدر •
زفوف • المنسوب اوراق ایدر • قال • بیت • عمرتی لقد جرّبتکم • فوجدتکم نار المجوس •
لطیفه • ابو العتاهیه • روایت اتدی که ابن الاعرابی مجلسنده برتحرّ • جاحظ • و مجاز • جمع اولوب
مشاعره و مطایبه ایدرایدک • جاحظ • و مجاز • مبانسنه برخصوص ایکن • مشاجره • و مجادله • واقع
اولدی • مجاز • دیدی که یا جاحظ کلام عرب • قاچ عدد نار • وارد • در • تعداد ایله • جاحظ • علی الفور • سقطت
حبوب • تعداد • شروع اتدی • و دیدی که نار الحرب • و نار الحباحب • و نار الشرّ • و نار الحباب • و نار الکوکبه •
و نار المعصه • و نار الطبخ • و نار الاصطلاء • و نار المجوس • جاحظ • تعداد • دن • فارغ • اولنجه • مجاز •
اتک • کلامنی قطع ایدوب • دیدی که سن آتشپرسن • بغایت شدیدلی • و قوی • شیلرک • تازه • بتشمش •
جوانه • دنک • ریاده • ایشینه • یاره • یانغی • ترک • اتک • جاحظ • دیدی که کلام عرب • جمع • نوع • آتش •
استماع • اتدم • سویله که نه • در • مستفید • اولدم • مجاز • دیدی که سنک • والده • کلک • فرجنک •
آتشی • که • کلما • اوقدوا نارا • فرج • سالهم • خمدتها • الم • یانکم • نذیر • مضمونه • مأخوذدر • جاحظ •
دیدی که رضی الله عنک • که نهم • والده • مک • فرجی • ایکون • خازن • و ضابطی • وارد • در • جو • حکم • اتک •
مشکل • اولدر که سنک • والده • مک • فرجی • کبی • خازن • و ضابطی • اولمغله • کثیر • چیقار • بلور • سبز •
برهجن • که • اتکا • هل • تملک • دیرلر • ستوآت • مرداری • عد • دکه • لسان • ایله • هل • مذیله • کلامی • ایله • مقابله •
ایدر • • بهرند • اول • آتش • خانه • ده • حذف • ایدیلن • کسنه • جهی • برابله • در • • فیروزاباددی • دیدی که • بهرند •
هندیت • النار • نه • قیم • اولندره • • هندک • عظیم • اولنه • • وهندک • علی • کسنه • • وحمام • بیت • النار • نه •
دخی • دیرلر • صنم • پتت • شخص • دن • معرب • در • • وثن • معناسنه • جمعه • اصنام • • وثن • مثلث • جمعه •
اوثان • • وثن • دخی • کلور • نصب • لونه • • وصادک • ضمه • لری • ایله • وصادک • سکونی • دخی • لغتدر •
جمعه • انصاب • زمان • جاهلیت • ده • کعبه • مکرمه • نک • اطرافنه • طاشلر • نصب • ایدوب • قربان • ذبح •
اندکلرنه • قانی • اتک • اوزرینه • صکورلر • ایدی • • واول • طاشلر • انصاب • دیرلر • ایدی • طاغوت • مثلثه •
مبدأ • ده • دیدی که • جبت • و • طاغوت • • حضرت • اسم • ده • غیری • معبود • اتخاذ • اتدکلری • هر • شیئه • اطلاق •
اولنور • • بدّ • مدّ • زور • • وزور • دخی • صنم • معناسنه • در • • زمان • جاهلیت • ده • هر • قبیله • نک • صنملری • نک •
اسمائی • بیلدرکه • ذکر • اولنور • لات • • وعزی • • ونعل • • ومناة • • وسواع • • ویعوق • •

وبعوث ونشور وحدود وحساب وتاسف وتاسل وتهلل بروزم برهنی معبود اتخاذ اکثر ایدی
مشتمس افتاب پرست موبذ اول طائفه تک بویوکی وبابش لوغی جمعی مواجزه در
مرزبان اول طائفه تک اولوسی جمعی مرابزه در کشیش ببلکریسه باغلا دکلری قرئش قی نادوس اول
طائفه تک کورستانی یغلی مرده لری وضع اندکلری موضع که فارسیده فخمه در برلر خرخره ایدی
اورزینه وضع ایدوب کوتوردکلری سریر که فارسیده گاهدور برلر واللہ اعلم

فصل در جهنم وما یتعلق بها

فصل جهنم دوزخ جهنام دن ماخوذ در بئر بعیده القعور معناسنه
حق سبحانه وتعالی روز جزاده عصات بنی عبادی تعذیب اندیکی نار تک علمی او لغه تانیث
وعلمیته ایچون غیر منصرف در وتانیثی ماخذی اولان بئر یاسنه مبنی اولان نار اعتبار ایله در شرح
الفیه ده دیدی که لفظ جهنم مؤنث اولدیغنه دلیل مثلث خطابی شاهددر بعضلر فارسی
معرب درلر دیدیلر یونس دیدی که عجمه وتوقف ایچون غیر منصرف در درکه بکوبتین قول بودر جحیم
مشله وهر جو قریده اولان نار عظیمه جحیم درلر جوهری دیدی که جحام وجاحم شدید للمر اولان مکاندر
معناسنه در زاهر دیدی که جحیم اول اتش درکه کوکی کبی علو لغتدر اولهٔ ایچون اول کسنه که
زیاده حرص وبخللک یانوب طوطوشه اکا جحام درلر فرا دیدی که جحیم اول جمر که بری بری
اورزینه یغلمش اوله ابن عبید دیدی که جحیم اول اتش درکه زیاده ایقاد اولغش اوله
یقال جحمت النار اذا اکثرت وقودها مثلثات یعنی زاهر دیدی که جحم النار او قدها سعیر مشله
سعر اتشی تسعیر ایدوب علولندرمک معناسنه در اخفش دیدی که سعیر مسعور معناسنه در
سقر مشله احلنده شمک شدت حرارتی سببی ایله دلالت اسنده در لر وجوانانی داغلاد قلدی دیمکدر
ساقوردیدکلری بو معنایه در مشتق ولفظ سقر دوخی مؤنث وعلم اولمغله غیر منصرف در بنه کیم
لا تبقی ولا تذر قول شریفی مؤنث اولدیغنه شاهددر ابن الانباری دیدی که لفظ سقر نار آخرته
اطلاق اولنور اسم اعجمی در وعربیت جهة اشتقاقی معروف وکلدر غیر منصرف اولدیغی علم ومؤنث
اولدیغی ایچوندر بعضلر عبری وسریانیدر شمس دن ماخوذ در اوآنت مناسبه دیدیلر یعنی
شمس شدت حرارتی سببی ایله فلاکت بندی ارتدی نار لغت دوخی احراق وارداق ایتدیکی
ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی بو صورتله غیر منصرف اولدیغی تانیث وعلمیته ایچوندار حطمه
مثله حطم دن ماخوذ در قیرمق معناسنه جهنم دوخی ایچنه القا اولنان نارک قیروب افنا اندیکی
ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی ومطلقا نار شدیده یه حطمه اطلاق اولنور واول کسنه که کثیر
الاکل اولوب اکار جل حطمة وحطم دوخی درلر وفی المثل شر ما ترعاه الحطیمة حطمه اول سباع در که
مواشیه یه مرتحق اولمغله الدن اولان عصا ایله ضرب ایدوب قیر یکیر یعنی شبانلک یار آماری
حطمه اولان شباندر رعایاسنه ظلم ایدن ملک حقنده ضرب اولنور ها ویه مثله موذی اولمغله
الف لام داخل اولمکسزین ماخوذ در یکیمق اولان هوی دن ماخوذ در جوهری دیدی که ها ویه
مهواة معناسنه در یعنی روز جزاده عصاتک انجنه خوش کلدی چوقور درک راموث ضمتح
وسکون فتحدر بن دوزخ جهنمک دیبی یعنی قعله موصفلرندن اتش آبی اولان معدنی که منارل

تاره درکات ومنازل جنه درجات اطلاق اولنور ظاهرده مائی فی هذا الامر درک
عبارتنک شرحنده دیدیکه یعنی قلون نسنه ده بنم ایچون نه جلب منفعت ونه دفع
مضرت وارد در قرا دیدی که درک اول انجه ایپ درکه دلوک قولبلرینه یاغلیوب
یرطرقدن رشا تعبیر اولنان غلیظ ایپه یاغلاولدرکه رشا صویه طوقونوب جوهرسین
ایچون وفی المثل اجعل فی رشائک درکا یعنی غلیظ اولدایپه انجه ایپ بغله برمصلحة
وسیله اتخاذ اندکلک کسنه یه کایت ایله دیه جک یرده ضرب اولنور خاطر فاتره
خطور ایدن بود رکه برمصلحت ایچون حاکمه رشوت ویردکده اتیا عنی دوخی
حصه مند ایله کما فقدیلری عند نده سنک ایچون کلمه طیبه وحسن ترتیبه لرن
دریغ ایتمه لردیه جک یرده ضرب اولنسه مضمون عبارته اشتباه ایدیصنلر
درک یرد بان معناسنه دیدیلر یعنی بنم ایچون اولنسنه ده ترقی ایده جک
شئ بوقدر حاصلی اولنسنه بکا یاغ دفعا ولمز ونظم کریمده واقعا اولنور
فی الدرک الاسفل من النار عبارت شریفه سنده اولان درک دخی یرد بان معناسنه در
ابن عباس دیدیکه مراد اتش دن تابوت درکه منافقلری اندیه وضع ایدوب
ابدا آچمزلر لظی مثله جوهری اسماء نادر دن براسم غیر منصرف در دیدی که زاهر ده
دیدیکه فلان یتلظی علی فلان تلهب ایدر لر یعنی بکا غضب ایدوب اتش کبی علولنور
معناسنه وتاء اخرت ملهب اولمغله بو اسم ایله تسمیه اولندی وبعض نسخه ده
آتش زبانه زننده عبارتی ایله تفسیر اولندیغی بو معنایه مناسبت عندمزده اولان
نسخ کتابده لظی مثله عبارتله مذکور درکن ساقط ترکیب ده درک معناسنه منظور
نظر عبد فقیر اولدی حمیم آب سخت کرم زیاده اسی صوکه اهل نار صوایسترکلرندن
اندن ویردکلرندن لهذا بعض نسخه ده شراب دوزخیان ایله تفسیر اولندی فی اسی
صود رکه حرارت ده غایته بالغ اولمش اوله غساق ریم دوزخیان اهل جهنمک
بدنلرندن چیقان قان وایرین وسینک تشدید وتخفیفی لغتدر وفی النوابغ ما
للفساق من جمیم غیر الغساق والحمیم والمقمون فی ظلال وسرر والمجرمون فی ظلال
وسعر غسلین زدواب دوزخیان اهل جهنمک بدنلرندن قان صارصوا
مقمع دیوس اهنین دمورز نچوماق اهل جهنمی انکله ضرب اندرلر قمع دن ماخوذ در
قمر واذلله معناسنه جمعه مقامع عذاب معروف درکه فارسیده شکنجه در
زجر وعقوبة وبکال ومثله دیوانده دیدیکه میمک فتحی ایله اهل نجاز
وضمی ایله بنو تمیم لغتدر مثله جمعه مثلات زجر درکس وعقاب دخی بو معنایه در
کذا فی السامی مصنف فایوده دیدیکه زجر وزجر عذاب معناسنه در وابو تراب

دیدی که دجر و وجین تا زدن اولدن امر شدید معناسنه در بعضیلر دیدیلر که تکالیف
اولعذاب در که بر مجرمه ترتیب ایدیلر تا که غیریلر اندن عبرت اله لر عرقاص اولقا مجبور دکلر
سلاطین انکله مجرملری ضرب و تعذیر ایدرلر صفد و غل و قید و تکل مجرملری یاغلا
دقلری تسنیر یوقاغو و ایپ مثلو حریق علو لمش اتش شجره الزقوم جهنم در اغاجدن
مهل ارمش باقر عصمنی الله بلطفه عنها و سایر المسلمین بحرمة محمد علیه السلام

فصل ادات دست افزار الیکا تیه نسبت قلم و خیاط نسبت سوزن یکی **جمعه**
ادوات اله مثله جمعه الوت فرجاد برکار معروف در و فرجاندن معربدر
فارسیده برکاندخی دیرلر که عامه تحریف ایدوب پرکار دیرلر **دواره مثله مطمر**
رشته دردودکرودکلوک ایپی که انکله برشئی تقدیر ایدرلر و اچلرکه چیرلی ایپی تعبیر
اولنور و مطمار و امام و دیج دخی بو معنایه در بعض نسخده رشته بنایان واقع
اولدی که اکثر کتب لغت تفسیر لرینه موافقدر **تره مثله** صحاح و قاموسده الترخیط
یمد علی البنا عبارتی بعض نسخه تفسیر لرنه مؤید در و فارسیده اولایپه رزه و رزده
دیرلر که اصلنده خانه لرده اثواب سرمك ایچون کردوکلری تجیم معناسنه در و تاره
ایپنه رزه بنایان دیرلر **مسعه** ماله جامور صیوایه جواله که بنا لرا مطلا و خنده
مصری دیرلر و چامور دی صیواد قدن صکره سودند کلری اله اطلاق اولنور که ماله
لفظنه مناسبدر جوهری ملجه ایله تعبیر اندی که ماله دن معربدر ملواط و مملوق و ملاق
دخی بو معنایه در **سیاع** کاه کل صامان ایله مخلوط اولان چامور **ملبن** خشت زن
کیبیچی کسنه یه باندخی بو معنایه در **ملبن** کالبد خشت کریچ قالبی **لبنه** بانك
کسر و سکونی لغتدر خشت خام چیك کریچ **جمعه لبن** بانك کسر و سکونی جائز در
آجره خشت پخته بیشمش کریچ **جمعه آجر قرمید** خشت پخته بررك بیوك بیشمش
کریچ عامه تحریف ایدوب کرمید دیرلر جوهری قرمید لفظنی اجر ایله تفسیر اندی
فیروزابادی قرمد و قرمید لفظلرن حرف مطبوخ و اجر ایله تفسیر اندی **جمعه**
قرامید اجر و طوب دخی اجور معناسنه در سامی ده دیدی که طابق بیوك کریچ
معناسنه فارسیدر مایه دیرلر قاموسده الطباق الاجر الکبیر دیدی لفظ طابق تابه
دن معربا ولنور ملك خطا ولنور شاخوره کرمید بیشرد کلری اوجاقدر که کرمید
اوجاغی تعبیر اولنور فارسیده داش دیرلر سامی و مصرحه دیدی که کوزه و چناق
چوملك بیشرد کلری اوجاغ اطمه دیرلر لکن قاموسده مطلقا اتش یاقد قلری
اوچاقدر دیدی معلوم اولدی که آجر لفظنه متعلق بعض قوائد مقدمه اولی ده
ذکر اولنمشدی لکن بو مقامده دخی اجمالا ذکر اولنمق مناسب ملاحظه اولندی

اولیه

اولیه که اکابر علما لغت اتفاق اندیلر که طین مطبوخ معناسنه اولان اجر لفظی معربدر
دیو مصنف کشاف ده سوره قصص تفسیر نده دیدیکه فرعون وزیری هامانه فاوقد لی
یاهامان علی الطین دیوب فاطبخ لی الاجر دیمدر زیرا اول وقتده اجر اولمغله کمسنه
انی بیلمزلر ایدی بلکه فرعون صنعة آجر تعلیم ایدوب اندن صکره آجر شایع اولدی حتی عمر
رضی الله عنه شامه کلدکده اجر ایله یاپیلمش سرایلری کوروب هامان اجر ابنی
بالله اجر غیر فرعون دیدی والله اعلم **نقیر** ناوکلی چامور قویی چوقه تکنه و خمیر تکنه سنه دخی
دیرلر نقر دن ماخوذ در اغاجك ایچنی اویوب چقاردقلری معناسنه که نقیر منقور
معناسنه در **فصل حذاء** نعلین کربا بوشجی نسبت صنعه سیدر عطار بقال
کبی **حذا** حانك کسر و فتحی لغتدر نعلین پابوشی حذو دن ماخوذ در ایکی تسنیه بری
برینه محاذی و برابر اولدقلری معناسنه نعلك بری اخره برابر اولدقلرندن ایله
بو اسم ایله تسمیه اولندی **جمعه احذیه نعل مثله جمعه نعال** خصاف دخی نعلین
تیکن کمسنه در لکن تاصمه لی نعلینه مخصوص در که خصف تاصمه لی نعلین دن عبارتدر
جباه و قرزوم و قرذوم اولنخنه در که پابوشجی انکله اوزرنده پابوشلری اصلاح
و بری برینه برابر اولدقلرندن اوزره کسر بیچر **رشقی** درفش پابوشجی بیزی مسرد و مسراد
دخی بو معنایه در **جمعه اشاقی** مخصف تاصمه لی نعلین بزی **اویل** لشکرده پابوشجی
بحقوسی **جمعه اوامیل شفره و محذا مثله سیر** دوال قایشکه دریدن اوزن
دیرلر **جمعه سیور قدمثله جمعه قدود** لکن قد دباغت اولنمش دریدن
کسدکلری قایشده استعمال اولنور و برکسنه یی تحقیق مقامنده مایعرف القد
من القدد دیرلر یعنی اوغلو قد دیسی ایله قایشی قوقارمق و فی المثل لیس فی العصا
سیر هر نوقدیدیکه سیر دن مراد عصانك باشنه یاپیشمق یا یارمغی کبی در مك
ایچون طاقد قلری قایش در مطلوبه نائل اولمغه بر وجهله قدرت بوقد ردیه جك
برده ضرب اولنور و محمل د عصادن فرس و سیر دن مشی مراد اولدیکه عصا جذه
بن اوبرشك اسمیدر بن قلون ایشی اشلمکه قادر دکلدیه جك برده ضرب اولنور
و ترکیده یتم ایتم اکا ایشله مز تعبیر اولنور **شراك** دوال نعلین نعلین قایشی کرتاصمه لی
تعبیر اولنور **جمعه شرك** و فی الحدیث اصلحوا شرك نعالکم **شنع مثله** بعض نسخده
دوال مازدیو انکشت واقع اولدی و بر نوع نعلین در که تاصمه سنی ایکی یاقه
برمغلك میانه ایدرلر و اول نعلینه جمجمه دیرلر قال الراجز **بیت** و اذنی المزمن
شنعه و ابعد وصله من الکواکب **جمعه شنوع** نخاس اول پرشه که پابوشه
صوکیرمسون ایچون تیکیش یرلرینه قویرلر که فارسیده اکا اغاده دیرلر **خف**

موزه ادیك جمع خفاف وموزه لفظی تعریب ایدوب موزج وموزج دیرلر حف
معناسنه ونساخین خفاف معناسنه بر جمعدر که مفردی یوقدر ومنقول
اسکی ادیك قرطوم خفك قوش منقاری کبی اوجنده اولان سیوری محط جوهری
دیدی که پابوشجی دیمکدر نقش ایتمك ایچون برالت در فارسیده یك مال دیرلر
مویرول دمودر که پابوشی توسیع ایچون پابوشك اردینه قویوب صکره
پابوشك ایچنه قالب وضع ایدرلر فارسیده اول دموده پس اهنك دیرلر که
اصلنده چپوی معناسنه در ضغاطه پابوشجیلرك التندن برالت در که براکری
اغاجدر وقیسقی بعیر اولتان الله دخی دیرلر فارسیده خوهل دیرلر که اصلنده
اکری معناسنه در مدمك برالتدر که انك ایله ادیکی سودتوب هموار ایدرلر
فارسیده موزه مال درلر وفی المثل اوسع من خفان الرافضی طائفه در وافضل یا قلرنه
مسح ایتمکی تجویز ایتدکلرندن خفلرینی توسیع ایدرلرتا که ایام شتاده خفی اخراج
ایتمدن مسح ممکن اولسون ایچون خفاف موزه دوز ادیك دیکمکی کمسنه که عامه ناسك
ایدوب قواف درلر اسکاف کفشگر باشماق تعبیر اولنان پابوش دیکمکی کمسنه یعضیلر
هر اهل صنعته اسکاف درلر دیوزعم ایدوب وشعبه اسی براها اسکاف کلوی ایله
استشهاد ایدرلر یعنی جوزاغا جتك ایکی بداغنی اسکاف قطع ایتدی که مراد خطا
در جوهری دیدی که وهم در ماذاق فرا یقول الا الفستقا قیلدندر زیرا فستق
بقولدندر کلدر جمع اساکف وفی المثل لا یعرف ما فی الخف الا الله والاسکاف
یعنی خفك ایچنده اولانی نسنه ی حضرت الله واسکاف بیلور دیمکدر که
براسکاف برکلیه برخفا توب وودی که ایچنده قالب وارایدی که کورنمزایدی
کلب مزبور شاهر ذانا بمثلنه موافق برمرتبه اضطرابه دوشوب فریاد ایتدی که
انی مشاهد ایدرلر تعجب ایدوب دیدلر که خف که برخفیف شی در انك اصابت ایتمسنه
بومرتبه فریاد ایتمك مستغربدر دیو اسکاف استماع ایدوب بومثلی ایراد ایتدی اولا
نسنه حقنده ضرب اولنور که نظر ایدن ظاهرینی کورو باطنته مطلع اولمیه کوشت
کفش باشماق وپابوش وعرف کفش لفظی تعریب ایدوب کفش دیرلر جمع اکوات
تمثل مثله مداس میمك کسریله در وصندل مثله جمع صنادل عندمزده
کتب لغاتده سامی دن الاسامی دن غیری ده صندل لفظنی کفش معناسنه مطلع اولمدم
دیدی که الصندل کوش والصندلی کوش فروش کوش کفش دیکمکدر وستوده
صندل لفظنی چیدی دیله تفسیر ایتدی که فارسیده چیدل وچیدار سی موزه
یعنی ادیك اوزرینه کیدکلری نسنه در صاحب مجمع دیدی که صندل جرموق در

خاطره خطور ایدر که عبارت کتابده واقع اولان لفظ صندل کاتب سندن نامنقول در
تحریفا تمش اولدر که بوایکی لفظ کفش معناسنه در وساحی کفش ایله تفسیر کذلك
مصنف مثله ایله تعبیر ایتدیکی اوزره محتملدر که سندلدن زمعرب اولمه که فارسیده
سین ایله ستدل کفش معناسنه در نسخه کیم شمس فخری معاصر ده دیدی بیت
چرخ برصندلی مهر نهد چون کند شیرون زپاسندل والله اعلم مکعب سر مجمع ده دیدیکی
سر سینك ضمی ایله خراسانده سیاه ایپلکدن پابوب یاغ کیدکلری نسنه در که
فقط طپوغی ستر ایدر وسر موزه دخی دیرلر مستم دخی بومعنایه در جمع مکاعب
شرشه شینك فتح وضمی لغتدر سر موزه که ذکر اولندی قاموسده اسکی نعلین در
وشرشه دخی بومعنایه در دیدی موق سر موزه که ادیك اوزرینه کیدکلری نسنه ایله
تفسیر ایتدیلر که کتب لغاتده موافقی اولان بومعنادر وفی الصحاح الموق ما یلبس فوق
الخف فارسی معرب فارسیده چاپاتان دخی دیرلر جمع امواق جرموق مثله که
ادیك اوزرینه کیدکلری نسنه در برزم دیار مزده جزمه کی میدانی جرموق لفظنی
خارکش ایله تفسیر ایتدی کاشانی دیدی که خارکش وخرکش کافلرك ضمی ایله عربده
جرموق تعبیر اولتان نسنه در صاحب جامع دیدی که خرکش برنوع ادیك در که
ترکیده صوقاق دیرلر انتهی وبعض محققین دیدلر که لفظ موق موزه دن ولفظ
جرموق سر موزه دن معربدر که سر موزه موزه اوزرینه کیدلر جامودن دخی مثللو
محافظه ایچون جوهری موق وجرموق میانی فرق ایتموب الموق ما یلبس فوق الخف
الجرموق الذی یلبس فوق الخف دیدی وبوعبد فقیر مترجم تامل وفیر وتتبع کثیر دن صکره
شو وجهه اوزده قرار ویردیکه خف موزه یعنی ادیك وموق خفاف اوزرینه کیدکلری خف
احتر جرموق سر موزه یعنی خفی چامودن مثللو دن محافظه ایچون کیدکلری جزمه مثللو
نسنه اولمه والله الموفق قال قاضیخان فی فتاواه واذا لبس الجرموق فوق الخفین
ثم قال واذا لبس الخفین علی الخفین الخ تمشك تاوشینك کسرلری ایله کاذیاغت
اولنمش دیدن یاپیلمش قلری چاروق که فارسیده لخادخی دیرلر وبعض نسخه ده
اولمك واقع اولدی که کفش معناسنه در وبعضنده کذلك مصرحه ده پاره که بر موزه
دوزندایله تفسیر اولندی یعنی ادیك اوزرینه کیدکلری یامه جمشك مثله اهاب
پوست تابیراست دیاغت اولنمش دری فارسیده پوست خام دخی دیرلر جمعه
اهب کیمخت معروف قدر عزیز وفارسیده مشترکدر که صاغری تعبیر اولنور
ذرعب مثله صرم جرم کون که پابوش التنه تیکرلر وجرمدن معربدر جمعه صروم
صراه جرم کرکون اصلاح ایدن یاخود کون تبع ایدن کمسنه دارش جرم سیاه رنك

سیاه پویا نمش کون یرندج مثله برکسین تحقیق مقامنده لم تدمانسیخ ایرندج دیرلر
یعنی سن برکسین که سیاه دری ندن طوقوندیغی بیلمزسین حاصلی سیاه دری
طوقونو راعتقاد ندهسین لکن ندن طوقوندیغنی بیلمزسین خوده بیشین قویون
دریسندن تاندکلری سختیان که اکثریاسله وزنبیل اوزرینه چکرلر پوشیده ایدوب
لفظ بیشین ایکی جزوندن مرکبدر پیش قویون معناسنه در واخرنده اولان یا ونون مقدمه
ثانیه ده تفصیل اولندیغی وزرینه ادات تنبید رکاسه ذین کبی عامه تحریف ایدوب
مشین درلرو فی الصراح الحوده پوستهای سلخ دیو کیرندکه مطلق سله اوزرینه
کچورد کلری دری جمعه حوادیم تماج سختیان پوست رنک کرده ایله تفسیر
اولندی یعنی بویا نمش دری وتماجی کچی دریسیندن یا بوب کثریاکونا کون بویادیلر
لرمخفی اولیدکه سختیان عربیدر وفارسیده کورکانی وکورکادنی دیرلرکه کاف
ثانیه قادسدر و فی المثل ما یجعل قدك الی ادیمك میدانی دیدیکه قدقاقك
فتحی ایله قوزی دریسی وادیم جلد عظیم معناسنه در یعنی سیب نار اولدیکی کوجك
دری نی بویوك دری یه قیاس ایدرسین وکلمه الی معنی جهتندن صله در یعنی
مایضم قدك الی ادیمك امر صغیری امر عظیمه قیاس ایدوب. قاسند خطا ایدن کمسنه ده
ضرب اولنور بعضیلر ازایشی چوقایدن کمسنه ده ضرب اولنور دیدیلر جمعه ادم
حمیره بوستکاله سیلنمدك دری که اولبیاض یاصمه دن عبارتدر که انکله غنی
باغلانیوب استحکام ویرلر اشکر پراندق واق یاصمه که جوهری کاومنه معرفتدر
که حمیره نی اسکره ایله تفسیر واق یاصمه ایله ایضاح اندی بعض نسخه ده سترتمو
ایله تفسیر اولندی یعنی ادیمك یچنه دیکدکلری استرکه بیشین ذنا اولورسامی
ومصرحده اشکر لفظنی پراندق واندوالی باشد سپید اوستوزه ایله تفسیر اولندی
اشیا مذکوره میانده مشترك اولورکاشانی پراندق لفظنی شو وجهله تفسیر
اندیکه اولقوی ومحکم کیریش وپاك وبیاض ویومشاق قایشکه انلرایله
اکرك لوازم واله تنی باغلرلر قالب کالبد عامه تحریف ایدوب. قایب درلر قوالب
کالبدن معربدر جمعه قوالب وکاهی لامك کثرسنی اشباع ایدوب قوالیب درلر
دوانوق ودوانیق کبی مرزوقی مقامات حریری شرحنده دیدیکه قالب لامك
فتحی ایله اولالبدکه انکله برنسنه نك عوج واستقامتی بیلورلر ومستقیم
اولسون ایچون وخفف وکعب مثللو نسنه یه وضع ایدرلر وایکی نسنه یی برینه
برابر دردیمك یرده هذا علی قالبك درلر والله اعلم فصل سقاء
اب کسر صوطاشیجی کسنه که معروفدر سقی دن ماخوذدر صیوامق معناسنه که

سقاصوابجی معناسنه اولور سقاء مشك اب صوطولوحی نه قروطی بومعنایه
در جمعها سقیه وجمع الجمعی ساقی در قربه مشك قره کوچك طولوم که معروفدر
جمعه قرب غرارء دهن مشك طولومك اغزی مخفی اولیه که سقا طولومنك اکثریا
ایکی اغزی اولور بری اعلاسنده که اندن طولومه صو قویرلر وبری اسفلنده که
اندن صو یی طشره دوکرلر جوهری ومطرزی کلاملری غرارء اسفلنده اولان
اغزی اولدیغنه صریحدر جمعه غرائی لامك کسر وفتحی جائزدر دشن مشك کهنه خشك
اسکی وقوریمش صوطولومی وزیاده پیر اولان شیخ وشیخوخی کاتشبیه ایدوب
کالمشن البالی والشنة البالیه دیرلر وکاء بند مشك طولومك اغزینی یاغلو دلری
ایپ وسکوت ایله امرمقامنده اولك علی قمك دیرلر عصام وشارحی معناسنه در
اشفقتا اقربة اشناقادیرلر اغزنی ایپ ایله یاغلو سه جمعه اوکیه رکوه خیك
خرد کوچك طولوم تقول ملؤ الرکوة من الرکیه وصوقود قلری ابریقه دخی دیرلر
واکثر نسخه ده خاشاك دان ایله تفسیر اولندی یعنی اب دیزه کده عامه تحریف ایدوب
ها ودیزدیرلر جمعه رکاء ذکره مثله فیروزابادی شراب وسرکه قود قلری
کوچك طولوم دردیدی غراره مشك کاه دن بویوك طولوم وبعض نسخه ده
توشه دان واقع اولدی یعنی زاد وذخیره قود قلری طغارجق مزود معناسنه
مطهره سمك کسری وفتحی لغتدر ابریق چرین کوندن یاپیلور قلری ابریق که فارسی
وتکیده مساره دیرلر اداوه مثله جمعه اداوی داویه خیك اب صوطولومی
ومجازا صوطولومنی کتورن دوه یه دخی دیرلر کما حققه فی علم البیان کلیات اولدری
پاره سیدرکه مراده نك قولینك التنه دیکرلر قولیه استحکام وطب سود طولومی
عکه ونحی یاغ طولومی شکوه اولطولومدرکه سود امن اوغلاوقدرسندن یاپارلر
بدره اولطولومدرکه سودن کسلمش اوغلاوقدرسندن یاپارلر جوهری سکا
ماده سندر دیدیکه سکوه جلدرصتعدن سودایچون یاپدقلری طولومدر وکرکی
جذع دریسندن یاپارلر جوهری سکا ماده وانك ما فوقندن اولورسه وطب دیرلر
وبدره ماده سنده دیدیکه بدره اوغلاوقدریسیدریلسه کرسنی امرکن اوندن
سود ایچون طولوم ایدرلر ایسه سکوه وباغ ایچون ایدرلر ایسه عکه دیرلر واکر سود
امندن بویوك اولورسه دریسنی سود ایچون طولوم ایدرلر ایسه بدره وباغ
ایدرلر ایسه مساد دیرلر واکر جذع دریسی اولوب سود ایچون طولوم ایدرلر ایسه
وطب وباغ ایچون ایدرلر ایسه نحی دیرلر انتهی بدیع وساب ومساب یاطولومی
وفی الحدیث ان بهامة کبدیع العسل حلوا وله حلو اخر بهامه یی یاطولومه تشبیه

بیود دیلر زیرا بالطلو مواصلا متغیر اولمز سعن کوچك طولوم جمعی سعنه کلور
جوهری دیدیکه سعنا ولقویه در کیتصفندن قطع ایدوب ایچنه بنیدقورلر و
کاهی قوعنه کبی استعمال ایدرلر وکاهی خاتونلر ایچنه ایپلك وبنیه قورلر وفی المثل
ماله سعنه ولا معنه که معنا اتباع در فلان کمسنه اصلا برشیئه مالك دکلدر
دیه جك یرده ضرب اولنور میدانی دیدیکی محل بولوندطولوم عجل وشعیب اوج
عدد دریدن یاپیلان طولوم سطحدر ایکی دیدن یاپیلان طولوم فیروزه دیدیکی
وسطحه مرادر انتهی کمال الاعلام ده دیدیکی محل عجله لفظنك جمعیدر کرعجله
قویه دوشعیب مرادر معناسنه جمعی شعب انتهی خزنه وکتبه طولوم دیو یازیلمش
پیوسی واسکندره سی واولپیوله سود کلری یاغ وایپلك مثللو نسنه لره طبابتده دیرلر
کذا جمعی طباب در واللهه اعلم **فصل قو** پوستین دوزکورلك دیکیجی که کورکی
تعبیر اولنور وفارسیده وانکر کورکجی معناسنه در ابوالعباس **بیت** بهادروی
بخدمت چنانکه روبه پیر زبیم وانکران آمد اندر تیماس تیماس پیشه معناسنه در
قوروپوستین کورلك سنجاب معروفدر که فارسیکی قویروقنه برحیواندر دنیسنه دخی
سنجاب دیرلر **قنك** فنه فارساقدیدکلری جانوردر شغالکی دنیسنه دخی فارساق
دیرلر **قاقم** آس معروفدر **سمور** کیش معروفدر علی شیر نوایی دیدیکه **بیت** فقه
کوینینك قراسالی پیله کلمز کوایمان طاپقالی یالله قیلمان کیش وسنجاب اردنو **دلق**
دله سکسار که دلوق دله دن معربدر **ثعلب** دوبه تیلکو جلدا لثعلب تقدیر ینه در
والله در یسنه ثعلب دیمزلر **جمعه ثعالب قضاعه** قندوز که فارسیده سکاردخی
دیرلر **ابن آوی** شغال که تحریف ایدوب چاقال دیرلر **جمعه بنات اوی** بوقحه اوزره
جمعلندیکی سماعی اولدیغی عنقریب حیوانات فصلنده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی
فصل حف حاد مهمله نك فتحی وفا نك تشدیدی ایله بقری کاشانی دیدیکی که
بقری بر یاصی اغاجدر که دیشلری وار در چون جلاح اغاجی انه اولا اغاجی
کندو جانبنه چکر تاکه بیز محکم اوله کفتری دخی دیرلر بعض نسخه ده چوب
خاره باف واقع اولدیکی یعنی بز طوقویان کمسنه نك اغاجی که مراد بقری در
جوهری دیدیکه حفه متوال در یعنی اول اغاجدر که جلاح بزینی کاصار دوقوف
نسنجه در ابو سعید دیدیکه مذکور اغاجه حف دیمزلر بلکه خف نسنجه در دیدیکی تصحیف
نسنجه لفظنی طوقوقو ایچون اوزرینه بز اوزاتدقلری اغاجدیو تفسیر ایتدی
ومصنف نسنجه لفظنی شانه کرباس عیاری ایله تفسیر ایتدیکی بز طراغی تعبیر اولنور

بعضیلر دیدیلر که حف دیدکلری اغاج طراق منزلهسنه در مصرحده ایپ
یوکدکلری اغاجدر دیدی مبوث ومشط دخی بز طراغی در کذا فی اللسان والمصرحه
محاکه جلاحك تزکاهی عذیره جلاحك چوری اکثر مواضعده چوقور قازوب جلاح
ایاقلرینا کاقویوب یاقلق تعبیر اولنان اغاجلره اندیاصار **حایك**
جولاه تحریفیدوب حوله دیرلر عربده نساج وفارسده باف کاردخی
دیرلر حوکدن ماخوذ در طوقوقو معناسنه **شهرق** شین ودانك فتحیله
وضمه لری ایله لغتدر چرخ کلابه کلابچقریغی فارسیده کلابه وکلاوه
چوله لرك ایپلك صاردیغی چیقر یقدر واول ایپلکه کلب وکلاوه دخی دیرلر
وترکیده چیقریوق چرخه دن محرفدر وشهرق دخی اندن معربدر ولوقماده سنده
اولنور **منوال** نوردهاول اغاج که چوله لرینی طوقوقو دیکه کاصار لرلر
متحرك براغاجدر نول دخی بو معنایه در ترکیده دخی نوردیرلر **مرشه** غواشه
مجمع ده دیدیکی که غواشه دنباله وزننده چوله لرك استعمالاتندکلیف در
لبیبی قباصقالو وحنا ایله بویامش قیرمزی صقالنی هجو ایدوب دیدیکی که **بیت**
چوغواشه رشیش بسرخی وچندان که صدلیف ازده یکش بست بتوان شرح
سامی ده دیدیکه مرشه سپوردکه کیلیف در که جلاحلرانی بزه وایپلکه قویوب یاپوشدیرلر
سنجیانه سوردیلر جلاویرمك ایچون لهذا فارسیده پشنجه دخی دیرلر که
پشنجیدن ماخوذ در لعاناتمك معناسنه یعنی الت لعان عربی ده مرطم
دخی بو معنایه در **ممسحه** ماله بزه خشیل سوده جك الت سامی ده سمه لفظی
ایله تفسیر اولندی مؤید الفضلاده دیدیکی که سمه ماله اهارکه تفسیر مذکوره
موافقدر لکن شرح سامی ده دیدیکی که سمه برقاریش مقداری اغاجدرکه
اوجی یاصی اولوردکه بزی نوردهصاردقلوندهاولا اغاج ایله سوردیلر
بعض نسخه ده مرشه وممسحه مرادف اولوب اشارت اولندی **نجیر**
اهاخشیل که بولامایجی بزینسنه در چوله لوبزه سوردیلر لهذا عرنی ده بولامایجی
آشنه نجیره دیرلر **بیت مثله** عماره حنا ایله بویامش صقال هجو ندهدیدیکی
بیت ریشی چوکونه ریشی چون ماله بت لود کویی که دوشار وزان ریش
کوه پالود **وشیعه** غرواولدقالینی قامش که اوزرینه ایپلك صاردیرلر چوزمك
ایچون جوهری دیدیکه لوشیعه لقیقه من عزلکه ایپلك یوماغی تعبیر اولنور
واولدقامیشکه بزی طوقوقو ایچون اغاجی کاصاردیرلر کادخی وشیعه دیرلر
انتهی وبو عبارتدن متبادر اولان اوزرینه ایپلك صاریلوب مکوك ایچنه وضع

اتد کلری ماسوه اوله که بعض نسخه ده ماسوده یازیمان وبعضنده نایچه ایله
وبعض کتبده جفرسته ایله تفسیر اولندیغی بومادحظر یی مؤید در که قارسیده
چفرسته ماسوه معناسنه در وبعض نسخه ده کلویه ایله تفسیر اولنمش استیج
ماسوه معروف در که ذکری مرور اتدی قاموسرده الذی یؤلف علیه الغزل یعنی یاپلمایه
ینسج دیدی فلهم مکوك معروف در قارسیده ماکوب وعربیده هیشعه دخی دیرلر
سدا تارارپش عربیده ستا وقارسیده فوت دخی دیرلر جمعه اسداء حایل مثله
واولا یچه نسنه که ایکی کیی انکله اریشك ایپلکلری طوقوشمله اصلاح ایدیلر
اکا صیصیه وشوکه دیرلر لحمه پود ارغاج نایل مثله وبرکسنه ایشی معکوس
ایشلسه حول حابله علی نابله دیوضرب مثل ایدیلر یعنی اریشك آلتینی وستینه
کتوروب قارشدرمش اتدی مجره چین برتعبیر اولنان دمود که چولحه الاشدن
در معلی چولحه برطوقوز ایکن ایا قلرین اوزرینه وضع وتحریك اتدیکی ایصی ایکی
کوجك تخته لرکه ایا قلق تعبیر اولنور مجاجه ایچه ازدهن اتدیکی اول ایپلك
پاره سی که چولحه انی اغزندن تو کوردقاتده سنه یاره مدیغی ایچون مج دن اخوذ
در اغیزدن برشئی اتمق معناسنه جمعه مجاج واغزینك صوبی وسایلری همیشه
اقان کسنه یه احمق مجاج دیرلر وبزاقه دخی مجاج ومجاجه دیرلر میدانی تسمیه لفظی
سنیژه ایله تفسیر اتدیکی کاشانی دیدی که سنیژه سینك فتحی وتونك کسری
وذاء قارسی ایله اول ایپلکدر که مکوك ده قالوب بزك عرضنك برباشندن او
برباشنه یتشمدیکندن چولحه انی بزه اتیوب بزك کاتنده صار قالور در
جدا چولحه نك صاردیغی ایپلك یوماغی که اصلنده مطلقا بری بری اوزره
صاریلمش نسنه معناسنه در ایپ واغاج بداغی کبی وکهنه ثوبه دخی جداد دیرلر که
کداد دن معربدر غزل ریسمان ایپلك که مغزول معناسنه در زیرا غزل اصلنده
ایپلك کرمك معناسنه در غزال ریسمان قوروش ایپلك صاتان کسنه ابریسیم
ابریسیم معروف ومعربدر ابریسمی ابریشم قوروش ابریشم صاتان کسنه فیلق سله کوکول
قوزاغی که دود الغزتعبیر اولنان قوردی کندو اطرافنه پاپوب انجنده قالور دمقس
ابریشم سپیدیاض ابریشم قاموسده دمشق ودمقس لفظلرنه مطلقا ابریشم در دیدی
نقایه پیله سرایو پیله نقاء دن ماخوذ در یاك وکزیده معناسنه نقاوه دخی یه
نقایه پیله بدکونی پیله نقی دن ماخوذ در رد وطرد معناسنه کوپاره دانه ناشی
هرکس عندنده مردود ومطروح در مخفی اولیه که فعاله صنعتی اکثر یا برشیئك
فضله سندن ساقط اولان نسنه ده استعمال اولنور پس لفظ نقایه قاوایله لفظ

نقایه قایله حمله وهراوجه ایچون بووزناوزره جاری قیلندی بومعنایه متعلق اوقدر
فوائد مقدمه اولاده کرکی کبی تفصیل اولنمشدر یزر علم جامع جامدنك تمقاسی جمعه
اسیار علم مثله جمعه اعلوم طراز مثله جوهری معربدر وهیئت معناسنه
دخی کلوردیدی مثلثات نقی ده دیدی که نیره جاوح الاشدن وحشیه معرضه
در مطرز علم کرتمقاجی یعنی ثوابه تمقاوودن کسنه وقی الاساس طرز ثوبه
ای عمله والله اعلم فصل ملاوح کشتی بان کیجی یعنی سفینه خادمی ضرای
دخی بومعنایه در جمع ضرابیون کلور عربکدخی ملاوح معناسنه جمعی عرك در
عربی وعرب کبی ابوعمرو دیدی که عربکی اصلنده بایلوصیدایدن کسنه یه معناسنه
در کیجی لردخی بایلیق اولدقلری ایچون یواسمله تسمیه اولندیلر واو لفظ عرك ابتداء
ملاحیه وضع اولنمش اسم دکلدر قاموسرده دیدی که عرك وعریك یرتجی جانور
لرك نجاستی معناسنه در وعربکی صیاد سمك معناسنه جمعی عرك وعروك در
لهذا ملاوحلره عرك دیرلر قاموس لاه طباده ابن الاعرابی دن روایتا اولندیغی
کاب وزننده سفینه اجرایدن ریح معناسنه در که ملاوحه ملاوح تسمیه اولندیغی
بومعنادن ماخوذ در نوتی مهرکشی یان کیجیلرك اولوسی که کی ریئسی تعبیر اولنور
واکثر کتبده ملاوح ونوتی صاحب السفینه معناسنه اولوب لکن نوتی اهل شام
اصطلاحی اولمق اوزره واقع اولدیغی قاموس عبارتندن مستفاد اولان ایکیسی بر
معنایه اولمقدر ازهری وجوهری نوتی لفظنی صاحب السفینه ایله تفسیر ایتدیلر
جمعه نواتی سفان کشتی کرکی یا کیجی کبی یودیار اصطلاحنده مرقوس تعبیر اولنور
جوهری کمی صاحبی دردیدی فیروزابادی کلاوی مصنف تفسیرینه مطابقدر وکمی
یاپمق صنعتنه سفانه دیرلر ناخذاه مالك السفینه یاوکلاء سفینه معناسنه ناخذان
معربدر وجمعی نواخذه در قاموسرده ربان لفظنی رئیس الملاحین دردیدی
ورب نماده سنده سفینه اجرایدن کسنه در دیو تفسیر اتدی اساسده ربان
کمی قویرغیدر دیدی که اکا سکاندخی دیرلر سفینه کشتی کی جمعه سفن وسفن
سفین دخی کلور کما فی الاساس والصحاح که سفین سافه معناسنه سفن دن ماخوذ در
اغاجك قبوغنی سویمق معناسنه کوپاسفینه دخی دریای سفن ایدر جاریه کشتی رواز
یودیدیکی واکثر کتبده مطلقا سفینه ایله تفسیر اولندی بعض نسخه ده کشتی زنك
واقع اولدی جمعه جواری فلك کشتی دریادریاکیسی که تهرده اولا نسفینه لره
فلك دیمزلر مفرد وجمع ومذکر ومؤنث استعمال اولنور مفرد اولوب مذکر اولورسه
حرکت تاییله مؤنث اولورسه سفینه تاوبلی ایله در جمعه فلك سیبویه دیدی که

جمع اولان فلك مفرد اولان فلك لفظنك تكسيری در **زورق** كشتی خرد كوجك كی كرفاق
تعبيراولنور بوصی دخی بومعنايه در قاموسده بوزيدن معربديديك قاربه حين
ميانده صندل ديمكله معروف كوجك سفينه در مصنف ساشده ديدیكه سفينه مزبوده
به عرب سنبوك ديدكلرينی استماع اتدم حالا بودياراصطلاحنده برنوع صندل
كبی سفينه يه سونبكی ديدكلری اندن محرف اولمق محتمل اولنور **معبر** كشتی كدر
بويوك نهردن عبور ايدوجك كمی كه كچيت كمسی تعبيراولنور عبوردن ماخوذ در كجمك
معناسنه قاموسده المعبر ما عبر به النهر ديدی **جمعه معابر** حرير بنيه مقامه واشده
وبطنا الولية الماشية على المأعبار تنك شرحنده وليه لفظنی سفينه ايله تفسير اتدكدن صكره
ولی لفظنك مؤنثی دولية الماشية على المأعبار قی بومعنايی مؤيد در مطرزی كوامات
اوليانی انكار ايدنلر طاقه دنا ولمغله شو وجهله تعبيراتدی كه لسان خلوده شايع
درك اوليا صواوزرنده مشی ايدرلر وغرقا ولمزلر حليه بويوك كمی بعضيلرك
ايله بوريمبوب يكنه محتاج اولدن كمی در وبعضيلر صندله محتاج اولدن كمی در ديو
بيان وايضاح اتدكلرنه قوقون اوزون كمی بويوك كمی يه دخی ديرلر معدومقير قيلمش
كمی وقطران سوريلمش دوه يه دخی مقرد ديرلر لوح كمی تخته سی دسار اولايدكه كنيف
ياپوب انكله كمينك تخته لرن بری بريته ياغلرلر جمعی دوسرد ر تقول ركبوا فی زوارق
الالواح والدسر بعضيلر دسار دموريچوی در ديدكلرجوجوكمينك صدری
اصلنده مطلقا صدر دخی استعمال اولنور بس بومقامده جوجوا سفينة تقديرنده
اولور كما مر نظايره **شراع** بادبان كمی بلكی قلع وقلاوعه دخی بومعنايه در **قلس** رسن كشتی
كمی اپنی كه پالامير تعبيراولنور جوهری ليف دن وكندردن ياپارلر قال ايپ ديديكی
جمعه قلوس وبلكه ياغلاد قلری ايپه كويرلر فيروزابادی ديدیكی كبی بزدن ياپيلان
كمی ايدوب خرما اغاجندن چيقد قلری ايپه وقالين ايپه ومطلقا ايپه دخی ديرلر **دفر**
تيركشتی كمی ديرلر كی **مردی** خلركشتی كمی كوندره ری تعبيراولنتا اوزن اغاج كه كمی كادرنه
دفع ايدرلر **مجداف** پل كشتی كمی كوره كی قارسيده قودخی ديرلر ابن درید ديدیكی
دال وذال ايله لغت فصيحه در محدق دخی بومعنايه در ومجداف اصلنده قوشك
قنادی معناسنه در كمی كوركنه مجداف اطلاق اولنديغی اكا تشبيه طريقيله در
كسائی ديدیكه جدف الطائر ديرلر قوشك قنادلری قيرقيلمش اولديغی حالده
اوجسه شو وجهله اوزره كه كويا جناحلرينی خلفنه ردايدرا صمعی ديدكه مجداف
السفينه بوقنادن ماخوذ در **جمعه مجاديف** **مرساه** لنكر كشتی كمی لنكری كه
معروفدر **جمعه مراسی** **بحر مثله** لنكر دن معربدر **سكان** دنبالكشتی كمی قويرغی

كی دومن تعبيراولنور اساسرده ذنب السفينه ايله تفسير در صكره الذی
به تقوم وتسكن عبارتی دومن اولديغندن صرف يدركوثل وكوثل خيزرانه
ميدان سكان معناسنه دريدی فيروزابادی الكوثل ذنب السفينه او سكانها
ديدوكی ذنب السفينه كمی قيچی تعبيراولنان موضوع اولمق اقتضا ايدراوساشده
كوثل السفينه ذنبها ومؤخرها وقيل يكون الملاحون ومتاعهم عبارتی كوثل كينك
قيچی اولديغنده مصرحدر امدی مصنف كمی دومنندن وكمی قيچيندن ذنب ايله
تعبيراتدوكی سنی غلطه دوشورمسون **دمت** راويمك فتح لريله عمد صالكه
بر قاچ اغاجی بريرينه ياغليوب دريا ده وبويوك نهرده اوزرينه بزلر قومقدن
دخی ايدرلر عمد وعمد لفظلری صال معناسنه فارسی در **جمعه ارمات** **رمات**
عمد كوصال ياغليان وسال سورن كمسنه يه دخی ديرلر والله اعلم **فصل**
حداد آهنكر دموريچی **قين مثله** **جمعه اقيان** يقال قان القين الحديد اي سواه
ودموريچی يه هالكی دخی ديرلر كه هالك بن عمرو بن اسد بن خزيمه يه نسبتدركه
هالك مذكور دموريچی ايدی لهذا قبيله بنی اسده قيون ديرلر هبرقی وهبرق و
هبرزی دخی حداد معناسنه در قيومجی يه دخی ديرلر وفی المثل قرين السوء كالقين
ان لم يحرق ثوبك بشرره يوديك بدخانه وقال مصعب بن سعد ابن ابی وقاص
لو تجالس مفتونا فانه يخطئك احدی خصلتين اما ان يفتنك فتتابعه او يوذيك
قبل ان تفارقه **محاحد يد** اهن دموری **ذكر** پولاد قچی پك دموركه چليك تعبير
اولنور **فولاذ مثله** پولاد دن معربدر قالوذ وجراز دخی بومعنايه در **انيث**
نرم اهن يومشاق دموری **زبره** پاره اهن دموری پارچه سی **جمعه زبر** بابنك
فتحی وضمی جائزدر **حبث الحديد** ريم اهن دموركی كه فائده يه پاره من
علاوه سندان اورس جمعی علاوه در **سندان مثله** عربده سينك فتحی ايله
وفارسيده كسری ايله در **قرزوم** چوب سندان اورس اغاجی كه اورسی اينك
اوزرينه اوتوردرلر پاپوشجيلرك اوزرنده سختيان كسدكلری اغاجه
دخی ديرلر **مطرقة** خايسك مطلقا چكوج طرد نماخوذ در ضرب معناسنه
ومیقعه دخی ديرلركه جمعی مواقع در **جمعه مطارق** **مدوس** پاله اهنكر دو
دموريچينك دموريارمه سنی سيله جك التی دوسرد نماخوذ در صيقل معناسنه
مسحله ومصقله دخی بومعنايه در صداء دموريارمه سی **مقرض** كاردموركه چك
مقص كه صيندی تعبيراولنور **جمعه مقارض** **مقرض** و**مقراص** و**مقطع** **مثله**
لحد دخی بومعنايه در **ماس** الماس فيروزابادی ديدیكه الماس برمحكم طاش در كه

معروف در غایت بویوکی حوزقدر انجق اولور اغیزه قوسلر دیشلری جوریدر و
اکا اتش ودمور تاثیر اتمز واشیا دملك ایچون استعمال اولنور وصاصدن غیری
معدنلر اکا تاثیر اتمز فصیح اولان نماسر در الماسر دیدکلری لحز در انتهی **قطیس** بتاء بولق
چکوج یقال اصبر علی ادب القطیس وانطرقك یا لقطیس **کلبتان** انبور اولق فصاح که
دمورجی انکله قزمیش دموده یا پشیر فارسیده انبور وانبوره انبر وانبره ودق
انبور دخی دیرلر ملزام دخی بو معنایه در **کلوب مثله** واکثر کتب لغنده کلوب وکلاب
مهمار معناسنه در دیو واقع اولدی که مهمار اولدمور در که حیوانی دوتمك
ایچون جرمیه قاقار لر فارسیده مهمیز وعامه تحریف ایدوب ماهمیز دیرلر **عبید**
منشال ومهماز دیرلر دیرلر اساسر ده اوکوزی دوتمك ایچون اوکندوزبعید
اولنان اغاجك اوجنه قاقدقلری دمودر دیدی میدانی کلوب وکلاب لفظلرن
سکاکی هنج عبارتیله تفسیر اتدی که ذکری مرور ایدن فصاح دیوبیان اتدی
کاشانی سکاکی هنج تعبیر اتمك چیقاره جق اوجی اکری دمودر دیدی **مبرد**
سوهان اکه که انکله دمورا که لیوب اصلاح ایدلر صدر الافاضل مقاماتده غیری
دن مقامه کرجیه شرحنده دیدی که برد لفظی صوق معناسنه برد الحدید بالمبرد
ماخوذ در یعنی اکه ایله دمورلری اکه لدی صوو غیره اطلاق اولندیغی کبی نجارك
اورافنی وارضك بنا تنی افنا اتدیکی ایچوندر کوبا اکه ایله اکه لدی **براده** سونش
اهنر دمورك اکنیسی یعنی دمورك اکه لدکده دوکین خرده. اجزاسنه دخی بو لفظ
در **کبرا** بنا ن اهنکر دمورجی کوریکی که دریدن یا پارلر طغار بچی کبی اوچ یوزه
دیدکی که کبرا لحداد طولو مدن وبغایت غلیظ قالین دریدن یا پدوقلری ایچون
در **کور** تنور اهنکر دمورجینك اتشی یا قمق ایچون چامودن یا پدیغی اوجاق
فارسیده انشدان دخی دیرلر قاموسر ده اتخذ الحداد کورا وکبرا ای موقد للنار
وزقا للنفخ دیدی **منفاخ** دمه اتشی اوفوره حالیت دریدن وقایشدن
اولونه شاملدر **منفخ مثله** بعضلر کوردمورجی کوریکی ومنفاخ قویو مجی
کوریکی اولق اوزره فرق اتدیلر اساسر ده منفاخ لفظنی کبرا یله تفسیر ایدی
مطرزی دیدیکه نفخ فی النار یا لمنفخ والمنفاخ وهو شئ طویل من حدید **فحم** انکشت
کومور فارسیده ذکاد دخی دیرلر **جمعه فحوم فحام** انکشت فروش کومود
صاتان کسنه وکومور یا پان کسنه یه دخی دیرلر بعض نسخه انکشت کر واقع
اولدیغی معنای اخیره مناسبدر **حممه** انکشت دیزه کومورك قیریغی واوقاغی
جمعه حمم فصل صیاد شکار کبرا وجی تعبیر کبر دخی دیرلر **صید**

شکار آو وفی المثل اقصد تصد حق وعدله تابع اولدیکه مرادیکه نائل اولدیسین
دیه جك یرده ضرب اولنور وفی مثل اخر صدك لو تحرمه فوصت فوت امتداد یه جك
یرده ضرب اولنور **فص مثله** قنص وطریده دخی بو معنایه در وقنیص صیاد معناسنه
دخی کلور یقال جا القنیص یا لقنیص ای الصید یا لصید پوشیده اولیدیکه فعیل بمعنی
فاعل اولور سه صیاد وبمعنی مفعول اولور سه قنید معناسنه اولور ای الصید
پس لخذا ولنمش صید معناسنه خاص اولور واکر مایؤ لا الیه معناسنه عام اولور قافهم حرج صید اولنان شکاردن صید ایدن قوشه یا کلبه ویردکلری
حصه معناسنه در طرد شکاره سوق اتمك **ساخ** شکاری که از جانب راست اید
اولد اوکه صاغ طرفدن کلوب صول طرفه کیچه **یارخ** شکاری که از جانب چپ اید
اولد اوکه صول طرفدن کلوب صاغ طرفه کیچه زمان جاهلیتده ساخ ایله نفال
ویارخ ایله تطیر ایدرلر ادی رسول اکرم علیه السلام لوطیرة حدیثی ایله منع اتدی
قعید شکاری که از جانب پس اید اولد اوکه آرد طرفدن کلوب صول طرفه کیچه
تاطح شکاری که از جانب پیش اید اولد اوکه اول طرفدن کلوب آرد طرفه کیچه
تطیح دخی بو معنایه در کارس اولد اودرکه یوکسك دن کلوب اچاغه کیده
القاظ مذکوره یه متعلق اولان معانی وفوائد ضم ثانی ده محلی محلتده
کرکی کبی استیفا اولنور ان شاء الله تعالی **عرکی** صیاد ماهی یا لیق اوجیسی که
تفصیلی عنقریب مرور ادی **شبکه** دام اغ که ایپلکدن یا پارلر مشابك اغ
ایله یا لیق اولیان کسنه **جمعه شبك وشبّاك واشباك** تقول رایت
علی الماء الشباك ای الذین یصیدون السمك بالشباك صدر الافاضل توضیح مقامات
دیدی که شص شنیك فتح وکسریله اولد اکری دمودر که انکله یا لیق اولورلر
انتهی تاکیده اولنه تعبیر اولنور مطرزی ایضاح مقامات ده دیدی که اولصر
مرکوز دیکی نسنه یه تعرض ایدوب آزوچوق دیمك کادخی شص دیرلر **شرکه** دام
اولنور زاق کاهو مثللو حیوانه وقوشه قورارلر **جمعه شرك واشراك حباله**
پادام حیوانات یاغندن طوتولق ایچون قورارلر مصرحه ده وبعض نسخه ده
دام اهو واقع اولدیکی جوهری مطلقا الت صید ایله تفسیر اتدی میدانی دیدی
که جزه وکصیصا هو دامی در راغول یا بانا شکی دامی در ربجه قوردامی در فیروز
ابادی دیدی که حبالة واحبولة واحبوله مصیده در یعنی الت صید سامی ده
داحول وحباله لفظلرینی واهول لفظیله تفسیر اتدی صحاح دیدیکه داحول
اولاغاجلردر کاهو صیدی ایچون نصب ایدرلر جامع کاشانی ده دیدیکه داهل

ودلمود اولاویو وتغییر اولنان نسنه در که صحرایه نصب ایدرلر تاکه صیدی کوده خوفاتمکله دام اوزرینه قاچوب دامه واقع اوله ودلمود واهولدن معربدر انتهی

جمعه جائل کفه حلقه دام ودوزاغل حلقه سی که صیدلر ایاغی یاباشی اکا کچوب اخذاولنور قاموس وصحاح ده جاله ایله سامی ده مدروا وله زدام ایله تفسیر اولندی **جمعه کفف ملواح** خورش دام دامه وضع اتدکلری ماکول نسنه مثلو سرچه مثللو یاپه وبغدای ووحشی حیوانات یاپه سی کبی قاوسنده خورده ونشان دخی درلر واکثر ترکیده بلک تغییر ایدرلر ویعر ویعرم اولاوغلاق درکه ارسلان مثللو جانور صیدی اچون دوزاغه باغلرلر وفی المثل هو اذل من البقرة فی دام خرد کوچک دوزاق عامه تحریف ایدوب فی دیرلر قاموسده تل دخی درلر بعض نسخه دام کنجشک واقع اولدیغی سرچه دوزاغی **جمعه فحاح وفحوح** وفی المثل وبت قاله نمن فخ ابلیس یعنی قاله نمکنه شیطان دامندن صحرا یوب خلاص بولدی قاله نمکنه تدوکی کناه دن توبه ایدی دیمکدر پرده ضرب اولنور **قبره** خانه صیاد اوجینک حس وخاشاک دن یاپدیغی خانه کوچک اوجی کومله سی تغییر اولنور ناموس دخی بومعنایه در زرب وبراده دخی درلر قاموس اولچوقور درکه صیاد اندوه اختفا ایچون حفر ایدر ابن السکیت دیدی که قرامیص اولچوقور درکه صوو قدن تحفظ ایچون اندوه انسان محفوظ اولور مفردی قرموص در عاتور ومعواه اولچوقور درکه صید ایچندشسون ایچون قازرلر زبیه اولچوقور درکه صیاد ارسلان صید اتمک ایچون مرتفع مکانده حفر ایدوب ایچنده اختفا ایدر وزبیه اصلنده اولمکان مرتفع درکه کاصو یاخ اولن وحفرة مزبوره یی بومقوله مکانده حفر اتمک عادتلری اولمغله بوسم ایله تسمیه اولندی پس زبیه اصلنده زابیه معناسنه اولور کذکری مروردر مکان مرتفعدن عیاردتدر دیه وزریعه اولحیوان یاغیری دستره رکه صید انی کومسون ایچون انلره دستره ایدوب صید قریب اولدقده اوق یا قورشو فی انلره اردندن اتارلر اصمعی دیدی که هر دستره اولنان نسنه یه ذری درلر ذالك فتحی ایله مقنب اول ظرفدرکه صیاد هرنه صید ایدرسه انلره ایچنه وضع ایدر بیلدرجین شکار ایدن کمسنه لره تربه سی کبی **فصل مطرب** خنیا کر تغنی ایدن مطرب صوت اوازی مدوتحسین دن وطرب برحالت دن عبارتدرکه شدت سروردن یاشدت حزندن انسانه عارض اولور پس تحمیلدر که مطرب لفظی بومعنالرا عتبارایله طرب دن ماخوذ اولمله زیرا تغنی کاهی سرور

وکاهی حزن ایراث اتدیکی ظاهردر **عواد** بربط زن قوپوزدیدکلری سازی ضرب اولدن کمسنه یه **بربط** جعفر وزنده عود قوپوز فارسیدن معربدرکه فارسیده بربط قازکوکسی معناسنه در ساز مزبور قازکوکسنه مشابه در فارسیده ششتا وششتار دخی درلر وکنیه سی ابوالشهی در **مزهر مثله جمعه مزاهر** واولدخاتون که عود ضرب ایلیه اکا کره دیرلر قاموس دیدیکی کبی کرا عود یاصبح معناسنه در **وتر** رووده بربط عود کبی شیکه تارلری در تل وقیل بعیر اولنور رووده تغییر اولندیغی تارلرا کثریا کریش دن وکریشن یاغیر ساقدن اولدیغی ایچون در شرعه دخی وتر معناسنه جمعی شرع در **جمعه اوتار زیر** تیز رووده اوازی اینجه اولان تارجمعی زیردر بم سطبر زووده اوازی قالین اولان تارودخی جرجمعی اینجه اولان تاره زیر وقالین اولان تاره بم درلر بعض نسخه ده واقع اولان رووده باریك ورووده سطبر تفسیرلری معنای ثانی یی مؤید در وجمعی بمدر **مضراب** زخمه معروف در **مضربه مثله جمعه مضاریب** جلاز وجلاده عود ك پرده لری زاملهخرك که اشیك تغییر اولنور اشیك لفظی اشك دن محرفدر زیرا فارسیده خرك اشجك معناسنه کاف تصغیر ایچوندر وعود ك اوتاری زاملهیه تحمیل اولمغله خرك تسمیه اولندی تشبیه طریقیله واوتار صاحبی اولان ساز اره عود وطنبور کبی معازف دیرلر معزفی عزف درلهذا قاموس ده المعازف الملاهی دیدی وعزف اصلنده جنیلرك اوازی وجیغیلدیسی معناسنه در **صناج** چنك زن چنك دیدکلری سازی ضرب ایدن کمسنه یه **صنج** چنك معروف در **جمعه صنوج** واعشی یه صناجة العرب تسمیه اتدکلری اوتار ضرب ایدن لوانك شعری ایله چوق ترنم اتدیکی ایچوندر وتا مبالغه ایچوندر وفلان صناجة القوم دیرلر فضل ده قوم یقدم الله ولیله قرأیه صناجه دیرلر مضیفه معناسنه **صفانه** چغانه معروف قوم بدر **رباب** کمانچه **طنبور** معروف در فارسیده دنبره معربدر یعنی قوزی عورتی ساز مزبور اکا مشابه در وکنیه سی ابوالهود رطنبار ودیرلر دخی طنبوردر لکن قاموسده دیرلر سکتن وزننده طنبور کبی برساز در ضرب اولنور دیدی طنبرانی طنبور ضرب اولنور دیدی کمسنه **جمعه طنابر مزمار** نای معروف در وکنیه سی ابوالصحب در ترکیده دوداك تغییر اولنور زمر دن ماخوذ در قامیشدن تعنی ایتمك معناسنه نای وقصابه دخی درلر عزفی در زمار نی زدن وچل زامر دیرلر زامره نی زدن خاتون زماره دیرلر **جمعه مزامیر** سراج وراق حبشی جاریه زامره

وکاهی

زمند و دیدی که **نظم** ولرب زامرة تهیج بزمها ۞ ریح البطون فلیتها لم ترتزم ۞
شبهت انملها علی صرنائها ۞ وقیح میسمها الشنیع الابخم ۞ بخناقس قصدت کیفا واغتدت
تسعی الیه علی خیار الشبثم ۞ صرنای هان سورنای معربد یعنی دوکون دود کی عامه
تحریف ایدوب زورنای دیرلر حماسه تابط شرانك نی حقنده اولان لعن نی شوقوله
ذکر ایدی که **نظم** وناطقة حرساء مادشحونها ۞ تکفنها عشر وعشرن مخبر ۞ یلد
الی الاسماع رجع حدیثها ۞ اذا سدمنها منخراس منخر ۞ چونابیات مذکوره یی
شرف الدین حلاوی حضورنده انشاد ایدیلر بدیهه جواب ویردی که **بیت**
نهانی النهی والشیب عن وصل مثلها وکم مثلها فارقن وهی تصفر وقال القاضی
محمود **نظم** منقبة مهما خلت مع محبها یزیدها لثما وینظر شزرا وتصحفها
فی کف من شئت فلتقل اذا شئت فی الیمنی اذا شئت فی الیسری مراد شبابه در که
تصحیفی شبابه در که شبابه مرهاز معناسنه در شبث نماخوذ در نشاط معناسنه
مستعینه نشاط ویردیکی ایچون شبابه بسمیا ولندی کذا قاله الصفدی و
اشعال تارائمکه دخی شب دیرلر پس اشعال تارا تدکلری قامیشه تشبیها
شبابه بسمیا ولنمق ملاحظه اولنور سراج حکایت ایدیکه حسین جزار ایله وفاق
ایدوب طشره چیقدیغی بزه برنی زن اوغلان دخی داقلدی برکلیسایه وارد ق
صفرسنه جلوس ایدنك رهبانك بغایت محبوب براوغلی یا نمزه کلدی وبزم ایله
عشرت عشرت ایتمکه باشلادقده رهبان کلوب غضبه کلدی وسن بوفاسقلری
یاننده نه ایشلرسین دیو برایکی سله ضرب ایدی واوغلینی الوب کندی نمذ
دخی بوکیفیتی کورب فرار ایتمش بندیدم که ۞ فی فخنا لم یقع الطائر ۞ جزار
دیدیکه ۞ والعقل من اجلها جائر ۞ بندیدم که ۞ فسعدنا لیس له اول ۞
جزار دیدیکه ۞ فنحسنا لیس له اخر ۞ لعزنی ۞ چه چیراستکه دارگوهفت دیدی
به بی جرمی سرپایش بریده ۞ رخی دارد بسان زعفران زرد ۞ بکوید هرزمان نی باب
دیده ۞ والله اعلم **یراعه** نی کلان قالین قامیشکه فارسیده غزوه دیرلر
سروونده عامه تحریف ایدوب قارغود دیرلر قصب دخی بومعنایه در مصحص
ده یراعه یولنمق قلم دردیکی صراح ده اول غزوه در که اندن اوق وقلم
ایدرلر دیدکی بعض نسخه ده سردم واقع اولدی یعنی ایچنه اوفوزه جك قامیش
نقشبندیه ده سرقلم معناسنه دردیدی واساسده وقع الحریق فی الیراعه
ای القصب ونفخ الراعی فی الیراعة وکتب الکاتب بالیراعة کلامنه مستفاد
اولور که یراعه مطلقا قامیش وشبانلرك قوال دیدکلری قامیش وقلم

معناسنه

معنا سنه اولمله **دف** بالك فتح وضمی لغتدر معروف در **دفاف** دف ذن دف ضرب
ایدن کمسنه یاساش ده صانع الدف معناسنه در دیدکی **جلجل** ذنك دف دف صوتی
قارسیده سنج دخی دیرلر **جمعه جلاجل کویه** طنبلك کوچك طبل که طبل تازه
تحریف ایدوب طنبلك دیدکلرینه شامل در کوچك نقاره یه دخی دیرلر
وکوبال صلنده قوللیسز دستی معناسنه در سیدانی دیدیکی که عرطبه دخی کوبه
معناسنه در قاموس ده دیدیکی که عرطبه عینك فتح وضمی ایله عود وطنبور
ومطلقا طبل وحبشه طبلی معنا لرینه در **غنا** غینك کسری ایله سرود تغنی
ایتمك کبار وتعبیر اولنور سماع دخی بومعنایه در وکنیه سی ابوشاتو در **جمعه اغانی**
واغنیة مرقساللرك وجواری وسفله نك تغنیسی **غناء** سرود کوی تغنی ایدن
کمسنه **معنی مثله** مخنکر دخی بومعنایه در متالی اولکمسنه در که مغنی یه پیرولت ایله
رسیل لغتی دخی بومعنایه در **فصل لعاب** بازی کراویونجی
لعبة خرلك بازی کراویونجاقکراویونجی قزصورتنده یاپوبا وینار
وقوللو جیلرك یاپدوقلری مطلقا صورتلره ومعصومه قزلرك یاپوب اونادقلری
صورته اصطلاح اولنمشدر **لاعب** بك تعبیر ایدیلر شاملدر قیروزابادی عمال قوشطرنج
وتزده دخی دیرلر دیدی **جمعه لعب ولعب وبنت مثله جمعه بنات**
لعوبه ومشمعه ودد ودداد دخی لعب معناسنه در فارسیده بازی دیرلر
لهو اول عملدر که صاحبی عمل خیردن مشغول ایده ولواردتا ان تتخذ لهو عبارت
شریفه سنده واقع اولان لهو لفظنی اکثر ارباب تفاسیر ملاهی وولدان کنایه در
دیدیلر رقاص معروفه در فارسیده پاکوب دیرلر **دمیه** بازیچه کان
اطفال اویونجاغی واکثریا فیل کوکندن یاپدوقلری صورتدر استعمال
اولنور **قله** دوده چلیك اویونی که معروف در قسم ثانیده برمناسب محلده
تصویر اولنمشدر کلوران شاء الله تعالی **قاله** دخی بومعنایه در واول
اویونك اغاجنه مقلاء دیرلر **جمعه قلون کره** کوی طوپ بومقامده مراد
چوکانایله اوینادقلری طوپدر **جمعه کرات واکره صولجان** چوکان معروف در
مجمخ دخی بومعنایه در **جمعه صوالج ارجوحه** نرموزه صالینجان کرایپ نوعدر
که اولایپه جاحه دیرلر فارسیده بادیج وبازیچ وواز یچ دیرلر وبساط
هرویده کاروکرمانی ده کواچو واصفهانی ده چتچولدیرلر **جمعه اراجیح**
دریه حلقه یزه باختن نیزراق اویناد قلری حلقه کی نیزیا زلر نیزه بازلق
مشق ایدکده نیزه نك اوجنی اولحلقه دن کچورلر قاموسده دریه طعن ایتمك

قلم اند کلری بسنه ر دندی **قذاق** فلوخن صایان کانکله طاش اتارلر قذقه دن
ماخوذ در دی معناسنه مخذف دخی بو معنایه در مقلاع مصنف اساس ده یازدی
دیدی مرزوقی دیدی که مقلاع قارسیده قلوسنك دیرلر وکاشانی قلوسنك
فلوخن در فلوخانه دخی بو معنایه در دیدی **جمعه قذافات دوامه** کرد
نای قیرله میدانی شو وجمله تصویر اندی که برمدوّر تخته پاره سنك برتوده
برسیوری دمور یا اغاج یکودوب آکا برپاره ایپ صارلر وهموار زمین اوزرینه
القا اندکده اولایی کندوجانبته شدت ایله چکرلر اولتخته پاره زمین
اوزرنده اولسیورینك اوستنده واقع زمان دوداید رکه اولتخته پاره
ستند وامه دیرلر مطنه ومقشد دخی وامه معناسنه در **مکسع** تازیانه کرد
نای قیرله یه یا غلاه دقلری ایپ که فیرلدنك قامچیسی منزله سنه در کسع دن
ماخوذ در برکسنه نك قفاسنه سله ضرب یا تمك معناسنه حاقانی مناجاتنده
دیدیکه **بیت** پاکا منزها تو نهادی بامر خویش ترکردنای چرخ سکون بقای خاك
ابن لاتباری قدلعب بالدوامة عبادتنك شرحنده دیدی که دوامه تسمیه اولندیغی
کثرت دورانی اولدیغی ایچون ولفظ دائم اضداد دندر کهساکن ومتحرك اطلاق
اولنور ودوامه لطائرلر قوشلر طیران اتدکده قنادلرینك تحریك اتسه بعضلر
قنادلرن تسکین اتسه دیدیلر انتهی جوهری دیدیکه تدویم اندن عبارتدر که
قوشهوایه مرتفع ایچون دوران اید روزمینده دوران اتدیکی دیمك مراد اولسه
دوی فی الارض دیمك کرك قاله الاصمعی وبعضیلر تدویم ارضده اولق صورتیله
ودوامه اندن ماخوذ در دیدیلر بعضلر دیدیلر که دوامه ضم کسنه دیدیله دومت القدر
دن ماخوذ در قدر غلیان ایدرکن غلیانی صوقصوتمك ایله یا اخطرق ایله تسکین
اتسه لرود وامه دخی سرعت دوراندن ساکن کبی کورینور **خذروف** یادفوه قوشه
چاقیلدقده قوشك ایچون بوسنا تلرده قولرلر وزکار ایله دوراید وب
اوازی چیقار فارسیده بادپره وفرفره وترکیده پرك قاچ دیرلر وبرنوعی دخی
اولدرکه اطفال للریله چویرلر اوازی چیقارو کندو اصطاره حلرندهاکا بتر تیر
دیرلر که فرفره دن محرفدر اولتور وصراحه شو وجهه اوزره تصویر
اندی کما اطفال برمدوّر کوده پاره سنك ایکی طرفندن ایپ طاقوب صاغه وصوله
چویرلر اندکده اوازچیقار وفرفره لفظی عربی اولوب وزره جنبانیدن یعنی
تحریك اتمك ایله تفسیر اندی ومحتملدرکه ذکری مرور ایدن فرفره دن معرب
اولهصفاره سرنای مسین یا فیرفدن یا پرنج دن یاپدوقلری بودی که قامیشدن

برغود خی دیرلر که یودی اندن محرفدر وبوقدخی دیرلر بعض نسخه ده
اوازدهنده ایله تفسیر اولندی که صفیر دن ماخوذ اولوب ملاحظه یه سزا
مبنی در **مخراق** شمشیر چوپین اغاجدن قیلیج ویزدن بوکوب وورد قلری
طوده قارسیده دره دن محرفدر **جلاهق** کمان کروهه معروفدر عامه تحریف
ایدوب کمان کره دیرلر که بندقه اندقلری یایدر **بندق** کروه بندق که مذکوردر
یای ایله اتارلر **جمعه بنادق** وبندقدخی دیرلر تحریف ایدوب فندق دیرلر **سیطانه**
سین وبانك فتحه لرای ایله توبك بندقه اندقلری تفنك قاموسرده قناه جوفاء
یرمی یا لطیر دیدی یعنی اچی بوش اوزن نسنه در دکه انکله قوشله تاریلر فارسیده
زبطانه دیرلر که سیطانه اندن معربدر ودوداز دخی دیرلر **خذف** سنك
ریزه اندا خنن یا نکشتان یا رمقلر ایله اوفاق طاش اتمکه مشکه طاشی اتمك ایله
تعبیر اولنور والله اعلم **فصل میسر** قمار معروف در یسر ویاسر قمار یاز
مجود قماری یواوینا یازنکنه مرمد قماری بدلاوینا یازنکنه کفارسیده
نیك باز وبدباز تعبیر اولنور برمراول کنه در دکه زیاده بخلندن قمار قارشمی
محتملدرکه مغلوب اولورسم مالدن چیقارمدیو خوفندن تاشی آسمای سهام
میسر بولنمرد دکه ذکر اولنور فذ توام رقیب حلس تاقس مسبل مفصح دخی دیرلر
معلی سفیح منیح اوغداوج اخرکه سهملرك نصیبی یوقدر مفیض وضریك اولکنسه
در دکه سهام مذکوره یی الندهچویروب رمی ایدر ریابه اولبز پاره سنه کسهام
مذکوره یی انکله صارلر فیروزایادی دیدیکه ریابه جماعت سهام یا اوخط که
سهامه یاغلرلر یا اولبز کسهامی انکا صارلر یا اولجلد قوقه کسهامی اخراج
ایدن کمنه نك الینه یاغلرلر که سهامی علی السویه حس ایدوب جمایه اندوکی
کمنه نك سهمنی ای ایله حس ایدوب حیله اتمسون ایچون **خطر** کروبستن دون
یاغلامق که اوچ قوماق تعبیر اولنور واوکدولهدخی دیرلر حاصلی غالب اولان کسنه
المق ایچون مال وضع اتمك که عربده سبق وندبدخی دیرلر **شطرنج** شین
مجمه مکسوره وطاء مهمله ایله لغتدر قاموسده فتحی جائز دکلدر دیدیکه معروفدر
وتحقیق بوعبد فقیر اسرمك عقد اندیکی حدیثه بعین ده کرکی کبی بیان اولنمشدر **نرد**
معروف در نرد شیر دن معربدر که ملوك ساسانیه ملوكندن اولی اولهزشابور بن اردشیر
وضع واحداث اتمشدر شیخ کمال الدین دیدیکه شابور مزبور نرد شو وجهه اوزره
وضع ایدیکی دقعه سنی وجه ارض منزله سنه تنزیل ایدوب تقسیم رباعی یی فصول اربعه
مثال اندی واوتوز عدد پول اوتوز کون دکه اکثر عدد ایام شهوردر وسوداد یاض

ليل ونهار واونا يكى خانه سنه نك اونا يكى آنى وكعبتين اقضيه ماويه كه انسانك نفع وضرينه
مؤدى اولور وعقد اتدكلرى كرو انسانك سعى اتدوكى غرض منزله سنه در ودخى
معلوم اوله كه حصل لفظى دخى خطر معناسنه در جوهرى كاله مذكر منفهم اولوب تيودكه
خصل مناضله يعنى اوق اتيشمق وقتنده وضع اولنان كروه مخصوص اوله وكمال الدين
اوبنامق وقتنده وضع اولنان كرودر ديدى مثلثات جمالى ده ديدى كه الخصله المرة من
خصل فى سباق ومراماة اوقمار غلب بوعبد فقير قصيده فخريه ده كسنا خانه دمش ايدى
بيت مهربازى ده طبعم انتخصل واويد خصمه رفعه شدند در بيدق پياده شطرنجك
بيدقى اصلنده اهل جهادك ياياسنه وسفرده قوله وزه ديرلر جمع پياده وقيل پيل
معروف در جمعى افيال وفيول در شاه معروف در فرزان فرزين شطرنجك فرزى
معربدر جمع فرازين وفرازنه شرحيشى شرح مقامات ده ديدى كه فرازين اصلنده
وذراء فرس معناسنه در رخ معروف در جمعه خاخ ورخخة رقعه معناسنه بساط
شطرنج شطرنج اونيادقده بسط اتدكلرى بركه شطرنج بزى بعير اولنور جمع رقاع
وفى المثل ما انت الا بغلة الشطرنج بركسه يه سنك بروجمله لزومك سزكا احتياج بوقدر
ديه جك پرده ضرب اولنور ودقعه شطرنج ده بغله ايچون مقام بوقدر واول
كمسنه كه خوار وحقير وقصير ونظردن ساقط اوله كا پيدق شطرنج ديو ضرب مثل
ايدرلر قال نظم الا بيدق الشطرنج فى القيمة والقامة ٭ لقد صغرتك الكل الا البرز والهامة ٭
وقال الاخر نظم سادات الارازل يا رضناه ٭ فصار لهم مال وخيل سوابق ٭ فقلت لهم شاخ
الزمان وانما ٭ يفوز دن فى اخر الدسوت البيادق ٭ دستى دستك جميعيدر تم الدست درلر
بازى تمام شد يعنى اويون تمام اولدى معناسنه شرحيشى اون برنجى مقامده واقع اولوب
دست لفظنى حيله ايله تفسير اتدكدن صكره ديدى كه الدست الذى يكون لك
الغلبة فى الشطرنج تقول الدست لى والدست عليك قدح تير قمار قمارا وقى كه
تعدادى عنقريب مرور اتدى سهم دخى بو معنايه در جمعه قداح واقداح زلم قلم
دخى بو معنايه در جمعه اذلام حكايت اولنديكه زمان جاهليتده بركسنه بر وضعه سفر
مرادانده اوچ قدح اخذ ايدوب برينك اوزرينه امرتى ربى وبرينك اوزرينه نهانى
ربى يازوب برينى عقل يعنى خالى ترك ايدرايدى پس اقداح ثلثه يى ضرب ايدوب
اكوام مرتى ربى تحريرا اولنان قدح چيقارسه حضور قلب ايله سفره عزيمت واكر
نهانى ربى تحريرا اولنان قدح چيقارسه بلوغ مرادده سفرى ترك واكر خالى اولوب
قدح چيقارسه مرتى ربى اعاده ايدرايدى تا ايكى اولكى قدحك برى چيقنجيه بعيدر
ايكى قدح اخذ ايدوب برينك اوزرينه اقبل وبرينك اوزرينه لا تقفل يازوب ضرب

ايدرلر ايدى افعل چقارسه عازم ولا تقفل چيقارسه تاركك اولورايدى بعضيلر اوچ كره
افعل چيقمادقجه عزيمت كذلك اوچ كره لا تقفل چيقمادقجه ترك اتمزايدى واكر
بركره افعل بركره لا تقفل چيقارسه متردد ابين الخوف والرجا عزيمت سفرايدر
ايدى لهذا بركمسنه بر خصوصدن تردد اوزره اولوب بر طرفى ترجيح ايدمسه انك
حقنده هوكا لضارب بقدحين ديو ضرب مثل ايدرلر ايدى حريرى مقامه خمريه ده
وسرت سير الضارب بقدحين ديدكى بو معنايه مبنى در لكن فيجه مى مقامه مزبوره
شرحنده عبارت مذكوره يى شو وجهله بيان اتدى كه الضارب بقدحين عبارتدن
لسان مخلوقده شايع اولان اما الغنم واما الغرم واما الملك واما الهلك عبارتلرينه
تلميحدر والله اعلم ايده چيستان لغزكه يله جه بعير اولنور واكثر القاز فارسيه
تك اولدى لفظ چيست وچه چيز مثلو واقع اولمقيله فارسيده چيستان تسميه
اولندى وايده ابوددن ماخوذ در غرابت ووحشت معناسنه واشعاردده
واقع اولدن قواى غريبه يه ايدديرلر والغاز دخى غرابت دن خالى اولمقله ايدى
تسميه اولندى لغز ولغزى وادعيه واجيه وايدبر معنايه در كذا فى السامى فارسيده
يرد دخى لغز معناسنه در جمعه اوابد اسطوره افسانه غريب مثل وحكايه
ولغزه دخى درلر اجوه مثل معروفدر اجيه مثله جمعه اواجى ادعوه مثله
ادعيه مثله جمعه اداعى خسا ام زكا طاقت يا جفت تكى جفتى يدكارى اويون
كه اطفال ميانده مشهوددر ابن الانبارى ديدى كه زكا قصر اليه روجان يعنى ذكر وانثى
يا خود ايكى نسنه معناسنه در كه ذكر وانثى مجراسنه جارى اوله وخسا فرد معناسنه در
ميدانى خسا اوزكا دخى بو معنايه در واكا خزنج دخى درلر ديدى فيروزابادى ديدى كه
خزنج برلعبدر كه انده خراج خراج درلر قطام كبى فزنج الاله ويروب قص اتمك كه
بچه دن معهوددر وفارسيده دست بند درلر مقلس مطارق اوينا يان كمسنه لره
ديدى كه مقلسون اول كمسنه لردركه يام عيده ملوك حضوندن قيلچ وجوشن
لرايله اوينارلر مضخة وزراقه اولدقاميش دركه ايكى باشنى كسوب براوجنى اغزنه
واخر اوجونى صويه وضع ايدوب نفسى ايله صوتى كندو جانبنه چكدكدن صكره
اول صوتى شدت ايله اوقوروب طشره يو سكرو مشهوراولدن بودركه بر اينجه
چبغوك اوجنه زباغلو يوب قاميش ايچنه صوقدقدن صكره قاميشك براوجنى
صويه وضع ايدر واول اينجو غى كيروكيروچكده قاميشه صويودر پس شدت
ايله اول اينجو غى قاقدقده قاميشدن صو شدت ايله طشره ايتلور بقيرى
اولدلعبدركه يرازطيراق جمع ايدوب ايچنه برقيل وضع وبنهاز ايدرلر اطراف

طوپ و توپ الری ایله اول طوپ یرلنمغی قاریشدیرو باول قیلی طلب ایدر لر واول قیلی هر کیم بولوده
وضع اولنان کروانك ایچون اولور وقارسیده مزبوره کوهاموی دیرلر زحلوقه
وزحلوقه اول لعبه درکه اطفال یومشاق طپراقدن وزرینه اوترو باشاغی طرفه
قایارلر وقارسیده بولعبه خیزنده دیرلر دوداه اولد بوغجلر وانك مثللو
نسنه درکه اطفال مهد ینه اصارلر تا اطفال انکله لعب ایلیه قارسیده بانیچ
دیرلر کذا قاله القاشانی وشرح سامی ده اطفال ایچون یاغلرده وبوستانلرده
وایام صیفده قودر قلری صالنخاقدر که اطفال ایچنده یاتودو باویودو دلر
دیدی وشاعرك بیت تی مهد اطفال جاهت سزد که عقد ثریا بود بانیچ کلامی
معنای اولی وقاموسرده ارجوحه ایله تفسیری معنای ثانی یی موئید در حرف
اولجوزدر که اطفال ایچنی حیقاروب یرینه قورشون طولد درلر قارایچون
قارسیده شیشنیخ دیرلر کوچکچه فیروزایادی دیدی که بولعبه درکه اطفال
بر بزپارچه سنی یومورلیوب طوپ ایدر که زمینه ضرب اتدکده یوقاروصچرامسون
ایچون حکیك اشیق تعبیر اولنان کوکه قورشون اقیدوب انکله اشیق اویناتر لر
پس محکوك معناسنه اولور کذا فی القاموس قارسیده پنزول دیرلر مرداداول
چوقوردرکه اطفال ایچنه جوناتوب قازارلر جیجن جعل باشی اوزرینه قاواق
دیکیلوب ایکی الری اوزرینه یومیك قارسیده بولعبه سکندرله دیرلر مرام
برنوع لعبدرکه تصویری بودر بر کسنه اخر کسنه نك قوجاغنه باشنی قویمغ
ایدوب بودنیور و برقاچ کسنه لردخی جامه لرینی بدیل ایدوب هربری جامه لرینی
بوریتوب برکوشه ده یاتوب لر رجل اول رجل ثانی نك قوجاغندن باشنی قالدیروب
کوشه لرده پنهان اولوب کسنه نك هربرینك اوزرینه وادوب اسمی ایله جاغرر
اکر اسمی درست سویلمش ایسه انی قالدیروب رجل ثانی نك قوجاغنه کندو وضع
نصب ایدر واکر اسمی درست سویلمش ایسه اول کسنه یی وضع معینه وانجه
صیرتی ایله کوتودر قارسیده بولعبه سرد وکلم دیرلر جوده بر نوع لعبدرکه زمین
اوزرینه برداره جیزوب برکسنه اول داره نك ایچنده طورد واطراقندن برقاچ
کسنه لردخی کلوب اول کسنه یی یا قلری ایله دیمك ایچون داره نك ایچندن
دوایدر اکر انلردن برینی پیرایسه داره ایچنه کندو مقامنه اقامت ایدر
وبولعبه قارسیده خیرکروخی سك دخی دیرلر فیال بر نوع لعبدرکه براز
طوپراق جمع ایدوب ایکی قسم ایدرلر وبر قسمنك ایچنه سرّا بر نسنه وضع
ایدوب غیرلره عرض ایدرلرکه وضع اتدیکی نسنه شو قسم ده میدر یا شو قسم ده
میدر دیو پس خبر ویرن کسنه جوابنده اصابت ایدر ایسه اول نسنه یی اخذ ایدر
واکر قاد و بولعبه قارسیده خاك تمك دیرلر بدیع بر لعبه درکه ایکی کسنه یوز
یوزه ویا ایش باشه ویروب طوردرلر وبری برایپك اوجنی الیله طوتر وبرینی
کسنه ایپك اخر اوجینی طوتوب اولکی کسنه نك اطرافنده دوراید درکه
مزبور لرك صیرتنه بیتمك مراد ایدرلر ایپك قامتی مقداری موضعدن
ایاغی ایله پتوب رکوبلریته ماتع اوله پس هرکیمی ایاغی ایله ضرب ایده انی کندو
موضعنه اقامت ایدوب ایپك اوجینی الته ویرر و لعبه مذکوره قارسیده
مزیده وغراده وخروخزینده وکزینده دخی دیرلر قاشانی دیدی که لفظ تدیخ
حاء مهمله وجاء معجمه ایله لغتدر فیروزایادی حاء مهمله ماده سندن دیخ تدیخا
بسط ظهره وطاطأ راسه وخاء معجمه ماده سنده دیخ تدیخا قبض ظهره وطاطاء
راسه دیدیکی مهمله ومعجمه ایله برمعنایه اولدیغنده صریحدر والله اعلم
فصل عطار بوی وقوش قوقوصایحی یعنی خوش رایحه لو نسنه یا تات
کسنه دادی دخی بومعنایه درایرانیمین کفت **بیت** درچین سرزلف تودر بوی
قوشی دم جرجطامی زند ناقه آهو **عطر** بوی خوش اولور ایحه طیب دخی بومعنایه
در **قوه** مثله **جمعه اقواه** واول نسنه که انکله طیبی اصلاح ایدلر
وافاویه کذا جمع الجمعیدر **فشر** مثله **جمعه فشور** ریاذ وعرق مثله
رایحه بوی قوق خوش اولسنه ناخوش اولسنه میدانی عرف لفظی دخی مطلقا
رایحه در دیدی فیروزایادی دیدی که عرف لفظنك اکثر استعمالی خوش رایحه
ده درکه مصنف کلومنه مناسبدر وفی المثل یعجز مسك السوق عن عرف
السوق یعنی قناودباغنا ولتمشدری بدرایحه ویرمکدن عاجز دکلدر
فعل قیجدن منفك اولمین لئیم وقروما یه حقنده ضرب اولنور ومحله ذی رخ
عرف لفظنی بوی خوش وناخوش ایله تفسیر اولندی **جمعه روایح** ریح مثله
حمرة الطیب وفوغته وفوعته وفمته ونفحته وفوحته وارجه وارایحه خوش
رایحه لو نسنه دن خوش رایحه ظهور اتمك معناسنه در **بخور** بانك فتحی
ایله بوی سوختی اتشه یا قمق ایله حاصل اولان رایحه صاحی عود عنبر
کبی که اتشه یا قمقجه رایحه ویرمز سعدی شیرازی کفت **بیت** نیاساید
شام از طبلهٔ عود ۔ چراتش نه که چون عنبر بسوید ۔ امدی مسك مثللو تر
بخوددیمز لر **واره** نافه مسك مسك کوبکی که معروف در نافه المسك
دخی تا ایله بومعنایه در **نافجه** فاتك فتحی وکسری لغتدر ومعربدر

مشله مسك معروف و معربدر قوز تاسر مسك معناسنه در صوار و اناب دخی
مسك معناسنه در و فی النوابغ اذکر اخاك باذکی من المسك السحق و انکان فی البلد
السحق و له مسك و له اناب طیب من نسك من اناب و من مسك دارین اطیب من مسك
دارین دارین اول ساحل بحرده برقویه نك اسمیدر اندن برچاروب اولور درکه
هندن مسك اولچارسویه کلوب واطراقه اندن پریشاتا اولور و عطارلر مغاسه
اولان زداری اول قویه یه نسبتدر و نوزخذ قاولندینی طرفات نسبت قیلندندر
ودارین ثانی اصلنده دارثین در عالمین معناسنه مخنی اولمیه کر قاموسده اناب
لفظنی مسك یا مسك کبی برطیب دردیدی و مصنف اساسده مسك ایله تفسیر
اندی و توابغ ده واقع اولان اناب مسکه مغایرا عتبار اولنمق مناسبدر که
مسك اوزرینه عطف اندیکی اکا قرینه قویه در والله اعلم پوشیده اولمیه که قاموده
ماده سی موش معناسنه اولدقده مهموز اولور و جمعی فئران کلور تقول نزلت
فی دار قلیله خیر الجیران کثیره شر الغیران و مسك کوبکی معناسنه اولدقده مهموز
اولمز عنبر معروف قدر زعفرانه دخی دیرلر قاله ابو عبید واکثر اهل لغت دیدیکی
طیب مخلوط انواعندن برنوعدر و فی الحدیث انجر احد یکن ان تتخذ نوعین من
فتخلطهما بعبیر و زعفران عبیر مثله حضرت جامی فرمود بیت خوش بود خوش
بوسر صورت که باشد چون عبیر کر بتصحیفش کسی خواند و کوید عنبرات کافور
معروفدر یحهند و صین اطرافنده اغاجلرندن حاصل اولور کما و لما اغاجلرنقاب
بویوکدر و یومشا قدر یاروب ایچندن کافور چیقار یرلر اصلنده رنکی
قیرمزی و تصعید ایله بیاض اولور شریشی مقامنه برقعیدیه شرح ندده دیکی
کافور کفردن ماخوذ در شرح معناسنه و عطر من بور زیاده حدقی سیبی ایله
سائر عطرلرك رایحه سنی ستر اتدیکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی زعفران
معروفدر و جمعی زعافر کلور جساد و جسد مثله و عرب هرشکوفه که
زعفران رنکنده اولنه اکا جساد اطلاق ایدرلر بعض نسخه ده جسد لفظی زعفران
تاکوفته ایله تفسیر اندی یعنی و کلمشن زعفران جاری دکرکم مثله و یرلر
زعفرانه کرکم دیرلر یرقان و ابدع دخی زعفران معناسنه در لحلحه معجون
عطر برقاچ نوع عطری بری برینه خلط و معجون اتدکلری عطر لوحه در
ماخوذ در خلط معناسنه و اکر مسك و عود و عنبر دن مرکب اولور سه
اکا مثلث دیرلر فهر سنك زبرین عطر عطر ازدکلری ایکی طاشك اوستاسی
وها ون دسته سنه دخی دیرلر مداك میمك کسری و فتحی لغتدر سنك زبرین

عطر بیخ عطر ازدکلری اولایکی طاشك التطاشی که هموار و یاصی طاشدر مدق
وصلایه وصلاته همزه ایله مثله قاموسده مدق الطیب ایله تفسیر اندی
میدانی فهر و مدك اوست طاشدر دیدکی و مصنف تفسیری فیروزابادی
تفسیرینه موافقدر و جوهری کاون صلایه وصلاته فهر معناسنه اولمق
منفهم اولور عسیل اولسپورکه درکه عطری طاش اوزرنده ازدکدن پریشان
اولانلری اتکله جمع ایدیلن قارسیده جاروب عطاردیرلر ندا جزاسی چوق برنوع
عطردن وعنبره دخی دیرلر ماء الورد و ماورد کلاب رشاشه کلابدن عود و مندل
و مندل و قطر و قطر و قماء و النجوج و بلنجوج و الوه و الوه و رندجمله سی عود
معناسنه در غالبه و مضنون طیب دن ذی قیمت برنوع در و مضنونه اصلنده
بثر زمزم شریفك اسمیدر خاطر قاره خطور ایدرکه طیب مذکور ذی قیمت
اولوب و هرکسه انی ویرمکده بخل اولندینی ایچون بوایکی اسم ایله تسمیه اولندی
و طیب مذکوره غالبه اطلاق ایدن اول باقل سلیمان بن عبد الملك در رامك
و دامك مسکه قاریشدیردقلری عنبر که برسیاه بنسنه در و فی المثل ع والمسك
قد یستصحب الرامکا برغمتی برتغیر ایله الفت و صحبت اتسه ضرب و لیتورد
والله اعلم فصل فقاعی فانك ضمی و قافك تشدیدی ایله در فقاع
فروش فقاع صاینجی فقاع معروفدر تحریف ایدیلوب فقه دیرلر که صوق شربت
ایچه جك برظرفدر شربتی شربت فروش شربت صاینجی و مصرحه و اکثر نسخه
ده شراب دار ایله تفسیر اولندی یعنی شراب مورینه موکل اولدن کمسنه
شراب معروفدر که هرشراب اولنان شیئه اطلاق و طعام مقابلی ذکر اولنور
و فی المثل شربتنی مالم اشرب یعنی بنم ایچمدیکم شیئی بکا ایچرمك برکمسنه بر
کمسنه یه افترا اتسه افترا اولنان کمسنه ضرب ایدر جلاب معروفدر و کل
صوینه دخی دیرلر که کلاب دن معربدر سکنجبین سکنکبین معروفدر و یرلر
و سکنکبین ایکی جزء دن مرکب در سك و انکبین یعنی سرکه و عسل مجموعی سکنجبین
دخی دیرلر موده تای دومی مشوی ده دیدیکه بیت از قضا سرکنجبین صفرا فزود
روغن بادام خشکی میفزود و لفظ سك کسر سین ایله سرکه معناسنه اولمق
معجزی نك شوبیتندن مفهم اولور بیت چو با انکبین سك بوحدت نشت ز کینه
خیال صفرا بیست ثمرات البستان نام کتابده روایت اندیکه مغفلین دن برندن
سکنجبین تسمیه سنك وجهندن سوال اندیلر جواب ویردیکه من شرب منه سکن
وجع جبینه یعنی هرکیم اندن شراب ایدر ایسه جبهه سنده اولان وجعی ساکن

اولور که لفظ مذکور ایکی جزؤ دن مرکبدر بری سکن و بری جین جلنجبین کلنکبین
کل ایله مخلوط عسل و لفظین مذکور دین معربا ولدیغی ظاهردر **خمار** میفروش شراب
صاتان کمسنه یه ساء دخی یومعنایه در **خمر** شراب کنیه سی بوالمهنا وندیمك کنیه سی
ابوالکمال در و فسقه اصطلاحنده شرابه صاببون الهموم دیرلر و فی البهجه الخمر مصباح
السرور لکنها مفتاح الشرور و خمر لفظی لغت فصیحه و مشهوره مونث در ابو
الحاتم السجستانی مذکر مؤنث نام تالیفنده و ابن قتیبه ادب الکتاب ده بو وجهله رد ایده
بیانا ندیلر و صاحب وسیط اخرینه الحاقی جائز دیدی و احدی دیدی که شرابه
خمر اطلاق اولندیغی عقلی ستر اندیکی ایچوندر و خمر ماده سی تغطیه و ستر معناسنی
افاده ایدر **سنبیه مثله** سبیئه و سباء دخی دیرلر جوهری دیدی که سبیئه برشهره کتوردکلری
شراب در و سبیئه همزه ایله ایچمك ایچون اشترا اندکلری
شراب در **راح مثله** ریاح دخی دیرلر **قهوه مثله** ابن الانباری دیدیکه قهوه
تسمیه اولندیغی طعام شهاسنی قطع وازاله اندیکی ایچوندر اقهی الرجل دیرلر
طعامدن اکل اتسه **حمیا مثله** واکثر کتب لغتده شرابك سورت وشدتی معناسنه
اولمق اوزره مذکور در محتمل در که حمو ه دن ماخوذ اوله سورت معناسنه
دستوده سختی شراب مصرحه ده قوت شرابه تفسیر اولندی **عقار مثله**
عقلی عقل و مخل اندیکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی ابو نصر دیدیکه زوال معناسنه
اولوب عقر دن ماخوذ در کوپه ملاوزه اولمغله عقار تسمیه اولندی **سلافه**
سلافه مثله جمعه **سلافات** سلافه شرابك بغایت خالصی یعنی دوایاق
طوقونمه دن اوزومدن تقاطر ایدن شیره حاصل اوله فیروزابادی دیدیکی خرطوم
دخی بو وجهله اوزره حاصل اولوب شرابدر و سریعة الاسکار اولوب شرابه دخی دیرلر
رحیق مثله اصلنده شراب خالص معناسنه در و فی الاساس شارب الرحیق ایشتر
بعذاب الحریق **مدامه و مدام مثله** مصنف دیدیکه شراب ایام کثیره شرب اولنوب
وساتراشربه یه مداومت اولنمش لهذا بو اسم تسمیه اولندی **جریال مثله**
سلافه دن الحاقی شرابه دیرلر یعنی زیاده خالص اولمیه و شرابك رنگنه دخی
دیرلر قال الاعشی سلبتها جریالها یعنی قیرمزی شراب ایچوب بیاض بولدم
معتقه می کهنه اسکی و بیلله مش شراب عاتق دخی بومعنایه در **قرقف مثله**
قرقوف دخی دیرلر که مطلقا شرابه اطلاق شایعدر قرقفه دن ماخوذ در لرزه
اتمك یعنی دیتره مك معناسنه که کثرت سرب شراب موجب رعشه اولمغله
بو اسم ایله تسمیه اولندی **خندریس** می کهنه معتقه معناسنه خطه خندریس

دیرلر بغدای برزمان طوردسه بعضیلر لسثار و می دن معربدر دیدیلر طرزی
ایضاح مقاماتده دیدیکه لفظ خندریس عربی اولدیغی تقدیرجه خندر ماده
سندن ماخوذ اولق محتملدر زیرا شراب ایچن کمسنه خندریعنی مستلك کسل
ایراتماید رعلی الخصوص خماری وقتنده یاخود خمر ماده سندن ماخوذ در زیرا
شارب الخمر وقت خماردهاخرس کبی اولور یاخود دروس ماده سندن ماخوذ در
کهنه شراب سرعیاتا تیرانمکله عقلی تیزاتمه ایدر فیروزابادی خندرسه دن
ماخوذ در لکن خندرسه نه معنایه اولدیغی بیان اولنمدی دیدی مرزوقی دیدیکه
خندریس دن معربدر زیرا سرخوش اولان کمسنه نك پریشان و پژمرده اولوب
صقالنه کولرلو اوضاع غریبه مضحکه سندن ضحك ایدرلر انتهی خاطر فاتره
خطور ایدرکه دن یعنی کوپ معناسنه اولوب خمر دن ماخوذ اوله که شرابك
مقامی در **شمول** می شراب مطلقا وطعمنده برودت اولان شرابه مشمول دیرلر
کویا باد شمال اصابت ایتمکله برودت کسب ایتمش مرزوقی دیدیکه رنگی صاروی
اولان شرابه شمول ذهبیه دیرلر **بنت الکرم مثله** فارسیده دختر رز دیرلر
صهباء می سرخ رنگی قیرمزی اولان شراب که اصهب لفظنك مؤنثی در که
صهب شقرة یعنی بیاضه مائل قیرمزیلق معناسنه **کمیت مثله** فی الحقیقه رنگی سیاهه
مائل قیرمزی شراب معناسنه در حکایت اولندیکه ظرفادن برکسنه یه دوستنك
چهره سنده اثر جراحت کوروب سببینی سوال اندکده جواب ویرمیوب نجمع الکمیت
ورمانی دیدیکی کمیت سیاهه مائل قیرمزی فرس معناسنه اولدیغنه مبنی در یعنی
کمیت سرکشلك ایدوب بنی ذمینه اتوب دوشوردیکه مرادی قیرمزی رنگلو اشراب
ایچمکله دوشدم دیمکدر ظریف مزبور دیدیکه لو قربت به الاشهب
لما جمح یعنی مرادی شراب مزبوره یرازصواد خال ایده ایدك سرکشلك ایدوب
سنی دوسوره رایدیمکدر **صراح** می ناب صوتی اولمین خالص شراب صرف دخی
بومعنایه در و هر شیئك خالصنه صرح دیرلر رانك فتحی ایله و شرابك کوپوکنی
ازاله اتمکه تصریح دیرلر و ایماء مقابلی اولان تصریح دخی بومعنادن مستعاردر
و شرابك کوپکنه قمحدان دیرلر و اکثر شراب صوایله مخلوط اولوب سه اکا مشعشعه
و مصفق دیرلر قاله المیدانی قیروزابادی تصفیق لفظنی شراب صاف اولسون
ایچون برظرفدن اخر ظرفه نقل اتمکه تفسیر اندی معرق و معرقه صوتی
اذا اولان شراب طله و مزه خوش طعم اولان شراب طابه و لذه خوش خوار اولمغله
شراب خله و خطه اشکی اولان مزه مایه خوشی یعنی اکشیلکی اذا اولان شراب کلفاء

رنکی سیاه اولان شراب قدید وقبیح وغرب دخی خمر معناسنه درس یاطون حتی
معناسنه دومیدن معریدر طلا دخی خمر معناسنه درشن پشی شرح مقامات
حریرده دیدیکی طلا اصلنده سیاه وغلیظ اولان رب معناسنه ایدی خمر یافیه
طلا اطلاق اولندیغی صندی ایله تسمیه قبیلندن در لدیغ سلیم وذبّاب یوجعه دیدیکلری
کبی که جعه اصلنده شاة معناسنه در انتهی میدانی دیدیکه مسطار ایله
صید قلری وزمک شیره سندن اولان شرابدر فیروزایادی زیاده مسکر یاخالص
شرابدر دیدی سعید شرابک پوصه سی ومطلقا پوصه یه عکر ودردی دیرلر نبیذ
خرما خرمادن یاپیلدوقلری شراب جمعی اینجه درمرذوقه دیدکلری وزمزم صوینیدن
غیر نبیذ یاپیلدوقلری شرابه نبیذ اطلاق اولنور واوزم صوینیدن اولان شرابک اسم
خاصی خمر درو کاهی نبیذ دیوب خمر مراد ایدرلر انتهی نباذ نبیذ فروش عنبر شراب
کاورسطار ودن یاپیلدقلری شراب که بوزه تعبیر اولنور کیس وسکر کبی معنادیر
تیج بالدن یاپیلدقلری شراب بخعه ادویه یاپیلدوقلری خرزصورت طارسیندن یاپیلدقلری
شراب سکر مست کاره هرشی خوش ایدن نسنه هرنه اولورسه اولسون وکراستعمالی
خرما شرابنده در نبیذ معناسنه والله اعلم فصل راحیه قدح شراب شراب
یچمک قدح وشراب وضع اتدکلری اوزن بوغازلی ظرف صراحی دیرلر که
صراحه نسبتدر که معناسی هرورادی قنینه قافکسری ونونک تشدیدی
ایله صراحی بزرک بویوک صراحی وجمعی قناني در جوهری شراب ظرفی دیدی
نقل مشهور اولان نونک تسکینی دراین درید فتحی ایله دردیدی وقیله کمال النقل
بالضم ما یاکله الشارب علی شرابه میوه شراب ایچرکن تناول اتدکلری
میوه که مزه تعبیر اولنور وکینه سی ابو بشر در یاطیه ساتکینی بویوک قدح که
یادیه تعبیر اولنور صراحه پاله دن معریدر دیدیکه پاله تاوه که تاندنجره در
وطواجی طنجره سی معناسنه در قاقوزه پیاله تهی از شراب یچنده شراب اولنین
قدح جمعه قاقوز قازوزه مثله جمعه قازوز بعض نسخه لرده بوایکی
لفظلردن هربری کوزه اوده ایله تفسیر اولندیکه یاپیلدوقلری تعبیر اولنات
شراب ظرفی در ومقدمه اولی خلاصه لنده تفصیلی مروراتمشدر ناطل یمانیه شراب
شراب اولچدکلری ظرف جمعه نواطل جوهری نیاطلدر دیدی جام پیاله
بکینه شیشه دنماولان قدح طاس معروف قدح کاس جام پرمی شراب ایله
طولو اولان جام پوس اولسه کاس دیمزلر بلکه جام دیرلر بعضیلر عکسنی جام
عتیبا راتدیلر ابن الاعرابی کلامی قولنا اوله موافقدر کوس ناجود کاجود

شراب قویه یچمک بویوک ظرف بعض نسخه ده پیاله بزرک ایله تفسیر اولندی صاحب
جامع کلاجود طپو صفراغی دردیدکدن صکره فاسقلر اکادوه طبانی دیرلر
دیو ترجمه اتدی مزغله جرعه دان شراب جرعه سنی دوکدکلری ظرف قدح
دیبنده قالان شراب چندان خالص اولمغله انی المحبوب برظرف دوکرلر
زغل دنماخوذ درصوتی یاغیری نسنه ده دفعه دفعه صبانمک معناسنه
اساسرده مزغله لفظنی شراب سودجک ظرفایله تفسیر اتدی جوهری
هرشراب قودقلری اناده دیدی زق خیک مئی شراب طولومی جمعه زقاق
واز قاق دخی کلور زقاق طولوم صاتان نکته حمیت اوذدنده قیلی اولین
طولوم صحیح اوزدنده قیلی اولان طولوم عصیر اب انکوراوزم صوبی
والله اعلم فصل قصار کازر بزاغاردیمکه کزر بجی تعبیر اولنور
وقصارک حرفتنه قصاره قافکسریایله که قصردن ماخوذ در دقه معناسنه
والسنه مقصره دیرلر وفقیراولان نکته حقنده حمارالقصار دیوضرب مثل ایدرلر
یقال یوم فاذن کیوم حمار القصار انجاء شراب وانعطش شراب میقعه
چوبی که جاجیلر کوبیندا ولناغاج که کازرلراوزرنده بزدوکرلر بیزدکون
کازر کازدطوقماغی فارسیده کزینه وکزین وکوبین دخی دیرلر جمعه بیازر
میجنه مثله وجزدنماخوذ درد قه معناسنه یوزیدمدقایله تفسیر
اتدی جمعه مواجن خرق وحرق کازرجامه یی طوقماقایله ضرب اتدکده
حاصل اولان یاپیشقلی واقع اولور مصقله مهره کازر کازرلرک بیز صیقلدیغی
مهر کاره پشت داره براده یوکی بزکه یوعجمیه یاغلیوب صیرته یوکلنور
لربعض نسخه ده یوعجه کازر واقع اولدیغی یومعنایه مناسبدر رزمه راء
حرکات ثلثه لغتله پرفنده بزیوکی وبزقود قلری یوعجه یه دخی دیرلر
فارسیده بروندهدخی یومعنایه در بعض نسخه ده بندجامه واقع اولدی
جمعه رزم اساسرده رزمة من الثیاب وهی ما شد منها فی ثوب واحد
دیدی ظاهرده دیدیکه رزمه اول یوعجه درکه اندیه براج نوع ثوب
وضع اولنه رازم الرجل فی اکله دیرلرایکن بعض طعامی بعض طعامه
قاریشدیرسه وزدت الدابة علفها دیرلردابه علفنی خلط ایلسه وفی الحدیث
اذا اکلتم فرامزوا ای اخلطوا بعضا ببعض رحاض جامه سوی جامه غسل ایدن
کسنه در حضر دنماخوذ درغسل معناسنه وغسل اولنان نوبه حض ومرحوض
وحین غسل ده ضرب ایدجک الته مرحاض وغسل ایدجک مکانه دخی مرحاض

دیرلر معتمل معناسنه والله اعلم **فصل نجار** درودگر معروف در عامه تحریف ایدوب دولکر دیرلر فیق دخی بو معنایه در و نجارلك حرفتنه نجارة دیرلر نجردن ماخوذ در اغاج یونمق معناسنه **قدوم** قاقاك فتحی ایله مؤنث سماعیدر یسنه نجار الاتندر کسر یعنی اولنا زا ولنا نا کوچك یالله **جمعه قدم** قدیم دخی کلور **منحاة** تیشه بزدك بویوك کسرکه یالله تعبیر اولنور میراه دخی بو معنایه در میدانی منحاة لفظنی دنده ایله تفسیر اتدی نحت دن ماخوذ دکر اغاج یونمق معناسنه یعنی الت نحت **منحت مثله منشار** اره بویوك بیچغو و بیچغوز دوکیلن خرده لره شاره وقارسیده سپوسه دیرلر **جمعه مناشیر منشار مثله** اشرد ن ماخوذ در شق معناسنه واکثر استعمالی دستاره ده در درد کوچك بیچغو معناسنه **مقطل** و **مقطله** دخی اره معناسنه قطل دن ماخوذ در قطع معناسنه **جمعه مقاطیل شقاف** شکنجه جنده که انکله اکری نسنه طوغرولدیلور **مثقب** برماهر برغو که انکله شی دلیلور پرماه و پرمه دخی دیرلر ثقب دن ماخوذ در دلمك معناسنه میطد برغو تك باشی و اولالت که بر نسنه دیلرلر یا بی وارد رکه اکا دخی مثقب دیرلر که تحریف ایدوب **مقاب** دیرلر واول یا یه طاقد قلری کیرش و قایش مثللو نسنه مجرد دیرلر یعنی اله جر مثقب وثقب و ثقبه مثقب ایله دلد کلری دلوك **جمعه مثاقب عتله** اسکنه بر دك بویوك و یاصی ای دموری که انکله اغاج دلرلر **بیرم** اسکنه حفر کوچك ای دموری فارسیده شکنه و سکنه اسکنه معناسنه در و کندره کردخی دیرلر که نجارلرك اغاج اوزرینه نقش ایدوجك دموری در حفی اولمیه کندکرا صلندر نقش مذکورك نقاشلك اسمی در اکا عربیده نقار دیرلر والت مزبوره یه دخی اطلاق اولنور و فی الحقیقه اول الت اسمی منقار و محفار در و سقن و مسقن اغاج یونه جق الت در و اکثر استعمالی دودپوده در که فارسیده چوب سایی دیرلر سیتده اولچکو جدر که بیچغو فارسیده بیخ قاقارلر فارسیده بیخ کوبیدیرلر و الله اعلم

فصل بیطار نرسك ستوران حیوانات علاج ایدن کمسنه مبیطر و بیطر دخی بو معنایه در فارسیده برسك بجشك طبیب معناسنه در فیروز ابادی طب لفظنده طاده حرکات ثلثه لغتدر که جسم و نفسه علاج ایتمکدر عبارتدر و طب و طبیب عمل طبده حاذق اولان کمسنه در اساسدیدیکی که اول در و که انکله علاج اولنور اکا طبابه دیرلر یقال لهذا طبابة هذا العلة قال **نظم** لکل داء دواء یستطب به الا الحماقة اعیت من یداویها و فی المثل

فلان نیطب علی عیسی ابن مریم کندو دنا علم اولدن کمسنه یه تعلیم صدد ندن اولدن کستاخ حقنده ضرب اولنور قال ابن اکثم **نظم** وذی علة یاتی طبیبا یشتفی وهو جار للمسیح ابن مریم بر عالم فقیر معاذالله بحسب الاقتضا بر شیئدن عرض حاجت الیه ضرب اولنور **زیار** لطراشه تحریف ایدوب یواشه دیرلر که بیطارلر انکله حیوانك بوینی صفارلر که حین معالجه ده سرکشلك ایتمسون یا چوت مصنف براغاجك باشنده برایپ دردیدی و وقت معالجه ده حیوانك اغزینه وورد قلرینه زناق ودماغنه وورد قلرینه خیتاك دیرلر **مبیضع** نیشتر بیطارك بیطارك حیواندن قصد ایدوجك نیشتری بیضع دن ماخوذ در شق معناسنه لهذا جوهری دیدی که لفظ بیضع بیطار نیشترینه مخصوص دکلدر بلکه مطلقا طمار و درری شق ایده جك الته دخی بیضع اطلاق اولنور **مبضع مبزغ مثله** مشرط دخی بو معنایه در یقال نزع الحجام والبیطار ای شرط **شکال** سکیل کوستك که حیوان ایاغنه وورد لر جمعی شکل در **شظاظ** چوب شکال کوستکك اغاجی که حیوان ایاغنه کجوردکده اول اغاجی مقابلنده اولان حلقه یه کجوردلر و شظاظ اصلنده چوال قولپنه کجوردکلری اغاج معناسنه در **جمعه اشظة** مجذة ایتك طیرناغنی کسوب اصلاح اتدکلری الت که فارسیده سم تراش دیرلر و سنبه تراش و عامه تحریف ایدوب سونتراج دیرلر والله اعلم **فصل قصاب** کوشت فروش اصنافنه دینی قصب دن ماخوذ در قطع معناسنه یقال قصب القصاب الشاة یعنی قویونی ذبح و پاره پاره قطع ایلدی پوشیدا ولنه که اولی اولان قصاب لفظی حیوان بسمل کننده عبارتی ایله در تفسیر در کما یعرف بادنی تامل لحام و سطار و هبیری و قعقبی دخی قصاب معناسنه در و فی المثل قالوا ان کل القصاب اولد فقیر حفنده ضرب اولنور که برغنی نك حیواندن غنی نك سعت عیش و رفاهیتین کورنجه همیشه مکدر اوله و عوام کلمات ندندر که قصابك کلبی سائر کلاب دن یکی در سنه مقدم یعنی اولور زیرا هرکون غایة ارزو سی اولان لحمی کوروب اکا واصل اولمق و حکمادیلس که مشتهی سی اولوب واصل اولنه جغی سنه دن یه چوق نظر اتمك عمی ایراث ایدر که افات عین دندر **وضم** خوان قصاب اول اغاج که قصابلر اتك اوزرنده اتك پاره لرات یا عبرنی تعبیر اولنور مصنف دیدیکی که وضم اولنشدر که اتك زمینه طوقومسون ایچون اتك التنه قورلر اغاج اولسون غیر نسنه اولسون و فی المثل قالوا لحم علی وضم فلان کمسنه نك زیاده عاجز و ذلیل در دیه جك یرده

مزب اولنور **مدیه** سمك كسن وضمی لغتدر كاردبرك قصاب قصابك بویوك بچاغی
وساطور دخی دیرلر **جمعه مدی** مدیه یه متعلق بعض فوائد قسم ثانیده كلورایان
شاء الله تعالی **قاره** قاف فتح وكسری لغتدر رونوق تشدیدیله درمعروف در
تحریف ایدوب قماره وفارسیده ساخ اویزدیرلر **قماط** رسن قصاب اولایپ كه
قصاب قیونی ذبح مراد اندوكده انكله ایاقلرن باغلر **جمعه قمط** والله اعلم
فصل حجام معروف در كه باشدن قان آلیدن كسنه در حرفتنه حجامت
دیرلر حانك كسری ایله وفی المثل افرغ من حجام ساباط حجام مذكور دیرلركه ایدی
همیشه مدایندن شهرزوله چارسو سنده كزوب معروف ایدی عكس دن ویره سی یه
یعنی عودت اندكده اجرتنی المق اوزره حجامت ایدر ایدی ویرا یكی هفته گچرایدی
اصلا یانه كسنه اوغرامزایدی وكندوندن حجام اولدیغنی خلقه اعلام ایچون
برپیره زن والده وارایدی انی چارسویه چیقاروب خلق رغبت ایدرلر دیو اندن
ملاء الناس ده حجامت ایدرایدی اخرالامر والده سندن قانی قالمیوب هلاك اولدی
شاعر یكسنه نك دنائت وبخلی وخست ولئیمی ندمت صدوندیده یدیگه **نظم**
مطیحه قفر وطباحة افرغ من حجام ساباط یكی ایشیسن ویوش عبث كزوب
یورییسه انك حقندهٔ ضرب اولنور حكایت اولندیكه كسری پرویزدن زیر سفره
حجامت اقتضا اندی حجام مزبوردن غیر حجام بولنمغله اندن حجامت ایدوب
اول مرتبه احسانته نائل اولدیكه اندن صكره عادت معهوده سنی ترك اندی سمر
قندی مختصر الاینیه نام تالیفنده دیدیكه ساباط اول سقیفه در كه ایكی دیوار
میانته مرتفع بنا اولنوب اتندن یول گچه جمعی ساباطات وسوابط كلور و
افرغ من حجام ساباط مثلنده واقع اولان ساباط دن مراد كسری تك مدایندن
اولان ساباطی در كه بالاسی اباددن معمور وباشی برگنسه تك اسمی در كه
اول سقیفه اكا منسوبدر پرویز نعمان بن منذری اندوه مدت مدیده حبس
ایدوب اخرالامر فیلدرك ایاغنی التنه طرح واهلاك اندی **فصاد** رك زدن
طرمرن قان آلان كسنه كه معروف در ونیشتر تیغ مقصده دیرلر **مجمه** میم
كسری ایله شیشهٔ حجامك شیشه سی یعنی الت حجامت پس بویوزدن
اولاندخی شامل اولور **جمعه مجاجم مجمه** میم فتحی ایله دكانا وحجامك كبی
مشرط میش اوحجامك نیشتری كه شرط نیشتر ودرمق معناسنه در **جمعه**
مشارط ضماد ضادك كسری ایله رگوی جراحت باره اوزرینه یاغلو اوتلری
بزباره سی میدانی ملعم ایله تفسیر اندی صاحب مؤید دیدیكه مرهم ملهم وملعم

برمعنایه در وشرح سامی ده دیدیكه ملعم اولاسكی پنبه در كه اوزرینه
مرهم سورب جراحت اوزرینه وضع ایدرلر كماد فیروزابادی دیدیكه كماد
اولاسكی وكیرلو بزپاره سیدركه اتش ده قیزدیروب وجعی اولان موضعه
وضع ایدرلركه وجع بطن واعضاده اولان ریحه تافعدر **حلاق** موی
تراش قیل تراش ایدن كسنه كه بربرتعبیر اولنور موی ستر دخی لغوی معنایه در
وتراش اولنوب یاپانه اندقلری قیله حلاقدیرلر واول طفل كه كثرت
اكلدن نامتناه اولوب كگیرسه حلقة وكبرة دیرلر یعنی چوق یاشایه سین كه
یاشیك تراش اولسون وبویوندیكت اولمسن **مزین** اینه دار باش تراش اولندق
دن صكره اینه طوتان كسنه اكثر یاعادت عرب بوایدیكه بربرتراش كسنه نك
یاشنی تراش اندكدن صكره برگسنه اینه نی اول كسنه نك قارشوسنه
طوتوب تا اول كسنه **معاذ** وبیغمبری بربره مراد ی اوزره اصلاح اندره
سامی ده حلاق مزین لفظلرن موی ستر عیارتی ایله وجوهری حجام لفظنی
مزین ایله تفسیر اندی **موسی** ستر باش تراش اندكلری اوسترهٔ كه لفظ امشترك
در **نظم** حلقت لحیة موسی باسمه ویهرون اذا ما قلبا محلق ومردی
دخی استره معناسنه در مردوده دیدكلری صاینه رد اولندیغی ایچوندر
جمال الدین موقانی موسی بن یعموره براستره اهدا وبوایكی بیتی تحریر واسال
اندی **نظم** واهدیت موسی نحو موسی واذ یكن قد اشركا فی الاسم ما اخطا
العبد فهذا له حد وله فضل عنده وهذا له فضل ولیس له حد والفرق بینهم
فی موسی وقال **نظم** وما شئ له حد وخد یكلم من یلامسه بحقه وكل حلقة
من نبت راسه وهذا الراس یصح تحت حلقه ولفظ استره دن موسی مراد اولدیغنه
مبنی محمود اسمنه شرف الدین یزدی خلل مطرز نام تالیفنده ایراد ایتمشدر **رباعی**
دلك پسر كه فتنه ها در سر داشت برخاست به پا قصد سر جا كرداشت
چون استره اش لب بلب ستك نهاد دستش ذكرم بجای سر بر داشت
گویا شرف الدین مذكور رباعی مرقومك معناشعر یسنی امیر عبید الله دن آخذ
اندی حیث قال **شعر** حلف الامیر بقطعه یده اذا ستر بن بهواه بالا لم
حتی اذا ضاق الفضاء به جعل القضا بحلة القسم موسی خدمه ومریضه
كسكین استره موسی مثلة رخنه دار یعنی كدوكی اولان استره كالهٔ كسمن
استره قانی مقصور نام تالیفنده دیدیكه لسان عربده فعلی وزننده اولی
مضموم واخری مسنون كلمه یوقدر الا موسی لفظی ابو حاتم دخی منوندر دیدیك

خاطر فارعبد قاصر قدیم الایامدن حدیثه ویرد که لفظ موسی فارسیدن معرب اولوب
تعریب علامتی اخر یئی منون ایده لر زیرا موسی لفظنک موی تراش وموی سرتراش
عبارتلرندن معنی وتاویل جمتندن اصلا وقوفی ولمدیغی حالیق القاط فارسیده
واقف اولمغله عندنده اظهر من الشمس درکه ترکیب مذکوره وصف ترکیبی
قبیلندن تراشندهٔ موو ستردهٔ موو سایندهٔ موو قوتاسندر اگرچه علما
لغت قطعا بو خصوصه متعلق سنده یه تعرض ایتمه دیلر والله اعلم **جمعه** مواسی
مسن سنك فشا بیلکو طاشی که کسکین اولسون ایچون استره یی اکا سورلر
سن دن ماخوذ در کسکین انمك معناسنه مشحد دخی بو معنایه در **جمعه** مسان
قوز بربرك یاغی قود وغی قوتی زنفلجه ورنفلجه وزنقلاجه بربرك لوازمندن
مهماتی وضع اندیکی توبره زنبیله دن معرب در **مجبر** شکسته بند ضیق نعلیاندن
کسنه که قیر بلیش کموك صاریجبر دن ماخوذ در اصلاح معناسنه یقال خیر
العظم ای اصلحه نصر یابندن لازم ومتعدی استعمال اولنور هیض قیر قلیق
فارسیده شکستکی تعبیر اولنور جوهری دیدیکه هیض جبر دن نکره واقع
اولدیغی قیر قلیق معناسنه در وهر وجع کدر وجع اوزرینه واقع اولدیغی کبی
هیض دیرلر اسی جراح معناسنه جمعی اساة ومؤنثی آسیه در وثاه
برلینمك کنایه برنسنه اصابت ایتمکله حاصل اولنور کمو که نصر دکلمش فارسیده
کوفتکی دیرلر وکموك قیر بلیش ایکی اندن حاصل اولدیغی وجهله دخی دیرلر فکك
ایاق پرند نچقماق **جبیره** چوبی که برشکسته بندنده اولناچ پاره سی
قیریق اوزرینه باغلنور **جبّاره** مثله **جمعه** جبایر والله اعلم **فصل**
دهن روغن یاغ که اوتدن ومیوه دن وچیچکدن وحیوانلردن استخراج
اولنان یاغه شامل در **جمعه** دهان دهّان روغن فروش یاغ صاتان
کسنه عصار دخی بو معنایه در ودوغن کر ویاغ چیقاران کسنه **حل**
دوغن کنجد سمسم یاغی که تحریف یدیکو صمام یاغی فارسیده شیره دوغن دخی
دیرلر تحریف شرقن دیرلر وشیره پخته دخی دیرلر **شیرج** مثله معربدر **دهش**
کنجد اسکرده دکرمنه قوتمش سمسم که طحین تعبیر اولنور که عربی دده ورکیده
مشترکدر دوه وراشی ومحینه دخی بو معنایه در فارسیده بزیشه دخی
دیرلر وبعض نسخه ده اردهٔ یعنی اولمش وبعضنده کنجد آرد کرده واقع اللهم
که معنالری بردر **لکد** مثله کسب کنجاره سمسم یوصه سی عصاو وکزب
دخی بو معنایه در فارسیده کنجاله وکنجال وشیراز یلرخزه دیرلر وهر نسنه که

یاغ زاله لر یوصه سنه کسیت دیرلر **قمع** قافك فتح وکسری اعتدر دوغن دیزه
برقاب اغزینه قویوب یاغ دوکه جك الت که حوضی تعبیر اولنور ویاغه
مخصوص دکلدر بلکه هرمایعات ده دخی مستعملدر مکوقمع الدهن تقدیرنده
اولور سه یاغه مخصوص اولور کما مر امثاله **جمعه** اقماع **وقمع مدهن**
دوغن دان یاغ قود قلری ظرف **جمعه** مداهن **کعدل** کوپن دوغن اولنه
نسنه که حصیر اوتندن تراز وکفه سی کبی اودب یاغ خانه لرده دوکولمش
جوبانی ایچنه قور لر بعده تنکه وورب یاغ چیقارلر ویاغ الجمك
ظرف ویاغ سوزه جك الته دخی دیرلر حاصلی یاغ خانه زنبیلی تعبیر اولنور
قفعه مثله صراح ده زنبیل خردی کوشه دیدیکی معنای مذکوره مناسبدر
یعنی قوللپسز کوچك زنبیل **مدهنه** کارکاه دوغن کر یاغجی دکانی که یاغ
خانه تعبیر اولنور **قوقسطان** کیتان یاغجی متکنه سی فارسیده سکنجه
دخی دیرلر **جائره** تیر دوغن کر یاغجی اوتی بربیوك واوزون اغاجدن که
تره وترشه دخی دیرلر **جمعه** جوائر **ملطاط** اسباب کنجد سمسم ازدکلری
دکرمن ملطان دخی بو معنایه در والله اعلم **فصل** ابارسوزدن کر
ایکنه یاپان کمنه **ابره** سوزن ایکنه که ایپلکی اولسون اولمسون
جمعه ابر **محیط وخیاط** مثله **جمعه** خیوط قال الله تعالی فی سم الخیاط
وفارسیده ایکنه یه ودرزندخی دیرلر حافی کفت **بیت** همه بر مغز وپوست اکثر
یافته قدر کمار سوزاخ قیمت یافت درزن ودیرسکلر وجنه ابره
المرفق وعقربك وآری نك شوکه سنه دخی ابره دیرلر تقول لدبه مع الرطب
فی ساؤ النحل ومع العسل من ابرة النخل زحمت چکمدیکه راحتنه تاثیر اولنق
اولزدیمکدن کنایه در لغز فی ابره **نظم** سعت دات سم فی قمیص فغادرت
به اثرا والله یشفی من السم کست قمیصا ثوب الجمال وتبعا وکسری عادت
وهی عاریه الجسم **سم** سوراخ سوزن ایکنه نك دلوکی که ایکنه یوردوقده
تعبیر اولنور فارسیده سوفاردخی دیرلر **جمعه** سموم مصنف فایوقه دیدیکی
که سمام الابرة خرتها یعنی لفظ سمام ایکنه نك دلوکی در لکن خرت لفظی ایکنه دلوکنه
مخصوص دکلدر بلکه بالله وقوله قو وایجو دلوکنه دخی دیرلر مزوقی دیدیکه
خرت اول دلیل حاذق در که اخراتا رضی یعنی طرق ضیقه محفیه سنی عالم اولمه
وخرت ثقبه معناسنه در **منصح** مثله نصح دن ماخوذ در ثوبه یکمك معناسنه
ودرزی یه ناصح وایپلکنه نصاح دیرلر اساسده دیدیکه ناصح اول درزی در که

توبی محکم دیکوب اصلو فتق وخلل قومه یه **عطل** سوزندی رشته ایپلکسز بوش
ومعطل ایکنه عطل اصلنده عینك فتحی ایله خاتو نلریك بویونلری خلی دن خالی
اولمغه واول خاتونه عطل دیرلر ایدی عینك ضمی ایله صکره هر بوش وخالی اولانه
تسمیه یه عطل دیدیلر رجل عطل من المال ولا دب دیرلر مال دن وادب دن خالی
اولسه **دیاله** سوزندن یا رشته ایپلکی ایکنه دیال اصلنده اوزون قویرق
فرس معناسنه در یقال فرس دیال ای طویل الذنب کویا ایره مذکوره فرس
مزبوره تشبیه اولنوب ایره مؤنث اولمغله مؤنث ایله توصیف اولندی
کتف تلی درزی درزی قوبره سی تلی تاك فتحی ولام ك کسری ایله اولکیسنه درکه
درزیلرا کا ایکنه وایپلك ویوکسو کلرن قورلر مصرحه ده تلهٔ درزی واقع
اولدیکه تله قوبره معناسنه در جوهری کتف لفظنی شبان قوبره سی ایله تفسیر
ایدوب تصغیری کتیف در دیدی **جمعه اکتاف خلیته مثله میثره** سوزندن دار
ایکنه قود قلری ظرف که ایکنه لك تعبیر اولنور **خیاط** درزی که درزه نیشتر د
تیکیش یوی معناسنه در کیم بیانی عروه اندی نصاح وواری دخی درزی
معناسنه در **خیط** رشته ایپلك **جمعه خیوط** سجیل برقاتاولنه ایپلك مبرم ایکی
قاتاولنه ایپلك شرح فصیح ده دیدی که هرانچه واوزن نسبته یه خیط اطلاق
اولنور قال الله تعالی حتی یتبین لکم الخیط الابیض الخ وچوهواده صفاولنه
طیوره ومرغ ده صفاولنه وحوشه دخی خیط دیرلر **کبه** کروهه ریسمان
ایپلك یوماغی **جروهق مثله** کروهه زمعهد پوشیده اولمیه که قادرسیده
ایپلك یوماغنه جله دخی درلر که جمعی جلها کلور صکره جلها لفظنی حاتکه د
اطلاق اندیلر وعامه تحریفا یدوب چوها دیدیلر لکن صاحب جامع الفرس جلاه لفظنی
حاتك ایله تفسیر وجوهه تعبیر اندی **مقراض** دوکارده مقص که ضدی تعبیر اولنور
قرصدن ماخوذ در قطع معناسنه ودوکارد ایله تعبیر اولندیغی مقراضك
هرطرفی پیچاقی کبی اولدیغی ایچون در مجمع ده دیدیکه دوکارد اولالت درکه ناخن
پیراکمی درزیلرا نکله ثوب کسرلر وعرفی ده آکا جلمان دیرلر که هرطرفی جلم
درلر وبو خصوصه متعلق اولان کلام عنقریب مناسب محلنده ذکر اولنور ان شاء
الله تعالی وناخن پیرا طیرناقی مقراضی تعبیر اولنور **جمعه مقاریض** حسیسه درزی
یوکسوکی که قادرسیده انکشوانه درلر والله اعلم **فصل مغزلی** دوك تراش
ایك یونانکسنه **مغزل** دوك ایك که انکله ایپلك اکیرلر غزل دن ماخوذ در
ایپلك اکیرمك معناسنه یعنی انك غزل وایپلکه دخی غزل دیرلر غزلدن یعنی مغزلی

معناسنه که تحریف ایدوب قازیلدیرلر وفی المثل اضل من ساق المغزل الخ
کسنه حقنده ضرب اولنور که غیرلره نصح وپند ایدر وکندواول نصحت ایله
عامل اولمز وساق مغزلك ضلالتی بود رکه غیرلره الباس لباس ایدیه مع هذا
کندوعریاندر **جمعه معازل** تقول جئتا غزی من المغزل وخرجت کسی من ایبصل
طریده ناوك دوك تراش ایك یا پان کسنه نك ایك پرداخت دیکی الوق
کبی آلتی که قووش تعبیر اولنور **صناره** صادك کسری ونونك تحقیقی
ایله سردوك ایکك باشی ودوددن یا پدوقلری ایکه دخی دیرلر وخیاط اغاجنه
دخی صناره دیرلر که معربدر **فلکه** یاد ریسه ایك اغرشاغی استداری سی
اولمغله بواسم ایله تسمیه اولندی ساسدیدیکمز هرشئه که مستدیر
اوله ارض وغیر کبی کا فلکه اطلاق اولنور **فاوك** یاد ریسه کراغرشاق
یا پان کسنه **خفش** دوك وان انچه ایك قود قلری ظرف **جمعه اخفاش**
تاظومه کلاوه کنا نکله ایپلك صادلر وکلبه ده صارلی طوران ایپلکه
دخی دیرلر فارسیده کلابه وکلاوه دخی بو معنایه در عصاری کلاوه صاتان
کسنه عکوه ایپلك آکیره جك ایك صاحیه رقات ماسوره ایله تفسیر اندی جمعی
عکی کلور دجاجیه یرطوب ایپلك سلیکه بدریك تعبیر اولنان پنبه کراکیرمك
ایچون اوزون اوزون ایدرلر فارسیده کاله دیرلر یاغندوغنده دخی دیرلر
سیحه وصیحه اولدیغی پنبه دن یا یوك دن اکیرمك ایچون دوزوب طوب ایدرلر
فارسیده کندش دیرلر عرتاسه وعرناسه بدریك قود قلری ظرف که فارسیده
کالبدان قوضه ایکك باشنه اجد قلری کرتیکلر فارسیده چوچه دیرلر
جوالفظنك تصغیریدر وجوابرماق معناسنه رمقله ومقله چادیرلی
متللو اکیره جك ایك که فارسیده دوك ریسه دیرلر ودوك ریسه عبارتنی
کاشانی یو وجه اوزره تفسیر اندی وشاماده یوك اکیرد کلری ایك
درجامع ده اورکه دیدی رجین اولا ایك درکه رجال انکله ایپ اکیرد
لر داره یوك اکیرد وکلری ایك وفی المثل اجد منك بنه الغزل یعنی سنده
ایپلك رایحه سی حس ایده رمرکه مراد سن حائك سین دیمکدر وبنه مطلقا رایحه
معناسنه در خواه طیب وخواه غیر طیب ویرقومر بوضعنده چوقدمات
مکث انکله چوالتر بنك رایحه سی اولموضعه سرایت اتسه اینوا بالمکان دیوب
اقاموا وقیه معناستی مراد ایدرلر صکره توسیع ایدوب هرا قامت انکه بتاندیدرلر والله اعلم
فصل نداف پنبه زن پنبه دوکوجی که مراد مندوفه ایله پنبه ضرب ایدن

کمسته در **مندقه** کمانا و ندافك یا ینی **منفحه مثله** حاء مهمله ایله نفخ دن ماخوذ
در ضرب معناسنه یقال نفحت الناقة ای ضربت برجلها قوس وحیزه و مبض دخی
بو معنایه در مربع اصلنده **وتر** کمان اوندافك یا ینیك کیریشی کسل و مربع دخی معنایه
در مربع اصلنده محکم بوکولمش وینجه اوتدون ایپ معناسنه **مقبض** دسته او
تداف یا ینیك قبضه سی یعنی الیا پیشه جق یری **محبض** مشته اوندافك طوقماغی
مدقه دخی بو معنایه در سامی دخی مجلخ و محبض عبارتلرینی چوبکین تفصیله تفسیر
ایدن صاحب مؤید دیدیکه چوبکین اول اغاجدر که انکله پنبه نك چکردکین
پنبه دن چیقار در لر شرح سامی ده دیدی که اول نسنه در که پنبه نك چکردکنی
انك اوزرنده چیقار در لر بعضیلر جب انقطن اخراج اولنق ایچون اغاجدن و مودن
یاپدقلری الت در دیدلر انتهی مصنفك تفسیری کتب لغته تفسیرلرینه مطابقدر
وفی اواساس جلج القطن علی المجلجة یا لمحلاج **حلاج** پنبه فلجم پنبه نك چکردکین
پنبه دن اخراج ایدن کسنه فلجمیدن مشتقدر و عبارت مزبوره و وصف ترکیبی
قبیلندندر فلجمدن و فرحمدن و قلحیدن و قلحوندن لفظلری جمله سی پنبه نك چکردکنی
پنبه دن اخراج معناسنه در لکن لفظ حلاج لفظ تداف مقامنده استعمالی شایعدر
مجلج تختا و اول تختهکه حلاج انك اوزرنده پنبه اتار مجلجه دخی بو معنایه در
مدعس و مطرقه اول اینجه اغاجدکه تداف پنبه نك خس و خاشاکنی ازاله
ایچون انکله ضرب ایدر فارسده اکا شفشه دیرلر ملف کیرمك ایچون طوب
اتدکلری پنبه یی طوب اده جك الت فارسیدکنش پنج دیرلر والله اعلم **فصل**
صیداوی بیلور چرچی فیروزابادی دیدیکه صیداوی بر بلده نك یا رومی مولدك اسمیدر
که نسبتی صیداوی و صنداوی و صندتانی کلوب وسوطی لبابنده تابعیدر
دیدیکه صیداوی و صیدتانی عقاقیر بیعنه نسبتدر **جمعه صیادله** فاووده دخی
بو معناده استعمال اولنور فارسیده معرید کوبا بیلور لفظی تعریب ایدوب
قبلوردیدلر بعده بو وجهاوزره جمعلنددیلر و مقرر یکجه مستعمل در کلدی **عقار**
خاشاك دار و دار و کوکی اصول الادویه معناسنه **جمعه عقاقیر دواء** دار و کوکی
معروفدر دیمانو علاج تغییر اولنور **جمعه ادویه سعه** مشك زمین پیسکی
کدطوپلاق تغییر اولنور **فسط** معروف در جوهری عقاقیر بحرایله محدالدین
عود هندی و عزه ایله تفسیر اتدیلر والله اعلم **صندل** معروفدر که رخوش
رایحه لو اغاجدکه قیرمزی وصاریوا و لور **اطریفل** معروفدر که معجوندر فیجه
وسقوفا ول اجزاده ید دکما و قاقا و قاقدو کوبا غیزه وضع ایدوب اتده

ایربرکیدر **لعوق** اول دوا یه دیرکه آدنی یالارلر معروف در **ورد مربی**
گل یاشکر. گل ایله مخلوط شکرکه مورفدر. مربیات. وانجیات. شکر
یاعسل ایله پرورده اولنان اشیا. **مفرح القلب**
داروی دلکشا. قلبه سرور ویرن دارو. بعض نسخه ده جوارش ایله تفسیر اولندی
جوارش کوارش. جیم فتح وضمی لغتدر معتبر. ولفظ کوارش اصلنده
کوارید ین لفظندن ماخوذ در طعامی هضم اندرمك معناسنه یعنی هضم
طعام ایراث ایدن معجون. اهلیلج. هلیله. ابلیلج. بلیله. املج. آمله. ایارج.
رباره. الفاظ اربعه مذکوره فارسیدن معرب ومشهور لردر. ابن الاعرابی
دیدی که اهلیلج لام ثانیه نك فتحی ایله در زبرانی عرب ده افعیلل بوقدر.
اما افعیلل وارد ر اهلیلج و ابریسم و اطریفل کبی. **مسهل** داروی شکم ران. یورك
سوریجی دارو. **مرقد** داروی خواب. اویقو ایراث ایدن دارو. رقود دن
ماخوذ در اویقو معناسنه مراد داروی هشیار درکه آدمی تناول ایدن کمسنه ده
عقل وشعور قالمیوب اویور کبی اولور. **تجفیل** معروف برآجی کوك در. **صبر الوا**
صبر صقوطری که صقوطرنام جزیره ده پیدا برآغاجك صمغیدر. چوکنده دیدی که
صبر بانك کسریدر ضرورات شعریه ایچون تسکین ایدرلر. فیروزابادی
دیدی که برآجی آغاجك عصاره سیدر. وبوعبد فقیر منجم اختیارات بدیعی
مؤلفاتنی ترجمه اندیکم اثنادشوده وجه اوزره آنده مصادف اولدم که اسکندر
فیلقوس رومی اطراف جهانه مستولی اولدقده عادتی بو ایدی که اول قوم که آکا
اطاعت ایله به آنلره اکرام ومعامله نده اقامت ایدرلر ایدی و اول قوم که
سرکشلك ایدوب آکا اطاعت اتمیه آنلری قتل یاخود اجلا ایله تعذیب ایدر ایدی
چون مشرق طرفنه مستولی اولدی هرقوم آکا اطاعت اتمدیلر اندی اجلا امر
ایدوب سقوطره یاسقوطرنام جزیره یه نفی اندی چون قوم مزبور آنده مقیم اولدیلر
هرنوع آرجی آغاجك صمغنی بولدیلر کحل مرد و اکی، قوا سی اوزره حکما سر تقیدوا لتمام
ایله اول صمغك طبیعتنی امراض کثیره یه علی الخصوص کوز اوغرینه نافع بولدیلر
بعد زمان معموره یه ذهاب وایاب امریه مشغول اولدقلرنده صمغ مزبوری
بیله جیقاروب صبر سقوطری شهره ایدوب فروخت اندیلر امدی اول صبرکه جید
اولوب جدید اوله وردی اولوب کهنه اولمیه کوزه علت یوق ایکن اطرافنه سورمك
کوزك صحتنی محافظه ایدر واکر علت وارایسه ازاله ایدر وجیدی آندن معلوم
اولورکه رنکی جکر رنکی کبی اولوب کوزك بیکاریه سورمك ربع ساعت مرور اندن
بوروندن جکر رایحه سی حس اولوب اغیزده براحیق ظاهر اولور. وبعضیلر بوصمغه **عنزروت**
کنجده. انزروت دیدکلری صمغ که کوز علاجلرندن در. لهذا بعض نسخه ده

فصل فی الدآء و المرض

دار روی چشم ایله تغییر اولندی قشه پیرزد . خاصنی که دنه چادر دنی دیرلر . وفارسیده باژند . وپاژند دنی دیرلر حلیت انگذرد . خاصنی آغاجنك صمغی که بدرایه سمی وارد . شیره سنی بیرانکشت کشند دیرلر که . انگدان آغاجندن حاصل اولور . لهذا انگدان زدنی دیرلر زیرا زد ضمع معناسنه در ظرنجبین تر انگبین گویند اغاجلاوزرینه یاغار بال کبی برسنه درکه بال صیره تعبیر اولنور . عربی ترنجبین وفارسیده کرانگبین دنی دیرلر متن مثله کثیرا موقوف در تحریف ایدوب کثیره دیرلر مقل کندر . کوملوك که توتسی ایدرلر خاصنا تقویم دیدیکی که المقل صمغ کالکندر وشجره شمسی البهش . والله اعلم فصل دآء درد . مرض و علت جمعه آرزدآء کتاب لیس ده واقع اولدیکی که لسان عرب ده موقوف جمعی ممدود اسمی بوندن غیری یوقدر . دآء دوا . وعقام وعقام . وعصال . وعیآل اول دردکه صاحبندن آیرلمسی مشکل اولر . دآء مآحس . وخبیث . اول دردکه صاحبی آندن صحت بولوب قورتولمز بلکه موتنه سبب اولور . دآء مزمن اسکی درد . مخفی اولمیه که بعض درد وار درکه اصابت ایتدیکی عضوك اسمندن مشتق اولور مثلا قلاب قلب مرضی . وکباد جکر مرضی . وفکاك فکین مرضی که ایکی چکه تعبیر اولنور . وجع . ووصب . والم دنی دآء معناسنه در . یوقسیده اولمیه که اینه دیدکلری مرض مذموم ومکروه زیاده ترقه وغایت تنعم دن حاصل اولور ملاحظه سیله . واصحاب جود وسخا اکثریا دیونه مبتلا اولمکریله صورت اولمی ده دآء الملوك حیوب مرض اینه . وصورت نادیه ده دآء الکرام حیوب دین مراد ایدرلر وجمع الف ایله بعضهم قال نظم ماحیلتی والزمان یخفونی ∴ وهو علی الحر غیر مامون ∴ والدین دآء الکرام یتحلنی ∴ ولیس دآء الکرام بالدون ∴ احذر رقی الکریم محمد فتنی ∴ فی کدر العیش غیر مغبون ∴ ان دآء الکرام یعروفی ∴ فان دآء الملوك یعدونی ∴ دوآء علاج دارو رقیه . نشره افسون بسمله مزد افسون کسر . علة سقم سقام مرض بیماری علیل سقیم مریض بیماری دنف بیماری کران . وفی القاموس الدنف المرض الملازم وحض آنکه اندوه باعشق تن ویرا یکداخته باشد مستفام . محراض بیمارناك . که خسته جنی تعبیر اولنور عارض عارضه ناتوانی که مردم افتد دق ضنی بیماری باریك . که صحت علامی ظهور ایتمش لکن فی الحال نکس واقع اولور اینجه اوزون خسته لکدر آفه معروفدر که بلا تعبیر اولنور . بوعبد فقیر اعتماد اولنور برعالم دن شنود جهله استماع اندی که آفه اصلنده فالك تشدد ایتکله اوف دیمکله سبب اولور بلا یه دیرلر ایدی کثرت استعمال ایله تخفیف اولندی جمعه آفات عاهه مثله جمعه عاهات حمی تب . ایسته جمعه حیات موغوك . موزور . محموم تب کرفته . ولیسته نك کتبه سی ارم مبتلدم در .

رعشه رعیدن استدآ تب رعده . افکل نفضه عرواء . ارزیر لرزه . لکن نفضه ایسیمه وقتنده اولان رعده یه مخصوصدر وغك وغله نوشش تب . ایسته واردی قلد روز آمدن تب . وفی القاموس القدة یوم اتیان الحمی اوحمی الربع قلع روز واستدن تب صالب . تب کرم . قیز دیمکی ایسته نافض تب لرزه . دیزه دیمکی ایسته که صالبك ضدیدر ورد تب هر روزه . هرکون طوتان ایسته غب تب روز افکن . هرکون طوتوب برکون طوتمین ایسته که کون آشیری ایسته سمی تعبیر اولنور . اصلنده دوه یی صویه برکون کوتوروب برکون کوتورمکه دیرلر ربع تب چهار روز . اول ایسته که برکون طوتره ایکی کون طوتمز وثور دیمکی کون بنه طوتر . میدانی دیدیکی که ملیله تب کرم صالب طابخ تب کرمی کرم . فیروزآبادی دیدیکی ملیله عظامده کامن اولان حرارت . ووجع ظهر . وعرق حمی . ومرضدن وغمدن ناشی اضطراب معناسنه در . وحمی صالب فیها الرعده . والطابخ الحمی الصالب . مطبق آن تب که دست بندارمد . همیشه اولان حمی محمی الاخوین ان تب که چوروز کیرد دوروز نکیرد حلآء تب خاله عفا سبیل باقی بیماری . مفودی یوقدر . بعضیلر مفودی عقبول دردیدی مطوآء ومطی . وبلطی بازیدن . کیرمك ثوباء آخام یارمه . استمك تآیب دنماخود در . کسل وفتور معناسنه . فارسیده دماوره وآسیا یاسك وفازه دنی دیرلر عطاس عطسه کداس عطسه چهار باحسنا بهر قطع . ربو نفس نسمه دنماسعال خفه محاف خشك خفه جارز خفه سخت شوصه بادی که دریهلو باشد . رجل اول دردکردن رداع درد اندامها ربنه سستی اندامها صداع دردسر باشن آغریسی . اخذ دنی بومعنایه در . واخذ . رمد صاحبی اولان کسنه در رمد کبی دماع تب که ازچشم میرود زکام . صئار . ارض ملاءه صرع دردسر کلو عذره دردملازده معذور ملازه فرو آمده سدد سداد کثر فتکی بینی عابر دردچشم . کوزآغریسی . وکوزه کوشش چویه دنی دیرلر قرنی کبی رمد مثله شقیقه دردنیم سر . یاریم باشن آغریسی وکذا الصداع دوار کردش سر . باشن کومه سی قلاع دردد هن خراس دردد ندان عضد دردبازو فرصه باکنجی . قولنج ریحی که صاحبنی کوزاتمکه سبب اولور غره دردلیشت قداد دردشکم ویل وای تهدید مقامنده استعمال اولنور ویح وویس مثله لکن کتب معتبره ده بوایکی مرحمت مقامنده استعمال اولنور لردیدی برقان ارقان صفار زرد . صاریلق علتی سلاق دمیده کی زبان دیلك شیشه سی دیلك دمیده واصلنده حیقان قبارجق وسیویجی واغیز ایکنده حیقان کیویجی بعض نسخه ده برحسکی زبان واقع اولدی قواق زغنك . انخقریق که رنك نه حین موت ده عارض وصدره ریحك انقباضندن حاصل اولور تخمه ناکوار دن طعام هضم او لمقدن امتلا و امتلادن بدنده حاصل اولان ثقلت . بعضیلر دیدی

تخمه وخامه دن ماخوذ در که واوی یا یه قلب اندیلر تهمه ووهم کبی لغة فصیحه حانک
فتجدید ایضه اسهال ناکوارد . تخمه دن اولان اسهال . دستوره شکم رفتن
باقی چیوتقریر اندی . شریشی دیدیکی تخمه خانک فتخیله معده یه طعامک ثقیل
وطعام متغیر اولمق مغالسه کبی تخمه کلور . وبطنه طعامدن کری کبی قار نیشی
طولدمق مغالسه در . وفی المثل البطنة تذهب الفطنة . حرث بن کلده دیدیکی
دورت نسنه انسانی وقتندن اول پیر ایدر . الغشیان علی البطنه . ودخول الحمام
علی الامتلاء . واکل القدید . ومجامعة العجوز اسر کرچکلی بول بوال آنکه بول دانه ایستد
عرب : زب درد معده علوص علور درماندکی . وفی القاموس العلوز وجع البطن
والعلوص کسنور التخمة . ووجع فی البطن بشم کضه یری معده لوغا یچابی نافه .
مغص . مغص بر بنش بغارسیق صانجی سمی . کاشانی اطلا بطن ایله تفسیر اندی .
شرح سامی ده وجع بطن بر مرتبه یه بالغ اولیق که کویا بچاق ایله کسلر . قاموس ده
مغص لفظی وجع فی البطن ایله تفسیر اندی قولنج بسته کی کمیز . بغا سیقده یم
بخاست وریح محتبس اولمقدن حاصل بر وجع در بهق هرو فدر که بدنده حادث
اولور بیاض در . وکاهی سیاه اولور . زیرا مزاج برودته مائل اولوب بلغم دمه غالب
اولورسه بیاض . ومرة سودا دم ایله مخلوط اولورسه سیاه حادث اولور .
وفی الصحاح البهق بیاض یعتری البدن یخالف لونه ولیس من البرص . ابن الاثیر ابو
الحسن الانرم دن روایت اندی که بهق هر کدورتی اولان بیاضه اطلاق اولنور .
وکدورتی اولان نسنه یه ارمد . وارنبد . واطحل . واغبر دیرلر . واکر غبرة کافه تمائل
اولورسه آکا قتمه . وصاحبنه اغبش دیرلر . واکر حمرة تمائل اولورسه قتمه . وصاحبنه
اقتم دیرلر . قیل ان المتعدی من الامراض ای السار ی ثمانی جسمات . الجذام . والجرب
والجدری . وثمانی سینات . السل . والسیل . والسعال . کذا فی غیث الادب
ورایت انا فی کتاب المسمی بثمرات البستان اما متعدیه اومتوارثه . اما المتعدیه
فالجرب . والجدری . والسل . والبخر . والرمد . والنقرس . وبعض القروح الخبیثه
تتعدی معالجها . ونهش الکلب الکلب . وکذا نهش الحیة اذا التسع منه الجلد یتعدی
معالجها ایضا . والحیات القفنة والوبا . والصحیح ان النقرس لا یتعدی بل هو
من الامراض المتوارثه . والی هذا ذهب ابن سینا . واما الامراض المتوارثه وتسمی
الامراض الخبیثة الجذام . والبرص . والسیل . والنقرس . والماخولیا . والصرع . والبواسیر
وقیل وکذا الحمی الدق . والصلع . وضعف الاعضاء . ووجع المفاصل . انتهی . وینبغی ان
یعد منها ضیق الصدر جدری آبله . قبارجق که بدنده چیقار . وچیچک تعبیر اولنور . وکذا النمش
فیروزآبادی قویونه مخصوص جدری دیدی لقوه کزی دیمان . اغیر الکلمک . جاحظ
دیدیکی که ادریس علیه السلام مفلوج ایدی . وروایت اولندیکه فالج انبیا مرضی در دیدکدن صکره

قولنجین مذکور ینک مندرسندن یه واقف اولمدم لکن عبد الواحد بن قیس رسول
اکرم صلعم دن آه الانبیا ، الفالج واللقوة دیمکله روایت اندی سرسام دردسر ازکری دیمکدر
حاصل اولور باشه هر مرض در . مفتاح العلوم صاحبی دیدیکی سرسام اول حمای دائمه در
صداع وباشه اغیرلق ویا باشه کورلمه صمت وضیالی سوتمک ایله اولور برسام دردسر
ازسردی . بروده دیه حاصل اولور باشه هر مرض در که صاحبی هذیان ایدر بجنون نمرکبی
موم وفی برسام مغالسه در . مبهم الرجل دیرلر برسام مرضنه مبتلا اولدی مغالسه . برسیم
الرجل دیدکلری کبی . فیروزآبادی جدریک شدیدینه دخی موم دیرلر دیدی . ابن عبد
البر الصقلی مهلبی دن تعلب دیه روایت اندی که برسام الفظی عوب رام ایله تعلیم
ایدوب بسام دیرلر فقط نقوس دردیدی . ایاقده حاصل اولور بر وجعدر که طوپوز کبی
مفصلیزده وریاق یا رمقده اولور دمل دنبل . جبی دمامیل کلور . فارسیده
بنار . وبناکوز دخی دیرلر جبن وجبنه منله قاموس ده دیدی که جبیان کبی بر چیقور .
جمه جبون : وب کز . اولور اجرب کزکین اولور لومنه عهب منله عینک
فتحیله جرب مغالسه در . ضمی ایله دمره کبی بیاره لر که زوده تک دوداقلنده چیقوب
علاجی صحیح اولان اوه لرک دود افلرن دراغله مقدر ه فحاتنی ذنب امره ترکته .
کذا الغریکوی غیره وهو رقع . آبن دریدکا دیدی که بیت مذکور ده عنر لفظی فتح ایله
روایت ایدن غلط ایدر زیرا وب ایچون صحیح اولان دولمه داغ اثمر لر لکن خلیل
فتح ودضم لغتلر دیدی بیت مزبور صاحب جنایت ترک وبی یوم اولان مواخذه
اولندقده ضرب اولنور . کما قال ابن الشرف الصبروانی نظم

لولاک لما لیس الضنا ولا . عبس الزمان ای بعد تبسم . غیری جناوانا المعاقب فیکم .
فکانتی سبابة المتندم حصف برجستکی اندام ازبساری خون . فیروزآبادی وب
بابس دردیدی خطاط برجستکی روی . سیبویکی کبریوزه حیقوب باره اولمز لکن
صاحبی قبیح الوجه اولور سعفه ریش کودکان . اطفالک باشنده جیقان باره .
تعفه منله نقول آزخ . سیکمک بدن انسانده اشکال مختلفه ایله جیقار
بلغمی یا سوداوی خلط غلیظدن حاصل اولور قوباء بریون . دمه کی که بدنه جیقار
یا بیلور وقابوقلنور . ولفظ قوباء قافک ضمی . واوک سکونی ایله دراصلنده واو متحرک
ایدی حرکتنی استثقال ایدوب تسکین اندیلر زیرا فعلاء الفت عزیزده یوقدر الحص حاء
مهمله ایله . درد ناحص . طیرناق مرضی که قوه لاغان تعبیر اولنور . برکیجه حجاج شهری طواف
ایدر لکن برصوت حائل اشتدی وحدامدن بریه دیدی که اکر شو صوتک صاحبی صاحب
عابر یا قادح یا داحس ایله اصلا التیجه والادیدیکی قفا سندن جیقار . عاثر کوز آغرلیسی
قادح دیش سیزلیسی در خصیه سرحزه . صاحب مجمع سینک ضمی وراءک سکونی وحاء
راءک فتحه لریله تصحیح اندی . قیزامیق که اکثر یا صبیانده جیقار . فیروزآبادی واوقاق سیبویلجیلر

صاحب دیوان صادک سکونی و کسیری لغندر دیدی ۰ فارسید سرخه و سرخه دی دیر لر ۰
نقره خفتن یای ۰ آیاق او کوشمک ذبحه ذالک ضمی و بانک سکونی و فتحه ۰ در ذکلور و غازم
اولور بر وجهدر و بر شیش در که بوغازی صیقوب قتله مؤدی اولور سلوه دامغول ۰ اور که
بدنده بر کبی چیقار کوچوکی تخود و بیوکی فاریوز قدر اولور ۰ ضواة دی بو معنایه در ۰
سامی ده دیبله لفظنی لکت ایله تفسیر اندی ۰ صاحب جامع لک انسان ده و آغاجده
چیقار یومری دیدر ۰ کاشانی انسانک بطنده چیقار بر جیاندر که بطنی دکر چیوکل اندی
قاموس ده دیبله لفظنی دآء فی الجوف عبارتیله تفسیر اندی حمیقا حماق باد آیله ۰
کاشانی دیدی که باد آیله و باد اولیه فلک قبار جق معناسنه در ۰ فیروز آبادی دیدی که
حماق حماق ۰ و حمیقا آ ۰ و حمیقا آ ۰ جدری دار ۰ یاخود جدری کبر قبار جق در که بوتون
جسده منفرق اولور غله بهرازچیشه ۰ فیروز آبادی دیدر که غله اول قبار جق در که بدنده
حرارت والتهاب ایله چیقوب آز بجیق شیش ظاهر اولوب قارنجه کبی موضع آخره
حرکت ایدر کرب ماسه غشی ۰ غمی بیهوشی شفه ریش یای ۰ فیروز آبادی دیدی که
بر پاره در که داغلر لر اکر کسر لر سه صاحبی هلاک اولور ۰ آبن الانباری زاهر ده دیدر که
اول پاره دی داغلر لر شفی بولوب اصلا یاقده اثر ده احت قالمز ۰ لهذا عرب بدعا
مقامنده استعمال ایدر لر شافیه در برکت فتنه تقدیر نده و ضمیر بدعا اولنان کمسنه یه
یا رجل آخره راجعدر یعنی حضرت الله آنی هلاک کلی ایله هلاک ایتسون که اصلا آیدن
اثر قالمسون آیاغنده اولان یاره یا فلان کمسنه نک آیاغنده اولان یاره دن اثر
قالمدیغی کبی عرفه ریش دست ۰ اویج اورینده چیقان یاره رجل معروف مرد دست
ریش زبیبه جمره باد زنام ۰ فیروز آبادی زبیبه آل ده چیقار بر یاردر ۰ و جمره طاعون
کبی برشیش در دیدی ۰ باد زنام دی بو معنایه در ۰ کاشانی دیدی که دم غلبه سندن بدنده
ظاهر اولور یاره لر در خنزیره فرسه ریش کردن ۰ و فی القاموس الفوسیة ریح الحدب
لانها تفوس الظهر عفو هو ریش ۰ یاره صولانمق ۰ کاشانی دیدی که هو یاره دن
سیلان ایدن چرکدر ۰ و شرح سامی ده یاره یه صود و شمک معناسنه در ۰ این دحاجت
هو بره است دیر لر ایکنه صوکیردی معناسنه نکفه اغره ۰ جمع ده اغره انسانک
قارنده یا کبردنده چیقار یاره در ۰ جامع ده انسانده و غیریده چیقار یومر دیدی
سقوط ۰ و نسوق دار دوکه در بینی اقلنلر غور آنکه باوغر غره کنند نطول تحنکاوه ۰
بعض اجزایی جمع ایدوب و قینا دوب صتمک اعضاسنه سور لر و جلد بدننی
آنکله غسل ایدر لر بثر ریش اوزده اوفاق سیوبلجی که بدنده چیقار بوپوک اولسه
دمل دیر لر ۰ بعض نسخه ده ریش خارش واقع اولدی یعنی اویوز یاره سی جمه بثور ۰
خراج مثلثه و هرنسنه که بدن دن ظهور ایدر آکادی قوانج دیر لر قرحه ریش ۰ یاره جمه
قروح ۰ و قرح ۰ و قرح اخر القیه ذو القروح تسمیه اندیلر زیرا روم ملکی مسموم بر قمیص ارسال

اتمشدی ایدی آنی اخر القیص کیدکده بدنی سرایا جیبان اولوب آخر الامر هلاک اولدی
چون اخر القیص بدرینک قاتلدن انتقام آلمق و قیصر دن استمداد مهلاحظ ایدیله
قیصر کلمش و قیصر دخی التماسنی مساعده ایدوب بر آز عسکر قوشوب روانه اولدقده
بعض اصحاب غرض قیصر ی سنوحه عاقبت وفتنه ایله تخویف اتمکله بو حاله تسمیم
ایدوب آردندن کوندردیکه واصل اولدیغی ساعت لابس اولد حاصلی سیب هلاکی
اولدی لهذا ظاهر استحل اولوب ضمنده اثر قبیح اولان کسنه یه حذاء امر القیص ده
ضرب مثل ایدر لر ۰ چون مرضی آنا فانا مشتد اولدی بوابیاتی انشاد اندی نظم
وبدلت قرحا دامیا بعد صحة ۰۰ وبدلت بالغی آولخیر ابوسا ۰۰ ولوان یومابمثری لاکثریة ۰۰
قلیلا لتغمیض القطا حیث عرسا ۰۰ فلوانها نفس تموت صحیحة ۰۰ ولکنها نفس تساقط انفسا ۰۰
وانفوه یه واصل اولدقده وفات اندی قیح ریم ۰ جیبان دخی آقان ایرین قرح دردریش ۰
یاره نمک وجعی ۰ و یاره لمق و خسته آتمک معناسنه دخی کلور جرح جیمک ضمی ایله ریش یاره
وجیمک فتحیله یاره لمق معناسنه در شجه شکاف سر ۰ باش یارمق حجه شجاج روایت اولندی که
عبد الحمید بن عمر بن الخطاب اجل اهل عصر ایدی بو زینه بر شجه اصابت ایدوب زیاده حسنه
سبب اولدی حتی نسوان بو زلرینه آلتک شجه سمی کبر شجه جکلر ایدی لهذا بر کونزل کمسنه یه
بر شه اصابت ایدوب حسنه خلل کلمه اول شه یه شجه عبد الحمید جو ضرب مثل ایدر ۰
شرا خارش هفت اندام ۰ بدن عضوه یعنی جمیع اعضایه قوشن کجسنه که قوردانشی تعبیر
اولنور طاعون وبا ۰ موعد در مرض عام ایله تفسیر اولنور ۰ وفی النوادر ۰ اذا کثر الطاعون
ارسل الله الطاعون ندب نشان ریش ۰ یاره صاغالدقده برنده قالان اثر جمه ندوب
واندآب ۰ والله اعلم ۰ فصل بیاع کاله فروش ۰ متاع صاتیجی فصل فی البیاع والشراء
کمسنه بیع مشله فارسی میوه فروش ۰ میوه صاتیجی ۰ اصلنده قومی در فارسی یه تعبیر اندیلر
قوم صارمساق و بغدای و خود مثلو شیئه دیر لر شکر شکر ۰ موعد در طبرزد معروف
بر نوع صافی شکر در که یک اولور مبرت دخی طبرزد معناسنه در ۰ یقال فلان ابرت
المبرد بالمبرت ای اماء الیارد بالطبرزد ۰ مخفف اولمیه که مبرت برت دن اسم مفعول در ۰
یقال برته ای ضربه بالفاس یعنی بالته ایله ورومش زیر ایرت فاس معناسنه
دخی کلور لهذا خاطر خاطره خطور ایدر که طبرزد تبرزد دن موب اولمه کو یا زیاده یک
او لمله بالته ایله قیریلور ۰ والله اعلم نبات معروف شکر در که دوز شکر تعبیر اولنور
قند معروف شکر در فانید بانبد ۰ معروف شکر در که قوامه کتوروب قورو در لرحالا
بزم دیار مزده عقیده دیر لر لب مغز ۰ جوز و فندق و بادام ایچی فراریج فلانه سود
ایله بیشر دکلری حلوا که مبیده دخی دیر لر ۰ لکن مؤید الفضلا ده مبیده شکر ایله بیشر دکلر
میوه ریجالی ۰ و سماق ده یالوه در دیدی سماق و سموق ثم معروف بر میوه در
طعامه استعمالی آر تیر ر و اسهالی قطع ایدر ۰ و صوایدیکه اصلا دیب کوزه جکلر کوز

کوزاغربنه نافع در • وثم تالرک ضمه یله وتا تانیه نک سکونی وتا دراولی نک فتحی
وتانیه نک ضمه یله دخی لغتدر رُطَیب مویز • قوری اوزم مُنَقّا مویزدانه پاک کرده
چکیرد کی چیقارلیش قوری اوزم عُنّاب کشمش موفدر کرقوش اوزومی تعبیر اولنور
چکیرد کسنر اوزومدر قشمش مثله طلآ شیره • اوزوم صویی • ومثلثه دخی دیرلر •
مَیجُنج کبی طلآ شیره فروش • شیره صاتیجی کمسنه دِبْس وشاب • بکماز •
اساس ده عصارة الرطب دیرلر تفسیر اندی • قاموس ده عسل التمر دیدی صَوْ وشاب
رزوما • وفی القاموس العَقْد العسل الرطب والزبیب عَسَل انگبین • بال •
کذا فی المنتخبه یعنی ابو میمون در اَرِی مثله لسان ترکیده بال یا یان آری لفظی اَرِی لفظنده
اسم فاعل اولمق ملاحظه اولنور • حکایت اولندی کی بر کمسنه شیخ شهاب الدین
مقتای حضورلرینه کلوب دیدی کی رؤیامده کوردم کی کویا بر کمسنه بکا ندا ایدر کی اشرب
شراب الهکاری • شیخ دیدی کی قارنیکده وبعک وارمیدر • او کمسنه دیدی کی نعم
شیخ دیدی کی عسل مصفی ایچ کی سکا سفا ویرر شیخ دخی سئوال اندیکی تعبیر مذکوره
نه جهتدن انتقال اندیکوز دیدی کی بن هکاری یه منسوب اصلا نشربت بیلم لفظ
رؤیایه مراجعت اندم شراب الهک اَرِی عبارتنی ملاحظه اندم واَرِی عسل
معناسنه اولدیغنه بناء وجه مذکور اوزره تعبیر اندم • وابو سعید خدریدنک کذب
بللی اولیجک صدیقی تذکر ایدوب قارنیکده وبعک وارمیدر دیدم • للدره شَهْد
شینک فتح وضمی لغتدر • عسل سفید • بیاض بال بَعْقید انگبینه • وفی القاموس
عسل یُعقد بالنار وطعام یعقد بالعسل مازی بیاض عسل معناسنه در • یقال رکب
الآدمی • لتشرب المازی ضَرْب انگبین سرکه برسیدر سَنُوت عسل • کذا فی الاساس
ابن البرومی عسلک مدح وذمنده دیدی که ع تقول هذا مجاج النحل تمدحه
وان ذممت فقلت قیء الزنابیر • مدح وذم وما فرقت بینهما • حسن البیتاری الظلمات کالبور •
کذا فی المنتخبه للیمنی سَوِیق بیست • قاموس ده سَلِیق غَمْج آرپه بغدای یارمه سی که
اکل دکیرمنده چکرلر • صاحب مجمع یاغ ایله یاات ایله بیمش طعاره لفظ
غَمْجی غینک فتحی ورانک سکونی ومیمک فتحیله بر تفسیر تصحیح اندی • مصنف
اساس طبخ لَتّا السَلِیق وهو الذرة المهروسة دیدیکی صاحب مجمع کلامنی تأیید ایدر •
حَشِیش بلغور • معروف در • جنس دن ماخوذ در برشیئی اریری اوکونه تمک
معناسنه • یقال حَشَّ الحَبَّة لم یُنعِم طَحْنَه نَشّا نشاسته • معروفدر مُوم
معروفدر شَمْع میمک سکونی وفتحی لغتدر • یاغ ایله موم یا از روغن •
مطلقا کیجه آید سَلِق ایکون یا قدقلری کسنه بال موی الملسون یاغ اولسون
وبال موی معناسنه دخی کلور • سَلَجی فی الاساس شمعک کتبه سی ابو موسی
وع انک کتبه سر ابو وصاء در دیدی جمعه شُمُوع • شَمعه معروفدر • قاموس ده بال موملنان

برقطعه در دیدی سَمُوءَة شمع افروخته • یاغش موم جمعه سَمُوع نابل یانک کسر وفتحی لغت در دیدیک
نوازنده طعام طبخچه سی آشش ده اکین طعامی اصلاح ایچون قودقاری کسنه کمیون ومشویز وبخود و
نعنع کبی جمعه تَوابِل فتح تا وبا • تَحا • دخی بو معنایه در مُقَرْحِه افرازدان اَبْزار همزه نک فتح
وکسری لغتدر مثله لکن مشهور اولان بودر کی ابزار طعام اوزرینه اکدکلری کسنه در دو کمش فلفل
ودارچین کبی فارسیده اَوزار دخی دیرلر • تقول الحکم المیز اشتهی والنفس الیه اشره والا
فهو بحر زالسباع اشبه • کذا فی الاساس جمعه اَبارِیز غلک کندرو کولک که بخور ایدرلر •
بعض نسخه ده مسطکی • وبعضنده کذلک مقرحه ده صمغی که مبنی ایدوا قع اولدی یعنی اول صمغ که
چکنرلر که ساقیز تعبیر اولنور دَبِق شلم آغاج یوسی که بعض اینجر ده قوشن کسدکن حاصل اولور لیش
اولنک تحمید آدمی تربیت ایدوب صبیا آنکله سرچه طوتارلر • فارسیده اکسود وعامه
تحریف ایدوب اوک دیرلر فَرْط سریش • بعض نسخه ده آنکله کاغد یاپشدیرلر ویا پوشنجلر دخی استعمال
ایدرلر لَزاز مثله کندوزک ماخوذدر یاپشدیرمق معناسنه غِرَاء سریشم • طوتقال که بعض نسخه یاپشدیرکز
بلم دخی دیرلر عَفْص مازو • موفدر کی تحریف ایدوب مازی دیرلر فَرْط یرغنه • یاآغوبی وفارسیده
نغندر • سَلم دیدکلری آغاجک ورقی که آنکله دری دباغت ایدرلر • جوهری دیدی که هِرَا
لفظنک غینی مفتوح ایدرسک مقصور ومکسور ایدرسک ممدود ایدرسین • مؤید ده
دیدی که فستق کبی یرنده درکه فستق آغاجنده حاصل اولور لکن ایچی بوقدر آنکله دری
دباغت ایدرلر عِنْدَم سیرک • بقم دیدکلری شجر • مصرحه ده دستورده عَنْدَم خون سیاوشان
ایله تفسیر اولندی که صاحب جامع ایکی قرداش قاتله دیرلر دیدی • دار بربیان ودال بربنان
دخی دیرلر • وصاحب مجمع سیرک تفسیر نده دیدی که برصاروات درکه بویاجیلر استعمال
ایدرلر اَسِیرک وزربره آلتی دیرلر سَنْجَرَف سینک فتح وکسری لغتدر شنگرف زنجفره
که موفدر آزوب قیرمزی صویین کانیلر استعمال ایدرلر • ونامنه شنخ وسرخی دیرلر •
سِیمشَنْجَرَف سیم شنگرف یعنی آق زنجفره • بعض نسخه ده شنگرف پخته ایله تفسیر اولندی زَنْجار
زرنگار • موفدر که تحریف ایدوب جنگار دیرلر فُوَّه رانک ضمی وواوک سکونی ویانک
فتحی ایله در • رُوَیْن • قزل بویا • رُوَیْنَه • رُوناس • رُوناس دخی دیرلر عُصْفُر کاژیره •
آسیور که بوستا بجیلر کرلر قُرْطُم تخم کاژیره • آسیور تخمی بَقَّم قاقلم تشدیدی ایله • دار بربیان
مشهور در بقم آغاجی دیرلر • مخفی اللغه که مقدما عَنْدَم دخی بقم معناسنه اولدیغی مرور اندی
لکن کتب طب ده اکثر یا عندم لفظی دار بربیان ایله تفسیر اندکلری منظور فقیر اولمشدر • بهرام
بقم موبرد دیدی • وابن فارس مجمل ده عبی در دیدی • وابو علی فارسی موبرد دیدی قُرْفَه یاپوست
دارچین که قابوقدر • وهر صویولمش آغاج قابوغنه دخی قِرْفَه دیرلر رانک کسریله جمعه قِرَف
نَحْل شهد • معروف در بَرُود چاکشو • اول سیاه دانه لرکه کافور ایله ده کوب کوزه چکرلر •
بهرام دیار مزه چشنه زن دیرلر • وخاکشو دخی خاآ معجمه ایله بو معنایه در • بعض نسخه ده
کذلک صراحه دارو دی چشنم ایله تفسیر اولندی • ولفظ برود اصلنده بهرودت

ایراث ایدن نسنه یه دیرلر ایدی صکره کوزه برودت ویرن نسنه یه تخصیص اولندی. لهذا
اساسده البرودة دوآ یبرد العین دیدی. حنه شدید ومتمایل در. موصوف در تخریف ایدوب قینه
دیرلر بر یوک آغاجک یاپراغیدر زیتون یاپراغی کبر بر نسنه در ایکی کره یاپراغی بیتر وبیاض جیوه کی اولور.
حتانک خواصندن رجدری فروج اندکده ایکی اباقلرینک التینه قالین حنا باقه لر باذن الله تعالی
کوزلره جلدی رقیقه غایت مجر بدر وبر عضوه صووق اصابت ائتسه سرعه ویرآزاسی صوایله
حنایی قارشدیروب مداده کت اندکده اول موضعه ضماد ائتسه لر برءالساعه در. ویرغنجه بن
عامر انه عم قال علیکم بالحنا فانه یخضب الاسلام وانه یقطع البصر ویذهب بالصداع ویزید فی الباه
وایاکم والسواد فانه من سود سود الله وجهه یوم القیمة. کذا فی کتاب الانوار والاثمار لابی عبدالله
المرزبانی. رحان مثله جوهه رقون. نیل معروف در لفظ نیل اوج نسنه یه اطلاق اولنور. اولا نباتاندر
براوده دیرلر که یاپراغنه وسمه جیوب انکله صباغ وصفاق بویارلر. ثانیا اندلس ویارنده اولور براوت
درکه آکاعظم دیرلر. اول دیارک بویاجیلری آنکله ثوب بویارلر. ثالثا جیوتیه که هندوستانی
طرفندن کلور وبویاجیلر استعمال ایدرلر. وسمه معروف در که نسوان قاشلرینه سورمه دیرلر. اسعق
تعبیر ایدرلر. نوشادر معروف در اسفیداج سپیده تحریف ایدوب اوستیه دیرلر. اسفیداب
واسپیداد دخی دیرلر. زنجار الصباغ دخی دیرلر حکمانی قورشوندن وقلیدن عمله کنورورلر. ابوبصیر
غایت بیاض وخفیف اولاندر. غمره غازه. خانوند یوزلرینه سورد کلری که قیرمزیجه تعبیر ایدرلر.
وکولکونه دخی بومغایره در. خنوط بوی مرده کافور میتده صاحد فلری خوشبوی شیلر. ذریره
داروی خشک. فوه ی دارو که دوکوب برنسنه اوزرینه کرلر. لهذا صاحد اره دارو پرکنده کی ایله
تفسیر ایدرلر. بعض نسخه ده حنوط مغالسنه اولمق اوزره اشاره اولندی. آسماس دیدی که ذریره
قصب الطیب وبدکای نسنه در که همدن کلوبر قاشدر. آنک قیرمزیمسنه واوفاغنه دیرلر.
صمغ معروف در که آغاجدن کوسیده صاقیز کبر انواعی جیوقدر. لکن مطلق ذکر اولنسه صمغ عربی
مراد اولور که طلح اقاقیا جندن حاصل اولور. فارسیلر زمغ. وزنج. وکوند دخی دیرلر. قلی وقلو. اسخار.
غالبه طاشکه کازرلر وصابو بجیلر استعمال ایدرلر. اشنان معروف در. جوغان تعبیر اولنور. وضض
مثله وضی اشنان فروشی. جوغان صابیجی مسنه. صابون معروف در. صابونی صابو فروشی.
صابو. صابیجی. صابون واشنانک کنیه سیدر ابوطاهر در. کلوب غوشنه. براوت درکه انکله آل
واثواب غسل ایدرلر. بوبون وقعیل مثله. فصل مادبه
میزبانی. اول ضیافت که مجرد اظهار محبت ایچون احبابه ایدرلر. ومهمانی دخی دیرلر. جبه مادب
فایده. فقیه سمرقندی دیدی که سکز عدد مسنه وارد رکه اکر مهمانلر بونلرک اولورسه کندویه لوم
ایلیسون. اولا اول مسنه که دعوت اولنمش ایکن برمائده یه حاظر اولا. ثانیا اول مسنه که برمسنه یه
ضیف اولوب صاحب خانه یه حاکملک ایده. ثالثا اول مسنه که اعدا کسندن خبر امید ایلیه
رابعا اول مسنه که لئیم دن کرم امید ایده. خامسا اول مسنه که ایکی مسنه
مختلی کلام سویلیشرلکن صیانلرینه توسط ایدوب کلا ملریی استماع صدد نده اولا. سادسا

فصل فی المادیه والضیافات والمأکولات

اول مسنه که سلطانی ویاحاکم الوقتی تخفیف ایلیه. سابعا اول مسنه که مستحق اولدیغی موضعه
جلوس ایلیه. ثامنا اول مسنه که کلامنی استماع ائمین مسنه یه توجیه خطاب ایلیه. ضیافه
ودعوه مثله زفه. زانک فتح وضمی لغتدر. موصوف در کرخشش وعطیه معناسنه در. قاموس ضیفه ایله
تفسیر اندیکی کبی عطیه واحسان معناسنه در. میدانی سامی دیدیکه اول مسنه که ضیافته دعوت
ایچون ارسال اولنور آکا ابوالمنی جیوکنیه ایدرلر. ولیمه مهمانی عروس. کلین ضیافتی که تزوج وقتنده
ایدرلر. عذیره مهمانی ختنه. سنت دوکونده اندکلری ضیافت. وکیره مهمانی بنا. احداث بنا
وقتنده اندکلری ضیافت. حنیره دخی بومعنایه در. قاموس وکر وکیره بنادن فراغ وقتنده
اولان طعام در. جیوب حنیره دخی وکیره معناسنه در دیدی. ولیمه مهمانی تعزیت. مینک آقصی باشی
تطییب ایچون اندکلری ضیافت. صاحب دیوان دیدی که وضیعه اولدرکه جیوق مسنه لر آز
مسنه لره نزول ایدوب قلیل العدد اولان مسنه لر کثیر العدد اولان ضیفلرینه هر خصوص ایله اکرام
ومراسم میزبانی حرکتی کبر اهتمام ایده لر. نقیعه مهمانی بازآمدن از سفر. برمسنه یه سفردن
وطننه کلدیکی ایچون خوش آمد ضیافتی. عقیقه مهمانی موی کودک سترون. معصوم باشنی
ابتدا تراش اندکده اندکلری ضیافت. نوکس مهمانی بچه زاییدن. ولده تولد اندکده اندکلری ضیافت
واول طعامه طعام النقاد دخی دیرلر. وفاریسیده زاج سور دیرلرکه زاج لوجه خاتون در.
وکوجسه خاتون بچوزا احضار اولنان طعامه قرک دیرلر. ضیف مهمان. برمسنه یک خانه سنه
نزول ایدن مسافرکه قبوق تعبیر اولنور. مفرد وجمعه اطلاق اولنور. تعالی الله سبحانه اهل بیتک حدیث
ضیف ابراهیم المکرمین. وکاهر ضیاف وضیوف وضیفان امدره جملنور. کما قال. وجاءه اضیاف
وضیوف. وضیفان. هوانثی ضیفه در. برمسنه یی کندویه نزول اندیرله ائضافه وکندو برمسنه یه
نزول ائضافه دیرلر. ضیفن. مهمان ناخوانده. دعوتسز کلن ضیف. طفیلی دخی بومعنایه در
طفیل الاوباش دیرلر اهل کوفه دن برمسنه وارایدیکه دعوت اولنمدن هر ولیمه ضیافتی فوت
اتمز ایدی. پس برمسنه که دعوت اولنمدن ضیافتده وارسه اول مسنه یه طفیلی دیرلرکه طفیل
الاوباشه نسبت ایدرلر. وبومقوله مسنه لر حقنده مازال یطفل علی الناس حتی نسج طفیل الاوباس
جوضرب ایدرلر. اشتهم. آنکله طعامی بویه. وفی الصحاح والقاموس هو الذی یشتم الطعام ویحرص علیه.
لوباس لایس لوباس. آنکه هرجاچیزی میخوید ومیخورد. وفی القاموس اللوباس تتبع الانسان الحلاوات
وغیرها لیاکلها. سلات. لحاس کاسه لیس. بقال سلت القصعة مسحها باصبعه. مقمر. برک لیس
لقمه. نوالهٔ مفرد. جمعه لقم. لهنه. نهاری. علی السحر اکل اولنان طعام. شنویه ملاحظه اولنورکه نهاری
لفظی ناهاری لفظندن مخفف اولدیکه ناهار ناشتا کبر سحری واقع اولان آچلیقه دیرلر. پس ناهاری
اول آچلق وقتنده اکل اولنان طعام اولورکه آکا صوالتش وقهوه آلتی دیرلر. وبرمسنه سوردن
کلده احبابنه وبردیکی هدیه یه دخی لهنه دیرلر. یقال فلان یطلب اللهنه. ولا یطعم اللهنه. یوسوز
حد منکارک قارنی طویورمز وینه خدمت امید ایدر. جمعه لهن. سلفه. مثله. صاحب دیوان
دیدیکه سلفه اول طعامه دیرلرکه صاحب خانه مسافر ینه سحر یجه احضار ایدر. غدا آشی. آشتکاه

فصل فی المطعومات

مشغوف و فتنده اکل اولان طعام عش آتش شام اخشام و فتنده اکل اولان طعام و من کلامهم اکل العشا ایورث الفشا یعنی اخشام طعامنی تاخیر ایتمک کوزلرک ضعفنه سبب اولور قال ابن دريد و الخالف آخر فی العین اکثر ما یکون ممن العشا یعنی تاخیر عش ضعف بصر ایراد ایدر و قال اکشام نديم مخالف لایت آلذی اشا یعنی هو فی العصر لی اخ و عدو اذا انتشا ندارم اقترحت العش آیتو ما علیه فادهشا ساعة ثم قال لی العشا یورث الفشا شویله ملاحظه اولنور که کشاجم تطبیب مذکوری صاحب بن عباد دن اخذ ایتمش اولمه صاحب دیدیکی که برکره ابو الحسن للبیهقی بنی برو جهله اسکات اندی که مدار امر واقع اولمش ایدی چیزیور بدیهی برکون بنم عندمده ایدی مشمش کتوردیلر بدیهی آکار زیاده اعجاب و میل اندی بن دیدم که مشمش معده فی تلیطخ ایدر بدیهی دیدی که صاحب خانه نک طبیب اولمه سی بنم طبعه خوش کلمز جواب ویره میوب سکوت اتدم فصل کباب کوشت پخته بسیخ اول اات که شیش ه بمشمش اولمه آسیاده هو اللحم یکبب علی الجمر ای یلقی علیه دیدی ه صراح ه طباهه ایله تفسیر اندی که تعریب ایدوب طباهج دیلر ه سای ه طباهجه لفظنی تواهه ایله تفسیر اندی که تواهه و تباهه اول طعامدر که اات و یمورطه و صوغان و صوایله بیشیرلر ه قاموس ه طباهج لفظنی طوغرامش اات ایله تفسیر اندی ه و صاحب جامع طباهه و تباهه اول طعامدر که اات و یمورطه و صوغان و صوایله بیشیرلر دیدی ه و اکثر لغات فارسیه ه طباهه بومعنایه قرینه در لکن صاحب مجمع کتاب معاسنه دنی کلمور دیدی ه جوهری کباب طباهجه در دیدی ه حکایت اولندی که شعبی اصدقاسندن برنیک خانه سنه نزول ایدوب برساعت مقدار صحبتدن صکره قیام مراد اندکده صدیقی دیدی که لطف ایدوب برازطعام اکل ایده لم یعده فی امان الله شعبی دیدی که تکلف اتمه و بهرنه که ماحضر در آنی احضار ایله صدیقی دیدی که ایکی تحفه نک قتیقی مراد ایدرسز آنی ندارک ایده لم یعز تحفه ابراهیم می مراد ایدرسز یا تحفه مریم می ه شعبی دیدی که تحفه ابراهیمی شمدی خاطره تناول اندم کیس صدیق برطبق ه و ما احضار ایدکده تحفه ابراهیم دن مراد ایلم ه و تحفه مریم دن مراد ایدی رطب ایدی ه لیث قال الله تعالی فی قصه ابراهیم ه و هزی الیک بجذع النخله تساقط علیک رطبا جنیا ه لهذا تحفه ابراهیم جوب لم ه و تحفه مریم جوب رطب ایکن مثل ایدرلر ه قال ابن حجاج ه یا جانیا و واهبا فی داره من غیر معنی و لا فائده قد جئت اضیافک من جوعهم قاتل علیهم سورة المائده اصمعی دیدی که بصره ه برزاقادده عمرو بن العلایه راست کلدم بکا دیدی که ان کان لغائده او مائده والا فلا ه و قال ات عرفی هذا المعنی نظم

یا ایها الاخوان اوصیکم ** وصیة الوالد و الوالده
لا تنقلوا الاقدام الا اذا ** کان لکم فی نقلها فائده
اما العلم یستفیدونه ** او لکریم عنده مائده

شوا آبریان ه موفدر تنور ه بیشیرو بریان بیشیرمکه شتی دیرلرکه اصلنده شوی در ه و هری کلامندن مفهم اولورکه ابو جیب بریان اولمش اوغلاغک کنیه سی اولمه قوت

زاد بنات نوشه قوت قیت قیته بیت بیته موت بکنیه صاحب ه الفاظ مذکوره لیده لفظنه اضافه ایده مذکوردر قاموس ه بیته و بیت قوت معاسنه در دیدی ه وقیت ه وقیته ه وقایت ه قوایت ه رزق ذی ه مقدر رمق مقدار معاسنه در دیدی وجنه رزمه حیرم خورد یکبار آندن شیان روزی سخفه و یوی یشت ه مثلا قوبونک اتی ایله درسی میانده اولان یاغ طریخه کوشت برآتش الکندسمیط کوشت روه کرده اول قوبون باناووق مثلو حیوانک شحمودرسنی اسی صوه ازاله ایدوب بریان ایدرلر حنیذ مضرب نه بس بریان کرده کرکی کبی بیشمش بریان فیروزآبادی دیدی که حنیذ اول شاه درکه بریان ایدوب اوزرینه برقیر مش طاشی وضع ایدرلر زیاده نضج اولسون ریحون یاخود آسی بریان درکه صوی تقاطر ایلیه ه و دنی صهبه نقهبیا دیرلر آنی آسی طاشی اوزرنده بریان اندی یاخود کرکی کبی بریان اتمدی معاسنه کشی کشی سخت بریان ه یقال اکلت اللحم شواه حتی یبس مهیوم معوض نیک نابخته ه یقال لهیوم الیشوآ الم ینضجه اولم یغم طبخه قریخ هریکی ازهم بریده از سخت پختکی ثرید ثریده معوفدر وقیه انقحه کوثریده بر سرکاله ه کاله اوزرنده ثریدلدن اول چوقور موضعکه آنده یاغ مجتمع اولور رکه باقی ثریده درین کاله قدیح باقی خوردی در بن دیک فرثم باقی طور ای در بن کاله عقبه یاره خوردی که در بن دیک بکذارلر خداوندیک راه آساس ه قاموس عقبه بعد الطعام من الحلوا دیدی قدره وقدره آنچه در بن دیک کرفته باشد سخون خوردی کرم کرده زغب بیاراب صحاح ه کذلک قاموس ه ما کثیر و اصحی بول کثیر در دیدی ه قاموس ه بر زغب لفظی کثیر الماء معاسنه اولدقدنی اقتضا ایدر مزوره خوردی بیماران قفی وزاله آنچه کسی راداد هند ه طعام اکل ایدرایکن چیقاروب اکرام ایده جک مکسنه نک اوکینه وضع ایدیلکی لقمه کبر قدیره کوشت بخته بدیک ه قدر ده بعیر چوملکده بیشمش آت کوکوسی یاخود آنی تعبیر اولنور قدید کوشت خشک کرده فوریدلمش آت که باصدرمه تعبیر اولنور طباهه خایه کینه یموطه دنی بیشیرلکدی که تحریف ایدوب قیقنه دیرلر غوجه مثله صهاره جذره بیه ایچ یاغی قاقیه دنی ایچ یاغی قاقیه دنی دیرلر حتم جذره دنیه فوبروق یاغلنمش قاقیه دنی مرقه رانک فتح و سکون ثانی لغتدر شوربا موفدر و شوبوا و شوراوا دنی دیرلرکه معاسی آشی دکلدر زیرا واو باء اوا آش معاسنه در جمه مرق مراق شوربا بیز شوربا بیشیرمکدر بعض نسخه ه شوربا فروش واقع اولدی ه و چوملکه صوقوبوب ایچنده آت بیندکدن صکره اتی چیقارلسه بر دفعه دنی اول صویه آت قوبوب بنه بیشیرسلرلر اول صویه مرق مرقین دیرلر و کچه دن قالوب بایت اولان شوربایی بنه آشلرسه نشخین النسه لرآکا بنت نارین درلرکه مذموم در قال بعض المتفقهین جنبوا مائدتی بنت النارین قتار بوی دیمک ه چوملک رایحه سنه تقول لاتوذجارک بقتار قدرک ه و مطلقا طعام رایحه سنه و خاصه بریان رایحه سنه دنی دیرلر و فی الاساس وجدت قتار الطبخ والشوآء بخار دود دیمک ه طعام چوملکدن چیقان توتون ه و مطلقا میاه حاره دن چیقان توتونه دنی بخار دیرلر آشدن چیقانه

وخان دیدکلری کبی. فارسیده تغ دخی دیرلر. اکاله چیرپوی دیک. یوملک یاغی ویوملک قاینادوقده
جیقان صدایه دخی دیرلر. زنهم. وسهم. دخی بومعنایه در. صلیب چیرپوکه از استخوان کیرند.
زریغا آب روغن. غفاوه. غفاوه سرسریدیک. یوملک ایجنده اولان طعامک ایستن اوستن
الوب اکرام ایچون دیرد کلری حصه. ودک. مشدات یاغنه دخی دیرلر. وسموزقوله دیک
ودیک دیرلر. قال المصنف فی النوابغ لم ابق فی الناس ودک. شرح. الفتحک ودک مافیه
ودک دیرلر آنده طائل وفایده یوقدر مغانسه. مافی الدیسم دسم. دخی بومقامده استعمال
اولنورکه دیسم والد الدب مغانسه در. بعضیلر هرر جل تخلیک اسمیدر دیدی. ودک ثانی دن
مراد ظمحاک والده سیدرکه ضحاکدن هزار مرتبه ظالم ایدی. طفاحه کفک دیک. طعام بیشرکن
یوملک اوزرینه کلن کف. وبهرسنه نک اوزرینه کلن کف وکوپوکه دخی دیرلر. طفاحه
دیرلر. خلیه. صفصافه. دخی بومعنایه در. وفی الصراح طفاحه بالضم برامد هرچیزی چون کفک
ومانند آن. سکباج. سکبا. خسکو. دخی دیرلرکه کنیه سر ابوعاصم در. اهل آشکه بلغور وات
وسرکه ایله بیشررلر. خاقانی نک بوبیتی ایله استشهاد اولنورکه. بیت
کر برای شوربایی ببرد رحوتان روی :: آولت سکبا دهند از زهره وآنکه شوربا ::
شرحیشی مقامه نصیبه شرحنده سکباج سرکه ایله بیشمش ات مغانسه در زیرا سک فارسیده
سرکه. وباج ات مغانسه در. وموجب عنده اجل اطعمه دن اولمغله ام الوی یوکنیه ایدررلر.
زیرا هرشئک معظمنه ام اطلاق اولنور. مرزوقی دیدیکه سکباجی اول وضع واحداث ایدن
کسری در وآنک زمانینده استیذان اتمدیکی هرکز کمسه سکباج طبخ ایده مزایدی. ولفظ سر
کافلک فتح وکسری ایله شرود. موبدر. زیرباج. زیرباب. تحریف ایدوب زیزوه وفارسیده
زیرواد دیرلر. اسپیدباج. سپیدباب. آق شوربا. خضریه. غوره باخبزمیه. نارباشوربا. شوربای
سیاه. سیاه شوربا کرکشی آشی تعبیر اولنور. قطنیه. هفت دانه. عوا شورا آبستی. مضیره
دوغ با. یوغورت ایرانی ایله بیشردکلری آشی که تحریف ایدوب دوده دغا شوربا سر دیرلر.
روایت اولندیکه ابوهریره رضه فضل کثیر ورسول اکرم حضرتلرینه اختصاص کلمیسی والیکین
بغایت مزاح واکول ایدی مروان بن الحکم آنی مدینه یه استخلاف اتدکده برخارک اوزرینه
اسکی سمر وضع واوزرینه رکوب ایدوب مدینه طریقلرنده سیر ایدرایکن یولده برکمسه یه
راست کلمسه الطریق الطریق قدجا آالامیر جیو کندوبی مراد ایدر ایدی. ابورافع حکایت
اتدیکه ابوهریره اکثراوقاتده بنی اخنام طعامنه دعوت ایدرایدی که طعامی زیت ایله
طبخ اولنمش ثرید ایدی. واداعا آطب ایدوب درایدی که اکل تمر قولنجدن. وعلی الریق
شرب عسل فالجدن امان در. واکل سفرجل آکلک ولدینک حسنه سبب در. واکل رمان
جکری اصلاح ایدر. وقوری اوزوم عصبی محکم. ونخت وتبعی ازاله ایدر. وکرفس معده یه قوت
ویرر. وبیمنه هریه وخالوذه اکل ایدوب بونلر مادهٔ ولد در دیرایدر. ومضیره غایت
سوررایدی. ومعاویه ایله اکل ایدوب وقت صلوة اولدقده حضرت علی نک آردنده اداینه ایدی

سبندن سئوال اندکده مضیره معاویه اوسئم واطیب والصلوة خلف علی افضل دیرایدی.
لهذا ابوهریره به شیخ المضیره دیرلرایدی. تفضیل. تفضیره. مرزجمک شوربا سی. بقله وایه دخی دیرلر.
لکن بعض نسخه ده عدس یا. واقعه اولدیغی معنای اولی تائید ایدر. فارسیده تفضیله دخی دیرلر.
صاحب جمع دیدیکه تفضیلک اول آشی درکه ات وبیراسه ویموزطه وحاوج وبال ایله پیشررلر.
قلیه. معروفدرکه قلیه دیرلر اصلنده قاورمیش ارنه وبغدایه دیرلر. جمعه قلایا. وفی المثل اکل القلایا
صبر علی البلایا. شریح. شریحه. جنبه کوشت تنکه کره. فی الصحاح القطعة من اللحم شریحه وکل شیء
من اللحم ممتد فهو شریحه وشریح. مجمع کوشت نزار وفربه. اولات که براژی آریق وبرازیری
سموزاولر. فیروزآبادی دیدیکه هرسنه که بیاض وسوادی مشتمل اولر آکا مجمع دیرلر. شرق
کوشت بهمه نزار. انیض. وفی کوشت خام. شئیل کوشت که پی توابل بزند. خلع کوشت
وبخنی که بسفره برند. قرف آنجاعاکه این کوشت دروی نهند. وفی القاموس القرف وعاء یدیغ
بقشور الرمان یجعل فیه لحم مطبوخ بتوابل. مطبخه. کوشتابه. کوفته لوشوربا. کوشت آوه دخی
دیرلر. مطبخه. مثله. جوذاب. کوداب. بریان آلتنده پیشمش بریخ یا بغدای آبستی. بریخ برده دخی
دیرلر. تمیدانی سامی ابوالفتح جوذابک کنیه سیدر دیدی. نثر. بیتی دیدیکه جوذابه اول اتمک درکه
تنورک قعرینه وضع ایدوب تنورک اغزینه قریب غایه یاغلی ات اصارلرکه آتمک یاغنی
اتمک اوزرینه تقاطر ایدوب اوات سرایت ایدرکه صاحبی اتمک قاتیغنه محتاج اولمز. لهذا
کنیه سر ابوالفتح دور. لکن بعضیلر جوذابه حلوادن برنوعدر جومرزوقی دن روایت اتدی جوزنه دن
غلط اولدیغی ملاحظه اولنورکه قوزکی حلوا معغانسه در. وجوذاب کوداب دن معربدر. وکودا
وکوشاب بکماز معغانسه دخی کلور دوشاب معغانسه. کذا فی المعیار. عصیب. جکر. آکنده. جکر
طوله سی که جکری قیارلر وکندو یاغنه طولدورلوب یاغارسق ایله صاروب بریان ایدرلر.
سس عصیب معصوب معغانسه اولورکه عصب برشیئی صاریق معغانسه در. وجکر آکنده
اضافت ایله دکلدر بلکه وصف ترکیبی در آکنده جکر تقدیرنده در. عصید. کوشت آکنده. ات
ایله طولمش منبار وصوجوق که ات ایله طولدورلر. لفانق. جهودانه. صاحب جامع یاغ
اورده کی دیدکلری طعامدر دیدی. کاشانی مجمع ده دیدیکه جهودانه اول قویونی یاغارسیغدیرکه ایچنی
ات یاغی ایله طولدورلوب بیشررلر. لخجیه. پرشکنبه وا. اشکنبه شوربا سی. زیراخجه اشکنبه یه
دیرلر. لکابه. سخنو. منبا طولمش سرکه ات وباجکر ایله طولمش اوله. صاحب جمع دیدیکه لکابه
زمانه وزننده عصیب معغانسه در. وسخنو تفسیرنده دیدیکه سینک ضمبله عصیب یا وب
روده درکه یاغارسیغی برخ وآدویه وتخود ایله طولدوروب بیشررلر شویله ملاحظه اولنورکه
لکابه عربی ولکانه فارسی اوله. مخفی اولمیه که منبار لفظی فارسیده مبار لفظندن محرفدر.
بوفقیر عنده اولان کتب لغتده لکابه بولمدم فقط قاموسده مکنبه لفظی وارکه آنی صیغی
دوه معغانسه. محرر حاشیه الاسمی نام لغانده لکابه پی یا ایله ایراد ایدوب سخنو ایله تفسیر اندی.
وبعض نسخ کتابده لکانه پی نون ایله ایراد ایدوب سغدی لفظیله تفسیر اندی.

وسُغد سم قندده کثیر الاثمار برتر بتکلیک اسمیدر. ثعالبی دره فاخره فرقی برنجی باب ده بیضه
البقیله دیدکلری ده دیدکاری که حاقه اوی کمسنه یه راجعدر. آولاسایه آلتنده سایلنیلر قوروب
آنده اولوزه. ثانیاً مائده ده بقیله نک یموطه سنده مسانفه ایده. ثالثاً کندوخانه سندن
غیری موضع ده احتجام. جاحظ حارثی دن حکایت ایدرکه اندیکی تنها جلوس اتمک جلیس
سؤدن وجلیس سؤیلمکی الاکل اولان کمسنه دن خیردر. اکرناچار سیلمکی الاکل اولان کمسنه ایله
طعام اکلی اقتضا ایدرسه بارعای اول کمسنه کوکلک ایلیکنده مسارعت وبقیله نک بیضه سنه
مبادرت ودجاجه نک جکرینه وقوزینک بوکرکنی اختطاف وقوزینک قیورغه سنی قوپارمغه
سرعت ودجاجه صدرینه وکلکه نک کوزلرینه حرص عظیمی اولمغله اخذه خفه اتمین سیلمکی
الاکل ایله بالضروره مواکله کرک خاصلی بقیله یموطه لی برطعام اولمق ملاحظه اولنور.
ترجمه وجامع ده دیدکی سغدی هر نوع فلیه درکه بولی ده بقیله دیرلر. وصاحب مصرحه
ومیدانی بقیله لفظنی قلیه سغدی ایله تفسیر ایتدی مدققه کوشت آوه سنجقه آرد دیاله اوزدیکی
بشر دکلری بولاجق. آرد دوله دنی بومغایره در لاخشه تنجاریش. تنجاح دیدکلری اش
فارسیده لاکجه دنی دیرلر لاکخه مثله طرماح. ولطیطه قتوریص حوصن بره. بورک که
یوفقدن یاپارلر اطریه رشته اریشته شوتا سیرریشیدیه مثله بعض نسخه ده اطریه لفظی رشته
بشیر ایله تفسیر ایتدی. بغرسودایله بشمش اریشته. وبعض نسخه ده کیری ایله تفسیر اتمش اولندی کذلک
صراحده اکرا ایله تفسیر ایدوب وهو نوع من الطعام دیدی اطه کریخ باشیر. سودلوآش که
بیخ ایله سودکی بپشیرلر. کریخ برنج معناسنه در هریسه معروفدر جعه هریس. وهراییس هراس
هریسه بره. هریسه بشیرنجی عوینه ترینه. ترخانه. وشکینه دنی بومغایره در عیشه مثله جوهری
اقط بغرکشن اولق اوزره روایت ایتدی ودیدیکه یاشنی قوریسنه توکوب قارشدیرلر.
وبعض نسخه ده قوریمش انمک دیه بشیر دکلری انمک آشنی اولق اوزره ترجمه اولندی. وخیفه ماخوطه
بنیوین. وهو طعام من اقط مطبوخ یندر علی ماء ویصب علیه السمن. کذا فی القاموس تلبینه
وغیره. خطیفه نیشوا. فیروزآبادی دیدیکه تلبین وتلبینه خاله ولبن وعسل دن مرکب
طعامدر. وغیره قیرمش طاشن اوزرنده بیشمش ات واول سودکه اینجه قیرمش طاشن الفا ایدوب
اینجرلر. واول سودکه قاینادوب طبخ ایدرلر. وخطیفه اول سودرکه اوزرینه اوزاصابوب
طبخ ایدرلر. ولیق یافاشیق ایله اخذ ایدوب والکل ایدرلر خشیشه بلغور واخشیمه کندم بوغشیده
بخیره جریقه کاجی. بولامج. فیروزآبادی دیدیکه وریقه وجوزقه. اول سودرکه اوزرینه
بغایه ازاون قاتارلرکه غلیظ اولنوب وقتنده قاباریر وریلیک. غبیره جنکال خوسف. اوده ماش نخود
حبر حمحاة ماهیاوه. بالیق بخچیسی که کوشش طوزلایه ایدرلر قریص ماهیانه. سمرقندیه بالیق
بشورباسی. بعض نسخه ده فسر ایله تفسیر اولندیکه بزم دیارمزده یاخچیسی دیرلر. مصنف اسکله
اول کلکلری بومعنایی تأیید ایدر. زیرا شوجهله تفسیر اتدی که قریص اول بشوربادرکه صغیر اقی یاخود یاخه
ایله بیشروب صوغولورلر عامض وآمض کوشت خام که درسرکه افکنند کرنبیه کرنب باسماقیه

وعبریه سماق ناصوص میمک فتح وضمی اقتدر. مرغ بسرکه بروزده. سرکه بیشمش بروزده
اولمش قهوش. تصریح ده دیدیکه مصوص اول طعامدرکه بیلیچ ایله یاکوزلیجه یاوریسی ایله ایدرلر.
شیخ نظامینک بیت مصوص سرابی وریچار نغز. زبادام ویسته برآورد مغز
کلامنده واقع اولان مصوص لفظنی بیتنوه وجهله بیان اتدیکه مصوص اول کلکلرکه برلیان ایدوب
سرکه یه برآقورلر مرق آبکامه. اول طعامدرکه سرکه وسذاب وطوزوبوبر وقوزلرانمک دن
بیشررلر. آطبا اصلاحنده برغیرسنه دن عبارتدرکه اربابی عندنده معلوم در کامخ مرزوقی دیدیکی که
میمک فتح وکسری ایله انمک قاتیغندن هرنوع درکه فارسیده کامه دیرلر. صاحب جامع
دیدیکه کامه اول طعامدرکه اکشدیرلر. وبعضیلر ترخانه دردیدیلر. صاحب ایضاح دیدیکه کامخ
ادام نوعندن درمری کبر. براعرابی یه خبزوکامخ ده ویردیکه کامخی کوردیکی یوقایدی ودیدیلرکه
زکامخ. اعرابی دیدیکه قدعرفته وانکم کمخ به که مکدراعرابی کمخ. جوهری. معناسنی مراد ایدرلر
ایمش وکمخ سمخ دن عبارت ایمش. بغیربیلدم که جس درلکن کیم حدث اندرانی. وروایت
اولندیکه ایکی اعرابی یه کامخ کتوردیلر اکل اتسوندرایچسون. اولاً بری تناول ایدوب طبیعتنه
خوش کلدی ودیدیکه هذا والله اطیب. ثانیاً بری دنی تناول ایدوب طبیعتنه خوش کلدی ودیدیکه
کانه حرآء الملک. ودنی براعرابی یه کامخ ویردیلرسؤال اتدیکه بوشیئی نه دنیا یارلر جواب
ویردیکه لحنطه واللبن بغیرنصرانی ایله سودنیا یارلر. اعرابی دیدیکه ابوان کریمان ومالجبان
بغیرطرنبی کریم لکن حاصل اولان ولد نجیب دکل صناب هویزه سیندان بهم کوفته.
قوارا اورم ایله خردل کی خلط ایدوب دوکرلرواتمک قاتوغی ایدرلر ریصار آچار. ریحال که
تحریف ایدوب رحل دیرلر. بعض نسخه ده ترشی بیاز واقع اولدی بغرصوغان ترشیسی
جمعه رواحیر صاحب مصرحه ریحال ایله تفسیر اتدیکی ریحال معناسنه در. وریصال دنی ریصار
معناسنه در. صاحب جمع روایت اتدیکی ریحال اول بکمازدرکه ایچنده میوه قاینامش اولنه
رمّاورد نواله بریده. کسلمس نوع الکعک ات ومعدنوس یموطه یی قارشدیروب ثمرایچنه
قویوب اول ثمری یاصیدلرکه بزم دیارمزده آکا بیده دیرلر یاخود یوفقه ایچنه قورلرکه ترکیده
بورک وفارسیده نواله دیرلر وقرنده بیشررلر. بشمرماورد دنی اول بحاق ایله دیلرلر یاخود بیندکدن صکره
رکل ایدوب حاق وقتنده بحاق ایله طوغارلر. وفارسیده بشرماورد دنی دیرلر میسر مهنا نرجس
المائده لقه الخلیفه دخو بومغایره. وسط مثله جعه وسایط توسیط برشیئی ایکی بولوک
اتمکدیرلر. شویله ملاحظه اولنورکه وسط موسوط معناسنه اولوب بعضرایکی پاره اولمش
مرادلره وجه تسمیه اولمغله نوع تماسب اولور سنبوسق سنبوسه. تحریف ایدوب صمصه
دیرلر لقه مثله جعه لقات حلوآء. معروفدر. کنیه سر ابوناصح در. میدانی مدوقصیر لغتدر دیدی
جعه حلاوی. حلوشیرین. دارلو شرینه ترش وزه شیرین. که کشی نه دادلو که مایه خوشی بغیر اولنور
زلابی لابیا هر نوع حلوا که فارسیده حلقی. وعامه تحریف ایدوب حلقه چینی دیرلر زلبیع
روغن جوشتر. یعنی که حالا ساکن اولدیغمز دیارده نماز لقمه سی تعبیر ایدرلر شفاف رح

بیست پاره اول حلوا کاون و باغ و بکی زدن بشر رلرکه بو دیاره غازیدر حلوا سی و فارسیده قیشفاره
و بیست پاره دقی دیر لر ماز یاغ ج شکر بوره شکر بورک که غایبه دن بر نوعدر و عربی ده مازیاری
و فارسیده ماز پاره و تر لیده کنه دقی دیر لر سکری شکر پیره ذکری مرور ایدن شکر بورک زیر ابوره
و بیره بر مقایسه در حریره شیر وا سود ایله بشر دکاری بولاج سامی ده حسو و حساء لفظ لرن
و بره ایله تفسیر اندی حریره کیسوبا به کیمکدن بشر دکاری بولاج خویره آرد دیمکدر ذکر مرور
اندی عیشر بولاج لکن اوفاق قیلمش آت ایله اولور و اشتر اولدقده عصیده دیر لر فالوذج
یا لوذ معروفدر فالوذق و شرطاط و شرطراد مثله خبیص آقروشه صاحب مجمع
الفک مدی و فانک کسری و رانک ضمی و شینک فتحیله در دیدی اول حلوا سر که اول اوزره
ایله یاغ قاریشدروب قاورر لرکه اکا بزم اصطلاحنجه میانه دیر لر بیس میانه یی بر تبسی یه
قویوب آل ایله اول قدر اووار لرکه دانه دانه اولور بعده اوزرینه بال و کوب تا بنجه بشر لر
و قهوه مغه قریب اولدقده آلوب ایندیر لر آیضاح ده کنیه سی ابو رزین در دیدی زیرا
اطعمه میانسده شرفی و تمنک رجحانی وار در ورجل رزین ای کثیر الوقار سامی ده ابو
صالح در و ابو رزین تریدک کنیه سیدر دیدی عصیده کاچی بولاج که ایچیلده اتی اولمیه
جمیع و ماسی بشیرلمشته سود ایله یاصلانمش ده ما و آنی زاکل انمکه مجمع دیر لر نقول رأیی ان
یکون مجیعا جزء الطعک مجیعا یعنی سماجیع ایله ضبط ایدن کمسه سنی آج قوم و مانک
کنیه سی ابو عون و سوداک کنیه سی ابو الابیض در کذا فی الی آخر ص و ماسی کوفته و در شیر
آغشته نوزینج نوزینه بادام حلوا سی خوزینج نوزینه فوز حلوا سی قطایف معروفدر
جوهری دیدی که قطیفه اصلنده اون جامه در که خاف لوصاچا قلو اولمه جهی قطایف کلور
مالوالندن اولان قطایف اکا تشبیه اولنوب بو اسم ایله تسمیه اولندی قبیطا تخفیف اولدقده
کمدر و مشدد اولدقده مقصور اولور حلوای سپید آق حلوا که مافش حلوا سی تعبیر اولنور
ناطف معروفدر فارسیده بر کنج و پشمینه دیر لر ناطفی بر کنج فروش پشمانی
حلوا صاتیجی و عندنده اولان لغات عربیه ده قبیطا و ناطف مرادف اولمق اوزره تصریح و بعض
نسخ کتابده دقی یو مغایره و فم میم ایله اشارت اولنمشدر فصل خبزه نان انمک
جمه خبز کنیه سی جابر بن حبه در که لفظ حبه معرفه اولمغله آکا الف لام داخل اولمز و بن فلان
نسنه دن دیمکدر یه جک یرده انافی هذا الامر فلان بن خلاوه دیر لرکه هر یرده معرفه اولمغله
الف لام داخل اولمز قاله ابن السکیت سامطه نان بی نمک قرص کلیجه معروفدر
جمه اقراص رغیف کبی معروفدر جمه رغفان مختلف و متفاوت اولان انواعدن رغفان
المعلم یوفرب ایدر لر زیرا معلم صبیانک رغیفلری صبیانک یدلرینک نعناو فقوسنه
نسبت کبیر و صغیر اولورکه حاکم بزم دیارنده بخشنبه لک تعبیر اولنان اقچه متفاوت اولدیغی
کبی حالة مذکوره یه قیاس ایله و زمان سابقده صبیان مکتب هفته دن هفته یه معلملرینه
کدیه کنور لر ایدی بجاج اوایل حالنده معلم صبیان اولمغله شاعر هجو ایدوب دیدی که نظم

فصل فی الخبز و سائر ما یتخذ من الدقیق و اصناف اللبن و ما یتخذ منه

ایمسی

ایمسی کلیب زمان النهار ∴ و تعلیم سورة الکوثر ∴ رغیفا له فلکه ما یری ∴
و آه کالقمر الازهر ∴ و انشد الحاظ للمرقاشی نظم مختلف الجبر خفیف الرغیف ∴
منتشر الزاد کثیم الوصیف ∴ و دنی معلم صبیان اولمغله فساد و مباغ ایده معروف اولمغله
جنون معلم ایده ضرب اولنور قال نظم معلم صبیان بروح و یغتدی ∴
علی انفه الوان ریح فرنهم ∴ و قد افسدوا منه الدماغ بقشوهم ∴ و رفعهم اصواتهم فی بیاتهم ∴
و انشأ الحاظ الصقلاب المعلم و کیف یری العقل و الحزم عندهم ∴ یروح الی انتی و یغدو الی طفل ∴
و اب الدوانه نام کتاب دن نقل اولندی که بر معلم سفره کیدوب محاربه ده باشنه اوق طوقونمدی
اصحابی اوقی حقیر رمق مراد اندکده رفق و تانی ایده اوقاج ایده لم تاکه دماغنه ضرر اصابت
ایتمه یه دیدیلر معلم دیدی که بن اوقاجی ایتمکه سعی ایدوک دماغمه حمل کلور ملاحظه کسنده اولمز
زیرا بنم قدیمدن دماغم بو قدر اکسیم دماغم اولدیغی معلوم که یه کلور می ایدم اشتام فرغیف
الحولاء حولا بنی سعد بن زید مناة دن بر حانونده کی باشنده بر سله خبز کوتوروب
گیدر ایکن بر کمسه آلمدن بر خبز الدقده حولاء غضبه کلوب بنم سنکله مناسبتم و سنکله
معامله سائر م یوق ایکن بنم خبزمی الق حجر دجوار مده اولان فلان کمسه دن بعدم خوفه آلمی
تحقیر دن ناشی در یکیو فیر یاد ایدرکن جوارنده اولان کمسه یه واردی و اول کمسه دنی
غضبه کلوب حجر غفیر ایله خبزی اخذ ایدن کمسه نک قبیله سیر ایله محاربه ایدوب طرفیندن بیک
عدد مقداری کمسه هلاک اولدی اول امر قلیل که ف دگنیره مؤدی اولان حقنده رغیف
الحولاء ضرب مثل ایدر لر خبزدقه مثله کبره ده دا موبدر جوهری اراق رقاقه نان تنک یوفقه
انمک که معروفدر جوهری رقاق خواری حاء نک ضمی ایله واو نک تشدید و تخفیفی لغتدر نان
سپید بیاض انمک که اونی زیاده تظهیر اولنمش اولمغله عربی ده در ملک دنی دیر لر و کنیه سی
ابو نعیم در زیرا سائر انمکلردن یومشاقدر و ابو صابر دنی دیر لر زیرا بغدادی خبز خواری ایدرکه
عظیم زحمتنه محتاج در فیروز آبادی سمید و سمید خواری مغالسه ذال معجمه ایله دیمشدر حتی رأیتی دیدیکی که
سمیذ ذال معجمه ایله سپید دا موبدر آق مغالسه میدانی دیدیکی که آلدر ملک والدرمق و هو الرغیف
و السمید نان سپید فربیه کاک بکسماط جمه فرانی و فرنی فرن فرین دا موبدر صراح ده
فرن ده پیشن انمکدر سامی الفرنی نان پیشیرمدیکی مراد صوموون تعبیر اولنان انمکدر فرانی
کاک فروش بکسماط صاحبی طرموث و طرموس نان بزرکی و فی القاموس خبز الملة کوکاجه
تعبیر اولنور و فی المعرضه نان خاکستر خشکار نان بسوس آمیز کیک ایله قاریشش انمک که اونی
کرکی کبر کی النمش ایله خشک آردد دا موبدر طرهف نان ارزن طارد اخلی العلیت و الغلیث
آریه و بغدای او نیغی قاریشدیروب بشر دکاری انمک قاریشده و ورلهجان دیر لر کعک
کلیجه معروفدر کاک دا موبدر صحاح ده خبز یابس ایله تفسیر اولندیکی که مراد بکسماط در لعیفه
نان کاورسی ناعس نان خشک که تازه مقابلی در المنکح نان کره کره فنه ملکه قرصی بدست
منثور و ارنشد خبزه و طلمه و ملیله سکاروکه بوغاچه معالسه در المحاش نان سوخته

السَّقط و **السُّقط** و **السَّقط** کلوخ، یعنی گوله بزشش یوغاجه **اللوف** و **القوارف** و **القوامت** تنور. وفی القاموس اللوف ما التزق من الخبز لتنور والوف و القوارف من الخبز ما تنقشر منه و یبقی فی التنور **خِنزاد** نان در کاسه شکسته. **تریدا** نان یعنی کاسه یه طوغاد قاری انمک **البَرید** نان آب بریخته. مصنف اساس در دیدی که بَرید اول انمک در که خاتون ندا سمور مک ایچون، اوزرینه صوق صوق کوب اصلاد رلر و اکل ایدرلر. **قَفار** نان خشک. قوری انمک یعنی قاتق نیز انمک. صراح در نان بی نمک خورش بلید و اساس در خبز بلا ادام ایله تفسیر اولندی **المَرْغَثة** و **المَسْغَثة** کلیجه اتر، یعنی چوق یاغ قاتیلمغله تر و نازک اولان کلیجه **العَلیقة** کلیجه، خشک. که تر مقابلیدر **کِسْره** پاره نان. انمک پاره سی **فَتات** نان ریزه. انمک قبریعنی **فُرْش** نان یه آگنده. یاغلو انمک که خمیرینه یاغ قاتارلر **فرش** در، ماخوذ در قاریشدرمق معناسنه **خَلَط** کبی **دَقاق** آرد فروش. اوزه صانیجی **دقیقی** مثلو **دقیق** آرد. اول **خالة** سیوسی، کیک که اونی الک در، کچیرد کدن الک اوستنده قالور **عَجین** خمیر. یوغرلمش اون. البدا بعض نسخه ده آرد سرشته ایله تفسیر اولندی **خَطیر** خمیر یی مایه. مایه سز اولان خمیر که بوغچه یه دیدکاری انمک بوندن در، اولور قاریشدیره رق از دست قزاریرلر **قاق** خمیر مقابلی، خمیره قاندقاری مایه. **خمیرة** و **خمیر** کبی. **فتق** در، ماخوذ در یارمق معناسنه. مایه دخی عجینی یارد یغی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی. رُوبَه دخی یوغمایه در لکن رُوبَه سود مایه کنده مستعمل در **فرزقه** زوالله خمیر در، بر پاره الوب ال ایله مدور اندکاری خمیر که یوماق تعبیر اولنور. سای ده کنده تفصیل تقبیر اندی. فارسیده خمیر مایه یه سنه بر زده دیرلر که فرزقه اندیر، موب در **جمة فرزدق الملحم** نان کوشت اکنده **المُشَجَّج** و **المُرَشَّن** یه اکنده **المَغفَص** تو بر تو. بعض کره لمه و قتمر یارمق دیدکاری **المَسْمُول** دوغمش **البَرِیم** و **النَّزل** و **النُّزُل** افزونی که بیاید ازنان یکتن صاحب مصرصه جمله کسنی برکت ایله تفسیر اندی. قاموس البریم فضل کل شی کریع العجین و الدقیق و النزل الطعام اول البرکة قالنزیل و الفضل دیدی. **العجین** الرجف. خمیر تلک. بعض صوبی چوق صوبق خمیر تخ. خمیر ترشی. وفی الصحاح التخ العجین الخامض **اِنْجان** بالجیم چوق آرتمش یوغورد دیمکدر زیاده مایه سم کلدیکندن آرو تومه جی که دلوک دلوک اولمش. معلوم اولکه فیروزآبادی و غیره جیم دیدیکی که عجین اُنجانی مدرک منتفع. و واو خا، مجمه در که عجن عجینا انجانا و تخ العجین بمعنا خمض و فسد. و هو بناخ و انجان. و خمیرة انجانیه تخمه اوکا نهاکور الزنا یز. انتهی. و سای منقول زنده خا، مجمه ایله واقع اولدیغی تقبیر ثانی یه مناسبدر لکن عند فرد اولان سای منقول زنده بنکایه صحیح نسخه ده با الجیم لاغیر عباریق مجله یازیلمش. و الله اعلم **اِدام** نان خورش. انمک قاتیلوب یوغرلمش یوغورد، شیره که تلک کنیه سر ابو نافع در دیدی **حجة اُدم** زیت روغن زیتون، زیتون یاغی **خَلّ** سرکه معروف در **خَلّ ثقیف** و **ثقیف**، سرکه تیز. زیاده کسکین سرکه **ثقف** در، ماخوذ در سرعت ایله اخذ انمک معناسنه **خَلّال** سرکه فروش. سرصانیجی **لَبَن**

حرره فی مقامه نصیبه در سرکه تلک کنیه سر ابو ثقیف در دیدی. شیره سیمی دیدکاری زیراطعامی اصلاح ایدر.

شیره

شیره سود **حَمْأة** انبات. **لَبّان** شیره فروش. سود صانیجی **لبانة** قصیر ایله فلته آغوز که صیوالطوغور دقده اول ظهور ایدن سود. وفی القاموس اللبن **مُغَر** دانه بر آورد. اول سود که چالقادقده اوزرنده قیمار جقلر اوله **صَفْراء** خِنزابت سمور یلیش یوغورت. و نازه بزیره دخی دیرلر **غَیْم** و **غَیْس** و **غَیْسم** مثلو **فارِص** خِنزابت ترشش. اکشی یوغورت. اکول یوغورت دیرلر، یا ید نلری اکشی یاغ که قاتیق تعبیر اولنور **رَضْرَض** خِنزابت تازه. تازه یوغورت. و نازه سموده دخی دیرلر. وفی الاساس لبن صریح خالص ذهبیت رغوته. وفی السامی کفت شسته **رَخْص** شیرینی آب صوق قاتمش سود که خالصدر. الاساس کویوکی النمش سود در دیدی **ضَیاح** **ضَیْح** **شِهاب** **مَهْو** شیر بسیار آب. وکذا الدَّرّ و الرسل **سَبیخ** و **سَبیلی** شمه. یعنی اول سود که نمک اوجنده صاغ زدکاری اول اولور که طوزه دکاری باقی اول سود کورینور. شوه دخی بو معنایه در. فیروزآبادی کلامی بو معنایه مساعد مقدر زیر دیدی که آسبی او یکسر اللبن ینزل قبل الدرة یکون فی اطراف الاخلاف. **شیر قامه** یعنی سود خیرات یاغی چوق تفسیر اندی و اکثر کتب لغه فارسیه ده آغوز در دیدی فلهذا کبر در صراح ده کنز ایله تفسیر اولندی لادرّ درّه دیرلر حق خیره نائل اولمسون دیمکدر دعا مقامنده. و مقام مدح ده لله درّه دیرلر مشهور اولان بو عبارتدر که کلام مستحسن و عمل حسن صدور ایتدکده دعا مقامنده ذکر اولنور. و بو یری مقاماتنده کاهی لفظ درّی طی ایدوب لله در القائل موضعنده لله القائل تعبیر ایدر. فرزوفی دیدی که عبارت مذکوره کلام عجیب حسن و فعل غریب مستحسن صدور ایتدکده فکر اولنور لله القدرة علی خلق قائل هذا القول تقدیر نده در دیدی **مَذِیق** شیرناب آمیخته. صوایله قارشمش سود که صوبی چوق اولا. یقال مذق الشراب مزجه فاکثر ماءه **لَقافه**. و **لَغَیر** آنچه بماند در شیر در یسنان بعد از دوشیدن **سَنْخَب**. و **سَخْبان** شیر که بیرون آید از پستان. ممدوح حیوان سود **سَنْخاب** شیر دوشیده. صاغیلمش سود **سَخْبَة** شیر که بیکبار فشردن پستان برآید. یا شیری که از پستان بجاکه رسد همچون ریسمان. شیر صاغمده حاصل اولان سود. یا نومدان کاسه یه یملک کبی اوزرانوب قالمش سود **اَلْحُوب** اوزه دوشیدن سود صاغدقده حاصل اولان آواز **اَحْلابه** و **اَعْجاله** شیر که بدوشندو بخانه قرستندن شیان کندو مرعی ده ایکن صاغوب خانه و عیالنه ارسال اندیکی سود **حَلیب** شیر طعم ماکر دیده. طعمی متغیر اولمین تازه سود **رَغْوه** راء و واو و کاف ثلثه لغتدر. کف شیر. سود کف بوکی. کذا الرغاوه و الزباد و الزبد **زُوابه** سر شیر. سود باشی. و اوستی که قایماق تعبیر اولنور **شیراز** ماست یا اوه. سود یاغش یوغورت. یا اوه دوکن شیر تشتق در سود مک معناسنه مضارعی یالید کلور **زبده** سکره تره یاغی **حَقین** شیر در مشک. طولومه یا غنی المق ایچون وضع اولنان سود **اَلْعَصیر** کف و اکر فته. کویوکی النمش سود **اَلْقَریب** برهم جوشیده. اول سود که بر قاچ حیوان دن برکاسه یه صاغیله **اَلْضَرْب** و **اَلْضَرْبه** شیر شش. طولومه اکشی اولان سود **اَلْصَوْبَر** شیر شش. بغایت اکشی اولان سود **مَخِیضَة** شیر که یاغنی کرم کرده و سوخته. جوهری دیدی که صحیحه آول سود در که ایچنه شیر مشش طاشلر اوب قاینادقدن صکره اوزرینه یاغ قونوب دکاهر اول سیوب ر بحر سر

فصل فی الثوب والملابس
وما یناسبه

رَنِیئَة. ومُرضَة دوغ وشیر برهم کوشیده. ایران اوزرینه صاغلمش سود. وفی القاموس رَنَأَ اللبن علیه علی خامض فَخَرَ. وهو الرَنِیئَة. وفی الصحاح المُرضَة بضم المیم الرَنِیئَة الخاثرة وهی اللبن یصب علیه لبن خامض ثم یترک ساعة فیخرج ماؤه اصفر رقیق فیصب منه ویشرب الخاثر سِجَاج وسَمَار. وحَضَار تتلک تتلک از بسیاری آب. صوبی چوق اولمغله زیاده رقیق اولان سود. مُسَجْوَر آزکه آب هر وقته غلبه دارد. صوبی چوق اولان سود رایب ماست. یوغورت حَصِیفَة شیرکه هر وقت ماست ریخته باشند سَمن روغن کاو. صغیر یاغی. یعنی اینک سودندن حاصل اولان یاغ. وفی السامی السمن والخلاصة والاثیر روغن ویژه جُبن جیمک ضمیله وبانک سکونی وضمی ونونک تشدید وتخفیفی لغتدر. پنیر. تحریف ایدوب پنیر ایدرلر مَصْل ترف سپید. آق کشی یوغورت ایرانتدن یاپارلرکه قوروت تعبیر اولنور زَبِین ترف سیاه. قره کشی که قاریشیده قیر اقرت وفی دیرلر. بعضیلر یوغورت دیرلر اقان صودر دیدیلر الأَرْنَة. پنیر تراقط پنیو. کشن. وسور حالة قدری مایه. تقول فلان ذو عَلَة الاقط. ای لیس بشیخ. ومَا قِطٌ محل ضرب مغلسه در کَرِیص لوز. معروف فَعَل پنیر کی شیر. سودک بولانتی وجوکه کی دوری مثله نَفْحَة. مایه پنیر. پنیر مایه سی الرُّؤْبَة مایه ماست

فصل ثوب جامه. معروف. جمع ثیاب در. قال المرتضی الثوب کل قطعة سمیت قمیصا او ملحفة او غیرهما. فصل ثیابی عن ثیابک تَنَحَّ. لفظ ثیابه اوج قول واردر. قول اول بودرکه ثیاب بو مقامده اقمشه وحال وشان مغایرده در یعنی بنم اخلاقمدن برخلقمدن آزده اولدیغی بنم امرمدن قطع ایده قول ثانی بودرکه ثیاب قلب وکنایه در زیرا ثوب ویوب نفس وقلب مراد ایدرلر فلیکی بنم قلبمدن قطع ایده. قول ثالث بودرکه عبارة مذکوره کلیته ایله قطع وفرقتدن کنایه در زیرا عادت عرب بو ایدی که خانه تندن مفارقت مراد اتدکلرنده ثیابی نزعت وثیابک عنی ایدی. تَنَحَّ مفارقت ایدر ومنقطع اولور معناسنه در. نَسَلَت السِّن دیرلر دیش موضعندن چیقوب دوشه. ونسل ریش الطائر دیرلر قوش یمکانی. وقوشمك تعبیر ایدرلر ساقط اولسه. وقوشمك ساقط اولان توبه نَسِیل ونسال دیرلر مره. وفی عوف فلان نظیف السِّرْبال جیوب نظیف الفرج مراد ایدر کرکدنک عفیف المئزر وعفیف الازار دیرلر عفیف الفرج معناسنه خبیث السِّرْبال غیر عفیف الفرج معناسنه. وبلید السِّرْبال کلباجی یوب کلامندن دکلدر. کذا فی الزاهر لابن الانباری ترجمه فرعینه. جمعه اثواب وثیاب جدید نو. یکی قَشِیب مثله خَلَق کهنه یسکی جمعه خُلْقان درس یخ. طِمْر. جِرَاب. مخلق. نایم. وفی بو معنایه در. واکثر کتب بنم کسدیکمز کورک دیدی. سَمَل مثله جمعه اسمال. هَدْم مثله جمعه اَهْدام. کِسْوَة یوشش کیه جک اثواب جمعه کُسًا. لِبَاس. وریش لباسه ریش اطلاقی استعارة در زیرا ریش زینت معناسنه اولوب قوشمك توبی قوشه زینت ویرمکله توبه ریش ویاندن استعاره ایدوب لباس دن نازلدیکی دیدیلر وریاش. وبَزَّة. مثله بَزّاز جامه فروش. جامه صاتیجی کِرْبَاس جامه بنیه بنیه دن اولان جامه جمعه کَرَابِیس. کِرْبَاسِی کرباس فروش. کرباس صاتیجی مُلَحَّم جامه ایکی یاننه پشمینه

اطرابه

اول جامه که لحمه سی یکسر ابریشمی ایمیش اوله خَزّ جامه نار دیو دیر ابریشم. اول جامه که ابریشم وارغامجی ایمیش اوله جمعه خُزُوز یقال خَزَّ یخز خزا وعلیهم الخروز والبزوز وهی الثیاب الجیاد. قاله فی الاساس خَزَّاز قزقوشی. خز صاتیجی صَلْبَة ایمیک قوزاغی که قاریشیده بیله وبیله دیر لر قَزّ کزه ایمیک جمعه قُزُوز مخ اولمیه کز قزکزده معتبردر. بوکومش ایمیک مغلسه وابریشم سین مهملنك فتح وکسری له ابریشم دیمکدر موبدر شین معجمه ایله بوکومش ایمیک دردیدر. جوهری عبارتنده آرکا کاتابیع وارد رکه القزّ الابریسم دیدی. لکن فیروزآبادی القزّ الابریسم دیدیکی قزقوشی ابریشم مرادف اولمق اقتضا ایدر. صاحب کشاف سوره فرقان تفسیرنده حضرت عائشه دن روایت اتدیکی ولا قزّ اولا ابریسما عبارتی میانده فرق اولدیغنده صریحدر. والله اعلم قَزَّاز کزقوشی. ایمیک صاتیجی شَوْ معروف برجامه درکه ایمیکدن اولور. معرب شه جامه ابریشم چوقدن تعبیر اتدی نَوْزِی معروف برجامه درکه ارمشی ایمیک وآرغامجی ایمیک اولور قَصَب کتان باریک اینجه کتاندن طوقوماشدر. صاحب دیوان اینجه وبیه مشق کتان دن اولان ثوب دیدی سَابِرِی جامه تنك صَفِیق جامه مخالفت بغیر صیق که ضقیق دن محرف در رَقِیف. ورث جامه یدن فوج اول ثوب درکه یاپلش المغله قوروسون ایچون ایکی اوزرینه اصارلر. واول ایکیه فارسیده زرنه وزرده دیر لر سِیَرْ آجامه ابریشم دروی بکارمیه باشلندیغی زمان ایکی یاننه اصارلان ایپلر بَرْگَان بَرْگانی. تشدیدایله کذلك بَرْگَان وبَرْگانی. کلیم سیاه. اول سیاه کلیم ایچون بورنولر. صراح ده نوعی ازجامه دیدی سُنْدُس دیبای تنك. اینجه دیبا. صاحب قاموس موقوف اولدیغی اتقانی دردیدی اِسْتَبْرَق دیبای ستبر. قالین وخشین دیبا. ستبر دن معرب بَرَد معروف در اکثر عربلر کبیر لر آلاجه ثوبدر. جمعه بُرُود. وفی المثل وقع بینهما قد بَرُود یعنی کمسنه بری بری نك نفس جامه لریدی دیه جك بر ده ضرب اولنور کتان معروف خَیْش کتان ستبر. قالین وخشین کتان. جمعه خُیُوش. وأَخْیَاش. وفی السامی الخَیْش الخشیف کتان ستبر. وفی الصحاح الخشف ج الثیاب ابیض غلیظ یتخذ من کتان. والخیش بتدرین کتان. وفی الصحاح الخیش ثیاب من ردی الکتان. وفی السامی القَنَّب کتان تنك لم اجده فی سائر الکتب دِیبَاج دیبا. معرب جمعه دَیَابِیج. ودَبَابِیج جمع ثانی اصلی ادغام ایله دباج اولدیغنه مبنیدر. دِینَار اصلنده دِنّار اولوب جمعی دنانیر کلدیکی کبی دِیبَاجی دیبا باف دیبا طوقوماجی دیمکدر. بعض نسخه ده دیبا فروش واقع اولدی طَاق برقات اولان ثوب که قاریشیده یکتایی دیرلر مُثَنًّى ایکی قات اولان ثوب که قاریشیده دوتایی دیرلر مُثَلَّث اول اول ثوب درکه هر پاره سر اینجه وبر پاره سی قالین اوله ذُو أَكْلٍ اول ثوب درکه ایسیکی چوق اولمق وفی الجامع ثوب ذُو أَكْلٍ ای کثیر الغزل. ورجل ذُو أَكْلٍ ای عقل ثَوْب مُخَطَّط ومُرَسَّم ومُسَيَّح خطوطی اولان ثوب سَحْل اول ثوب ابیض درکه ینبه دن طوقوماش اوله. بعض رسول الله ﷺ فی ثلثة اثواب سحولیه بعضیلر دیدیکه سحول بر موضعدر که یمن ده ثوب مذکور اکا منسوب در لَهْدَة. وأَهْل اول ثوب درکه ردی النسج اوله. وفی الاساس ثوب لهدای سخیف

وقال ایضا کلام ابهذه ۰ قال الشاعر ۹ انا ک یقول ابهذه التشبیه کادبا ۰ ولم یانک الحق لذ بهوناصع ۰
اسطبه قشنا شته الکتان ۰ کذا فی القاموس ۰ یعرکنا ۰ طارا تشکی عامه تحریف ایدوب استوبو
دیرلر ۰ حکما دیدیلر که نیرین یغیر شمس و قمرک اجتماعی وقتنده که هر ایک یکدیگینه اونوره وارنجه اولاً
گونه ندک عبارندر اکر کتان بزینی غسل انسه سیر یعاکهنه اولور کذلک مهتابه وضع انسه لر
ابن سینا رحمه الله دیدی که نظم لاتغسل ثیابک الکتانا ۰ ولا تقصد فیها کذا حیتانا ۰
عند اجتماع النیرین تبلی ۰ وفی التصحیح فاتخذه اصدا الطلس معروف ۰ طاسی دن ماخوذ ۰
ساده شیئه و توکی توکلمش حیوانه دنی اطلس دیرلر ۰ معهود قماشک نقشی اولمغله
بو اسم ایله تسمیه اولندی ۰ وفلک تاسعه کوکب اولمغله قماشی مذکوره تشبیه ایدوب
فلک اطلس دیدیلر حیریر جامه ابریشمین ۰ ریسکدن اولان ثوب ۰ و ایسکه دنی دیرلر عمامه
دستار سر ۰ بانه صاقلری صارق جمعه عمایم عمة دستار بسته ۰ کذا فی السامی و قال الجوهری
فلان احسن العمة ای الاعتمام سبت مثله و خاتونلر یاستنه اورتدیکی مجوزه ۰ و اینجه کتاندن بزینه
دنی دیرلر میدانی سبب لفظنی کوهرتاب ایله تفسیر ایدیکی بو معنایی مؤیددر ۰ کوهرتاب اول
ثوب رقیق درکه خاتونلر کیرلرکه الشنده اولان ثوبک رنکی کورینور ۰ جوهر السبنجانی
وکذلک العامه دیدکدن صکره دیدی که السبت شقه کتان رقیقه مندیل دستار و خوان طعام
اکل اولندقده استعمال اولنان بیضکیر اکثر نسخ کتابده دستار یازیلمش ایدوب تغییر اولندی یعنی
صحیح قلم دستار ۰ و شاعرک بر مسنده دنی اینجه ایکی عقد ایدیکی بیت مشهوردر بیت
خوان لم ینم به ضیوف ۰ و عوض مثل مندیل الخوان ۰ تغییر اولنمش ایدوب مندیل دن ماخوذ ۰
وسیخ یغیر حرکت مغالسه ۰ مذلت یده دیرلر الی وکت اولسه بعض لغت مندیل ازاله و سیخ ایکون
استعمال اولنمسی بیشکره مناسب ملاحظه اولنور جمعه مناديل ثقبه منبات بند ۰ بیلباغی که ۹۱م
کیرینه کلنده و حسندن غیری جنسدن اولیقور لق دیکوب سر اوبلکبر باغلاورلر و سائر ازارلر
کبی باچه سی اولمز نطاق دنی ثقبه یه مشابه در لکن نطاقک اویقور لقی اولمز مطرزی ایضاح ۰
دیدی حیاک اول ایپ بازاردرکه بیله باغلارلر جمعی حبک کلور ۰ و برمسنده ذهاب
ایکون ۰ یا برامره شروع ایکون منتهی اولسه عقد فلان حبک النطاق دیرلر ۰ و دیدی که نطاق خاتونلر
کیدیکی ازاردرکه آنک اویقورلقی باغی اولور ۰ و فی الاساس حبکت الحبل ای شددته ۰
مکبه طبق یوشن طعام وضع اولنان طبق اورتوسرکه صحن قیاغی و سر یوشن جمعی تغییر اولنور ۰ طبق
مخصوص دکلدر طنجره و صحن و تابه قیاغنه دنی اطلاق اولنور کیسن ۰ معروفدرکه اقچه
کیسه سی تغییر اولنور صراح ۰ کیسه سیم ایله تغییر اولندی فوطه معروفدرکه تحریف ایدوب فیصه دیرلر
صاحب مصرحه ایام حاره ۰ بیله طوتوندقدی بزدر دیدی ۰ و فیروزآبادی دیدی که برنوع ثوبدرکه
سندی کلور و بیله باغلادقدی آلاجه بزدر ازار کبر ۰ محتملدرکه لغه سندیه اولوه جمعه فوط قمصه
دستار روی ۰ بوازسیله جک مقوله مستعمل دستمال آل سیله جک مقوله که معروفدر منشف دنی
الی برشبه سیلوب پاک اتمک مغالسه ۰ و صراح ۰ دستار جه دست ایله تغییر اولندی

وطعام

طعام تبسکیر یه دنی منشوش دیرلر خبه ۰ رک بند ۰ فعند الدنان طمر اوزرینه باغلادقدی بزپاره سی
و یاشی آغریان کمسنه نک باشنه باغلادقدی عصابه کر فارسیده سر بند دیرلر ۰ و فی الاساس
اعصب یده ک بالخبة و الخبیة جمعه خب خبیه مثله جمعه خبایب سبنجه دستار جه ۰
ال یا غلمق قلنسوه کلاه ۰ معروفدرکه بانه کیدکلری قاوو و تقیه یه شامل در جمعه قلانس جوهری
دیدیکا لفظا قلنسوه نک قافنی مفتوح ایدرسک سینی مضموم ۰ و قافنی مضموم ایدرسک سینی
مکسور ایدوب واوینی یایه تبدیل ایدرسین و لفظ مذکوره واو و نون زائد اولمغله معتمده واوی
حذف ایدوب قلانس یاخود نونی حذف ایدوب قلاس دیرسین یاخود حذف و قلنز یا عوض
ایدوب قلانس و قلاسی دیرسین ۰ مطرزی ایضاح ۹ دیدیکه قلنسوه نز و یانک تشدیدلریله
اول قلنسوه طویله درکه آنی قاضیلر بویوکسه واوزرنه اولمغله کویه تشبیه طریقیله درکاته
منسوب الی الدن قلانس کلاه دوز ۰ کلاه دیکیجی کمسه ۰ و کلاه فروش ۰ کلاه صاتیجی برنس
کلاه زاهدان ۰ زاهد لرکیدیکی قلنسوه که صدر اسلام ۹ زاهدلرکیرلرایدی که براوزون کلاه ایدی
جمعه برانس قال الشاعر ۹ نظم رضوا بالطیلسان اذا الکتشوه ۰ و تفخیم البرانس و العمامه ۰
کذا فی تاج العیوب لهن ربنس ۰ ولکن لا تظر مع العمامه ۰ مدور کلاه کمی ۰ ماخوذ در
یورومک معناسنه ۰ و شکوفه نک غلافنه کم النور دیرلر ۰ و مدور اولان کلاه یا شنکرکی کبی
ستر آنکله بو اسم ایله تسمیه اولندی دراعه معروفدر قرنه جبه یه نظیر اولنور قمیص پیرهن ۰ کومکلک
جمعه قمص ۰ و القمصان ۰ سربال مثله جمعه سرابیل کتاب ادب بنیاد اولندی که حضرت
یوسف کفرینی روح قمیص اوزره ایواندی ۰ آدلا اول قمیص که برادرلری آنی دم کذب
ایله الوه ایدوب آکله الذئب دیدیلر ۰ ثانیا اول قمیص که زلیخا آنی اردندن چاک اندی
روایت اولندی که ابو الحرث یا پاره بر لباس ایله احبابی حضورینه واروب احبابی
دیدیلر که یا ابا الحرث بو بیله پاس ایله کزمک سکا لایق دکلدر محمد بن یحیی سکا لباس جدید ایدر
نیچون آکا وارمرسین جوابنده دیدی که ایها الاحباب معلومکز اولسون احمد بن یحیی بنی ملک خانه سی
اکابندن ایدی مملوا اولمغله وحضرت یعقوب اوغلی یوسفک آردندن چاک اولدیغی ایشیدنجه
برایکینه استعاره سی ایکون سائر انبیا معاً تورب کبی شفیع و کیمسه یه کیرمز بوراینکدن کون
برکلمه دی عاریت طریقیله و پیرهن بر لتیم دنیا لکن جدید و پیرهن نه احتمال در دیدی ۰ قال الشاعر ۹
لوان دارک ابتنت لک الحسنت ۰ ابر ابیض بها فضاء المنزل ۰ و انک یوسف مسعر ابر قمیص
یحیط قد قمیصه ما فعل ۰ ثالثا اول قمیص که یعقوب علیه السلام ی ازاله یه سبب اولمشدر و بو قمیص مثل
سائر درکه موقعنده ضرب اولنور ۰ قال ابو الطیب ۹ کان کل سؤال فی ما معه ۰
قمیص یوسف فی اجفان یعقوب غلاله پیرهن ۰ یا بر کومکلک بعض اکلی فصله کومکلک
زره آلتنه کیرلرو زره کومکلی تغییر ایدرلر ۰ خارسیده شامک دیرلر ۰ سامی فی الاساسی ۹
لفظا شامک شنو و اجمال تفسیر اولندیکه اول کوچک جامه درکه ایشی ایشلدکده کیرو صینه کیدیرلر
و بزم دیار مزده نیم تن دیدکلری ثوبه دنی شامک و شامک دیرلر جمعه غلائل یقال الحلة ابین

الزرزن فی الغدائیل • وهی شعار تلبس تحت الثوب لابدان حاقنة بقیره پیراهن بی آستین بکلمری اولمین کوملک تسمیه کیرلر • وعربی مرادب دخی دیرلر که بجمیع الثوب کلور کتب مطوله ده تسمیح وسبوجه لفظلرن بقیره ایله تفسیر ایدیر • جوهری دیدی که فارسیسی شبی در قمیص معاسنه وعندمزده موجود اولان کتب لغات فارسیه ده شبی لفظی قمیص معاسنه یوقدر • وسامی ده لفظلرین مذکور یرینه شبی ایله • وتجعل وقرقل لفظلرینی شبی بی آستین ایدیعبارتی ایله تغییر ایدوب بانک کسریله ضبط اولندی که کیجه وقفی کیدکلری ثوب معاسنه در که کیجه بانک تعبیر اولنور • جوهری قرقل قمیص نسادر دیدی که عامه تخفیف قرقر ایدرلر تجعل مثله جوهری الجعل قمیص لاکمی که تیو تفسیر ایدکدن صکره دیدی که کمی لفظلرین تثنیه نونی ساقط اولدیغی مابعدینه مضاف اولدیغی ایچوندر زیرا که لفظلرده اولان لام جاره تخفیف کبی او لغه یوقوله مواضعده اعتبار اولنمز لاابانک لام کبی زیرا اصلنده لابانک در لکن حذف مذکور وقوف جاره دکلام جاره ایله اولدیغی الفاظ مخصوصه در سائر وقوف جاره دکی اولمز زیرا سائرلر اضافت معاسنده استعمال اولنمزلر اقنده اول قمیص صغیر در که تحت الثوب کیرلر کذا فی الصحاح • سامی ده شماک ایله تفسیر اولندیغی کاشانی دیدی که شماچه وشاماک وشاماچه سینه بند در که نسوان ایدکلری • وشاماک اول ثوب صغیر در که اینش وقتنده کیرلر ومعصوملره کیدیرلر • وسامی ده دیدی که صداره وهول قمیص صغیر • ومیدع ایشی ایشلدکده کیدکلری قمیص در مدرعة وجمازه لایتی • کذا فی السامی کاشانی دیدی که شرح سامی ده ایشی ایشلدکده کیدکلری قمیص در • لکن مویدالفضلا دیدی که لایتی درویشلر کیدیکی ثوب قصیر در ممصر یوبانمش ثوب • فیروزآبادی دیدی که مقصر طین احمر وممصر انکله یوبانمش ثوب معاسنه در مقدم تویوقیرمزی یوبانمش ثوب • قاموس ده شدید الحمرة اولمین ثوبدر دخی دیرلر • وقدم زیاده قیرمزی رنک معاسنه در دیدی لکن صحاح وجامع ده لفظ مقدم ثوبه وصبغه اطلاق اولنوب ثوب مقدم وصبغ مقدم دیرلر جمیع اواخر اولدی مبهرم ومعصفر کارنیز یعنی عصفور ایله یوبانمش ثوب مفوق روبینه • بعضلر قیرمزی یوبانمش یوبانمش ثوب مبقم داربیربنان • یعنی بقم ایله یوبانمش ثوب مزعفر وجدد زعفران ایله یوبانمش ثوب معوق عوق صباغین دیدکلری صاریویا ایله یوبانمش که فارسیده دلی ویه یه یرلر وبزرک دیرلر معظلم جیوید ایله یوبانمش معوهق لاژورد ایله یوبانمش ثوب معاسنه در • وسائر بویه لرایله یوبانمش ثوبلر دخی بواسلوب سابقه قیاس ایده لر ذیل ذیل • انک جمع ذیول واذیال • فاره تنه • بدنی بوتون ستر ایده جک قدر ثوب که برطونلق دیر تعبیر اولنور • وفی معاسنه دخی کلور • قاره بالاکبی جیب کیرلر یاقه جمع جیوب • وجوابان دخی بومعنایه در زیق زه کیربنان • کوملک یاقه سنک کناری که بوغازی یابوینوی احاطه ایده • فارسیده زبه دخی دیرلر • ولفظ زیق بوندن مولد اولمق ملاحظه اولنور زرکوز کوزه • دوکمه که قفطان یاقه سنه دیکلر • وکوزکره اصلنده قاوق تبه سنه دیکدکلری دوکمه یه دیرلر وقفطان یاقه سنه دیکدکلری زه کوی کربنا • والکله • دوکمه دیرلر وهربری آوچ مقامنده

ومطلقا

ومطلق دوکمه در استعمال اولنور لر غوزه کوشه او • دوکمه ایلکی • فارسیده اخکوزه دخی دیرلر • ودوکمه یه اخکوز فی دیدکلری ایلکیه کچیردکلری ایچوندر • برهنی بکارزیاده لازمدر بن آنسزاولم دیه جک مقامده همواللزم لی لرزری لغزوزنه دیرلر جمه غزی وخریص تخریص تبریزه که قفطانک ایکی جانبنده اولور جمه دخاریص بنیقه چشتک • اول حورت کوشه لی بزدرکه قفطانک وکوملک تولنوقلرینه قویلر وچشتکه وخشته دخی دیرلر • ابن الانباری بنیقه ودهریص بومعنایه در • وذکر بعضلر بنیقه دیدکلری جمع وتحسین اندیکی ایچوندر • یقال بنق الشئ وحسنه دیرلر • وبنق الکتاب جوده وحسنه • وتقول اذا خطت البنیقة کخطة بنیقه جمه بنایق ربنقه مثله خرکاه دخی بومعنایه در • کذا فی الصحاح کم آستین • یبک • قفان • وید القمیص دخی بومعنایه در جمه اکمام • ردن آستین لوملکک باشی که قولنوق طرفنه کلن طرفی دراصل الکم معاسنه لهذا ابن بری ایله تفسیر اولندی قب فی الصحاح مابدخل فی جیب القمیص من الرقاع مبدانی قب لفظنی زه زرنیم جوقب تفسیر اندی • کاشانی دیدی که زه زرنیم اول پاره در که جامه نک آرقه طرفنه دیکیلر کفه وعطف بوزه جامه جامه نک قیونتسی که قبوبه روب دیکیلر طره کناره کربا آستر ازدرازطولانی برک کناری که اول طرف صحافلر اولر حلیه مثله همی حواشی کلور ضفیفه کناره کربا آستر ازبرهنه • وعضا برک کناری که بوطرفک صحاغی اولمز • وبعضلر ایکی طرفنه دخی ضفیف دیرلر حجر حجر حانک کسره وفتحی لغتده کناره وحجره • آتک کناری جمه حجور • مرزوقی دیدی که خصن وخصنه حانک ضمیله اسفل الذیل معاسنه در حجر کبی • وخصن سیراویلدن بطنی ولی ایدن موضعه راخصن دیرلر خصنه برهنی وضع انه خصن نانک ضمیله ثوب دن صدری ولی ایدن موضعه جیب کبی • مطرزی دیدی که جبنه اول طعام در که صحن دن الوب قولتوغه یاپیکه وضع ایدرلر یقال کل ولا تتخذ جبنة • ورز معروفدر که تیو تعبیر اولنور جمه ارزاز غرزه تجنیه ترکی وفارسیده نکنده دیرلر • ودرز یلیر شوراللر دیدکلرینه دخی دیرلر • وتجنه دخی بومعنایه در جمه غرز خرزه مثله ومطلقا نیلمش معاسنه دخی کلور جمه غرز شقه یارمه جامه پاره سی جمه شقاق جبه معروف برلباس در جمه جباب وضیعه جبه یه وضع اولنان بنیه مدرعه درآی ایشمین • یوکدیراولان قیرجی که جوقه وصوفدن اولان قیرجی یاشملدر جمه مدارع بطانه آستر • جامه نک ایچ یوزه اولان آسترلرنه تاتش اولان کمسنه یه دخی بطانه دیرلر ظهاره روی جامه جامه نک یوزی که بطانه مقابلیدر • فارسیده آبره واوره دخی دیرلر دواج تشدید وتخفیف ایدلغندر لکن صواب اولان تخفیفدر جامه زورین • جمله ثوب لره ازرینه کیبلوب جمیع الجزآبدخی ستر ایدیر ثوب • یقال ثوب دواج • سابغ قطعی جده کله • قاله فی الالماس صاحب جیوان قوجی ایله تفسیر اندی فرجی مثله معرب پرجامه زبرین ایله تفسیر اولندی یعنی آستکسز شرح سامی ده رانک سکونی ایله در دیدی • اساس وقاموس فروج فانک فتحی ورانک تشدیدی ایله آردی بیرنق قفطانلر ایله تفسیر اولندی صدره لیاجه نکله قفطان که جله ثوب لره ازرینه کیرلر وعلی لباسه اندره • بعض نسخه ده تشنک ایله تفسیر اولندی یعنی کوچک سیجاده که عربی ده خمره دیرلر •

بعضیلر کوزیبون • وبعضیلر کوکوسلوک معناسنه ورر دیدیلر جمعه صدره قبا آمدار ایله مشوق القدام
لباس معروفدر مشوق اولمه قیاسیله دیرلر • واشعار فارسیه دیرلرکه من قبا کندم عیار فی کوملکی
طولانی شق ایدر مقامنده ذکر اولنور • وقبانک اول واضعی حضرت سلیمان علیه السلام در جمعه اقبیه
سفسقه بندقبا • قفطان باغی که توکمه وایلک منزله کسنده در سفسقه منله یکمق یکمه • برنوع
قفطاندرکه فارسیده بغلتاق دخی دیرلر جمعه یلامق توجه چاک قبا • قفطان بر تمامی جمعه تغاریج
قبا آطاق یکیاقی • آستر سنر برقات قفطانکه سام تعبیر اولنور قبا آطاقین دوتاهی تهتر
ایکی قات قفطان که قبامه تعبیر اولنور قرطق طانک ضم وفتحی لغتدر وصواب اولان ضمی در •
کرته • سام نکلی قفطان • وقیصه کوملک • صاحب تحفه نیم تنه در دیدی • شرح سامی در
قفطان کبر برلباسدر لکن قفطاندن کوچک وطار در دیدیکی قول اخیره مناسبدر جمعه قراطق
علقه اول ثوب درکه صحابیجوز اوزادیکر لباده تخفیف وتشدیدی جائزدر قبا آغدکچه
قفطان که چوبانلر یغورلق ایدوب کیه نک تعبیر ایدرلر • برکمسنه فقیر دردیه چاک مقامنده
مالا یسد ولا یبد دیرلر ای شعر ولا صوف یغر کچی سی وقویوزدوه سریوقدر قمطر بارانی •
یاغورده کیدکلری که یغورلق تعبیر اولنور جمعه قماطر مفرد که جامه هر روزه هرکون معتاد اولوب
کیدیکی ثوب که کونده یی تعبیر اولنور بذاذ مأخوذ در کسریله برکسنه یی ثیاب صاتوب صاتمق
مقامنده واسکیمه دی دیرلر • وهرکون اکسترکی اولنان ثوب ثیاب مبتذله تیز اسکیر مفضل • وبذاذ دخی
بومعنایه در جمعه مباذان مظروف میمک کسر وضمی وطانک سکونی ورانک فتحی ایله • جامه خوابکم
ایکیلی تمغالی ثوب • جوهری دیدیکی که مظروف اولرادرکه ایکیلی مربع طوتویوب برقاچ تمغا
ووررلر • فرادیدیکه مظروف تغلطک میمی اصلیدر مضمومدر زیرا من حیث المعنی اطروفه مأخوذ
اسم مفعول در ایکی طرفنه تمغا ووررلمش معناسنه لکن ضمه یی استثقال یدوب کسره یه تبدیل
اندیلر جمعه مظاریف ضیعه اول سیاه کبی درکه ایکیلی علمی اولور • رجل ضیعه ای وقیق الوسط
کسیک ضعیف اولندقده دقیق اولغه یواسم ایدیلر تسمیه اولندی سراویل شلوار • ایاغنه کیدکلری
طون که عجمی دراز وتر کیده طون کیمک اندن غلط عربی در • وتنکه دخی دیرلر اصلی کاف
تصغیریله تنک درکه آوانیه لرک نقل لکاق اولندی فارسیده خجره جای شلوار بندی • اوچقور
کچوره جک یرکه طون اوچقور لغی تعبیر اولنور • وشلوار بندی اوچقوردر • قال الشاعر فی بحر الجمل
اکر شلوار بندمادر تو • چو بندِ سفوهٔ نوبسته بودی • نزادی آن جلب توقلتبانرا
چرا از تنک تو وارسته بودی جمعه مجر بتفلق نبغو • طون آغی که ایکی پاچه سی مبانیده اولور
قفان پاچه شلوار • طون پاچه سی • جوهری دیدیکی که کوملک یکنه قفن القمیص وقفان
القمیص دیرلر • مصنف اساس ده شمر قفان ثوبک ای کمه دیدی بنان شلوار حدت
حامت وتشنده کیدکلری شلوار • جوهری دیدیکی که بنکان اهل کوچک شلوار در کوچک
غلیظه یی ستر ایده جلب قدر اولور • واکثر پاچه سی کیمیجه کبر لر • صاحب دستور سراویل
یلبسها المشار علون ایدیه تفسیر اندی • اساس رأیت تبتا تا یلبس تبانا تا دیدکدن صکره

وهی سراویل صغیرة دیدی • ومیم ایله کان لفظی شلوار کشتی کبر ایله بعض نسخ کتاب تفسیر اندی یعنی
کوتهجه شلواری که کوتهجی کسنوکی تعبیر اولنور مخرفجه واسع وطویل اولان شلوارکه ستر عامنهی درنکه شلوار اندی
اوچقور جمعه تنک تماک ازار بند فروش اوچقور صاتیجی جمعه خرق رقعه پاره • برناپسی که جامه یه
دیکرلرکه یامه تعبیر اولنور • ویامه لوتو به ثوب مرقع دیرلرکه فارسیده زنده وو ژنک دیرلر • یقال
الصاحب کارقعة فی الثوب فاطلبه مشاکلا جمعه رفاع وفی اسامی العلق شکاله جامه صاحب
مجمع دیدی که شکاله اول پاره درکه جامه برلسنه یه ایلیشوب بیر تلمقدن حاصل اولور • وقاپوز
وقاوون دیلمنه دخی شکاله دیرلر • وشکاله اکر یالیانباقه اولیونوسی مناسبدر • زیر پوش وغفر دخل
حاذ معناسنه درکه معروفدر • وصاچاغه وقیر بندی یه دخی اطلاق اولنورکه فارسیده بزرده
دیرلر رآن رآیین • انوالی محافظ ایچون کیدکلری شلوار • وبوطوق تعبیر اندکلری ثوب کبی
دیز چاغشیری تعبیر اولنور • وقاموسده دیدی که آدیکدن اوزون اولان دیک کبی برلباسدر
لکن آدیک کبی آیاق صوقه جق ظرفی بوقدر • بعض نسخه ده شلوار پشمین ایله تفسیر اولندی که
صاحب مصرحه تک چاغشیر ایله تفسیری بومعنایه مناسبدر زیرا عادتا چاغشیر یوکدن اولور
لکن فقط دیز چاغشیریه اطلاق اولنمق مناسبدر • فارسیده اشم ورافین دخی دیرلر
لفافه پای تابه • ایاغه صاریدقلری لسنه که طولاق تعبیر اولنور • وتحریف ایدوب پتاوه دخی
دیرلر خرب معروفدر • ومویدو جمعه جوارب • وجوارب یه دخی کلور ازار معروفدرکه شلوار وقوطه
مثلو ثوبدر جمعه ازر میزر مثله جمعه میازر جوهری دیدیکی که صنفة الازار ازار ازک صحافنه اولان
طرفدر • بعضیلر دیدیکی که صنفة الثوب ثوبک طرفی که صحاقلی اولسون • فیروزابادی دیدیکی که
صنفة الثوب وصنف الثوب وصنیقة الثوب ثوبک حاشیه سیدر مطلقا • یاخود صاحاقلی
یاخود صحافنه اولان حاشیه سیدر • سیدانی صحاقلی اولان طرفه تخصیص اندی • مصنف قاموسده
دیدیکی که برکسنه حضرت عمر حضورینه کلوب کنانه سنی سلکدی ایچندن بر پاره کاغد چیقدی
یازیلمش کبی لا الا البتع ابا حفص رسولا • فداک مزاخ نفقة ازاری • برد دیدیکی که ازار دن مراد رحمت
لباس کبی • قال الله تعالی هن لباس لکم زوجه قریبه وملابسه اولمغله ازار ولباس اطلاق
اولندی ردآء چادر • خاتونلرک بشنه ورتدکلری که چارقعه تعبیر اولنور • مراح بوشش ایله تفسیر
اولندی یعنی باشه بورودقلری لسنه جمعه ارویه طیلسان ردآء کلان • بوبوک ردآء آهمان
دیمک معتبردر • ومرحب برکسنه یه عجمی جوشتم مقامنده یا ابن الطیلسان دیرلر • مطرزی دیدیکه
طیلسان عجم لباسلرندن بدور وسیاه لباسدر • وجمع التفاریق دیمکله نقل اندی که طیالسه
اول ثوب درکه ارش وآرغاجی یوکدن اولور طیلس دخی دیرلر • ولفظ طیلسان مشهور اولاکه
طا ولامک فتحیدر • صاحب تهذیب قاضی عیاض دن نقل اندی که لام ک حرکات ثلثه لغتدر •
سدوس دخی بومعنایه در جمعه طیالسه سلاج طیلسان اخضر عرقع قانک فتح وضمی لغتدر • روی بوزاور
بوزاور توسی کرطواق تعبیر اولنور • صاحب جمهره دیدیکه برقوع دخی بومعنایه در جمعه برانع بقاب
روی بند بوزه باغلادقلری لسنه که باشمق تعبیر اولنور جمعه نقب وضواص

یرقع خرد منظر اوقاق دلکلوطوداق که قیلدن اور دلمش برقعدر که خاتونلر کیوزلرینک اوزرلرینه
باغلارلر فارسیده چشم بند و نسوان تحریف ایدوب چشمبند دیرلر اخذته من المصرحه لکن کتب لغت
شود جهل بیان اولندی که وقوعی کوچک برقع و وقوعی بن اولکلدر که آنده نظر اولنور
لثام دهن بند خاتونلر آغیز لرینه باغلار قاری یاشماق لفام بورونلرینه باغلار قاری یاشماق
عصابه سر بند باشه باغلار قاری بز پاره سی که باشی آغریمسین دیکه لر باغلارلر عصب دن ماخوذدر
باغلامق معناسنه مصنف قایوچ عمامه یه دخی عصابه دیرلر زیرا عمامه دخی باشی باغلیدر دیدی
پیشانی بند و بچنجه بند دخی دیرلر که بچنجه بانک صمتیل غنچه وزننده پیشانی معناسنه در جمعه عصائب
غفاره سر آغوج خاتونلر باشلرینی بورمه دکاری بز که نزکیب تعبیر اولنور جوهری دیدر که غفاره
مقنعه نک آلتنه باغلار قاری کوچک بز پاره سیدر جمعه غفایر صقاع مثله بعض نسخه ده زکوی که
در زیر مقنعه باشد واقع اولدی یو معنا غفارک معناسیدر نته کیم جوهری دن نقل اولندی
مصرحه ابروبند ایله تفسیر اولندی جوهری دیدر که صقاع اول بز پاره سیدر که نسوان سر پوشلرینک
آلتنه قورلر سر پوشلری یاغدن محفوظ اولق ایچون خمار سر پوش خاتونلرک باش اورتوسی که
کسایی تعبیر اولنور فارسیده یاشامه وعدی دخی منجر و تضیف دخی دیرلر جمعه خمر مقنعه مثله
بعض نسخه ده دستار سر ایله تفسیر اولندی و باشی آچوق اولان خاتونه وضع و یوزی آچوق
اولان خاتونه سافر دیرلر جمعه مقانع قناع مثله لکن قناع مقنعه دن اوسعدر خلله دوجاه
ایکی جامه معلوم اولکه خلّ قاموسده ذکر اولندیغی اوزره برده دن باغیری ثوبدن ازار و ردا
مجموعیدر خلّ البته ایکی ثوبدن یا استرلی بر بزدن اولور نووی مسلم شرحنده دیدی که حلله
البته ایکی ثوبدن و اکثر یا ازار و ردادن اولور ابوعبیده دن نقل اولندی که خلّ البته جنس لمحدر
ایکی ثوبدن اولور مطرزی دیدی که خلّ ازار و ردادن مختار در جمعه خلل لمحفه چادر قزاغند
یورغان چارشافی تعبیه اولنور که چادر تب دن محرفدر قزاغند و قزاقند و کزاغند
و کزاکند یورغان معناسنه در جوهری دیدی که شوذر لمحفه معناسنه در که چادر دن معربدر
وصاحب مجمل صدارة کبی بر ثوب در که حدیث السنن اولان نسوان کیرلر جمعه ملاحف
ریط چادر یک لخت یکپاره بز یعنی نسیج واحد و زره طوقو ثوب برابر دن اولان بز در که بورولور
جمعه ریط و رباط ملاءة چادر و لخت ایکی پاره بز یعنی ایکی ابن بز که بری بر مینه تیکر لر اوارته
تیکیلمش اولور و بورولور لر مرط چادر خز اول کسا آطولدیر که خز دن ایدرلر وخاتونلر
ثواب اوزرینه کیدکلری ثوبه دخی دیرلر جمعه مروط عیبة جامه دان جامه حفظ ایده جک
ظراف آهن الابناری دیدی که عیبه اول جامه دان در که آکار جل فضل ثیابی و انفس یعنی
وضع ایدر وفی الحدیث الانصار کرشی وعیبتی رسول اکرم انصاری محرم اسرار اتخاذ
ایمکله عیبه یه تشبیه ایتدی کرشی جماعتی معناسنه در وکرش عرب عندنده جماعتدن عبارتدر
انتهی مصنف ساسی دیدی که ومن المستعار هو عیبة فلان اذا کان موضع سره وعن النبی
الانصار کرشی وعیبتی یعنی انصار بنم همرم در اسرارمی آنلره وضع ایدرم بهمه علمی

ذکر شد

فصل فیما یفرش کالکساء
والخدر

کرشنه ورجل الفس متاعنی عیبه سنه وضع ایتدیکی کبی وفی روایة اولندی که رسول اکرم
حدیبیه صلحنده تحریر ایتدی که وان بیننا وبینکم عیبة مکفوفة ای مشرجة شرح عیبه نک قولپارینی
یاغلامقدن عبارتدر عیبه نک ایچنه برشنه وضع واتخاذ اولنوقجه قولپارینی یاغلامز لر لهذا
عبارت مذکوره قلوب وفانک بقاسی حصوصنده مثل اولمشدر یعنی بنم قلبم وقایمی مشمار در
متاع نفیس حفظ ایدرکبی حفظ ایدرلر جمعه عیاب حقیبه باردان بویوک بهمه که ایچنه
ثواب طولدورولوب دوه یه یوکلدرلر شرج بند جامه دان جامه دانک آغزینی یاغلایه جق
شنه جمعه شروج والله اعلم فصل کساء کلیم معروفدر
اصلی کساودر جمعه اکسیة قطیفه کلیم بزرک بویوک کلیم وبویوک قالی که فارسیده
شادروان دیرلر واول صحابه قلوا احرام که بورولنورلر بعض نسخه ده کلیم پوش ایله تفسیر اولندیغی
معنای اخیره مناسبدر وحافلوا ثوبه دخی دیرلر سامی قطیفه وقرطف ومنامه شب پوشدر
دیدی که یعنی کیجه وقتی اورتونوچک پس لحاف قیلندن اولور جمعه قطایف وقرطف
شمله کلیم تنک اول یوقه احرامکه آکا بوتون بدنلرن صاریرلر مصنف فایتوده
کساء پشمدن چوقه تعبیه ایتدی واکر بدنلرن اول وجهله صاریسه لرکه اصلا آچوق موضع قالمیه
اول شمله یه شمله اصمعی دیرلر ستر پرده معروفدر جمعه ستور واستار ستارة مثله جمعه سرر خدر مثله
خدر حجاب مثله جمعه حجب سخیف وسدل دخی بو معنایه در معلوم اولکه مالا یستر
ولا یعقل مثلنده ستر دن مراد حیادر دیدیلرکه ولباس التقوی کلام قدیمنده لباس دن
مراد حیادر دیدکلرینه مبنی در زیرا حیا عیبتی ستر ایدر وحیاسی اولانک سخیا اولنه جق
عملی اشیادن مزکسنه لرآنی تعبیب انمکله مجال بولمازلر جمله حاء وجیم ولامک فتحه لریله پرده عروس دیمکدر
ایچون قوردقاری پرده که قبه لو پرده در آنی جهازایله تزیین ایدوب عروسی انده اجلاس
ایدرلر جمعه جحال سنف پرده تنک برنوع یوقه وابنجه پرده درکه اکثریا بوکدن ایدرلر شال
کبی جمعه شفوف بسط کسترذی حوشه مکه ایچون یاپدقاری تنه پسترذی دیرلر
جمعه بسط نمط نهالین منقشی پرده و نهالی دخی بو معنایه در جمعه بتّ بو یاکندکلهای تصویر نهالی
یاپان بیدار دساز وخفتکان نقش قالی ساسی ومرفات جاجکسه دنی ایله تفسیر اتدکاری
مطلقا دوشمه یه مناسبدر اولمغی اشعار ایدر ومطولات حضرت دن البسط تفسیری خاص
اولدیغنده صریحدر مطرزی مورخ دیدی که نمط صوفدن برثوب در که هودج اوزرینه اورتولر
وبعضی دن شو وجهله نقل اتدی که انماط نمط لفظنک جمعیدر که نمط دوشک یوزی تعبیه اتدکاری
الاحه نوبک اسمیدر بجاجر حدیثنده واقع اولدیکه انه قال لما نزلت وجئت قال لی ثم بال الخذم
انماطا بعض نسخه ده غلاف یعنی

یقال فی دارہ الزرابی والدرانیک جمع درنوک وہو مالہ خمل من البساط او الثوب کذا فی الاساس
طنفسہ قالی بزرگ بولوک قالی کہ صیقالو اولور فارسیدہ تنفسہ وتنبسہ دخی دیرلر
وصاحب بحر کذلک مشتملات شہنامہ صاحبی عبارتین مذکور ینی ایکی یوزلو قالی ایلہ تفسیر
اتدیلر واکثر لغاتدہ نہالیچہ در دیدیلر جمع طنافس محفوری مثلہ مطرزی دیدی کہ محفوز بحرقہ
کنارندہ برقصبہ در کہ آندہ دوشہ یہ طوقو لور بساط محفوری اول قصبہ یہ نسبتدر
قالی موصوفدر کہ تحریف ایدوب حالی دیرلر مسح بلاس موصوفدر کہ دوہ توکندن طوقورلر
برلباسدر اکثر رہبانلر کیرلر لہذا میدانی لباس رہبانیہ ایلہ تفسیر ایدی بلاس بامعجمہ ایلہ
مسح معناسندہ در پس مرتب اولدیغی ظاہر در وفی السامی الطریقۃ والسیح بارۂ پلاس محفوظ اکہ
فروکندہ جوہری دیدر کہ سیح عباءۃ مخططہ در وطریقہ ذراع مقداری یاخود ذراع دکانجی
وخانہ نک طولی مقداری طولی اولور بردوشہ یہ در کہ صوفدن یاشمہ دن طوقورلر وخانہ یہ
دوشدکدہ ایکی طرفیہ بری برینہ ملاقی اولجق خانہ نک کوشہ لرندہ واقع اولان شفاقی ایبلک ایلہ
دیکرلرینہ برم دیارہ دہ خانہ لری دوشدکلری مقعد اولمق ملاحظہ اولنور جمع سوح حلس پلاس خانہ
خانہ ہر اولان پلاس کہ بہ نزہ یہ اولور سہ دوشہ لر ودابہ یہ جل ایدرلر وحصیر کبی اکنر بساط جبہ
آلتنہ قورلر وفی الحدیث کن حلیسا من احلاس بیتک یعنی خانہ کہ ملازمت ایلہ جمع احلاس
عباءۃ بلاس سنبر قالین بلاس بعض نسخہ ہ بلاس کردن بعیر یوبون شالی وبعضہ کلیم مخطط
یعنی آلچہ کلیم ایلہ تفسیر اولندی جمع عباء ایلہ دمدکر کبچہ ایچی کمنہ نطع
نون دہ حرکات ثلثہ جاریدر پستہ ازادیم سختیاندن یاپدقلری دوشک بعض نسخہ ہ
پستہ از شکیرہ ایلہ تفسیر اولندی یعنی طلاعین دن یاپدقلری دوشک مشکیزہ بمشکزہ
بولغاردن کلوز خوش رایحہ لو بردری در طلاطین وتلانین دیرلر جمع لطوع وانطاع حصیر
یوربا موصوفدر باری مثلہ مشہور اولان بودر کہ حصیر حصیر اوتوندن وقبندرہ دن یاپدقلری
وباری قامیشدن یاپدقلرینہ دیرلر بوری دخی بومعنایہ در فارسیدہ حصیر اوتہ دروخ دیرلر
فحل خرما چوبندن یاپدقلری حصیرہ در جوہری دیدر کہ بوریا آہ وباریا آ فصبی دن یاپدقلریدر
اصمعی دیدی کہ بوریا آلغہ فارسیدہ دری دیرلر خمرہ جای نماز کوچک سجادہ
جوہری خرما پہ اغندن یاپدقلرینہ تخصیص ایدی مسجدہ مثلہ سجد وسجاد دخی بومعنایہ در
دسمت چار بالش حورت کوشہ لو باصدق جمع دسوت وسادہ بالش باصدق
جمع وساد ووسائد وفی السامی المنبذۃ والوسادۃ والوثاب بالش فیروزابادی دیدی کہ
الوثاب السریر والفراش والمقاعد سہ رد کامل دیدی کہ ہر کلمہ کہ اولکی واو مکسورہ اولہ
اول واوی ہمزہ یہ تبدیل ایمک قیاسدر وشاح اشاح ووسادۃ اسادۃ کبی مرفقہ
بالش تکیہ دیرسک ایلہ طایہ بخق باصدق وکذلک النکاۃ مخدہ بالش پستہ بالش آلتنہ قوردوقلری
یاصدق حبانہ کوچک باصدق مصدغہ بالش یخ بوز یاصدق یعنی منورہ بالش پستہ
اوزرینہ اوتورہ جق کوچک مندر صاحب مصدرحہ ومیدانی بالشہ چربین ایلہ تفسیر ایدی یعنی

دیرین یاپدقلری یاصدق وبولغہ فیروزابادی کلامنہ موافقدر کہ متکا من ادم کالمسورۃ
دیدی مسندہ بالش پشتی ارقہ ایلہ طایہ بخق یاصدق مسند ومسندہ بالش بزرک
کذا فی السامی مرفقہ نونک ضمی ومیمک سکونی ورانک ضمی ونون ورانک کسرہ ایلہ لغتدر
ینم بالش یاریم یاصدق یعنی کوچک یاصدقہ کہ ایرلر وزرینہ قورلر ومخفہ طایا نورلر برزمدیارہ
کرم بالین وقولتوق یاصدیعنی تعبیہ اولنور جمع نمارق حشیہ چفبوت جامہ خواب آکندہ
معناسندہ در یعنی آلچی یوک وپنبہ ایلہ طولمش یاتہ جق دوشک واول یوک وپنبہ دخی چفبوت
وچفبت وچفبوت واکثر دخی دیرلر فارسیدہ بوب اول بساط درکہ خانہ یی تزیین آچون
بسط ایدرلر ترکیدہ یوبلہ دوشک دیدکلری بوبنہ دن محرف اولمق ملاحظہ اولنور جمع حشایا
فراش پستہ دوشک ومطلقا بسط اولنان نوشتہ یہ مہاد دخی بومعنایہ در جمع فرش
مثال مثلہ جمع امثلہ ومثل مصربہ پستہ پنبہ آکندہ وبخچہ کرم پنبہ ایلہ طولو بنکندہ یعنی
دوشک کرسف پنبہ کہنہ اسکی پنبہ ودویت لیف سندہ دخی دیرلر جمع کراسیف بخاری
ژندہ اسکی جامہ بعض نسخہ ہ بلاس ایلہ تفسیر اولندی وکتب مصولہ ہ دیدی کہ بخاری اول بردہ
وسائر دوشہ لرکہ آنکلر ایلہ خانہ یی تزیین ایدرلر دیاصدق ومندرہ دخی دیرلر وبخاتر باصدق
ودوشک اصلاح ایدن کمسنہ یہ اطلاق اولنور ومصنفک بخاتر ژندہ حوزہ دیدیکی اگرچہ نقل
اولنان معنایہ قریبدر لکن بخاری تفسیر ینہ چندان مناسب دکلدر الحاف کثر اغندہ یورغان
وفارسیدہ لحیف دخی دیرلر جمع لحف شعار جامہ اندرونی مراج قفطانی ودثار جامہ بیرونی
اوستہ قفطانی کہ شعارا وزرینہ کیرلر بعض کتب لغتدہ وبعض نسخہ ہ کذلک مذکور اولان
تفسیر عکسی ایلہ تفسیر اولندی لکن صحیح اولان تفسیر اول اولدیغنہ کتب معتبرہ شاہددر
زیرا الدثار مایلبس فوق الشعار حیوتفسیر ایدیلر جمع دثر مقرم جادر شب پرینی آلت چادر بسی کہ
جامہ خواب اوزرینہ دوشہ لر فارسیدہ پستاہنک دخی دیرلر بعض نسخہ ہ مقرم چادر
نقش کرم ایلہ تفسیر اولندی یعنی اول منقش بزکہ بسوان یاسدیرینہ اورترلر ودیار بکرلی مقرمسی
دیدکلری منقش بزپارہ سی دخی بوقبیلدندر جمع مقارم قرام مثلہ جمع قرم جلس مثلہ جمع جلوس
ہدب ریشہ صچاق وپسکال دیدکلری شہ وکذا الہدات والہہدب جمع اہداب
جمع مثلہ رفۃ کلاہ دستار اول کلاہ کہ اوزرینہ صاریق صاریلر واللہ اعلم باب
واحد یکی برائنان دو ایکی ثلاثہ سہ اوچ اربعہ چہار خمسہ بیش ستہ
شش اکنی سبعہ ہفت بدی ثمانیہ ہشت تسکز نسعہ نہ طقوز عشرہ
ده اون وفی المثل ذہ ذبن سعد القین معلوم اولہ کہ علمادعلوم ادبیہ مثل مذکور
خصوصندہ اقوال مختلفہ ذکر اندیلر بعضیلر دیدیلر کہ طائفہ اعجام عرب اعتقاد ندہ اصحاب
مکر وخدیعہ وارباب کذب وحیلہ اولوب اکثر اوقاتدہ بعض اعجام صیدلانی عرب
قبیلہ لریلہ مخالطہ اولوب کوناکون یوبخق کتوروب خریدوفروخت ایدرلر ایدی ولسان
عربیہ یی کوکی کبی اولہ قادر اولمیوب کندو اصطلاحاری اوزرہ واحدان یک

باب العدد

وفی المثل ذاک احدین بوبرمکہ در کہ نظیری یوقدر زیرا جک
عرب اولنور واحد لا نظیر لہ معناسندہ بو ہذا العدی الاحد حیوب
صنیعہ سیلوا ہبہ سزادیدیلر

فیروزابادی دیدر کہ غلام خماسی دیرلر فارسی بنش قارشی معناسنہ
دکن غلام سداسی وعلام سباعی دیرلر زیرا علام بوغرتہ
بالغ اولدقدہ اندرجل ایلہ تعبیہ اولنوب غلام دیمزلر

وانین دنا و عشره دن دَه لفظدر یله تعبیه ایدر لرایدی بر کون بر جرجی عجم احیا آهو بره بر فیله یه
بر آز سیاه و بیاض بوینج کتوروب متاعنی فروخت صد دنده دو دُر یعنی ایکی یوز بوینج غوداد
یاخود اون بوینج شو قدر اقچه یه الدم چو کلامنی شبهه سویلدی دسمعین واقع حالی تفحص ایدیلر
کلامنی واقعه مطابق بولمدیلر و کاذب اولدیغنه جزم واتفاق ایدوب دَه دُر بَن چیوب سَعَة القین
لفظنی دخی بانند ضم اندیلر زیرا سعید خدًا و کُند و عند لرنده کذب ایله معروف بلکه بهر امیر جی
بر کرطوغی سویلمک اوزره معتقد لرایدی لهذا دیدیلر کرا اذا سمعت بسعة القین فاعلم انه
مصیح یعنی اکر خدا دکیجه وقتی کتدیکنی استماع ایدرسک معلومکدر لسون که صباح وقتی
کتمشدر پس کذب دن بو ایکی لفظی برینه ضم ایله تعبیه اندیلر و اکثر اراباطلک ببطلانی اشعار
مراد اتله لر لفظین مذکورین ایله تعبیه ایدر لر صکره کلمهٔ مزبوره ج تصرف ایدوب دُر یدُر
و دیدُن و دیدَار چیوب باطل مراد اتدیلر و لفظ دُر دَی تثنیه صیغه سیله ایراد اتدیلر قاین
لفظنه مراوجه الجون • بعضیلر دیدیلر که اصلی دَه دُر ایکن مثنی اتدکلری باطل معاسنده
مبالغه و بطلانک شدت و تضاعفنه تلمیح ایچون در نته کیم دَاهیه یعنی بلیته اعظمه یه دال الدالله
اسماء مفرده دن جمع صیغه سیله ادا ایدر لر شرک کَرَت و تضاعفنه اسارت ایچون مثلا
اَقوَرُ دَفتکَرُ و بُرُج لفظلری داهیه معناسنه مفرد ایکن معنای مذکور ملاحظه سیله اَقوَرَین
و فتکَرَین و برجلین چیوب جمع صیغه سیله ایراد اتدیلر • و دخی الفاظ معربه ج ادنی تغییر سبق
و لحاقده لفظنک و الکاف فتحه سنی ضمه یه تبدیل ایدوب ده دیدیلر حاصلی کلام مذکور
کذب و باطل و یکسر صاحبنی تکذیب مقامنده ضرب اولنور مثل معروف در
حکایت اولندی که عَدِی بن اَرطاة الفزاری بغداد ایسه آبن خارجه نک بهندتام قیزینه
ایچون عمر بن عبد العزیز دن برنامه ارسال و بو خصوصی نیاز اتدکده عمر مذکور جوابنده شو وجهله
الفاضلی کشیده سلک تحریر اندی که اما بعد فان الفزاری لا ینفک و الشر مجون بو بوسته
عدی مزبوره واصل اولدی بعد القرآءة معناسنه مطلع اولدیغندن زمانک اعلمی اولان
ابی عُیَینَة بن المهلب نام علامه یه ارسال اندی که قوم مذکور دن مراد نه اولدیغین حل و کشف
ایله ابی عُیَینَه دخی قرائت ایدوب مراد نه اولدیغین شو وجهله افاده اندی که فقره مرقومه
ابن دارهنک شو بیتینه تلمیح در که ۲ ان الفزاری لا ینفک مُغتَلِمًا ۰۰ من التواکِیَة
دَهرًا و ان یَدَیه بدارِه ۰۰ یعنی فزاری بر قبیله در که همیشه غلامپاره و مأبون اولدقلرندن غیری
زیاده حماقتلرندن ناشی باطل سبیله باطل سویلر لر • معلوم اولدکه ان لادَه فلادَه مثلی
مادهسی وجوه مختلفه اوزره روایت اولندی بعضیلر ان لادَه فلادَه عبارتیله روایت
اندیلر یعنی ایکیسی دیر مسنجه اونی بیچ ویرمزسین پس اول دو دُر و ثانی ده دُر معرب اولمق
ملاحظه اولنور • ابو عبید دیدی که فلان لئنه اولمدیغی صورتده غیری قدر لئنه یی مراد ایدر
دیه جک بر ضرب اولنور • مستقصی دیدی که ان لادَه فلادَه عبارتی دالک فتح و تصغیر ایله
روایت اولندی که کلمهٔ فارسیه در معناسی ضرب دیمکدر عرب کندو کلامنده استعمال

اندیلر • اصلی بو در که بر کمسنه نک قریبنی قتل ایدن قاتلی اول کمسنه ضرب و اخذ انتقام ایدرم
دیمش ایکن بوللده مصادفه اندکلرنده مسامحه ایدوب ضرب ایتمز آکا کلام مذکوری تحکم ایدر لر یعنی
چون بو دفعه قاتلی ضرب ایتمدک بعد الیوم ضرب ایتمز سین پس ایتمکین دَه فلا یکون دَه تصغیر
اولور • برکسنه نک وقتی حلول ایدوب یاخود فرصت آله کیمش ایکن فوت ایدن کمسنه نی
توبیخ مقامنده ضرب اولنور • یعنی فرصت واقع اولمش ایکن فوت ایدیکنه معلوم اولور که بعد الیوم
اول ایشه اقدام ایتمزسین • مغوری سفیه و جهله بیان اندی که بو فارسی کمسنه دشمنه فرصت بولوب
غلامنه دَه دَه چیوب غلامی دخی خصم مزبوری قبض و ضرب ایدر ایدی بر ضرب اوزرینه او ضرب اوزرینه او ضرب
قصه دن آکاه اولمغله کلام مذکوری ایراد اندی یعنی فرصت آله کیمش ایکن همان ضرب ایله
اکربو و قتده ضرب ایتمز ایسک صکره ضرب ایده میوب پشیمان اولورسین • فرصتدن
عینمت بیلوب فوت ایتمک کرک دیه جک یرده ضرب اولنور لطیفه تحفة الاجباب نامه دخی مذکور
در دیدی که بعض سیاحین شوارع بغداد ده بر جاریه حسنه یه مصادف اولوب دیدی که ما هذا
جاریه دیدی که السادس فی السابع سیاح مذکور عبارت مزبوره نک معناسنی بر کیمسه دن
سوال اندی جوابه قادر اولمدیغی چون مکتب یه واصل اولدی اندن بر جوان عالم و ارایدی
اندن دخی سوال اندی جواب ویردرکه سن مقامات حریری ج ابن اسکره نک کافیات
الشتا یی تعداد اندیکی محلی کورمدیکمی که جاریه مرقومه نک مرادی بیت ثانی ده واقع اولان سادس
و سابع درکه کَسَّرَ ناعِمٌ فی کساء دیمکدر • بعضیلر معنای مذکوری شو وجهله نظم اندیلر که نظم
مرت بنا لحظ فی مرطها ۰۰ مُجَدَّرَة کالقمر الطالع ۰۰ فقلت ما هذا الذی قد بدا ۰۰ فقالت
السادس فی السابع ۰۰ معلوم اولدکه عدد اوچ قسمه منقسم در زائد • ناقص • مساوی • زائد لکه
عبارتدرکه کسور بنی جمع انسه لرکندو دیر زیرا اولا اون ایکی کبی • ناقص آندن عبارتدرکه کسور بنی جمع
انسه لرکندو دیر ناقص اولا مکز کبی • و مساوی اندن عبارتدرکه کسور بنی جمع انسه لرکندو یه
مساوی اولا آلتی کبی • و اکا عدد تام دخی دیرلر • باب ریاضة عددان متحابان بشمیه ایدیر لر ایکی عدد
واردرکه بیلمدیکنده علاوه محبت اولمغله محبت حصوصنده تاثیر عطیمی و خاصه کلیه سی وار در دیدیلر
اول بعد ادراک بری ایکیوز یکرمیدر و انلر دیر فردوکر لفظلری یله تعبیه اولنور
و عددین مذکورینک خاصه سی بودرکه آندن آکولاندن بر طعامه رسم ایدوب فارغ شده لر
اکثر عدد اول طعامی محب اکل ایدوب و اقلی مراد اندیکی کسنه یه اطعام اتله مابینلرنده محبت کلیه
حاصل اولور • و معلوم اولدکه ایکیوز یکرمی عدد زائد در زیرا اجزاسی کندودن زائد در که جمع
اولندقده ایکیوز سکسان صورت بالغ اولور زیرا نصفی ۱۱۰ و ربعی ۵۵ و خمسی ۴۴ و عشری ۲۲ و نصف
عشری ۱۱ و انی بر دیر بر جزوی • ۲۰ زیرا ایکیوز یکرمی ج یکرمی کره اون بر وارر و قس علیه
و یکرمی ایکی دیر بر جزوی ۲۱ و فرق صورتدن بر جزوی • و التی یتش دیر بر جزوی ۶۰ و بو زاون دیر بر جزوی ۳۰
و ایکیوز یکرمی دیر بر جزوی ۱ و کسور مذکوره مجتمع اولدقده ایکیوز سکسان صورت حاصل اولور
و ایکیوز سکسان صورت عدد ناقص در زیرا اجزاسی کندودن ناقص در که جمع اولندقده ایکیوز یکرمی آ

بالغ اولور زیرا نصفی ۲ ۱ اوربعی ۷ ۱ وبیمش بردخی بر جزوی ۴ ۱ بوز قرق ایکی دخی بر جزوی ۲ ۱ ایکیوز
سکسان اوچ دخی بر جزوی ۱ ۱ وکسور مذکوره مجتمع اولدقده ایکیوز یکرمی حاصل اولور شخفی اولیه که
علماء متقدمین تفصیل مشروحی اهل ذکا کم واخفا ایدر لرایدی حتی صطلاح صفدی غیث الادب
نام تالیفنده وجه مشروحی ایراد اتدکدن صکره دیدر که فائدهٔ مذکوره یی کتاب مزبوره ایراد اتمکه
بخل اتمش ایدم لکن فرعلم علما وکتمه الجم یوم القیمة بلجام من النار حدیث شریفی تذکر ایدوب
کتم اعدم دیو جلال دوانی انموذج العلوم نام تالیفنده دخی ایراد اتدی لکن چندان تفصیل
اتمدی وبو فقیر مترجم طالبلره تسهیل ایچون بسط اتدم واقف اولان اخوان دعاء خیر ایله
یاد ایده رملرن استدعا ایدرم احد عشر یازده اون بر دخی دیر لر اثنی عشر دوازده
اون ایکی توانزده دخی دیر لر ثلثة عشر سیزده اون اوچ اربعة عشر چهارده اون دورت
چارده دخی دیر لر خمسة عشر پانزده اون بش ستة عشر شانزده اون آلتی سبعة عشر
هفتده اون یدی ثمانیة عشر هژده اون سکز تسعة عشر نوزده اون طقوز عشرون یکرمی
اون بر یکرمی بر دخی دیر لر ثلثون سی اون اوچ اربعون قرق اون دورت خمسون
الی اون بش ستون التمش سبعون یتمش ثمانون سکسان تسعون طقسان مائة صد بوز
مائتان دویوز ثلثمائة سیصد اوچیوز اربعمائة چهارصد دورت یوز خمسمائة پانصد بش یوز
ستمائة التی یوز سبعمائة یدیصد یدی یوز ثمانمائة سکزیوز تسعمائة طقوزیوز الف بیک الفان ایکی بیک
الی بیک یعنی ایکی کره بیک وعلی هذا القیاس ثلثة الاف سه بیک اربعة الاف
دورت بیک خمسة الاف بش بیک ستة الاف التی بیک سبعة الاف یدی بیک ثمانیة الاف سکز بیک
تسعة الاف طقوز بیک عشرة الاف اون بیک احد عشر الفا اون بر بیک اثنا عشر الفا اون ایکی بیک ثلثة عشر الفا اوچ بیک
اون دورت بیک خمسة عشر الفا اون بش بیک ستة عشر الفا اون آلتی بیک سبعة عشر الفا اون یدی بیک ثمانیة عشر الفا اون سکز بیک
تسعة عشر الفا اون طقوز بیک عشرون الفا یکرمی بیک ثلثون الفا سی بیک اربعون الفا قرق بیک خمسون
الفا الی بیک ستون الفا التمش بیک سبعون الفا یتمش بیک ثمانون الفا سکسان بیک تسعون الفا طقسان بیک
مائة الف صد بیک مائتان الف دویوز بیک ثلثمائة الف سیصد بیک اربعمائة الف دورت یوز بیک
خمسمائة الف بانصد بیک ستمائة الف التی یوز بیک سبعمائة الف یدیصد بیک ثمانمائة الف سکزیوز بیک
تسعمائة الف طقوزیوز بیک الف بیک الفان ایکی بیک ثلثة الاف سه بیک اربعة الاف دورت بیک
خمسة الاف بش بیک ستة الاف التی بیک سبعة الاف یدی بیک ثمانیة الاف سکز بیک تسعة الاف
طقوز بیک عشرة الاف اون بیک احد عشر الفا اون بر بیک اثنا عشر الفا اون ایکی بیک ثلثة عشر الفا
اون اوچ بیک خمسة عشر الفا اون بش بیک ستة عشر الفا اون آلتی بیک سبعة عشر الفا اون یدی بیک
ثمانیة عشر الفا اون سکز بیک تسعة عشر الفا اون طقوز بیک عشرون الفا یکرمی بیک
الفا یکی بیک الف الفا سی بیک الفان الفا اوچ بیک الفا قرق بیک الفا
الفا بش بیک الفا التمش بیک الفا یتمش بیک الفا سکسان بیک الفا طقسان بیک
مائة الف صد بیک مائتا الف دویوز بیک ثلثمائة الف سیصد بیک اربعمائة الف دورت یوز بیک
خمسمائة الف بانصد بیک ستمائة الف التی یوز بیک سبعمائة الف یدیصد بیک ثمانمائة الف سکزیوز بیک
تسعمائة الف طقوزیوز بیک الف بیک الفان ایکی بیک ثلثة الاف سه بیک اربعة الاف
دورت بیک خمسة الاف بش بیک ستة الاف التی بیک سبعة الاف یدی بیک ثمانیة الاف سکز بیک
تسعة الاف طقوز بیک عشرة الاف اون بیک احد عشر الفا اون بر بیک اثنا عشر الفا
اون ایکی بیک ثلثة عشر الفا اون اوچ بیک خمسة عشر الفا اون بش بیک ستة عشر الفا
اون آلتی بیک سبعة عشر الفا اون یدی بیک ثمانیة عشر الفا اون سکز بیک
تسعة عشر الفا اون طقوز بیک عشرون الفا یکرمی بیک ثلثون الفا سی بیک اربعون الفا
قرق بیک خمسون الفا الی بیک ستون الفا التمش بیک سبعون الفا یتمش بیک
ثمانون الفا سکسان بیک تسعون الفا طقسان بیک مائة الف صد بیک مائتا الف
دویوز بیک ثلثمائة الف سیصد بیک اربعمائة الف دورت یوز بیک خمسمائة الف
بانصد بیک ستمائة الف التی یوز بیک سبعمائة الف یدیصد بیک ثمانمائة الف
سکزیوز بیک تسعمائة الف طقوزیوز بیک الف بیک الفان ایکی بیک ثلثة الاف
سه بیک اربعة الاف دورت بیک خمسة الاف بش بیک ستة الاف التی بیک
سبعة الاف یدی بیک ثمانیة الاف سکز بیک تسعة الاف طقوز بیک عشرة الاف
اون بیک احد عشر الفا اون بر بیک اثنا عشر الفا اون ایکی بیک ثلثة عشر الفا
اون اوچ بیک خمسة عشر الفا اون بش بیک ستة عشر الفا اون آلتی بیک
سبعة عشر الفا اون یدی بیک ثمانیة عشر الفا اون سکز بیک تسعة عشر الفا
اون طقوز بیک عشرون الفا یکرمی بیک ثلثون الفا سی بیک اربعون الفا
قرق بیک خمسون الفا الی بیک ستون الفا التمش بیک سبعون الفا یتمش بیک
ثمانون الفا سکسان بیک تسعون الفا طقسان بیک مائة الف صد بیک
مائتا الف دویوز بیک ثلثمائة الف سیصد بیک اربعمائة الف دورت یوز بیک
خمسمائة الف بانصد بیک ستمائة الف التی یوز بیک سبعمائة الف یدیصد بیک
ثمانمائة الف سکزیوز بیک تسعمائة الف طقوزیوز بیک الف بیک الفان
ایکی بیک ثلثة الاف سه بیک اربعة الاف دورت بیک خمسة الاف بش بیک
ستة الاف التی بیک سبعة الاف یدی بیک ثمانیة الاف سکز بیک تسعة الاف
طقوز بیک عشرة الاف اون بیک احد عشر الفا اون بر بیک اثنا عشر الفا
اون ایکی بیک ثلثة عشر الفا اون اوچ بیک خمسة عشر الفا اون بش بیک
ستة عشر الفا اون آلتی بیک سبعة عشر الفا اون یدی بیک ثمانیة عشر الفا
اون سکز بیک تسعة عشر الفا اون طقوز بیک عشرون الفا یکرمی بیک
ثلثون الفا سی بیک اربعون الفا قرق بیک خمسون الفا الی بیک
ستون الفا التمش بیک سبعون الفا یتمش بیک ثمانون الفا سکسان بیک
تسعون الفا طقسان بیک مائة الف صد بیک مائتا الف دویوز بیک
ثلثمائة الف سیصد بیک اربعمائة الف دورت یوز بیک خمسمائة الف
بانصد بیک ستمائة الف التی یوز بیک سبعمائة الف یدیصد بیک
ثمانمائة الف سکزیوز بیک تسعمائة الف طقوزیوز بیک الف بیک
الفان ایکی بیک ثلثة الاف سه بیک اربعة الاف دورت بیک
خمسة الاف بش بیک ستة الاف التی بیک سبعة الاف یدی بیک
ثمانیة الاف سکز بیک تسعة الاف طقوز بیک عشرة الاف
اون بیک احد عشر الفا اون بر بیک اثنا عشر الفا
اون ایکی بیک ثلثة عشر الفا اون اوچ بیک
خمسة عشر الفا اون بش بیک ستة عشر الفا
اون آلتی بیک سبعة عشر الفا اون یدی بیک
ثمانیة عشر الفا اون سکز بیک تسعة عشر الفا
اون طقوز بیک عشرون الفا یکرمی بیک
ثلثون الفا سی بیک اربعون الفا قرق بیک
خمسون الفا الی بیک ستون الفا التمش بیک
سبعون الفا یتمش بیک ثمانون الفا سکسان بیک
تسعون الفا طقسان بیک مائة الف صد بیک
مائتا الف دویوز بیک ثلثمائة الف سیصد بیک
اربعمائة الف دورت یوز بیک خمسمائة الف
بانصد بیک ستمائة الف التی یوز بیک
سبعمائة الف یدیصد بیک ثمانمائة الف
سکزیوز بیک تسعمائة الف طقوزیوز بیک
الف بیک الفان ایکی بیک ثلثة الاف
سه بیک اربعة الاف دورت بیک
خمسة الاف بش بیک ستة الاف
التی بیک سبعة الاف یدی بیک
ثمانیة الاف سکز بیک
تسعة الاف طقوز بیک
عشرة الاف اون بیک
احد عشر الفا اون بر بیک
اثنا عشر الفا اون ایکی بیک
ثلثة عشر الفا اون اوچ بیک
خمسة عشر الفا اون بش بیک
ستة عشر الفا اون آلتی بیک
سبعة عشر الفا اون یدی بیک
ثمانیة عشر الفا اون سکز بیک
تسعة عشر الفا اون طقوز بیک
عشرون الفا یکرمی بیک
ثلثون الفا سی بیک
اربعون الفا قرق بیک
خمسون الفا الی بیک
ستون الفا التمش بیک
سبعون الفا یتمش بیک
ثمانون الفا سکسان بیک
تسعون الفا طقسان بیک
مائة الف صد بیک
مائتا الف دویوز بیک
ثلثمائة الف سیصد بیک
اربعمائة الف دورت یوز بیک
خمسمائة الف بانصد بیک
ستمائة الف التی یوز بیک
سبعمائة الف یدیصد بیک
ثمانمائة الف سکزیوز بیک
تسعمائة الف طقوزیوز بیک
الف الف بر ملیون بیک کره بیک وتر طاق تحریف ایدوب تک دیو لر شفع جفت دیو لر

وصنعی نهاده اند حکیمان روزکار ∴ که اعداد ان بوفق نحو ایهم یهی نوشت
عید وعرب بسال ودر واخر اچرخ ∴ نقش مهین کعبه بکه ای نکوسرشت
میعاد وضع حمل ونماز خدای بوش ∴ یاران مصطفی وطلاق ودر بهشت

صورتی بودر

۴	۹	۲
۳	۵	۷
۸	۱	۶

رسم اولنوجق وبعضیلر وفق مزبورک وضعک وبرخانه یه عدد رشوه وجهل ببن ایدیلر که نظم

دفعی

فصل فی کسور العدد

فصل حصّه بهره بمود قدر که اولو تعبیر اولنور جمعه حصص شقص مثله
جمعه اشقاص قسط مثله یقال قسّطوا علیهم المال قسّمه علی القسط والتسویة جمعه
اقساط جزء مثله جمعه اجزاء سهم مثله جمعه سهام وسهمان وانصباء جوهری دیدی که
التسهیم التنصیب بنصیب مثله جمعه انصبا آخلاقی مثله کقفل مثله جمعه کقول حظ مثله جمعه
حظوظا قسم مثله اقسام بعض لحنت هر آز پاره فارسیده برنخ رخی درلر جمعه ابعاض
بنذ اندک ازیحق نسنه که اعتباره صالح اولمیه بنذا اصلنده برنسنه نی بیراقوب اعتبار دن
اسقاط ایتمک دیرلر وقلیل اولان نسنه رخی اکثر یا مطروح اولور وفی الاساس القلیل
بنبذ ولا یبالی جمعه ابناذ بسیر مثله وفی الاساس یسیره الحقیر القلیل نزر وقلیل مثله نصف
نیمه برشیئک یارسی شق وشطر مثله ثلث سه یک اوجده بر ربع جاریک خورنده بر
خمس بنج یک بشده بر سدس ششتن یک آلتی ده بر سبع هفت یک یدی ده بر ثمن
هشت یک سکزده بر تسع نه یک طقوزده بر عشره ده یک اون ده بر عشیر مثله جمعی
اعشه آکلور نصیب وانصباء کبی معشار مثله قطرب دیدی که مربّع ربع ومعشار عشه
معناسنه در آلمدن غیری استعمال اولنمدی مثلا مثلاث دیمز لرثلث معناسنه موحّد
یگان یگان بر بر زر زر مثلا جانبنی القوم موحّد دیرلر قوم پر بر بر کلوب بالکوز بالکوز
کلسه لر وعلی هذا القیاس احاد مثلا مثنی دوگان دوگان ایکیشر ایکیشر ثلاث
سه گان سه گان اوجر اوجر مثلث مثله رباع چارگان چارگان دوز در دور در مربّع
مثله خماس بنجگان بنجگان بشر بشر مخمّس مثله وعلی هذا الی عشار معشّر من حیث
الاعراب کتب لغوده غیبه مصرف بخشنده احوالدن نفصیلا اولنمغله کمیت سیک رکاب خانه یه
اول وادیلر میدان دیرلمیدی والله اعلم فصل عین زر التولد شعیره
جوار آرپه که مروفدر لکن بو مقامده مراد بر آرپه اکنه بکه وزن در شعیره تان بر جوه ایکی آرپه
بغر ایکی آرپه آغیزیکه اولاکا وزن بسته معلوم اولا که وزنلرین جمله دن مقدم اعتبار اولنان وزن
شعیره اولدیغی مشهور اولمشر لهذا مصنف شعیره ایله ابتدا ایتدی وشعیره نک اجزاسنه تعرّض
اتمدی لکن ابن سینا کلامندن مفهم اولور که مقدم اوزان ذره اولدیغی حیث قال ۹
جوی شش خردل است دخردلی را ده ودو فلس دان ازدرم تقدیر بود هر فلس از آنها شش فتیله
فتیلی شش نقیره ست ای جهان کیر نقیره یی شش قطمیر ست وآنگاه ده ولو ذره آید وزن قطمیر
پس شعیره آلتی خردلدن مرکب اولوب اجزاسی خردل اولور حبة مثله فیروزاباذی دیدی که حبة
بر درهمک ثمنک سدسی مقدار دیدی که بر درهمک قیراط سکز جزؤندن بر جزؤی اولور طسّوج
تسوج مفتاح اللغه صاحبی دیدی که تسوج دانکدر زیرا یکری حورت حبة بر دینار در ودینارک
سدسی حورت حبة در بر دانک در بر دانکک یعنی که بر حبة در تسوج اولور که تعریب ایدوب
طسّوج دیرلر انتهی وکلام اندکوز کما الغرایب کلامنه اتقدر وصاحب جامع بحر الغرایب کلامنی
نقل وتعریض ایدوب تسوج لفضلی شوخ جهل بیان اندی که تسوج بر نخ حبة در وبکری حورت حبة بر دینار

دینار

ودینارک ربعی که آلتی حبة در بر دانک در پس تسوج دانکک ربعی ودینارک ربعنک ربعیدر که
دینارک یکرمی حورت بچندن بر بچق نخشی اولور فیروزاباذی طسوج ایکی حبة در دیدی جمعه
طساسیج قیراط اصلنده قراط ایدی دینارک دنار اولدیغی کبی نیم دانک یارم دنک که
ایکی حبة اولور ودانکک توقیفنده اختلاف اولندیغی سبقت اتدی که بعضیلر عندنده حورت حبة
وبعضیلر عندنده آلتی حبة اعتبار اولنمغله نصف دانک قول اول نظر ایله ایکی حبة وقول ثانی یه
نظر ایله اوچ حبة اولور بعضیلر دیدیلر که قیراط یاریم دانک واکثری چکرک در بر وزنی معلوم اولمکه
بر حبة ایکی شعیره در ودینارکی حورت حبه دن عبارت اولمغله بر دینار فیرق سکز شعیره
اولور ثمن سدسه شو اوچ حبة یعنی دینارک یکرمی حورت جزؤندن اوچ جزئنه ثمن دینار دیرلر
سدس دانک که دینارک یکرمی حورت جزؤندن حورت جزؤی در دانق مثله تونک
فتح وکسری لغتدر دانک درهمک بر سکزده بر ربع دانک ونیم بر بچق دانک که آلتی حبة که اونکی
شعیره در ثلث حو دانک ایکی دانک یعنی دینارک سکز حبة سی که اون آلتی شعیره در نصف
دینار نیم دینار یاریم دینار که اوچ دانک واون ایکی حبة ویکرمی شعیره در دانک وحبة
وشعیره اعتبار یله ثلثان چار دانک حورت دانک زیرا بر دینار آلتی دانک در کز ثلثانی
حورت دانک اولور وحبة حسابیله اوچ آلتی حبة وشعیره حسابیله اوتوز ایکی شعیره اولور
نصف وربع چهار دانک ونیم حورت بچق دانک زیرا دینارک نصفی اوچ دانک
وربعی آلتی حبة که بر بچق دانک در مجموعی حورت بچق دانک اولور که بحساب حبة اون سکز حبة
وبحساب شعیره اوتوز آلتی شعیره در ثلث وربع نیم دینار ونیم دانک یاریم دینار ویاریم دانک
زیرا دینارک ثلثی سکز حبة در که ایکی دانک در عبارتدر وربعی آلتی حبة در که بر بچق دانک در
عبارتدر بسن مجموعی اوچ بچق دانک در واوچ دانک نصف دینار در وبحساب حبة
اون حورت حبة وبحساب شعیره بکرمی سکز شعیره در نصف وثلث پنج دانک
بشس دانک زیرا دینارک نصفی اوچ دانک وثلثی سکز حبة که ایکی دانک در عبارتدر
بسن مجموعی بشس دانک اولور وبحساب حبة یکرمی حبة وبحساب شعیره فیرق شعیره در
ثلثان وربع پنج دانک ونیم بشس بچق دانک زیرا دینارک ثلثانی اون آلتی حبة در که
حورت دانک در عبارتدر وربعی آلتی حبة در که بر بچق دانک در عبارتدر بسن مجموعی بشس بچق
دانک اولور وبحساب حبة یکرمی ایکی حبة وبحساب شعیره فیرق حورت شعیره در دینار
یک دینار بر دینار که الغی مروراندی که بحساب شعیره فیرق سکز شعیره وبحساب حبة
یکرمی حورت حبة وبحساب دانک آلتی دانک وبحساب خردل ایکی یوز سکسان سکز خردل وبحساب
فلس اوچ یک حورت یوز آلتی فلس وبحساب فتیله یکرمی یک یدی یوز اوتوز آلتی فتیله
وبحساب نقیره یوز یکرمی حورت یک حورت یوز اون آلتی نقیره وبحساب قطمیر طقوز یوز طقسان
بشس یک اوچیوز یکرمی سکز قطمیر وبحساب ذره یک کره یک طقوز یوز فیرق اوچ کره
یک طقوز یوز اوتوز آلتی ذره هذا ما تحرّر حبة فی هذا المقام والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

فصل فی الوزن کالدرهم والقیراط

جمعه دنانیر دینار آخرش دینار و شست از نازکی و فی الصحاح ای فیه خشونة و فی القاموس ای خشن لحدة **دینار قائم** یک مثقال راست **دینار خارج** کم از یک مثقال **مثقال** هم سنگ دینار و زننده بقدر دینار آخیر لغنده اولان نسنه بهرنه اولورسه اولسون مثلا بر مثقال کوموش بر دینار آخیر لغنده اولان کوموش دیمکدر نفسه هذا کورار باب لغنک مثقال الغنی میرانه من مثله دیدکلری کلامه مبنی اولمق ملاحظه اولنور **جمعه مثاقیل** صاحب سامی دیدی که مثقال درهم حسابیله بر درهم و ربع سدس درهم واوچ سنویه و طسوج حسابیله یکرمی حورت حبوب جدیده و بکو مقامده صاحب قاموسک ملیلا و میزان خصوصنده تحریر اندیکی کلمات نقلا و ترجمه اولنمق مناسب ملاحظه اولندی علامه مزبور م کره حاوه سنده دیمکه مثکوک تنوین و زننده بر میکیال در که هر بحق صاع آله یا خود نصف رطلدن سکز اوقیه بر دانکه یا خود نصف دینه حصه و دینه یکرمی ایکی ندیا یکرمی حورت ندر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک ملی ایله یا خود اوچ کیله حبه در و کیله حبه برسنه سکز ثمنی در و من ایکی رطل و رطل دخی ایکی اوقیه در و اوقیه برالتسعار و برالستارک ثلثانی در و دستار حورت مثقال و نصف مثقال در و مثقال بر درهم و بر درهمک اوچ سبعی در و درهم اکچه و اونق و بر دانق ایکی قیراط و بر قیراط ایکی طسوج و بر طسوج ایکی حبه و بر حبه بر درهمک ثمنک سدسی یعنی بر درهمک قیرق سکز جزؤندن بر جزؤی در شرح وقایه حواشیسندن بر حاشیه معتبره دیانت بخشنده واقع اولدیکه رسول اکرم زمانده بر دینار اوچ درهم و نزننده ایدی که مجموع اونز درهم یدی مثقال اولمق اوزره و بزم دیارمزده دولت عثمانیه ده رایج اولان قیرق درهم مقداری اولمق نزدیک اولمغله درهمک دوردی بر درهم شمار ایدی که بذره ده بهزار دینار اونبیک دینار **جمعه بدر** بدر بدور وجی کلور یقال فلان بدر بنو الدور و یهب البدور ابن عبید غریب مصنفنده دیدی که فعله وزنی فعول و زنی اوزره جمعنی الا اوج کلمه که بضعه ج الکمه ج جمعی بضع کلور و بذره که جمعی بذر در و مضبه که جمعی مضب کلور لکن مصنف سابقا جمعی مضبات و مضاب دیدی خاطر فاتره حطور ایدن بو در که مضبه ده مضاب اولدقده جمعی مضب کلور و ارض اوزرینه منبسط جبل مناسبله اولدقده جمعی مضب و مضبات کلور **صره** کیسه زر التون کیسه سی درهم و دینار وضع اتدکلری کیسه یه شامل در مردنا خود در بر کیسه یی باغلامق مناسبله و بغلایه جق نسنه یه صار دیرلر بعض نسخه ده رکوبی زر بستن ایله نقیضه اولندیغی بو معنایه مبنی اولمق ملاحظه اولنور یقال صررت الدرهم فی الصره ای شددتها **جمعه صر قنطار** یک پوست کاو بر زر جوهری دیدی که قنطار معاذ بن جبل دنا یکی یوز اوقیه اولمق اوزره روایت اولندی بعضیلر یوز یکرمی رطل و بعضیلر یوز سکسان رطل التون دیدیلر و صاحب دیوان یمنش بیک دیناره دخی دیرلر دیدی **جمعه قناطیر ورق** سیم کوموش لکن فضه غیر مضروبه ده استعمالی شایع در فرآدیدی که ورق خراج لغت وارز رواوک فتحی ورانک کسری واوک فتحی وکسری

ورانک

ورانک سکونی صاحب مفاتیح دیدیکه ورق رانک فتحیله مطلقا مال مغنسه در درهم وابل کبی **رقه** تمثیلها واودن عوض در وفی الحدیث فی الرقة ربع العشر جمعی رقین کلور یقال ان الرقین یقطعان الاقین یعنی درهم کثیره احمق کسنه نک حماقتی سنه ایدر و نعم ما قال البستی الناس الغون مع والیه و دولته و هم علیه اذا عادته لعون سبحان بلا مال یا قلیل حیله و بالقلی فی راة المال سبحان **درهم** درم معروف و معربدر و درهم آتی و اونق و بر دانق آتی حبه در صحیح اولان بو درکه ذکری مرور ایدن اوزان خصوصنده هر عصرک و هر مملکتک بر کورنه اصطلاحی وار در ابن خالویه دیدی که لسان عربده فعلل وزنی فانک کسری و لام اولی فتحی ایله یو قدر الا درهم که اکرچه معرب در لکن قدیمدن عربدن آتی تکلم اندیلر و قاضع که طین یابیسی در که صوبی صوعوملش حوضلرده اولور و قرصلع و فروع فعل الابل مغنسه و بایع که الکلر یص یکسنه مغنسه و بیجرع که طویل مضطرب الخلق مغنسه **جمعه دراهم دراهم مزابق** بسیار اندوز **مطلی** زر اندوز **درهم الطلس و مسیح** نقی نقش **درهم وازن** کران سنک **درهم یعملی** درم یعملی یعنی اول درهم که اوزرینه فمن یعمل مثقال ذره خیره یره و اول درهمه فمن یعمل دخی در لر یکام دل رسی آخر فمن یعمل اکر داری **درهم اخلاصی** درم که بر وسوسه اخلاص نفس کرده و قال ابو العلاء المعری وان الغنی والفقر فی مذهب الفتی سیان بل هی الثروة العدم و ما نبت مالا قط الا و مال بی و لا در بها الا و در به الهم و قال الآخر اذا کنت فی حاجة مرسلا و انت بانجازها مغرم فدع عنک کل رسول سوی رسول یقال له الدرهم و لغما لحکیم در روایت اولندی که یا بنی ارسل حکیما و لا توصه فان لم یکن رسول حکیم فکن انت رسول نفسک **اوقیه** چهل درم قیرق درهم **جمعه اواقی** بانک تخفیف و تشدیدی جائز در **طازجه** دویست زر خالص التون قاموس تازه دخی معرب جید و نقی معناسنه دیدی **جمعه طوارج فلسی** درهم مسیلمی باقیه دخی یابد قلری درهم فارسیده پشیز و ترکیده پول دیرلر **جمعه افلس** که جمع قلت در **فلوس** که جمع کثرت در و مفلسه مفلس دیدکلری کویا درهمی فلوس و زیوف اولدیغی یا خود بر حاله واردی که بر قلسه مالک دکلدر معناسنه در مصنف اساس دیدی که مفلس لفظنک اسم جمعی مفالیس در یا خود مفالیس مفلاس لفظنک جمعیدر و مفلس اول کسنه در که قاضی آنک افلاسیله حکم ایدوب ندا اندرمش اولا **قراضه** پاره زر اکنوی اوقاغی و قراضه دخی یا خود در قطع معناسنه قراضة الذهب التون قیرپنتیسی دیمکدر و ذلک به بعینه سکسکاره ابن مقرض دیرلر یقول ابن مقرض فتال للحمام اخاذ الجلوقبها **جمعه قراضات ضرب** درم ریز درهم سکه ضرب ایدیکسنه **دار الضرب و دار السکه** سکه ایچون درم **سکه** میخ درم درهمده نقشی معهود حدادان ایمک ایچون استعمال اتدکلری منقوشی مهر **صفیه فی صراف** معروف در و کذا الصفیه صراف سیم سنره کسنه دیله نقیضه اولندی یعنی کوشی رایج ایدیکی و ابن سکیت دیدیکه صریف و صفیه

معناسنه در جمع صیارفه قسطاس کیسه دار سبیکه پاره سیم کوموش پاره سی که تحریف
ایدوب سوکه دیر لر جمع سبایک بعیار ترازوی زر. آلتون ترازوسی ماردن ماخوذ در
وزن معناسنه جمع معایر معیر عیار کیر ساجه آغ چوب که عیار بروبر کشند. والله اعلم

فصل فی الوزان والمیزان

فصل فرآن سنجنده مطار بتی بعنر ترازو ایله برشنک مقدارینه مطلع
اولمق معناسنه میزان ترازو. مروفدر که آله وزن دیمکدر جمع موازین منجم شاهین ترازو.
ترازو نک عمودی که کفه لری اکا اصار لر و ترازو نک لسانی آنک حاق وسطنه کچور لر لسان
المیزان زبان ترازو. ترازو نک دیلی که عموده کچوروب حین وزنده اعتبار آنک استقامه
و میلنه در عین المیزان چشمه ترازو. ترازو نک ایکی جانبی مساوی اولمسه مساوی السیون
ایکجون وضع اندکلری نسنه. جوهری که وفی المیزان عین اذا لم یکن مستویا. واساس و قائمتی
وفی المیزان عین ای میل دیدکدن صکره اساس اصلح عین میله انک دیدی نقل اولنمق
کلمه دن منفهم اولور که چشمه ترازو و ترازو اولمق لازم لسانی اولمه عذبه رشته ترازو.
ترازو ایچی جوهری عذبة المیزان الخیط الذی یرفع به کفة یکه ترازو. ترازو کفه سی که ترازو
کوزی تعبیه اولنور جمع کفف صنجه سنک ترازو. ترازو کفه سنه موزونانک مقداریچی یکمک
ایچون وضع اندکلری طاشدر سیمین ایله سنجه دخی لوغنایه در. وفارسیدن معرب ترکیده
طارته جق سنه ایله تعبیه اولنور. مثلا ترازو نک بر کفه سنه وضع اولنان جسم ثقیل که آنکله کفه
اخری به وضع اولنان سنه نک مقداری بیلنور. معلوم اولور که عرب دراهم صنجه یحسوب کامل
العیار مراد ایدر لر و مثلا ده دراهم صنجه دیر لر دراهم دن اصلا نقصانی یوق معناسنه. وآنک
مقابلی عادة لفظیدر که بوزعددن ایکی عدد ناقص در معناسنه. مثلا مائة الا درهم عادة دیه لر
طقسان سکز مراد اولور. والف الا درهم عادة دیه لر طقوز یوز سکسان مراد اولور حکایت اولندی که
نصیر حمامی سراج در آقه دیدی که صاحب برهان الدین حضرتلرن بر قصیده ایله مدح اندم که بو کیجه مجلسنده
قراءت اولنه جقدر وجنابکزدن نیاز ایدرم که قصیده مزبوره حسن ترتیبه و مدح و ترویج بیورمغه
همت ایده سز چونکه مجلس صاحبی قصیده نصیره قراءت اولندی قصیده تمام اولدقده سراج
دیدی که نظم شافنی للتنصیر شعر بدیع. وملئنی فی التنعر نقد بصیر. ثم خلا سمعت
باسمک فیه. قلت نعم المولی ونعم النصیر. صاحب بو شعر استماع اندکده نصیره
بر آز عطیه ایدوب سراجه ایکی یوز درهم ویرسونلر. صوفرمان اندی دیدی که ایکی یوز درهم
صنجه اولسون. سراج زمینی بوسه ایدوب دیدر که بو عبد داعی اول ایکی یوز درهمک عادة
اولمه سنی نیاز ایدر. صاحب بو کلامدن عظیم تعجب اندی و دیدی که نصیره هر نه زمان که بر ی شعر ایله
مدح ایده آکا عطیه مز عادة اولسون. روایت اولندی که سراج خانونی وفات اندکده صاحب
آکا تعزیه و برآز آجه ارسال اندی سراج دیدی که نظم اثنتنی صنجة وانث معادة. علی
عاداتها والخیر عادة. واثنتنی مصیبة من تولت. ولا دلت علی المولی سعادة. عمود
چوب ترازو. ترازو آغاجی که قپانده اولور وقول تعبیه اولنور کوچک ترازو لره منجم دیر لر.

قپان

قپان کپان. بویوک ترازو که آخر شیدطار تارلر معروف در قسطاس مثلث السین رومیدن
معرب در فاتک ضم وکسری لغتدر رطانه سنک کپان. قپان طاشی که کوچک ترازو لره صنجه منزله
سنه در قفیز پیمانه. جوهری ظرف که اوچلک تعبیر اولنور. فارسیده برآمد فقیز
او چوب اجلی قویب اولدی دیه چلک برحرف اولنور جمع اقفزة وافقزه دخی کلور.
مکیال مثله من بک من. برتمان ایکی رطل در جمع امناء مناء صاحب
سامی دیدی که منا بحساب درهم ایکی یوز الکی بدی درهم و سبع درهمدر تحقیقا صاع
پیمانه ایچار منی. صورت بتمان شتی صفیحه جق اوچلک. جوهری صورت مد در دیدی جمع
اصوع واصواع وصیعان اصوع مثله مذ بتمان یک منی. برتمان صنیغان اوچلک واهل
حجاز اصطلاحنده بر رطل وثلث رطل. واهل عراق اصطلاحنده ایکی رطل. واهل روم اصطلاحنده
یکرمی کیل در. ومعتدل نسنه ایکی الدرینی کرکی کبی مد وفتح ایدوب جو یاندن بری ایله طولدور سه
او مقداره دخی مذ دیر لر وجه تسمیه ظاهر در. عصام الدین حاشیه صفائیه ابن خصوصی بحر بالمد
واقعه مطابق بولدم دیدی جمع امداد رطل نیم من. ولقریبا بوزاوتوز درهم. وتحقیقا یوزیکمی
سکز بچوق درهم ونصف سبع درهمدر جمع ارطال استار یک استیر. برا ستیر در هم
حسابی ایله الکی بچوق درهم در اصطلاحا. ومثقال حسابیله صورت بچوق مثقال در جمع
اسابیر حفنة یک مشت. جوهری بر آویچ یعنی آویچ طولوسی. وفی الاساس اعطاه
حفنة من الدقیق وهی ملأ الکفین جمع حفنات کم. نهفصد وبیست صاع یدی یوزیکمی صاع
بحساب درهم یدی یوز قیرق سکز کره بیک وسکز یوز درهمدر. قاموس آلتمش فقیز. یاخود
قیرق اوقیه در دیدی واردت اهل مصر وشام اوچلکدرلر. بویوک اوچلکدر که اهل عراقک
استعمال اندکلری فقیز کبی. واردت بکر می صورت صاع صیفار اوچلکدر عوز دوایسه
وهشت دوهشت من. ایکی یوز سکسان سکز بتمان که اهل خوارزم اوچلکدرلر جمع اعواز معلوم
اولمه که الفاظ مذکوره نک کنری مکیال وکیله دخی اطلاق اولنور مثلا لفظ صاع صورت من
صیغاجق اوچلکه اطلاق اولندیغی کبی صورت من مقداری شیئه دخی اطلاق اولنور

فصل فی القرس

قرس اسب. آت مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور مؤنثی فرسة کلر. ابی بکر سراجدن روایتله دیدی که
مؤنث فرس دیمک اقتضا ایدر فریسة دیمک کرک دیدی کنیه سی ابو المضاء. وابو طالب
وابو المنقذ وابو مدرک وابو المنجی در. ولفظ فرس افراس در ماخوذ در کویا سرعته سبی ایله ارضی
بیه ثار. جاحظ مقاتل بن سلیمان دن روایت اندی که موسی علیه السلام حضرتلرینه سؤال اندی که
مرکبلرک قتقسی خیر واولی در جواب خضر دیدی که فرس وحمار وتعبیر زیرا بونلر مراکب انبیا در.
جاحظ دیدی که فرس اولوالعزم اولانلر بیمجه لر مرکبی در. وحامل سلاح وجهاد فی سبیل الله مرکبی در.
وبعیر هود وصالح وشعیب ومحمد علیهم السلام مرکبی در. وحمار عزیر وعیسی مرکبی در. جوهری دیدر که
مشهور اولدر که فرسک خطوه سی بوقدر وبو کلام فرسک سرعت وحرکتندن کنایه در نته کیم بیورمش
مراده سی بوقدر دیدکلری جهاتی بوقدر دیمکدن کنایه در. جمع افراس خیل اسپانیا آتلو عسکر

فرسان کبی • و آتہ و آت سوردسنہ دخی دیرلر • و فرسہ راکب اولان کسنہ یہ فارس اطلاقی ایلہ
و نادر اطلاقی قبیلندندر • فارس لفظنک جمعی فوارس کلورکہ شاذ در زیرا فواعل وزنی فاعلہ
جمعیدر صاربہ وضوارب کبی • و دخی مؤنثک صفتی اولان فاعل نک جمعیدر حایض وحوایض کبی
و آدمیدن دکغیری دکغبارت فاعل نک جمعیدر بازل و بوازل کبی • و مذکر عاقل دکغبارت
اولان فاعل دن فواعل و وزره جمع اولنان اوچ کلمہ در فوارس و بہوالک ولواکس کبی • جمعہ
حیول اعراب اسب تازی عربی آت کہ طرفینی عربی اولہ کرائع مثلہ واکثر کتب لغتدہ
مطلق حیل ایلہ تفسیر اولندی زیرا سامی دقاموس خیل وجبہہ وکرائع فرسک اسم جنسیدر کہ
مفردلری بوقدر جوتصریح اولندی • وفی الاساس احبس الکراع فی سبیل اللہ ای الخیل • وجمعی اکرع
وکرعان در عتیق اول فرس در کہ طرفینی عربی اولہ عیوب دکآزاد اولوب نقصاندن
عاری اولمغلہ بواسم ایلہ تسمیہ اولندی • زمخشری سورۂ انفال تفسیرنده روایت ایدی کہ
رسول اکرم بیوردیلرکہ ان الشیطان لایقرب صاحب الفرس العتیق ولا دارا فیہا فرس
عتیق • قال ابن عبد البر فی التمہید الفرس العتیق ہو الفاره عندنا • وقال صاحب العین ہو السبق •
ومیری دیدکہ فرس طقسان یاشنہ بالغ اولور • واللہ اعلم • بصلاح الدین صمدی عتیق منسجم
تامّ تألیفنده دیدی کہ اصحاب تجربہ دیدیلرکہ فرس جواد بغایت صاف اولاکصودکی ایچر
لہذا اوک آیاغیلہ صومنی دور ومکدر اولسون ایچون بعضیلر سبنده دیدیلرکہ فرس
مزبور ماء صافی ترکندوکنی کورد یکی ایچون دور وصفدی دیدی کہ وبذا تعلیل علیل
لایشفی بالغلیل حصان اسب بزّ • ارکلک آت آبغور رغبہ اولنور حصن دن مأخوذ در
حفظ معناسنہ • اصلنده حصانہ اول فرس در کہ مینسی ہر قیصہ اغہ انزال ایتمکدن دریغ ایدوب
بلکہ کریم الاصل اولان مادیانہ انزال اجابتی اولور لرایدی صکره ہر ارکلک آتہ اطلاق اولنیر •
یقال کبّ الحصان • وازدوج الحصانان جمعہ حصُن بجر اسب مادہ دلبشی آت کہ فارسیدہ
مادیانلق وترکیدہ قیصرلق دیرلرکہ حوسوراخ دکمحفوز جمعی حجور کلور وحجورۃ وحُجار دخی کلور
مصنف اساس • شاوک اذا خرسَ النخلُ وسطَ الجُور وصاحَ الکلابُ وعقّ الولد قولنی
ایراد وحافظ دکمعناسنی شو وجہلہ بیان اندی کہ محل مزبور آت آبغور آت عکری معاینہ
وتمییز ادراک ملعانی مشاہدہ اتدکده شدت حیرتندن قیصہ اقدر جابنده التفات اتمز •
وکلابک اصحابنک بیتلری متعفیہ اولمغلہ کلاب اجنبی ظنّ ایدوب نباح ایدرلر • وعقوق الوالده
مستولی اولان رعب وتحیر دن ناشی اولدیرینہ باقمزلر • رمکہ مثلہ جمعہ رمک در مادیان
رمکات • وارماک دخی کلور الحجر الملبّاشر مادیان کہ قصد برفحل کندیسنی ایدیلدکده
رعوث انکر بچہ رامیسی ہیدہ • وفی السامی بجین ومُعرف اسب یدنژاد بجین چوده
باباسی عربی وانہ سی عجمیہ عربی اولان آت • وباباسی عربی ووالده سی جاریہ اولان ولده
دخی بجین دیرلر جمعہ بجان فجم اسب پالانی • وفی القاموس الحمّارۃ کجبّانۃ الفرس
الہجین کالمحمر فارسیتہ پالانی • ودخی بجین عتیق مقابلی در دیدی طرف

اسب بنیک بزّاده • اصلی کریم اولان آت کہ طرفینی یدی اصل اولیہ • ابوزید لفظ طرف
ارکلک آتہ اطلاق اولنوردیدی کودن اسب بالانی • سمرآتی وبور وشبلی اولمین آت • ومجازاً
بیطی الفہم اولان • نکسنہ یہ دخی اطلاق اولنور جمعہ کوادن برذون اسب ترکی آت کہ
عربی مقابلیدر • فارسیده ماچی دخی دیرلر • واکثر یا بوقولہ آت سفر وحربہ صالح اولمغلہ
سمرو وررلر • لہذا بعض نسخہ لرده اسب پالانی ایلہ تفسیر اولنوب وجوہری وفیروزآبادی
دابہ ایلہ تفسیر ایتدیلر • مؤنثی برذونہ درجمعہ برادین • وفی المثل اثقل من البرذون • واضرمن البرذون
فیروزآبادی دیدی کہ جرودون وجردون دال مہملہ ایلہ ارکلک گلرمعناسنه در • لکن مصنف
حشرات دن برجردونہ دیدی • بعضیلر سباعدن دیدیلر • ویقال لقیت فلانا مجیدًا •
واخاه مبرذنًا • ارہور اکب جواد واخوه راکب برذون • ودخی سالته حاجتہ فبرذن عنها
دیرلر • نقل عنها معناسنه • عاجیج اسب بنیک رو • والواحد عنجوج • وفی القاموس
الحیاوین الخیل والابل صابین آنکر سمنکر دارده • آیاقارنده نعلی ولیکن یاخود برزه جمعی والمغلہ
طیرنا قلی نیک اوجلرینی یاصان آت صافن آنکر برسه دست وپا بیلسندویوکنارہ
سم جہارم عجلزہ آب سخت کوستت عجلندی زفت خلق مطرهم سنکوخلق مهرکزہ نژ •
دکلک طای جمعہ امہار ومہار ومہارۃ فلوّ وفلوّ • دخی بومعنایه در جمعی افلاء وفلادی در •
جوہری واوک تشدیدی ایلہ مُہر زیرا والده سندن قطام اولنور مؤنثده فلوۃ •
دیرلر عدّ وعدوۃ کبی ابورند دیدی کہ فاری مفتوح اتدکده واو سنده • ومکسور اتدکده مخفف اولور
مُہرۃ کره ماده دیشی طای • قیل بعض الحکماء ای المال اشرف قال فرسٌ نتجها فرس فی بطن فرس
وفی الحدیث خیر المال مہرۃ وسکۃ مأبورۃ ای کثیر النتاج والنسل والسکۃ الطریقۃ المصطفة
من النخل • والمأبورۃ الملقح • جمعہ مُہُر ومُہرات طای اولان فیصرلغہ فرس مُہر دیرلر نکل فرس
قوی مجرب • وفی الحدیث انّ اعمه یحب النکل علی النکل یعنی الرجل القوی المجرب علی الفرس
القوی المجرب حولی یکساله • برباشنده طای جمعہ حوالی جذع سوساله • ایکی یاشنده طای
جمعہ اجذاع وجذاع وجُذعان ثنی سه ساله • اوچ یاشنده طای • معلوم اولدکہ ثنیه اوک
دیشنده دیرلر وصغیره اتهو مثللو جانال طیرنا قلی کہ آکا طائف دیرلر لذلک آت مثللو یوقدن
طیرنا قلی کہ آکا حافر دیرلر اوک دیشلرینی اوچ یاشنده بیراقورلر واول دقنده جواتات
مذکوره یہ ثنی دیرلر وطیرناغی اولیاء دوه کبی کہ آکا خُفّ دیرلر آلتی یاشنده بیراقور
وعند الفقہاء بش یاشنده دوه یه وایکی یاشنده صغیره وبر یاشنده قیونه وکچی یه ولکی
یاشنده آتهویه ثنی دیرلر جمعہ ثنیان وثناء • مؤنثده ثنیہ دیرلر کہ جمعی ثنیات کلور
رباعی چارساله • حورت یاشنه کیرمش طای • رباعیه اوک دیشلرایله ناب ماهینده اولان
دیشه دیرلر • وحورت یاشنده رباعیه سلین بیراقدیغی ایچون بواسم ایله تسمیه اولندی
فارح اسب تمام • تمام وکامل آت • زیرا انک تمام دیشلری بش یاشنده کامل
اولور • پس فارح بش یاشنده آت معناسنه درجمعہ فُرح وقوارح مزنکی دخی فارح

معناسنه در. فارسیده بحرف دیر لر دشتی تمام خورمش آت معناسنه مرکب بر شتنی.
اوستنده اولتوره جوق آت یعنی بینه جک دابته بینت تعبیر اولنور جمعه مراکب سفینه یه دخی
مرکب دیو لر لکن اکثریا بحری قیدی ایله مفید ذکر اولنور حُلّان اسب خلعتی خلعت آتی که
بیشکش ایجون آخره ابدا اولنان آت که یوک کوتورمکه قابل اوله. قال فی الاساس
اجازة بخلعة وحُلّاً وهو فرس یحمل علیه مقرب آنکله یرانکذارندا زغو نقاست جنیبة
معروفدر که فارسیده کتل دیو ترکیده یدک تعبیر اولنور جنب دن ماخوذ دریان معناسنه یدک
آتی اکثریا صاحبینک یانندہ چکلدیکی ایچون باسم ایله تسمیه اولندی قوود فرمان بردار. اول
آت که راکبنه مطیع اولوب هرنجه مراد ایدرسه اکاکوره حرکت ایده منقاد اوله سهل و سلس
مثل صاحب مصرحه لفظین مذکور بنی اسب فرمانی ایله تفسیر ایدی. طوع الجناب دخی
بو معنایه در فاره اسب زیرک و رفتن. خرو استره دخی اطلاق اولنور. جمعی فرهة وفره در
عتد ساخته رخاتن را. جوهری الجون مهیا اولمش آت. وشدید تام الخلق اولان فرسه دخی دیر لر
وائی باندام خلق تام الاعضا و شدید اولان آتدر. مؤنثی واة کلور. جوهری دیدی که وائی
اصلنده حمار وحشی دن مقتدر الخلق اولان اطلاق اولنور ایدی صکره فرسه دخی اطلاق اولنوب
تشبیه صرایقیل سکب مسنح دریژ که رخاتن همی پرند. اول آت که سریع المشی اولغله مشی
اندکجه سه عشی زیاده ایدر. وفی الاساس ماء سکب وفرس سکب واسکوب ذریع ای
واسع الخطوة. ومسحت الابل یومها سارسبکر شندیدا. وفرس دریر کثیر الجری انتهی وسلس
ساطی فراخ کام قطوف حرد کام عدا آمحضیر اسب دونده اقدر آنکه پای درپیش دست
نهد. فیروزابادی دیدی که اقدر اول آتدر که مشی اندکده آیاقدی الکرینک موضعنه واقع
اوله. یاحود ایا قدر بنی مناسب اولان موضعه وضع ایلمه انتهی. تحفی اولمیه مضای اول عندر
اولان کتب لغات مطوله و مختصره به مخالفدر آنجق الحمال الاعلا اصاحبی دیدی که قدر
اقدرکن جمعیدر واقدر قصبة العنق اولان رجل وآیاقلرینی الکرینک موضعنه وضع ایدن فرس معنیسنه
در احق پای هم آنجانهدکه دست نهد. فیروزابادی دیدی که احق اول فرس در که ایاقلرینک
طرانی الکرینک موضعنه وضع ایدر که فرس عیب در. وذرلة بین فرسه دخی دیر لر وصاحب
الحمال حق احق لفظنک جمعیدر حیوب وجه مشروح اوزره تفسیه اتدی. شئیت الکرپای
وانهدا زانجاکه دست نهد. آیاقلرینی الکرینک موضعندن کیرو به وضع ایدر. اقب
ضامر مقوّر مخطف شازب اسب باریک میان مجفر بوزک میان. یقال فرس مجفر مخطوط
الجفرة که جفره وسط معناسنه در. نهد بلند. جوهری دیدی که فرس نهد ای جسیم مشرف
فیروزابادی الفرس الحسن الجسیم الکریم المشرف دیدی سلهب سرخوب دراز. قیدود
دراز لشیت صاحب الحمال دیدی که اقود فرس وابل دراز ظهر وعنق طویل اولاندر. وقید الاوابد
خوب فرس سریع السیر مراد ایدر لرکویا وحشیلرسبقت ایدوب آندرک فرارینه مانع اولور.
یعبوب حموم سنبب اسب بیار رو. مطرز دیدی که یعبوب کثیر الجری اولان

وفی المثل لألفین قطوفا بالعناق. منجاد وعنق دن ماخوذ
سریع واسع معناسنه بین فلان آمرک
بطی کسنی سه یعنه یتشدررم وقد نظم
سبق ایله دیه جک
برج عقرب اولنور
منه

آت معناسنه در. ویعبوب اصلنده کثیر الجری اولان صوار. بعضیلر صوبی جوق جدول در
دیدی. فیروزابادی دیدی که یعبوب فرس سریع صویل. وجواد سهل. وبعید القدر فی الجری.
وجدول کثیر الماء معناسنه در. وحموم اول فرس در که بوکره اندکده بوکسه دخی جری ایلیه.
وسنبب فرس کثیر الجری معناسنه در سهلب سنهب سنهب فراخ رو. واسع الجری الشدید
معناسنه حرون اسب نافرمان بردار. اول آت که رکابنه منقاد اولمیوب مرادی اوزره
حرکت ایتمیه. حرن اصلنده برمکانده توقف ایدوب آندن حرکت ایمک معناسنه در
وحرون اول آت دن عبارتدر که راکبی تحریک مراد اندکده هرنه قدر اقدام ایدرسه حرکت
ایتمز بلکه خلاف مرادی اوزره حرکت ایدر. جوهری دیدی که حرون اول دابه در که شدت جری
وقتنده بغتة زیاده سکیر دیب کیدر کن توقف ایده. اساس حرن بالمکان فلا یبرح دیدی.
جمعه حُرُن وحُنُوب اسب دونده. یوکروک آت. کتب لغتدن مستفاد اولدیغی بودر که
سنبوب اونیاغان آت اولا. سَنَبَ الفرس یَسْنُبُ ویَسْنِبُ سَنْباً وسَنْبِیاً دیر لر آت
کندو لکندن صیچرایسه واوینایسه ودخی اَسْنَبَتِ الفرس دیر لر آتی تحریک ایتمه یقال
لم یُسْنِبْ فی شبابه کالمُهر فی شبابه. صلود اسب نی خوی. درلین آت که هرنه قدر یورسه
وسکیرتسه درلیه. واوت بتمین زمینه ارض صلدة. وقیلی اولمین باشه رأس صلد وجمل
ولایا آدمه دخی مجازاً اطلاق ایدیلر. وجماعی طاشه وروب اکثری حفصه اول وقعده
حیفلن صدایه صلود دیو لر. هضب اسب بیار خوی. جوق درلین آت که اولی حرکت ایتمه
درلیه. هضب بری بری آرنجه یاغان یغموره دیو لر. حِطر نطاو یمک کسری ورانک نشندری
ایله. اسب چهنده. صیچرایسه یاغان آت که جالیق تعبیر اولنور. طمر تخفیفله صیچرامق معناسنه در
وبوره یه یغمر برعوته ابن طامر دیو لر. ضبر دخی طمر معناسنه در اجرد اسب حردوی اوفاق
توکلی آت کربالیسی وقویریغی آزاولنه. جمعه جُرْد وجواد اسب نیک و. ابویور ویوشلی آت
مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور. بحر دخی بو معنایه در. قال الدمیری فی حیوة الحیوان الجواد الفرس الجید
العدو وسمی بذلک لانه یجود بجریه والجمع جیاد وأجیاد. بهلاج اسب ره واز. یوغه یور ویوشلی
آت فارسیدن معربدر. رهوج دخی بو معنایه در. شموس اسب سه کشن تحریف ایدوب بیمزید
جاموس دیر لر. میدانی شموس لفظنی لیست ندید عبارتیله تفسیه اتدی یعنی رکوب مراد ایدرکن
رکوب اندرسه. قاموس شمس الفرس شموساً منع ظهره فهو شامس وشموس دیدکی بو معنایه قریبدر
عقوق آبستن. کبه وطوغورمسی قریب اولان قیصاق. جمع عِقاق جمع سرکش. فیروزابادی
صاحبنه غالب اولوب راکبنی زمینه القایدرجه تفسیه اتدی وایام شبابه خلاعة اوزره
اولوب هوسنه تابع اولمایان کمسنه یه بحری طلق. الجموح دیو لر. ضروح بفوح للکدرزن. وفی الاساس
فرس ضروح للفوح. رجلیه وثفنة الدابة ضربته بحدحافرها. عضوض دندانی کیر. صدح صیحت
آواز. صدوح صداح بمصدح دخی بلند آواز معناسنه در. صیت کبی. مجنب کنزدست
مجنب کنزپای. صلتان وفلتان نشاطی ونیزدل. التنشیط الحدید الفواد. الخیل عبارتیله تفسیر
مطابق قدر

وقع انکر زود بساید تیز بور بلان آت رجیل آنکه بساید رجله دن ماخوذ در مشیه قدرت
معناسنه وفی الاساس رجل رجیل ای مشاء مشیاط آنکه زود فربه شود ملوخ آنکه قربه بنوذ
قاموس ملوخ طویل وضامر ومراة سریعة النهزال ودابة سریعة العطش معناسنه دردیدی
مزلاق انکر بچه یه سیار افکند واول بچه یه زلیق وزلق دیرلر طاینجاق موضعه شبیه طریق ایلدز
وریق ودوق انکه کشن خواید فرس شبیه ای سمین خیل شیار ای سمان که شوره وساره
وشوره وشوار حسن وجمال وهیئة ولباس وسمن وزینة معناسنه در ویقال جل صبیه شبیه
حسن الصورة والشارة خفانه دست وپای دراز خیفانه اصلنده جراده معناسنه اولمغله فرس
مزبوره الطلاقی تشبیه طریقیله اولمق ملاحظه اولنوباس سام هوارکب فی الروع خیفانة قولنده ای
جرادة دیدکدن صکره مراد فرس دردیدی شوباة فراخ دیان شوط طلق تک عقب تک ازپس
تک علا باقی تک بتعه اول تک حضر شتاب اودرتک والله اعلم بالصواب
اولمیه کربو فصل فرسک انواعنک اسامیسی لغت فارسیه ایله ترجمه اولنمغله اصطلاح
اهل فارس اوزره بعض انواعنک اسامیسی کتب معتبره منظور واسانید معتمده
دن مسموع اولدیغی اوزره بو مقام تحریر اولنمق مناسب اولدیغندن غیری فائده
دخل عظیمی اولدیغی جای شبهه دکلدر لهذا بوعبد فقیر مترجم کتاب بکمیت خامه یه ارخاء
عنان ایدوب دیدی که معلوم اولکه لسان فارسیده اسب فرس معناسنه اولدیغی بقیاب
مشهور ومعروفدر یک اسبه براتلو معناسنه آخرنده اولان یا یه تا رسمی دیرلر یعنی اول
کمسنه که بولده رفیقی اولمیه نظامی ابن کفت واز وعنان یکدراندن یک اسبه شد گویند
راندن اسبه مطلقا اولاق معناسنه درخواه ایکی آتی وخواه اوچ آتی وخواه برآتی اولسون
زیرا اولا فلرقدیم الایامده عجله ایله بربره کشد کارنده ایکی آت ایله کتمک معتاد اولمغله مطلقا
اولاغه حواله اطلاق اندیلر حواله کرخت دیرلر اولاق کبی سرعت ایله قاچدی دیمکدر
محلده ضرب اولنور تنبیل آت اوعور ملقدن غیری کاری اولمین کمسنه فرس نهاد
تست سنک مغلوب کبدر دیمکدر ودخی معلوم اولکه بهیذخ وهیذب باشی قوی اولوب
جنکه صالح اولان آت لوثسن تانک فتح وضمی لغتدر لکن ضمی افصحدر رام
اولمش اورکمک آت مجازا دوه یه وانسانه دخی اطلاق اولنور مستاغ اول آت
درکه اوکرنمش وصیرتنه اکرو سمرو ورولمش اولیه جرم زبونه اول آت درکه بوزی وقاری
وصورت آیا قلری بیاض اوله ابلق معناسنه بور طوری آت که عربی حمار اشقر دیرلر
دبور اصلنده فستقی رنکه دیرلر ومطلقا آته دخی بور اطلاق اولنور جزمه وبور
قیر آت که عربی ازرق دیرلر صاحب مجمع کمیت ایله تفسیر ایتدی مزرده وبرشیده
صاروآت کهر سیاهه مائل طوری آت که خرمایی طوری تعبیر اولنور کرنک آل آت
شولک قاره بوز آت صاحب مجمع دیدی که تیز بور ویوشلی ویوزیه آت درکه بینکی
قره آت که قیرمزی یه مائل اوله کران اول آت که طوری ایله صار ومیانده اوله

کاهی

کاهی الف حرف اولنوب کرن دینور یکران دخی بو معنایه در لکه شرفنامه دیدی که اول آت
درکه طوری ویلیسی وقویرو غی بیاض اوله حافانی صوالسه درآور کاهی درآورد کرزه جزمه
صحح یکران نکاید زکاهی برنوع قدح در یعنی عجله اورزه کل وبرقدح شراب کنور کرصحح ارزق آفتاب
شعاعندن شفق کبی سرخ وکلکون اوله وسائر کتب لغته قولآت اولوب اورزه دیره یاغیز
آت معربی وزنج در دالک فتحیله وفی القاموس الزنج محرکة الجل معرب دیره بکسر الدال تعریب اولمغله
والرفتح اندیلر کمه خیل مذکور نه رنک ایله متصف اولدیغن بیان اتدی لکن چاپردیکی وقیه شرفنامه
دیدی چاراد عجم اولمغله در کرسکز عجم اکا دیره دیرلر ودیره اول تک درکه حضره وزرقه میانلنه
اوله کرنه یشیل ونه کوک کویا ایکی رنک ممتزج اولدیغی صاحب مجمع دیدی که سیاه رنک اولاغ حیوان
درواته مخصوص دکلدر بلکه بسیار یزه قاره یاغیزات صاحب بحر قاره یه مائل کوک آت دردیدی شبرنک
بوزه رای قاره آت که عربی اقرحم اقرحم دیرلر شبدیز وشبرنک بری بریتک مقامنده استعمال اولنور
رسیس چیغ رکنده بنک بنک اولکار آت ورسیس اصلنده چیغ معناسنه در بوزم شیخ کبی
بنک وبنک چیقار عربی کلف دیرلر ورسیس حدود شامده برمملکت درکه انده ابواتلر اولور جیحون شروح
مثنوی مسطوردر رخش بکلو کلکون آت صاحب اقنوم بوزآت معناسنه در دیدی وبعضلر
آبرش والآجه بکلی بوزآت دردیدلر ورسینک فرسینک لغتی در آبرش اول آت درکه بیاض
اولوب عنزی لوز ایله نکاری اوله عربی در بالاده یا عربی وفارسی ایله یوک آتی جنبیه معناسنه
بالاده وبالاده دخی دیرلر کتل ونوبتی دخی بو معنایه در الاغ اول آت درکه اولاقلر بنک
ایکون اعضاء اولنمش اوله صکره اولاقلرک کندوسنه اطلاق اندیلر اشکدار اولاق باریکه لری
حفظ اولنمغله معلم که منزل خانه تعبیر اولنور مام اولاق بینه جک آت لوند ولوثنده یورغه
آت اکدش اولات درکه برطرفی عربی وبرطرفی هندی اوله وآنه مخصوص دکلدر بلکه برایکی
تخدن حاصل اولان حیوانه اطلاق اولنور مارده وبارکیره ومارکیره مطلقا آت درلغت
دشت وفجاج آرغن درلر خنذید عربی خصی مخلیه معناسنه اولوب اوزره اساسی وکزاولندی
میدانی محل ومخصوص اطلاق اولنور دیدی لکن کاشغری برطرفی ترکی وبرطرفی هندی اولغله انه دیرلر
خیوب ایکی تخدن اولان حیوانه اکدش اطلاق اولندیغنه نظامی ک نظامی اکدش خلوت نشینست
که نیمی بزکه نیمی اکمینست قولایله اشارت اندی ودنیاری اکدش برطرفی عربی وبرطرفی هندی
اولغله آت دردیدی والله اعلم

فصل تحفکه لب اسب

انکه طوطای جمع حجاجل قید موی لب اسب ناهیقان حواستخوان ازخوسوی اردی اسب مؤنثه
مخصوص دکلدر بلکه برذات حافرلولان حیوانک مجرای دمغنه طاری اولان ایکی عظمدن عبارتدر
نوکهی دخی دیرلر خلیقاء بینی اسب که انسانه نسبت عرنین کبی در لطاة میکه پیشانی و
چهره یه دخی اطلاق اولنور معذر جای افسار عصفور استخوان تندپیشانی اسب آنینک
آتنده اولان یومری کوک قونس پیشان خوکوش اسب انینک ایکی قولاغی میانی صاحب چهوان
وجهه‌ری دیدیلر که قونس انینک ایکی قولاغی میانده اولان سیوی لکیدر جمع قوانس

فصل فی اعضاء الفرس

وعُف بیش اب ایکث بالیدن که کرد دنده اولور جمع اغراف نسیب موی پیشانی و
دنبال اب ایکث بالیدن والنده و قویرو غنده اولان قیل که هر برینه اطلاق اولنور مزمّره
معرفه چاپکای پیش و برایش مستند اولمق بلغ المزمّر دیرلر حارث سیساه زیر کتف
رخ القاموس للحارث اعلی الکاهل و عظم شرف من جانبیه و منبت ادنی الوفر الا الظهر الذی
یأخذ به من برکبه منسج زیر کتف قهدتان حوصله کوشت بر سینه اب کاهله الکتف پیش این
بر وبود. فیروزابادی منسج الدلقر اندی که منسج حارث دن اسفل در سمآه پشت اب ارض
پارپای اب قطاة کوشنده اب که صاغری تعبیر اولنور عذره آهو موی که سوار دست درویی قوندیجون
خوابلمک که برنشنیده و قاموس ج عُذَّر مثل الشعراء تعبیر اندی فابوج دکیبیج یکردن بیوند و دیکمک موفوز
العنق رخ الکاهل و دنبال الحیة موصل العنق والرأس کتان سینه اب ایکث کوکسی و رخ اب حی
چاپکلاه بر بند صهوه جای سنان اب اته بینوب و توره جی موضعی نشستگاه دنی دیرلر بعض خص
هر جای زین ایلر تعبیر اولندی یعنی ایکث صیرتلری اکثر وضع ایده جک موضعی و دوه کمک سنامک
اردینه صهوة الجبل دیرلر صهوه انه مخصوص فی کلام و مخصص مراد اولدیجه صهوة الفرس دیمک کرک
جمع صهوات و ذنب دنبال اب ایکث قویرو غنک و قوشکث قویرو غنه دنی ذنب الطائر دیرلر
لکن قوش قویرو غندن اکثریا ذنابی ایله تعبیر اولنور و ات و دوه قویرو غنه دنی ذنابی دیرلر لکن
اکثریا ذنب ایله تعبیر اولنور و قویرو غنک قبلی جوف اولان اته فرس ذنوب و ایکث دنی دیرلر
جمع اذناب و ذنوب اسب دراز دنبال صلا جاجره انجاکه دنبال بره آیاز ران و فی القاموس
معرب الفرس بذنبه علی مخذیه هلب موی دنبال اب ایکث قویرو غنک قبلی لفظ مذکور یو مقابله
مزدوده و هلبة لفظتک دنی جمعی در که هلبه خنزیر قبلی در که انخله یو نجی دلرلر اهلب اب سیاه
موی دنبال مرطوب دنبال کنده محذوف دنبال بریله اعزل کوتو دنبال محرم میمک کسری
و فتحی و میمک فتحی و زایکث کسری لغتدر و جای تنکث اراسب ایکث قولان وضع اولنه جمع
موضعی جرام قولان در ابطل تنبلی کاه اب ایکث یوشن بوکسری جمع اباطیل قفل موقف
دنی بو معنایه دره و صقل جب معناسنه و موقف ایکث حاضره لرنده اولکه سیوری موضعه
دانه اولکه جوقور موضعاره دنی الملاء اولنور معد انجاکه کناره زین بر وبود و ایکی طرفده اول
موضعاره که معضع و فتحی الرجع تعبیر اولنور معدان دیرلر منقب بیت نال او و کوکسنکث دکندوبه
دنی دیرلر حالیاء حورکث ازجو سیوی ناف ناخران حورکث که حون کث بندلران و فی القاموس
الناخران عرقان فی القحی کالتاجران مرکل انجاکه بای سوار بره ولبود از جو سیوی پهلو عجب
استخوان دنبال اب ات قویرو غنک کمری و قربوس حور و غنک کمر کمی دنی دیرلر عسیب
جای بایک دمی قویرو غنک انجه بری قویرو فی بیندیکی موضع که قویرو فی صوقوز تعبیر اولنور
فارسیده دنب غنزه و دم غنزه دنی دیرلر بر که از دنب غنزه بازشاسد سر راه
دانه آخر زخوان مهتری آن جزرا جردان تره اسب ات ذکری یکه از انه مخصوص کلاه و فی القاموس
الجردان قضیب الوتس و غنزه غرمول خلیه بعض نسخه ج تره جزدانه تعبیر اولندی لغه کوچک ذکر

وجاهای استعاره ایدوب نشری مواد دی اولکه ایدوب یوم
ذنوب دیرلر اگرچه قاموس عبارتنی حصه اولوب و فی شهم
اولور و قال ان یکون موضع ذنوب اسعاة و تدای ایله
بعجس و تلکه فعلی انه یقضی فرجله فی غدة غلمه
او بعد غدة

قاموس

قاموسی ج غرمول و کره یا خود ست اولمش یولوق و کوشنک دکر دردیدی قف علامتی نره اسب
ات و کریک طرق فحلیه رهدان اب حوران ره کذر سرکین اب کرپش کاکلک قمع دکری
لقدر دره اب ایکث تکنه سی ج قروش فرث سرکین دره اب ایکث تکنه سنده اولان
بخصه شظا استخوان خرد در دست اب و فی القاموس عظم لازق بالرسغ او بالذراع او بالوظیف
شنه پس خرده دست و پای اکثر کتب لغت ایکث بیلکی اردنده اولان اورون قیللر یا خود طیر ایاغی
محیط اولان قیللر معناسنه در حیوانات اولدیجی قائمه یکث پای اب ایکث براپای ج قوائم شوی
چهار پای اب ایکث صورت اپاغی و ایکی ایاغی و باشی شوائت دنی بو معنایه
در یعنی دست و پای اب جاه کوشنک باق و فیروزابادی عضیه ایله تعبیر اندی حافر
سنب اب ایکث طیرناغی ج حوافر خوشب شکاری کاه اب استنجع استخوان تنکث ج اشاجع
و فی القاموس الاشاجع اصول الاصابع التی تتصل بعصب ظاهر الکف و الواحد کاحد کاف تی ایکث
کعب پاشنه مفاصل و جامع و مجمع و مفاصح و سائر لغات ترکیه ج اباکث و مابین ایله تعبیر اولنوب شنبک
پیش سنب اب ات طیرناغنک اوکی طرفی ج قوائم سنابک ام الوبر ان میکه پس خرده و سیم
حامیه کناره سم نسر کوشت اندرون سنب اشعر موی کرد اکرد سنب جلد منتهی اولدیجی
موضعلره نابت اولور فرش ح سنب پهن که فرشه سعه معناسنه در شیان و خاوه مجمعه ایله فرد و ره
اباضی دیدیکی که سراویل مونسخه دیرلر واسعة معناسنه در شیان و خاوه مجمعه ایله مقبطر تنکث
ارنج پهن فرانه معلم سنب کوتاه دأب مقعب دوراندن عمیق للحافر النجیب کنار و زیرنده مملو
شکاف درکناره سم دابره پس سنب اب ات طیرناغنک آرد طرفی و الله اعلم

فصل شینه نشان اب ایکث نشانی مراد ایکث رنکی نه مخالف نقطه و منقطه

دنی بو بوک رنکث در اصلی وشی در واو حذف اولنوب اندن عوض تا دیرلدی قال ابن سیده
ورنما و شیه اولدقده و شوی دیرلر واو محذوف و عوضی ایله دیدیکی که شینک فتحه سی حالی
اوزرینه باقدقده اغفل شینک فتحی قیاس در دیدی فرس بهیم و مصمت اسبی که بیچ نشان
ندارد ارثم اسب سپید تیره ماشی اق و سیاه اعضاسی سیاه اولکه آت رخمه کرکس کبی
اق قوشکث سعید کویا باشنه اول قوشه شیبه اولدنی شاه رخماء دیرلر قوشکث باشنه آت
و سائر اعضاسی سیاه اولسه اصبغ زبر سپید ماولسه که باشنک اوسنه بقه سی یاخود
اولسه و اول بیاض اولکه موضعه صوقمه و بهر حیوان که مزقی اق اولسه اطلع دیرلر عقاب و صعاء
دیرلر اقنف سپید قفاکه سی اق اولان ات اعنز سپید روی بوزی اق اولکه ات و اول
بیاض که انکث بوزنده درهم دنی بو بوجاق اولکه اغره دیرلر و مطلقا اق اولکه ات و اشیه دنی اغره
و قوشکث سپیدنه و بهر شیکث اولنه دنی غره دیرلر اقرح چقه مقدار دیمی سپید و قرحه غره
دنی ارنیاض در اساس و نس اقرح اغر دیدی بعله قرحه ج غره دنی آزدر دیدی فلیتان
ادرع سر سیاه و نس سپید اغثی و ارثم هم سر سپید اسعف زیر پیشانی سپید مقرب
سپیدی چشم رسیده بقع بوزیکث بر طرفی اق اولوب اق انکث کوزینه مانع اولمش اولنه

فصل فی علامات الوجه

لطیم سوی ادبی سپید بویزینک برطرف اق اولکارات لطم دن ماخوذ در ال ایله سپید
برکسنه نمک بویزینه وورمق معناسنه • کویا فرس مذکورک بویزینه سیاه وورولب اول سبله
نمک اثری قالمش یاخود براق شئی ایله فرس مذکورک بویزینه وورولدیغی ملاحظه ایکی کسنه بری
بریک بویزینه وورمق دیکدر • وفی المثل من السباب تهیج الطعام یعنی مسافه ملاطمه یه منجر اولور •
وفی مثل آخر لوات سوار الطفیلی • مع ادبی بودر که برخاتون کسوی اولمین خاتون بویزینه الله سپید
وورمش مضرده اولکه خاتون بوکلامی سویلیش یعنی عرب ایدی • قولنه بلاریکی اوله یاری الم جکمز
ایدم • مضرعی اولدیکه برکسنه نی تعدیدون ادنی اولکه نسبه ریکیله اته یوشمش نسبا ولنور آرژش
وار نقط ائکه نقطه‌لری خرد دار دیکر مخالف یاقی رنکدن برشی • میرفرا ادبی دیدی که نقط اول سیاه بلدیکه
اکا یاخود نقطه لر قارشمش اوله • وفی اول یاخود که اکا سیاه نقطه لر قارشمش • واول حالده نقطه
دیرلر • واس حمزه وصفده وفی زیاده ایلدیی مدنر ائکه نشانهای برنک دارده • قاموسی برژش دن
بویوک نقطه لرا ولکه فرس در دیدی • وفی الاساس بر دون مدنر اللون اصهب بغلمش سیاه •
آدرع سرسیاه ون سپید آرثم لب زیرین سپید یاوت طوداغی اق اولکارات واول یاخود صیرتی نقه
دیرلر آلثم مثله لنام خاتونلرک اغیر لریله وضع ایدکلری یاشمغه دیرلر • کویا فرس مذکور کچغله •
جیاسنده اولکه یاخود یاشمغی مثله لسنه در آلحظ لب زیرین سپید والت طوطاغی اق اولکارات
آرخل جاه وحمله ایله سپید پشت • صیرتی اق اولکارات اساسی دیدی که فرس ارخل دیرلر • وبجازا
صیرتی اق فرس مراد ایدرلر • زیرا ظاهر موضع رخل در جوهری دیدی که ارخل صیرتی یاخود اولکارات
وصیرتی سیاه اولکه قویوندر • ابو العدثان دی شتو وجهله روایت ایدی که رخلاء اول قویونکه
ظهری یاخود وسائر اعضاسی سیاه وظهری سیاه وسائر اعضاسی یاخود اوله • وفرس ارخل فقط
ظهری یاخود اولکه اطلاق اولنور آنبط سپید شکم • قارنی اق اولکارات واول یاخود نقطه در •
آخصف سپید پهلو • یانی اق اولکارات جوهری دیدی که اکا ایکی کوکوراری یاخود اولکه فرس وغنم
دیرلر • ودفی دیدی که ایکی کون برپره جمع اوله کا خصف دیرلر • خاطر فاتره خطوط ایدرکه
خصف ثوابه دیکلکاری یامه یه دیرلر • فرس مذکورک پهلوسنده اولکه یاخود نام کبی اولمغله بو اسم ایله
تسمیه اولنمش اوله • مُحَجَّل دست وپای سپید والا یاغی اق اولکارات جوهری دیدیکه تحجیل
قوائم فرسده اولکه یاخود وفی دورت اياغنده اولکه اق یاوج اياغنده یاایکی اياغنده
حداه ازاولسون وحداه چوق اولسون اول شرط ایله که بیلکلرین تجاوز ایدوب دیزلرینه تجاوز
ایتمیه زیرا تحجیل حاء مهمله ایله فتح وکسری له قید یعنی بوقاغو لمغله سنده دیرلر وذکر اولنمش موجبلر
بوقاغو موجودلر • پس اکر یاخود فرسک صورت اياغنده ایسه اکا تحجیل ارسح • وایکی اياغنده
ایسه اکا تحجیل ارجلین • وسرا یاغنده اولوب بیلکنی تجاوز امتمش ایسه یاخود صاغ اياغنده
ایسه فقط تحجیل یعنی صول اياغنده ایسه فقط محجل الیسری دیرلر • واکر اوچنده اولوب
یالنکه ویا برا یاغنده اولمه کا محجل ثلاث مطلق الید یا مطلق الرجل دیرلر • ودفی دیدی
که فقط براللده وفقط ایکی اللده تحجیل اولکز مادام که برال برایاق یاایکی ال ایکی ایاق یاخود

اولمیه پس اکر صاغ الید صاغ ایاغی بیاض اولورسه اکا ممسک الایامز مطلق الایامز واکر صول
الید صول ایاغی بیاض اولورسه اکا ممسک الایاسر مطلق الایامز دیرلر • واکر صاغ الید صول
ایاغی یاصول الید صاغ ایاغی بیاض اولورسه خواه ازاولسون خواه چوق اولسون اکا مسکول دیرلر •
انتهای ترجمه کلامها سپید کیرمز شود حمله بیکه اولنشدر که قبل البعثه یعنی زمانکه جاهلیتده اولان
رجال وفی ارجل الید تمام وفرس انجل ایله نعال وبرک ایدرلر ابدی • رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
مبعوث اولوب آیین جاهلیتک بعض نسخ وابطال وبعضی ابقاء واحال سیور وقدیمدن ارجال
متعارف اولان فرس خصوصنی ابقا وعلاوه ارزه مساحه ایدوب فرس انجل میمون وفرس محجل مقلید
سیور دیلر • مُجَبَّب یاریا نابر الوسپید • ایاقلری دیزینه دک اق اولکارات واول یاخود نجب دیرلر •
ونجب اوک ایاقلرینه مخصوص دکلدر • اکرچه زانو تعبیری الزاما قتضاسی ایدرزیرا زانو که عربی رکبه
دراوک ایاقلرینه متصور دره وارد ایاقلرینه غرقوب رکبه منزله لسنه دوپس زانو رکبه وعرقوب عجم
اولمغله حلاظهار اولنور مُرَوَّل تابران سپید • ایاقلری تابوطنه وارنجه اق اولکارات دیرلر • ائکسیک
یکمی اولور • مضیهاس سکه دیدی که فرس آزدر دیرلر • اکر فقط خوتر دخنک اطرافی سیاه
اولورسه • واکر یاخود فی مخذلرینه دک نازل اولورسه اکا مُرَوَّل دیرلر • انتهای بالغ
تابشم سپید دست • اوک ایاغی اق اولکارات جوهری دیدی که اکر فرسک برالیاغی
اوله اکا اعصم الیمنی یا اعصم الیسری • واکر ایکی الاق اولورسه اعصم الیدین دیرلر • ایکی الی
آق ویونلنه دفی بزاراق اولورسه اکا محجل دیرلر • اعصم دیکرلر • اکر برالی اق ویونلنه دفی اق اولورسه
اعصم دیرلر محجل اطلاقی صحیح اولمز ارجل سپید پای • ارد یاغی اق اولکارات واول اتکه برایاغی
یاخود اولسه کفایت دکلدر • مکرم اقرح یعنی یونلنه براز بیاض اوله اصبغ سپید دنیال • جوهری دیدی که اق اولکا
ات جوهری دیدیکه اصبغ اول فرسدرکه آلتی یاخود قوبر وغنک اطرافی بیاض اوله • واول قوچکه
قوبر وغی بوبونون اق اوله اکا دفی اصبغ دیرلر صاحب قاموس قولاقلرینک اطرافی بیاض اولکارات
اله دفی اصبغ درلر دیدی • اشعل پاره پاره ازدنیال سپید اشقر ادهم سخت سرخ • اساس جوهری دیدیکه
فرس ادهم دیرلر رنکی سیاهه مائل قرمزی اولور • وفی الاساس فرس ادهم بین الدهمه وفی حمزه
مشربه سواد ازمحل دنیس کمیت مذهب ائکه زیرلوینی سرخ بودوپیرزده کمیت مخلف
ائکه شک بودرکه کمیتی او اکلف سرخی نه خالص اساسی کلف لفظی حمزه یخالطها سواد عبارتیله
تفسیر اولندی • فیروزابادی دیدیکه کلف برلون درحمزه وسود لوبیانده وجهوه ظاهر اولور •
هرمکدر حمزه در • واکلف ابل وغیرلرین خرقی صافی اولیاندر اشقر پشت ودنیال سرخ یاسپید
وقبر وغی قیرمزی اولکارات بعض نسخه بور ایله تفسیر اولندی که قیرمزی یه مائل ات معناسنه در •
کمیت پشت ودنیان سیاه یاسپید وقبر وغی سیاه اولکارات لسیبویه دیدی که کمیت نه کوکه نه قرمزی
درجیو خلیل دن سئوال ائدم جواب ویردی که تصغیر صیغه سیله استعمال اولندیغی سرخ وسیاهی مابینده
متوسط وهریرینه قریب اولدیغی ایچندر • وکمیت واشقر میانده فوق یاایله وقبر وغی اعتبار یله در •
یعنی یاسپید وقبر وغی قیرمزی اولورسه اشقر وسیاه اولورسه کمیت اطلاق اولنور ورد

فصل فی وصف الوان

بود ناخل ان دائره که برجای واع بود بطبع ان اسب که در پیشانی و دائره دارد و این را کروه دارند و قالع و ناخل را هم مکروه دارند و الله اعلم

فصل مشتمل

جای اسب تا خاتن ات سکتر ح جک موضع و تصغیر وش اندن عبارتند که فرسک غذا سنی بدکور معناد اولدنی غذا دن زیاح ایدر لر ناکوکی کمی سمور ه بعده بر کون غذا سنی تدریج الله تنقیص ایده لر تا معناد اولدنی قدیمی غذا سنه دکن بوکیفیت قرق کونده وهو ح کلور ه مدة مذکوره کذلک تصغیر ایدکلری موضعه مضمار دیرلر کذا قاله الجوهری و صاحب قاموس ح دیدی که آت یکسر تاکلری میدانک غایته دنی مضمار دیرلر خمار یقلق و بدنک بی حفیف اولمغه دیرلر ابن الانباری هذا التفسیر غایته عجائبک معنالنه دیدی که یعنی فلان انسنه کندو خصلنه علامه در که نظیری بولنمز غایة الوب دن ماخوذ در که اول براق دن عبارتدر که از نصف ایدوب اون براق منصوب اولنه فحه مقاتله ایدرلر غایة الغایة للحمار دنی بولنمیدیکی در که اون بش پاره سنه دن عبارتدر که مبنوش مینجانه نک و بنیکاهه تعلیق ایدر که اول مینجانه ح خمر اولدیغنه علامه در و مینجانه ح شراب قاملسه اول آیاره سنه قالدیرر ه بعضلر دیدیلر که یعنی فلان عوده و عنده کندو خصلنه نهایتی در پس غایة السبق دن ماخوذ اولور که مسابقه ایدکلری موضعه برقصب بصب ایدرلر که کاکا قصب السبق دیرلر اول قصب سبقک نهایتی در و بهر نوبتک غایتی دنی عوده و خصلنه نهایتی اولور حلبه اسبلرکه قوایم رندلرنی بهر خوا ایلدن اول آتلردر که سنکر تنکلرنی الجون اطرافلرنی جمع ایده لر که بر اغورلر بر ورح اولمق اوله جمعه حلبات و اول آتلره دنی الریاح دیرلر ریز اخطر بعضلر اوکدول ایده سنکر دیرلر و ریاح تخاطره بعضلر و حلبنک معناسنه در تجلی اسب تکنلن در دیدیلر سنکر تکله حلبه آتلره سبقت ایدن ات حلبه دن اول کندوبی کوسترد یکی ایچون بو اسم ایله تسمیه اولندی مصلی اسب چوم ایکنجی ات صلادن ماخوذ در قیردنک صلغ ماصول جانبی معناسنه دنی مذکور محلکی تک آردنده اولوب اونک باشنه اتک و قیردنک صلاسنده اولمغه بو اسم ایله تسمیه اولندی قال ات عد ولابد لی من ازیلوه معجبا ۞ اذا کنت ارضی ان یکون الک السبق

مسلی اسب سوم او عجبی آت تالی اسب چهارم صور دیکلری تلو دیمکدر ماخوذ در تبعیت معناسنه مرتاح اسب پنجم بشنجی آت غاطف اسب ششم التنجی آت خطلی اسب هشتم سکزنجی ات لطیم اسب نهم طغور نهمی آت سکیت اسب دهم اونجی آت فسکل و این همه اسبلر حلبه آتلردن صکره اولکه آت قاشور مثله عوبرس دیدی که سکیت کاکلک تخفیفله کیت کبی حلبه آتلردن صکره کلن آت در تشدید ایله کیت دنی دیرلر و اکا قاشور و فسکل دنی دیرلر و بونلر صکره کلن آتلره اعتبار اولنیوب اسبی وضع اولندی و صاحب نصاب شو وجهله نظم ایتدی که

۞ ده اسبند در تا خاتن هر یکی ۞ به ترتیب نامبست و شن نه مشکل

مجلی مصلی مسلی و تالی ۞ چو مرتاح و غاطف خطلی و مؤتمل

لطیم و سکیت ارباب حاجت ۞ فواداست و قلب و جنبر حث دل

برین ده دوی دیکر الحاق میکن ۞ یکی هست قاشور و دیکر جه فسکل

بود

ونظم مذکور دن استفاده اولنه بلور درکه قاسور و فکلی مستقل بر رائحه اسمی اولوب کیت
مراد دخی اولیه مقبض معقوس دینلمش بالشدکه واپلندقده اینسانلری ازاجبار یاقلشدیرلر مطلق
اوجای که اسپه رابدارلرنه تقول الوب فلان ارسح من فرقیق الخیل ایراس بق لانه یبار قوا فنفوذ
عنها کذا فی الدرة الفاخرة اول کسنه که اقوالسنه عبور ایدوب اجانبلری خوف ایتکله عبور ایدیله
اکا محل السقوه دیرلر قال ع وانت کفحل السقوه یبدو ناتیه ویترک ماوقع الخیل سائمة ترعی
واسه اعلم بالصواب فصل غدار آفار بولار که انک یانه
طاقوب انکله یدیرلر وانلره غدار موصفنده بتون قیلدقی غدار دیرلر وبو کسنه بی ادب و شر
وفساد ایچون مشهور اولدیغندن غدار دیرلر جمعه غدر لجام لگام اویاخود که آت اغزینه
دورر لر موتبدر جمعه لجم شنطاط خوب کوتله افساد یولار قولینه کچورد کلری غاچ وجوان قولسنه
کچورد کلری اغاجه دخی دیرلر جمعه انشطة حکمان دوال کوتوقنی وبرکیمسه که اته بندکده راکبنک
ال ایله طوته جغی قایش جمعه اعنة مطیع ومنقاد اولان کسنه یه فرس العاص وبر کشی اولان کسنه یه
شدید العنان درلر رصیعه کوره عنان برقطعای اب عذاران حوال لگام ازصوسوی اوی اب کذا
فی السامی وفی الایضاح رصیعة اللجام للعقبة التی عند المغدر وفی القاموس الرصیعة العقبة فی اللجام
مقود یالنک چیلدیر که یولار صیاغی تعبیر اولنور جمعه مقاود شکیمه دیشکه لگام اویاخود اغزینه
یغنی که صولوق دخی دیرلر ودیانه دخی دیرلر ورفانه لگام ایله دخی تعبیر اولندی یعنی مکده اولان
دلوک که صولوغی اندن کچورولر تحریف ایدوب رفانه دیرلر جمعه شکائم فاش شبر لگام
اویاخود نابته سیوی یغنی اول چاتال دمور که آتک اغزینک ایچنه کیرور وترکیبله کم طماغی تعبیر
اولنور حکم حلقه لگام اول حلقه که آتک چکه لرین احاطه ایدر که صولوق دیرلر صاحب
جوالیقی دیدی که حکمه اللجام ما احاط بالحنک مالکم تکمون رفه للحکم یا حکمة ما تفقد علکم
من الحکمة حکمة یعنی چه بولم است شمارا در حکم که سرکشی کنید ای کروه حاکمان آیا هیچ باز نمیدارد
شمارا حکمه از حکمه عقبه زمانه لگام کم دیدکلری اکثر یاکلدوه ایدرلر ات اغزین کوپورسون
ایچون سرج زین آت اکری جمعه سروج رحاله زینی باشدار بوست وچوب جمعه
رحایل حنو چوب زین اکراغاجی که فارسیده حنا وغلطاق وترکیله کوتف ایدوب
قلطاق تعبیر ایدرلر جمعه اخناء قربوس بیش کویه زین اکرک اوک قاشی ابن درسنوی صحیح
دیدیکه عامه طرسوس وقربوس لغظارینه رادی تسکین ایدرلر خطا در زیرا اسکر
عرب فعلول وزنی بولمقدر خانک فتحی وعینک سکونی ایله قبقب پس کوه شه زین اکرک
آرد قاشی وکاد دوال زین اکر قاشیغه صاحب مقرحه بندزین ایله فرو زاری دی الوکاد سیور
بشند یا خود تعبیر اندیلر جمعه اوکیة ووکائد دفتان جوسوی زین اکرک اکی طرفی بداد کر
دخی بو معنایه در مشرة بالش زین اکر ماجدیغنی صاحب مقرحه دیدیکه مشرة انچه بروی
زین اکمکدر تانشست آسان اولا بود یعنی اول سنه دلکه اکرک اوستنه قورلر اکرم اولور مق
اسکر اولسون ایچون جمعه مباشر غاشیه زین بوشی اکرا اورتوسی که تحریف ایدوب زلبوشی دیر

دیرلر

وفصل فی اللآلات التی یلبس بها الخیل والبرذون

دیرلر جمعه عوالی لبب برسینه بندی انک سینه بندی فارسیده پیش بند دخی دیرلر ابن سیده زمانه
برسینه بند سینه بندی برم دیار مزده اکثر علما وورد قلدی سینه بندلره ایدرلر نفر ثانک وفاتک
معقه لری بایه باردوم تحتف ایدوب باتدیم دیرلر جمعه اثفار حیاصه حوال تنک قولاغه قایشی
که تحریف ایدوب حیاصه دیرلر واکثر نسخه ده ومصرعه ده خلفه تنک ایلتقه اولندی قاموس
الحیاصه سیر تنک شد به حرام الترجم وبدکی تقیر اوله مناسبدر حوض دن ماخوذ در ارکی
نسخه تنک مابینی تقیید معناسنه بر طبیع زبر تنک اکر طابعدری وبعضیر قولاغنه دخی دیرلر
رکاب موصوف درکه اورتنکو تعبیر اولنور بر نه دکل اولورسه اولسون جمعه رکب رکاب جمع بابن
اغاجدن اولان اورتنکو امو الغوث دیدیکه غرز قایشدن اولان اورتنکو در اکثر دمورکدن واغاجدن
واغاجدن اولورسه اکا رکاب دیرلر وفی المثل اشد دیدک بغرزه برسینه یه زناجر تربط وقسله
حرب اولنور معلاق دوالر رکاب اورتنکو قایشنه که انکله اورتنکو یی اکره اعتارلر جمعه معالیق
بداد دیابازنی اکرک بر طرفی وایکی طرفنه بداوان دیرلر صاحب قاموس دیدی که بداد اول
اولایجی طولمش بسنه درکه آنی اکر یاخود سایر انچون اکرک آلتنه قورلر ودخی دیدی که بداد اول
کیجه درکه دابه تنک یاغزی اوزرینه یاغلرلر یون جناغ اکر قومی طرفه منله جدیه آذرم اکره
دیدیکلری کیجه که ایکنه ایکی طرفدن دیکرلر وهر برینه جدیه دیرلر وایکیسنه جدیتان دیرلر بعض نسخه
کا آستر زین ایله تقیر اولندیغی یومعنایه متقارب در وبو دیار اوطلاحنده تحریف ایدوب
آکرم دیرلر اساسی ع مابیقل به الدفتان من لبد ونحوه کلامی یوقتره مناسبدر صاحب شامل
آذرم لغظنی شنوه جهله تقیر اندی که آذرم زین کیمدر اوبدوباره شده صاحب صراح جدیه لغظینی
قوم زین ایله تقیر اندی وجهری دیدی که جدیه دالک سوکنله اول ایچی طولمش بسنه درکه اکرک
یانلرینوک التنه قورلر وبعض نسخه ده نمدزین ایله تقیر اولندی مرشحه نمدزین اکر کیجه سنه که
تکلکی تعبیر اولنور رشح دن ماخوذ در عرق یغنی در معناسنه اصلنده دراک تعبیر اللکدری
بسنه درکه جلد اثواب لرک التنه کیرلر لهذا انکلیه در جغمه سیان جوه تکلکی التنه قورلر قدری
کیجه یه دخی دیرلر جمعه مرانخ جل موصوف درکه تحریف ایدوب جول دیرلر جمعه جلال قرجون
شتر اسپ اتلرینه طارلغی که قش غو تعبیر اولنور فارسیده ستور خاره دخی دیرلر جمعه
واحین محنه مثله حسن ماخوذ درات قاشیغی معناسنه جمعه محاش محکه مثله میسم
آهن تمغا اته طمغا اورمه جی دمور وسم دن ماخوذ در علامت ونشان معناسنه اصلنده
موسم در مکوا آهن تمغا دلغ دلغ دمورینی که آته علاج ایچون اکرک اول مورایله طاغلرلر جمعه
مکاوی کی طغلامق معناسنه در حافظه بنانک بلبل وحرفی اکر ننوشی می ... :
علاج کی کمت که آخر الدواء الکی ... آته مخصوص در دکلدر

فصل فی المرکة وما یتعلق بها

مرکه رانک فتح ومیمی لغتدر حرب کاه جنک یری مرکک ومعترک دخی بو معنایه در
فارسیده نبرد کاه دخی دیرلر جمعه معارک حرم قسطل ملحمه دخی حرب کاه معناسنه در
کذا فی السامی واکثر کتب مطوله ده حومة القتال معظم جمیع واقع اولدیغی کبی بروزا آیدی والشدة

موضع خیمه دیدی کیر میدان کلامنه مناسب دیدی و صاحب جامع قسطل و قسطل و قسطلان
غبار معنانسه در دیدی و فیروزابادی قسطلان و قسطلون دخی غبار معنانسه در جهوریه
اندی قوله همتا در جنگ جنگده برابر و شجاعتده مساوی اولان کسنه لر جمعه اقران ترکیده مفرد
و جمعنه اقران دیرلر عسکر لشکر معروف در جمعه عساکر فارسی سوار آنلو صاحب انیس معنانسه
نسنه لرلان و تامر ترکیبی جمعه فوارس و فرسان شجاع دیلیر بها در فارسیده آلب و نیرو و اولاو
دخی دیرلر جمعه شجعان بطل مثلث جمعه ابطال کمی مثلث کاتب کاتبل مثلث شجیع دمر جمعه
دخی لیر معنانسه در ابطه اول کسنه در که اصلا آکا کسنه ظفر بولیه محرب همیشه جنگده راغب اولان
کسنه در متسبع بجد در جید افعل جبل زیاده شجیع الیسیر ایهیس جنگده جرئ باک اولان
کسنه در جند سپاه عسکر جمعه جنود جیش مثلث جمعه جیوش کتیبه لشکر کوچک جمعی اوزره
عسکر کتب دن ماخوذ در جمع معنانسه ماسی کتب الکتیبه ای جمعها دیدی فیلوق دخی بو
معنایه در جمعه کتایب بعض نسخه ده کتیبه لفظی برنگ ایله تغیر اولندی صاحب مجمع برنگ قاره دوه
معنانسه در دیدی و حلیمی و مفتاح ده بو وجه واو یونتی معنانسه در دیدکلری صحیح دکل سعلک
سوبی دخی ایله استشهاد ایدیلمز ای کاه تربیت صفت ذات اولور حلیم دیو کاه صغاری
برنگ لشکر تومین موکب سواران که با امیر باشسنده اولان آنلو کسنه لرکه سر عسکر و پادشاه
ایله بیله اولانلر بو مجرد احتشام و تزیین ایچون جمعه مواکب مقدمه پیش لشکر عسکرنگ
اونکه کیدن کسنه لرکه چاوشلر خاجی تعبیر اولنور ساقه پیش لشکر عسکرنگ آردنده اولان
کسنه لرکه فارسیده دمدار و عامه تحریف ایدوب دومدار دیرلر میمنه سوی راست لشکر
عسکرنگ صاغ جانبی میسره سوی چپ لشکر عسکرنگ صول جانبی جناحان جوسوی
لشکر عسکرنگ انکی جانبی قلب میانه لشکر عسکرنگ اورته سی وحده دخی مستعمل
اولان صکره جیش دیرلر طلیعه تلایه قاره دوه لی که دوشمن عسکرینگ مقدارینه مطلع اولمق ایچون
کوندرلر یعنی مطلع اولکه نه قدر مکانه صیغیشدیغنی و نه مرتبه موضعی طولاو ورسلر دیرلر طلع طولو
معنانسه در طلع الشئ ملؤه دیدیان طلیعه معنانسه در قال ذم قوم لئام
اقاموا الدیدبان علی یفاع ∴ وقالوا لا تنم للدیدبان ∴ اذا ابصرت ضیفا منه بعید ∴
فترفع بالبنان علی البنان ∴ تراهم خشیة الاضیاف حرسا ∴ یقیمون الصلوة بلا اذان ∴
فرائض راهبر لشکر کذا فی السامی بعث لشکر بجای فرستاده برابره کوندرلش عسکر
کبی فی بعث فلان دیرلر سرعسکره قوشدقلری عسکر دیو لغه اساسا سرحه لره کوندر
دکلری عسکر دیرلر دیدی جمعه بعوث جاسوس خبر خوی خبر بخشی الخوان کوندریلمی
کسنه عین وسعی دخی بو معنایه در جمعه جواسیس جاسوسی جاء مرحله ایله جاسوس معنانسه
در یحیی ابن کثیر دیدی که تجسس عیوب ناسی و تجسس اخبار امور تی تفحص در فیروزابادی
جاسوس خبر و جاسوس شر مستعملدر دیدی ربینه دیدبان لشکر عسکرنگ تعیین ایدیکی
کوزجی دیوه دخی ماخوذ اولمق ملاحظه اولنور مکان مرتفع معنانسه دیده بان ایولکان کسنه

مکان مرتفعده او تورمغله بو اسم ایله تسمیه اولنمش اولمله جمعه ربایا نفضه اول عسکر در که
سر عسکر انلری جاسوس دن عسکری حفظ ایچون بول اورزینه تعیین ایدر راجل یاجی یاپان
کسنه جمعی راجل کلور صاحب صحاح کبی رجاله و رجال دخی کلور رجلان دخی راجل معنانسه
در که جمعی رجلی و رجال کلور حاصلی دخی بو معنایه در عدی عسکرنگ اوکونه یاپیلان یورین
کسنه لر نهبض آر عسکر حقیره حورت بش عدد عسکر خیاله سوران آنلو لرخیالات
صاحبلری خیل دخی بو معنایه کلور قال الله تع واجلب علیهم بخیلک ورجلک ای بوسائک
ورجالنک مجر دیهم غرمرم عددی معلوم اولمین جوق عسکر معنانسه در سریه بچوق
صد سوار حورت بوز آنلو مرجع مصابیح واقع اولدی که سریه عسکردن بر قطعه در بقال اخیر
السریه ایچ مانه رجل انتهی مطرزی دیدی که سریه سرای در ماخوذ در کیمه دخی بو روکه معنانسه
سریه دخی خفیه یورو مکله بو اسم ایله تسمیه اولندی و محتملدر که استرادن ماخوذ اولمه اختیار معنانسه
ریزا سریه عسکردن ممتاز و منتخب در و سریه نکث یعنی عدنده نقص واوداولدی مجمع
سیر کبیر ده دیدی که طلعوز و طلعوزک مافوقی سریه مواو جدن طلعوزه وارنجه طلیعه دیمکدر بعث
رسول الله صلی الله علیه وسلم انبث سریه واقعه حدیثی بو معنایه مخالف در والله اعلم
جمعه سرایا مقنب منشر معا اوتوزدن قرقه دکین اولان عسکر جمره بیک عدد عسکر یقال
جمرة کالجمرة یعنی هزار سوار که مانند انگرند در تبریزی صاحب جامع القب جماعة من الناس منشر
و منشر عسکر دن بر قطعه در که جوق عسکر اوکونه یورر لر دیدی جحفل جیش شدید کذا فی المقاییس
قال المثنی ٩ وجحفل ستر العیون غباره ∴ فکادا یفرون بالآفان صف
رسته مرد آدم دوزمی معروف در جمعه صفوف سماط مثلث بین السماطین دیرلر
ایکی صیره حرماوان نامیانده یورر لر عدته ساز لشکر عسکرنگ اهالی زاد و ذخیره و سلاح
کبی جمعه عدد عتاد واحده مثلث جمعه انب رزق اجرایی و جانکی عسکره ویرد کلری
تعینات و قفتار بها جمعه ارزاق کم رزقنگ رزق الشهر دیرلر ای علوفتک نه قدر در دیه جنگ
مقامله رزق الامیر الجند دیرلر امیر عسکره تعیین اولنان رزقدن و برسه ارزق الجند
دیرلر عسکر تعیناتی ثبت الله و جمعی رزقات دخی کلور حرب جنگ معروف در جمعه حروب بیجاده
و بهیجی دوغا و کریهه دوقعه و وقیعه دقتال کمایأتی و لقاء مثلث مازق حرب کاه
جنگ موضعی لکن تنگ اولمه نظرا زق دن ماخوذ در ضیق معنانسه لهذا فیروزابادی ایضیق
المواضع لیله تغیر ایدی میدان مازق مازم مافط تنگنا در حرب دیدیکی بو معنایه
در یحیدر مافط مثلث صاحب مقره تنگنای رزمگاه ایله تفسیر ایتشی صلح نفل غنیمت
معروف در جمعه انفال فی مثلث جمعه افیاء غنیمه مثلث جمعه غنایم مغنم مثلث جمعه مغانم
جنایه و غنم مثلث قال الحمیری تجشت الشئ ای اخذته و غنمه و رجل تجاس ای غنام

فصل

نشیط آنجه از مال کافر یابند در آه مکدار فی اسی معروف
طبل دهل معروف در جمعه طبول طبتال دهل زن طبلی کبره دهل یک رویی در القاموس

فصل فی الطبل والعلم

الکبر کضرط الطبل ولمع کبار مقرعه چوکان دهل طبل وکلکلری چوماق قرع ذا خوذ
در حرب معناسنه ومرفع المثل از العصافر قرعت لذی علم یعنی تحقیق عصافر الجون
حرب اولنور معروفی بودر که حکام عرب حرب برکسنه یغایه پیر اولمغله بعض امور حکومتده
خطا الکدن خوف ایدوب دخترینه دیدی که وقت حکومتمکده در آیه پرده دن نیم کلمانی
استماع ایله اگر حکومتمده خطا ایدرسم عصا ایله شوقالقانی حرب ایله بن اکاه اولام معروفی بودر
تنبیه ایله متنبه اولمز الاعاقل دیه جک موضعدر جمع مقارع صنج سنج زنج ایکی یاقرده
یاپیلمش طبلدر که بری برینه دوررلر دیار مزهر زیل وزنگ دخی دیرلر جمع صنوج صنّاج
سنج زن زنج چالیجی کسنه وصنج مزبور عرب میانسنده مشهور در کلکم عجم میانسنده مشهور
اولاز صنج چنگ دیرلر اوتار ایله درکه حرب اولنور دیدیه دمامه طبلک درکه ترتیب ایدوب
دمبلک دیرلر جمع دبادب کوس معروف بوق معروف درکه بوری تعبیر اولنور جمع بیقان
وابواق وبرکسنه کذب وباطل سوز سویله ویخشنده فائده اولمین کلامی اکا مثل فلان
ینفخ فی البوق دیرلر وبقال نطق بوقا ای باطلا ناقور صور مروز قیامتده حضرت اسرافیلک
نفخ اید وکی بوری شبور سپید مهره ترسایکه ترسا رجالار بربوغ بوری درکه بو دیارده تولوم
یتمه دیرلر علم معروف درکه بویوک بیرق درمیرق فارسیده علم عنانسنه خوجه کورمانی کفت
براقماق بیرق برآورد سر عقابان ترکش برآورد دیر ومزاغک واوجنه
ورزنده کلابک باشنه باغلادقلری قماش پاره سنه دخی دیرلر ولقد احسن الماشی فی قوله
زیبرق بلبان رایر خود زر ربهی بود وبرک خزان بن بر جمع اعلام
رایه علم خرد کوچک بیرق مشابه فضل امر فیاقه کم تحت ثمانین غایه یعنی تحت
کل غایه الف عشر الفا حد بنک سرخنده هروی دیدیکه غایه دن مراد درایه در وغایه
اصلنده سحاب معناسنه در تشبیه طریق ایله ایراد اطلاق اولندی جمع رایات لواء مثله
جمع الویه بند علم بزرک بویوک بیرق مضیف اساس دیدیکه بند رومده بیرقلرینه دکر
بیرمشلر السنده اون بنک اودم اولور مقابل اقبل الاعداء مع الطبول والبنود ودخی
بند جبله ودوایه معناسنه کلور منجنیق میمک فتح وکسری لغتدر معروف برآلت درکه
مرجمه لیک لغتدن معرب در مغنی بن نه لیولنسنه یم وفارسیده منجنیک منجنیق
معناسنه اولدیغی تعریب ذکرندی مؤید در معلوم اولدیکه لغة عربیه ده کلمه واحده جیم وقافه
جمع اولمدیغی قائله مطرده در مکر لغة اخی اخذ وتعریب ایله لو مثل تج وجوف وجوزق
وجوسق وجلاهق کبی یاخود بر شنیک صوتی حکایه اولنه جلنبلیق کبی که بویوک قابلویی
آچدقده وقاپادقده حاصل اولان صوتی حکایه در جمهور وفرزانه دیدیکه لغتدن معرب
ده عربی ده ماانجود فی عبارتنه تعبیر اولنور دیدکلری جلالدن مستحسن دکلدر لهذا ابن خلکان
تاریخنده دیدیکه فرق معناسی انا چه معنای آیشن بنک معنای جیدر اولمغله انا ایشن
جید عبارتنه معنا حاصل اولمز پس اقرب اولان اولدرکه لفظ منجنیق منجنیک بنک لغتدن

مرتب اولمق درکه منجنیک مشعبد ارکک اتدیکی حیله معناسنه در پس معناسی ایو حیله در
رمی اچجار کبیره ده دیمک اولور کاث فی دیدیکی که میمک وجیم عربی نک فتحه ایله مشعبد
ارکک اظهار اتدیکی کبیر شعبده در مثلا دمور پاره لری فی برکاسه یه وضع ایدوب اوزرینه صوقورله
وشعبده لری ایله دمور پاره لری کاسه دن طشره صچرارلر استاد منجنیک دیدیکی
بمنجنیک جهاندیده مرا راز درست ∴ برهانه نرادی تو بر بر مادرست صاحب جامع دیدیکی منجنیق
لفظی مؤنث در جمعی منجنیقات ومجانیق وتصغیری منجنیق کلور عراده منجنیق خود کوچک
منجنیق در قاموس عکسدر للجرای کاه بعیدا لغاط انچه بدان نفت اندازند اول
آلت که انکله دشمن طرفنه نفت آتارلر فیروزابادی دیدیکی که یاپیلمش آلتدر
لغاط نفت اندازه آلته مذکوره ایله نفت اتاز کسنه وهو ایضا کمندهموز در جمعه اوباش

فصل فی اسامی رجال معهم سلاح

فصل فی السلاح والعکر ومایناسبه

فصل سلاح مردان باسلاح سلاحلو اولاز کسنه وبرنسنه که آلة جنک اولمغه صالح اوله اکا سلاح اطلاق اولنور قاله فی الاساس
ولفظ سلاح مذکر وتانیثی جائز در جمعی اسلحه کلور جمعه مسالح سائف شمشیر دار
قلیجلی کسنه دو سیف معناسنه مسیف دخی بو معنایه در آمبل دیشمشیر قیلجی اولمین
کسنه یا مزراق اولمین کسنه رامح نیزه دار ومزراقی اولاز کسنه ابجم دیشمشیر
اولمین کسنه نابل اوقچی اولمین کسنه نبّال اوقچی اولاز کسنه ناشب
تیر دار اوقچی اولاز کسنه ویقال قوم ناشبة فارن آنکله بر وشمشیر دارد متقوس
کمانلی دار انکب دیکان اکشف دیشمشیر قالقانی اولمین کسنه متتع باجوف زره
کلاهی اولاز کسنه خاسر دیخوذ زره کلاهی اولمین کسنه انخار اکشاف معناسنه در
کویا باشنده زره کلاهی اولمغله باشی اچیق در ومرفع الاساس جل حاسر مکشوف الرأس
جمهور دیدیکی که حاسر اول کسنه درکه مغفر ودرعی اولیه دارع زره دار زرهلی اولاز کسنه
مشاک تمام سلاح جمیع اسباب جنکی اولاز کسنه مشاکی اصلنده شایک درکه شوکتدن
ماخوذ در قلب مکان ایله مشاکی اولدی اعزل دیسلاح اسباب حرب دن خالی اولاز
کسنه فصل سلاح ساز جنک جنک آلاتی جمعه
اسلحه ورزق دخی بو معنایه در وفی الاساس من المجاز اعدّ اوزار للحرب ای آلاتها قال
الاعشی واعددت للحرب اوزاریا رماحا طوالا وخیلا ذکورا بزه بالکسر
وفتحی لغت در وشکه مثله سیف شمشیر مطلقا قیلیج قاموس شطب سیف معناسنه
دکلور دیدیکی کج دخی بو معنایه در جمعه سیوف والسّاف وکذا الاسیف منصل
مثله جمعه مناصل صمصام شمشیر بران رزباج کسکین قیلیج وکذا الصمصامه مشرفی
شمشیر شامی نسبته منسوب قیلیج جمعه مشارف بو مقوله جمعه لیست اولمزه ومشارفی
دیکر اولمز مشارف الشام ریف دیدکلری موضعه وتب برقاج قریه درکه آنده یاپیلمش سیف
غایه مقبول در قال الشاعر ایقتلنی والمشرفی مضاجعی مهند شمشیر هندی مهنده

منسوب قبلیچ هندی مثله حدید محدد مذرب شمشیر تیزه و مقابل سیف و سنان
ذرب و مذرت و مذروب ای حدید مرهف رهیف مهذو دقیق شمشیر تنک
مخفق خفیف خفیفه مقضف پهن تمطول دراز مشمل کوتاه اسشل دیدی که مشعل
اول سیف صغیر در که صاحبی از زبردا مثله ستراید حقیل مقفول فروخته خنیع
پسر استه هندی طبع زنگار گرفته قضیم کوتاه زبرنیله حسام شمشیر برنده کسکین
قبلیچ حسم دی ماخوذ در قطع معنانه و قبلیچ بوزینه حسام السیف دیرلر عضب جراز
قاضب صارم دی حسم معنانه در مزهر المثل ان ترضی شائمة الاجزرة یعنی علی اوات
اندیلگ کسنه دل قتل دی و استیصال دی غیری بر راضی اولماسین شتاة عداوتی اولکمسنه
حرضا و لنور سیف قضیب و نهدیه قضب سیف دقیق معنانه در که باتی اولیه
قضب شجره تشبیه طریق ایله مذکر کنارهٔ پولاد و میانهٔ نرم آهن اول قبلیچ که کناری چلیک و
میانی قره دمور اولا فصل السیف تیغ شمشیر قبلیچ خط دموری قبضه و سائر اخزی السنه
قطع نظر اندی قبلیچ دموری ایله تعبیر اولنور جمعه نصال و نصول محنی اولیه که نصل و نصلان
شمشیرک خط دموری اولوب اورنه کتب مطوله در معرتده فیروزابادی دیدی که
نصل و نصلان حدیدهٔ سهم و رمح و سیف معنانه در که سیفک قبضه سیز اولمه قید
اولنور و منفصل سیف مراد فیدوب پس میدانده سمای در نصل و منصل تیغ شمشیر دیدیکی کتب
لغاته مخالفدر شفرة السیف کنارهٔ شمشیر قبلیچک کناری که کسکین طرفی دو دانه قبلیچ
اخزی ایله تعبیر اولنور که فارسیده تیز نامی شمشیر دیرلر و لفظ شفرة سیف مضاف
اولدقده لبوبوک بیجاعه و با بوشجی بجیغوسنه دخی دیرلر و مضاف اولدقده نصل سیف
معنانه دخی کلور و بهر بوبوک دمور که کسکین اولکه دخی شفرة دیرلر قاموس
شفرة لفظنی حاجب النصل و حد السیف عبارتیله تعبیر اندی عرب دباب دخی
بو معنایه در و قاموس الذباب حد السیف و طرفه دیدی جمعه شفار عزار کنارهٔ
تیغ قبلیچک بر طرفی یورغی طرفی اولسون اخزی طرفی اولسون و الکی طرفنه عزاران دیرلر
تقول فی التجبیل فقد الفرار اتهون علیه و وضع الفرار حته وظبه مثله اصلنده ظبیه در
واودهٔ اعوض تا دیرلدی جمعه ظبی وظبات ظبوه دخی کلور یقال خلوه الی الناس و اخذوا الظبیه
حین بلغ السیل الزبی و کل شمشیر کند کسمز قبلیچ کلیل دوان دخی بو معنایه در
و دد ان قطاع معنانه کلور اضداد وندار کهام مثله سیف کهام دیرلر کلیل معنانه
فرند کوهر شمشیر و قبلیچک جوهری و صورت نیز برنی دیدیکی که برند دخی بو معنایه در اثر معنا
ربیه دخی بو معنایه در و کذا الاثیر و افرند چندان معارف کلدی و فی الفتاح و القاموس
الفرند جوهر السیف و ورشته کالافرند و معرب اولمق اوزره اکریه لسنه ور در یکه محتملدر که
عربی اولوب لونه زائد اولمه و ستوآذ مجاز السنه جاری اولمه نیز اقلیمی بودوت ایله توصیف مراد السه
لرسیف فرد و فرد و فرند دیرلر ابن کمال الشهیر رساله تعریب ده دیدیکی لفظ فرند

شرط

شرط تعریب بو قدر پس عربی صحیح اولور مقبض دسته شمشیر قبلیچک صاحبی قبضه دخی
دیرلر ریاش دخی بو معنایه در و قبیعه معنانه دخی کلور جمعه مقابض قائمه مثله
جمعه قوائم غلاف نیام شمشیر قبلیچ قینی علاف و جفن و قراب مثله تحمل میم اولنمک کسر
و فتحی لغتدر دوال شمشیر قبلیچک قایشی قلیچ باغی تعبیر اولنور علاقه دخی بو معنایه در
قال امرؤ القیس فی القصیدة المعلقة مفاضت دموع العین عنی صبابة علی النحر حتی
بل دمعی محملی خطیب تبریزی شرحنده دیدی که تحمل میمک کسری و میم ثانیه نک فتحیله
علاقة السیف معنانه در که جمعی حمایل کلور علی غیر القیاس و کندو لغتلدن موذی یوقدر
فرضا اول حیله اولور دیدی لکن استعمال اولمدی فیروزابادی دیدی که التحمل کشیر علاقه
السیف کالحمیله و الحمالة بالکسر جمعه تحامیل حمالة مثله جمعه حمائل رجاء مثله معقول
شمشیر در تازیانه قامچی ایچنده اولان قلیچ صاحب صراح شیخ کاردایله تیر و در میانه
عصا و تازیانه دارند جوهری دیدی که برزم و بارگرز و دشنه تعبیر ایدر لر خلة علاة نیام
جمعه خلل عجز سر نیام نعل آهن بن نیام که برزمین نهند بکرات حلقه های جوال
فلیل افل رخنه در اقتاح فطار شکاف درآمده قراضاب قراضوب خدم مخدم مقعب
رود برنده حلت و منصلت و اصلیت کذا فی القاموس السیف الصقیل الماضی الحلت
مجرد برهنه کرمه فی الاساس ضربه بالسیف صلتا و صلتا مجردا و سیف حلیت ماضی
فی الضربة دلوف انکه اندر نیام نایستد یقال دلوق السیف دلوق خرج من غمده من غیر ان
یسل اول قبلیچه دالق دیرلر خشب تمام ماکرهما ستادی الف ایله تمام الممش اوله جوهری
با یمغه شروع اولنمش سیف دیدی و باصلة و تصیقل قبلیچ دخی خشب دیرلر اضداد
دندر شرخ شمشیر آب نا داده جوهری صو و یرلمش و قبضه کچمش سیف دیدی
اساس ناتج معنانه کلور دیدی مصمم انکه بر استخوان بکذرد مطبق انکه بندهای ازیغم
بیکنه یقال طبق السیف اذا اصاب المفصل فابان العضو اساس دیدی که تطبیق
مفصل اصابه معنانه در که طبق ایکی کوک بری برینه اولا شدیغی موضعدر رسوب انکه
ازرنکاه دور فرو شود مزهر الاساس سیف رسوب و مرتسب یغوب فی الضربة مغرب
مضربه مقدار بدستی از سر شمشیر شطبه سفسقه راه بر روی شمشیر فیروزابادی شطب
و شطبة و شطاة طریق سیف معنانه در و اول سیغه شطب دیرلر دیدی و سفسقه
و سفسقة و سفیقة و سفسوقه شمشیرک جوهری یاخود اورزنده اولان طریق که انکله
جوهر اوله یاخود شمشیرک شطبه سی که قبلیچک یورزنده دکه تک کبی اولور یاخود ایکی شطبه
تک میانی معنانه در دیدی رونق آب شمشیر کلب بیخ دسته شمشیر سفن پوست
درشت بودسته او سیغه مخصوص دکلدر بلکه مطلقا جلد خشن معنانه استعمال
اولنور ذوابه علاقه دسته او قبیعه برادران او فصل

فصل فی الرمح

رمح نیزه مزراق جمعه رماح و ارماح اسکله مثله و اول اغاچ که اورزن یکنه اسشل دیرلر لذا

(اورزن یکنه اول)

بعض نسخه ج نیزهٔ دراز ایله تفسیر اولندی **جمع** اَسَل و اَسلات زاعبی دیمکدر لوقمانیه
در کتاب السامی فیروزابادی دیمکه زاعب بر بلده نک نامیدر که زاعب اسمیدر دیمکه
ریاح زاعبیه آنکله منسوبدر یا خود زاعبی هر نوع نیزه درکه تحریک اولندقده بوغوملی بر یی
بوینه چیقار ایدی یا نتهی اساسی ج دیمکدر زاعب حرز جد نرکسه درکه نیزه یا یار ایدی که رمح
زاعبی آنکله منسوبدر مرد طویل بودیه بعضلر زاعبی غاله معناسنه دریغی بر نک اولندقده سبیل
زاعب کبی اجزاسی سری بر نیزه زعب یعنی دفع ایدر پس یا نسته ایکی ندرکه سبیل زاعبه تشبیه
معناسنه افاده ایدر یا خود مجرد تاکید ایچوندر **حمع** اسنی دیمکدر **کمی** قَنَاه چوب نیزه مزاقدر
اغاج و بعض نسخه ج نیزهٔ بی آهن ایله تفسیر اولندی **جمع** قنا و قنوات **صعده**
نیزهٔ راست رشته اول نیزه اغاجی که طوغری و بهوار یتمش اوله که رنده یه محتاج اولمیه
جمع صعاد **رُدَینی** نیزهٔ ردینی **سَمهَری** نیزهٔ سمهری معلوم اوله لعطا بر نام موضعدیه
سمهر نام بر کسنه نک رُدَینه نام بر خاتون وار ایدی زوج دروجه دن بهر بری نیزه یا یار ایدی ردینه
نک یا ید یعنی نیزه به ردینی و سمهرک یا ید یعنی نیزه به سمهری و مطلقا وضع مذکور ج یا یلکه نیزه یه
خَطّی دیرلر **مثله** و نیزهٔ یعنی ایله دیمکدر تفسیر اولندی **رُشَیم** درخت نیزه نیزه یا ید قلری اغاج **حَزَبَه**
نیزهٔ کوتاه قبضه مزراق که کوندر تعبیر اولنور **جمع** حِرَاب **نیزک** نیم نیزه یا ریم نیزهٔ نیزک دل
موب درکه کاف تصغیر ایچون در **جمع** نیازک **آلة** حربه کوتاهلر دیمکدر **تقول** آله ای طعنه بالآلات
جوهری بضع عربی اولنور دیدی **فیروزابادی** آلة جمله آدات حربه دیو جاتال اغاجه دیمکدر
اولنور دیدی **جمع** آل و الآل **مزراق** زوبین کوچک و قبضه نیزه **دیار** فرخ خشت
دیرلر رزق دن ماخوذ در دیمکدر معناسنه **زُرقه** بالمزراق دیرلر **مزراق** ایله آتوب ورمه
جمع مزاریق **سَلَب** نیزهٔ دراز **عَکّازه** مقدار عصا و فی الصحاح عصای ذات زج **خَطَرد**
نک اول قبضه مزراقدر که شکار آردنجه اتارلر و فی الاساس فرسه مطرد ای رمح قصیر یطعن به
سِنان آهن سر نیزه نیزه نک باشنده اطلاق دمورکه یلمان دیمکدر دیرلر **شباة** الرمح سر نیزه
نیزه نک اوجی **جمع** شبا **طَنَب** کرشی نیزه و فی القاموس الطنب بالتحریک اعوجاج فی الرمح
کَعب بند نیزه و نیزه نک بوغوملی که قارغون مزراق لرم اولور و سائر مزراقلرم دیمکدر
تربین ایکون یا یار لر **جمع** کعوب **انبوب** میکاح بنده ایکی بوغوملی نک آراسی **جمع** انابیب **عامل**
زیر نیزه نیزه نک التوی یعنی سنانک الت طرفی و فی الصحاح عامل الرمح مایلی السنان و بهودن
الثعلب **جمع** عوامل **زج** آهن دم نیزه نیزه نک دیب موسی که زمینه کیرر و فی المثل
زعامر صار فیه العز ذلا و صار الزج قدام الستان و من غیر استحقاق متاخر متقدما یعنی
اته حرب اولنور ما صلنده بیت مذکور حربر کدر که مثل مزبوری یقضیلن اتمشدر
و قال غیره ما استوی صدر القناة و زجها و ما یستوی فی الراحتین الاصابع **جمع**
زُجاج **خرص** **خُرص** **خِرص** حلقه نیزه و سنان نیزه **جوبری** نک ما علا الجبة من السنان
عن ابن السکیت و تابعه یحیی الرمح بذلک تعبیری تفسیر مذکوره مرتبدر قاموسی ج للحوض مثلثه

ماعلی

ما علی الجبة من السنان او الحلقة تطیف بما سفله و الرمح نفسه کالمخرص و دیدی **جبة** انجاکه نیزه
و مزراق کردهٔ السنان و فی القاموس هو من السنان ما وصل فیه الرمح **ثعلب** آن قدر که سنان
و مزراق کردهٔ نیزه و فی الصحاح طرف الرمح الداخل فیه نصل جبة السنان **ثلب** درخته و افیله
مجلوز نیزه یر بیجیله که جلاز نوزیانک که دوه در سندن یاپه قلری قاشیه کاشانی
اغاج قبوغندن دیدی **عراص** **عرات** **عسال** **خطار** نیزهٔ جنبان **لدن** ذابل نیزهٔ
یرلم **صدق** نیزهٔ سخت **سنان** **لهذم** **طریر** **منوه** نیزهٔ اللهذم القاطع من الاسنة
و الهذم قطعه کذا فی القاموس الطریر تحدید السکین و غیرها و منه طریر و معطور و محدد و منه
الطار **منجل** نیزهٔ فراخ جرابجه و فی القاموس الواسع الجرح من الاسنة **دریة** و **شیره** حلقه که
نیزه زدن آموزند **طعنة** **سلکی** نیزه زدن رات **مخلوجة** شزر نیزه زدن جب و راست
و فی القاموس المخلوجة الطعنة ذات العنان و ذات الشمال و شزر فلانا طعنة و السلکی الطعنة
المستقیمة **فصل** **قوس** کمانهای **جمع** قسی و کذا القواس
و القاس علی غیر القیاس قسی حلنده قوس اندی سینی و اوار زینه تقدیم الدال
قسو قوس اولدی و اوی یا یه قلب ایدوب کلمه ج و او یا جمع اولمغله قاعده موروفه اورزه و اوی
یا یه تبدیل و ادغام و یا صحیح اولسون سینی مکسور ایدوب عصی کلمه سنک عینی مکسور ایدکلری
کبی قاف دخی مکسور ایدوب قسی دیدیلر و لفظ قوس مذکر و تانیث استعمال اولنور مؤنث
اولدقده تصغیری **قُوَیسة** مذکر اولدقده **قُوَیس** کلور و فی المثل صار خیر قویس سهما
برکسه حقیر و مرهان ایکن عزیز و محترم اولمغله حرب اولنور **حیزه** کمان چی رزه
و مطلقا قوسه دخی اطلاق اولنور **حنا** کمان سنک **شریکه** انکله اوجوب تخلف ساخته
یا شلنه فیروزابادی شریجدن یا یدقلری قوس چوب شریج انکی یاره یاره دقلری اغاجدر دیدی
فلق انکه ازیغه چوب کرچ یا شلنه **قضیب** انکه اریک شاخ کرچ یا شلیدیو و فی المکافنه **فرع**
انکه از سر شاخ کرچ یا شلنه **نبع** **شوحط** **شریان** **حنال** **نشم** درختانی که ازان کمان یاپلر
عفاره رقعه اوه و فی القاموس هی الرقعة التی علی حز القوس الذی یجری علیه الوتر **قواس**
کمان یاپر یا یچی کمانه **مقوس** کمان و آن مایی قویه چوق ظرف که قوسه یا تعبیر اولنور و قس
زه کمان یای کرشی **جمع** اقواز **شرعة** و شرعة دخی وتر معناسنه در و فی الاساس ضربوا الشرع
ای الاوتار و الواحد شرعة **حجر** **حبا** **جاجر** زه نرفت و هر غلیظ اولان السنه یه دخی دیرلر **قوس**
عطل کمان بی زه **معطیه** کمان زنم که عطف لدین معناسنه در **مزیان** کمان یا یانک کمر
کشوم انکه یانک یکلمه و بنیاد انکه دروی هیچ شکاف نباشد **فجاء** **فجواء** **فارجه** فروج
فرج انکه زهدن انه کبد حورباشد **دهیش** انکه نزدیک بود **عارکه** کمانکه سرخ باشد
از کبدلکی **عجس** عین ج حرکات ثلثه جائز در دسته کمان یای قبضه سی **وحشی القوس** شت
کمان **النبی القوس** سکم و کره روی یا شلنه دارد **کبد** میکاح کمان یا یانک اورته سی قبضه یانک
حاقی وسطی و واو اول موضعدن یا چقار **قوس** کبدا آدیرلر یا یانک قبضه سنه اویجی طولدرمه و فی

فصل فی القوس و ما یتعلق به

المثل ضع السهم على سية القوس ما موليكه واصل اوله يم در سك سبب قوى نسبت
ايله ديه جك مقامده استعمال اولنور كليه وانراك ايله ابهر وانراز كليه طائف وانراز ابهر ظفر
پس ارسيه ورخ القاموس ما وراء معقد الوتر الى طرف القوس ورخ الاساس قوسى لطيفة
الظفرين وبها طرفايا ورآء معقد الوتر نعل دبشت خم كوشه او عقيب ركمان قوسه صاردقلرى
سنگير وكريش بايدقلرى سنگيره دخى دير لر عداد عديد خضب زنبين اوآز كمان دركه
حلقه ده كه درقوفنه اوكسنه سيه خم كوشه كمان بايكك ايكى باشنده اولان اكرى جعبه سيئات
فرض زخمه كمان بايكك ايكى باشنده كوش كجور ركك ايكون اولان كدكلر مركضه قاب
خانه كمان وبها مرسفتان ورخ القاموس القاب مابين المقبض والسنة وكل قوس قابلى
ورخ الاساس قوس طوع الكرصفين والكرصفتين وبها السنتان ودخى اكوص ديرلر سهم
معناسنه فصل سهم تيراوق جمعه سهام وانسهم
سهام تيركبراوق پايان كسنه نبل تيرناوك عربى اوق جمعه بنال نبال تيركبر سهم
عربى پايان كسنه خشابه مرسال خطوه تيرناوكى مخنى اولمله كه ميان شواهد لفظ ناوك تيرمعناسنه شايعدر كه غلط فاحشدر ديرلر ناوك اول حروف لسنه درك سهام صيغه ذى نكك
ايجنه وضع اديوب اتارلر بو فقير عندنده صحيح اولان تيرناوكى درياء لسنه ايله يعنى اول
سهم جفيركه ناوك دينلى اولنور مرماة تيرآماج نشانه آلدقلرى اوق كه خاكى دخى ديرلر
جعبه مرامى قطبه تيركمان نشانه غير ثنائى ايكى كمان دغط سوراخ تيركه بيكان درولوده
ويركسنه بوكسنه به زياده غضب آله تكسير عليه ارغاط النبل ديرلر ناصل تيربيكان بغيله
سليم تيربيكان دراز جمعه سلاجم رصفه دخى كه بر تيز بجند رصافه ورصوفه دخى بو معناده
در بعضى اول سكيركه اوكك سوفارينه وبيكانك اورزينه صارادلر فخره نشاب
منزع سهم معناسنه در ورخ الاساس المنزع السهم البعيد المرمى كباث دتوس تيرورخ القاموس
القاموس الكباث والكباث سهم لا نصل له ولا ريش ورخ نسخ القاموس الى
عدى نصل لاسهم له ولا ريش تنضب درخت چوب تيرفيرورا دى ديلكه تنضب بر
ريكنلو اغاج در لبو كثور تكن كبى بحارجه اولور خشيب تيرتراشيده مخلق تيركه
خورلنمش وملاست ويريلمش اوق سليح تيربرتاب بهوايه آتدقلرى مغلات دخى بو معناده
در نشابه تيرتركمان تركى اوق جعبه نشاب نصل بيكان باوق دخم در آنى كه عامه تحريف
ايدوب تمران ديرلر جعبه نصول نصال بيكان كزه تمرن بايان كسنه قرنه تيزناى
بيكان كليتان راست وچپ بيكان منشقص بيكان دراز اورزه بيكان بعكلك
بيكان پرهن باصلى بيكان منسلخ سيروقه بيكان كرد قطع بيكان كوتاه ورهن
زهب بيكان تنكث قتر بيكان حرذ اوفاق بيكان معراض تيرپرى پربلكسز
اوق كه حيده رمى اولنده قصه عرضنه اصابت ايدرسه تراوقلرى طولنه اصابت
ايتمز خطط كزرسته بالشه كه راستلغى بندير در ريشه پر تيره اوق بلكى ولباس وزينت

ايجون استعاره اولنور جعبه رش قنه مثله بيكز اوقه آقده وبكلى اوقه ريش ويرر
كسنه جبار وصرصى بو قدر ديه جك مقامده مالا آقده ولا ريش ديرلر جعبه قدذ آقد
آمنط مرط تيرپرپيقاج مرتبطه مرابط دخى بو معنايى دركه مرادبكلى ساقط اولمش
اوقدر جعبه صوفار تيره اوق كزى كه ايكنه كبرش كبرر جمعه اقواف شرخان
جوسوى سوفار مطلوب فريض تيرصوف كرچ اقوف تيرسوفار شكسته زافره زيرپر
پرفروبمقدار بدستى وبيكانى حرقفه تلتماندن آشاغى اولان موضعه دخى ديرلر
ظهران سوى كوتاه ترين آزپر لطفان سوى درازترين معذارى ظهر وبطن در
لغب لغاب لغيب پرتيركه ارسوى شكم بولدوان بدباشد جوهرى ايش فاسد
ايله تفسير اندى لئام ولؤام انكه پرسوى پشت بولدوان رانيك دارنده اس جم ديدى
كه لؤام لغاب مقابلى دركه پرقذه نك بطنى آخر قذه نك ظهرينه ملاقه اولمقدن
عبارتدر نضى ميان ريسه وبيكان اوقكك ايله بيكانى مابينى ابوعمرو نضل معناسنه
در ديدى خيعه انكشتيانه زنكيره وانكشتوانه دخى ديرلر اوق آتمه كسنه
لوماشى مارمقارينه طقارلر لكلكدن ودريدر ايدرلر جوهرى جلنده ايله
آتمه اتمكى كبى دربدن ياپدقلرى نه ناظر در جعبه ختايع هدف نشانه تيره
اوق آتوب وورمق ايچون نصب انكلرى نشان جعبه اهداف عرض
مثله جعبه اغراض مقرطس حارف خاسق ناقر آز تيركه برنشانه آكده
ورخ المثلث انفذ من خارق كه مراد نفس ولسانه در معقص انكه كشر
بوده وبرنشانه نايد عقص اصلنده التوا معناسنه در ودخى اول اوق كه
بيكانى قيريلوب برآرسى اوقك ايچنده قالور ازچاروب وكتوب
اوزادرلر وبنه اوقه كجور رلر اول اوقه دخى معقص ديرلر حابى انكه
نشانه آكده وبرو برونزلند كتب مطوله ده واقع اولدى كه حابى اول اوقدركه
اول زمينه طوقونوب صكره نشانه اصابت ايدر قاصر انكه نشانه ارتسد
حابض انكه درپيش تيراندازافتد ورخ المثل انبض فاحبض اول كسنه حقنله
ضرب اولنور وعد ايدوب وفا ايتمه ضائب انكه راست شود حائف انكه
ازنشانه بكسد بقال صاف السهم عن الهدف اى مال دابر صادر نافذ
انكه ازنشانه بكذرد اساس ديدكى كه دابرا ول اوق در كه نشانى بجاوزايدوب
آرديه صوشه وجلد اوقلرينى آتوب مركشنده براوقى قاله اول اوقه دابر ديرلر
مهمنى بتحصيل ايچون هزار حيله ايدوب مرادى حاصل اولمله فقط برحيله ايله قاله لم يسبق
رخ كفايته الا دابر ديرلر اساس ديدكى كه صاردا ول اوق در كه ايچى نشانه نكك
طرف اخرندن خارج وناخذ بعضى خارج اوله ومارق بالتمام خارج اوله قاموس حرد
السهم ديرلر نشاندن خطا ونشانه به نفوذ اندى معناسنه اضداد دندر ديدى ودخى

سهم صارد و مصراد نافذ و مصرد مخطئ دیدی و نقاذ او وقوف او بی نشانه تکک
طرف آخر از عروض معانسه در دیدی نشاخص انکه از زیر نشانه بگذرد معال الشخص الرای
اذا اجاز بسهمه اعلی الغرض معظعظ انکه بلرزد معال عظعظه السهم عظعظة و عظاظا
ارتعش و رمضیه والنوی معصل انکه می پیچید الدنی یلتوی اذا رمی به جعبه تیردان اوق
و به حق ظرف تیرکش دخی دیرلر جعه جعاب قرن مثله جوهری دیدی که قرن بر یک
ایله اول جعبه در که دریدن میکوب اغزی طرفی اچوق اولمه تا که اوقک یکلمه سنه سوا
طوقونسون و فاسد اولمسون ایچون و دخی دیدی که شمشیر و تیره دخی قرن دیرلر
و شمشیر و تیری اولکه کسنه یه قارن دیرلر جمعه اقران کنانه مثله کسایی دیدی که کنت
الشئ لستره و ضمنه عم الشمل کنانه دخی بو معنالرلاحظه سیله تیردان وضع اولنمق ملاحظه
اولنور جمعه کنائن و قصه مثله جوهری دیدی که و قصه اول تیردان در که دریدن یاپارلر
اصلا اعاج اولمز جفیر دخی بو معنایه در جمعه دفاض جفیر تیردان بزرگ بو بوک تیرکش
نحصل یعمان تیر اوق اتق خصوصنده قول اندکاری خطر و رهن اوقه مخصوص دکلدر
رشق یک دسته تیر بر دسته اوق ایرنع آخر تیرکه در جعبه قالمیه جیده دیدی یه اطلاق
اولنور بعضلر جیده اطلاق اولنور دیرلر اما اوقلری فی رمی ایدوب غایه جیدیمی
شدت و قتی ایچون حفظ ایدرلر دیدی بعضلر دیدی یه اطلاق اولنور دیدی و فلان
کسنه در یعنی خانه ی برفرد یوقدر و به جک برهم ملفه للجعبه الاتساع دیرلر نجیث
نشانه که از خاک توقم کنند برجاکس نشانه اندرسوا اورمق صیدیق اوزرینه وضع اولنمق
نشانه فیروزابادی لفظ موکد در دیدی رشق یک روی تیر بر نوبت اوق الی متلا
تیر انداز لر جمع او لوب هر بری اوقلرینی عجله رمی الته لر رمیا رشقا
و اوقلرینی جمع ایدوب برکره دخی رمی الته لر رمیتین رشقین و برکره دخی رمی
الته لر رمیات رشقات دیرلر کذلک هر نوبته وجه رشق دیرلر مصنف یکدسته
تیره دیدیکی بو معنایه در عباردتدر یعنی بر نوبت اوق

فصل

فصل فی السکاک والسکین

سکاک کارد دکر بیچاق بابا یکسنه سکین کارد بیچاق تکبر و تانیثی جائز در سکینه دخی
دیرلر میروزابادی سکینک صانعی سکاکی سکاکین در دیدی والالفظ سکاک صانع
السکین معانسه کتب معتبره بو قدر مقتضای صیغه سکاک سکه یا بیچی یاخود زره
یا بیچی معانسه اولمه مناسب ملاحظه اولنور دیرلر سکاک طار زره دخی دیرلر پس
صانع سکین معانسه اولدیغی معلوم جدید معانسه نظر اولمق کرک والله اعلم
مدخ دخی سکین معانسه در مرخ الاساس ذبحه باکلمه اللحم ای بالسکین مرخ طلاه خ کلمه اللحم
دستوار یاهن کرفته که دستوار عصا معانسه در خلاف المعارف دیدی بیت
وقت قیام بست عصادست کیرمز و بیچاره انکه اوکذا از دستوار یای جمعه
سکاکین معارفی دیدیکه لفظ سکین سک دن ماخوذ فعلین یاخود دستور دن ماخوذ فعیل در

وجه

وجه اوسطر ابره بیچی فی بیچاق اطلاقی نوع بابا متدسنده خالی دکلدر بیشقه کا
بزرکنه بوکلمه بیچاق و کذلک بابا و سبق مصیقل معانسه دخی کلمه کذا
فی الفاموس جمعه ربعضلر جمعه دسته معروف و خناجر مشهور دخی بز لغاج
کسه جک قبیلدن که قاره سیده دیرلر و ترکیده تحریف ایله خاجره دیرلر برانیاک
کارد بیچاغک صاپه سی که بیچاغک صاپه کرن موضعیدر بیچاغک بوزی یا بینده ایکی
طرفه نزدیک اولدیغی یره دیرلر بیچاغک باغی که بیچاغک صاپنک اوجونده کوموبلنمش
و موردن حرکت ایدیلمیه جک قدری نسنه دنبال کارد بیچاغک صاپنه
کیرلنه موردی بیچاغه مخصوص دکلدر لهذا سامی جرو دنبال تیغ ابره تفسیر اندی
دسته کارد بیچاغ صاپی جمعی نصب کلور جزاه دخی بو معنایه در
بیچاغک ضبی و نبلیغ قبیله دخی دیرلر

معروف در که جوهاق تغییر اولنور کرز بوبوک چوماق خاموس جوهری
یا بیمش عمود دیدی یا بانک تخفیفیله جوب دستی دسته جوب که طوقیه مقابر اولنور
یوآنکله کیسک قیرارلر لهذا سامی جرو کلوب ابره تفسیر اندی یا بانک تشدیدیله
عصای سبر قالین عصا که دیدی اولمه جوهری للعصا الضخمه دیدی جمعی نهر آوی
کلور و اوک فتحیله هر نوعه بالمراده دیدی عصای و نبوز ابره دیرسه موبل دخی
بو معنایه در معروف در که دکنک تغییر اولنور اصلی عصوی در جوهری
عصای یا آنهن اوجی دموریلی صوبه بعض نسخه عصای یا سیاه ابره تفسیر اولندیغی
عصاذات زنج دیدی جمعی عکاکیز کلور مهموز و غیر مهموز استعمال
اولنور نسناس دن ماخوذ در زجر و سوق معنالرینه نسناس البعیر دیرلر
حوزه بی سوسه سوط تازیانه قامچی جمعه اسواط دوال تازیانه قامچی ناصه سی جوهری
دیدی که عذبه الک طرفه و العذبه احدی عذبتی السوط جمعه عذبات عذاق کوشه
تازیانه قامچینک قولبی یعنی بارمن کیرو دکلدر موضع بعض نسخه ده دوال انکشت ابره
تفسیر اولندی جمعه عذاب عذبه درة دوالین قامچی دن باید قدری طوره که اورنلر
و کوکلر لرجعن برشیئی عرضه و ورمغه دیرلر بعض نسخه ده درة و محسب ابره تفسیر اولنمش
زره کزره یا بچی کسنه زرده اورانک فتحه لریله زره تحریف ایدوب زرج دیرلر زرده
رانک سکونیله زرخک جلقه لرینک بری بریه کرمه سنه و زرد رانک فتحیله درع مز
روده یعنی جلقه لری بری بریه کرمش زره دیرلر مبدانی دیرکه زرد و درع و حلق
هر بری اسم جنس در انواع زره شامل در لامه زره جشت بافته و
فی الفاموس وهی الدرع المحکمه المتانه کذبه و دخی
زره دولو زره ندم فی الفاموس لخذ باثر الدرع
الملینه او الواسعه زره درشت و فی الفاموس

فصل فی بعض الآلات الحرب

درة سند جمعه در فصل زراد صح

الدرع المسمورة والصحيح درع قصار حشوة المتكسر ام تنسج بعضها الى بعض كالسلسلة
القاموس ضيقة الحلق محكمة باقية ج دروع وجمع الجمع ادرع وادرعة وجمع الجمع
ادارع وادرعة وجمع الجمع ادارع وادرعة وجمع الجمع ادارع وادرعة وجمع الجمع
اطراف اواسط اوائل حلقة مره حلقة من حديد فامرأة درع درعاء وبها درعة
اطراف اواسط اوائل حديد مصرى حديد كه حلقه در حلق وغير حلق سازند و زره بافند
واقع اول الشيء وعلى ما حكى ابن الاعرابي الحلقة من الدرع مطلق سلاح بعضهم مراد درع
درعة بفتح ضم زره زرع جمع درع وادرع وادراع لا يصرف والمرأة
مغفر وجمع الخاص درع اساس ص دلاص ملك كسر وفتحه بهواد وبه آن اول زره حديد
حديد مبدل زره نام بولوني بدني اسقف ايدان زرع صافيه وفي بو معنايه در
كلمه فراغ اساس وفي قاموس ص نمره وبصيرة كبيه سبي شهد لنا بانه اول من درع درع في قاموس ص درع
واسعة وفي ديباج ديبي نشكه وفي بو معنا لرص الواسع ثغر كلمه در عكه بو معنا لركبوب او زره بيضه صاني
وزره ونقل عنه درعكه وبعضهم جيفارسه خلع عليه الثوب وخلع عليه الثوب بدكلري
كبير بزرك فراخ واسع زرع واسع درعة بضمتين وفي بو معنا به به ميداني كه بكه بيني زره فراخي
فراغ جو تفسير اندي بغير يغانه واسع درعة مثله تقول لا تشهد الزحف حتى تلبس الزغف لكن
زغفة نرم وواسع اولمغله درعة مسقدر درية وفي زره نرم وفراخ معناسنه در وفي الاساس
ادرع مادرية ابريصار ص سيه نرمي كه بعضي ارخلقها بر بجين بود صرخ آنكه آواز ندهد چون
در بوشند در زره بوشند اساس ص ديبي كه علوله ثوب الثمنه كبد كلدي سفار در بدن انجوند
خاصة بقال الخلابيل للابهر زمن في الغلابيل سرد فقار دسنوانه فقاري وفقار در بدن پايه قدر
البلوان بغير اولمانسنه به وفي فقار ديبر رثمان وزنده جمجمة زره كوناه بيضه زرع كه بولون
بدني احاطه اتميه بيضه ثمة وفي ديبر لرب بغه مغابليدر جمجمة بيضه ذوابل نيزه دامز زره از
آنكي باوزون زرع ذوابل معناسنه جوشن نيزه آنهين دمورة زره اولان زرع جمجمة جوشن خفتان
معروف زره كلكتوري ديبر لر بتوع زره جوشن بزك كوشوان جنك كوشنده آنه كبد بند لر
وجوشقال وكجيم بغير ابدلر لرنبوعلى نحوي دن مغل اولنديكه نازانده در جمجمة بيضه
خود زرع كلاهين آهنى بغير ابدلر تنكة سكبجة وفي بو معنايه در تنكة وتنكبة اصلنده كوه قيمتي
بمو طا سيد يقول ايت تنكة على الابكه كالتنكبة فيروزه آبادي ديبي كه اول بمو طا در كه انجوند
باور وسي جيفمش اوله ودمور زه اولان بيضة وفي ديبر لرديبي بيضة بيضة بانك فخلة وبانك
كسر يله بيض ابضنك جمعيدر كه سيف معناسنه در اصلنده بيضي ابدي باصحيح اولسون انجون
بانك ضمه تسمين كسره به بندبل اندبر مغفر مثله جمع مغافر ميداني مغفر وشبكه سر بانلر
ديبي كه شمس فخري سر بانلر لفظي عمامه ابله وغيرلر بلنسوه التثنه كبد كلكس
دمورة زره در بعضلر بيضه التثنه كبد كلكس كلله بوشن در ديبر لر خود آلادر
ديبي كه تشبيغه وتشبغه بيضه ضم اندكلدي حلقه لرد ركه بو بوني

حفظ ايجون كبر لرانهي دايره ليس خود قونتر رنبر خود منطقة كمربند قوشان
انتطق الرجل ديبر لرليس المنطق معناسنه ومنطق اول نسنه در كه آني قوشا نوزلر بر نه
اولور سا اولسون وفي المثل من بطل بس رابيه منطق به قند شكري چون اولا كمسنه انداية
قوت تخصيص ايدر وبه حكم مفاده ضرب اولنمنه جمع مناطق ومنطق صحاح وقاموس
وصراح لغتلرنده لباسنه درجمع واقع اولدن منطق وفي بو معنايه در بعضلر بعضلر مرو فندر بتوع
اخمه كبسه سيدر كه طولدورب قوشاق كبر بيبه باغلارلر فارسيده كمري و
ترکسه كمر ديرلر جلبة كبسه جرمين دريدن ياپلر فلر كبسه وفي الاساس وفي الحديث
اتي بقلبة فيها خمسة دوخي ديدكري كه قلبه اول طغار جغدر كه آلمه ودرسندن ياپارلر واوزيده
فندق بولنمز فصل نرآس سرگنر فالقان ياپان لمسنه
سرفالقان نرس جمعه نرسة جمعه منه جنن بعضلر كتبه سربزك ابله تفسير
اولندي رجز وجحفة منه جمعه جحف وجوب وجوب فرض جن وفي نرس
معناسنه در المجن الترس لاحديه كذا في القاموس جناغبار نده وفايده حفظ معناسي
ملحوظدر لهذا قال في الاساس اراد وا ان يضربوه فتجنن عليه اتقيه بنفسي مجنب وفي بو معنايه در
مصنف اساس ص ديدكه فالقانه مجنب تسميه اولدنيكي صحيحي مكرر دهي حفظ اندكي انجوندر
كوياحفظ آلت وجنبة الكشر ديبر لرانكي سنردن وفايده اندم معناسنه فراغ سربسخت
سربزاز بوست كاه وصفر ديكسندن زيايده فلر فالقان كاه انجنده باغلي اولسه جمعه درق
مسداني جحفه وبكب ودرق دي دن اولا فالقان درديدي صبرو ياماد رجحفه جنب
عقب دن درق فالقان درديدر وكذا الدرق وبكب نرس در باجود ديبي
درق اولان درزع در باجود بدفاج درزي بري بدبه بنكوب خاصة
باشه كبر لرآنكله اسميدر ديدي بكبة جوشن جمعه بكب باب
چاريا دورت اياغلو حيوانات جمعه انعام جمع جمعه انعيم بغير نعم
اياغلو حيوانات جمعه انعام جمع جمعه انعيم بغير نعم شتر دوه مذكر ومؤنثة اطلاقي اولسون بغير ابل
دن ناسون زنان بمنزله سنه وجمل رجل وناقه امرأه وفعود فتي وقلوص جاريه بمنزله
سنه در وبعير جمل وناقه به اطلاق اولنور اجذع بعير شش ياشنه كيرمكه بعير دميرلر جمعه
بعران وآبار ابل شتران دوه سورو سي بانك كسريه وبكوني دن لغندر كميته سي بيان
الفاظ راسم جمع ومؤنثدر وكذلك ولفظلرنه مفرد يوقدر اونيين دن غير سرولا اسم جموع
كه كندي ولفظلرنه مفرد اولسه تاءلي واجيد ر ابل وغنم تصغير اولنمنه آخرينه تاكان ابيوه
اتيبة وغنيمة ديبر لر وشتر على ذا جمعه آبال بعير جوان دوه سورو سي شتبه سي ابلاد ر بعض
ايكي دوه سورو سي ابل بدي اشتران كه ايكي ياشنه كيرمشدر جوان بعير ابل
ابل دن بو معنايه در ابل ابال اشترلرني كه بكبار ه ترفناعت كندراب مفرد ابلكدر طايفه ابل
شترلر كه دوزدان برانلر وناقه واسع ديبر لرحامل معناسنه بقيه بقية آنكه واسطه دن ارتدن

جرمي دره ص ديبر لر كه عرب نعم وانعام سبانلي فرق
اندبلركه نعم خاصة ابله اطلاق اولنيور واجلدينه ابل الفاظ
ماشيه يه دخي ديبر لر ومذكر ومؤنث طلقدر انعام ديبر لر
وانعام مواشيني به انعام ديبر لر
ابل وغنم وبقر كبي

ابل رافضة ورفض وفض دبدار بربنا اولمش دوه لر معناسنه ذات الخف دوه و دونك
كنيه سي ابو ايوب و ابو صفوان در ذات اللطف صغر و فويون و كچي و سائر جانلي اطرافلي
اولان جانورلر ذات الظفر آت و آشك و فاطر ذات الصفر و ذات الظنب
خوش و بير تيجي جانلر حزنة كلة شتران دوه سوروسي كه اون مقداري دوه در
جامع اولة سيداني حزنة آوزرنه فرقة دارنجه اولنا دوه سوروسي خبر و اياد بكبر زلر اون اون يا الليه يا قرقه دارنجه در
ديدي نجمة بيش از چهل و يتمش در يوزه دارنجه يه دك دبدلر عدة بنجاه ناصد و يوز در
زياد و التمش دوه يه دك دبدلر مئينة صد بيت فيروز آبادي ديدي كه
يتمش و مئينة يوز دوه يا يوز در آز يا يوز دن چوق يا ايكي يوز دن وخطر و خطر مطلق
چوق دوه يا قرق يا ايكي يوز يا بيك دوه عج بالضد ناهز اوسك مقداري
وسكندز طوق نه دارنجه يا يوز الليدن زياد جه يه دك دبدلر مبرك آنجاكه شتر قوز جيد
بدك شتر بسيار فروحفته مناخ آنجاكه وبد انجوا يا نند و يقال مناخ سوء
للكمان الغير المرضي مبكاة آنجاكه شب گذارند مراح آنجاكه شبانگاه شتر را
آرندكه زوال دن صكره گتورمكه مخصوص در ناصباح دارنجه و مطلقا مأوى معناسنه در گلور
جبيرة جبرة عدة جرة شوغله اوده آغيلي جديده اول موضعدركه اطرافنه جوار جبه يلمش
اولة صكره خطيره معناسنه استعمال اولندر والخطيرة المخيط بالنبي حسنك اوقصه دعنة آغاجدن
جوبيدر كلمر آغلبدر وفي القاموس الخبز شبه الخطيرة اوالحمى دود ارسه تاده اول
دوه سوروسي كه عدد مراد جدن اونه دارنجه اولة اسم جمعدر جمة ازواد محفي اولمايه كه قليل
اولكاسنه جمع صيغه سيه تغيير اولنه كثيرة دلالت ايدر وفي المثل الزود الى الزود ابل
آزي آزه قاريشدير مه لر جوق اولور دبه دك مقامده ضرب اولنور اكبر اشتر
سيد اولارلكدن دوه كه بياض اولة و اول كونه بياض اولة كه قيرمزي يه مايل اولة مؤنثي عيسا در
جمة شتر سيدي سيد آدم ناج شتر سيدي سيد آدم آنك اسير معناسنه جمي
آدمان كلور و آدمة ابل بياض شديد معناسنه در يقال بعير آدم و ناقة آدماء وجمي
آدم كلور و بعضيد آدم كوزلر سياه و سائر اعضاسي بياض اولان دوه در ديدي و انجح
بياض خالص معناسنه در و ناجه بياض ناقه معناسنه در وهاجان لفظنده مذكر و مؤنث و مفرد
وجمي ساوري اگرچه بعضيد جمي بجا بين در ديدبير اشهب شرخ و سيد اشهم شرخ
شرخي روشن اشهب شرخ نه خالص جلل اشتر نر اركلك دوه و دوت ياشنه
بالغ اولمدقجه جلل دبرلر جمع و عطشه زيادة تحمل اندكي و اسفار بعيده به صبري ايجون زمادار
جسمنده قوت اولة طوتمز و اكر اصلاح كنه طاقتي اولمز سه طوتمايه اين سكيت ديدكري اول
اركلك حوه سوروسي كه ايجلدنده ناقه اولمايه اكا جاكه دبرلر و اول دوه سوروسي كه
صاحبي ايله وجوبانى اولة آكا جابل ديدبرلر فيروز آبادي ديدركه جمل لفظنده بيكر سكوطلي لفظنده و مؤنثلرنده
ميم تشديد ايله در لكن شرب مزلين جكي جمة جاكل و آنكار و جابات و جليل دن ديدبرلر جاكل اشتر

دوه جي وصف جاكله جاكله ديدبرلر آت سوروسي صاحبه ضابله و آشك سوروسي صاحبه
جاكره ديدكلري كبر ناقة اشتر نام دينشي دوه كه تخريف ايدوب ناكه ديدبرلر جمع
نوق واول دينشي دوه كه اركلك دوه حلقنده اولة اكا ناقة جاكلية ديدبرلر و ناقه نك كنيه سي
ام حاصل و ام حوار و ام السقب و ام مسود در و جمي نون كلور بلكه نر معلوم اولور كه ناقة نوقة
تقدير نده اولة بدنة لفظنك جمعي بدن و حشية لفظنك خشب كلور بكر و اعتل
استثنوق الجمل موردي بودركه طرفة العبد بعض ملوك مجلسنه داخل اولوب بنسيب بيتي
عكس نام شاعر كمدركه بدبحكي توصيف ايدوب سفوات در اثنا سنده جمل وصفندن ناقه
وصفنه عدول ايدكده طرفه مثل مذكور ايراد اندر و بركسنه بدحكايه دن غيري حكايه ايله خلط
ايلمسه آنك حقنده ضرب اولنور كاهر ناقة نك جمعي نياق كلور اصلي نوق در وفي
المثل اخى لم اعقر ناقة صالح بنم جرمم جرم دبه جك دكلدر يعني بنم جفيفه ياخود
بنم دخلم جرمدن دكل دبه جك بدر صرب اولنور كذا في الدرة ناقة مخطوطة كه ير نشان
ناقة بكية وجمعي بكي اندك شتر بكنور لفظنده فات معناسي تكمله ط اولمغه بكوت الفحل
دبدلر باشتر آز اولدر معناسنه لقعل عيونهم بكاء ما بهم بكاء وحارت الناقة فل لبنها و ناقه
حرود و محارد حصى مرى عزبرة حقاء درور لبسا شتر لفظلرندر اول ناقه يه دن اطلاق
اولنوركه ولدر هلاك اولوب حالب آلى ايله يعني صغه مق ايله سود و يره مرى الناقة
دبدلر الى ايله يعني صغماسه و ناقه يوسيدن سود ويره مكوث آنكه شترين
اندك اندك بيرون آيدماصره دن بو معنايه در نيز اسود دن مصدر ايله دنايدر ملصر
اندن عبارتدركه ناقه لك يعني اوج بارمغه يا ايهام و سبابه ايله صغه لر جدا آنكه شترش
بزيده شده باشد رقود آنكه بيك دوشيدن فتح يركنده اساس ديدبركه رقدة و
مرقدة بوبوك فتح معناسنه اولمغه ناقة رقود ديدبرلر حلبه آنى طولدوره مقرون
شفع آنكه حوجار ياخود شترش از بسيار دن الصحاح الغرور الناقة تجمع بين محلبين
والشفوع هي التي تجمع بين محلبين في حلبة واحدة عسعس آنكه شيرندن ميان مرد
مان و تنها موضعده اوت اكل ايدن حوه به دن ديدبرلر عسعسة و عسعس دن بو معنايه در
وحين حلبه بدخولني ايدن حوه به دن ديدبرلر لهذا اذنب معناسنه سلس اولنور
بوسة شتر بكه اكنده اجي صان ايله طولمشدوقه باور وسي كه دوه نك پاور وسي
هلاك اولوب آنه سي سود بني و بر مكله اول باور وسنك دليسني بوزوب صان ايله طولدوريلر
آنه سي باور وسي جوشنده فطن ايدوب بوحيله ايله سود بني صغار بركسنه بقاية
حيله كار و زياد مصر اولسه آنكدر نه اللئة واخرع من البتة ديدبرلر حلد دن بو معنايه در
و بركوچكه هلاك اولمشركوچك دريني بوروب كندو كوچكي اولمق مقصدسيله ذكر ايلديه
آكا دن حلد ديدبرلر ناقة لبوس آنكه شيرندن بي نواخته كه بشتر بركدبه ركوب تعليم
و تسكين ايدبرلر وفي المثل لا افعل ما اسبت عبد بناقة عطوف آنكه شيرندن بكه رانه بيرنه

صعف آنکه دستها بهم وانهد در وقت کوشیدن فرون وشفوع معناسنه وفی الکلور

ربوه آنکه لگد زند و شنده را که زبون دفع ناخود در ضرب و دفع معناسنه حقده مطراه

آنکه شیرش ندوشند تا پستانش بزرگ نماید یقال حفل الی آموالهن ای اجمع وفی

الاساس نهی عن بیع المحفله و مصراه حرده نه ناخود در وده نکه مم سنی ایب ابله یا غلامان

معناسنه و در اتمین ناقه به مصره دیرلر حافر حالین پستانا شیر فوان مابین الحلبتین

جمعی فین و افدان و جمع الجمعی افاد وفی الکلور فیفه اللبن بجمع بین الحلبتین وقد مر ذکره

ناقه قتوح و قتوا انکه سطح پستانی فراخ باشد ذنار ده وفی بو معنایه در و کثیر اللبن اولان ناقه یه

وفی اطلاق اولنور غزر حضون آنکه تنک باشد حضون یک کره پستانی پشه باشد

کثره ممکه اوجی معناسنه در صحیح مصراه دیدر که حضون اول ناقه در که ممکه سنکر دیسود نسز

اوله ناخود بری کوجک اوله ناخود بس بزلرندن اوزون اوله فیروز آبادی دیدر که حضون

ابل و غنم و ثل و نحو ممکه سنکر یدیسز بر ممکه سنه نر بویوک اوله و حضنه سنکر بدی بویوک

اولان رجله و فرجنک بر طرفی بویوک اولان خانونه وفی دیرلر و فی الامثال الحضن جمع حضون

وهو الذی احدثه بها اصوف من الآخر من النتاج والشاة شطوف کوکنده ثلوث سه کره

پشده یاشد حصلی ممکه سر کوراو لمغه یقیر اولنور وفی الصحاح الشاة شطوف یتبین

احد خلفیها او احد طبیبها الطرف الآخر والثلوث ناقه ثلاثة اولی اذا حلبت فنالة

یتبین ثلثة اخلافها او طرفه خلف یه اخلافها او ثلث یه ثلاثة اخلاف وفی الاساس

خلفت بناقة صرت خلفا و احدا و شطرت ناضرا خلفین کمنشه خرد پستانه ممه سی پیصه اولان

وفی اطلاق اولنور کمنشی وفی بو معنایه در وفی الامثال کمنف الانثی صفر ضرعها و

آن کانت درورا شکده آنکه پستانی پر شیر باشد منکار وفی بو معنایه در

وفی الاساس شاة شکیدة لتصف ای علف کان ولصبح ضرعها ملاها جلده

آنکه شیر شرب بود شتر انی که بچکا لنتر و انیا بیدر که انیات همیشه پیر

پیر باشند فیروز آبادی دیدر که تکده سود لو ده و سود سز اضداد دندر

ابن فارس دیدر که ادر ناقه در که ولدی فالمعنه سود سز حوض اولور معرد تکدآ در

اساس دیدر که ناقه تکدآ نور لر سود سز یون و سود لو ده کره تکده دیدر لر فاموس دیدر که

مکود اول ناقه در که همیشه سود لو اوکه وفی سود سز آز اوله اضداد دندر و مکدآ و مکاد کثیر اللبن معناسنه در

بدیه انکه پر سر کوخدا و ندپیدندنا پیمز دنا بلجا باشده ابدیلر ابدی بو دیدر لر ابدی که صابر حشو اولده اکار کوب ابدی

بکره شتر جوان کنج ارکک ده و مونثی بکره در جمعه بکار وکذا الانثی ابدی عیبه دیدر کوده بکرلر نا کنج اخلاق

و بکیه کنج قیز و فلکه خدمتجاریه و بعیر ابع جمل رجل ناقه امراه منزله سنه و وفی المثل حاکما علی بکرته ابیها

جاء تحاکمه جمله سی کلور اصلا بر مختلف انده دیه جک پر ضرب اولنور مورد بی بود رکه عرب دن بر کمسنه تکده

اون عدد اوغلی وار ایدی بر نکاره بجون طلب ده لندی بر نه مصادفه ایدوب مجاریه

اندیلر اعد الغالب اولوب بر بولر قتل و باشکره بد تقدیده تکده ایکیسنه وضع ایدوب

مربوط لرک

مربوط لرک بابالدنک بر کنج دیشی دوه سی آندر ایله بیله ابدی اول دوه تک یو یونه باغلانوب

حوض صالی و بر دیدر حوده دی بر کونده صکره بابالدنک فابوسنه کلدکده بابالدن بر نوبه

نوبه دی کوردکده بکر حوده یو طاری طن اندر واقع منکشف اولوب مباخلوه شیوع بولوب

یو مثلی ایراد اندیلر کذا فی الکشکول مغبنه خوار شتر بچه شیر خوزه اول حوه یاور دیسی که

آنه سین اکر اولوب سود دن کسلمشسه اولده جمعی اخوره و خوران کلور فصیل شتر بچه از شیر بازکرده

اول دوه یاور دیسی که سود دن کسلمشسه اولده جمعه فصله رضیع شتر بچه بهار یاور دیسی و قتنده

طوغن دوه یاور دیسی که و قتنه طوغمشسه جمعه ربایع مبیع شتر بچه نه باسنانی یاوی و قتنده

طوغن حوه یاور دیسی که و قتنه طوغمشسه در سیکمه یی دیکر دیه جک مقامده نا که رضیع و لا

مبیع دیرلر جمعه سباع ابن مخاض شتر یکساله دن دوم در آمده بر باشین کچوب ایکی بر کیشش

ارکک ده و فی المغرب لان امه مخضت بفیرهای تنجت غیره بنت مخاض ناضر یکساله دن

بر باشین کچوب ایکی بر کیشش دیشی ده و لفظ فی ضد اسم جمعدر ناقه در حامل اولندہ اطلاق اولنور کندو

لفظندن مفرد یوقدر بلکه مفرد خلفه در حوه یاور دیسی بر باشین کچوب ایکی یه داخل اولدقده آنه سی

حوامله یکون اولمغه سمکین مذکورین ابله یسمیه اولنور لفظا ابن مخاض در ابن لبون شتر بیساله

لبون نر اولوب جمعلری ابن آدمکی جمعی بنات مخاض عبارتی ایکی سنه ناظر در ابن لبون شتر حوساله دن

بنت لبون ص بشنجی اوله دیشی ده که ایکی باشین کچمش و اوچنی یه کرمش ارکک ده و

نام همچنین اوله دیشی ده که ایکی باشین کچمش و اوچنی یه کرمشسه جمعه بنات لبون

عبارتی وفی اسمین مذکورینه ناظر در ابو زید دیدر که لبون سود دن کسلدکده حقه در

سود دن آز اولسون حوف اولسون حوه یاور دیسی ایکی باشین طولدی و روب اوچنه وارمغه

آنه سین سر بردی طوغوب سود لندیکی ایچون حوه یاور دیسی آمین مذکورین ابله یسمیه اولنور حق

سه ساله و بچهارم در آمده اوچ باشین کچمش و دوردنجی یه کرمش ارکک حوه حقه مادہ

همچنین اوله دیشی حوه که اوچ باشین کچمش و دوردنجی یه کرمشسه اوله دورت باشنه بالغ اولدقده

لبون کلور و انتفاع اولنمغه صالح و سخلی اولدیکون آمین مذکورین ابله یسمیه اولنور

جمعه حقاق عبارتی وفی اسمین مذکورینه ناظر در جذع چاپ اله دیشی دوت باشین کچمش

و بشنجی یه کرمش ارکک حوه جمعی جذعان و جذاع کلور و مونثی جذعه و جمعی جذعات در و ایکی باشنده فو یونه

واوج باشنده آنه و صغره و بشر باشنده دوه به اصرع دیرلر ثنی بیچ اله دیشی حوه در

آمده یدشه باشین کچمش و آلتنجی یه کرمش دیشی حوه و اصلنده ایکی دفعه

طوغمش حوه یه دیرلر و ایکیسی و کذا بنه ثنی دیرلر و نسوان حق وفی استعمال

اولنور رباعی شش ساله و یدنجی دره آمده آلتی باشین کچمش دیدر یه کرمش

ارکک ده و مونثی رباعیه در سدیس یدی ساله و سکزنجی دره آمده بیر باشین

کچمش سکز یه کرمش حوه سدس نام خود در رباعیه دن صکره اولان

دیشی حوه شلوغ معناسنه که دوه سکز باشنه کیرمکده اول دیشی دوشور

وسدس لفظ ترکی جمع شود سه گاو و الاغ سگ فی ایله وسدس لفظ ترکی جمع شود سه گاو
و الاغ صحی ایله نازل هشت ساله و بهم درآمده سگ باشین بگمش و طوقوز بینه گیرمش دوه
بنزول لفظ نر ماخوذ از دوگه ترکی آروه بیشی بترک مقاسسه که دوه طوقوز ساله گرد دکده
بتره گاهی سگز یاشنده ایکن دخی بتر و بازل لفظ ترکی مذکر و مونث اطلاق ماویدر
و گاهی طوقوز یاشنده باشن دیشه دخی بازل دیرلر و فی المثل قحفه حکت بجنب البازل
قحفه اوفاق گنه و اوفاق بیت درکه فنجان گ اصولنه بگزر یا بیضه اول ضعیف ذلیل
حقنده ضرب اولنوبکه بر قوی عزیز گ دامننه یا بیضه جمه نزول و بندگ و بیوازل دخی گلور
مخلف شه سال و بدهم درآمده طوقوز یاشین گمش واونه گیرمش دوه مذکر و مونثی
ماویدر اگرچه ناقه مخلفه دیرلر لکن معنای مذکور ایله دگلدر نیرا مخلفه اول
دیشی دوه درکه حامل ظن اولنوب صکره حامل اولدیغی معلوم اوله دیرکه مخلف
صکره دوه نگ اسمی بوقدر بلکه بازل عام و بازل عامین دیرلر وعلی هذا القیاس مخلف عام
مخلف عامین وعلی هذا القیاس عود رتبه سنه وارنجه بوده اوزره اطلاق اولنوب مذکرنه
عود مونثنه عوده دیرلر انتهی عود شتر پیر باشی فوجه دوه که مازل و مخلف رتبه لرینه
نجاوز ایتمش اوله وفی المثل این جمل جمل العود فنیده وقرا تحیل اولانلر کمسنه دن الحاح ایدوب
بیرنسنه طلب ایله و بیرمکدن امتناع ایدرسه بنه الحاح ایله دیه جک مقامده ضرب اولنور
شارف دخی بومعنایه در جمعی شوارف و شرف گلور کذا فی الصحاح مرکب خطاله ص
ناقه مخصوص دگلدر دیدیلر جمعه عوده وکذا العاعواد حد ضرب شتر نامی آواز کنده که
شتر بسیار دارد و زود از شیر وا ماند بغ شتر خردکه مونثی بغوه در خلبط کدوه شتران
ارصد نابغه عجوف شتر ماده یه دیرک وسخت عجم وعثم نوعدوه مونثی نابغه
قاله الجوهری فدع فدع قدوع وقدیع شتر وماکیان کذا فی القاموس جوهری دیدیکه
بزول برتبه سنه ذکر صکر ناقه تگ اسمی بولندیرکه ذکر اولنوب شارف عوذ نهر خلبط
مخرش جمعا در دیلدیکه قوجا لقدیم که قوجالقدیم دیشی نوکبوب صنعتی دیگر گ اولنه ایجاز
اولنوب دلقه دخی دیرلر وردهه دخی مثل شربه مستعمل آبشخور و وارد لفظ ترکی جمعی اولنوب
دخی استعمال اولنور بعض باب آینده کان ایهم بهوشارم بدسرنبه عطش غالب
اولمشدر که بردجله سیراب اولمز جمعی بهیم در غرب آن شب که بامداد شب بارنده
طلق بیشدر از ضرب بود صوایدوب دلرمیانده ایکی گیجه خالدقده شب دوه لری صوجانبه آبشخور
ایدوب اونلایه راه گیدرلرکه اول وقت صولرطولوب دیرلر بیگیجه خالدقده غوارب دیدگلری
کبر وطائفه اول ناقه درکه جنبه نگ اطرافنده مراد اندیکی بدرم اولندکمسنه لرمانع اولمز غارط
نرط آنکه بیشه و دلوده سس سازد مفرد وجمعی ساویدر وغارط گ جمعی قدآطار
رطا میان بهرجو آب آمدن جمعی اطراد رفه آن نگاه که شتر بهر روز باب آید یقال ارفه
الابل وردت الماء منی ثلاث وابل وافه ضرب آن که روز آید در روز سیم آنکه

اوز

روز آید روز نیاید که روز چهارم بیاید خمس روز آید و سه نه که روز پنجم بیاید و بین
قیاس تا بعشر عشر آن بود که یک روز آب خورد و هشت روز نه که آنگاه روز دهم باز آید
وعشر غایة اظماء در وجمیع طمئنان گ اولی بکسر اولی لازم بقول بقر بجر مشتر بقر بجرة مهزولة وصحیح الرجر اولا اعشار بکه
یقال بقر البعیر شرب ولم یتبع فاخذه والاسم الشرب وشاة بجرة تحمل بین فخوذین وجه جون اکثر اتمکدن حاصل اولان عطشه بجر دیرلر بجر دیدکلری کبرکه بهره قدر
شرب التسه سبب اولمز بلکه مریض اولوب هلاک اولور وهی ابل بجاری وبجری
وبجرة بعقوب دیرکه لبن خامص ایجکلره عطشی مذکور انسانه دخی عارض اولور
وفی منش زدکی شتر بچه از شرب شتر که املاوبخته اولمقدن عبارتدر فهو دفی
والانثی وفیه دفوان ودفوی بقه آنکه خاک خورد باکیاه ناشکمرد رکت قبض
حسکی که شتر بچه را بود قریع آنکه این علت دارد وفی المثل سنت الفصلان
حتی القرعی نقب ابتدا کمه درس باقی کرکه بماند وضد اندک مایه کرکه پدید آید وفی
حرب فحل بعیر فی البعیر وقت آنرا عبارتدرکه بعیر حربه مثلا اولمشر اکبنه یدآز نقصان اولنوب اولمغه
باشلایه واول دوه به موقوس دیرلر و بدنده حرب منتشر اولمغه وفی دیرلرکه بدنده کوکبر کبر اشکال
بولمله دن طاعیور تاحیس کرش و دنبال او حامه ست شتر خداع جوانکی اوفاموس جنون
ناقه ایله تفسیر اندر وظهر نه حاصل اولور بروجهدرکه بدوک اندیکی موضعده آواز ایدوب حرکتنه
فادراوله گاه دیاری شتر فیروزآبادی دیدیکه حال بر مرضدرکه انسانکمصلدیدیکی جوانلنکه
فوائمنه حاصل اولوب آغیا قلغنه باعث اولور بعضلر دیدیلرکه عجابی اول موضعده
اولان ضلعی کسمکدر عرک رکبتی که بدلب ودست ودیاری شتر افتد قال التابغة
وحمتنی ذنب امرء ذنه کذوب غیره وهو واقع دبره ث ریشر اوفی
القاموس بیاض فی ظهر الفرس نه اندر اساس دیدیکه ضرد دیدکلری طیر مذکور تشبیه
لنی بیاض اولور موضع دبره نابت اولان بیاض قبله ضرد دیدکلری طیر مذکورک تشبیه
طریقیله در فیروزآبادی یاهمی بوبوک بدخو شدرکه شترچه صیلور حضرت افندمز ایجون
اول صائم اولا بوخو شدرکه دیدی مطرزی صبرنی بش اولور یاهمی ومنقاری بوبوکدر
صبر فی بش اولمغه اصطبر الآخر اولمغه آصبل دیرلر اصلا اکا بر شی فادر اولمز انکله
تمام امد کذا قاله ابوحاتم فی کتاب الطیر وبزم اصطلاحمزده اول فوشه کوچکدن دیرلر
عسبة یولشترکه درآفتاب نهند تاسیر شود ودرکرکین مالند ربد یولان لیشم فطران
سمة داغ که برشتر نهند یقال مارین الناقة ای سمتها ویقول لثرة ای جعدت علیه سمة
وفی المثل بجارنا نازیا ای اصلها بسمتها فلان کمسنه نگ ظاهر باطنه دلالت اندوکند
داغ اصلنه دلالت اندیکی کبره به جک بدرم ضرب اولنور سیسم مکواة ق
آهن که بدان داغ کنند علاط بدبهای گذرنه نهند عنق تگ خصه وورد فلری داغ
اغلیط دخی بومعنایه در علاط اصلنه صفة العنق معناسنه در وبعضلر علاط صاع

الصحح الدرس

بدان بر شتر مالند

آنکه بدو درازنای گردن نهند یقال سطع سطعا فهو اسطع وهی سطعاء وطویل العنق اولاحوه به اسطع وطویل وضخم اولاحوه به دن سطاع دیبلد ذراع آنکه بدو دستش نهند جنابة آنکه بدو پرش نهند بوزنک وضنه دوره فلس داغه دن ذیبلد لبیسة آنکه بدو هر حوالش نهند مقفاة آن داغ که بدو صورت افعی بود واول حوه به مقفی دیبلد مقفاة آنکه بدو صورت سه پایه بود

فیدا القرکر داغی که بدو کرد نر شتر نهند بر شکل است کو با سر عنده بدو سر نیه ا در که فرسه بشوب اوکینه کرد ابله روصا لیو بدو نیز فرسه فیند الا آوابد دیبلد رکبر کو با سر عنده بدو سر نیه ا در که هوشه لاحن اولو. محل شتر کشن اول ارنگ حوه که مجرد دولین المعن ایجو حفظ ابلید وبزم دیبار مزه بوعوة بغیر اولنوه. جمع محول ومحال ومحالة بفتحتین منه جمه فتن واقتان اساس دیبلد که فتیق اول محل درکه اهلی عندند ثمکدم اولو. بوک وورمیه لرو کوب اتمه لرفتق دن ماخوذ در سعت عشر معناسنه مقروح مصعب کشن وفی الصحاح المقروح المخ بالفتحة وفی الاساس محل صعب غیر ذلول واصعب الجمل لم یرکب ولم یمسه حبل فهو مصعب وفی القاموس المصعب الفحل قریع برکه نیده از برای کشنی یقال بذا قریع الفحل لها لانه یقرعها قدم مقدم شتری که واتهاه از برای کشنی جمل کشنی بغایت بیک وخالة آیغولیو معناسنه حی به دیدیلرکه علی مر محالتک دیدیلر که علی امی و اخیائی قوتنی ضعیفده اجرا ایدن کمسنه ضرب اولنوه مشدد. باجح قطم شتر مست وفی الاساس ناقة الحجاز فحل قطم ابی باجح ومکیک فطم غضب که محله تشبیه صر القبة وقیل ان کش زود بار دار کند شتر ماده را الفوة لغوة آن شتر ماده که زود بار کیرد فی المثل لقوة صادفت ذبیت ایکی کمسنه بهر بی ابله سر بیقا الفاق الشه لرضرب اولنوه غشد آن کشد که ماده از و بار نکیرد واساس دیدیلر که رجل غشر دیبلد خاتونه نه جوق جماع ایدر معناسنه وفحل الفحل صرو تنه دیبلد بشی ذوة به ضرب ایجون اجاق اندن معناسنه که اول محله عسیلة دیبلد فیروزآبادی دیدیلر محل عشر وغر وعشیر وعثیر دیبلد کثیر القراب معناسنه وجوف ضراب ایچون ماده آندن حامل اولمین خلته دن دیبلر عبار عبار ناقة طاقة آنکه کشنی نکنده عبا آیاغی اول محله که ضراب ایدر بیلیر ماخوذ اصل ضراب اتمکدن وطاقا ضراب ایدن عاجز اولا محل دیدیلر قوم الوبا یلزم نرجه یرده اتم ذبح حدیثنده تفصیل اولنمشدر مغبد آنکه کشنی بسیار کند جارفة ان کشنی وامثالی جحفة اجتفار اجفا محل ضراب ایدن منقطع اولمق معناسنه درجوف جحوف دوه رنضر قوح ستعلدیقال جحف الفحل عن الابل ورنضر الکبش عن الغنم ای امتنع کذا فی الاساس طاق عیش آب کشی عسب کرای کشنی که شتر عامیانه دوعسب الفحل ضوب ضرابنی مسبسنی مراد وقطع الله عسبه ای نسله حصد آنکه حاشر خانه بدو نهمند راوه آنکه مشک آب بدو نهمند لثام کفکر شتر حوه نکه آغزندن چیقان کوپوک وآوکیر اطرافندن

دبل

جبر

جیر جبر وفی بومعناسنه در ودیر جوهری حاء مهمله ایله وجوب نبروز آبادی غلطدر خاء معجمه ایله کرکدر دیدی حاوقة ماده بکشتی رسیده اول دیشی حوه که فحلک ضرابنه صالح اوله و طوغورمه جن باشه کیره جران کزدن شتر حوه نک بوینی بغرایچ حراز مذبجة بیجنه مارکه فرسنده وفی استعمال خلفة شتر آبستن کنه دوه جمعی خلف کلور مغرز خلفة دن زیرا اسم جمعدر مخاض مئنة شتر آبستن دوه ماهنه اوزرآبستن کنه دوه که ابتدا حاملدن اوزرآخی کچنجه اولدوضع حمل ایدنجه یه اسم ابنه اولنور. جمه عشار فعلا وفی فعال اون جملدن الا ایکی کلمه که عشر آوفق وعشوا وهی لغة وهذه هی لغة سروکاهی لغة اوت وعشر اوت اون جملدن در دیقال لقیت المرأة ولقیت ای ولدت والولد منفوس دقدی سیر کردن شتر جوهری دیدیکه نفاس دن ذقدی اول موضعدیکه فولانکز خلفنده اولکو. بوزنه اول موضعده عرق حادث اولور ملقوحه بچه اندر شکم ناقه نک بطننده ایکن ولدینه اطلاق اولنور یقال لقح وزنا ماخوذ در حیوان حامل اولمق معناسنه ولنمه مذکور استه حامل اولا محبوب بکر دیکر دن حتی ملاقح کلور وناقه مذکوره به ملقحه دیدیلر فائده بخصوصه حتی ملاقح کلور اول ناقه نکه ملقحه دیدیلر حتی کاکلمکه ملاقح کلور سفیر بچه در وقت که بزاید اصحی دیدیکه ناقه ولدینی وضع اندیکی ساعه مذکور ومؤنث اولدیغی معلوم اولمزدن اول اسمنه سفیر دیدیلر بعضلر مطلق ولد ناقه یه سفیر دیدیلر سقب بچه نر حقنده سقاب وسقبان در ناقة مسقاب که بهم نزاید راسخ قرارقلن آمدن اصمعی دیدیکه راسخ اول فصیل در که فور اولو. مادر ایله شبه قاله که والدسنه ثنی دیدیلر وثنی آندن عبارتدر که ظلیمه ولدینه مشتی نقبله دیدیلر جادل بنز دشده قوتلو اولان فصیل جذعا آنکه یمه در کو باشر بویده آمده عارضة آنر شتر که بیقنه دیکنده عبیط آن شتر که یکشنده بی علت عارضه اصلنده اول دوه دیکه بر علتدن ذبح ایدیلدی وعبیط صحیح وعلتسز ایکن ذبح ایدیلدی وفلانا فعم بقانه لئیم در دیه جک یرده سوغیلان لابا لا العوارض ولا یقطعون دیدیلر وجزا ربردوه بی ذبح اندکده اعبط ام عارضه صوسوداز ایدیلدیکی ذبح اندیکنک حکمه بی علتی اولدیغی ایچون ذبح اندک یاعلتی یوق وصحیح ایکن مرذبح اندک وبرکمسنه شاب وصبح ایکن وفات ایتسه اکا مات عطبة دیدیلر عاید لتوزام جمعی عوذ و عوذان مطفل باچه جمعی مطافل جوهری دیدیکه عوذ قلی وابل وضیل دن حدیثات النتاج وضع حمل اندیکی کونه نزاونه باداون بشدکونه بروبنه دک بوایسم اطلاق اولنور آندن صکره مطفل دیدیلر مئنیة بچه ازبی فرا نیتو بچه که ازبی فرا نه بوده حایل عایدسناع فصل کی دیدیکه اول ناقه که اوزرینه بوک وضع اولندیغی بلنمز حامل اولمیه اکا عارط وحایل وجمعلری عوط وعیط وعوطط وحول وحوکل دیدیلر وسنه آتیه ده حامل اولمیدیکی حالده عایط عوط وعارط عوط وعارط عوطط وحایل حول وحایل حوایل دیدیلر الکن ابوعبیده دیدیکه عوطط جمع وکلده بنکله مقصوردر واکر ناقه بر قاچ سنه حامل اولمیه اعتاط. الناقة و تعوطت وتعیطت دیدیلر وحالة مذکوره ناقه زیاده یاعلی اولنور

اولوس شایکه آنکه شیر شرکم شود چون هفت ماه از زاد نشد بکند و جمع شول کلوس علی القیاس
شایل آن ناقه که بنیال بردارد اول ناقه که بلقاح ایچون فحل بدیر که اول وقت
سودی آز اولوس شلوب آنکه بچه بیفکند هنوز نام نشده و آنکه بچه اش بمیرد
یا کشند یا بترسانلیب وشیب و شلب وشلب دخی بو معنایه در جمعی شلب و
خلوج انله بچه ازوی جدا کنند اول ناقه که ولدینی آندن آبیروب سودر غالبه جمعی خلج تقیر
اولندر کشوف آنکه هر سال بارکیرد وحاصل ایکن آی فحل ضراب ایدن ناقه یه دنتاج وافع اولدقده
ضراب اولنوب حاصل اولان ناقه یه دن دیرلر که مدنومه علوق آنکه بچه رای بو بدن شیر شدهد
ولد نبکه غیری به محبت انکله کسنه ولدینی منع ایدوب سودینی منع ایدر دیرکسنه
دیرکسنه ی اطلاع ایدوب بر شی دیرسه عاملی معاملة العلوق دیرلر قال الشاعر وکیف
ینفع ما تعطی العلوق به رمان انف اذا ما ضن باللبن قلوص شتر ماده
جوان کنج دیشی حوه ابن مکبت دیدی که افتض البعیر دیرلر شتر یعنی اوکیوب ظاهر
اولسه جمعه قلص وقلائص وقلاص جوهری دیدی که قلاص قلوص لفظنک جمعیدر و
عددی دوز روایت ایدر که قلوص اول دیشی حوه که ایکنجی کوبه صالح اولنه ثنی رتبه سنه
بالغ اولنجه بالغ اولدقده ناقه اطلاق اولنور فعود اول ارکک حوه درکه ایکنجی کوبه صالح
اولنه ثنی رتبه سنه بالغ اولنجه بالغ اولدقده جمل اطلاق اولنور ناب شتر ماده بعیر
یاشلی دیشی دوه جمعه نیب اصلی نونکدر قلبه در اسد اسد کبر لکن باصبح اولسون
ایچون کسره به شدیل اولندی دوه بعیر اولدقده ناب بعیر ناب دیدکلری دیشی اوزاغمله یوسم
ایله شمیه اولندی ارکک دوه بعیر اولدقده ناب اطلاق اولنمز کردناب صفت چیقلدقده اولمقله
تصغیر ندا نیب دیرلر نیبة دیمرلر زیرا اصغا نکر تصغیر نیبة نادر الاستعمال اولندن افعل
ذلک نادر تحت النیب نیب منه جوهری دیدی که ناب اول یاشلی حوه درکه بیر لکدن
دیشلدی رضیعه دوشیر ضغنک فیلدی حوه کوکلمشدر اوله مؤنثی ثنیة جمعی ثنیة کلور بدنه
شتر قربانی مکه ده ذبح وقربان اتمک ایچون بلد کلی حوه دوه یه مخصوص در بعیر
مسلم البهیمه دوه تخریج ایدر که من اغتسل یوم الجمعة ثم راح فی الساعة الاولی
فکانما قرب بدنة ومن راح فی الساعة الثانیة فکانما قرب بقرة ومن راح فی الساعة
الثالثة فکانما قرب کبشا اقرن الحدیث بدنه دن ماخوذ در سمن بعیر سمور لک معناسنه
دوالکرضبطه بدن دن بو معنایه در سمور رحله یا دن وسمور خانونه بدنه دوه عادن قربان
حوه لاسیما لبلوب سمور اندکلری ایچون بو اسم ابله شمیه اولندی جمعه بدن جلس
شتر بزرک فوتنلو یوبوک حوه مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور یقال جمل جلسد وناقه
جلسدای وثیق جسم امون آنکه ناقه دوا اول حوه که سوت چیمه که قوی اولمقله راکبی بیر
وچهله امین اولور خرف شتر نتاری آیوی حوه صرف جبه لشیه اولمقدر کوه طاغلرده
دوره سنده الیجه اولان موضعی در رئوف مثله مؤنثی لفظوفه در جمعه اثقاء حلوب

اسنه دوشا صاغیلوب دوه حلوبه حلبه وغنیه وضریبه حلوبة الملهین اطلاق اولنور حقوق
بیت المال جمع اولدقده درت حلوبة الملهین دیرلر لغوم اثقوم بوغمرو دیدیکه ناقه وضع حمل
اندکده ایکی اوچ آیه دک لقوح آندن صکره لبون دیرلر جمعه لقاح لقح منه جمع لقح لقوح دوه
کنیه اولمغله الفاح کنیه انکله لقوح کبیره یه تلقیح دول دوه دسنه ملقوحه کنیه دوه نکه حامله
اولمق یاخود ریه دیرلر راحله شتر بر نشینی بینه جک قوه که بینیت دوه سی یقیر اولمقله
مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور وسمرد وروب یوک یوکلمکه صالح اولان حوه یه دن راحله
وحمل دیرلر زابله دخی بو معنایه در جمعه رواحل مکیلة ممتنه مطاوعة ناخوده در قصر یقصر
یعنی ارقه معناسنه جمعی امطار در ومطیة مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور جمعه مطایا
مخر اولمکه که مطیة اصلنده مطیئة در یسر فیاس اولا جمعی مطاری کلمکله کوکی ایدر
تعاییل وزننده لکن ایکی همزه مجتمع اولمغله همزه ثانیه ی یایه تبدیل اندیلر زیرا قانیلی
یاکسور ده مطایی اولدقده جمع ومعتل تقیر اولمغله استثقال ایدوب یاء مقلوبه
ی الفه قلب اندیلر مطایا آخرده همزه اولدی ی ایکی الف یانیندن حرفی درج یایه قلب اندیلر
مطایا اولدی حطیئه نک جعفر خطایا دیدیکلری کبر قعود منه واوحوه که ایکی یاشنه
کیروب رکوبه صالح اولمه اوزرینه اولنور مع ممکنه اولمغله یوسم ایله شمیه اندیلر ابو عبیده
دیدیکه قعود اول دوه درکه حوبان آنی هر حدنی ایچون استعمال ایلیه یقصر فی تقیید وقعوده
ورکوب ورکوبه ورکبا دخی بو معنایه در رحول منه مضیر استعداد خلق یقال
جمل مضیر وجمل ذو ضبارة مجتمع اطلق موثقه حذاق دوه سر یزرک
وسخت حذوخرد دخی بو معنایه در مؤنثدنه نادر اطلاق اولنور افین بحاشیه حشو فربه شتر
ع شتر از حزد کوجک واوفاق دوه وبو یوک وایدر اولدقده جسر دیرلر
صلب جامع جسر دوه یه مخصوص در کامد دیدر دنلک جمعی آقال یقال ما الشیخ
کالاطفال ولا البزل کالاقال ویقال اعطیته من صنو الابل حاشیتها وحواشیها ای صغارها
جلة جریم شتران بزرک عمر واوادر دیدیکه جلة آن بدنه دوه دن مسن اولندر
معناسنه مفرد وجمعی ومذکر ومؤنثی مساوی در راکبی یاشندن طوغرو یاشته وارکی دیشی دوه یه
والتر یاشنه ارکک دوه یه دخی دیرلر بعضلر بو جبر وناقه جلة دیمک جایز در دیدیلر
وجریم عظیم الجسد معناسنه مؤنثی جریمة دیدیلر منوفة رفعتی آموخته وفی الاساس بعیر
منوف مذلل کانه ناقه عنتد الناقة الصلبة عنظ یاشترنی مهار خلاط اول ایپ
درکه دوه نکبونینه باغلارلر مرقال دلاث عنیهم معناسنه عنیها یه وعنیا بهم دخی بو معنایه در
یقال ونقل دیدر رحلة اسفار شتر که همیشه یوروسون بلو اسفار ویلی اسفار سفر اولمغه عادت کرده شدر شملال نعت سبک روجون کراز روه حلوب
معناسنه کلور یتزر وبتاة خدامنده وفی الصحاح والبتاة الخیانة عرضة آنکه ازنطه بیرسودود
وفی القاموس ناقة عرضة وعنتی معارضة والعرضنی ای فی شبه لقی من النشاط شرح

السیر

مرسال رسالة خوشرو سوجار سخت رو اسوج اول کسنه درکه کندو بی جنکه الفا ایدر نافه
مذکور غایة سرعتند رشی یعنی اولا کسنه به تشبیه اولند رکتو با آبای طاشه طوقونوری
ومنتظر اولدم مهم اتمر سناد سخت حلق وجناد سخت کوشت وفر الاسکار
ناقه وجناد حظیه الوجنتین اوصلبه بین الوجهین وهو الارض الصلبة الغلیظة مذکر وندر اوحش
دیمکدر عشر پیر سیاه کوشت عند نزد اولا لفظ نده مصادف اولمدم فاموس عشنز
ناقه صلبه وعالیه تحمل سمین نام دیمکدر نجدیه الناقة تطلق مع عقالها وکذا ما عطف مع اخری
علی ولد بخیر باشقه ران علیه کذا فی الصحاح نستفضح اصوصر علیها صوصر مشتمله دیمکدر اصوصر ناقه
شابه سمینه مغتلمه درصوصر لفظ مرادفی دیر مفعول ومغیر شنه به بر فرد دیمایه مالک اولسنه صرب
اولنور رکب شتر سواری مفرد رکاب در مصراعی مقامات حریری شتر جنده دیمکدر
رکاب یوک یوکلامکه صالح دوه مفاسنه جمع در لکن کندو لفظندن مفرد یوقدر بلکه مفرد
راحله در صاحب مرد یوک دوه اوزره یاخود اوزرنه بیلیان بجیره آنکه کوشی دیشکافندی دیمکدر
سلیم آنکه فراکه اشتندی یاخود سنی چراکردی حادی کشی که ازدیکر کدفندی یاخود اکار نفر
مودس حنذ آنکه کشنی راشا یه یوغار لیخه صالح دوه دیوغار لایا کسنه به اجرت ایجون
دیمکدر اکنه وآیاغنه جنبار دیمکدر لبوز آنچه فراجزاد دیمکدر بمز چون دست وبای آطاب
الحمز دیمکدر بهین آنچه درشکم دیوید ضامر شتر ماید یکدیمکدر کنار اکنده کوشت فلکنتر اللحم
مضاسنه غرشت چون سنک کهاه خلاله بندرک کیهاردن یومشامایه درسومسو دیاشنه کیرمکه
قریب اولمش ولکم لرنمک دربسی واسع اولان ناقه یه دن دیدکلری نیاف درازو بلند مذکر ومؤنث
ما ویه یقال جمل ونافة نیاف ای طویل فی ارتفاع اصلند بلواف در ناقة جالیة برخلاف
جمل نادیة قریبه مقلاص آنکه نابسمان قریبه شتود لحب بی کوشت فاموس
لحب ومحبوب چرنک آنی آزاولان ناقه دیدکلری سنود میان بزدار وقریبه وفیروزایاد کسمین
وسهز وله اطلان اولنور اضداد دندر دیدکلری وجامع مضاسنه دن کلمور زاهن منجنبه مغرداری فیروز
آبادر راهن سمین مخ وشدید النهار اولان دابه یه اطلاق اولنور اضداد دندر دیدکلری بارم
رازح انکه شتوان جنیبه از لاغر دن الاسکدیکر رازم ورازح ای شدید الاعیاء رزیه
سخت لاغر یقال جمل رذی هالک هزال لا بطین مرآح وناقه رذنه واهل رذاما غیر
قضیخ قوص رقیص ناقه بخنه اوکز کمشک که عجم تعبیر اولنور خانیه خرد کام رانکه آنکه
کوبی که بیدیای سپند دار دیقال رنگ البعیر رنکا نا وهو عدو فی مقاربة خطو
وحنک حنکا مشی وقارب الخطو مشیرعا رحوف واسعه آنکه پای
ملکشد کوه غایت بیوک ولدوغندن دن سنی جکدوفی الاساس رحف
البعیر وارحف اعیی حتی خدشه وناقه رحوف ومرحاف واهل
رواحف ورحف ومراحیف حنوف آنکه دست بیمی بیجد قاموس
دیدرکه جمل خوف وخانف وناقه خوف دیدکلری مشی ابدر

ایکن ادک آیاغنک حفتی وحتی سنه جوهره بابورنی زمانه جوهره
فاج دوه شر کوهان ایکی بوزکوجلی بویوک صابه ناخ شتر آب کشنر حمی
سوآنی منواضح کلمور رنهه رنهوه میان کوکلی علیقه جنیبه شتری که یوکسنی
تاندا خوار یاراز آرزند حمی عکایین وجنایب کلمور منحه منیحه شتری که بدیکرازیدیهند
تا بشیر وشهم ومنفعت کیرند نقول اعطانی منحة ومنیحة وکیفای کیزة الدین حاره
اول کوه درکه بولارندن یا بیتوب بیدوب کونور یرصعب مفاتیح دیدیکری عیشة
راضیة قیبلسندن یعنی محوره ویقال ایضا شبه ان تکون الجارة الابل التی تحمل الاثقال
انتهی وفر الفاموس الابل التی تحمل یازنها حمولة شتر یارکشر بویوک کونور یمکه صالح دوه
اوزرنده یوک اولسون اولمسون کوه به مخصوص دکلدر جاندر فتحله دوه حمول جانکر
ضمنیله محفه کوه سیدیکجنده خاتون اولسون اولمسون عراب شترلرنه نازی شمله
صوندیوکندوک دینی کوه یقال قد شملل شملة اذا اسرع رشمال شمال شمین آنکه
بشتاب رود حبر طلیح طلح مانده یورغون مؤنثی طلیحة وطلحة وجمعی طلاح وطلحی
طلاح وطلاح در ضبعة یکشن آمده جدع انف آنف آنکه بینیشدرمیکند ازبرسر
غیر آنه شتر بایزویاکوه دوه قوتلو دوه باخود اشنک صباسی کبر یکه در کوه
معنای ثانی اعتباریله غیر درزما خود اولمق ملاحظه اولنور حار وحشی وابلی معناسنه
وفر المثل عیر وجده عجب صاحبی اولا کسنه حرب اولنور اجد دن یومعنایه در
فرالف سید محمد قد الدین اجدنی بعد ضعف واوجدنی بعد فقر ای نمولهم ناقة اجدة
شتر کی وشاح جسیم وطویل اولان کوه سنطاح فربه وواسع اولان دوه بختی شتر
خراسانی ارکلک کوه که عربی وعجمی درطوغمشر اوله بخت نکره مذکر ومؤنث بدید
وبختانی وبخته فر کلمور واوراکوه که پدری بختی ومادری عربی اوله اکاهجین دیرلر
دیلر یعنی آنکه پدری بختی بوده مادری عربی بعضیلر دیدیلرکه بختی یانکی تشدید ایله
مفرد در وتخفیف ایله جمعدر بخنیه مادهٔ خراسانی دیشی کوه فصل منتفر
لب شتر کوه ندر طوطاغی آنکر طاطاغنه تحفه دیدیلر لکن منتفر الفسنه دیدیلکری
استعاره طریقیله در وقالین طاطاغنه مطلق منتفر دیدیلر بعضلر نسخه ده لفظ شتر ایله
تقیدلرینه کره لفظ قالین طوطاغ مضاسنه ولب مطلق طوطاغدر وفر المثل اراک
بشرة ما اخار منتفره ظاهر بینی کوردیکک کافی در باطلندن سؤاله حاجت
یوقدر دیه بیکر مفاسد استعدادرانی الجواد عینه تذاره دن یومفاده ضرب اولنمش
یعنی ابوصوریتی ابوالولد بیقه دلالت ایدر شبه بالفم حاجت یوقدر حد اشفار حزیق
لب شترکه اوجنه بابسکر ضخم اصلنده لبن درکوه مضاسنه درلهذا فاجده به حزیق دیدیلر
تقول بعیر خلیع وامرأة خزیق نعت شکاف لب اوجه بر دیدیکره کوه اولا نعت اولمزلر اولا بقره
شبهه سنه در بقره اب تذ اوست طوطاغنده اولان نقره در شفشقة رخشاء
رخشاء انچه ازکلوبه آرد چون سلی حالة فرج شتر ماده دینی کوه تذ فرج جوهره ایله

کاف نیاف دیدیکی کبی ابوالولد بیقه دلالت ایدر شبه بالفم حاجت یوقدر دیه بیکر مفاسد استعدادرانی الجواد عینه تذاره دن یومفاده ضرب اولنمش

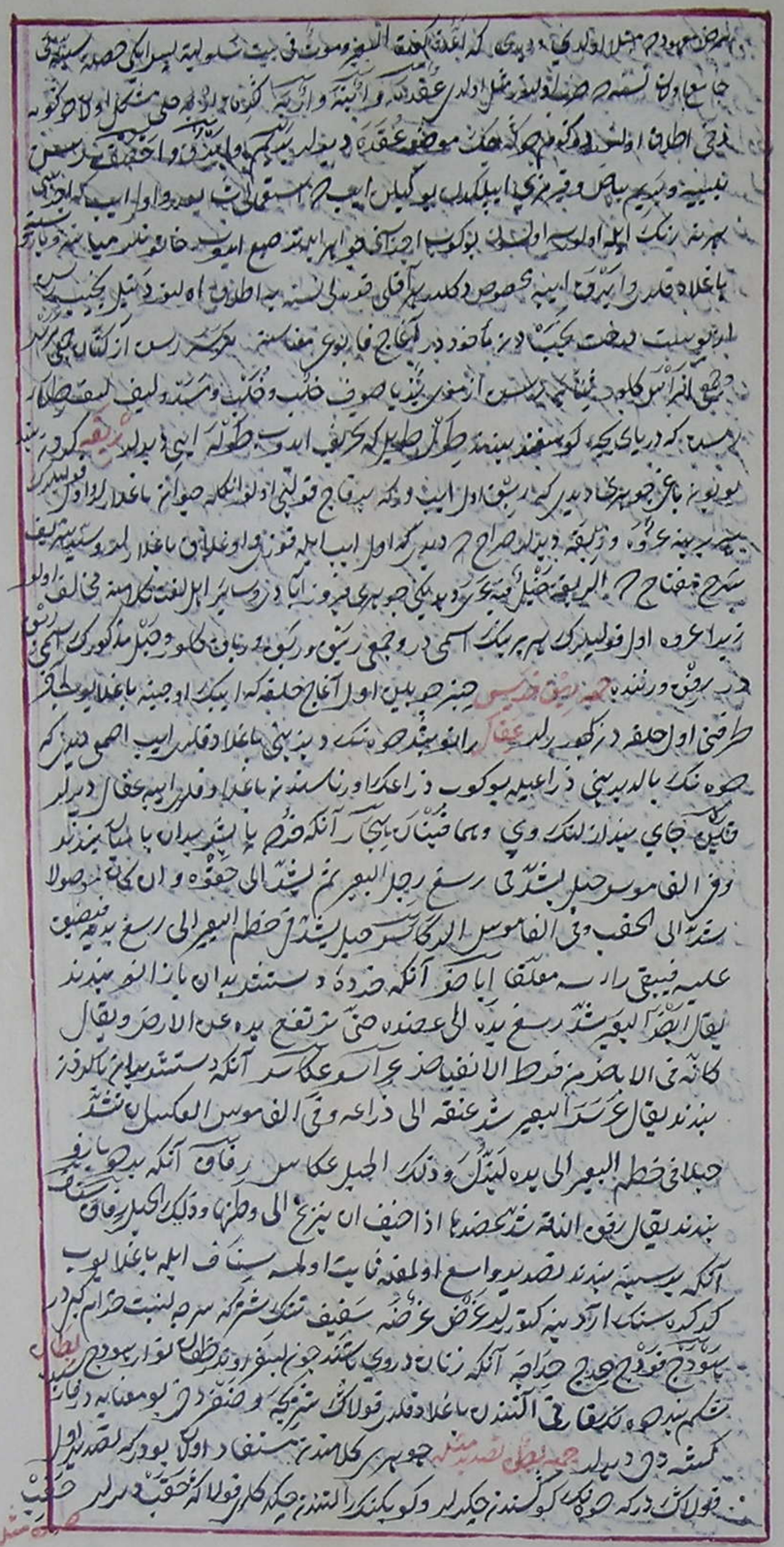
تغییر اندر فیروزآباد در ظلف وسباع وذی حجه وذی دبدر دبدر قضیب مذکر شتر
حوه ذکر بز یا ماذکر سه ذی دبدر مقسم علاف او دوه ذکر بنگ خلافی بین مثله
وذکر بنگ خلافی بویوک اولا دوه به اثیل دبدر کذکره سنبه او حوه نگ لوکسی
حمه کذاکر ثفنه آنچه در خفتن بزمین میرسد از شتر حوه نگ اول عضوی که چوک اندکی
زمینه طوقوقور که اندره ثفنات خمس دبدر دبزلر وغیرر اعضای کبر ثفن وز
ماخود در جلوس معناسنه فی ثفنه دبدر جالسه معناسنه حمه ثفنات قرس سیل
شتر دوه نگ طبانی که بر دابه نگ حافری منزله سنه در واسفار طریقیله فویونده
ذی المستعمل اولنور بعضیلرنون زائده در دیدر فارسیده سئول وسئوال ذی دبدر حمه اواکر
اثل زبرسیل ضرع پستان خیف بوست پستان خزه کوشت پستان یقال
خزره شکری ای ملأی من اللبن خلف آن جای که در انگشت گیرند وقت دوشیدن
که حلمة الضرع تعبیر اولنور سقط حرخلف رمث عفاص مانی شیر در پستان حقفه ذی بعیر
مقابه در بوذیه آن چوب که پستان شتر بندند جمعی نوادی کلور حکر آن رشته که این
چوب راهان بندند عروق آنکه سوراخ پستان شتر تنگ باشد لقوع مقابلی در تقول
مالقروز کالفتوح ولاجرور کالمنتوح ای الضیقة الاصبل کالواسطة والبعیدة الفقر کالقریبة
بجمه کوشت سیل وفرس وبارمن دیبلدیکر اولا آئلده ذی ذبدر ولوتقول فی غیبة بخص وبخصه
کوزک اوست فباغنده بخص آلت فباغنده ظاهر اولور آت یاره سیدر مشرم ناضح
شتر حوه نگ صرانای صراصر سیل شتر ابله لتعبیر اندرکه فرس معناسنه در جمع
مقاسم حقه زنکله شتر دوه اولا جمال صرانای که بقه من تعبیر اولنور جمع احقف بقره
بنگ شتر حوه یکسی که حوه فتی تعبیر اولنور وفتون بجسنه ذی ذبدر جمع بقر وابعار
ذی کلور جبه ذی بقره معناسنه در لهذا قال فی الدستور جلا له بقر سیر کبن خواره فارسیده
شتر بلوک دبدر کره شتر بلوک یوسیده وبر لیشم او نسال سئول بویونیشم که
برغ وشتر بیفکنند عمیه یشم دشنه کدم یقال عمت الصوف لقه مسد بر کالجمل
فی الید فینقل مرد یشم ریزه جمه وذی بصر نشخوار چون بدر آرد دیه نشخوار چون دوه
سنام بردکوهان شتر دوه اوروکوج اورکوج بویوک اولا دوه به جمل سنم وناقه
سنمة دبدر عریکه جبلة کتة ذی بوعمایه در جمه اسنمة زنده غارب سر کوهان
وذی الصحاح مابین السنام والعنق وزاد فی القاموس الکاهل تحض میان خوشکناب
جمعی انحض کلور سدیف قبه کوهان اسدر قطع السنام صحاح در سنام
قاموس شحم السنام دیدر محقه مخذه بن کوهان وذی الاساس القمعة اعلی السنام وکذا فی اللسان
والمصرحة وذی الصحاح راس السنام وکذا فی القاموس مخذة اصل سنام وسنامه ذی ذبدر بوصنبر
مخذه وکغرفة سنام معناسنه در دیدر ازلج کوهان دیر از ملاکط پهلوی شتر
بعیر اکور شتر کوهان وذی الصحاح بعیر لاسنام له وعرعره السنام وذی القاموس

العور

العور محرکة صغار السنام اوقلته اوذابه وهو اعز وهی عرعرة بعیر اجب شتر بی کوهان
ناقه کوهانسیز ناقة قوداء سیدرک لیشت وطویلة السنام مفاسنه ذی کلور
جمل اقری دبزلر شطوط هرحوسوی کوهان بیدرک شطا یکه سوی کوهانی عوذ
لموس آنکه کوهانی شتر بیر فجذ نابدانندکه قدیمه است یانه مازم مقابلی آنچه یدم پاشد
ازبوست شتر قدید قدر واد بلدوقدر بنگ اوچ کبر فوایم سفله خفاف دست
وپای شتر حفص بعیر اخفل شتری که پی پابرست یکدیکره یاپشت سنکدیکره ایله سترخاد
خلکدابه نگ قوائمنده اولور سنکک دیاخود یکرنده سنکک ایله سترخاد
کعیلنده ودوه به مخصوصدر اخیر آنکه رانها شتر بلدیزدچون بدچیز اخفل آنکه سرحو
ششدر یشیر بود اخلف آنکه سرحوششدر بدیکر سوحسیده باشد اخلب آنکه
ازلنکی پریکسو ودنکب حوه اومغرلنده حادث اولور بدسرخرد داغ
قلغنه ماعث اولور مشناف آنکه بالا یلیشر افکند فخذ آنکه واسیر افکند فاموسده
دیدرکه مشناف سترینی اوکینه وارد بنه کتورن حوه به اطلاق اولنور اضداد
دیدر الی آنکه یکه زانو بشیر ازدیکر زانو بشیر کتر باشد موثنی لحوی در بعیر ذی
شتری که درجای اراکم تکیر دوجعندن ناشی دکل خلقتی خفقه اوزره اولمله بدیرکه
قدار اتمز مؤنثی آذیة در حلیم آنکه نارددار کنه لوده وغضوک آنکه کوشت بدیده بود
قولانمک بدطرفی مقطوع اولانا قه مذکردر جمل معضو دبدر اخصی دیبزلر زیرا افعل صفت
که مؤنثی فعلاء اولمه علیم بابنه مخصوصدر لهذا امرأة حسناء دیبدر رجل احسن دیبزلر ورسول
اکدم حضرتلرینک فصواء اسمیله مسمی بدناقه سی وار ابدر لکن مقطوع الاذن دکل ابدر خلوء
بدجایی بالسندصوره اولمقله بلاسبب بدوک ابدر ناقه صیرور اولسه حلات الناقه وجمل
صوره اولسه آلج الجمل وقدیمه حرن العرسدبدر نقاء سوراخ پستان شتر
بسنه بود عاطل آنکه نه بدوی کتی نتوان کرد از تنکی انداشتر عوضر وعیضر کلمه لرنده صوبه سنک
ماخوذدر لهذا معناسی استخراج صوبه اولمشدر وعلیصوبه دیدار فصل غران
برسس شتر حوه نگ بورنینه کچوه دکلور آغاج که بورندن دیدلر اسدر کس آشنه رالدن
کالاستغی عنه لاکالجمل الآنف فرعانه دیدکاری صکره عرانی شدوجهله لتعبیر اندرکه وهو العود الذی
یجعل فی وتدة انف البختی حشائش مثله جمه احشة حزامة سیرسس موبین تیل
ازاندکلور بورندن ورکه حلقه کبر نسنه در دوه نگ بورنینه کچروب بولاری اکا طاقلر
جمه حدایه زمام مهار بولار جمه ازمة خطام مثله جمه حظم وکذا الخطارة سیرک
بدندوق حوه نگ بورنینه طاقدقلری بافته یا دمعه یا برنج حلقه جمه بذی جرس دره جارک
که حوه نگ بوینه یا سینه یه طقارلر وفی الحدیث لاتصحب الملئکة رفقة فیها جرس جمه
اجراس بسنوار یاخی طوقه قوللری دیدیکاری اولمغه اوزره ترجمه اندی الشناع بسنوع
جمعی وضع کلور بخ نوار ازیشم دنسج وتصه از ادیم کذافی السامی حبل رسن
اریب جمه حبال وکذا الاصبل لفظ رسن مشترکه در وشناقه وشناقه وسبب وسبب دی

دخی بو معنایه در و الجمع مثانی و اسباب و شعوب سبب اول ایب در که بر طراف
برنسنه به باغلاو اولور اول لسنه دی اول ایب ایله جذب ایدر لدر و الا سبب دیمز لر سبب
عرب عذیذه مودت یا وصلت جرایدر شبهه اطلاق اولنور بذا نسبت ای فلان
بکذا دیرلر الخ فلان نسنه دی و سبب انکله واصل اولدیغ معنا سنه کذا فی الزاهر خیال رسن
فروشراب صاتیجی یا خود ایب بو کونی زیرا بعضی نسخ ده رسن تاب ایله تفسیر
اولنمش رشطن رسن دراز اوزون ایب کذا قاله الخلیل و مطلقا حبل معناسنه
دخی استعمال اولنور شطنه دیرلر بر صوای ایب ایله باغلاسه جمعه اشطان رسن مثلو
وقد شطن بوزنندن ایب وضع ایده جک موضعه ترسن دیرلر صکره استعمالی بر بر نیه
شیوع اولدیغی انکدر بو نسنه دخی ترسن اطلاق اندیرو فعلت ذلک علی رغم
ترسنه دیه بر علی رغم انفه کبر یعنی ارت متلوث رسن سه تواوج قات
ایب یعنی اوج قاندز بوکولمش و ربوع رسن حار نوکورت قاندن بوکولمش
ایب رسن پارچه کهنه اسکی ایب پارچه سی دفع الیه الشی دیدیکنه
دیرلر رشی بر کمسنه یه کلیت ایده و برسه جاوبنه کنهم دیرلر بیچ بر فرد دخی مادی
جمله کلدیلر دیه جک مقامده اصلی بو در که بر کمسنه یه بر شی ده مروحت ایدوب
تسلیم اندکده شو کمسه یه بو نسنه اولان شو یه در کو یا بنم قطعا علاقم
قالمدی رجمه سنه کلکدر دیرلر لهذا میدانی رتبه لفظنی آنکله در کدر دخی چهار پای بیندیرلر
صیو تفسیر اندیرمه در ابا در قطعه مرخیلر دیر اساسدن راس الولد رتبه ای
قطعه جبل بال دیرلر این الانباری زاهره اخذ الشی ایدمنه عبارتنکدر بیانیده
دیرلر که بو مقامده رتبه دن مراد اول ایب پارچه سیدر که آنی فتل اولنه صاسیرک
یوغانینه باغلایوب موضع فتله کتوردکده اول ایبه پاسپوت کتوره لر اول
وقت اخذه برسنه دیرلر اساس صکره غیری موضعده دخی استعمال اندیلر و دخی
اخذت الشی کاملا یه جکدیرم فکلم اولنسه اخذت الشی بذا غیره و بذا غیره
و بذا بکذا و بکذا و بکذا و بکذا بانه و هکذا فیره و هکذا فیره و هکذا فیره و
بعضا بنه و بسنا بنه دیرلر شیئا بالنهم اخذ اندم مناسبتله در رمخشری اساسده
دیرلر که دفعت الیه بعصمته و بعصاه ای بر یقته که برسنه دیرلکدر کبیر در زیرا
هر نسنه تکدر یا بلیشه صو قولنه عصام و محضر دیرلر و عکف القریه بعضها
دیرلر مراد قریه اصیدقلدر ایب در کعام بجام کهکام دیمن بنه نسنه و
الاساسده بغیر ملزوم و کمنه مالکلاب و سوء ما یمنعه من الاکل و العض
من حبل لیف دن اخیر سفار آنی که بدیی مشترینه دیرلر آت بو نسنه وضع اولنمق حکمنه اکسه در
جدیل جر برسن دیرلر دخی دیرلر بولامنه اکسه در حبل بکولمش
ایب معناسنه در غدائه البعیر آن نده طاغلمق منزله نسنه در که حوضه یه مخصوص ملک بعضدر
روایت اولندیغه عامر بن الطفیل رسول اکرم حضرتلرینه کلوب بعض نامناسب سوزلیوب اول حضرتی نکدیر اندیر فیله سنه عودت ایدنجه بنو سعود این صعصعه یه ینزول

آن رسن که

شتر دیک نیل بود دوه نک سینه سنه تصدیری باغلاد قده رحلی تصدیر ایله زوم حکم سیل الجوز
دکیر سنه قدیب باغلاد قدر ایب علب لق انوار یر یهلوی شنه تکب اصلنده اول اثدر که
بعضلری یا برسنه فی طرابلدن باقی فالور سیف نشانه یر یهلوی شتر اثر جای که فراوی
رنلر حوه به رکوب ایدر کمشه آیا قدر یر حوه نک یهلو لرینه ضرب ایدر سرعت المشول
الجون اول موصعد کسب تونی یو تمقدن اولان اثر رابض رسن که بر یالانه بغلر
جمعی ارباض کلور وفی القاموس الرکض جعل الرجل او مایلی الارض منه لا ماقود الرجل رو آد
آنکه قماش یدان بر شتر بندلر جغار آنکه بر میانه بندلر چون قدوجاه شوندر برای آب
کرفتن کرد وجانبول آنکه بدان بر درخت خرما بشوند قرن آنکه چو شتر بهم وابندلر جارین
رسن کمنه فحض رسن قزوم جعل رسن رفت جوهری کمی یالا ماربد دیدی عمر
ومغار رسن محکم بافته مشترو ربذ بذ بافته وفی الصحاح الشترزم الفتل مالخلاف الی فوق
غلاف دوالمغزل یقال حبل مشرو ربت ومشیور بذید فتابافته وفی القاموس الشر
الفتل الی اسفل وهوان تمد بیمنک وکوجدک نو دقوه وطاقه نوی رسن قینب
ودابن کنو یعنی کمد کتب دی دیدلر شتر بطه رزه ایجه ایب که بیچم تعبیر اولنور کتب
مطوله کرخرما پیر اغندن یا بد قدر ایب درخو واقع اولدر کاث فی زرته لقصیر نده دیدی کم
ط در بعض رسائل کم اول طلاب درکه خانه لرده اورینه انواب سر ریدر دیدی
یالان شتر حوه جرینه وودفلدر یالان خرد کوجک یالان که حوه نک
اورکوچی مقدار که اولنه دی قنب معناسنه در عنبط اول
یالاذ رکه خاتونلر انجون اورینه یهودج باغلارلر ضنی اول یالانه درکه بخار آنی تر بین ایتمش
اولنه که فین زینت معناسنه در بعضلر سنوا لقینه منسوبدر دیدیلر کوچک یالانا بنا ز
اول حوه سمری که جمیع مهماتی حاضر اولور دوزه فی بزنده اولنه جمعی الوار وکیرلر فلانه
یلیشر یالان سمرنک اوکی طرفی لیف اوسرنک آرد طرفی قنه جوب یالان
سمر آغاجی آغز درخت که ازدیالا کنلر عظم الجمل یالانهی و
جی آنکه که فقط فوری آغاجدر تهر حوسوی یالان
جوب کذر یالا وفی الجامع جلب الرحل وجلبته عیدانه والجلبة جلبدة یجعل عل
الرحل رطبة ورتیرک یبلبس کث دکی میانه یالان که قادیه وآخره
میانی درکه راکب آنده جلوس ایدر شتر خا المغوف دیدلر اوکی کوزنک
ایکی طرفنه کهاورنا تسنه وبزکبر کث دکی زنبر یالان ورسن که بدیشت
سنور دیشنیدر آنک وصونکی سمر واکثر بزنه صیر تلر بنه بحلس صوقدر موضع که اینچ یوزی
تعبیر اولنور حقیبة که پشتو یسدوی بلندکرده اندر جوز یالانی یالان کبر حوه نک صیر تنه
وضع ایدوب اورینه رکوب ایدلر وکوجک سمره دیلر یالانی که بایشت سنور رخه دایه
نک ظهریته مناسب سمر که باره اتمز یالانی که یشت لیش کند

وکاج یالانی که واپس اوقدار پشت دایه مکاج یالان دندان کبر بغال الخ الف ای
ای عقر ظهر الدابة حقیبة باردان بویوک بکبه صاحب مصرحه دیدی که حقیبه هر جه
بندلر اندر پس یالان یعنی بهر نه که حوه سمر نک آردینه باغلایه لرلکن خاطر فاتره خطور ایدر که
مرکبده بکبه حقیبه دنی محرف اولمه بعض نسخه جاهه دان شترایله تفسیر اولندی جوجعاب
حقیبة بهوبدوه سمر نک آردنده اولان اوردون بهوبت که بهوبدن محرفدر وفی
القاموس الحوبة کسحابة ما یحتوی علی سنام البعیر والله اعلم فصل
بغل استرلرنک فاطر کنیه سی ابوالاصطل وابوالحکرون وابو محوص وابو کعب و
ابو ملعون دریقال البغل بغل وبهولرلکث اهل وطریق فیه ابوال البغال صوبنصاب
طاغ مراد ایدر لرجا خطره دی که بغل مختلف المقتضی اولان طبیعتدن مرکب اولمغله بهمشه
نلوث دن خالی دکلدر لهذا آنکله مثل ضرب ایدرلر قال ابن بسام
وجوه لا تهتش الی المعالی واسناه تهش الی الابوال واخلاق البغال اذا استیجوا
وضراطی الجالس کالحمیر وفی المثل البغل الهرم لا یقرعه صوت الجلجل طبع جنب صاحبی
پیر ناصحک نصحدن متنفر اولمزدیه جاک پیر ضرب اولنور کثیر العیوب اولانسنه به
بغله ای ذلاکه دیدلر که کثرت عیوب ایله مشهور ورواد عاسباد ایدن کمسنه به
بهومن افر یابه عموم مزدلل دیدلر جمعه بغال بغله استرفاره دیشی فاطر وفاطر سنور کسنه
مبغولار دیدلر بغال استربان فاطرجی جوهری صاحب البغل ایله تفسیر اولندی محکار
کرکاشن بر موضعدن بر موضعه کرا اجکیی کمسنه کرا معروف کرکمار نک آلدیغی اجرت در
حمار خرانک مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور کنیه سی ابوزیاد ورکاهی مؤنثه حماره دیدلر
کنیه سی ام الهیثم وام حابس در فیروزآبادی دیدر که هیثم خضر کبر ولد ذکر حمار وهیثمه ولد انثی
حمار معناسنه در وام الحلیس الاتان واول کمسنه به که آنی هر کس استخدام ایدوب خرقات
حبسه به قولاماز آکاحمار الحوایج دیدلر قواد الغربة وحل السقایة ولحاب الجماعة دخی
بو محلده ضرب اولنور واول کمسنه که معین انجاز اندیکی کمسنه دن ضرر کورمه غیر کلمنه اثه
دیدلر یعنی آنی امی آبای ایله بندی وفی مثل آخر کم من حمار علی جواد کم من جواد علی حمار
قال آخر لولیس الحمار یوب خره لقال الناس مالک یا حمار جمعه حمر وحمیر واحمرة
قال الشاعر ان لنا احمرة عجافا یاکلن کل لیلة اکافا زرجمهری دیدکر لفظ حمار
دنم شنیع وشتم غلیظ دراربابشرف حضور نده لفظ حماری ذکر اتمک سوء
ادب در اولمغله کنایه طریقیله ذکر ایدر. طویل الاذنین دیدلر کسعه مثله جوهری
الکسعة الحمیر دیدی وجمیر لغتنده کسعوم اشنک معناسنه ورلکن بهم زائد اولمغله جمع کسعة
کلور صاحب مفاتیح دیدی که کسعة ابن ولبقر وحمار دخی عوامله اطلاق اولنور فیروزابادی عبد
دخی اطلاق اولنور بنا اعوامل مذکوره سوق اولنده آردنه ضرب اولنور آل ایله یاندنک
ضدی ایله وقال یقال کسعه کمنعه ضرب دبره بهبده اولصدفده سیر حرکورمه

بیان انکی حار وحشی معناسنه وحمار اهلی به وحی اطلاق اولنور ومؤنثی عیره در وحی ایشل
هو کجوف الغیر بر موضعده حیر اولمسه وبرکسنه حیر مظنه سی اولمسه آنلرم حرف اولنور
آخلی من جوف حمار دیدکلرنده کبیر زیرا حمار کوجوفنده انتفاع اولنه جق شی بوقدر مفهوم اولدیکه
میدانی آخلی من جوف حمار واخرب من جوف حمار مثلنده دیدیکه حمار قوم عاد دن برکسنه
نک اسمی جوف بیدوادی درکه شخص مزبور اولاد واتباعیله انکا نزول وصعودی
وآغاجی وادینی جوف اولمغله آنی مسکن اتخاذ ایتمش ایدی بدکون حمار ک اولادی وآدی
مزبورم بنکار ایکون طشره جیقدیلر صاعقه اصابت ایدوب هلاک اولمغله عباذاً بالله حمار مزبور
اولدوقدن کوره دعوت ایدوب اطاعت ایتمیدیکی قتل اندر حضرت الله تعالی
حمار واتباعی اهلاک وادی مزبوری خراب اندر وبو معنای بهنام طلبی روایت اندی
بعضیلر منل مذکورم ذکر اولنان حمار مزبور مراد دکلدر بلکه حمار دشتی مراد در زیرا
صید اولنده جوفندن اصلا انتفاع اولنیوب ری اولنور ودشتی شتر الحال مالا بدی دکلدر بر
عبارتی معنای اخری نابید ایدر که حمار بوغاز اولنوب کرکی کبر انتفاع اولنمز وزکوه وحی لازم
کلمز میدانی وثعالبی وعلمی غیر مشلنده دیدیکه الغیر یقع علی الحمار الوحشی والاهلی لانهما یعبران ای
بسران وبو مفامده وقوع حصول معناسنه در وعلم عدل یعنی بوکلک برصرانی که دنک
تغییر اولنور پس معنای مثل بودرکه اول ایکی کمسنه توازن وتعادل ده برابر اولدقلرینه دلالت ایدر
سقوط معناسنه اولدیکه زیرا اکثر بابوکلک برطرف قط اولسه طرف آخر دخی ساقط اولور ایکی
ماوی لسنه ده حرف اولنور جمعه اعیار وعبوره دخی کلور فحل وخوله کبر الحمار الوحشی بجهات
صعوبة بتاکرا دخی غیر معناسنه در غنج حرفوی تدفری حرکت حرکت ده قریب بر
بلده به نسبتدر حمار اقمر خمر سپید قمره یشیلمایل بیر رنکدر یا مکدر یا صاری یقال حمار اقمر وانان
قمراء کذلک کبر رنک مکدر بیاض وصهبت وصحرنیل ده قبر مزبلی وتنقره معناسنه در
وفی القاموس الاصهب بعیر لیس بشدید البیاض حمار سنجوج کدوم وبدان کبر عقوره شکسته وسوء خلق
کدوف کبر بوزیده بنیض آب آزنده طرناغه طاش طوقونوب یا خیر رسیلن یاره
اولمغله صویبید اولمش حمار صحصح مصرحه ستوآب ایله تفسیر ایدرکه آندن جوان طبان ایله تغییر
اولنوب اکثریا صغیر برحمار اولوکه طرناغی یاره اولنور بهصه آن آب نزح لکذرن قمقوص
آلیزنده آلیمدن آکریدن سکیرمدن صیحیر امن ویکیکلمه مک معناسنه در
بانک کمنده بدوخ رجیع سرکین حمر مواره معنای که حر بیقلمدن فدا حر کوزه
زحمار وحشی یاره کلکی جمعه قدا وافدا مشکل منه جمعه مشاحل احق منه جدة خط لیشه
حر کوره حمار وحشی بنک صیرنده اولان خط که سائر اعضا سنک رنکنه مخالف اولمه جمعه جدد
انان مادهٔ حر دیشی اشنک جمعه اتن وفی المثل کان حمارا فاستاتن بر
کمسنه عزیز ایکن حقیر اولدیی ده به جک مقامده ضرب اولنور بیداء کوره حر نام حمار وحشی بنک
دیشیتی حمی بیدا انات کلور حجش حر کوره نزار کلک اشنک صیاسی میدانی

احمق من اتم الهبر مثلنده دیدکریبر حجش وام الهبران معناسنه در فزاره لقبنده هبر ضبع وابو الهبر
ضبعها معناسنه در جمعه حجاش حجشان دخی کلور حجنة خر کوره نام دیشی اشنک صیاسی
وفی المثل حجش وحجنه بهمشه کندو رأیین پسندانسه وغیر یلدرک رأیینه اعتماد ایتمسه آنکله
حقنده ضرب اولنور ودخی مثل آخر الحجش لما فاتک الاعیار یعنی غیر صیدینه قادر اولدیکی
حجنة قناعت ایله حاجتدن آزایله قناعت ایله جوعی اولدیغی صورتده دیه جک یره ضرب
اولنور سنجج نام کوه ودار مجد الدین طویل الظهر معناسنه در دیدیر جاب کوخر رفت
وبهر غلیظ اولان شیئه اطلاق اولنور قلو سبک رو وحمار شتاب وبهر خفیف اولان
حیوانه اطلاق اولنور لهذا صاحبنه تقدم ایدن دابه یه قلوه دیرلر احظب کوز سبز خرفی
غالب الوان ظهرنده خطوط سوداء اولان کوره دخی دیرلر وخطبه اول بنور رنکدرکه انکا
خضرة غالب اولمه دیکسنه به استهزا ایدر. انت الاخطب دیدیکی کمسنه کنوبه
فصاحت ایله مدح اندیکی ایدرمع هذا مراد انکی ایکون حماریته اظهار ایدیر قرشانی خر
دخی ذکر اولنمدر اصحم سرخ رنکدر احقب نهی کاه کوسوی سپید اتان وآنث
خر ماده آبستن مملع آبستنی پدید آمده جامع نخست بار بود آبستنی وی ذبیش
ایشی زاد نهفت روز وبهر بوی مرحر اناقلی به اطلاق اولنور وبدرکون سرور ندم صکره اورینه یوکلک
بوکلکمک مناسبدر بجود سناغ بخوض فی شیره قاموس ده لبن وولدی اولمیوب در
محلبة استوا خلق تولب کره کوره خر حمار وحشی بنک صیاسی جمعه توالب معنبره دم تولب
حجش حمار دشتی اولمق اوزره تصریح اولندی ودیشی آنکه آم تولب دیرلر میدانی بر باشنده اولان صیاسنه
تولب دیرلر دهر عفو عفق عفا کره در هر حال که باشه مؤنثی عفوة در
دبر اول حمار صغیر درکه بوبومیه واخطله دوبل دیرلر ایدرکه کوچک اولدیغی ایکون اقصم
صلعی الحمار غایت قصیر اولمغله حمار عطفنه بدکوندن زیاده تحمل ایده مز
غریب مباننده اولان مدته صماء دیرلر قصیر اولسون طویل اولسون واول کمسنه که انک عمر ندن
بیر اولمغله آز قالمش اوله مابقی من عمره الا قدر ضاء الحمار دیدیلر اصبر الحمار مثلنی عامه ایراد
ندکلرنه بهنام اولمنوب ازایله قناعت اندیکی ایکون وعرب اصبر من ضاء الحمار
عبارتی کرکی واصبر من عود فی دبة جلب دیرلر ضاء اول حمار درکه قولنوقدر یاره اولمش اولوب وعود کدکی
سمعه حمار معناسنه در وجلب جلبة تکه جمعی یاره اوستنده اولان یوقه در زیرا معناسنه تکیده شهره بتغیر
اطوار ذکر اولنمغله بوکوره دیانی ذنب الحمار بر قراردوزه اولوب طویل وقصیر اولیلر بسنه ده
حرب اولنور قال ابو بکر الخوارزمی اول کاهیا المرجی وذنب الحمار سنة الحمار تاریخ دن
هر بوز بیلن باشنده استعمال ایدیلر حضرت عمر یدکی بوز بیلی میت اولدقدن صکره
بینه حضرت الله جیوة ویدیکی مناسبتی ایله وسروانه سروان الحمار دیدکلری
آل سروانک دولتلری بوز سنه دن متجاوز اولمغله کامل اولدیغی ایچوندر صکره بهر سنه باشنه
بسنه الحمار دیدیلر عتبی روایت ایدرکه بعض ادبا بحمار اشتر الکنک مراد اندی حضورینه

فصل فی الدواب

بر حمار کنور دیدرس اولد یعنی کورور آری ان هذا الحمار ولد فیل سنة الحمار دیدر قبل غیر
و ماجر اصمعی دیدی که عیدون مراد حمار در یعنی قبل جر الغبره و اکثر اهل لغت دیدیلر که
عیدون مراد کنور در اولان من لدریه آندن لعبة العین ایله تغییر اولنور و ماجر دن مراد طرف در
جر دن مراد آنک حرکتی در دیدیلر کنور آجیب بوینجه تغییر اولنور ربما سرعتدن کنایه در
وطرفة العین ایکنده دخی دیدیلر قال الشماخ و تعدو الفحص قبل عیر و ماجر ولم یدر ما بالی لم ادما لها
فحص جرشی درینده سرعتدن بدر لنوعدر کذا فی الزاهر محنی اولمیه که فعلت ذلک من عیر و ماجر
دیمک کبی ماضی صیغه سیله افعل دیمک جایز در کلدر مضارع صیغه سیله فصل
محلف آخوره دابه یه علف ویرمه جک موضع که نرکیدر دخی آخوره دیدیلر
یاخود آخوره تسکنوب شرعی به کتمین دابه یه علوفه و علیفه دیدیلر و الوله دخی
دیدیلر که فارسیده پروار ی تغییر اولنور جمعه محالف آری مبنج آخوره دابه یاغلاندیرمق ایچون
آخوره قاقمه قدر فارین جمعه اواری آخیه کوشه آن رسن که صوسرشن دفن کنند اول
ایسیک حلقه سی که ایکی یاشین زمینه دفن ایدیلر یزدیم دیار نه در اول ایسه طولیه ابنی تغییر ایدیلر
آری دخی آخیه مقامنده استعمال اولنور و آخوره قاقمه حلقه یه دخی دیدیلر دخی القاموس
الآریة خلقة جمعه اواری علف معروفدر که دابه یه اکل ایچون ویرد کلری نسنه بهر نه اولسون
اولسون جمعه علوفه و اعلاف دخی کلور نشوار شنخوار دده وصغیر و قبوق
کوشی که فارندن آغزینه چیقاروب ساقه کبر چکیلر روث سرکین آت و فاطر
دانک بکسی جمعه اوات فضیه جوسترو دابه یه ویرد کلری آریه فضه دن یاخود
درد پیش اوجیه بر نسنه اکل ایمک مقامنده دیو کون بر شی اکل اطعم دیه جک مقامده
ما ذقت فضیما دیدیلر و بر مثل حضوصه رفض و نافی ایله وصول ممکن اولور دیه جک
موضعده یبلغ الحضض بالغضه دیدیلر و حضض آغیز طولوسی تمکدن عبارتدر و اصل معنا
بودر که کاهی انسان آغزیکله دخی طوبرو یعنی دیلیش اطرافی ایله اکل آغیز طولوسی سرنبه سنه
بالغ اولور علیق مثله علفه دن ماخوذ در سدر رمکی اولدیجه مقداری اکل معناسنه مجاز
توبره که معروفدر جمعه مخالی علیقه مثله جمعه اکاف بالان خراسنک سیمر
یقال رأیتهم علی الهکوان معکفة کانهم معکفة اکاف دخی بو معنایه در مجازا مسی
دهن بیدیقال عمل عمل یعبره اذا اکفره و منخر به الغبرة و بهی کالکعام مدرعه یشی کندی تغییر
اولنمق یاللر و اکر آکسنه قوده قدر کلمکی که ایکی یوک رابه طولمش اولیه قدر طاطاری بو معنایه در
جمعه بدائع حمل یاریوک که دابه اوزرینه وضع ایدیلر و اکر کوده یوکلنه مستعمل در کهنه
میدانی سفره وار صوکره تفسیرلرنده قصعه مثله جوهری دیدیکه وقد اکثر یا فاطر اسنک یوکلنه دوه
دوه یوکلنه مستعمل ایمش آقا موقره در دیدیلر حمل ثقیل ایله حامل اولسه جمعه اوقار غبار مثله
اساس حمل ثقیل معناسنه در دیدیلر و یوکلک بدنکلنه دخی غبار دیدیکی کنکنه عبار آن دیدیلر
جمعه اعبار عدل کنک یوکلک بدنکلی بعیر بر طرف جمعه اعدال اوزنه علیه دخی

فصل فی البقر

وفی المثل الشر یحکی انفه بر وقفه که روی بوینور مقامنده در حرمزی لفظه به نرخلب مقامنده ضرب المثل

بو معنایه در اوزن اصلنده بکنه نک کوزی معناسنه در خرج ذو اوبین دیدیلر که هر کوزی بر
تنک منزله سنه در اوزن اکار دیدیلر اول مرتبه اکل و شرب اتسه که خاصه دیدیلر اوزن کبر اولسه
و ایکی کسنه بر خصوصده بر بر بینه مساوی در دیه جک یرده همان عکی غیر دیدیلر علاوه شتر یا
یوک یاشی یعنی یوک تمام اولدقدن صکره اوزینه وضع اتدکلری نسنه یاخود بر طرفنه
آصدقلری نسنه سفره و مطهره کبر جمعی علاوی کلور اداوه و اداوی کبر یقال ما بیده العلاوه بین
الغروبین و بها العلاوة دیدنده اولدیجه ان تنک یاشنه دخی علاوة دیدیلر یقال ضرب علاوته
ای رأسه فصل نور نکاح اوکونه اشاره ارض اتدیکی ایچون نور تسمیه
اولندی ارکک صغیره اطلاق اولنور میدانی مؤنثنده نورة دیدیلر دبر منکسر التوبین
اولمق اوکونه ابو منزاحم دیدیلر فیه دخی اطلاق اولنور کنیه سی ابو الاذیال در جمعه منزان اثفال
ثیار ثورة ثیرة ثیرة بقره دخی کلور بقره مادکاو دیشی صغیر که ایکی تغییر اولنور
و بقرت بقر بقرا الغد بقرا بقر و بقیر و بقور و باقور و باقوره اسم جمعدر
بقر ایچون کذا فی المقاموس جوهری دیدیکه بقر اسم جنس در و بقرة تا ایله مذکر و مؤنثنه اطلاق
اولنور تا الحاق اولندیغی جسدن واحد اولدیغن افاده ایچوندر بقور دخی بقر معناسنه در
ایل یمین بقره به باقوره دیدیلر و صغیر سورسینه وحیوانی ایله باقور دیدیلر مبرد کامل ده دیدیکه
مذکر مؤنثندن تمییز مراد اتسه لازم مذکر ایچون بذا بقره و مؤنث ایچون بذه بقره دیدیلر
بذا بقره و بهذه بقره دیدکلری کبی مبرد دیدیکه صغیرک ایچ یاغنی قرمزی رنکی ایله بقر اتسه
خانه ده اولان خسرانی طرد ایدر و اکر ایچ یاغنی بد کاسه به سورو و خانه کرد وسطه قویسه
خانه ده اولان بر عوف جمله آکده جمع اولنور بو سوزی بنی سحق ایدر. حای رنع صاحبنک
طعمه نه فاسد اولدیغنه دلیل در که صغیر بخی یکنه سورسه لر اول یخنو شور
وفی المستدرک من حدیث ابن مسعود رضی الله عنه قال علیکم بالبان البقر و ایاکم و لحومها فان البانها دواء و سمنها دواء و لحومها داء رواه الحاکم و ابن حبان البناعن ابن
مسعود رضی الله عنه قال ما انزل الله داء الا انزل له دواء جهله من جهله و علمه من علمه و فی البان
البقر شفاء من کل داء فعلیکم بالبان البقر فانها ترتع من کل شجر بقاء کاو و باقر صغیر جوانی که
صغیر خاج تغییر اولنور عجل کتوله ایرکلک بوزاغی موننی عجلة و دو بوزاغی اولمق
ابنکه عجل دیدیلر دخی عجل معناسنه دیمیرک دیدیکه وجه تسمیه اولدر که بنی اسرائیل عجل ایچوب
میعاد موسی تمام اولمزدن اول سامری تنک یا دیدیکی بوزاغی یه سجده ایتدکلری ایچون در
روایت اولندیکه ابن فریعه بغدادده قاضی ایکن عباس بن العوام الکاتب اکا کیدر ایدوب ایدر
اندیکه بر یهودی بندن طلب ایله زنا ایدیوب بر ولد تولد اتدیکه یاشی بوزاغی یاشنی کبر و بدنی
اعضاسی آدم کبی حالا بر نوع ایدیلر اخذ اولنمق ایدیلر بر کره اندیکه نه کونه جزا اولنه یاشین
فریعه بدابه یه بیندیروب محمر اتدیکه بذا من اعمال الشهود و علی الملاعین الیهود و اشر بوا صابا لعجل فی
قلوبهم و صیدوهم فی خرج من ابوبهم و اری ان یناط برأس الیهود و راس العجل و یصلب علی عنق

النصرانية الراس مع الرجل والسحب على الارض وبنادى عليها ظلمت بعضها فوق بعض والسلام
وبنو عجل عربدن برقبيلة بعضله در كه عجل بن لجيم منتسب در وعجل مذكور بغايت احمق اولمغله احمق نرعجل
حيوصرب مثل اولنور روايت اولندى كه آنك بر فرسن جوادى وارايدر ديدير كه بو فرسك
اسمى نه در عجل ديدى كه بو وقته كلنجه آكا براسم ايله تسميه اتمدم ليس ديدير كه آكا براسم وضع
اولنسه مناسب ابدى عجل مزبور فرس مذكورك بركونينى بارمغيله اخراج وكونايدوب
بعد اليوم اسمى اغور اولسون ديدى عجل مثله جاء جبين بزغر وبزغر وبزغور
وبزغاز اول بوزاغيدر كه مادرى ابله مشى ايليه ربيع مذيكساله بريشه كبر مش ابرلك بوزاغى
شبه ماده يكساله بريشه كبر مش دبشى بوزاغى ضليع ماده كاوياشبه جذع نر حوت له ايكى
ياشنده ابرلك طانه جذعه ماده حوت له ايكى ياشنده دبشى دوكه ثنى سه ساله اوج ياشنده
طوسون رباعى چهار ساله حضرت ياشنده اوكوز سديس بش بيچ ساله بش ياشنده
اوكوز صالغ شش ساله آلتى ياشنده صغير بالغ دبى بو معنايه در معلوم اولمله كه سلوغ
وصلوغ اول دبشى در كه صغير آلتى ياشنده كبر دكده حيوانه شور وحمل طرناقلى حيوانده اول
دبشى ذات خف اولان حيوانك بزوكى منزله سنه در زيرا سلوغ دون وبزول دن صكره
دبشلرى اولمز صغير آلتى ياشنده كبر دكده صالغ سنية وصالغ سنة بيدر ياشنده كبر دكده
سالغ سنتين وصالغ سنتين دبرلر وعلى هذا القياس ومذكر ومؤنثه اطلاق اولنور قرن
شاخ كاوا وكونك بوينوزى فاريسنده سرو كاوسروى كاوذى دبرلر واوكونه مخصوص دكلر
هر بوينوزلى حيوانك بوينوزينه قرن ديرلر وبوينوزى اوزون اولان اوكونه اقرن وابنكه
قرماى دبرلر جمعه ظرف للعلم بتكله كاوصغرك طرانانى كه حنالدر تركيبده لبقة تنى بتغيير اولنور
وهر جنس طرانانى حيوانك طرانيسنه ظلف دبرلر وكابى ظلف صيوب جمال طرانانى حيوانك
كندوبى مراد ابدرلر جمعه اظلاف عكيب بوست اوبخته بركلوى اداوكونك چكه سى
آلتنده صارفان درى وخرس ه دبى استعمال اولنور عنقب مشله كراع
ياجه اوصغرك ياجه سى وهر دابه نك طوياغندن آشاغى به وان نك ديزندن
آشاغى به كراع ديرلر وفى المثل اعطى العبد كراعا وطلب ذراعا بردكلر مقداره
قناعت ايتيوب زيادة طلب ايدن كمسنه ه ضرب اولنور بصبص زبر كلوى كاو
وجزاو وفى القاموس مقصل مابين العنق والرأس تحت الكتفين وكذا فى الاساس بغنم
جنتى سركتين كاوصغير نجيبى جمعه اجناس جاموس فارسيده مؤنثه ه ميش صوصغرى مؤنثه ه ميش جنتى ميكن
گاميش زاغ وغايبن الحقايق نام نا ليفنده ديدركه عبارتيله نقل اولنور كاوميش كاوانثيه ميش
دن مركب اسمدر وكاو اسم جنس در وصوصغرى اول جنس دن بر نوعدر بوسببدن اكا كاو اطلاق
صحيح در ومينه ث بهيمى وارد در اول سببدن كه بر نوع كاو در كه مرغزه ابلى در زياده
خدمتلرى لرم وجه دبشى در نجه آبلر بياندر ه كزر كمسنه كوزى تمز مايش لفظ تركى دبى عمومى وارد
ابلى به و دبشى به اطلاق اولنور اول سببدن مذكور حيوانك مينه نسبتى جايز اولمدر

كاو

كاو مينك اصلى مايش كاو در معناى تركيبى كاوك مايشى ديمكدر يعنى اول جنسه بكزه يني
مضاف اوزرينه تقديم اولنوب اسم اولمشدر انتهى بعبارة بعض ارباب تواريخ ديديلركه
صوصغير بنه جاموس اطلاق اولندينكى وجهى بودركه حضرت موسى عم دريادن قلندقدن
صكره فرعون لب دريايه قريب اولدقده دريا كنارنده بر آز جاموس كورونوب
شدة خوفندن موسى عسكرى ظن ايدوب اصحابنه جاء موسى ديدكده بعضلرى تصرف
ايله صوصغير بنه جاموس اطلاق اولندى جمعه جواميس مشرح كله كاو وشتركه بحر الكاهل
جمعه شروح جلاله سركين خوار يقال جل البعير الثقط
فصل
ثنا ه كوسفند قويون مذكر ومؤنثه اطلاق اولنور ولفظ شاة اصلنده شوية ده
وتصغيرى شويهة كلور وفى المثل اطلع من شاة اشئوب زياده طماع اولدينى مشهوردر سنى
طماع كمسنه واردر صيوسئوال اولنديركه بنم شامم كه بركون طام اوزرينه چيقوب قبسى
فتح كورو ب بر باغ بوينجه اولمق ملاحظه سيله آشيلوب طامدن صوشدى وهلاك اولدى بو مسئله
تنك خانه نى طام اوزرينه صوشوب هلاك اولدى بو اين الحاج انك زوجه خطابيدر
قصيده سطويله نظم اندر مالى بودركه سنك خانه نك طامدن صوشدى بكنه سبب بودركه
سك ذراع ارتفاعى اولان سطح اوزرينه زمين ه بر الكاجه هيلان كورو ب آنى آنك
ذكرى ملاحظه سيله كندوبى آنك اوزرينه بى اختيار القا ايدوب هلاك اولدى آخر قصيده ه ديدركه
فاعظم ماذا لك اعتذر بها ورتبك اجر الثكل فرثاة شعب جمعه شاء وشياه
شوى دبى كاو وجوهرى ديدركه اوج درانه وارايكه جمعى شياة كلور يا ايله واونى نحاوز
اندكده جمعى نا ايله كلور واكر قويون رياه جوف اولوب بهذ ث كمزة دبرلر وث آنه
لفظنك جمعى شوى كلور بقر وحشى به وكى به دبى ث اطلاق اولنور غنم كوسفندان
قويونلر زير اغنم اسم جمع ومؤنثدر فقط مؤنثه ومذكره ومؤنث مختط اولان سورى به اطلاق
اولنور ودفع التعويلدن غير راول اسم جنسدر كه كندو لفظندن مفرد ى اولميه الكا نائث لازمدر
لهذا خمسين غنم قويون عددى مؤنثدر وتصغيرنده غنيمة قويون نازياه ابدرلر جمعه
اغنام وغنم وغنوم كذا فى المحكم ضائن ملايش نر ايدوكلك قويون جمعه ضان راكب وركب كبى
ضان دبى كاوره نك فنجه حارش وحرس كبر ضانة ملايش ماده دبشى قويون جمعه
ضوائن كاوضئين دبى كاور نعجة مثله جمعه نعاج ونججات دبى كاور كبش كش ملايش قويون كه
قويون ه مستعمل بو بحثه نور الدينه ه ديدركه سر عجيبدر كه بركسنه قتل وعقابدن خوف ايلسه
عيوبدن سالم وسمين بركسنه قبله به متوجه اولديغى حالده تنها موصفده ذبح ايدوب وقت
ذبح ه بو دعايى اوقوه يه كه اللهم هذا لك ومنك اللهم بذا فداى فتقبله منى بوده بر حوقه
فاروب قانينى آكا وضع ايدوب كسنه نك آياغى ياصمغى ايچنه زياده ستر اندكده صكره
اول كبشك مذبوح التمن عدد حصه ايديه كه ماشر برحصه ودر سير برحصه وفارغ برحصه
آلتمش حصه يه تقسيم جزو جزو پاره پاره واندن كندو واعزه سنه نفقه سى لازم اولان كسنه لرك اهل بيته لردن حصه اتفاقر

فصل فى الغنم

فاعلم

وفى المثل تخت جبة الضاء قلب الاديم
مناسبتى ابدوب خلقه حاله تصدر نده اولان
كمسنه حقنده ضرب اولنور
منه

وضع حمل ه عسرت اولسنه فوجك ايچ باغنه
ايچ باغنه كران صوبى ايله فارشدروب
حامله نك كندوه كتورو منه

اهوى اولده

ضرغم ببر بزرگ پستان خلام خلآن بچه گوسپند جوهری دیدر که خلآن آنه سی فارسند
اخذ اولنان اوغلاق و رد خلام خلآنه مبدل در فیروزآبادی دیدر که خلام قوزی و اوغلاق
و خلآن دخی قوزی و اوغلاقدر مطلقا یا خود آنه سی فارسند مأخذ اولنان قوزی و اوغلاقه
مخصص صدر شاة رُبَّی حامل پشن نوزاد جمع ربائب رانک ضمیر و مصدری رباب در بانک
کسری ایله ابو زید دیدر که قویون و کچی و سائر دخی استعمال اولنور شاة مُخَصَّص شرش
لیفده سودی کوکنمش معوذ وجعی برابر در سَخْلَة بره نوزاد یکی طوغمش کوچک قوزی که
فارسیده شیرمست دخی دیدر ابو زید دیدر که قویونه و کچی دنه طوغان قوزی و اوغلاقه
طاغ دینی سلخ عنده ابرکمک اولسون دینی اولسون سَخْلَة دیدر صاحب وسنه یکی نداء ایله
تصغیر اندر یعنی دینی اوغلاق صاحب مصرحه تک بذر حدا ایله تفسیر اولنمغله بو معنایه موافقدر
جمع سَخال وسخل دخی کلور نَهْمَة مثله میدانی ولادنده بهمه ایکی کونه کچه که نر صکره
بهمه دیدر بیوک اولدقده طَلِی دیدر دیدی فیروزآبادی طلاد ولد ظبیه در طوغدقده طلیه
نسنه تک صغیر به دخی طلا و طلو دیدر و طِلّو صوفه نه الوحش و دیدر صاحب الحال
دیدر که طلی هر شیدن ولد صغیر معناسنه و طلا قوزی و اوغلاق باغلاد قلدر ایب در
دیدر جوهری طلی اولادغنم دن صغیر اولاندر زیرا ابکی کونه آیاغنده باغلدر لیفال طلوت
الطلآ و طلینه اذا ربطه بر جله و حبسه فهو طلی و مطلی دیدی بو تفسیرده منفهم اولیه لفظ
طلی فعیل بمعنی مفعول اولدیغی و اولاد و عندنده مراد اولاب یازکتاب طلا رجا و زنده اولمق اوزره ضبط
اولندی فلیم ایله وفی الاساس بسقط الطلای الجدی جوهری دیدر که بهمه قوزدر ابرکمک اولسون
دینی اولسون و سخله و اوغلاقدر و بهمه و سخله مخلوط اولسه جمله سنه بهمه دیدر فیروزآبادی
کلامندن منفهم اولدیغی بودر که بهمه قوزدر و اوغلاقه اطلاق اولنور نهذیب صاحب جنک
کلامی بو قوله موافقدر لکن ولد بقره دخی بهمه اطلاق اولنور حیور وایت اندن مطرز
دیدر که بهمه آنه سندن طوغدقدن کبر قوزیه اطلاق اولنور لکن سخله بهمه دن مقدم در بعضل
سخله بهمه تفسیرنده بزرکتر ازان واقع اولدیغیچون بهمه سخله دن بو بوکدر و یو معنی مصرحدر ایبک
معرفه سخل مادّه سنده اولان کلامنه موافقدر که بهمه مادّه سنده البهمة ولد الشاة اوّل ما
تضعه انه و هی قبل السخلة دیدی سخل مادّه سنده السخلة قبل البهمة دیدی بسط کلامینی نقاضی
نقاضی ظاهر وارد جمعو بهام ابرة بچه گوسپند مذکر ابرکمک در و فی القاموس رجل ابرة
ضعیف الرأی یوافق کل احد علی ما یریده مراد کلامه الصفة اولاد الضان سامر
بذخ و بذق قوزی معناسنه در دیدر فیروزآبادی بذق بذه دن معرب در دیدی مطرز
ایضاح شهبده بدیان اولمش قوزی معناسنه در دیدر بعضلر بهر یه در دیدر بقه
گوسپند خرد اوفاق قویون حبکن حذف دخی بو معنایه در و فی القاموس
الحذف غنم سود صغار جا زیه او خرشه بلا آذب ولا آذان جوهر دیدر که
نقد برجس قویوندر که آیاقلری قیصه و بوینلری چیرکین و بجرین دخی حاصل اولور

وساکنه دیده خوف اندیکی شردن حضرت الله تعالی آنی محفوظ ایده و بو خصوص فی ب
و منفق علیه در جمع کواشن ماعز بزنر ابرکمک کچی مؤنثه اکثر نسخه ده بو وجهله واقع اولدی
لکن جوهری دیدی که مَعْز و مَعْزٌ و مَعِیز و أَمْعُوز و مَعْوَزی اسم جنس در و معز لفظ مفرد دی
ماعز در جمع مِعْزی بلکه اسم جنس در بَکَّة بزمام دینی کچی جمع مَوَاعِز مثله جمع اعز
دَعْفَق وفی الت می العرعادة بز بکساله وکذلک من الأوعال والظباء تیس کش بزنکه که
فارسی و نر کبیده کچی مستعمل دیدی اول دینی کچی که بوینوزلری اوزون اولسه عُنْز بیتاء دیدر
جمع تُیُوس وابناس کلور لحیة التیس جوب ابنجه و اوزون صقالدر کن یه ابدر لر قال
لبس بطول اللحی یستوجبون القضاء ان کان هذا کذا فالتیس عدل رضا ابن سیم
لحیة التیس لقبی ایله ملقب بر مغنی که قفا بنک قصیده سیله تغنی ایدر ابدی آنک حقنده
دیدی که ۹ اقول اذ غنی بی احنوی ۰۰ اقصر قلبلا لحیة التیس ودع قفا بنک
وعرفانها لاحرم الله امرئ القیس گراز نهر ایکی وکتب لغت ده دیدر که گراز
اول فوجه دیدر لر که جوبان هکبه سین و نوبده سین آنی بوکاله در جوهری دیدر که
اول قوج بوینوزسیز اولور ابو زید بوینوزلی اولان قوچلر ایله سوسیشمکدن خالی
اولمز و لفظ گراز گزر دنماخوذ در بکّه وجوّال معناسنه و بزم دیار مزده اکثریا جوبانلر
بکّه سین ارکج اوزریه وضع ایدر لر نهر ملیس پیر سَبَد بزپیر بکّه بزمام سبید
و بهر بیاض اولانسنه به یکّون دیدر لر بلا ها خطیع رنه کوسفندان قویون سور و سی و صغیر
سور وسنه دخی دیدر جوهری طایفه نه البقر والغنم صو تفسیر اندن جزبقه دخی بو معنایه در رمق دخی
بو معنایه در نه معرّبدر جمع قطعان و اما قطیع دخی کلور علی غیر القیاس وفی الدعاء
والی الجزرة گوسپند قربه جمع جزر قاموس حنو تغییر نده ماتذبح من الغنم به
واحده ها جزرة دیدی مصرحه ده جزر گوسفت که سباع خورد و گوسپند قربه جزرة یکی دیدر اساس
ذبح جزرة وبالشاة دیدی سبع دیدر بوکوسپند قویون دخی دیدر لر غنم ده ملیش تاجهل اصلنده
ریشی و نر قطعه معناسنه در ضَبُع ده بزتاجهل خیل وابل دخی استعمال اولنور و یو رعدد ده دوه سور وسنه
و خلکون و نر جماعته دخی اطلاق اولنور بقیه جهل گوسپند و هر جنواندن زکوة واجب اولان مقدارک
اقلی قطعا صدر گوسپند و قطیع معناسنه دخی کلور فرقة کله جدا کردم فرقة که بنت کم شود و بعرضانه
و بوزدن آز قویون سور وسنه دخی دیدر لر لبوم شیردار سود لو قویون بعض نسخه ده گوسپندی
واقع اولدیغیچون صاغمل قویون لبینة یسار شیر لبنة بچه لبنه اندک شیر جمع لبنات
مرباب راجن دست آموز آله وکنز تمنق قویون که آنه مألوف اولمغله خانه ده نر می کبیر
راجن دخی بو معنایه در ابن السکیت دیدر که خانه راجن و راجن دیدر لر خانه یه مألوس اولسه
و قویونه مخصوص دکلدر اساس ده و راجن البیوت مألفة نه کلب اوغنه اوطر دیدی
جمع و راجن بقه انکه درخانه دارند یرای شیر که سائمه اولمیه و دفع مجاعه ده ذبح اولنان
قویونه و فرق دنه زیاده اولسون. بدفر لیفه زکوته بالغ اولنجه دخی اطلاق اولنور ضرغمه

واکثر نسخه تکلی ایله تفسیر اولنمش که صاحب مجمع آنی آیکن قوزی و دیدیکی تردیده دن
مستمد در جمه نقد و فی المثل ضکت علی الاسد بلکت عز النقد خوف اولنه جق دیمکدر
خوف اتمیوب خوف اولنمیه جغدن خوف ایدن کمسنه در ضرب اولنمه و فی مثل آخر اذل
من النقد قال محظ رب نقد اعز من اسد و رب منیز اذل من نقد جدی بزغاله
اوغلاق جمه جدا و جدایا اوغلاق اوج اولسه ثلث اجد و اوجدن زیاده اولدقده
جدادیمک کرک جدایا دیمک اولمز عناق بزغاله مادیشی اوغلاق جمه عنوق اعنق
دخی کلور عتود بزغاله ایکی آمده سرعده اوت یبوب بیه یاشنه کیرمیش اوغلاق
جمعی اعتده و عدان کلورکه اصلی عتدان در و کذا الوبیض جفر بزغاله چهار ماهه دیمکدر
دیدیکه خلان حاء مهمله نک ضمی و الف و لام مشدده بعده نون ایله آنه سی فارغ نده
اولان اوغلان معناسنه در لکن اصلی خدام و خلان صغار الغنم معناسنه در دیدی ابن
السکیت دیدیکه خلان نک جمی اجونه ذبحه صالح اولاندر و فی الحدیث ان عمر رض قضی
فی ضل ائم جبین بقتلها المحرم بخلا بقر اول اوغلاقدر که اسد و ذئب صید ایمکه اجونه فارغ دیمکدر
جوفده باغلار لرد و فی المثل اذل من بقر بقره اول شاه در که جفن جلسه تحمل ایدوب لبنی
اف دوحالبی تلویث ایلیه کذا فی القاموس رخل خانک کسر ایله بره ماده دیشی
قوزی اساس ده رخل لفظی اخف الحمل عبارتیله تفسیر اندی و دیدیکه اذا سئلت عن الرجال
فهی اناث السخال و ندا سئلت عن قوزی ذکر و انثی سنه اطلاق اولنور جمه رخال رانک
کسر و ضمیله حمل بره قوزی جوهری ارکک قوزیدیدی جمه حملان بره دن منه بره دیمکدر
حروف بره کیاه خواره اوت بیکمه یاشلامش قوزی اصمعی کتاب الغنمده آلتی یاشدن آیلیق
طایه دخی حروف دیدیلر دیدی جذع حولی یاشنه کیرمش قویون که اودوج تعبیر
اولنور ثنی سه ساله اوج یاشنه کیرمش قویون رباعی چهار ساله دوت یاشنه
کیرمش قویون سدیس پنج ساله بش یاشنه کیرمش قویون سلغوم شش ساله آلتی یاشنه
کیرمش قویون ذبیح ذبیحه انکه کارد راشاید جزور زه انکه بسمش بیرنده بقلی
انکه ازرصه سر و برج باشه موفوده انکه ازرصه جوب برج باشد مترزبه آنکه ازبالا بیفند دیمکدر
آنکه دوده کوزه باشد مسلوخ بکارد آمده فی القاموس المسلوخ شاة سلخ جلدها فصل رقطا
کوسفند سیاه و سپید آقلی فرالی قویون که الاجه تعبیر اولنور قطه دن ماخوذ در سیاه رنکه
بیاض یقطه الرقاء تشبیه معناسنه رماء سیه بیاض سیاه و سائر اعضای
بیاض اولان قویون رخماء سپید سر باشی آق و سائر اعضای سیاه اولان قویون
حمک چشم سیاه و دیکر سپید بدکوز آق و بدکوز سیاه اولان قویون درعاء
سیه کردن بویی قره قویون و عندنده موجود اولان کتب لغتده مانعی سیاه
و سائر اعضای بیاض اولان قویون صهوبه تصریح اولندی و بهرامی دن لبانی بیاض دن صکره
اولان اوج کیجه به درج دیدیلر اکثی سیاه و باقیسی بیاض اولدیغی ایچون رخلاء سیاه پشت

فصل فی اوصاف الغنم

ارقه تهی

آرقه سی سیاه و سائر اعضاسی بیاض اولان قویون بعض نسخه ده سپید پشت واقع اولمش
جوهری دیدیکه ارخل فرس ده صبرنی بیاض اولنه وغنم ده صبرنی سیاه اولنه دیدیلر و ابو البقوث
دیمشدر وجهله روایت اندیکه رخلاء اول شاه در که صبرنی بیاض و سائر اعضاسی سیاه اولنه
کذلک صبرنی سیاه و سائر اعضاسی بیاض اولنه اطلاق اولنور دیدیلر و نسخه لرده اولان
اختلاف قول مذکوردن ناشی اولمق ملاحظه اولنور و دخی دیدیکه فرس ده فقط صبرنی
بیاض اولنه دیدیلر جفراء سپید میان اورته سی بیاض اولان قویون بقطاء
سپید پهلو بابی آن قویون نقطه اصلنده انک قولتوغی آلتنده و فارنده اولان
بیاضه و اول آنه انبقط دیدیلر شکلاء سپید ترهنکاه بوینی بوکزی بیاض اولان
قویون ترنجکاه دیمکدر ماخوذ در بوینی بوکزی معناسنه مطرقه کفاره کوشی سیاه جذعاء یاپهانی ترهنکاه سپید
آیاقلری بوینی بوکزینه وارنجه بیاض اولان قویون عضباء سپید دست اوکی آیاغی بیاض
اولان قویون ایکیسی یاخود بری بیاض اولسون خذماء لنکها سپید صحلاء سرخ رخلاء
یک یاپی سپید آرد آیاقلری یک بری بیاض اولان قویون عقصاء سرو واپسی پیچیده بوینوزی
آرد بنه قیوریلمش قویون قبلاء سرو بینی پیچیده بوینوزی اوکینه قیوریلمش قویون
نصباء راست سرو بوینوزی طوغری قویون قصماء شکسته سرو بوینوزی قیریلمش قویون
سنقطب صورت بوینوزلی قوچ جمعی شقاحط و شقاطب کلور قاله الدمیری شتر کاهر
شکافته کوشی بدرازی قولاغی اوزونلغنه یاریلمش قویون جذماء شکافته کوشی یرهنابی
قولاغی عرضنه یاریلمش قویون دقوقاء سرو پسی کوزی زسیده ابن دریدیدیکه قصماء بوینوزی
اوست فاقی قیریلمش عضباء آیاغی فاقی قیریلمش معناسنه در لهذا امید ائی قصماء
پوست سرو شکسته عضباء مغز سرو شکسته دیدیلر فرناء کوشی سپید دنی سیاه
مذکر اذراء دیقال جدی اذراء و عناق ذراء بعضلر بره مخصوص دیدیلر ذراء اصلنده
مقدم راس ظهور ابتدای بیاض دیقال رجل اذراء و امراة ذراء خرقاء سوراخ کوم
کوشی قولاغی دلنمش قویون که مدور دلنمش اوله فصداء کناره کوشی بریده قولاغنک کناری
کسلمش قویون قدماء سرو دار بوینوزلو قویون جحاء قی سرو بوینوزسز قویون که قنیو
بعیر اولنور مخض اولیه که اول فصیلدن بو محاکلیچه فصلاء وزنده اولان الفاظ جمله مونث وصفی
اولمغه براد دیمکدر قویوندن مذکردن تعبیر اولنمز مراد اولنور ابسه افعل وزنیله ایراد اولنمق کرکدر
مثلا اقرن بوینوزلو ارکک قویون اجم بوینوزسز ارکک قویوندر و علی هذا القیاس علیه
باره بریده و دریش آویخته مدابغاره بریده و اپسر آویخته و اول یاره لره اقباء
و اذباره دیرلر سفواء بسبارموی شعره آنکه درمیان ژنکلری موی دارد ابن الاثیر
دیدیکه مایوف قبلا عزد بیر عبارتنک معناسی شاه مقابله دی شاه مدابره دن
وزف اتمز دیمکدر انهی فلان کمسنه غایت احمقدر دیمکدن کنایه در الیه دنبه قویرق
تثنیه سنده آلیان صیوب تاکالحاق اتمزلر کبش آرلی و نعجه آلیاء قویرق قلیوب

بکر

وحلقوا

وقوبر قلی دینی قوبون معنسه در گبش بزرگ دنبه قویرغی بوبوک قوچ گبش موشک بسیار پشم گبش صاف بسیار پشم وصوفی بوموغنیه در گبش لاغر قربه جمعه سخاج یقال غنم سخج ای سیمان سخج اصلنه ضور زمینه سیدا انگک معناسنه در اصمی دیر که گبش بر بوریغایه سمنه زنگو یا باغی زمینه سیدا ایدر شاة سخوف یشت قربه سخفه ظهر اولان سمور لکدر یعنی اول باغ در که جلده یا پیشمیش اولنه کتفدرنه ور کلدیرنه وارنجه ابن الکیت دیر که سخف النشحم عن ظهر الشاة دیر لر باغ چون اولمغله صوبوب باشقه قاوه دیر لر واول باغه سخیفه دیر لر واول قویون که سمور لکده بورتمیه یه بالغ اولنه اکا سخوف دیر لر و فراسا سی اخذ سخفه الشاة وسخیفتها وسحابیفها وهی طرایق النشحم من الیمین نعوم آنکه مذاندنکه قربه است بایه صنوف دنی یومغنیه در ربر اصنت برلسنه بی آل ایله فاوراسی معناسنه در سمور لکنده شنک اولنان حیوانی عادتا آل ایله فاور ایوب یوفلارلر رغوم آنکه آب سینیش میره و دار نزار جوهری دیر که رغوم اول شاه در که مرضی اولمغله یورتمزنه رعام یعنی غاط آغار نکنه آنکه چون بکفدیجی رازیبنی بیفندا غیر یوب اوکسوزدکده یورتمزنه لر لسنه حوسنز دایه دیر شرة الاننده عطه منه لسنه در اصمی نافرو نانلر اول شاه در که اوکسوزدکده یورتمزنه لر لسنه چیقار غوم آنکه چیز یا میکنه پیش دهن یقال لت الشاة النبت بقیها ای قلعنه تم اصلنه بدشیئی کوشورلنک معناسنه در جل متم مقعم دیر لر بولدیغی شیئی سیلوب سیوروب جیدوری بهرنه وارایسنه جمع ابلسه اساس دیر لر فلان متم مقعم دیر لر یعنی بولدیغنی بازوب خطا وصوابی فرق اتمیه ادوغم آنکه جانه یا کسی که بیوری کذرد لیسنه دیر لر اصلنده عیب معناسنه در لهذا بوده ولده رأم دنافه یه رؤم دیر لر ویقال لمن احب شیئا واکثر ذکره محنه یابده نقار منقار در دیر که کوسیند آران البزدنا بمر دیر لر ضد که قویونه اصابت اندکده قویون اول مرضه صیحار که آخرنده هلاک اولور فیروزابادی طاعون کبر یرمر ضدر دیر لر فحاص در دیر که کوسیندر انکیر دمانی ندبدیلکه فجاة هلاک اولورزیرا فحص موت مفاجاة معناسنه در خوام در د یارکوسیند خوالا مدیش حیوانه والخول جنون الغنم وفی المثل لقوا لا محرفه وذنب اطلس یعنی بارئ فقر یلی مجنون قویون ونوکی کوکیمش آج قورت مالدار حسیس اولمکه در جبر اظهر مانی آمسه ضرب اولنور رابیه آبله کوسفندان قویونلرده حصه وحک کبر جیفان فبارجین فصل صوف یشم کوسفند قویونک پوکی وفی المثل خذفا وجدت صوفا بدکمسنه قدیر بیلیوب مالک اولدیغی لسنه یلی ضایع اتمه ضرب اولنور وفی اخذ فلان بصوفة قفاه وصوف قفاه دیر لر بدکمسنه یر کمسنه نک آردینه حوشه کیه ای ادراک ابده مر ملاحظه سیله لکن ادراک ابلسه یوکلامی تکلم ابدر لر صوفة القضا یاشدن صاف قبل معناسنه در جمع اصواف وبر یشم شعر حوه نک پوکی جمع اوبار شعر مور یشک کرمک فیلی جمع اشعار جزازه یشم ریزه خلاقه مور ریزه یقال جزة وجزازها

وحلقوا موهم وهن جزازة الضائنة وخلاقة الماعزة ولمن هن الجوزة وهی الغنم بالجوزاء وفلان کمسنه زیاده قبا الدیسیده یه جک بره سهو عاض علی جزة دیر لر جشه اکنه شبان بردست بیجه تاریلیر فروی یشمدن موی بزکی قلینک ارا سنده اولان اوغاق یوک که قلنک یعنی اولنه کره فارسیده پشم دیر لر کاشانی پشم بزدیمکدر دیر فروة بمیم کسر وفتح العین مشدده اولور سه مقصور ومخفف اولورسه ممدود اولور وکاهی العین تضم اوسکون وفروة دیر لر عهن یشم رنکین بویالی یوک ومطلق یوکه دیر لر وبوکدن بر قطعه یه عهنه دیر لر جمعه عهون جزة یشم بریده وبرلهم بیجیده فرفندن جیکمه بربر یه صاریلمیش یوکدر که باغی یعنی اولنور جکران جکمکه دیشان جوبانک قویون وکیجی تیرقدیغی مقص که ایکی قطعه در بهر بر قطعه سنه جلم دیر لر ثوبة ثابة شوغاه کوسیند یقال اراح غنمه الی الثابة والثوبة وهر بادر الغنم ودن ان ثوبی فلان دیر لر صیف وهی ثوبة فلان دیر لر زوجه مراد ایدر لر زرب زرب زربیه شوغاه از جوب وکیاه جمعه زروب وزرایب صبیره شوغاه کوسیند ازهر یه بسکر جمعه صیر مریض انجاکه کوسیند فرو حسید ودکة آن سرکین که یشم کیبر جمعه دک جلة یشک یخسز انکل ابدر دابه یه جلاله دیر کلدر یورندر ماخوذ در شمال کیبه که یسنلر کوسیند دوررهنده فصل خلف یسنلر شرتاح دیشر حوه نک ممه سر جوبهری نافه نک انکر اوکنده واکبر آردنده اولان ممه لر نک اوجر دیر لر جمعه اخلاف ضرع یسنلر نکاو کوسیند وسئر صیغر وقویون وحوه نک ممه سر وذات خلف وخلف اولان حیوانلرک ممه سنه ضرع اطلاق اولنور جمعه ضروع طبی طانک فتح وکسر لغتدر وضبیه مشهوردر یسنلر اسب وحمر ودوه آت وانشک ودرنده یعنی سباعک ممه لری اسا سدر دیر که طبی ذات حافر وسباع ذات خف ضرع ذات ظلف اولان حیوانلرده مستعملدر جمعه اطباء وفی المثل بلغ الزام الطبیین مورد یورکه نافه حدندن زیاده یورکوب زحمت حاصل کده بطنی خالی اولمغله صدنه ساوراولنور فولانی کمه کبر صرافنه کلدور مغربی بیکمسنه عظیم زحمه مبتلا اولنوب امری مشکل اولسه آنکه حقندده ضرب اولنور یقع السیل الزبی وفی بومعامده ضرب اولنور صاحب وسیط دیر که زبی زبیه نک جمعیدر که ارسلان کمنه وایجون اتخاذ اندکی موضع معناسنه واول موضع مکان مرتفعه در اما لمغله اکا سیل جفر نکر زیاده یغمور لرناکهان سیل طاغلردن چیقوب میدانی دیر لری یه زبیه اول جوفور دیر که ارسلان صدا مکه ایچون مرتفعه فازا لر یقع الدماء القتل وفی سفرنها یتنده بالغ اولدقده ضرب اولنور بلغ السکین العظم یعنی منه لمخنق وفی بومعامده مستعملدر مخنق بوغاز معناسنه در زنکیده وفی کبسه زیاده بر شیدر مضطرب اولسه شوده جفیدر یوب الی ایله بوغازنه کوسترر وصل وصئی چوبان یاری یعنی چوبانده اولان دوست آبا فلی جانور جمعه وصئن ووصوص

در شعر معناسنه در یقال ما له سعد ولبد ای قلل وکثر اصمعی دیر که سعد بشعر لبد صوف بمعناسنه در بر بل قویون کبیر یون فقیر در مشیمه

وفی المثل ضرع مؤمالها ارتمات رمث اول لبن قلیلدر که صاغه نه صکره ممه یاز فالور یعنی اول کره بیکر در که اصلام سنده سولا فالنه ظاهرا حسن کوریوب ضمنده بد فاریکه او لبن کمسنه حقنده ضرب اولنور

الثدی دابه نک یرسفنک نهایتنده اولان قبلدره دیر لر مشیمه

حمار وحشی واضافة ابله حمار وحش دخی دیرلر ظبی آهو ایرکك کیك کنیه سی ابوالوثاب
دراکثر یانلرنده طوتدن صیچرادیغی اچون جمعه ظباء ودخی المثل به دار ظبی فلان کمسنه نك اصدا
دردی بوقدر دیه جك محله ضرب اولنور زبیر آهو نك مرض موتدن غیری مرض اولماز
آهو نك مرضی اولدیغی کبی آنك دخی یوقدر دیمك اولور قو ظباء معناسنه در مسدانی
لفظندن مغزی یوقدر دیمکله بیفائده آیاق مغزدی فایده دیمکدر وقد الساس لا افعل ذلك
مالا لات الغزای مالیصنعت الی تقول یا ذبا ها ای بحرکتها قیل سمو الظبا وقیل اولاد
الاروی ظبیه آهوی ماده دیشی کیك ودخی المثل الظبا علی البقر زمان جاهلیتده
الفاظ طرافده ایدیکه بر کمسنه خائنه بوکلامی تکلم ایتسه طرافده واقع اولوایدی بیر اخر تنطیه
علی البقر ایکی قریب یا ایکی صدیق میانده مفارقت واقع اولدیغی وقتده کیك یا درکه ضرب اولور لکن اخیر لفظی
تقدیر اولنمق مضرب مثله مناسب ملاحظه اولنور مخز اولمله کیك عرب بقر صیغه سنه دخی کنایه ایدرلر
بقال خبر بقرنه ای عجب وایرلر ما محل راعت وبقرآلت زراعت اولمق من سنبله کذا
فی المجمع جمعه ظبات غزال آهو یاورسی جوهری غزال لفظی ذکر دخی ابله تفسیر ایدرکه
ث دخی اول کیك یاورسیدر که آنه سندن مستغنی اولوب بونوز لری ظاهر اولمله جمعه غزلان
وکذا الثوله عزه آهو بچکی قاموس صاحبنت الظبیة ابله بغیر الذی جدایه جدایه آهو بچکی دیمکه
حلها ندر وملح راکو یندر خشف ورشاء وشادن مثله یعنی بواوچ لفظ آهو بچکی معناسنه در
لکن خشف آنه سندن طوغدیغی ساعت یاخود یورومکه شلادیغی وقتده کیك یاورسه
اطلاق اولنور یعقور دخی بو معنایه ورئبران کمسنه اولنه آهوبه ومطلقا آهوبه دخی
دیرلر ویکسنه بیر بلایه مبتلا اولوب سنخصاحزاکا مرحمة اول بلایی اندن دفع ایلیسه غرثنی ناریة تعطف
علی ذکترها یعطف ایم الفذل علی خشفها دیرلر رشاء دخی بو معنایه در یقال عندی جاریة
مرالنبع اشبه شئ مالریح اساس ص وهو الغزال اذا تحرك ومشی جوهر نفسیر انمز شاذ دخی
غزال مراد عبد رنه کم ذکر اولنمز ریم آهوی سپیدای کیك جمعه آرام آدم آهوی سپیدی
سپیدی معلوم اولمله کذه ابل ص سیاه مایل بیاضه مایل لونده نم عبارندر وبیاض خالصه دخی
دیرلر وصفه بیضه مایل لون دراف ص اسمر بو لفظ یقال کذم کذم فهو اذم واذمان
مونثی ادماء واذم مانند رعویج دراز کردن ودست وپا آهوبه مخصوص دکلدر لغه
وناقه ص دخی استعمال اولنور آدم سپیدی که خطها دار دخاکی رنکده اولنه آنکله سرو یا ازبکه بکزر
نقور نقر النقر آهو چمنده زمینی نقرو نقر واثر ایدیجه معناسنه در اعفر آهوی سرخ خاکی رنکده
اول قیرمزی رنکلی آهو که طوبراق رنکنه مایل اولمله جوهری دیدیکه اعفر اول آهو درکه بیاض سرندر اولمله
شاة عفراء اول شاه درکه بیاض قیرمزیه مایل اولسو بونوننی قیصه اولمله وبوجه اوزره اولنان
آهو جندانه سکیر تمکله فاده دکلدر وفی المثل کانه علی قرنه اعفر غایة جوف واضطراب اولان
کمسنه حقنده ضرب اولنور جمعه عفر عفاء کوزنه مایل دیمکدر صیفی صیفین که کاو دیمکدر دخی دیرلر
عینا آنقه دخی دیرلر مذکری اعتبن در واسع العین معناسنه که جمع عین کلور جمعه عین

کاو دشتی نه ایرکك صیغین که بزغاله ص وحشی دیرلر جمعه شیاه بقر انسی لبیح طباح
کاو سپید وسیر بیاضه دخی اطلاق اولنور وابیض کهبی دیرلر شدید البیاض معناسنه
بقال ابیض بقق ولهق وفی القاموس البهاح واللهاح البقر الوحشی دخی کذلك
دارد از زمینی بز میمی شنوده که بر بوم قرار اتمین قور وحشر مشر یکیفر آمده که خرس
دیرلر مطلقا دب ظلیف وکلیم دخی مستعمل مسبوعة آنچه دیرکه درنده یرتجه بقال سبعت
الوحشیة اکل السبع ولدها البقر بو نکا کلمیوب دولد السبع وتیز ولد الوحش وبقال للعدد الغلیظ وبقال للغریر
اذا سمین خود رجمعه ضبیه ودالك بیع ودخی لغندریکه کاو دشتی صیغین یاورسی جمعه جادی
لکن ضدیك جمعی فدار کلمك نوادر دندر صوار کله کاو دشتی یاخود صیغری سور وسی
جمعه اصورة وصیران وکذا الاجل وفی القاموس القطیعة البقر الوحشی وفی الاساس
اخبث عیون الاجل ناصبن الفسوس بالکحال وقاجلت الصوار ای اجتمعت وتقول
لاانك منی لاح الصوار او فاح الصوار وثب وثبه ارنب خرکوش طوشان عرب دیرلر
ان البقرة تطمع فی الارنب زبا ص عجز دندر کنایه در دلیل اولمله کمسنه یه ارنب دیرلر جمعه
ارانب مقطعة السیاط مقطعة الاشجار طوسماك بقیسی در نوط بوزوك طمیر یقال
وضع اندیلر مقطعه طانك کسریه دخی لغندر یعنی غایة سرعتدن کندو نوطی یاکلیك
توطی قطع ایدر وشجر ربة معناسنه در جمعه خرکوش نزاید کك طوشان جمعه خرانی
عکدته خرکوش ماده دیشی طوشان خرنوبچه خرکوش طوشان یاورسی قطع دخی بو
معنایه در وعل بز کوهی طاغ کچی جمعه اوعال ووعول دخی کلور ظبتن دخی بو معنایه در
بعضیلر مس ایله قید اندیلر وبعضیلر ذکر الماردی دیمش صدع نه یز کی بزدرك
ونه خردی خرد نه یکه یوبوك ونه یك کوچك بلکه میانه فاموس ص دیمکه صدع وعل
وظبی وحمار وابل دخی ثابت وقوی اولاندر دالك سکوتی دخی لغندر ومطلقا ایکی حالك
میانده اولان سکینه دیرلر طویل ودخی میانی ثابت ومسن میانی سمین ومهزول میانی
کهر فادغدغ بز یز ارویة ماده بز کوهی طاغ کچیسکه دیمکدر جمعه اروی
وارآوی ایل بچه بز کوهی طاغ کچیسنك یاورسی سبع درده بیر بنی جانور جمعه
سباع وسبع دخی کلور مشهور اولان سبع لفظنده بانك ضمه ایله بکزر بالی سکین
ایدرلر لهذا حسن وابن جبوة وما اکل السبع فرآت اندیلر بانك سکونی ایله سبع
تسمیه سنك وجهنده دیدیکه زیرا جوان مرتبه سنده اولده سبی قاپانده بدرآی طوتمیه وبیسی
بدر ولدنه زیاده طوغمیه یز وبدر پیشنه کیرمه دیکی آنکله سفاد انمز وفی المثل آخذه
آخذ سبعة بانك سکونی ایله اصلنده سبعة ایدر دیمکی ارسلان مفاسنه اکا لبوه
دیرلر ابن سکیت دیدیکه دیمکی ارسلانك خفیف وشدید اولمز
نظم کریم ص وما اکل السبع فرآت یوتا ویلی تابید ایدرکه بانك سکونی ایله

لبوه بر الف لفظ وارد لبوه بانگ رضی بهمزه ایله ولبوه بانگ رضی ایله بلاهمزه وکباه بانگ سکونی بهمزه ایله
وکبه بانگ فتحی ایله بلاهمزه ولبوه بانگ سکونی وواو فتحی ابوعبیده دخی لبوه
اولسدی لانگ کسری وبانگ سکونی وواو فتحی ایله ابن الاعرابی دیدی که مراد
سبعه دن یدی عدد کسنه در یعنی بدر کسنه نگ قصدی قدر قوه ایله اخذ اندی که
مراد شدت ایله اخذ در وسبعه نی تخصیص اکثر باعتبار کلا ملرندن سبعه فی استعمال
اند کلری ایجوندر سبع سموات وسبع ارضین وسبعه ایام کبی هشام بن محمد بن السایب
الکلبی دیدی که سبعه بر کسنه نگ اسمیدر که انلر سبعه تین عوف بن سلامان
دیدیلر ابدی که بغایت سغر بدر اولمغله انلره ضرب مثل اولمشدر قاله ابن الانباری فی
الزاهر اسد شیر ارسلان جمعه اسود واساود لیث مثله لبوث غرغام وهزبر خضفر
وحارث وذکرانه وضیغم وکذا الهیصم وحیدر وقسوره وهبریه وباسل
وعلبس وبهصور وهزبر وبهرس وضرغل ودرداس وضیغم
وعبهس مثله خدر محذر شیر درنده شونده فرانس اصلنده جرات ضاجی
اولان کسنه معناسنه ایدی صکره ارسلانه اطلاق اندیلر مرذبان الزارة دخی اسد
معناسنه در قصقاص قضقاض شیری برک ارسلان فریسه بیارد و
الفاموس الحارث والجذب والمجرب الجری والمحرش والمحرد وکذا
والعبوث والقبات والقعاب والقعاب والقعاب
ضبارمة عقربی ضبارم وریبال وعروة وبهر ماس وهرماس
وبهرماس وقشعم وشنجعم وجهم وذواماس وحلبس دخی اسد معناسنه در
فرعوش ولد الاسد وابکی بوز کلی کوه هبتاکم وهبتاس عشرب
عشنرب زفر عشنرب زرباس قعنب کغنب عفرس عفربس
عفربس عفراس عفروس عفرنس عنابس هزبر فضفض زنبر غضافر
هوماس هوماسه جدفاس جدافسه جلاص کلها الاسد کذا فی الفاموس
شبل بچه شیر ارسلان یاوریسی جمعه اشبال بدش بنجه شیر ارسلان بنجه سی جمعه
براثن عرفوة خفره موی پیشانی شیر عفریه دخی بومعنایه در اکثر کتب لغاتده
اولان قیل معناسنه در وخرد سک قفاسنده اولان قیلره دخی دیدیلر که آغو
خرد سی ایله جنبک اندکده فلان یارد ایله هذا جاء فلان ناقشا عفریته حیوب غضبان
مراد ایدیلر لبده زبده موی قفای اوکنفلرنده فات فات اولان توکلره مطلقا
حمضر حدر فی الاساس اجامة ذی لبدة که مراد اسد در ولبد ولبدة ابکی کتفلرنده میانده
اولان شعر مثلیدر واشتق من لبدة الاسد زبدة اصلنده مابین الکتفین وزبدة
الاسد بوندن ماخوذ در که موضع مذکور حمع اولان قیل معناسنه در فریسه صید شیر
فرسی اصلنده بوبونی قبرمق معناسنه در فرسه فرس دیه کلدی ارض اندیکی ایچون در
فرج شیر دائی همه سباع وسباع عدا بزی دخی

استعمال اولنور نجوجغو حدث سباع خطم بینی وهی وسبعی
سباع هر دابه در مستعمل وقوشن بوسنیه دخی دیدیلر عرین غاب غریف
اجمه زاره غیل خیس عریس عنفصه بیشه شیر یقال کن اشتم الزنبین کالاسد
فی عرینه لاکاجعل الالف فی عرانه عوان بجنی کوه یک بوز ینک دیه کنه طاقدر
حلقه در غاب عابه جمعیدر اصلی بادر غریف شجر ملتفه معناسنه هر نه نوعدن
اولورسه اولسون نقول هر حبا ما لسید الغطریف کانه اسد الزوبف اجمه ینک جمع آجام در
یقال الموت لما ینجو منه الاسد فی الآجام والملوک فی الآطام والآطام الحصون تمرزبه
حکومة الفرس معناسنه اولمغله حاکم فرسه مرزبا دیدیلر زانکر ضمنیله که جمع مرازبه کلور و
حاکم فرسه تشبیه طریقیله اسلامه مرزبان الزاده دیدیلر وجوف کوه وقولوغ سوسنه زاره دیه کلدی
ستر تدن کشف کورینکله اجمه به تشبیه ایله در ویقال تغیل الاسد الشجر دخله
واتخذه غیلا اصلی دیدی که غیل اصلنده شجر ملتف معناسنه در اساس دیدی که
کانه اسم له فی جنسه لفظ اجنبک جمعی اولمق محتمل یقال عبض اجنبی
مانتف ویقال هو امنع من عرس الاسد فی عرینه واسد کر کنیه سی ابو فراس وابو الحارث
وابو الاشبال در ذئب کرک قدرت دیه کلدی حالبوکه جمعه ذئاب جمع وسلامت
وعثمال ولعبن وسدیه مثله جمعه سیدان سمنع وذی ذئب معناسنه در جنبیت
اولان کسنه یه فلان سمنع سمنع دیرلر الفه ذئبه دخی بومعنایه در سرعان مثله جمعه
شیدان ثالیث ثلوب دخی ذئب معناسنه در وشیذ مائة کنج وسریع ناقه
معناسنه در فی القاموس الثلوب وثلوب وثلاب الاسد اوس اویس
ذو آله دخی ذئبک اسمیدر جوهری دیدی که ذو لان مشی خفیف معناسنه در وذئبه
ذو آله تسمیه اولسنه بومعنایه مبنی در ولفظ ذو آله موقفه در اطلس اغبس کرک رنکی
بوز رنکی دیمکدر وفی الاساس ذئب اطلس اغبر وذئاب طلس وذئبة طلسة عنبة کول
معناسنه در قال دفقس الی ذئبة عنبة وفی القاموس ابو القعاقس کنیه کرک ذئب
غلمس جنبت بمطلس در وکرک ثعالبی دره دیدی که اول کسنه که کندو جنسی
یون ایکن آخرک جدینی آلمغین دیسه دایه لر آکا ذئب یوسف صوصرب مثل ابدیلر
قال عبد الله بن الحجاج الکاتب قد اذئب القوم والزمنة کانهم اولاد یعقوب
اذ جعلوا یوسف فی جبه ورکبوا الذئب علی الذئب اقول یقرب منه فی المعنی قول
النابغة وحمانی ذئب امرأ ونکنه کذی الزنبور غیره وهو رافع بدیع همدانی بدمقاله
دیدیکه کذب التعبص ولا ذئب للذئب فی تلک الاکاذیب ودخی ثعالبی امثال وحکمده
نام نا کیفنده دیدی که مخادع ومحتال اولان کسنه حقنده الذئب بادی الغزال صوصرب
مثل اولمغله وفی مثل آخر اخف لغاسا من الذئب وفی مثل آخر غبا الغنم لحل عین
الذئب ومن لم یکن ذئبا اکلته الذئاب وتعدو الذئاب علی من لا کلاب له ولا ناس

الذئب على الغنم معناه لانا من الرجال على النساء قال ﴿ ولست كمن يرضى بما عيره الرضى
وبمسح وجه الذئب والذئب اكله وقال آخر ﴿ ولكنت كذئب السوء لما رأى دما
بصاحبه يوما احال على الدم وقال آخر ﴿ عهدي الذئب ما الخباط ترفأ
فهو بالمذن خاذن وجبر وقال آخر ﴿ واذا الذئاب استجف لك مرة
حاذر عليها ان تعود ذئابا فالذئب اخبث ما يكون اذا اكتسى من جلد اولاد النعاج
ويقال فلان كالذئب اذا طلب هرب واذا تمكن وثب وفي المثل فلان ذئب
يوسف اول كسنة حقنده ضرب اولسوزكه كسندونك اصلا جرمربون ايكنه آخرك
جرمرايله منهم اولسبابه المتندم وفي بومحل ضرب اولسوزيقال لا ذئب للذئب في تلك الاكاذيب
جاحظ ابو علقمة من رواية الذي كه برادرلري يوسفي دعمون نام بر ذئب اكل الذي كيوكذب
اندبدر پس يوسفي اكل اتمين ذئبك اسمي دعمون اوجب وسائر ذئبلر دخي يوسفي
اكل اتمك خصوصنده مساوي اولدقلرندن هر ذئبه دعمون اطلاقي صحيح اولوروفي
مثل آخر ذئبة قفي مالها عميش قف ارض صلبه وعميش اسمي ملتقطه سي اولان وادي معناسنه در
اظهار عداوت ايدن كسنه حقنده ضرب اولسوز ﴿ بجه كركك ازكفتار اولمقوريت
باوريسي كه صيرتلان ديدكلري جانوردن حاصل اولمش اولدغرب زعمنده بوجه اوزره تولد ايدن
دونت بيلانكي موت صيعسي بوجدر وقوشدن سربجدر وصيچرادقده اوتوزاندن معدار
برصيچرار عشباره بجه كفتار ازكركك عشبوره عشبوره بجه كركك ازسك ندر شيلقه
كركك ماده دليشي دورت ثعلب روباه تيلكي جمعه ثعالب دمبري انفل دخي كلوزيدي
كنيه سي ابو الحصين وابو النجم وابو الخبيص وابو الحنبصه الروغان در وربا مكر ابله مشهور در
حتى ذئب دخي بصل العنصل ايله تخصص ايدرزيرا قورت آط صوغانكي اوزرينه باصمز در
بوعبيد فقير اخبارات بدينى ترجمه سنده شو وجهله تعبير اتدم كه اكر قورت بصل العنصل اوزرينه
باصه البته آباغي طوپال بلكه كنده دلاك اولور صيدنه ثعالة دخي اسامي ثعلب دن در
فاموس ﴿ صيدن صنعه دخي ديرلر وثعالة وثعال ثعلب انثي در ديدي يقال ثعالة يا ارويح
من ثعالة سمسم روباه سبك فاموس ﴿ سمسم وشماسيم ثعلب وذئب صغير الجسم
ومطلق ذئبه دخي اطراف اولسوز ثنفل ﴿ اوچ لغت وارد رناوفانكر رضى وفانكر فتحى
وفانكر رضى عكسي وله الثعلب وثعلبه دخي اطراف اولسوز هجرس دخي بومعنايه در فيروزآبادي ديدي كه
هجرس قرد وثعلب وله الثعلب والبيم وذئب وثعلب دن كوچك وبيوك دن بيوك هر نه كونه
جانور كه كيجه وقتي كذوب طعم طلب ايليه الكا دخي ديرلر وفي المثل ازني من هجرس كه مراد ذئب
در باقرد رواعلم من هجرس كه مراد فرد در مكا بالقصر مكو مكا جاي روباه دخي كوشش
ثعلبان روباه تدارلك تيلكي ثعلبه روباه ماده دنيشي تيلكي كنعنع ولد الثعلب والضبع كفتار
ضبع كفتار صيرتلان جمعه ضباع معلوم اولدكه شرليشي حد سبك مقامده سراغنه در ويدري
السباع شو شرها ايدي الضباع المستفيضه كلامنك سترحنده ديدركه سباع كرام ايجون

قوله آحال على الدم اى اقبل عليه كذا فسره في الآلة
وقال ح في ليس لابن العم كالذئب ان رأى
بصاحبه يوما وما فهو الحلة منه

هذا بيع بضم الهاء الذئب من قولهم
رجل ثلاثي حريص على الاكل
منه

ضباع للناس مثلدر بدا ضباع اخبث سباعدر واسرى الوحش بابوسن للسباع فرائد الضباع
ديديكي بوحصه ي تاييد ايدركذا في الايضاح ويقال الضباع اخبث السباع ضبيعة كفتار نر
اركك صيرتلان جمعي ضباعين در كنيه سي ابو كلدة در تقول كانه ضبيعة الدرين هو منه
آعذه وجوم فحط مبتدا اولسه لدر الكلهم الضبع ديرلر ذبح تنفل دخي ضبعان معناسنه در
ذبح لفظنك جمعي ذبحة وفي الاساس ما بهم ذبحة انتهى ذبحة والذبح الضبعان قاموس
ديمكر ذبح ذئب كثير الشعر اولان ضبع مذكر در وتنفل شيخ احمق معناسنه دخي كلور ديدي
جبال جمل كفتار ماده جمعي جمال در حضاجر جعار نام كفتار ماده كنيه اولفظ جعار
جاجزة لفظلرندن معدولدر وجوسباعك بحثنده ديرلر ضبع كثير الجوار اولغه يواسم اكثر سمه
اولندي يقال رمى الجمل بجوره والذئب بجوره ذبحة كفتار ماده دنيشي صيرتلان كه تولي جهتنه اولمه
مذكر ذبح در عشواء نهار بوزبة كفتار يسي رموي فاموس نهار وبوزبة
يارس وبارس اينكي وكثير الشعر اولان ايمون ديدي عجاج خامعة ضبع دنكنه يه دجاج وضع آغنامه فالمخ
معناسنه در فرغل بجه كفتار صيرتلان باوريسي ثنبر دخي بومعنايه در زرافة شترك
وبلنكدر زرنبا يه ديدكلري جانوركه حوه كبي بويني اوزون آبافلدر قيصه وقيل كبي الماجه جانوردر
ديمري ديدركه زانكر فتح وضمي وزانكر تخفيفي ايله در كنيه سي ابو عيسى در جرز الخلق بعد
خبوا ندركه الدرك اوزون وآبافلدر قيصه ماشي حوه ماشي كبي بويندوزي صغير بويندوزي كبير
در بسي فيلدر بسي كبر طرناغي صغير طرناغي كبر قوبريني كبك قوبريني كبر مشي الدكدر اولا
صول آبغي بعده صاغ اليني وضع ايدر سائر حيوانات اولا صاغ اليني صكده صول آبغي
وضع ايدر ابن خلكان محمد بن عبد الله العيني ترجمه سنده ذكر ايدركه زرافه جنس مملكتنده
اولوب بر حيواندركه اوج نوع حيواندن تولد ايدر لهذا زرافه لسنه اولدركه زرافه اصلدر
جماعت معناسنه در زبرا صبع ناقه ايله سفاد ايدر ناقه ايله ضبع مباينتدر بردولد
حاصل اولوب اكر اول ولد مذكر اولوسه بقره وحشيه ايله سفاد ايدوب زرافه
حاصل اولور ذئب جنس آبو كنيه سي ابو جندب وابو جهينه وابو بسره وابو فنان وابو بكر
در يقال ارض مذيبة كثير الذئب وفي المثل الوسط مذؤب كه مراد عريدن بعيدكه دركه جهارك
لواط ايدر ايدر والوسط من نقر كه مراد تركيدر وشفوف دبدكلري دابه تنك دبدن اولوب
ايجون جمعه ذئبة ذئبم بجه جرس آبو باوريسي وآبويه تيلكي باوريسي كه كوبكدن
حاصل اولمش اولان كذلك قورت باوريسنه دخي ذئبم ديرلر فهد يوزه يارس كنيه سي
ابو وثاب در وفي المثل الوثوم من الفهد جوف ادبوغ كسنه حقنده ضرب اولسوز زبرا يارس
كثرت نومه مبتلادر لهذا ارذل دخي ديرلر فهد فهود فهاد بوزبان يارس تعاليم ايدن
كسنه نمر پلنكدر فيدا نمرة دن ماخوذ در افعلي فعالي الكاجه معناسنه جمعه نمور وانمر وانمار
ونمر ونمار دخي كلور سنبدي سنبتي دخي نمر معناسنه در جثثم پلنكدر ماده دخي المثل
شتر وانثر واكثر جلدا لمرفلان حصوصه جدد وابنها دوبهرحال خصلنه سي ايديه جلد يدم ضرب

ولکس فلان لفلان جلدا ای نمر فلان کسنه فلان کسنه به اظهار عداوت اندر دیه جک بر سر ضرب
اولنور عین الخواص صاحبی دیدی که برکسنه یی فیلان پرستش حیوانی اوزرینه قاره لر تبوّل
ایمک ایچون حرص و تردد ایدرلر اگر تبوّل ایدرلر اسه اول ساعت فجوج اولیه کسنه
هلاک اولور قاره دن مجی فظا ایده لر فیل بیل معروف جمع فیول و فیلان میری دیدکری کسنه
شریر ندن خوف اندیکی کسنه نک حضوریته داخل اولنمده لهذا عصر حمسق لفظلری حرف حرف
قرأت ایدوب بر حرفی قرارت اندکجه بر بار معنیی عقد ایلیه که اولا صاغ الینک ابهامی ایله
ابتدا وصول الینک ابهامی ایله ختم ایده اون حرف واون بار معنی عقد اولنوب تمام اولدقدن
صکره سورة فیل قرأت ایدوب ترمیم لفظنه بالغ اولدقده نرمیم لفظنی اون کره قرأت ایلیه
که بهر تکلم اندکجه عقد اندیکی بار معقد بربنی فتح ایلیه بعد ذلک الله تعالی اول کسنه نک
شر ندن امین اولور مجرّد وفی المثل اثقل من فیل حضرت امام اعظم اکثر بیا
بویله ایله تمثل ایدر ایدی که و ما الفیل بحکم متبع بالنقل نه بعض جلاّسنا
وقال بعض الظرفاء انت والله ثقیل وثقیل وثقیل انت فی المنظار ان وفی المیزان
فیل روایت اولندی که بحری و معنی بتعنّی بطعام و شراب فادا معنا سکون نا
جمال و شباب استماع اندکده دیدی که معنی مزبورک مثلی راکب فیل معنی درکه بر دانق
وبر دب رکوب ایدره بدر دیم دیرلر نزول ایدر لهذا برکسنه سهولت ایله بر اره
شروع ایدوب زحمت ایله اول اره نی خلاص بولسه اگر راکب الفیل دیرلر فیلک کنیه سی
ابو غفل و ابو الجاجر الکثوم الفیل قاله ابن سیده فیاک فیل بان فیل تقدیم ایدن
وضبط ایدن کسنه جثوم بیل مار دیشی فیل فیروز آبادی مذکر و مؤنثه اطلاق اولنور دیدی
خرطوم معروف درغفل بچه بیل فیل بار یسی وحوت بار یسنه دنی دیدلر خنزیر خوک
طوموز جمع خنازیر لغة دنی خنزیر بار دلد خنزیر بار خنزیر ذکر معناسنه درکنیه سی ابو عقبه
درو حرصی بر رتبه در که احشامدن صباحدک خوراپدوب نهارم سلامه زیاده حرصدن
مباغ اشیاچ نسنه ایدیموم اولکه خنزیر اکثر اهل لغتقولی اوزره زیاچ درو ابن سیده دیدی که خنزیر
العین دیر ناخوذ درکه خنزیر حده ایله نظر ائدیجی کوز لریچک فاپا فلریچی طار و کوچک
ابدوب باقمق معناسنه در خنزیرک عادتی بر نسنه یه نظر اندکده یوزه اوزه نظر ایدر پس
قوله کوره ثلاثی اولور دیمیری دیدکه خنزیرک کنیه سی ابو جهم و ابو قادم
و ابو زرعه و ابو دلف و ابو عثبه درو دیدی که بر خنزیری بر حارک اوزرینه محکم
یاغلاسه لر و حارس تبوّل الشمه خنزیر هلاک اولور و خنزیرک بر کوزینی چیقارسه لر
یهان اول ساعت هلاک اولور دب خوک ندارکک طوموز فرطوسه یعنی خوک
طوموزک بورنی فنجلیسه دنی بو معنایه در و فی القاموس فرطوسة الخنزیر و فرطینة
انفه او فصیبة جثوصیچه خوک طوموز یاورلسی دیمیری دیدکه یاغنی اکثی انارک کوکنه طلا الله لر
ناری لدنیدا اولور جمع خنابیص فرد کبی بیموز که فارسیده حمدونه دنی دیدلر

نوع الفیل نظم ما اسهم شی ترکیبه من ثلث
وسهو و اربع تعالی الاله قیل تصحیفه ولکن اذا
عسکره بصبر لی ثلثاه
مهم

جمع قرده و قردود کنیه سی ابو زنه و ابو قابس در فرشه وکذا القردة کپی ماده دیشی میمون
اساس و واقع اولان کلامدن منفهم اولور که میمون یاورلسنک دیشیسنه اطلاق
اولنه زیرا اگر بس فرشه مثلثی ذکر اندکده مصکره وهی القردة جوتفسیر اندی کذلک بنه
اساس و صحاح و اول نیز خفر که جنه سی کوچک اولوب همیشه حرکت اوزره اولدقدن
فرشه دیرلر دیه کلری بو معنایی تأیید ایدر لکن فاموسده قردة به دنی فرشه دیدلر دیدکی مصنف
تفسیرینه موافقدر زباج رانک ضمی و بانک تشدیدیله کپی ندارکک میمون جوهری
زباج دویبة تحب مزابل الحافور یعنی کدی کبی بر حیوان درکه آذرنه کافور صاغارلر دیدی
خیروزابادی دیدکه بو کلام کذب در لهذا بعض نسخ صحاحده دویبة لفظی بدة لفظنه تبدیل
اندیلر بو دنی غلط در زیرا کافور آغاج صمغیدر کلب سک کوچک کنیه سی ابن بقیع در
وفی الاساس والقاموس لثمامة وفتاة دنیا ابنی ابن بقیع صاحب درة کلیب کنیه سی
ابو خالد در دیدی جمع کلاب و اکلب و اکالب کلبة ماده عقور کزنده
مأنوس ماکزنده مأبور درزن داده درزن سوزن معناسنه در خاقانی
بهنی مغزوداز کون بافته قدر که از سوزن قبت بافت درزن مقبّن سک چهار جشتم
فحش اعقد دنی کلب معناسنه در و باشی آبویه دنی فحش دیرلر قال ابن عباس رض
کلب آیتنده جبرئیل صاحب خون روایت اولندی که حدیث بین صعصعه نک برفاج
ندیمی وار ایدی که اندره فرط محبتلری بر آن مفارقت اغیار ایدر بر کون ندیملری ایله برر تنکاب به
کیتمک مراد اندی ندیملری بری بهانه ایدوب اعتذار اندی و کیمدی پس شهر حرث
مذکورک زوجه سی اولدیغی خانه یه داخل اولوب زوجه معهوده ایله مباشرت ایدوب
معامله یه شروع اندیکنده قیوده برکلب مزبورلرک احوالدن مطلع اولدقده
معهود لری هلاک اندر حرث منزلة عودت ایدوب کیفیته حالة مطلع اولدقده
بو شوی انث داندی نظم ومازال بدعی ذمتی ویحوطنی ویحفظ
عرسی واهلی بکون فیا عجبا للخل یهنک حرمتی و یا عجبا للکلب کیف یصون
وبهنی شعله منصور ضربه در نقل اندی که نظم الکلب احسن عشرة
وهو النهایة فی الخسة من بنائع فزالدیاسة قیل اوفاء الدیاسة دیمیری دیدکه
جمیع حیوانلرک ایچ یاغی آتیلرک المنده اولور ولکن کلبک ایچ یاغی انیلرک اوستنده
اولور و کلبک قولاغنده اولان کنه یی برکسنه آووجی ایچنه السه کلاب اگر شیاح ائمز
وکلبک دیشی معصولده آصسه لر دیشدری سهولت ایله بیته دنی برکسنه قویمیه
دن شدنه مبتلا اولسه نائم اولان کلبی موصفدن فالدوب اول موضعه بنول الشمه
اول ساعت قولیجی دفع اولور کلب هلاک اولور والله اعلم قزوینی دیدکه
برکسنه نک اباقه مبتلا اولمش غلامی اولسه برکوپک یاورلسنی آتشده یاقوب
زیب ایله سحق و عبد مزبورک یاشنه طلا الشمه اباقه دن فارغ اولور بو دخی ابا قائم مجرّد انتهی

قال اذا شئوت فی امرء دون فلا تحفک عارا او تقعد فقر الحیوان بشر کر اضطرارا ارسطالیس والکلب العقور

ولقد احسن من قال والدهر نبوء الابازر حیصا لدی البزاة فوق اجنحة وحقق ولکن بئس ما یصطاد بازو ما یصطاد الا کلب العقور کما یقدم والجمع منه

کلب سگ کوچکی یعنی کوچک صاحبی وصید اچون کلب تعلیم ابد نکسنه به تملک دیدلر
وفی المثل الکلاب علی البقر تشبیها وتنصیبها یعنی کلانی لقمه دخشی به ارسال ایدکه رجالی
وارایسه کوسیوب بدکمسنه نی کندو حالنه ترک ایده ومقید اولمه هرنه حالی وار ایله
کندو بیلور دیه جک محله حرب اولنور کلابیدی مثله جمعه کلابة رشتی حبه اشکاری یکی
صیدا چون اولان کوچک کلب که زغر تعبیر اولنور صراح ده سگ جنبی ایله تفسیر ایدوب
بعده خز لفظیه بیان اندی ولعض نسخه ده سگ خرد واقع اولدی بعضده سگ رجه
ایله تفسیر اولندی که کوچک اولمغله حبه اطلاق اولنمق ملاحظه اولنور والا لغات فارسیه ده
حرف قابل اولدیغندن غیری عندنزده موجود اولان لغات فارسیه ده لفظ حبه بوقدر
حبهقفی مقصوره وتمدولد الکلب الزنیة کذا فی حیوة الحیوان للدمیری قضاعی
سگ ابی کنیه سی ابوخالد در غرنج سگ شکاری او کوچکی مطلقا فاموس ده کلب
ضخم بعنی بیوک کوچک ایله تفسیر اولندی بعض نسخه ده سگ کوسیدیعنی قویوز کوچکی ایله تفسیر
اولندیغی بو معنایی مؤید در جرو سگ بچه کوچک آبکی دیمکدر نادر لسنه دن
جرو دیدلر جمعه جراء وجروک زمؤنثی جروه در قرقوص ده جرو معناسنه در کمال الدین
دمیری دیدیکه جرو لفظنک جمنده حرکات ثلث لغندر ابن سیده دیدی که هرلسنه نک
صغیر بنه جرو دیدلر حتی بطیخ وخشکل دقناء وماعدن صغیر اولمانه جرو دیدلر وبدکمسنه برلسنه به
اهتمام ونصب نفس ایله الفی علیه جروته دیدلر مورد اولدیکه برضیاد حسد نک اوزرینه
دلیشی کلبنی الفا ایدوب لفظ مرقوم مثل فالش ستور کردن بعد سگ کوپیکک ایله بنوبه
باغلاوقلدرلسنه که خالنه تعبیر اولنور جوهری وفیروزآبادی کلبک بوبنوبه کیرد کلدیکی
اغاجدیدیلر واساسیح ده موجلفه دیکه اوجلدسیوری مسمار لری اولور جوهری تفسیر اندی
جمعه ستوا جر ابن آوی شغال جفال یدکلری جانور لعوض وعلوض وعی بومنکده
جمعه بنات آوی صاحب قانون دیدی که بعضی مذکرک جمعنک آخرینه تا الحاق اولنور
شرادفات حیات رمضانیات شواذات بنات عرس بنات آوی کبر جوهری دیدیکه ابن خاص
ابن لبون ابن ماده ذی بوده اوزره جمعلسنور وخنفشن ستور عرس وبنوعرسن ذی دیدلر دمیری
ویزیدی نوادر ده دیدیکه ابن آوی وابنا آوی وبنوآوی دیدلر ومذکرک جمعنده بنات آوی ذی
لغتدر وثعلب امالی ده دیدیکه ابن عرس وابن
آوی عب زندی مقدولرنده مذکر صیغه سی وجمعدنده مؤنث صیغه سی استعمال اولنور
زیرا ناس جمعی کلدر فانی مقصوره ممدوده دیدیکه اول حیوانکه ذکور وانثدن فرق اولنمیه
لفظ دیشی حمل اولنور مثلا مذکر ومؤنث ده هذا ابن عرس وجمعنده بنات عرس دیدلر
دانش وجن وشیطان وملک وغیری جمعده بنات دیمک فصیح در شغوط بدراج
ذی شغال معناسنه در شوطا آندهنه عبارتدرکه دابه جرا ایدوب سکیرندکده منزله وارنجه
توقف ایمیه بعض منزلنه وارنجه سکیرخوب آنده توقف ایدر سجیع اولانکسنه در

والرسلانه جبیل بدراج دیدلر کوبا منزلنده ابیب ابله باغلا یوب اصلا برندن حرکت انمز
ابن عرس راسو کلنگ دیدکلری جانور احفش دیدرکه جمعی بنات عرس وبنوعرس در
حاصلی ابن عرس فاره دن بر نوع درد فاره دن اوج نوعدر ارسطو نعوت ده دیدرکه
ابن عرسک انثی سی آغزندن حامل اولوب سائر حیوانات کبر وضع حمل ایدر عثمان الماردینی
سیاه گوش قره قولاق دیدکلری جانورکه پارسه ده اشغر بال شغاره یوسوف
میدانی ضابیهم الظربان مثلنه دیدرکه ظربان کوپک اینکندن بویوجک بدراجه لوجانور در
چوف ضرط ایدرده دریسنه قبلج نابز اکثر اکثر با کلدرک بوداسنک آغزینه دیدیکی وضع ایدر
ضرط ایدیجک راجه سندن کلدرک مضطرب اولمغله طلنره به حیقدقده اخذ الکل ایدر منقرض
النعم ذی دیدلر زیرا حیوانات سویلیک ایکنده ضرط ایدوب حیوانات منقرض اولدیلر بو
خومک مابینه نقره حوشه مثل مذکور ضرب ایدیلر وجی ظرانی کلور روایت اولندیکه
ابو علی الفارسی ابو الطیب المتنبی الشعرده زسوء ادبدرکه لسان عربده فعلی جمعی وارمیور
فانک کبری ابله متنبی دیدرکه بحثی جهلنک جمعدر دیدی کلکک معناسنه وبالعکس مرقوم
تحریر اولندی ستور کبره سنابر ابن قتیبه ستور لفظنک مؤنثی ستوره
در دیدی فوریغنک مؤنثی ضفدعه اولدیغی کبر انتهی کمال الدین دمیری دیدیکه حبطلا وخبطلا وضبعه
وضبعة وقطا وقطة وضبع وضبعه وهبره وهبرة لغتلری ذی ستور وستوره به قیاس
اولنمق جندان مستبعد کلدر وثعلب افصح من البلقین ومن عین الستور دیدیکی انثاه
اولنمز سلاحدن ذی ستوره دیدیلر کذا فی القاموس وفی المثل القف لا ستور لقف تدلیسه
قاپوب آلمق تعبیر اولنور وفی مثل آخر کستور عبد افقد اول نسنه صفقه ضرب اولنور
کوچک ایکن مرغوب وکبیر اولدیغی لقضای زمان اوله فال ابن بتر ستور
عبد افقد بیع بدرهم صغیرا فاذا شب بیع بقیراطا لکن مثل مرقوم مولدده کلام
عربده کلدر ابن خلکان دیدرکه کستور عبد افقد مثلنک اصل ومورد نبز نامعلوم
واصحاب معارف زمنده مجهول اندم اصلا بدسنه خبر ویدیلر آخر الامر فرزدقک سکوت قولنه
ظفر بولدم ده رائحة الناس یزدادون بوعا فبوعا فی الجهل دانت تنقص کمثل
الهرة صغیرا بغالی به حتی اذا ما شب برحمض ابن بتر کلام مذکوری بوندن اخذ
اندی حاصلی مراد بهر معین دکلدر بلکه هر ستورک صغیر ایکنه قیمتی زیاده کبر اولدیغی فاضل
اولوب فروبنی دیدیکه برکمسنه سیاه کدر نکه مرا رسنی وسیاه طاوغنک مرارینی
فوربدوب سحق والتحال ایتسه اجنه آکا نمایان اولوب اکا حدقت ابدرلر
محرر دیدی بهر کدیه نزار الملک کدی کنیه سی ابو خزوان در فاره
وحشراتی جوف صید اندیکی ایچون جمعه بهرة بهرة کدیه مارمیشکیه
کنیه سی ام سمماح در سامی ده بهرة نکک کنیه سی ابو خدآش دیدیکی فاره آباد زدیدیکی
مخاوبش ومخدش بهر در جمعه بهر جمهره ده دیدیکه فلان لابوف البهرة البیر مثلنک

معنا سنه اختلاف کثیره واقع اولدی ابوحنیفه دیدیکه هر سنور و بدّ فاره معناسنه در حالم
بن طرفه علی کوفه دن کلوب دیدیکه بن کمسنه ایله اجتماع ایدرم کمسنه بی فرق اتمز معناسنه
روایت اندی ابن خالویه شرح دُرَید به لابوف سوق الشاعر دعا معناسنه در
دیدی ابن فارس محل بو معنایه اخذ اندی ضِبْبُون کربه دشتی پیلان کدیسی جوهری
و قاموس صاحبی ارکک کدی دیو تفسیر ایدیلر و لفظ مذکور اسم موضوع اولمغله ادغام ایله
تصرّف اولنمدی و جمعی ضِبَابٌ و ضِبَانٌ کلور و فی المثل أَذَبُّ من ضِبُّون و من ذئب یذیب
یذیب بالیل جارانه کضبون دب الی ضرب و ذئب فاره معناسنه در صغلی دیدیکه
لسان عرب ده بارساکنه دن صکره واو مفتوحه اوچ کلمه دن عبارتدر واقع اولمدر
جیوه و ضبون و کبلوکه رصاص دیدیکی بچه کربه کدی باوریسی جمعه ینابیع باب باعه
جُنْبُذَة مخرک او ب تخوف اولان کوچک حیوان کلدر و بیلان کبر بهیم دن ماخوذ
اولمق ملحوظ او لنور دُبیب یعنی یورومک و سورونمک معناسنه جمعه سُوام
حَنَش آنکله او ابکیر مذار خشّاش و یرغان و فی الصحاح محل مایصاد من الطیر والهوام و
فی الاساس ارض کثیرة الاحناش و بهر الهوام و مطلقا بیلانه دن دیدیلر مطرزی باشی پیلان باشی کبر
اولان حشراته دیدیلر حرباء سوسمار کبر دیدی جمعی اَحْنَاش کلور حَنَادِع دینی بو معنایه درکه
مفردی جندعه در ضَبّ سوسمار کلدر دیدکلری جانورک ارکلی مؤنثی ضبّه در کندو باوی
رکنی الحل انمکله معروف اولمغله عقوقه مثللو اولمکمسنه یه اعقّ من الضب ضرب ایدیلر
وصواب انمکله مشهور اولمغله تأیید قصد اندکده لا افعله حتی یؤْدَّ الضبّ مثل ایدیلر
یعنی قرن تسعه فی ایشلرم تا کلر صوبه وارنجه جمعه ضِبَاب واضبّ دن کلور کَفَّ الضبّ
کبر الضبّة المکوّن آنکله خایه لیاره دار درشکم فارسنده بمورطاسی جوف اولان کلمه
مکن خایه اوان شاء الله محلنده تفصیل اولنور حِسْل بچه سوسمار کلر باوریسی
و کلرک کتیه سی الوحسل در ابوزید دیدیکه بمورطادن جیفه یه قدر یغی ساعة حِسْل دیدیلر و حسکر اصلا
دینی جوشمکله ابوزید کتابه ابوتراب الحسل جوابنده ابن سکا کلمه یه چک مفاده ضرب اولنور
جمعه حُسُول وَرَل مانند سوسمار کلدر مشابه بر حیوان در که قوبریسی کلر قوبریلغندن اوزون
اولور سنغور دیه کلر بالفه دَرَل دیدیلر جمعه وُرْلان قُنْفُذ خار لیشت کرپی دیه کلر
جانور دراج دن بو معنایه دوجی فاذ کلور عربی ده انقد و فارسیده خیز و سنکر دن
کرپی معناسنه در قاموس شَبَهْم ابله تفسیر ایدوب و سبهم لفظنی ارکک کرپی
وارکک کرپیک اوزون بیکنلی اولانه و دُلْدُل یعنی بویوک کرپی یه دیدیلر دیدی
و تمام اولکمسنه یه قُنْفُذُ اللیل ضرب مثل ایدیلر دُلْدُل اول بویوکن کرپی در که
اوزنده اولکی اوقدن اندقدن بهره یه اصابت ایتسه هلاک ایدر فارسیده سُغْر دیدیلر
شرفنامه ده دیدرکه شتی و چکاث و روباه ندکی و زکاشه و زکاشه و شوال
دن دیدیلر ابوشکور ✝ چوں رسن کذر پیش آمد بهم رفتار سرا لبغر مانم کو باز لبند

وفی الصحاح الشوب الخلط و لفظ دُلدل دُلدله دن ماخوذ در اضطراب معناسنه وقد
تدلدل الشیب ای تحرک منه لبًا مضطربا فائده لسان عرب ده راو لام معًا مجتمع اولمز
الا حروف کلمه ده دُرَل حیوان مذکور معناسنه اَرَل بر طانک اسمیدر عَرَل قلفه معناسنه
جَرَل بر نوع طاشک اسمیدر سُنْخُبَة سنک ضمّ و کسری و لامک فتحی و حانک سکونی
ایله سنک لشب فاسلو باغه بری و بجری در سُنْخُفِیَة و کشف دخی بو معنایه در عَیْلَم
ارکک باغه نک رَقّ بو بوک باغه نک اسمیدر فیروزآبادی دیدیکه فانی و مرار کسر
مصروعه و فانی سوروشه لر و جمع مفاصله نا فعدر و بد مملکنه طولو جوف حوشه
بر فاسلو باغه دن بوری بوفاری چیورسه لر که الدری و آبا فاری هوا چاشنده اولیا بالله
تعالی اول مملکنه طولو حوشنر صحب تفعیم دیدیکه سرار کسنی خنّافه سوسیله لر
و مصروعک بوزنک دلوکاریه طاملشه لر و فی ثانی آخر بان قولاغه طاملشه لر دیو فهمدم
جمعه سَلَاحِف عَظَاءَة کدیا سوکرش کاردیدکلری جانور جمعه عظاء شِقْفَة کدیا
عَرْفُوط کدیا سه نر سَام ابرص کرکه سه لبش آلاجه کلدیکه زهر لو کلدر و زغه دن سوکنه
جمعه سوام ابرص سُوْلَان سام ابرص لفظنی ذکر التمز لرو دخی بو لان الرخصه والاباحه
جیوب سام لفظنی ذکر اتمز لرو تثنیه سی سامّا ابرص در وزغة بچه کربا سوکرش کلور
و اکثر کتب ده سام ابرص نوعندن ماشی کوچک و قویریلغی اوزون کلدر دیدی جمعه
وزغ حِرْبَاء آفتاب پرستک عظاء دن بیوک بر کلدر دیدیکه آفتابه مقابل طورور. آفتاب
صوغدیقجه صوغار و آفتاب کچدیکه کیرر و حرباء مذکر بنک اسمیدر و
مؤنثنک اسمی حرباته در و کنیه سی اُمُّ جُبَیْن در قاموس ابوحذر دیدی جمعه حرابی حرباء
سام ابرص کبر بردایه در که صورت آباغی و صرنده خطلری وار در و بوزینی همیشه آفتابه مقابل
ایدر و اکر بوزینی شمه مصادف اولسه اضطراب کلی ایله مضطرب اولور و دایما بوزینی ایله یاپار
اعضاسنی محافظه ایدر بعضلرینه بر که حرباء ام جُبَیْنک مذکری در و مؤنثی حرباته
در و حرباتک صدری زمینه قریب اولمغله حرارت شمسدن زمینی حاصل اولان
حرارتدن صدرینه ضرر کلمک خوفندن بر آغاچ کوچ بداغنه الدری ایله ماینوب کسدوکی
بر حرباء اول بداغدن آیرلمز و بر کمسنه بر حصوصه لتثبیت ایدوب آندن مفارقت ایتمسه
احتراز مرحرباء حیوضرب مثل ایدیلر و فی المثل حرباء تَنْضُبَة تَنْضُبُ بر آغاجدر که
اندن ادوات یاپارلر و حرباء آنواعاجی سَوْدوب آندن آیرلمز بر شبیه مدارم اولوب قطعا
مفارقت ایتمین کمسنه حقنده ضرب اولنور حرباء بر مفاسنده اَحَرُّ من عَیْن الحرباء
و من الغَیْر الحرباء شرّ نهایتی بولدیدیکه چک بر ضرب اولنور مثلدر دیدیلر یعنی حرباء کوزندن
و اویوکلکی در زیرا حرباء کوزینی آفتابدن آیرمز و بعضلر مثل اولمثل
ثانی دن مستخرج دیدیلر چونقل اندیر میدانی اَحَرُّ من عَیْنِ حرباء اصل در عین
الحرباء عبارتیله ذکر اندکده صکره مثل ثانی مثل اول دن مستخرج دیدیلر کلامی شو وجهله

ترمیف اندی که اگر عبارت مثل من عین حرباء اولسه منکدا تصحیف مجال اولور ابدی و معروف
بالام اولان لحرباء حرباء منکدا مصحف اولور دیدی فحص اولنیه که حربائی عبارتنده لفظ
عین الف لام دن مؤلف اولمغله الغز عبارتنه تصحیف ممکن اولمز تلاحظ اولنه بهر برحال
مستقلاً مثل اولمن استصوب اولنور قال الامام الغزالی فی کتاب عجایب المخلوقات ای کائنات
لحرباء خلق بطیء النهضة وکان لابد له من الوقوف خلقه الله تعالی علی صورة عجیبة تحیر
عینیه تدور الی کل جهة من الجهات حتی یدرک صیده من غیر حرکة فی بدنه ولا قصد الیه
یبقی کانه جامد کانه لیس من الحیوان ثم اعطی مع السکون خاصیة اخری وهو انه یتشکل فی
لون الشجرة التی یقع علیها حتی یکاد یختلط لونه بلونها ثم اذا قرب منه ما یصطاده
من ذباب وغیره اخرج لسانه ویخطف ذلک بسرعة ثم یعود الی حاله کانه جماد من الشجر وخلق الله
لسانه علی خلاف المعتاد لیلحق ما یبعد منه بتلافة الاشیاء ونحوه یصطاد به عن تلک المسافة
هذا رای ما یرید وکشفه تشکل وتلون علی هیئة وشکل یغر عنه کل ما یریده من الجوارح انتهی حصه
محکم دیدی که حربا به شئی تسمیه اولندیغی آفتاب پرست اولدیغی ایچون در والا لفظ
شئی حربا نک اسمی دکلدر عقرب کزدم قوبریغی آفتاب پرست اکثری زهرلو معروف
جانور در تذکیر وتانیثی جایز در مؤنثی عقربة درکیه یلی ایله ساهره وام عریطار جمعی عقارب عُقْرُبان
کزدم نه فَعْوَل عقرب وعقرب باور یلسی ورجل لبیب کزانی الف موس حرّاره کزدم مادده که
دنبال میکشدر ذی الاساس کثرت ذی نصیبین الطیارات واطرآرات وهی عقارب صُوَ صغار
ذی الف موس عقیرب بحر دنبها شوکه دم عقرب عقربک قوبریغی وعقربه شوکه آلدیرلر
زنابق سروی کزدم عقربک بوینوزی شاره نیش کزدم عقربک قوبریغنده اولان
نیشتر که آنکله صوقار شوکه وائده مثله لطیفه حاضر روایت اندرکه نضر بن حجاج
خانه سنده عقارب ضتاله وار ایدی بر کسنه آنده مهمان اولوب کیجه وقتی ایپل دارین برغله
دیب اندرکه صاوسه اندی لغز اولنور ذکر بنی عقرب صوقدی لغز مذکور بوحصوصه
تعریض ایدوب دیدرکه نظم دار اذا نام سکانها اقام الحدود بها العقرب
اذا غفل الناس عن دینهم فان عقاربها تضرب فلانا مثنی شدا عقرب یلیل اذا
اذنب المذنب لیس بر یلانجی خانه نک ایچنه کیردی دیدرکه بوخانه ده اولان
عقربلر سیاه یلانه سنه اخذ ایدرلر وبر کوشه کوستردی حوض اندیر ایکی یلان چیقدی
که بغایت سیاه وبسیار ذکر وبسی انثی حافظ ابونعیم تاریخ اصفهان ده وستغوی
دعوات ده وبیهقی شعب علی رضی روایت اندیرکه رسول اکرم علیه السلام حضرتلرینی نماز ایکن
بر عقرب صوقدی نمازدن فارغ اولدقده لعن الله العقرب ما تدع مصلیا ولا غیره ولا نبیا و
لا غیره الا لدغته صکره مبارک نعلینی السنه آلوب عقرب مزبوره یی قتل اندی بعده
برآز طوزه صوطلب اندی وطوزلی صوقدی عقرب صوقان موضعه سوروب سورا خاصه
ومعوذتینی قرأت اندی بعض علمادن متقدمین دن روایت اولندرکه بر کسنه اوآ

اول نهاره واول لیل ده دیه که عقدت زبان العقرب دون لدغتها دیدالسارق
یقول اشهد ان لا الٰه الا الله واشهد ان محمدا رسول الله عقرب وحیه وسارق دن امین اولور
ابن عبد البر تمهیده دیدیکه حوف عالم دن استماع اولنمش که بر کسنه بی بیدار وعقرب صوقه
شوآیتی اوقیه شفا بولور نوذی ان بورک من فی النار ومن حولها فسبحان الله رب العالمین
نوذی وبازدیدیکه بر کسنه بی عقرب صوقه ایکی مثقال لیمون چکیر دکنی بوشقه
دوکوب ایچوریلر اول ساعت دفع ایدر بیلان صوقانه دخی نافعدر عجایب المخلوقات ده
دیدرکه عقرب صوقان کسنه نک اوزرینه رینون اغاجنک کوکدن
برشاره اقیه لر دفع ایدر وعقرب اولان خانه یه تورب ورفی وضع اتسه لر
عقربلر فرار ایدر منتخب موجزده دیدی که صائم اولان کسنه عقرب وحیه نک آغزینه
تورکوره سه هلاک اولور صاحب منتخب دیدی که حار المزاج اولان کسنه نک تورکوکی
مطلقا بوعلی ایدر ابن سینا دیدرکه عقرب صوقان کسنه کوکب سنها یه نظرا
اتسه وجعی دفع اولور وسارقدن دخی امین اولور دیدرقال ارجوزیه ومن رای ثلثها
لم تدن منه عقرب یمسها وقیل لابد تؤاتیه سارق ٭ فی سفر ولا یسیر طارق
ودخی دیدرکه اول شهرده هلالی کوردکده دیلی ایله دیشلرین مسح اتدکدن صکره دیه که
سن بوآی آت آیتنی کمندیه حرام اتدم اول آی ده دیشلر آغریسندن امین اولور واکثر
بوآی بوعلی ایدر سه همیشه دیش آغریسی کورمز والله اعلم وفی المثل ومن لم یکن عقربا
یتقی مشت بین الوانها العقرب ٭ وفی مثل آخر ٭ عادت العقرب عدنا لها وکانت
النعل لها حاضرة ایکی کسنه بایکی جماعت میانندهٔ عداوت عظیمه وار ایکن مصالحه
مصالحه اتسه لر اکر نقض عهد ایدوب صلحی مغایر حرکت ایدر لر ایسه بنده دخی کما اول
عداوتی اجرا ایده رزده به چک بیدرم ضرب اولنور وکانت النعل تعلق عادتا عقوبتی
بالیوشل ایله فتل اندکلرینه مبنی در ٭ زهر عقرب عقربک زهری جوهری دیدرکه اصلی
حنوبا حمی دردحرف علت حذف اولوب نابی تعویض اندیلر زنبک زنبک که معروف دار دی زهر
وبادزهر ایدوب فی تفسیر اولندیغی وزنبار آبادی دیدرکه ندیاف بردر وآنر مرکبدرکه ماغنیسیا نام حکیم
اختراع ایدوب اندر ٭ وماحش حکیم انی آنی زنبار ایدوب انعام اندی در یاق دخی یومغایه
در سقوس بادزهر دیه رعلیه شفا وبرن کسنه یه دخی دیولر حیّة مار بیلان موت طبیعیسی
اولمغله حیّة کسنه اولندیغی وبعضلر حکوی دیرلر ماخوذ در قیوریلمق معنا سنه دیدی مخبر اولیه که
قول مذکور وبهم اولمن ملاحظا اولنور زیرا حکوی تلوی معناسنه اولدیغی حیّة یه تشبیه اتمکدن
ناشی در وحیّة کک تصغیری حُوَیّة در که اصلی واو در یاء کلمز قول مذکور مبنی در وصواب
اولن حُیَیّة زیرا حیّة اصلنده حَیَیَة در که ادغام اولنوب حیّة اولدی وبالتصغیر احوال
اولندقده یاء اولی مفتوح اولوب یا ثانیه ادغام اولندی قال الحریری
فی المقامة الواسطیة فلما رایت انساب الحیّة والحیّة که حیّة دن ایورندیحیّة دن ابو

زنبک اوغی مراد در

جمع جبات اصله منه جوهري احبث حبات در دیدي وفي الحدیث فر ذکر الدجال کان رأسه اصلة تحال الدین دیدي دیدي که بیلانک کوزلر سایز جیوان کوزلري کبي حرکت اتمز بلکه همان میخ کبي طور اکر کوزلري و دیشلري چیقار رسه لریته برمز چیقار چیقرکه لکز کوزلري دخي حرکت اتمز و بیلاني بان اولان رجل دن فرار ایدر و آتشي یغایت سوکدکلک شرابي سودي زیاده سود و اکر انکله عرق اصابت ایدرسه ورسه هلاک اولور و ظهر نده اولور عدد قبور غازي اولمغله صبري بغایت قوي در لهذا برد لوکه نصفي مقداري داخل اولسه پاره پاره اولسه اول دلوکدن چیقار مق ممکن اولمز فاغوس دخي بیلان معناسنه در فاموس ده دیدي که فاغوسه فوج سراه معناسنه در حمة العقرب بیلانک تخفیفي ایله در لشه دیدي جائزه دکلدر عقرب و بیلان و زنبورک سنه حمة دیدر لر ابرة العقرب معناسنه جوزعم ایلدکلري خطا ایدر و في الحدیث لا رقیة الا من حمة او حمة او نفس حمة بر حیوان لدرکه جنسدن ذهر فروج ایدر محوس شویله زعم ایدر لرکه بر کمسنه نکر فرزند اشسه زهر حاصل اولمش ولدي اولسه اول ولدن بر حیوان اوزرینه خط چرسه صاحبي شفا بولور قال الشاعر بیت ولا عیب فینا غیر وخز رماحنا وانا لنخط الناس یعني بزمحوس دکلز که بعضي زمره نکاح ایده یز نفس اصابت عین معناسنه در فاعلي ناصب و مفعولي منفوس در وحمة دیر زهرناک اولان حشرات دخي دیدر لر کذا في الزاهر ذو الطفیتین ماري که جوخط دار دسیاه رنکدر طفیة مثل آغاجنک بر اغیدر مذکور خطر آکا تشبیه اولنوب حیة حنیة مذکوره به لفظ اولنور اطلاق اولندي ذو الزبیتین آنکه جوفقط سیاه دار دبدر بر حشم قبر وزاغي دیدیکه زنبیت اول ایکي سیاه نقطه در که بیلانک و کلبک کوزلري اولور زنده اولور و في الحدیث کلدي کنز یجد کنزه في قبره شجاع اقرع ذا زبیتین ابتر کوتاه و دنب فضفاض آرام و مزالاسس حیة نضاضة تتضنض لنها ای تحرکه فاموس ده دیدي که حیة نضاضة و تضاض لیستقر في مکانه واذا نهشت قلت مر ساعة او التي اخرجت لنها تتضنض ای تحرکه و دیدي بیلانک کبیسي ایم طبق و ایم عافیه وام عمان در حیوت اشجع شجي شجوا اقتله ارکک بیلان معناسنه در ایم ایم ابن حنش فتق دخي بیلان معناسنه در صحاح فاموسده ایم بیاض و لطیف بیلان در دیدي وارکک بیلانک کنیه سي ابو الیزي و ابو الدبیح و ابو عثمان و ابو العاص و ابو طبق در الغنبض الحیة والقنبضة المرأة الدنیة القصیرة کذا في الفاموس حنبکة مار باریک و في المثل بت بلیلة تابغیة تلبح الی قوله ع فبت کحاوي ساورتني حنبکة مزالدقش في انیابها السم ناقع ارض محناة و محوفة زیتي مار رنکي سلح الحیة یوست مار کبیده بیلانک چکلمیش دریسي که بیلان فاوي تعبیر اولنور و ارکک فاره بیلانه سالخ و دیشینه اسوده دیرلر و لفظ حیة مذکر و مؤنثه اطلاق اولنور و مذکره بذاحیة و مؤنثه بهذه حیة صیب فرق ایدرلر مبرد کامل ده دیدي که آخرنده اول تاجنسدن واحد اولدوبقیه عدامت در بطة و بط کبر و بعضي حیوانات علی حیة

صحیحین ده واقع اولدیکي عمر و عایشه رسول اکرم دن روایت اندیکه اقتلوا الحیات و ذا الطفیتین والابتر فانهما یسقطان الحبل و یلتمسان البصر دیدکري دیدیکه طفیتان اول ایکي بیاض خطلي درکه بیلانک صغیر شده اولور دابة قصیر الذنب بر نوع بیلان در نضر سمیل دیدیکه آبتر بر نوع ازرق و مقطوع الذنب بیلان درکه حامل اولان قادینلرک اکا نظر اتمسي اسقاط جنین اندرمسلم زهري خبر روایتنده کیم حاملهٔ نبوت بیلانک دستمکي شد تنکز اندیدیکي البصر قوله ایکي ناري وارد اول بودیکه حضرت آدم اول بیلانه بر نوع خاص خلق اتمشدر که محمد نظر ایله کوزدن نور سن الله ایدر و مسلم روایتنده و اوالا و یخطف البصر عبارتي بو معنایي تأیید ایدر ناني بودرکه انک کوزینک لسنه انکله قصد ایدر بعض علما دیدیکه بر بلیه بر نوع بیلان وارد رکه اکا ناظر دیدر لر نظر ایدرسه تکز نظر ینه راست کلسه اول ساعت هلاک ایدر ابو العتیک الهذلي دیدیکه مرتبور بیلاندر بو صفتده مستعمل و کذا ابو الفتح الجوزي کشف المشکل نام کتابنده دیدیکه بعض بیلان وارد رکه بر کمسنه تکز کدکده یکي یول دن محو کلمک ایله هلاک اولور و الله علی کل شئ قدیر

قال ابن حجر آبتر مثل الرفض في لسنجوخ الحبة نوجر ها

سنة موذي و زهر اوکنده

اولندي اي ذکرا علی انثی افعی مار ماده سي سپید رنکي یاخود رنکلي دیشي بیلان بر کمسنه خبثه شروع ایتسه فلان افعی فلان دیدیلر جمع افعی افعوان نداد افعی تک ارکلي اسود مار سیاه فاره بیلان جوهري دیدي که اسود اول بیوبوک بیلان درکه آنده سیاهلق اولا جمع اسا ود جمعي آفاعي و زننده کلدیکندن معلوم اولور که اسود اسم اوله صفة اولمیه زیرا صفة اولسه جمعي سود کلور ایدي فعل وزننده اسود سالخ دیدیلر مار سیاه بیل دیدکري قادینی چیقار دیکي ایچون اکر دیشینه اسودة دیرلر لکن سالخه ایله توصیف ایدوب اسودة سالخة دیرلر ارقم مار بیسه آلاجه بیلان جمع ارقم صل مار کشنده در حال البصر دیکي ساعت هلاک ایدر اساس ده دیدیکه صل اول بیلان درکه بر ده وجهه افسون قبول اکمیوب رقیه نافع اتمز و دخي واهیه عضه به صل اصلال دیرلر دیدي و اصل مار سنده دیدي که اکثر بر حیة قتاله دراز اوزرینه صیحي ایوب اهلاک ایدر حمة اصلال دت سه آنکه در زیر خاک پنهان شود حرة بچه مار مثل حیز لیت که تغلب راکبزه و یکنده صاحب مصرحه دیدیکه آت باصدر به سي کبي بر ماضي نسنه درکه مصدر اولوکه ازدري صوقسه هلاک ایدر اساس ده دیدیکه تمسي جمله و ضعه معناسنه در لهذا دکه یه کمسنه ازدها اساسنه دیدیکه ثنین بر بیوبوک بیلان درکه عرب شویله زعم ایدر لرکه بولوت آني یدیورسه زهرایله قالدیروب یاجوج و ماجوج ساکن اولدقدري موضعه کوتورو اندر آني آکل ایدر ثعبان مار کمال بیوبوک و اوزون بیلان مذکره خاصة و مذکره و مؤنثه اطلاق اولنور حمة ثعبان سفعاء مار سپید آق بیلان جن وانس و صوآب دن بر خبیث و صاعي اولانه شیطان لهذا بیلانک بر نوع خبیثنه عرب شیطان دیرلر جان دخي بو معنایه در بعضیدر مانه بس بدرک ایله تفسیر اندي بلال مطلق بیلان معناسنه در بعضیدر ارکک بیلانه دیرلر و اول حرکه که جبه مبتلا اولمغله زیاده ضعیف اولا حرشف یوست مار و بوجورطه نک اوست قبوغنه دخي دیرلر و في القاموس الحرشفة سناء بالکسر جلد الحیة وقشر البیضة العلیا و في الاساس حرشف سناء البیضة القشرة البیضاء الداخلة مسلاخ یوست اوجون بیفکند خفان مار دي ذنبي اول بیلان درکه اکرچه ابصر و صور الکن زهري اولمغله ضرائمز ابن قتیبه مار ذنب حرد حاریة ماري که از سیاري زهر و سخت بري کاست کرفته بغیر ضعیف اولمش یقال حوی الشئ ای نقص شجاع مار باریک بر نوع ابنی بیلان دخي و عرب زعم ایدر لرکه بر کمسنه نکر آجایق ممتد اولسه فارسنده بر بیلان حادث اولوکه اکا شجي و صقر دیرلر حمة شجعان اشجع شمة عثمان مازیج بیلان باوریسي سم سینک فتح و ضمي لغتدر زهر معروفدر که آغو تعبیر اولنور حمة سیام و سموم ثمال و ذیبان دخي سهم معناسنه در و سهلک سم قاتل مغالسه جمعي بلا اهل و في الاساس سقاه السم المثمل و هو المنقع و غل السم نزک في الانقاع اباما حتی اخضر و هو النمال و في القاموس الذوفان بالضم السم فاره موش صیچي نقول نزک فاره قلیه ضرالجران کیزه شتر الغزار حمة فاره نکر کنیه سي ام راشد در قنقع قنقع فرنب قوتیه دخي فاره معناسنه در

عبارتي الشجاع اولنور

فارلفظنك موذى فاره در مكان غير دبرلر كنيز الغار معناسنه كنيه سى امّ الخراب در وفار بسكر
وجهنده ديديلر كه سفينه نوحك آيلرينى قطع اندكلى ايجوندر پس خرذى دن ماخوذ اولور
قطع مؤنسنه حيوانات در فاره دن مصغر حيوان بوفدر و بوغارى طارشينه در باغ اولسه آنى
شوه وجهله حيله ايله اخراج ايدركه خوبريغى شيشه ايچنه صوفار و چيفار روب خوبر يغنى بالولر برشيه
كه سكينه در برادرلهم باغ نزك انمز و بعوطه سرفه اندكلرندن اولمغله حيله لرى مشهور در كه
برفاره يه بعوطه بى خوجافلدر و بدفاره دخى اول فاره نك خوبر يغندن طوبوب مراد اندكلرى
موضعه چكوب كوتورر ابو سفيان عين الخواص نام كتابنده ديدى كه ذئب
بالكلب نجسى ايله خانه يى تنجيز انسه لرفاره لرآندن فرار ايدرلر و خيزك ايجنه كوكرجين زبلى و
وكلر زبلى وضع انسه لراول خبردن اكل ايدر فاره و سائر حيوان البته هلاك اولور و آكر
برفاره يى طوبوب خوبر يغنز كسوب خانه نك وسطنه دفن انسه لر اول خانه يه فاره كيرمز
و دخى فاره يه لبنى آلوب بازوسنه سورسه لر بازوسى ازاله ايدر و بو لبنى آى نك ضايع
بولدركه فاره يى دمور طورالغه وضع ايدوب برطرفنه بر چاناق قويه لر و بدكدر يى فاره يه فارشمه
طاوسنه لرصوفدن البته فاره نبتل ايدر و دخى كاغد پارچه سنى اوزرينه باغ حكوسون ازاله
نك طريق بولدركه خانه ندك باشدرينه سور و كلر بجل تعبير اولنان طوبرافى توشان
دخى ايدوب كاغدك پارچه سنى اوزرينه وضع ايدوب آخر پارچه صدبره بدكون قوقه
دن صكره فالديره لر پارچه دن افر قالمز جُرَذ موش نذر ارنك ضجان اكثر
كتب ده ضجى نادن بر نوع در ضجو واقع اولدى جمعه جُرذان حضرت افندمز خانه نك
طعامنى چون آشسون و به جك محلده اكثر امتدجُرذان بيتك ضجو كنايه ايدرلر حفظا دبدى كه انصافنه
حرا اولاً جُرذان كرى دن بولوق اولمغله كدر به غالب اولور و دبدى كه من بت بده اندم كه بيد جُرذ
بر كره ايله كوكوشه بلور جُرذ كدر نك بد كونه بنى چيفار دى زخشرى ربيع الابرار ده دبدى كه
جُرذى حصى ليغز خادم انسه لر جميع ضجى نادر الكل ايدر و عرب زعم ايدرلركه هر جوانك خصيه سى
غير خصيه دن ضعيف اولور لكن جرذان خصيه لرى آنده شجاعه عظيمه حادث
اولور و كنيه سى ابو جوال در فرص موش يه ضجى ياورسيسى دفع المش صفر نقطه
لغه مبدانى ديدى كه فرص ضجى دن بيتاب ضجيانى دكدى مثلو جانور نك ياورسيسنه دلالت
ايدر نفس فاره دلوكسيد رصحت وسبط ديدى كه بدكسه بر شيئى واداديكس طرابلس
تخصيصنده خطا ايدوب اول شيئك طرابلسه يداهت بولمز آنك حقنده ضرب اولنه
جمعه فرصه نقفه نافقاء رُبهة نقنقه فاصعاء ذمّة دآمّة سوراخ موش دشتى
لغز لغز سوراخ اوكه ميدان مانند وفاصعا كنداژدر راست كزو پيچيده بر نوع
موش دشتى بابان ضجانى كنيه سى امّ آدر آصف در دميرى ديدى كه بر نوع لفظنده اولان بادزاد
رائيه در و فيروزآبادى ارض مربعه كثيرة البر بوع ديديكى كلام مذكوريى تائيد ايدر
جمعه برابيع زباية موش كربيان ضجانندن بر نوع ضجى اندركه صاغرى اولور و عرب ايكى

ضرب مثل ايدوب اشعر فى مزرباية ديرلر و اكثر بابا جاهلى اكا تشبيه ايدرلر تقول ضجوا عن
الحق كانهم زباب وضجموا على الخبص كانهم ذباب جمعه زبّاك خلد موش كور سر ضجى كه
كوسنه بكزر بغير اولسون جاحظ ديدى كه خلد اعمى واصم اولور بهرسنه بى قوه شامه ايله
ادراك ايدر و ارسطاطاليس نقلنده ديدى كه خلدك كوزلرى بوفدر و حضرت احمد آكى
بهر سرنبه قوه سامعه احساس اندى كه اوني صدابى مسافه بعيده دن حس ايدر مبدانى مجمع ده ديدركه
صبحيان برناج نوعدر جُرَذ و فاركه بقر و جاموس منه له سنه ور بر نوع زباية خلد زبابه صاغر
اولمغله زبّابه صاغر ديرلر و خلد كور اولور و فى المثل اسمع من خلد و افسد من خلد اكثر اهل لغتدن قولى
اوزره اهل سبا بيك مارب سنه يه اولنان سد ينى نقب و خراب ايدنجه خلد رباب حشرة
جثه ده خرد كوجك متحرك اولنان حيوان قرنجه دسائر بوجك كبى جوهرى صفار
حوالى الارض ابن السكيت ابن ابى الاشعث حشرانه حيوان الارض
ديرلر ديدى زبرازه بولرلر اصلا ارض دن مفارقت ايتزلر دعوابه دعوبه كنز لر حشاش دفى
بومعنايه در فارسيده حشره ديرلر جمعه حشرات نكله مورچه قرنجه سى چون
اولان موضعه ارض نكله ديرلر بمك كسر ايله و قرنجه اوچشن سنه يه منقول ديرلر
جمعه نمل تاج الدين تنبى قرنجه سى چون خانه حقنده ديدى كه نظم عالى ارى منتزل
الاريب به نمل تجمع فى ارجائه زُمرا فقال لما تجمعين منزلنا فالنمل مرشانها ان يسبحا
فى بيت قرأت انا فى الحيوان الكبير لكمال الدين الدميرى ان البيض كلة بالصاد المهمله
النمل خانه بالبطاء انتهى دلم اطلع بهذا فى كتاب سواه قرنجه نك سكسكنر آغزينى صغير
بخسى ايله قياسه لرقرنجه لرا اول سكون دن فرار ايدر شئ صوئى دفى بر عوفى بربنه ايدر
و قرنجه دلوكسيه قصران دوكسه لرجمله هلاك اولورلر و اذا علقت خرقة امرأة حايض على شئ
لم يقربه النمل كذا قاله الدميرى و قرنجه آغزينه آلوب كوتوردكى لسنه يه زيبال دركه ثعلبة
سبّسن بتّ كه معروفدر جمعه ثعالب هرعه ثعلبه مؤنثه سنه در روايت اولندى كه
عرسنه تحرير ايدن ايدركه شعر سبانى سنين هى المخصلات براع من الهرعة الماجد
و فيها بهن الصوف الكبير و ذو العلم بكنه الماجد براع بخاف اجدل صوصو معناسنه در
و فى المثل غلّ ثعلب فعل ذو فعل معناسنه بغز بر غل در كه بيتلمش اصمعى ديدركه اسيرلرك
بويونه قالبش وضع ايدركه بويونلرندن كسمسين ايجون آكنه بدآزوه نوعى وضع ايدرلر
اول قالبش چون طوردقده نوعى بيتاب اسيره عظيم زحمت ويدرر لهذا امثل مذكور كى
شدت و زحمته سبب اولانه سنه در كنايه ايدرلر و سبّه لكن اولاً خاتونه عرب اولمغله
فرحه القلب حاسل اولان جاريه نك فارنده اولان جنين مذكر ميدر مؤنث ميدر بيلمكدر مراد اولنه
بر كهله دى طوتوب بر كسنه نك آوجه وضع ايدوب اول خاتونك سودندن ازبنه
صاغه لرا كدكهله سودك اوزرينه جيفار السه جنين مؤنث در صيفار ازبنه كردر

ودخی اسپر بوکه مثلا اولان کمسنه تک بدنندن برکهله نی ذکر تبک دلوکنه وضع اقسلر
دفع ایدوب ادرار ایدر وصاحک اصولینی چکوندر صوفی ابله غسل السنه لر یا عصفور باغله
باغلاسه لر یا سرکه دماغه البجرابله بدنی غسل السنه لر کهله سی دفع ایدر کتبه سی اتم عقبه اتم طلیق در
مذکر تبک کتبه سی ابوعقبه در جمعنده بنات عقبه وبنات درور دیدلر درو زنر کبده تنوکبر
بیوب تغیر اولنلر موصعید چون کهله تک مصیف ومشتی سی ومنفاد ماوی سی اول
موضع اولمغله بنات درور دیدلر جوهری دیدر که بیت عزی وسخ در حاصل اولوکه بدنه
وثوبه اصابت ایدوب متعفن اولور واندن تکون ایدر حاحظ دیدر که بعضلر بالکطبع بیتلو
اولور بهرنه خذر کندوبی تطهیر ایدر سنه حادث اولور سنه کم عبدالرحمن بن عوف وزبیر بن العوام
وضرایجون واقع اولوب رسول اکرم سنکابت اندیلر که قمیص حریده رخصت بیوردیلر
زبدا حریر بالحاصه بینی دافعدر وقملک ذکری آزدانی سی چون اولور لوئی تکون اندیکی
قبلک لوسنه تابعدر که قیرمزی قبل قرمزی سیاه قبل سیاه اولور قیلک
بوئی مبتدل اولمغله لوئی دن مبتذل اولور صوّاب رشک بابت سرکه سی که بیدکر لکی مزاله سنه در
جمع صئاب دخی بو معناده در میدانی صئبان ثوب لصقت بهرانیا مئلنده دیدیکی که بهرانع
بهرنوع لفظنک جمعدر بلوبوک بابت معناسنه ویقال فی راسه بهرانع کالجعلان
ومثل مذکور اول کمسنه ده ضرب اولنور که خلق آنک فقیرینی وسوء حالینی بیلورلر ابکه حولت وغنا
کوستره ذره مورچه خرد اولانی قرنجه جمع ذرّ وذرّ وف مور بزرک کارن
خانه مور قرنجه بموط سی وقرنجه یه بنت مآزن دیدلر بزغوث کمکبک بوره جمع
بزاغیث کمال الدین دمیری دیدی که بزغوث صابیری کوردکده آردصرانه صیحار صانلر
کورمک ایجون لهذا اخذی مشکلدر واکراوک صرانه صیحار سه اخذی آسان اولکوه
قال ابوالمیمون ملوّاثیه ع ومعشر یستحل الناس فنکهم کما یستحل دم الحاج فی الحرام
اذا سفکت دماء مهم فما سفکت بدای من دمه المسفوک غیر دمی وابوالحسن بن
سکره ابن بزغوث بلم بر محبوب ایجون دیدیکه بیت ولا افعل بمن لاتی منی قلت
مزهر لیستوه حبیب قد نفی عنی رقادی فاذا غمضت الیقظنی ابوه قال لانکره
الرغوث فان اسمه بزّو وغوث لکن لوئی لوئی فالبزو اخراج دم
فاسد والغوث ابقاظک للنجر قال لیل البراغیث والبعوض لیل طویل
بلا غموض ذلک بیز وبغیر رفص وذا یغنی بغیر عوض قتاد کتنه معروفدر
وفی المثل استمع من قتاد میدانی دیدیکه کتنه کوه تک آیاغنک صدا سنی
بیر کونک بولدن چیقار ایدوب اول جانبه توجه ایدر ابوزیاد اعرابی دیدیکه بادیه کاه
اولوکه خلق بیرلدن بیرلره نقل اندکده اولکی منزله اولان کتنه کره سنه قدر یاندیغی کلمکدن
بیرلن اولورلر وبیدر سنه مقداری اول منزله کمسنه نزول اتمز مدت مذکوره ده رنجکده
منزل برنوره نزول اندکلرنده معهود کتنه لری جیفه بولورلر وحوه لراول منزله کلنجه دک ترکه باشلرلر

ذره صوابه وجمعنده صوابه دخی دیدلر
خاموسه دیدیکه الصوّابه مئولفه
بیضه والقمل والبرغوث
والجمع صوّاب وصبان
منه

قذ دخی برغوث معناسنه در جمعی
قذان کلور کتبه سی
ابوعدی وابوالوثیب
وابن طارد
منه

جمعه قرّدان فعل نوعی زو وقیل هو صغار الجراد وکوچک قرنجه یه دخی دیدیلر مغوی مملکه در
قمّس قال ابن سینا حیوان کالقراد شدید النتن که مراد تخنه بیتیدر قفاء صفار الفؤاد
وضرب المثل والمفرد قفاءة وفی المثل قفاءة حکت بجنب البازل بازل
دیدی یاشنه کرمیش کوه درکه قوی اولور اول ضعیف و ذلیل حقنده ضرب المثل کوه قوی
غیر کرک دامنه لشتب ابلیه عکش القراد الضخم کالحلمة معلوم اولمغله کتنه اول
طهور اندکده قمقمه صکره حمنانه صکره حلم صکره عکس اطلاق اولنور ومن
الالغاز القدیمة اعجب فی العکس زکوة اذا بلغت خمسة اوسق او اکثر الجواب لاواذا علم
بذلک السائی اعرض عنها فیروزآبادی دیدیکه عکس قراد وبغدای دیر بدوغدکه ایکی جنس
بیدغلم اولور وعدس معناسنه کلور علهز عینک کسری ولامک سکونی دیانک کسری
وزای معجمه ایله کذلک فلاد ضخم معناسنه در وفی الحدیث انه علم دعی علی قریش وقال اللهم
اجعل علیهم سنین کسنی یوسف اکلوا العلهز بعضیلرمراد بوکه ایله مخلوط دم دیدر
عنکبوت کتنه بزرک بلوبوک کتنه فیروزآبادی دیدیکه حلم اضداد دندر بلوبوک وکوچک کتنه یه
اطلاق اولنور جمع حلم عنکبوت عنکبوته اوروبجک که آغاجلرده جمع عناکب کسمه
بذکر ومؤنثه اطلاق اولنور وکاهی مذکر بنه عنکب ومؤنثه عنکبه دیدلر جمعی عنکبوتات
کلور کذا فی القاموس عکمانش کرمان ذکر العنکبوت مولد یعنی اوروبجک دیدیلر
ذباب صیدابدن اوروبجک حدرشق نار اورن اوروبجک درکه اول نار بنلل
وفارسیده خرت دیدلر حمی حذاق کلور وفی النفایع الدبر بمهملتین سورک
کبی بمثنی بابیت الحدرشق حمرشق ظهر کوه هم یعنی اکبر که اعوره دیدلر سینا بنا
بذکی قصرک همید بلوک ماضیه دن بزبرک وزبری که ادعای سیادت ایدرابدی بعضلر سنوا
آنک لسنه دخل ولوضر ایدوب ملکه برطریق ابله تفهیم اتدی وزبرمه نوب بوحصوصی استماع
ایدوب یوشمنی کندو دن دفع مدافعه سیه ملکه عرض اتدیکه ع القنی فرلطاقان
غیرتنی فتبقین ان لست باللباقوت عرف الشیح کل مه خاک لکن لبس داه دفیه
کالعنکبوت تبلک دنی بدوروفیاره به عزراییدوب ارسال اتدیکه ع نسج داود لم یفد
صاحبه الفا وکان الفخار للعنکبوت وبقا التحمد فی لباب الزبرجل وفضیلة الیاقوت
سرقه جوب خوره آغاج قوردی دیوجه عد رخت ابله دنی تفسیر اولندر معلوم اولدیکه
علمای لغت سرقه تک تفسیر ونوصیفنده اختلاف اندیلر جوهری ومجد الدین کلامندن
مستفاد اولدیغی بودرکه سرقه برقوردرکه آغاجک اینجه بوداقدن لعابی انبوع آغاجک
کندو ایجون بیرینج خانه بایوب ایچنه کیرر وهلاک اولور سرقت السرقة النسج دیدیلر
آغاجک پیرانی اکل ابلیسه مصنف اساس ع یعمل السرف مالنسب یاکل السرف
یاخشب دیدیکی میدانی اصنع من سرقة مثلنده دیدیکه سرقتک وصفنده اختلاف
زیرا دیکر سرقه برقوردرکه آغاجی دلوب ایچینده اوتوپار ابوعمرو بن العلا دیدیکه سرقه بیرینج

الحوزنق

اندیر

سرجک

سیدانی حلمه وحنانه عنکبوتک کتنه در دیدیکی کوچک
کتنه یه میدانی عنکبوتک کتنه در دیدیکی کوچک

مقداری بر فور در که آغاجی دلوب اور و بجک آغی کبر بود افدرن جع ابدوب . اغاجک
ایجنده اد یا بارد اول خانه تک بر صحیفه سنه چار کوشه قیو ابدرد محمد بن جب دیدر که
سرفه بر فور در که ایک فوردی کبر کنند و ایجون ناوس یا یا رد ایجنده هلاک اولمور
بعضیلر دیدیلر که زمان سابق ده خلق حیوانلردن بعض جل وصنایع اخذ ایدرلر ایمش
کورخانه لرداحداثی سرفه دن تعلم اندیلر ارکة منه سوته دیوک جانه انوابه
حوش کودره وکحل بتنه ومبوه ده اولا قدره دی دیرلر بقال ایعال سوس الماء فاسید
سیشه ، بیودی دیرلر وعربی عنة دی دیرلر قال الجوهری العثة السوسة التی تاکل الصوف
جمی عث وعثث وتصغیری عثیثة ، در وفی المثل عثیثة تقوم جلدا آمتسا اول کمسنه حقنه
ضرب اولنور که فادر اولدیغی نسنه ده نابغه ائکه سعی ایدر ونابغه فادر اولدیغی نسنه ده زمخشری
فایش ده دیدی که احف بن قیس بر کمسنه آنی بجو ایتدکده جو ابنده دیدر که بیت
فان تشتمونا علی لؤمکم فقد یجعل القسر ملث الادیم بقوای وآریه مثلدر جوبانه
واقع اولا بوجکه دی سوس دیرلر که تدکیده تخل بنی بغیر اولنور اصحاب خبره دیدیلر که
برکمسنه مدینه منوره ده ساکن اولا فقرایه سبونک اسمدیغی برکاغده یازوب بقوای
اولا اشاره وضع التسمه ابدا آنده بوجک حاصل اولمز وفقرایه ندکوره تدک اسمدیغی بو نظمه
مرجع اولندی نظمه الامن لا یقتدی بائمة فضمته ضیری عن الحق خارجه
مخذ هم عبید الله عروة قاسم سعید ابو بکر سلیمان خارجه ودی اسمایه مذکوره دی
یازوب یاشده کوتوریه لر صداعی ازاله ایدر واقه اعلم ویقال فلان اسرع من السوس
فی الصوف وقال الغنبی للهیثم فی وخز النفوس انما السوس ما خز السوس
جمع سوسة حیوانجک خرک زمین بر استیجکی که ترکیده ، صوه چیک دیدکلری بوجکدر که
چکرکه کبر اوزون آیاقلری وقفا دلری اولور وانجک تور دی دیرلر جوهری دیدیکه فیل
فعلان وزننده غیر منصرف در عند العرب معرفه اولدیغی ایچون اکر فعال وزننده
اولسه اولسه منصرف اولور ابدی عرب رایت قطقة من حمر فیلان دیرلر یعنی قیید دن
ماخوذ در قطع معناسنه فیلن دن ماخوذ دکلدر ضب دن ماخوذ اولمق صواب اولمق ملحظ اولنور
دفة خضر وصوب یبطل معناسنه قال الدمیری واظن انه ماخوذ من قیل الارض اذا ذهب فی
کرم قورت جمعه دود جمعه دیدان عکق صوچه شکوک فارسیده زالو دیو تخواره
دی دیرلر صاحب منتخب دیدی که برکمسنه تدک بوغازینه سولوک یا یینه اسقط
طریقی بولدیکه تیلکی تدک تو بینی بنجر ابده لرز یرا دخانی سولوکه اصابت اندکده اول
ساعت صوچه کلدکده جرانا غنی تنجر الله لر اسقاط اولور صاحب خبره دیدیکه
حل خمر ابله عجن اتمک دی اسقاط ابدر وسولوکی شیشه خانه ده تنجر الله لر
نده اولا شیشه لر قبر بور شیشه صد یابه جل یابه دی دیرلر آیاقلری حوچ اولمغله بو
سمد ابله تسمیه اولندی جمعه شیشان دیعل خبز دک طوکنورلرا فعل در خبز ده وسر کین کردان

ارکمنه اطلاق اولنور جمعه جدا خطبه منبه وکذا الخطار وفی القاموس الخطبة الشیء
وجنس من احناش الارض وفی المثل اکذب من جعل که جعلان اغاسنه اطاکنده آرد بنه صوشدیر آیدیکر
اول کمسنه حقنده ضرب اولنور منفود الطباع ایکن ابل دل مجسنده تفلت وبر
مؤنث العضدین دی جمعه اطراف اولنور حریشه وحال الادن کوش جنه فولاغه کنیرن
بوجک قیرقلاباد دیدیکه اکر بنی دوبنه قدر الاصبع بارجل کبیره وبهر دحال الادن دیدیکه
دیدیکه جعلک کنیه سی ایدوجوان وارکلی ایکی بوینوزلی اولور وفنالدر محسوس دکلدر لکن
اوجان مراد انکده لتفسیر ایدوب . فنالدن ظاهر اولور رائحه طیبه دن هلاک اولور وفی النوادر
وانتم کبنات درذان بنج عن فی المسک وتقفن ما طیب ریح المسک نجم الدین
صلاحی دن روایت اولندیکه ابو المسک بجسک کنیه سیدر وبنات دردان اول
قورتلردر که بجسن ایجنده اولور ثعالبی کنیه ده اولور قورتلردیدیکه قال ابن الحاج فی
عدیدنانه الکنیف کما حضرت الآبنات دردان خنف خبز دوکن ماشه
دیدیکی طوکورزلان قوبور کنیه سی ام القشعم وام اللیح وام الثقب درو فی المثل
الخنف آذا مشت خست فلان جبنی سوبلیه زبر اکنند وعیبنی سوبیلکه سنمیه زنفت
دیدیکه جک بر ده ضرب اولندیکه حنین بن اسحق دیدیکه خنف آچوق اولا موضعه کذ فر
وضع التسمه لرجله سی فرار اندر جوهری موئنی خنفاء در دیدی میدانی نقل بر بنه سنمیه
اولا بودر که خنفسر وخنطب مذکر بک اسمی اولا خنفسر وخنفسه دی بو معنایه
مجد الدین دیدیکه دجله تک جانب غربنده بدکون بلند اوزنده بر موضع وار در که
بیلده اوج کون مقدار اول موضعک درو حیوانینه پیر مرنبه اوفاق خنفاء مجتمع
اولوکه جمله حیوانرو زفاق سیاه اولور اوج کوندن صکره اصلا بری کورنمز اول
موضعه دیر لر انتهی فسر دیرلر دنتخ جاء مهمله وجیم ابله لغنده یا عوضه یا ینبل قودر
وباسمجی دخی دیرلر الاصمعی قال بوجکدر وسنمه مدنده قودوز بوجکی دخی دیرلر زیرا قودوز طاله بن کمسنه یه
بودصاده سه لرنا فعدر جمعه دراریج دراریخ مثله رالراک فتح وضمی لغنده جراده
مائج جیکرکه جمعه جراد ولفظ جراد اسم جنس در مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور جراد وجرادتهر
دنمه موحام وصاریکبر دیکنیه سی ام عوف در حکایت اولندی که زیاد اعجمک راسانده
لکنت اولمغله حرف رایی لام ایده مزایدی آنی امتحان ایچون شوبیتی ویرد یرفا
صفر آرفانی ام عوف کان رجلیتها هجلان زیاد دخی علی السیده یه دیدی که
عیبت جرادة واظن ایضا بانک انی بنیلوب فی میدانی البوحیاذب ودبا
وابوحیاذب وابوحیاذ باضم وغلیظ وجنادب وجیاذبه وجیاذبه دخی دبا یه
علی زرعی فقلت له لماذا کلمتن ولا تشغل بافساد فقال منهم خطب خنفساء
سنبله اناعلی سفر فلا بد من زاد سهر اذا چیکرکه بمورطه سی خدنج سلح نزار کلک چیکرکه خطب خنفساء

دخی بو معنایه در

قال الشیخ زین الدین
فی زُحرف الاول تزیین لما ظلوا والحق قد یُقبّحه سوء تعبیر نقول
بذا تخاج الفهم حد وان ذمت فقل فهی الذا بابر بوشیده اولیه که زنبور
بابل آریسی وکحل بال اریسی اولد یغنه شرف الدولتین منفذک
کای نیچه پرچیف قال مغزا فیها وقد دین نزنماز
محل فنفاهما لأذاهما الا قوام بذا یجود بما یجود
بلکه بذا فیحمد ذا او ذاک بلام
منه

جمعه جَنادِب دبا دال مهمله نک فتحی و بار موحده نک تحفیفی ایله چکیرکه جاغی درکه
اوجمزه نک اول اطلاق اولنور معتدی دبابة دروفی المثل اکثر من الدبا زنبور مبخ بیابانی
صلاوجه آری واشک آریسی کی بال یاپمزلر جمعه زنابیر ابن السکیت دیدی که زنبور
وزنّار بر معنایه در وارض مزنّره دیدلر کثرة الزنابیر معناسنه کویا اوج حرف اوزینه دائر دور
زیادتی حرف اندیدلر ارض معقرة ومثعلة کبرای عقارب وثعالب نحله مبخ انکلیس بال آریسی
جمعه نحل دبر مثله جوهری جعت نحل ایله تفسیر اندی اصمعی بوقدر دیمیر حزنوب
آری بال یاپدیغی کویک دلوکی که ایچنه بال وضع ایدر جمعی حزانب کلوب وخزانی
الخشرم والنحوب غنیة مبخ قال الکمیت فی غنیة علی وزن کمینة جای زنبور وکحل
باشد وکویند غنیة مبخ بعنی خانهٔ زنبور وآنرا بعربی حشرم کویند انتهی یعسوب
امیر ارینک بیکی جمعه یعاسیب وقومک رئیسنه یعسوب القوم دیدلر
دبجیه مثله اصلنده رئیس لجند معناسنه در کوّار خانه زنبور آری اورکه قووان
تعبیر اولنور جوهری دیمرکه کوّر موضع زنابیر وکوّارة النحل کویمج اکنده اولان آری بالی در
مطرزی ایضاح ده دیمرکه آریلرک بال یاپدیغی موضع اچی اوبولمش آغاج اولور
الکاجکیه دیدلر جمعی خلایا کلور بزم دیارمزده الکاقوغان دیمکدر کندو دیدلر واکثر
جامور دیر بایمش ایله الکاکوّراه دیدلر مرزوقی نک کلامنه موافقدر
لکن شرح بیتی دیمرکه خلیة موضع نحل درج در اولسون بیتی دیر اولسون وخلیة اصلنده
سفینة معناسنه درکه موضع نحل الکا تشبیه اولندی فیروزآبادی کلامی شرح بیتی کلامنه
ضد دیمرکه خلیة اریلرک بال یاپدیغی موضعدر افندم کبر جامور دیر بالکا خلیة
ایکی چیفت روب ایدلر خطب نبرزی صرافة بن العبد خلیة معلقة خلایا
سفین بالنواصف من دُرد تولنک شرحنده دیمرکه خلایا خلیة نک جمعیدر که خلیة سفینه تخلیم معناسنه در
شرح انقل انمرکه یانمه روف اولمین سفینه یه خلیة دیمزلر قوله ملح پیام بابا چکیرکه که
چیچرادوچی بعض نسخه ده پشمش کندم ایله تفسیر اولندی لغز بوقدای بیتی جوهری دیمرکه قمل
اول دویه درکه کنه جنسندندر لکن کنه دن کوچکدر صوطار بقلادوغه اوستنده اولان قمله الزرنب بر
غبری جوهریدر چکیرکه کبر اوجار بویوک کنه خلقتنده در جمعه قمل صرار البیض آنکه بیف
بایکر کنه اول چکیرکه درکه کیجه وقتی جاغیر فارسیده ستکنم دیدلر اوجاق چاکر که سی یتیر اولنور
ضرة نه مأخوذ در فرهاد معناسنه وغرّی ضد جدّی دیدلر که جذب دن بویوک در
بعض عرب آکا صدی دیدلر شرحنده یراده چراغ چراغ کلمه سنکی که موجوددر وهو المنار الطویل
فراشة خفیف الراس ومتحرک اولان کسنه حقیقة ضرب اوستنه جمعه فراش بکسر
سینک وسینک دفع ایده جک سینکلکه مذبّة دیدلر کنیه سی ابو جعفر در ابو شبّة
دخی دیدلر کذا فی الاحمدی جمعه ذبّان بکسر کوسنه اول اوفاق سینکدر که
صویون وصغیر واشکنک بوزلرینه وکوزلرینه اوشر جمعه بعوض والحق کسنه به دن بعوض دیدلر

بعضلر

بعضلر اسود معاش کی اول سود تدبیر دیدیلر نغعة اول ذباب درکه قویونک بوینه
کیرو وعرب بر کسنه نی تحقیر النسبه بالنّعقة دیدلر نقعة مکس شهر اول سینکدرکه حرارت
شمس شدتلو اولدقده کوکه نک دیکلنک یورینه کورینه او شر جمعه نقع نقاة مکس شنک
ایت سینکی ودوه یه دخی اوشر جمعه شذی نقوة خرمکس اشک سینکی که کوزلرکورر
وکندو کیشی بویوک سینکدر که قویرینه اوجنده بیشری ایله حیوانلری صوفار
خصوصا ذات حافر اولان دوابّه اذیت ایدر فارسیده خرکنز ودنکیده اوبازه دیدلر
ومزنبور سینکه تشبیه ایدوب بغایت متحرک اولوب برموضعده قرار ایتمه اول
کسنه یه نوّد دیدلر جمعه نوّر فرنس مکس بیابان بیتان سینکی فاموس ده فرسن وفرنس
صفار البعوض جوهری تفسیر اندی وفرالسانی جرجس وفرقس سارخک کلمه سنی دیدیکه
سارخک رآه مهمله نک سکون وخاء معجمه نک فتحی ایله لغته معناسنه در لکن صاحب
جامع اوزره دیدکلری سینکدر دیدیکی مصنف کلامنه مناسبدر وقیه ایضا الشتاء آن چیزی مانند
سارخک که بهار مردم نشیند وتگزد وفرالفاموس دواب کالبعوض واحده شرانة ضفف
شنّ کز فیروزآبادی کلامندن منفهم اولدیغی بو درکه بعوضه وبقة مترادف اولدقلرندن
اعلم ذباب طائر یدنده اوجوی قوش جمعه ذبان جمعه صلب جوهری
دیدیکه طائر جمعی طیر در صاحب وصحاح کبی وطیرک جمعی طیور واطیار کلور
فرخ وافراخ کبر وقطرب وابو عبیده دیدیلر که طیر اسم جمع در واحده دخی اطراف اولنور
ابو بکر الانباری جلسا فلان کلمه تمامی علی رؤسهم الطیر عبارتنده ایکی قول وارد دیدیکی
قول اول بودرکه جلسا بعنی قعدا کلمه نک مجلسده اولدیغی کسنه یه برمرتبه سکون

الفنی

حوشش دخی بو معناده در
منه

و وقار اوزره درکه گویا باشد بنه قوش قونمشدر زیرا قوش ساکن اولان لشنه به دافع اولور
دیرکسنه زیاده حلیم وقورلو دیه جک یردر انه لاکن الطایر دیرلر وکای ساکن الوقار
حیوانی تخصیص ایدرلر زیرا غراب سایر قوشلره نسبت غایة حذر اوزره اولوب بهر شیئه
دافع اولمز لهذا احذر من الغراب حتی ضرب مثل ایدرلر ودخی برکسنه بغایت مضطرب
اولسه طارت عصافیره راسه دیرلر گویا اولاً ساکن ایکن باشنه سرچه لردن دافع اولمش ایدی کی
مضطراب اولدقده طیران اندیدیغول ثانی بولدرکه مراد جاسه ایرمیه صبی سیمه نوعم تشبیه درکه
برموضعه سقز اندکده ریحه رکوب ایدوب حواصنی دخی مجلسنه ادخال اندکده طیوره
فرمان ایدی که باهتر اوزرینه وصف باغلایوب سایه بان اولدقلرینه بوحال دخی مجلسنده اولان
مکسنه نزدیک مهابته وعظمتدن سکون ووقار اوزره اولوب. اصلا بر کلمه تکلم ایتمزلر ایدی
مگر سیمه آندن بر بهانه برشنه سؤال ایدوب اول وقت تکلم ایدر دیدیر وحدیث سقز بقدر
وارد اولدیکه کان رسول اصدع م اد تکلم اطرف حبسه وه کانما علی رؤسهم الطیر ایتول
کلمهٔ مرغان قوش سوروسی جمعه آبابیل اخفش دیدیرکه ابابیل مفرد اولمقین مذکر در
لکن بعضیلر مؤنث ایتول در بعضیلر ابتیل درلر دیدیلر ابالة مفرد آبادی دیدیرکه
ابالة ابتیل ابتول ابابیل قوش وآت وصوه سوروسنه دیدیلر جارحة مرغ شکاری
آو آولیان قوش جرح دن ماخوذ در بارمغلی باکیب ایلمک معناسنه جمعه جوارح
باز صوله وفرالفاسوس الصقر والباز وطایرانی علیه حول حریشی کرکدن کرک
صاحب جامع دیدیرکه کرک بریحی قوشدرن برقوشدرکه اسلان پنجه سی کبی پنجه سی
اولور وصفیر بوینوزی کبی بوینوزی اولور وفیروزآبادی لفظ حریشی کرکدن ایله تفسیر
ایدوب کرکدن دالک تشدیدیله دیرلر وعائمه نوئی تشدیدایدرلر دیدیلر صقر جبلی
بوینوزی ایله خالد بن زید دابه در صیو تفسیر اندی بازی باز طوغان دیدیلر بحری آلبی
قوش جمعه بُزات وبیزان معلوم اولدیکه بازی لفظنده اوچ لغت وارد رافصحی
اولی مانبک تخفیفی در وبازیّ وبازریّ وبازریان دنی ماخوذ در صیحه امن معناسنه
دکنیه سر ابوالاشعث وابوالهیثول وابولاصبغ دیدیلر دیدیرکه بازی باوروسنه
غطریف دیرلر وزیاده شریف اولدیغنه حمل بازایله مثل ضرب ایدرلر قال
اذا ما اعتزّ ذو علیم بعلم الفقه اشرف فی اعتزاز وکم بیح یفوح ولا کمسک
ولم یطیر ولا کباز وقال الکمیت
کیس المقام بدار الذل من بشمی
ولا معاشرة الانذال من همم ولا مجاورة الاوباش بجمل
کذلک الباز لباوی
مع الرخم وذی المنقار بهنه مضر الباز بغیر جناح تعاون ووفاق ضرب اولسنوقال
آخاک آخاک ان من لا اخا له کساع الهیجا بغیر سلاح وان ابن عم المرء فاعلم
جناحه دیدیلر بهنه مضر الباز بغیر جناح متهم بیجه باز بیاقا الباز دوه دوال بازطوغانک
بکی ایافلدینه طاقدقلری قاشدرکه کنده تعبیر اولنور صفر جرح جافیر وبرقوشدرکه آنکله

تعجبوا من صید صفر بازها شاهین الاسود لصقاد
لرّغان خذ حرفت املاک جمر غاره
بعد حقبة فتلت بسر کنعان

صید ابولهب انکده

اندره صفر اطلاق اولنور شدت ضرب معناسنه اولا صقّردن ماخوذدر جمعه صقور
جبل مشله جمعه اجادل سوذق وسوذقین وسوذقون وسوذقانین مشله
زرق زالک ضمی وآنک لشتریدی ایله بازسیدیه آنی طوغان مصنف اساسنده
رایف سل الزرق بالازرق دیدکده رصکسز دیدی که زرق بازی وشاهین میانده یزقوشده
وازرق بازی در عقاب آله طاوشنجل که مرادخواره دخی دیرلر جمعه عقبان
جوهری دیدی که عقاب لفظنک جمع قلتی اعقب کلور زیرا عقاب مؤنثدر
وافعل وزنی جمع مؤنثه مخصوصدر وجمع کثرتی عقبان کلور وجمع الجمعی عقابین در ابن
خلکان عماد الکاتب ترجمه سنده آخذدیدیکه دنیاده موجود اولان عقاب جمله سی انثیدر
وآنکله جنس آخذ در برقوش سقدایدیر بوصیدآنکله تعقب سقدایدیدیر ابن
عنین ابن سیده نام کمسنه نک هجوندیدیرکه ما انت الا کالعقاب فانه
معروفه ولهاب مجهول وعقاب اوج بیضه الفایدیر. اولنوزکوندیه باوروسی چقار
انکیسی تربت وبرینی طرح ایدر کاشف العظام انی ترتیب ایدرسیر جوارح انکی بیضه
الفایدیر یکرمی کوندیه باوروسی چقار خذاریة مثله خذاری اصلنه لیل مظلم
وسی اسود معناسنه اولمغله سیاهی مناسبتیله عقابه خذاریه تسمیه ایدیرلر اول
عقاب که طرناغی بغایة سیوری اولا کاعقق بعقیقیان وبعقیقات دیرلر ومطلق
عقابه بوسهمدر اطلاق اولنور وعقاب جکرو وجعنه مثللو اولسه طوتان دنیلکی جکر
الکل ایدوب صحت بولور وبیلانی الکل ایدیر. باشنی الکل اتمز وقوش الکل ایدیر. قلیبی الکل
اتمز قال امرئ القیس فی وصف عقاب ع کان قلوب الطیر رطبا ویابسا لدی
وکرها العناب والحشف البالی قال فی الکامل العقاب سید الطیر والنسر یلیها
ابن ظفر دیدیرکه عقاب بغایة حدید البصر اولمغله ابصر من عقاب مثل اولمشدر طبق.
امکنه بعیده دن کلمک ایله عنقاء مغرب دنی دیرلر عقاب انثی نک کنیه سیدر ام
الحوارد. کذا فی القاموس ام طلیه عقاب دردیر ومذکر نک کنیه سی
ابوالهیثم در شقذاء ریاح فارسی آچو اولا عقاب شقندی دخی دیرلر لغة لیودن
عقاب معناسنه درکذا فی السامی دیمیر دیدیرکه شقوا تسمیه اولدیغی منقار رنگ
احمرسی اسفلندن زاویه اولدیغی ایچوندر دخی القاموس للعقوة العقاب الانثی
او الحقیقة السریعة بهثم یکه آله طاوشنجل باوروسی باشنو باشه آنمچه معتبر قال ابن
یمین شهر کی میزان عدل شامت شاهین بود ازسر کنجشک عاجز ظلم باشه باز
وآنمه چه نک ایوسی اولدیکه صورتی کوچک ومیزان کم ثقیل وباجاغی اوزونی اولور
جمعه بواشق بزج زمج سُنُک قوشی صوسنرچه اولدیغی فیروزآبادی دیدیرکه زبج
برقوشدرکه فارسیده صُبُرادران دیرلر زیرا نکاردن عاجز اولدقده برادری
الی معاونت ایدرکاشانی تحفه سنده برقیرمزی قوشدیدیرلکن صادق

شقوا آچ صو

کرد

سیاه دچا بلافدن پو پوچاق قوشدر صحبه ادران دنی دیرلر دیدی جغشق جغفه
حصار ویه حائل یرقوشدر. حرذ ورکاک کوجوکن دیدکلری قوشدر که قنادنیزیلیازه
یاپارلر بجای مشک ایشدیلر هیچکه سیرکین بجای یاز ندارند هیچکه ورکاک دفارسیده
سنغوه و شیرکنجشک دنی دیرلر جمع حرذان جذآمه عقبواج جابلان غلغاج درخن
دنی دیرلر جمع جذا اصحاب آخبار شویله زعم اندیرکه حذآه حضرت سلیمانکه رم
جوارحندن ایدی آندن صکره وآبنی ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی فحواسی اوزره اصلکسنه یه
مالوف اولمدی وحذاه بدلسنه بی اختطاف اندکده صول طرفندن اخذ ایدر صاغ طرفندن
اخذ ایتمز مکفة یرقوشدرکه آلجاعرب کاسرالعظام دیرلر عقاب اوج بیضه الفایدر
اوج یاور وجیقرقده استقبال ایدوب بر بینی طرح ایدر مکفة آن تدبیه ایدوب تحاشف ایدر
بط بو باز شکلی سنکی طوغان که فارسیده بتهو دنکیده دکوچه طوغان وقره کوز
وگز گنز دنی دیرلر جمع باز نی نسر کرکسر معروفدر طاغمنوع دفعه رمن معناسنه اولان
نسر دن ماخوذدر طیر مذکور لاشه یی قوپاروب اکل اندیکی ایچون بوسهم الیکیه
اولدی ومشهور اولان بودرکه کرکسک سایر بر بنجی قوشدکبر چنکانی بوقدر تاووق
وفارغه کبر طاغ وار دریقال مازال ینفر فلانا وینسره وینذله ولا ینبره ای یعیبه ویقع
فیه بلج مصنف اساس آلنسر من الملح وآلجن من البلج عبارتندن صکره
دیدیکه بلج کرسی دیر بوبوک محترف الدیشی برقوشدر جناحندن پر
ملک برقوشکر قنادینکر اوزرینه صوصندکده البته احران ایدرکه فارسیده همای
دیرلر مبنون معناسنه کسر وابتلاء عظامه نظری بوقدر ثم البلج ممتنخ تمثاله
یعنی همای کبری وظلی اوزریه صوشدی دیرلر بخته مساعده اندیریه جک بدیع
فیروز آبادی بلج کرکس پیر معناسنه دنی کلوب دیدی فتعم کرکسر
پیر فوجه کرکس دمسن اولان کلمه یه دنی اطلاق اولنور فتعمان ارکک بوبوک
بوبوک کرکس معناسنه دمؤنثه ام القشعم درلر جمع قشاعم مقشعرّ
کرکس سپید آق کرکس یا یا تعبیر اولنوب وفی الاساس نسر مقشعرّ طویل الجناح
وقلیل الابیض فیروزآبادی دیرکه مقشعرّ قنادلری اوزرون اولان چیقره ویر شکلی بیضه
دیرلر فوشکر سندیکه واوزون لسنه یه دنی اطلاق ایدرلر تا بعض جوزه کرکسکر کسر
باوروسنه دنی دیرلر فصل بغاث لم غان حرد اوقوشی
قوشدر ابن السکیت دیدرکه بغاث برنوع بوزقوشدر فارتالدن کوچک کرکی
کبر اوجه مزابن البرجی دیدرکه ابن سکیت قولی ایکی وجه دنی غلط درد وجه اول
بودرکه بغاث سهم جنسدر دمعمر دریغانه درحالم وحاله کبر وبغاث اول قوشدرکه صیده
قادر اولمیه وجه ثانی بودرکه ابن سکیت طایر لا بغث دیدرکه البغث اخیر معناسنه در
واغیر اولان قوشکر کلابی صیده قادر اولمز وکلابی قادر اولمز الشهی مصنف اساس

فائدة امام شافعی دیدیکه صورت لسنه ماهی زیاده ایدر اکل عصافیر اکل طرفیل کبیر اکل مشق اکل جوز دورت لسنه عقل زیاده ایدر ترک اغفول
کلام استعمال مسواک صفا ایدر هشتادین اولق وغلمه تعاطی اولق دورت لسنه بدنه قوت ویرر اکل لحم وشحم طیبت وکثرت غسل عنین جماع قندیل یرکاک
دورت لسنه بدنی ضعیف ایدر کثرت جماع کثرت لحم خواص فارسیه جوف صوبوغکه وجوف کشنیه اکل ایتمکه بعض حکماء دیرلر که بقر بول وغائط ایتکه بدنی ضعیف ایدر
وجوف بول وضعف ثه نه ورسل عصبا ایدر وضعف بصر موسیا اولور مرفوعدن بیوط دکر روایت اندیکه برکسنه اما بحق حوق کیک ولوز آیله
عشا ایله حقنه بصر صاحبی اولور وبرکسنه تعول ایتکدن صکره ابولبنه لکولور مکه معتاد اولنه وضع حلب دکر آمین اولور بحب دراید ی

صقر ابغث دیکدن صکره بغث عبره دردیدی وردیدی که سیوخز اباغث الطیر وشاة
بغثاء وغنم ابغث فیها سواد وبیاض وعبارات مذکوره ابن السکیت کلامنه مناسبدار
وفی المثل ان البغاث فی ارضنا یستنسر یعنی بزم دیارمزده نزول ایدن کسنه حقیر
ایسه بزم جوارمزده عزیز اولور یوقسه وردیدی که بغاث لفظنی مفرد اعتبار ایدنلر
جمعنه بغثان دیرلر غزان وغزلان کبی وذکر ومؤنثه بغاثه دینلر جمعنه لغاث دیرلر
نعامه ونعم کبی فرا دیدی که بغاث قوشکرک بهرزه کاری وشکاره قادر اولمیشی در
ولفظ بغاث جمع اولوب لغت وارد ر ماده حرکات ثلث اعتبار یله عقعوق کنجشک ارکک دیشیسه
کنجشک دنی دیرلر مؤنثی عقعوقه در کنیه سی ابو محرز وابو یعقوب وابو مزاحم در
مشهور اولان عنبک وضبدر وابن رشیق کتاب القراب جمع عنبک فتحیله دردیدی
وعقعوکر مذکر یتیک لسیاه صقالی اولور انسان ونیس وعروس کبی ومرتبوع سرعه وارد ر
اکثر یا تیکلو موصوفدر ساکن اولور ارسطو دیدی که عقعوق الشوکة ایله حمار میانند غله اولوب
وارد ر دیرلر حمار اولور اولد قده تیکنه سودلوب عقعوقر کیمسه طرفلرین وباورونلرین
زمینه القا ایدر لهذا حماری کوردکده اوزرنده طیران ایدوب فریاد ایدر کویا حماره اذیت
ایدر وسرعه سائر قوشلردن یکی مشی اکمز بلکه انک مشی وثوب یعنی صیچرامق ایله در
صاحب مزهر دیدی که هر کلمه که مفعول وزننده اوله التبه اول مفعوم اولوعقعوق کبی
الا حقعوق که اول کسنه درکه کندو سرمایه سی یوق ایکن چارسوده وارووب بیع
وشرا ایدن کسنه لردن بری ایله سرتیک اولور جمعه عقاعیر عقعوق صوار آموخته
نقاز کنجشک بچه وفی القاموس صقارای صوت وعقعوق صوار کرمان وکنمان
طائرا وصغار العصافیر شتور شتور کنجشک جرده اوفاق سرچه نغره کنجشک بچه
وفی الحدیث یا ابا عمیر ما فعل النغیر جمعه نغر ونغران قبره چاوک طوراغی قوشکر
ابو المیثم در جوهری دیدیکه مشهور قنبره دنی وارد ر اولدی لون ایله بطلیوسی ادب
الکاتب شرحنده مفهم اولان نوعز ایله در دکریتک کنیه سی ابو صابر وابو الهیثم انتی سنک
کنیه سی ام قتلص در دیدی جمعه حمر قبر حمره چاوک سرخ سرنابلی قیرمزی طوراغی
سرجک دنی دیرلر جمعه حمر وفی المثل بنیک حمری وتکلینی برقومه محط اصابت
اولدیغنه برکسنه عیال واولادی کچون خانه سنده براز حرما جمع اندی خاتونی برکون
اولادینه برقبضه حرما ویرایدی برکون اول کسنه حرما نقیبی وقصنه خاتونه بوخبر
ایراد اندی حمره ونکاء قرشی اسمیدرکه مکاء حمره دن لوبلکدر یعنی حرمانی اولدیرکبی
حمره قدرکه چک ونکاء نکار قدر بوبوک ویر علی السویه تقسیم عطیه وقصنه اکلوب
برکسنه زنا یه طلب اندکده ضرب اولنور صفرد دهول جاسنه چاکوک اغاج قاقان
طوراغی کبی تاجی وارد ر درخت کنبه دنی دیرلر والآجه سرچه وطوراغی قوشنه
دنی دیرلر بعض نسخه ده اولو ابلقیرا ولدی که قزیلی قوشی تعبیر اولنور

فائدة امام شافعی دیدیکه صورت لسنه ماهی زیاده ایدر اکل عصافیر اکل طرفیل کبیر اکل مشق اکل جوز دورت لسنه عقل زیاده ایدر ترک اغفول
کلام استعمال مسواک صفا ایدر هشتادین اولق وغلمه تعاطی اولق دورت لسنه بدنه قوت ویرر اکل لحم وشحم طیبت وکثرت غسل عنین جماع قندیل یرکاک
دورت لسنه بدنی ضعیف ایدر کثرت جماع کثرت لحم خواص فارسیه جوف صوبوغکه وجوف کشنیه اکل ایتمکه بعض حکماء دیرلر که بقر بول وغائط ایتکه بدنی ضعیف ایدر
وجوف بول وضعف ثه نه ورسل عصبا ایدر وضعف بصر موسیا اولور مرفوعدن بیوط دکر روایت اندیکه برکسنه اما بحق حوق کیک ولوز آیله
عشا ایله حقنه بصر صاحبی اولور وبرکسنه تعول ایتکدن صکره ابولبنه لکولور مکه معتاد اولنه وضع حلب دکر آمین اولور بحب دراید ی

ش عشی آنکه دور بر شود
بس زیاد لوکسک اوچالی
کبوتر در دیدی
منه

عابه دنی بوصعابه در
ملک عمر غنی که بال بهم
دانند در بر بدن
الصفار

ر عسر ولادت واقع اولمکرکسک
نادندن برلوکن خانوکدن الستنه وضع اتمکر
اول سکت سهولت ایله
وضع ایدر منه

جمع صفارد وصعه دارنده اسکی وکذا الاخص سرچه دن کوچک برقوشدر
فارسیده دال بزه دال خورنده دخی دیرلر وصاحب تحفه دادبزه اما بیل دن برلونغدر
دیدی جمع وضع صعوه سنگاره یوتن قوشی بعض نسخه ده سرچه دن کوچک اما شی
قیزمزی قوشدر دیو بیان اولندی وفی کتاب العین الصعو صغار العصافیر کاشغری
دیدی که کوگرک الاجه واوزون قویرقلی قوشدر صوکنار لرنده طوروب قویرویغی
تحریک ایدر دم شبگک دخی دیرلر سفس قمری دیدکی اصفهانیلر کاعالیشه لب
جو وعزی ج صعوه دیرلر جمع صعو صفاریه زود مرغ انجیر قوشی وصارو اخمه
دخی تعبیر اولنور فارسیده زردیج دخی دیرلر مکاء شبان قویب جوبان الادان قوشی
میگک ضمی ومد وتشدید ایدیلر کمال الدین دمیری دیدی که مکاء برقوشدر که بسیار زاغ
تقوت ایدر مکاء آسیه اولندیغی مکاست یعنی صوغی جوق اتدیکی ایچون در واکثر یا
اصوات فعال ورنی اوزره کلور فاتک ضمی وعینک تخفیفی ایله مکاء مکاء وصراح
ورغاو وناج وخوارکبی ابن السکیت اصلاح المنطق ج دیدی که مکاء الطائر یمکو مکوا
دیرلر صفیر اتسه قال ابن سیده ومکان صلوتهم عند البیت الامکاء وتصدیه ای صفیرا وتعفیقا
ابن قتیبه دیدی که مکاء تخفیف ایله صفیر وتشدید ایله برقوشدر که ریاض ج اولور قال الاعشی
لو کنت اجهل ما علمت لسرنی حهلی کما قد ساءنی ما اعلم کالصعو یرقع رؤس الریاض وانا
حتف الهذار لانه یترنم تفوط کبهو کلیک قوشی وچکرک قوشی دخی دیرلر بعض نسخه
ج زودک ایله تغیر اتمش لکن صاحب مجمع زورک تصحیح ایدوب سرچه قدر قیرمزی قوشدر
دیدی جولق دیدکاری قوشدر خفاش شب پره یارهسه که کیجه وقتی اوچار خشن دن
ماخوذ در کوزک کوچک اولدیغنه وصیف بصر معناسنه خلقه وکوزک
قپاغنده اولان قاه یاخود کیجه کوروب کوندوز کورمک ماخود بولوتلی کونده
کوروب یاچوق کونده کورمک معناسنه صاحب قاموس دیدی که اکر یاره سه یکک
وماعنی طابنکرک الله سوره لر سرشوت جاعی تحریک ایدر واکر یاره سه نی یاقوب
کوکی کوزه چکه لر کوزه حوشن یاپیغی اراله ایدر وقانی مرابهوا اولش اوغلمک
قاصغنه سوره لر اول موصفده قیل بیتکمی منع ایدر ومراره سنی وضع محل صرحت
چکن خاتونک فرجه سنوره نک الحال وضع محل ایدر والعلم عندالله وبراله یعربی
وطواط دخی دیرلر وکذا الخفاش وفارسیده خربیواد وخربیود وخویرود دخی دیرلر
جمع خنافیش خفاف بضم الخاء فارسنوک قاز لانغ دیدکاری قوشدر فارسیده
پرستو فرستو فرستوک دخی دیرلر واکا ذوار الهند وعصفور الجنة دیرلر دیرا
ان ز عندنا اولکز نسنه یی اکل اتمز قال ان آعرابی کن زاهدا فانما حوته یدالودی
تقضی الاکل الانام جیبا او ماتری الخفاف حرم زادهم فاصبح مقیما فی البیوت ربیبا
صاحب قاموس دیدی که خاطف ظلم دخی دیرلر دیرا سایه سنی صوم کوروب قاپمق ایچون

اقبال وسرعت ایدر معنیف ج دیدی که خفاف برقوشدر که کندو سایه سنی شکار
طمع ایدوب اختطاف یعنی قاپمق ایستر صاحب تقویم دیدی که خطاف قاقی خطافه
ورنیلی کورچ اولاکز آقه نافعدر واکر آشیانه سنک چامورندن ازوب وضع محل ایده جک
خاتون لره ایکورسه لر سرهولت ایله وضع محل ایدر وبو خصوصده بدلی صغیر ترسیده میدانی
انخطف مز قرلی مثلنه دیدی که قرلی نبات الماء دن صغیر الجرم حدید الغوص سریع الاختطاف
برطیر در که بایشه صیدماهی ایکون سطح آب اوزرنده ترفرف ایدر شده حرصندن برویله
قعر مایه وکثره خذر ندن برویله نسنه مرغ شکاری خوفندن جوبهوایه مسافت ایدر
ته آب ج تحمل ایده جکی قدر سمک کورد کده سهم مرسل کبی اکا برتاب ایدوب وسرعتله قعر
ماده اخراج واکر بهوا مرغ شکاری کورر ایسه طرفة العین ج برموصفده انخفاض ایدر
لهذا اختطاف وحذر ج انخطه حرب مثل اولنور که اخذ مز عراب ویدکاری کبی واحزم مز قرلی
دیرلر احزم مز خرد ویدکاری کبی ویقال کن حذرا کالقوبعی ان رائی خیرا تدلی
وان رائی شرا تقعی ونابون نسنه قرلی ج اختلاف ایدیلر بعضلر دیدیکه قرل عربان
برکسنه نک اسمی درکه برموصفده طعام پانیل مرام امیدانه التبه اندن تخلف اتمز وبرطریقه
سلوک اتسه که اندن بوغ تاخطر وخوف اتمه ابدا اول طریقه برو دخی کتمز ایدی لهذا طمع
مز قرل صیغه مثل ایدیلر جمع خطاطیف وفی الصحاح هی الوطواط والعقار والخفاف بالواو
اباسیل قبرلانجی ویدکاری قوش بالوانه دخی دیرلر عوبهق بالوانه کوبهی وفی القاموس
الوطواط الخفاش ومرجع خطاطیف الجبال والعقار الخفاف والخفاف کرماء طائر
اسود والعوهق الخطاب الجبلی انتهی کاشانی دیدی که بالوانه برسیاه قوشدر که کیجه
هوا اهوا وچرزمینه واقع اولنه قالقه مزلر اغداسنه هوادیدیلر زرزور سار صغیر ی
قوشی صاحب مجمع سار تغیرنده دیدی که سیاه وسخن کوئی برقوشدر وچکرکه قوشی
اندن بر نوعدر حمه زرازیر حمامه پرستوک کوهی طاغ قارلانجی که اباسیل دیرلر فارسیده
بالوانه دخی دیرلر قاریه سار سبز بلبل صغیر عوی که آری قوشی تغیر اولنور ابو عبیده دیدی که
قاریه اول قوشدر که اما قلری قیصه وبورنی اوزون وصیرتی بلبل در عرب انکله تبرک
ایدوب اسخیایی اکا تشبیه ایدرلر مشرهوا اولان بابک تخفیفی ایله دریعقوب دیدیکی
عرب یاغی مشدد ایدرلر بطلیوسی دیدی که عرب قاریه ایله کاه تیمن وکاه تشاءم ایدرلر
چون آسمانده قدر راقه سحاب یوق ایکن یاران ایله تبشیر ایدر برکسنه یولده کاکا مصادف
اولسه مطردن خوف ایدوب رجوع ایدر لهذا تشاءم ایدرلر حمامه مرغ آبی اوردکی
اکثر نسخه ده جیم ایله ومصرحه ج خاء معجمه ایراد اولندی لکن قاموسی خوف خاء مهمله
الحمامیات طیر دیدی حمامه کبوتر کوکرجین عرب هر طوقی اولان قوشه حمامه دیرلر
تاجنده واحد اولدیغنه دلالت ایکون زنانه قبلنوب تأنیث ایکون اولمغله مذکر ومؤنث
اطلاق اولنور جمع حمام حمامه کبوتر جنکلی اولنه مالوف اولانه کوکرجین اموی

دو دیدی کہ اوّل ترجمہ یاوری چیقاران کوکوبجہ حمام دیرلر کوکوبجہ حمام دیرلر اصمعی یمامہ وحشی
کوکوجیان در دیدی ومصنفک تفسیری کہ فی کلامہ موافقدر وفی المثل ابعزّ من زرقاء
الیمامۃ یمامہ بو مملکت اسمیدر کہ اصلنده جو دیرلر ابادی ورزقاء یمامہ غایۃ حدّۃ بصر
صاحبہ سبی بر جاریہ در کہ کوزلری کوک ایدی سبی یمامہ ابادی کہ اوچ کونلک یولدان آلتونی کورر
ابادی واول مملکتہ بو جاریہ نک اسمیلہ تسمیہ اولندی جمعہ یمام ابو حاتم اصمعی دن روایت
اندی کہ کتاب طیر کبیرہ سنو وجہد بیان اندی کہ یمام حمام برّی دن معروفی یمامہ در وبزم عند مزدن
اولان حمام ایلہ یمامک فرقی بو در کہ بزم عند مزدہ اولان حمامک طوقی یمامک آلتی صیرتی طرفندہ بوینی اوزاری
وار در یمام ہم اول یاصل بوقدر یاسترتی کہ بوینی کوکوبرہ ہم اصمعی دن روایت اندی کہ بہر طوقی اولان
حوتشہ حمام دیرلر کسائی دیدی کہ حمام برّی ویمام مخانثی در کمال دمیری دیدی کہ صواب
اولان اصمعی کلامیدر ازہری ثعلب دن نقل اندی کہ الحمام کل ماعبّ وہدر ابن سیلہ
دیدی کہ قوشلر صوایچہ عبّ دیرلر برتب دیمزلر وہدیر اندن عبارتدر کہ قوشلر اوزاندہ
صدانی بریدن قطع ایتمیوب بریدی آردنجہ اظہار ایدہ وعبّ اندن عبارتدر کہ قوشلر ایچکلرندہ
میانلرندہ تنفس ایتمیوب بریدی ارسطو شویلہ زعم اندکی حمام سکز نسنہ دن زیادہ معمر اولمیہ
وفی المثل آلف من حمام مکۃ وآمن من حمام الحرم وتغلدیا طوق الحمامۃ برکہ حصلہ ذیبہ دن
منفک اولدہ ضرب اولنور یعنی حصلہ ذیبہ نی بر مرتبہ التزام اندی کہ حمام دن طوق منفک
اولدیغی کبی حصلہ ذیبہ دخی اندن منفک اولمز فائدہ ابن حکمان ابن سیرین ترجمہ سنده
دیمراندہ کہ بر کسنہ واقعہ سنده کوردی کہ بر کبوتر اخذ ایدوب قتل ایدی میردی وخانہ سنک
اورزینہ بر سیاہ عرّاب واقع اولدی ابن سیرینہ عرض اتکدہ مسعر اولوب دیدکہ بر کیسنک
قلادتک سن بیجوارکنک خاتونہ تردد ایدرسین مع ہذا سنک کندو خاتونکہ غیریلر
تردد ایدرلر ودخی معلوم اولکہ ابن سیرین انس بن مالک مولالرندندر وہزار ایدی
دیونہ مبتلا اولمغلہ جعل اولندی ودیرایدی کہ بن اصلا کندیمہ جعل دیجا یاپدیغک
مرتبہ گناہ بیلیم لکن سوفندہ وار درکہ بر کسنہ مغفل اولمش ایدی واقعا سندن فرق
سنہ دکہ صکره اکا یا مغفل دیمش ایدم اللہ اعلم سبب بو در بعیل کبوتر نک ارکک
کوکوجین ومطلقا کوکوجین صدا سنہ ماخاقتہ وحتی صدا کوکوجین ہم وکوکوجین یاورسنہ
دخی دیرلر حضرت نوح زمانندہ وقت طوفاندہ عطش دن ہلاک اولمش یا البتہ قوشلر
صدا ایدوب ضایع اولمش کوکوجین یاورسینک اسمیدر کہ حالا بر کوکوجین بولمدرکہ الا
الا انک انجون فریاد ایدوب اغلامیہ عکس کبوتر حمام دیشی کوکوجین جمعہ حمائم حوزل
کبوتر بچہ کوکوجین یاورسیہ جمعہ بغبغ دخی جوزل دیرلر جمعہ جوازل قمری
معروف در جمعہ حمار صاحب مجمل دیدیکہ حمر بر مدینہ در ظلم بو در کہ مصر الطرفندہ اولہ
طیر نرکوزاول مدینہ یہ منسوب در قال سعید بن المبارک نظم اری الفضل لسبق لتاخر
اہلہ ۔۔ وجہل الفتی لسبق لہ فی التقدم ۔۔ کذاک اری الخشاش یتبعہ قحمہ ۔۔ وقد یکبو

الحمر

الحمری حسن الترنم سنک فی حمر قمری نرا رکنک قمری ورشان کبوتر دستنی بیان
کوکوجینی وصاحب صراح حمامہ وفاختہ دن تولد ایدر برقوشدر دیدی وفی المثل
بعلبکۃ الورشان تاکل رطب الشان میدانی اضافت اللہ روایت ایدوب الرطب
الشان روایتنی انکار ایدوب عوض مان برنوع علد دیدی وبعض لغوادر کہ شان
سنوا قریہ لرندن برقریہ در کہ جودۃ تمر ایلہ معروف در دیدیکی اضافہ روایتنی تایید ایدر مصنف
اساس ومستقصی الرطب عبارتیلہ ایراد ایدوب ضرب المثل التمر ایلہ تفسیر اندی ومستقصی
ہم دیدیکی بر عربی خرما یہ گلمکینہ بعض اندلر عجد مزبور خرما نک البولرینی تناول ایدر ایدی
خرما صاحبی سوال اتکدہ فرمایی ورشان اکل اندی صیوا اکل اتمدم دیدکدہ بو مثلی
ایراد اندیلر میدانی دیدی کہ اول کسنہ حقنده ضرب اولنور کہ بر سنہ نی اظہار وشکایت اجرا
ارادہ ایدر فحص قفص معروف در جمعہ اقفاص جدیلہ مثلہ خرآد کاوک کبوتر وکبوتر
خانہ کوکوجیان کوہ سبی ویلووہ سبی وسقف خانہ نہ اصد قاری سبت کہ اپکنلہ کوکوجیان
مکمور اولمز جمعہ عنابید قبحہ کبک گلنک فارسیدہ معرب در بر اکلام عربیہ قاف وجیم بر کلمہ
ہم جمع اولمز ومذکر ومؤنثہ اطلاق اولنور جمعہ قبج وقباج حجلہ مثلہ جمعہ حجل وحجلی
فیروزآبادی دیدی کہ حجلی دقلی وزننده اسم جمعدر کہ ظربی دن عزی نفسی یعوقدر
وگلنک اقی معتدلدر نصف درہم مقداری جگر بدن یوطمق صرعہ نافعدر وبرآی ہم
برکرہ زہرہ سبی ایلہ استعاط اتمک ذہنہ حدّت وبصره قوت ویرر دمیری دیدی کہ دیشی
گلنک یمورطہ لرینی وضع اتکدہ ارکک گلنک گلوب ارکک چیقہ جق بیضہ لرینی سنجوب
اللہ آلور ودیشی چیقہ جق بیضہ لرینی دیشی اللہ الور ولوجوہ اوزرہ ترتیبہ ایدرلر توحیدی
دیدیکہ گلنک یکرمی یاشنہ بالغ اولور یعقوب کبک نرارکک گلنک فوقلی دخی
بو معنایہ در جمعہ یعاقیب سنک بیجہ کبک گلنک ارکک یاورسینک ارککی مؤنثی سنکدہ در
وتراج تنرو سوکنلی لکن مشہور اولان بودرکہ تراج دیدیکلری قوشدرکہ سوکنلنه شبیہ
در ومذکر ومؤنثہ اطلاق اولنور تذروح تنرو سوکنلی موب در جمعہ تذارح غرغر
مثلہ جوہری دیباجہ برّی بغلی یاباں طاوغی دیدی وفی اساس ماکیک بیاباں جغطاری
قاقنک وضیتہ دراج نرارکک تراج قطاۃ وکذا الہودہ سغرودما غیر تلاق قوشی سنک
جوارکنک دخی دیرلر کنیہ سی ام ثلاث در ریزلاوچ دن زیاده یمورطہ وضع اتمز نقل یاقوت
فی معجم البلدان عن ابی العباس الضبی نظم کم مریض عاشہ بعد ما یئس ۔۔ بعد بموت الطبیب
والعوّاد قد یصاد القطا فینجو سلیما ۔۔ ویخل القضا بالتصیاد جمعہ قطا وقطوات
وقطیات دخی کلور وفی المثل لیس قطا کقطقطی یعنی اکابرا صاغر کبی وکلدر ہم
ناقص وکامل نہ یکسانده در وفع امور انکہ ارسلمیری آیدنہ حدّ نجوات وایضا
فی المثل اصدق من قطاۃ زیرا قطانک برصوتی وار درکہ تغییر اتمز وصوتیلہ اسمنی حکایہ ایدرلر
زیرا قطانک قطا در لہذا عرب اکا صدوق تسمیہ ایدرلر وفی مثل اجزء من القطا بخصیہ

الاحدل • اول شریف حقنه ضرب اولنور که برقیری تحایه ایله • ابوزید دیدی که
قطا بکری کولنگ بلکه زباج یولدن صوطلب ایدنگ اچون ایدر • والا با غلایوب
طلیع فجر وقتنده طیران ایدر که طلوع شمسدن دیدی قوناق منزل قطع ایدر کزا
قاله الواحدی فرغرح حیوان المتنبی اصمعی دیدی که قطا صوم مراد اغدکه بقصوت انکز
وعرب قطا • وانثی استماع اولندقده سرور اولور لزیرا صوقرب اولدیغنه دلالت ایدر
وبعضلر دیدیلر که قطا تسمیه اولندیغی ثقیل اولدیغی اچوندر • یقال قطا الرجل یقطو اذا
ثقل مشیه • وفی مثل اخر لو ترک القطا لنام لیلا • اول کسنه ضرب اولنور که انی جبرا •
وقهرا امر مکروه یه حمل ایده لر خبارى چرز • طوی قوشی واکثریا قوملده یاشایدیغی اچون قادسیله
نخاک حشه • دنی دیرلر وخرخال ایده دنی تقریر اولنمش لکن خرجال برکوک قوشدر که
اکثریا صوقرب اولور • قوعوکبی جمعه خبارات وخبارىات کما دیمشلر حیوانات
قرب • دیدیکه خبارى اسم جنس در • مذکر ومؤنثه وواحد وجمعه اطلاق اولنور • وکاهی جمعنده خبارات
دیرلر وهوبهری دیدیکه خبارى قرب • اولکی الف تانیث اچوندر • الحاق اچون دکلدر بلکه اصل
کلمه کبی قلشدر • ومعرفه ونکره قرب • اخرنه تنوین لاحق اولمز • کما مذکور • بو معانی نقل دن
صکره دیدیکه کلام مزبور بهبهری دن سهو بلکه انده اولان الف تانیث اچون در •
سلمانا قرب • اولان الف کبی استهم • وعرب خبارى اچون سلاحبا سلاحبا دیرلر سلاحی
بخبی درکه آلیجی قوش اکا قریب اولدقدن بخنی اتک • ورزینه القا انکله طیران دن عاجز
اولوب یدیکدن خلاص اولور • حاحظه • دیدیکه عرب عندنه ثعلبک اوجدر • وغانا
وتحاوت • وسلاحی که خبارانک بجکدن چوق وبغایه بدر ایچه سی وارد ر • وفی المثل
اردهی • وانثین من سلاح الثعلب • ودنی دیدیکه ثعلبه دیدیلر که بچون سن کلب دن
زباج صید آردیکه سرعت ایدر لسان حیوانات دیدیکه بن تندو نفسم اچون سبع ایله دم لکن
لکه کلب غیر یله اچون سبع ایدر خرب چرز • ارکک طوی جمعه خزمان زبار بچه
چرزه طوی قوشنک یاورسی سبع کروان یاورسنه بدل دیدکلری کبی نعامه شتر مرغ
صوه قوشنه مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور • زیرا مانیث اچون دکلدر حمامه وحمام کبی
جمعه نعم ونعایم وفی المثل خفت نعامتهم پریشان • اولمق جماعت حقنده ضرب اولنور
ودنی ظل نعامه حیوب طولدن کنایه ایدرلر • عبریه مقامه زبیده خاتون نعامه
وسکنت نامه • دیدیکی شیء شالت نعامتی ارتفع نغمه ایله تعبیر ایدکدن صکره
دیدیکه معلوم اولدیکه مذکور شالت نعامه دیرلر • ارتفع خشبه معناسنه وشالت
نعامه القوم دیرلر • منهزم فار جمع الته • واول قوم که جلایا موت سببیله منزللری خالی اولوب
شالت نعامتهم • وخفت نعامتهم ورق رثاکلهم دیرلر • ونامه حرکته التی تنعم بجناحیه بعبارتله
تعبیر اتدی که مات معناسنه منجر اولور • زیرا حیاتی اشعار وغمزدن حرکت ساکن اولمی
موت ایله اولور • ودیدیکی بعضلر زعم اتدیلر که نامه قائمه وزنده یا فلوخ طلری معناسنه

طلری معناسنه اولمقله اول طمرک دسکوتی دنی موت ایله اولور • وفی القاموس اسکن
الته ناقته • ویقال ناقته بالشدید بدای ناقته • وشالت نعامته دیرلر • فلان کسنه وفات
ایدنی معناسنه عادت دندنامه در • قال • بالیتنا امنا شالت نعامتها • ایکا ایرجنه ایکا
الانثار • ودنی شکت ناقته معناسنه • مذکور • مستعملدر که نامه یم دن مأخوذ در
صوت معناسنه • وعرب بددعا مقامنده اسکت الله ناقته دیرلر • ای ما مه کذا فی الاصلاح
مرزوقی • دیدیکی که نعامه قدم معناسنه دنی کلور لیس شالت نعامته ای ارتفعت
رجله معناسنه اولور که موت دن کنایه در زیرا وفات ایدن کسنه نک بجنازه
سنه رفع اولنور • وکاهی رفع رجل وقدم مفارقه اهل • ووطن • ه استعمال اولنور •
ودنی طار النواب دیرلر • مفارقت حاصل اولدیغی • دیه بحک برقرب اولنور •
ترسنی دیدیکی که ابن الثعامه طریقک کنیه سی در • بعضلر صدر القدم بعضلر
ساق بعضلر اباق • ه بطر بعضلر وشی • ه در دیدیلر • ظلیم شتر مرغ نر صوه
وقوشنک ارککی کنیه سیدر ابو الصهادی در جمعه ظلمان یقوع مثله یقیم دنی بو معنایه در میم
زائده در یقتوع نقض دنی بو معنایه در • یقل شتر مرغ حیوان • وفی الاساس رأیت
یقلا ویقلا • وهو الظلیم • فیروزابادی یقل کنج حوه قوشی ویقل ظلیم • وضب
وکاحل ارکک صیچان معناسنه در دیدیکی خفید دسنفع مسنک ابغیل ازنبر
چیرنی یهداسد • یقال اجبل اجبیلی ای جبان • وظلیم اجبیل جفل دنی بو معنایه در
نثل حوه قوشنه صوطرطیسی زال بچه شتر مرغ نر حوه قوشنک یاورسنک ارککی مؤنثی
والته در جمعه زیال علیان مثل کروان الظلیم اکهه للقوسع الظلیم زف پرشتر مرغ
وفی المثل الین من زف الظلیم اوزه مرغ آبی اوردک وکذا الوز جمعه اوز اوزون
دنی کلور بطه نامزد معروفدر • مذکر ومؤنثه اطلاق اولنور بط قال الادیری البط عند
العرب صغاره والاوز کباره قلوصا مثله ویضرب بالبط یقال اولبط یهدین بالبط
یعنی قارشط ایله وعید وتخویف اولنوردی دیرلر بط شطان جمعنده اولنور • ترکی قورداک
انکسنی جکرایله ضرب اتمک کبی در دیه بحک برقرب اولنور نحام نوتک ضمی ونونک
تخفیفیله سرخاب آکیت • دیدکلری قوشدر دبسی موسیچه اق قومری وسیاه وقیرمزی
مبانلنده اولان قوشه اذلس دیرلر • دباسی دنی دیرلر • صاحب مجمع موسیچه تفسیرنده
قمری کبی بر قوشدر • دیدی وصاحب جامع اوکه بیک در دیدی • بو کلام صولغ لغوی ملاحظه
اولنور • کرکی کاکلک • طوزنه دیدکلری قوشدر فیروزابادی دیدیکه طوزنه نک ماغ ومراده سنی
زنبق یاغنی ایله قارشدیروب بورونه سقوط اته لو مبانی غالب اولان کسنه نک نسیانی
ازاله ه عجیب درکه بعده ایدا بونسنی فراموش اتمز • ومراده سنی چوکوندیر صوی ایله اوچ کون
مقداری سقوط اته لو الته لقوه بی دفع ایدر ومراده سنی جرب وبرصه طلا اتسه لر •
نافعدر • خبر جمل • دنی کرکی معناسنه در دی جمعه کراکی قال الادیری فی حیوة الحیوان الکبیر

اولکه

مزاحف ان لا بیت فی بدنه شئی لعن الشعر فلیأخذ جزء امنه ازاینجا و منلد مخ کرکی بدرها
جیعا ثم یطلی بها ای موضع اختار من بدنه فانه لا یطلع فیه شعر **لقلق** معروف در که لکلک
در ارکنیه سه ابو جلیح دد کذا فی الصحاح والقاموس **قعقع** مثله لقلقک بهمی لقالق
لغلغ دخی لغتدر ابو علی ابن سینا دیدی که دکا ایله شهود قوشدر اکثریا ایکی آشیانه
اتخاذ ایدر بر دیارم تغیر هوا تحمل ایله دیاری ترک ایدر ولقلقک
صلغ گورینی گوتورمک باعث شهر وصول گورینی گوتورمک باعث نوم در **کروان**
چوبینه قوغو و بالتحریک قال الدمیری طائر شبیه النحط ولا یقام اللیل سمی بصفته فی الکری
صاحب محیط و حلبی چوبینه اغاج قاقان دیو تفسیر اندی **جعه کروان** علی غیر القیاس
حوبری دیدی که کروان حباری و بعضلر کرکی در دیدیلر و فی المثل **نظم**
سئلت بان البئر بالتحم طیب :: وان الحباری خاله الکروان :: یعرف عند الشئ یتمثل
ولا یقدر علیه :: قاله الدمیری **کرکی** چوبینه نز و عرب کری بی صید الوکلاننه اطلق کرکی
انک لن ترمی حتی تثیر الدرلر وان آفی الستماع الذکله زینه ملاصق اولوب
اوزینه ثوب القا ایدوب صید ایدرلر لهذا غافل اولانی کمنه یه کوی دیرلر تقول ما کری
انک لطویل الکری ای النوم والغفلة **هدهد** بوجو معروفدر فارسیده بوبه
دیو بک دیرلر و رکیده تحریف ایبک دیرلر بعض نسخه ده بوشک ایله تغیر
اولندی سرهوا اولق ملاحظه اولنور دیرلر بوشک کوبه یغی کدی معناسنه در
جعه هداهد لطیفه قزوینی حکایت اندی که هدهد بوکون حضرت سلیمانی غم ضیافت دعوت
اندی سلیمان دیدی که تنها بنی می دعوت ایدرسن هدهد دیدی که هم سنی و هم جمیع عسکرینی
دعوت ایدرم چون سلیمان عسکری ایله حاضر اولدیلر سهدهد هوایه پرواز ایدوب
برچکه که صید و باشنی قطع و دریایه القا ایدوب دیدی که بیورک اتلدن حصه منلد
اولدین شورواسندن ایسته دیکی قدر اکل اتسون سلیمان و عسکری هدهدک
بوکلامندن برشئه کامله ضحک اتدیلر قال **نظم** حادث سلیمان یوم العرض هدهده
آنهدت الرعد جواد کاذب فیها :: وان شدت بک الحال قائله :: ان الهدایا علی قدر مهدیها ::
لو کان یهدی الالاسر قیمته :: لکان یهدی لک الدنیا و ما فیها :: **باکه** بفتحتین بایقوش
جعه باکام عرب سنوبیله زعم اندی لرکه بوکسنه مقتول اولوب قاتلندن انتقام آلنمه اول
معتوکدر وحی باکه اولوب مزارینک اورزنده فریاد ایدوب اسقونی اسقونی دیر
استقامی الندقدن صکره اوچوب کیدر **صدی** جغدنز ارنک بایقوش **جعه اصداء**
بوقه معروف درکه اوکو دیدکلری قوشدر بایقوشدن بویوکدر **جعه بوم فیاد** نزلو
دونک ارکلی حوبری دیدی که بوم و بومه بوقوشلرکه مذکر و مؤنثه اطلاق اولنور دیرلر
صدکه و فیاد مذکره مخصوصدر **ضفدع** مثله **جمعی** اضفاع و ضفعان کادر لقال لن یخاطر
البارل الزجع ولن یطایر البارئ الضفوع جاحظ دیدی که بوم برقاچ صنف در باکه

صدی ضفوع خفاش غراب اللیل بوم واضاف مذکوره نک طبعنده غراب نوعنه
عداوت متقدر بوشیده اولیه که ضفدع فارسیده چم کو وجو کوبک دیدکلری
قوشدر لکن بیجه قوشلرندن اولمغله بو معامده مثله ایله تعبیر اولنمشدر بوقوشلر که
بیجه و قنده ایاغندن باشلرنه قدر اصلیوب اول قدر فریاد ایدرکه بورندن قان کادر
برلم دیارلرم استحاق قوشی تعبیر ایدرلر بعض نسخه ده مرغ شب ایله تعبیر اولندی و بعض
کتبده اوکودن کوچک قوشدر دون قوشی دیرلر دیدی **شقوان** کاسکنه آرد قوشی
که تاجلی و بشلی در شبنگ دخی دیرلر وزاغ کبودایله دخی تغیر اولندی یعنی کوچک فارغه
وکذا الاخطب شینک فتح و کسری لغتدر کذا فی المحکم وادب الکاتب بطلیوسی شرح
کبیرده دیدی که لغت عرب ده فقدان یوقدر فاخته فتحیله حلیل ابن احمد شینک کسری
ایله دخی روایت اندی بطلیوسی دیدی که لفظ شقراق ده اوچ لغت وارد در شینک کسری
وقافک سکونی و شینک فتحی و قافک سکونی شرقراق شینک ضمی و قافک سکونی شرقراق
دخی لغتدر فی القاموس الشقراق بکسر السین الشقواق وکوطاس والشرقراق بالفتح
والکسر وشرقرق کسفرجل طائر معروف انتهی کمال دمیری دیدی که شقواق کوکرجیلی
مقداری بیشل قوشدر اکا اتحیل دخی دیرلر وعرب انکله تشاءم ایدرلر **اتحیل** کوکرجیله بویون
بوران قوشنه که سیاه بکلری وار در وکذا الضفادی **سمانی** ورنیج بیلدرجین سمانه دخی
دیرلر واحد وجمعه اطلاق اولنور **سلوی** مثله عربی ده صرّاخ دخی دیرلر **طاووس** معروف
جمعه طواویس **فاخته** معروف درکه اوکنک تعبیر اولنور **حلحل** دخی بو معنایه در
جمعه فواخت **شفنین** تبر قارغه معداری بر قوشدر که عراق ده جوق اولور وتبتور
دخی دیرلر کاشغی طاوسدن کوچک بر قوشدر دیدی عرب زعم ایدرلرکه بیلان
فاخته صداسندن فرار ایدر حتی روایت اولندی که بعض مملکت ده بیلان جوق اولمغله حکماء
عرض اندیلر حکما اول مملکته فاخته کتورمکله امر اندیلر جون براز فاخته کتوردیلر بیلانلر
بالکلیه منقطع اولدی وعرب آنی کذبه نسبته ایدرلر زعم ایدرلرکه صوتی اوان الرطب عبارتیدر
که خرمانک وقتی کلمکله آنی تصوت ایدر کمال الدین دمیری دیدی که فاخته یالکذبه نسبته
اللهوکلرینک وجهی یوقدر کوک درکه امام غزالی احیاء علوم ده صبر و شکر بابنک اخرنده دیدی
که اول عاشق که محبتی حد کماله بالغ اولمکله کلامی استماع اولنمقده طبعه خوش کلور لکن
بعدان اعتبار اولنمز نته کیم سلیمان علیه السلام زمانلرنده بر فاخته ذکر روجه سنه عرض محبت ایدوب
بر ساعت بیان دن خالی اولمزایدی لکن روجه سی کلامنی اصغا و اکا میل ایتمز ایدی بر کون
روجه سنه دیدی که سبب بندرکه سن بکا اصلا میل ایتمزسین اکر بنی ضعیف و حقیر ظن ایدرسک
خاتمکی بن قوشندن بر مرتبه واصل اولدم که مراد ایدرسین سلیمانک ملکینک آلتنی اولسنه جیوردم
سلیمان علیه السلام فاخته نک نوالاف وکذا فی الستماع انکله دعوت ایدوب دیدی که فاخته اول
کلام کدن تکلم ایدک اکا باعث ندر فاخته دیدی که یا نبی الله بن عاشقم و محب صادقم و عاشق

اولان کسنه نک کلمی نک معناسی سؤال اولنمز و فرط سوزش محبتندن لسانه هرنه جاری
اولورسه انک ایچون مؤاخذه اولنمز انتهی و فی المثل هو الکذوب حتی فاجئته و فلان للغائبة
عنده الوذر بلبل هزار دستان اسنده موصوف در جمعه بلابل تقول العرب البلبل یغدن ای یصوت
کفارسی حیوة الحیوان جزء عینه لغز و ما طائر یصفه کله ∴ له فی درنی النوع سبع ولبث
رأینا ثلثة ارباعه ∴ اذا صحفوه غدا و هو ثلث عندلیب نزاوه بلبلک ارکلی جمعه عنادل
ریزا رباعیدن دنیا اولانکلمه قاعده بودرکه رباعی یه رد اولنوب جمع و تصغیرینا اولنور
البلبل یغدل دیرلر بلبل اوازایدن معناسنه کعیت مثله تصغیر صیغه سیله استعمال
اولنور کمیت کبی هزار مثله هزار دستان دیدن مرتب در و فی القاموس والهزار موصوف
فارسیة هزار دستان بیغا مخفف اولورسه ممدود و مشدد اولورسه مقصور استعمال
اولنور بس بیغا و بیغی دیرلر ∴ طوطی معروف در ابن خلکان فضل بن الربیع ترجمه
سنده دیدیکه احمد بن یوسف الکاتب نام برکسنه نک برجاریسی وار ایدی که انک برطوطی سی
هلاک اولوب تعزیه ایچون شو ابیاتی تحریر و ارسال ایدی و انک عبد المجید نام برستی الخلق
براد گاری وار ایدی طوطی نک هلاکنی وعبد المجید ک جیوتنی جمع ایدی
انت تبغی ونحن طیرا فداکا ∴ احسن الله ذو الجلال عزاک ∴ فلقد جل خطب فیرزانا کا
عجبت للمنون کیف انتهاکا ∴ وتخطت عبد المجید اجل الموت
منه البقاء واولی بذاک شملنا المصیبان جمیعا ∴ فقدنا هله ورزیته اکا غنقا
سیمرغ موجود الاسم معدوم المسمی برقوشدر بر کسنه غیبته طویله ایله غائب اولسه
طارب به العنقاء دیرلر رخمه استخوان خوار لوری قوشی وقارتاله وقوزغنه دنی
دیرلر فارسیده دال و داله و استخوان رند و مردار خوار دنی دیرلر جمعه رخم انوق
نزاوه رخمه نک ارکلی و فی المثل اعز من بیض الانوق ریزا انوق صائب طاعلک قله لرنده
اشیان ایدوب کمال درجه سنی زیاده محافظه ایدر موصوف ایدوکندن احمق اولق اورزه شهرت ویرمشدر
حتی یقال هو اشبه الانوق فی الحذر والخوف و وجه بری کلامندن مستفهم اولورکه رخمه وانوق مرادف
اولهرایکیسنه عرف ∴ و ذات اسمین والاکثران یقال ∴ قولنک بیانندن دیدیکه ذات
اسمین دیدیکی نک سببی بودرکه اکارخمه وانوق تسمیه اولنوز جمعه غربان و بو ممالکده اوچورلق
اولمه بنده ارض لایطیر غرابها دیرلر غربان جمع کثرت درجمع قلتی اغربه در و یقال طار
غرابه اذا شاب و هو واقع الثوب ای شاه قال ٩ و ما رأیت النسر عز ابن دایة
وعشش فی وکریه جالبش لنفسی ابن دایه غرابک کبنه سیدر لو یقامه لسر دن شیب
وابن دایه ذی الشباب مراد در و فی المثل فلان لایرجع حتی یرجع غراب نوح عودت اعتبار
و ماجوذ بطیئا انجاح مرام ایچون عودت ابدن رسول حقنده ضرب اولنوز و بو مضاده اهل
بصره حتی یرجع لشیط من مربد و اهل کوفه حتی یرجع مصقلة من سجستان و عرب حتی یؤوب
القارظ العنزی صوص ضرب مثل ایدرکه مثل اغیر بوکتابه برجمع تفصیل اولنمشدر و فی القاموس

ابن بیض کاصیر الغراب والداهیة کنبت بارح و فی المثل حمر علیه رجل الغراب ناقه نک
سمه سنی بر کونه یا غدر کرکه کوچک اندن سمه امک محال اولور اول یاغه رجل الغراب
دیرلر فلان کسنه نک ایشی غایة مشکل اولدی دیه بحث برم ضرب اولنور قال
الکمیت اذا رجل الغراب علی حرت وکرنک فاطمئن فی العشیر و یقال لا افعل ذلک
حتی یشیب الغراب که مراد ابیض در ابو نعیم علیه ٩ روایت ایدی که برکسنه نک دریاده
سفینه سی منکسر اولوب برجزیره یه چیقدی واوج کون سرکردان تحیری و شوبیتی
انشاد ایدی ∴ اذا شاب الغراب اتیت اهلی وصار القار کالابن الحلیب هاتف دن
کلدی که ∴ علی الکرب الذی اسقیت فیه ∴ یکون وراه فرج عن قریب بو اشاده بر سفینه ظاهر
اولدی الکار کوب ایدوب اهلنه واصل اولدی و فی المثل کالذئب والغراب ایکی متفسد
رفیق ٩ ضرب اولنور زیرا مزبور ذئب برسمته توجه ایدرکه عراب دنی لاشه امید یله اکا تابع
اولور خاتم زاغ سیاه سیاه قارغه که قوزغون تعبیر اولنور ختم دن مأخوذ در برشیئه
قطع و جزم معناسنه عرب عنده ∴ غراب مزبور افراقه جازم اولدیچون خاتم
دیدیلر غداف مثله جوهری دیدیکه عداف غراب الغیظ در و لوتی جوف اولان برکسه
دنی دیرلر غراب البین جوهری الآنچه قارغه در دیدی جاحظ دیدیکه غراب غراب
البین تسمیه اولنور زیرا قوم منزلدن مفارقت ایدکدن اول موضعه نزول ایدرلر
چونکه قوم منزلدن مفارقت ایدکدن صکره غراب نوعی اول موضعه واقع
اولورلر بنیونت دن اخذ ایدوب مرغ به غراب البین دیدیلر انتهی مقدسی
کشف الاسرار فی حکم الطیور والازهار نام تالیفنده غراب البین لسانندن حکایت
ایدی که ∴ وبانا کا الخطیب ولیس یدعا ∴ علی الخطباء اثواب السواد ∴ ∴
انوح علی الطلول فلم یجبنی ∴ بساحتها سوی خرس الجماد ∴ که بیت اولدیکه
غراب البین سیاه اولدیغنه ∴ و بیت ثانی دن قومک منازلنه واقع اولدیغنه
دلالتی ظاهره در و جاحظ دیدی که غرابه اعور دیدکلری کبی غراب البین دنی اعور تسمیه اولنمغله
بعضلر اعور تسمیه اولندیغی سلامة ایله تفؤل ایچوندر بر یه یه مضاده و یدشمالله
یسار دیدکلری کبی و عرب غرابی سائر حیوانات دن شو ملک خصوصاه تقدیم ایدکلری
حکمه لریندن ادیت ایدیکی و غراب بغایة حدید البصر اولمغله اضافت عینیدن حذف ایدکلری
ایچوندر ∴ ارسطاطالیس بغوت نام کتابنده دیدیکه غراب البین سیاه و بوزنی ابیض قلری
صار و اولورکه بر اوت دن وات دن اکل ایدر ∴ قال ابن مالک ٩ و جمعه
الغراب اغربة و غرابان و اغربة و اغرب و غرابین و غربان ∴ غراب تسمیه اولندیغی سیاه
اولدیغی ایچون در ∴ و فی الحدیث ان النبی ﷺ یبغض الشیخ الغریب ∴ ابن سعد دیدی
که غریب صقالبی سیاه بیله صباغت ایدن کسنه در قال الشاعر ٩
و ما یکن الغراب له دلیلا ∴ یمر به علی حیف الکلاب ∴ و فی المثل لا افعل ذلک حتی

یشیب الغراب یعنی ابدا ابو عبیده دیدی که غراب کینه سی ابو المرقال در ...
قال الشاعر ان الغراب وکان یمشی مشیة فیما مضی من سالف الاحوال
حد القطاة فرام یمشی مشیها فاصابه طرف من العقال فاخل یشتد یا ویحها
فلک کینه ابو المرقال ورخ الاساس ارقلت الناقة فی مشیها اسرعت اتبع کلام
پیه الآیه قارغه وهمار قارغه وسقسقان شاملدر طیور وکلاب ج الثعلق
صواب ج الثعلق منزله سنه در ورخ الدستور ابو القعقاع کلاغ مالک الحزین بویتمار
بالتصحیل دیدکلری قوش ابو الحزین دخی دیرلر بعض کتب باشنده رسیده نظر فقیر اولدی
که مالک الحزین برقوشدر که هیئته دوزخ حوفندن عکسین در جاحظ دیدی که مالک
الحزین برقوشدر که هیئته اقارصوکنارنده اولور واکر صوجریان اتمز اولسه محزون اولور
وصودن ایکمز صوسیز لقدن هلاک اولور که صوازقالو دخی حوف ایدر ودخی دیدی که
طیر مذکورک اسمی مالک در والحزین لفظی عطف بیان در ابو حفص عمر کسی وحزین تسمیه
اولندغی صوغور ایدر جسو لتصور ایدوب محزون اولور عقعق عکه سقسقان کلازه
دخی دیرلر کمندش دخی بو معنایه در قال الشاعر بئست بزمرم کالعصی سبب فارسیه وبعضا عداد الابل بمکه
الص وانجت من کمندش زمخشری وکامی من دوابه لاتحل وزقوها الله یرزقها وایاکم قول
شریفنک تفسیرنده سفیان ابن عیینه دن روایت اندی که حیوانات رزقنی ادخار ایدر دیدی
الانسان وقارنجه وفاره وعقعق وبعضلر بلبل دخی ادخار ایدر دیدی
وعقعق اکرچه بوشیلری بوصوصه اخفا ایدر لکن فراموش ایدر ومقتضای طبیعی بودر که
حلی معوله کسنی قایوب کوتورر قال الشاعر اذا بارک الله فی طائر فلا بارک
الله فی عقعق طویل الذبا باطویل الجناح متی ما یجد غفلة لبرق یقلک عینیه
فی رائسه کانها قطرتا ربیق جاحظ دیدی که عقعق ماورولرینی برک وعقوق
انمکله بو اسم ایله تسمیه اولندی بعضلر بیم مذکور صوتندن ماخوذ دد دیدیلر بعضلری
دیدی که عرب طیور دن تشأم ایدرلر لفظلرندن اخذ انمکله مثلا عقعق دن عقوق
وعقاب دن عقاب اخذ ایدرلر حکما دیدیلر که بوکسنک عصفوره اوق بیکاتی وسنکه
باتوب جیقه عقعقک دماغنی بزار پنبه یه سوروب اول کسنه لوک اورزینه وضع الله
لرسولت ایله اخراج ایدر مشرشور لستودینک یوندقوشی مرغاب دخی دیرلر بورقوش
دخی بو معنایه در وعندان اقدم بعض نسخه ده واقع اولدیغی اورزه کنجک ماخوذ ایله
تقیر اولنمشدی ابو برآقش قنفذ معدای الآیه قوشدر موکلر بنی قنا رتدقلرنه
کعناکون رنکه کیدر ودجاجه دالک فتح افصحدر جاکیان تاووق مذکر ومؤنثه اطلاق
اولنور زیرا تماسیح حمامه وبطه ده اولان تاکیلی معزد وجمعی ماینی فوق ایکون در
دال ده حرکات ثلث لغتدر ابن سیده دیدیکه دجاجه دج دن ماخوذ در اقبال
وادبار معناسنه کینه سی ام الولید وام حفصه وام جعفر وام احدی وعشرین در

جعبه

جعبه دجاج ورخ الکتاب المسمی بفصیح اللسان الدجاجه انثی الدیک وقد یسمی
الدیک دجاجة وهو مفتوح الاول وحکی الخلیل ایضا الکسر لغة العرب غیر غنی دجاج
جشی در وسندی دخی دیرلر کیله یا یاک تاووق دیدکلری در صاح ذوا الرمة
صبوب حروس مراد ایدر لرورعثان اول ایکی قیرمزی ات درکه منقارنک التنه
یونس یعنی حرکت ایدر وقرط وقلاح مثلو لسنه یه رعثة ورعثه دیرلر یقال صبی مرعوث
ای مقرط رخمت الدجاجة بیضها دیرلر بیضه لرون اکتنه اکوب باصه وارخمت الدجاجة
صبوب بیضه ذکر اتمزلر ورغثها ایدیا ترخیما دیرلر دجاجه فی اصحابی یا جدرسه وترخیم
لفظنده قطع درریزلر دجاجه بیضه سنی قطع اتمدیکه یا صمار ترخیم الاسم المنادی
بو معنادن ماخوذ در کذا فی الاساس دجاجة بیوض خایه کن مقف ازخایه کسنه
یقال اصغ الدجاجة ای تقطع بیضها دیک افرق حوچش بدو نیم باشلی برآیل
معوی کردن خرم ویرقوشک بوینده مستدیر اولان لوکلره دخی دیرلر اکر محاربه
ایکون اول توکلری قاباریه برآل وبرآل وابرآل الدیک دیرلر لهذا خروس ابو برآیل
دیرلر مقف ماکیان کوک که غایه تحریف ایدوب قورق تاووق دیرلر اصمعی
دیدیکه اقفت الدجاجة دیرلر یعنی دطه سی منقطع اولسه کسانی یعوطه سنی قارنی آکنده
جمع ایله دیدی فروج چوزه او تاووق ماویسی که یلیچ تعبیر اولنور فرخ دخی معنایه
فروج مثلثه جمعه فراریج دیک حروفه خروس که معروف در یقال دیک ودیک یعنی
سموز خروس عثرفان دخی بو معنایه در جمعه دیکة وکذا الدبوک والادباک مصنف
دیرروایت اولندیکه عرب دن استماع اتدم فلان فرخ من النوق صبوب ولادتنا
ایدیرلر نوابغ ج وقع البارح علی الباقرخ اهون ج ولایة بعض النوق دیدیکه وبندیل
دیرلر ان لم افعل ذلک فانی فرخ ای جعفر وعرب داعیه لرینه دیرلر که یا فرخان
یا عملوکتان ووتمی میسانلنه مکرم اولاد کسنه فرنج دیدکلری خانه ج اولان قوش
ماورینه تشبیها درکه برکس اهل خانه دن اکا طعمه ویروب هروحیله رعایت ایدرلر
مطرزی الفصاح ج دیدیکه خروسک کنیه سی ابو المنذر وابو الیقظان در میدانی
سای ج ابو سلیمان لفظنی زیاج ایدی دغ صیغه حاریه پس پای خرم غفریه تاج
خروس خروسک باشلنده اولان ایکی خود خروس شاخ خروس جوجه خروس
جوجه خروس جاجک خروس دخی دیرلر وکذا الوقف منقاد نول مرغ قوش بورنی
نوعدن ماخوذ در التقاط یعنی صیوشرمک معناسنه خطم دخی بو معنایه درکه فارسیده
چنک دخی دیرلر منسر چنک مرغ شکاری ورخ الاساس نسره الباز بمنسره
ای نتف لحمه بمنقاره حوصلة علف دان مرغ قوسنک قورساغی فارسیده
قوش قورساغنه استعمال اولنان اکثریا سنک دان در جزیکه قریه دخی
بو معنایه در مخلب چنکال مرغ قوسنک پنجه سیکه ان یک طیر ناغی منزله سنه در

اصلنده مخلب دیشمز اوراق معناسنه در خلب دن ماخوذ در وقطع معناسنه جمع
مخالب وطلح گل که درچکال مرغ ثیرد وحیاتال طیرناغی حیوانک طیرناغنه بنزیان
جامورده دخی دیولر جناح بال مرغ قوشک قنادی وفراسی وبو عشرون ریشه
کریع قوادم واربع مناکب واربع اباهر واربع خوافی واربع کلی وللجمیع الجنحه
جمعه اجنحه قادمه پرپیشین او قوش قنادینک اوک طرفنه واقعه اولان یکماری که
بیرقنادم اولان یکک در جمعه قوادم خافیه پرپسین او قوش قنادینک آرد طرفنده
واقع اولان یکماری جمعه خوافی اصمعی دیدی که مقدم جناحده واقع اولان اون یکدن
ماعدا واقع اولان یکماری خوافی در وفی المثل لیس القوادم کالخوافی دنابی دم او قوشک
قویروعی که خوافی دن صکره صورت یکلدره وقوش قویروغندهکی دنابی استعمال دنب
استعمالندن چوقدره ومونس وبعیر کلک یونک عکسنه در ذکی زبیجی بن دنبال مرغ
وفی القاموس الزنکی بکسر الزاء واللیم مقصورا منبت ذنب الطائر او ذنبه کله او اصله
کالزمک وکذا الزنجی والزنجه بکسرتین وشد اللیم منقار الظلیم وفی الاساس فلیت
الکا ونتف الزمکا وهو اصل الذنب محدود ومقصود شدت عطیه یه مثلا اولدقدن
صکره بزاره رغبت الیه خلاصی اولان کسنه حقنده ضرب اولنور مثلده رغب
اصلنده قوش یاورسنک اورزنده مودار اوکی تعبیر اولانان قیل کبی کسنه لرکی
اسمیدره وصاحب بن عباد یکبوک یوزنده ظهور ایدن خطه رغب للحسن اطلاق
ایدیتی قال قلت وقد قیل بداشوه بمثل ذاک التقر لایشغر بن رغب للحسن
له ضائر والتمر التم به بتمر بیضه تخم مرغ قوش یمورطه سی وفی المثل اذل من بیضه الیلد
یعنی حمه وقوشلر یمورطه لسندن زیاده ذلیل در جمعه بیض وفی النوابغ الرجل یرقی ادایه
وسهولة الاما عبد لحسن والنقاءة تاجر بیضها وبیض اخری تحضن کمال الدین دمیری
دیدیکه اول بیضه که حروس سببی ایله حاصل اولوب صاروسی چیقه اوله غداسنه
ممدوحدره وحروس سز اولان یمورطه دن ونقصان تمکلام اولان یمورطه دن
غداء صالح اولمز وآندن ماوی چیقمز واول یمورطه که ممدوره اوله اندن حروس
وایکی طرفی سیوری اوله اندن مؤنث چیقار وطاووق یاورسی ارککه
صیدیا یخود دیشی صیدیکه تجربه سی اولدرکه اول یاورویی یورتندن طوتوب یوقارو
قالدیروله اکر اول حالده حرکت ایدرسه ارککه دن ساکن اولورسه دیشیدن
ویمورطه کنک بیاض ماردهطب وصاروسی حاردره ویمورطه بطیئ الهضم دره علاجی
صاروسی ایله اکتفاء اکلدر وطاووق بروجهیله بدنه نافذ در بعض اطبا کثرت
اکلی یا باسور ونوعی احداث ایدر دیدکلری اعتماده صالح دکلدر شامرک
اوطاووق قدرکه کرکیده یمورطه کمثل بیلیج تعبیر اولنور صاحب برهان دیدیکه کیکیه سی
ابوبکر خوارزمی شاه مرغ لغتندن موتب دره یعنی ملک الطیر بیاض البیض سپیده

خایه خرشا اوپوست خایه چون تهی باشد سیلان قاوینه دخی دیولر البیض
المسلوق خایه چوشیله جوازق کنوازه صویوق یشمش یمورطه قبض پوست
بیرونی خایه یمورطه نک طشره اولان طبقه که یمورطه قابوغی تعبیر اولنور وفی المقامة
الاسدیه فخرنا عز قبضک وحبک بعض شراح دیدیلر مراد ظاهر وباطن در زیرا
قبضک قشره علیاسی وفتح حاء مهمله ایله نه اولان صاروسی معناسنه در وفتحتین ایله
دیدیلر که مراد ایله وسب در مغرقه پوست اندرونی خایه یمورطه نک ایچ یوزینه
اولان دقیق طبقه که یمورطه یاری تعبیر اولنور ماح لسپیده او یمورطه آقی عرقیق
دخی بو معنایه در کذا فی القاموس محه زرده او یمورطه صاروسی ماب
بقیق سخت سپید زیاده آق اولان کسنه فارسیه لسپیدی سپید دخی دیولر
ابیض ناصع مثلث ناصع خالص معناسنه در بهرنه اولورسه اولسون اصمعی دیدیکه
هوشحب که بیاضی یا صفتی یا خرمائی خالص اوله اکا ناصع دیولر اسود اسفع سخت
سیاه زیاده قره اولان کسنه جوهری دیدیکه سفعه اول قره در که قرمزی یه مائل
اوله وکوکو جنه سفعاء دیولر بوینده سیابلق اولدیغی ایچون وبغایه سیاه
اولان کسنه یه وجه الناصبی کیمسه مثل ایدرلر ناصبی اول قوملره درکه حضرت
علی یه عداوت کلیه ایله عداوت ایدرلر وشیعه انلری سواد وجهه نسبت ایدرلر قال
ابوبکر الخوارزمی ربت کحیل کطلعة الناصبی دنی بجوم کحبر الشعبی
قال یونس النحوی الایدی ثلث ید بیضاء ویدحمراء ویدسوداء فالید البیضاء
الابتداء بالمعروف والید الحمراء الکافات علی المعروف والید السوداء هی الممتنع
مع المعروف کذا فی الکشکول من عینه اسود غیهب مثله غرابیب سود کلاسنده
واقع اولان لفظ سواد غرابیب دن بدل در وغرابیب سودک تاکیدی دکلدر
زیرا العرب تاکید تقدیم اولنمز اسود حیحوم مثله وفی الاساس اسود احم
وحیحوم وفی الصحاح الححیم بالکسر شدید السواد والاحم الاسود اسود حالک
مثله حلک الشیئ دیرلر سوادی اشدیدا اوله احلولک دخی دیرلر وحلک
شدة سواد دن عبارت در وبونسنه غایتده سیاه اوله اسود مثل حلک
الغراب دیرلر مثل حنک الغراب دیه لوغرابک منقاری مراد ایدرلر اسود حالک
حالک بو معنایه در حلک وحلکوک دخی بو معنایه در اصفر فاقع سخت زرد
زیاده صاروه اولان کسنه فقوع دن ماخوذ در شدة صفرة معناسنه اصفر
ناصع مثله اصفر فاقع سخت سرخ زیاده قرمزی اولان کسنه اخضر ناضر سخت
سبزه زیاده یشیل اولان کسنه اکهب لامع سخت کبود زیاده کوک اولان کسنه
اصمعی دیدیکه کهبه قهبه کبی بولون در ابوعمرو دیدیکه خالص قرمزی اولکین رنکه
در خاصه قرمزی یه مستعملدر وقهبه بوز دکلدر رنک در باب بابه کوتنه درلر

بربانت ایکی بابت دیرلر بو دورلو ایکی دورلو معناسنه جمعه بابات ورد الاساس
فلان حزه آیهون بابایه الکذب یعنی کذب الک خباثتی انواعندن بر نوع سرهلدر لیس
منه بالک دیرلر یوسکی سکا صالح اولان شیلردن دکلدر دیه جک محلده ضرب
ضرب اولنور جنس مثله بو مقامده مراد جنس منطقی دکلدر بلکه نوع کبی
استعمال اولنور واکثر اسم حیوان جنسدن دیه لر حیوانات بو ضرب معناسنه
اولور جمعه اجناس نوع مثله جمعه انواع صنف مثله جمعه اصناف وصنوف
ضرب مثله جمعه ضروب طور مثله جمعه اطوار الناس اطوار دیرلر بزرلری بری
برینه مخالف معناسنه خیف مثله جمعه اخیاف طور واطوار معناسنه مواقعدر
لهذا حیوانی الناس اطوارنه کلامنی اخیاف شتی صوتغیر امدی وخیف لفظنک
معناسنده تخالف مأخوذ اولمغله برکورنی کوک وبرکوزی قره اولان ایته اخیف
والناس اخیاف دیرلر مختلفون معناسنه ولام اولان فرندا شلرنه اخیاف اطلاق
اولندیغی بابالری متخالف اولدیغی ایچون در واکثر صاریلی الآجه چکیرکه یه خیفان
وخیفانه دیرلر قال المیدانی الاخیف الذی اختلف عیناه فتکون احدیهما سوداء
والاخری زرقاء واخیف وخیفاء لفظلرینک جمعی خیف کلور واخیاف خیف
لفظنک جمع للجمع یا مصدر اولان خیف لفظنک جمعیدر که خیف اختلاف
مذکوردن عباردر پس لوجه اوزره الناس اخیاف عبادی اولوا اخیاف
تقدیرینه اولوب معناسنه اختلاف مأخوذ اولمغله مصدر مزبورک جمعی
تجویز اولندی شغل وعلم لفظلرینی مصدر ایکن الشغال وعلوم اورزه بعملنور
خلقک اخلاقی مختلفه در دیه جک مرتبه ضرب اولنور فن مثله جمعه فنون
نوع وانواع کبی در واخاص کلامه افانین دیرلر اسالیب مختلفه معناسنه
طرز مثله جمعه طروز واطراز لون مثله جمعه الوان فلان متلون دیرلر
برحالت اورزه ثابت اولمه وهر وقته بر نوع خلق اظهار ایله اسم نام آدم
بوزنده صورت لغتدر در اسم سم سم سم جمعه اسماء واسای شتی چیز
نسنه جمعه اشیاء غیر منصرف در حلیل دیدیکی ریزه اصلنده اشیاء ایدی
حفلاء وزننده آخرنده ایکی همزه نک اجتماعی استثقال ایدوب همزه اولدیغی اولنه نقل
اندیلر اشیاء اولدی همه چیرک بوجیوز نسنه جک جمعه همج ومهمات مضمت چیریی
یک رنک بردرلو نسنه واول آت رنکنه غیری رنک قاریشمیوب لون واحد اورزه اول آته مضمت
دیرلر واکثر وقتی ایچی طولمش نسنه اجوف مقابلیدر اجوف میان تهی ایچی بوش نسنه معناسنی
جوفاء در یقال فناة جوفاء آصمکاء مقابلیدر عقل دمک نشان علامتی که بلور سر تجویز اولنوب اورزه عقل دیرلر
بر بر کره اینجه عمارت علامتی وکیکه کسائی یعمور یا غیان ارضه دیرلر دیدیکی اول حیوان که اورزنده نشانی اولیه
اکاد آبه عقل دیرلر وتجربه امورایله ین کسنه یه دخی عقل دیرلر جمعه عقول مصنف ابن سیده دیدیکه اول مصحفدر ابله عنبر وضرب

مثلاه

علامات ثبت وتمغاسی اوله اکا مصحف غفل واول کتابه که مولفنک اسمی آنده بیان اولنمیه
اکا کتاب غفل دیرلر صیت آواز معروفدر که سس تعبیر اولنور جوهری دیدیکی که صیت
میان ناسی منتشر اولان ذکر جمیلدر ذکر قبیحه اطلاق اولنمز ذهب صیته فی الناس دیرلر
برکسنه نک ذکر جمیلی میان خلقده مشهور اولسه اصلنده صوت در صاد کسیرله
که صوت مسموع ایله ذکر معلوم مابینتی فرق ایچون صادی مکسور ایدوب واوی یایه
قلب ایدیلر لهذا کاهی انتشر صوته فی الناس دیرلر صیته معناسنه دخل عیب شئ مدخول
دیرلر معیوب معناسنه دغل دخی بو معنایه در رشا رشله دعار معناسنه دخی کلور
عوار مثله صاحب حیوان دیدیکی که عینک فتح وضمی لغتدر لکن فتح افصحدر وفی المثل
بدل اعور محمود الخصال کسنه کیدوب مقامنه مذموم الفعال کسنه کلسه ضرب
اولنور خلف اعور دخی دیرلر غرض مقصود معروفدر وبدفعه غرض اطلاق اولندیغی
اصابت سهام ایچون مقصود اولدیغی ایچون در واکثر صاریلی الآجه چکیرکه یه خیفان
وخیفانه دیرلر قال المیدانی الاخیف الذی اختلف عیناه فتکون احدیهما سوداء
والاخری زرقاء واخیف وخیفاء لفظلرینک جمعی خیف کلور واخیاف خیف
لفظنک جمع للجمع یا مصدر اولان خیف لفظنک جمعیدر که خیف اختلاف
مذکوردن عباردر پس لوجه اوزره الناس اخیاف عبادی اولوا اخیاف
تقدیرینه اولوب معناسنه اختلاف مأخوذ اولمغله مصدر مزبورک جمعی
تجویز اولندی شغل وعلم لفظلرینی مصدر ایکن الشغال وعلوم اورزه بعملنور
خلقک اخلاقی مختلفه در دیه جک مرتبه ضرب اولنور فن مثله جمعه فنون
نوع وانواع کبی در واخاص کلامه افانین دیرلر اسالیب مختلفه معناسنه
طرز مثله جمعه طروز واطراز لون مثله جمعه الوان فلان متلون دیرلر
برحالت اورزه ثابت اولمه وهر وقته بر نوع خلق اظهار ایله اسم نام آدم
بوزنده صورت لغتدر در اسم سم سم سم جمعه اسماء واسای شتی چیز
نسنه جمعه اشیاء غیر منصرف در حلیل دیدیکی ریزه اصلنده اشیاء ایدی
حفلاء وزننده آخرنده ایکی همزه نک اجتماعی استثقال ایدوب همزه اولدیغی اولنه نقل
اندیلر اشیاء اولدی همه چیرک بوجیوز نسنه جک جمعه همج ومهمات مضمت چیریی
یک رنک بردرلو نسنه واول آت رنکنه غیری رنک قاریشمیوب لون واحد اورزه اول آته مضمت
دیرلر واکثر وقتی ایچی طولمش نسنه اجوف مقابلیدر اجوف میان تهی ایچی بوش نسنه معناسنی
جوفاء در یقال فناة جوفاء آصمکاء مقابلیدر عقل دمک نشان علامتی که بلور سر تجویز اولنوب اورزه عقل دیرلر
بر بر کره اینجه عمارت علامتی وکیکه کسائی یعمور یا غیان ارضه دیرلر دیدیکی اول حیوان که اورزنده نشانی اولیه
اکاد آبه عقل دیرلر وتجربه امورایله ین کسنه یه دخی عقل دیرلر جمعه عقول مصنف ابن سیده دیدیکه اول مصحفدر ابله عنبر وضرب

مثله وفی الصحاح انف کل شئ اوله خاتمه آخر کادایشک ضوکی ختم مثله حال معروفدر

جمعه احوال حالة مثلا جمعه حالات بال کارش بعض نسخه در مثلا ایله اشارت اولندی
یعنی حال معناسنه وفی الصحاح یقال ما بالک ای حالک امر مثلا جمعه امور شان
مثلا جمعه شئون خصلة کاربنک ایوایشی ومطلقا کار در استعمال اولنور فضیلت
اولسون رذیلت اولسون اساس جه فیه حصر حسنه کلامی بو معنایی تایید ایدر
وبو مقامده کاربنک ایله یعنی لولندیغی فضیلتده استعمالی غالب اولدیغنه بناءً در
وفی القاموس او قد غلب فی الفضیلة جمعه خصال خلة مثلا جمعه خلال خلة فتح خائله
قهر واحتیاج معناسنه دخی کلور وضم خا ایله حسنلق معناسنه در ومنه الخلیل یعنز
المحب یقال اذا جاءت الخلة وهبت الخلة خطب کاربزرک ودشوار بویوک
ایش ومشکل ایش مرض وحاجت خطبان دیرلر لکن مصنفک اساس جه بنا خطب یسیر
وخطب جلیل قولندن مفهم اولور که مطلقا ایش معناسنه اولور فیروزآبادی الخطب والشان
والامر صغر او عظم حتی صوب تصریح اندی لیس تفصیله کتاب اکثر استعمالاتنه بناءً اولمق ملاحظه
اولنور وفی الاساس هو یقاسی خطوب الدهور واول حمار که یوز وقیر مزی یه مائل اولمه
اکا آخطب دیرلر واول یکسنه که خطبه وکلامنده فصاحت صاحبی اولمه اکا دخی
اخطب دیرلر ودعوای فصاحت ایدن یکسنه یه انت اخطب صوب مستهلک
ذهنی معنای ثانی یه تبادر ایدوب کلام مذکوردن ممنون اولور وقائلک مرادی معنای
اول اولمغله انک الیجون حمار یة النباتی در انت اشک منه دیدکلری کبی جمعه خطوب
خطة کاردشوار مشکل ایش ومطلقا امر وقضیه دخی دیرلر ورطه مثلا هلاک معناسنده
استعمالی شایعدر اصلنده اول حوتی چوریوصفه دیرلر کربولی اولمیه وارطه دیرلر خادعه
معناسنه یقال لا تغوارطه جارک فان الواط یورث الاوراط یاس ویئوس ویاسا آ
مثلا امر بیئس امر مسکا معناسنه برنکسه یعنی الکین فقیر اولسه یؤس بعد غناه دیرلر
بایس فقیر معناسنه در غمه مثلا جمعه غمرات وغمرات الموت شدایده وغمات
غینک کسره وضمتی جائز در بمعنی دخی کلور ثوبة ثوب کبی فلتة کارناکاه فجاءة ظهور اندن
نسنه افلت فلان دیرلر فجاءة هلاک اولسه فلت کاردشوار وهلاک بمعنی شده
واذی یاس نومیدی برشیدن نا امید اولمق دبة حیوانلرینه که معروفدر جمعه دبات
حمالة مثلا واول دبه وغرامت که برنکسه اچون بویونه آلنور وکفالته دخی دیرلر جمعه
حمالات ارش دبه جراحت باره الیجون الکنان دیت جمعه ارؤس مؤنثه ریح
کار ابشی رجحی که آمک تعبیر اولنور جمعه مؤن عوارا سخن بد برامز سوز
سوز کاره قبیحه معناسنه عیناء سخن نیکو ابوسوز کاره حسنه معناسنه ومن المجاز
ومن المستعار عجبت ممن یوثر العور آ علی العیناء ای الکلمة القبیحة علی الحسنة
ترهه سخن بی بهوده عبث وفائده سنه سوز جمعه ترهات ترهات البساتین
ترهات الصحاصح صوب باطل سوز مراد ایدر لر ترهه اصلنده اولوبولدن ایریلمش طاریه دینور

بولدیرلر ولبنکابس سیبس لفظلنک جمعیدر اولسنه صوبس موضع معناسنه صحاح صحیح
لفظلنک جمعیدر دوز معناسنه اصافة وصفقه وجهدی روایت اولندی احدوثه
کاربونکی ایتی که قدیم مقابلی اولور لکن افسانه معناسنده استعمالی شایعدر وبرنکسه که
ملوکلک اکثر اوقاتده تدبیری وشب وروز مصاحبی اولوب همیشه آنکله سمر سوملیشه اول
نکسه یه حدث الملک دیرلر ودخی نسوان ایله بوجه اوزره محادثه ایدرنکسه یه
حدث النساء دیرلر برزخ درنک میان ابن جهان وآخر جهان اوجهانک ایله بوجهان
بابینده اکلنمک یعنی موت وحشه میانده اولان وقت من مات فقد دخل
البرزخ وعالم بین العالمین دخی تعبیر ایدرلر محلنده تفصیل اولنمشدر وهر ایکی شیئک
مابینده اولان حجابه دخی برزخ برزخ دیرلر ومابینه دخی اطلاق اولنور یون
دور میان وحجیز ایکی سیئک مابینده اولان ادراقلق وفضل ومزیه معناسنه کلور
بینهما بون بعد دیرلر عین مثلا وکتب لغتده فراق ووصل معناسنه اضداد دندر بون
بعید دیرلر لکن افصح اولان بون در واوایله ضعف حرکوتوایکی قات یعنی برشیئک
ایکی مثلی جمعه اضعاف ثنی مثلا هر شی که بعضینی بعضی اوزرینه قات قات قوسه لر
هر قاتنه ثنی دیرلر جمعه اثناء قوه نیرو وقوی رسن قوت وبو کولمش ایپک هر برقاتی
طاقه قوی رسن وتوان ایپک قاچ وقدرت باب المضرات مضمرات بش
قسم در متصل مرفوع منفصل مرفوع منفصل منصوب متصل منصوب متصل
مجرور منفصل مرفوع بهو امرد اول برر جل بهما ایشان کومرد انلر ایکی رجل بهم ایشان
همه مردان انلر جوق رجلدر بهی اوزن اول برخاتون بهما ایشان حوزن انلر
ایکی خاتون بهن ایشان همه زنان انلر جوق خاتونلر انت تومرد بسن برجل
انتما شما دومرد سز ایکی رجل انتم شما همه مردان سز جوق رجلسز انت توزن
سن برخاتون انتما شما حوزن سز ایکی خاتون انتن شما همه زنان سز جوق خاتونلر
انا من بن میدانی نادی للتنادی نام تا کنیفنده دیدی که لفظ انا وقف اولندقده
الف اوزرینه وقف اولنوب انا دیرلر دنا کی وکاهی وقف اولندقده آخرینه ها الحاق
ایدوب انه دیرلر وبعض یوب همزه سنی هایه تبدیل ایدوب همنا دیرلر انت
هنت دهدکلری کبی نحن بیز منفصل مرفوع غایبنده تثنیه صیغه لری کذلک
مخاطبنده تثنیه صیغه لرینک مذکر ومؤنثی مساوی در ومتکلم وحده صیغه سنده
مذکر ومؤنث مساوی ومتکلم مع الغیر صیغه سنده مذکر ومؤنث وتثنیه وجمع
مساوی در قرینه ایله یا حسن ایله متمیز اولور لر نحن انا لفظلنک جمعیدر لفظلنک
غیریدن امراة نک جمعی نساء وخلیفة لفظلنک جمعی مخالیف اولدیغی کبی کذا فی الهادی
للتنادی به فیروزآبادی دیدی که مخالیف فوق حوامل یاخود عشار یعنی حاملدن
اون آی مرور ایدن ناقه لر معناسنه در مقدری خلیفة در منفصل منصوب

باب المضرات

معلوم اولدیکه بو باب مذکور اولان
الفاظلک کیفیت استعمالی کتب نحوده
مذکور اولمغله بو ترجمه تفصیلیه نظر اً
اولندی منه

هو وهی بنوا الاسد واو ویایی سکین ایدوب هوه وهیه یا
وهی همزه وکاهی واو ویایی اسقاط ایدوب هاه وهاه
دیرلر که اصلی ماهو وماهی در ولفظ هو دکاواوی
تشدید ایدوب هو فعل کذا دیمک جائز در کذا
فی الهادی منه

ایاه او مرد را اول بر رجل ایا یها ایشان دو مرد را انذر ایکی رجلی ایاهم ایشان
همه مرد را انذر جوق رجلکی ایا یا او زن را انذر اول بر خاتونی ایا یها ایشان زن را
انذر ایکی خاتون لزنی ایا یهن ایشان همه زن را انذر جوق خاتونلری ایاک تو مرد را
سن بر رجلی ایاکما شما دو مرد را سیز ایکی رجلی ایاکم شما همه مرد را سز جوق رجللری
ایاکن تو زن را سن بر خاتونی ایاکما شما دو زن را سیز ایکی خاتونی ایاکن شما همه
زنانرا سیز جوق خاتونلری ایای مرا بنی یا یا نا مارا بزی تذکیری وتانیث مخصوصی
منفصل مرفوع کبی دو منفصل مجرور غلامم غلام او مرد اول بر رجلک غلامی
غلامها غلام ایشان دو مرد اول ایکی رجلک غلامی غلامهم غلام ایشان همه مرد
اول جوق رجلک غلامی غلامها غلام او زن اول بر خاتونک غلامی غلامها
غلام ایشان دو زن اول ایکی خاتونک غلامی غلامتن غلام ایشان همه زن
اول جوق خاتونک غلامی غلامک غلام تو مرد سن بر رجلک غلامی غلامکما
غلام شما دو مرد سیز ایکی رجلک غلامی غلامکما غلام شما زن سیز ایکی
خاتونک غلامی غلامکن غلام شما همه زن سز جوق خاتونک غلامی غلامی
غلام من بنم غلام غلامنا غلام ما بزم غلام منفصل مرفوع ضرب بزد او مرد
اول بر رجل دوکدی ضربا بزدلر ایشان دو مرد اول ایکی رجل دوکدیلر ضربوا بزدیلر همه مرد
اول جوق رجل دوکدیلر ضربت بزد او زن اول بر خاتون دوکدی ضربن بزدلر ایشان همه زن
دو زن اول ایکی خاتون دوکدیلر ضربتا بزدلر ایشان همه زن اول جوق خاتون
دوکدیلر ضربت بزدی تو مرد سن بر رجل دوکدک ضربتما بزدیدی شما دو مرد سز ایکی
رجل دوکدیلر ضربتم بزدیدی شما همه مرد سیز جوق رجل دوکدیلر ضربتم بزدی
تو زن سن بر خاتون دوکدک ضربتما بزدیدی شما دو زن سیز ایکی خاتونی دوکدیلر
ضربتن بزدیدی شما همه زن سز جوق خاتون دوکدیلر ضربت بزدم من بن دوکدم ضربنا
بزدیم ما بز دوکدک منفصل منصوب ضربه بزد مرد مرد را بر رجل بر رجلی دوکدی
ضربهما بزد مرد دو مرد را بر رجل ایکی رجلی دوکدی ضربهم بزد او مرد همه مردان را
اول بر رجل جوق رجلی دوکدی ضربها بزد او مرد زن را اول بر رجل بر خاتونی دوکدی
ضربهما بزد او مرد دو زن را اول بر رجل ایکی خاتونی دوکدی ضربهن
بزد او مرد همه زنان را اول بر رجل جوق خاتونی دوکدی ضربک
بزد او مرد تو مرد را اول بر رجل سن بر رجلی دوکدی ضربکما بزد او مرد
شما دو مرد را اول بر رجل سیز ایکی رجلی دوکدی ضربکم بزد او مرد شما همه مردان را
اول بر رجل سیز جوق رجلی دوکدی ضربک بزد او مرد تو زن را اول بر رجل
سن بر خاتونی دوکدی ضربکن بزد او مرد شما همه زنان را اول بر رجل
سیز جوق خاتونی دوکدی ضربنی بزد او مرد را اول بر رجل بنی دوکدی ضربنا

فصل فی الظروف

بزد او مرد او مارا اول بر رجل بزی دوکدی فصل فی الظروف
قبل پیش اوک بعد پس آرد فوق زبر یوقاره اعلا وعلاه وعلو وعلو دنی فوق مقابلی
ولفظ فوق کاهر دون موضعنده استعمال اولنور قال الله سبحانه بعوضة فما فوقها
ای حقیرنی ودنی پرسنه فلان حقیر دیدکده جوابنده وفوق ذلک دیر ایسه ذلک
یعنی سنک دیدیکندن دنی آنجا قدر تحت زیر آشاغی قدام فرایش اوک طرف
لفظ قدام مؤنثدر تصغیر نده قدیمة وقدیدیمة دیر ایسه شاذدر کذا فی الهادی
امام مقابل دون فرومتر آشاغی راق وراء پس پیش اوک وآردکه اضداد دندر
قال الله سبحانه وکان وراءهم ملک ودنی وراء تاخر موضعنده وطمع اولنور وراک
اوسنع تمک دیر ایسه یه کیت که واسع مکان یولاسین مقابلسه وامام تقدم
موضعنده استعمال اولنور امامک دیر ایسه یوکیت مقابلسه خلف پس
آرد قبالکه برابر قارشو حذة حذوة حذوة حیال مقابل مستقبل
وجاه زعم دنی برابر مقابلسه در وفی القاموس داری مقادیره حدآرها الامم
محرکة الوقب وهی زعم بیته محرکة نجاهه وداری زعم داره قریب منه نجاه
اصلنده وجاه در منله جذاء وازاء وتلقاء منله کیت کیت یدون ایدون
زن یهلویدار اینجنیس اینجنین دیر ایسه شویله ذیت ذیت منله حیث کجا قنده
بعیر نره حیثما هرکجا هرقنده فهما هروقت کم چند ههنا اینجا بوراده آنهنا منله
هنالک آنجا اورام هنالک منله ثمة وثمه منله قط هرکز معلوم اولکه لفظ
قط دهردن ماضی ایچون موضوعدر حربی وارده دیدیکه خواتمک لا اکلمه قط
دیدکلری غلط فاحش در زیرا وب لفظ قط آتی زمان دا ماضی ایچون وضع اندیلر
لفظ ابدی زماندن مستقبله وضع اندکلری کبی پس ما کلمته قط الا اکلمه ابدا
دیر ایسه معناسی بودر که عمرمدن بو وقته کلوب منقطع اولنجه بن آکا کلمه اندم دیمک
اولور زیرا لفظ قط قطعت الشی دن ماخوذدر شیئی قطع اندم معناسنه
قط القلم دنی بو معنادن ماخوذدر قلمک طرفنی قطع اندی معناسنه وحضرت
علی رضی الله عنه شجاعتی وصف حقنده واقع اولان اغره وارد اولدی که انه رضی
کان اذا استقبل قد واذا استدبر قط که قد طولا وقطا عرضا قطع معناسنه در
البتة منله ابدا همیشه سرمدا بیوسته متصل هرزمان لما چونکه وآنکاه چونکه
شویله اولدی واول وقنده لما ذا انه بهرحیه بحول قبله بیش او آنک اولکنده عنده
نزداو آنک یانده وبیری درة الغواص دیدی که ذهبت الی عنده دیمکدر وخطا
ایدر لر زیرا عند ماورینه ووف جارده صرف معنی دا بیری کلمه در اصل اولمز
وتصاریف کلاهده مزایده محرور اولور قال الله سبحانه قل کل من عند الله زیرا وف
جزء الباب در وهرالم الباب امثالندن امتیازی وهرخصوصه اختصاصی واردر

فصل فی الظروف

دون غیر مقابلسه وخسیس مقابلسنه کلور قال سبحانه
افتعالونه دون الله تریدون وتقول الامر دون
ای خسیس ودنی دونک دیر لر خذ
مقابلسنه ودون قبل مقابلسنه کلور
تقول دونک الهرا سدای قبل
وصولک ایله
کذا فی الهادی

مقامات وبیری کیری دوریکی مقامده
لفظ طرف قبیل ما منصوب ابدا
علی الظرف لا بلفظه سوی
ووف دیدیکی بو معنایه
ایشت رفقدن

مثلاً وقف مشبه میباشد ان کسر همزه ایله ام او لمغله خبر نه لامک دخولی ایله سائر لرندن
ممتاز قیلندی . وافعال ناقصه میباشده کلمه کان ام او لمغله خبری فعل ماضی اولمق
جائز اولمغله غیریدن ممتاز اولدی . کذلک باقسم ظاهر لکن فعل قسم ظاهر ایکن . واسم
مضمره داخل اولمغله مخصوص قیلندی . عند ده اوج لغت وارد رعین ده وکاف ثلثه
جائز در . وزمان ومکان ده استعمال اولنور . تقول عند اللیل وعند الجبل . ودنی
امر حاظر مقامنه اقامت اولنور . تقول عندک زیدا ای خذه . ودنی حکم مقامنه
کلور . تقول عند الله ای فی حکمه . وعند الفقهاء کذا . وعند ابی حنیفة کذا . وعند ان فتحی دیدکاری کبر
کذا فی الهادی للمیدانی عندنا نزد ما عندی عشرون درهما فصاعدا نزد ما بیست
درم وبیشتر . بنم یانمده بکری وارد در درهم جهتندن ودنی زیاده لدیه نزد او مرد
اول رجلک یانده لدی رجل نزد مردی . هر رجلک یانده لدنیک نزد تو بسنک
یانکده لدی نزد من . بنم یانمده لدینا نزد ما . بزم یانمزده معه یانه . آنکله مصاحب
کشف کشاف وف یا ایله مع کلمه سنی شنو وجهل فرق اندی که یا استدامه
صحبته . ومع احداث صحبه مقارنتی افاده ایدر دیدی معک یانتو سنکله معی یانمه
بزم ایله معنا یانمزله لکن بخوه سوی او . آرنک طرفنده شطره مثله بین القوم میان
مردمان . آدملرک ارتاسنده وسط القوم . وخلال القوم . وبین ظهرانیهم وبین
ظهرانیهم مثله حوله کبر دا کبر دا مرد . اول رجلک اطرافنده حوالیه . وحوالیه
مثله یمنة سوی است . صاغ یانده یسرة سوی چپ . صول یانده . اصحاب
مزهبه دیدی که یسار ده بدره اولی یا دمکسوره کلمه یو قدر الا یسار کبر یسار دن لغتدر
صول مقامنه فصل فی اسماء الاشارات . ذا این مرد . شو رجل
هذا آ مثله ذا ان این مرد . شو ایکی رجل اولاء اینلر آ همه مردلر . شو نلر جوق رجل
هاتان هولاء مثله تا این زن . شو خاتون هاتان مثله تان این ایکی زن
شو ایکی خاتون هاتان مثله ذه این زن . شو خاتون . وقف اولندقده ها ساکنه
اوزرینه وقف اولنوب اده دیرلر . وذه موضعنده ته دیمک جایزدر . کذا فی الهادی
للمیدانی . پس مصنف عبارتنده واقع اولان ذه لفظی ها نک سکونی ایله اولمق
ملاحظه اولنور . وعندنده اولان نسخ متعدده ده ها نک کسریله ضبط اولندی ذی
ذه . وذی . مثله ذیا . این مرک . شو آدم جوق هذیا . مثله تیا این زنلر
شو خاتون جوق هاتیا مثله ذاک ان مزاول رجل ذلک مثله ذانک
ان مرد . شو ایکی رجل ذانک . مثله اولئک ان همه مردلر . شو جوق رجلر
ذیک ان زن . شو خاتون تلک وتاک مثله وتالک دنی دیرلر کذالک مغایلدر
قال ده تعلم ان بعد العی رشدا . وان لذالک الغم انقشاعا . تاج التراجم صاحبی
عندنده همزه نک سهو واولی غلطی ذکر اولنه مزذا سکم بزذا دیرلر ایمدی تانک ان همه زنلر

فصل فی اسماء الاشارات

اولی وتهولای دنی دیرلر فصل ده

هذا آ اول قوم در که بهر کون رد کلدی یه بو یمکسه فلان قوم دندر یا فلان کمسنه نک خدمتکاری در جو سو یه لر سه

شو ایکی

شتو ایکی خاتون تانک . مثله اولئک ان همه زنلر . شو جوق خاتونلر . مذکر ومؤنث ایچون
مستعمل ولفظ تک غیریدن جمع در . واولاک قصر ایله . واولالک دنی لغتدر ها انا ذا
اینکسم مرد . ایشته بنم رجل . معلوم اولکه لفظ ذا کاهی مای استفهامیه ایله
جمع اولوب الذی معناسنه اولور . تقول ماذا رأیت ای ما الذی رأیته . یعنی ندر
کورد ایکک دیمک اولور پس جوابنده فرس حسن دیمک کرکدر رفع ایله . وکاهی ما ایله ذا اسم
واحد اعتبار اولنور . تقول ماذا رأیت یعنی ای مار أیت بقره نک کودک یکی جوابنده
فرسا حسنا دیمک کرکدر نصب ایله . زیرا صورة اولی ده هو فرس . وصورة ثانیه ده
رأیت فرسا تقدیرنده اولور . وکاهی لفظ ذا مزید اولور . تقول عما ذا تسال
ای عما تسال . قال الله سبحانه من ذی الذی یشفع ای من الذی یشفع ها انتم اولاء
اینکسم ماهو مرد . ایشته بزلر یکی رجل ها انا ذی مثله ها نحن اولاء ماهیه مردلر . ایشته بزلر جوق رجل
ها انا ذی اینکسم مرزن . ایشته بنم خاتون ها انا ذی مثله ها نحن تان اینکسم ماهو زن
ایشته بزلر یکی خاتون ها نحن اولاء اینکسم ماهیه زنلر . ایشته بزلر جوق خاتون ها انت
ذه اینکی تو زن . ایشته سنسن خاتون ها انتما تان اینکیسه شما هو زنلر . ایشته سز سز
کی خاتون ها انتن اولاء اینکیسه شما هیه زنلر . ایشته سز سز جوق خاتون ها انت
ذا اینکی تو مرد . ایشته سنسن رجل ها انتما ذان اینکیسه شما هو مردلر . ایشته سز سز
کی رجل ها انتم اولاء اینکیسه شما هیه مردلر . ایشته سز سز جوق رجل ها هو ذا
اینکیسه وی مرد . ایشته بودر اول رجل ها هما ذان اینکلر ایشان هو مردلر .
ایشته بونلر در اول یکی رجل ها هم اولاء اینکلر ایشان هیه مردلر . ایشته بونلر در
اول جوق رجل ها هی تا اینکسه او زن . ایشته بودر اول خاتون ها هما تان
اینکلر ایشان هو زنلر . ایشته بونلر در اول یکی خاتون ها هن اولاء اینکلر ایشان
هیه زنلر . ایشته بونلر در اول جوق خاتون فصل فی الموصولات

فصل فی الموصولات

من آنکسنه که . اول کمسنه که ما آنه دیرکه . اول شیئ که الذی آن مردکه اول رجل که
قال الامیر ابو الدین ده والتی الذی اضیفتا وتجرتا . فمثل صلة او عائد منک للذی .
معلوم اولکه اصفهانی شرح لمع ده دیدیکه قرآن عظیم ده الذی کلمه سنک عائدی
روح موضعده ذکر اولنمز فقط . کالذی یتخبطه الشیطان من المس . کالذی استهوته
الشیاطین . واتل علیهم نبأ الذی آتیناه آیاتنا . وصاحب بن عباد رقیبی صلة یو محبوب
الذی یه تشبیه ایدی ما بینلرنده شدت اتصال اولوب الذی صلة ذی حالی اولمق
مناسبتی ایله ده وهو مثل ذی وجئنی کالجنبذ . وسهام حظ کالسهام النفذ .
قلت نلت منه مراد قلبی فی الهوی . وملکته لولم یلن صلة الذی . میدانی ها دی ده
دیدیکه الی علی وزنده الذی نک لفظ نک غیریدن جمعدر . یقال لقیت الالی
ضربوا زیدا . الذین ضربوا معناسنه اللذان آنا ده مردکه . اول ایکی رجل که الذین آنان

همه مردان که ۰ اول حوق رجل که ۰ علامه صفدی شرح لامیه ح حکایت اندی که شرف الدین بن عنین خسته اولوب عیسی بن الملک العادل حضورینه برقطعه یازوب ارسال اندی که ۴ انظر الی بعین مولای لم یزل ۰ یولی الندا وتلاف قبل تلافی ۰ انا کالذی احتاج ما یحتاجه ۰ فاغنم ثوابی والثنا الوافی ۰ عیسی مضمون ورقیاره یه مطلع اولدقده بر صره یه اوچ یوز دینار وضع ایدوب لطف شرف الدینیک عیادتنه واروب ۰ دینارلری آندی ۰ ودیدی که یا شرف سن کلدکه الذی سمین ۰ وبن عایدم ۰ ودینارلر صلدر ۰ لله درهما ما احسن فیهما ۰ ومن هذا القبیل قول الآخر ۴ لا شجرتوا من لا تعود بهجرکم ۰ وهو الذی بلبان وصلکم غدری ۰ ورفعتم مقداره بالابتدا ۰ وحاشاکم ان تقطعوا صله الذی ۰ وقال ابو العلاء المعری ۴ فقوی الیه فقو الذی الی الصدیه ۰ وبیت الشعر آ الی القافله المتصله ۰ التی آن زن که ۰ اول خاتون که ۰ وبری یکری یدنجی مقامده دیدی که الحق لفظنک تصغیری کتیا کلور لامک مختلف که شاذ در زیرا قیاس وف اولنک هر تصغیرده ضمیدر ۰ لکن اسم مذکورلرین تصغیرده فتح اصلیسی اوزرینه ترک اولنوب عوب ضمه دن عوض آخرینه الف الحاق اندیلر ۰ واسمآء اشارات دن التی یه قیاسا تصغیر ایدوب الذانک تصغیرنده اللذیا ۰ وذا ۰ وذاک تک تصغیرلرنده ذیا ۰ وذیاک دیدیلر ۰ ودن بعد اللتیا واللتی عبارتلک معاسنده اختلاف اولندی ۰ بعضلری یوایکی اسم اسمآء دارجه دندر ۰ وبعضلری بعد صغیر المکروه وکبیرها معاسنده دیدیلر اللتان آنان جوزی که ۰ اول ایکی خاتون که اللذانی آنان همه زن که ۰ اول حوق خاتون که اللات ۰ واللوتی ۰ واللآء ۰ واللاتی ۰ واللای ۰ مثله فصل فی الاستفهام ۰ من کیست ۰ کیمدر ما چیست ۰ نه در ای شئ چه چیز است ۰ نه شد در ایشن مثله این کجا ۰ نه ره ده در فصل فی لفظ ذو ۰ ذو مال یک مردخداوندخواسته ۰ مال صاحبی هر رجل ذوا مال حمردخداوندخواسته ۰ مال صاحبی ایکی رجل ذوا مال همه مردخداوندخواسته ۰ مال صاحبه حوق رجل ذات مال یک زن خداوندخواسته ۰ مال صاحبه سی ایکی خاتون ذوات مال همه زن خداوندخواسته ۰ مال صاحبه سی حوق خاتون ذوات مال همه مردان خداوندخواسته ۰ مال صاحبی حوق رجل اولات مال زمان خداوندخواسته ۰ مال صاحبه سی حوق خاتون فصل فی اسمآء الاستفهام ایها کدام ازین حمرد ۰ شوایکی رجل دن هر قنقسی ایهم کدام ازایشان همه مردان شوحوق رجل دن هر قنقسی ایتها کدام ازین حمرد ۰ شوایکی خاتوندن هر قنقسی ایتهن کدام ازانیان همه زنان ۰ حوق خاتوندن هر قنقسی ایتا رجل کدام مرد قنقی رجل ایة امراة کدام زن ۰ قنقی خاتون فصل فی اسمآء الافعال رویدک زیدا مهلت ده زیدرا ۰ زیده مهلت ویر

فصل فی الاستفهام

فصل فی لفظ ذو

خواسته اصلنده خواستن لفظندن مشتق اسم مفعولدر مطلوب معاسنده مال هرکسک مطلوبی اولمغله مال خواسته اطلاق اندیلر

فصل فی اسمآء الافعال

رویدک زیدا مهلت ده تومرد زیدرا ۰ سن رجل زیده مهلت ویر رویدک کم زیدا مهلت دیمک شمامرد زیدرا ۰ سن ایکی رجل زیده مهلت ویرک رویدکم زیدا مهلت دیمک شمامردان زیدرا ۰ سن حوق رجل زیده مهلت ویرک رویدکن زیدا مهلت دیمک شمامردان زیدرا ۰ سن حوق رجل زیده مهلت ویرک رویدک زیدا مهلت دیمک تو زن زیدرا ۰ سن خاتون مهلت ویر زیده رویدکما زیدا مهلت دیمک شما دو زن زیدرا ۰ سن ایکی خاتون زیده مهلت ویرک رویدکن زیدا مهلت دیمک شما همه زنان زیدرا ۰ سن حوق خاتون زیده مهلت ویرک مهلا آهسته باش ۰ مهلت ویر ۰ وعجله امته ۰ امهل معناسنه ۰ مفرد وتثنیه وجمعی برابر در علی رسلک یواش باش عقلکی اول ۰ ورفق وسهولت ایله معامله یه ۰ یقال افعل کذا علی رسلک ۰ ای اینتدفنه ۰ بغیر شویله شویله ایشله ۰ رویدة ۰ وسکون اوزره اولدنیک حال ح ۰ ورسل اصلنده مصدر قیاسی صیغه ده اوزانوب ایب کبی صیغه یه شود معناسنه در ۰ کذا فی الهادی ۰ وفی الاساس علی رسلک وعلی آونک ۰ وعلی هونک ۰ هر معنایه در الیک حور باش ۰ اوزاق اول یعنی کندونفسک مشغول اولوب غیری کمسنه ح ایشلک المسون الیک عنی دور باش ازمن ۰ بندن اوزاق اولوب کندو شغلک ایله مشغول اول وبن ح ایشلک المسون علیک الامر برکار باش ۰ ایشی اوزره اول ۰ وشو ایشلک اتمام ومبادرت ایله علیک بالامر مثله علیک بکذا بمن آر فلان چیزرا ۰ فلانه لازم ایت بکا کتور ۰ وبکا ویر علیه زیدا بکذا زیدرا ۰ زیدی کتور ایله ۰ اترک معناسنه در ۰ حی بشتاب ۰ عجله ایله کل ۰ وسرعت ایله ۰ فارسیده فرازآی جود دخی بغیر ایدلر ۰ جیهل مثله لفظ حی هل ایله ترکیب اولنوب حی فتح اوزره مبنی قیلنوب اسم لفظنه اسم قیلندی ۰ مفرد وجمع ومؤنثی مساوی کادر ۰ وقف اولندقده آونیه الف الحاق ایدوب لامک فتحه سنی بیان ایچون حیهلا دیرلر ۰ وحی هل ایله ترکیب اولنوب جیهل معناسنه استعمال اولنور حی علی الصلاة وعلی الفلاح کبی که صلاة وفلاحه دعوت ایچوندر ۰ سیبویه دیدی که بعض عرب جیهل الصلوة ۰ ومعناسی نازه قریب اولوک دیمکدر ۰ هلموا الی الصلوة کبی ۰ ومؤذن دخی الصلوة دیدی دیه جلب مقامنده قد جعل المؤذن دیرلر ۰ وکاهر آونیه کاف الحاق ایدوب حیهلک دیرلر ۰ وکاف مجرد خطاب ایچوندر ۰ واوابدن محلی یوقدر ۰ ابو عبیده دیدی که ابو عمرو بن العلا هر کمسنه برکمسنه یه لغت فارسیده ایله ندا ایدوب زود دیدیکنی استماع ایدوب بیرلردی ۰ سئوال اندی که اول کمسنه تک زود دیمکدن مرادی ندر جوابنده دیدیکه عجل دیرلر ایدی که جیهلک دیمک کرک ایدی بغیر هلم وتعال بیت لک بیا بیشتر ۰ ایله روکل هلم بیا ۰ کل هلم زیدا بیاور زیدرا ۰ زیدی کتور واحضار ایله ۰ لفظ هلم کاهر متعدی استعمال اولنور ۰ قال الله تعالی هلم شهداءکم ۰ وکاهر لازم استعمال اولنور

تعالی مضاف نه • قال الله تعالی ثم انشانا • وبعد یون عندیه ها تنبیه اید ثم در مرکب در •
وکوفیون عندیه اصلی هل ام ۹ ایدی همزه حذف اولندی • وبجازیون عندیه کلمه واحده در •
ههیهات چه مایه دوراست • نه اصل اوزاقدر • بغیر یک اوزاق اولدی • بعد مضاف نه در •
ولفظ ههیهات اده ثمانیک فتح وضم وکسری وهر بری تنوین وتنوینسز لغتدر • وملکرا ومنفوگا
استعمال اولنور • اگرچه شیخ عبدالقادر ملکرر ذکر اولنق لازمدر چونکه روایت اولندی
لکن صحیح اولان منفو استعمالی جائزدر • وفی المثل ههیهات هیهات الخنا • الاخفر ضبه بن
اوک مرثیسی مشتمل اولدقده ولدی دیدی که جناب نام موضعده واسق یومرض سندن
زائل اولور ایدی بوکل ۹ ضبه مثلی ایراد اندی بغیر جناب بعید در آکا وصول مشکلدر •
تلافیسی ممکن اولمین نه ۹ ضرب اولنور مثال زید وعمرو چه صدر جا اینه زید وعمرو •
زید وعمرو بری برندن نه یک آیری در • صفدی لامیه عجم شرحنده دیدی که حاظ
لفظ عمرو ی اسهلک احف وانظرفی وفخم جهتندن اسهلی در چونکه آکا اسم مظلوم
اطلاق ایدرایدی آوینه گندوجهتندن اولمین وف واو الحاق اولندیغی ایچون • ونعم زید
ایدی که اسم عمرو زمان جاهلیت ۹ برمعروف فارسه یاخود هرمشهور فرسه یاخود
برسید مطاعه یاخود هررئیس متبوعه اطلاق ایدرلر ایدی • وبوکلمه باعث بودرکه
جاحظ کلسمی عمرو وکنیه سی ابوعثمان ایدی • روایت اولندی که برمسله واقعه سنده
کوردی که طیرنا غنه ۹ واو رسم اولنمیه ایدیلر • معبره تعبیر اندردکده معبر دیدی که سنک
شبلک مطعون در وسن دعی سیکن • ومعبر مذبور معنای مذکوره ابونواسک بوالکی
بیتی ایله استشهاد اندی که رئیس سلمی یی هجو ایدر ۹ قل لمن یدعی سلیمًا سفاها •
لست منهم والاقامة تظفر • انما انت فی سلیم کواو • الصقت فی الهجاء ظلمًا بعمرو •
ابوعبدالله محمد الظاهری واوغمروه مناسب برقطعه ایراد اندی که ادبا وتحویون
میانده معروف ومشهوردر بومقامه ثبت ومشکلاتنی حل مناسب ملاحظه اولندیگی
بغایت پسندیده وسحر حلال دیمکه شایسته در ۹ تجنیب صدیقا مثل ما واخذ الذی
تراه کعمرو بن عبد واعجم • فان صدیق السوء غیری وشاهدی • فانی قضیت القضاء ثم
یعنی اول صدیقدن مفارقت ایدرکه ناقص اولمغله کمله محتاج اولمه • کلمه ما کبی که صله وعاید
اولمدقجه کامل اولمز • ودخی اول کلمه دن احتراز ایله احتیاج اولمین شیئه مقرون اوله
زیرا صدیق سوء اصاحبنه شین وعیب ایرث ایدر بومقابله شاهد درکه تانیث مذکره
مقارن اولدقده مذکر حکم تانیثی احذ ایدر • مقطع اخیره لفظ صدر لفظ قافیه مضاف
اولمغله تانیث کسب ایدوب شرعت لفظی مؤنث صیغه سیله مذکور اولدی •
ذهبت بعض اصحابوکر • وتانیث مذکره نسبت سوء اولدیغنه شاهددرکه نظم کریمده
واقع اولدیگی کله • ولیس الذکر کالانثی • ومحمد درکه واخذ الذی تراه کعمرو عبارتی مثل مشاهده
اشارت اوله ۹ المستجیر بعمرو عند کربته • کالمستجیر من الرمضاء بالنار •

ومنه

ومنه قول الشاعر فی رجل یهجو ۹ یاطلوع الرقیب بابین الف • یاغیر غاوی علی میعاد •
یاذکوذا بیوم صیف وغیم • یاوجوه التجار یوم کساد • حل عنا فانت فینا
واوعمرو وکالحدیث المعاد • وقال ابوسعید الرستمی لصاحب ابن عباد فی قصیدة ۹
انی لارجو ان یعطی ثلثون شعرًا • ویحرم مادح الرضی شاعر مثلی • کالخفت واوبعمرو زیادة •
وضویق بسم الله فی الف الوصل • میدانی الناس اخوان وشتی فی التسیم •
مثلنده دیدیکه کشتی شنت دیمکدر ماخوذ فعلی درکه شنت تفرق معناسنه در شیم اخلاق
کریمه دیمکدر عبارتدر • مخفی اولمیکه لفظ شیم مطلق ذکر اولندقده اخلاق حمیده مراد اولور •
بعد لفظی کبی که مطلق ذکر اولندقده مدح مراد اولور مثلا رجل بعید دیرلر • ومقید ذکر اولندقده
ذم اولور • جعد الیدین بعید البنان دیدکلری کبی • ودخی علامه مذکور الذئب یکنی ابا جعده
مثلنده دیدیکه جعده دلیشی قوزی معناسنه در • وذئب آکا زیاده رغبت اندیکی ایچون ابا جعده
دیدیلر • بعضیلر جعده طیب الرایحه بر نباتک اسمیدر سریعًا ظهور ایدوب سریعا قورور
وذئب سریعا غدر ایدوب حالة واحده اوزرینه ثابت اولمایغی ایچون تسمیه اولندی • یعنی
ذئب فعل قبیح ایله معروف لکن کنیه سمه ایدیلر • ظاهرا لسانا اکرام ایدوب
معناده غدر قصد ایدیکی کمسنه حقنده ضرب اولنور • ابن الزبیر دیمکدر متعودی سئوال ایدیلر
الذئب یکنی ابا جعده ایچون جواب ویردی یعنی منعه ادبی حسن اللفظ قبیح المعنی • بعضیلر
ذئبه ابوجعده ابوجعاده دیدکلری نقلندن رجحان اولان کسنه یه جعد الیدین دیدکلری
کبی • مصنف مستقصی ۹ الحمر یکنی الطلاء • مثلنده دیدیکه یعنی الخمر خمرک اسمی
سهل در لکن مناسبی صعب در ابن درید دیدیکه ۹ بی الخمر ظرفا وتکنی الطلاء •
کالذئب یکنی ابا جعدة وشکلان زود آ • نیز اول سرعت ایله شرعان مثلنده
خاموش باشن سویله وسکوت ایله کمن • ایله ایله سحن کوی • سوز سویله ایهما لسن کن •
سوبیکلدن فارغ اول فارسیده مان دخی دیرلر ویهما زود بش • نیز اول • وبوکلمه
تخریص مقامنده استعمال اولنور • امام ترمذی شمائل النبی نام تالیفنده شریدن کلما انشدته
بیتا قال النبی علیه السلام لی هیه حینئذ تخریج ایدوب بوعبد فقیر به تقصیر قوم الوسائل
فی ترجمة الشمائل نامیله مسمی اولان ترجمه سنوجهله ظریر تمشی ایدوم که بعبارتله نقل
اولنور لفظ هیه ها اولی وهاآ نانیکسره لری وما بنیلر نده یا منتهاه تحتیکی
سکونیله • ها اولی همزه دن مبدل درکه اصلنده ایه ایدی کلامک بقیه سنی سویله دیمکدر
مقامنده ذکر اولنور • میرک دیدی که کلمه ایه اسم فعل در زیرا امر معناسنه در همزه نک
برکلامک یاخود هر ایشک زیاده لکنی مراد اندکده تنوینسز ایه دیرلر • واکر عابعده نه ایصال
السنه یه تنوین ایله ایهٍ حدثنا دیرلر • بعضیلر دیدی که ایه یا رجل دیرلر ایها بنیلر نده
معهود اولان سوزدن زیاده طلب ایدوب بوسوزدن زیاده دخی سویله دیمکدر •
بالجمله الحدیث قوه سنده • والکر تنوین ایله ایهٍ دیسه مطلقا سوزدن زیاده طلب ایدوب

سوز سوبلد دیمکدر مابینلرنده معهود کلام اولسون: املسون بات حدیثنا ما قوه کسنده
مض میم وضاد کسره لریله. تخوالهم. ایشتدم. جوهری دیدی که مض لاً معناسنه در
لاکن کلیتنه ایده نفی دکلدر بلکه مض هر کلامدر که مستمعی اطناع ایدر. یقال ان فی مض لحما
لطفاً آمین چنین باد بویله اولسون یعنی دعا ایدیکمز شیء قبوله واقع اولسون:
ولفظ آمین موقع دعاده ممدود و مقصور استعمال اولنور اجتماع ساکنینی دفع چون
آخری فتح اوزرینه مبنی در. این وکیف کبی لغاً در نسب خبر تماما قالق که بر شیئک
ایاغی سوره جسیه آکا دعا مقامنده لغالک دیرلر. لعل دخی یومعنا به در. لعلک دخی
دیرلر. یعنی ضرر اصابت اتمدیکی حالده دوشدیکک یره دیدکلری قالق. دع دع دخی لغاً مقامنده
استعمال اولنور. وفی الهادی للت دخی دع دع ای قم قم فانتعش. قال الشاعر
لحی الله قوماً لم یقولوا لعاثر ... ولا لابن عم نالة الدهر دعدعا قد لبس. یتر.
مذکور در استعمال اولندقده اسم اولور. قدنی دیرلر. بکا کفایت ایدر دیه بحث مقامنده
وکاهی آخرینه نون وقایه الحاق ایدوب قدنی دیرلر لکن بشاذ در زیرا نون وقایه یفعلک
آخرینه زیاده اولنمغه مخصوصدر قط. منله رایته مرة واحدة فقط. الحق بر کره کوردم
وکاهی مضاف ایدوب قطک هذا الشیء دیرلر بونی سکا کفایت ایدر معناسنه
حسبک کبی. قطی. قط. قطنی. دخی دیرلر آخرینه نون وقایه الحاق ایدکلری کبی. آخرنده
اولان سکونی محافظه ایچوندر. رجل. منله. احفش دیدی که رجل حسب معناسنه
اولدقده همیشه آخری ساکن اولور. رجلک دیرلر قطک کبی لکن رجلنی رجلنر
قطنی دیدکلری کبی. بلکه رجلی دیرلر زیرا فعل دن غیری کلمک آخرینه وقایه الحاق اولنمق
سماعی در. حسب. منله. حسبک درهم دیرلر سکا بر درهم کفایت ایدر معناسنه.
وشیء حساب دیرلر کاف معناسنه. ومنه قوله تعالی عطاء حساباً. بدر. دخی
حسب وکفی معناسنه در. تقول رجل بدک من رجل. ولفظ قد. ورجل. وحسب وبدر
مذکر ومؤنث وتثنیه وجمع برابر در. لکن بعض عرب بد لفظنی مذکر ومؤنث
وتثنیه وجمع ایدرلر. بد. بدا. بدوا. بدت. بدتا. بدن دیرلر. کذا فی الهادی.
فیروزآبادی بد لفظنده دالک کسری لغت در دیدی. ممیدانی دیدی که لغة مشهوره
بد لفظی مصدره. ولغة اولی ده ماضی به حمل اتدیلر. ودخی هذا رجل ناهیک من رجل
ومنهیک من رجل. ونهاک من رجل. یعنی اول بر رجل درکه سکا کافی اولملغله غیری حاله
محتاجدر کویاسنی منع ایدر. منهیک ونهاک ده مذکر ومؤنث ومفرد وتثنیه وجمع
برابر در لکن ناهیک مؤنثه صفة اولدقده تا الحاق ایدوب ناهیتک دیرلر ودخی
المثل حسبک من غنی شبع وری. یعنی سنی اشباع وازدی ایده جک مقدار ایله
قناعت ایله. ومثل مذکور امرئ القیس دن امروی در که بر کیسی وار ایدی الک
حقنده دیدی که اذا ما لم تکن ابل فمعزی ... کان قرون جنتها العصی

وتملأ

منفصل کنایت ایدوب کاهی وی کان • وکاهی ویک ان کنایت ایدر لر • میدانی
هادی م کہ اصوب اولان وی کان بازمقدما خوشنا • برشیئک رطب وحسنه
تعجب مقامنده تکلم اولنور • واها له ما اطیبه دیر لر نه عجب کوزل شیئی در مفاسنه نخ نخ •
نیکا نیکا • مدح وبرشیئه رضا مقامنده استعمال اولنور • یعنی نه یکدر • ومبالغه ایچون
مکرر ذکر اولنور • اگر ما یکدر نه وصل اولنمز ایسه نخ نخ دیر لر خانک سکونی وتخفیفی ایله • واگر
وصل اولنور ایسه نخ نخ خانک کسر وتخفیفی ایله • وکاهی تشدید ایدوب نخ نخ دیر لر •
وفی المثل نخ نخ ساق بخلخال • استهزا مقامنده ضرب اولنور مرزوقی شرح مقامات
دیدیکه مقام مدح وتحسین ده نخ نخ دیدکلری کبی مقام ذم واستکراه ده اف اف •
دیر لر کہ اف قولاق چرکی • وتف طبرناق چرکی مفاسنه در • فیروزآبادی دیدیکه
نخ الامری عظم وفخم • کاهی فقط نخ دیر لر • وکاهی تکرار ایدوب نخ نخ دیر لر کہ اول
منون وثانی مسکن در • منفردا ذکر اولنمز اندکده نخ کوبخ • وبخ بخ • تشدید ایله رضا وتحسین
وفخر ومدح • مقامنده استعمال اولنور • میدانی کلامنده منفهم اولور کہ بخ تخفیف وتشدید ایکیسه
استعمال اولنه وانی بخبخ الرجل دیر لر بخ بخ دیدیکی مفاسنه بذخ دنی مقام تحقیر استعمال
اولنور کلمه در • کذا فی الهادی والقاموس حسبت الله نیکویی کردی خدانگاه دارتو باد •
ایلک ایدک الله سنک حافظک اولسون لله انت خدانگاه دارتو باد • الله سنک
حافظک اولسون • میدانی دیدیکه بر سنه نک ایولکندن تعجب مقامنده ذکر اولنور •
قال ومعناه انت صنیعه ومختاره ولا القدة علی خلق مثلک • وفی الهادی لک الله
ورداشت خدای باشی • بغیر حضرت الله حفظ شده اول الله ابوک خدانگاه دارپدرتو باد •
پدرتو باد • الله سنک بابانک حافظی اولسون • نهی ابوک • لاه ابوک دنی دیر لر •
لبیک ایستاده ام فرمان ترا • سنک فرمانکه اجابت ایچون طور مشم • بعض نسخه ده
انبکم بیش تو • وبعضنده اجابت با دترا • پس از اجابت عبارتیله تقریر اولندی کہ تقدیر
افتاده وخوده تصویر اولنان مفاسبدر کہ الت لک ابا بعد ابا • والت لک
ابا بین تعبیری ایله بیان اندیر • کما لا یخفی سعدیک سنک بختی خواهم ترا پس از یکدیگر
سنک ایچون سعادت ایستم • بر می بری آردیجه • اسعدک الله سعادا بعد اسعاد مفاسنه
قریبدر • بعض نسخه ده یاوی داد • میخواهم ترا اعیار نیل تقریر اولندی • بغیر سکا مقبل
اولمق ایستم • تفصیلی کتب لغوده مسطور اولمغله بو مقدار اوزره اکتفا اولندی •
الله اکرک خدا خیرتو بسیار کناد • الله تعالی سکا خیر ورسوی • لا اکرک ویرک
نیکویی مبادترا • سکا ایولک اولسون بغیر خیره نائل اوله • بدعا مقامنده مستعملدر خانیک
رحمت با دترا • سکا رحمت اولسون بغیر حضرت الله رحمتنه مظهر اولاسین • خنان
رحمت • حنان صاحب رحمت مفاسنه در • عرب خنانک یارب • خانیک یارب
دیر لر رحمتک مفاسنه • میدانی هادی لغت وی نام تالیفنده دیدیکه خانیک

ای تحننن علامة بعد مرة یعنی بکا مرحمت ایله بری بری آردجه بس بس دیمکه لفظیله ایراد اولندی تکراره
اشارت ایچوندر • ودنی هذا ذیک • دیر لر بری بری آردجه قطع انمکلک ایله قطع آیله
مفاسنه کہ هذا ذی ماخوذدر • سرعت ایله قطع مفاسنه • بقاضربا هذا ذیک ای ضربا بعد
هذا بعد ضرب • ودنی جاذیک • دیر لر قومی بری بری بزندن منع وکف ایله بری بری آردجه بنجبه
منع وکف انمکلک ایله مفاسنه • ودنی حذاریک • دیر لر حذر دن اصیغه حذر ایله مفاسنه
ودنی بر مسنه ناسی بر سنه دن منع مراد اندکده • حجا جنبک • دیر لر یعنی کفوا وامتنعوا •
لک الله نگاه دارتو را خدا • حضرت الله سنی حفظ ایلسون • طوبی لک خوشلکی با دترا •
سکا سعادت اولسون • طاب یطیب دن ماخوذ فعلی در کہ بانک ماقبلی مضموم اولمغله
واوه قلب اولندی • طوبا لک • وطوبا لهم • دنی دیر لر • وفی النوابغ طوبی
لمن کان خامنة عمره کفاتحة ولیست اعماله بفاضحة سمعا وطاعة فرمان بردارم •
امر یکه امتثال ایدرم یعنی هر نه فرمان ایدرسک استماع اندیکم ساعتده امتثاله
مبادرت ایدرم • اسمع امرک سمعا واطیع له اطاعة نقدیر نده در اجابة وکرامة دوستی
وکرامت کنیم ترا • سکا دوستلق وسیاسی دارلق ایدرم • اجب حبا واکرم کرامة
نقدیر نده در بؤسا لک سختی با دترا • سکا مشقت اولسون • وزحمة مبتدا اولاسین
تعسا لک نومید با دترا • سکا امیدلک وظفر وملق اولسون • مرادیکه نائل اوله جمیع
بدعا مقامنده ذکر اولنور سحقا لک دوری با دترا • سکا ایراقلق وجدالق اولسون •
سحق بعد مفاسنه در • بعید اولان مکانه مکان سحیق دیر لر • اسحقه الله دیر لر بعده
مفاسنه سحق حانک ضمیله حسن با بندندر تعسا لک هلا با دترا • سکا هلاک
اولسون • بغیر با لک اوله سین • تعس اصلنده وشمک مفاسنه در • تعسا لفلان
دیر لر حضرت الله سکا هلاکی لازم قیلسون • مفاسنه • مصنف مستقصی لام لعا لک
مثلنده ای لازم لک الله دیدکدن صکره دیدیکه عرب فرس جواد ونافه نجیبه
عاثر اولدقده تعسا لک وغیرهای حیوان عثار اندکده لعا لک دیر لر • قال الاعشی
بذات لوث عفرناة اذا عثرت • فالتعس اولی لها من اقوال العاثر سقیا لک
سیرابی با دترا • سنک ایچون صوی • قائمق اولسون • بغیر حضرت الله سنی صوی •
اغنا الله سون • فی الحقیقه بر لیث ایله دعادر • ووسعت عیشی ایله دعا مقامنده دنی
ذکر اولنور • وفی المثل اسق رماک فانها سقایة • ارحنا مقابله سنده احسان
ایله دیه حک مقامنده ضرب اولنور هنیئا مریئا لک گوارنده با دترا • طعام
سکا سبکبی اولسون • ماکولات مشروبات اکل وشرب اولندقده اکثر انمکلک طعام
وشرب اندیکک شراب سهولت ایله بوغازکدن مرور ایدوب هضم اولسون وسکا
رحمت وبر مسون • چوق دعادر اهلا لک آبادانی با دترا • سکا مطاوعلق اولسون • بر مسنه
بر جماعت میانه نزول ایدوب توطن مراد اندکده آکام مرحبا واهلا چوق دعا ایدر لر

یعنی مقام واسوه نزول اندیشه و مهجور لغت کلدگ مانوس اول و وحشتدن خلاص اول
کسانی دیدی که آهلت بالرحیل دیرلر ۰ هر کمسنه بر کمسنه انسیت انسه ۰ ابوزید دیدی که
آهلک الله فی الجنة دیرلر یعنی حضرت الله سنی جنة ادخال و تزویج انسوی سهلا بک
رسانی بادتراه ۰ سکا آسانلق اولسون یعنی هر خصوص سکا رخصت اولسون مرحبا بک
فراخجا بادتراه ۰ سکا وسعت اولسون یعنی مکان واسعده ساکن اول ۰ رحب رانک
ضمیل سعت ۰ و رحب رانک فتحیله واسع معناسنه در ۰ قال حسین الجزار فی مدح علی بن
سیف الدین ۹ اقول لفتوی مرحبا لیتغنی ۰ بان علیا بالمکارم یقتنی ۰ میان
ارباب ادب ده استعمال اولنان ابیاتدن زیرا معناسی سهلا و موفوقدر ۰ معلوم
اوله که بیت مذکورده واقع اولان مرحبا اقول لفظنک منصوب مفعولیدر و حضرت
علی رضانک مرحب نام کافری قتلنه تلمیح در ۰ اصحاب تواریخ ایدرلر که علی مرحب
نام ملعونک بیضه سنه ضرب ایدوب بیضه سی ذو الفقار ایله قطع اندکده مزبوری
مقعد ینه دک ایکی شق ایدوب بر شقی بر طرفه و شق آخری بر طرفه ساقط اولدی
و نهروان وقعه سنده میمنه عسکر اعدایه هجوم ایدوب یدندن اولان سیف
ایکی قات اولنجه ضرب ایدر و طشره جیقوب سیفی اصلاح ایدوب ینه هجوم
ایدر ایدی حتی اون وقعه ده ایکی بیک عدد کمسه قتل اندیکی تواتر رتبه سنه بالغ
اولدی ۰ بعض شعرای اندلس بو معنایه تلمیح ایدوب بر کمسنه نک مدحنده
دیدی که شعر فعاقر سیفک حتی انثنی ۰ و عبد رمحک حتی انکسر ۰ و کم بثنت فی وجوههم عن علی ۰
وناب عن النهروان النهر ۰ نهروان مراد قاندن حاصل اولان نهردر ۰ یا بر موضعک اسمیدر
و سنی روایت اولندی که عمرو بن عبدود العامری بغایة شجیع و جبار ایدی حضرت علی
آنی ذو الفقار ایله ضرب ایدوب هر فخذینی اصلندن قطع ایدوب و عمرو ضربه سیله زمینه
ساقط اولدقده قطع اولنان فخذینی زمین دن آلوب علی جانبنده ری اتدی علی
هر طرفه میل اتمکله اصابت اتمیوب هر بعیرک یا فقرینه اصابت ایدوب دیرلر
آیا غنی قیدی ۰ شرف الدین بن الفارض بو معنایه تلمیح ایدوب دیدی که ۹
ذو الفقار اللحظ منها ابدا ۰ و الثنا منی عمرو وحبی ۰ حبی ذی حضرت علی نک سیدر
اجدک جیمک کسر و فتحی لغتدر ۰ این حقیقت است آنچه بوایش سندن کر حکمیدر
اصمعی دیدی که اجدک اجدّ منک هذا معناسنه در ۰ باقی حذف ایدوب نزع خافض
ایله منصوب قیلندی ۰ ابوعمرو دیدی که اجدّا منک معناسنه در ۰ یعنی جدّا نک
نصبی مصدریه اوزره اولور الله الله تبرسن از خدای ۰ اللهذ فوق و قهرندن
حذر اوزره اول الاسد الاسد تبرسن از شیر ۰ ارسلاندن صاقین و حذر ایله
و قال الطغرائی ۹ اجدک ان اجدک فهو اجل ذو ۰ اذا نابتک نایبة الزمان ۰
وان رابت ابتسامة ثغرها ۰ کما فیه من الشیم الحسان ۰ ترید مهندیا لا عیب فیه ۰

و هل عود یفوح بلاد خان الطریق الطریق راه نگاه دار ۰ یولی محافظه ایده و بصیرت اوزره رفتار
اول سبحان الله پاکدر خدا ۰ حضرت الله جمیع نقایصدن پاک و منزه در ۰ بعض حواشی
مطوله ده شو وجه اوزره واقع اولدی که لفظ سبحان تسبیحک علمی و سبح تک مصدری در
تزیه تنزیهًا بلیغا معناسنه ۰ و سبح دن ماخوذ در ذهب و بعد معناسنه ۰ یعنی آنی
نقایصدن تبعید اتدی زیرا تنزیه اولنان کمسنه البته تنزیه اولندقجه نقایصدن
تبعید اولنور ۰ یا خود فراغ معناسنه سبح دن ماخوذ در زیرا کویا تنزیه اولنان کمسنه
تنزیه اولندیغی زمان فارغ قیلنور چونکه حضرت الهی تنزیهه مخصوص بر لفظ
مراد اتدیلر لفظ سبحان ی جمیع نقایصدن تنزیه بلیغ ایده تنزیهه دلالة اشسون ایچون
اختیار ایدوب حضرت الهه اضافتنی لازم قیلوب لغة فصیحه ده اضافتدن قطعنی
تجویز اتمدیلر و کاهی لفظ سبحان تعجب مقامنده استعمال اولنور زیرا تنزیه اولنان
کمسنه دن تنزیه اولندیغی زمان بی شبهه بلیغ ایده تبعید اتمک اول سنه نک یا ده
بعدندن تعجبی اقتضا ایدر کویا مقام تعجیده سبحان لفظی ما ابعده دن هذا معناسنه منجر اولور
صکره هر مقام تعجب استعمال اولندی ۰ و کاهی اصالة تنزیه بلیغ مراد و تبعا تعجب
قصد اولنور سبحانی الذی اسری قول کریمی کبی ۰ و کاهی تعکس اولنور سبحانک هذا بهتان
عظیم قول شریفی کبی ۰ و لفظ سبحان دائما فعل مضمر ایله منصوب اولور اسبح الله سبحانا
تقدیر کنده ۰ و فعلنک مسدیه سد اولوب جمیع نقایصدن تنزیه بلیغ معناسنی افاده
ایدر ۰ و الله اعلم معاذ الله پناه مکیم بخدای ۰ حضرت الله صیغه سنه ۰ اعوذ بالله
معاذًا ایدیا فعلی حذف ایدوب مصدری مقامنه اقامت اتدیلر ۰ معاذ الله
معاذ وجه الله ۰ معاذة وجه الله دینی بو معنایه در ۰ معًا ۰ معاة ۰ معانی ۰ مثانات
کبی لعمری سوکند میخورم بجانم من ۰ کنده جامه آندایجم لعمرک بجان تو سنک
جانکه آندایجم لعمر الله سوکند میخورم بخدای ۰ حضرت الله آندایجم ۰ اکرچه عمر و عمر
عینک ضم و مقابلی بو معنایه در لکن قسم و قسنده فتحی اختیار اندیلر ۰ و اول زینه لام
ابتدا ۰ داخل تخمیر اولدقده ابتدائیه اوزره مرفوع و خبری محذوف اولور لعمر الله قسمی
تقدیرنده ۰ و اکر لام داخل اولمزایسه مصدریه اوزره اهر منصوب اولور لعمر الله قسمک
کذا دیرلر ۰ لعمر الله ۰ و عمر الله لفظ سنک معناسی حضرت الله بقاو دوامنه قسم ایدرم دیکدر ۰ لعمرک الله لفظنک معناسی حضرت الله بقاو دوامنه قسم ایدرم دیکدر ۰ میدانی هادی ۹ دیدی که عمرک الله لفظی مصدر مقامنده قائم اولمش اسم در که
مراد تغیر در ۰ یعنی عمرک الله تقدیرنده ۰ عمر ۰ و عمر ۰ و بقا ۰ و دوام ۰ بر معنایه در ۰ یعنی حضرت
الله بقاسنه سنک افرایکه قسم ایدرم یمین الله سوکند بخدای ۰ الله آندایجم
یمین الله نصب ایده حلفت یمین الله تقدیرنده ۰ و یمن الله رفع ایله یمین الله
قسمی یا خود علی تقدیرنده ۰ کذا فی شرح معلقة امرء القیس للخطیب ۰

ابو عبید دیدی که عرب یمین لفظنه قسم ایدوب یمین الله لافعلن کذا دیرلر • وکاهی جمع
ایدوب ایمن دیرلر • وقسم ایدوب ایمن دیرلر صکره استعمالی کثیر اولمغله تخفیف
ایچون آخوندلر نونی حذف ایدوب ایم الله دیرلر • ابن کیسان وابن درستویه قولندی
دنی بودر • والفی الف قطع در لکن کثرة استعمالنه بناء کاهی الفی اسقاط ایدرلر •
والکسائی نحویین دیدی لرکه ایمن میمک ونونک ضمیدر قسم ایچون وضع اولنمش لفظ در • وهمزه سی
همزهٔ وصل در • واسماعه بو لفظی علی غیری اسمده همزهٔ وصل مفتوحه یوقدر • وکاهی
اولنه لام ابتدا آوا وصال ایدوب همزه نی اسقاط ایدرلر • ولیمن الله دیرلر لیمن الله
قسمی تقدیر نده • وکاهی یالنی دنی حذف ایدوب ایم الله • وکاهی یالنی دنی
حذف ایدوب ام الله • وکاهی فقط میمی ابقا ایدوب م الله • ضمیله • ومِ الله
کسرایله • وکاهی مُ الله میم ونونک ضمه لریله • ومَ الله فتحه لریله • ومن الله
کسره لریله دنی دیرلر عَمرُک الله زنده کانی دیمکدر خدای حضرت الله سکا حیوه
وعمر دیرسون • عرب میانده قسم مجرا الله جاری اولان الفاظ بو مقامه ثبت
اولنمق مناسب ملاحظه اولندی • صاحب هادی دیدی که عرب مقام قسم ده
قعدک الله • وقعیدک الله • دیرلر فعل مقدر ایله منصوب در اسالک بقعودک
وبقعیدک تقدیر نده که حرف او حذف وفعلی ایصال ایدیر غیر اول الله قسم ایدرم که
سنک سر نکه مطلعدر که کویا قعودک در • انتهی • تبریزی دیدی که قعید اقعد
مقابله در • قعیدک لاتفعلن دیرلر یا بیلک مقابله • وقعیدک الله وقعدک الله
استعطاف در قسم دکلدر زیرا جواب قسم مذکور اولمدی بلکه عبارت مذکوره فعل
موقعنه واقع اولمش مصلحه در اندر عَمرُک الله منزله سنه که عَمرُک الله قوه سنده در
سألت الله تعمرک مقابله • وقعدک الله دنی قعدک الله قوه سنده در ای
سألت الله حفظک • ومنه قوله تعالی عن الیمین وعن الشمال قعید والقاعد الحافظ ودنی
انشدک الله • ونشدتک الله دیرلرکه ذکرتک الله مقابله در کسم افعال ج
افعال یا بنده مذکور در • ودنی حجة الله دیرلر حاتمک فتی وتاتمک کسری ایله بو حضرت
الله یک غالب اولدیغنه قسم ایدرم • ودنی جبرا تمک کسری ایله • وجبرا تنوین ایله
وجبرا ابن کبر حقا یتیم یا اجل مقابله تقول جبرا لافعل • والهروی • ودنی قلب
ایدوب • رعلی دیرلرکه جمله سی قسم مقامنده ذکر اولنور • ویلک • وای برتو • وای سکا
یعنی سکا یازق حیف اولمش زیرا ویح کلمهٔ شفقت ومرحمت در • ومما یمتحن به اصحاب
دعوی معرفة النحو قوله بیت ویح لام عاشقا فی هواه ان لوم المحب کالاغواء
لفظ اغواء مرفوع اولمق لحن در دیدکده جواب بودرکه اصل ترکیب المحبک ایدی
الف لام الذی مقابله الذی احبک تقدیر نده • ولفظ اغواء ان تلک خبریدر تقدیر منه
قول العباس بن مرداس ع ورد قبل آمنا وقد کان قومنا یصلون للاوثان قبل محمدا

ابن السکیت دیدی که عرب طالب یخو بندن لفظ محمد انک نعتیدر وجهتندن سوال اندی
مع هذا قبل نک مضاف الیهی در دیدی بن دیدم که اکر محمد سنک قولنک کبی مضاف
الیه اولسه محمد دن اول قوم اوغانه محمد کلدکدن صکره محمده قولنک صلوتی لازم کلور
جواب بودرکه محمدا آمنانک مفعولی در وقبل اضافتندن مقطوع اولدیغندن فتحه اوزرینه
مبنی اولمق دنی لغتدر اکرچه اکثر ضم اوزرینه بنادر • بعضیدیدی که قبل اصمنده
نکره ایچون قبلا ایدی ضرورة شعر ایچون تنوین حذف اولندی • میدانی زجاج دن روایت
اندی که ویح ویس کلمهٔ رحمت در • ودیدی که ویح وویس کسنی رانکو یندکه بجای رحمت
بود • ووبک ووبلک کلمهٔ عذاب درکه بدعا مقامنده ذکر اولنور • ویلک ای بیچاره
ای علاجه قابل اولمین کمسه یازیق سکا • وعب وبل لازمه دیه جک برحرف • ویلمه
ووبلمه دیرلر تخفیف ایله کثرت استعمالی ایچون • جوهری دیدی که ویح کلمهٔ رحمت
ویل کلمهٔ عذاب در • بعضیدیدیلرکه ویح وویل هر مقامده در • ویح لزید • ابتدا ایله اوزرینه
مرفوع لردر • وبجا لزید • وبلا لزید کذلک که فعل مضمر ایله منصوب ایدرلر • الزمه
الله وبجا وویلا تقدیر نده • وبجک • وبح زید دنی دیرلر اضافت ایله • ویبک مثله
جوهری دیدی که ویب ویل کبر هر کلمه در • وبیبک وبیب لک دیرلر • ولام ایله ابتدا ایله
اوزره مرفوع اولمق منصوب اولمقدن • واضافت ایله منصوب اولمق مرفوع اولمقدن
اجود ر • وبیبک مثله لکن خبر آنک • آخوندن غیری که جائنی القوم لکن عمرو •
غیری قوم کلدیدیر رب بسنا • بحه • رب تال یلعنه القرآن • یعنی بحه قرآن تلاوت ایدر
کمسنه لرواردرکه قرآن آکی لعنت ایدر • وحی المثل رب کلمة تقول لصاحبها دعنی •
روایت اولندی که ملوک حمیر دن هر ملک ندماسندن هر مقربی ایدشکاره جیقمش ایدی
ناکاه بر صحیفهٔ ملمعه یه مرور آنده توقف اندیرندیم مزبور دیدی که بر کسنه اولسه که
آنی شو صحیفهٔ اوزرنده تقتل انسه لردی نه مرتبه کسنه بالغ اولور نظر ایده ایدک ملک
مذکور بو کلامی استماع ایدوب ندیم مزبورک اول صحیفه اوزرنده قتلنه فرمان ومثل
مذکور کا ایراد اندی • رب رأس حصید لسانه مثلنه قربیدر ربما مثله حاشا •
مکمل جائنی القوم حاشا زید • قوم بکا کلدیلر مکمل زید • یعنی زید کلمدی • معلوم اولکه
حاشا • وعدا وخلا کاهی حرف اولوب اسم واحدی مجرور ایدرلر • وکاهی فعل اولوب
اسم واحدی منصوب ایدرلر • تقول حاشا زیدا وزیدا • وعدا زیدا وزیدا • وخلا زیدا وزیدا •
لکن اولی اولنلرکه حاشا کلمه سی حرف جر • وعدا وخلا فعل استقبال اولنه • صاحب
زاهر القوم کلمهٔ حاشا فلانا عبارتنک بیانده دیدی که حاشا کلام عرب دن ترخل فلانا فی کلمتهم
الی جانب مقابله درکه حاشا ناحیه وجانبی عبارتدر • یعنی فلان کمسنی ظالم اولمق
قوم جمله سندن بر جانبه اولمق ایدوب آنلر میانه اوه دخال ایتمه • حاشا لفلان • وحاشا فلانا
وحاشا فلانا دیرلر • حاشا لفلان عبارتنده فلانا لام زائد ایله مجرور • وحاشا فلانا

ویلک ویبک مقابله سنده در یقال عولک وعول زید وعول لزید
ولفظ ویب ویلک ویبک ویبا ویبا ویبک ویبک ویبک ویبک ویبک ویبک ویبک ویبک

عبارتشده فلان ج

عبارتشده خاشا ایجوز فاعل مضمر اولنوب فلانا منصوب اولور یعنی خاشا فعلهم فلانا
وخاشا فلان لام مقدر ایله مجرور در وجائز در که حاشا ایله مجرور اولا زیرا حاشا اکثر با
معاصبی اولان لام دن مفارقت اتمکله اسمیه مشابه اولوب مابعدنه مضاف اولدیغی
حاشی دیمکی لغتدر. انتهی خلا جر. غیری. جاءنی القوم خلا بکر. بکر دن غیری قوم کلدیلر
ماخلا. وماعدا مثله لعل امیدلر. امید در رجا ایدرم. لعل الله یغفر ذنبی. امید در
حضرت الله بو حی مغفرت ایده. اصلی عل ولام اولی زائدلر. وبعض بنی تمیم لعل
مقامنده لعن دیرلر غین معجمه ونون ایله. ولعل کی معناسنه دیمکی کلور. قال الله
سبحانه لعلهم یهتدون ای الکی یهتدیلر لن نفی یوق. لن ینصر زید. زید نصرت اتمز
البته. سینصر زید کلا منک جوابنده واقعدر. ونفس علیه. کذا فی الهادی کی تا. علت مضمرله
مستعلدر. اعبد الله کی اوخل الجنة. الله عبودیت ایدرم تا که جنته داخل اولم لغو جنته
داخل اولق ایجون. لما آنکاه. اول وقت که. اوکی انک سزاوار اثر است مر ترا. سکا زیاده لایق در
تهدید ووعید مقامنده استعمال اولنور. یعنی سنی هلاک ایده جک شی قریب اولدی
انشر قریب منک معناسنه در. اصمعی دیدی که اوکی انه قاربته ما تهلکه ای تنزل به. واصلی
وکیک الشر در. ولفظ اولی یوندن ماخوذدر. افعل من ایجلک ازبرای تو. سندن
اوتوری من اجله ازبرای او. آندن اوتوری من اجلی ازبرای من. بندن اوتوری.
من جرائک ازبرای تو. سندن اوتوری. جرائک تخفیف ایله جرائک مدایله دیمکی لغتدر.
صاحب جامع دیدی که من جرائک دیمکی یومغایه در. صاحب هادی دیدی که اجل
اصلنده جنایت معناسنه در. یقال اجلت شرا. ای جنیت پس من اجل کذا. درسبب
وجنایه کذا معناسنه اولور. ووی دیمکی جریره دن ماخوذ فعلی در جنایه معناسنه.
تقول وا افلان وجیرة وحده تنها اومرد. یکلوز او رجل وحدهما تنها ایکیسی او مرد.
یکلوز آندر ایکی رجل وحدهم تنها ایشان همه مردان. یکلوز آندر جوق رجل وحدها تنها اوزن
یکلوز او خاتون وحدهما تنها ایکیسی دوزن. یکلوز آندر ایکی خاتون وحدهن تنها
ایشان همه زنان. یکلوز آندر جوق خاتون وحدک تنها تو مرد. یکلوز سن رجل
وحدکما تنها شما دو مرد. یکلوز سز ایکی رجل وحدکم تنها شما همه مردان. یکلوز سز جوق
رجل وحدک تنها توزن. یکلوز سن خاتون وحدکما تنها شما دوزن. یکلوز سز
ایکیچ ایکی خاتون وحدکن تنها شما زنان. یکلوز سز جوق خاتون وحدی تنها
یکلوزین وحدنا تنها ما. یکلوز بز رجل بس است مرا. سکا کفایت ایدر.
اجمعون همه. جله اکتعون. ابتعون. ابصعون. منله مؤنثلری کتع. تبع. بصع
جمع کبی. والفاظ مذکوره اجمعون نک اتباعی اولمغله اجمع ایله اولنوب اجمعون
نک اوزرینه تقدیم اولنمز فاطبة منله جاء القوم فاطبة دیمز. جمعا معناسنه.
وفاطبة عموم افاده سی ایجون وضع اولنمش بر اسم در. موفق بعدادی دیدی که فاطبة

وکافة

وکافة معرف بالام استعمال اولنمز. وابن خالویه کتاب لیس دیدی که عامة
بلکه اکثر خواص الکل والبعض حق الف لام ادخال ایدر لر مع هذا آنلره الف لام داخل
اولمز زیرا معرفه در هر بری مضاف حکمنده در. اصمعی دیدی که ابن مقفع تالیفاتی
مطالعه اندم اصلا لحن بولمدم الا شو قولنده که العلم اکثر من ان یحاط بالکل منه فاحفظوا
البعض کافة وظرا. وعامة. وجمیعا. منله کل القوم همه مردمان. جله رجلر.
کلهم همه ایشان. آندک جمله سی الرجل نفسه یک مرد خودنمش. هر رجل کندوسی.
الرجلان انفسهما حق مرد خودشان ایکی رجلک کندولری الرجال انفسهم همه مردمان
خودشان. جوق رجلک کندولری المرأة نفسها یک زن خودنمش. هر خاتون کندوسی.
المرأتان انفسهما حق زن خودشان. ایکی خاتونک کندولری النساء انفسهن
همه زنان خودشان. جوق خاتونک کندولری هو بعینه اوست خود. اوکندو در.
هی بعینها درم زاست خود. بنم در همک کندو در عینیله بنم در همدر. جو تغیر اولنور.
هو عین الرجل اوست خود مرد. او رجلک کندو در کلا الرجلین ایکیسی هر حق مرد.
اول ایکی رجلک ایکیسی ببله کلتا هما. وکلتیهما. منله کلتا المرأتین ایکیسی هر خاتون.
اول ایکی خاتونک ایکیسی ببله کلتا هما. وکلتیهما. منله لقیته کفة کفة بیش آمدوم
او زره رویاروی. اکی راست کلدم یوزیوزه که فارشو فارشویه تغییر اولنور. بوکی
اسم واحد مبنی قبیلدن اسم عنبر کبی. لقیته کفاحا دیمکی بو معنایه در هو جار بیت
بیت اوهمسایه منست خانه به خانه. اونبم قومشو مدر قیو قیویه بادی بدی
بیش کارها. جله ایکنجی. اول جئت الرجل چه دوست است آن مرد. نه ایلیو
چوسندر او رجل. جئت اصلنده جیئت ایدی که فعل ماضی غیر متصرف. وذا فاعلی در که
اسمای اشارتدن بر اسم مبهم در مجموعی اسم واحد منزله سنه تنزیل اولنوب محلا ابتدائیه
اوزره مرفوع. والرجل خبر یدر ذا دن بدل دکلدر. زیرا جئت ذا امرأة دیمز لر اگر بدل اولسه
جئت هذه امرأة دیمز لر ایدی لابد چاره نیست. علاج یوقدر بگزر بگیز ولازمدر. بدی
افتراق معناسنه اولمغله حرف نفی داخل اولدقده فراق منفی ولزوم لازم اولور لامحالة
هرآینه. البته. یقال لموت آت لامحالة. یعنی موت البته کلیجکدر کلمسون دیو
علاوحیله ممکن دکلدر. جوهری لابد ایله تفسیر ایدی. مبرد دیدی که لامحالة جله در ماخوذ در
لاحیلة للمتخلص کدمعناسنه. تقول لامحالة ولاحیلة انک ذاهب لابد کبی. صاحب
جامع دیدی که لادعی عن ذلک الامر دیمز لر لاتماسک دونه. ومالی عنه وعنی دیمز لر بدل
معناسنه که لابد معناسنه اولور. ولاحم. ولاعند. ولامعند دخی لابد معناسنه در.
لاروم حقا وهرآینه. شبهه سز والبته. مراد دیدی که لاروم بر کلمه در که اصلنده لابد معناسنه
ایدی. وکثر استعمالی بر درجه یه بالغ اولدی که قسم مقامنده استعمال اندیلر وحقا
منزله سنه اولدی. وبعضلر بونی قسمک جوابنه لام داخل اولدیغی کبی لاروم نک دخی جوابنه

نام وحال ایدیلر لاجرم لاتخلص کذا دیرلر حقا مغالسه لاسیما خاصه یعنی خصوصا که استثنا
کلمه لری ندندر اصلنده سیّی ایدی ماضم ایدوب سیما دیدیلر وآند صکره ذکر اولنان اسم
ریکی وجه جائزدر. اولا مابعدی الذی مغالسه اعتبار ایدوب مرفوع مبتدآ مقدر ومذکور
اسمی اولان مبتدانک خبری اولمق اوزره مرفوع ایدرلر مثلا جائنی القوم لاسیما اخوک
قولی ولاسیّ الذی هو اخوک قوه سنده اولور. ثانیا مذکور اولان اسمی مجرور ایدرلر مازائده
وسیّ اسم مذکوره مضاف اولمق اوزره زیرا سیّی مثل مغالسه در مبهم چه خبر نه خبر
جوهری دیدیکی که مبهم کلمه لاستفهما مدر. مغالسی حال وشانک بنجه در دیکدر. یحیی الهادی
مبهم کلمه بمانیه یستفهم بها عن الامر والحال ومعناه ما الخبر کیف چه کونه. نه شکل
اولی ازنجا. نه ره دن لاغیر دیمکدن ابن نبست. بودر بوندن غیری دیکدر غیر فخر سوکا مثلر
نولک چنین باید تراشیدن کفک وسکا لایق اولان بودر وشویله در. اصلی
تناول اندر. تناولک کذا قوه سنده در. ومانولک ایّ تفعل کذا دیرلر یعنی شویله نمک
سکا لایق دیکدر. شرکیبی مغالسه صعدیه سرجنده دیدیکی که نوال عطا مغالسه در.
ابن الانباری دیدی انفعل ائتدی که نول نوال منفعه وحظ مغالسه در. یقال نلت
الرجل اذا نفعته. ومانی فلان ای نفعنی. ماکان نولک ایّ تفعل کذا دیه کلمرینک
مغالسی سکا بو فعل ده منفعت یوق ایدی که نولک نصب ایله کان نک خبری. وان
تفعل جمله سی کان نک اسمیدر جاؤا قبرادی منون وغیر منون استعمال اولنور. بیا مدند
یکا یکا ببر ببر دیکدر جاؤا بآخرهم آخرتهم آخرهم کلدیلر. آثار اصلنده اول
فاشیدر که آنکله برشیئ باغلارلر. وعرب اسیرلرن قایش ایله باغلادقدی ایچون. اولا
اسیره اسیر اطلاق اتدیلر ماسور مغالسه. صکره تعمیم ایدوب قایش ایله یا غلو اولسون
اولمسون اسیر دیدیلر. پس کلام مذکور جاؤا ابرمتهم قبیلندن اولور. ابن الانباری
زاهره دیدیکی که اخذه برمتنه دیرلر برشیئی کاملا اخذ ایدوب اصلا یرنده برشیئ
ترک ایتمیه. قد اخذت الناقه برمتنها عبارتندر ماخوذدر که رمه چوروک ایب
مغالسه در. مثلا برکمسنه برناقه اشترا ایدوب ناقه نک بوغازینه یا غلادقدی
ایسی دخی اخذ ایلیسه کلام مذکوری تکلم ایدرصکره مغالسه استعمال اولندی.
ودخی اخذته. ودخی اخذته بزعبره. وبزابره. وبزابره. وبجکمته. وبجکمته. وبطبقه
وبربابه. وبجذامیره. وبجذامیره. وبجزامیره. وبجزامیده. وبضفابته. وبسنابته.
دخی جمله سی برمتنه مغالسه در. یعنی اخذه کله ولم یدع منه شیئا. انتهی جاؤا
بآخره آمدند بازپس. صکره وکیره وکلدیکی جاؤا بآخرهم آمدند بازپس ایشان
فلان کمسنه لردن صکره کلدیلر جاؤا نوفی آمدند آیمختم. فارسیسی مورسینیل کلدیلر
اموالهم فوضی بینهم دیرلر مالسزنده مشترکلمرده مغالسه که فیضوضی دخی فوضی
مغالسه در جاؤا اشتی آمدند برا کنده. برا کنده وبریشک کلدیلر. یقال افرشت

ای منوق تتری دمادم. نفس بنفس. یعنی منوالیا هری هری آردنجه. پی درپی عبارتیله
تفسیر اولندی. اصلی وتتری ایدی فاوی تا یه قلب اتدیلر. وبجاه. وبجاه کبی. قال الله
سبحانه ثم ارسلنا رسلنا تترا. ای واحدا بعد واحد. میدانی هادی لغت دیکی نام
تالیفنده دیدیکی که لفظ تتری وتیره دن ماخوذدر طریقه مغالسه. فیروزآبادی کلامی
بومعنایه مناسبدر. صاحب ایضاح ومصنف اساس ده تترا بعد وتترا واحدا بعد واحد
دیدکلری عبارت کتابه لفقدر. ودخی معلوم اولکه تتری لفظنده ایکی لغت وارد
الفنی الف تانیث اعتبار ایدنلر غیر منصرف درجوب آخرینه تنوین الحاق
اتمدیلر. والف الحاق اعتبار ایدنلر منصرف درجوب تنوین الحاق اتدیلر. لغة
اولی افصحدر. ملیّا دیر. کنیج. وزمان طویل. وبرکمسنه ثوب جدید لابسی
اولسه آکا دعا معناسنده ابلیت جدیدا. وتملیت جدیدا دیرلر. یعنی جدید اولان
لباسی اسکیت ومحبوبک ایله مدت مدیده عیش وتمتع ایله. وملاک الله
تجدیبک دیرلرکه فارسیده برخوردار دیو دعا دخی تراید. یعنی اولنور. ودعای
ملیّا دخی ملیّا لفظنی بکچندی عبارتیله ترجمه اندی. ودیدیکی که قام فلان فی موضع
کذا ملیّا من الدهر. ومضی ملیّ من النهار. ای ساعة تامة. ودخی ملی لفظی
موسر یعنی غنی مغالسه کلورکه اصلی ملیّ در. ملؤ الرجل دیرلرصار موسرا مغالسه
ودخی ملاوة. وملاوة. وملاوة من الدهر دیرلرحین مغالسه زمانا مانة نزدیک
بصد. یوزه قریب که تخمین اولنده استعمال اولنور مائة وتیف صدو اند. یوزدن
زیاده چه. یوشیدا ولمیه که تیف وتیف تخفیف وتشدیدایله زیاده مغالسه در.
واعداد دن بر عقد دن زیاده اولان عدده عقد آوه واربعة تیف دیرلر مثلا
عشرة وتیف احد عشر دیمکدر. یکرمی یه واربعة وعشرین تیف اربعة وعشرین لفظی عدد
مجهول دیمکدر. ولفظ اندات جمع اولدیغنک سری بودرکه. مثلا کرم
اندیرلرایدن مکسنه لرقاچ اولورسه اوچ دیکا الی عشرة یه مجموعلرزیرا لجمک
مرتبه وغایتی مجهول در. فیروزآبادی دیدیکی که تیف کتیس کبیر وتخفیفی دخی جائز
درکه تیف اصلنده تیوف تیوف در زیاده مغالسه وتیف تخفیف ایله
فضل واحسان وبرمکدن اوجه واربعة اطلاق اولنور. مخفی اولمیه که عامه کتب
لغت ده قولهم زهاء الف عبارتی وزهم وقدرهم عبارتیله تفسیر اولندی.
میدانی قراب الف عبارتینی نزدیک هذا ایله تفسیر اندی که فیروزآبادی
کلامنه موافقدر. حیث قال قراب الشیئ بالکسر وقرابه وقرابته
بضمهما ماقارب قدره. انتهی قاب قوسین مقدار. کمان
ایکی یای مقداری. قیب قوسین دخی بومعنایه در. قاب وقیب
قوسک قبضه سی ایله باشی میانده اولان میدانده. پس قوسین ایکی قلب اولور

بعضیله نظم کرمیده واقع قاب قوسین عبارتنده قلب واردرید یدکر اصلنده
قاف قوس در . والتفصیل فی کتب التفاسیر قید رمح اندازه نیزه . مزراق
بویوجه . قاد رمح دخی بومعنایه در قیس شبر مقدار بدکست . برقارش مقداری .
قاس شبر دخی بومعنایه در قدر راحة اندازه کف دست . آل آیاسی مقداری .
قید قلامة ظفر مقدار بریده ناخن . طیراق کستیمی مقداری که قلار طیرناغک
اوجوندن کسوب آتدقلریدر مثقال ذرة مقدار ذره . هرذره مقداری که
بغایت کوچک قیرنجه مراددر . عبارت مذکوره نک مقاسی محلنده بیان
اولنمشدر . لهذا بو محل ده تفصیل اولندی علی حدة یکانه وجدا کانه . یکلون
و باشقه اصلنده وحدة در . یقال وحد یحد حدة . کما یقال وعد یعد عدة علی حیاله مثله
اللهم ای باخدا . ای حضرت الله سبحانه لانهم مثله عبارت مذکوره نک
اصل و اعلای محلنده بیان اولنمشدر . الحمد لله علی آلائه والصلوة
علی محمد وصحبه وآله هذا آخر ترجمة قسم الاسماء
من مقدمة الادب بعون من بیده
الامور وهو علیم بذات الصدور
وصلی الله علی سیدنا محمد
واله وصحبه
اجمعین
تمم

SÜLEYMANİYE G. KÜTÜPHANESİ
Kısmı : Çelebi Abdullah Ef.
Yeni kayıt No.
Eski Kayıt No. 373
Tasnif No.